BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
Januari 1930

I

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

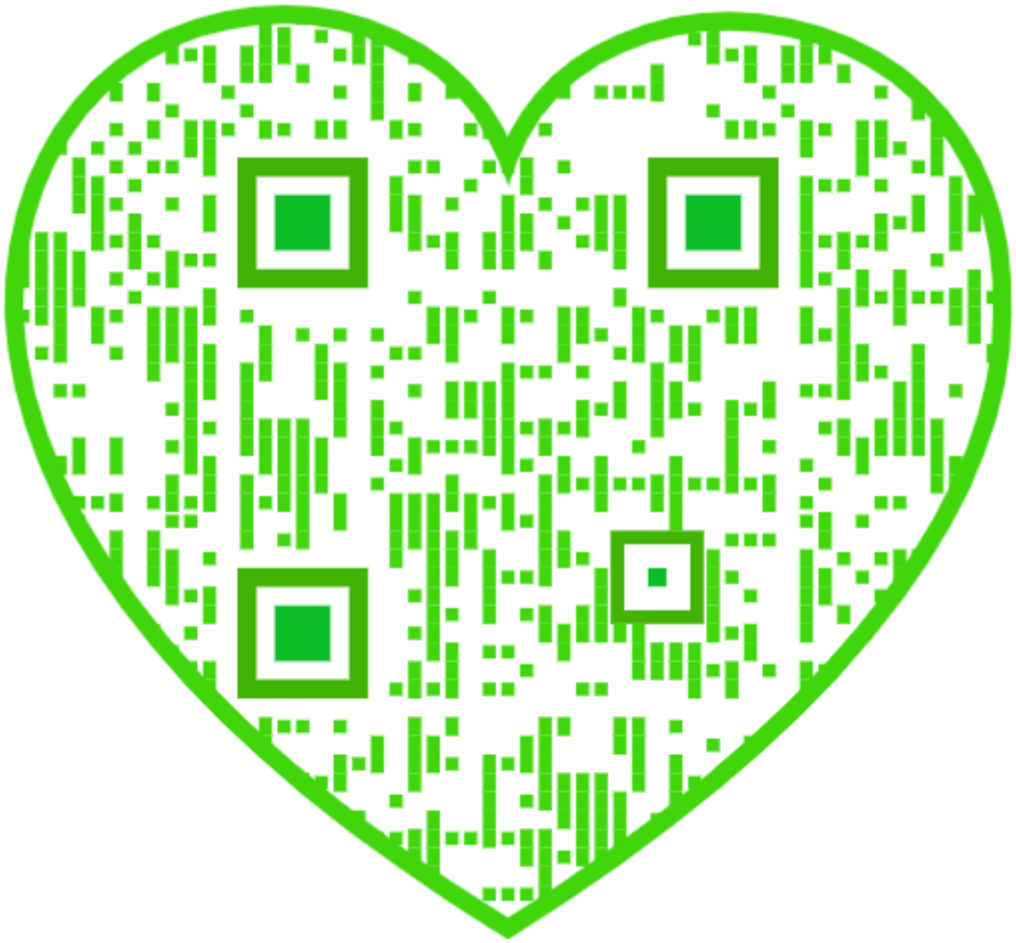

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. **8.50**
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. **10.50**
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. **15.—**
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. **15.—**
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. **16.—**
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. **30.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. **27.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. **9.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. **10.—**
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. **18.—**
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. **12.—**
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. **5.—**
II. Lenore. fr. **4.—**
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. **15.—**

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. **12.—**
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. **18.—**
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige geïllustreerde uitgave, vert. dr. Dr L. Scharpé fr. **20.—**
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. **16.—**
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. **18.—**
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** fr. **8.50**
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. **12.—**
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. **15.—**
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. **12.—**
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. **20.—**
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. **18.—**
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. **15.—**
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. **12.—**
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. **17.—**
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland. Roman** fr. **22.50**
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. **13.—**
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. **18.—**

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten, pr. fr. **10.—**
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. **5.—**
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. **5.—**
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. **5.—**
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. **8.—**
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. **10.—**
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. **24.—**
5e en 6e jaargang elk fr. **40.—**
7e Jaargang fr. **45.—**
Modelcataloog St. Michiel, 3e en 4e deel. elk fr. **5.—**
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. **1.75**

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Verhalen en Novellen

S. ABRAMSZ. — Veertien Dagen op een IJsschots fr. 36,25
H. ANTONSEN. — Zijn Plicht gedaan 19,—
GR. ASHTON. — Ras 37,—
R. BENSON. — De God der Wereld 62,50
TH. BOGAERTS. — Brusselsche Krabbels 20,—
» De schalmeiende Dood 12,—
DR. W. BROECKAERT. — Doktershumor 10,—
R. BUCHANAN. — Een Winternacht 12,—
M. BURG. — De kleine Hertog 18,25
V. CELEN. — Kalverliefde 12,—
G. K. CHESTERTON. — Wie is Donderdag? 4,50
E. CLAES. — De Fanfare de « St.-Jans-Vrienden » 8,75
ST. CLAES-VETTER. — Vroeg Schemer 7,25
V. CLEERDIN. — Idealisten 26,—
A. COOLEN. — Kinderen van ons Volk 32,—
F. CORDENS. — Nachtvorst 32,50
» De slapende Boeddha 39,—
M. CRAWFORD. — Haar Geheim 12,—
W. DAM. — Bernard de Vondeling 12,50
R. DANIËLS. — De Penge 12,—
M. DELLY. — Twee Zielen 26,—
F. DE PILLECIJN. — Pieter Fardé 12,—
P. D'IVOI. — Naar het land der Druzen 20,—
» De Meester van de Blauwe Vlag 20,—
» Miss Mousqueterr 20,—
N. DOUMEN. — 'n Geheimzinnig Levensraadsel 19,—
C. EECKELS. — De Schelde 15,—
O. FEUILLET. — Geknechte Adel 12,—
FR. FINN. — Tom's Weddenschap 2,50
G. FOCK. — De Visch wordt duur betaald 35,—
CH. GARVICE. — Iris. Roman 26,—
M GIJSEN. — Uit het Hart van Brabant geb. 29,50
J. JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,—
J. KIEVIT. — Fulco de Minestreel 22,50
M. KOENEN. — Stormenland 71,—
M. KOOPMANS. — Deugniet, Durfniet en Dappere Daden 29,—
» De Katoenkoning 26,—
» Om Heuvelen vol Kunst 26,—
H. KRAFT. — De Majooraatsheer 36,—
K. MEEKEL. — Van Cowboys en Pioniers 36,—
MELATI VAN JAVA. — Haar Held 16,—
» Toch Een 17,50
» Zwervertje 22,—
C. NOORDWAL. — In de Rue Blanche 2 deelen elk 20,—
O. RUTTER. — Gouden regen 15,—
J. SCHEEPENS. — Tosca 6,—
LOD. SCHELTJENS. — Mottige Wannes 14,—
A. SIENBENSTERN. — De Gevangene der Apachen 13,—
J. SIMONS. — Herleven 15,—
ST. STREUVELS. — De Aanslag geb. 15,—
» Genoveva van Brabant 7,50
» Kerstvertelsel 15,—
» Mijn Rijwiel geb. 15,—
» De Werkman geb. 15,—
FR. TRELLER. — Het Kind der Prairiën 15,—
J. R. VAN DER LANS. — Als Hartstocht drijft 30,—
MEVR. J. R. VAN DER LANS. — De Meerssenerbende 7,50
MAX VAN RAVESTEIN. — Stofgoud 29,—
EDW. VERMEULEN. — Caïn's Zonde 12,—
» Het betooverd Hof 18,—
» Trimards 12,—
» De Vracht 18,—
» De Zotte van 't Abeelenhof 18,—
» De zwarte Pokken 18,—
G. VIRRES. — De gloeiende Heide 12,—
E. VON ADLERSFELD-BALLESTREM. — Trix 20,—
E. VON HANDEL-MAZZETTI. — Rita's Brieven. 3 dln. geb. samen 33,—
J. VON EINBECK. — Een Pionier van het Kruis 12,50
KAN. VON SCHMID. — Roza van Tanneburg 7,50
EDG. WALLACE. — De negen Mannen 10,—
I. WEEREN. — Viooltje 11,—
P. WESTERMAN. — De Koning der Zee geb. 20,75
A. WIBBELT. — De Pastoor van Driebeek 31,—
FR. WHITE. — Het verbroken Graf 10,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN. — Kiezen of deelen 27,50
X. — Als het Wintert 15,—
» — Het Geheim van den Smokkelaar 10,—
C. YVER. — Het Geheim der Zaligheden 36,
J. ZWETSLOOT. — Het Lot uit de Loterij 10,—

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

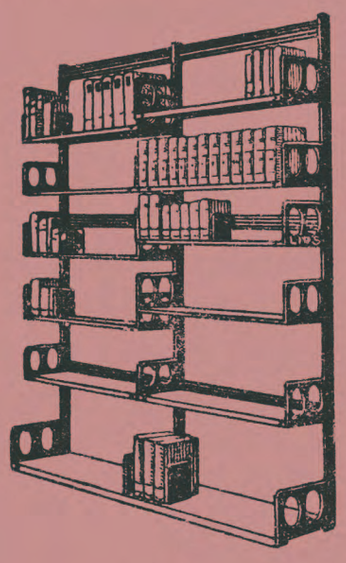

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

W. L. E. M. VAN LEEUWEN

Korte Schets van de Ontwikkeling der Nederlandsche Letterkunde

Met een schematisch synchronistisch overzicht voornamelijk van de wereldletterkunde

Prijs, ing. gld. 2,50; geb. . gld. 2,90

NATUUR EN DICHTER

MET BLOEMLEZING

Geïllustreerd met 8 buitentekstplaten

Prijs, ing. gld. 3,90; geb. . . gld. 4,50

De Nederlandsche Dichtkunst sinds 1880

Prijs, ing. gld. 3,50; geb. . . gld. 3,90

Een samenvatting van de poëzie der laatste jaren, met een keus van gedichten

Uitgave van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 4.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 8,50 fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 7,50 fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

H. J. Van Eyk : De electriciteit in de practijk. 7.50 fr.

H. M. Krabbé : Handleiding voor het teekenen en schilderen. 7.50 fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

Vermindering aan Boekerijen

P. Antonellus Verschaere

Berten Bartels, Huisschilder en Derde-Ordeling	Fr. 10,00

P. Hilarion Thans

Van een Kindje dat Maria zag	15,—
Onder de Wolk	8,00
Mijn Oorlog	10,00
België's Kruisweg	1,00
Omheinde Hoven	15,00
Verloren Stroom	15,00
Der Lieve Vrouwe	10,00
Zuster Chiara	
gewone uitgave	10,00
weelde-uitgave	25,00
Passiebloemen	7,00
Broeder Francesco	8,00

P. Salvator Palmen

I Fioretti, dat zijn de kleine bloemekens van S. Franciscus	
gewone uitgave	18,00
weelde-uitgave	35,00

P. Ladislas Kerkhove

Kruis en Chrysantheem	8,00
Fioretti of bloemekens van S. Antonius	4,00
Legende van S. Franciscus volgens S. Bonaventura	10,00

P. Angelicus Kiekens

Francesco voor de Hellepoort	12,00

P. Wenceslaus Van Ruytegem

De Heilige, of Levensbeeld van S. Antonius van Padua	6,00

P. Natalis Gubbels

Leven en Marteldood van Mgr. Theotimus Verhaeghen	6,00

P. Augustus Wuyts

H. Petrus van Alcantara	4,00

Constant Eeckels

Drie bloempjes uit den S. Franciscustuin	9,00

Films uit verre Landen

1e Deel: Pennekrabbels uit Chili, door P. CHRYSOSTOMUS HORBACH	8,00
2e Deel: Naar de Indianen, door P. CHRYSOSTOMUS HORBACH	8,00
3e Deel: Uit mijn Indiaansch Schetsboek, door P. CHRYSOSTOMUS HORBACH	8,00
4e Deel: Langs roode Wegen, door Mgr. VERHAEGHEN & P. F.-N. ONCLINX	8,00

S. Franciscus Drukkerij, Carmelietenstraat, 4, MECHELEN (Antw.)

BOEK- & STEENDRUKKERIJ

BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

UITGEVERSFIRMA Jos. VERMAUT

LANGESTEENSTRAAT, 26-28, KORTRIJK

TELEFOON : 204 POSTCHECKREKENING : 93.134

Uit de lijst der laatste uitgaven :

Tooneelwerken.

WILLEM PUTMAN. — **Van twee Coninxkinderen**. Een liefdelied in drie zangen. Muziek van A. Meulemans. Een keurig boek van 126 blz. *Personen :* 5 vrouwen, 7 mannen en 3 bijrollen 15.00

— **Het Masker**. Spel in halve tonen. Drie bedrijven en een proloog. 130 blz. tekst. *Personen :* 9 mannen, 4 vrouwen, 6 bijrollen, figur. 15.00

— **Looping the loop**. Een grap van het geweten in een drieledig bedrijf. 106 blz. *Personen :* 6 mannen, 3 vrouwen, 3 bijrollen, figur. 15.00

— **De doode Rat**. Tooneelspel in 3 bedrijven. 114 blz. *Personen :* 14 mannen, 5 vrouwen, bijrollen, 1 kind en figuratie. 15.00

— **Mama's Kind**. Drama in drie bedrijven 120 blz. *Personen :* 3 mannen, 3 vrouwen, 1 bijrol 15.00

— **Frida in de Politiek**. Blijspel in een bedrijf. 70 blz. 10.00

PAUL DE MONT. — **Smidje Smeê**. Dramatiese bewerking van het folkloristies thema. Drie tafereelen. 120 blz. *Personen :* 6 mannen. 3 vrouwen, figuratie 15.00

— **Bartel de sterke Vent**. Sprookje in drie tafereelen. 88 blz. *Personen :* 6 jongens, 1 meisje, figuratie 15.00

— **Het Geding van Onzen Heer**. Passiespel in zes tafereelen. 114 blz. *Personen :* 16 mannen, 2 vrouwen, 3 bijrollen, figuratie 15.00

— **Il vero Amico**. (De ware vriend) commedia in drie bedrijven door Goldoni. Nederlandse tekst van Pr. Thuysbaert en Paul de Mont 18,00

GASTON MARTENS. — **De Zot**. Spel van het erf in drie bedrijven. (Tweede uitgave) 108 blz. *Personen :* 7 mannen, 2 vrouwen. 15.00

— **Het gouden Jubelfeest**. Tooneelspel in drie bedrijven. 108 blz. *Personen :* 10 mannen en 4 vrouwen. 15.00

— **St-Pieter's Nacht**. Drama in drie bedrijven. 112 blz. *Personen :* 12 mannen, 3 vrouwen, 2 bijrollen, figuratie. 15.00

— **Kermislieven**. Drie blijspelen in een bedrijf. 116 blz. *Personen :* 3 mannen, 3 vrouwen. 15.00

C. LINDEMANS. — **De Duvelschuur**. Brabants spel in drie bedrijven. 82 blz. *Personen :* 7 mannen, 1 vrouw, figuratie 15.00

— **De B inde**. Vermakelijk avonturenspel in drie bedrijven, met voor- en naspel. 110 blz. *Personen :* 16 mannen, 4 vrouwen, figuratie. 15.00

WARD SCHOUTEDEN. — **Jezabel**. Een droeve klucht in 4 bedrijven. 156 blz. *Personen :* 10 mannen, 5 vrouwen, 3 bijrollen, figuratie 15.00

RENIER YSABIE. — **Viva Cristo Rey !** Drama in 4 bedrijven. 96 blz. *Personen :* 8 mannen, bijrollen. 15.00

JAN POOT. — **Baas Ganzendonck**. Spel in vier bedrijven. 108 blz. *Personen :* 8 mannen, 2 vr., 2 bijrollen. 15.00

FRANS GEVELS. — **De Dood in de Klem**. Klucht in een bedrijf. 40 blz. *Personen :* 3 mannen, 1 vrouw. 10.00

JAN MELIS. — **Asschepoes**. Sprookje in drie bedrijven. 62 blz. *Personen :* 7 mannen. 8 vrouwen en figuratie. 15.00

HERMAN BAHR. — **De Stem**. Drama in drie bedrijven. Vertaling van Herman Van Overbeke. 170 blz. *Personen :* 9 mannen, 1 vrouw. 15.00

HENRI GHÉON. — **Nicolazic**. Vertaling van Paul Van Durme. 88 blz. *Personen :* 5 mannen, 6 vr. en 1 kind. 15.00

— **De baldadige Spekslager**. Spel in een bedrijf. Vertaling van Paul De Mont. 32 blz. 7.50

HERMAN VAN OVERBEKE. — **eatrijs**. Middeleeuwsche sproke voor tooneel bewerkt. 138 blz. *Personen :* 6 mannen, 4 vrouwen, 2 kinderen, bijrollen. 15.00

— **Sint Bernardusspel**, drama in drie bedrijven, met voor en naspel, door H. Ghéon, vertaald door H. Buyle pr. en Herman v. Overbeke 20,00

KAREL VAN RIJN. — **Aan den Eindpaal**, Fantasiespel in drie bedrijven. 130 blz. *Personen :* 8 mannen, 4 vrouwen, bijrollen. 15.00

H. JACOBS. — **Uit 's Werelds alle daagschen Loop**. Dramatisch spel van liefde, haat en dood in drie bedrijven. 112 blz. *Personen :* 5 mannen, 3 vrouwen, figuratie, 4 zinnebeelden 15.00

CONSTANT EECKELS. — **De Afgrond**, groot drama in vier bedrijven, 20,00

Andere Werken.

CAESAR GEZELLE. — **Uit het Leven der Dieren**. gewone uitgave 10.00. Luxe uitgave, groot formaat. 246 blz. 25.00

— **Solitudo** of 8 dagen bij de trappisten, 224 blz. 18.00

— Wellevendheid. 7,50

GERY HELDERENBERG. — **Lentehemel**. Een bundel verzen, op mooi papier. 100 blz. 20.00

GERARD WALSCHAP. — **Liederen van Leed**. Een keurig boekje verzen van 88 blz. 12.00

ROBERT DE BENDÈRE. — **Artistes d'aujourd'hui**. 3e serie (Ch. Dehoy et Fr. de Troyer). Album de grand luxe. Edition numérotée sur Featherweight. 35.00

— Edition spéciale contenant un litho de chaque artiste. 50.00

LÉO LEJEUNE. — **Aperçu économique du Congo belge**. Préface de Norbert Laude, Directeur de l'Université Coloniale. 4.00

ANDRÊ ICKX. — **Peints par nous-mêmes**. Musée comique des célébrités professorales et estudiantines de l'Université de Gand. Illustrations. 7,50

LEVENSWIJSHEID UIT CHINA

drie Chineesche novellen, door STIJN STREUVELS

Met omslag penenteekening van Karel Maes. Luxe-uitgave op featherweigt 20,00 fr.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

CHARLES DE FOUCAULD

Ontdekkingsreiziger in Marocco, Kluizenaar in Sahara

DOOR RENÉ BAZIN

De wondere wereld der sprookjes; de spanning van 'n avontuurroman; de kleur van folklore; de aangrijpende zielkunde van 'n schokkende autobiographie; de magische werking van de genade; de onbegrijpelijke wegen Gods; de harde tucht der boete-ascese; de dwaasheid der eeuwige minne; de luciede rust der beschouwing: dàt is deze monographie van den Franschen academicien Bazin over Graaf Charles de Foucauld. Wie meent dat de tijden der heldenfiguren vorüber is, neme dit werk ter hand. Wie de roerselen van temperament en genade, van natuur en bovennatuur wil leeren kennen trekke met de Foucauld als ontdekkingsreiziger door Marocco, volge hem te Jerusalem en te Nazareth; leere « den monnik zonder klooster » kennen (blz. 552); leve zijn verblijf mede te Beni-Abbès; leve mede zijn « temmingstochten » als veroveraar in 't land der zielen; zijn nederzetting in den Hoggar; zijn kloosterleven in Tamanrasset; zijn stille werking als katholieke, apostolische noyauteur onder de muzelmannen, de drager van Christus' liefdezin in de regioenen der Halve-Maan. — Uit dit boek komt 'n man naar voor getreden met de aggressiedrift van 'n St. Paulus, de oratiegeest van St. Bernardus. — Bazin heeft 'n heerlijk monument gehouwen over het graf van den vermoorden Sahara-bewoner. Het zal voor de lezers van dit boek — die we zeer talrijk wenschen te zien — een veropenbaring wezen dat een leven als dat van Pater de Foucauld, in onzen tijd mogelijk is. Dit boek is 'n daad. In elke boekerij moet het voorhanden zijn en verspreid worden.

M. VAN HOECK, PR.

Prijs: 18 frank

Zoolang de voorraad strekt, te bekomen bij A. S. K. B., tegen **16 frank**

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door DR. J. CAEYMAEX

Een model van sierlijk proza vol archaïsche lieflijkheid en sobergedragen rythme. Dat Dr Caeymaex dit werk van een onzer oudste middelnederlandsche mystieke schrijfsters — een pracht van een mystiek tractaat en een stuk proza om voor te knielen — in bruikbaren vorm tot ons heeft gebracht mag als een gebeurtenis worden beschouwd in ons Vlaamsch cultuur wezen. Wie in Vlaanderen zich rekent bij de aristocratie van den geest en op hoogte wil blijven dat dezen tijd te genieten geeft kan niet nalaten dit werkje te lezen en bij te houden. Een der mooiste uitgaven die de laatste jaren van de pers kwamen.

Prijs: 11 frank

JOZEF MULS

NUMMER 1 ACHTSTE JAARGANG JANUARI 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

JOZEF MULS

DOOR

ERNEST VANDER HALLEN

Er zijn verscheidene teekenen waaraan ge kunt merken of een volk een sterke kultuur rijk is: de bloei der literatuur en der wijsbegeerte, een hoogstaande nationale kunst en een diep volksbewustzijn; daarnaast het gevoel van ruimte en de waardeering voor het werk der andere volkeren die beide leeren verder te kijken dan het eigen geestelijk bezit, en de waarde te erkennen van een kultuur die gegroeid is onder andere horizonten en bij andere volkeren dan diegene waar we ons zelf gaarne blind op kijken. Volkeren die onder het dreigement van dekadentie staan en die de toppunten der geestelijke kultuur reeds achter den rug hebben zooals de meesten hier in ons Europeesch Westen, vergapen zich uit den aard van de zaak gemakkelijk aan Amerikaansche negermuziek, nostalgieke dansen met een hindoesch rythme, kozakkenliederen, Russische kaplaarzen en bontmutsen of noemen zich gepassioneerd van de muziek van Rebikoff of de pathologische fantasieën van Strindberg. Maar als een volk dat dag in dag uit strijd moet voeren tegen allerlei invloeden van over de grens, die gesteund met financies en het kultuuroverwicht van een groote natie en een georganiseerde propaganda, het eigen klein land geestelijk overrompelen en dooddrukken — als zulk een volk nog ruim en breeddenkend genoeg is om over de grens te kijken en te pelgrimeeren naar vreemde einders om de schoonheid te ontdekken van het Russische landschap, de rumoerige achterbuurten van Constantinopel en de ijle schoonheid der fijne silhouetten van de Aya-Sophia, de geheimzinnige atmosfeer der oude Engelsche steden en de gothieke kathedralen van Frankrijk en de Rhijnstreek. — dan durf ik zeggen: dat volk draagt een ruimen geest in zich en een rijke toekomst.

Jozef Muls wilde ik deze bladzijden laten gelden als een vertegenwoordiger dezer pelgrims naar de schoonheid: die Vlaanderen en zijn kerken en torens en muzea en het uitzicht van zijn landschappen en de atmosfeer van zijn oude steden kent, en daarover een tiental boeken geschreven heeft, en toch niet zoo chauvinist en bekrompen geworden is dat hij zich niet met evenveel gemak thuisvoelt in de vlakten van den Kaukasus en de verre steden van het oude Polen; op de Parijsche boulevards; in de panden van het British Muzeum en de Oxfordsche collegezalen; op de wandelterassen te Barcelona en op de oevers van den Bosphorus.

« We wenschen wereldburgers te worden » schrijven de Vlamingen anno negentienhonderd-negen-en-twintig, maar twintig jaar vroeger schreef een jong advokaatje uit Antwerpen de reisindrukken uit zijn zwerversleven, vandaag uit Constantinopel of St. Petersburg, morgen uit Spanje, later uit Italië, uit Parijs, uit Engeland. Van overal. Een proza om paf voor te staan dat iemand vóór twintig jaar het zóó kon, met een direktheid van opname en weergave, bondig, zuiver en helder en met een diep relief: een proza om alle collegestudenten toe te roepen: smijt buiten uw « bloemlezingen voor het middelbaar onderwijs » met A. C. W. Staring, Jacob van Lennep, Pieter de Génestet en Frans de Cort. Leest dat proza dat nu ook reeds « tot de geschiedenis behoort » en als dokument kan gelden hoe een Vlaming vóór vijftien, twintig jaar schrijven kon, die ook geen onderwijs in zijn moedertaal genoot, noch in het Antwerpsch Kollege noch ter Leuvensche Universiteit. Het werd geschreven toen omzeggens in onze taal nog geen essays geschreven waren, toen we geen tooneel-taal kenden en geen gevormde pers-taal. Het werd geschreven toen onze Vlaamsche literatuur — de jonge West-Vlamingen daargelaten — zich vrijwel beperkte tot enkele zwakke epigonen der Vlaamsche romantiek en een massa lyrische strijdartikelen.

Het debuut van Muls was lijk elk debuut: een bundel « verzen » in 1912 toen hij dertig was. De kritiek van dien tijd zegde er veel goeds van — wie voelde zich in die jaren niet mild gestemd tegenover elk jongmensch die in een bundel verzen zijn jong lyrisme aan het publiek kond dierf maken? — Ik heb die verzen nooit gelezen, en vond ze ook nergens. Maar wel vond ik dat allerheerlijkste bundeltje « Moderne Kunst » weer, dat hetzelfde jaar verschenen was, en dat me in mijn kollegejaren zulke heldere horizonten had geopend; het boekje dat mijn jonge nieuwsgierigheid heeft gewekt naar Burne-Jones; me Gustave Moreau leerde kennen; mijn heimwee gaande maakte naar de natuurlyriek van Edmond Verstraeten en de nieuwe richtingen der vóóroorlogsche schilders verklaarde.

Ik vond ook dat wondere bundeltje « Steden » weer dat eigenlijk een heel andere titel behoorde te dragen; « Steden in oorlogstijd » en « Het levende Oud-Antwerpen », titels die op zichzelf duidelijk genoeg spreken naarwaar de belangstelling van dezen droomer vooral uitging. Even exkuus om dit korte vizioen uit « Constantinopel » :

« Tegen den avond worden de tempelbuurten zoo bijzonder vroom, Contemplatieve droomers zitten voor de ontelbare kleine koffiehuizen rond de moskeeën, bij de fonteinen, onder het groen van wijnranken. De narguilee's rooken langs de straten. Het denken en droomen vaart zoo van zelf in de koelte van den avond te midden der Oostersche kalmte en den oude-narguileeën-smoor. De muëzzinnen wachten op de hooge minaretten, leunen met hun tulbanden over de gebeeldhouwde gaanderijtjes en zien uit naar den einder en het zinken van de zon. Dan, stem na stem, zoo helder als glas, door de lucht gaan de roepen naar de vier windstreken van de klare groetenissen. Mannen treden zachtjes binnen de moskeeën langs al de deuren en schuiven de zware gordijnen opzij. Het avond-officie gaat aanvang nemen. Voor de koffiehuizen, in het pas ontstoken licht van kleine olie-lampen, hangend in de boomen, zijn eenige droomers blijven rooken op de banken en skabellen. Hunne witte gezichten en zwarte baarden onder den tulband zijn nog even zichtbaar. Zij spreken weinig en zacht en zonder gebaar en zwijgen lange poozen. Dan bij het diepe ademhalen gaat het stille geklok van brobbelend water in al de rookende narguilee's. Alles sterft zoo dadelijk met de zon. Gaz-vlammen hier en daar beven in de duisternis. Honden dolen bang voor den nacht. Licht schijnt uit de balkons en de getraliede ramen... »

Maar er is nog een andere Muls dan de kenner van de steden en landschappen van zoowat gansch Europa en een stuk van Azië erbij : er is nog een Muls die een uitstekend kenner is van de West-Europeesche schilderkunst in gansch haar diverse uitingen en over al de groote tijdperken heen : de Vlaamsche en de Italiaansche Primitieven, de Quattrocentisten, de Italiaansche Renaissance, de groote Vlaamsche portrettisten en de Spaansche figuurschilders; de Fransche genre-schilders, en de nieuwere richtingen : de Praerafaëlieten, de groep van Ingres, de Beuroners, tot de luministen en de naoorlogsche modernen toe. Hij heeft over die dingen geschreven zoo helder en zeker en evenwichtig als zeer weinigen dit konden en mochten doen in Vlaanderen. Muls kende die zaken, had er over gestudeerd, had die zaken gezien, had die dingen begrepen. Het is zóó dat Muls per slot van rekening toch gelijk krijgt, al begint ge een opstel van hem te lezen met een of andere à prioristische stelling. Zijn bijdragen over beeldende kunst — die regelmatig eerst verschenen in zijn tijdschrift « Vlaamsche Arbeid », behooren tot het genre dat in Vlaanderen nog altijd een zeldzaamheid is; ik weet niet hoe ik dit noemen zal: het zijn geen diepe beschouwingen of wetenschappelijke verhandelingen en evenmin behooren ze tot die ellendige oppervlakkigheden welke in Vlaanderen onder het étiquette « vulgarisatie » zoo verbazend lichtzinnig geschreven worden dat het stilaan de keel begint uit te hangen. Er zijn er geweest die om enkele wat vrijmoedige verdedigingen van het Nudisme in de kunst hem wat scheef bekeken hebben en den naam van zijn tijdschrift op de zwarte lijst gesteld. Wat intusschen gansch tot het voorbije verleden behoort.

Ten slotte is daar nog de Muls van achter de schermen: de Muls die aan de breede tafel van « Vlaamsche Arbeid » de jonge dichters en durvers en al wie wat te zeggen had noodde : die Emiel Van der Straeten een duwke gaf, en Alfons Jeurissen deed waardeeren, de arbeid van Karel van den Oever dag voor dag volgde, hem werklust gaf en zijn bundels een streng censuur deed ondergaan voor ze naar de drukkerij gingen; Paul van Ostayen ontdekte als dichter en essayist, — kortom de verbazende kunst beet had om altijd zoo jong te zijn als de allerjongsten, een mirakel voor iemand wiens jaren schommelen tusschen de perikuleuze veertig en vijftig. Zijn bundel « Melancholia » is een gedenkteeken voor een deel van dezen die hij kende en mee waardeeren hielp. Deze bladzijden zijn voor mij een dankbare gelegenheid om voor dezen mensch waarvan de ontzaglijke arbeid veel te weinig gewaardeerd wordt, de aandacht te vragen van dezen die veel kunnen bijdragen om een auteur te doen lezen en waardeeren in Vlaanderen: de bibliothekarissen en de leeraars van ons middelbaar onderwijs.

Voor Muls zelf heb ik maar een wensch : bij de vijftig jaar die ge haast gaat bereiken nog vijftig andere —; bij het goed dozijn boeken die ge schreeft nog evenveel volgende — en voor de nieuwe generaties die nu in Vlaanderen aan 't rijpen zijn, altijd de eeuwig-jonge peter der jonge telkens zich vernieuwende Vlaamsche kunst!

Bibliografie van Jozef Muls

7114 Albrecht Rodenbach's « Gudrun ». Studie. — Maldeghem, V. Delille, 1902. — IV*, 84 : 82.

7115 Verzen. — Antwerpen, Vlaamsche Arbeid, 1912. — V, 81.

7116 Moderne Kunst. — Antwerpen, Vlaamsche Arbeid, 1912. — IV*, 75.

7117 Steden. — Brugge, St. Michiel, 1913. — V*, 91 : 7.

7118 De Gruweljaren 1914-1916. Steden en Landschappen in Oorlogstijd. — Bussum, C. A. J. Van Dishoeck, 1916. — V*, 91 : 89 : 84.

7119 Le Crépuscule des Villes d'Art flamandes. — Gand, Ons Vlaanderen, 1917. — V*, 71.

7120 De Val van Antwerpen (10 October 1914). — Gent, Ons Vlaanderen, 1918. — V, 89 : 93. — Rec. 6082.

7121 Het levende Oud-Antwerpen. — Leiden, Vlaamsche Boekenhalle, 1919. — IV, 71 : 91.

7122 Trois Ecrivains flamands: Stijn Streuvels, Hugo Verriest, Karel Van de Woestijne. — Bruxelles, G. Van Oest (Almanach de l'Amitié de France et de Flandre pour l'An de Paix 1920, bl. 74-92), 1919, — V, 84.

7123 Het Rijk der Stilte. De Kunst en de Oorlog. — A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur (Vl. Bibliotheek), 1920. — III-IV*, 84 : 7 : 89 : 93. — Rec. 1047.

7124 Driejaarlijksche Wedstrijd in de Nederlandsche Letterkunde (XVe Tijdvak 1918-1920). Verslag van den Keurraad. — Gent, Koninklijke Vlaamsche Academie, 1926, — IV, 809 : 06

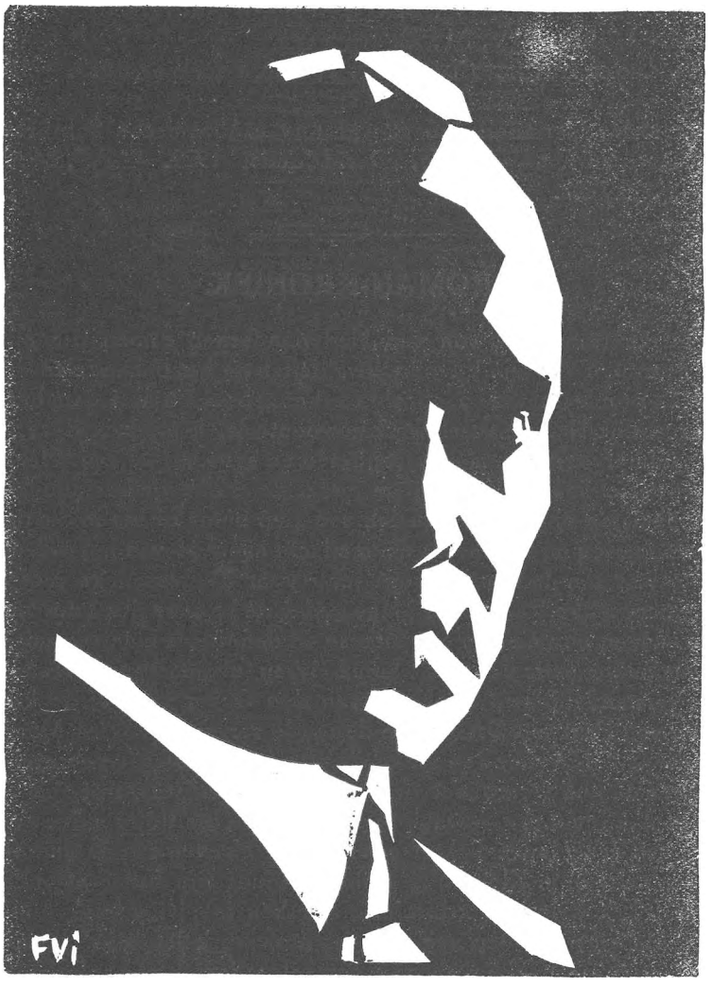

DIRK VANSINA

de Schrijver van « ADAM »

7125 HUGO VERRIEST. — Brussel, N. V. Standaard, 1926. — V, 84 : 92.

7126 P. BREUGHEL. — Brussel, N. V. Standaard (Eigen Schoon), 1926. — III-IV*, 84 : 75 : 92.

7127 MIJN HANDEL MET K. VAN DEN OEVER. — Antwerpen, Vlaamsche Arbeid, 1927. — V, 84 : 92.

7128 VAN EL GRECO TOT HET CUBISME. — Brugge, Excelsior, 1929. — III-VI*, 75.

7129 MELANCHOLIA. Herinneringen aan gestorven Vlaamsche Schrijvers en Kunstenaars. — Leuven, Davidsfonds, 1929. — IV*, 84 : 7 : 92. — Rec. 7227.

ROMAN-KRONIEK

Het zeldzame feit van een Nederlandschen roman die om het dubbele motief van zijn litteraire kwaliteiten en het behandelen van een werkelijk probleem onze aandacht sterker geboeid houdt dan het voor oorspronkelijk Nederlandsch werk gewoonte is, heeft zich deze dagen tweemaal herhaald : eens in Vlaanderen en eens in Holland. Het is een kurieus verschijnsel dat de jonge gedachte welke de beeldende kunst en den laatsten tijd ook de muziek zoo diep beïnvloedde in de richting van versobering en strakheid; de aandacht afleidde van het individu en het interesse van den mensch opeischte voor de geestelijke problemen der gemeenschap — dat die jonge gedachte in onze literatuur zich om zoo te zeggen nog niet op een intense en definitieve manier geuit heeft. De vehemente gedichten van Marnix Gysen in zijn dagen van strijd, de stoere verstandelijkheid van Karel van den Oever zaliger; de krisisgedichten van Paul van Ostayen en de milde verzen van Wies Moens vol ernst en vol liefde voor den schamelen broeder — werden geregeld een paar jaren na hun verschijnen door de dichters zelf verworpen als « overwonnen standpunten » — wat intusschen vooral pleitte voor den ernst en de vitaliteit dezer jonge dichtersgeneratie : denk even aan de taaie volharding waarmee b, v. Kloos nog altijd volhoudt zijn futterige onbelangrijke zelfverdediging en kritische uitspraken in lijvige boeken te debiteeren. Maar we wachten nog naar het prozawerk dat de jonge gedachte draagt en de geestelijke verhouding van deze jeugd tot het leven en de traditioneele wetten en toestanden behandelt. Er is twee, drie keeren een aarzelende proef geweest; waren we geestelijk te weinig volgroeid of zagen we zelf niet genoeg klaar; eischte de strijd te zeer de jonge energieën op zoodat het betrekkelijk belang van de literatuur ipso facto op den achtergrond kwam te staan? In elk geval : Holland redeneert zich dood aan kwesties zoo belangrijk als de ruzie tusschen mijn werkvrouw en haar gebuur, en in Vlaanderen geven de jonge letterkundigen meetingen, schrijven adresbandjes en redigeeren strijdbladeren, waarbij we enkele debutanten die opnieuw vervallen in de typeermanie van eenige jaren terug — zwakke epigonen van Claes en Timmermans —,

stilzwijgend voorbijgaan. We hebben in deze kronieken, die uit den aard van dit tijdschrift duidelijk geörienteerd werden naar de ethische zijde der literatuur, nimmer verzuimd een kritisch-litterair standpunt in te nemen en ook dit standpunt herhaaldelijk te verantwoorden. De paar lezers die meenden ons engheid in onze ethische of aesthetische beginselen te moeten verwijten, maken we hierbij attent op het feit dat bij de zedelijke appreciatie der verschenen werken, de katholieke moraal altijd als uitgangspunt gegolden heeft — met inachtname van het persoonlijk element, uitvloeisel van de eigen levensbeschouwing van elk onzer — en dat litteraire kwaliteiten van een werk hoofdzakelijk getoetst werden aan de jonge ideeën (wat niet hetzelfde zeggen is als: bepaalde moderne richtingen) welke dezen tijd gelden als stuwkracht van elke ernstige verwezenlijking, niet minder op sociaal en godsdienstig als op artistiek terrein.

Gelegenheid tot het herinneren van deze zedelijke en artistieke normen is dit eerste nummer van onzen achtsten jaargang; de hierboven vermelde kritieken op onze houding tegenover een of ander boek of auteur, en het feit dat hier voor me twee boeken liggen waarbij het zijn nut kan hebben bovenstaande te herinneren.

Twee werken die het eeuwig en onuitputtelijke huwelijksprobleem behandelen; een thema dat zoo oud is als het eerste menschenpaar en zoo nieuw en up-to-date als de duizenden koppels die vandaag over gansch de wereld naar den schepen van den burgerlijken stand trekken of er morgen vroeg zullen komen vóór te staan. Kwestie hoe de mensch van dezen tijd staat tegenover het huwelijk, en kwestie hoe de kunstenaar de eeuwige verhouding van het eene menschenhart tot het andere beschouwt.

7130 ◆ H. Wolffenbuttel-van Royen schreef « **Kiezen of Deelen** » **(IV)**, een scherpen tendenzroman tegen het gemengd huwelijk een probleem dat zich in Holland véél scherper stelt dan in Vlaanderen; een thema dat de liefde à priori in konflikt zou brengen met de wetten der Kerk. Een thema dat den kunstenaar de okkazie biedt al de registers van het gevoel in grand jeu open te zetten, en ten slotte het gezond verstand en de erkenning van Gods wet te laten triomfeeren na een reeks deugdelijke bewijzen dat een jeugd en een opvoeding in kristelijken zin vroeg of laat doorbreken moet, en geen zegen kan rusten op een huwelijk dat niet door God bekrachtigd is. Het thema is oud en de behandeling is ook niet nieuw. Maar het is voor de mensch van deze jaren een genietbaar boek geworden: dat dezen overigens zeer knap geschreven roman dezelfde verwijten kunnen gedaan worden als aan elk tendenzboek moeten we hier niet herhalen; hij staat echter beslist hooger dan de doorsnee-boeken van dit soort.

7131 Het probleem stelt zich voor Gerard Walschap's « **Adelaïde** » (II) gansch anders. Zij is een meisje dat reeds als kind in de kostschool alle kenteekens vertoonde van een ziekelijk sensualisme en godsdienstige hysterie — waarvan ik gezegd nonnetjespensionaat zoowat voor vier

vijfden verantwoordelijk zou stellen. Resultaat : een kloosterroeping zooals ge raadt; tweede resultaat : kalverliefde voor een jong hoogstudent welke in haar verbeelding de verhouding krijgt van een onnoemlijke zonde. Derde resultaat : na haar breuk met haar verloofde krijgt ze kennis met een apotheker-in-spe en zijn ze zekeren dag plots verplicht te trouwen. Vierde resultaat: er komt geen kindje. En als er na twee jaar eindelijk een kindje komt schudt een achteloos woord van den onderpastoor al de skrupules en meteen de achterdocht om het leven van het kind in haar wakker. Het wordt een voortdurende vlaag van hysterie, zothuis, moordplannen en moordpoging, zelfmoord. Adelaïde is het slachtoffer van haar opvoeding, haar temperament, haar val, haar wroeging. Voor een dezer vier elementen althans staat het dogmatisch vast dat de mensch zich hieruit los worstelen kan door de bovennatuurlijke genademiddelen. Ook wroeging is gevolg van het niet-gebruiken dezer middelen. Adelaïde is een wrak dat door een ononderbroken krisis over en 't weer wordt geslingerd en absoluut energieloos en zonder verweer aan de helsche temptaties van zonde en wroeging overgeleverd is. Ze is niet het slachtoffer van een tijd of een andere faktor van buiten af : het kwaad zit binnen haar en ze staat weerloos daartegen. Dat is de fout van dit boek. Het is een abnormaal geval, dat zoowat tot de geestlijke pathologie behoort. Adelaïde kon ook wel het produkt zijn van erfelijkheid of atavisme of een paar gedegenereerde geslachten. Als ik het slot van het boek goed begrijp zet Adelaïde echter zulke reeks in. Twee generaties na haar lost zich misschien die krisis op in het krachtig temperament van een kleinkind. Intusschen zijn we verplicht ons te beperken tot de figuur van deze vrouw. Het spijt me dat het « geval » van Adelaïde het geval is van den abnormalen enkeling: een dankbaar litterair thema misschien. Doch we vinden in haar ons zelven niet weer, althans niet den mensch van dezen tijd wiens aandacht en energie nog door andere problemen opgeëischt wordt dan het eenzijdig-seksueel leven dat gansch het wezen van den mensch in beslag neemt en de donkere krachten van het dier in ons waartegen de strijd vrijwel hopeloos en de eenige houding voor den zwakken mensch het absoluut negeeren is. Adelaïde is een krisisboek *dat ik aan niemand als lektuur durf aanbevelen, wel liefst ontzeggen zou aan ieder die de eeuwige driften in zich niet wenscht te wekken.* Litterair is het boek een teruggang naar de scherpe realistiek waarvan de Fransche literatuur thans nog wel enkele vertegenwoordigers bij de katholieke romanciers telt, doch hier des te weeër aandoet omdat de strijd van Adelaïde hopeloos was — moést zijn overigens — en de oplossing van de ontzettende krisis binnen haar achterwege bleef. Het spijt me daarom dat dit eerste deel eener trilogie afzonderlijk werd uitgegeven. Litterair staat het boek mijlen boven wat de laatste tien jaar in Vlaanderen op dit terrein werd beproefd : het verheft onze Vlaamsche letterkunde met één slag boven de patronaat-atmosfeer en de typeermanie waarin we dreigen te stikken. De korte rake zegging, de onmiddellijke en direkte beelden, de stoute bondigheid en het beslist weren van alle overbodige detailleering en lyriek doen denken aan de besliste feitennoteering van Dostojewski en

een paar groote Noren : persoonlijk lijkt het me dat deze manier van schrijven echter beter tot zijn recht komt in kortere novellen. Ten slotte spijt het me zeer dat de auteur na de « Waldo »- en « Maskaroen »-eksperimenten de perikuleuze wegen opgaat van de seksueele-problemen-literatuur. Het spijt me te meer *omdat het mijn persoonlijke overtuiging is dat dit boek bij sommigen enorm veel kwaad kan stichten.*

7132 Over de éénen novellenbundel dezer maand kan ik korter zijn : in « **Wrakhout** » (IV) behandelt J. A. VISSCHER een heele trits zwervers, dompelaars en wrakken die aan den zelfkant van het leven staan. Misschien voor den burgerlijken lezer geen prettige of interessante thema's, maar door de vaardigheid van den auteur zijn ze gegroeid tot allermerkwaardigste typen waarvoor onze aandacht en ons gevoel gevraagd worden en die ons ten slotte zeer sympathiek gaan lijken. Er is liefde en mildheid in dit mooie boek.

7133 ◆ Ten slotte het boek waarvoor door den boekhandel een enorme propaganda gemaakt werd : het mooie « **Droomleventje** » (IV) van ANNIE HULSMANS. Hier is een vrouw aan 't woord over dingen die essentieel van de vrouw zijn : met een zachte stem verhaalt ze hoe Bertje na den dood van zijn moeder door zijn grootmoeder grootgebracht werd en er ten slotte nog in slaagt zijn vader te verzoenen met zijn tweede moeder en hem tot een zuiverder en dieper levensinzicht te brengen. Een mooie en goede novelle die vooral voor gevoelige dames en kinderlooze vrouwen, innige uren van verteedering beteekenen zal. En op den koop toe in zuiver-katholieken geest geschreven. Iets nieuws brengt het echter niet.

ERNEST VANDER HALLEN.

PAUL D'IVOI

Zoo is de auteursnaam van een der Fransche avontuur-romanschrijvers die een tijd lang bij de jeugd en de onontwikkelden een formidabel sukses genoten. Een sukses zoo groot dat het niet onverdacht kan zijn, temeer na de vaststelling van het soort lezerspubliek waarvoor zijn boeken bestemd waren. Charles Deleutre (1) — zoo is zijn werkelijke naam — was een aantal jaren redakteur bij een paar Fransche kranten, en feuilletonschrijver bij de anti-klerikale « Matin » van Parijs.

Bijna veertig jaar lang schreef hij zonder onderbreking zijn sensatieverhalen in den geest van Cooper en May, en ontdekkingsreizen à la Jules Verne, bij zooverre dat we thans van hem een vijftigtal romans bezitten van respektabelen omvang, fantastisch en avontuurlijk, dikwijls onrijp en gezocht, gewoonlijk langdradig, altijd neutraal en meer dan eens bepaald ongodsdienstig. Met literatuur hebben de werken van dezen veelschrijver niets te maken; ze behooren eer tot de industrie dan tot de kunst. Gebrekkig van vorm en dikwijls zeer onlogisch van kompositie — bij zooverre dat ge na lezing van een boek last hebt om een

(1) Geboren in 1856; hij overleed in 1915.

rechtlijnige inhoud weer te vinden — ligt hun voornaamste verdienste in de schitterende fantasie waarvan ze getuigen. Paul d'Ivoi kan goochelen met menschen en toestanden, en stapelt de verwikkelingen en mysterieuze gebeurtenissen zoolang op mekaar tot ge er ongeduldig bij wordt. Voor wie aan lektuur alleen den eisch stelt het hart te voldoen en den geest stil te leggen, is zijn werk begrijpelijk een sukses geweest: aankomende jongens, onontwikkelde volwassenen en feuilletonlezers zijn op z'n boeken gevallen en bereidwillige uitgevers hebben deze in alle mogelijke kwartjesseries bezorgd. Waar wij, katholieke opvoeders, de overtuiging dragen dat de lektuur, vooral bij de jeugd geen louter voeding voor de verbeelding mag zijn — daar zorgt de film overigens ruim genoeg voor — en de invloed van systematisch neutraal-gehouden werken in deze vormingsjaren van het geestelijk bewustzijn noodlottig werkt, is het ons duidelijk dat het werk van dezen auteur geen stof is voor de opvoedingsjaren. Althans niet als regelmatige lektuur. — Daarbij zijn d'Ivoi's werken ergerlijk chauvinistisch, zooals overigens bijna al de Fransche reisverhalen en avontuurromans uit dien tijd; er wordt gedurig in geworsteld, gestoken, geschoten, vergiftigd en gemoord op allerlei wijzen, zoodat al die brutaliteiten op den duur gewoon dagelijksch werk gaan lijken. Op enkele uitzonderlijke titels na is zijn werk niet te zeer realistisch en zedelijk niet verkeerd. Voor zoover ze in 't Nederlandsch vertaald zijn en ons bekend, geven we hierbij de lijst van zijn romans met inhoud en zedelijk waarde-cijfer.

7134 DALIA'S LEED. — II, 83.0.

7135 DICK FANN. — Een syndikaat van juweliers slaagt er in een middel te vinden om waardelooze steenen te veranderen in juweelen. Een detektieve gaat op zoek achter de stielbedervers, achtervolgt ze in Parijs, Noord-Amerika, Siberië, Mogolië, Rusland, etc. Ten slotte haalt hij zijn slag thuis. — V, 83.0.

7136 DOCTOR MYSTERO. — Redt te Parijs een meisje van Indischen oorsprong van den dood, en reist naar Hindoestan in een elektrischen auto dien hij zelf bouwde. Daar komt hij te weten dat ze van hoog-adellijke Indische afkomst is. Zijn knecht die het meisje gered heeft, huwt haar. Hij zelf wordt door de Indiërs geëerd als grooter dan Bouddha. Later reist hij met de twee jonggehuwden terug naar Parijs. — IV, 83.0.

7137 JEAN FANFARE. — De zonderlinge historie van den man die meent dat zijn verloofde ontvoerd is en tot muzeumstuk in plaaster afgegoten als Dianabeeld. Ten slotte vindt hij zijn meisje levend terug, en het eindigt met een trouwpartij. — V, 83.0.

7138 JUD ALLAN. — Een milliardair heeft zijn broer vermoord, en houdt zijn zuster die tegen hem zou kunnen getuigen, in een toestand van zinneloosheid door een zeker vergift. Zijn natuurlijke zoon, een vondeling, gaat de strijd met hem aan, geneest de zinnelooze en verlost de dochter van den vermoorde. De rijke schurk vergeeft zich. — V, 83.0.

7139 KREKEL BIJ DE BOKSERS IN CHINA. — Krekel is afgezant in China van den Keizer van Rusland. Hij ontmoet daar een ouden vriend, een

Franschman als hij zelf, die in tamelijk kurieuze papieren gewikkeld is. De chineesche prinses Chrysanthema begeert hem namelijk tot echtgenoot, doch hij zelf voelt niets voor deze schoone. Krekel die alles kan, komt er ook toe zijn hart warm te maken voor de chineesche dame, en voor zichzelf ontdekt hij ook een vrouwtje in het Hemelsche Rijk. Niet voor de jeugd. — IV, 83.0.

7140 De Meester van de Blauwe Vlag. — In Indië wordt een verbond van al de Asiatische volkeren gevormd met het doel zich vrij te worstelen van de Europeesche overheersching. Er zijn twee partijen ; de radikaalsten krijgen de overmacht, doch de strijd blijft onbeslist. — V, 83.0.

7141 Met een Kwartje de Wereld rond. — Armand Lavarède wordt erfgenaam van een groot fortuin op voorwaarde dat hij een reis rond de wereld zal maken binnen het jaar en met één kwartje op zak. Zijn medekandidaat-erfgenaam vergezelt hem daarbij met zijn dochter als toezichter. Lavarède bezoekt inderdaad al de werelddeelen in de gestelde voorwaarden, haalt de erfenis thuis en daarbij de dochter van zijn konkurrent op den koop toe. — V, 83.0 : 91.

7142 Millionair tegen wil en dank. — De strijd van Japan tegen Rusland. Daartusschen geweven het verhaal van den jongen man die bij zijn erfenis de opdracht kreeg van zijn vader, de verarmde familie van zijn tante op te sporen en te helpen, wat hem ook gelukt. — V, 83.0.

7143 Miss Mousqueterr. — Een vervolg op « De Meester van de blauwe Vlag ». Een excentrieke milliardairsvrouw en een romanschrijver-opzoek-naar-stof werpen zich in den onafhankelijkheidsstrijd. Oorlogen en opstanden, moorden en allerlei intrigues om kippenvel bij te krijgen. — V, 83.0.

7144 Naar het Land der Druzen. — De geschiedenis van een Japaansch ambassadeur die een zeer vreemdsoortig diplomatisch stuk — nl. een broek — moet overbrengen naar een onbekende bestemming. Een fransch meisje redt den toestand. Geestige en lastige situaties. — V, 83.0.

7145 De Neef van Lavarède. — Een Egyptische prins licht dezen eerzamen neef op om hem te vervangen bij het leiden van den opstand van Egypte tegen Engeland. De prins zelf blijkt naderhand een uitdagingsagent te zijn van Engeland. Gevangen genomen en naar Australië verbannen wordt hij daar opgenomen in een soort vliegtuig, en duëlleert in het vliegtuig met den schurkachtigen prins dien hij doodt. Krankzinnige avonturen. — IV, 83.0.

7146 Nilia de Commandante. — Jack is de aangenomen zoon van een Engelsche dame. Hij komt te weten dat hij Franschman is en strijdt tegen de Engelschen in het Fransch leger, waar hij kennis maakt met Nelia een landgenoote die onder hypnotischen invloed de krijgsverrichtingen der Franschen overbrengt. Jack verlost het meisje uit de handen van den hypnotiseur en huwt haar na een massa perikuleuze avonturen en onmogelijke uitvindingen. — IV, 83.0.

7147 EEN ONOVERWINNELIJK DRIETAL. — Een ingewikkeld avontuur, gebouwd op de toepassing van de vloeibare lucht die door een geleerde in een speciaal soort glas kan gevat worden. Er gebeuren moorden elk uur dat de klok slaat, doch op een elegante manier : met de vloeibare lucht lapt ge zooiets binnen de twee sekonden. Spannende avonturen ; jammer echter van die eeuwige moordmanie. Op den koop toe opvallend ongodsdienstig. — III, 83.0.

7148 PATRIOTTENSTRIJD EN HELDENMOED. — Het relaas van een ingebeelden strijd die de Staten van Zuid-Amerika voeren voor de vereeniging in één bondstaat, waartegen de V. S. van Noord-Amerika zich natuurlijk verzetten. Daartusschen een reeks avonturen om er het hoofd bij te verliezen en een liefdes-idylle als toemaat. Ongodsdienstig. — IV, 83.0.

7149 SERGEANT KORDAAT. — Yvonne Ribor, sekretaresse van M. Canetigne, wordt door deze valschelijk beschuldigd omdat ze weigerde met hem te trouwen. Haar broer die tegen hem zou kunnen getuigen heeft hij door roovers in Amerika laten gevangen nemen. Na een reeks dolle avonturen komt de schurkerij voor den dag : de sekretaresse en haar broer komen vrij en de rijke schurk wordt door het gerecht gestraft. — IV, 83.0

7150 HET SPOOKLUCHTSCHIP. — Een fransch ingenieur komt ertoe een nieuw soort vliegtuig te bouwen. Zijn plans worden gestolen door — een Duitsch spion natuurlijk. De ingenieur wordt betrokken in een komplot tegen Engeland en daar ter dood veroordeeld. Hij wordt echter in lethargischen toestand gebracht en later terug levend gemaakt. Tusschen de twee ontstaat dan een strijd die eindigt met de overwinning van den Franschen ingenieur. — V, 83.0

7151 DE TIEN GOUDEN OOGEN. — Strezzi, de bestuurder van een luchtschip, heeft uit wraak vele menschen gedood, waaronder de vrouw van Max Trelam, de korrespondent van de « Egyptian News ». Trelam gaat op zoek naar het lijk van zijn vrouw, als hij het niet vindt meent hij zijn vrouw weer te vinden in haar zuster Tanagra. Uit deernis stemt deze erin toe, door te gaan voor zijn vrouw. Na ontelbare avonturen doorziet hij den toestand, en doodt hij Strezzi uit wraak. Zijn luchtschip komt in zijn bezit door de hulp van X 323, de broer van Ellen, en Aldine, de verloofde van Strezzi. X 323 huwt ten slotte Aldine; en Treham huwt Tanagra. Als entremets een massa moorden en geheime gebeurtenissen, Van God of Godsdienst geen spraak. — IV, 83.0.

7152 VRIJBUITER TRIPLEX. — V, 83.0.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Dr Victor Naveau, onze gewaardeerde medewerker die vanaf de geboorte van dit tijdschrift als een onzer trouwste en meest gewetensvolle recensenten steeds gereed stond wanneer de redaktie van « Boekengids » beroep deed op zijn hulp, overleed te Antwerpen op 8 Januari ll. Hij was meer dan een kwart eeuw lang leeraar aan het Antwerpsch Atheneum, en schreef enkele zeer verdienstelijke werkjes

over en voor de jeugd, waarvan zijn eerste vooral gewaardeerd werd. 't Was het bekende, plezierige jongensboek dat grootendeels uit autobiografische elememten gebouwd werd: « Uit mijn Vlegeljaren », vol humor en geestige waarneming, vol optismisme en levensdeugd. Als men bedenkt dat dit boek een kwart eeuw geleden geschreven werd in den saaien pedanten tijd van na Conscience en Snieders en vóór Streuvels en Timmermans, krijgt zijn figuur voor ons een zeer sympathiek relief, al is het ook maar om dat ééne boekje. We wenschen uitterharte dat God dezen grooten Kristen en hardwroeter, die in de laatste paar weken vóór zijn dood nog een delikate en zware taak op zich van als medewerker van dit tijdschrift, de eeuwige rust Gods geniete, en den glans van het oneindige Licht moge aanschouwen.

Dr Victor Naveau werd geboren den 13 Juni 1879, te Thienen, studeerde te Leuven in de Germaansche filologie, en overleed te Antwerpen, den 8 Januari ll.

Sigrid Undset, schreef een nieuwen roman « Gymnadenia », waarin ze verschillende problemen van dezen tijd behandelt, en vooral de kwestie van de beteekenis van het Katholicisme in het maatschappelijk en zedelijk leven van dezen tijd. Een Nederlandsche vertaling van dit boek werd reeds aangekondigd.

In Rusland werd een bevel uitgevaardigd door het Bureel voor Politieke Opleiding, waarbij de geschriften van Kant, Schopenhauer, Nietzsche, Plato en Aristoteles werden verboden; daar waar ze voorradig zijn in boekhandels en bibliotheken moeten ze dadelijk verbrand worden, evenals de bestaande exemplaren van den Bijbel, den Koran en den Talmud.

Thomas Mann, de bekende Duitsche romanschrijver behaalde in December ll. den Nobelprijs voor Letterkunde. Hij werd geboren te Lübeck in 1875. Een tijd lang was hij redakteur van Simplicissimus, en vestigde zich daarna te München. Zijn eerste boek, de bekende familieroman « Die Buddenbrooks » maakte hem met één slag beroemd. Van hem zijn nog vooral bekend « Königliche Hoheit », « Tristan », « Tod in Venedig » en « De Zauberberg ». Zijn romans zijn door den band nogal lang uitgesponnen, zeer evenwichtig en klaar van vorm. Alleen de twee eerste geciteerde romans zijn in het Nederlandsch vertaald. Men verwarre Thomas Mann niet met zijn broeder Heinrich die romans schreef in zeer naturalistischen zin en soms zeer erotisch.

HET HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Staatstoelagen. — Het Ministerie van Wetenschappen en Kunsten voorziet dit jaar in zijn begrooting: *905.600 fr.* voor vergoedingen aan de Bibliothecarissen; *1.500.000 fr.* tot het aankoopen van boeken voor de Op. B.; *50.000 fr.* voor buitengewone tegemoetkomingen in geld tot het bouwen en inrichten van bibliotheken en leeszalen; 440.170 fr. voor den Inspectiedienst; 350.000 fr. voor de naschoolsche werken.

Aanvraag tot Erkenning der Op. Bibliotheken. — In het Staatsblad van 22 Januari 1930 verscheen een nieuw Koninklijk besluit dat luidt als volgt:

« ALBERT, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, Heil!

Gelet op de wet van 17 October 1921, organiek der openbare bibliotheken;

Herzien ons besluit van 19 October 1921 en inzonderheid zijn art. 8;
Herzien ons besluit van 4 April 1925 en inzonderheid zijn art. 4;
Op de voordracht van onzen Minister van Kunsten en Wetenschappen,
Wij hebben besloten en wij besluiten:
Artikel 1. — Artikel 8 van ons besluit van 19 October 1921, gewijzigd bij art. 1 van ons besluit van 4 April 1925, wordt vervangen door de volgende beschikking:
« Art. 8. Elke bibliotheek die door den Staat wenscht erkend te worden richt hare aanvraag (*vóór 1 April*) tot den Minister van Kunsten en Wetenschappen, waarbij ze alle inlichtingen verstrekt die het toezicht der inspectie kunnen vergemakkelijken. Er zal betreffend deze aanvraag uitspraak worden gedaan in den loop van het dienstjaar zelf. Eens de erkenning bekomen, *wordt deze gehandhaafd tot aan het besluit van intrekking, zonder nieuwe aanvraag;* het zal slechts noodig zijn eene nieuwe aanvraag in te dienen voor de bibliotheken waarvan de erkenning werd geweigerd of ingetrokken. »
Artikel 2. — Onze Minister van Kunsten en Wetenschappen is gelast met de uitvoering van dit besluit. »

Gegeven te Brussel, den 31 December 1929.

Van Koningswege : get. ALBERT.
De Minister van Kunsten en Wetenschappen
get. M. VAUTHIER.

Provincietoelagen. — Zooals vroeger reeds werd medegedeeld heeft de **Provincie Antwerpen** haar crediet voor de Openbare Boekerij van 191.000 fr. op 400.000 fr. gebracht voor 't dienstjaar 1930, en buitendien 50.000 fr. voorzien als tusschenkomst in de onkosten voor 't bouwen van bibliotheeklokalen.
Elke erkende Boekerij bekomt, naar gelang het bevolkingscijfer der gemeente een **vaste minimum-toelage** van *300 fr.* (minder dan 1.000 inwoners), *450 fr.* (van 1000 tot 10.000 inwoners) of *600 fr.* (meer dan 10.000 inwoners).
Dit bedrag moet besteed worden aan het aankoopen van : 1/4 vakboeken, 1/4 kinderlectuur en 1/2 andere werken, meestal van Zuid-Nederlandsche schrijvers.
Aan de bibliothecarissen wordt naar het gelang het aantal verplichtente uitleenzittingen een respectievelijke **wedde** van *300 fr.*, *450 fr.* of *600 fr.* door de Provincie verzekerd,
Bovendien zal de Provincie, **1/4 dragen van al de onkosten door de Boekerij gedaan** wegens aankoopen van boeken, binden en herstellen van boekwerken, aankoopen van mobilier, fiches, registers en benoodigdheden; onderhoud, verwarming, verlichting en verfraaïing der lokalen; drukken van catalogen, enz. enz.
Deze tusschenkomst zal echter een maximum-bedrag van 10. 000 fr. per jaar en per bibliotheek niet mogen te boven gaan. Om in aanmerking te komen voor deze extra-toelage moeten de beraming der vermoedelijke uitgaven voor het jaar vóór 1n April worden voorgelegd en de facturen der gedane onkosten vóór 1n November bij 't Provinciebestuur ingediend.
De provincie Antwerpen zal ook voor een 1/6 tusschenkomen in de uitgaven gedaan tot het **bouwen van speciale boekerij- of leeszaallokalen** op voorwaarde dat de plans vooraf ter goedkeuring worden voorgelegd en de lokalen eigendom worden van een gemeente of een Maatschappij zonder winstgevend doel.
Zouden ook andere Provinciën dien weg niet opgaan?

Wisselboekerij voor Vakboeken. — Op voorstel van de

« Provinciale Commissie van Openbare Boekerijen » werd onlangs door de Provincie Antwerpen een « *Wisselboekerij van Vakboeken* » tot stand gebracht.

Deze boekerij die thans reeds over een fonds van ± 160 degelijke standaardwerken en kostbare technische boeken beschikt staat ter beschikking van alle belangstellenden.

Alle bibliothecarissen en bestuurders van vakscholen kunnen er ten gerieve van hun lezers of leerlingen boeken bekomen.

Aan ieder Boekerij werd door het Provinciebestuur naast een stel fiches met de volledige bibliografische beschrijving van elk boek, een brochure toegezonden met de systematische en alfabetische tafels der in aamerking komenden vakken volgens het Tiendeelig stelsel.

Ook een vakcataloog in brochuurvorm zal eerlang bezorgd worden, met het doel den voorhavigen voorraad vakwerken in ruimeren kring bekend te maken.

Een interessant initiatief dat voorzeker welkom zal zijn en dat, hopen we, velen ten goede zal komen.

HET BOEK DER MAAND

LETTERKUNDIG ALMANAK VOOR VLAANDEREN 1930

onder Redactie van: **Urb. Van de Voorde, Marnix Gijsen, Ach. Mussche, Aug. Van Cauwelaert, Firm. Van Hecke**

7153 III — Noch onvriendelijke « Erts » noch knusse « Winterboek », neen, een korf mooie letterkunde en grafische kunst, waarvoor de jonge schrijvers, blij van gemoed en zichtbaar in hun fraaiste pak, het hunne kwamen aandragen. Dus zelfs louter als leesboek beschouwd, een geslaagde nieuwigheid. (*Jammer dient er voor twee of drie onder hen zedelijk voorbehoud gemaakt*). Maar de beteekenis van het werk reikt hooger: als wapenschouw namelijk over de levende kunst in Vlaanderen. En dan blijkt daaruit, dunkt me, Vlaanderens eigen aard en stand: geslotenheid voor vlinderachtigheid eener- en voor ideeënverwoedheid anderzijds; doch daarvoor in de plaats: bloei van kleur vol lyriek, gemeendheid in het godsdienstig (op eenige na algemeen het kristen) zieleleven, en ten slotte nooit versagende vlijt in de techniek. Zoo is b. v. het Vlaamsch essay minder uiting van systeemkracht dan vrij scheppend werk, soms, zooals bij F. Van Hecke, puur dichtwerk. In de lyriek is het hoofdfeit: de godsdienstige grondtoon, niet alleen bij uitgesproken katholieke mystiekers of vroombezielden, maar ook bij — anders koelere — Fonteyndichters, ja zelfs bij eenige overigen die nog veel minder in 't klare zijn met de levensvragen. Verder blijken daar de verschillende technische richtingen, in hunnen huidigen stand, zooals ze hier te zien zijn, als leefbaar gevestigd; elk met eigen schoon, van het woordschitterend vers van Van Cauwelaert, langs Vansina's vonken, en de mooie phrazeeringen van verschillende anderen, tot Van Ostayens aandoenlijken laatsten zucht, Brunclairs soms kunstvol spelwerk, en de lentegave der jongere katholieken. En een weeldebloei kleurig vertellend proza: gezellige uurtjes met Thans, Simons, De Pillecijn; verwoorde schildersdroomen, nu in mystieke vredezoetheid bij Timmermans, Claes, Van der Hallen, De Backer, dan in grijns- of spookfiguren bij K. Goossens en Thiry, dan weer in rijkbeladen paneel bij P. Kenis; het impressionisme van Brulez, Francken, Bogaerts; en, om u Zielens'grauwen romanoïed en G. de la Violette's parfumerie te doen vergeten, de spettering der door Walschap nieuw aangeboorde volksche ader. Hoef ik den langen ondertitel te kommenteeren?

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

(*) Mechelen, Het Kompas; A'dam, De Spieghel, 1929, (26 × 19) 208 blz. 35 fr.

2. — Godsdienst

7154 **Bronchain, E. P.** **24**

◆ OVERWEGINGEN VOOR ALLE DAGEN DES JAARS, volgens de Leer en den Geest v. d. H. Alphonsus-Maria de Liguori, Kerkleeraar, ten Gebruike van al Degenen die naar de Volmaaktheid streven, Priesters, Kloosterlingen en Leeken. *Vert. uit h. Fransch door D. M. Samoy. — Turnhout Brepols, nieuwe uitgaaf, 2 dln (22 × 14) 662, 654 blz.* *elk 20 fr.*

V* — Zoowel leeken als geestelijken, willen zij vooruitgang maken in christelijk leven, moeten de waarheden van Jezus' leven en leering dieper beschouwen met het verstand, en inniger leeren smaken met het gemoed. Daartoe moeten ze *overwegen*. Dat doen is den eene lichter dan den andere; voor allen is er hulp in een goed gemaakte verzameling van meditatiën voor alle dagen des jaars. Het handboek van P. Bronchain wordt al lang door de Fransche geestelijkheid gebruikt en gegeerd. Dat de Vlaamsche vertaling hier een 2e uitgave beleeft, zegt genoeg dat ook bij ons de wijze van P. Bronchain door vele godvruchtige zielen gevolgd wordt. Een rijke mijn van overwegingen over den kerkelijken jaarkring en over de feestdagen. Men kan overvloedig putten in zoover men noodig heeft. En dan, de druk, hoewel klein, is zuiver en helder voor 't oog. Veel goeds zal uit deze twee bundels voortkomen. De taal kon hier en daar wel wat natuurlijker zijn, maar wij houden er rekening mede dat het een vertaling is, en een lange, en lastige. AL. WALGRAVE, PR.

7155 **Cruysberghs, K., Prof.** **24**

◆ BOETE. Zes Vastenpreeken gehouden te Antwerpen in St. Caroluskerk 1929. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1929, (16 × 12) 88 blz.* *7.50 fr.*

V — Voor de derde maal heeft Kan. Cruysberghs de sermoenenreeks, ingericht door de Kath. Vl. Hoogeschooluitbreiding, besloten met een serie vastenpreeken. De degelijkheid van zijn leer, de gaafheid van vorm, de acute realiteit van zijn inzicht, qualiteiten die in zijn vroegere preeken « Onze Verlossing » en « Levensopgang » zoo prachtig liggen uitgewerkt, vindt men in deze sermoenen, in verhoogde schoonheid terug. De drie kleine boekjes van Kan. Cruysberghs hebben, non multum sed multa, onze Vlaamsche kanselliteratuur zeer verrijkt en deze op een hoog peil gebracht. We hebben de Conférences de Notre Dame niet meer te benijden. Moge Kan. Cruysberghs de pionier blijven van onze Vlaamsche kanselwelsprekendheid. Hij verricht vruchtbaar werk voor Vlaanderen. M. VAN HOECK. PR.

7156 **Janssens, Al., Miss. v. Scheut, Prof. Theol. Dog.** **23**

◆ DE HEILIGE EUCHARISTIE: 1. DE HOOFDLIJNEN DER EUCHARISTISCHE THEOLOGIE. *Brussel, Standaard, (Leerboeken der Dogmatica en der Apologetica. Achtste Traktaat.) 1929, (22 × 17) XVI, 240 blz.* *24 fr.*

IV* — Onvermoeibaar zet de E. P. Janssens zijn reeks Leerboeken der Dogmatica voort. Men weet waarlijk niet, waar hij de kracht en den tijd vindt om wetenschap van goed allooi in een passenden vorm voor te stellen. Over het Heilig Sakrament zal er meer dan één boekdeel verschijnen: hier gaat het slechts over de Hoofdlijnen der Eucharistische Theologie: het sakrament als dusdanig, het offer in 't algemeen, en in 't bizonder het Misoffer en het Kruisoffer, de vruchten van het Misoffer.

de Communie en de Transsubstantiatie. Niet een schematisch leerboek, zooals er vele bestaan op de zelfde leest geschoeid, met bewijzen en oplossing der tegenbedenkingen : P. Janssens weet de traditioneele leer der Kerk op oorspronkelijke wijze uit de drukken, en met persoonlijke opvattingen te doorweven. Daaruit volgt echter dit nadeel, dat oningewijden niet aanstonds zien wat dogmatische leer en wat theologische navorsching is : zij zullen trouwens niet alles verstaan. In de veel omstreden vraag van het wezen van het sacrificie, houdt de schrijver er een eigen meening op na. — Het is jammer dat er nog al drukfouten zijn, en dat het uiterlijke van het boek niet alleszins voldoet. J. SALSMANS, S. I.

7157 **Janssens, Al., Miss. v. Scheut, Prof. Theol. Dogm.** **21 : 23 : 27**

◆ ONS VERWEER TEGEN DE PROTESTANTSCHE PREDIKANTEN. — *Brussel, Standaard, 1929, 2e uitgave, (21 × 14) 90 blz.* *6.50 fr.*

IV — Het is een verheugend feit dat dit boekje van den onvermoeibaren P. Janssens reeds nu tot zijn tweede uitgaaf komt : een teeken dat onze katholieken het gevaar hebben opgemerkt dat hen sinds eenigen tijd bedreigt, en dat zij diepere kennis van den godsdienst op prijs stellen. Trouwens hier wordt hun uitstekende leering voorgehouden. Na een grondige weerlegging van de protestantsche beginselen : « Geen gezag buiten den Bijbel » en « Rechtvaardigmaking door het geloof alleen » zet de schrijver de verdeeldheid van het protestantisme uiteen, en verdedigt het Pausdom, de Sakramenten en de vereering van O. L. V. tegen hun aanvallen. Degelijk en bondig tegelijk, zal dit werkje allen bevredigen die een dieper inzicht in die geloofswaarheden wenschen te bekomen. Het is onmisbaar in alle boekerijen. J. SALSMANS, S. I.

7158 **Klug, J., Dr.** **24**

◆ INKEER. Een Jaarboek der Ziel. *Vert. uit h. Duitsch dr. E. H. A. Quartier. — Gent, Onze Jeugd (Onze Jeugd-serie, Nr. 1) 1929, (21 × 15) 220 blz. 9 fr.*

V — Dit « jaarboek » brengt den lezer elke maand voor één dier waarheden, welke ten grondslag liggen aan een oogstrijk apostelleven. Schrijver voert ons op uit de halfheid naar de volmaking, door 't lijden naar de vreugde. Hij wijst ons naar de eucharistie waar de ziel de krachten put voor 't apostolaat. Hij ontvlamt in onze harten 't brandend verlangen naar 't zalig hiernamaals met den God van licht en vrede; naar 't gezelschap der Heiligen en onze geliefde afgestorvenen. « Inkeer » is een rijke mijn van gedachten, een boek dat stemt tot nadenken. Een korte inhoudstafel had niet onaangenaam aangedaan. De Vlaamsche vertaling draagt al te veel de sporen van den Duitschen tekst.

L. VAN HULLE, PR.

7159 **Mauro, Philip** **269 : 93**

LEVEN IN HET WOORD. *Vert. uit h. Engelsch dr. Nellie. — Den Haag, Voorhoeve, 4e druk (20 × 14) 152 blz,* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV* — « Het was de 14e Mei 1903 dat ik kwam tot de reddende kennis van den Heere Jezus Christus; ik was toen in mijn vijf-en-veertigste jaar. » Zoo begint Philip Mauro, een ontwikkeld Amerikaan, zijn bekeeringsgetuigenis (bl. 17 tot 40). Daar het Credo van dezen begenadigde zoo goed als zuiver mag genoemd worden, is zijn speciaal-Evangelisch naarvorenbrengen van persoonlijke genade-ervaring en Schriftuurtranscendentie geene reden om hem niet op één rij te plaatsen naast Roomsche bekeerlingen. Moedig, hoewel niet zoo schitterend als een Chesterton, haalt hij de afgoden dier dagen, Darwinisme, z. g. hooge kritiek,

materialisme neer. Dan, na de grootheid der H. Schriftuur apologetisch (niet altijd overtuigend) aangetoond te hebben, komt hij tot zijne hoofdverhandeling (bl. 94-152), en die is uitstekend, sterk gebouwd, warm en stralend : het Woord (H. Schrift, Genade, Vleeschgeworden Woord, Zaligmakend Geloof, volgens de plaats) als leven voor den mensch, ten eerste als het levend, wassend Zaad, ten tweede als het levengevend, onderhoudend en overvormend brood. Dat mag staan nevens C. Marmions *Christus, Leven der Ziel*. Eene heerlijke synthese van het Christelijk Mysterie en de bron van het bovennatuurlijk leven.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7160 **Slotemaker de Bruine, M. C., Dr.** **24 : 27**

HET IDEAAL DER NAVOLGING VAN CHRISTUS TEN TIJDE VAN BERNARD VAN CLAIRVAUX. — *Wageningen, K. Veenman, (24 × 16) 104 blz.* *fl. 1.90*

IV* — Van deze meesterlijke studie, waar geschiedenis, godgeleerdheid, geestelijk leven bij betrokken zijn, volgt hier een benaderende omschrijving naar de hoofdlijnen. Men meent te mogen vaststellen dat in de XIIe eeuw het Christusbeeld overal naar voren treedt, zoo in de Gregoriaansche Kerkhernieuwing, in het Kruistochten-enthousiasme, in de wijsgeerige synthesen van God en schepsel. Bij Bernard nu wordt het het merg van zijn geestelijke leer, het allesschragend begrip. B's gedachte gaat naar het laatst geheim concentrisch, als volgt: Het uitzicht des levens is « deificatio » (góed te verstaan). Nu is in Christus de goddelijke levensvorm beleefd geworden. Dus dient Zijn handel en wandel naar het uiterlijke onvermoeid afgekeken. Onmiddellijk dringt ascese op, wijl in Christus het lichaam teruggezet wordt voor de ziel; maar bovenal dienen Christus' deugden, nederigheid meest van al, als normen genomen. Maar dan is er nog hoogers; in Christusgelijkheid wordt den mensch een doorweg geopend naar de mystieke verwachting die 's levens einddoel is en zelfs hier op aarde soms verwezenlijkt wordt. Dit laatste ideaal is de eigene opgave van het monnikenleven. — Rond B., de figuren der Fransche «Wanderprediger », meer bizonder gericht op armoede en hulpbetoon. Op zijn weg, de schismatieke Arnold van Brescia, die op grond van Christus' antiwereldschheid het instituut der Kerk aanrandt. Eindelijk de Katharen die hunnen docetisch-vervalschten Christus uitspelen ten bate hunner grondig onchristelijke z. g. geestelijke kerk. Terecht huldigt schr. B's volheid, innige menschelijkheid en diepte. Een geest van de hoogste toppen. En daarbij — dit geven U de citaten — wat een gewiekst, snedig woord, en hoe talrijk de duidelijke vonken van hemelsche verlichting in zijn mystieke allegorieën. Een zeer mooi boek: ruimschouwend, scherp, sluitend.

Dr JORIS CAYEMAEX, PR.

7161 ◆ **Ten Have, Th. B., Congr. SS. Red.** **23 : 33 : 17**

DE ONVOORWAARDELIJKE INNERLIJKE BOOSHEID EN GROOTE BOOSHEID VAN HET NEO-MALTHUSIANISME. — *Hilversum, Brand, 1929, 2e vermeerde druk, (20 × 15) 37 blz.* *fl. 0,75*

IV — Het boekje van E. G. Ten Have is wel het beste dat wij kennen, over de innerlijke boosheid van het moderne huwelijksmisbruik. Maar juist omdat de Schrijver zijn onderwerp diep en wijsgeerig behandeldt, zal hij soms voor zekere lezers moeilijk te volgen zijn. Het was zeer nuttig grondig te bewijzen, dat de strengheid der Katholieke Kerk in deze leer op de zeer redelijke en hechte grondvesten der natuurwet berust. — Wij verheugen ons dat het werkje tot zijn tweeden druk

komt, die trouwens bijna niet verschilt van den eersten, tenzij aangaande de *zware* zondigheid van het Neo-Malthusianisme. Misschien zou de Eerwaarde Pater wat meer bibliographie hebben kunnen aangeven, b. v. de Verhandelingen van het R. K. Bevolkingscongres te Breda, in 1923; Maes, Wapenen tegen het Neo-Malthusianisme (Aken); De Guchteneere, La limitation des naissances (Brussel, 1929) enz.

J. SALSMANS, S. I.

7162 ◆ **Van der Heeren, A, Kan., S. T. D.** **24 : 22**

JESUS' BITTER LIJDEN EN ONS GEESTELIJK LEVEN. Een reeks passiesermoenen. — *Brugge, K. Beyaert, 1929, (20 × 13) 202 blz.* *15 fr.*

V — In eenvoudige taal geeft schrijver ons de klare voorstelling van het lijdensdrama, met de geschikte toepassingen die er uit voortvloeien. De 12 sermoenen zijn alle in den zelfden geest opgevat: een korte inleiding, 't verhaal, de toepassing en een slotwoord. Een groote verdienste van het werkje is gelegen in het feit, dat schrijver zich in ieder sermoen bepaalt bij ééne toepassing, al is ze dan ook veelzijdig omschreven en overwogen. De toepassingen zijn zóó uitgekozen, dat ze samengenomen een volledig overzicht geven van het geestelijk leven. — De taal kon soms wel wat beter verzorgd zijn. — Voor priesters die den Vasten preeken, voor geloovigen die zoeken naar geestelijke lezing kan geen beter boekje aangewezen.

L. VAN HULLE, PR.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

7163 ◆ **Decoene, A., Kan.** **24 : 43**

DE GODSGEDACHTE IN LEER EN LEVEN. — *Brussel, Standaard, 1929, (24 × 16) 263 blz.* *fr. 24*

V — Weer 'n prachtboek van den koenen Westvlaamschen pœdagoog. Een onderdeel van het drieledige werk — zooals schrijver bl. 7 vermeld — dat moet gaan over God, Christus en de Kerk. Deel I en deel III zijn verschenen. In dit meesleepende boek klopt het hart van den theoloog, den wijsgeer, den didacticus, den opvoedkundige, den idealist en idealiseerende. De strakke waarheid in het golvende gewaad van doorvoelde liefde en begeestering. Wat staan we mijlen af van 'n saaie instructie en toch hoeveel dichter bij God! Op het drievoudig thema over Gods wezen, Gods gewrochten in de natuur, God en wij heeft Kan. Decoene een heerlijke ontwikkeling gebouwd. *Licht* straalt u toe, *warmte* doorgloeit u bij het mediteerende lezen van dit werk. Wie dit boek in handen krijgt—en we wenschen het in de handen ook van veel andersdenkenden—zal ruimte voelen, vreugde en levenswekkende sterkte in de Godsgedachte; het gaat van hart tot hart, *van mensch tot mensch*. Heerlijk is de toegepaste aanwending der psalmen; raak het geadapteerde àànhalen van onzen *grooten* Gezelle. Er komt na het lezen van dit werk, 'n rechtmatige fierheid op in ons. Vlaanderen groeit undequaque. Aristocratie van den geest die zich niet opsluit, doch mild geeft, « al wat den volke goed is ». Kan. Decoene, we danken en U hopen dat uw werk door alle priesters, onderwijzers, leiders, bij alle intellektueelen gelezen worde.

M. VAN HOECK, PH.

7164 ◆ **De Munnynck, Marc., O. P.** **37.1:2**

KULTUUR. — *Antwerpen, Geloofsverdediging (Godsdienstige en soc. Trakten, Nr 3-4) 1929, (17 × 12) 62 blz.* *2,50 fr.*

V* — Het is een waar genot dat boekje te lezen. Met de klaarheid en de scherpte, die het kenmerk zijn van P. De Munnynck wordt hier uiteengezet wat kultuur is, hoe de kultuur leeft en zich ontwikkelt, hoe en waarom de christelijke kultuur, en zij alleen, het toppunt der kultuur kan uitmaken. Jammer dat de taal dat diepe en toch zoo bevattelijk schriftje hier en daar wat ontsiert. H. THIELEMANS, S. J.

7165 ◆ **Irmine, Mme** **37**

HANDBOEK VOOR KINDERTUINEN. — *Brugge, Excelsior (Paedagogisch Studiën, Nr 35) 1928, 2e druk (22 × 14) 184 blz.* *15 fr.*

V — Een handboek over opvoedkunde en methodiek voor den kindertuin, dat bepaald beantwoordt aan de moderne eischen der pedagogie en opgevat is in gaaf en echt christelijken zin, bestond niet. Een daad van waarde dan dit boek te schrijven voor den katholieken schoolleider, Mme Irmine — we raden wel wie schuilt onder dit nederig regentesje — heeft zich aan den arbeid gezet op haar flinke, kordate, deskundige wijze. En haar leuze is hier: « Het gift der materialistische theorieën uit onze katholieke scholen te verbannen. » Hoera! Vooraf een beknopte, toch volledige, maar uiterst klare studie der ziel- en opvoedkunde, die tot grondslag dient aan de methodiek, in het tweede deel aangegeven met hare toepassing, de voorbereiding der oefeningen en eenige practische uitgewerkte lessen. Schrijfster maakt een grondige vergelijking tusschen het Fröbel- en het Montessori-stelsel en behoudt er uit « wat er goeds in te vinden is ». — Een werk, gegroeid uit ernstige en vroede studie, uit compilatie van nota's, spelletjes en oefeningen sinds jaren verzameld en getoetst, uit een rijke ervaring bezield met katholieke toewijding. Zij heeft weer « het brood gebroken » voor onze lieve kleuters.
A. VAN DEN DRIES, PR.

7166 **Krier, J. B., Mgr. Dr.** **37**

DE WELLEVENDHEID. Handboek ten Gebruike van R. K. Seminariën, Colleges, Kweekscholen en Pensionaten, van Ouders en Opvoeders. *N. het Duitsch voor Nederland bewerkt dr A. F. Diepen. — 's Bosch, Malmberg, 1929, 11e druk (16 × 10) 277 blz.* *fl. 1,15; geb. fl. 1,45*

V — Hoeft dit vade-mecum in zake wellevendheid nog aanbevolen? Dit is de elfde druk en 't zal niet de laatste zijn; immers, naarmate onze colleges en pensionaten geleidelijk zullen vervlaamschen, zal dit degelijk handboek, ook in Vlaanderen, meer en meer zijn weg vinden.
FR. CROLS, PR.

7167 **Schamelhout, G., Dr.** **9:32**

DE VOLKEREN VAN EUROPA EN DE STRIJD DER NATIONALITEITEN. 1e Deel. *Geïll. met kaarten en fig. — Amsterdam, Mij v. g. en g. Lectuur (Nederlandsche Bibliotheek) 1925, (18 × 12) 450 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 4,40*

IV — De Antwerpsche medicus Dr. Schamelhout heeft zijn vrije uren besteed aan het opstellen van dit omvangrijk en sterk gedocumenteerd boek. Als vertrekpunt stelt hij vast dat de leer van het nationalisme, op duidelijke wijze gerechtvaardigd door Wilson, slechts weinig weerklank heeft gevonden in het vredesverdrag. Verder komt hij tot de juiste conclusie dat géén staat de nationaliteiten in zijn gebied recht zal laten

wedervaren zoolang dit niet met zijn belang overeenstemt. Als gelukkige uitzondering stipt hij, wellicht wat voorbarig, Sovjet Rusland aan, « de eenige staat, die het recht tot afscheiding van zijn vreemde nationaliteiten heeft uitgeroepen ». — In een paar inleidende kapittels bestudeert schr. wat een « volk » eigenlijk is. Ethnographisch blijkt het een vereeniging van menschen te zijn die hoofdzakelijk door de taal verbonden zijn. Uitvoerig en belangrijk is de studie die Dr. Schamelhout maakt van de taal als kenmerk en essentie van het volk. Dat de taal wel degelijk gansch het volk is, moet volgens hem terdege blijken uit de door imperialistische regeeiingen gevoerde taalpolitiek. Gevaarlijk wordt het terrein wanneer Dr. Schamelhout als motto van een volgend kapittel schrijft een zin van Rolland: « De staat is het vaderland niet ». Voor een nationalist moet dit nogal vreemd klinken, maar toch heeft R. Rolland gelijk: de staat is de dienaar van het volk, de « intendant », maar m. i. zegt Dr. Schamelhout niet duidelijk genoeg dat de « Staat » de instelling is die het dichtst het vaderland benaderen kan, die de meeste kans heeft zich met het vaderland te identificeeren. Na de interessante inleiding vangt Dr. Schamelhout de ethnographisch-anthropologische studie aan van de Litauen, de Letten, de Esten en de Finnen. Hij heeft gebruik gemaakt van veel bijna privaat materiaal en zijn boek is geïllustreerd op een wijze die ons een heel hoog gedacht geven moet van de architectonische schatten van deze landen die meestal aan onze belangstelling vreemd blijven. — Alhoewel ik niet in alle punten den gedachtengang van Dr. Schamelhout bijtreden kan en meen dat zijn politieke conclusies aan critiek onderhevig zijn kunnen, houd ik er aan de groote verdiensten van dit laborieuse eerste deel te roemen. Mochten veel van onze doctors, in plaats zich aan slechte verzen te vergrijpen, dergelijk degelijk wetenschappelijk werk voortbrengen. Dr. J. A. GORIS.

7168 **X.** **06 : 37**

JEUGDCONGRES TE ANTWERPEN OP 26 AUGUSTUS 1928. Verslagboek. — *Algemeen Secretariaat van het J. V. K. A., Antwerpen, 23, Ploegstraat, Geloofsverdediging, 1929 (24 × 16) 184 blz.* *25 fr.*

V — Voor wie het geluk had het Jeugdcongres te Antwerpen verleden jaar bij te wonen, zal het een genot zijn dit prachtboek te lezen en te herlezen, het in zijn bibliotheek te bewaren om het dikwijls terug in handen te nemen. Voor wie dat geluk niet had, wordt hier een volledig en trouw beeld gegeven van dien onbeschrijfelijken en onvergetelijken dag. Als verslagboek kan men zich niets beters voorstellen : overzicht van al de sectie-vergaderingen, van de pontificale Mis, den stoet, de algemeene vergadering; indrukken en persstemmen; een weelde van foto's; een uiterst keurige uitgave die Averbode eer aandoet. Doch dit boek is meer dan een verslagboek: in elke sectievergadering klonken de meest gezaghebbende stemmen, over de menigvuldige vormen der jeugdwerking werd hier het beste bijeengebracht, zoodat we hier als een encyclopedie van katholieke jeugdwerking hebben, die in het bezit moet zijn van al wie in die werking belang stelt. F. VERMUYTEN, PR.

7169 **X.** **05 : 38 : 65**

ZUID-LIMBURGSCHE PROBLEMEN. Rapport aan Regeering en Statengeneraal, uitgebracht door de Kamer van Koophandel en Fabrieken van het District Maastricht en Omstreken. — *Maastricht, Kamer van Koophandel, 1929, (23 × 15) 69 blz.* *fl. 1,10*

V — Wat geeft de Handelskamer van de betrekkelijke kleine stad Maastricht uit? Een interessante brochure, waardig opgesteld en uitgegeven, waarin voorname kwesties uit het economisch leven der streek worden behandeld op een toon, die, zelfs voor de delicate onderwerpen als « de verhouding Nederland-België », niemand kwetsen kan. Wat geeft de Handelskamer van Antwerpen uit? Een dik boek, in het Fransch natuurlijk, vol « mannekes » van verdufte schilderijen, zichten van het Steen en het wandelterras, de volledige correspondentie van het bureel over vaak onbenullige onderwerpen, een paar statistieken aan stedelijke brochuren ontleend. Als hoofdzaak wel, de ledenlijst... Een conclusie? Gij hebt ze alreeds lang gevonden... Dr J. A. Goris.

4. — Taalkunde

7170 **Löns, Herman** **83.8 : 59**

Aus Wald und Heide. Geschichten und Schilderungen. *Autorisierte für den Schulgebrauch mit Erläuterungen versehene Ausgabe von Dr D. J. C. Zeeman. — Groningen, Wolters (Von Duitscher Art und Kunst, 13) 1929 (18 × 12) 108 blz.* *fl. 1,25*

V* — Een uitstekende verzameling landschapschetsen en dierenverhalen van den bekenden Duitschen letterkundige. Het goeds dat hiervan uit literair oogpunt kan gezegd worden, werd hier reeds menigmaal bij gelegenheid van zijn vertaalde werken naar voren gebracht: onnoodig dus het hier te herhalen. Deze editie voldoet gansch aan de eischen van aesthetiek en methodiek welke bij een dergelijke schooluitgave voorop dienen gesteld. De voetnota's zijn uitstekend verzorgd. B. G.

7171 ◆ **Mansion, J.; De Flou, K.; Carnoy, A.; Van de Wijer** **4393 : 91**

Inleiding tot de Studie van de Vlaamsche Plaatsnamen: 1e Deel. — *Brussel, Standaard (Nomina geographica Flandrica, II, 1), 1929, (22 × 15) 165 blz.* *28 fr.*

V — Naast de folklore is in de laatste jaren de toponymie een geliefkoosde bezigheid geworden van velen die belang stellen in de geschiedenis van hun dorp of hun streek. Voor enkele jaren werd de Vlaamsche Toponymische Vereeniging gesticht, die door raad en samenwerking de ongeschoolde krachten en de liefhebbers tracht te helpen in hun onderzoek. Te hunnen behoeve werd deze Inleiding uitgegeven, waarin vier uitstekende toponymisten de vrucht van hun ondervinding meedeelen: Prof. J. Mansion handelt over de te volgen methode, K. De Flou over de bronnen die onderzocht moeten worden, Prof. Carnoy bespreekt de taal van de plaatsnamen in 't algemeen en Prof. Van de Wijer geeft een lijst van de voornaamste hulpmiddelen die kunnen geraadpleegd worden voor namen- en taalkunde; tevens geeft hij een overzicht over de werkzaamheid van de Vl. Top. Vereeniging. — Klaar, bevattelijk en methodisch, belangrijk, zelfs voor buitenstaanders, onmisbaar voor al degenen die maar een stap zetten op het gebied van de plaatsnaamkunde. Dr A. Boon, pr.

7172 **Wyckmans, M.** **4393 : 6**

Rond de Bedrijfstaal. Handboek voor Leerlingen van het Lager- en Midd. Onderwijs. — *Brugge, Excelsior, 1929. (21 × 14) 78 blz.* *6 fr.*

V — Dit werkje sluit aan bij « *Taalstudie* » door dezelfde schrijfster,

vroeger reeds in « Boekengids » gerecenseerd. Een oordeelkundig gebruik van deze oefeningen zal er vast toe bijdragen om « meer nauwkeurigheid en lenigheid te brengen » in de schrijf- en spreektaal onzer leerlingen. Dr V. NAVEAU.

5. — Wetenschappen

7173 Senden, Leo, pr. **59**

◆ UIT HET HUISHOUDEN DER MIEREN : 1e en 2e DEEL. — *Leuven, Davidsfonds, 1924, 2 dln., (20 × 14) 136, 179 blz.* *15 fr. elk.*

V — Het spijt mij niet langer te mogen vertoeven bij de twee keurige boekdeeltjes van L. Senden over het huishouden der mieren. In het eerstje boekje gaat het over het normaal mierenhuishouden, in het tweede over de betrekkingen der mieren tot andere dieren en tot planten. Eene overvloedige illustratie, eene klare en levendige uitdrukking maken van dit werkje een voorbeeld van wetenschappelijke vulganisatie, dat niet enkel aan oningewijden maar ook aan hen die met de natuurwetenschappen vertrouwd zijn een aangename en graag gewilde lectuur aanbiedt. Men kan na de lezing enkel den schrijver voor de grijpende en innemende natuurtafereelen zijn genoegen beduiden en zijn gelukwenschen aanbieden. Dr J. VAN MOLLE, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

7174 Luijckx, J. **621 : 65**

ZES GOEDE ONTVANGSTSCHAKELINGEN. Met volledige Constructieteekeningen. *Geïll. — Antwerpen, De Techniek (Radiobibliotheek, Nr 4) 1929 (21 × 13) 32 blz.* *12,50 fr.*

V — Een degelijke handleiding voor hen die 'n eigen radiotoestel wenschen te bouwen : ze gaan aan de hand van iemand die er slag van heeft. L. SENDEN, PR.

7175 Schaly, M. A. en Pyper, K. **86**

RIETVLECHTEN. Handleiding voor het Vervaardigen van eenvoudige Voorwerpen van Pitriet. *Geïll. met 7 platen en teekeningen. — Purmerend, Muusses, 3e druk (20 × 14) 168 blz.* *fl. 1,75*

V — Dit boek leert ons dat er met simpel riet allermerkwaardigste voorwerpen ineen te knutselen zijn voor wie 's avonds na 't werk een uurtje vrij is en... geduld heeft. Wie propagandist is van huisvlijt-beweging e. d., of een middel zoekt om de menschen binst hun vrije uren thuis te houden, probeere het eens met dit boekje. 't Ziet er niet moeilijk uit, en de resultaten lijken — althans op de foto's — prachtig. B. G.

7176 Vorenoff, Serge, Dr. **61 : 57**

OUD-JONG. De Ouderdom zonder Gebreken. De Bestendiging van onze Jeugd. *Vert. dr. F. J. A. Baden. — Baarn, N. V. Hollandia, 1929, (19 × 13) 299 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,50*

II — Een vulgarisatie-uiteenzetting der beroemde Vorenoff-transplantatie, hare grondslagen en uitslagen. Lijkt een beetje een propagandaschrift, soms wat opgeschroefd, maar is heel goed te volgen door niet-geneesheeren. *Voorbehouden lektuur*, maar niet af te raden aan ontwikkelden die eigen oordeel bezitten en wenschen ingelicht te worden over een zaak die veel ophef heeft gemaakt en verband houdt met de jongste ontdekkingen in de geneeskundige wetenschappen.

Dr J. LEBBEER.

7. — Schoone Kunsten

7177 **Fimmers, Kallist en de Witte, Koenraad, Norbertijnen** **81 : 75 : 91**

TONGERLOO. *Geïll. met 36 schetsen dr K. Fimmers. — Tongerloo, Eucharistisch Bureau, 1929 (13 × 18) 16 blz.* *20 fr.*

V — Een dichter van tabernakel- en zonnegoud, van celstilte en heilig novicenideaal, van geloofslicht en dadenkracht laat zijn mooie, rijke woorden zweven over de puinen, en in gebed opwolken de verrijzenis toe. En een rat van een schetser, die dit beminde witte wereldje van Tongerloo heel en gansch in zich draagt, in den spiegel van zijn oogen, en het merg van zijn bloed, geeft ook zijn gedicht in kleine, leven- en zieldoorvlogen krabbels. Dat spreekt allemaal, jong, goed, vroom, en lokt onvermijdelijk om de geliefde schoone Abdij met milde liefdegaven ter hulp te snellen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7178 **Leytens, Frans, pr.** **709 : 809**

DE NIEUWE RICHTING. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen, nr. 272-273), 1929, (19 × 13) 63 blz.* *3 fr.*

V — « Eene uiteenzetting van wat de expressionisten bedoelen, zonder kritiek en zonder apologie » zegt schrijver; dat laatste zal de lezer wel wat betwijfelen. En schrijver zelf oordeelt deze uiteenzetting « wel wat oppervlakkig ». Nu ja, kan het anders? In een bestek van 63 bl. schetsen den groei, de kern en de ontwikkeling van het expressionisme in schilderkunst, in literatuur en in tooneel! 't is paardenwerk. En toch heeft schrijver goed gedaan bijeen te houden wat niet te scheiden is. 't Is een flink overzicht, en de vele bladzijden gewijd aan wat schrijver noemt « het wezen der dingen » zal wel eenigen doen wankelen in de cordaatheid van hunne verachting voor de nieuwere kunst. Het is waarlijk hoogeschool-uitbreiding. J. HALLEZ, PR.

7179 **Stubbe, A.** **92 : 75**

RUBENS. *Geïll. met 16 platen. — Brussel, Standaard, 1929, 2e druk (21 × 17) 121 blz.* *18 fr.*

V — Het werk van Stubbe is een heerlijk werk; die bekentenis moet ons terstond van het hart, hoe weinig we dan ook instemmen met de thesis dat de godsdienstige kunst van Rubens heidensch is in haar wezen. In breede, klinkende volzinnen hangt schrijver een breed opgezette historische schets op van Rubens' tijdomstandigheden, met rappe overzichten, in een kleurrijke en beeldrijke taal. Een warme liefde en bewondering gaat naar den edelen, karaktervasten, zedelijk hoog-staanden stichter der Antwerpsche school, naar « den zedelijk geevenwichtigde, die evenzeer meester bleef over zijn hart, als over zijne kunst en zijne weelde »; hij heeft ontroerde zinnen over zijne grootmoedigheid, zijne getrouwheid, en zijn taal wordt schitterend waar hij spreekt over de klaroenstooten van zijn wondere licht. Kortom een boek dat aantrekt, en bij begonnen lezing niet loslaat. J. HALLEZ, PR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

7180 **Boon, Jozef, C. S. S. R.** **81**

DE ONTMOETING. Het Hooglied van m'n Priesterschap. — *Leuven, St. Alfonsus, 1929, (21 × 14) 57 blz.* *15,65 fr.*

V — Die Boonen, eerst Jan, nu Jozef, zijn zonnekinderen, die uw hart stelen. En kunst dat er van hun vingertoppen druipt! (Ja, ja, ik hoor u wel, seffens moogt ge spreken.) Ik houd van dit gedicht, want ik houd veel van Brabant (of de Ardennen, 't is hetzelfde), rondgeheuveld en hooggekoepeld; want ik houd van maagdelijke houtsneden (Brabantsche kunst bij uitstek, nu) waar een droomuur trilt in glanzend wit, en zoo zijn uw bladzijden; want ik houd van rubriekenrood en goudopsnee en kloosterklaarte en de schoonheid van bloemen daar te midden. Nu, de priesterwijding met haren voorbereidingstijd en den Eerste-Misdag in een cyclus van versche stemmingen neergeschreven, dat is een genade, een blijdschap, een bloei die moet verheugen. Maar er is wel en wis inhoud, hoor: eerst de lenteliefde als in « Christusuren », dan de edele omwerking in offergeest (ziele-lijk in offervlam), en dan de schoone feestgloed en 't vloeien zijner zalven. Tot den kritikus, die weeral dadelijk kwam spreken van het hyperhoogste dat hier diende aanwezig te zijn, zeggen wij: de priesterziel, ook nog maar in haar rythmus van zuiver glanzen en haar jong opgaan in versche vlammen, is al iets heerlijks. En hetzelfde geldt voor Boon als kunstenaar : zijn toets is hel en straalt van goeden smaak; dan bekommer ik me weinig om min of meer uitgebreide vormengamma. Proficiat, en blij de wereld in!

Dr Joris Caeymaex, pr.

7181 **De Weert, Ernest** **81**

Gulden Tarwe. Gedichten (1915-1925) — *Antwerpen, Lectura, 1929. (21 × 15) 96 blz.* *12,50 fr.*

IV — Eenige « Indrukken » en « Portretten », wat over huiselijke vreugd en verdriet, en een Magdalena-krans. — Of een dichter den ouden vorm verkiest geeft me niet zooveel, als zijn geluid maar niet alledaagsch moet heeten. Doch « Indrukken » geven slechts hier en daar een « dreupel poëzij » die jammerlijk vervloeit in berijmd proza; enkele « Portretten » zijn goed; en waar de dichter de geboorte van zijn kind bezingt en treurt over vaders dood, zou hij zijn diepe ontroering kunnen meedeelen, indien ze tot ons kwam in 't gave en directe woord. Dat een vader naar 't antwoord op de elementaire vraag over de erfzonde moet gissen, en een zoon de ziel van vader niet hooger ziet heengaan dan « op een gulden wenk der zon, zijn groote goddelijke zuster », doet pijnlijk aan, en blijkt vreemd, althans wanneer deze vader en zoon zich elders noemt « een christen mensch ter bede neergeknield ». — Voor ze ons werd aangeboden diende deze « Gulden Tarwe » gezift.

Joz. De Voght, pr.

7182 **Lansberg, Ph. A.** **81 : 809**

Uit Vondel's Lyriek. Liefde tot Stad en Staat, Familie en Vrienden, Geloof. — *Utrecht, Kemink, 1929 (20 × 14) 94 blz.* *fl. 1,75*

V — Als documentatie-boek, voor wie een volledige studie over Vondel wil maken, kan dit boek zijn nut hebben. In de eerste plaats echter schijnt het bestemd voor 't onderwijs. En daarvoor is het veel minder geschikt dan de « Bloemlezing uit Vondel's Verzen » verzameld en toegelicht door Catharina Van de Graft. De bloemlezing van Dr Lansberg geeft heel wat verzen die geen bloemlezing zijn en die met Lyriek niets te maken hebben.

Fr. Crols, pr.

82. TOONEELLITERATUUR

7183 **Lindemans, Constant** **82**

De Klucht van Meester Patelin. In Vlaamse Volksrijmkes herwerkt op de oude Franse Tekst. — *Kortrijk, Vermaut, 1929 (19 × 14) 100 blz. 16 fr.*

V — Wel 'n plezierig boekske. Ik houd het echter bij de oer-Patelin.. in 'n potige verdietsing. Deze bewerking is natuurlik bedoeld als heel vrij schema waarop dan de vertolkers kunnen fantazeren, en waarbij aktuele dingen kunnen gehekeld of geparodieerd. Maar hoe dikwels zullen dergelike improvizasies « ad captum » met de gewenste geestigheid worden gemaakt? In elk geval, waar leute wordt gevraagd en men over prettige spelers beschikt, is deze klucht goed materiaal.

ANTON VAN DE VELDE.

7184 **van Enschedé, Servatius, Capucien** **82.9**

◆ DE HELD VAN ABERDEEN. Episode uit de Engelsche Kerkvervolging, in vier Bedrijven en een Voorspel. — *Breda, EE. PP. Capucienen, 1929, (20 × 15) 142 blz.* *fl. 2*

V — Naar 'n geschiedkundig gegeven heeft de bekende tooneelschrijver 'n zeer boeiend tooneelspel geschreven waarvan de hoofdrol en al de bijfiguren meesterlijk zijn weergegeven. 't Gaat over den strijd, het lijden en de overwinning van een P. Kapucien uit Schotland tijdens de Kerkvervolging in Engeland. Voor patronaat, kringen die over vele en flinke krachten beschikken, is dit 'n zeer dankbaar tooneelspel. 't Relaas over de kerkvervolging is soms te lang uitgesponnen en kan handig worden ingekort.

FR. CROLS, PR.

7185 **Van Hoeck, Maurits** **82 : 22**

◆ HET HEILIGE VERTELSEL. Een spel voor Kerstmis. — *Hoogstraten, Haseldonckx, 1929, (18 × 14) 43 blz.* *7,50 fr.*

V — Het korte voorwoord zegt, dat « dit spel ontstaan is na lezing van een der spelen naar ouden trant door Rich. von Kralik, en dat het enkel wil zijn, naar den evangelischen tekst, 'n devoot verhalen en uitbeelden van het heilig Kerstmisgebeuren ». Dit laatste heeft E. H. Van Hoeck ten volle bereikt en het in een heel eigenaardig en aantrekkelijk kader gesteld door alle tooneelen te geven als een gerealizeerd verhaal van vadertje Hendrik, die met zijn luisterende en kijkende kleinkinderen steeds op het tooneel blijft.

E. BOELAERT, M. S. C.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door wel gevormde lezers worden gelezen.

7186 **Walschap, Gerard** **83.1**

ADELAÏDE. — *R'dam, N. V. Nijghen Van Ditmar, 1929 (20 × 14) 169 blz.* *fl. 2,25*

II — Voor bespreking zie « Roman-Kroniek » onder nr. 7131

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

7187 **De Unamuno, Miguel** **83.1**

TANTE TRUI. *Vert. dr. G. J. Geers. — Arnhem, N. V., Van Loghum Slaterus, 1926, (20 × 13) 168 blz.* *fl. 2,60; geb. fl. 3,60*

III — Gertruda die aan haar zuster Rosa de plaats afgestaan heeft en haar met Ramiro liet trouwen, volbrengt van dan af de rol van tante,

d. i. hier een maagdelijk moederschap, maar feller dan het moederschap zelf, bevattend eene ascese door den strijd tegen haar hart wanneer zij, na Rosa's dood, voor dezer kinderen als moeder in Ramiro's huis blijft leven, en eene mystiek bestaande in het bevorderen van nieuwen en steeds zuiverderen liefdebloei bij het geslacht van Ramiro's kinderen en schoonkinderen, allemaal als vrucht van hare ingehouden vlam. Of nu die mystiek van moederschap en bloedsbloei de geestelijke onkuischheid wel goed maakt, die ze bedreef door Ramiro, getrouwd met de huismeid waarmee hij viel, te laten bezield zijn door hun beider eindelijk beleden liefde, zoodat het kind van die vrouw o. z. t. z. het hare is? Schoon is het dat het ja allemaal haar kinderen zijn, als van haar machtigbruisende ziel... maar « malum ex quocumque defectu ». Unamuno is nu eens een romancier anders dan een Rus, een Scandinaaf, een Franschman, een Engelschman. Ook zijn hier geen boomen, zelfs haast geen milieu: letterkunde, zaak van den geest; doch daarom niet minder levend. Maar dan is daartegenover weer zijn lichtzinnig mengen van lagere elementen in zijn werk, mits eenige procédé's. Een meesterwerk moet hij nog schrijven. Prachtig vertaald. Mooie uitgave.

Dr Joris Caeymaex, pr.

7188 d'Ivoi, Paul **83.0**

Een onoverwinlijk Drietal. *Vrije Bewerking naar h. Fransch dr. Ed. Van den Gheyn, Jr. Geïll. met 12 platen dr. Louis Bombled. — A'dam, Elsevier, 1919, 2e druk (27 × 18) 112 blz.* *fl. 1,75*

III — Zie recensie hiervan op nr. 7147

7189 Neubach, Ernst **83.1**

Ik heb mijn Hart in Heidelberg verloren. Roman. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, 1929, (20 × 14) 235 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

III — Deze roman speelt gedeeltelijk te Heidelberg, de stad van het lustige, romantische studentenleven, en te New-York, de stad van de rustelooze jacht naar het goud. De tegenstelling tusschen het liefhebbend hart en den hardvochtigen zakengeest maakt den grondslag uit van de intrigue. De verwikkelingen zijn menigvuldig en al te dikwijls onwaarschijnlijk. Omwille van de verkeerde opvatting aangaande de zoogezegde rechten van de liefde is het boek voorbehouden.

Dr A. Cardyn, pr.

7190 Rönne, Jörgen Falk **83.1**

Het Neveleiland. Roman van de Noordzee. *Vert. uit h. Deensch dr A. en E. Huber. — A'dam, Elsevier, 1929, (19×13) 144 blz. fl.1,90; geb. fl. 2,50*

III — Een eiland verloren in de Noordzee. In een Octoberstorm is heel de mannelijke bevolking omgekomen. Vier maanden gaan voorbij tot heel onverwacht een vreemdeling er aan land stapt. Was me dat een herrie in het nest! Hij had maar te kiezen, uit de beste uit, maar tusschen hem en de weduwen staat de gedachtenis aan de dooden. Eén enkele haalt hem aan, uit eigenbelang; maar hij kiest een jong meisje, het armste uit het dorp. — Meesterlijk geeft de Deensche schrijver de atmosfeer van verlatenheid en eenzaamheid weer die het leven van die menschjes heelemaal doordringt. Met een tikje humor, hier en daar een ietsje gewaagd, vertelt hij van het eigenaardig leven van dat mannelijk wezen zoo gansch alleen in die vrouwelijke wereld met hun coquetterie en hun jaloerschheid. Zeer zuivere vertaling. A. Boon, pr.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

7191 Bruce, Charles **83.0**

TROPENLIEFDE. *Geautoriseerde Vertaling van Teo De Witte. — Tilburg, Ned. Boekhuis (19 × 15) 422 blz.* *fl. 2.25; geb. fl.*

IV — Desmond Carruthers, District-officier op Borneo, jonggezel. Zijn vriend, planter Jim Temple krijgt volk over uit Europa, zijn moeder en.... zijn zuster Stella. Ge raadt het slot. Doch eerst het avontuur: Stella door oproerlingen ontvoerd, door Desmond gered; deze gesteund door het inlandsch hoofd Palungga en diens dochter Simuk, welke zijn leven redt ten koste van het hare. De strijd van Desmond tusschen Stella en Simuk. — Dus een gewoon gevoels-romantisch gegeven, trouwens melkbraaf en dus nog zoo kwaad niet met zijn algemeenen geest van ridderlijkheid. Maar hoe breedvoerig wordt dat allemaal geschreven: heel die veldtocht, al die gevoelsbewegingen! Goede realistische trekken in eenige landschappen en in den jovialen Temple.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7192 Diers, Marie **83.1**

DER ZWAKKEN KRACHT. Roman. *Vert. uit h. Duitsch dr G. Schoonderbeek-Vreedenberg. — Laren, Schoonderbeek, (21 × 15) 164 blz.* *fl. 2,50*

IV — Mejuffrouw von Kappel, een geëmancipeerde dame, die met paarden en autos rijdt als een manskerel, is de oorzaak — en ook wel de schuld — dat Domine Normann van Jacobsberg verongelukt. Hij was weduwnaar met twaalf kinderen, die nu, nog allen minderjarig, en de meeste nog klein, achterblijven met de oude meid, die ze « Roode-blauwa » hadden genoemd. De sportdame moet nu voor het onderhoud van de kinderen zorgen : een wilde, guitige bende, maar die aan malkaar hangt als een klis verwarde wol. Zij doet het met tegenzin, onbehendig wreed en hardvochtig eerst. Door eene der kleinen, het meisje « Tibi » wordt haar hart geraakt, zij wil het bij haar hebben en de liefde van 't kind winnen, maar dat gaat niet: zij heeft er geen verstand van. Vernederd door dien weerstand, beproeft zij het met eene, twee, drie van de anderen, waaronder een wijs en zachtzinnig meisje; zoo komt ze ertoe, eindelijk de heele bende te leeren kennen, hun nooden ter harte te nemen, en eindelijk zelf een nuttig en opofferend wezen te worden. Een flink en goed gedacht boek, voor wie eenmaal met toestanden van *protestantsche* geestelijken vertrouwd is.

7193 d'Ivoi, Paul **83.0**

KREKEL BIJ DE BOKSERS IN CHINA. — NILIA DE COMMANDANTE. — PATRIOTTENSTRIJD EN HELDENMOED. — SERGEANT KORDAAT. *Vrij bewerkt nr. h. Fransch dr. Ed. Van den Gheyn Jr. en Pomponius. Geïll. met 15 platen. — — A'dam, Elsevier, 2[e] druk, 1916-1919 (27 × 18) 304, 135, 123, 136 blz.* *elk fl. 1,75*

IV — Zie recensie ervan op nr. 7139, 7146, 7148, 7149.

7194 Huet, Theo **83.0**

DE VERDWENEN KOERIER. Oorspronkelijke Detectieveroman. —*Antwerpen, Gust. Janssens, (Scheldeserie, 32) (20 × 15) 148 blz.* *7 fr.*

IV — Een Vlaamsche detektieve-roman is nog altijd een nieuwigheid.

Daarom mag deze al welkom heeten. Als verhaal van dien heel bizonderen aard wel geslaagd : flink gebouwd, al speelt het toeval een al te groote rol. Andere verdiensten heeft het eigenlijk niet. Wie dus niet afschrikt voor het onverwachte en het griezelige vindt hier zijn gading.

Dr A. Boon, pr.

7195 **Hulsmans, Annie** **83.1**

◆ Droomleventje. — *Tilburg, Nederlandsche Boekhuis (Keurboekerij) 1929, (20 × 14) 205 blz.*

IV — Voor bespreking zie « Roman-Kroniek » onder nr. 7133.

7196 **Mann, Heinrich** **83.1**

Moeder Maria. *Vert. uit het Duitsch dr. Betsy Kater. — Zeist, Swartsenburg, 1929, (21 × 15) 209 blz.* *fl. 2,75; geb. fl. 3,50*

III-IV* — Valentijn von Lambart is niet de zoon van ex-generaal Veit Vogel von Lambart (rond 1926) en van Iwan Schollendorff, maar een onderschoven zoon, eens te vonden gelegd door een meid. Er wordt een huwelijk bewerkt tusschen hem en prinses Adèle, vaag pathologisch dansdingetje, hertogsdochter, ten huize Lambart tot de kunst opgekweekt door den z. g. ideoloog professor Wunder. Maar die allen zijn meegesleurd geweest in de katastroof, (1918-1923) het geldspel en de verwildering. Twee geldbronnen zijn er : Seehase, de beestachtige maatschappijpresident, en de rijke barones Hartmann. Het opduiken dezer laatste, Valentijns moeder, door Ina in geldelijken troef omgezet, bestaat in feite in laatontwakende hartstocht van moederliefde. Gaan we naar de romantische herkenningscene? Neen, het gaat er veel subtieler, ja pervers, bij die moeilijke heraanpassing. Want buiten de materieele vervreemding, draagt Felicie Maria den last van een zwaar zondig verleden. Eindelijk, grootendeels door godsdienstig motief, legt zij het af met eene slechts halve beantwoording van haren hartstocht, en, na Seehase'almacht (die zich ook dierlijk tot de prinses uitstrekt) gefnuikt te hebben, ruimt zij baan voor de (hoe precaire ook) liefde en den echt van Valentijn en de prinses, dezen tenminste losgeraakt uit de geld- en haattragiek, met als kracht hun jeugd. — Rudolf Kaysers woorden dienen volstrekt overwogen: « Heinrich Mann heeft met « Moeder Maria » een society-roman van onze dagen geschreven : leven is er in gevormd, helder, hartstochtelijk, avontuurlijk leven. Nog nooit is de maatschappelijke demon zoo kleurrijk en overtuigend uitgebeeld als in dezen roman. Nooit te voren is hij zoo tot zin en middelpunt van onzen tijd gemaakt. H. M. laat zijn spiegel de wereld in forsche, fantastische trekken weerkaatsen. Zijn nieuwste roman, geschreven in een heldere, uiterst persoonlijke en objectieve taal, in een superieuren, westelijken stijl, is een van de belangrijkste van onzen tijd. » — Nader bepaald : dat society-beeld is er een zoo schrille, dat cynisme zelfs daar niet meer bestaat, maar de menschen er mekaar geeselen met open onbeschoftheid. Verder : « spiegel » is niet genoeg gezegd: H. Mann wrocht voor redding, en wel met middelen van hoogen rang : onder meer wordt hier de katholieke faktor (zonde, biecht, boete), zooal niet tot in de puntjes ongemengd zuiver en forschbeslissend, toch met ernst en kracht bijgeroepen. Ten slotte die « superieure stijl » ligt hem in den scheppingsgloed, heerlijke drager der rijke gedachte- en techniekelementen. En niets geen « groote machien ». Dr Joris Caeymaex, pr.

7197 Smith, Harriet Lummis **82**

POLLYANNA'S ORANJEBLOESEMS. Derde Boek van Blij-zijn. *Vert. dr. Mevr. Kapteijn-Schröder. — Zeist, Swartsenburg, 1929, (21 × 15) 174 blz, fl. 2,25*

IV — Een boek vol met meer dan gewoon levensoptimisme. Pollyanna weet altijd en overal een zonnigen kant aan het leven te ontdekken. En haar « spel van blij-zijn » leert ze ook aan anderen voort. Dit boek verhaalt haar eerste gelukkige huwelijksjaren. De slot-scène is een aandoenlijk iets. Haar man komt terug uit den oorlog en weet, tusschen acht baby's uit, zijn zoontje te kiezen! Het lachte: dàt was het teeken van de moeder, want het had reeds « het spel » begonnen. Literair staat het misschien niet hoog, maar 't is een verhaal vol levensblijheid. En dat doet ook wel eens deugd! Dr K. ELEBAERS. PR.

7198 Porter, Eleanor H. (deknaam van Harriet Lummis Smith) **83**

POLLYANNA'S LENTELEVEN. Tweede Boek van Blij-zijn. *Vert. uit h. Engelsch (Pollyanna grows up) dr. Mevr. P. Kapteijn-Schröder. — Zeist, Swartsenburg, 1929, (21 × 16) 176 blz. fl. 2.25*

IV — Mevrouw weduwe Carew is rijk, maar kinderloos, en daarenboven is een neefje Jamie, dat zij aangenomen had en zeer beminde, spoorloos verdwenen. Nu leeft zij moedeloos en ongelukkig. Haar zuster Della Wetherby raadt heur aan, eens te beproeven Polyanna voor een tijd bij haar te hebben. Polyanna woont bij haar oom Dr Chilton, een goede kennis van Della, en zij heeft het geheim — zij, een kind! — om menschen gelukkig te maken met haar spelletje van « Blij-zijn ». Ze komt dan na eenig talmen, bij Mevrouw Carew, en doet haar stilaan belang stellen in het leven van anderen : een lamme jongen, die ook Jamie heet, een winkelmeisje, Sadie Dean. Zoo komt er weer licht in haar leven, en door kennismaking met Polyanna's familie komt zij zelfs weder in bezit van hooger schatliefde en huiselijk leven. De echte Jamie wordt ontdekt en huwt Polyanna. De tweede Jamie en Sadie Dean worden een paar. Het is een liefelijk boekje. Ik vermoed wel dat schrijfster onder den invloed staat van « Little Lord Fautleroy » en er een vrouwelijke tegenhanger wilde aan geven. Maar niettemin, het is opwekkend en lieftallig, een boekje dat vreugde geeft en goed bloed zet, er zijn er niet te veel zulke, en daarom mogen wij er wel dankbaar voor wezen. AL. WALGRAVE, PR.

7199 Rölvaag, Ole Edvart **83.9**

DE GROOTE STILTE. *Vert. uit h. Noorsch dr J. Molanus-Stamperius. — A'dam, Koloniale Boek-Centrale, 1929 (21 × 15) 362 blz. fl. 3,90; geb. fl. 4,90*

IV — Een roman over de stichting eener Noorsche kolonie in Noordelijk Far-West in den heldentijd. Met belangstelling en aandoening deelt men het harde leven in den ban der oneindige vlakte en nogmaals het grootsche van: *Hoe het groeide...* van den naakten bodem tot een farm. Niet echter zoo'n uitgedichte zielkundige schepping als die van Hamsun. Maar toch een grootsch en sterk fresko, in treffende tafereelen van dagen, getijden en jaren en daarin een kern van menschdom van drie, vier gezinnen. Allen onuitwischbaar gebeeld. De polen der Noorsche ziel perfekt vertegenwoordigd door de hoofdgroep, Per Hansa de knappe en stoere werker en Beret zijn vrouw op wie de geheimzinnige machten licht pak hebben. In de overige personen, de verdere regenboog der Noorsche boerenziel. Ook het zedelijke en godsdienstige komt schoon tot zijn recht, met een minimum afwijking van Roomsch Katholicisme. Kortom een zeer mooi en goed boek. Dr JORIS CAEMAEX, PR.

7200 **Visscher, J. A.** **83.8**
WRAKHOUT. *Geïll. dr J. A. Visscher.* — *Baarn, Koning's Uitgeverij, 1929 (21 × 16) 223 blz.* *fl. 3,25*
IV — Zie bespreking in « Roman-Kroniek » onder nr. 7132.

7201 **Wolffenbuttel-van Rooijen, H.** **83.1**
◆ KIEZEN OF DEELEN. — *Hilversum, Brand, 1928, (21×15) 176 blz. 27,50 fr.*
IV* — Voor bespreking zie « Roman-Kroniek » onder nr. 7130.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

7202 **Brusse, M. J.** **83 : 621**
IN PHILIPS' WONDERLAND. *Met houtsneden van J. Francken Pzn.* — *R'dam, Brusse, 1929, (25 × 16) 24 blz.* *fl.0,35*
V — Een bezoek in en rond de fabrieken, op verschillende belangrijke uren van dag en nacht. Eenvoudig, maar 't is een Brusse die schrijft, en dat zegt genoeg hoe hier andermaal brokken tafereelen uit het volle leven worden geschilderd. En steeds in talentvolle taal. Onnoodig te zeggen dat het een zuivere pracht van een uitgave is in Grotius.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7203 **Caeymaex, Joris** **88**
◆ GLOED : Bloei. — Pelgrimsland. — Vastengedicht. — Praeludiën. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1930, (19 × 15) 60 blz.* *13,50 fr.*
V — 't Ware Joris Caeymaex onrecht aandoen, moest men hem, om de schijnbare, gezocht-precieuse gedwongenheid zijner taal, achteloos voorbijgaan. Want die stroefheid verdwijnt, eens dat men het krachtig saamgebalde zijner gedachten heeft gevat. Met de jongeren zoekt hij naar een nieuwen vorm. Hij loopt in geen afgebakend spoor. Hij gaat zijn weg, zelfstandig en.. geeft ons bijna de allerindividueelste expressie van de allerindividueelste emotie. Verliefd is hij op 't schoone woord en den schoonen volzin. Zijn kunst draagt geen armoe-pij. Bij hem is meer gloed en gevoel, zwaardere en diepere gedachtengang dan bij de jongeren. Op en top is deze droomer, lyrieker. Zijn schoonheidsindrukken vertolkt hij in sterk gerhythmeerd proza, vol prachtig-fonkelende beelden en in zeer eigenaardige vreemde gedichten. Bewonderaar van de natuur: van bergen en bosschen, openbaart hij ons, in enkele paneeltjes, hun bedwelmende, geheimzinnige schoonheid. De luister der liturgie laat hem niet los : den rijkdom harer tresoren jubelt zijn priesterhart uit in gedichten en psalmen. In Caeymaex leeft er iets van een Peguy en iets van een Claudel. De fijne styleering, de gewetensvolle woordenkeus, het weelderige van de bezielende inspiratie karakteriseeren hem als een aristokraat in de letteren en een rijk zonnekind der schoonheid.
D. DE PAUW, O. P.

7204 **Crols, Fr., pr.** **83.8**
◆ UIT DEN MAALSTROOM DER GROOTSTAD. Losse Schetsen. — *Averbode, Norbertijner Abdij, 1929, (18 × 12) 126 blz.* *5 fr.*
V — Fr. Crols is onderpastoor in de grootstad, een ijverig priester met een goed en gevoelig hart. Deze « Losse Schetsen » zijn de neerslag van een jarenlange ondervinding, en de priester met zijn gouden hart blijft erin aan het woord. Wat hij vertelt is geleefd, gezien, gevoeld, en hij vertelt het stil, bescheiden, met een fijn en voortreffelijk woord. Moge 't worden vernomen door velen. En Averbode zorgde voor een nette uitgave.
JOZ. DE VOGHT, PR.

7205 **d'Ivoi, Paul en Chabrillat, H.** **83.0 : 91**

MET EEN KWARTJE DE WERELD ROND. *Vrije Bewerking nr. h. Fransch dr. Antoinette. Geïll. met 16 platen dr. Luc. Métivet. — A'dam, Elsevier, 1919, 4e druk (27 × 18) 126 blz.* *fl. 1,75*

V — Zie recensie hiervan op nr.

7206 **Eeckels, Constant** **83.1**

◆ DE MAALSTROOM. Roman. — *Brugge, Excelsior (Romanserie, nr 3) 1929 (21 × 16) 205 blz.* *20 fr.*

V — Dit jongste werk van den vruchtbaren dichter-prozaïst *C. Eeckels* is een sociale roman uit de Antwerpsche beurs- en handelswereld. De schuchtere kantoorklerk Daniël Strijdonck wordt koopman, wil fortuin maken om de dochter van een schatrijken makelaar, die hij in 't geniep buiten haar weten bemint, (hij heeft zijn dulcinea slechts een paar malen vluchtig gezien en nooit met haar gesproken) te kunnen huwen, waagt zich om dat doel te bereiken aan speculaties op de suiker en gaat bankroet niet alleen in zijn beurs, doch ook in zijn platonische liefde, wijl zijn uitverkorene in den echt treedt met een Duitsch ingenieur. Zijn ondergang brengt hem echter nader tot Christus, den grooten, Goddelijken Lijder. Voortaan « zou hij zijn kruis dragen zonder morren, zonder verlangen, zonder verwachten, het zoenend om Hem, die het had opgelegd, het minnend om haar, die het onwetend gemaakt had... En éénstoch zou zij het zien, zou zij het weten : Eens als hij haar ontmoeten zou met zijn liefde in het rijk der Liefde ». Dit alles laat mij, ronduit gezegd, eenigszins perplex. Die naïeve liefde van Daniël Strijdonck voor Genoveva Kreiser lijkt me zoo in 't ijle, zoo onwezenlijk of liever zoo ultra-romantisch te zijn dat al zijn lijden en smart om haar me haast onverschillig, koud laat, wijl te opgeschroefd, te onevenwichtig, met te weinig verband tusschen oorzaak en gevolg. Anderzijds is m. i. deze roman te zeer uitgesponnen in zijn beschrijvende bestanddeelen met het vooropgezette doel, dunkt mij, ons een zoo volledig mogelijk beeld vóór te hangen van de driftig-rustelooze bedrijvigheid onzer machtige handel- en havenstad, opzet waarin hij, 't dient gezegd, dan ook ten volle geslaagd is; 't is het moderne Antwerpen ten voeten uit. Prachtige brokken lyrische ontboezemingen getuigen van 's schrijvers fijn begaafd dichterlijk temperament; de beurswereld met haar lage geldpassie wordt er aan den anderen kant zoo objectief-realistisch uitgebeeld dat het niet plastischer kan. *Een hoogstaand zedelijk werk, dat in alle katholieke volksbibliotheken dient voorhanden te zijn.* Dr V. NAVEAU.

7207 **Footner, Hubert** **83.0**

TWEE MENSCHEN OP DEN WEG. *Geïll. dr G. J. Van Overbeek. — Tilburg, Ned. Boekhuis (19 × 13) 208 blz.* *14 fr.*

V — Een spannende roman spelend in het Noord-Westen van Amerika, het geheimzinnige avonturenland. Een journalist op excursie ontmoet een jonge dame die een gevaarlijke zending heeft te vervullen. Hij vergezelt en beschermt haar in de menigvuldige gevaren die zij ontmoeten op den weg. Natuurlijk komt de liefde er tusschen en eindigt alles goed. Boeiende ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

7208 **Haugen, Chr.** **83.0**

DE REIS NAAR DE PLANEET « KEN ». Een avontuurlijk Verhaal. — *Tilburg, Ned. Boekhuis (Romans van Avontuur) (19 × 14) 164 blz.* *7,50 fr.*

V — Een avonturenroman in den trant der bekende verhalen van Jules Verne, namelijk een reis per vliegtuig naar een onbekende planeet « Ken », waarvan de bewoners ons duizend jaar voor zijn in beschaving. Interessante ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

7209 **Haugen, Christian** **83.8**

DE ZEVEN RAADSELS. *Vert. dr P. J. Aerssens. Geïll. dr G. J. van Overbeek. — Tilburg, Ned. Boekhuis (Romans van Avontuur) (19 × 13) 128 blz. 8 fr.*

V - Een avonturenromam die boeit tot de laatste bladzijde. De held komt werkelijk voor vele geheimzinnige raadsels te staan die ten slotte toch opgeklaard worden. Goede ontspanningslektuur.

Dr A. CARDYN, PR.

7210 **Slempkes, J. A.** **83.8 : 87**

DE ZINRIJKE AVONTUREN VAN DEN VOS REINAERDE, zooveel mogelijk tekstgetrouw naverteld. — *Zutphen, Thieme, 1929 (22 × 14) 145 blz. fl. 1,90*

V-VIA — Met veel zorg, knap en in onberispelijke taal geschreven. Laat in het verhaal de treffendste verzen van het oud gedicht woordelijk oplichten, met goede paraphase. Eigenlijk is de gansche bewerking vol met zielkundige opmerkingen die de gedachten gemakkelijker maken. Paedagogisch nuttig, helpend, klaarheid en nauwkeurigheid bevorderend. Wel is dat aanhalen van het oorspronkelijke soms wat hinderlijk, tegenhoudend. Mooi uitgegeven. De gekleurde platen zullen misschien iedereen niet bevallen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7211 **Walsh, L.** **83.8**

◆ MIJMERINGEN BIJ SCHEMERTIJD. Ierssche Schetsen uit Gortnanan. *Vert. uit h. Engelsch dr. L. en A. Dosfel-Tysmans. — Thielt, Lannoo, 1929, (22 × 16) 72 blz, 8 fr.*

V — Zeven stil gemoedelijke of strak humoristische of innig doorvoelde schetsen uit en over het groene Erin, het Vlaanderen van ginder ver over de zee, vroegertijds... Geen maakwerk, geen litteraire mooidoenerij en toch literatuur, eenvoudig-echte. Ook een in-goed boek, vol christelijke edelmoedigheid, des te meer opvallend daar al het vertelde gebeurt in dat bijzonder deel van Ierland, dat « Ulster » heet.

Dr V. NAVEAU.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

7212 **Chaffee, Allen** **83 : 59**

TINTELOOG OP DE DALHOEVE. De Avonturen van het zwarte Beertje in Gevangenschap. *Vert. uit h. Amerikaansch dr E. Van Doorn-Vonk. Geïll. met 4 platen dr Peter Da Ru. — A'dam, Ontwikkeling, 1929 (21 × 15) 101 blz. fl. 1,30; geb. fl. 1,90*

VIA-B — Zeer prettig. Waarlijk een mooi boekje van iemand die de natuur kent, er mee leeft, en ze leert beminnen aan het kleine volk.

J. C.

7213 **Dam, W. M.** **83.9**

◆ BERNARD DE VONDELING. Een Verhaal voor de Jeugd uit den Tijd der Geloofs-Vervolging hier te Lande. *Geïll. dr Rob. Graafland. — A'dam, N. V. de R. K. Boek-Centrale (Onze kleine Jeugdserie, n° 21), 1929 (22 × 16) 127 blz. fl. 1,25; geb. fl. 1,75*

VIA-B — In kinderwerkjes als 't onderhavige zoeke men niet wat er *niet* in is, t. w. opzettelijk gewilde litteraire kunst; 't hoofddoel van den schrijver zal wel geweest zijn: voor R. K. jonge gasten van 9 tot 14 jaar een geschiedkundig verhaaltje ineen te steken dat ze, om zijn boeiend romantischen inhoud, graag zouden lezen. « Bernard de Vondeling » is een verhaal uit den tijd der geloofsvervolging in Noord-Nederland. Bernard, zoontje van den katholieken Graaf van Turnhout, wordt zijn ouders ontstolen door zijn protestantschen oom, den Graaf van Lummen, ten einde uit hem ook een protestant te maken; dit gebeurt echter niet en de jonge Bernard stelt zich integendeel aan als een onverschrokken katholiek geloofsheld, ook in de hachelijkste omstandigheden. *Aanbevolen kinderlektuur.* Dr V. NAVEAU.

7214 **Finn, J. Francis, S. J.** **83**

◆ HARRY DEE. *Vert. uit h. Engelsch dr. Jos Witlox. — Antwerpen, Opdebeek, 1929, (24 × 17) 207 blz.* *12,50 fr.*

VI — Onder al de boeken van pater Finn heeft Harry Dee den minst goeden naam. De eenigszins drakerige moordhistorie van 't begin en 't einde kan men moeilijk aanvaarden, de schipbreuk op het meer heeft men onwaarschijnlijk gevonden, en... Harry Dee staat beneden peil. Nu willen wij niet redetwisten. Maar vooreerst is Harry Dee even boeiend als Tom Playfair en Percy Wynn, waarbij het boek aansluit. Wie daarbij nagaat hoe meesterlijk de schrijver het jongelingskarakter heeft uitgewerkt van den geboren leider Tom Playfair en van de edele ziel Percy Wynn, en hoe raak hij ieder van zijn helden een vasten levensweg opzendt; — wie ook, hoofdstuk na hoofdstuk, de massapsychologie in de « Geslepen Draaiers »-episode heeft opgemerkt, en de zeer verdienstelijke mengeling van speltechniek en karakterstudie bij het verslag van den doelloopwedstrijd; — wie eindelijk in de meer buitengewone voorvallen den natuurlijken uitbloei waar te nemen weet van edel leven tot heldhaftige daden...: hij kan Harry Dee nog wel haastig gekomponeerd vinden en de verschillende deelen te weinig organisch verwerkt; hij kan hier en daar wel een lichte inzinking bespeuren maar het geheel moet hij waardeeren als misschien het rijkste boek dat Pater Finn ooit uit de pen is gevloeid, en zeker als het waardig sluitstuk zijner meest gelezen trilogie. Het is dus goed dat Harry Dee weer in België en Nederland verkocht wordt. Jammer maar van die houterige taal; en wij hopen ook dat in de volgende uitgave een inhoudstafel zal komen.
EM. JANSSEN, S. J.

7215 **Hendrickx, J. H.** **83.8 : 59**

◆ VAN VOGELS EN VIERVOETERS. *Geïll. dr. den Schrijver. — A'dam, R. K. Boek-Centrale (Onze kleine Jeugdserie, 20) 1929, (21 × 15) 117 blz. fl. 0,95*

VIA-B — Hetgeen schrijver beoogde, namelijk zijn jonge lezers een paar genoeglijke uurtjes te verschaffen om ze tevens wat te leeren heeft hij op gelukkige wijze verwezenlijkt. Goede illustraties maken het boek nog aangenamer. Aanbevolen lektuur. Dr A. CARDYN.

7216 **Hendrickx, J. H.** **83.8 : 59**

◆ VERTELLINGEN VAN DIEREN. *Geïll. dr den schrijver. — A'dam, R. K. Boek-Centrale (Onze kleine Jeugdserie, 22) 1929 (21 × 15) 118 blz. fl. 0,95 (9,50 fr.)*

VIA-B — Wie zoo vertellen kan uit het boek der natuur moet wel de vriend worden onzer jongens wier geest en hart hij openzet voor de schoonheden van Gods' schepping. Flinke illustraties. Zeer aanbevolen.
Dr A. CARDYN.

7217 **Lavki, Lod.** **83.1**

◆ MIJN VRIEND. Verhaal. — *Antwerpen, N. V. Leeslust (Uit het Leven van een Rakker : 6) 1929 (19 × 15) 92 blz.* *7 fr.*

V-VIA-B — Die roman van een rakker geraakt maar niet uit. Goddank. Want daar is nu weer *Mijn Vriend*, de opvolger van *Mijn Makkers*, al even sappig en schattig en geweldig opvoedend. L. Van Deyssel en O. Mirbeau hebben het collegejongensleven brutaal geprofaneerd. Lavki en anderen hebben het weer in eere hersteld. Met enkele gegevens : een visscherijtje, een politieenkwest, een gebroken been in de gips, een kluisterend ziekbed, heeft hij weer een prachtbeeld gepend van het seminarieleven met heel wat dramatisatie en af en toe eenige ontroerende dingetjes. Het al om uit te beelden den waren vriend, den schat van alle, inzonderheid van jonge levens. In casu dat arm, snaaksch Nolleke, die knocker-out zelf knock-out gezet wordt. Les? Op uw hoede voor de valsche en slechte vrienden. Niewaar, Lom? — *Ten warmste aanbevolen dit boek, een der beste van Lavki.* A. VAN DEN DRIES, PR.

7218 **Lavki, Lod.** **83.0 : 91**

◆ OP REIS. Verhaal. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1929 (19× 15) 89 blz. 7 fr.*

V-VIA — Men heeft Rome verteld voor de jongens. Lavki doet het na met het Lourdes-motief. Met wat opstapeling van goeie romantische trucjes en vondsten, doet hij zijn heldje René belanden in het groote Parijs: Dat is de groote reis. Weet wel, René is de zoon van een ongeloovige, en toch wint hij het af, om van daar uit naar de Pyreneeën en Lourdes te stoomen : Dat is de grootere reis. En wij beleven heel den Lourdes-film in zijn katholieke glorie. Maar de jongen, bestraald door den Maria-blik, zuivert er zijn zieltje, bidt voor den atheeër-vader en besterft het. Dat is de grootste reis. De kroon? Vaders bekeering. — Flink verhaal, Maria waardig. En daar is nog die andere groote les in verwerkt : de verplichting tot de Zondagmis! — Leeslustige uitgave.
A. VAN DEN DRIES, PR.

7219 **Lavki, Lod.** **83**

◆ TOONTJE. Verhaal. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1929 (19× 15) 82 blz. 7 fr.*

V-VIA-B — *Lavki op zijn beste en op zijn diepste.* Het verhaal van een jongen of « den halven gek » zooals de makkers hem toescholden. Maar die ietwat ruwe jongen, geweerd uit alle voetbalmatchen ondanks zijn spelhonger, lijdt vreeselijk onder den scheldnaam en dat pijnlijk isoleeren. En nu begint zijn wraak: hij wil een voetbal koopen met eigen geld. Zoo wou ook Keesje van Hildebrand een doodshemd en een doodskist koopen. En 't wordt tragisch met den jongen, want hij heeft pech, en nog, en nog pech, spijts de spaarbank van « den professor ». Eindelijk toch! Maar daar is dan die plotse ontknooping: geen voetbal! De instorting van 's jongens ideaal dan? Neen : het geld dient voor de Missies en koopt een negerke af... Heerlijk, niet? En toch krijgt hij zijn voetbal. We raden van wie. — *Hier zal de jeugd verslingerd op vallen, een gedroomd boek voor haar.* Meer zeg ik niet, maar ook niet minder...
A. VAN DEN DRIES, PR.

7220 **Remtbaan, V.** **83**

◆ GIKKE OP KOSTSCHOOL. Vervolg op : « De Kinderjaren van Gikke »
Gent, Veritas, 1929 (20 × 14) 48 blz. *6 fr.*

VIA — Geef aan een jongen een boek over priesterroeping of over het werk der Assomptionisten, hij zal het niet lezen. Geef hem Gikke op

kostschool, hij zal er veel deugd aan beleven, en er meer van meedragen dan van de ernstigste lezing. Want met Gikke zal hij meeleven in die wondere kostscholen der Assomptionisten, met Gikke zal hij mee gaan droomen van een schoone toekomst, van een leven van apostolaat en toewijding. Dit boekje is in echten jongenstoon geschreven, zal dus zeker bijval hebben en goed doen. Mochten we zooveel boekjes hebben. F. VERMUYTEN, PR.

7221 Baelen, Hendrik **83**

◆ GEZWOREN KAMERADEN OF DE CINEMA VAN 1 DUIT. *Geïll.* — *Deurne, Onze Jongens- en Meisjesboeken, (nr. 23) 1929, (24 × 15) 16 blz.* *1 fr.*

VI-A-B. — Een leuk vertellingske dat beantwoordt aan het door de uitgeverij beoogde doel : lichte, doch zedelijk gezonde kost voorschotelen aan onze Vl. K. Jeugd. Als dusdanig aanbevolen.

Dr V. NAVEAU.

VIC — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

7222 Cor **83.8**

EEN MOEDIG MEISJE EN ANDERE VERHALEN. *Geïll. met 4 penteekingen dr. Leo Primavesi. — Antwerpen, Opdebeek, 1930, (21 × 16) 38 blz.* *3 fr.*

VIc — Vijf eenvoudige kindervertellingen. 't Boekje is uiterlijk en innerlijk wel. Een beste St. Niklaas- of Nieuwjaarsgeschenkje.

Dr V. NAVEAU.

7223 van Eindhoven, W. **83.9 : 92.2**

◆ BERNADETTE. *Geïll. dr. Van der Linde. — A'dam, R. K. Boekcentrale, 1929 (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,65 (fr. 6,50)*.

VI-C — Wie dat boekje geschreven heeft, bezit in hooge mate de kunst van vertellen voor kinderen. De verschijningen van O. L. Vrouw te Lourdes en het verder verloop van het leven van Bernadette worden er in verhaald, maar zoo eenvoudig en kinderlijk dat ook de kleinsten er alles zullen van begrijpen. Moeilijke woorden en lange zinnen zijn met de meeste zorg geweerd. Gelukkige kinderen die in zoo een boekje hun eerste leesoefeningen mogen doen! F. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS

7224 De Bom, Emmanuel **84**

DAGWERK VOOR VLAANDEREN. Ontmoetingen en Portretten. *Geïll. met 2 portretten, Feestuitgave. — A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur, 1928 (23×18) 236 blz.* *45 fr.*

IV — Als feestuitgave 1868-1928, deze garve van ongeveer drie dozijnen opstellen over tijdgenooten, kunstbroeders. In zekere mate een eerste-rangsgetuigenis als komende van iemand die zelf een aanzienlijke rol heeft gehad in Van en Straks, en meer dan welk Vlaming met de Tachtigers heeft meegevoeld en -geleefd. Hij weet ook wonderlijk de bezieling mee te deelen zijner liefde voor Vlaanderen, — steeds in dien ietwat heroïschen van Nu en Straksgeest. Nu : zijn menschen ziet ge daar zeker levend voor u, in vleesch en bloed. Ja maar, ook als door een dichter en schrijver gezien, d. i. met ontroering, in vervoering. Toch zijn nog het meest welkom de mooie esthetisch-kritische essaybeelden hier en daar geschetst. Tweedens, daar is De Bom's taal! Klaar en helder; rond, vol, in gezonden en steeds boeienden bloei. Mooie uitgave.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7225 Eeckhout, Joris **84**

◆ LITTERAIRE PROFIELEN: 3e DEEL. *Geïll. — Gent, Van Melle, (Letterkundige Boekenreeks), 1929, (20 × 16) 168 blz.* *20 fr.*

IV — Eenvormigheid kan deze sympathieke Litteraire Profielen zeker niet verweten. — Een portret-ten-voeten-uit, de kapitale brok in dit boek, krijgt Paul Valéry, wel een van de markantste figuren in de huidige Fransche literatuur: z'n afkeer voor alle wijsbegeerte — een mom voor z'n subjectivistisch idealisme, met te grooten nadruk op het intellect — zijn verwarde gedachten over theologie, zijn waarde als wetenschappelijk man, zijn inzicht in de politiek, en vooral zijn esthetisch en zuiver-letterkundig werk. Het heerlijk-rythmisch proza van dezen worstelaar met het woord leest wel moeizaam, maar het loont toch de moeite in talrijke citaten naar zijn esthetisch credo te luisteren: over 't vrije vers, de « zuivere poëzie », het symbolisme, den roman, de methode in de kunst. Van zijn verzen geeft Eeckhout de historische ontwikkeling, van de zuiver-symbolische gedichten van rond 1890 tot de gedachtenpoëzie der laatste jaren. — Het overige van het boek zijn gelegenheidsschetsen: een waardeerende bespreking van Dr Dambre's De Harduyn, lofgroeten aan vijftig- of meer-jarigen: vriendschappelijk-hartelijk voor Van de Woestijne, lyrisch-warm voor Persyn, lokaal-geestdriftig voor O. Wattez, een tikje kritisch-toch-lovend voor De Bom. Een paar in memoriam's: voor Gerard Bruning en Arthur Coussens.
Wat nogmaals opvalt bij het lezen van Joris Eeckhout, is het sympathiek benaderen van alle schoonheid. Overal « congaudet veritati », zelfs waar er te veroordeelen valt; overal zoekt deze « apis argumentosa » de « joy for ever », al werkt hij maar voor de « happy few » (dat Latijn-Engelsch geschrijf is invloed van Eeckhout-zelf!!) — Samen met de voorgaande bundels is dit boek een genot voor hart en geest. Niet altijd voor het oog om wille van de talrijke zetfouten. Dr A. BOON, PR.

7226 Gielen, Jos. J. **88 : 809**

◆ UIT HEDEN EN VERLEDEN. (Uit Nederlandsche Woordkunst. Letterkundige Boekenreeks onder leiding van Dr. H. W. E. Moller) 1e en 2e DEEL. — *Tilburg, Ned. Boekhuis, 1929. 2 dln. (21×15) 352, 329 blz. fl. 3.25 per dl.*

V — De bloemlezingen volgens het oude kronologies plan hebben uitgedaan: niet langer worden ze bedoeld als een illustratie van de letterkundige geschiedenis, waarin van de meeste auteurs van enig belang een paar kenschetsende brokken voorgeschoteld worden. Zelfs voor een beperkte letterkunde als de onze bleek de tafel overladen en de leerlingen die er meestal een overladen maag van overhielden, hadden hun smaak bedorven en het fijnproeven verleerd. Daarom diende een andere methode aangewend. Men moest trachten inzicht te geven van literaire schoonheid door een gepaste keuze van het beste uit de verschillende en meest karakteristieke werken en stromingen, met vergelijking met het minderwaardige of zelfs het waardeloze dat soms met de naam van literatuur bestempeld was. Een eerste poging vinden we in *Roomsche Keur* van De Jager, in het eerste deel van *De bloeiende Bongerd* en van *De gulden Poort*, verder doorgedreven in *Natuur en Dichter* van Van Leeuwen. In *Uit Heden en Verleden* werd het plan logies doorgevoerd. De samensteller van deze bloemlezing wil aan de leerlingen inzicht geven van de schoonheid en van de verschillende vormen waarin ze zich vooral in onze taal heeft geopenbaard. Inzicht d. w. z. aanschouwing en aanvoeling van de openbaringen van de menselike ziel. Hij heeft zijn werk ingedeeld in twee deelen: het eerste over de *inhoud*

met vier inleidingen over principieële vraagstukken en over de voornaamste stromingen; het twede over de *vorm*, met vier andere inleidingen, waarvan de laatste handelt over de kritiek. De moeilikste leesstukken zijn voorzien van korte verklarende notities meest uit het werk van bekende kritici. Ook de bladvullingen willen in korte woorden bijdragen tot een soliede vorming. — De keuze is gepast en verscheiden; de katholieke en ook de Vlaamse schrijvers worden rijk bedeeld; ook komen bij voorkeur de jongeren aan het woord. De algemene geest is uitgesproken katholiek. — Volstrekt onmisbaar voor alle leraars die hun vak lief hebben.

Dr A. Boon, pr.

7227 Muls, Jozef **84 : 92 : 7**

◆ Melancholia. Herinneringen aan gestorven Vlaamsche Schrijvers en Kunstenaars. *Bandversiering van Fr. Nackaerts. Geïll. met 8 portretten. — Leuven, Davidsfonds, (Keurboeken 1929, nr. 1) 1929, (20 × 17) 154 blz. 18 fr.*

IV — Dit laatste boek van den essayist-estheet-kritikus Jozef Muls is in de eerste plaats een daad van pieteit: de veertien min of meer rechtstreeks behandelde figuren zijn alle kunstenaars wier leven van beteekenis geweest is voor den kultureelen bloei en den bouw van de artistieke traditie van Vlaanderen; sommigen van hen, als daar zijn Dr. Eugeen van Oye, Dr. Herman Baccaert, Alfons Jeurissen en Paul van Ostayen hadden hun toekomst en hun leven gereed voor den bouw van de levensmogelijkheid van hun Vlaanderen; anderen als Jan van Beers, Peter Benoit, Hugo Verriest waren figuren die niet te scheiden zijn van de geschiedenis der vreugden en der weeën, waaruit het artistieke levende Vlaanderen nog dag aan dag groeit. Het zijn figuren die door hun dood tot de geschiedenis behooren: we zijn er den auteur dankbaar om dat hij door deze opstellen een krans legde op hun graf en er voor zorgde dat deze tijd welke al onze aandacht en onze energie opeischt voor den daverenden strijd van den dag, ons de kunstenaars van het geslacht dat ons voorging niet zou doen vergeten. Stylistiek zijn deze bijdragen zeer verzorgd : ze kunnen als model gelden in hun genre. Ik wensch het boek een zeer ruime verspreiding.

Ernest Van der Hallen.

7228 van Ginneken, Dr. Jac. S. J. **809 : 24**

◆ Op Zoek naar den oudsten Tekst en den waren Schrijver van het eerste Boek der Navolging van Christus. Tekstvergelijkende Spoornaspeuringen. — *Wetteren, De Meester, (Koninklijke Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde) 1929 (28 × 22) 134 blz. 20 fr.*

V* — Naar verovering der stelling: De Navolging (voorloopig alleen Boek I) werd a. in het Nederlandsch geschreven, b. door Geert Groot, langs de studie der teksten en der oude vertalingen. Bij de tekstenschifting, zou dan vooreerst vaststaan dat niet de Q familie (waar Thomas' autograaf bij hoort), maar de P familie de oudste is, doch ook deze zou nog teruggaan op een oudere O tekst. Die oudste elementen brengen ons naar een Geldersche Karthuis: en zij zouden zelf op vertaling van een oorspronkelijken Nederlandschen tekst wijzen. In die Karthuis nu zou Geert Groot als novice vertoefd hebben, en daar zou het I* Boek der Navolging in verband mee staan. Eveneens zouden de oudste vertalingen in volkstalen ons voeren naar den tijd vóór P en Q en ook op een Nederlandsch grondmodel duiden. — Een lezer heeft bij de lezing een beetje last met de schaduw waarin de z. g. verdachtheid van den lateren Geert Groot (reden waarom zijn naam als auteur niet te vinden

is) gehuld wordt. Maar een ongehoorde reuzenarbeid is deze studie, een ongelooflijke scherpe navorsching in de duizend hoeken van het geheim waar alle hulpmiddelen, en daaronder taal- en zielkunde, aangesproken worden. Met die ontzaggelijke nieuwe ontginning, is in alle geval het groote vraagstuk een goed eind opgeschoten. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7229 **X.** **05 : 88 : 76**

LETTERKUNDIG ALMANAK VOOR VLAANDEREN 1930, onder redactie van U. Van de Voorde, M. Gijsen, A. Mussche, A. Van Cauwelaert, Firmin van Hecke. — *Mechelen, Het Kompas; A'dam, De Spieghel, 1929, (26 X 19) 208 blz.* *35 fr.*

III — Besproken als « Het Boek der Maand » onder nr. 7153.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

7230 **Blink, H., Dr. Prof.** **33 : 91**

MENSCH EN AARDE. Een economisch-geografisch Beeld der Wereldhuishouding. *Geïll. met 31 kaartjes en graphieken. — Groningen, Wolters, 1928. (24 X 17) 248 blz.* *fl. 3.50; geb. fl. 4.00*

IV — Dit boek is tot op heden een unicum in Nederland : Prof. Blink geeft hier een samenvatting van de economische aardrijkskunde zooals hij die reeds sedert jaren opvat. Hij neemt als uitgangspunt voor zijn studie de economie; hij begint dan ook hiermede, beschouwt daarna de aarde als gebied van voorbrengst, mede in verband met het klimaat; verder behandelt hij de menschen en hun organisatie tot het voortbrengen van economische goederen, de studie van nijverheid, handel en en verkeer sluiten dit eerste deel. In het tweede deel gaat het voornamelijk over de wereldhandelsvoortbrengselen, waarna schrijver de algemeene lijnen van het staatkundig en economisch wereldbeeld schetst. Dit prachtboek wil wezen een handboek voor hen die zich willen inwerken in de economische aardrijkskunde; daarom vonden wij het jammer dat de schrijver niet de minste literatuur aangeeft. Met uitzondering van deze tekortkoming is het een degelijk studieboek, waarin vooral voor ons heel wat te leeren valt. Dr J. UYTTERHOEVEN.

7231 **Brummelkamp, J. en Fahrenfort, Dr. J. J.** **91 : 55**

LAND- EN VOLKKUNDE VOOR DE MIDDELBARE SCHOOL. 3. Nederland, Nederl. Oost- en West-Indië. *Geïll. — Groningen, Wolters, 1929 (21 X 14) 214 blz* *fl. 2,50*

V — Dit laatste deel van de serie vertoont dezelfde goede hoedanigheden, die hier bij een bespreking der andere deelen werden opgesomd. De geologie van Nederland die hier uitvoerig besproken wordt is wel geschikt om belangstelling op te wekken bij de leerlingen.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

7232 ◆ **De Raedt, Leo** **91**

DE RONDE VAN DE MIDDELLANSCHE ZEE. — *Antwerpen, Reislust, 1929. (23 X 15) 96 blz.* *20 fr.*

V — De Raedt's reisverhalen lezen boeiend. « Naar de Noordkaap » is een prettig boekje. Deze « Ronde » niet minder. De Raedt heeft 'n scherp oog, 'n vlugge pen, heel wat humoristischen zin en zou ook wel 'n flink etser kunnen zijn. Aan boord of aan wal, in stad of op den buiten is het overal aangenaam met hem rond te kijken of te kuieren. Natuurlijk zal dit werkje in de eerste plaats belangwekkend zijn voor de

Standaard-reizigers die in den Ronde meetoerden, doch voor wie dit niet kon geeft het — wanneer we met andere reisverhalen vergelijken — 'n stemmig beeld van de feeërische landen die werden bezocht. De schrijver wist met mooie platen z'n flink-gesteld boek te illustreeren. Onze bibliotheken winnen aan Vlaamsche reisliteratuur voortdurend bij. Deze Ronde bewijst het eens te meer. M. VAN HOECK, PR.

7233 **Eckeren, Hugo, Dr.** **91 : 93**

DE TOCHT VAN DE « GRAF ZEPPELIN » NAAR AMERIKA. Tevens bevattend Het Dagboek van een Passagier uitgegeven door Rolf Brandt. *Met 35 fotografische Opnamen en een Kaartje. — A'dam, ten Have, 1929, (21 × 15) 112 blz.* *fl. 1,90*

V — De titel zegt alles. J. C.

7234 **Kellermann, Bernhard** **91**

EEN ZWERFTOCHT DOOR JAPAN. *Vert. dr. Alice Nahuys. Met 41 illustraties. — A'dam, Querido, 1925. (22 × 15) 286 blz.* *fl. 4,65; geb. fl. 5,90*

III-IV — Dadelijk voelt ge den meester-journalist die de indrukken direkt opneemt en ze als een brok leven verwerkt weergeeft. En men wordt met hem in het exotische binnengeleid, en de duizenden vormen van het vreemde ginder komen zich rond u scharen. Al straat- en levensbeelden, uitstekend getypeerd. De verwondering neemt nooit af, het haast belachelijke van het vreemd en anders zijn verschijnt op honderd manieren. K's grootste aandacht gaat naar het Japansch tooneel, hij gaat altijd terug kijken, en dan komen weer volle verslagen over het wonderlijke (en zeer mooie) dier vertooningen. Daarnaast spelen de geisha's en over het algemeen de vrouw, de hoofdrol in het boek: hier is een wereldsch mensch aan het woord, en met de toestanden en zeden van ginder, begrijpt men wel dat hier voorbehoud geboden is. De overheerlijke foto's van het land der hoogste gracie maken het boek tot een openbaring van lieflijk schoon.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

7235 **Boyton, Neil, S. J.** **83.9 : 92 : 266**

◆ DE ZWARTROK VAN DE MISSISIPI : Pater Jacques Marquette S. J. *Vert. uit h. Engelsch. — Leuven, Vl. Drukkerij en Xaveriana, 1929, (21 × 16) 102 blz.* *8 fr.*

V — Weer een zeer belangwekkend missiewerk, waarin rond de hoofdfiguur het heele zendelingsleven wordt uitgebeeld. Gode dank, dat de groote figuren onzer missionarissen stilaan in 't volle licht worden gezet. Wat wordt dat n' heerlijke galerij « ex omni tribu et lingua ». P. Boyton die reeds z'n sporen won met z'n missie-roman « Verminkte Handen » heeft ook in dit leven van P. J. Marquette alles weten te plaatsen in het kader van het vol-belichte missiebeeld en te overstralen met de specifieke zonnekleur, te overdonkeren met de zware slagschaduwen van dit « romantische » en toch zoo dwars-door realistische leven van den zwartrok aan den Missisipi. — De titelplaat van L. Meurrens is zeer decoatief, de Nederlandsche bewerking, frisch. M. VAN HOECK, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies ge plaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

Meesterwerken uit de Wereldliteratuur

ARDEL, H.: Ge moet Jean doen trouwen	fr. 14,—
BAUMANN, E.: De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, R.: Charles de Foucauld	16,—
» Davida Birot	14,—
» De Oberle's	12,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.: Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
CAZIN, P.: Dekadi	12,—
» De Paaschleeuwerik	14,—
DELLE GRAZIE, M. E.: De Witte Vlinders van Clairvaux	18,—
FEDERER, H.: Juffrouw Theresia	15,—
GOYAU, G.: Ozanam	7,—
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Noodlot	15,—
KAISER, Is.: Rachels Liefde	12,—
LICHTENBERGER, A.: Mijn kleine Trott	11,—
PRAVIEUX, J.: De nieuwe Dokter	12,—
» Wat de Vrouwen van een Man maken	14,—
SZABO, M.: Appassionata	15,—
TORRUND, J.: Naar Zonneland	22,50

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak: haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO **Prijs: 2,50 fr.**
Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opzienster bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE
& BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1928 : 55 frank.
BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:
TOONEELGIDS
Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.
Redactiesecretaris : ANTON VAN DE VELDE
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder Roneo ,,

ROneO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

Bijhuizen : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr. W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr. W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

Elke Openbare Boekerij, Ieder intellectueel Vlaming

ZOU MOETEN BEZITTEN

MODERN WOORDENBOEK

Taalkundig, Encyclopedisch, Geïllustreerd

door **P. J. VERSCHUEREN S. J.,**

Dr. L. GOEMANS en **Dr. L. BROUNTS**

waarvan het 1e Deel van de pers kwam

Prijs bij inschrijving, in sierlijken band : **45 frank**

Te bestellen bij A. S. K. B.

WARM AANBEVOLEN :

ZONDAG

DOOR W. VAN DEN HENGEL

Prijs 58 frank

Dit boek geeft de Epistels en Evangeliën van alle Zon- en feestdagen van het kerkelijk jaar. Een korte inleiding, welke deze voorafgaat, brengt ons in de stemming die de liturgie van dien dag beheerscht; geeft het verband aan, dat tusschen Evangelie en Epistel bestaat en de gedachten, waarvan beide zijn doortrokken. Van elk Evangelie geeft de schrijver ons niet alleen een toepasselijken, maar ook diepen en fijnen uitleg.

Het is geen studieboek, maar veeleer bedoeld als godsdienstige lezing, om het gezin meer te doen meeleven met de Kerk. *Ook hoort dit werk thuis in ieder katholiek huisgezin.*

Toch zullen vele priesters dit mooie boek met graagte lezen en gebruiken.

De uitgave is keurig verzorgd, met 66 fijn afgewerkte penteekeningen.

Kunt U zich een mooier bezit, een mooier geschenk denken?

Te bekomen bij A. S. K. B. :

Zwart-verlakte IJzeren BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om op den rug der boeken te plakken,
van 7 verschillende breedten 4 fr. de 1000

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur. Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragiek* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat de oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs: 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. Godelaine.

Prijs: 27 frank

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. — Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
J. ARTS. — Onze Voorbeelden 8,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus-Koning 12,00
BLACHON. - Waarom ik Vlaanderen liefheb 15,00
F. BLESSING. — Planten en Wieden 8,50
M. BÖTHLINCK. — Astrid 15,00
N. BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
J. CAEYMAEX. — Gloed 13,50
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
A. CHAFFEE — Beertje Kroeshaar 19,00
» Het Boschvolkje aan het eenzame Meer 16,75
» Tinteloog op de Dalhoeve 19,00
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
P. CONSTANTINUS. — De Missiegedachte bij de Volkeren 27,50
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
» In 's Konings Dienst 8,00
L. DEMAN. — Beknopte Geschiedenis van Zuid-Afrika 10,00
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
L. DE RAEDT. — De Ronde van de Middellandsche Zee 20,00
DIFEREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 4 dln. elk 20,00
F. DUIJNSTEE. — Maarten Luther in de Kritiek 62,50
C. EECKELS. — Wat nog overbleef 20,00
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen III 20,00
V. FACCHINETTI. — Het Verhaal van den Arme van Assisi 16,00
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
P. GEERVLIET. — De Antenne 6,00
» Iedereen Radio-Reparateur 6,00
» Moderne Radio-Bouwschemas 11,00
G GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12,00
» Bloemlezing 16,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
H. GHEON. — De Klucht van den Gestrafte met den Koorde 15,00
» Lotgevallen van Gillis
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50
J. JACOBS. — De West-Vlaamsche spreek- en schrijftaal voor 1250 5,00
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
J. KLUG. — Inkeer 9,00
B. LIPPERT. — Van Ziel tot Ziel 18,00
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
W. NOLET. — De Alkmaarsche Martelaren 15,00
A. O'FLANDERS. — De Ziel van Ierland 14,00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
C. ROBERTS. — Roode Vos 27,55
L. SENDEN. — Uit het Rijk der Mieren. 2 dln. elk 15,00
P. SHEEHAN. — De graven te Kilmorna 20,00
A. STUBBE. — Rubens 18,00
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
F. VAN DE MAELE. — Verzekens voor ons Volk : 5e Bundel 7,50
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
F. VAN HAVERBEKE. — De Jacht naar het Geluk 20,00
J. VAN LIMBERGEN. — Van wondere Dingen 7,50
C. VERHAGEN. — Theoretische Cursus voor Horlogiemakers 65,50
H. VERRIEST. — Twintig Vlaamsche Koppen. 2 dln. elk 7,50
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
E. VERWIMP. — De wreede Missie 9,00
W. WALLACE. — Langs Oostersche Paden 18,00
L. WALSH. — Mijmeringen bij Schemertijd 8,00
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
X. — Guido de Fontgalland 7,50
» Letterkundige Almanak voor 1930 35,00
» Standaard-Catalogus 25,00
C. ZWIJSEN. — De H. Franciscus de Sales 39,00

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.4.50 ; geb. fr. 6.—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. fr. 7.—
3. Mijn Professor. fr. 7.—
4. Mijn Vacantie. fr. 7.—
5. Mijn Makkers. fr. 7.—
6. Mijn Vriend fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.— ; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis** : I. Papini enz. fr. 7.50

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
Februari 1930

II

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. **8.50**
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. **10.50**
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. **15.—**
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. **15.—**
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. **16.—**
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. **30.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. **27.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. **9.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. **10.—**
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. **18.—**
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. **12.—**
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. **5.—**
II. Lenore. fr. **4.—**
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. **15.—**

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. **12.—**
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. **18.—**
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige geïllustreerde uitgave, vert. dr. Dr L. Scharpé fr. **20.—**
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. **16.—**
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. **18.—**
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** fr. **8.50**
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. **12.—**
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. **15.—**
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. **12.—**
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. **20.—**
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. **18.—**
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. **15.—**
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. **12.—**
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. **17.—**
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland. Roman** fr. **22.50**
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. **13.—**
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. **18.—**

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten, pr. fr. **10.—**
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. **5.—**
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. **5.—**
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. **5.—**
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. **8.—**
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. **10.—**
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. **24.—**
5e en 6e jaargang elk fr. **40.—**
7e Jaargang fr. **45.—**
Modelcataloog St. Michiel, 3e en 4e deel. elk fr. **5.—**
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. **1.75**

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Een Succesboek !

Zwartbaard de Boekanier

door RALPH D. PAINE

Een echt jongensboek! Avontuurlijk en boeiend, als een Karl May
Prijs: geb. **30 fr.**, zoolang de voorraad strekt

Nieuw :

De Ronde der Middellandsche Zee

door L. RAEDT

Prijs : **20 fr.**

Een Vlaamsch oorlogsboek :

Een aanklacht tegen den oorlog :

SENNELAGER

Drie Jaar in een Duitsch Concentratiekamp

door V. L. VAN RUMBEKE

Prijs : **40 fr.**

Wie tegen den oorlog propagandeeren wil, moet dit werk aanschaffen en verspreiden

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door Dr. J. Caeymaex

Een model van sierlijk proza vol archaïsche lieflijkheid en sobergedragen rythme. Dat Dr Caeymaex dit werk van een onzer oudste middelnederlandsche mystieke schrijfsters — een pracht van een mystiek tractaat en een stuk proza om voor te knielen — in bruikbaren vorm tot ons heeft gebracht mag als een gebeurtenis worden beschouwd in ons Vlaamsch cultuur wezen. Wie in Vlaanderen zich rekent bij de aristocratie van den geest en op hoogte wil blijven dat dezen tijd te genieten geeft kan niet nalaten dit werkje te lezen en bij te houden. Een der mooiste uitgaven die de laatste jaren van de pers kwamen.

Prijs: 11 frank

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Verhalen en Novellen

S. ABRAMSZ. — Veertien Dagen op een IJsschots fr. 36,25
H. ANTONSEN. — Zijn Plicht gedaan 19,—
GR. ASHTON. — Ras 37,—
A. ASKEW. — Wilde Sheba 7,25
R. BENSON. — De God der Wereld 62,50
TH. BOGAERTS. — Brusselsche Krabbels 20,—
» De schalmeiende Dood 12,—
P. BOURGET. — Onze Daden volgen Ons, 2 dln. elk 21,75
DR. W. BROECKAERT. — Doktershumor 10,—
R. BUCHANAN. — Een Winternacht 12,—
M. BURG. — De kleine Hertog 18,25
V. CELEN. — Kalverliefde 12,—
G. K. CHESTERTON. — Wie is Donderdag? 4,50
E. CLAES. — De Fanfare de « St.-Jans-Vrienden » 8,75
ST. CLAES-VETTER. — Vroeg Schemer 7,25
V. CLEERDIN. — Idealisten 26,—
A. COOLEN. — Kinderen van ons Volk 32,—
F. CORDENS. — Nachtvorst 32,50
» De slapende Boeddha 39,—
M. CRAWFORD. — Haar Geheim 12,—
W. DAM. — Bernard de Vondeling 12,50
R. DANIËLS. — De Penge 12,—
M. DELLY. — Twee Zielen 26,—
F. DE PILLECIJN. — Pieter Fardé 12,—
P. D'IVOI. — Naar het land der Druzen 20,—
» De Meester van de Blauwe Vlag 20,—
» Miss Mousqueterr 20,—
N. DOUMEN. — 'n Geheimzinnig Levensraadsel 19,—
H. EECKEL. — t' Onzent in 't Westland 35,—
A. ENTBROUKX. — De wonderbare Rit 18,—
O. FEUILLET. — Geknechte Adel 12,—
FR. FINN. — Tom's Weddenschap 2,50
G. FOCK. — De Visch wordt duur betaald 35,—
CH. GARVICE. — Iris. Roman 26,—
M. GIJSEN. — Uit het Hart van Brabant geb. 29,50
HEADON HILL. — Achter een Masker 7,25
» Het Huis in het Ravijn 7,25
L. HEIBOS. — De Rosse 3,75
R. JAENEN. — Vertellingen 7,50
J. JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,—
J. KIEVIT. — Fulco de Minestreel 22,50
M. KOENEN. — Stormenland 71,—
M. KOOPMANS. — Deugniet, Durfniet en Dappere Daden 29,—
» De Katoenkoning 26,—
» Om Heuvelen vol Kunst 26,—
H. KRAFT. — De Majooraatsheer 36,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 16,—
K. MEEKEL. — Van Cowboys en Pioniers 36,—
MELATI VAN JAVA. — Haar Held 16,—
» Toch Een 17,50
» Zwervertje 22,—
C. NOORDWAL. — In de Rue Blanche 2 deelen elk 20,—
R. PAINE. — Zwartbaard de Boekanier geb. 30,—
O. RUTTER. — Gouden regen 15,—
J. SCHEEPENS. — Tosca 6,—
LOD. SCHELTJENS. — Mottige Wannes 14,—
A. SIENBENSTERN. — De Gevangene der Apachen 13,—
J. SIMONS. — Herleven 15,—
» De laatste Flesch 9,—
AUG. SNIEDERS. — De Voetbranders 5,75
ST. STREUVELS. — De Aanslag geb. 15,—
» Genoveva van Brabant 7,50
» Kerstvertelsel 15,—
» Mijn Rijwiel geb. 15,—
» De Werkman geb. 15,—
FR. TRELLER. — Het Kind der Prairiën 15,—
J. R. VAN DER LANS. — Als Hartstocht drijft 30,—
MEVR. J. R. VAN DER LANS. — De Meerssenerbende 7,50
F. VAN HAVERBEKE. — De Jacht naar het Geluk 20,00
M. FR. VAN LEER. — De Vriend 9,—
MAX VAN RAVESTEIN. — Stofgoud 29,—
EDW. VERMEULEN. — Caïn's Zonde 12,—
» Het betooverd Hof 18,—
» Trimards 12,—
» De Vracht 18,—
» De Zotte van 't Abeelenhof 18,—
» De zwarte Pokken 18,—
G. VIRRES. — De gloeiende Heide 12,—
E. VON ADLERSFELD-BALLESTREM. — Trix 20,—
E. VON HANDEL-MAZZETTI. — Rita's Brieven. 3 dln. geb. samen 33,—
J. VON EINBECK. — Een Pionier van het Kruis 12,50
KAN. VON SCHMID. — Eerste Honderdtal Verhalen. 2,—
» Tweede Honderdtal Verhalen 2,—
» Derde Honderdtal Verhalen 2,—
» Roza van Tanneburg 7,50
EDG. WALLACE. — De negen Mannen 10,—
L. WALSH. — Mijmeringen bij Schemertijd 8,00
I. WEEREN. — Viooltje 11,—
P. WESTERMAN. — De Koning der Zee geb. 20,75
A. WIBBELT. — De Pastoor van Driebeek 31,—
FR. WHITE. — Het verbroken Graf 10,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN. — Kiezen of deelen 27,50
W. WOOD. — Irisis 7,25
C. YVER. — Het Geheim der Zaligheden 36,—
J. ZWETSLOOT. — Het Lot uit de Loterij 10,—
X. — Als het Wintert 15,—
» — Het Geheim van den Smokkelaar 10,—
» — Onze Jongens- en Meisjesboeken, 12 deeltjes samen 12,50

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

Meesterwerken uit de Wereldliteratuur

ARDEL, H.: Ge moet Jean doen trouwen	fr. 14,—
BAUMANN, E.; De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, R.: Davida Birot	14,—
» De Oberle's	12,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.; Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
CAZIN, P.: Dekadi	12,—
» De Paaschleeuwerik	14,—
DELLE GRAZIE, M. E.: De Witte Vlinders van Clairvaux	18,—
FEDERER, H.; Juffrouw Theresia	15,—
GOYAU, G.; Ozanam	7,—
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Claudia	7,—
» Noodlot	15,—
KAISER. Is.; Rachels Liefde	12,—
LICHTENBERGER, A.: Mijn kleine Trott	11,—
PRAVIEUX, J.; De nieuwe Dokter	12,—
» Wat de Vrouwen van een Man maken	14,—
SZABO, M.; Appassionata	15,—
» De Roman van het Land	20,—
TORRUND, J.; Naar Zonneland	22,50

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

UITGEVERSFIRMA Jos. VERMAUT

LANGESTEENSTRAAT, 26-28, KORTRIJK

TELEFOON : 204 POSTCHECKREKENING : 93.134

Uit de lijst der laatste uitgaven :

Tooneelwerken.

WILLEM PUTMAN. — **Van twee Coninxkinderen.** Een liefdelied in drie zangen. Muziek van A. Meulemans. Een keurig boek van 126 blz. *Personen :* 5 vrouwen, 7 mannen en 3 bijrollen 15.00

— **Het Masker.** Spel in halve tonen. Drie bedrijven en een proloog. 130 blz. tekst. *Personen :* 9 mannen, 4 vrouwen, 6 bijrollen, figur. 15.00

— **Looping the loop.** Een grap van het geweten in een drieledig bedrijf. 106 blz. *Personen :* 6 mannen, 3 vrouwen, 3 bijrollen, figur. 15.00

— **De doode Rat.** Tooneelspel in 3 bedrijven. 114 blz. *Personen :* 14 mannen, 5 vrouwen, bijrollen, 1 kind en figuratie. 15.00

— **Mama's Kind.** Drama in drie bedrijven 120 blz. *Personen :* 3 mannen, 3 vrouwen, 1 bijrol 15.00

— **Frida in de Politiek.** Blijspel in een bedrijf. 70 blz. 10.00

PAUL DE MONT. — **Smidje Smeê.** Dramatiese bewerking van het folkloristies thema. Drie tafereelen. 120 blz. *Personen :* 6 mannen, 3 vrouwen, figuratie 15.00

— **Bartel de sterke Vent.** Sprookje in drie tafereelen. 88 blz. *Personen :* 6 jongens, 1 meisje, figuratie 15.00

Het Geding van Onzen Heer. Passiespel in zes tafereelen. 114 blz. *Personen :* 16 mannen, 2 vrouwen, 3 bijrollen, figuratie 15.00

— **Il vero Amico.** (De ware vriend) commedia in drie bedrijven door Goldoni. Nederlandse tekst van Pr. Thuysbaert en Paul de Mont 18,00

GASTON MARTENS. — **De Zot.** Spel van het erf in drie bedrijven. (Tweede uitgave) 108 blz. *Personen :* 7 mannen, 2 vrouwen. 15.00

— **Het gouden Jubelfeest.** Tooneelspel in drie bedrijven. 108 blz. *Personen :* 10 mannen en 4 vrouwen. 15.00

— **St-Pieter's Nacht.** Drama in drie bedrijven. 112 blz. *Personen :* 12 mannen, 3 vrouwen, 2 bijrollen, figuratie. 15.00

— **Kermislieven.** Drie blijspelen in een bedrijf. 116 blz. *Personen :* 3 mannen, 3 vrouwen. 15.00

C. LINDEMANS. — **De Duvelschuur.** Brabants spel in drie bedrijven. 82 blz. *Personen :* 7 mannen, 1 vrouw, figuratie 15.00

— **De Blinde.** Vermakelijk avonturenspel in drie bedrijven, met voor- en naspel. 110 blz. *Personen :* 16 mannen, 4 vrouwen, figuratie. 15.00

WARD SCHOUTEDEN. — **Jezabel.** Een droeve klucht in 4 bedrijven. 156 blz. *Personen :* 10 mannen, 5 vrouwen, 3 bijrollen, figuratie 15.00

RENIER YSABIE. — **Viva Cristo Rey!** Drama in 4 bedrijven. 96 blz. *Personen :* 8 mannen, bijrollen. 15.00

JAN POOT. — **Baas Ganzendonck.** Spel in vier bedrijven. 108 blz. *Personen :* 8 mannen, 2 vr., 2 bijrollen. 15.00

FRANS GEVELS. — **De Dood in de Klem.** Klucht in een bedrijf. 40 blz. *Personen :* 3 mannen, 1 vrouw. 10.00

JAN MELIS. — **Asschepoes.** Sprookje in drie bedrijven. 62 blz. *Personen :* 7 mannen. 8 vrouwen en figuratie. 15.00

HERMAN BAHR. — **De Stem.** Drama in drie bedrijven. Vertaling van Herman Van Overbeke. 170 blz. *Personen :* 9 mannen, 1 vrouw. 15.00

HENRI GHÉON. — **Nicolazic.** Vertaling van Paul Van Durme. 88 blz. *Personen :* 5 mannen, 6 vr. en 1 kind. 15.00

— **De baldadige Spekslager.** Spel in een bedrijf. Vertaling van Paul De Mont. 32 blz. 7.50

HERMAN VAN OVERBEKE. — **eatrijs.** Middeleeuwsche sproke voor tooneel bewerkt. 138 blz *Personen :* 6 mannen, 4 vrouwen, 2 kinderen, bijrollen. 15.00

— **Sint Bernardusspel.** drama in drie bedrijven, met voor en naspel, door H. Ghéon, vertaald door H. Buyle pr. en Herman v. Overbeke 20,00

KAREL VAN RIJN. — **Aan den Eindpaal.** Fantasiespel in drie bedrijven. 130 blz. *Personen :* 8 mannen, 4 vrouwen, bijrollen. 15.00

H. JACOBS. — **Uit 's Werelds alle daagschen Loop.** Dramatisch spel van liefde, haat en dood in drie bedrijven. 112 blz. *Personen :* 5 mannen, 3 vrouwen, figuratie, 4 zinnebeelden 15.00

CONSTANT EECKELS. — **De Afgrond,** groot drama in vier bedrijven, 20,00

Andere Werken.

CAESAR GEZELLE. — **Uit het Leven der Dieren.** gewone uitgave 10.00. Luxe uitgave, groot formaat. 246 blz. 25.00

— **Solitudo** of 8 dagen bij de trappisten, 224 blz. 18.00

— Wellevendheid. 7,50

GERY HELDERENBERG. — **Lentehemel.** Een bundel verzen, op mooi papier. 100 blz. 20.00

GERARD WALSCHAP. — **Liederen van Leed.** Een keurig boekje verzen van 88 blz. 12.00

ROBERT DE BENDÈRE. — **Artistes d'aujourd'hui.** 3e serie (Ch. Dehoy et Fr. de Troyer). Album de grand luxe. Edition numérotée sur Featherweight. 35.00

— Edition spéciale contenant un litho de chaque artiste. 50.00

LEO LEJEUNE. — **Aperçu économique du Congo belge.** Préface de Norbert Laude, Directeur de l'Université Coloniale. 4.00

ANDRÊ ICKX. — **Peints par nous-mêmes.** Musée comique des célébrités professorales et estudiantines de l'Université de Gand. Illustrations. 7,50

LEVENSWIJSHEID UIT CHINA

drie Chineesche novellen, door STIJN STREUVELS

Met omslag penenteekening van Karel Maes. Luxe-uitgave op featherweigt 20,00 fr.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. — Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
J. ARTS. — Onze Voorbeelden 8,00
L. ASSELBERGS. — Varana 7,20
L. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren 13,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus-Koning 12,00
BLACHON. - Waarom ik Vlaanderen liefheb 15,00
F. BLESSING. — Planten en Wieden 8,50
M. BÖTHLINCK. — Astrid 15,00
N. BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
J. CAEYMAEX. — Gloed 13,50
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
A. CHAFFEE — Beertje Kroeshaar 19,00
» Het Boschvolkje aan het eenzame Meer 16,75
» Tinteloog op de Dalhoeve 19,00
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
P. CONSTANTINUS. — De Missiegedachte bij de Volkeren 27,50
AMICITUS COOL. — Ons Bieke 12,00
DR FR. DAELS. — Voor onze Jongens 3,50
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
DR. C. DE BAERE. - De Judastragedie 3,00
» De Judasfiguur 3,00
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
» In 's Konings Dienst 8,00
DR J. DE JONG. — Handboek der Kerkgeschiedenis 95,00
L. DEMAN. — Beknopte Geschiedenis van Zuid-Afrika 10,00
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
L. DE RAEDT. — De Ronde van de Middellandsche Zee 20,00
JAN DE VRIES. — Het Sprookje 18,00
CHR. DE WET. — Strijd tusschen een Boer en Brit 22,00
DIFEREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 4 dln. elk 20,00
F. DUIJNSTEE. — Maarten Luther in de Kritiek 62,50
C. EECKELS. — Wat nog overbleef 20,00
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen : III en IV, elk 20,00
L. EGGERMONT. — 'n Lustig Lied. Liederen voor school en huis. 21,75
W. EIKENDAL. — Constructie, Werking, Onderhoud, Reparatie van den Automobiel :
1. De Motor 101,50
2 Carburatie, Ontsteking, Chassis 101,50
V. FACCHINETTI. — Het Verhaal van den Arme van Assisi 16,00
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
P. GEERVLIET. — De Antenne 6,00
» Iedereen Radio-Reparateur 6,00
» Moderne Radio-Bouwschemas 11,00
G. GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12,00
» Bloemlezing 16,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
H. GHEON. — De Klucht van den Gestrafte met den Koorde 15,00
» Lotgevallen van Gillis 14,00
P. GOETSCHALCKX. — Geschiedenis van de Kanunniken van O. L. Vr. Kapittel te Antwerpen (1585-1700) 25.00
H. GROSEMANS. — De Azuren Kust 12,50
J. HAMMENECKER. — Felicitas 6,00
» Sinte Cecilia 9.00
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50
EM. HULLEBROECK. — De Notenleer door het Lied 10,00
» Zuid-Afrika 7,00
J. JACOBS. — De West-Vlaamsche Spreek- en Schrijftaal voor 1250 5,00
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
JEF JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,00
P. JAVENALIS. — Zijn Offer 7,00
J. KLUG. — Inkeer 9,00
J. LUYCKX. — Zes goede Ontvangschakelingen 12,50
LUC. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker 32,50
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
J. NIEUWENHUIS. — Einde van een Jongensoorlog 14,00; geb. 21,50
W. NOLET. — De Alkmaarsche Martelaren 15,00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
G. REMANS. — De Zusters Annontiaten 6 00
C. ROBERTS. — Roode Vos 27,55
L. SENDEN. — Uit het Rijk der Mieren. 2 dln. elk 15,00
P. SHEEHAN. — De graven te Kilmorna 20,00
A. STUBBE. — Rubens 18,00
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
F. VAN DE MAELE. — Verzekens voor ons Volk : 5e Bundel 7,50
J. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metselaar. geb. 71,00
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
J. VAN LIMBERGEN. — Van wondere Dingen 7,50
DR. J. VAN MIERLO. — Bekn. Geschiedenis van de Oud- en Middelnederlandsche Letterkunde 28,00
V. L, VAN RUMBEKE — Sennelager. Drie jaar in 'n Duitsch Concentratiekamp 40,00
J. F. en J. B. VAN DER STRAELEN. — De Kronijk van Antwerpen (1770-1819) 25,00
C. VERHAGEN. - Theoretische Cursus voor Horlogemakers 65,50
H. VERRIEST. — Twintig Vlaamsche Koppen 2 dln. elk 7,50
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
E. VERWIMP. — De wreede Missie 9,00
W. WALLACE. — Langs Oostersche Paden 18,00
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
JOS WOUTERS. — Radio-Activiteit en Radio Elementen. 1,50
X. — Guido de Fontgalland 7,50
» Letterkundige Almanak voor 1930 35,00
» Standaard Catalogus 25,00
C. ZWIJSEN. — De H. Franciscus de Sales 39,00

NUMMER 2 ACHTSTE JAARGANG FEBRUARI 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

ERNEST HELLO

DOOR

DIRK VANSINA

Ernest Hello werd geboren te Lorient (Bretanje) op 4 November 1828. Hij studeerde eerst te Rennes; later, toen zijn vader raadsheer bij het verbrekingshof was benoemd, in het lyceum Louis le Grand te Parijs. De verlofdagen werden doorgebracht in het oud landhuis te Keroman. Hello was een schitterend leerling, die regelmatig de eerste prijzen wegkaapte. Eens echter werd hij op aanvraag van zijn leeraar en met zijn grootmoedig geleende toestemming, tweede geklasseerd, om een vlijtig mededinger niet te ontmoedigen, die spijts al zijn inspanning er niet in slagen kon den primus voorbij te streven.

Aan de Universiteit ging het even schitterend. Hij promoveerde tot doctor in de rechten en zou advokaat worden. Maar op een avond trad hij het kabinet van zijn vader binnen en lei zijn toga neer op het bureel van den raadsheer. Op een vergadering was de vraag gesteld of een advokaat, de onrechtvaardigheid eener zaak kennende, deze in geweten mocht verdedigen. Er was daarover gestemd geworden. Het antwoord was bevestigend.

Hello wou geen advokaat meer zijn.

Onder leiding van abbé Baudry, de latere bisschop van Périgueux, zette hij zich aan de studie der theologie. Ook stond hij toen sterk onder invloed van Gratry en Lacordaire.

Op 12 November 1857 huwde hij te Auteuil « sans pompe » met 'n acht uren mis.

Zijn vrouw was, spijts litteraire bevliegingen, zeer practisch aangelegd en bewees een uitstekende huishoudster en verpleegster te zijn.

Want Hello was ziekelijk en zou het zijn verder leven blijven.

Deze gelukkige echt werd echter met geen kinderen gezegend,

In 1858 stichtte Hello, samen met 'n vriend Georges Seigneur, het dagblad « Le Croisé ». De pastoor van Ars was de eerste ingeschreven abonné.

De stichters droomden ervan « hun eeuw te veroveren en er het kruis te planten ». Het zou de groote geestelijke kruistocht zijn der moderne tijden.

Maar de vrienden geraakten in onmin en gingen uiteen. Het blad, dat finantieel niet sterk stond, viel.

Toen zou Hello zijn campagne voortzetten in de bestaande conservatieve bladen waar hij regelmatig artikels inzond.

Hij vestigde zich nu voorgoed te Keroman. Hij was niet menschenschuw, maar de eenzaamheid was hem lief.

In het Bretoensch landgoed had hij zijne werkkamer op de verdieping van een klein gebouw waar het getuig van den hovenier werd opgeborgen. Van uit zijn vensters zag hij de groene diepten van eikenbosschen en de onmetelijke vlakten van den Atlantischen Oceaan.

Later erfde hij een landgoed te Rubigny in de Ardennen waar hij dan ook jaarlijks eenige weken kwam doorbrengen.

Hij volgde getrouw een geijkten uurrooster. Te 6 uur op; te 7 uur woonde hij de mis bij, op de plaats der armen, daarna ontbijt en aan het werk; 's middags, na het noenmaal, bleef hij keuvelen tot 3 uur, waarna hij bezoeken ontving of er zelf ging afleggen; om 6 uur terug thuis; te 10 uur te bed.

Het geschrijf van Hello bleef zonder groot gevolg, in dezen zin dat hij noch de beroemdheid, noch zelfs de erkenning verwierf waarop hij recht had. Enkel schaarden zich om hem, een zeer klein kringetje enthousiaste bewonderaars. Barbey d'Aurévilly en Léon Bloy namen het voor hem op. d'Aurévilly in zijn artikels in « Le Constitutionnel »; Bloy in « Ici on assassine les grands Hommes ». Henri Lasserre schreef een voorwoord voor « L'Homme » en voor « Le Siècle ». Op deze katholieke outlaws na werd Hello door de litteraire bent doodgezwegen.

Hij leed erg onder deze miskenning. Het is de eenige menschelijke zwakheid die we bij deze heldhaftige heiligennatuur aantreffen. Al betreurde hij dit niet zoozeer om zich zelf dan om de draagwijdte van zijn woord dat de heerlijkheid van het Christendom verkondigde. Hij overleed in 1885.

Zijn laatste woorden waren: « Je remonte au Principe ». Daarna mompelde hij het afscheidswoord: « Adieu » maar hernam zich, herhaalde bevestigend « A Dieu »... en stierf.

(Naast de vulgariseerende brochuur van **Georges Legrand** in de reeks « *Etudes religeuses* », stippen we als biographie aan het, als stijl en manier van voorstellen wel ietwat verouderde boek van **Jozef Serre** (1) en de onlangs verschenen schitterende studie

(1) **Serre, Jozef :** ERNEST HELLO. L'HOMME, LE PENSEUR, L'ECRIVAIN. — *Paris, Editions du Mois littéraire et pittoresque, 5, Rue Bayard (18 × 12) 410 pages.*

van een grootmeester der huidige Fransche kritiek: **Stanislas Fumet** (*).

Vermelden we ten slotte de bloemlezing van **Anton Van Duinkerken**: *De Kreet van Abel's Bloed,* waardoor ook de Fransch-onkundigen met Hello kunnen kennis maken. **Pierre Guilloux** gaf een anthologie uit: « *Les plus belles Pages d'Ernest Hello.* »)

* * *

De werken van Ernest Hello (**) zijn in drie reeksen in te deelen.

Eerstens deze die als boek bedoeld en geschreven werden :

7235 LE JOUR DU SEIGNEUR (V*, 84 : 24)

7236 PHILOSOPHIE ET ATHEÏSME (V*, 84 : 21)

waarbij we voegen de door hem vertaalde en ingeleide bloemlezingen :

7237 ANGÈLE DE FOLIGNO (IV*, 24)

7238 RUSBROEK L'ADMIRABLE (V*, 24)

De tweede reeks bevat de opstellen door Hello zelf geordend en gebundeld :

7239 L'HOMME (V*, 84: 1 : 2)

7240 LE SIÈCLE (V*, 84: 1 : 2)

7241 PHYSIONOMIES DE SAINTS (V*, 92.2)

7242 LES PLATEAUX DE LA BALANCE (V*, 84: 2)

7243 PAROLES DE DIEU (V*, 84 : 24: 22 : 1)

en den bundel vertellingen :

7244 CONTES EXTRAORDINAIRES (V* 83.8 : 83.1)

In de derde reeks hooren de bundels thuis die, na jaren, werden samengesteld uit verspreide opstellen en nagelaten papieren :

7245 DU NÉANT A DIEU (V*, 84: 24 : 1), twee deelen (***)

7246 REGARDS ET LUMIÈRES (V*, 84: 24: 1)

Hiermede heeft men bij een beoordeeling rekening te houden.

* * *

Ernest Hello is heel wat anders en heel wat meer geweest dan een vulgarisateur, al werd door dezen leekenapostel een groot deel van zijn werk als vulgarisatie bedoeld.

Als wijsgeer heeft hij geen oorspronkelijk stelsel opgebouwd. Hoe zou hij het gedaan hebben? Als katholiek bezat hij de waarheid en had er geen waarheid van eigen vinding naast te stellen.

Maar deze grootste denker van het moderne katholieke Frankrijk heeft Marginalia geschreven. Hij heeft de oude waarheid opnieuw beleefd op zoo'n intense wijze dat hij erover geschreven heeft als 'n oude kerkvader.

Wat Maritain heden ten dage doet voor het thomisme heeft Hello gedaan voor de theologische mystiek, Hij geeft geen schoolsche begrippen maar beleefde waarheden.

(*) **Stanislas Fumet**: ERNEST HELLO OU LE DRAME DE LA LUMIÈRE. Avec bois gravés par Louis Bouquet. — *Bruxelles, Editions St. Michel, 1929, (18 × 12) 250 p. 12 fr.*

(**) Al deze werken werden uitgegeven door Perrin & Cie, te Parijs.

(***) Deze bevatten insgelijks de stukken door Mev. Lucie Faure-Goyau gepubliceerd onder den titel : « Prières et Méditations inédites. » (V*, 24)

Hij neemt een eereplaats in midden de rij der geniale katholieke denkers en zieners, die gaat over Gratry, Newmann en Solovieff tot onzen Vlaamschen Verschaeve.

Dit zou nog duidelijker uitkomen indien de opstellen uit Hello's twaalf bundels volgens het behandelde onderwerp zouden gerangschikt worden. Dan zouden we krijgen een *Hello-theoloog* naast een Hello-moralist (de criticus Hello, het is zijn sterkte en zijn zwakte, hoort bij den moralist) en deze beiden zijn slechts uitstralingen van den eenen beschouwenden kristen Hello, die uit den mond der heiligen den zalig-makenden raad heeft vernomen « Ken God » en « Ken Uzelf ».

Hello is door het leven gegaan en hij heeft niets anders gezien dan de heerlijkheid van God en de nietigheid van het schepsel.

Al wat hij schreef illustreert deze twee zinnen. « Ik ben Degene die is », het Godswoord aan Mozes. « Ik ben het Niet », den uitroep van den mensch die zich zelf doorschouwd had.

Alle wetenschap vloeit voort uit deze wetenschap. Voor het leven der ziel, en Hello aanvaardde geen ander leven dan in verband hiermee, is al het andere verstrooiïng en ijdelheid.

Wij moeten onszelf bevrijden uit het gevang waar de Prins dezer wereld ons heeft vastgezet; als Samson de poorten uit hun hengsels lichten en ze op onzen rug dragen naar den berg des Heeren.

Hello staat sterk onder invloed van Denis den pseudo-Areopagiet. Daaruit kan men al dadelijk zijn voorliefde voor St Jan, St Paulus en St Augustinus verklaren. Ook wel zijn voorkeur voor onzen Vlaamschen Ruusbroec uit wiens werken hij in Fransche vertaling een bloemlezing uitgaf. In de voorrede schreef hij : « Tusschen deze die, verder doordringend dan de regioenen door ons menschelijk verstand verlicht, een schuilplaats zijn gaan zoeken in de gewijde schaduw van het groote altaar zijn, volgens Denis de karthuizer, St Denis de Aeropagiet en Jan Ruusbroec de wonderbare, de allergrootsen. St Denis stelt de wetten vast van de theologische mystiek en Ruusbroec past ze toe. »

Ook over Angèle de Foligno wiens werk hij insgelijks uitgaf spreekt hij met voorliefde. Opvallend daarentegen is dat de Duitsche mystiekers alsook Catharina van Siëna en Jan van 't Kruis haast niet worden vernoemd.

In « Physionomies de Saints » heeft hij een heele reeks heiligen geportreteerd. Met voorliefde deze die een beetje origineel aandoen zooals de H. Géar die zijn mantel aan een zonnestraal ophing of de H. Jozef van Cupertino, patroon der studenten die even dom als onhandig was zoodat hij als ongeschikt bij de Capucienen werd doorgezonden na het als pater en als broeder te hebben beproefd, maar later bij de Minderbroeders terecht kwam en er op wonderlijke wijze in slaagde zijn priesterstudies door te maken.

Een meesterlijke brok apologetiek krijgen we met « Philosophie et Atheïsme » waarvan vooral de laatste hoofdstukken merkwaardig zijn. Het proces tegen het atheisme wordt hier op meer dogmatische

manier gevoerd dan bij Dostoievsky, die het met het leven geconfronteerd had en er de absurditeit van had doen aanvoelen.

Een voorbeeld hoe Hello het vermag het essentieele van een stelsel in een paar zinsneden te bepalen: « Het pantheisme heeft geen hoofd ! het anenisme heeft geen armen. Het eene omvat zonder op te heffen. Het tweede verheft zonder te omvatten. »

Het zou de moeite loonen de beschouwingen van Hello over het Kruis te verzamelen; het Kruis waar de twee tegenstrijdige lijnen, de horizontale de lijn van de aarde, de lijn van den dood en de vertikale de lijn van de stijging van het groeiende leven, verzoend worden en de reddende beteekenis van dit teeken onzer verlossing.

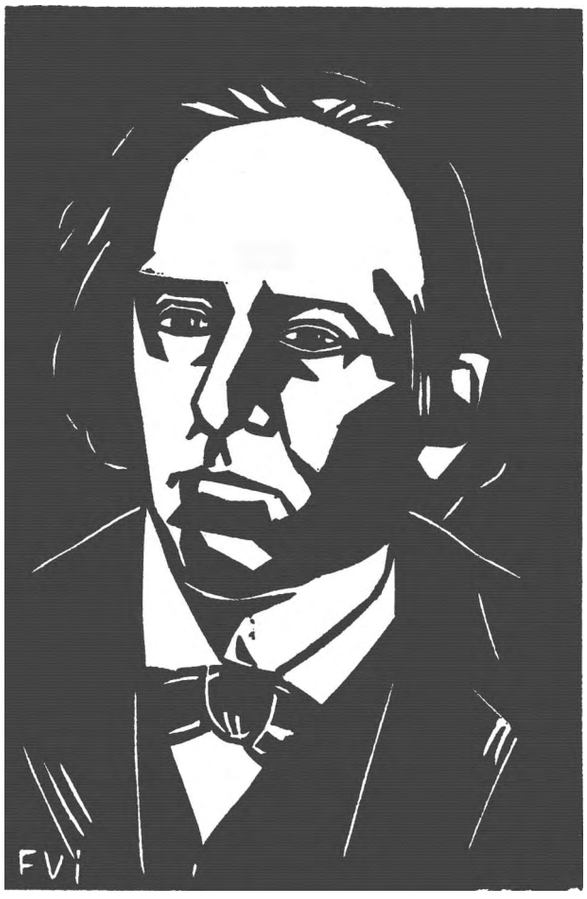

ERNEST HELLO

« Het leven tilt den dood op en voert ze met zich mêe in zijn triomfantelijke hemelvaart. »

Stippen we ten slotte nog de kapitale bladzijden aan over de rol die elk van ons te vervullen heeft in de samenstelling van het mystiek lichaam van Christus. De plaats ontbreekt me om ze naar behooren te commenteeren.

Alvorens tot den moralist Hello over te gaan wil ik nog wijzen op de talrijke uitspraken links en rechts in zijn werk gezaaid, over een vraagstuk dat van felle actualiteit geworden is, namelijk de verhouding van het Oosten tot het Westen. Weliswaar confronteert hij ze beide zooals hij ze kent uit hun verleden. Hun essentieele kenteekenen zijn er echter niet op veranderd.

* * *

Hello moralist past wonderwel in de lijn van de Fransche traditie. Hij is een schitterend analyste. Door zijn katholieke levensbeschouwing gesteund geraakt hij tot een psychologisch inzicht dat verbluffend is voor den tijd waarin hij schreef. Hij heeft niet op Dostoievsky moeten wachten om tot de conclusie te komen dat de affirmatie van het eigen ik de grondtoon is van de menschelijke psyche.

Tusschen de ontlede hartstochten stippen we aan de afgunst (Plateaux de la Balance); de eerzucht (id.); den twijfel (Philosophie et Athéisme) maar vooral de gierigheid. In het opstel « Le Veau d'Or » (uit l'Homme) geïllustreerd door « Ludovic » (Contes extraordinaires) heeft hij die hoofdzonde zoo alzijdig doorvorscht en belicht dat de beroemde Harpagon van Molière het er in de verste verte niet bij halen kan.

Twee categorieën menschen heeft Hello ook grondig weten te verklaren (voor zoover ze verklaarbaar zijn!), de genieën en de heiligen. En in tegenstelling hiermee : den middelmaat-man. Geen essayist heeft zoo duidelijk en scherp als hij, tenzij Verschaeve, het wezens-onderscheid tusschen genie en talent aangetoond. Dit is geen graadverschil maar een soortverschil. Zijn schitterendste bladzijden werden door dit onderwerp ingegeven. Als type van den genialen mensch haalt hij bij voorkeur Colombus aan.

Welk vraagstuk Hello ook behandelt, men voelt dadelijk dat het een onderdeel is van een streng architektonisch geheel. Al zijn uitspraken over de meest uiteenloopende onderwerpen zijn steeds in verband met zijn centrale levensbeschouwing te verrechtvaardigen. Zelfs als hij haarfijn ontleedt verstrooit hij nooit. Daarvoor heeft hij te zeer het gevoel van het leven. Maar daardoor ook kan hij het steeds terug opvoeren tot de Eenheid.

Daar zijn kristen-zijn zoo sterk den voorrang had op zijn kunstenaarzijn is hij in letterkundige opstellen heel streng geweest voor Shakespeare en Goethe, voor Poe en Hoffmann en Molière.

Men heeft hem dit zeer kwâlijk genomen. Er wordt hem verweten het ethisch goede en het esthetisch schoone te hebben verward. Stippen we vooreerst aan dat, in tegenstelling met de overgroote meerderheid onzer Europeesche kunstenaars de Oosterlingen en de Russen insgelijks het standpunt van Hello zouden bijtreden. Zij willen niet hooren van het haarfijn onderscheid dat we dienen te maken om een Shakespeare en een Molière volmondig te kunnen bewonderen. Het is hier de plaats niet om beide thesissen te onderzoeken. Enkel wou ik aanstippen dat Hello met zijn schijnbare aberraties absoluut niet alleen staat.

Met dit opstel, dat reeds al te lang is uitgevallen, beoogen we niets anders dan bij onze lezers den lust te wekken nader met Hello kennis te maken. Het is geen vacancielektuur. Maar hij zal ons geven wat enkel de allergrootsten geven : een verrijking van geest en hart. En op zijn wijze zal hij ons leeren, wat minder toegankelijke mystiekers steeds hebben voorgehouden, dat « het niet alleen in zijn geest is dat men moet nadenken; maar in zijn hart. »

JEANNE REYNEKE VAN STUWE

Het zal altijd wel een raadsel blijven waaraan de plotse opbloei van den Nederlandschen roman, nu zoowat een ruim kwart eeuw geleden, te danken was. En niet minder hoe de roman zoo dadelijk geäccapareerd werd door de vrouw, met het onvermijdelijk « vrouwelijk » gevolg dat de romanproduktie dadelijk een buitensporigen bloei kende, en de konflikten van den mensch tegenover zichzelve en tegenover het huwelijksleven meer in de breedte dan in de diepte uitgesponnen, meer in détail beschouwd dan synthetisch weergegeven werden. 't Wonderste was nog wel de betrekkelijke objektiviteit van deze vrouwelijke schrijfsters tegenover het leven; evenals hun aandachtige en fijne psychologische ontleding, die eigenlijk het sterkste element vormt van hun romans. Even wonder is het feit, niet dat ze den mensch eenzijdig en dus onvolledig gaven, maar wel dat bij hun menschen het geestelijk leven zoo goed als uitgesloten is en hun bestaan hoofdzakelijk herleid wordt tot het stoffelijke. De liefde zelfs wordt meestal herleid tot hartstocht en zinnelijkheid of een onberedeneerd en haast niet te temmen verlangen naar — meestal verboden — liefde. We wenschen alleen maar de namen voorop te zetten van Ina Boudier-Bakker, Annie Salomons, Anna van Gogh-Kaulbach, Jo van Ammers-Küller, Top Naeff, Margo Scharten-Antink e. a.; een groep uit de respektabele groep geleerde, fel belezen, psychologisch-gevormde Nederlandsche dames, de eene meer ontwikkeld naar het hart, de andere meer naar den geest, meestal echter licht geneigd tot het cerebrale; elk verantwoordelijk voor een min of meer eerbied-inboezemende lijst romantitels. Veel optimisme hebben deze romancières intusschen het menschdom meestal niet bijgebracht: uit hun werk spreekt een groote levensonvoldaanheid; de onvermijdelijke resultante van hun meestal materialistische levensopvatting; — ofwel een grijpen naar levensgeluk in zijn meest brutale vormen. Er schijnen op den duur geen andere vrouwen meer mogelijk dan de gedesillusioneerde, vereenzaamde en verbitterde vrouwen of de bekende demi-mondaine, die alle besef van levensbetrekkelijkheid mist, theat, flirt, danst, uitgaat — kortom: « leeft ». Het in intusschen een vraag waard of de twee typen inderdaad zoo ver van elkaar liggen als dat zoo op het eerste zicht lijkt.

Jeanne Reyneke van Stuwe houdt het met het laatste soort, waarvan Couperus destijds in de figuur van Eline Vere het prototype leverde. Voor wie zich interesseert aan biografische details: in 1874 werd ze geboren te Soerakarta in Nederlandsch Indië; ze bracht haar eerste jeugd door te Maarssen in Nederland, bezocht in den Haag de Hoogere Burgersschool die aan de Nederlandsche romanliteratuur reeds een respektabel aantal heldinnen leverde, en huwde in 1900 met Willem Kloos, die rond dien tijd zoowat het hoogtepunt van zijn roem beleefde. Kloos was toen één en veertig, redakteur van « De Nieuwe Gids »; had

op zijn geweten behalve zijn eerste bundel « Verzen », het thans bijna vergeten « Boek van Kind en God », en de bekende kritieken op de laatste « Veertien Jaar Literatuur-geschiedenis », en was voor alle litterair-aangelegde schooljongens en dweepende bakvischjes de inkarnatie van de poëzie en artistieke kultuur. Het is een delikate vraag of de tamelijk onbekende en reeds zes-en-twintig-jarige schrijfster Jeanne Reyneke van Stuwe het idyllisch voorwerp geweest is van zijn zoo dikwijls bezongen teleurgestelde liefde, en de oorzaak van de rethorisch geworden gedichten vol nameloos leed, miskennis, verlatenheid, verlangen en eenzaamheid : in dit geval verdiende haar naam bestendigd te worden als de bezieler van den dichter der majestatische sonnetten :

« Ik wijd aan U dees verzen. zwaar geslagen
van Passie, en Verdoemenis, en Trots,
in doodsbleek marmer of dooraderd rots,
al naar mijn kunstenaarswil en welbehagen... »

en meer andere die nu aan tallooze schoolboeken en bloemlezingen hun onsterfelijkheid danken.

Maar daar nu niet van.

Jeanne Reyneke van Stuwe werd Mevrouw Kloos, nu dertig jaar geleden, en zette met verschen iever de publikatie voort van de reeds belangrijke reeks romans en novellenbundels die tevoren onder haar naam verschenen. Het karakter van haar werk onderging geen merkbare invloeden van dit poëtisch huwelijk; dezelfde geest en dezelfde thema's bleven de inspiratie van de schrijfster voeden; die thema's waren overigens niet zoo heel jonge-meisjesachtig : verboden liefde, echtbreuk, mondaine futiliteiten, extravaganties voor jonge werelddames en demi-mondaines. Als achtergrond een cyclus laffe, zelfzuchtige menschen, hypermondain en lichtelijk dekadent, liefst met Parijsche allures; beginsellooze vrouwen en mannen die maar één moraal kennen: de wereldsche konventies, en die dan ook toepassen als de hoogste wet; als ondergrond diezelfde soort moraal, gedragen door enkele gestandaardiseerde holle, weeë theoriën. Haar menschen brengen een groot deel van hun tijd door met toiletmaken, dansen, huilen, zoenen, flirten, amoureuze briefjes schrijven in hun roze boudoirs. Eigenlijk sentimenteel is haar werk niet zoozeer; eerder passionant en volstrekt beginselloos.

Artistiek staan de romans van Jeanne Reyneke van Stuwe boven de meeste ontspanningslektuur: ze schrijft gemakkelijk en zeer vlot, en heeft zich gewoonlijk, voor ze zich aan het schrijven zet van een boek, flink het milieu, de vaktermen en de beroepstaal van haar menschen eigen gemaakt. Zoo schrijft ze met evenveel virtuositeit en preciesheid een roman uit het cirkusleven, uit de sportwereld, uit het tooneelleven, uit de jagerswereld, de studentenmilieu's, de suikerfabrikantenmiddens, om te zwijgen van het paar dozijn mondaine Haagsche romans. Genoeg om te zeggen dat haar werken hopeloos leeg zijn aan geestelijken inhoud; om die reden grootendeels verwerpelijk voor het

gewone publiek, en zelfs bij geestelijk gevormde lezers alleen ongezonde verlangens kunnen wekken en een prikkel worden van de zoo spoedig gewekte begeerten. Het blijft trouwens een vraag wat er aan werkelijk leed en waarachtige tranen bij deze mooie rijke vrouwen overblijft, als ze moesten ontdaan worden van alle pose en pathos. Hun onvoldaanheid is hoofdzakelijk de resultante van hun gemis aan levensdiepte, geestelijke vorming, kennis en kontakt met waarachtige ellende en groote levensproblemen; hun teveel aan weelde, levensexcessen, futiliteiten. In dezen zin geven de romans van Jeanne Reyneke van Stuwe, een fragmentarisch en eenzijdig beeld van de geestelooze en onbewustlevende vrouwen onzer mondaine grootsteden.

Haar werken

7247 ACHTER DE WERELD. — Een echtbreukroman, — II, 83.1.

7248 ALARM! — Militair roman. Bruikbaar maar niet veel zaaks. — IV, 83:89.

7249 ALS DE OOGEN OPENGAAN. — Een bundel bruikbare novellen. — IV, 83.8.

7250 ARL. — Een sportroman met verkeerde opvattingen over het huwelijksleven. — II-III, 83.8

7251 ARM LEVEN. — Eenvoudig en waar; voor volwassenen goed bruikbaar. IV, 83 — Rec.

7252 DE BIECHT. — Zes novellen; onkiesch, hartstochtelijk en soms absoluut onbehoorlijk. — II, 83.8

7253 BLOEIENDE OLEANDERS. — Een roman uit het Haagsche mondaine leven; holle weeë theorie; laffe kleine menschjes; verboden liefde en zelfmoord. Absoluut onbruikbaar. — II, 83.1

7254 CALINE. — Een roman uit het Parijsche leven; lichtzinnig en mondain en soms absoluut over het randje. Een slecht beek. — I. 8?

7255 CIRCUSLEVEN. — Bruikbaar; alleen erg langdradig en gerokken. — IV, 83.1

7256 DE COMEDIE DER LIEFDE. — Mondain en lichtzinnig met zeer losse theorie over huwelijk en liefde. — II, 83.1

7257 DURATE. — Een vervolg op « De groote Voltige ». Bruikbaar. — IV, 83.1

7258 FILMSTER. — Vervolg op « Huwelijksvacantie »; bedenkelijk geleuter over echtbreuk. — II, 83

7259 FLIRT. — Hartstochtelijk en meer dan eens belachelijk sentimenteel. Kussen en zoenen zijn niet uit de lucht. — II-III, 83

7260 DE GAST VAN ÉÉN DAG. — Bruikbaar. — IV, 83

7261 GEEF ONS HEDEN. — Eenige schetsen, onbenullig maar niet onbehoorlijk. — IV, 83.8

7262 GEËNGAGEERD. — Een prettig dagboek van een jong en tamelijk verwend jong meisje dat niets om handen heeft maar verlangt goed te zijn voor haar verloofde. Bruikbaar. — IV, 83

7263 GELUKKIGE MENSCHEN. — Een somber boek over vier menschenparen die geen van alle gelukkig zijn. Om de atmosfeer van dit boek weer te geven: de zoon huwt met een vrouw die geen kinderen wenscht;

de drie dochters doen alle drie een gansch ongelukkig huwelijk. Allemaal menschen die geestelijk ten onder gaan, hysterisch worden, zelfmoordplannen dragen of in een sanatorium te rechtkomen. De titel is een raadsel. — II-III, 83.1

7264 HET GEVLEUGELDE WIEL. — Leesbaar omdat het wat kiescher is dan haar overige boeken. Alleen jammer dat een katholiek meisje haar geloof ontrouw wordt. — III, 83

7265 GEVOELSBESCHAVING. — Convenances pour la noblesse: men krijgt den indruk dat beschaving een voorrecht is van salonmenschen en snobs uit de badsteden. Overigens goed werk. — V*, 27: 176. — Rec.

7266 DE GROOTE VOLTIGE, 2 dln. — Weer een circusroman, leeg en passionant. Overigens niet verkeerd. — III-IV, 83.1

7267 HAAGSCH SCHIMMENSPEL. — Korte vertellingen uit de Haagsche « uitgaande wereld »; oppervlakkig, leeg en onbeduidend. — III. 83.8

7268 HARTSTOCHT. — Absoluut verkeerd boek, dat enorm veel kwaad kan stichten. Zeer gewaagde bladzijden. — I-II. 83.

7269 DE HEER VAN STATE. — Haar eerste boek als jong meisje, Zeer passionant en niet erg verkwikkelijk: zelfmoordpoging, duel, overspel. — II, 83.1

7270 HUIZE « TER AAR ». — Over een weinig interessante reeks menschen: willooze genieters en onbenullige snobsen. Een verkeerd boek. — II. 83.1

7271 HUWELIJKSVAKANTIE. — Over een wegloopende vrouw die een jaar vrij wil zijn en... tegelijk wil leeren arbeiden. Overigens niet gansch in den haak. — III, 83,1

7272 HET IDEAAL. — Theorieën over vrije liefde van getrouwde menschen. Verwarrend. — II, 83

7273 IJDELHEID DER IJDELHEDEN. — Ongenietbaar en ongebruikbaar. — II, 83

7274 DE ILLUZIE DER DOODE MENSCHEN. — Hartstochtelijk doch niet verkeerd. III-IV, 83.

7275 IN 'S HEILIGEN BUREAUCRATIUS' RIJK. — Een liefdesgeschiedenis in de strenge atmosfeer van ministerieele bureelen: een zelfmoordpoging van een bakvischje is de eenige vlek. — IV, 83

7276 IN 'S LEVENS WAAN. — Die levenswaan is nl. het huwelijk. Het zijn ongenietbare novellen van ten onder gegane levens. — II, 83.8

7277 HET KIND, dat slachtoffer wordt van de onbezonnen dwaasheid zijner ouders. — III, 83,1

7278 HET LEEGE LEVEN. — Over een verstandshuwelijk dat verkeerd uitloopt en dat men denkt goed te maken door mondaine vreugden. — II, 83

7279 LIEFDE. — Een hartstochtelijk en mondain boek. — II, 83

7280 EEN LIEFDESGESCHIEDENIS. — Idem als voorgaande. — II, 83

7281 LIEFDE'S SCHIJN, 2 dln. — Een bepaald slecht boek, beginselloos en verderfelijk. — I. 83

7282 DE MAN IN HET GEEL. — Over verboden liefde. — I. 83

7283 DE MAN IN 'T SPEL. — Hetzelfde liedje van altijd: flirt etcetera, dezen

keer vanwege een mannelijk leeraar eener school voor jonge dames. III, 82

7284 EEN MARIAGE DE RAISON. — Een bundel schetsen, onbeduidend en mondain. — III°, 83.8

7285 MATER TRIOMPHATRIX. — De levensgeschiedenis van een bedorven kind dat zich later ontpopt tot een bedorven meisje, een slecht getrouwde vrouw die later van haar man scheidt. Hartstochtelijk en pikant. — II, 83.1

7286 MET DEN HANDSCHOEN. — Twaalf schetsen uit Nederlandsch Indië; flauw en ongenietbaar, en op den koop toe niet altijd in den haak. — III, 83.8

7287 NAAR HET LEVEND MODEL. — Een galerij kinderkopjes, juist en sympathiek geteekend. Een paar onjuiste dingen. — III-IV, 83.1

7288 DE ONBLUSCHBARE VLAM. — Mondain en oppervlakkig. — III, 83

7289 HET SCHOONE RAADSEL : DE VROUW. — Een mislukt huwelijk dat ten slotte toch in den haak komt. Frivool en mondain. — III, 83

7290 SINT HUBERTUS, 2 dln. — Een jachtroman, niet onbehoorlijk maar passionant. — III, 83

7291 EEN SPEL VAN VERBEELDING. — Twintig novellen met als hoofdthema verboden liefde. — II, 83.8

7292 SUCCES. — Sociaal roman met een paar onbehoorlijke typen. — III, 83.3

7293 VLOTTENDE SCHADUWEN. — Een dertigtal schetsen, meestal over ongare thema's. Niet goed. — III, 83.8

7294 VOOR ZESTIG JAAR. — Twee reisverhalen in R. v. S.'s gewone genre, doch absoluut onschuldig. — IV, 83: 91

7295 VRIJE KRACHT. — Zwoel, zinnelijk en pessimistisch. — II, 83

7296 HET VROOLIJKE LEVEN. — Een niet onbruikbare novelle. — IV, 83.1

7297 ZESTIEN. — Over jonge meisjes; nogal zwoel. — III, 83

7298 ZEVENTIEN. — Idem als voorgaande. — III, 83

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Uit den laatsten Pauselijken Wereldbrief deze passus ter overweging aan alle jeugdleiders : « ... Daarom moeten geprezen en bevorderd worden alle opvoedkundige werken die, in waarlijk kristelijken geest en met ijver voor de zielen der kinderen vervuld, er op bedacht zijn door geschikte boeken en tijdschriften, speciaal aan de ouders en opvoeders, de moreele en godsdienstige gevaren te leeren kennen die dikwijls op bedrieglijke wijze in de boeken zijn ingelascht. Ook dienen geprezen te worden al de inrichtingen die er zich op toeleggen goede lektuur te verspreiden en werkelijk opvoedkundige voorstellingen te bevorderen... »

Te Amsterdam werd een komitee gesticht om een gedenkteeken op te richten aan de nagedachtenis van Multatuli. Dit gedenkteeken zou in den loop van het a. s. jaar te Amsterdam opgericht worden. Tot de

leden van het komitee behooren Dr F. M. Wibaut, Johan de Meester Senior en Dr H. P. Berlage.

Conscience's « Leeuw van Vlaanderen » werd in het Esperanto overgezet door den heer J. Bulthuis uit Holland. Het boek dat als titel draagt « La Leono de Flandrujo » werd op een groot aantal exemplaren gedrukt en in de meeste Europeesche landen verspreid, zoodat dit epos, hetwelk reeds vroeger in een aantal talen werd overgezet, in nog breeder kring zal getuigen van het groot verleden van Vlaanderen.

De Prijs van West-Vlaanderen door de Provinciale Commissie gesticht tot het bekronen van ernstige Vlaamsche vakboeken, werd dit jaar toegekend aan den Heer C. Vansteenkiste uit Yperen, voor zijn boek « De Vlasbereiding ». Deze prijs bedraagt 5000 fr.

Just Havelaar de gekende essayist en kunstkritikus overleed in den loop dezer maand te Amersfoort in den ouderdom van 50 jaar, juist toen eenigen zijner vrienden het plan hadden opgevat hem ter gelegenheid van zijn gouden verjaarfeest te vieren. Met Dirk Coster was hij stichter en redakteur van het gekende tijdschrift « De Stem ». Als denker en essayist schreef hij een aantal werken waarvan sommige een voorname reputatie genieten. Als voornaamste citeeren we : « *Humanisme* » ; « *Demokratie* » ; « *De Religie der Ziel* » ; « *De weg tot de Werkelijkheid* » en « *De nieuwe Mensch* », in welke boeken hij zijn opvattingen over de groote probleemen van dezen tijd vooropstelde, en vooral de religieuze vraagstukken behandelde, ontstaan door het uiteenvallen van het protestantisme. *Begrijpelijkerwijze zijn deze werken van katholiek standpunt uit meestal zeer aanvechtbaar.* Behalve hooger genoemde boeken schreef hij nog een aantal essays over plastiek : «*Oud-Hollandsche Figuurschilders* » ; « *Vincent van Gogh* » ; « *De symboliek der Kunst* » ; « *Rodin* » ; « *Het sociaal Konflikt in de beeldende Kunst* » ; « *De Etsen van Hein van Essen* » e. a.

2. — Godsdienst

7299 **Aengenent, J. D. J., pr.** **23**

GOD EN HET KWAAD IN DE WERELD. Tweede, gewijzigde Druk van « De Oorlog en Gods Voorzienigheid ». — *'s Gravenhage, Roebert, 1928, (23 × 14), 90 blz.* *fl. 0,50*

IV — Mgr. Aengenent, thans bisschop van Haarlem, heeft onder den oorlog een boekje uitgegeven : « De Oorlog en Gods Voorzienigheid » waarin hij grondig en duidelijk de moeilijkheid oploste, nestelend in hoofd en hart van zooveel menschen. In dezen tweeden druk vatte hij het onderwerp wat ruimer op, zoodat de titel luiden mocht: « God en het Kwaad in de Wereld ». In de slotbeschouwing wordt gezegd wat wij, katholieken, over het « pacifisme » te denken hebben. Dat het hoogst nuttig is onze kristenen goed te wapenen tegen de voortdurend oprijzende opwerping uit het physisch en zedelijk kwaad, zal wel niemand betwijfelen; en dat hier uiterst degelijke wijsgeerige en theologische leer staat uitgedrukt, weet op voorhand al wie de verdiensten kent van den gewezen hoogleeraar van het Groot Seminarie van Warmond. Warm aanbevolen. J. SALSMANS, S. I.

7300 **Huf, Oscar, S. J.** **264**

LITURGISRHE STUDIËN: 3e DEEL. DE H. COMMUNIE ALS OFFERSPIJS. — BESCHOUWINGEN OVER DE LITURGISCHE COMMUNIE. — OPVATTING. — 4e DEEL. DE SACRAMENTSHYMNEN VAN DEN H. THOMAS VAN AQUINO. — *Maastricht, Leiter-Nijpels, 1923, 1924, (24 × 17) 117, 393 blz.* *fl. 2,50*

V* — P. Huf is dé meester van de sublieme *Offergedachte* der H. Eucharistie. In dit 3e deel wordt de hoeksteen: *recolitur memoria Passionis ejus*, gelegd, rostvast, en trillend van wezenlijkheid uit de diepten van geloofswaarheid en levende kracht. Daarop wordt ons dan de Communie opeens geopenbaard als onze opneming in het *Offer-volheil;* en anderzijds dringen we door tot het wonderschoone begrip van Jezus-Eucharisticus als plaatsvervangend *Lam Gods*. Hoe eindelijk de Communie tot haar ganschen bloei komt door het dooreenwerken der twee begrippen : *Zielespijs* — *en* — *Offerspijs*, zegt de slotverhandeling. Allerkloekste kost, uit heerlijk samenvloeiende gegevens: schriftuur, geloofsleer, ziele- en kerkelijk leven. Gave uit de volheid. En heilig vuur. Ware conferenties u door de diepte en kracht doorlichtend. Een merkwaardige weerwraak der gelaakte « herhaling »: voorwaar, aan een P. Huf leveren we ons gaarne over, immer en weer op den zelfden golfslag der groote bezielende gedachte gedragen, en ten slotte dekt die eenvoudige titel : Lit. Stud. niets minder dan de gansche heerlijkheid van den Godsdienst. — 4e Deel. En nu, met hun driën als drie uitstekende lijnen gebogen over den bloemkelk: S. Thomas, Vondel, Huf zelf, elk met zijn hoogste en beste, eruit purend al den rijkdom en zoetheid. In het licht der Offergedachte (zie 3e deel), rijst het gansche Monument der Eucharistie: stuk naast stuk al de heipalen, waarop het gegrondvest is; errond, het geschiedkundige van den ganschen Eucharistischen eeredienst in St. Thomas' tijd; geen bouwsteen of hij wordt vol eerbied gewogen en vindt zijn gepaste plaats; en te alle kante loopt het sieraad van schoonheid langs het monument. Wijd en vol werk, als de vrucht van een levensarbeid aan het allerschoonste gewijd. Waar het 3e deel van vuur blaakte, zweven wij hier,

als serafijnen buiten den tijd, in lyrische schouwing in de alomstralende zon zelf, steeds door het hymnuswoord in nieuwe bezieling opveerend. — Allen lof aan den uitgever; 't is meer dan gewoon werk!

Dr JORIS CAEYMAEX, PR,

7301 **Mary Loyola, Moeder** **92 : 22**

JEZUS VAN NAZARETH. De Geschiedenis van zijn Leven. *Vert. uit h. Engelsch dr. Christine Tiemesen. — 's-Bosch, Malmberg, 3e druk, (21 X 14) 318 blz.* *fl. 1,50*

V — In het inleidend hoofdstuk zegt de schrijfster: « Ons geloof in Jezus-Christus moet in onze dagen vast wortel hebben geschoten indien het ongeschokt wil blijven te midden van het ongeloof en de onverschilligheid rondom ons. Wij moeten dan op alle mogelijke manieren trachten, ons de waarheid omtrent Hem helder en duidelijk te maken ». — En helder en duidelijk straalt de waarheid ons tegen uit dit boek. Aan de hand van het H. Evangelie wordt er het leven van Jezus in verhaald; de eenvoud van het Evangelie wordt er in bewaard, en toch wordt men haast bij elke bladzijde opnieuw aangegrepen door de bovenaardsche schoonheid van dien eenvoud. Konden we toch maar velen dit boek in handen geven! De lezing ervan is een genot voor wie Jezus liefheeft en openbaring voor wie Hem nog niet voldoende kent. De schrijfster heeft een heerlijk werk van apostolaat verricht door dit boek, daar alleen was het haar om te doen. Toch mogen we niet verzwijgen dat het ook hooge letterkundige waarde heeft, en daardoor ook zoo aangrijpend schoon is. — De vertaling is meesterlijk.

F. VERMUYTEN, PR.

7302 **Nabuurs, M. J.** **23**

PRAKTISCH KATECHISMUSONDERWIJS gegeven in de 6e en 7e Klas. — *'s Bosch, Malmberg, 1927, (20 × 13) 268 blz.* *fl. 2.40; geb. fl. 2,90*

V — Bereide catechismuslessen. Ten getale van zestig, verdeeld in drie deelen (geloofs- zeden- en genadeleer). In elke les de uiteenzetting gevolgd door een reeks vragen. Schrijver is pastoor te Tilburg. Aan welke studiejaren van onze lagere school, deze 6e en 7e klas beantwoorden weet ik niet, maar deze lessen passen enkel waar de tekst van den Catechismus niet meer slaafs moet gevolgd worden. Best dus in de laatste studiejaren, die welke we hier den Vierden Graad noemen, of in dergelijke. En ik voeg er dadelijk bij dat ze met veel nut door onderwijzers of onderwijzeressen van dezen graad zullen benuttigd worden, want de manier van voordragen is allerboeiendst, grijpt naar het leven der kinderen, en doet den leeraar in voeling komen met zijn leerling : geen dood boek is het, dat daar ligt tusschen beide. Let echter goed op dat ik zeg: « benuttigd » niet « gecopieerd » want zulke lessen copieert men niet. Ze zijn te persoonlijk. En zooals ze daar gedrukt staan, dringen ze ook natuurlijk niet genoeg in het geval en den wil van het kind, wanneer godsdienstlessen dat nochtans moeten kunnen. Dit weze niet gezeid om eenigermate het werk af te keuren, want de lessen van Pastoor Nabuurs zijn ver van zuiver theoretisch te zijn. Ik wilde alleen de aandacht van hem, die ze benuttigt, hierop vestigen, dat ze nog niet genoeg van echte godsdienstige waarheid « leeren leven » en dat ze in dat opzicht dienen aangevuld. In het werk van E. H. Van der Mueren dat in Vlaamsch België met zooveel geestdrift onthaald werd, is die hoofdzakelijke kant van 't godsdienstonderricht, naar mijn bescheiden oordeel, meer bezorgd geworden. En toch besluit ik die

recensie, met de warmste aanbeveling. Eene enkele opmerking nog: Waarom immer voort aan de kinderen spreken van den tijd vóór Christus, als van een tijdperk voor 4000 jaren ? Dr E. FRUTSAERT, PR.

7303 **Pierik, R. J., S. J.** **22 : 25**

◆ VERZAMELING VAN TEKSTEN uit de H. Schrift en de H. Vaders, ter Vervaardiging van Bidprentjes voor de Overledenen. *Derde uitgave.* — — *A'dam, R. K. Boek-Centrale, 1928, (16 × 10) 148 blz. fl. 1,10 (11 fr.)*

V — De verzameling is rijk, wel geschikt volgens verschillende klassen van overledenen, (voor vader of moeder, echtgenooten, kinderen, bejaarden, priesters enz.) en voorzien van goede lijsten tot meerder gemak van den verbruiker, 't zij priester die verzocht wordt een bidprentje op te stellen, 't zij drukker: de teksten zijn telkens uit de H. Schriftuur, uit de geschriften der Heiligen, uit de Liturgie. Aanhangsels geven daarenboven nog teksten van meer algemeenen aard. Er zijn ook nog eenige versjes voor kleine kinderen — maar laat ons zeggen dat ze in 't niet verdwijnen bij die van Gezelle in de Zielgedichtjes. Een zeer bruikbaar en nuttig boekje. AL. WALGRAVE, PR.

7304 **Rinkel, F.** **24**

UIT DEN RIJKDOM ZIJNER GENADE. Overdenkingen. — *Utrecht, Ruys, 3 dln (21 × 16) 135, 134 blz. de 3 dln fl. 6; geb. fl. 6,40*

IV — Ik meen, in verband met de kerkelijke wetgeving een IV te mogen zetten vóór dit werk van oudkatholieke herkomst. — 't Is schoone stichtelijke lectuur tot voeding van het zieleleven in geloof en kristelijke deugden. Evangelie en H. Paulus, met liefde ingeleefd, zijn er het merg van. Zijne vrome overdenkingen, elk een klein geheel, strooit de schrijver langsheen den liturgischen jaarring. Voert hij niet een nieuwen letterkundigen vorm in? In alle geval komt die vereeniging van zetelende statigheid, predikend woord en dichterlijk gebaar eenigzins vreemd voor. Wel, bij rustige overweging doet dit dichterlijke in ziening, beeld, woord en rythmus deugdelijk aan; uitstekend echter schijnt mij zulk een tekst gepast om bij openbare voorlezing met eene edele kracht te gloeien. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7305 **Saudreau, August, Kan.** **24**

◆ IDEAAL ZIELELEVEN. *Vert. uit h. Fransch. — Tilburg, Abdij O. L. V. van Koningshoeven, 1929, 2e druk, (19 × 13) 331 blz. 20 fr.*

V — « De leer, die wij in dit werk hebben uiteengezet, hebben wij uit de H. Schrift geput en uit de werken der Vaders, maar zij is tevens de vrucht eener langdurige ondervinding ». Met deze woorden besluit Kan. Saudreau zijn uitgebreid ascetisch werk. Zijn grondige kennis van de veropenbaarde teksten, zijn rijke belezenheid der Kerkvaders, en zijn meer dan 37 jarige ondervinding in het leiden der zielen stempelen dit werk tot *een werk dat af is*. Het is geworden een volledig compendium over de ascese tot en met de godseening. Kan. Saudreau verklaart zelf in de inleiding zijn standpunt, en het is dan ook van dat standpunt uit dat wij zijn werk hebben te bezien. Het valt in de bevoegdheid van andere tijdschriften desaangaande discussies te openen. Doch dit staat vast : wie gaat aan de hand van Kan. Saudreau, volgt een bekwamen, wijzen gids en vooral zal het hem klaar worden, hoe niettegenstaande alles, het innerlijke leven de bron is waar het zoogezegd-actieve de levenmakende wateren put. De anonieme vertaler zette het boek om in 'n mooi, rustig Nederlandsch. M. VAN HOECK, pr.

7306 **Van Baelen, F., pr.** **264**

◆ ROMEINSCH MISSAAL MET DE VESPERS VAN DE ZONDAGEN EN VOORNAAMSTE FEESTDAGEN. — *Antwerpen, Van Dieren, 1927, 3e druk, (13 × 9) 1734 blz.*

V — Een nieuwe uitgave van het «Romeinsch Missaal voor de Geloovigen», dat naast het «Volksmisboek» zoo onschatbaar veel heeft bijgedragen tot het ernstig en liturgisch mishooren. Dit missaal bevat al de missen van de editio typica, het feesteigen der Belgische Bisdommen, de vespers van de Zondagen en de voornaamste feestdagen, het doodenofficie en een aantal gebeden voor private godsvruchtoefeningen. De Vlaamsche tekst werd regelmatig naast den latijnschen gegeven, en lijkt me beter en meer verzorgd dan dit gewoonlijk het geval is. Ook typografisch werd dit kerkboek zeer verzorgd, *zoodat we het kunnen aanbevelen als een zeer handig en bruikbaar missaal voor den geloovige.*

B. G.

7307 **Vande Vyvere, Jac., O. P.** **23**

◆ DE GELUKZALIGHEID DES HEMELS. Uit de kleinere Geschriften van St. Thomas van Aquino. 56e Verhandeling. Met een historische Inleiding door P. Gil. Meersseman, O. P. — *Antwerpen, Geloofsverdediging (Vita Vera, nr. 2), 1929, (19 × 12) 18 blz.* *7,50 fr.*

IV — Te lang bleef dit deugdelijk, devoot traktaat over de zaligheid des hemels, 't alleenbezit van priesters en kloosterlingen. Deze Nederlandsche vertaling kan nu in de harten van velen ontsteken 't heimweeverlangen naar den hemel, door onze tijdgenooten zoo roekeloos onverlet gelaten. God te kennen door Hem zelf, Hem te beminnen door Hem zelf, van Hem te genieten, met Hem vereenigd te zijn, Hem te loven en te danken door Hem zelf en om Hem zelf, o, de zaligheid die op ons wacht. De « Vita vera » serie heeft goed gekozen. Langs dien weg vooruit, ons volk ten bate. Mogen wij den vertaler er op wijzen dat zijn boekje er bij zou winnen moesten de korrekties zorgvuldiger nagekeken in 't vervolg en moest ook de taal, die redelijk vloeiend is, wat meer gekuischt. Manke en schier onverstaanbare volzinnen staan op bl. 39, bl. 41 en bl. 80 en op andere plaatsen. Foutief is 't op bl. 77 waar vertaler spreekt van 't schepsel: «*haar eigen zelf*», en wat verder, waar hij schrijft: « aan God teruggeven voor « zijn *eigen zelf* ». Waarom gebruikt hij nu eens « 't boek der openbaring » dan weer « 't boek der *ver*openbaring »? Liefst had ik de bijbelteksten nauwkeuriger aangestipt gezien en ook de goedgekeurde bestaande vertalingen daarvan gewenscht. We zijn zoo vrij die opmerkingen, ter verbetering, in 't midden te brengen, met 't oog op 'n latere heruitgave die 't boekje ten zeerste verdient.

D. DE PAUW, O. P.

7308 **X.** **266 : 28**

◆ DE MISSIEAKTIE DER PROTESTANTEN. Bijeenverzamelde Inlichtingen door Documentatiedienst van Geloofsverdediging. — *Antwerpen, Geloofsverdediging (Godsdienstige & Soc. Trakten) 1929, (17 × 12) 48 blz.* *2 fr.*

V — In deze korte blz. krijgen wij een overzicht over de ontwikkeling in den huidigen toestand der missie-werking te huis en in den vreemde, van de Protestanten. Bedoeld werd alleen gegevens te verstrekken over die actie, maar een doorloopende vergelijking met de katholieke missiewerking, naast nuttige bemerkingen en besluiten, zullen veel helpen om onze katholieken de oogen beter te openen en op hun plicht te wijzen. Zeer dienstig.

E. B.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

7309 **Bellefroid, J. H. P., Mr** **34 : 17**

DE BRONNEN VAN HET STELLIG RECHT EN HAAR ONDERLINGE VERHOUDINGEN. Hoofdstukken van Inleiding tot de Rechtswetenschap. — *Nijmegen, G. G. Richelle, 1927, (23 × 15) 202 blz.* *fl. 4*

V — Hoewel voor Noord-Nederlanders bestemd, zal dit werk van den geleerden Vlaming, die professor werd te Nymegen, ook in Vlaanderen welkom zijn. Van algemeen-rechtskundige beteekenis zijn o. m. de knapgeschreven hoofdstukken over formeele en reeële rechtsvorming, over het gewoonterecht, de tractaten en de jurisprudentie. Dit werk is tevens een zeer gemakkelijke leidraad tot verdere studie : schrijver verwijst niet uitsluitend naar de hedendaagsche meesters der Fransche rechtswetenschap, zooals onze landgenooten het plegen te doen, maar heeft ook alle gezaghebbende werken uit Nederland en Duitschland doorgemaakt. — Ook dit werk zal spoedig zijn gezag veroveren in de Nederlandsche rechtswetenschap. Mr J. VALVEKENS.

7310 **Callewaerts, L. J., Dominikaan** **37 : 84 : 24**

ARISTOCRATIE. — *Gent, Veritas, 1929, (21 × 15) 139 blz.* *12 fr.*

V* — De geestelijke voordrachten door P. Callewaert gehouden voor de Vlaamsche hoogstudenten van het St. Thomasgenootschap (Gent, 1928-29) heeft hij in dit werk gebundeld. Het is 'n uiterst belangwekkend onderwerp dat door P. Callewaert breed en ruim werd ontwikkeld en dat nadruk legt op 'n werkelijk tekort bij onze jeugd — zoowel studeerende als andere : door-echte beleefdheid, echte distinctie. Het boek moge 'n welkome ontvangst genieten in de jeugdmilieus. We meenen dat het best geschikt lijkt ter voorlezing in studiekring en algem. vergaderingen, ook van Patronaat en K. A. J. opdat de aristocratie van de ziel (en de hoogere, waarachtige beleefdheid is er een vorm van) overal bezit neme van onze Vlaamsche jeugd. Het leest vlot, al zal men bij P. Callewaert altijd voelen dat het een « spreker » is die schrijft. Hij blijkt ook nog houder van 'n woordvorming die er meer dan eens absoluut niet door kan : b. v. waar het gaat over Engelsche « gezondverstandbreeddenkheid » en andere meer. M. VAN HOECK, PR.

7311 **Faszbinder, Heinrich** **37**

IN VOLLEN BLOEI. Een Boek van innerlijk volgroeid Worden voor onze toekomstige Vrouwen. *Vert .uit h. Duitsch en bewerkt dr. W. L. M. Wentholt. — Hilversum, Brand, 1929, (19 × 12) 274 blz.* *fl. 1,90*

IV-V-M — Helpen wij onze meisjes uit hun lichtzinnigheid op naar grooten levensernst door 't goede, opvoedende boek. « In vollen Bloei » is ten zeerste gepast voor 't volwassen meisje. Zacht, vriendelijk keuvelt schr. met 't meisje over haar ziel, haar verlangen en de groote levensvragen. Te midden der hedendaagsche gevaren, die haar overal omringen, leert hij haar persoonlijk te zijn. Wat hij haar zegt over eerbied, reinheid, liefde en vroomheid kan niet anders dan diep inslaan zoowel als die passende bedenkingen over haar sociale verhoudingen. Moeders en priesters zorgen er voor dat « In vollen Bloei », zoo net vertaald door Wentholt, gelezen worde door grootere meisjes, die er een gezonde levenswijsheid zullen in opdoen. D. DE PAUW, O. P.

7312 **Hentzen, Cassianus, O. F. M., Dr.** **33 : 37**

De R. K. Werkgeversbeweging als Basis voor de internationale Samenwerking der Katholieken op cultureel Gebied. — *Antwerpen, Sociaal economische Academie (Verhandeling, Nr. 2), 1929, (20 × 15) 24 blz. 2,50 fr.*

V — De spreker begint met te verklaren dat de katholieke werkgeversorganisatie niet « de basis, de eenige basis is dier samenwerking, maar dat zij *mede* een grondslag daarvan vormt »; en terecht, want de titel — hem waarschijnlijk opgegeven — klinkt wat te grootsch! — Hij zet kernachtig uiteen wat ware cultuur is en hoe de georganiseerde katholieke werkgevers tot hare ontwikkeling kunnen en moeten bijdragen.

Dr K. du Bois, S. J.

7313 **Koenraadt, W. M. J., Dr. Pr.** **17 : 33**

Rechtvaardig Arbeidsloon. Een ethische Studie. — *'s Bosch, Malmberg, 1929, (25 × 16) 181 blz.* *fl. 4,15*

V — Proefschrift — voor het bekomen van den doktorstitel in de Politieke en Sociale Wetenschappen aan de hoogeschool, te Leuven — waarin het vraagstuk van het *rechtvaardig loon* alzijdig en zeer grondig onderzocht wordt. Jammer dat de schrijver zoo schuchter bij het reeds nagevorschte blijft, dit in al zijne bijzonderheden — wellicht al te omslachtig! — uiteenzet en het niet aandurft het vraagstuk verder uit te diepen, naar den laatsten grond te zoeken van de bijzondere eischen door de rechtvaardigheid gesteld wanneer de prijs van den menschelijken arbeid moet bepaald worden. — Het bestaat uit twee groote deelen: *1. De beginselen omtrent recht en rechtvaardigheid; 2. Het rechtvaardig arbeidsloon.*

Dr K. du Bois, S. J.

7314 **Mahain, Ernest; Huysmans, Kamiel en Pecher, Edward** **17 : 33**

De Dwaling van Malthus. Redevoeringen op de Congressen van den Bond der kroostrijke Gezinnen uitgesproken. Bijvoegsel: De Leerfabel van Paul Leroy-Beaulieu. Vlaamsch en Fransch afzonderlijk. — *Brussel, Bond der kroostrijke Gezinnen, 14 Wetenschapstraat (21 × 14) 32, 30 blz. 3 fr. elk*

IV — Streng neutraal of liever buiten alle strikt-zedelijke beweegredenen om. Bijna uitsluitend 't vraagstuk van het levensonderhoud. Daardoor zelf valsch omdat eenzijdig. Eindelijk, een stroeve vertalerstaal. Laten wij, katholieken, over het bevolkingsvraagstuk katholieke werken lezen!

Dr K. du Bois, S. J.

7315 **Waardenburg, P. J., Dr.** **57 : 37**

De biologische Achtergrond van Aanleg, Milieu en Opvoeding: 1e deel. Algemeene biologische Feiten en Begrippen; 2e deel. Speciale biologische Verschijnselen bij den mensch. — *Groningen, Noordhoff, (Verdieping en Belijning nr 30A, 30B) 1927, (25 × 16) 108, 186 blz.* *fl. 2,20; fl. 3,80; samen gebonden fl. 6,25*

IV — Twee boekdeelen die heelemaal geen leesboeken zijn, voor opvoeders evenmin vakboeken — wel zware studieboeken. Slechts zeer weinige bezoekers eener volksboekerij kunnen ze met belangstelling raadplegen. En wie onder hen ze ontleent, oningewijden en zelfs reeds ingewijden in de biologie en in algemeene begrippen over erfelijkheid, heeft er voor weken studiemateriaal aan. Maar wie de zaak graag bestudeert, worden ze warm aanbevolen: langs alle zijden wordt de zg.

aanleg besproken, in zijn verband met erfelijkheid en ontwikkeling door milieu en opvoeding. — De taal leest niet vlot, is even zwaar als de stof zelf. Dr J. LEBEER.

7316 **X** **05 : 9 : 37**

◆ ONZE SCHOLEN. Gedenkboek. *Geïll. met 107 platen. — Antwerpen, Drukk. Van Dieren, 1929, (23 × 18) 183 blz.* *z. pr.*

V — Het Gedenkboek van het gouden jubileum der vrije katholieke scholen van Antwerpen. Een vreugde-album. Ook vreugde om de gebrachte offers. Daarom mocht de omslag heerlijk gedrukt in rood en wit : het symbolisme van offer en blijheid. Antwerpen's kleurenweelde. En zie nu : wij krijgen hier een kijk over de aangenomen scholen, kom dat is te stijf, *onze* scholen, zoo klinkt het wonniger, blijer en bewustfierder door dat possessieve van den titel. Heel het wonderwerk van scholen, klassen, kindergroepen, spelen, inrichting, instellingen, heel het complex van christen opvoedingswerk in al zijn rijke verscheidenheid, 't ligt hier open, glanzend, glorieus. En toch « elk dezer gebouwen spreekt de taal van het offer ». Wij verstaan.... wat een overvloed van foto's, wat een stemmigheid, wat lieve hoekjes, wat kunstrijkheid! Een feest voor de oogen. Beste propaganda-middel tevens! Er is meer : E. H. Philippen en Fl. Prims hebben hun pen gescherpt om « de geschiedenis van een ver verleden » te laten spreken. Zoo vernemen wij naderbij wat hard labeur er is verricht in de Scheldestad, maar ook hebben wij een wapenschouw van het katholiek onderwijs. Eere aan de pioniers der eerste ure en de wroeters der laatste! Een monument, dit boek. Waarom gaf men niet de schitterende uitslagen onzer scholen behaald, concurreerend met de andere? Dit boek prijkt op de katholieke tafel, in katholiek gezin en kring, overal waar Roomsche harten kloppen. Zullen andersdenkenden hierover niet smalen en wauwelen van « wierook en mest »? A. VAN DEN DRIES, PR.

4. — Taalkunde

7317 **Beuken, W. H., Dr.** **81 : 809 : 4393**

◆ VAN DEN LEVENE ONS HEREN. Inleiding met kritiese Kommentaar en Uitgave van alle Teksten. — *Purmerend, Muusses, 1929, (22 × 19) 343 blz.* *fl. 6*

IV — Een van onze merkwaardige middelnederlandse gedichten, misschien ook wel een van de oudste. Het volledig handschrift dat wij er van bezitten is maar uit de 15e eeuw, maar er zijn gelukkig nog verschillende fragmenten overgebleven, waaronder zeer oude. Dikwels bestaat er een merkelik verschil tussen de fragmenten en het hs., zodat reeds meermalen de wens uitgedrukt werd een goede tekstuitgave te bezorgen waar de oude tekst van latere bijvoegsels zou ontdaan worden. Dr Beuken heeft gemeend daar niet te mogen op ingaan, omdat er bijlange geen zekerheid bestaat over de oorspronkelike tekst. — Na een zeer degelike inleiding over de plaats van dit gedicht in onze middeleeuwse letterkunde, over de geest ervan, de bronnen en de verwantschap met de beeldende kunsten volgt een tweede hoofdstuk over de handschriften (beschrijving, taal, stijl, verhouding onder malkaar, geschiedenis). Eindelik de tekst met de varianten, voorafgegaan van een krities komentaar. — Een werk dat getuigt van wetenschappelike nauwgezetheid en kritiese zin. Dr A. BOON, PR.

7318 Flothuis, M. H. **43**

DIE PARTIKEL IN WÖRTERN, REDENSARTEN UND SÄTZEN. Eine idiomatische Darstellung. — *Groningen, Noordhoff, 1929, (23 × 15) 208 blz.* *fl. 2,50*

V — Dit werk is een tweede deel van *Das Verhältniswort*. In een alphabetische lijst geeft Schrijver voor ieder voorzetsel de woorden en wendingen waarvan het een deel uitmaakt, met de Duitsche vertaling. Bij voorkeur neemt hij geschreven taal; waar het noodig blijkt ook de wendingen en woorden uit de dialekten en uit de volkstaal; tevens wordt vermeld of een woord verouderd of ongewoon is, of het behoort tot een vaktaal en in welken socialen kring het meest voorkomt; ook de nieuwe vormingen en de modewoorden komen ter sprake. In de behandeling van de synoniemen geeft schrijver blijken van een gezond taalinzicht. — Een werk dat met zorg samengesteld werd en zoowel voor onderwijs als voor zelfstudie uitstekende diensten kan bewijzen.

Dr A. BOON, PR.

7319 Grabowsky, A. M. E. **86 : 42 : 37**

INTERNATIONALE SCHOOLCORRESPONDENTIE : ENGELSCH. *Geïll. — Purmerend, Muusses, 1928, (24 × 15) 70 blz.* *fl. 1*

V — Door het « Roode Kruis » werd eenige jaren geleden een briefwisseling ingericht tusschen schoolkinderen van verscheidene landen. Zoo zien wij hier een boekje, om dit briefschrijven te doen kennen en te leiden. Na een inleiding over land en leven in de Vereenigde Staten van Amerika en wenken over inhoud en vorm van de brieven, lezen wij er voorbeelden van brieven, aan Hollandsche kinderen geschreven door kleine Noord-Amerikanen en eenige uit Engeland. Daarna opgaven van dergelijke brieven door Hollandsche kinderen te zenden naar hun Amerikaansche of Engelsche maatjes. Behalve een weinig beduidend briefje over Kerstmis, waarin meer spraak is van een misplaatsten « Santa Claus » (?) dan van 't Kerstkindeke, zijn alle brieven van beschrijvenden aard: huis, school, landstreek, nijverheden, enz..... Me dunkt, moesten katholieke kinderen al over de wereld zulke briefjes wisselen, ze zouden malkaar, naast hun dagelijksch leven, vele en lieve dingen kunnen berichten over het gezamenlijke en overal bestaande katholiek leven in huis, kerk en school. Wie weet, of er ontstaat zoo'n denkbeeld niet, om de schooljeugd der katholieke scholen en opvoedingsgestichten met malkaar in betrekking te stellen; het ware zeker in vele opzichten een nuttig en aangenaam middel tot leeren van taal, aardrijkskunde, godsdienstig leven, enz. en 't zou de «*catholiciteit*» der Kerk aandekleine briefschrijvers op levende wijze voelbaar maken. Daarom is dit boekje voor onderwijsmenschen wel leerzaam om doorkijken.

AL. WALGRAVE, PR.

7320 Keller, Gottfried **83 : 43 : 37**

LEUTE VON SELDWYLA. Herausgegeben von Dr D. Zeeman. *Geïll. met portret. — Groningen, Noordhoff (Deutsche Bibliotheek nr. 31), 1929, (18 × 13) 133 blz.* *fl. 0,80; gec. fl. 0,95*

IV — G. Keller's frissche verteltrant, z'n poetisch realisme, z'n gaven als proza-epicus liggen open in deze twee verhalen uit het « Geluksdorp (Seldwyla). De beide novellen roepen het beeld op van het Zwitsersche dorp bezien met het oog van den dichter-historicus. — Keller is 'n representatief kunstenaar uit de pleiade der Duitsche nieuwromantiek die ± 1835 heel wat figuren op het voorplan bracht: Storm, Freytag, Meyer, von Scheffel, Raabe. Typisch voor steller en typisch

voor deze litteraire periode zijn de twee hier gebundelde (ingekorte) novellen, die de volle fantasie en den werkelijksheidszin van dezen laat-romantieker belichten. Niettegenstaande Keller's donderen bij wijle tegen zoogenaamde « jezuietieke » en « pietistische huichelarij » liet hem de godsgedachte niett os, al kwam hij dan ook graag, in het roomsche en protestantsche Zwheerland, als radicaal voor. Deswegen indexeeren we IV. Noordhoff gaf deze novellen, met rake voetnota's keurig uit.

M. VAN HOECK, PR.

5. — Wetenschappen

7321 **Prins, J. J. Dr.** **59**

AANTEEKENINGENSCHRIFT VOOR DIERKUNDE. (Gewervelde Dieren). *Geïll. — Groningen, Noordhoff, 1929, 2e druk, (21 × 17) 96 blz.* *fl. 0,80*

V — Nieuwe druk van het werkje dat reeds onder nr 2864. in den 5n Jaargang besproken werd.

7322 **Prins, Dr. J. J.** **59 : 61**

AANTEEKENINGENSCHRIFT VOOR HET MENSCHELIJK LICHAAM. *Geïll. — Groningen, Noordhoff, 1928, 3e druk, (21 × 17) 48 blz.* *fl. 0,50*

V — Derde druk van het boekje besproken onder nr 1879.

7323 **Reindersma, W. en van Lohuizen, T., Dr.** **53 : 37**

NIEUW LEERBOEK DER NATUURKUNDE. Voor hoogere Burgerscholen met 5-jarigen Cursus, Lycea en Gymnasia : Ie DEEL. *Geïll. — Wolters, Groningen, 1929, (23 × 14) 322 blz.* *fl. 3.25*

V — Dit eerste deel van « Nieuw Leerboek der Natuurkunde » zal welkom zijn in veel scholen, ook hier te lande. Klaar en helder is de uiteenzetting, sprekend zijn de talrijke schemas. Schrijver heeft dit voor op veel anderen, die het zelfde onderwerp behandelen, dat hij zich wist vrij te maken van sleur en slenter, iets wat in Physika-handleidingen sinds lang schijnbaar thuishoorde : hij geeft ons een leerboek van moderne natuurkunde, geen over de geschiedenis der natuurkunde door de vorige eeuwen heen. Warm aanbevolen. L. SENDEN, PR.

7324 **Thomé, O. W., Dr.** **59**

LEERBOEK DER DIERKUNDE: 1. HET MENSCHELIJK LICHAAM. — 2. GEWERVELDE DIEREN (VERTEBRATA). Bewerkt door Dr J. J. Prims. *Geïll. — Groningen, Noordhoff, 1929, 7e en 12e druk, 3 dln, (24 × 16) 206 en 136 blz.* *fl. 3,25 en fl. 2,25*

V — Nieuwe druk van de gunstig gekende en ruim geïllustreerde leerboeken die reeds besproken werden en aanbevolen onder nr 191 en 3206.

7325 **Van Schenk Brill, C.** **55**

HET AARDBEVINGSPROBLEEM OPGELOST. De Oorzaak van alle ontzettende Natuurrampen verklaard. — *Velp, Van Schenk Brill, 1928, (20 × 14) 128 blz.* *fl. 2*

V — Van Schenk Brill denkt eene methode te hebben gevonden om de aardbevingen te voorspellen. De documentatie van het boek is heel beperkt, en de psychologie van den schrijver is ten minste zoo eigenaardig als zijne logiek. Dr J. VAN MOLLÉ, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

7326 **Deggeller, J.** **681**

STUDIEMATERIAAL VOOR DEN HORLOGEMAKER. *Geïll.* — *De Bilt, (Utrecht) Cuperus, 1926, (22 × 14) 119 blz.* *geb. fl. 2,75*

V — Het boek van den heer Deggeller is geschreven voor beginnelingen en het bevat de hoogst noodige theoretische grondbeginselen waarop de verschillende werkingen der uurwerkonderdeelen steunen. Men maakt geen gebruik van formulen, noch bijzondere berekeningen, hetgeen het werk bevattelijk maakt voor iedereen. Wij vinden er kort in beschreven de werking van eenige der voornaamste uurwerkonderdeelen; alsook de fouten die in deze onderdeelen kunnen schuilen, en de manier waarop men die fouten wegneemt. Dit boek heeft zijn nut, doch het mag niet beschouwd worden als een volledig leerboek in het horlogemakersvak. IR. G. VAN ERMEN.

7327 **F. N., Dr. Ing.** **669 : 62**

TANDWIELEN. Berekenen, Constructie en Teekenen. *Geïll. met 54 fig.* — *Antwerpen. « De Techniek », 1929, (27 × 20) 31 blz.* *6 fr.*

V— Dit werkje is zeer beknopt opgevat. De beschrijvingen en berekeningen worden op eenvoudige en middelmatig klare wijze uiteengezet. Bij de berekeningen bepaalt men zich tot het hoogst noodige; en voor de kegelwielen komt men hieraan tekort zoodat dit soort wielen onvoldoende behandeld is. De schroefwielen en de hyperbolische wielen zijn ook niet voldoende uitgewerkt. Voor de beginnelingen is het werkje zeer nuttig bij het vastleggen der grondbegrippen van de bewegingsoverbrenging bij middel van tandwielen, en het kan dus nuttig gebruikt worden in de Vak- en Nijverheidsscholen. IR. G. VAN ERMEN.

7328 **Michiels, Luc. P. M.** **62**

HANDBOEK VOOR DEN MEKANIEKER. Praktische Formule- en Tabellenboek voor alle Metaalbewerkers : Teekenaars, Gereedschapmakers, Draaiers, Freezers, Smeden, Monteurs, Branders enz. en voor Studeerenden. *Geïll. — Antwerpen, « De Teckniek », 1929, (19 × 13) 513 blz.* *32,50 fr.*

V — Het Handboek voor den Mekanieker, door Luc. Michiels samengesteld zal heel zeker van veel nut zijn bij iederen technieker, en kan tevens veel diensten bewijzen aan de leerlingen onzer Vak- en Nijverheidsscholen. Het werk behandelt al de onderdeelen der mekaniek, zoowel theoretisch als praktisch, en dit soms heel uitvoerig. Wij zijn het dan ook eens met de schrijver : handboek en niet formulen-boek. — Jammer genoeg laat de inkleeding van het werk veel te wenschen over; papier, druk en teekeningen zijn eenvoudig slecht. IR. G. VAN ERMEN.

7329 **Oosterhof, Ant., P.**

HANDBOEK VOOR DEN LOODGIETER. Hand- en Leerboek voor Loodgieters en Zinkwerkers; tevens ten dienste voor Bouwkundigen en Studeerenden voor bouwkundige Examens. *Geïll. — A'dam, van Mantgem & de Does (Polytechnische Bibl., 70), 1927, (21 × 13) 424 blz.* *fl. 5,90*

V — Het werk voor den loodgieter, van Oosterhof is een zeer gelukkig samenbrengen van al wat tot hiertoe in de menigvuldige werken die handelen over de bouwkunde was weergegeven. De techniek van het vak heeft er veel bij gewonnen, daar iedere dakbedekking nauwkeurig wordt besproken, en alle voorkomende gevallen worden aangeraakt.

Na te hebben gesproken over de verschillende samenstellingen van legeeringen voor soldeer, hard en zacht soldeeren, bespreekt de schrijver in de hoofdstukken 2 tot 8 achtereenvolgens de zink-, lood-, koper-, schaliën-, asphalt- en pannendaken. Hier worden de werkwijzen, de gereedschappen, de afmetingen en de gewichten van de materialen, bijzonder goed voorgebracht. Dan komt een heel goede beschrijving van de rioleeringen, de putten, de closets en urinoirs, de wasch-, spoel- en badinrichtingen met goed uitgewerkte teekeningen. Dit werk is heel bijzonder geschikt voor de lood- en zinkbewerker, maar het kan aan elken bouwvakman zeer goede diensten bewijzen en het mag in geen enkele vakboekerij ontbreken. IR. G. VAN ERMEN.

7330 Schultz, Wilhelm **681**

DE HORLOGEMAKER AAN DE WERKBANK. Handboek en Vraagboek voor Herstellers en Horlogers, *Vert. uit h. Duitsch dr. C. ten Boom. Geïll. — De Bilt (Utrecht), Cuperus, 1929, (23 × 16) 515 blz.* *geb. fl. 6*

V — Het zeer verzorgd uitzicht, alsook de fraaie blauwe band met gulden letters, dringt bij den beoordeelaar van dit lijvig boek, van het eerste oogenblik reeds het denkbeeld op, van orde, methode en hooge juistheid. Bij het doorlezen van het werk wordt de eerste indruk nog versterkt, want vanaf de eerste bladzijden brengt de schrijver u in een atmospheer van ernst, onmisbare factor bij het streven naar volstrekte nauwgezetheid bij 't werk. — Bijzonder treffend zijn de honderden vakkundige termen in zuiver Nederlandsch, en de eenvoudige doch klare beschrijving van het geheel. In ieder der zorgvuldig onderverdeelde besprekingen vindt men den uitleg der werking van een onderdeel van het uurwerk, met al de mogelijke gebreken, en de wijze om aan ieder gebrek te verhelpen. — De Heer Schultz heeft volkomen zijn doel bereikt, en dit vakboek zal een veilige leidraad zijn voor horlogemakers, herstellers en leerlingen in dit vak. — Zelden zagen wij een boek dat zoo juist aan zijn titel beantwoordt en waarbij de teekeningen den tekst zoo klaar belichten.

IR. G. VAN ERMEN

7. — Schoone Kunsten

7331 Hutschenruyter, Wouter **78**

DE DIRIGENT. — *Hilversum, Lispet, (Musica-Bibliotheek) 1929, (19 × 13) 62 blz,* *fl. 1*

V — Naar aanleiding van de vele aanvragen bij het tijdschrift « Musica » werd de heer Wouter Hutschenruyter (oud-dirigent van het Utrechtsche stedelijk orkest) aanzocht de dirigeerkunst in dit tijdschrift te behandelen ten gerieve van de dirigenten-lezers. Het nut hiervan zal niemand ontgaan : wat een dirigent hoeft te weten van algemeene muziekleer, van maat en maatslag, nuanceeren, fraseering, verhoudingen tot spelers en publiek... zijn « de » punten die ieder dirigent aanbelangen, en met *zeer* veel nut, van een ervaren leider als Hutschenruyter aanhooren zal.

Dr FL. VAN DER MUEREN.

7332 Roland Holst, R. N. **75 : 92**

CHASSÉRIAU EN PUVIS DE CHAVANNES. *Met 20 pl. — A'dam, H. J. Paris, 1928, (20 × 15) 32 blz.* *fl. 1,50*

III — Chassériau had een kort en vurig leven, sterk en rijk aan daden en gelukkig; door alles wat hij deed ging een vaart en een meester-

schap; Ingres noemde hem den Napoleon der schilderkunst. Toen hij nauwelijks 38 jaren oud stierf, had hij twee schilderkundige idealen die elkaar ten onrechte wederkeerig uitsloten, tot nieuwe eenheid versmolten, en bovendien de mogelijkheid eener herleving der monumentale schilderkunst bewezen. Puvis de Chavannes ontwikkelde, onder invloed van Chassériau, tot den eersten monumentalen schilder van werkelijke groote beteekenis, sedert de 16e eeuw. Ook anderen hebben dat nagestreefd, maar Puvis is de mildste, de ruimste, en de meest menschelijke en was het meest bevrijd van de archeologische en historische omwindselen die de andere kunstenaars nog te zeer bonden. Hij was de sereene man, die stond boven den hartstocht, boven het verdriet, boven onrust en die daarom den mensch en de natuur vermocht te verbeelden zoo verklaard, zoo eenvoudig, zoo mild en menschelijk, in het licht van den onbegrensden tijd. Roland Holst verhaalt in klare boeiende bladzijden over hun leven en strijd, en roept met eenige trekken hun beeld voor den geest, wat ze waren als mensch, wat ze bedoelden als kunstenaar, wat ze beteekenen voor ons. 't Is eene alleszins fraaie uitgave. J. HALLEZ, PR.

7333 **Vermeulen, Matthijs** **78**

KLANKBORD. *Geïll. — A'dam, De Spieghel, 1929, Mechelen, Het Kompas, (24 × 18) 92 blz. 29 fr.; geb. 39 fr.*

IV — « De kritiek is vervangen door een aantal avontuurlijke amateurs zonder inzicht, zonder kennis, zonder overtuiging... » mocht M. Vermeulen in « Klankbord » schrijven en, officieel zich terugtrekkend uit de rij van haar dagelijksche vertegenwoordigers kon hij rustig deze bladzijde objectiviteit gieten in een litterairen vorm van ongewone raakheid en scherpte. Want mooi gestijleerd is alles wat Vermeulen schrijft! Zijn stijl wekt geloof in wat hij zegt; en wat hij zegt is zoo waar dat geene kritiek op hem wil stil blijven bij de « enkele opinies waarover men graag met hem twisten zou ». Zijne terechtwijzingen op een artikel van Alph. Casella over « Harmonie-Contrepoint » in « Pro musica Quarterly » (New-York) is zoo zakelijk in de feiten als raak in het inzicht. Zijn «Bach» is teekenend. Doch vooral zijn «Beethoven» is, prachtig-litterair, een diepe greep in de geheimen van Beethovens genialiteit. Wat hij zegt over Bruchner en Mahler zal velen stemmen tot nadenken door zijn realiteitsblik in hun kunst. Zijne warme beschouwingen over de beteekenis van een Diepenbroek mag Nederland te zijnen profijte wel hooren en evenzeer wat over de grenzen ligt van dit kleine land. En bij dit alles mag zijn Stravinsky de leden der « moderne-mode-zonder-bewustheid of nood » tot de orde roepen en reden brengen in den chaos van richtlooze kritiek. « Klankbord » *mag gelden voor wat muziekkritiek « zou moeten zijn »* en een levend voorbeeld van de *rol die de kritiek vervullen kan!* Wij vreezen alleen maar dat de titel te weinig laat vermoeden van wat goeds en leerrijks er achter schuilt. Dr FL. VAN DER MUEREN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

7334 **De Harduyn, Justus** **809 : 81 : 4393**

◆ DEN VAL ENDE OP-STAND VAN DEN CONINCK ENDE PROHETE DAVID MET BIJ-VOEGH VAN DE SEVEN LEED-TUYGENDE PSALMEN. Met Inleiding, Bron en Aanteekeningen bezorgd door Dr. O. Dambre. — *Antwerpen, De Sikkel, 1928, (20 × 14) 108 blz. 30 fr.*

IV — Dit gedicht verscheen als bijvoegsel van de *Goddelicke Lof-Sanghen* in 1620. De uitgever is er in geslaagd de bron te vinden die De Harduyn nogal trouw heeft nagevolgd : een werk van den Pleiade-dichter Remy Belleau. De twee teksten staan hier naast malkaar gedrukt. Uit een nauwkeurige vergelijking blijkt dat De Harduyn in zijn navolging toch een persoonlijk kunstenaar bleef. — Dan volgt een op muziek gestelde strophische paraphraseering van de zeven boetpsalmen. — Keurige uitgave met aanteekeningen, tekstverklaringen en register. Zeer aan te bevelen. Dr A. Boon, pr.

7335 Roland Holst-van der Schalk, H. **81**

Verworvenheden. — *R'dam, N. V. Brusse, 1929, 3e druk, (25 × 18) 53 blz.*

IV — De dichteres is gekomen aan het : « Tenzij de graankorrel sterft..., het doode-punt-levenspunt, de ijlheid boven den ondergroei, den keerkring op zichzelf, de innerste ervaring van het herworden. Diepe weerklank vindt dit soort edele geestelijke versuffing in ons hart. Haar uitkomst? We spieden of kristen vuur haar niet maakt tot levende vlam naar God...? Want waarlijk verlossend lijkt haar humanitair-monitisch woord ook niet te zijn. Doch neen, zien we enkel de dichteres, de ziel, den levenstorm, den menschelijken huiver bij het mysterie. Deze poëzie komt over u met een doorleefd rythmus van kreunend lied, met schampere stemmingen, (minder goed, eer dor zijn de parabelstukken), maar vooral in hare nog steeds machtig vastgelegde beeldspraak. Prachtige uitgave van Brusse, mooie houtsnede van Francken.

Dr Joris Caeymaex, pr.

7336 Van Breen, Leo **81**

Wat de Zee aanspoelt. Verzen. — *Middelburg, den Boer, 1929, (19 × 14) 54 blz. fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

IV — Het ingevend voorwerp — liefdeverdriet dat voert tot den rand van wanhoop, maar toch keert tot geloofsplicht — is daar in te ruwen, ongevormden staat te zien. En de kunstvorm, niettegenstaande het aanleunen bij de twee andere Zeeuwen, Boutens en Van Schagen, is nu precies niet erg bekoorlijk! Dr J. Caeymaex, pr.

7337 van Tichelen, Hendrik **07 : 81**

Van Nieuwjaar tot Oudjaarsavond : Gelegenheidsrijmpjes. *Geïll. met prenten dr. Felix Timmermans. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, (23 × 18) 24 blz. geb. 16 fr.*

V — Rijmpjes met prenten, of prenten met rijmpjes? Ik zou liever het laatste zeggen. De rijmpjes zijn voor Timmermans een gelegenheid geweest om een heel album vol te teekenen met leuke schetsen uit het volksleven. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat de verzamelaar van die versjes zelf geen verdienstelijk werk geleverd heeft; alleen kan men het spijtig vinden dat de verzameling zoo beperkt gebleven is. De titel scheen meer te beloven. Ook kon hij, voor een zelfde onderwerp, wel verschillige rijmpjes samenbrengen ter vergelijking. Naast het niet zeer interessante versje op Sint-Maarten, kon het heele repertorium Sinte Martensliederen van Mechelen aangehaald worden, en Sinte-Marten op de kruk ware voor Timmermans een dankbaar onderwerp geweest. — Misschien zoekt Heer Van Tichelen wel wat meer bijeen voor een tweede uitgave? — De Sikkel leverde, eens te meer, keurig verzorgd werk. F. Vermuyten, pr.

82. TOONEELLITERATUUR.

7338 Eeckels, Constant **83**

DE PLAATSVERVANGER. Treurspel in een Bedrijf. — *Brugge, Beyaert, 1929, (24 × 16) 52 blz.* *8,50 fr.*

III — « Een spel van waarheid, van ontzettende, ijselijke waarheid » inderdaad; de zonde is een afschuwelijke werkelijkheid. En de schrijver heeft ook niet anders bedoeld dan tot velen « rechts-omkeert » te roepen. Doch nadat de « Man », op zoek naar zijn verloren geluk, ophoepelt — en tot daar is 't heel wel — wordt het allemaal zoo gruwelijk, en niet het minst de Mis van Satan, die denken doet aan Huysmans' « Messe Noire » in « Là-Bas ». En of dit spel kans heeft tot slagen, indien het voor het voetlicht zou worden gebracht, blijft een open vraag. JOZ. DE VOGHT, PR.

7339 Gomart, O. en Loos, Lode **82 : 78**

◆ HET HONGAARSCH MEISJE. Zangspel in drie Bedrijven. Muziek van O. Gommart. — *Kortrijk, Vermaut, 1929, (19 × 14) 119 blz.* *16 fr.*

V — Zonder hooge aspiraties op gebied van gedachte, kunst of moraal, biedt de tekst van dit zangspel een vlotte en aangename lektuur. Het verhaal ontwikkelt zich regelmatig en boeiend en de zangstukken bieden gemakkelijke stof voor 'n losse muzikale bewerking. De ontknooping alleen is wat gezocht en mager en het heele verhaal een versleten geschiedenis in 'n nieuw kleed. E. B.

7340 Remtbaan, V. **82.9**

◆ PLEEGZUSTERS IN LEVEN EN DOOD. Dramatische schets in vier bedrijven. — *Tongerloo, St. Norbertus Drukkerij, 1929. (17 × 12) 47 blz.* *5 fr.*

VIA-M — Het verhaal van Sinte Agnes' marteldood en de bekeering van haar pleegzuster Emerentiana. Remtbaan bewees ook elders, dat hij talent heeft om voor onze kruistochters tooneel te schrijven. Maar hij moet niet te veel schetsmatigheid met eenvoud verwarren en op kunstgebied niet met speelbaarheid tevreden blijven. E. B.

7341 Sinclair, Upton **84.9**

DE INBREKER. Drama in één bedrijf. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Jo Arenberg. — A'dam, Ontwikkeling (O.'s Tooneel-Bibl., 4) 1928 (19×13) 16 blz.* *fl. 0,40*

III — Striemende aanklacht tegen de maatschappij : de wanverhouding tusschen werknemers en werkgevers. *Communistische tendenz.* Tooneelmatig: zeer onwaarschijnlijk, bijna onmogelijk gebeuren. Vlotte dialoog en flinke stijl. FR. CROLS, PR.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

7342 Courths-Mahler, H. **83**

DOOR LIEFDE BEVRIJD. Roman. *Vert. uit h. Duitsch d-. A. E. C. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, 1929. (20 × 12) 320 blz.* *fl. 2.25*

III — Kom, laat ik kort zijn : Graaf Udo Plessen wil huwen met een meisje onder zijn hoogen rang. Dit huwelijk uit liefde — het stokpaar-

deken der schrijfster! — gaat door, ook dat van zijn zuster Hella. Spijts een vieselijk verleden. Exinde vernemen wij heel wat onverkwikkelijkheden : een liaison, een breuk, de intrigue van een paardrijdster, een betrappen van echtbreuk, mansaanslag, tooneelen van heftige jaloezie, een slotscene van zelfmoord. Schrijfster offert hier heelwat aan wat de wereld eischt van den roman en baseert alles op de allen bevrijdende (!) echtscheiding. *Indruisebend tegen onze katholieke levensbeschouwing.* Voor volwassenen dan gereserveerd, al beschrijft ze echter nergens het kwaad. A. VAN DEN DRIES, PR.

7343 **van Moerkerken, P. H.** **83.9**

DE VERWILDERING. — *A'dam, P. N. Van Kampen, (De Gedachten der Tijden), 2e druk, (19 × 12) 193 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2.50*

III — Roman uit de godsdienstoorlogen einde 16e eeuw, spelend te Haerlem en op de Egmond Abdij en omstreken. Zoo schr. op beide partijen, Roomsch en Kettersch, de veroordeeling van barbaarschheid wel laat vallen, anderzijds neemt hij het standpunt in der z. g. beterweters, namelijk dat de omwentelaars ten slotte toch gewerkt hebben voor het verlossen der wereld uit tyranie van Kerk en Staat en een schoonere toekomst voorbereid. Dat die gedachte moet gedragen worden door de onbeduidende figuur die de hoofdrol speelt, ontneemt aan den roman alle spierkracht. Overigens als historische tafereelen, treffend en aanschouwelijk verhaald. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7344 **Waegener, Jan** **83**

IN 'T VLIEGENDE PEERD. — *Antwerpen, G. Janssens, 1923, (21×16) 176 blz.*

III — Een brok leven uit het Sint-Andries kwartier te Antwerpen. De baas van 't Vliegende Peerd, tevens baas eener stouwerij, heeft drie dochters. De Drooge, de rechterhand van den baas heeft een oogsken op de stouwerij, en zoekt daarom met een der dochters te trouwen. Na afgescheept te zijn door de twee jongsten, slaagt hij er in het jawoord te krijgen van de oudste, die treurt om haar overleden verloofde, en trouwt zonder liefde, « vor de weereld, verstoade me goed, alleen vor de weereld », en voor de eer van het kind dat ze verwacht. Zelfs in die voorwaarden is de Drooge tevreden, omdat hij toch tevens de stouwerij bemachtigt. — Het is een brok laag volksleven, met al zijn proza, domme geestigheid en trivialiteit, niet een kunstige folkloristische greep uit het leven, wel eerder een stenographische gramofonische opname van dagelijksch gezeur. Alleen het laatste deel is levendiger. — Het Antwerpsch dialect, in gansch het boek volgehouden, maakt het soms ongenietbaar... als het zou te genieten zijn... Niet erg boeiend, zeker niet verheffend. Veel moraal is er ook niet te vinden : de misstap van het meisje is te betreuren, omdat haar verloofde verongelukt is: « zonder de schupbreuk was oemmers alles terecht gekome »... — Een boek waar zulke theorieën in voorgehouden worden, is *voor ons onbruikbaar.* F. VERMUYTEN, PR.

7345 **Zahn, Ernst** **83.1**

'S LEVENS SPEL. *Vert. uit h. Duitsch « Brettspiel des Lebens » dr. A. van Gogh-Kaulbach. — A'dam, Mij v. g. & g. Lectuur (Wereldbibliotheek), 1929, (18×11) 267 blz.* *fl. 2*

III — Hoe het leven met hen « speelt » ondervinden al de personages van dit verhaal uit de Zwitsersche bergstreek. Zij zelf hebben min of meer met het leven « gespeeld » in hun liefdeloosheid of hun lichtzinnigheid, in hun wrok of hun onverstand. Als het te laat is en het leven

zich aan hen wreekt gaan de oogen open, helaas te laat! Voor den eenzame die enkel de dorens heeft gekend en de anderen met zijn dorens heeft gewond, schijnt de liefde maar op het sterfbed; voor den bradden boerenzoon die er mee heeft geflikflooid verdwijnt ze uit het leven; al de anderen blijven achter, gebroken en gekneusd. — Een sterke roman in een flinke vertaling. Dr A. Boon, pr.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

7346 ◆ **Benson, Robert Hugh** **83.0**

De God der Wereld. *Vert. uit h. Engelsch dr. Henriette van der Waarden. — Tilburg, Ned. Boekhuis, 1929, (27 × 20) 388 blz. fl. 6,25, geb. fl. 8,75*

IV — E. H. Walgrave gaf over dit berucht werk een bespreking in Boekengids 1924, IV n. 831. Benson *her*leest men met vrucht en genoegen, onder meer in dit boek waarin hij eens ronduit zijn gedacht uitsprak als profeet; wat is daarvan nog veel van belang voor onzen tijd! Hij heeft beters gegeven als roman (want spannender van handeling); in het waar-geschiedkundige, elders, is hij ook boeiender; dan, de strijd wordt hier, hoe gerechtvaardigd en knap hij moge zijn, wat te veel met een zekere wrangheid gevoerd. Maar zeer mooi zijn de echt Bensoniaansche peilingen en stemmingen van priesterlijk, of nog juister van Kerkelijk zieleleven. — Dit is nu een groote prachtuitgave, schitterend. Maar slecht verbeterd, o. a. de latijnsche woorden: arnictum, hostia qui, enz. Dr Joris Caeymaex, pr.

7347 ◆ **Bertrand, Louis** **83.9 : 92.2**

Sint Augustinus. Historische Roman van zijn Leven. *Vert. uit h. Fransch dr. Francis Wahlen. Geïll. met 10 houtsneden dr. J. Franken, Pzn. — R'dam, W. L. & J. Brusse, 1929. (21 × 16) 336 blz. geb. fl. 6*

IV — Het onderwerp is zoo rijk en ligt zoo pasklaar om in een beschrijvend verhaal omgezet te worden, dat welgelukken haast vooraf verzekerd is: een land, een ziel, een tijdsgewricht, van allerhoogste beteekenis. En die bij Bertrand met het innigste van zijn wezen vermengd en daardoor tot ons nader gebracht met het lillende van eigen ervaring. Want daar is eerst zijn bemind Afrikaansch en Italisch lichtland, met schildershand te schitteren gelegd en door zijn overweldigend oudheidkundig weten met leven bezield; daar is vervolgens zijn eigen opgang uit ontkenning en verdwazing van geest en hart naar de lichtende waarheid van zieleleven en hooge zedelijkheid; en ten slotte zijn getuigenis, in het plechtig uur waar heidendom, barbarendom en Kerk aanbotsen, afgelegd ten gunste der Kerk als draagster der wereldkultuur. De schildering glanst (Karthago, Afrika) of droomt zacht (Cassiacum, Ostia, Tagaste); gebogen over die lillende, zwakke en vurige ziel, vooral in de jeugdkrisis, volgen wij den schrijver in mooie overwegingen over opvoeding, kunst, gevoelsleven, geloof; en uit het breed en kleurvol tafereel der woelige, brieschende orkanen, rijst machtig de Civitas Dei op. Een prachtwerk, deze vertaling. Mooie houtsneden. Een puik nummer bij onder Brusse's heerlijke uitgaven. Dr Joris Caeymaex, pr.

7348 **Bower, B. M.** **83.0**

De lachende Cowboy. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. C. Bender. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, nr 20) 1929. (20 × 13) 204 blz. fl. 1.90 (12 fr.)*

IV — De vruchtbare romancier voert zijn lezers andermaal mede naar de Far-West van rond de jaren 1860. Een dominee met zijne bescherm-

linge, Arlea Owen, op zoek naar haar oom, komt aan op een post, die herhaaldelijk door de Indianen wordt bestookt. Lew Wheeler — de lachende cow-boy — weet ze door een list in bedwang te houden. Om wille van zijn ruwheid voelt Arlea eerst afkeer voor hem, maar als hij, gewond en van elk verlaten, achterblijft in zijn tent, dan volgt zij den aandrang van haar hart en brengt hem de beste medicijn.... Reis- en ontspanningslectuur. J. LAUWERYS, PR.

7349 **Chesterton, G. K,** **83.2**

◆ HET EEUWIG TWISTGESPREK. *Vert. uit « The Ball and the Cross » dr. Caspar Hendricks. — Hilversum, Brand, 1929, (21 × 15) 300 blz. fl. 3,90 (40 fr.)*

IV — « The Ball and the Cross », twintig jaar geleden in Engeland gedrukt maakt thans, door de Nederlanden, in deze schitterende vertaling van Caspar Hendriks zijn veroveringtocht. Chesterton stond toen nog buiten de ware Kerk maar voelde en dacht reeds Katholiek. Eenparig noemen de Engelsche critici dezen theologischen roman den besten van Chesterton. En waarlijk, 'k geloof niet dat iemand, die ooit dezen roman te lezen krijgt, hem vergeten kan; dat hij niet ernstig aan 't denken zal gaan op zekere groote waarheden die doorgaans doodgezwegen worden in de literatuur, en die niet, als ontdekte hij een goudmijn, opspringt van vreugd bij de koninklijke kunst waarmee die waarheden worden aan den man gebracht. 't Is de vergruizeling van een materialistische levensbeschouwing. 't Twistgesprek over godsdienst en wetenschap tusschen den geleerden atheïst, Lucifer, en Pater Michaël, loopt uit op de opsluiting van dezen laatste in een krankzinnigengesticht. 't Twistgesprek tusschen den katholieken Schot Mac Ian en den goddeloozen Turnbull loopt uit op een tweegevecht dat ze willen aangaan, nooit lukt, en op alle soorten van avonturen tot zij in 't zelfde gesticht, waar Pater Michaël zit en waarvan Lucifer de bestuurder is, belanden. Een brand vernielt 't gesticht. Lucifer sterft in de vlammen. De krankzinnigen zijn gered, Michaël, Mac Ian en zelfs Turnbull vallen op de knieën. Hun zwaarden liggen op den puinhoop overeen in vorm van een kruis. Een schokkend boek van visionnaire schoonheid.

D. DE PAUW, O. P.

7350 **Conner, Sabra** **83.0**

DE PELSJAGERS VAN DEN ZOETWATER-PAS. *Vert. uit h. Amerikaansch dr. R. H. G. Nahuys. — Zeist, Swartsenburg, 1929, (21 × 16) 195 blz. fl. 2,25*

IV — De zooveelste Amerikaansche avonturenroman; hij wordt afgespeeld ditmaal niet in het hooge Noorden van Canada, maar in « the wide, wild West » naar Californië toe. Wie op dergelijke lectuur belust is, zal dit werk met heel wat spanning lezen van a tot z. Alle mogelijke en onmogelijke gebeurtenissen, zich concentreerend om den strijd van een Angelsaksischen pelsjager en een halfbloed avonturier, volgen elkander op in een rustelooze jacht van steeds feller feiten en driester daden, waarin niet altijd — verre van daar — de Christelijke leer der naastenliefde, doch veeleer de wet van « oog voor oog en tand voor tand » hoogtij viert. In hoever de voorstelling der Indianen met hun valsch- en wreedheid de ware is, kan ik niet uitmaken.

Dr V. NAVEAU.

7351 **Coopman, Henri Thzn.** **83.8**

PROZA-SPEELDING. — *Antwerpen, L. J. Janssens, (17 × 14) 51 blz. 3 fr.*

IV — Woordkunst, gewis, en, buiten het hier en daar soms wat ge-

zochte, van de beste. Een boekske uiterlijk van niemendal, doch innerlijk van een zeer bont gehalte, net een geslepen steen die uit elk van zijn zeventien facetten (er zijn 17 nummertjes) een lichtstraal zou uitwerpen van verschillende glans en kleur; zot en vroed, luimig en ernstig, aandoenlijk en bitter, idyllisch en sarcatisch, zelfs sceptisch waar er staat : « Er is geen waarheid ». Als antwoord daarop verwijs ik den schrijver zelf naar het schoone stukje « Epos », waar broeder Tranquillianus met zijn vingers drie letters schrijft in het stof van een grafzerk : *God.* Dr V. NAVEAU.

7352 **Gail, W. Otto** **83.0 : 5 : 6**

EEN REIS OM DE MAAN. Een Roman van de Toekomst. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. C. Bender. Geïll. met 2 platen dr. Karel van Seren. — A'dam, N. V. Seyffardt (Fantasie & Techniek, nr 1), 1929. (20 × 13) 232 blz.*

fl. 1.90 (12 fr.)

III-IV — Deze fantastische roman vertelt een reis per raketvliegtuig om de maan. Buiten de wetenschappelijke en technische gegevens is er ook een liefdesintrigue mee gemoeid. Dat maakt het verhaal natuurlijk aantrekkelijker. Ontspanningslektuur. Er moet nochtans *eenig voorbehoud* gemaakt worden omwille van een valsche opvatting van den auteur aangaande « de grenzen van de moraal ». Dr A. CARDYN, PR.

7353 **Gail, W. Otto** **83.0 : 62**

DE STEEN VAN ATLANTIS. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. C. Bender. — A'dam, N. V. Seyffardt (Fantasie & Techniek nr. 12) 1929, (20 × 13) 237 blz.*

fl. 1,90 (12 fr.)

IIII-V — Deze roman uit de serie « Fantazie en Techniek » is een onmogelijke hutsepot van ultra-fantastische avonturen, dwaze legenden, gekke theorieën over godsdiensten en moraal, overgoten met schijn-geleerdheid. Dit alles ter gelegenheid van een reis per raketvliegtuig naar de planeet Venus. *Minder aan te bevelen ontspanningslektuur.* Dr A. CARDYN, PR.

7354 **Groeneweg, J. J.** **83**

ONDER HET ZUIDERKRUIS. Een Zuid-Afrikaansch Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr. A. J. Van 't Hoff. — Gouda, Van Goor (23 × 15) 264 blz. fl. 1,90*

IV — Een boek voor ónze jongens?... Andere landen, andere jongens, natuurlijk! In Zuid-Afrika gebeurt het wel dat er gasten van 15-16 jaar met een geladen revolver op zak naar school gaan, dat zij er allerlei jacht- en ontdekkingsavonturen beleven, waarvan onze jongens doodeenvoudig geen benul hebben; dat alles laat zich begrijpen en 'k vind daar hoegenaamd geen graten in, evenmin als in het feit dat het boekje een onschuldig *protestantsch* tintje heeft. Er is echter iets anders. In hoofdstuk VII wordt door diezelfde opschietende gasten gedebateerd als volwassen philosophen over: « Wie leeft gelukkiger, de Kaffer of de witman? » en daarin komen dingen voor als : « En kan de man het doen, dan koopt hij er een tweede of derde vrouw bij » of : « wil de blanke jongeling zich een eigen tehuis vestigen en slaat hij dan het oog op een liefelijke verschijning, dan is een ander hem misschien voorgeweest en troosteloos moet hij zijn eenzaam pad door het leven alleen afwandelen ». Och, dat is niet slecht, dat niet, maar denkt een na : Zoo spreken onze katholieke jongens van 15-16 jaar toch nog niet, hoop ik, en daarom IV. Anders een fijn gestyleerd werkje! De inleiding er van is echter wat lang en 'k vraag me af wat de griezelige historie van « The ancient Mariner » van Coleridge er eigenlijk komt doen. Dr V. NAVEAU.

7355 Koopmans, Marie **83:37**

MENEER VAN NETTEN. Een Boek over Wellevendheid voor Iedereen. — *Roermond, Romen, 1929, (20 × 15) 307 blz.* *30 fr.*

IV — Geen gewoon roman; een boek over wellevendheid in vorm van roman. De hoofdrol wordt gespeeld door M. Van Metten, een beschaafd mensch uit den hoogsten kring van den Haag. Ieder kan uit dit boek wat leeren, want wellevendheid past iedereen; wellevendheid in katholieken zin opgevat is niets dan werkelijk en elk oogenblik deugdzaam zijn; is de liefde in al hare uitingen altijd en aan iedereen bewijzen. Ondanks de vooropgezette strekking van dit boek, — er is niets in betrekking met de wellevendheid wat niet terloops ter sprake komt, — is de roman frisch en onderhoudend geschreven. Opvoedende lektuur voor ieder volwassene. FR. CROLS, PR.

7356 Marais, P. **83.0**

DE REIS OM DE WERELD. — *A'dam, De gulden Ster, 1929 (22 × 15) 286 blz.* *fl. 1,90*

IV — Een film van de onwaarschijnlijkste avonturen, die alleen kan dienen om getuigenis af te leggen van de geweldige verbeeldingskracht van den schrijver. Een jonge Parijzenaar neemt dienst als matroos op een schip, om een reis rond de wereld te doen. Twintig keeren staat hij op het punt gedood te worden — door apen of menscheneters of zeeroovers of andere — en telkens komt de redding juist op de gepaste seconde. Er wordt geduelleerd onder luide toejuiching van de omstaanders, er wordt bloed vergoten bij stroomen, en die jonge snaak van 17 jaar vindt er plezier in eenige menschen een kogel door het lijf te jagen... Slotsom: *alles behalve jeugdlectuur*, al zouden onze jongens het boek in een adem verslinden. Voor volwassenen, een onschadelijk maar waardeloos tijdverdrijf. F. VERMUYTEN, PR.

7357 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

DE ANDERE. *Vert. uit h. Engelsch dr. E. H. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, nr. 17), 1929, (20 × 13) 235 blz.* *fl. 1,90 (12 fr.)*

IV — Amerikaansch feuilleton-roman die, litterair en moreel, volstrekt geene waarde heeft. Men vraagt zich af voor welk lezers-publiek zulk een roman, zin- en futloos als een der duizenden films uit Hollywood, vertaald wordt. FR. CROLS, PR.

7358 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

AVONTURIERS. *Vert. uit h. Engelsch dr. A. Vuerhard-Berkhout. — Utrecht, Bruna & Zn, 1929, (19 × 13) 232 blz.* *fl. 1; geb. fl. 1,25*

IV — Met hun drie waren ze: een markies, zijn jong nichtje en een duister individu, gehecht aan een privaat detectivebureel. Dit dubieus trio legde 't er op aan in Monte Carlo alle bereikbare cresussen te ontlasten van hun hinderlijke ponden en dollars, altijd op een min of meer fatsoenlijke manier en met een zeldzamen zin voor selektie bij het kiezen van hun slachtoffers. 't Blijft altijd gentlemanlike en op de grens van eerlijkheid en schurkerij — zoodanig dat op den duur het onderscheid voor den lezer zelf min of meer onduidelijk wordt. De atmosfeer is die van de roulette-stad: revolvers knallen gedurig; moord en zelfmoord, vergiftiging, aftruggelarij etcetera. Maar alles bijeen voor den volwassen lezer een tamelijk onschuldig en onbenullig treinlektuurtje.
B. G.

7359 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

VREEMDE COMPAGNONS. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. C. Bender. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, nr 12), 1929. (20 × 13) 236 blz. fl. 1.90 (12 fr.)*

IV — Grace Burton, een privé-detective, sluit een louter zakelijk accoord met M. Stephen Pride. Hun samenwerking levert de beste uitslagen op en uit wederzijdsch vertrouwen is stilaan wederzijdsche liefde ontloken, zoo wordt een compagnonschap voor 't leven in 't vooruitzicht gesteld. — De avonturen uit beider detective-leven worden op verassende wijze aaneengeschakeld, en boeien van 't begin tot het einde.

J. LAYWERYS, PR.

7360 Reyneke van Stuwe, Jeanne **83.1**

ARM LEVEN. — *A'dam, Veen (Gele Bibliotheek), 1923. (16 × 11) 184 blz. gec. fl. 1.10*

IV — Negen schetsen uit het leven van kleine menschen, hun stoffelijke en zedelijke ellende, hun gebreken en hun gaven, angst en vreugd. Angst om de levensvreugd: werk en brood; vreugd aan menschelijke genietingen, telkens weer gestoord door den kommer om het karig of wat beter bestaan. — Veel aanmoedigends is er niet voor het medelijden van de ziel die dit leest. Hooger verzuchtingen schijnen in die menschen geheel te ontbreken, en de schrijfster denkt er blijkbaar niet aan, dat dit juist het armste van hun leven is. Nergens, tenzij een paar malen om ermêe te spotten, is er van godsdienstig leven spraak. Is het genoeg « arm leven » op te merken en te beschrijven? Zou de schrijfster zelf rijk genoeg zijn om in zulke armoede hulp te bespeuren?

A. WALGRAVE, PR.

7361 Rohmer, Sax **83.0**

HET HELSCHE LABORATORIUM VAN Dr FU-MANCHU. *Vert. dr W. J. A. Roldanus. — A'dam, Meulenhoff (Boeken van Avontuur) 1926 (19 × 12) 288 blz. geb. fl. 2,30*

IV — Ja, als 't u belieft, *volwassenen alleen*. Want hersenen die nog week zijn en nog weinig gestoffeerd met levenservaring, zouden er wel ziek en zot bij worden. Nogmaals detective-werk. In plaats van Sherlock Holmes en Watson; of van Nick Carter en zijn neef, hebben wij hier Nayland Smith en Dr Petrie. Zij ontmaskeren een vreeselijken Chinees die met een heele bende kwaaddoeners in Londen zit en allerlei getuig van vergiftig ongedierte en geheime valstrikken, of wetenschappelijk moordalaam bezigt en uitvindt. Het is een altijddurend mirakel, hoe de speurders niet honderdmaal gedood worden. Maar telkens komt een of andere tusschenkomst — veelal die van een Oostersche raadselachtige vrouw — hen verlossen of helpen. Een afgrijzenswekkende toestand volgt op den andere, een onwaarschijnlijke ontknooping na de andere. Spaart uw zenuwen, lezers.

AL. WALGRAVE, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

7362 Astaes, C. **83**

◆ ZOMERZEGEN. — HERFSTGENOEGENS. — WINTERBLOEMEN. — LENTEWEELDE. *Geïll. — Brugge, Excelsior, 1929, 4 dln. (21 × 16) elk 45 blz. elk 3 fr.*

V — Een cyclus Westvlaamsche vertellingen en schetsen rond de vier jaargetijden, voor oud en jong. Dat al deze stukjes (in elk deeltje vier) van gelijke waarde zouden zijn is uiteraard onwaarschijnlijk. Mij is

't eerste deeltje « *Lenteweelde* » het liefst; 't is frisch en sappig, vol levensweelde, als de Lente zelf. Wat ik in *Astaes* het meest waardeer (hier ten minste) is de haast klassieke bezonkenheid, soberheid, die in deze werkjes voorhanden is; warm van harte, ja wel, doch koel van hoofd, en tot uitbundigheid en losbandigheid in zake gevoel en verbeelding komt het nooit. Kortom : een reeks schetsjes en verhaaltjes, die er héél goed mogen zijn.

Dr V. NAVEAU

7363 **Bernink, J. B. en anderen** **83.8 : 58 : 59**

DE TOOI DER GETIJDEN. Nieuwe Zwerftochten naar de Bronnen van Vreugde en Schoonheid. *Geïll. dr. Sjoerd Kuperus. — Laren, Schoonderbeek, 1928, (25 × 19) 330 blz.* *fl. 6*

V — Een prachtalbum lichtbeelden over Holland : vooral schitterend de foto's uit het vogelenleven en de zichten met water. De opstellen, nogal ongelijk — van levendige schetsen van Brusse e. a. tot gewone natuurbeschrijvingen; en die tot herhalingen aanleiding geven, zijn toch over het algemeen deugddoend en zelfs naar hooger verheffend, en dat is goed. Waarlijk mooi werk, die reeksen van Schoonderbeek over eigen schoon en de wonderbare heerlijkheden van Gods wereld.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7364 **Courths-Mahler, H.** **83**

HET PARELSNOER. Roman. *Geaut. vert. uit h. Duitsch dr. A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, 1929 (20 × 12) 248 blz.* *fl. 1,50*

V — Ralf Lersen is een zeer geheimzinnig jongmensch, uit den vreemde overgewaaid, en die zich opsluiten gaat in de villa Solitude. Daar vindt hij twee Evadochtren : met freule Frieda komt het tot zeer innig contact, ge raadt, tot een huwelijk, wat de booze Ursula en de oude von Dorlach, bonviveurs-naturen, niet dulden of harden kunnen. En 't gaat toch. Maar daarvoor moet eerst opgeklaard het mysterie dat wolkt om het leven van Ralf. En zoo vernemen wij een drama uit de diplomatische wereld, dat biggelt om een parelsnoer. Het eeuwig en eenig motief van het *cherchez la femme*. Dus is Ralf onschuldig. En voilà. — Lustig avonturisme van de graag romantiseerende schrijfster. Maar ze vertelt alles braafjes. Voor Frankrijk is ze echter lang niet malsch.

A. VAN DEN DRIES, PR.

7365 **Crols, Fr., pr.** **83.8**

◆ HET WONDER DER APPELEN, en andere Verhalen en Verdichtsels uit de stille Kempen. — *Antwerpen, Opdebeek. 1930. (26 × 16) 50 blz.* *4 fr.*

V — Acht stukjes van zeer verschillenden aard, zóó verschillend dat er, met betrekking tot den inhoud, van een absolute eenheid geen kwestie is. 't Eerste is een moderne sproke naar middeleeuwschen trant, het tweede is een louter dichterlijke fantasie, 't derde doet in zijn ietwat gezochte weekheid vreemd aan, 't vierde is gedeeltelijk realistischer van toon, 't vijfde is een dichterlijke ascetische betrachting, enz.. Kortom: een bonte verscheidenheid. Stijl is er stellig in en soms een piekfijn verzorgde stijl; doch — n' en déplaise — mij persoonlijk zijn deze stukjes veelal niet spontaan genoeg en daarom is mijn indruk niet genoegzaam gaaf-één, ondanks al het mooie en schoone dat ligt en lacht in dit, ik herhaal het, in stylistisch opzicht onbetwistbaar hoog staand werkje. *Zeer warm aanbevolen voor onze Katholieke bibliotheken.*

Dr V. NAVEAU.

7366 **de Greeve, H., J. S.** **83.8**

◆ PERISCOOPJES : I[e] SERIE. *Met bandversiering dr. Lou Asperslag. — Den Haag, Govers, (Periscoopjes, n[r] 1) 1929, (14 × 20) 73 blz.* *fl. 0,30*

V* — Een album met de pen-etsen door P. de Greeve S. J. elke week geteekend voor het parochieblad van den Haag. De kijklustige pater zit de wereld te bezien door 'n periscoop en wat z'n oogen dan hebben ontmoet legt hij vast in 'n raak artikeltje: geeselend en spottend, mild en zoet, al naar het geziene. Het is het up-to-date journalisme dat door D[r] Sonnenschein zaliger in Duitschland zoo'n ophef heeft gemaakt en wiens verschillende notizen-bundels bij tienduizenden werden verspreid. Ook in sommige van onze kranten heeft dit genre ingang gevonden. We voelen er veel voor : het is kort, het slaat in, het werkt mee, overtuigt. P. de Greeve kent z'n volk en... z'n stiel. Moge hij nog lang door z'n periscoop kijken en moge dit eerste periscoop-bundeltje — waarvoor L. Asperslag 'n sprekend titelblad teekende — door vele andere worden gevolgd. M. VAN HOECK, PR.

7367 **Holt, William** **83.0**

HET DRAMA OP HET JACHT VAN DEN HERTOG. *Geïll. dr. G. J. van Overbeek. — Tilburg, Ned. Boekhuis (Romans van avontuur), 1928. (18 × 13) 128 blz.* *fl. 0.80 (8 fr.)*

V — Een flauw afkooksel van detectievenromans. Twee neven strijden tegen malkander; de eene heeft een vreemden spion het middel verschaft om belangrijke papieren te ontstelen aan het Engelsch gouvernement; de andere komt er toe, langsheen een heele hoop verwikkelingen, de papieren terug in handen te krijgen en ze aan het gouvernement weder te bezorgen. De taal is arm en slordig, het geheel onbeduidend. F. VERMUYTEN, PR.

7368 **Meijboom-Italiaander, Jos.** **83**

CONNIE EN HAAR STIEFZUSJE. *Geïll. dr Pol Dom. — A'dam, De gulden Ster, 1929 (25 × 16) 240 blz.* *fl. 2; geb. fl. 2,90*

V — Connie is het dochterje van een koffieplanter op Java, een wijs kind, dat door vader, moeder, oom Joan en tante Kootje van Malang, en door oom Herman en tante Suze uit Borneo, en hun kinderen, om ter meest bemind wordt. Maar zie, haar moedertje sterft! Groote smart in haar kinderzieltje; zij gaat nu een tijd bij tante Suze op Borneo en wordt er liefderijk opgevoed. Doch haar vader neemt een tweede vrouw, die reeds een dochtertje Elsa heeft; Connie komt terug thuis en ondervindt dat het, al doet ze nog zoo haar best, met de stiefmoeder en het stiefzusje niet gaan wil: zij kwetsen al haar liefste gevoelens. Door haar geduld en toewijding weet ze Elsje te redden uit een doodsgevaar; hierna komt erkenning voor haar goed karakter en onderlinge eendracht onder allen. Dat is allemaal een heel mooi kinderverhaal, of zou er een kunnen zijn, ware 't niet van de ergerlijke afwezigheid van alle Godsbegrip en godsdienstig gevoel. Zelfs bij het sterven van het teergeliefd moedertje, hooren wij geen woord over God of ziel of eeuwig leven. Op Borneo vindt Connie onder de wilde Dajaks een godsdienst, die zelfs wordt besproken, maar Hollanders op Java of Borneo schijnen geen godsdienst noodig te hebben. En zoo verwatert men de opvoeding der kinderen. AL. WALGRAVE, PR.

7369 Melis, Prosper **83.0**

DE WONDERBAARLIJKE LUCHTREIZEN VAN DOCTOR FAST. *Geïll. dr. Elza Van Hagedoren. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, (23 × 16) 101 blz. geb. 18 fr.*

V — Doctor Fast, een Antwerpsch ingenieur, heeft een nieuw vliegtuig uitgevonden, dat 1600 km. per uur aflegt. Frans Van Schoof, een jongen van 14 jaar, heeft heelemaal bij toeval kennis gemaakt met hem, en mag hem op zijn wonderbare luchtreizen vergezellen... Het vliegtuig van Dr Fast verplaatst zich van 't eene land naar 't andere, haast even snel als men het in verbeelding doet. Avontuurlijke reisbeschrijvingen vindt men hier dus niet — die zijn heelemaal uitgesloten, vermits elke reis maar eenige minuten duurt; maar het bezoek aan de voornaamste hoofdsteden van Europa, de Vaticaansche stad niet uitgezonderd, en aan New-York geeft den schrijver gelegenheid om eenige merkwaardigheden dier steden aan te stippen. Zoodat de lezer in dit boek ook wel wat kan leeren. F. VERMUYTEN, PR.

7370 Stinissen, Celest **83.9**

KAIN. Een middeleeuwsche Riddergeschiedenis. — *Antwerpen, Gust. Janssens, (Scheldeserie, 34) 1929, (21 × 16) 234 blz. 10 fr.*

V — Een geschiedkundige roman uit het einde van de 11e eeuw: twee broeders die verliefd zijn op een en dezelfde beeldschoone jonkvrouw; de oudste gebruikt alle middelen om den jongste te dwarsboomen, maar te vergeefs! Daarom begaat hij een sluipmoord, maar wordt als een Kain door wroeging gestraft en door Gods wrekende hand achterhaald. Daarrond de noodige kampgevechten en jachten, belegeringen en drinkgelagen, die er een historisch kleurtje aan moeten geven. — Schrijver is er van overtuigd dat zijn werk op geen letterkundige verdienste zal mogen aanspraak maken en daar heeft hij het goed eindje vast: herhalingen, lange beschrijvingen, moraliseeringen, voorbarige toespelingen op het verder verloop van de intrige, enz. Toch is het een goed en boeiend volksverhaal dat door gewone lezers gretig zal gelezen worden. Dr A. BOON, PR.

7371 Streuvels, Stijn **83**

KERSTVERTELSEL. — *Mechelen, Het Kompas, 1929, (22 × 18) 46 blz. 15 fr.*

V — Terwijl heel het jong goedje van het dorp in een stal bijeengekropen zit om er Kerstavond te vieren, komt er een onbekend jongetje binnengeslopen en vertelt hun over Kerstnacht en de vlucht naar Egypte en Jezus' jeugd te Nazareth: allerlei bizonderheden uit folklore en apocriefen die soms niet secundum Lucam klinken en de vrome stemming wel eens storen. Als het vertelsel uit is, verdwijnt de knaap zonder dat ze hem kunnen weerhouden. — Niet het beste van de Kerstvertelsels van Streuvels: nogal schraal van inhoud; stemming niet altijd volgehouden. — Ook de teekeningen zijn niet van de mooiste.
Dr A. BOON, PR.

7372 Van Berkel, Heleen **83**
◆

LIESBETH VAN DEYL. — *Tilburg, Ned. Boekhuis. (21 × 15) 142 blz. fl. 1,90 (19 fr.)*

V — Liesbeth wier ouders zeer jong zijn gestorven, verlaat de kostschool, komt bij hare grootouders thuis, en is 't zonnetje van de twee oudjes. Ze wil zich echter niet alleen beminnelijk, ze wil zich ook nuttig maken en wordt voor enkele maanden de gouvernante van 'n klein meisje dat al te conventioneel opgevoed, door hare natuurlijke

ongedwongenheid weer frisch kinderlijk gaat doen. Ten slotte wordt Liesbeth verloofd en huwt ze. Zeer eenvoudig verhaal zonder pikante of schokkende gebeurtenissen ook zonder pretentie verteld, dat vele jonge meisjes graag zullen lezen. FR. CROLS, PR.

7373 Wallace, Edgard **83.0**

DE DIAMANTRIVIER. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. C. Bender. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, nr. 16), 1929, (20 × 13) 231 blz. fl. 1,90 (12 fr.)*

V — Het gaat er om de ontdekking en het bezit van een diamantmijn in West-Afrika. Twee bedriegers willen den rechtmatigen bezitter van de vruchten van zijn ontdekking berooven maar worden ervan verhinderd door den behendigen, edelmoedigen Amber. Boeiende avonturenroman. Ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN.

7374 Wallace, Edgar **83,0**

VALSCH GELD. *Vert. uit h. Engelsch dr. L. V. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, Nr 3) 1929 (20 × 13) 239 blz. fl. 1,90 (12 fr.)*

V — Een jong Amerikaan is als student te Parijs toegetreden tot de « misdadigersclub » waarvan de leden iets moeten doen dat tegen de strafwet indruischt. Zijn misdaad is: het inwisselen van een valsch bankbiljet. Later heeft hij er wroeging over en wil zijne misdaad uitboeten. Dit brengt hem in allerlei moeilijkheden, vooral omdat op dat oogenblik een internationale valschmuntersbende de wereld overstroomt met valsch papiergeld. Zeer boeiende ontspanningslektuur.

Dr A. CARDYN.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

7375 Doumen, N. **83**

◆ 'N GEHEIMZINNIG LEVENSRAADSEL. — *A'dam, N. V. Koloniale Boek-Centrale (Onze Jeugdserie, nr. 10), 1929, (25 × 16) 226 blz. fl. 1,90 (19 fr.)*

V-VIA-M — Een prachtboek voor onze aankomende meisjes, aanbevolen door den Keurraad van Roomsche Jeugdlectuur. — Zooveel dergelijke kinderverhalen zijn ongenietbaar-verwaand van banaliteit, dat ik dit met dubbel genot heb doorgelezen. Want het tintelt van verbeeldingrijk gebeuren. Van de eene verrassing wordt men meegesleept naar de andere en elk is op zichzelf een vormende les voor de jeugd.

E. BOELAERT, M. S. C.

7376 Halt, Marie Robert **83**

WIE WIL, DIE KAN. — *Vert uit h. Fransch. — Antwerpen, Opdebeek, 1930. (28 × 18) 156 blz. 15 fr,*

VIA-B — Een sober-knap relaas, door de Fransche Academie bekroond, van de wederwaardigheden van een jongen zwerver; hij beleeft allerlei avonturen in Frankrijk en Engeland, houdt echter hoofd en hart steeds hoog, blijft eerlijk en rechtschapen, huwt ten slotte een deftige juffrouw en mag uit den mond van zijn ouden grootvader hooren wat als de synthese van heel het werk is: « Gij hebt het ver gebracht, mijn jongen, omdat gij wilskracht en een goed en edel hart bezit ». 't Ware perfect, ook voor katholieke lezers en lezeressen, indien er in heel het boek maar één zinspeling te vinden ware op God en godsdienst; al wat er in dit opzicht in te speuren valt is het bepaald dubitatieve zinnetje op bl. 153: « Indien de dooden nog door enkele banden vereenigd zijn met hen, zij die hebben liefgehad, dan moeten de arme schilder en zijn

engelachtige vrouw de innerlijke ontroering hunner kinderen op dit oogenblik gevoeld hebben ». Spijtig dus dat ik om dieswil dit werk in het orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Bibliotheken niet onvoorwaardelijk mag aanbevelen, daar het veeleer *in streng neutralen zin* geschreven werd. Dr V. NAVEAU.

7377 Pierré, J. **83**

DE CLUB DER ZWARTE RIDDERS MET VACANTIE. *Met penteekeningen dr R. Mattheussen. — Antwerpen, Opdebeek, 1930, (27 × 18) 64 blz.* *3 fr.*

VIA-B-J — Een jongensboek vol leven en leute. De titel zegt genoegzaam waarover het gaat : een week vacantie buiten de stad doorgebracht. En of de gasten, die er aan meedoen, er deugd van hebben ! Een kleine opmerking : ook in de stad is er heel wat bijgeloof. Dr V. NAVEAU.

7378 van Valkenburg-Platenga, Beppy **83**

PEN. De Avonturen van een Herdershond. *Geïll. dr. Elza Van Hagendoren. — Antwerpen, Opdebeek, 1930, (27 × 17) 36 blz.* *3 fr.*

VIA — Een in keurig Nederlandsch geschreven verhaal van de avonturen van een herdershond. Pen steekt allerlei hondenkuren uit en moet daarom weg; op het psychologisch oogenblik echter redt hij de dochter des huizes uit de klauwen van een booswicht en mag dan ook blijven. Dr V. NAVEAU.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

7379 Bauer, Clemence **83**

TWEE ADRI'S. *Geïll. dr. Sytje Aafjes. — Gouda, Van Goor Zonen (Gezellige Uurtjes, nr 32), 1929 (20 × 15) 87 blz.* *fl. 0,95*

VIB — Een werkje van echte kinder-psychologie, zoo nuttig voor moeders en opleidsters als belangwekkend voor meisjes van 9-12 jaar : ijdelheid en jaloerschheid eenerzijds, eenvoud en zelfverloochening anderzijds, alles ten slotte door een harde les in orde gebracht. — Keerzijde : Voorbeeld van kinders, voor wie geen God schijnt te bestaan. M. I.

7380 Breebaart, K. en Bauer, Cl. M. H. **83**

HET KLEINE MEERTJE OP DE HEIDE. *Geïll. dr. Nant van Leeuwen. — Gouda, Van Goor Zn (Gezellige Uurtjes, nr. 30), 1929, (20 × 15) 79 blz.* *fl. 0,95*

VIB — Nog een boekje uit de serie « Gezellige Uurtjes » ; fleurige boekband, mooie illustraties, kinderlijke taal, verplaatsing in een beschaafd milieu, aanraking met een lieve, dichterlijke kinderziel, mededeeling zelfs van eenige natuurkennis, al wat men verlangen kan, *behalve uitgesproken godsdienstzin.* Uitvloeisel van een christene beschaving, haren oorsprong ongetrouw. M. IRMINE.

7381 De Ridder, Eugeen **83**

PRINSES BOSCHDOKTERTJE. *Geïll. dr. Elza Van Hagendoren. — Antwerpen, Opdebeek, 1930, (27 × 17) 31 blz.* *3 fr.*

VIB-C — Een sprookje waarin onze kleine gasten happen zullen tot over hun ooren, want 't is simpel en net. Een mooie zedeles steekt er ook in ; goede kost dus voor hart en geest van 't jonge volkje. Dr V. NAVEAU.

7382 Roggeveen, Leonard **83**

HET PRINSESJE EN DE ROODE TOOVENAAR. *Geïll. dr. L. Roggeveen. — Gouda, Van Goor Zn (Gezellige Uurtjes nr 29), 1929, (20 × 15) 78 blz.* *fl. 0,95*

VIB-C — Een sprookje, dat de waarde van alle goede sprookjes heeft; een verblijfje in hen wonderland, van waar de kleine lezer vroolijk en voldaan terugkomen zal. M. I.

84. ESSAYS.

7383 **Greebe, A., Dr.** **801 : 37**

DE TECHNIEK VAN HET OPSTEL. Een Handleiding met Oefeningen: 1e Deeltje : HET SCHEMA. 2e Deeltje : VAN SCHEMA TOT OPSTEL. — *Groningen, Wolters, 1929. 2 dln. (18 × 12) 88, 89 blz.* *elk fl. 1.10*

V — Het vat geeft slechts wat het inhoudt en wie uit ingeborenheid de gave van het opstellen niet heeft, ja, die ga liever patatten planten dan schrijver te willen worden. Nu, schrijven — ik bedoel aesthetisch schrijven — hoeft niet iedereen, doch waar het voor een leeraar op aankomt is zijn leerlingen aldus te leeren schrijven dat hun opstel, zoo niet schoon, dan ten minste logisch ineen steekt en in dat opzicht kunnen handleidingen als de onderhavige werkelijk veel nut bewijzen; niet dat ik er volledig mee accoord ga, want al te systematisch opgevat, wordt het opstellen aldus een soort van mathematisch, wetenschappelijk iets, dat ten slotte doodend moet inwerken op gevoel en verbeelding van de leerlingen, ten koste van hun bloedeigen persoonlijkheid. Hoofdzaak toch bij het onderwijs in het opstellen blijve steeds de gouden leus : Jongens, weest u zelf! De *verhandeling* nu, waaraan de schrijver een minder gewone beteekenis hecht, laat zich eenigszins in het gareel steken door hem min of meer spitsvondig — vindingrijk, zoo ge wilt — verzonnen en 'k raad zijn systeem dan ook aan voor leeraars, die met hun « middelmatige » leerlingen of minder nog geen weg weten; zij zullen practisch dan toch, meen ik, tot een resultaat komen, dat zij wellicht anders niet zouden bereiken, t. w. tot een *logisch* plan.

Dr V. NAVEAU.

7384 **Poelhekke, M. A. P. C.** **801 : 809**

WOORDKUNST. *Geïll. met 6 platen. — Groningen, Wolters, 1929, 11e uitg. (21 × 17) 170 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 2,90*

V — De 10e uitgave van dit werk werd in ons tijdschrift gerecenseerd onder nr 3125. Aanbevolen.

7385 **van Leeuwen, W. L. M. E.** **809**

KORTE SCHETS VAN DE ONTWIKKELING DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE. — *Groningen, Wolters, 1929 (23 × 14) 246 blz.* *fl. 2,50*

IV — Schrijver van dit handboek tracht een gulden middenweg te bewandelen tusschen het individualistisch en het sociale standpunt in het beoordeelen van werken en schrijvers; hij zal een meer historisch standpunt innemen, dus trachten na te gaan waaraan de bewondering voor een bepaalde schrijver of een bepaald soort litteratuur in een zekere tijd is toe te schrijven. Verder wil hij ook de invloeden in het volle licht stellen die op onze letterkunde hebben ingewerkt : zoo plaatst hij onze Nederlandsche litteratuur in een internationaal kader. Eindelijk zoekt hij naar een systematische indeeling volgens de verschillende stroomingen die door de werken loopen: een geestelijke, een realistische, een didactische, een sociale, een nationale en een fantastische. — Dit handboek vertoont ook de meeste gebreken aan korte schetsen eigen: verwaarloozing van zekere feiten en schrijvers (o. a. komt de Vlaamsche Letterkunde niet genoeg tot haar recht), nadruk leggen op andere die

meer belang schijnen te hebben. Overigens verdienstelijk werk, vooral om het ruimer kader waarin onze werken geplaatst worden.

Dr A. Boon, pr.

7386 Van Ostaijen, Paul **84**

Kritiek Proza : 1e Deel. — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, 2 dln. (26 × 19) 156 blz.* *35 fr.*

IV* — Het belangrijkste in V. O. kritikus zal wel wezen zijn getuigenis voor de diepe natuurfrischheid van het dichterschap. Hij hoeft slechts zijn eigen jeugdige levendigheid in duizend spiegelvlakken te laten blinken... en wij zeggen telkens met genoegen : Ah! eindelijk wordt er nu ook op dit gebied eens gesproken uit de bron, uit de oorspronkelijkheid; met hem, den dichter, voelen wij samen wanneer hij uitdrukt het grondig-eenvoudige en zuivere van het menschelijk éénzijn uit weten, willen handelen, dichten alles samen, en de deterministische verstelselmatiging der lyriek verraden een zekere onrijpheid. Binnen die grenzen, is daar eene ongemeene schittering van redetwist en zegging in aanval, verweer, rechtzetting, spot, opzwiering, geschreven in... een sooit Romaansch-Duitsch Europeaansch, in alle geval in een zeer voorloopig wijsgeerig Nederlandsch. Dr Joris Caeymaex, pr,

89. OORLOGSLITERATUUR

7387 Bloem, Walter **83.9 : 89**

Volk tegen Volk. — Roman uit den Fransch-Duitschen Oorlog. — *Utrecht, W. De Haan, 3 dln (16 × 13) 225, 276 blz.* *gec, fl. 0,90*

IV — Samen met « Het IJzeren Jaar » en « De Smeden der Toekomst » vormt deze roman een trilogie, waarvan « Volk tegen Volk » de tweede roman is. Lijk de tweede andere speelt hij zich af in de Frans-Duitse oorlog van 1870, en is dan ook in de grote lijnen histories opgevat. 't Is de val van het keizerrijk en de opkomst der republiek met daarin de sterke hand en de heldere geest van Gambetta. Maar dat al kan Frankrijk niet redden tegenover de flinke georganiseerde macht van het Duitse volk. Daarin zijn dan 'n paar liefdesgeschiedenissen geweven, die echter helemaal geen eenheid vormen. 't Zijn twee, drie lijnen die naast en dóór mekaar lopen, maar niet opgevoerd worden tot één grote aktie. Dat is de fout in 't boek: geen eenheid. Voor ons, die allemaal van ver of dichtebij de wereldoorlog van 1914-18 meegemaakt hebben, is die oorlog hier maar kinderspel. Dat was nog 'n heel primitief oorlogvoeren. Het werk is heel boeiend geschreven, en verdient dan ook gelezen te worden, alhoewel de psychologie der personen niet erg diep, en de dramatiese kracht van het verhaal niet genoeg uitgewerkt is.

L. A.

7388 Renn, Ludwig **93 : 89**

Oorlog. *Vert. dr. A, Müller-Lehning. — Utrecht, Bijleveld, 1929. (19×13) 326 blz.* *fl. 2.90; geb. fl. 3.90*

IV — « Des Krieges Zùviel » zuchten we, nadat we dit werk hebben overwonnen, en vooral nadat Duitschland, post Remarque, om de maand met een nieuwen Schlager 'n nieuwen Kriegs-Schlager al de andere werken wil dóód-publiceeren door über-reclame (wat die uitgevers ten andere magnifiek, naar ons gezegd werd, bereiken). Renn's Oorlog is détail-werk, ononderbroken moment-opname, geeft alles en nog wat. Wellicht is het die manie om maar niets te laten ontsnappen, — ook niet het minste langs den donkeren nachtweg — welke de lezing

van dit boek zoo zwaar maakt. En ook wel omdat nergens er dóór vaart de adem van den grooten kunstenaar, zooals bij Remarque, (zie recensie 6186) en omdat er niet gepoogd werd zelf tot 'n synthese te komen. Onze lezers, onze boekerijen zijn met Renn's Oorlog niet gediend.

M. VAN HOECK.

7389 ◆ **Van Rumbeke, V. L.** **89 : 93**

SENNELAGER. Drie jaar in 'n Duitsch Concentratiekamp. — *A'dam, Stella-Editie, 1929, (20 X 14) 252 blz.* *fl. 3,25 (40 fr.)*

IV — Twee West-Vlaamsche jongens worden aan de Hollandsche grens gevat, op het oogenblik dat ze den prikkeldraad oversnijden en worden gevankelijk naar Duitschland gevoerd waar ze in 'n concentratiekamp blijven opgesloten tot aan het einde des Krieges. « Bei uns in Deutschland » van E. Claes, was tot nu toe vrijwel het eenige werk, dat de psyche van de krijgsgevangenen belichtte. Nu komt dit « Sennelager ». Het is een vreeselijke aanklacht van « een paria der kampen » tegen het uitputtende en afmartelende regiem van dit geforceerde leven. Een verbeten woede tegen den oorlog en zijn vreeswekkenden nasleep van lichamelijke en zedelijke miserie. Op meer dan een bladzijde huivert de angst u door de zenuwen. Op meer dan een bladzijde straalt licht en warmte van door-echte caritas. Het werk steekt vol atmosfeer en Van Rumbeke wist typen als Pere Dessain, Bidau en Kobus raak en klaar te teekenen. Het heele boek leeft in en onder de obsessie van een onontkomelijke ramp, met hier en daar enkele — en zeer mooie — lichtpunten. Tot de bangelijke platiek van Claes' hoofdstuk « Aan den Paal », met de heete koortsvizioenen, komt het echter nergens. Van Rumbeke houdt van korte, knakke zinnen, die meer laten vermoeden dan ze zeggen. Het werkt wel wat vermoeiend op den lezer in, te meer daar typographisch, de vele puntjes — en dat 252 bl. door — niet gelukkig zijn. (Geen woorden.... zwijgen.... een handdruk.... en blik, etc.). Uiteraard zal dit boek alleen voor volwassenen geschikt zijn, en wie na 't lezen ervan geen « raca » voelt bijten in hem, heeft van dit werk niets verstaan.

M. VAN HOECK, PR.

9. — Geschiedenis

7390 **X** **9 : 32**

SCHETS VAN DEN ONTWIKKELINGSGANG DER VLAAMSCHE BEWEGING. — *Leuven, Blauwvoetuitgaven, 1929, (18 × 11) 104 blz.* *5,50 fr.*

V — Van zeker wetenschappelijk apparaat voorzien, is en blijft deze « schets » niet veel meer dan een omgedraaide steekkaartenbak. Hier en daar een ernstige poging naar objectiviteit maar soms vervult de lectuur, met bijna verteederende ironie. B. v. over Lophem wordt het volgende gezegd : « Van Cauwelaert, die nochtans wist *dat de activisten en de soldaten achter hem stonden* en gereed waren in te grijpen zoo het noodig bleek...». Dikwijls zijn de dingen zoo belicht dat de verhoudingen totaal vervalscht worden. Als slot, de wensch dat « een nieuwe algemeene Raad van Vlaanderen, die de beweging in binnen- en buitenland met gezag kunne leiden, zou ontstaan ».

Dr J. A. GORIS.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.4.50 ; geb. fr. 6.—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. fr. 7.—
3. Mijn Professor. fr. 7.—
4. Mijn Vacantie. fr. 7.—
5. Mijn Makkers. fr. 7.—
6. Mijn Vriend fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.— ; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis** : I. Papini enz. fr. 7.50

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak: haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO Prijs: 2,50 fr.
Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opziensterin bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE
& BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1928 : 55 frank.
BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :
MOONEELGIDS
Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz
Redactiesecretaris : ANTON VAN DE VELDE
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

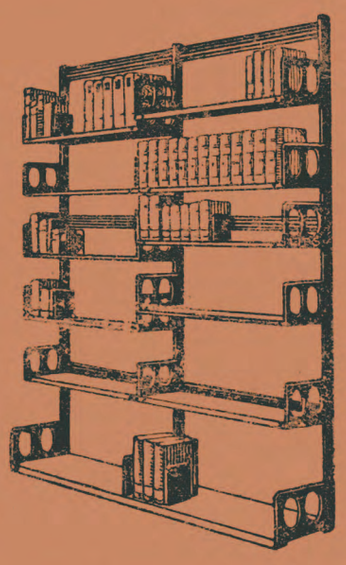

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

W. L. E. M. VAN LEEUWEN

Korte Schets van de Ontwikkeling der Nederlandsche Letterkunde

Met een schematisch synchronistisch overzicht voornamelijk van de wereldletterkunde
Prijs, ing. gld. 2,50; geb. . gld. 2,90

NATUUR EN DICHTER

MET BLOEMLEZING
Geïllustreerd met 8 buitentekstplaten
Prijs, ing. gld. 3,90; geb. . . gld. 4,50

De Nederlandsche Dichtkunst sinds 1880

Prijs, ing. gld. 3,50; geb. . . gld. 3,90
Een samenvatting van de poëzie der laatste jaren, met een keus van gedichten

Uitgave van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 4.— fr.
Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 8,50 fr.
A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.
Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.
Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr.
Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 7,50 fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.
H. J. Van Eyk : De electriciteit in de practijk. 7.50 fr.
H. M. Krabbé : Handleiding voor het teekenen en schilderen. 7.50 fr.
A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder Roneo ,,

ROneO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR. W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR. W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

Elke Openbare Boekerij, Ieder intellectueel Vlaming

ZOU MOETEN BEZITTEN

MODERN WOORDENBOEK

Taalkundig, Encyclopedisch, Geïllustreerd

door **P. J. VERSCHUEREN S. J.,**

Dr. L. GOEMANS en **Dr. L. BROUNTS**

waarvan het 1e Deel van de pers kwam

Prijs bij inschrijving, in sierlijken band : **45 frank**

Te bestellen bij A. S. K. B.

WARM AANBEVOLEN :

ZONDAG

DOOR W. VAN DEN HENGEL

Prijs 58 frank

Dit boek geeft de Epistels en Evangeliën van alle Zon- en feestdagen van het kerkelijk jaar. Een korte inleiding, welke deze voorafgaat, brengt ons in de stemming die de liturgie van dien dag beheerscht; geeft het verband aan, dat tusschen Evangelie en Epistel bestaat en de gedachten, waarvan beide zijn doortrokken. Van elk Evangelie geeft de schrijver ons niet alleen een toepasselijken, maar ook diepen en fijnen uitleg.

Het is geen studieboek, maar veeleer bedoeld als godsdienstige lezing, om het gezin meer te doen meeleven met de Kerk. *Ook hoort dit werk thuis in ieder katholiek huisgezin.*

Toch zullen vele priesters dit mooie boek met graagte lezen en gebruiken.

De uitgave is keurig verzorgd, met 66 fijn afgewerkte penteekeningen.

Kunt U zich een mooier bezit, een mooier geschenk denken?

Te bekomen bij A. S. K. B. :

Zwart-verlakte IJzeren BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om op den rug der boeken te plakken.

van 7 verschillende breedten **4 fr,** de 1000

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur. Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragiek* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat de oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs : 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. GODELAINE.

Prijs : 27 frank

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50; geb. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
STEPH. CLAES-VETTER — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk** fr. 4,50; geb. fr. 6.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 6.—; geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 4.50; geb. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—; Prachtuitgave. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij
A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
Maart 1930

III

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Pas verschenen :

Heeroom's Nichtje en haar Gezin

door Fr. CROLS

Prijs : 16 franken

Een Succesboek !

Zwartbaard de Boekanier

door RALPH D. PAINE

Een echt jongensboek! Avontuurlijk en boeiend, als een Karl May

Prijs: geb. 30 fr., zoolang de voorraad strekt

Nieuw :

De Ronde der Middellandsche Zee

door L. RAEDT

Prijs : 20 fr.

Een Vlaamsch oorlogsboek :

Een aanklacht tegen den oorlog :

SENNELAGER

Drie Jaar in een Duitsch Concentratiekamp

door V. L. VAN RUMBEKE

Prijs : 40 fr.

Wie tegen den oorlog propagandeeren wil, moet dit werk aanschaffen en verspreiden

---

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door Dr. J. Caeymaex

Prijs : 11 frank

Aanbevolen Avontuur- en Detectiveromans

BRUCE, Ch. — Tropenliefde		fr. 22.50
CHESTERTON. — De krankzinnige Rechter		15.—
» De vliegende Herberg		17.—
CONRAD, J. — Het Kapersnest		17.—
CORDENS, F. — De slapende Boeddha		39.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg		14.—
HAUGEN, Chr. — Reis naar de Planeet « Ken »		7.50
RUTTER, Owen — Gouden Regen		15.—
PAINE, Ralph. — Zwartbaard de Boekanier	geb.	30.—
PINKERTON. — Fort-Mystery		15.—
SCOTT, Leroy. — Washington-Square		19,—

Te bestellen bij A. S. K. B.

WARM AANBEVOLEN:

ZONDAG

DOOR W. VAN DEN HENGEL

Prijs 58 frank

Dit boek geeft de Epistels en Evangeliën van alle Zon- en feestdagen van het kerkelijk jaar. Een korte inleiding, welke deze voorafgaat, brengt ons in de stemming die de liturgie van dien dag beheerscht; geeft het verband aan, dat tusschen Evangelie en Epistel bestaat en de gedachten, waarvan beide zijn doortrokken. Van elk Evangelie geeft de schrijver ons niet alleen een toepasselijken, maar ook diepen en fijnen uitleg.

Het is geen studieboek, maar veeleer bedoeld als godsdienstige lezing, om het gezin meer te doen meeleven met de Kerk. *Ook hoort dit werk thuis in ieder katholiek huisgezin.*

Toch zullen vele priesters dit mooie boek met graagte lezen en gebruiken.

De uitgave is keurig verzorgd, met 66 fijn afgewerkte penteekeningen.

Kunt U zich een mooier bezit, een mooier geschenk denken?

Iedere Boekerij zou moeten bezitten :

Benson, R. H. — De God der Wereld	fr. 62,50
» — De hooge Weg	fr. 19,50
» — Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
» — Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
» — Gezift als Tarwe	fr. 17,00
» — Het onzichtbare Licht	fr. 15,00
» — Wat was het ?	fr. 15,00
Cordens — De Slapende Boeddha	fr. 39,00
Hulsmans, A. — Droomleventje	fr 22,50
Szabo, M. — De Roman van het Land	fr. 20.00
von Hertling — Weisskirchen	fr. 15,00

Te bekomen bij A. S. K. B.
CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

Zetels : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

Maatschappelijke Zetel : GENT, St. Baafsplein, 18.
Zetel B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

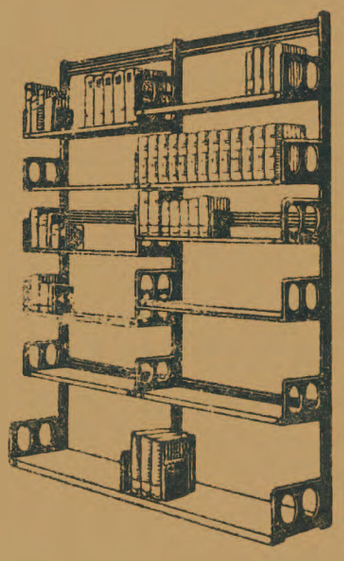

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

W. L. E. M. VAN LEEUWEN

Korte Schets van de Ontwikkeling der Nederlandsche Letterkunde

Met een schematisch synchronistisch overzicht voornamelijk van de wereldletterkunde

Prijs, ing. gld. 2,50; geb. . gld. 2,90

NATUUR EN DICHTER

MET BLOEMLEZING

Geïllustreerd met 8 buitenlek tplaten

Prijs, ing. gld. 3,90; geb. . . gld. 4,50

De Nederlandsche Dichtkunst sinds 1880

Prijs, ing. gld. 3,50; geb. . gld. 3.90

Een samenvatting van de poëzie der laatste jaren, met een keus van gedichten

Uitgave van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 4.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 8,50 fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 7,50 fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot. 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

H. J. Van Eyk : De electriciteit in de practijk. 7.50 fr.

H. M. Krabbé : Handleiding voor het teekenen en schilderen. 7.50 fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Verhalen en Novellen

S. ABRAMSZ. — Veertien Dagen op een IJsschots fr. 36,25
H. ANTONSEN. — Zijn Plicht gedaan 19,—
GR. ASHTON. — Ras 37,—
A. ASKEW. — Wilde Sheba 7,25
R. BENSON. — De God der Wereld 62,50
TH. BOGAERTS. — Brusselsche Krabbels 20,—
» De schalmeiende Dood 12,—
P. BOURGET. — Onze Daden volgen Ons, 2 dln. elk 21,75
A. BROECKAERT. — Roomdale's Jongelieden 2 dln. samen 32,50
DR. W. BROECKAERT. — Doktershumor 10,—
R. BUCHANAN. — Een Winternacht 12,—
M. BURG. — De kleine Hertog 18,25
G. K. CHESTERTON. — Wie is Donderdag? 4,50
E. CLAES. — De Fanfare de « St.-Jans-Vrienden » 8,75
JEF CLAES. — De geestelijke Bruiloft 20,—
ST. CLAES-VETTER. — Vroeg Schemer 7,25
V. CLEERDIN. — Idealisten 26,—
A. COOLEN. — Kinderen van ons Volk 32,—
F. CORDENS. — Nachtvorst 32,50
» De slapende Boeddha 39,—
M. CRAWFORD. — Haar Geheim 12,—
W. DAM. — Bernard de Vondeling 12,50
R. DANIËLS. — De Penge 12,—
M. DELLY. — Twee Zielen 26,—
F. DE PILLECIJN. — Pieter Fardé 12,—
P. D'IVOI. — Naar het land der Druzen 20,—
» De Meester van de Blauwe Vlag 20,—
» Miss Mousqueterr 20,—
N. DOUMEN. — 'n Geheimzinnig Levensraadsel 19,—
H. EECKEL. — t' Onzent in 't Westland 35,—
C. EECKELS. — De Maalstroom 20,—
A. ENTBROUKX — De wonderbare Rit 18,—
O. FEUILLET. — Geknechte Adel 12,—
FR. FINN. — Tom's Weddenschap 2,50
M. GIJSEN. — Uit het Hart van Brabant geb. 29,50
B. HARRADEN. — De Vogelaar 12,—
HEADON HILL. — Achter een Masker 7,25
» Het Huis in het Ravijn 7,25
L. HEIBOS. — De Rosse 3,75
TH. HUET. — De verdwenen Koerier 7,—
R. JAENEN. — Vertellingen 7,50
J. JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,—
J. KIEVIT. — Fulco de Minestreel 22,50
M. KOENEN. — Stormenland 71,—
M. KOOPMANS. — Deugniet, Durfniet en Dappere Daden 29,—
» De Katoenkoning 26,—
» Om Heuvelen vol Kunst 26,—
H. KRAFT. — De Majooraatsheer 36,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 16,—
K. MEEKEL. — Van Cowboys en Pioniers 36,—
MELATI VAN JAVA. — Haar Held 16,—
» Toch Een 17,50
» Zwervertje 22,—
EL. PORTER — Polly-Anna 32,75
» Polly-Anna's Juweelen 32,75
» Polly-Anna's Lenteleven 32,75
» Polly-Anna's Oranjebloesems 32,75
R. PAINE. — Zwartbaard de Boekanier geb. 30,—
O. RUTTER. — Gouden regen 15,—
J. SCHEEPENS. — Tosca 6.—
A. SIENBENSTERN. — De Gevangene der Apachen 13,—
J. SIMONS. — Herleven 15,—
» De laatste Flesch 9,—
AUG. SNIEDERS. — De Voetbranders 5,75
ST. STREUVELS. — De Aanslag geb. 15,—
» Genoveva van Brabant 7,50
» Kerstvertelsel 15,—
» Mijn Rijwiel geb. 15,—
» De Werkman geb. 15,—
FR. TRELLER. — Het Kind der Prairiën 15,—
H. T'SAS. — Donderbeestje 20,—
» Op den Tweesprong 15,—
J. R. VAN DER LANS. — Als Hartstocht drijft 30,—
MEVR. J. R. VAN DER LANS. — De Meerssenerbende 7,50
M. FR. VAN LEER. — De Vriend 9,—
MAX VAN RAVESTEIN. — Stofgoud 29,—
EDW. VERMEULEN. — Caïn's Zonde 12,—
» Het betooverd Hof 18,—
» Trimards 12,—
» De Vracht 18,—
» De Zotte van 't Abeelenhof 18,—
» De zwarte Pokken 18,—
G. VIRRES. — De gloeiende Heide 12,—
E. VON ADLERSFELD-BALLESTREM. — Trix 20,—
E. VON HANDEL-MAZZETTI. — Rita's Brieven. 3 dln. geb. samen 33,—
J. VON EINBECK. — Een Pionier van het Kruis 12,50
KAN. VON SCHMID. — Eerste Honderdtal Verhalen. 2,—
» Tweede Honderdtal Verhalen 2,—
» Derde Honderdtal Verhalen 2,—
» Roza van Tanneburg 7,50
EDG. WALLACE. — De negen Mannen 10,—
I. WEEREN. — Viooltje 11,—
P. WESTERMAN. — De Koning der Zee geb. 20,75
A. WIBBELT. — De Pastoor van Driebeek 31,—
FR. WHITE. — Het verbroken Graf 10,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN. — Kiezen of deelen 27,50
W. WOOD. — Irisis 7,25
C. YVER. — Het Geheim der Zaligheden 36,—
J. ZWETSLOOT. — Het Lot uit de Loterij 10,—
X. — Als het Wintert 15,—
» — Het Geheim van den Smokkelaar 10,—
» — Onze Jongens- en Meisjesboeken, 12 deeltjes samen 12,50

NUMMER 3 ACHTSTE JAARGANG MAART 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

IN MEMORIAM

Z. E. H. AL. WALGRAVE

DOOR

M. VAN HOECK, PR.

Boekengids zou aan 'n heiligen plicht te kort schieten, indien hier niet een warme hulde werd gebracht aan de nagedachtenis van zijn medewerker Z. E. H. Al. Walgrave en dit, in een gevoel van diepe pieteit, hooge waardeering en innige dankbaarheid.

Hij was van het eerste oogenblik af een zeer-gegeerde gids in het land der boeken. Zijn flink-gedrilde wijsgeerige geest, zijn voorname en algemeene cultuur, zijn warm hart, zijn keurige kunstzin. vormden dezen dichter tot een gedroomd recensent, die een streng-beredeneerd oordeel. een milde belangstelling wist vast te leggen in een vorm-van-bespreking waarbij geen tweede het halen kon. Het verwondert dan ook niemand te vernemen dat *in Noora en Zuid*, Walgrave's recensies het meest werden gesmaakt en gewaardeerd.

Doorloop de jaargangen van Boekengids en u ziet meteen welk een overwegend aandeel Pastoor Walgrave heeft genomen in dit tijdschrift. Denk aan de honderden werken die hij geduldig en nauwkeurig heeft doorplozen en u zult telkens merken hoe hij ze getoetst heeft aan de wijsgeerige, aan de zedelijke normen onzer katholieke levensopvatting. Herziet de schrijvers-beelden die hij teekende en u zult meedragen een levensbeeld, bekeken met het oog van een katholiek kunstenaar.

* * *

Ik denk aan het woord dat hij aanhaalt in zijn Sheehan-artikel (1927, blz. 95-101) « *Remember your soul and liberty... De ziel is 't eenige ware goed* » daarin trilt de levenszenuw van Walgrave. En dan komen mij voor den geest de slotwoorden van zijn artikel over G. Segers : « *Zijn werk is een zegen voor zijn volk dat hem trouw eert en eeren zal* (1926 blz. 245). Ook dit woord is voor hem zelf geschreven. Een van Walgrave's oud-leerlingen — Joz. Simons — schetste in Boekengids (1928 blz. 225-231) een levensbeeld van den dichter, den leeraar en legde daarin de warme erkentelijkheid van heelder studentengeslachten.

En wanneer we terugdenken aan zoovele tijdschriften, waaraan Walgrave medewerkte, dan weten we daar ook verscholen op vele bladzijden bewonderende woorden over zijn leven en zijn werk.

Dr J. Persyn heeft, in den Standaard (6-3-30) — bij Walgrave's overlijden — een ontroerende hulde gebracht aan zijn trouwen vriend en dezes werk en leven gesitueerd. Dr J. Persyn sprak ook, dien lentemooien Donderdag voormiddag waarop Past. Walgrave ten grave werd gedragen, en in zijn woord lag gouden klokkenklank van vriendschap en bewondering, doch huiverde ook weemoed om zooveel goeds en schoons dat met dezen dichter, denker, estheet, priester was heengegaan.

Zoo staan ook nu rondom Hem, al de medewerkers en al de lezers van Boekengids, die in Hem verloren een trouwen voorvechter, een hartelijken vriend, een hooggeschatten « gids »,

* * *

Dierbare Overledene, Gij hebt altijd in den dienst gewerkt van het volk; met Uw talenten gewoekerd om dit volk te geven al wat « den volke goed is » : Uw poëzie, uw bijbelspelen, uw Gezelle-studies, uw essays, uw Mariaspel van Halle. Gij zijt een weldaad geweest voor Vlaanderen. Ook door dit tijdschrift. Want niemand kan berekenen de diepte noch de breedte van den invloed die van uw omvangrijke medewerking is uitgegaan. Uw leven blijve voor ons een rijke les en, heel bepaald voor Boekengids — waarin de harteklop van Uw levensbeschouwing slaat — willen we aan Uw *geest*, aan Uw *voorlichters-roeping* trouw blijven, opdat de « hoogere begrippen in de letterkunde » er nooit verloren gaan.

En er zal wel geen lezer van Boekengids zijn die te uwer lafenis geen Wees-Gegroetje bidden zal Haar ter eere, die Ge zoo hartstochtelijk hebt liefgehad : Ons Lieve Vrouwke; Haar wie ge Uw heele leven hadt gewijd en die Ge in de uiterste stonde — in het uur van den dood — nog hebt begroet met een woord van trillende ontroering.

Blijf waken over Boekengids, opdat Uw geest vaardig blijve over allen die aan dit tijdschrtft meewerken.

Dat is onze bede tot U nu we dit neerschrijven, zooals het ook onze bede was, wanneer we stonden, aan de breed-deinende heuvelen van uw Zuid-Brabant, en volgden in uw parochiekerk *Uw* Requiem-Mis. En het trillende licht dat over de heerlijke einders van Vollezeele

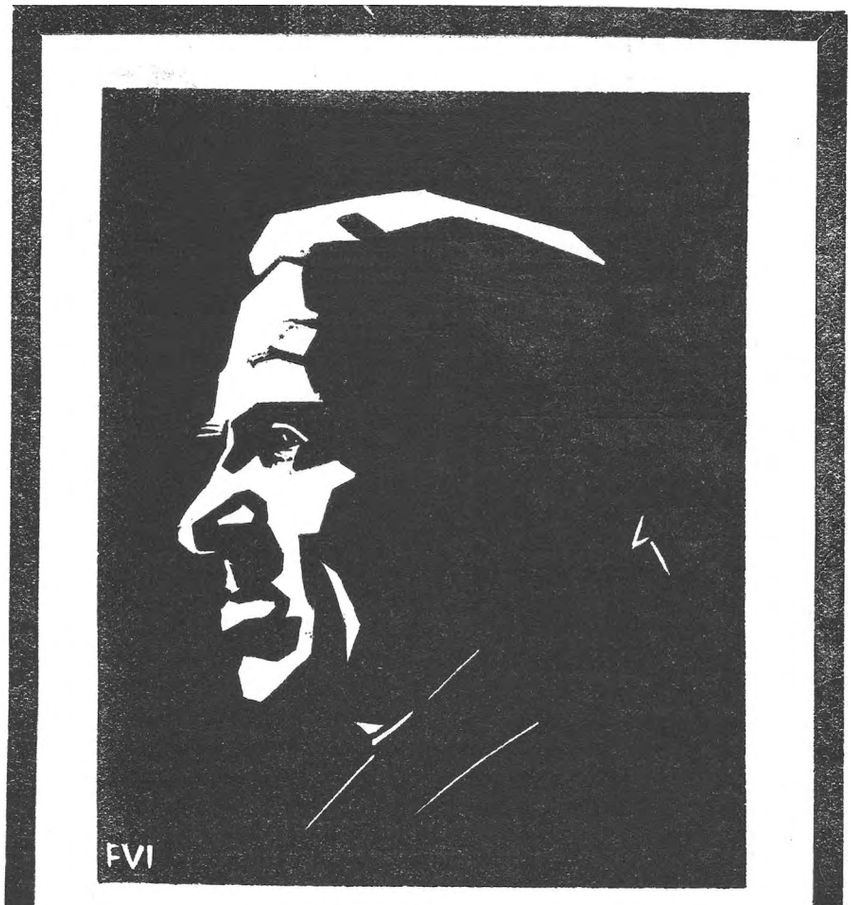

Z. E. H. AL. WALGRAVE

1876 — † 1930

toen te stralen hing, was voor ons het klare zinnebeeld van het Licht dat voor U openglansde in het eeuwige Land waar U wachtende was Uw Heer ende meester G. Gezelle bij den troon van Jezus' lieve Moeder onder den lichtkrans van Godes Zonne!

P. S. — Een volledige bibliographie van Walgrave's werken is te vinden in Boekengids, 1928, blz. 230-31.

FRITZ REUTER (1810-1874)

Deze, nu nog zeer populaire, Duitsche verteller blijft om twee redenen een belangrijke verschijning: als regionalistisch schrijver en als groote humorist der Duitsche letteren.

In de eerste helft der 19e eeuw ontstond er, gelijkloopend met de ineerherstelling van het gevoel als levensrichtende factor, een merkwaardige opbloei van de dialectische literatuur in alle landen van Europa. Denk even aan onzen Gezelle en aan de Provençaalsche dichters. Aanvankelijk lag aan deze beweging een bewuste filologische tendenz ten grondslag. Zoo beoogde de platduitsche dichter Klaus Groth met zijn poëzie, een verrijking en verfrissching der Duitsche taal door het opdelven en vereeuwigen der levende en plastische taalschatten, die het Nederduitsche dialekt zoo rijkelijk biedt. Bij Reuter zoowel als bij John Brinckman was deze bezorgdheid in mindere mate aanwezig. De eerste, die ons hier vooral interesseert, schreef zijn werk in het platduitsch uit innerlijke aandrang; het was omzeggens de democratische inslag van zijn karakter die hem dwong zijn gehoor te zoeken bij de gewone lieden van het land, waaronder hij leefde.

Fritz Reuter werd geboren te Stavenhagen in Mecklenburg-Schwerin als zoon van den burgemeester. Voor de rechtsstudie opgeleid, gaf hij er den brui aan en voleindde ze zelfs na 15 jaar niet. Dat typeert al direkt zijn karakter dat eerder geneigd was tot lichtzinnigheid en een goedmoedig zich-laten-gaan dan tot eerzucht en vlijt. Volledigheidshalve moeten we hier bijvoegen dat Fritz Reuter intusschen de doodstraf had opgeloopen om een onschuldig studentikoos avontuur dat bleek het Pruissisch Staatsregiem aan het wankelen te hebben gebracht. Hij kwam er met zeven jaar vestingstraf van af. Naderhand vestigde hij zich op het land om de landhuishoudkunde ter plaatse te bestudeeren. Deze periode inspireerde hem zijn meesterwerk: « *Ut mine Stromtid* » (Uit mijne Leerjaren op het Land). In 1850 huwde hij en leefde tot aan zijn dood gemakkelijk van zijne pen.

Zijn eerste publicatie was een bundel : « *Anekdoten en rijmpjes* » die zeer populair werden maar voor een hedendaagsch lezer eerder banaal aandoen. Hetzelfde kan gezegd worden van zijn berijmde verhalen : « *De Reis naar België* », « *Zonder Huisvesting* » en « *Rommelzoo* ».

In zijn prozaverhalen is Reuter verweg op zijn best. « *Zijn Doorluchtigheidje* » uitgezonderd, een tamelijk langdradig pseudo-historisch verhaal dat reeds vroeger verschenen was, heeft Reuter zijn verhalen gebundeld onder de gemeenschappelijke titel: « *Gedroogde Kruiden* » (Olle Kamellen).

Daaronder hebben we: « *Uit den Fransche Tijd* » het vertelt tallooze avonturen van « maraudeurs » of soldaten van de Napoleaansche armee die uit Rusland den terugtocht maken over Westphalen. Het wemelt van kluchtige en dramatische gebeurtenissen die onveranderlijk een gemoedelijk en humoristisch verloop krijgen.

FRITZ REUTER

Daarnaast hebben we : « *Uit mijn Vestingstijd* » een zeer lezenswaardige brok over de zeven jaren die hij in de gevangenis doorbracht. Hier reeds komt zijn ware aanleg en zijn schrijverstalent glorieus tot zijn recht. Vooral echter is dit het geval in zijn erkend meesterwerk « *Uit mijn Leerjaren op het Land* » (Ut mine Stromtid).

Deze drie werken zouden in elke boekerij moeten voorhanden zijn; het is de beste en veredelende volkslektuur die zich denken laat. Typen als Onkel Bräsig en Pomuchelskopp zijn zoo plastisch en levend voorgesteld dat niemand ze ooit vergeet. Ze zijn zoo typisch voor het platduitsche volksleven dat we zeggen mogen dat de schrijver ze bedoeld heeft als de incarnatie van de landelijke zeden. Daarbij komt dan de fijne charme van taal en de goedmoedige humor die Reuter als ingredient van zijn eigen karakter, rond zijne figuren geweven heeft. Zonder te moralizeeren weet deze schrijver het schoone en goede te doen triomfeeren over de schaduwen van leed en onrecht omdat deze triomf naar zijn meening, het natuurlijke en optimistische leidmotief is van het leven zelf.

In vergelijking met buitenlandsche humoristen moet er weliswaar opgemerkt worden dat de humor van Reuter 'n beetje log en lichtzinnig aandoet naast de fijne-wijsgeerige satire der Engelsche humoristen, en dat vele zijner geestige invallen hun frischheid voor ons hebben verloren maar dat alles laat zijn verdienste onaangetast : in zijne vele plezierige boeken de waarde der gezond moraal op vurige en meesleepende wijze onderlijnd te hebben.

O. J. A. H.

Bibliografie

7391 ANEKDOTEN EN RIJMPJES. 2 dln. — Geestige vertellingen, waarvan sommige wel hun frischheid verloren hebben. — V, 83.8 : 81

7392 GEDROOGDE KRUIDEN. — Onder dezen titel bundelde hij 19 verhalen, alle vol gezonde blijheid en levensvreugde. — V. 83.8

7393 HANNE NUTE EN DE KLEINE POEDEL. — Een grappige geschiedenis van vogels en menschen; onschuldig. — V. 82

7394 HERINNERINGEN UIT MIJNE LEERJAREN OP HET LAND, 3 dln. — Reuter's meesterwerk : herinneringen uit den tijd toen hij, na zijn gevangenisleven, landjonker speelde in zijn geboortestreek. Gemakkelijk en plezierig. — IV, 83: 93

7395 HOE IK AAN EEN VROUW KWAM. — De titel zegt genoeg waarover het gaat. — IV, 83 : 93

7396 MIJNE LEERJAREN OP HET LAND, 2 dln. — Eene ietwat ingekorte uitgave van « Herinneringen ». — IV, 83: 93

7397 MONTECHI EN CAPULETTE (verscheen ook onder titel: De Mecklenburgsche Montecchi). — Een interessant en nog steeds lezenswaard boek. — IV, 83.9

7398 DE REIS NAAR BELGIË en GEEN THUIS. — Een berijmd verhaal, een beetje verouderd. — V, 81 : 91

7399 ROMMELZOO. — Een bundel van vijf geestige vertellingen. — IV, 83.8

7400 TWEE VROOLIJKE GESCHIEDENISSEN, die grappig en onschuldig zijn. — V, 83.8

7401 UIT MIJN VESTINGSTIJD. — Over de jaren die hij in verschillende gevangenissen doorbracht. Toch zonnig en vol levensvreugde. — IV, 83 : 93

7402 ZIJN DOORLUCHTIGHEIDJE. — Een beetje vergeten, maar toch nog lezenswaard. — IV. 83

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Bibliotheekwezen in Duitschland. Er wordt op dit oogenblik in Duitschland een formidabele propaganda gevoerd voor het openbaar bibliotheekwezen. De getallen welke het tijdschrift « De Duitsche Boekerij » uit Leipzig publiceert wijzen op een zeer grooten bloei der bibliotheken in de groote centra, een bloei waarvan de volgende cijfers slechts een zeer flauw denkbeeld geven : Berlijn bezit 9,35 millioen boeken in zijn O. B.; Munchen 4,26 millioen; Leipzig 3,13 millioen; Stuttgart 1,4 millioen; Hamburg 1,37 millioen en Breslau 1,23 millloen. Munchen bezit het grootste aantal boeken per inwoner in zijn Boekerijen, nl. 6,2,

Jacobus Van Looy. Zooals de kranten reeds meedeelden is in de laatste dagen van Februari de bekende Nederlandsche auteur Jacobus Van Looy overleden in zijn geboortestad Haarlem. Hij werd geboren in 1855 en was dus ongeveer 74. Zijn ouders stierven vroeg en hij werd opgenomen in het stedelijk weeshuis, waarna hij letterzetter werd in een drukkerij. Later trok hij naar Amsterdam en studeerde er aan de Akademie waar hij in 1883 den Prijs van Rome haalde. en daardoor in staat gesteld werd een studiereis te maken door Italië, Spanje en

Marokko. Tegelijk zette hij zich aan 't schrijven, en vestigde zich in 1907 opnieuw te Haarlem. Aan zijn reizen danken we zijn mooie « Schetsen » die in 1886 in de Nieuwe Gids verschenen. Hij schreef een aantal werken in proza en zelfs een berijmd verhaal: zijn boek « Feesten » werd destijds door Herman Robbers begroet als « het schoonste prozawerk onzer Nederlandsche letteren ». Het meeste naam verwierf hij met « Jaapje », een autobiografie die Jul. Persyn destijds met zooveel enthousiasme bij het Vlaamsche lezerspubliek binnenleidde. Van Looy was een realist, doch een prachtig realist, en een individualist uit wiens werk een warme menschelijkheid straalt. Hij had een nobel menschenhart, vol diep gevoel en grooten eenvoud.

Pelgrim-Tentoonstelling. Bij gelegenheid van het Kongres en de Internationale Tentoonstelling voor religieuse kunst, welke de Pelgrim inrichtte te Antwerpen in den loop van Februari, werd een dag gewijd aan het probleem der katholieke literatuur in Vlaanderen. Op de vergaderingen namen het woord E. P. Reypens, S. J,; Pieter Buckinx; André Desmedts, E. P. Nuyens, O. P.; en Aug, Van Cauwelaert. Uit deze spreekbeurten is het bewustzijn duidelijk geworden dat het probleem der katholieke literatuur zich met den dag scherper stelt, en vooreerst een duidelijke bepaling en toelichting vraagt om veel begripsverwarring rond deze kwestie, ook bij katholieken, op te ruimen.

† **Z. E. H. Aloïs Walgrave.** Eerwaarde Heer Aloïs Walgrave, onze medewerker, overleed op Zaterdag 1 Maart ll. in een kliniek te Brugge. Waar deze priesterdichter een onzer vooraanstaande en meest aktieve medewerkers was vanaf de eerste ure, kunnen we niet anders dan hier in dankbaarheid gedenken de enorme somme werk waarvan elk nummer van ons tijdschrift getuigt, ten bate onzer katholieke bibliotheken. De boekbesprekingen welke hij schreef zijn haast niet meer te tellen. Over Walgrave als mensch en Walgrave als kunstenaar en Gezelle-kenner schreef Jozef Simons destijd een interessant artikel in het Septembernummer 1928, hetwelk we onze lezers dringend verzoeken te willen herlezen bij deze gelegenheid.

Lux aeterna luceat ei.

E. P. Joz. Verschueren, S. J. En om den keizer te geven wat des keizers is, wenschen we hier de aandacht onzer lezers te vragen voor onzen mede-redakteur E. P. Verschueren, S. J., wiens naam in de wetenschappelijke wereld deze laatste maanden herhaaldelijk genoemd werd. We zijn het zoo gewoon van jongsaf georiënteerd te worden naar het buitenland dat we op den duur geneigd worden te vragen « wat goed kan er uit Vlaanderen komen » wanneer er hier een daad gesteld wordt op artistiek of wetenschappelijk terrein, Maar we hebben figuren op beide terreinen waar ook het buitenland naar opziet. Naast den bibliograaf die het « *Bibliografisch Woordenboek* » samenstelde en den encyclopaedist die het mirakel verwezenlijkte van het « *Modern Woordenboek* » is daar de man die de eenige groote en absoluut wetenschappelijke en volledige *Atlas* voor het onderwijs uitgaf, en in zeven talen een

Missiekaart der Paters Jesuieten samenstelde, naar het uiterlijke een wandkaart in kleuren van 4 meter op 1,20; innerlijk een werk waarvan alleen een vennootschap van geograaf, encyclopedist, taalkundige, teekenaar, statistiekbouwer, drukker en proeflezer, zich een gedacht kan vormen. Waar ons tijdschrift over dit œuvre elders uitweidt dacht het ons hier de plaats en deze de gelegenheid een « hoerra » te roepen voor dit taaie werk van onzen sympathieken mede-redakteur, die zonder doctoraat of andere titels het werk doet van en voor tweehonderd gedoktoreerde professors bij het middelbaar onderwijs.

ROMAN-KRONIEK

Ik heb hier voor mij de bontste mengeling romans liggen die in te denken is, alle geschreven door menschen van dezen tijd; die wonen binnen het Nederlandsch taalgebied. Ik zit eraan te denken hoe ik door dit half dozijn boeken een lijn zou kunnen trekken of een verband ontdekken. Hoe de schrijvers der geschiedenis onzer literatuur het later zullen klaarspelen over de romanproduktie van dezen tijd, met de bekende methode van schuifjes en vakjes: realistische romans, psychologische romans, sociale romans etcetera, is voor me een raadsel. Arthur van Schendel, van Deyssel, Couperus leenden zich perfekt tot deze klasseering, en oogstten dies den dank van alle handboek-samenstellende professors en alle literatuur-studeerende jongelui. Het was zoo gemakkelijk, kwestie van klasseering, weet ge. Maar nu zijn er menschen die nog mordikus sociale romans willen schrijven in een tijd dat een « wijze en voorzienige » wetgeving al die onhebbelijkheden doet verdwijnen; anderen die nog met boerenromans voor den dag komen nu immers de heimatliteratuur beslist afgedaan heeft en ge in het eerste het beste dorpsblad diepzinnigheden kunt vernemen over het vereuropeeschen der kunst en der letterkunde; die na Dostojewski en Hamsun, Strindberg en Bourget nog aan psychologie willen doen, of den bouw van een historischen roman aandurven. Misschien vind ik één mogelijkheid van antwoord op vraag één hierboven, in vraag twee hiernavolgend: hoeveel van die romans komen er wel ooit terecht in onze handboeken van literatuur? En naderen we niet den tijd dat een flink en vooruitziend uitgever van grooter belang wordt voor den afzet van een roman dan een ernstig, knap, talentvol, geestig auteur? Hebben we niet een dagbladpers die meesterwerken ontdekt — of desnoods maakt — en de onzinnigste theorieën verkoopt over zestienderangs-schrijvers die toevallig bevriend zijn met een redakteurtje bij een krant?

Als het nog altijd waar is wat Ibsen schreef, dat het leven een strijd met duistere machten is onder de gewelven van hart en geest, en een kunstwerk alleen kan ontstaan uit deze strijd; dus dat de kunstenaar dient te vechten tegen zichzelf om de geboorte van een kunstwerk mogelijk te maken; dus dat kunst niet is een gemoedelijkheidje of een

tijdverdrijf of een liefhebberij, — dan kan onze konklusie wel zijn dat de arbeiders talrijk zijn, en de oogst nochtans zeer klein; dat alleen wie geworsteld heeft en dus een boodschap kan brengen, een waarachtig kunstwerk kan geven. En hiermee verantwoord ik wat volgen gaat.

7403 ANTOON COOLEN, van wie ge met 'n glimlach kunt zeggen dat hij « nog » boerenromans schrijft, is met een nieuw boek voor den dag gekomen : « **Het donkere Licht** » **(IV)**. Een roman uit de peel: heimatlich, regionalistisch, dialektisch zelfs. Het Noord-Brabant van even over de grens, met hetzelfde volk, hetzelfde geloof, dezelfde strijd, dezelfde miseries als beneden de politieke grens die de twee deelen van deze vlaamsche hoek staatkundig scheidt. Maar er is dezen keer meer dan in de vroegere romans van Coolen : van den teekenaar der realiteit des dagelijkschen levens bij den armen peelwerker, evolueerde hij hier tot de geweldige sociale en ethische problemen die ook dezen verlaten uithoek tusschen Vlaanderen en Holland beroeren. De wijsheid van Lou Lichtveld die in zijn inleiding tot het « Letterkundig Jaarboek » '30 peroreert : « De boerenromans... van Coolen... zijn volkomen waardeloos als bijdragen tot een nieuwe en eigentijdsche literatuur, en op de Europeesche boekenmarkt van een doorslaande inferioriteit » ben ik bereid toe te geven in den zin welke de kritikus aan deze woorden wenscht te geven. Maar die « eigenlijke literatuur » en die « Europeesche boekenmarkt » lap ik met oorlof aan mijn hielen als ze heimatwerken als deze van Coolen uitsluit omdat ze zich beperken tot het onmiddellijke, en den mensch behandelen in het kader van zijn eigen omgeving — toegegeven dat ze klein, onbelangrijk en zelfs oninteressant kan zijn. Wat deed Hamsun anders die in zoowat alle Europeesche talen gelezen wordt; wat Dostojewski, wat Grazia Deledda, Stählberg, Mann, Gogol, Lagerlöf — exkuus voor de volgorde dezer namen —? Coolen laat voor een wroeter uit den peel het sociaal probleem oprijzen, niet als gevolg aan miseries en hongerlijden, werkeloosheid en onmacht, maar door zijn oudste meisje dat hij gedwongen naar de fabriek te Eindhoven moet laten gaan om een gulden bij te verdienen. De zaken gaan hun onafwendbaren gang en het onvermijdelijke gebeurt zekeren dag. Zwangerschap, abortus, ziekte, ten slotte ontferming van den harden vader. Een nieuw leven. Het is rauw, en ontzettend, al heeft het « geval » veel van zijn ontzetting verloren door het bewustzijn van de veelvuldigheid ervan, en het gemis aan reserve waarmee die dingen dagelijks in de literatuur behandeld worden. Maar in het kleien huisje van den turfsteker Simon Wijnands en onder den lagen hemel van den peel is het een ontzettend iets : hiermee heeft het sociaal probleem en zijn ethische gevolgen haar intrede gedaan in deze uiterste uithoek van het land, waarvan Coolen voor het eerst den naam uitsprak in de literatuur en waarvan de Haagsche dames voor 't eerst van hoorden in zijn boerenromans. Misschien oordeelt de wijze kritiek dat het sociaal probleem nogal laat gesteld wordt bij Coolen. Intusschen is het er, en meteen is ook de laatste reserve welke we stelden om zijn romans als een der

markantste uitingen van de romanliteratuur dezer laatste jaren te beschouwen, weggenomen. In den rommel der psycho-realistische romantiek van George Kettmann, Mathilde van Balen, Henri van Booven, Zoetmulder, etcetera, is het werk van Antoon Coolen het verzoenend element der hedendaagsche Nederlandsche romanliteratuur.

7404 Van den Mechelaar KORNEEL GOOSSENS het dingetje dat heet « **Marionet speelt zelf** » **(IV).** 't Is al enkele maanden oud en, hoop ik, enkele maanden vergeten. Dat zit hem zoo ineen: een sufferig mismaakt godshuismanneke die al jaren achtereen aan zijn bochel het voorrecht dankt in de kavalkade te mogen dansen voor de reuzenfamilie, voelt zekeren dag den lust ontwaken nog ééns in zijn leven te kunnen dansen voor Mieke, de geliefde reuzin; en zoo sterk wordt op den duur dat verlangen dat hij zich zekeren dag laat opsluiten in het stadsmagazijn waar de reuzenfamilie huist, en per slot van rekening verliefd geraakt op het aanvallige beeld. Er gaat een stoet; de reuzen zijn erbij en ook de bochel moet van de partij wezen. Wat gebeurt. Anders echter dan de snotterige verliefdheid van het manneke het zich had voorgesteld. Bedenk zelf welke psychologische diepzinnigheden hierbij wel niet te pas kunnen komen. Het schrijven van zooiets heet ik tijdverlies en het opeischen van onze aandacht voor dit onbelangrijk geval eenvoudig pretentie. Met literatuur heeft dit boekje net zooveel uitstaans als mijn pijp. Het is geen kwestie van kunst, psychologie, goeden smaak of iets dergelijks : alleen het gezond verstand eischt toch dat alleen wie wat te zeggen heeft een boek schrijve en begrijpen dat deze tijd te ernstig en te grootsch is om aan dergelijke dingen tijd, papier, inkt en energie te verknoeien. We zijn er ons perfekt van bewust van de beteekenis der daad een boek te schrijven, dat uit noodzakelijkheid van het kunstenaarschap een stuk is zijner ziel en een getuigenis zijner levensbeschouwing. Er is geen kritikus ter wereld die dat niet telkens zal voelen wanneer hij geroepen wordt te getuigen voor of tegen het boek dat een auteur wenscht binnengeleid te zien bij het boekenlezend publiek. Elke scheppingsdaad wekt op zichzelf sympathie; een kunstwerk veronderstelt een levensvizie en een strijd; tegenover een geschreven of geschilderd produkt dat geboren is uit een loutere handigheid van hanteering der pen of het penseel, en de zucht of de manie alles pittoresk of typisch te vinden in het leven, sta ik sceptisch. Die handigheid en die typeermanie heeft ons al kasten vol boeken bezorgd, het eene al onbenulliger dan het andere. Voor den jongen sympathieken Mechelaar, Korneel Goossens, wensch ik uitterharte dat hij den strijd aanga met den geest waaruit werk als deze « Marionet » ontstond. We hebben ook hem noodig.

7005 ◆ MARIE KOENEN'S laatste boek heet **Stormenland (IV).** Het werd reeds maanden achtereen aangekondigd door het jonge tijdschrift « De Gemeenschap », is om en bij de vijfhonderd bladzij dik, en taai als kalfsleder. De schrijfster vertelt de strijd van Radboud, de koning der Friezen, de weerbarstige wodandienaars, tegen de bekeerde Franken en

met name tegen Willebrord, de Ierssche zendeling en bisschop, zoon van Wilgis de Northumbriër. Het zijn twee krachten die elkaar waard zijn, de geweldige Radboud met den Thorhamer en Willebrord, de apostel uit Ierland met het Kruis. Daardoorheen de strijd van Grimoald om Radbouds' dochter Theudezinde, een der eerste Friesche bekeerlingen, later na een krisis om haar geloof en den geweldigen dood van haar echtgenoot, een nederige boetelinge. In deze zevend'eeuwsche atmosfeer domineert het wapengeweld omwille van het Evangelie, niet ondanks het Evangelie. Ons interesseert deze episode uit de oude geschiedenis omdat het de bekeering geldt van deze lage landen bij de zee; omdat het een grootsche en geweldige getuigenis is van deze tijd en dit volk waarvan wij de kleinkinderen zijn en waarvan we uit ons schoolboek weinig meer onthielden dan de woorden Neustrasie, Austrasie, Grimoald, maires du palais, Rois fainéants. Er is iets Germaansch in dit boek, of liever het is Germaansch : somber, grootsch, ongeproportionneerd, hartstochtelijk. Maar als kunstwerk sta ik sceptisch tegenover deze roman. Het is een zeer ingewikkeld en zeer uitgewerkt geschiedkundig werk dat vooral uw verstand en uw geheugen opeischt en getuigt van ontzaglijke voorstudie door de schrijfster. Het is niet een boek van een vrouw. Vergeleken bij « Het Koninkje » staat « Stormenland » wetenschappelijk en dokumentarisch hooger, litterair echter lager. Om het belang van het behandelde en het grootsche opzet van het boek denk ik echter dat het als historische raman niet zoo licht zal vergeten worden, en als katholiek werk in vele kringen sympathiek onthaald worden, wat het trouwens ook verdient.

Een psychologische roman naar het oude recept schreef ELISABETH
7406 ZERNIKE. « **De Loop der Dingen** » **(III)** vertelt hoe een jonge man en een jong meisje die overigens met elkaar niets gemeens hebben, samen in een klein zeilbootje naar Engeland reizen. Voor de tweede is het eigenlijk een vlucht; ze wil zich losmaken uit haar banale niet-begrijpende omgeving. In Engeland gaat ieder zijn weg : het meisje trouwt en is gelukkig, tot haar man sneuvelt in den oorlog en ze weer alleen staat. Hij werkt zich op, wordt een koopman van beteekenis, trouwt, en vervreemdt van zijn vrouw, tot hij zekeren dag Elisabeth ontmoet, en met haar « vriendschap » sluit. Hij beseft nu eerst wat zij voor hem had kunnen zijn. Het is een fijn gezien en uitstekend geschreven boek, alleen gloeiend vervelend, dat spel van menschen die na hun huwelijk onfeilbaar-regelmatig tot het besef komen dat ze zich in elkaar vergist hebben; allerlei vriendschappen sluiten en daarbij zich zitten dood te piekeren over hun betrekking tot hun echtgenooten waaruit zij even zoo min als wij wijs kunnen. Het leven biedt per slot toch nog andere kansen dan het eeuwige passioneel huwelijk met de onvermijdelijke desillusie en de buitenechtelijke platonische of schuldige vriendschappen. Het is week en zielloos van atmosfeer, en, alhoewel niet bepaald onbehoorlijk, maakt het boek u lastig om de enge gezichtskring en de bijna onontkomelijke desillusie. Litterair is het een zeer genietbare roman, die de

traditie voortzet der vrouwelijke psychologische-romanliteratuur van het geslacht Carry van Bruggen, van Gogh-Kaulbach, van Ammers-Küller, Reyneke van Stuwe, Boudier-Bakker, etcetera.

7407 De belangrijke gebeurtenis dezer maand is het verschijnen van ARTHUR BROECKAERT'S « **Roomdale's Jongelieden** » **(IV')** een roman in twee deelen van een scherpe realiteit, en een zeer helder inzicht in aktueele toestanden. We kennen den auteur van dit boek reeds door het kleine boekje dat voor een jaar of zes van hem verscheen : « De Verrassingen van Stijn ». Dit boek nu is tamelijk gebrekkig gebouwd en eerder slordig geschreven; er wordt veel aan theorethische zielkunde gedaan met diepzinnige beschouwingen en uitweidingen die bedoeld zijn dit op zichzelf hoogst belangrijk boek een psychologisch karakter te bezorgen; een element dat sommigen als een onmisbaar ingredient van een zichzelf respekteerenden roman voorop schijnen te stellen. Zonder de uitrafelingen over het liefdes- en geslachtsleven dezer jongelieden zou dit boek niets aan belang verloren hebben; ik meen overigens niet dat het grootsche gebeuren der tien jaar welke deze jonge mannen doormaken rechtstreeks verband houdt met hun privaat leven. Althans niet in dit boek.

« Roomdale's Jongelieden » behandelt, in het kader van een Oost-Vlaamsch stadje, de politieke gebeurtenissen welke zich over Vlaanderen voltrokken sedert den zomer veertien. De geest van strijd en de zucht naar zelfstandigheid die de jongeren bezielde in de Vlaamsche beweging, tegenover de gematigde houding der ouderen. De oorlog en de onmiddellijke inzinking van het Vlaamsch bewustzijn, en het even direkte offensief dat de franskiljonsche notabelen inzetten via Rood-Kruis en voedingskomiteit; het ontstaan en de groei der aktivistische gedachte gedurende de bezetting, waartoe langzamerhand een aantal intellektueelen en studenten toetraden ; de opening der Vlaamsche Hoogeschool en de stichting van den Raad van Vlaanderen; de houding en de verdediging van Lodewijk Dosfel tegenover het meer vooruitstrevend element; de uitroeping van Vlaanderens zelfstandigheid. Daartusschen de opeisching der werkeloozen en de onmenschelijke behandelingen die ze ondergingen en waarbij zoovelen hun gezondheid of hun leven lieten. De terugkomst der regeering na den wapenstilstand, de terreur der militaire gerechtshoven en de terreur der opgezweepte straatschoeljes die de huizen plunderden; de inzinking van het aktivisme en tegelijkertijd de zegevierende opmarsch van de frontbeweging. Daarboven de figuren der drie, vier Roomdaalsche studenten, van Lieven, de opgeeischte zivielarbeider, Advokaat Loncke, de hoogeschoolleeraar, Dosfel de goedertieren leider, Wivina de jonge vrouw die sterk is en sterk maakt, en naar wie de verlangens der Roomdaalsche studenten uitgaan. Het is een grootsch en episch werk; het boek waar velen in Vlaanderen reeds tien jaar op wachten, misschien het volledigste oorlogsboek dat in dit land geschreven werd, en zeker het meest objektieve. Zoo we het niet kunnen heeten « het » epos van Vlaanderen gedurende

deze jaren van ontzetting, dan is het tekort aan literaire zelfstandigheid en grootsche ontroering en epiek hiervan de oorzaak. Misschien deed de auteur niet goed de strijd te lokaliseeren in een kleine stad; of hem te concentreeren in een midden van menschen die hierbij slechts een zeer bijkomstige rol speelden. Misschien zijn de hoofdfiguren der beweging te schematisch behandeld. Misschien verwachten we eenvoudig van dit boek wat het niet bedoelde te geven. Maar ondanks dit alles blijft het een grootsch en geweldig boek, omdat het de strijd teekent in deze wanhoopsmomenten van Vlaanderens geschiedenis, toen de kalmsten alleen hun passie lieten spreken, en de meest bezadigden meer naar het hart luisterden dan naar het verstand. Ieder staat het vrij te denken over dit boek wat hij wil; misschien zijn er ook middens waar het niet wenschelijk of niet toegelaten is deze geweldige gebeurtenissen die bijna beslisten over Vlaanderen, op te roepen. Maar niemand kan dit boek gansch onopgemerkt voorbijgaan. Hier speelt zich een stuk onzer geschiedenis waarvan we nu nog steeds de vruchten en de gevolgen ondergaan.

ERNEST VANDER HALLEN.

HET BOEK DER MAAND

T'onzent in 't Westland (*), door HERWIN EECKEL

7408 ◆ IV — Na de handige maar wel wat onbezonnen reclame over dit « het epos van het Westland » stond de verwachting strak gespannen. Is het dan te verwonderen dat u soms bij het lezen een gevoel van teleurstelling bekruipt? Dàt « het epos »? Nu, zóó zal de schrijver het zeker niet bedoeld hebben. Eerder een reeks losse en onsamenhangende schetsen en herinneringen van reeds lang verleden tijden en gewoontens uit zijn geboortedorp, ginder verre ergens, in het Westen. Zoo heeft het boek buiten zijn letterkundige ook nog een belangrijke folkloristische waarde. — Laat ik er nu eerst bondig al het kwaad van zeggen dat ik er over denk. — Ten eerste, heeft de schrijver een weddenschap aangegaan om zijn lezers eens te oversoppen en te verbluffen met West-Vlaamsch en Westlandsch? Ik heb onder den oorlog gelegenheid te over gehad om me in te wijden in de geheimen van het « bachten-de-kupe'sch», zelfs maanden gelegen ergens op een uithoek van « Veerdeghem » naar

HERWIN EECKEL

Pypegale op, wie weet kennis gemaakt met het overschot van de helden van dit boek. En tot mijn schande heb ik zoo waar mijn De Bo moeten voor de pinnen halen om er door te geraken. Zullen de gewone lezers het spoor niet bijster geraken? — Ten tweede, overladenheid in alle opzichten, overtolligheden die alles overwoekeren: synoniemen en stafrijmen, herhalingen en tautologieën. Veel te lange zinnen: ik heb er opgeteekend van niet minder dan 33 reken (blz. 333), een nog veel ingewikkelder van 22 (blz. 258). Ge hebt ze voor het rapen, en ik daag ieder spraakkunstenaar uit om zoo iets bij een eerste aandachtige lezing in zijn geledingen te doorschouwen. Daarenboven, herhaling van zekere stijlmiddelen als het hernemen van het onderwerp door een voornaamwoord, het aanwenden van een voorloopig onderwerp, het onderbreken van den zin door woordjes als « gelijk » of tusschenzinnetjes : dingetjes die op den langen duur vermoeiend werken of niet ongekunsteld schijnen. Een paar schetsen zijn op een wanhopige wijze uitgesponnen (*Levien, Het Maaltje, Hij en Zij*); andere zijn belast en beladen met uitweidingen die den bouw breken of het verhaal belemmeren. Mij schoot onwillekeurig een niet welwillende opmerking van Voltaire door het geheugen waar hij het heeft over de Nederlandsche uitvoerigheid : « le style hollandois: cent mots pour un ». — Ten derde, een paar onkieschheden die beter wegbleven. — En nochtans, ondanks die gebreken, is « T'onzent in Westland » *het boek van de maand*. Of liever, niet alle maanden komt er zoo een op de Vlaamsche boekenmarkt. Het is de oprechte weergave van een klein wereldje op zijn eigen, een bonte reeks films van het menschelijk treur- en blijspel, zoo scherp bekeken en raak getypeerd dat het beeld u voor eeuwig en altijd bijblijft. Niet scherp en bijtend, maar geestig en vergoelijkend stalt schrijver hier niet enkel de kleine kantjes en belachelijkheden van zijn evennaaste uit, maar hij weet ook door te dringen tot de innige zieleschoonheid van die eenvoudige menschjes : zoo behooren de vier « Witte Zielen » tot het beste van het boek. Snoei een deel van het uitbundige weg, en sommige van die schetsen zijn modellen van uitbeelding en plasticiteit, diepe menschenkennis en goedlachschen humor; b. v. de vier dierennovellen, Het Sleuterke, Middag, Een Leeuw zonder Tanden. — Moge dit boek dan de belofte zijn van gedegener en evenwichtiger werk, dat door bondigheid en tucht streeft naar volmaakte schoonheid.

Dr A. Boon, pr.

(*) Brussel, N. V. Standaardboekhandel, 1930, (22 × 17) 432 blz., 35 fr.

2. — Godsdienst

7409 **Callewaerts, C., Mgr.** — Over Liturgisch Mishooren. **264**
◆ **Emich, M.** — De Vrouw en de Liturgie. **264**
X. **264**
Misteksten voor het Volk: 1. De Drie Missen van Kerstdag. 2. I-V Zondag van de Vasten. 3. Palmzondag. 4. Paaschviering. — *Brugge, Abdij Steenbrugge. (Misteksten voor het Volk, nr. 1, 2, 3, 4) 1929, (15 × 10) elk 32 blz.* *elk 0,50 fr.*
V — We verheugen ons over de ruime verspreiding van nummer I uit deze reeks. (37.000 exemplaren in min dan 8 dagen) — Dat bewijst hoe onze menschen verlangen de liturgische plechtigheden mee te leven. Thans hebben we reeds 4 nummers, welke naast een vrije omschrijving van het gewone der H. Mis de paraphrase bevatten der missen, der palmplechtigheid en der Vespers voor Paschen. — De twee volgende brochuren openen een nieuwe reeks: « de Ora en labora-serie ». Monseigneur Callewaerts biedt ons een zeer heldere uiteenzetting van het Eucharistisch Offer en toont ons hoe we kunnen medeofferen. M. Emich onderzoekt welke plaats de vrouw inneemt in de liturgie, bewijst dat de liturgie volkomen aangepast is aan de psyche der vrouw en toont aan hoe de vrouw het liturgisch leven kan en moet bevorderen bij zich zelf en bij de anderen. Al deze brochuren dienen zoo wijd mogelijk verspreid onder ons volk. L. Van Hulle, pr.

7410 **De Nolf, Aug., Redemptorist** **24**
◆ Koningin van den Kruistocht. Onze Lieve Vrouw van Altijddurenden Bijstand. *Geïll. met 1 plaat. — Leuven, Redemptoristenklooster, 1929, 3e uitg. (14 × 9) 32 blz.* *1 fr.*
V — Naar 't beeld van O. L. V. van Altijddurenden Bijstand, geleidt S. de kruistochters, en drukt hun wel op 't hart dat die Lieve Vrouw, Middelares aller Genaden, hun Koningin is. Daarop volgen gebeden voor H. Mis, Kommunie en andere aangelegenheden welke de kruistochters in vereeniging brengen met O. L. V. van Altijddurenden Bijstand. Binnen kort verschijnt 't boekje, gansch herwerkt, op grooter formaat. D. De Pauw, O. P.

7411 **De Nolf, August, Redemptorist** **24**
◆ Volksnoveen. Ter eere van O. L. Vrouw van Altijddurenden Bijstand, Middelares aller Genaden, Koningin van den Kruistocht. *Met 1 plaat. — Leuven, Redemptoristenklooster, 1929, 4e druk (12 × 8) 160 blz.* *5 fr.*
V — Dit boekje dat benevens de noveen al de oefeningen behelst, welke gewone kerkboekjes bevatten, bereikt reeds zijn 50e duizend. Dit zegt genoeg. L. V. H.

7412 **Mary Loyola, Mother** **24**
◆ Soldaten van Christus. Voor onze Jongens en Meisjes, die gevormd zijn en hunne plechtige heilige Communie gedaan hebben. Met eene voorrede van Dr J. Van Vessem, S. J. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. B. K. — A'dam, R. K. Boekcentrale, 1927, (18×14) 258 blz.* *geb. fl. 2,25 (22,50 fr.)*
V — Op meesterlijke wijze wordt in dit boek het woord van Sint-Paulus ontwikkeld: Strijd als een goed soldaat van Jezus-Christus. Het is niet

gemakkelijk zulk onderwerp zoodanig te behandelen dat het gelezen en gaarne gelezen wordt door ons jong volk, en daar is Moeder M. Loyola toch weer in geslaagd. Ze spreekt over ridders en veldheer, over regiment en vaandel, over uitrusting, bewapening, verkennen, over slagveld en reservetroepen, en haast ongemerkt weet ze dit alles toe te passen op den geestelijken strijd. Daarbij komen tallooze voorbeelden helpen om de aandacht levendig te houden. — Voor priesters en onderwijzers zal dit boek, evenals al de andere van M. M. Loyola een kostbare hulp zijn.

F. VERMUYTEN, PR.

7413 **Meschler, M., S. J.** **24 : 32**

DE HEILIGE PINKSTERGAVE. *Vert. uit h. Duitsch dr. Jul. Teernstra, C. S. Sp. — Weert, Missiehuis H. Geest, 1928, (24 × 15) 455 blz.* *fl. 3*

IV — Blijft een der merkwaardigste geestelijke schriften van onzen tijd, die u voeren tot in het hart der geloofsleer en u daar laten baden in haar volle licht en kracht. Denkt aan levenswerken als die van een D. Columba, een P. Huf. En of het een mooi opzet was, een Summa te schrijven, — ook voor ruimeren lezerskring —, uitgaande van de leer over den H. Geest! Zeker staat P. Meschler's geduldige en allesomvattende bouw daar in gave schoonheid, waarvan al de heerlijkheden om beurt vóór het licht treden; nochthans wordt de hulp van een eenvoudig beeld of treffend voorbeeld niet versmaad; tevens wellen, tot ons groot nut, voortdurend warme bezieling en uitstekende toepassingen op. Oordeel zelf over den grootschen inhoud : 1. De H. Geest in zijn wezen, een weergave van het merg van St. Thomas; 2. De H. Geest in den tijd, in de orde der Verlossing, O. en N. Verbond, kerk en instellingen; 3. De H. Geest, beginsel van zieleleven, met o. a. schr's beroemde beschrijving der Gaven naar Suarez; 4. Het kristen menschdom, in den geest van P. Pesch; 5. De dienst van den H. Geest, in enkele mooie proeven van overwegingen, o. m. op Sequentie, Hymnus, Feestdag. Waar alles om zoo te zeggen vermeld wordt, is het misschien spijtig dat het H. Oliesel niet, zooals andere deelen der stof, als een geheel behandeld wordt. — De vorm is als bijzaak gehouden, toch maakt schr's heldere geest en apostelhart indruk. Deze vertaling (een zwaar stuk!) is een weldaad. Hier hebt ge iets degelijks zoo voor studie als voor overweging, onderrichting, en bezieling in de waarheid.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7414 **Oberrauch, Herculanus, O. F. M.** **24**

ZOO WORDT GE VOLMAAKT. *Vert. uit h. Duitsch dr. P. Mattheus Verjans, O. F. M. Geïll. met plaat. — Antwerpen, Seraf, (Seraf-Serie) 1929, (16 × 13) 118 blz.* *7 fr.*

V — Talrijk en degelijk zijn de ascetische werkjes van dezen gekenden zielenleider. In dit boekje handelt hij over de volmaaktheid : haar wezen, de redenen om ze na te streven en de middelen om ze te bereiken worden klaar uiteengezet. Op een dier middelen heeft de vertaler bijzonderen nadruk willen leggen door hier een kort werkje aan toe te voegen van Pater Menge over de « *Overweging* ». Een mooi boekje, wijs en praktisch. 't Sluit goed aan bij het 1e nr uit de « Seraf-serie » dat meer geschikt is voor beginnelingen.

L. VAN HULLE, PR.

7415 **Ohlmeier, Theophiel, O. F. M.** **24**

ZOO KOMT GE VOORUIT IN HET GEESTELIJK LEVEN. *Vert. uit h. Duitsch dr. P. Mattheus Verjans, O. F. M. Geïll. met 1 plaat. — Antwerpen, Seraf, (Seraf-serie, Nr 1) 1929, (16 × 22) 55 blz.* *3 fr.*

V — In de ascetisch-mystieke beweging die in de naoorlogsche jaren in de meeste katholieke landen een nieuwe uitbreiding heeft genomen, wil Vlaanderen zijn plaats innemen. Daartoe zal deze nieuwe serie « Seraf » het hare bijbrengen. Het eerste « Serafke », in zijn lief pakje, komt aan hen die van goeden wil zijn boodschappen, hoe ze het moeten aan boord leggen om zeker en rap vooruit te komen in het geestelijk leven. In weinige bladzijden geeft het een klare uiteenzetting van christelijke ascese. Een mooi boekje, praktisch opgevat en aantrekkelijk geschreven. Het verdient een ruime verspreiding niet enkel bij priesters, maar ook — en vooral — bij de talrijke leeken die hongeren naar zielevoedsel.

L. VAN HULLE, PR.

7416 **Plus, Raoul, S. J.** **24**

◆ KATHOLIEKE HEILIGHEID. *Vert. uit h. Fransch dr. A. P. P. Kluivers, pr. — 's Bosch, Teulings, 1929, (20 × 13) 144 blz.* *fl. 1,90*

V — Toujours Plus. Na inleidende begrippen en een betoog, waar zooals altijd bij P. Plus, menige gedachten nog eens warm voorgedragen worden, volgt een repertorium of lijst van heilige personen uit de XIXe en XXe eeuw, elk met kortere of langere bijzonderheden. Te veel hooi op den vork. Toch nuttig en stichtend. Zeer goed vertaald.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7417 **Strotmann, Feodor, Dr.** **26 : 28**

◆ JAHWE SCHAPHAT. Een Gedachte over Kristen-Eenheid. *Geïll. met 2 photos. — Rijswijk, Kruisvaarders van St. Jan, 1929, (22 × 15) 244 blz.* *fl. 2,90*

IV — Het gaat niet op eenig denkbeeld te geven van dit heerlijke boek van den begenadigden Hollandschen priester-apostel der hereeniging, die zoo vroegtijdig (29 jaar) overleed. Uw hart zwelt, wiekt in het licht des geloofs vrij uit over dien akker van tijden en volkeren welke de wereld is, en gloeit, gloeit mee bij de warme stem, de wakkere en teedere, ginder in het donker kamertjen, te Praag. Iets toch over de hoofdgedachte, t. w. dat het er heden, en in de eerste plaats met betrekking tot kristeneenheid, om gaat konsekwent volkristen te zijn, en uit ons kristendom, als ik het zoo mag zeggen, de meest godsdienstige stukken naar voren te brengen, ja ten slotte : Drie-eenheid, Kristus- en H. Geestmysterie, en wezenlijke liefdegemeenschap. In dien stralenbundel, hoe valt dan, bij openhartige en heldere beschouwing, heel het stel vooroordeelen van alle slag! Doch behalve betoog, hebben we hier een « Ter Waarheid », een juichen ook om de kristene weelde, en een allerteederst smachten in boete- en hoopgebed. En zulke uitstekende gaven dank zij dewelke de mensch en dichter er doordringt: vaste en lenige hand om het licht te verspreiden, gave verbeelding in parabelen vertoond, en aldoor een zoete en edele vlam van bezieling in het zielvolle woord!

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7418 **Verlinden, Pastoor** **29**

◆ HET ANTOINISME. Zijn Ontstaan, zijn Ziekenbehandeling, zijn Godsdienst en zijn Eeredienst. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, (Godsd. en soc. Trakten nr. 8) 1929, (18 × 12) 44 blz.* *2 fr.*

V — Schrijver stelt ons eerst den stichter der sekte voor, verhaalt dan haar ontstaan, bespreekt haar ziekenbehandeling, wijst op de tegenstrijdigheden van haar godsdienstig stelsel, om te eindigen met een woord over haar eeredienst. — Inlichtingen nopens het aantal volgelingen alsook nadere gegevens over de plaatsen waar ze meest verspreid

zijn, ontbreken. Enkele uitdrukkingen zooals: « wat zijn we ezels naast dien verlichten bol », « zat Antoine soms te Gheel toen hij dit schreef », vind ik min gelukkig. — Een zaakrijk boekje, best geschikt om onze menschen den onzin van het Antoinisme — dat nu ook in Vlaanderen zoekt door te dringen — te doen inzien. L. VAN HULLE.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

7419 **De Hovre, Frans, Dr.** **23 : 37 : 92**

◆ 'T KATHOLICME. Zijn Paedagogen. Zijn paedagogiek. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1930, (25 × 16) 488 blz.* *48 fr.*

V — Een boek van blijvende waarde. Op 't gebied van de katholieke paedagogiek spreekt Dr. De Hovre het meest gezaghebbende woord in Vlaanderen. Dit lijvig werk handelt om de beurt over : 1. Het organisch verband tusschen levensbeschouwing en opvoedingsleer. Schrijver is ingewijd als niet een in de menigvuldige moderne paedagogische stroomingen, met diep wijsgeerig inzicht toont hij de wijsgeerige bedding aan die oorsprong en leiding geeft aan elk opvoedingssysteem. — 2. de hoofdlijnen der katholieke levensbeschouwing. — Geen algeheele wijsgeerige uiteenzetting, geen theologisch tractaat, maar een apologie der katholieke levensbeschouwing ten overstaan van de moderne levensbeschouwingen. Eigenlijk is 't een inleiding tot de katholieke paedagogiek en prachtig slaagt schrijver erin het universeele van het katholicisme te doen vatten tegenover de eenzijdigheid der moderne levensbeschouwingen. Een voor ons bemoedigende studie; want we leeren hier bevroeden den rijkdom onzer levensopvatting die toelaat al het goede van niet-katholieke systemen te vereenigen. — 3. Typische katholieke paedagogen van onzen tijd. En typisch zijn ze inderdaad: Mgr. Spalding, de Amerikaan; Kard. Newman, de Engelschman; Mgr. Dupanloup, de Franschman; Mgr. Mercier, de Belg; Otto Willman, de Duitscher. Een sterk boeiende lezing. — 4. De hoofdlijnen der katholieke opvoedingstheorie. Het besluit zijner breed-opgevatte studie. Een keurwerk. — Eén schaduw: taal en stijl. Hem werd van gezaghebbende zijde gewezen op jammerlijke tekorten en slordigheid. Hij passe het schoentje aan. Wij wenschen dat een volgende uitgave — die heel zeker spoedig volgen zal — in keuriger Nederlandsch te wereld in en rondgaan moge.

A. VAN DEN DRIES, PR.

7420 **Janssen, A., Kan.** **17 : 23 : 34**

◆ DE ZEDENLEER EN HET BELASTINGWEZEN. — *Antwerpen, Sociaal economische Academie (Verhandeling, nr. 1), 1929, (20 × 15) 26 blz.* *2,50 fr.*

IV — Zoo duidelijk en grondig mogelijk zet de Hooggeleerde Schrijver zijn kiesch onderwerp uiteen: waarom en in hoever de belastingen verplichtend zijn in geweten. Met reden legt hij dezen grondslag : wie deel uitmaakt van de burgerlijke gemeenschap, heeft krachtens de wettelijke rechtvaardigheid den plicht in behoorlijke mate er toe bij te dragen om de noodige onkosten van die gemeenschap te helpen dekken en het algemeen welzijn te bevorderen. Trouwens zoo vervullen de rijken ook hun duren plicht van een deel van hun overvloed te doen dienen tot het welzijn van anderen; wat niet dadelijk als socialisme mag uitgekreten worden. Zeer raak antwoordt Kan. Janssen aan hen die zich

ergeren aan de stelling der theologen die de belastingwetten voor louter-penaal houden. Naar onze bescheiden meening, had hij toch wat meer mogen drukken op den plicht van den Staat van geen nuttelooze of bedenkelijke uitgaven te doen : het geld dat hij verspillen zou, komt hem niet rechtmatig toe. J. SALSMANS, S. I.

7421 Strauven, J. Th. **4393 : 37 : 34**

OVER HET BEGINSEL MOEDERTAAL-VOERTAAL EN OVER TWEEDE TAALONDERRICHT OP DE LAGERE SCHOOL. — *Antwerpen, De Sikkel, 1930, (20 x 14) 64 blz.* *5 fr.*

V — In een kristal-helder betoog komt deze ervaren schoolman op voor het grondbeginsel « moedertaal-voertaal ». Dit princiep verdedigt hij van opvoedkundig en kultureel standpunt uit. Alle afwijking van dit beginsel remt de verstandsontwikkeling, is schadelijk voor het onderwijs en verlamt de opvoeding. Inspecteur Strauven schrijft kerngezonde taal, waar hij er op wijst welke vérstrekkende beteekenis de taal heeft voor een volk en hoe gevaarlijk het is voor den Staat een chronisch geschil tusschen natie en Staat in 't leven te houden. Tegenover de fameuze « liberté du père de famille » plaatst hij de gegronde eischen van de school, de opvoeding en de volksgemeenschap; landstaal-voertaal, om de gaafheid der kultuurautonomie te verzekeren. Het onderwijsstelsel van Brussel wordt onder de paedagogische X-stralen geplaatst en de diagnose luidt : een moorddadige kanker! Na het overzicht der klaarsprekende statistieken over het nutteloos en tijdroovend onderwijs der 2e taal in de lagere school, na het leerzaam overzicht over de tweetaligheid in het buitenland, zal elk onbevooroordeeld lezer graag instemmen met de logische besluiten van dezen gezaghebbenden opvoeder.
A. VERBIST.

7422 Van Dievoet, Emiel en Rondou, Jozef **34 : 63**

◆ WAT EIGENAAR EN PACHTER VAN ONS PACHTRECHT BEHOOREN TE WETEN. — *Leuven, Belgische Boerenbond, 1929, (24 × 16) 186 blz.* *10 fr.*

V — Uiterst nuttige handleiding, waarmede zoowel de geleerde schrijvers als de « Boerenbond » groote diensten bewijzen aan de talrijke belanghebbenden. Het is moeilijk de tamelijk ingewikkelde pachtkwestie volledíger en bevattelijker te behandelen. M. J. V.

4. — Taalkunde

7423 Conrad, Joseph **830 : 42 : 37**

TYPHOON. *Bewerkt dr. Dr C. E. De Haas. — Groningen, Wolters (A new English Library), 1929, (18 × 12) 138 blz.* *fl. 1,40*

V — In dit prachtig boekje zullen de Engelschleerenden vooreerst een schat van zeemanstaal leeren en de beschrijving of liever het verhaal genieten van een storm op zee, zooals er weinige te lezen zijn. Het aantrekkelijke van de historie is de invloed van het onverschrokken en kalm beleid van den kapitein op de bemanning, en zelfs op de lading Chineesche koelies, die hij meevoert. De verklarende nota's zijn deels Engelsche ophelderingen en omschrijvingen, deels Nederlandsche vertalingen. AL. WALGRAVE, PR.

7424 De Froe, A., Dr. **83 : 42 : 37**

THE INTERLINEAR SERIES. An Adventure of the Scarlet Pimpernel. — *Groningen, Noordhoff (Interlinear Series) 1929, (20 × 16) 35 blz.* *fl. 0,55*

V — Het eerste hoofdstuk van *The Scarlet Pimpernel* van Barones Orczy wordt hier ten gerieve van Engelschleerenden met vertalingen tusschen de regels en Engelsche omschrijvingen in voetnota's verstaanbaar gemaakt. De vertaling tusschen de regels is niet doorloopend, alleen maar onder zulke woorden of zinsneden, die eenige moeilijkheid opleveren. Ik geloof dat zulke methode, na de eerste begrippen van uitspraakleer en Engelsche spraakleer, snel tot loopende lezing van schrijvers zal brengen. AL. WALGRAVE, PR.

7425 **Gallas, K. R.** **44 : 4393 : 37**

FRANSCH SCHOOLWOORDENBOEK, ten gebruike aan Gymnasia, Hooger-Burgerscholen, Handelsscholen, Kweekscholen en Mulo-scholen. — *Wolters, Groningen, 1929, 3e druk, (19×13) 1068 blz.* *geb. fl. 5,90*

7426 **Gallas, K. R. en Herckenrath, C. R. C.** **44 : 4393**

FRANSCH WOORDENBOEK : 1e DEEL. FRANSCH-NEDERLANDSCH. — 2e DEEL. NEDERLANDSCH-FRANSCH. — *Groningen, Wolters, 1929, 2 dln. (19×13) 621 blz.* *geb. fl. 3,75*

7427 **Muller, F. Jzn., Dr. en Renkema, E. H., Dr.** **47 : 4393**

BEKNOPT LATIJNSCH-NEDERLANDSCH WOORDENBOEK. — *Groningen, Wolters, 1929 (19 × 13) XII, 1083 blz.* *geb. fl. 5,90*

7428 **Ten Bruggencate, K.** **42 : 4393**

ENGELSCH WOORDENBOEK : 1e DEEL. ENGELSCH-NEDERLANDSCH. — 2e DEEL. NEDERLANDSCH-ENGELSCH. — *Groningen, Wolters, 11e verbeterde en vermeerderde uitgave. 2 dln. (19 × 13) elk 841 blz.* *elk fl. 3,75*

7429 **Van Gelderen, I.** **43 : 4393**

DUITSCH WOORDENBOEK : 1e DEEL. DUITSCH-NEDERLANDSCH. — 2e DEEL. NEDERLANDSCH-DUITSCH. — *Groningen, Wolters. 1926, 6e verb. en verm. uitgave (20 × 14) 756, 816 blz.* *elk geb. fl. 4,25*

7430 **Van Wageningen, J., Dr.** **47 : 4393**

LATIJNSCH WOORDENBOEK. — *Groningen, Wolters, 1929, (24 × 18) 1045 blz.* *geb. fl 9,90*

V — De firma Wolters Groningen welke zich sedert jaren specialiseert in het uitgeven van wetenschappelijke- en schooluitgaven, liet een reeks woordenboeken verschijnen en herdrukken, waarvan men hierboven auteurs en titels lezen kan. We hebben deze woordenboeken ingekeken en op 't goed-valle-'t uit de bruikbaarheid en de wetenschappelijke waarde ervan onderzocht. We aarzelen niet te zeggen dat deze woordenboeken voor het gebruik in het onderwijs en bij persoonlijke studie der talen een onmisbaar en zeer gedokumenteerd materiaal vormen, en zeer gerust de vergelijking kunnen doorstaan met de lijvige en dikwijls zeer onpraktische « dictionnaires » welke wij in onze studiejaren uitsluitelijk gebruiken konden. De leeraars bij het humaniora- en middelbaar onderwijs wie deze regels onder oogen mochten komen maken we dringend attent op deze woordenboeken, en geven hun in overweging welk ontzaglijk voordeel het voor den student beteekent woordenboeken te gebruiken met zijn moedertaal als basis, in plaats van de nog altijd in gebruik zijnde Fransche dictionnaires. Het is niet doenbaar elk dezer afzonderlijk en uitvoerig te bespreken; sommige ervan zijn trouwens genoeg bekend dan dat er nog publiciteit rond gemaakt dient; we wenschen alleen dat deze uitgaven het gemeengoed mogen worden van

onze Vlaamsche studenten, zooals ze het zijn in de Nederlandsche onderwijsgestichten. We wenschen echter speciaal de aandacht te vragen voor het « Latijnsch Woordenboek » van Van Wageningen, dat me een der interessantste werken van dien aard schijnt te zijn, en aan zeer hooge philologische eischen voldoet. Wanneer zullen we toch in Vlaanderen deze kostbare wetenschappelijke geschenken die het noorden ons biedt, naar waarden apprecieeren? Terloops gezegd : de prijs van deze woordenboeken is merkelijk lager dan deze van de hier gebruikte Fransche edities. B. G.

7431 **Harraden, Beatrice** **83 : 42 : 37**

SHIPS THAT PASS IN THE NIGHT. — *Groningen, Noordhoff, 1929, 4e druk, (20 × 14) 147 blz.* *fl. 1,90*

III — De bekende roman van Harraden met de romantische liefde van twee zieken in het Zwitsersche winterhotel, Robert Allitsen en Bernardine Holme, die uit hun aanvankelijk scepticisme tot wederzijdsche liefde komen, welke nog na Bernardine's dood voortleeft. Een mooi verhaal, helaas voor katholieken te veel *door valsche voorstellingen ontsierd. Alleen rijpere lezers* kunnen het, wat de zedenleer betreft, tot leer- en leesboek gebruiken. De uitgave volgens de methode der Gruno Series is overigens voor reeds gevorderden keurig en practisch.
AL. WALGRAVE, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

7432 **Eikendal, W. J. C.** **629**

CONSTRUCTIE, WERKING, ONDERHOUD EN REPARATIE VAN DEN AUTOMOBIEL : 1e Deel. DE MOTOR. Handboek voor Vakman en Automobilist. *Geïll. met 347 afb. naar foto's en teekeningen. — A'dam, N. V. Kosmos, 1929, 2 dln (23 × 16) 369 blz.* *fl. 6,90; geb. fl. 7,90*

V — Het eerste deel van het werk van Eikendal is een prachtwerk met 347 afbeeldingen naar foto's en teekeningen. De elf hoofdstukken worden ingedeeld in twee groepen. De eerste handelt over de « Theorie van den ontploffingsmotor » met behandeling van : vier- en tweetactproces, vermogen, de verbranding en het drijfwerk. De tweede groep bespreekt de « constructie van den motor » en beschrijft de algemeene bouw, het hoofddrijfwerk, het hulpdrijfwerk, de schuiven-motoren, de smering en de koeling. Het instudeeren van ieder begrip is zonder de minste moeilijkheid, gezien de klaarheid der uiteenzetting en de duidelijkheid der afbeeldingen. Het werk beantwoordt stellig aan het streven van den schrijner; namelijk : Aan hen die uit liefhebberij of om den broode een wat diepere kennis van de theorie en de constructie van den automobiel willen bekomen, een duidelijke gids te wezen. Het boek is een handleiding voor den onwetende en een praktisch raadsman voor den meer gevorderde. Wij verwijzen dan naar het 2e deel dat in aanpassing bij het eerste de waarde van het geheel op een nog hooger peil brengt. Ir G. VAN ERMEN.

7433 **Eikendal, W. J. C.** **629**

CONSTRUCTIE-WERKING. ONDERHOUD EN REPARATIE VAN DEN AUTOMOTIEL. Handboek voor Vakman en Automobilist : 2e Deel, Carburatie. Ontsteking, Chassis. *Geïll. met 304 afb. — A'dam, N. V. Kosmos, 1929, 2 dln. (23 × 16) 294 blz.* *fl. 6,90; geb. fl. 7,90*

V — Het tweede deel van het werk van Eikendal is een onberispelijk werk met 304 afbeeldingen op extra papier en zuiveren druk. De schrijver geeft de indeeling van elf hoofdstukken in twee groepen: a) Hulpapparaten, carburatie en ontsteking. b) Het chassis. — In aansluiting bij het eerste deel van dit werk verkrijgt men een ongeëvenaard prachtig boek, dat aan elkeen, die de finantieele moeilijkheden kan overwinnen, aan te bevelen is. — Ieder onderdeel van den modernen automobiel vindt zijn plaats in dit werk; en ieder gedacht, hoe diep theoretisch het ook moge wezen, wordt uitgebreid behandeld. — De automobiel-techniekers die dit werk in hun bezit hebben, zullen het in menige omstandigheid kunnen raadplegen, en alzoo een maximum-rendeering bekomen van de uitgave. Ir G. VAN ERMEN.

7434 **Van den Berg, Pl., architect** **69 : 62 : 669**

HANDBOEK VOOR STERKTEBEREKENINGEN van Paalfundeeringen, Gewapend Beton, Muren, Fabriekschoorsteenen, Kolommen, Liggers en Kappen. *Geïll. — A'dam, Van Mantgem en De Does, 1929, (23 × 15) 400 blz. fl. 9,50*

V—Een lijvig boekdeel van volle 400 bladzijden, dat door zijn stijlvollen omslag, fraai zwaar papier, zuivere druk en korrekte teekeningen aan de hoogste eischen voldoet. Vooreerst een korte beschrijving van mechanica, graphostatica en sterkteleer (buigingsmomenten, traagheidsmomenten, enz.) Dan volgen de meer speciale gevallen, als het bepalen der zwaarte van kolommen, en van de staven in kappen waarin knikspanningen optreden, alles berekend naar de nieuwere methode met de formules van Euler en Tetmayer. Het werk is rijk voorzien van uitgebreide tabellen voor alle soort berekeningen : draagvermogen van houten en ijzeren balken, gewapend beton en heipalen, dat alles met uitvoerige toelichtingen en vele voorbeelden van berekeningen. Uitgebreide examenvraagstukken met oplossingen sluiten het werk. Het is een zeer nuttig vakboek voor den man van de praktijk, en voor hen die zich voorbereiden tot het examen van bouwkundig opzichter, betontechnicus, enz. Ten zeerste aanbevolen. Ir G. VAN ERMEN.

7. — Schoone Kunsten

7435 **Bernard, Charles** **73**

WIJNANTS ALBUM MET BESCHRIJVENDEN TEKST. *Geïll. met 49 platen. — Antwerpen, 'De Sikkel, 1930, (32 × 24) 32 blz.* *60 fr.*

III — Heusch, de « Sikkel » weet fijne zaken in een fijn pak te steken! Dit album, met de keur van den Mechelschen beeldhouwer, Ernest Wijnants' œuvre, mag alleszins met rechtmatigen trots den kunstkenner voorgeschoven. Zijn oogen zullen er schoonheid drinken. In licht badende, levende lijnen- en vormen-schoonheid. De schoonheid van het vrouwenbeeld, geboetseerd door een vaardig kunstenaar naar eigen wereldvisie : versmelting van idealisme en realisme die zegeviert over perversiteit en zinnelijkheid, die de materie als het ware vergeestelijkt. De bijgaande tekst van Ch. Bernard's hand is niet slechts zooals de titel vermeldt « beschrijvend », maar, hoe sober ook, rijk omlijstend en kenschetsend het werk en de persoonlijkheid van dezen eenzamen mensch en kunstenaar. Dr C. GODELAINE.

7436 **Godelaine, C.** **75 : 92**

◆ KUNSTSCHILDER KAREL THEUNISSEN. 1. Tekst; 2. Album met 16 platen. — *Peer, Kunst Adelt, Achtste Jaargang, nr. 152, 1929, (22 × 14) 19 blz. 10 fr.*

V — Eene brochure die men met een waar genoegen leest, die eere doet aan het initiatief van Kunst Adelt, en de kunst verspreidt onder het volk. In gemoedelijken stijl, zonder grooten omhaal van woorden, zonder opdringerij noch op 't voetstuk-lichterij, wordt ons een beeld geteekend van den kunstenaar. Theunissen, zegt Godelaine, is een bij uitstek volksche Limburger en deze herkomst sloeg op zijn werk den stempel van frissche realiteit, badend in dichterlijke atmosfeer. Hij is een knap normaal mensch: evenwichtig voor gevoel, verstand en verbeelding. Hij is geen geniaal experimenteerder; hij neemt uit vernieuwingen wat hem nuttig is en steeds onder beheer en toezicht van ingewortelde kunstprincipes. En ontleedt dan wat we aan den schilder hebben, aan zijn landschappen, wat episodisch opgevat, aan zijn genrestukken, die eventjes aanleunen tegen een suggestief brokje natuur, aan zijne portretten bijzonder, en ook wel aan zijn religieuze kunst voor dewelke hij opkijkt naar Jacob Smits. — Godelaine heft geen overdreven bazuingeschal; maar « een artist, van het gehalte van een Theunissen, die zich dusdanige discipline weet op te leggen, die moet hoogten bereiken, die produceert gewis en zeker, ware blijvende kunst ». De uitgeverij heeft een volksboek bedoeld, dus goedkoop; spijtig maar dat zulks eventjes schaadt aan de waarde der afbeeldingen.

J. HALLEZ, PR.

7437 **Xenophon** **59 : 79**

PAARDRIJDEN. Eene Handleiding voor den Ruiter. *Naar h. Grieksch door C. A. Van Woelderen. Met 14 pl. — Den Haag, van Stockum & Zn., 1928, 3e druk (20 × 14) 110 blz.* *fl. 2,25*

V — Hoe moet zoo'n frisch Grieksch traktaatje paardmenschen van nu verrassen en boeien! Maar men denkt in het bijzonder aan de Humaniora: een kostbaar boek bij Anabasis en Ilias en kunstonderwijs. Doch ook een leek hoort met genoegen dien wonderbaar klaren geest en dat frissche woord van Xenophon. Veel wat hier voor paarden geldt herinnert X's opvoedingsregelen voor kind en jongeling.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

7438 **Grauls, A. W.** **81**

CANTABILE. — *Antwerpen, De Regenboog, 1929, (23 × 15) 79 blz.* *22 fr.*

IV — Primitief doen en primitief zijn, is twee. Ironisch doen en... poëtisch zijn, is ook twee. Het primitieve en het ironische kunnen bronnen worden van poëzie, als 't maar spontaan gevoeld is. Of het bij *Grauls* immer het geval is, betwijfel ik sterk. Niet altijd tref ik bij hem een ontroerde en ontroerende vorm. Er zijn waarachtige gedichten bij als « De Zeeman », « Blijheid », « Momentopname ». Daar is in deze kleine bundel wel 't een en 't ander zoo gewild en geforceerd dat het moeilijk « cantabile » blijft. Bij het vers aan « Zuster Gudulla » moet ik aanmerken dat het getuigt van een niet-begrijpen van het kloosteroffer. De ondergrondsche ironie maakt dat gemis niet goed.

Dr K. ELEBAERS, PR.

7439 **Heynen, H. G.** **81**

◆ RIJMPJES EN LIJMPJES. Wat Dichtjes en wat Deuntjes, voor Dochterjes en Zeuntjes. *Geïll. dr. Van Geldorp. — 's Bosch, N. V. Malmberg, 1929, (21 × 16) 143 blz.* *fl. 1,20*

VIA-B — Goede kinderversjes maken is geen kleinigheid, juist omdat men geen kind meer is, als men zulke gedichtjes schrijft; kinderversjes moeten spontaan, naïef, ongekunsteld, echt zijn, echt kinderlijk en toch vol eenvoudig-ware poëzie. In dezen bundel van juist honderd versjes zijn er, buiten kijf, een zeker aantal, die op den eeretitel een kindergedichtje te zijn, mogen bogen; daarom beveel ik hem dan ook aan bij onderwijzers en onderwijzeressen, die soms niet weten wat hun gastjes als opzegstukje aan te leeren. Voor Zuid-Nederland is hij, wegens zijn specifiek Hollandsche woorden en wendingen, minder geschikt; toch is er voor Zuid-Nederlanders nog wel keus genoeg, meen ik, om zich het koopje van « *Rijmpjes en Lijmpjes* » niet te berouwen.

Dr V. NAVEAU.

7440 **Van de Voorde, Urbain** **81**

PER UMBRAM VITAE. — *Antwerpen, De Sikkel; Santpoort, Mees, 1929, (21 × 14) 57 blz.* *30 fr.*

III — Of het niet eerder: « Per Umbram Mortis » moest zijn? Deze keuze uit « De Haard der ziel » en « Diepere krachten ». Bereikt Van de Voorde eensdaags het doel? We kennen nu al zooveel wegen door hem gevolgd: het droeve Noordzeehuis, de bakenteekens in de nacht, Baudelaire's en Verhaerens avondstad, en Van de Woestijne's herfstbosch, alles gedrongen in een uit de zeventiende eeuw opgezochte schriftuur. Waar hij thans, naar het voorkomt, op weg is om het pak van den ouden mensch af te schudden en naar het licht op te schieten, vind ik het uitgeven dezer bloemlezing uit ouder werk eerder spijtig.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

82. TOONEELLITERATUUR.

7441 **Putman, Willem** **82**

◆ DRIE. Tooneelspel in drie bedrijven (2 h. 1 d. 1 f.) — *Kortrijk, Vermaut, 1930, (19 × 14) 95 blz.* *18 fr.*

III — Psycho-analytisch driehoekspel met katholiek getinte strekking. — Het christen en eerlijk gemoed van Jean, den vriend des huizes, eerzaam, overgevoelig en schuchter ministeriebediende, weerhoudt dezen zijn zondige neiging in te volgen tot het raadselachtig en ietwat erfelijk belast vrouwtje van den rijken, jovialen en amoreelen bankier, Paul. Als Jean door Paul's toedoen, uit zijn stille en vrome sfeer wordt gerukt en geworpen in het jachtig en materieel financiersmilieu, dan verstompt zijn kiesch geweten; in die mate dat hij het faillissement van zijn vriend en weldoener (?) bewerkt om Elly voor zich te hebben. Maar Elly heeft van den vromen Jean geleerd wat al kracht er te putten is uit vroom gelooven en innig bidden. Zij wijst het schandig aanzoek van Jean dan ook beslist van de hand en wel om zich nauwer aan haar geslagen man te hechten. Jean pleegt zelfmoord. *Technisch* zit dit tooneelspel knap in den haak. *Zielkundig* niet. Natuurlijkerwijze gesproken is de psychologische ommekeer in Jean en Elly mogelijk en waar. Van op de planken bekeken, doet hij onwaar aan. *De karakterteekening* door daad en vooral woord van Jean en Paul is degelijk. Maar dat volstaat niet. Karakterteekening om haar zelfswil is een verkeerd beginsel. Het uitgebeeld karakter en de omstandigheden waarin het zich ontwikkelt, moeten interessant zijn. Het Paul-motief is niks boeiend. Tot roerender, inniger en dies interessanter tooneeltjes geeft aanleiding het geval Jean-Elly. Maar hier maakt Putman het zich wat al te gemakkelijk om aangrijpende en blijvende kunst te leveren. Met de zelfmoord zit de katholieke criticus erg verlegen.

Dr C. GODELAINE.

7442 Entbroukx, Arie **82**

◆ De wonderbare Rit. Kristelijk spel in drie Bedrijven (voor Dames). — *Kortrijk, Vermaut, 1929, (19 × 14) 140 blz.* *18 fr.*

V — Maseurke-proloogzegster schetst wezen en positie van den mensch in 't algemeen, van Ste Odrada in 't bijzonder. Dan gaan de hoofdphasen uit 't leven der heilige. — I. D. Het kind, de jonkvrouw, de bruid christi en haar beproevingen. II. D. De lijdensweg, de gedwongen verloving met veto. III. D. Door tusschenkomst van O. L. V., redding in wonderbaren rit en mirakelen. Laatste en zielsgelukkige levensdagen der heilige. — Meer dan middelmatig werk. Entbroukx geen would-be tooneelspel fabrikant; een artist. Woordtekst leeft, zit vol menschelijkheid, afwisseling en pittige geestigheid. Te doelbewust moraliseerend in III. Dialoog sober, met sprekend, suggestief, sappig woord; gehouden in volkschen toonaard. Tooneeltjes als die met de biddende kindertjes (I. 1), de duiveltjes-footballers (I. 2) de djente spinsters (I. 3), de kleurige jaarmarkt (III. 7); typische figuren als die van Cunegonde, Pek en Begga — de hoofdfiguren komen uit de detailleering niet duidelijk afgelijnd naar voren —; het tikje moderniteit dat het oud gegeven dichter bij haalt, dat alles verraadt in den schrijver meer dan doorsnee-opmerkingsgave, dito fantasie, smaak en dialogeerkunst. Als geheel en alzijdig bekeken is I haast onberispelijk. De deelen II en III breken de harmonie en credibiliteit: schrijver wil de gansche legende verwerken. Maar wat in het leven één en waar is, doet daarom nog niet zoo aan in de artistieke en aesthetische transpositie ervan. II en III duchtig snoeien: zal veel redden en dit merkwaardig stuk den verdienden bijval verzekeren. Dr C. Godelaine.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

7443 Bourget, Paul **83.1**

◆ Onze Daden volgen Ons: 1^e^ en 2^e^ Deel. *Vert. uit h. Fransch dr. H. H. J. Maas. — A'dam, Stella-Editie, (Moderne Romanbibliotheek) 1929, 2 dln (19 × 13) 220, 232 blz.* *elk fl. 1,50; geb. fl. 2.25*

III-IV — Een korte inhoud van dit boek is een onmogelijk iets. Te veel gedachten. Te veel gebeurtenissen. Dat alles verteld op een wijze zoo complex als het leven zelf. Stellig één van de stevigste romans van *Bourget*. Hij wil er in aantoonen hoe de gevolgen onzer daden op ons blijven wegen. Zijn die daden slecht geweest dan kunnen wij wel berouwvol daarop nederzien. Maar, gewoonlijk, kunnen wij het kwade niet beletten dat er, bijna noodlottig, uit volgen zal. Het zou totaal onmogelijk zijn, indien Gods hulp niet bijsprong. Het boek van *Bourget* draagt het euvel van alle tendenzkunst: soms moeten de gebeurtenissen gedraaid — om niet te zeggen verdraaid — worden naar het vooropgezette idee van den schrijver. Vergeten we nochtans niet dat een romanschrijver geen wetenschappelijk werk maakt. Hij stelt een problema op. Indien hij bij den lezer den indruk weet te wekken van een « mogelijke oplossing » heeft hij zijn rol vervuld. *P. Bourget* is hier toch weer de grootmeester van den psychologischen roman en de getuige van sommige kringen onzer moderne maatschappij. Verdienstelijk ook hoe hij, in bijna al zijn romans, door de affabulatie heen, een moderne wetenschappelijke theorie weet in te schuiven en te becritizeeren door

de experimenteele methode. Hier doet hij het met de psychologische theorie van *William James*. — Het is *ook een roman die opwekt tot zedelijke krachtprestatie* Want het besluit van het boek klinkt: wij hebben uit te boeten, wij hebben te herstellen. Vandaar: de noodzakelijkheid van het sacrificie, dat maar mogelijk wordt indien Gods genade helpen komt.

Dr K. Elebaers, pr.

7444 Dell, Ethel M. **83.0**

De Lamp in de Woestijn. *Vert. uit het Engelsch dr. Dermout-Visser, — Utrecht, Bruna, 1928, (20 × 14) 316 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

III-IV — D'r is meer dan een lamp noodig om uwen weg te zien in die woestijn, in die bewoners, in die zielen, in die erg bewogen levens. We springen met steltesprongen van 't een mysterieus avontuur op 't ander. Vraag het maar aan Stella de heldin, wat zij denkt over haar man, en over zijn plots verdwijnen, en over haar tweeden man en over diens oester-temperament en even plots verdwijnen, en over het herverschijnen van die twee mans. Om krieuwelingen van naarheid te krijgen! Die mystische titel zegt niks. D'r passioneert drift aan vele bladzijden over dat militair leven. Ge verstaat! 't Boek is anders vlot en kranig geschreven en vertaald. *Protestantsche geest.*

A. Van den Dries, pr.

7445 Undset, Sigrid **83**

Lente. *Vert. uit h. Noorsch dr. N. Basenau-Goemans. — A'dam, Meulenhoff, 1929, 2e druk (21 × 15) 278 blz.* *fl. 3,50; geb. fl. 4,90*

III (IV) — Als twee zich in de kinderjaren door eene idyllische voorbeschikking tot malkaar aangetrokken voelen, vooral wanneer die kindertijd samenvalt met moeilijke omstandigheden thuis, wel, hen wachten later bijzondere moeilijkheden eer het wonder der liefde voor hen geschiede. Prille lente een hinderpaal voor ware lente? Jawel, zoo men toegeeft aan den eisch dat die ware lentebloei der liefde noodzakelijk iets kersversch, iets anders, nooit-gehoords moet zijn; en ook als men ducht dat een zoo diep in het verleden borend en daardoor zoo uitermate verheven opgevat en van algeheele volmaaktheid droomend gevoel als zulk een liefde is, voor het werkelijke leven te broos is, andere dan beperkte menschelijke krachten vergt. Inderdaad zoolang Rose en Torkild, bij alle fiere eerlijkheid, zich houden op dit tenslotte toch ikzuchtig standpunt, blijft het geluk uit. Alleen in het gewillig samenleggen van hun beider wezen, niet uit pis-aller, voorzeker, noch uit matheid, bloeit hun lente, kostbaarder wegens de vroege kiemen die eerst nu, in volle huwelijk waarachtig opleven. — Eerst een Skandinaafsch-mooie voorhof der jeugd, romantisch-heerlijk niettegenstaande alles; dan de wereld der twintig jaar, in den burgerstand van nu, jonge liefde, jong leven, zon, kussen, ook diep gevoel bij Rose en Torkild; en dan verwijdering, schrik, pijnlijke heldhaftigheid, met harde slagen daartusschen van leven en familietoestanden, kortom een zielendrama, scherp en echt doorkeken en veraanschouwelijkt. Sigrid Undsets gewone grondgedachte: liefde, gezin (echter nog niet kristelijk gegrondvest) en hare gaven: Noorsche stemming, en die gulp van het leven zooals zij die over ons laat komen, warmrood; en de verhaalbouw mooi en vol.

Dr Joris Caeymaex, pr.

7446 Zernike, Elisabeth **83.1**

De Loop der Dingen. — *R'dam, Nijgh & van Ditmar, 1929, (22 × 16) 293 blz.* *fl. 3; geb. fl. 3,90*

III — Zie recensie in Roman-Kroniek onder nr. 7406.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

7447 Broeckaert, Arthur **83.3**

ROOMDALE'S JONGELIEDEREN. — *Brugge, Excelsior, 1930, 2 dln., (22 × 16) 280-214 blz.* *samen 32,50 fr.*

IV — Zie bespreking in Roman-Kroniek onder nr. 7407.

7448 Chappell, George S. **83**

DE FUIFNUMMERS. *Vert. uit h. Engelsch dr. Betsy Kater. Met 48 ill. dr. G. Williams. — Zeist, Swartsenburg, 1929, (20 × 14) 160 blz,* *fl. 1,50*

IV — Uit dit boekje blijkt dat er in Holland gelijk overal menschen zijn die zich vervelen als ze zich niet « amuseeren » en voor wie « amusement » bestaat in allerlei uitgezochte societeitsgrappen, moeizaam voorbereid en dikwijls vreeselijk flauw, soms bedenkelijk in hun zedelijk gehalte. Ik versta maar half, hoe ze op zulk een « fuif » kunnen lachen, en 'k hebbe liever Vlaamsche *leute*, onder brave menschen van de goede soort, onder familieleden of studenten in vacantie, waar het er wel eens luidruchtig, maar altijd eerbaar kan toegaan.

AL. WALGRAVE, PR.

7449 Conrad, Joseph **83.0**

DE TYPHOON. *Vert. dr. W. L. Leclercq. — A'dam, Mij. voor g. en g. Lectuur, 1928, (19 × 12) 160 blz.* *keurband fl. 2,75*

IV — De beschrijving van het leven onder een storm op een vaart van Siam naar China, waarin de *Shun* wel honderdmaal naar den kelder dreigt te gaan. — Pakkend voorgesteld, met het alvernielend geweld van den typhon, de dolle woede van wind en zee; daarnaast een opstand van een lading Chineesche koelies. Daartegenover de domme kalmte van den kapitein en de uithoudende kracht van den eersten officier en den hoofdmachinist. — Dit boek behoort tot een genre dat in onze Vlaamsche letterkunde vrijwel onbekend is en daarom bij veel lezers welkom zal heeten.

Dr A. BOON, PR.

7450 Coolen, Antoon **83.3**

◆ HET DONKERE LICHT. — *R'dam, Nijgh & van Ditmar, 1929, (20 × 13) 184 blz.*

VI* — Zie bespreking in Roman-Kroniek onder nr. 7403.

7451 Eeckel, Hermin (Dr. H. Allaeys) **83.8**

◆ T' ONZENT IN 'T WESTLAND. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1930, (21 × 17) 422 bl.* *35 fr.; geb. 50 fr.*

IV — Zie recensie hiervan als « Boek der Maand », blz. 93.

7452 Goossens, Corneel **83**

MARIONET SPEELT ZELF. — *Mechelen, Het Kompas; A'dam, De Spieghel, 1929, (20 × 14) 86 blz.* *18 fr.*

IV — Gerecenseerd onder nr. 7404

7453 Koenen, Marie **83.9**

◆ STORMENLAND. — *Utrecht, De Gemeenschap, 1929, (19 × 13) 494 blz.* *71 fr.*

IV Zie bespreking hiervan onder nr. 7405.

7454 Ogden, G. W. **83.0**

DE VEEDIEVEN. *Vert. van Jos. v. d. Cranenburg. — R'dam, De Combinatie, 1929, (20 × 14) 238 blz.* *fl. 2*

IV — De strijd tusschen Saul Chadron, den schatrijken president der *Veedrijvers-organisatie*, die gewetenloos, door alle middelen, zelfs door sluipmoord, elke nieuwe nederzetting van kolonisten in zijn nabuurschap wil beletten, en Alan Macdonald, die zelf het gebied bewoont en de verdrukte veekweekers, als veedieven beschuldigd, wil verdedigen. Een edelvoelend meisje, Frances, dochter van den kolonel der militaire bezetting, neemt zijn partij op en door honderd gevaren heen, behalen beiden de overwinning en krijgen ook malkaar tot echtgenoot. — Als al de boeken van dit soort, zeer boeiende lezing — beter dan de vele in zake beginselen. AL. WALGRAVE, PR.

7455 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

DE DOORLUCHTIGE PRINS. *Vert. uit h. Engelsch dr. Angelica van Hest. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, Nr 13) 1929, (20 × 13) 233 blz. fl. 1,90*

IV — Met detective-romans gaat het zooals met voetbal-matchen. Ge zegt! hoe kan ik daar mijn tijd aan verbeuzelen? En toch laat ge u beet nemen en volgt, gejaagd, de spannende partij. Hier hebt ge tevens een tegenstelling : Oost-West. Dat geeft wat hooger beteekenis aan 't verhaal. Maar schrijver schijnt vaderlandsliefde te houden voor de supreme zedelijke wet, die alles rechtvaardigt en recht maakt wat krom is. In dat opzicht : een slecht boek, want het *geeft een verkeerden kijk op de rangorde der levenswaarden.* Dr K. ELEBAERS, PR.

7456 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

HET GEHEIM VAN DEN HEER MARX. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. M. Merkus Makkink. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, nr. 14) 1929, (20 × 13) 232 blz.* *fl. 1,90*

IV — Een boeiend verhaal van heel onwaarschijnlijke avonturen. Een zoon die zijn vader terugvindt na lange, lange jaren, en na de dood van zijn moeder, haar geschiedenis verneemt. Voor menschen die houden van gekke fantazie. Dr K. ELEBAERS, PR.

7457 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

HET GOUDEN WEB. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. M. Merkus Makkink. — A'dam, N. V. Seyffardt, (Pijtserie, nr. 15) 1929, 20 × 13) 233 blz. fl. 1,90*

IV — Een arme jongen krijgt van een groot grondbezitter een som geld om zijn kans in 't leven te wagen. Daarbij krijgt hij den raad : alléén op « lukken » te zinnen. De jongen zal dan naar geen moraliteit uitzien voor 't gebruik der middelen en slaagt erin door oneerlijke middelen, veel geld te winnen. Er wordt in dit boek wat over occultisme gesproken, hypnotisme speelt er een rol in... 't is alles op spannende wijze verteld. Op 't einde ziet de grondbezitter het verkeerde in van den raad dien hij gaf en de arme jongen zal een nieuw leven beginnen. — Steekt niet veel in. Dr K. ELEBAERS, PR.

7458 Reuter, Frits **83 : 93**

HERINNERINGEN UIT MIJNE LEERJAREN OP HET LAND : 1e, 2e en 3e deel. *Vert. uit h. Duitsch dr. A. G. Geïll. — A'dam. Cohen, 7e uitg., 3 dln. (19 × 13) 322, 308, 353 blz.* *elk 20 fr.*

IV — Zie recensie nr. 7394.

7459 Reuter, Fritz

MIJNE LEERJAREN OP HET LAND : 1e en 2e Deel. *Vert. uit h. Duitsch dr E. Laurillard. Geïll. met 2 platen. — A'dam, Cohen, (Cohen-Editie, nr. 18 en 19) 1918, 2 dln. (18 × 10) 448, 445 blz.* *elk geb. fl. 1,45*

IV — Reeds besproken onder nr. 7396.

7460 Reuter, Fritz **83**

ZIJN DOORLUCHTIGHEIDJE. *Vert. uit h. Duitsch dr. A. C. Geïll. — A'dam, Cohen, 5e uitg. (19 × 13) 324 blz.* *20 fr.*

IV — Gerecenseerd onder nr. 7402.

7461 Simons, Jozef **83.8**

◆ DE LAATSTE FLESCH. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1929, (19 × 13) 91 blz.* *9 fr.*

IV — Vier verhalen van dien prettigen verteller die heet Jozef Simons. Een over den pastoor, wiens laatste flesch Pommard '88 een heele rol speelt tot aan den dood van dien goeden herder. Een dat speelt in de missie van Congo en waarvan de hoofdacteurs of juister eerste zangers Vlaamsche-Leeuw-uithalende papegaaien zijn. Een over het trieste verloop van een dokter uit de Kempen die, verwaaid aan een Brusselsch nufje, ten ondergaat. Een over de uitbesteding van een weesje, en het aandeel van een ekster in heel die zaak. De echte Simons heeft hier weer naar zijn goeie pen gegrepen. Waar de Kempische jongen naar voren komt, is en blijft hij op zijn beste. Het laatste vertelsel doet ons denken aan de historie van Kokoken uit « Van hoogere Sferen », doch de slotzet is hier nog verrassender. Heel de laatste flesch schenkt goede, gezonde waar. M. VAN HOECK, PR.

7462 van Nes-Uilkens, G. **83**

DE JONGE JAREN VAN DE BERGMANNETJES. — *A'dam, Elsevier, 3e druk (19 × 12) 196 blz.* *geb. fl. 3,40*

IV — Vertelt van het huishouden van een protestantsch domine. Hoe de kinderen er opgroeien in blij, gezond optimisme. Hoe de ouders er hun even gezonde pedagogie uitwerken. Zoek er geen literatuur in. Her is een boek van levensvreugde in den trant van *Johanna van Woude's* « Hollandsch Binnenhuisje ». Gemoedelijk, rustig, weldoend. Haast te zoet. Dr K. ELEBAERS, PR.

7463 Vreugdenhil, C. M. **83.1**

UIT FREEKJE'S LEVEN.—*A'dam, Meulenhoff, 1929, (21 × 15) 234 blz. fl.2,75*

IV — Een van de boeken over kinderen waaronder de Hollandsche uitgevers ons den laatsten tijd bezig zijn te begraven; zoo een van die werken die knap genoeg geschreven en handig genoeg in mekaar gestoken zijn om leesbaar te blijven, maar waarvan ge den inhoud daags na de lektuur totaal vergeten zijt. Ik wil er wel bijvoegen dat de schrijfster interesse kan wekken voor het kleine baasje dat Freekje heet, en dat het boek stylistische kwaliteiten heeft die ge gewoonlijk vruchteloos in werken van dit slag zult zoeken. Af en toe een beetje zoet. B. G.

7464 Wallace, Edgar **83**

DE GROOTE STRIJD. *Vert. uit het Engelsch « Private Selby » dr. J. v. d. Bovenkamp Sr. — R'dam, De Combinatie, 1928, (20 × 14) 222 blz.* *fl. 1,90*

IV — Dit is een hedendaagsch wondersprookje! Een alledaagsche jongen, bediende op een kantoor, die, van verre, de dochter van een oud-kolonel bemint, wordt door toeval in staat gesteld, haar dienst te bewijzen, haar te redden uit de handen van een booswicht. Om haar te believen wordt hij soldaat, en wenscht vooruit te komen omdat zij het wenscht... Er is een landing van vijanden in Engeland. Selby, onze held verijdelt dezen aanval in een straatgevecht, waarin hij eerst meent met soldaten van een ander Engelsch regiment te doen te hebben, die met het zijne twist zochten. Hij wordt bevorderd tot korporaal, tot officier. Een echte oorlog ontstaat nu. Engeland wordt bezet door de vijanden. Selby's geliefde wordt als spioen aangehouden. Hij redt haar en doodt een stafofficier van het bezettend leger. Hij zelf is op 't punt gefusilleerd te worden. Op 't laatste oogenblik wordt hij gered door de Engelschen. Een luchtaanval op Londen mislukt. De keizerin van de vijanden zelf komt over in een luchtschip; Engelschen omsingelen haar op 't punt van op te stijgen, Selby klautert in 't schuitje; is alleen met de keizerin Hij doet haar verwijten, en wil haar overleveren aan zijn overheden, maar het luchtschip valt in zee, en aldus na lastige redding, komen zij weer in de handen van den bezetter. De keizerin wordt overwonnen, doch door de edelmoedigheid van haren ridder — Selby — gebeurt het, dat een duurzame vrede tot stand komt. Hij is kolonel Selby geworden, en thans komt Elsie — die hij zijn kapitein noemde — zich onder zijn bevel stellen. — Verbeelding en romantisme van begin tot het einde; maar ... 't leest als een tooversprookje en geeft een dergelijk vermaak. Aangenaam tijdverdrijf; knap uitgevonden en toegediend

AL. WALGRAVE, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

7465 de Bremer, Alf. Juul **83**

KINDERLIEFDE. Oorspronkelijk Verhaal. — *St. Truiden, J. Bessemans, 1929, (22 × 14) 46 blz.* *4 fr.*

V° — Als men zoo iets leest, waant men zich ver terug in 't verleden, bij de ouwe, ouwe rederijkers... Het gaat er over een strijd tegen de Franschen voor een vrij, zelfstandig Vlaanderen, net een-ultra-bombastische beschrijving van den Guldensporenslag, en toch is het heelemaal dàt niet, denkt men dan weer bij zich zelf, want het slaat veeleer op de toekomst... Kortom, ik weet niet wat het is; ik weet slechts dit : dat het niet veel is, tenzij « oorspronkelijk ».

Dr V. NAVEAU.

7466 Dorsman, L. Cz. **83**

TOCH TERUGGEVONDEN. *Geïll. dr. G. Wildschut. — Laren, Schoonderbeek (25 × 16) 240 blz.* *fl. 1,90*

V — Een jongen wordt door zijn vader, die naar Canada vertrekt, achtergelaten bij zijn oom en tante, waar hij slecht behandeld wordt. Hij ontvlucht, wordt opgenomen in een foorkramersgezin en vindt er liefde en geluk. Later gaat hij zijn vader opzoeken, en slaagt er ook in hem weer te vinden. Aangenaam om lezen, maar *onzijdig*.

F. VERMUYTEN, PR.

7467 Elvestad, Sven **83.0**

DE MAN DIE EEN STAD PLUNDERDE. *Vert. dr. P. J. Aerssens. Geïll. dr. G. J. van Overbeek. — Tilburg, Ned. Boekhuis (19×13) 240 blz. fl. 1,40 (14 fr.)*

V — Een spannende detectieven-historie, waarvan de ontknooping een dolle verrassing is. Maar er is een enorm gebrek, wijl we hier met het detectievegenre te doen hebben : niet alle bizonderheden worden uitgelegd, noch verklaard. Het groote interesse bij dit genre ligt namelijk hierin : dat voor de meest-onwaarschijnlijke gebeurtenissen een logische uitleg wordt gevonden. Dat is hier het geval niet. Dr K. ELEBAERS, PR.

7468 **Koenen, Marie** **83.9 : 22**

◆ DE HERDERSKNAAP. — *Hilversum, Brand (St. Jozef's Klasbibliotheek voor het Voortgezet Onderwijs, nr. 2), 1929, (19 × 13) 93 blz.* *fl. 0,90*

V-VIA — Marie Koenen leeft in den Bijbel, en die heerlijke prestatie van haar in *De Redder*, het gemoderniseerde verhaal van Mozes, herhaalt zich alweer hier : *De Herdersknaap* is het gemoderniseerde verhaal van David tot aan diens troonbeklimming. Niet echter zoo breed en forsig geborsteld, maar simpelder, inniger, ad captum van schooljeugd, voor wie het bedoeld is als figureerend in St. Jozef's Klasbibliotheek. Een geknipt verhaal omwille van den jongen held zelf, van de wemelende romantiek van diens spannende jong-leven, van de vroede, opwekkende lessen erin vervat. Maar evenals vroeger de naar den Bijbel trouwe, levendige reconstructie van een ver verleden. In een gesmijdige taal. *Warm aanbevolen.* A. VAN DEN DRIES, PR.

7469 **Oppenheim, E. Phillips** **83.0**

GELDKONINGEN. *Vert. uit h. Engelsch dr. Mevr. Spies-van der Linden. — A'dam, Seyffardt (Pijlserie, Nr 1) 1928, (19×13) 238 blz.* *fl. 1,20*

V — Gij wordt aangemeld bij den machtigsten geldkoning van New-York, en ge verneemt al dadelijk het geheim : dat hij, Phineas Duge, kans kreeg om een viertal millionnairs onder de knie te krijgen met hen een compromiteerend stuk te doen teekenen, en dat zijn dochter dit stuk steelt in de handen van haar verloofde, een persdirecteur. Nu begint de jacht naar het stuk, en ge moet mee den oceaan over, naar Londen. Slot? Duge's nichtje, een Farm-meisje, weet het terug te winnen en wordt hertogin van Nowbray. Of die chance heeft! — Kunst, geen schaduw van. Sensatieliteratuur die men verslindt en zoo aanstonds vergeet. Het verhaal is amoraal en stoot niet. A. VAN DEN DRIES, PR.

7470 **Paine, Ralph D.** **83.0**

ZWARTBAARD, DE BOEKANIER. *Vert. uit h. Engelsch. Geïll. dr. Frank E. Schoonover. — A'dam, Muller, 1929, (23 × 15) 27 blz.* *geb. 30 fr.*

V-VI — Een vertelling van avontuur, om eens lekker bij te griezelen. Degenstooten worden gewisseld; zeeslagen geleverd; scheepskanonnen dreunen, revolvers knallen dat het een aard heeft. Wie van dappere helden en stoute waaghalzerij houdt; wie in zijn knusse hoekje bij den haard gaarne den reuk snuift van bloed; wie de jacht van het vreemde perikuleuze avontuur in zich voelt; kortom wie in de heerlijke jaren van twaalf tot zestien is — en dit boek niet gaarne zou lezen — dien jongen beklaag ik. Ik heb die dagen lang achter den rug, maar de stoute atmosfeer van dit boek heeft de jonge romantiek een avond lang in mij doen opvlammen. 't Is een heerlijk stuk onschuldig avontuur. En een prachtboek voor de ouders die hun jonge gasten eens extra blij willen maken. B. G.

7471 **Reuter, Fritz** **83.8 : 81**

ANEKDOTEN EN RIJMPJES. Platduitsche Gedichten van vroolijken Inhoud: 1e en 2e Deel. *Vert. uit h. Duitsch dr. G. W. C. Westenberg S. en J.*, — *A'dam, Cohen, 1929, 2 dln (19 × 13) 266, 193 blz.* *elk 20 fr.*

V — Zie recensie onder nr. 7391.

7472 **Reuter, Fritz** **83**

HANNE NUETE EN DE KLEINE POEDEL. Eene Geschiedenis van Vogels en Menschen. *Vert. uit h. Duitsch dr. Dr. E. Laurillard. Geïll. dr. Otto Speckter. — A'dam, Cohen, 3e druk, (19 × 13) 272 blz.* *20 fr.*

V — Gerecenceerd onder nr. 7393.

7473 **Reuter, Fritz** **83 : 81 : 91**

DE REIS NAAR BELGIË EN GEEN THUIS. *Vert. uit h. Duitsch dr. G. W. C. Westenberg S. en J. — A'dam, Cohen, 1929, (19 × 14) 382 blz.* *20 fr.*

V — Zie bepreking nr. 7398.

7474 **Reuter, Fritz** **83.8**

TWEE VROOLIJKE GESCHIEDENISSEN. Hoe ik aan eene Vrouw kwam. Uit den Franschen Tijd. *Vert. uit h. Duitsch dr. A. G. Geïll. — A'dam, Cohen, 5e uitg. (19 × 13) 280 blz.* *20 fr.*

V — Recensie nr. 7400.

7475 **Snieders, August** **83.9**

◆ DE VOETBRANDERS. — *Antwerpen, Mij voor God en 't Volk, 1929, (21 × 14) 162 blz.* *5,75 fr.*

V — De inval van de Franschen in Noord-Brabant in 1793. Rosse Krelis, dien wij in *Op den Toren* leerden kennen, verhaalt hoe hij het Fransch leger volgde. Een boek vol oorlogsgruwelen. — Onder onze oude kennissen (uit *Op den Toren)* treffen wij nog aan de schurken Thierry, Pasque en Doche en den eerlijken Franschen kapitein Cordonnet, die zooals dat te verwachten was, het leger verlaat en met Blond Marieken trouwt. — Alles wordt buitengewoon flink en levendig verteld. Raak zijn de beschouwingen van den nuchteren zwik-zwak, een Hollander, over den oorlogsroem (VIIe hoofdstuk). Rosse Krelis denkt dat zwik-zwak eens in zijn land teruggekeerd, zijn sabel als een kaasmes zal weten te gebruiken. Snieders toont zich hier een satericus op zijn best. Alhoewel niet zoo schoon als *Op den Toren* zal het boek *De Voetbranders*, graag gelezen worden. Dr L. D.

7476 **Van Leer, Maria Francisca** **83.8**

◆ DE VRIEND. Sprookjes uit het Leven van een Zoeker. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1929, (20 × 16) 98 blz.* *9 fr.*

V — Hoe Jezus' liefde twee jonge harten dwingt tot volledige overgave aan zijn goddelijk begeeren. Dat wordt verteld is deze « Sprookjes uit het Leven van een Zoeker ». Men voelt er vóór alles in : de groote liefde van de bekeerlinge *Van Leer* voor de aanbiddelijke Eucharistie. Want, in den grond, zijn deze sprookjes een hymne aan Jezus in het heilig Sacrament. Dr K. ELEBAERS, PR.

7477 **van Looy, Jac.** **83.8**

NIEUW PROZA. — *Leiden, Sijthoff, 1929, (21 × 15) 236 blz.* *fl. 2,90*

V — Eenige herinneringen aan het artistenleven in het Zuiden (o. a.

een Forum 's nachts), eenige stillevens in groene hoekjes en binnens met fel kleurenspel, een glimmende en geestige mijnheer Pirroen, een fonkelend en malsch spottend Camera-kransje in 1924... Van Looy werpt zich niet in dramatiek en strijd als deelnemer aan het nieuwe leven zelf; maar daarom heeft hij zich nog niet overleefd. Wel is zijn aanpassing traag, maar ze is oprecht en gemoedelijk: er is verbazing, smaak voor het nieuwe wonderbaarlijke : en dat nu moet op zijn beurt, na en nevens het oude tot uitbeelding gebracht. Hij staat toch wel tegenover alle stille levensbeelden en elk vertoon van schoon-voor-de-oogen, met een sterke kunstenaarsnatuur, tevens met een goede, klare menschelijkheid. Jawel, soms valt het moeilijk uit te maken met welke zijner beide kunsten, schilders- of schrijverskunst, wij te doen hebben. Maar een wonder is toch een uitdiepen van het schilderschoon, een kleurendiepte en volheid, een bliksemen der lijnen zooals hier. Die woordpenseeling valt me moeilijk waar het tempo erg traag is, ofwel waar de woorden meer van het palet dan uit de gebezigde taal opgenomen schijnen.

Dr Joris Caeymaex, pr.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

7478 **Athanasius, Br.** **83.9 : 22**

◆ Het Dochtertje van Jaïrus. *Geïll. — Hilversum, Brand, (St. Jozef's Klasbibliotheek voor de hoogste Klassen, nr. 2) 1928, (19 × 13) 60 blz. fl. 0,50*

VIa-b. — Het wonder van de opwekking van Jaïrus' dochtertje uitgewerkt in een mooi verhaal voor de jeugd. Te denken dat zóó onze kinderen 't Evangelie leeren smaken en beminnen, stelt wel te moede. Schrijver houdt streng en staag vast aan 't Evangelisch verhaaltje en concentreert de heele handeling rondom den persoon van den Heiland en het lieve, kranke, doode meisje. En die handeling verstrakt tot het einde toe. Heerlijk! Laat die bladzijden, die druipen van goedheid, zijpelen in die ontvankelijke jeugdzieltjes: en we beleven wellicht een nieuw wonder!

A. Van den Dries, pr.

7479 **Bauer, Cl. M. H., & Breebaart, K.** **83**

Een gelukkig Jaar. *Met platen en omslagteekening dr. Henri Pieck. — Den Haag, Van Goor, (Na Schooltijd) 1929, (23 × 16) 228 blz. 12,50 fr.*

VIa-m — Een groep vriendinnetjes die hun laatste jaar op school doorbrengen met de kleine voorvalletjes die hun geluk uitmaken. Louter ontspanningslectuur *zonder godsdienstigen ondergrond.* Dr A. Cardyn, pr.

7480 **De Meyer, Petrus-Baptista, O. F. M.** **83.0 : 92**

◆ Zijn eerste Roeping. Roman van een Kajuitsjongen. *Geïll. dr. Jan Waterschoot. — Thielt, Lannoo, 1929, (21 × 16) 96 blz. 10 fr.*

VIa-j — *Kerngezonde en boeiende lektuur voor onze grootere schooljongens.* Het gaat over een kleinen Gentenaar, die als kajuitsjongen een reis meêmaakt naar Riga, de stoutste droomen koestert van later zeekapitein te worden maar ten slotte aanlandt in het klooster en missionaris wordt. De jonge held met zijn onstuimig maar ingoed karakter zal voorzeker de sympathie winnen van de jonge lezers. *Zeer warm aanbevolen.*

Dr A. Cardyn, pr.

7481 **X.** **83**

Dick Whittington en zijn Kat. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. Van Tichelen. Geïll. met houtsneden dr. Victor Stuyvaert. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, (23 × 18) 32 blz. Geb. 16 fr.*

VIA — Dick Whittington is alleen op de wereld, en bezit niets anders dan zijn katje. Maar dat katje brengt hem geluk aan. Dick wordt rijk en zelfs Lord Mayor van Londen. Een bevallig sprookje en een pracht van houtsneden in het fijne Sikkel-kleedje : een boekje om te stelen.
F. VERMUYTEN, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

7482 Kiroul, Paul **83**

HOE KLAAS ROGGEBROOD KONING WERD VAN 'T ZONNELAND. -- *Brugge, Excelsior, (Sprookjesbibliotheek, Nr 9) 1929, (21 × 16) 44 blz.* *5 fr.*

VIB — Klaas Roggebrood, een vondeling, verlost een prinses uit de macht van den toovenaar Merlijn, krijgt tot belooning een tooverspreuk ten geschenke en wendt deze ten slotte slechts aan om *in stilte goed te doen;* eindelijk neemt hij de prinses tot vrouw en wordt koning van Zonneland. Vlot en vlug verteld, zonder eenige overlading; in zedelijk opzicht in-goed; beste kinderlectuur dus. Dr V. NAVEAU.

7483 Schilthuis-Brugsma, M. **83.8**

OOM HEINTJE. Verhalen voor Kinderen van zes tot negen Jaar. *Geïll. dr. Sijtje Aafjes. — Den Haag, Van Goor Zonen (Gezellige Uurtjes, nr. 31), 1929, (20 × 25) 78 blz.* *fl. 0,95*

VIB-C — Een verzameling van negen vertelseltjes, goed gerangschikt in dien zin dat de eerste, heel onbeduidend van inhoud, gevolgd zijn door twee betere en eindelijk twee mooie kinderverhaaltjes. M. I.

7484 Van Tichelen, H. **83**

SPROOKJES EN VERTELLINGEN UIT DEN VREEMDE: 4. MAROESCHKA. — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, (19 × 13) 72 blz.* *7,50 fr.; geb. 9 fr.*

VI — Van Tichelen geraakt niet uitverteld. Dit is zijn vierde deeltje sprookjes uit den vreemde. Gevorderde lezertjes vinden hier hunne gading om enkele avonduurtjes gezellig door te maken en 's nachts na te droomen van Maroeschka de mooie stiefdochter, van Donoch, 't gebocheld en krom-beenig ventje, van Gobi de jakhals en andere dingen meer. 'n Keurige Sikkel-uitgave met suggestieve prentjes.
FR. CROLS, PR.

VIC — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

7485 Van Burgers, J. **83 : 81**

◆ 'N PRETTIGE VACANTIE. *Geïll. dr. J. Van Wyck. — 's Bosch, N. V. Malmberg, 1929, (21 × 15) 90 blz.* *fl. 1,20*

VIC — Een niet onaardig relaas van een vacantiereisje van Arnhem uit naar Den Haag toe. Ik moet anders niet veel hebben van den « telegramstijl » in dit werkje; daar zit geen kruim genoeg in; nu, om die kort afgebeten zinnetjes is 't boekje wellicht juist een kolfje naar de hand voor lezertjes en lezeresjes van categorie C. — Zeer mooi uitgegeven : stevige, kleurrijke band, nette penteekeningen en fraaie letter. Dr V. NAVEAU.

7486 Vix, Mare **83**

BERT EN LIESKEN. Verhaal. — *Deurne, Unitaslaan (Onze Jongens en Meisjesboeken, Nr 22) 1929 (24 × 15) 16 blz.* *1 fr.*

VIc — Een dun verhaaltje. Bertje en Liesken worden door hun doodarme ouders van huis weggejaagd om al bedelend den kost te gaan verdienen; na tal van avonturen keeren ze met een heel somme gelds naar huis weer. Bertje wordt zelfs « baas » in een fabriek van zijn vroegeren patroon. Noch sprookje, noch objectief realistische schets. Wat dan? Iets vreemds, doch waarin heel jonge lezertjes en lezeresjes toch zullen bijten, meen ik, juist daarom misschien. Dr V. NAVEAU.

7487 **Zwegers, B. V.** **83**

◆ DE DRIE GEHEIMEN. — DE ZWERFTOCHTEN VAN EEN REUS. *Geïll. dr. Freddie Langeler. — 's Bosch, Malmberg, 1929, (24 × 19) elk 16 blz. elk fl. 0,35*

VIc — Twee boekjes uitgegeven onder goedkeuring van den Keurraad voor Roomsche jeugdlectuur: het eerste best geschikt voor onze volksjongens, het tweede een variante van de legende van den H. Christophorus. M. I.

84. ESSAYS

7488 **De Baere, C. Dr.** **39 : 84**

◆ DE JUDASFIGUUR IN DE LEGENDE EN DE FOLKLORE. — *Antwerpen, Kath. Vl. Hoogeschooluitbreiding, (Verhandelingen, nr. 276) 1929, (20× 13) 74 blz. 3 fr.*

V — Tot aanvulling zijner verhandeling over de « Judas-tragedie in de Ned. Letterkunde », deze rijkgedocumenteerde studie over de « Judasfiguur in de Legende en de Folklore » bij ons volk en ook elders. De schrijver heeft zorgvuldig al de volksbenamingen voor personen, boomen en planten, die in verband gebracht worden met Judas, opgeteekend, de oudste legenden, die den schriftuurtekst aanvullen, opgezocht en de ontwikkeling ervan nagegaan. Alzoo laat hij ons dieper dan we voorheen deden, schuwen in de volksziel, waar de afkeer voor verraad en verrader zoo diep is ingeprent. Een boeiende studie voor alle ontwikkelden.
J. LAUWERYS, PR.

7489 **Stracke, S. J., Dr.** **84 : 809**

◆ BEATRYS IN DE WERELDLETTERKUNDE. — *Brussel, Standaard-Boekhandel (Kath. Vl. Hoogeschooluitbreiding, nr. 278), 1930, (20 × 13) 34 blz. 2,50 fr.*

IV — De nieuwe reeks Verhandelingen zet in met een pareltje: een studie van een onzer ijverigste navorschers van de middelnederlandsche letterkunde over een van onze kostbaarste tresoren, de Beatrys. Eerst een aanklacht tegen de crimineele onverschilligheid van onze intellektueelen voor de letterkundige overblijfsels van onze oude kultuur. Dan een warm pleidooi voor een van onze schitterendste juweelen. Allerlei vraagstukken komen bondig aan de beurt: waar komt dat vrome vertelsel — want meer is het klaarblijkelijk niet — een eerste maal vandaan? — hoe populair die stof in de middeleeuwen en ook wel later geworden is; — hoe onze onbekende dichter er in geslaagd is door oorspronkelijke vondsten aan zijn werk een eigen en zuiver-menschelijk karakter te geven, terwijl de meeste andere bewerkers, zoo oude als jonge, het meesterstukje door allerlei bijvoegsels bedorven hebben. — In hun nieuw geel-zwart pak komen de Verhandelingen er heel wat deftiger voor dan vroeger. Dr A. BOON, PR.

7490 **Van de Walle, Maurits** **84**

◆ EEN DIALOOG OVER VERSCHAEVE'S « MARIA MAGDALENA ». — *Brugge, Excelsior, 1929, (21 × 16) 95 blz. 8 fr.*

V — Tegen de tamelijk koele ontvangst waarop de Vlaamsche kritiek Maria Magdalena onthaald heeft stelt de schrijver van dezen dialoog zijn gloeiende en matelooze bewondering. Eerst een beetje polemiek tegen degenen die niet meewillen, dan een dithyrambische ontboezeming van vreugde en meevoelen; eindelijk, en dat is Goddank de grootste en beste brok, de ontleding van het zieleleven van Magdalena. Ondanks het overdreven lyrisme en de al te groote voortvarendheid, toch een goede bijdrage voor degenen die de stoere werken van Verschaeve willen benaderen. Dr A. Boon, pr.

7491 **Van Deyssel, Lodewijk** 84

◆ Nieuwe Kritieken. *Geïll. met portret. — A'dam, Nederl. Uitgevers-Maatschappij, 1929, (22 × 15) 180 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

IV — Een bonte verzameling opstellen en opstelletjes over de meest verscheiden zaken: opmerkingen over een pas verschenen boek, een schilderij of een concert, toespraken bij literaire jubilés, ook wel een paar grondige studies, o. a. over Timmermans' Anna Marie. Noch interessant noch boeiend: veel gepraat over alles en nog wat, hier en daar een rake zet en een pittige gedachte. Waarlijk, de leeuw-van-vroeger heeft er zijn klauwen bij ingeschoten! Was het wel werkelijk de moeite om dat alles nog te bundelen? Dr A. Boon, pr.

7492 **Van Mierlo, J. Jr., S. J., Dr.** 809 : 88

◆ Beknopte Geschiedenis van de Oud- en Middelnederlandsche Letterkunde. — *Brussel, Standaard-Boekhandel; 's Bosch, Malmberg, 1929, (25 × 16) 169 blz.* *28 fr.*

V — Het verschijnen van Pater Van Mierlo's Geschiedenis een jaar geleden was een belangrijk feit in onze letterkundige geschiedschrijving om al het nieuwe en oorspronkelijke dat er in ruime mate werd aangeboden. Zelfs diegenen die tegenover zijn uitkomsten tamelijk sceptisch bleven moesten bekennen dat het uitzicht van onze Middelnederlandsche letterkunde heel anders geworden was. Op enkele maanden was die uitgave uitverkocht. Ondanks den wensch om zoo spoedig mogelijk een tweede te hebben heeft de schrijver gemeend daar niet aan toe te moeten geven: eerst wil hij de geschiedenis nog eens geheel om en bijwerken. We krijgen in de plaats een beknopt handboek, bijna heelmaal op het plan van de uitvoerige gebouwd en op enkele plaatsen aangevuld en verbeterd. Het verdient dus bijna denzelfden lof en dezelfde verwijten als de voorgaande. Waarom b. v. Maerlant uit zijn chronologisch verband blijven rukken om hem in te lijven bij de 14e eeuw? — Volstrekt onmisbaar voor alle bibliotheken en voor alle liefhebbers van letterkundige geschiedenis. Dr A. Boon, pr.

7493 **Verschaeve, Cyriel** **84 : 24**

◆ De Kruisboom. Ik ben een Kruis, Ik worde een Kruis, Ik blijf een Kruis. — *Gent, Veritas, 1929, (22 × 14) 45 blz.* *5 fr.*

V* — Als thema van de drie geestelijke voordrachten voor het Sint-Thomasgenootschap van de Gentsche hoogstudenten koos Verschaeve: « Ecce lignum crucis! » Wat leert ons het Kruis, waarop het verlossingswerk voltrokken werd? « Die vorm zegt maar één woord en dat woord is: dwarsheid ». Wij zelf moeten een Kruis zijn, worden en blijven, in al ons doen en laten, willen we aan de vruchten van Christus' Kruisdood deelachtig worden. — Sterk doordacht en warm aangevoeld; hier en daar wat strak in stijl en symbolisme. Zal enkel door intellectueelen kunnen genoten worden. Dr A. Boon, pr.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

7494 Binnendijk, D. A. M. ; ter Braak, Menno ; Kelk, C. J. ; Lichtveld Lou en Scholte, Hendrik **88**

LETTERKUNDIG JAARBOEK ERTS 1930. Verzen, Proza, Drama, Essay. — *A'dam, Strengholt, 1930, (21 × 15) 192 blz.*

III — *Lichtveld's* inleiding : *Naar een Nederlandsch-Europeesche literatuur* is een epochemakend stuk : niet zoozeer om de kegelpartij noch om het zwierig hanteeren van het cultuur-essay, hoe schitterend ook, maar om de grondstelling, t. w. onze armoede in scheppenden roman en essay : er is geen scherp, wakker, ruim geestesleven, geen kunstwerk dat u geheel vastgrijpt, u vernieuwt, u groot laat leven. Nu de bloemlezing zelve : van de dichters, veel nawerk, nabloemen, nafragmenten, noch blijder noch somber dan wat wij kennen. En niet een of ander jong geluid? Toch niet klaterend als een bron; te veel in de leer bij de anderen. Daarmee is nog niet gezegd dat niet af en toe iets moois te lezen is, In het proza daarna, kan men niet loochenen dat er op gebied van sterke visie felle dingen staan; gestalte-geven in gesprek en tafereel is ook niet zóó onbeholpen en zwak als de zwartkijker Lichtveld het zegt; wat waar is, het triomfantelijke, het blijde-opene en volle van het geestesleven, en zeker van hooger geestesleven is er niet. Een bladzijde van Marsman en een van Kuyle zijn hoogkunstig. Het paar tooneelbrokken is aan betrekkelijk gering belang. — In het essay dat overvloedig vertegenwoordigd is, zijn daar die bladzijden van B. Verhoeven over D. Coster als een buitengewoon mooivloeiende, taalheerlijke pracht. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7495 Van Hoof, Fons en Peeters, Jan **88 : 37**

BINNEN EN BUITEN. Leesboek voor den 4[n] Graad : 13[e] DEEL. *Geïll. dr. Reinhart Dozy. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, 2[e] uitg., 14 dln (20 × 13) 314 blz.* *12 fr.*

V — Cfr. de recensie nr. 2552 verschenen in « *Boekengids* », November 1926. Enkele nummers van de eerste uitgave werden in deze nieuwe uit-, andere ingeschakeld; ook werden « eenige biographische nota's betreffende de aangehaalde schrijvers toegevoegd ». Dr V. NAVEAU.

9. — Geschiedenis

7496 Cornette, A. H., Mr **9 : 7**

ICONOGRAPHIE VAN ANTWERPEN. — *Antwerpen, De Sikkel, 1930, (50 × 35) 96 bladen reproducties in kleuren, in phototypie, photolithographie of cliché-druk. Bij ieder blad een schutblad met verklarenden tekst. Verschijnt in 16 afleveringen van 6 platen.* *elk 50 fr.*

IV* — De eerste aflevering van Cornette's «Iconographie van Antwerpen» is thans van de pers. De aflevering die we in handen kregen bevat negen platen en een kleurreproductie; een prachtige afbeelding van een « Aanbidding der Koningen » van een Vlaamschen of Hollandschen meester (het draagt in elk geval onloochenbare sporen van invloeden van Geertgen tot Sint Jans), welk schilderij, behalve zijn innerlijke waarde, voor den Antwerpenaar een interessant stuk is omwille van het zicht op de Antwerpsche kade. Verder afbeeldingen van oude typische straten, panoramazichten op kloosters en abdijen, een plan der stad in de 17[e] eeuw en ten slotte een kleurreproductie naar een aquarel van het

begin der 19e eeuw, — op zichzelf een merkwaardige plaat — de ingang der vroegere St. Pieters-vliet. — « Het werk in zijn geheel zal bestaan uit reproducties van merkwaardige oude stadszichten, panoramas, plattegronden, monumenten, enz. zoowel naar gravuren en kaarten als naar oorspronkelijke teekeningen en schilderijen, en zelfs, wat de 19e eeuw betreft, naar eigenaardige, zeldzame of weinig bekende photos. De nadruk hiervan zal hierbij meer op het historisch dan op het architecturaal belang gelegd worden.... Er wordt een inleiding aan toegevoegd. » — Het is een stoute aanpak, deze arbeid van den heer Cornette, en een durf vanwege den uitgever, waarbij een grenzelooze vertrouwen in de praktische belangstelling van het Antwerpsch publiek wel de inzet zal geweest zijn. Een kritisch standpunt tegenover dit œuvre heeft hier geen zin, we kunnen alleen deze arbeid waardeeren als een daad van hooge kultuur en artisticiteit. Waar Antwerpen in het aanschijn van Vlaanderen en van de wereld zulke vooraanstaande plaats inneemt, niet het minst als kunstcentrum, willen we hopen dat er voor een werk als dit genoeg belangstelling mag zijn om de integrale uitgave ervan door te zetten. *We betreuren alleen de tweetaligheid van den tekst :* konden die enkele regels die dan toch afzonderlijk gedrukt werden, niet eentalig blijven met desnoods een dubbele uitgave: een Vlaamsche en een Fransche? *Antwerpen is toch nog een Vlaamsche stad?* B. G.

7497 **Kanora, H.** **05 : 9**

◆ De ridderlijke St. Jorisgilde van Eekeren. *Geïll. met 11 platen. — Eekeren, Davidsfonds, 1929, (21 × 16) 71 blz.* *10 fr.*

V — Het dossier eener schuttersgilde, met historische aanteekeningen. Het historisch werk gaat schier geheel over de XVIIIe en de XIXe eeuw. Het is een belangrijk toevoegsel aan de brochure *Dorp Ven olk van Eekeren*. De schrijver weze er dank om gezegd. Moge eens uit deze en nadere studiën een *Geschiedenis van Eekeren* groeien die een overzichtelijk-beeld geve van geheel het vroegere leven (Kerkelijk Eekeren werd reeds behandeld door P. J. Goetschalckx). Dr Fl. Prims, pr.

7498 **Rijpma, E., Dr.** **9 : 37**

Korte Ontwikkeling der Historie. Kleine Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis : 1. Van de oudste Tijden tot de Fransche Revolutie. — Kort Werkboekje : 1. *Geïll. — Groningen, Wolters, 1929, 2e druk, elk 3 dln., (21 × 14) 206, 104 blz.* *fl. 1,90; fl. 6,90*

IV — Werden reeds in den voorgaanden jaargang van Boekengids gerecenseerd onder nrs 6480 en 6481.

7499 **Tamboryn, Constant en Paul** **9 : 91 : 89**

◆ Geschiedenis van Elverdinghe, voor, tijdens en na den Grooten Oorlog 1914-'18. *Geïll met 18 platen. — Brugge, Excelsior, 1929, (22×16) 236 blz.* *40 fr.*

IV — Een détail-geschiedenis van een dorp achter de frontlijn. Ultravolledig zoodat het er tamelijk dor bij wordt. Ongetwijfeld lezenswaard voor de bewoners van de streek en ook aldus bedoeld. J. A. G.

7500 **Van Laar, Albert** **9 : 37**

Lessen in de Vaderlandsche Geschiedenis: Van de XVIe Eeuw tot de Onafhankelijkheid van België: 2e Deel. — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, (17 × 13) 110 blz.* *6 fr.*

V — De heer Van Laar zet zijn lessen in de Vaderlandsche Geschiedenis flink voort. Even als in het eerste deel hecht hij vooral belang aan de ontwikkeling van de beschaving en in dit opzicht heeft het werkje groote verdiensten. Ook de uiteenzetting der toestanden en gebeurtenissen lijkt me over 't algemeen degelijk : alleen de hervorming werd te eenzijdig bekeken. Een paar zinnen zag ik om hun te-algemeenheid liever veranderd. Dr J. UYTTERHOEVEN.

7501 **X.** **9 : 39 : 91**

◆ DORP EN VOLK VAN EEKEREN. Rond de geschiedkundige en folkloristische Tentoonstelling van Eekeren 15-16-17 Juni 1929. *Geïll.* — *Eekeren, Davidsfonds, 1929, (21 × 15) 64 blz.* *6 fr.*

V — Een prachtig uitgegeven verzameling van folkloristische en van historische nota's Eekeren betreffend. De schrijver H. K. (Hendrik Kanora) heeft alles in den hem eigen gemoedelijken toon weten te houden. Alles is echter niet van hem. Er zijn ook bijdragen van anderen in het werkje opgenomen; maar het is treffend hoe ze toch alle in denzelfden toon staan en in één klank met den man die deze lieve brochure inéénstak. Dr FL. PRIMS, PR.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

7502 **Brummelkamp, J. en Fahrenfort, J. J., Dr.** **91 : 34**

LAND- EN VOLKENKUNDE VOOR DE MIDDELBARE SCHOOL: 2. DE WERELDDEELEN. *Geïll.* — *Groningen, Wolters, 1929, 2e druk, 3 dln, (21 × 14) 220 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 2,75*

V — Werd in Boekengids 1928 reeds besproken en aanbevolen onder nr. 4699.

7503 **Brummelkamp, J.** **91 : 2**

SOCIALE GEOGRAPHIE VAN AFRIKA : 1e Deel. NOORD-AFRIKA. *Geïll. met 11 platen.* — *Groningen, Wolters (Vreemde Landen en Landstreken), 1929. 2 dln. (21 × 14) 164 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 2.90*

IV — Andermaal een nieuw werk van J. Brummelkamp in de serie Vreemde Landen en Landstreken; ditmaal komt Afrika aan de beurt en 't is gewis even degelijk als de twee vorige deelen. In het eerste deel gaat het over Noord Afrika : de Atlaslanden, Tunis, Algerye, Marokko. De Sahara en Egypte worden achtereenvolgens behandeld van sociaalgeografisch standpunt uit: de mensch in zijn verschillende maatschappijvormen staat dus op den voorgrond. Van de natuurkundige aardrijkskunde wordt enkel gegeven wat noodig is om de levenswijze der menschen en hun afhankelijkheid van de omgeving goed te begrijpen. Uitvoerig daarentegen werden behandeld de bevolking en rassen, de geschiedenis, de politieke en maatschappelijke problemen als b. v. Fransche en Engelsche kolonisatie, positie van de vrouw en andere. Een goede literatuuropgave sluit elk hoofdstuk. Een flink studieboek voor onze leeraars. Dr J. UYTTERHOEVEN.

7504 **Keulers, Jos, Dr.** **91**

◆ WAAR JEZUS LEEFDE. Een Reis door Egypte, Palestina en Syrië. *Geïll.* — *Roermond, Romen, 1929, (25 × 16) 309 blz.* *52,25 fr.; geb. 63,25 fr.*

V — Prof. Keulers besluit dit, zijn prachtwerk, met deze woorden « Het heimwee naar het H. Land blijft allen, die het eens bezochten, geheel hun leven bij » en na lezing van dit heerlijke boek kunnen wij

schrijven dat « het heimwee naar het H. Land bij allen, die het nog niet bezochten, groeit tot 'n harsttochtelijk verlangen. Dit zeer-mooi gestelde, met smaak-uitgegeven en rijk-geïllusteerde werk begroeten we met 'n groote vreugde. We leven mede in het land waar Jezus leefde. Prof. Keulers vatte zijn reisverhaal breed op en werkte het breed uit. Het wordt 'n rijke mijn van historische, geographische, ascetische beschouwingen; dwars en door heen loopt de gouden lijn van Jezus'leven die heel dit boek zet in 'n straling van liefde. Van af Jezus' geboorte tot aan zijn Hemelvaart volgen we zijn spoor, drukken de treden waar Hij ging, leven in de atmosfeer van Zijn werkkring, van Zijn lijden, dood en verrijzenis. « Waar Jezus leefde » is 'n prachtig christen leven, 'n diepe lijdensmeditatie, doch alles in het kader van 'n opvatting die 'n heele cultuur weet aan te trekken binnen het raam van Jezus' aardsche bestaan. Wetenschap, wijsbegeerte, theologie en kunst reiken mekaar de hand om 'n krans te spannen om het hoofd van den Nazarener. Literair en kunsthistorisch 'n rijke gave aan het Nederlandschlezend publiek. Wie zoekt naar 'n Gesamtbild van het H. Land, gezien met het oog, en geteekend met de hand van 'n Roomsche, late dit boek niet ter zijde. Moge het door velen andersdenkenden gelezen worden, dan zal hun wat anders worden gegeven dan wat Loti te geven vermocht.

M. Van Hoeck, pr.

7505 Opdebeek, Lode **91 : 83**

Op Reis in Vlaanderen. Menschen. Dieren. Steden. Dorpen. De Zee. *Met penteekeningen dr. Edmond Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek, 1929, (25 × 16) 142 blz* *15 fr.*

V — Wie graag 'n reisje in Vlaanderen wil doen, leze dit boek. Hij zal 't zich niet beklagen. — 'n Reis in Vlaanderen, 'n paar jaar na den grooten oorlog; 'n reis langs de frontstreek, langs Brugge, Kortrijk en Audenaerde; langs de zeekust..., 'n reis per trein of auto..., 'n reis met 'n drietal vroolijke, geestige vrienden. Vrienden die artisten zijn en Vlaamsch-voelend. Lezer, wat wilt ge nog meer? Opdebeek kan vertellen, kan beschrijven; hij kan schetsen, boeien en ontroeren. — Studenten vooral, die graag over Vlaanderen lezen, over zijne kunst en geschiedenis, over zijne schilders en letterkundigen zullen dit boek « con amore » lezen. — Een der beste boeken van Opdebeek.

Fr. Crols, pr.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

7506 Laenen, J., Kan. **93 : 64**

Bij de Nonnekens van Muizen. Een onbescheidenheid. — *A'dam, De Spieghel; Mechelen, Het Kompas, 1927, (16 × 16) 29 blz.* *12 fr.*

IV* — Kanunnik Laenen is een oolijkaard : onder een subversieven titel publiceert hij een kostelijk boekje vol plezierige wetenschap, vol humor en gezonde folklore. Hij lei de hand op een keukenboek uit de XVe eeuw en ging zorgvuldig na wat er in die nonnekenskeuken zooal gebeurde. Het ging er op zijn pallietersch toe. Zelden verschijnt er van onze historici zoo'n aangename lectuur. — Jos. Leonard heeft het boekje op schitterende wijze voorgebracht. Dr J. A. Goris.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. — Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
J. ARTS. — Onze Voorbeelden 8,00
L. ASSELBERGS. — Varana 7,20
L. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren 13,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus-Koning 12,00
L. BITTERMIEUX. — Wit en Zwart 8.00
BLACHON. — Waarom ik Vlaanderen liefheb 15,00
F. BLESSING. — Planten en Wieden 8,50
P. L. BOLIER. — Handleiding voor het Scheepsmeten 13,25
JOZ. BOON. — De Vuurberg 12.00
N BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
J. CAEYMAEX. — Gloed 13,50
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
A. CHAFFEE. — Beertje Kroeshaar 19,00
» Het Boschvolkje aan het eenzame Meer 16,75
» Tinteloog op de Dalhoeve 19,00
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
DR FR DAELS. — Voor onze Jongens 3,50
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
FR. DARCIS. — Vlaanderens Eeuwkalender 12,50
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
» In 's Konings Dienst 8,00
DR J. DE JONG. — Handboek der Kerkgeschiedenis 95,00
L. DEMAN. — Beknopte Geschiedenis van Zuid-Afrika 10,00
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
L. DE RAEDT. — De Ronde van de Middellandsche Zee 20,00
CHR. DE WET. — Strijd tusschen een Boer en Brit 22,00
DIFEREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 5 dln. elk 20,00
F. DUIJNSTEE. — Maarten Luther in de Kritiek 62,50
C. EECKELS. — Wat nog overbleef 20,00
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen : III en IV. elk 20,00
L. EGGERMONT. — 'n Lustig Lied. Liederen voor school en huis. 21,75
W. EIKENDAL. — Constructie, Werking, Onderhoud, Reparatie van den Automobiel :
1. De Motor 101,50
2 Carburatie, Ontsteking, Chassis 101,50
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
ING. F. N. — Transmissies 6,00
P. GEERVLIET. — De Antenne 6,00
» Iedereen Radio-Reparateur 6,00
» Moderne Radio-Bouwschemas 11,00
G. GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12.00
» Bloemlezing 16,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
H GHEON. — De Klucht van den Gestrafte met den Koorde 15,00
» Lotgevallen van Gillis 14,00
P. GOETSCHALCKX. — Geschiedenis van de Kanunniken van O. L. Vr. Kapittel te Antwerpen (1585-1700) 25.00
H. GROSEMANS. — De Azuren Kust 12,50
J. HAMMENECKER. — Felicitas 6,00
» Sinte Cecilia 9.00
H. HARLAAR. — Iets voor den Stoker 7.25
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50
EM. HULLEBROECK. — De Notenleer door het Lied 10,00
» Zuid-Afrika 7,00
J. JACOBS. — De West-Vlaamsche Spreek- en Schrijftaal voor 1250 5,00
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
JEF JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,00
DR. J. KEULERS. — Waar Jezus leefde 52,25
J. LUYCKX. — Zes goede Ontvangschakelingen 12,50
MALCORPS en DE PILLECYN. — Pater C. De Deken
PR. MELIS. — Luchtreizen van Dr. Fast geb. 18.00
MOR. MESCHLER. — De H. Pinkstergave 43,58
LUC. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker 32,50
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
J. NIEUWENHUIS. — Einde van een Jongensoorlog 14,00; geb. 21,50
H. OBBERBAUCH. — Zoo wordt ge volmaakt 7,00
TH. OHLMEIER. — Zoo komt ge vooruit 3.00
L. OPDEBEEK. — Op Reis in Vlaanderen 15.00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
L. SENDEN. — Uit het Rijk der Mieren. 2 dln. elk 15,00
P. SHEEHAN. — De graven te Kilmorna 20,00
A. STUBBE. — Rubens 18,00
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
F. VAN DE MAELE. — Verzekens voor ons Volk : 5e Bundel 7,50
J. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metselaar. geb. 71.00
J. F. en J. B. VAN DER STRAELEN. — De Kronijk van Antwerpen (1770-1819) 25,00
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
J. VAN LIMBERGEN. — Van wondere Dingen 7,50
DR. J. VAN MIERLO. — Bekn. Geschiedenis van de Oud- en Middelnederlandsche Letterkunde 28,00
V. L, VAN RUMBEKE — Sennelager. Drie jaar in 'n Duitsch Concentratiekamp 40,00
H. VAN TICHELEN. — Dick Wittington geb. 16.00
C. VERHAGEN. — Theoretische Cursus voor Horlogemakers 65,50
H. VERRIEST. — Twintig Vlaamsche Koppen. 2 dln. elk 7,50
ANT. VERSCHUERE. — Berten Bartels 10,00
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
E. VERWIMP. — De wreede Missie 9,00
W. WALLACE. — Langs Oostersche Paden 18,00
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
JOS WOUTERS. — Radio-Activiteit en Radio Elementen. 1,50
X. — Letterkundige Almanak voor 1930 35,00
» Standaard Catalogus 25,00
» Wat iedereen weten moet van Aflaten enz. 2.50

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder Roneo ,,

ROneO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

Bijhuizen : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Bij uw Fotohandelaar

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr. W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr. W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak, haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO Prijs: 2,50 fr.

Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opzienster bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1928 : 55 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz'
— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.**4.50** ; geb. fr. **6.—**
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. **7.—**
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. **7.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. **9.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. **14.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. **18.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. **12.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. **11.—**
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Francesco.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. **8.—**
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. **7.—**
LOD LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. **7.—**
2. Mijn Broerke. fr. **7.—**
3. Mijn Professor. fr. **7.—**
4. Mijn Vacantie. fr. **7.—**
5. Mijn Makkers. fr. **7.—**
6. Mijn Vriend fr. **7.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. **9.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. **10.—**

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.**
8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. **8.—**
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. **8.—**
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. **10.—**

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. **10.—**
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. **11.**
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. **6.—**
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. **8.—**
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. **5.—**
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. **6.—**

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel **12.—**; 2e deel fr. **7.50**
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. **9.—**
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. **13.50**
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. **20.—**
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis** : I. Papini enz. fr. **7.50**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

Meesterwerken uit de Wereldliteratuur

ARDEL, H.: Ge moet Jean doen trouwen	fr. 14,—
BAUMANN, E.: De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, R.: Davida Birot	14,—
» De Oberle's	12,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.: Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
CAZIN, P.: Dekadi	12,—
» De Paaschleeuwerik	14,—
DELLE GRAZIE, M. E.: De Witte Vlinders van Clairvaux	18,—
FEDERER, H.: Juffrouw Theresia	15,—
GOYAU, G.: Ozanam	7,—
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Claudia	7,—
» Noodlot	15,—
KAISER. Is.: Rachels Liefde	12,—
LICHTENBERGER, A.: Mijn kleine Trott	11,—
PRAVIEUX, J.: De nieuwe Dokter	12,—
» Wat de Vrouwen van een Man maken	14,—
SZABO, M.: Appassionata	15,—
» De Roman van het Land	20,—
TORRUND, J.: Naar Zonneland	22,50

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur. Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragiek* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat de oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs : 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. Godelaine.

Prijs : 27 frank

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** geb. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
STEPH. CLAES-VETTER — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk** fr. 4.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** geb. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar**: II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen:**
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 4.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige geïllustreerde uitgave, vert. dr. Dr L. Scharpé fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten, pr. fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e en 4e deel. elk fr. 5.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
April 1930

IV

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Pas verschenen :

Heeroom's Nichtje en haar Gezin

door Fr. CROLS

Prijs : 16 frank

Een Succesboek !

Zwartbaard de Boekanier

door RALPH D. PAINE

Een echt jongensboek! Avontuurlijk en boeiend, als een Karl May

Prijs: geb. 30 fr., zoolang de voorraad strekt

EEN KOOPJE !

Op een Troepschip naar Indië

door JOZEF FESKENS

Nog enkele exemplaren tegen **8.50 frank.**

Nieuw :

De Ronde der Middellandsche Zee

door L. RAEDT

Prijs : 20 fr.

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door Dr. J. Caeymaex

Prijs : 11 frank

Aanbevolen Avontuur- en Detectiveromans

BRUCE, Ch. — Tropenliefde		fr. 22.50
CHESTERTON. — De krankzinnige Rechter		15.—
» De vliegende Herberg		17.—
CONRAD, J. — Het Kapersnest		17.—
CORDENS, F. — De slapende Boeddha		39.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg		14.—
HAUGEN, Chr. — Reis naar de Planeet « Ken »		7.50
RUTTER, Owen — Gouden Regen		15.—
PAINE, Ralph. — Zwartbaard de Boekanier	geb.	30.—
PINKERTON. — Fort-Mystery		15.—
SCOTT, Leroy. — Washington-Square		19.—

Te bestellen bij A. S. K. B.

WARM AANBEVOLEN:

ZONDAG

DOOR W. VAN DEN HENGEL

Prijs 58 frank

Dit boek geeft de Epistels en Evangeliën van alle Zon- en feestdagen van het kerkelijk jaar. Een korte inleiding, welke deze voorafgaat, brengt ons in de stemming die de liturgie van dien dag beheerscht; geeft het verband aan, dat tusschen Evangelie en Epistel bestaat en de gedachten, waarvan beide zijn doortrokken. Van elk Evangelie geeft de schrijver ons niet alleen een toepasselijken, maar ook diepen en fijnen uitleg.

Het is geen studieboek, maar veeleer bedoeld als godsdienstige lezing, om het gezin meer te doen meeleven met de Kerk. *Ook hoort dit werk thuis in ieder katholiek huisgezin.*

Toch zullen vele priesters dit mooie boek met graagte lezen en gebruiken.

De uitgave is keurig verzorgd, met 66 fijn afgewerkte penteekeningen.

Kunt U zich een mooier bezit, een mooier geschenk denken?

Iedere Boekerij zou moeten bezitten :

Benson, R. H. — De God der Wereld	fr. 62,50
» — De hooge Weg	fr. 19,50
» — Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
» — Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
» — Gezift als Tarwe	fr. 17,00
» — Het onzichtbare Licht	fr. 15,00
» — Wat was het ?	fr. 15,00
Cordens — De Slapende Boeddha	fr. 39,00
Hulsmans, A. — Droomleventje	fr. 22,50
Szabo, M. — De Roman van het Land	fr. 20,00
von Hertling. — Weisskirchen	fr. 15,00

Te bekomen bij A. S. K. B.

CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

Zetels : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

Maatschappelijke Zetel : GENT, St. Baafsplein, 18.
Zetel B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

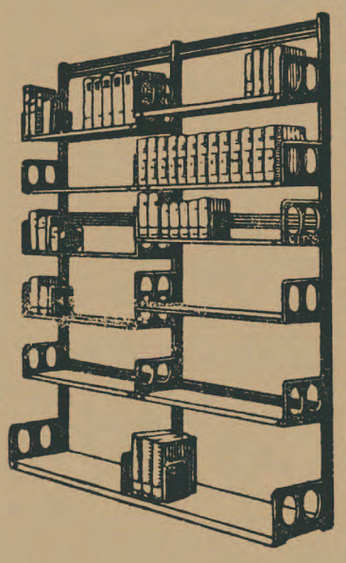

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Uitgaven van J. B. WOLTERS

Groningen, Den Haag

WOORDENBOEKEN NIEUWE TALEN

Elk deel afzonderlijk verkrijgbaar

M. J. Koenen — Dr. J. Endepols

NEDERLANDSCH Zestiende druk

Met medewerking van Dr. R. Verdeyen

In één deel frs. 36.00

K. R. Gallas en C. R. C. Hereckenrath

FRANSCH

Twee deelen, in twee banden gld. 7.50
Elk deel afzonderlijk — 3.75

Dit Fransche Woordenboek geeft bij ieder woord de uitspraak phonetisch aan.

I. Van Gelderen

DUITSCH Zesde druk

Twee deelen, in twee banden gld. 7.50
Elk deel afzonderlijk — 3.75

K. Ten Bruggencate — A. Broers

ENGELSCH Elfde druk

Twee deelen, in twee banden gld. 7.50
Elk deel afzonderlijk — 3.75

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 4.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 8,50 fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 7,50 fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

H. J. Van Eyk : De electriciteit in de practijk. 7.50 fr.

H. M. Krabbé : Handleiding voor het teekenen en schilderen. 7.50 fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Een bijzonder mooi boek voor jonge dames

DROOMLEVENTJE

door ANNIE HULSMANS

Prijs : 22,50 frank

Werken van Fritz Reuter

Anekdoten en Rijmpjes, 2 dln.	elk fr. 17,—	De Reis naar Konstantinopel	fr. 17,—
Hanne Nüte en de kleine Poedel	17,—	Twee vroolijke Geschiedenissen	17,—
Mijn Leerjaren op het Land, 2 dln.	elk geb. 15,—	Zijn Doorluchtigheidje	17,—
De Reis naar België en Geen Thuis	17,—		

Nieuwe Romans en Verhalen

HAROLD BINDLOSS : In duister Afrika	fr. 12,—	E. PHILLIPS OPPENHEIM : De Andere	12,—
D. M. BOWER : De lachende Cowboy	12,—	E. PHILLIPS OPPENHEIM : Het Geheim van Dr Marx	12,—
R. BUCHANAN : Winternacht	12,—	» Geldkoningen	12,—
F. N. BURNETT : De kleine Lord	12,—	» Het gouden Web	12,—
» De kleine Prinses	geb. 21,75	» Vreemde Compagnons	12,—
M. CRAWFORD : Haar Geheim	12,—	L. TRACY : Het Regenboogeiland	12,—
FR. CROLS : Heerom's Nichtje en haar Gezin	16,—	JOH. VAN WOUDE : Hollandsch Binnenhuisje	30,—
» Uit den Maalstroom der Grootstad	5,—	G. VIRRÈS : De gloeiende Heide	12,—
O. FEUILLET : Geknechte Adel	12,—	EDG. WALLACE : De Diamantrivier	12,—
CAPT. FRANK : De Zonen der Zee	18,50	» Valsch Geld	12,—
B. HARRADEN : De Vogelaar	12,—		

Katholieke Kinder- en Jeugdlectuur

L. W. ALDERS : De Jacht om het Fabrieksgeheim		fr. 25,—
A. COUSSENS : Maron, de christen Knaap uit den Libanon		4,50
ELKA : Onder de Zeeroovers	geb.	45,—
F. KEYENBURG : Jeugd van Kris Kras	geb.	32,—
MAX : Schildknaap des Konings	geb.	30,—
HENDR. M. SMITS : De tweede Moeder		23,—
» Van Moed en Trouw		11,—
J. SPILLMANN : Bemint uwe vijanden		4,50
» De Gevangene der Korsaren		4,50
» Kinderen van Maria		4,50
» Strijd en Zege		4,50
W. V. D. BERG : De Oudste der Glanmores		23,—
FR. VAN VLIJMEN : Weer vereenigd	geb.	32,—
AUG. WUYTS : De laatste dagen van Motezuma		4,50
TH. ZENNER : Hoe Jozef Priester werd	geb.	16,50

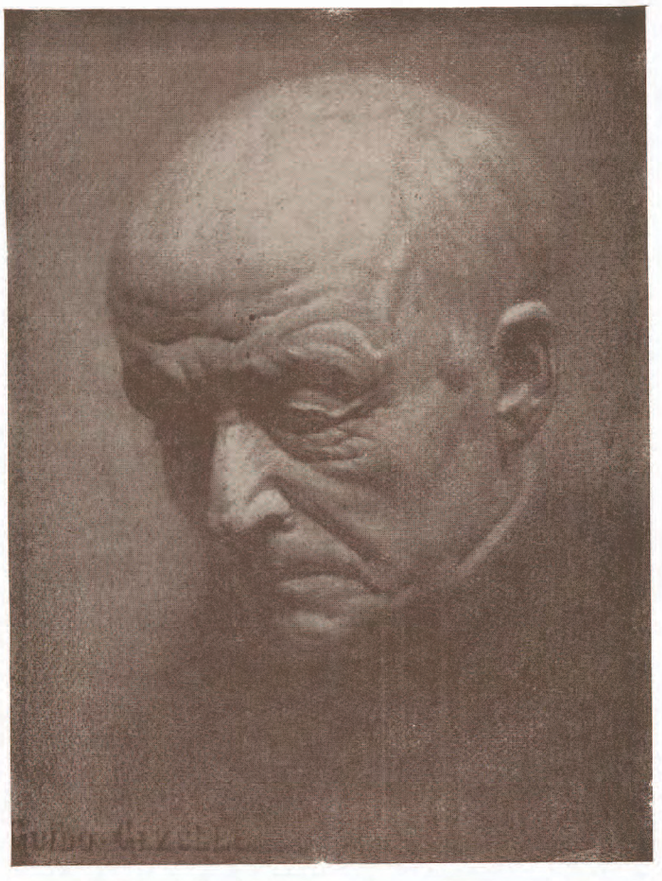

GUIDO GEZELLE

1830-1899

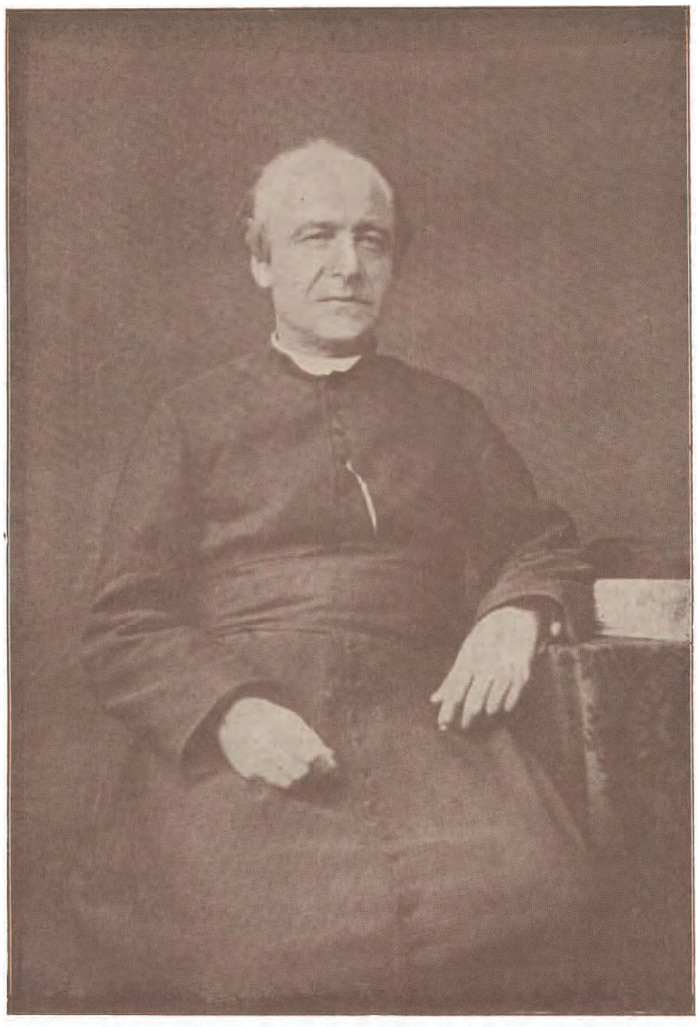

GUIDO GEZELLE

NUMMER 4 ACHTSTE JAARGANG APRIL 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

GUIDO GEZELLE

DOOR

DR. JORIS CAEYMAEX, PR.

Zijn grootheid kan niet hoog genoeg geplaatst worden. Het past zich er een vast en krachtig denkbeeld van te vormen, te beseffen hoe diep en vérstrekkend zijn beteekenis is, zoodat in ons zal ontwaken en groeien één gloed van vreugde, een jubel van fierheid en bijzonder een drang van liefde die gretig wil deelen in al de goederen welke hij uitstraalt.

Gezelle dan, is waarlijk groot,

als de zuiverste glorie van de taal, die de onze is,

als de zuiverste glorie van ons volk, Vlaanderen, door natuur en godsdienst in zijn eenvoud groot,

als een der zuiverste glories van het Kristendom, en verder van het gansche menschdom alover de wereld waar er ook maar één ziel ademt en leeft die zich opricht tot het zonnelicht van God den Schepper. En hierom zoo zuiver, wijl zij, op elk dezer gebieden heeft én het merg én de warmte, waarheid én liefde, echtheid, volheid, kracht, fijnheid samen met de trilling van levende bezieling.

Gezelle is het mirakel, het wonder der Nederlandsche taal.

Zonder daarom in hoovaardig chauvinisme te vallen, zijn wij fier omdat onze taal de opperste hoogte bereikt heeft, zooals het slechts enkele andere talen te beurt viel. Het wonder van het openbloeien eener taal in loutere schoonheid is hier geschied. Wat slechts klank is, slechts geluid en halfduidelijke uitdrukking en meedeeling door het

woord, 't zij tot onze medemenschen, 't zij in ons hart uitgesproken..., soms komt er een man op, die als in een beurs op zich draagt heel dien schat, maar niet als gewone munt voor den omgang, doch met al den glans daarrond welke die woorden bezitten als spiegel van onze meest frissche begrippen en gemoedsaandoeningen, met klank, toon en kleur, met geur en smaak van land, water, natuur en lucht, met den blik van kind en grijsaard, het mooie van oud verleden en eeuwige verschheid, — en hij heft dit op tot een zuiver wezen van schoonheid, een muziek aan onze ooren, die ons onweerstaanbaar doet stilstaan en ons voert in een hoogeren kring van denken, voelen en schouwen: dat is de taal geschonken door een wonderbron, immer vloeiend en ons wordend een lied van wonne, van jubel, van diepe gevoelens, het lied van ons leven. Hoe schoon die beek kan flonkeren, kabbelen, stroomen, grootsch en rijk van glans en beweging, — het is het geheim der brongave, een wonder zooals de heerlijke bloei der natuur zelve.

Welnu, na een eerste maal met Vondel, is dit weer geschied in Gezelle: het Nederlandsch, van zijn kloeken, malschen veldgrond opgetild tot den dampkring van het zuiver scheppingslied, tintelend van de hoogste leeuwerkenfijnheid, dreunend en orgelend met storm en glorie, wasemend en zuchtend van geur en droom, en ten slotte opgenomen op de golven der engelenkoren in de diepten van hemel en Gods wezen. Voor al de broeders in de Nederlandsche taal één lafenis, één blijdschap, één verhooging van het wezen tot de hoogste waarde van hun volle menschzijn.

Gezelle is geweest de openbaarder van een volk, de spiegel waardoor dat volk, Vlaanderen, tot erkenning gebracht werd van zijn wezen, een wezen door natuur, geest en vooral geloof en genade, over zijn eenvoudige gaafheid met edele geestelijke schoonheid bekleed. Hij is niet zoozeer geweest een nieuwe groote naam, een eigensoortige kracht in het midden van het Vlaamsche volk neergevallen, er brengend een omkeer onder nieuw teeken: neen, hij is één met Vlaanderen met lijf en ziel, en Vlaanderens bloed en ziel is in hem wakker in alle zuiverheid en kracht, in één aderslag van zijn hart en het rythmus van het gansche volk:

Vlaanderen in zijn eeuwig aanschijn met stroomen, land en zee;

Vlaanderen doorheen de tijden gekneed, gesterkt, gesierd, gewond en gewijd, zuchtend of juichend;

Vlaanderen vooral opgebouwd en oprijzend als een puikstuk van Roomsch geloof en heiligheid, met een trouw en mildheid die iemands hart van vreugde doen zwellen.

Zooals door de schilderkunst in het verleden, tweemaal, met Van Eyck en Rubens, dat land bloeide tot een zielszang van kleur en tafereel, beeld van zijn rijken waarheidszin en mystieke vroomheid, zoo wederom met Gezelle, zijn spiegel, zijn geestelijken koning, zijn Hiawadha, zijn inwijder en zijn zanger.

Maar bovenal, met de allergrootsten welke de wereld ooit droeg, heeft Gezelle uit adem en bloed van zijn wezen gestort wat ons hoogste bezit is: onze verwantschap met God als ziel der ziel, als het al van ons bestaan.

Kinderlijk zich voelend een voorwerp van heerlijke gaven uit de zonnebron van oneindige liefde, is hij verslonden geweest in de verrukking van die kindsheid, en zijn leven is een strooming dier begunstigingen, zoet en machtig zwellend vol overgave naar de monding toe der eeuwigheid. En naar drie kanten toe badend in schoonen dampkring: den kring van het eigen, teêre menschenhart, den kring van de Kerk en haren eeredienst, den kring van de wereld der schepping.

Van de zoete en bittere geheimen van het hart dat zich op het Goddelijk Hart vlijt, heeft Gezelle stemmen gegeven, droppend, suizend, en gloeiend.

Van de Kerk zingt hij uitbundig, van hare witte, roode, purperen, gouden bronnen der Sakramenten, van haar woord en haren wierook, was en asch, orgel en bloementooi, kruis en tabernakel, al licht, vrede en schoonheid waardoor zij ons opvoert naar de hemelsche heerlijkheid.

Maar het mooist straalt die kindsheid-vóór-God, zooals hij haar belijdt staande onder den open hemel, in het natuurparadijs vol wonderen, teekens en boodschappen van den Schepper en de Liefde. Nimmer trilde er een mensch zoo innig en sappig mede in al wat schittert en roert vol schoonheid, in al de echtheid van het eenvoudige eigen schoon hier ter plaatse in onze streken, en tevens in al de kosmische grootheid; nimmer zulk een hoorn van overvloed, zulk eene verschheid van voelen, drinken, leven met plant, wolk, water, zonnestraal.

En anderzijds de lichtste en zekerste opveering van uit het aanschouwde aardsche wonder, ook in het geringste en gewoonste ontdekt, recht omhoogwaard, tijd en wereld overschrijdend tot vóór God: steeds rein, onmiddellijk, diep en zielvol. Met Koning David en den H. Franciscus heft hij den lof aller dingen, waaier van gouden stralen, fontein van vreugde tot bij den hemelschen drempel: daarhoog gedragen stamelt de ziel in verrukking, en de aarde verneemt klanken waarin de geheimen van den hemel schijnen te gloeien. Overal waar deze in de diepte der ziel een weerklank kunnen verwekken, zooveel menschen over alle landen en tijden moeten er aan Gezelle verknocht zijn in liefde en hulde.

Het nu door iedereen gekende algemeen levensbeeld van Gezelle houdt de aandacht gevestigd op die twee toppen: dien der hooge jeugd en dien anderen naar het einde aan. Toch wel, niettegenstaande die schijnbare uitdooving na den grooten eersten bloei, één doorgevoerd dichterschap, met blijden dageraad en overheerlijken nanoen. Want dien boog onderspant de eenheid der welbewuste roeping om in

zich en in allen rond hem te verwezenlijken zijn leuze: « den Vlaming weerom weerd te worden » d. i. de herleving van eigen aard in de heerlijkheid van taal, kristen glorie en dichterlijkheid. Daaraan wijdt hij de volheid zijner krachten als eenzelfde voorwerp van zijn geleerde vorsching, zijn priesterschap en zijn dichterlijke genialiteit.

Zoo dan is het geweest: de vijf jaar — van zijn 25e tot 30e, — de korte tijd van dat leeraarschap, één wonderbaarheid als verkeer met jeugdige leerlingen op toppen van begeestering voor geest, hart, ziel en toekomstsdroomen, maar ook met vlijmende steken van pijn doorschoten, en ten slotte onderdrukt tot verdooving die de ziel deed kreunen; — die vijf jaren zien den blijden bloei van zuivere vreugdegedichten te allen kante in het lentelicht opschietend; zien de blakende bezieling van den priester en Vlaming die zijn ideaal ziet gloren in het jonge geslacht; zien den huiver van geloof en heilige vereering van den dichter-priester voor God, voor zijn licht, vrede, schoonheid en de heerlijkheid der Kerk; zien ook, ach, tranen onder het lijden in stilte gestort vóór Kruis en tabernakel.

De tusschenspanne van een vijftiental jaren volgt, zonder dichtwerk jawel, echter gevuld met het wakkere, grondige, doelmatige doorzetten en rond zich overplanten van zijn Vlaamsch-Kristen ideaal, gepaard met een verborgen, nederig, vroom en liefdadig priesterleven.

Totdat de zonnezegen der levenshoogte kwam, wekkend die nieuwe lente van oneindige frischheid, weelde en verrukking als te midden aller geneugten van een aardsch en hemelsch paradijs.

Zou het niet mooi zijn, hier, voor onze oogen op te roepen de uitwendige gestalte, het uitzicht van den mensch op elk dier drie tijdsvakken?

Den jongen leeraar: mooie verschijning, open gelaat, breed voorhoofd, losse golvende haarkroon, vuur en diepte in den blik, bijzonder groot evenwicht, rankheid, lenigheid van fellen jongen man, vriend van openlucht en alle weder, flinken schaatsenrijder, een zonnekind. Ziet hem zoo, en luistert dan naar het zongedicht:

O 'k sta mij zoo geren te midden in 't veld,
en schouw in de diepten des hemels...

Maar na de kneuzing, in de lijdensjaren (hoewel echter de gezonde natuur, ja de geestige kerel niet ten onder ging), zoo zien wij hem met dat grijze, dat omwolkte waarin hij beeft als hij neerstort en bidt:

Gij badt op eenen berg alleen,
en... Jesu, ik en vind er geen
waar 'k hoog genoeg kan klimmen
om U alleen te vinden...

Ei dan, de witte, zonnigtintelende kop van den herrezen ouden Gezelle, badend in stralen, neen, geworden een louter blije bloeien, wiegen en geuren in Gods zoet en geweldig licht:

Ik ben een blomme
en bloeie vóór Uwe oogen.

Nog mooier dan in hoogtevlak ofte vertikaal gezien, is de eenheid van Gezelle's leven in het breedtevlak, horizontaal. Hij zelf immers heeft er op gedrukt :

Zoo spreke en
zoo denke en
zoo dichte en
zoo doe 'k.

Gekoppeld en geëend loopen de twee levensvormen — uitwendig handelend en inwendig gemoedsleven naar het ééne groote doel toe, naar God. Zoo ergens, dan wortelt hier toch zeker het uitwendige, met krachten en werken ruim gevulde leven in het inwendige, verslonden in dit onzichtbare, maar hoogste en heerlijkste: de ziel-met-God.

Zoo zijn jeugdbloei alvast: die dankt zijn glorie aan de wijding der teruggetogenheid: vandaar komen die heldere toon, die kinderlijke blijdschap en warme verzuchting om door hulde en lof te beantwoorden de eerste overstelpingen met Licht en Liefde. Rond die verzen hangt de heilige wijding hunner geboorte in de ingetogen zielestilte. Beladen met kostbaren buit van aandoeningen daar buiten uit de prachtige feesten van natuur, liturgie, kristen leven, is hij thuisgekomen in de stille leeraarskamer; het gonst hem om het hoofd; de golf van gevoel vaart over hem waar hij aan het open raam staat na te droomen of op zijn bidstoel neerknielde, en als hij overeind rijst, prevelen zijn lippen gedichten vol heiligheid alsof zij hem door den engel der poëzie ingefluisterd waren.

En in den tweeden bloei dan, van zijn hoogzomer! Nu vloeit in een overweldigend licht op hem toe het heelal, verklaard als een groot wezen van louter schoon : al bloemen, stralen, vogelen, kleuren, engelenstemmen; er bovenover het nog rijker heelal van den Heiligen Geest, levend binnen het eigen hart, in Jezus, in de H. Kerk, de zielen. Hij nu die, naar den uitwendigen mensch al die dingen lang en diep gevat en beleefd heeft, en ze als een schat in zijn priesterhanden draagt, hoe smelt hij om nog slechts te zijn het bevend, pimpelend wezentje, de menschenziel in Gods wereld, en, — alles ter zijde duwend, tastend maar als een speer gedrild, zoo schiet hij door alles heen naar het groote hart, naar God geheel en alleen...

Gezelle's dichterwezen is zoo zuiver en machtig dat het niet ongepast is, althans bij wijze van vergelijking, hier terug te gaan tot oerbegrippen, b. v. tot het allereerste bewustzijn dat ooit in de wereld bestaan heeft, d. i. tot God alleen in de eerste schepping, en Diens verhouding tot deze, voorschemering en voorbeeld van wat later 's menschen verhouding tot de dingen zou kunnen wezen.

Van God nu zegt de H. Schrift dit schoone woord, dat, wanneer Hij de dingen geschapen had, « Hij ze aanschouwde en zegde dat zij goed, heel goed waren ». God zelf is de eerste dichter, de eerste begeesterde. Had zijn Geest ook niet gezweefd in de wentelingen van

den chaos en de wateren liefdevol gekoesterd? Ja, blijft er zelfs van die vreugde van God niet iets hangen in de schoonheid der wereld, als een dauw van de heuvelen en een reukwerk van den mantel Aarons?

Van nog grooter beteekenis is de daad zelve van God dààr, welke die vreugde verwekt, het « zien », dat zien dat bij God niet lijdelijk is, maar veeleer de geziene dingen voorafgaat, ze verwekt in hun bestaan, aard, wezen, orde, kracht. Blik die in elk geval bevat een wilselement van bevestiging, instandhouding, macht, waarmee de schepselen bedeeld getuigen van de eeuwige grootheid, orde, wijsheid, harmonie.

Welnu de « groote » dichter volgt God na op beide gebieden. Natuurlijk in het verheugd zijn, want wonne, vervoering, wiegen op het gevoel is zijn element zelf. Maar is hij ook diep gemiddeld, geast in God, dan streeft zijn menschelijkheid uit één kracht om met God deel te hebben aan het voornaamste, aan het « zien » dat de dingen in hun schoonheid bevestigt, werpt hij althans van zich een licht af dat der dingen schoon- en waarheid meer openbaar strale, en bouwt aldus de heerlijkheid der wereld een tweede maal op door ze te noemen, door te wijzen op hun harmonie in den jubel om hunne wezenlijkheid. Zoo Augustinus, Dante, Gezelle, alle drie bewonderaars ja, doch ook opbouwers der Stad Gods door de macht van hun « zien » mèt en bij God.

Veel, bijna alles bij Gezelle blijft in het simpele van wandelen en bloembekijken, jamaar naar Goddelijke wijze, in Goddelijke lijn en licht, — wat, volgens de gezaghebbendste leer het eigene der mystiek is!

Echter wat in God één, enkel en eeuwig is, is bij den mensch geschakeerd, groeiend, ontwikkelend. Nu bij Gezelle zijn de Goddelijke aanblikken juist rijkbloeiend en groeiend zooals in het heerlijkste leven. Hoe prachtig die drie vormen ervan!

— Hij ontwaakt... en ziet alom zooveel, en « alles is zoo goed! »

— Hij heeft het al omvat en legt het eens voorgoed vast in allen luister, want o, « wat is alles wonderbaar goed. zóó! »

— Maar dan keert hij er nog eens wêer naartoe, als een nooit verzadigde bij, en het wordt een openbaring als van een Genesis in volle werking, en zien doet hij, nog zien, altijd zien... « want alles is zoo góed, zoo góed! »

En vermits wij hier ongetwijfeld den kring der mystiek betreden, zou het zoo heel gewaagd zijn deze drie tijden te bestempelen als aangepast naar het eigen geheim der H. Drievuldigheid, als een navolging der wijzen aan elk der Drie Personen eigen? Eerst een « zien » naar de wijze des Vaders, Bron, Eerst Begin; dan naar die des Zoons, Wijsheid, Orde, Waarheid; eindelijk naar die des H. Geestes, louter Leven en Minne?

De eerste openbaring van het « zien » heeft de heftigheid en den vloedwas die geweldig op de knieën werpt in aanbidding, en even fel doet heroprijzen om dadelijk het ontvangen licht te gaan meedeelen.

Dichtoefeningen, Kerkhofblommen, Gedichten, Gezangen en Gebeden, driedubbele welige bloei der lentekracht, zijn de vertolking, gloedwarm, van storm na storm van openbaringen : die van den dag en zijn licht, van het land met velden, beek en ruischend riet en al het engelachtig zwevende schoon; die van het gloeiende vuur des altaars op den mond van den jongen leviet en hem overhuivend en druipend in den eeredienst romdom; die eindelijk van het eigen hart in het geheime zielelijden, toch echter met goddelijken troost doorglinsterd.

En op den hoogen top van zijn leven de twee andere vormen van « zien ». In *Tijdkrans* de zelfscheppende en opbouwende. Nu staat hij grootsch, omgord tegenover zijn wereld, haar metend met den blik, en zie! daar komt alles zich ordenen tot een prachtig samenstel, levend en meegevoerd in de heerlijke, dramatische, zoo sprekende eenheid van den keerkring van jaar en getijden, meegeleefd in hun loop en al hunnen omvang. Samenstel gevormd uit de prachtige dooreenstrengeling der viervoudige wereld : natuur, mensch, godsdienst, Vlaamsche volk. Een band vereenigt alles op groote rythmuslijnen ; 'n stijging gaat van het têerste aanzetten tot de grootsche ontplooiing; stormen zijn er, aandreunend, dan dóór-brekend en overrompelend; in wijde ruimte oprijzende monumenten van Vlaanderens schoon en kracht; een volks- en kerkgemeenschap te been in al haar glans en wijding.

Ziet en beleeft Nieuwjaarsmaand, haar winterwonder en den slaapdroom van leven en denken; Dollemaand, woeling van duistere en wrange hartstochten uit den poel van het geweten; maar daarop, wit, fijn, de eerste boodschappen van nieuwe leven en daarin prijkend alleen met de zuivere blommekens de engelzielen der eerste Communicanten; van dan af, den klimmenden gouden draad van herlevend licht, met de festoenen, geuren en liederen der Meimaand, den immer stijgenden draad tusschen het witwolkende van Witten Donderdag en het paarse van Goe-Vrijdag, overheen de gouden branding van Paschen, in volle bloemenweelde tot den Hemelvaartzenith waar de leeuwerken juichen. Den zomer dan van koren, Leye, nachtegaal en sterren, en op het zomerland de zangen van trouwfeest en jubilé's, en de donderzwangere hoogdagen van Vlaamsche volkskracht te Groeninghe, te Brugge. En het eerste herfstgoud gloeit daar in het woud, een flonkerende verheerlijking, maar weldra een schudden en huiveren in de ziel, en een inkeer en toekeer naar grijze schaduwen, heilige gepeinzen en gevoelens, nogmaals met Maria en haar Rozenkransgemurmel en met dat der zielen die daarheen zweven in de eeuwigheid zooals de bladeren. En in den Decemberernst, toch ook heerlijk doorklaard met het Angeluswitblauw, en met den Adventsschemer uit lichtend Bethleëm, daar gaan we de wijdelingen zien, hoe zij gestrekt en begraven liggen, zaad voor het leven: het heilig jaar wordt besloten in een dood die krachtig alle nieuw leven bevat en belooft.

Zoo is het monument van het leven, het onze, Vlaamsch-Kristen. Maar daarenboven nog ingeleid door een zuiver-ritueel formularium van

de dagelijksche liturgie, fijn om op de toppen van de vingeren te houden, en omsloten met een wijden Eeuwkrans waar de vrijwiekende dichterziel zweeft over de afgronden van God en eeuwigheid in de gloeden der oerschoonheid.

En nu, *Rijmsnoer en Laatste Verzen*, de tokkeling op de harp van den H. Geest, al leven, al minne! Gretige terugkeer, nog eens, tot het Paradijs, in snoepwonne om het « zien » zelf, en om de muziek, het spel, de oneindige zoetheden. Vermengd, gesmolten, heel en al meetrillend, als broederlijk-gemeenzaam geworden met en vonken ontvangend ook van de meest onvermoede dingen; hoog en laag, alles is hem één zee van schoonheid, waarop hij dobbert, gewiegd op de vreugde, de niet meer eindigende vreugde van den H. Geest, als een inwijding in de geneugten zonder eind noch maat van hemel en eeuwigheid.

JACOBUS VAN LOOY

(1855 — 1930)

Te Haarlem, waar hij geboren werd, overleed op 24 Februari ll., Jacobus van Looy, vier en zeventig jaar oud.

't Ventje was er nauwelijks vijf, toen het alleen in de wereld stond, bij Grootje kon het niet; 't verzeilde dus naar 't Burgerweeshuis.

In '66 vinden we Jaapje, bij den bekenden Haarlemschen uitgever Kruseman, als letterzettersleerling, en, kort daarop, bij een... rijtuigschilder. Met den kwast weet hij weg; al te flink zelfs om het bij zoo'n grof werk te laten. 't Loopt dan ook niet lang aan, eer hij aan de Burgeravondschool teekenonderwijs volgt.

Hij wordt hier bizonder opgemerkt door een van zijn leeraars, bloemschilder Joosten; deze laat den knappen jongen bij zich aan huis werken. Het is ook, door toedoen van dienzelfden leeraar, dat het Jacobus gelukt, te Amsterdam, de lessen te volgen ter Rijksakademie voor beeldende kunsten. In '77 vestigt hij zich aldaar metterwoon; Scholten, Allebé, Wijnveld halen eer van hun leerling.

Na dat hij, '79, zijn teekendiploma verwierf, valt hem vijf jaar later de « Prijs van Rome » te beurt. En nu aan 't reizen! De zwerftochten gaan door Italië, Spanje en Marokko. Hij huwt in '92, vestigt zich '94 te Soest, en keert in '07 naar zijn geboortestad terug.

Jacobus werd eigenlijk tot schilder opgeleid; hij is het geworden, en zijn leven lang gebleven. Dat hij ook proza-schrijver geboren was, zou eerst, vrij laat, zijn vrienden duidelijk worden. Toen het eerste nummer van « De Nieuwe Gids » verscheen, lag Jacobus doodziek in het gasthuis... te Genua. Daar bracht het, zekeren ochtend, den geur van 't verre vaderland. Er kwam een vers van Jacobus in voor, onder deknaam, Adriaan Brouwer. De aanvangsregels luidden: « De zomer

kwam met lachen »... Jacobus vond « De Nieuwe Gids » al te somber; hij deelde dien indruk mede aan Kloos, en voegde er nog aan toe : een schets als « Herfst in 't Woud » van Netscher, zou ik ook kunnen schrijven, hoor! Kloos' antwoord klonk, zoo rap als tellen: « doe het! » Jacobus zou er niet op wachten; hij zette zich aan 't schrijven; zijn eerste schets heet « Sneeuw in Venetië ». Op deze, volgden andere; naast den schilder Jacobus van Looy,

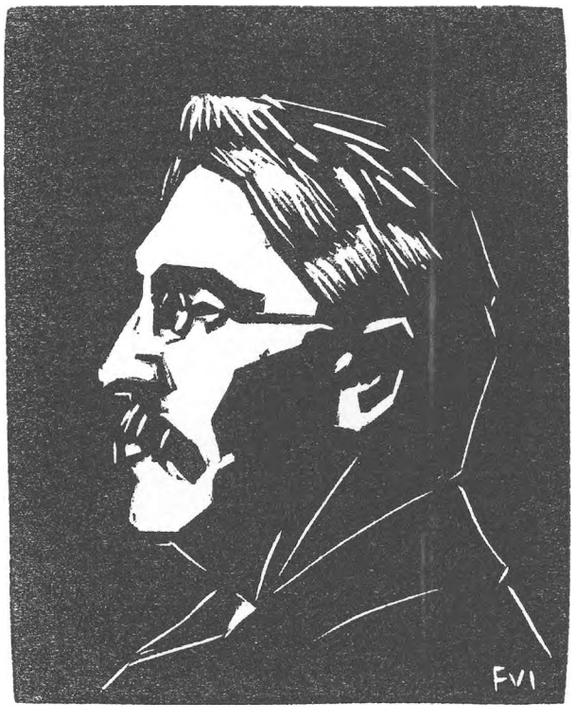

JACOBUS VAN LOOY

stond thans ook de schrijver Jacobus van Looy, of liever, van dien tijd af, maakten schilder en schrijver, maar een enkele personaliteit uit : de schilder-schrijver van Looy.

Het gaat hier niet over den schilder-met-het-penseel; of deze naar waarde geschat werd, is een vraag, die wel degelijk kan gesteld, maar waarop we hier niet wenschen in te gaan. In één man viert het publiek bezwaarlijk een dubbel talent. Ook de kritiek is met lof misschien wel een beetje te karig gebleven. Wij hebben het alleen over den schilder-met-de-pen, en dan nog, uit noodzakelijkheid des gebods, zeer bondig.

* * *

Bij zijn eerste schets zou Jacobus van Looy het dus niet laten. Toen
7507 er stof was tot een bundel, verscheen in '89: « **Proza** » **(IV, 83.8)**. Deze eersteling bevat: Een Dag met Sneeuw; Een mislukte Dag; Een zonnige Ochtend; Een Reisindruk; Een Stierengevecht; Het Einde van het Stierengevecht; De Nachtcactus; La Mancha; De Dood van mijn Poes; Een Tango; Een Hengelaar; Brugge; Londen; Een Wandeling; Boekbeoordeeling.

7508 « **Gekken** » **(III, 83 : 91)** zag het licht in '92. Van Looy's eerste reis ging naar Italië; een tweede naar Spanje en Marokko; in « Gekken » gaat het vooral over het verblijf van den schilder te Tanger en omstreek.

Zijn titel ontleent het boek aan een soort gekken-stoet, die beschreven wordt in het eerste gedeelte. « Over de straat, uit de bont-klimmende omstuwing, onder de wilde vlagge-kleuren met het geschitter van de twee gouden sikkelen, sloegen op en neer, lichtend en duisterend van uit de verte, haarhoofden en boven-aangezichten: de knikkende hoofdbollen van de dansende heiligen; terwijl in 't rechtsalomme het ophitsende gillen van de vrouw begon te duren tot een oorlogsgeroep van slagorden, een wolk lichtende klankpijlen stijgend en vallend onder de zon ». (Blz. 81, tweede druk, '16).

Buiten de vertaling van « De Meinacht » van de Musset, ('93), levert de schrijver binst het laatste eeuw-decennium geen nieuw werk.

7509 Hij blijft nochtans niet onledig. « **Feesten** » **(III, 83.8)** ligt op de plank, en rijst er af, anno 1902. Het boek brengt naast den bekenden « Maaier » (dien Jacobus ook op doek bracht) enkele... laten we maar zeggen : novellen. Of verkiest U 't woord: schetsen? Om 't even, hoe U wenscht te heeten: De Bruiloft, Het Vuurwerk, Hartjesdag, Moeders Verjaring, Nieuwjaar, De Regenboog.

Andermaal zou Van Looy op reis: thans ('02) met zijn vrouw; het gaat over Spanje naar Marokko; zelfs wordt gewaagd de niet gevaarvrije tocht van Tanger naar Fez. Uit deze reis werd « **Reizen** »
7510 **(III-IV, 91)** geboren, dat echter eerst 1913 in boekvorm verscheen. Intusschen worden uitgegeven « Ode aan Rembrandt » ('06), enkele vertalingen van Shakespeare —, op Macbeth (1900) volgen o. a. Hamlet ('07) en Romeo en Julia ('10) — en vooral in 1910: « **De wonderlijke**
7511 **Avonturen van Zebedeus** » **(III, 83.0)**, Inderdaad, een wonderlijk boek, dat heelemaal niet kan geresumeerd. Velen is het grootendeels een raadsel gebleven. De beste kritiek er over, is van Prof. Persijn: ze werd opgenomen in « Kritisch Kleingoed Nederland ». (blz. 193). Jacobus Van Looy bleek er niet alleen op uit te bewijzen, dat hij wel meer fantasie bezat, dan doorgaans beweerd werd, maar ook, dat hij heelemaal niet blind was voor de litteraire (en andere) tekortkomingen van zijn lijdgenooten. Deze krijgen in « Zebedeus » meer dan een harde noot te kraken! Met twee nieuwe deelen vermeerderd, zou van « Zebedeus » in '25 een tweede uitgaaf in 't licht gezonden worden.

7512 Jacobus Van Looy's meest-gelezen boek is **Jaapje (IV, 83.1 : 93)** dat in 1918 verscheen. Een zeer gevoelig-geschreven autobiografie. Het publiek bleek er dadelijk mee ingenomen. Ingenomenheid, waarin niet weinig nieuwsgierigheid meespreekt, en evenveel opdiepen van herinneringen uit eigen leven. Men werd alleen een beetje wrevelig gestemd, omdat aan 't einde van zijn boek, de schrijver Jaapje bijna... sterven liet. Het heette daar immers: « 's Avonds van dienzelfden dag. toen dokter laat nog eens was komen zien en Jaapjes adem beluisterd had, zijn pols gezocht, besloot hij bij het heengaan met te zeggen : « als hij de dag haalt ». Er werd geprotesteerd; Jacobus was immers niet gestorven... inderdaad beweerde van Looy enkele jaren later ('23): Jaapje
7513 is **Jaap (IV, 83.1 : 93.** — Rec. 1072) geworden. Dit vervolg op de ge-

romanceerde autobiografie, viel minder in den smaak dan « Jaapje ». De uitleg ligt vóór de hand : een jongetje doet altijd sympathieker aan dan een jongen. En daarbij: een tegenhanger wordt altijd een beetje achterdochtig aanvaard. Men weet trouwens bij ondervinding, dat na « Het Jongetje » « het Zusje » komt, na « Le petit Trott » « la Sœur du petit Trott » !

7514 « **De Ar** » **(IV, 81 : 83)** een berijmd verhaal dateert van '20.
7515 « **Nieuw Proza** » **(V, 83.8** — Rec. 7477) is Jacobus' laatste boek, verleden jaar verschenen. De inhoud : Een Beeldje; Maartsche Avond; Tuinieren; De Klokkenmaker; De Koepel; De Lorrie; De Muur; Het Veer; Het Boschplekje; De Pauw; Het Windje; Op Reis; Zingen; Het Schema; Een Droom; Het Strikje; De Kandelaar.

* * *

Als schilder, ook met de pen, is van Looy een impressionnist. In dat genre staat hij met Ary Prins en Lodewijk van Deyssel op de eerste rij. Een schitterend woordkunstenaar. Al doet hij dan ook niet zelden 't woord geweld aan, om het te doen zeggen, wat het feitelijk niet vermag uit te drukken. Een woord kan niet, wat de kleur kan. Het oog van de meeste lezers is trouwens geen schilders-oog. Bij schilders brengt het gekleurde woord dadelijk de verbeelding in werking; bij niet-schilders spreekt het in eerste instantie 't begrip aan, Op een schilderij kunnen lekjes-en-vlekjes naast elkaar, veel goed maken; gebroken taal echter geeft geen breking van kleuren weer. (Men leze daarover : Gerard Brom « Hollandsche Schilders en Schrijvers in de vorige Eeuw ».)

Een impressionnist wel, maar een die niet essentiëel klein stemmingswerk voortbrengt. Van Looy is een visionnair; hoe danst en dingelt de zon op zijn litteraire doeken; geen stippeltjes alleen maar, krachtige borstelstreken, ruime uitzichten. En 't ontbreekt dezen schrijver, vooral uit op kleurig uitzicht, nochtans niet aan scherp inzicht. Lees « Feesten », lees « Jaapje » en « Jaap ». Vooral tegen deze laatste twee werken, werden in de litteraire kritiek der jongeren, nog al scherpe oordeelen, laat staan onmeedoogende vonnissen, geformuleerd. Wat heeft men voor 't leven aan zulke uitrafelingen? en aan schetsen, die nog nuchterder aandoen dan deze van Beets?

Als woordkunstenaars beschouwd, gaat een parallel tusschen Beets en van Looy, onmogelijk door. Vele bladzijden van van Looy behooren tot het mooiste wat de Tachtigers schonken. Wie daarenboven « Zebedeus » smaakte, genoot niet alleen aan kleuren, maar ook aan fijnzinnige en rake psychologische zetten. J. E.

ROMANKRONIEK

Na **Roomdale's Jongelieden** van Arthur Broeckaert, bracht deze maand ons een nieuw werk dat buiten alle artistiekerigheid om en blijkbaar zonder de vooropgestelde bedoeling van een kunstwerk, de

jonge — laat me zeggen de opstandige — gedachte draagt. Bij Broeckaert voltrok zich de strijd onder-of-boven op een zuiver Vlaamsch
7516 plan, in VICTOR BRUNCLAIR'S nieuwe roman « **De Monnik van het Westen** » (II-III) op een meer sociaal terrein. Als jeugd nog gelijkloopend blijft met strijd, zoeken van eigen wegen, opbouwen van een eigen levensbeschouwing, dan is deze roman ondanks dat hij in zijn geheel op een retrospektief plan staat, vóór alles een jong boek. Een gebeurtenis die te zeldzaam is dan dat we ze zoomaar zonder nadere aandacht zouden voorbijgaan. Laat me vooreerst vaststellen dat ik dit boek niet kan aanvaarden als kunstwerk; het is een te louter verstandsprodukt; te slordig en vooral met te weinig temperament geschreven. Er ontbreekt te veel het hart om deze roman te doen groeien tot een kunstwerk. Het is met deze dichter gegaan zooals het gegaan is en nog gaat met vele andere jonge kunstenaars der laatste decennie: de bakens van hun belangstelling verzetten zich van het louter litterair en artistiek op meer algemeen menschelijk terrein. Dit terrein kan heeten: de strijd voor Vlaanderens ontvoogding; de sociale hervorming, de religieuze problemen, de politiek. Na sommige tijdschriften gingen ook een aantal auteurs de nieuwe banen op, vooral hier in Vlaanderen, en verloor de literatuur qua literatuur met haar eindelooze en onbelangrijke problemetjes veel aan belang — wat intusschen onze letteren in de eerste plaats zelf ten goede kwam. We werden het moe, de strijd van onze jeugd, de eeuwige levensproblemen van ons wezen als mensch, de hunkering van ons hart, de liefde, de passie, het idealisme, de vlam in ons hart, opgelost te zien in een tijdschrift-gedichtje of een aesthetiekerig schetsje met impressionistische allures. Maar luister anderzijds hoe Brunclair doemsdag houdt over het sociale probleem en de kunstenaars, of liever de estheten die daarin een vasten grond meenen te vinden om hun artistieke onmacht te camoufleeren : « De sociologie, die matrone met haar kleed van statistieken en in haar handen het kruidje roer mij niet der ethiek, is een floddermoer voor mislukte esthèten. Waar zij niet vermochten de sublimeering van hun fijnnervigste sensaties naar zeldzame vervoering op te drijven, vleien zij zich aan den breeden boezem van het gemeenschapsideaal dat hen meewiegt met slaapliedekens over Moeder aarde, waaronder hun talent wegsnorkt... Het is trouwens een dankbare uitkomst : voor simili-kunstenaars die duizelen op den tocht naar ongerepte hoogten is de vaste grond een stevig platform... » 't Is maar om even te herinneren ziet ge, dat ge het met deze en dergelijke theoriën niet zoo erg nauw moet opnemen. Er staan trouwens meer van die pekelarijen in dit boek. Een vrouw die zwaar viel wil boeten door nog zwaarder kwaad : « Zij zou haar genade afkoopen met de dagelijksche offering van haar besmeurd lichaam : nog was haar val niet grondeloos genoeg opdat over haar de benedijding kon vaardig worden ». Met deze woorden belandt ze in een bordeel. En een derde citaat — voor ééns weze me dit toegelaten — «Het onderscheid tusschen Kristus en Lenin lag in een factor van tijdelijken aard; had geen ideolo-

gische waarde. Het was een zuivere machtskwestie. In zijn tijd werd Kristus door de heerschers overwonnen. Lenin sloeg zijn tegenstanders. Maar hun bestrevingen waren identisch. Wat zou men dan den Zoon van den schrijnwerker uitspelen tegen den volkskommissaris van het Kremlin? » Ik moet er bijvoegen dat deze redeneeringen den gedachtengang weergeven van figuranten uit het werk. Maar ge moet het zaakje cum grano salis lezen : dat wilde ik uit die paar citaten duidelijk maken.

In een land waar nog prae-middeleeuwsche, laat ons zeggen vóór-oorlogsch-Russische toestanden bestaan sterft een man, slachtoffer van ontbering, uitputting en uitbuiting van z'n — laat ons zeggen — leenheer. De drie zonen volgen hem, en zullen ook de slavernij waaronder hun vader berustte en waaraan hij krepeerde, erven. Maar het zijn geen satrapennaturen : het zijn rustelooze menschen met zeer bijzondere gaven: Leonid Gospodar wordt priester en een heilig man Gods. Hij is een sterke natuur en een ijverig kapelaan : een hoer redt hij van de dood en van den ondergang. Er ontstaan praatjes, en hij wordt verplaatst naar een villegiatuurstad. Ook bij de rijke lui haalt hij sukses, blijft nederig echter, en wordt met den dag subtieler en onaardscher. Wonderteekenen veropenbaren zich in zijn vleesch. Mirakelen. Concilie om het « geval » te onderzoeken (tusschen haakjes: Brunclair blijkt zelf met het geval een beetje verlegen, en laat de vergaderde monseigneurs een massa tamelijk simplistische diepzinnigheden verkondigen, wat het prestige van zoo'n hooge vergadering precies niet aandikt, en een zeer beperkten dunk geeft van de theologische onderlegdheid dezer geleerde heeren, ondanks al de gedebiteerde spitsvondigheden der casuistiek). Priester Gospodar komt tot het inzicht dat alles waanzin en trotschheid was. Zijn leven mislukte.

Stepan had toen hij uit zijn dorp wegtrok zijn skrupules thuis gelaten. Hij werd bediende in een bar, flirtte wat met de rijke bazin, huwde haar toen ze weduwe werd, werd dus eigenaar van de zaak en een gezien type; boemelde, speelde, opende een zeker tehuis in een voorstad dat hem grof geld liet winnen, breidde de dubieuze zaak uit, werd een grootfinancier, kocht half gefailliseerde grootnijverheden die hij erboven op werkt; groeide tot een magnaat; verviel tot vrekkigheid, werd een echte geldmaniak; hoopte de briefjes op in zijn geheime kast boven op de ellendige mansardekamer, totdat de inflatie na den oorlog zijn ontzaglijk kapitaal deed slinken tot waardeloos papier. Met het onontkomelijk einde van den waanzin en de zelfmoord. — Dat is twee.

Boris — het boek moest eigenlijk dezen naam dragen — doodde den landheer die de oorzaak was van de ellende van het volk, en vluchtte naar de grootstad. Deze moord-uit-altruisme moest het vertrekpunt worden van een algemeene opstand tegen de tyrannie van een financiersregeering en de tyrannie der landheeren. De wereldoorlog en de kiem der revolutie die bij de jonge mannen gewekt wordt bij het inzicht van het wezen en de oorzaken van den wereldbrand. En na den oorlog als de regeering den moed niet heeft te weerstaan aan de

eischen der financie, en het volk offert aan de belangen van enkele industrieelen en bankiers, wordt het oogenblik gunstig. Boris wordt de prediker der revolutie en mancheert aan het hoofd der honderdduizend op naar het Parlement dat hij inneemt, en van waaruit hij een nieuwe regeering samenstelt op kommunistischen grondslag. Boris is te zeer gevoelsmensch gebleven om deze situatie baas te blijven : anderen die meer heerschzuchtig aangelegd zijn groeien hem over 't hoofd, nemen de leiding over: hij blijft de figurant en de papieren afgod-voor-het-volk. Intusschen verloopen de zaken niet zooals eerst gedroomd was : de overige landen breken alle betrekkingen met de nieuwe regeering af, en leggen tegelijk de levensorganen stil, waar ze alle toevoer van grondstoffen en eetwaar afsnijden. Oproer, tegenrevolutie, onzeggelijke miserie, handhaving der revolutionnaire regeering ten koste van principskoncessies. Boris is gebroken, komt tot het inzicht dat waan de stuwkracht was van zijn groote daad, en dat het vertrekpunt een bloedvlek was. Deemoed ontbrak, en mildheid. Hij wilde redden met een systeem en met wetten, waar hij had moeten beginnen den enkeling, en dus eerst zichzelf, gezond te maken. Het is een failliet. Maar het is een grootsch failliet. En Boris blijft tot het laatste toe, ook in zijn inzinking, groot. In zijn wezen is vlam en jeugd : hij staat hoog en zuiver. Zelfs de moord heeft hem niet klein gemaakt : het was een groote droom die de impuls gaf tot de bloedige daad. Daarom lijkt me zijn verhouding tot Tamara, de dochter van den vermoorden landheer, een spijtige fout. En een fout ook het zinlooze intermezzo :Tamara-Feodor dat uitloopt op de zelfmoord van dezen laatste. Evenmin snap ik het gebaar van diezelfde Tamara wanneer ze Kralin, de nieuwe kommunistische diktator, op een volksfeest doodschiet. Gansch de figuur van deze vrouw blijft voor mij in het kader van dit boek een raadsel, met het vaag vermoeden dat de auteur een roman zonder vrouwenfiguur ongenietbaar achtte en deze Tamara, de demokratische leenheer-dochter, half-waanzinnige zwervelinge, hoer, boetelinge en richtster van den hoogmoed, als pikant intermezzo onontbeerlijk oordeelde. Er is overigens een Russisch-aandoende mystieke atmosfeer in dit boek, waarvan haast al de figuren in dit boek aangetast zijn; er wordt nogal licht en ostensatief omgesprongen met het vijfde en het zesde gebod; de toestanden zijn voor een groot deel een kopij der realiteit bij verschillende en goed onderscheiden volkeren; dezelfde toestanden zijn soms nogal scherp geforceerd, en ten slotte wordt er in dit boek eindeloos veel geredeneerd en getheoretiseerd: dat is in een adem al het kwaad dat ik van dit boek weet te zeggen. Maar ik wensch ten slotte vooral te drukken op het feit dat dit boek een groote beteekenis draagt als symbool van deze chaotische vijftien laatste jaren. Het is grootsch in den zin van de grootschheid van dezen tijd : wie wenscht een boek te lezen dat een beteekenis draagt en afbreekt met de artistiekerigheid van deze jaren moet dezen roman aandurven : hij zal hem niet licht doorworstelen en meer dan eens zich tegenover de auteur voelen staan.

Maar er is niemand die de ruimte van zijne beteekenis zal durven ontkennen. In momenten uit de wereldgeschiedenis als die we nu doormaken, — denk aan China en zijn gedurig nieuwe martelaars, aan Engelsch-Indië waar tienduizenden op den roep van een mystiek aangelegd volksleider elken dag verder opmarcheeren naar de revolutionaire daad; aan Hongarië waarvan de regeering opnieuw Europa bidt om de gunst zijn eigen kinderen bij vroegere vijanden te mogen uitbesteden om ten minste de jeugd van den honger te redden; denk daarnaast aan het bericht dat dezen morgen de kranten aan de wereld kond maakten, en dat ons deed schamen over den mensch van dezen tijd: het bericht tusschen een moord en een mijnongeluk in, dat Amerika te veel graan produceerde binst het afgeloopen jaar, en noodig eenige millioenen tonnen van dat graan moeten verdwijnen om de prijzen op de hoogte te houden en te voorkomen dat de graanmagnaten uit het nieuw-ontdekte idealenland Amerika er een stuk van hun fortuin zouden bij inschieten. — Wat staan wij te stotteren tegenover deze wereldschokken, met een asthmatiek versje en een bundel « schetsjes en vertellingen » van een braven gepensioneerden hoofdonderwijzer? En als de jeugd tegenover deze toestanden « vae! » roept, en in de kunst haar afschuw uitschreeuwt voor deze daden, wie onzer heeft dan het recht smalend te spreken van tendenzliteratuur en dit werk en zijn geest minachtend voorbij te gaan? Intusschen: Naïeve, vlug geschandaliseerde en onontwikkelde zielen moeten dit werk beslist ongelezen laten : ik meen dat dit reeds duidelijk zal geworden zijn uit wat ik hierboven schreef.

Meteen merk ik mijn verdere taak aanzienlijk verlicht : we staan
7517 met KEES VAN BRUGGEN'S « **Geschiedenis van het Huis** » **(IV)** opnieuw in volle literatuur. Even voorstellen : Kees van Bruggen woonde jaren als journalist in Indië, is thans korrespondent bij het Algemeen Handelsblad, en zwerft in die hoedanigheid rond in Frankrijk en Italië. Hij schreef een half dozijn eigenaardige, satyrieke, fantastische en meestal onbehoorlijke romans, en, thuis van zijn eindelooze boemelreizen door Europa (de man is nu zes-en-vijftig : een fatsoenlijke ouderdom om aan een thuis te gaan denken) — stelt hij zich zelf plots voor 't probleem, een huis te bouwen. Al wie nog met zulk onverantwoordelijk plan in zijn hoofd rondloopt, raad ik : riskeer er twee gulden negentig aan, koop en lees dit boek, en ik garandeer u dat ge van uw bouwziekte zult gezezen zijn. Een tweede konsultatie zal wel overbodig zijn. Het is onbetaalbaar plezierig — ik bedoel natuurlijk: voor wie het boek leest, — en buitengewoon knap verteld. Ik sla het boek open waar het wil open vallen, en lees : (ekskuus : ik zal verder niet meer citeeren) « Wij moeten een architect hebben! » sprak de bouwheer met gewicht. De Koning, de Medecijnmeester en de Architect zijn drie uit vrees geboren potentaten. Zij handhaven zich bij 't vorderen der tijden. De Koning bewijst zijn bestaansrecht uit het feit zelf van zijn bestaan : « Sum, ergo sum ». De Medecijnmeester, Priester of Toovenaar, uit het waar doen schijnen van onbestaanbare bestaanden (dit citaat heeft wel z'n belang voor

kennisname van den geest van het boek). « Men kan nooit weten » zei Bernard Shaw. De Architect is een Bamberg en goochelt. Hij spreekt in gebaren, die het meest van vliegen-vangen hebben. Zijn werk en verantwoording is een samengoochelen van twee niet-bestaanden. waartusschen hij een bestaande giet. De niet-bestaanden zijn een ruimte en een ruimte, een bolte en een holte, beide denkbeeldig. Hokus, pokus, pas! — hout, kalk, steenen: de ruimte is van de ruimte gescheiden ». — Zoo gaat dat door; vanaf het plan, de aankoop van grond, het begin van den bouw, over alle belichaamde tribulaties heen, als daar zijn: opzichters, aannemers, timmer- en opperlieden, zandgravers, rietdekkers, loodgietersbazen, metselaars, stukadoors en glazenmakers, tot aan het noodlottige einde : tochtende vensters, niet sluitende deuren, niet-trekkende kachels, kromtrekkende beschotten, loskomend pleisterwerk. Het is een plezierig recreatieboek, vol met de in onze letteren zoo zeldzame humor. Wie het kan in handen krijgen mag het lezen : het is behoudens een paar niet gemeende insinuaties, doodonschuldig.

Johan Broedelet die al een tiental romans « beging » — denk even aan de op z'n zachtst gezegd lichtzinnige en naar het dekadente neigende « Hofstad » en « De Nieuwe Decamerone», — JOHAN BROEDELET
7518 heeft een nieuw boek geschreven en uitgegeven: **Het late Leven van Johannes Rozeboom (II-III)**, naar de vroegere traditie en het beproefd recept: sarkastisch, haast cynisch, realistisch, tamelijk bronstig en op 't eind vaag-mystiek. Johannes Rozeboom, een solied zakenman en voor de rest viveur (in den geest van dit boek leven trouwens alle menschen d'r zoowat op aan) sterft, gaat de eeuwigheid in, onzichtbaar en min of meer subtiel in een vluchtige celluloïd-vorm; en blijft gedwongen een tijd in zijn oude omgeving rondspoken. Hij ziet en hoort. Zijn vroeger leven en de resultaten ervan : eigen overspel, oneerlijkheid, huwelijksbedrog door zijn vrouw, niets dan kwaad en zonde die vroeger bedekt bleven, maar nu duidelijk waargenomen. De wereld zit er vol van; alle menschen zijn er door aangetast. En hij zelf kan niet ingrijpen; niet eens meer zijn oude fouten goedmaken. Maar juist in dit toezien en dit bewustzijn zit hem zijn louteringsproces. Hoe, waarom, waardoor, tot welk einde? Het boek zou niet van Broedelet zijn moest het een antwoord geven. God, eeuwigheid en rechtvaardigheid, vergelding, belooning en straf zijn natuurlijk uitgesloten. Hoe het hem met die eeuwigheid en dit soort reïncarnatie langs een meisje dat hij vroeger eenmaal verleidde óm, in mekaar zit, daarvan begrijp ik geen lor. Het is een akelig en leeg boek.

Dat het realisme nog niet dood is in onze letteren; zich zelf bij momenten schitterend handhaaft. blijkt uit de twee romans die hiervoor
7519 mij liggen : **Als 't Harte onrustige is (III)** van den Vlaming GUSTAAF
7520 D'HONDT, en de bekende **Zwarte Wagen (IV)**, van den Nederlander GERARD VAN HULZEN. Ik zoek op het titelblad vergeefs naar de melding dat dit laatste de zooveelste druk is van een werk dat enkele jaren terug

voor het eerst verscheen; misschien vergis ik me dus als ik meen deze roman al vroeger gelezen en besproken, te hebben, in welk geval ik herinner dat Gerard van Hulzen — die dit jaar zeventig wordt — de sombere en pessimistische meubelmaker, journalist, romancier en zwerver, in dit boek het hoogtepunt bereikt van zijn eenzijdige schildering van weerzinwekkende toestanden, armoede, ellende, en zijn manier het leven langs den sombersten kant te zien. Hier teekent hij het miserieleven van twee zwervers die ten onder gaan aan hun wroeging over een vroegeren diefstal. 't Is dunkt me zijn eenige boek dat ik aan een volwassenen mensch zou durven laten lezen, maar verheffend is het niet. Gustaaf D'Hondt die nog een paar realistische boerenromans « a l'instar de Buysse » op zijn aktief heeft, blijft hier ook in het oude milieu: een jonge boer — om in de atmosfeer te blijven: drinker en wildstrooper — heeft uit jaloerschheid een boschwachter doodgeschoten, trekt naar Frankrijk, komt na tien jaar terug in zijn dorp en gaat ten onder aan drank en wroeging. Het is hopeloos en triestig; eenzijdig, realistisch, ruw en onzeggelijk deprimeerend. En Buysse deed het in zijn tijd tien keeren beter. De auteur lijkt me veroordeeld een zwak epigoon van dezen auteur te zullen blijven.

Laat me ten slotte nog veel goeds zeggen van MARTIN PERMYS'bun-
7521 deltje: **Antwerpsche Zondagen (V).** Impressionistische literatuur, maar knap geschreven en verrassend-reëel van uitbeelding. Geestelijk weegt het bundeltje niet heel zwaar, maar wie het genre genieten kan zal er plezier aan beleven denk ik. En als lektuur voor bibliotheeklezers zal het 't stelling « doen ». Dies gaarne en met overtuiging aanbevolen.

ERNEST VAN DER HALLEN.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Gezelle-feesten te Brugge. Zaterdag 3 Mei, te 20 uur: Kunstavond in de Wandelzaal van den Stadsschouwburg.

Zondag 4 Mei :

Te 10 uur: plechtige mis in Sint-Walburga (gezongen door het Sint-Romboutskoor van Mechelen).

Te 11,15 uur: Academische zitting in de Gothische zaal van het Stadhuis. Zullen er het woord voeren : Professor Vermeylen, Grégoire Le Roy, E. H. Jansen (Fransch Vlaanderen), C. Van den Heever, (Zuid-Afrika), Prof. P. Van Ginneken. Al deze redenaars zullen in het Nederlandsch spreken.

Te 15 uur: inhuldiging van het standbeeld (na optocht van de maatschappijen). Zullen er het woord voeren : Z. E. H. Kan. Prof. Boon, M. Van Hoestenbergh, burgemeester van Brugge, en een lid van de Regeering. — Daarna bloemenhulde.

Te 17 uur: bezoek aan het Gezelle-Museum.

Te 19 uur: banket.

Davidsfonds. Op het einde van Maart telde het Davidsfonds bijna 63.500 leden. Op drie maanden tijds een aanwinst van ongeveer 8.500. De oplage van het eerste boek: *De Vloed*, van R. Van Mieghem, die eerst 60.000 ex. bedroeg, werd gebracht op 68.000. Het tweede boek: *In Italië*, van Jozef Simons, wordt eerstdaags rondgestuurd. Zullen later verschijnen: *De Opperreeder* van J. Brinkman (schrijver van *Kasper-Oom en Ik*), in een vertaling van Prof. Scharpé, een bundel bekroonde *novellen* en in album-formaat een *Gezelle-boek* van Prof. F. Baur. In de reeks *Keurboeken* die dit jaar op 10.000 ex. getrokken worden, komt eerst aan de beurt een *Geschiedenis van het Vlaamsch Tooneel*, door Dr De Ronde. Dan een boek over de *Oxford-beweging* door P. Al. Janssens, van Scheut. Tegen het Paaschverlof verschijnt het eerste boek der Kinderreeks: *Onder 't Kruis van Tugude*, een missie-verhaal door P. Boelaert. In den loop van de maand April komt ook de bundel *Oud-Nederlandsche liederen* van de pers. Deze bundel bevat 26 oude liederen, met begeleiding bezorgd door Kan. Van Nuffel en de leeraars aan de Lemmensschool te Mechelen. Hij werd getrokken op 2500 ex. en kost voor de leden slechts 12,50 fr.

Hans Christiaan Andersen, de onovertroffen Deensche sprookjesverteller, wiens vertelsels in zoowat de meeste talen der wereld overgezet werden en sedert een paar generaties het eerste verbeeldingsvoedsel zijn van het kind in alle beschaafde landen, werd in zijn geboortestad gevierd den 2 April ll., ter gelegendheid van zijn 125ste verjaardag. Heel Denemarken door werd een Andersen-dag ingericht, terwijl te Kopenhagen op het Raadshuisplein dien dag zeventig duizend kinderen verzameld waren om Andersen's nagedachtenis te huldigen. Het was een heerlijke erkenning van het groote kunstenaarschap van dezen eenvoudigen man wiens werk onsterfelijk blijkt te zijn lijk de jeugd zelf is. De radio verspreidde deze kinderhulde in de meeste Europeesche talen.

In Holland verscheen het eerste nr. van een nieuw litterair tijdschrift « De Paal », onder redaktie van Ton Kerssemakers. De bedoeling van den redakteur-oprichter is het, het uitgangspunt der katholieke jongeren in Holland, zooals dit ethisch en artistiek werd vastgelegd door wijlen Gerard Bruning, te verdedigen tegenover dezen die bij hoog en laag beweeren de dragers van zijn nalatenschap te zijn, nl. tegenover de groepen van « Roeping » en « De Gemeenschap ». Vooral Kuyle, van Duinkerken en Engelman krijgen er van langs in dit eerste nummer. De geest van het nieuwe periodiek is uitsluitend aggressief en de toon over de heele lijn smalend tegenover de vroegere groepsgenooten. Uit iedere bladzijde spreekt een groote verknochtheid aan Brunings' geest en ideeën, waarop hoofdzakelijk de inhoud van dit nr. werd geïnspireerd. Het blijft na deze eerste aflevering nog een open vraag wat onze Nederlandsche literatuur zal hebben aan het nieuwe periodiek.

Kunst, zoo is de naam van een nieuw tijdschrift dat de vorige maand te Gent verscheen. Als voornaamste medewerkers fungeeren Buysse, G. Chabot, Prof. De Keyser, Richard Minne, Prof. Brounts, Henri van de Velde, Jef Crick etc. Voor zoover dit op te maken valt uit het eerste nr. is de bedoeling vooral de Vlaamsche kunst — zoowel de archeologische als de jongere richtingen — en de toegepaste kunsten te populariseeren. Een familie-tijdschrift dus. « Kunst » verschijnt om de maand in groot formaat, royaal geïllusteerd. Het adres is: Nederkouter, 13, Gent.

Giovanni Papini schreef een nieuw boek — het eerste sedert zijn « Storia di Christo » —: « San Agostino ». De Italiaansche pers is vol lof over dit boek, en noemt het het grootste sukses van de boekenmarkt der laatste jaren. Er is een Nederlandsche vertaling in voorbereiding van dit werk.

Den 3n April ll. overleed de gekende volksschrijver **Gustaaf Segers** te Hoogstraten waar hij sedert een tijd woonde. Hij werd geboren op 29 December 1848, was dus twee en tachtig jaar oud, en vervulde opeenvolgend het ambt van onderwijzer te Leuven en te Antwerpen, en van leeraar aan de Normaalschool te Lier. Als volksschrijver genoot de overledene lang een zekere populariteit, die naderhand fel verminderde. Gustaaf Segers was sedert 1894 briefwisselend. en sedert 1900 werkend lid der Kon. Vl. Akademie. We raden onze lezers aan bij deze gelegenheid het artikel te herlezen dat de thans ook overleden Al. Walgrave over hem schreef in het nr. 6 van onzen 4den jaargang (1926).

Dr Frederik van Eeden vierde den 3de dezer maand zijn zeventigsten verjaardag. De kranten gaven uitvoerig verslag van de feestelijkheden die in gansch Nederland en vooral op « Walden » plaats hadden. Deze hadden tegelijk een religieus en intiem karakter; toch namen een groot aantal officieele personen en figuren uit de internationale kunstwereld en het Nederlandsch nationaal-kultureel leven deel aan deze hulde van den grooten kunstenaar-bekeerling. In een eerstkomend nummer zullen we een uitvoerige bijdrage publiceeren over den grijzen kunstenaar.

Den 4n April stierf de bekende schilder-letterkundige **Herman Broeckaert**, die in zijn jonge jaren een aantal gedichten novellen en een paar romans schreef. Herman Broeckaert was geboren te Wetteren; woonde langen tijd te Dendermonde en te Vlassenbroeck. De laatste jaren woonde hij, vanaf de vroege Lente tot laat in den Herfst, in zijn boot die te Baerle op de Leie gemeerd lag.

Tegelijk met Gezelle in Vlaanderen viert Frankrijk de honderste verjaring der geboorte van **Frederik Mistral**, den bekenden dichter uit Provence, aan wie het Provençaalsch zijn bestaan en vooral zijn erkenning als letterkundige taal dankt. Zijn « Mireille » behoort tot de wereldliteratuur. Samen met Roumanille was hij de stichter en de voor-

naamste steun van het « Félibrige » dat streed voor behoud van het Provençaalsch en de verschillende dialecten van de « langue d' Oc ». Mistral werd geboren te Maillane in 1830 en stierf in 1914.

HET HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Naar aanleiding van den Opleidingscursus voor Bibliothecarissen die te Antwerpen door E. H. J. Baers gegeven werd, zal tegen einde Mei — van 26n tot den 31n — *een jury-zitting* plaats hebben.

De examens worden afgenomen te Antwerpen. Kandidaat-bibliothecarissen die het officieel getuigschrift van bekwaamheid wenschen te bekomen kunnen hun *inschrijving nemen bij den Dienst der Openbare Boekerijen*, 52 Regentlaan, te Brussel. 't Bedrag van het inschrijvingsrecht — nl. *25 frank* — zoo spoedig mogelijk te *storten op postcheckrekening 718.35*, met op de keerzijde van het stortingsbulletin, de medeedeling: «Examen voor Bibliothecarissen te Antwerpen. Niet vergeten naam en volledig adres op te geven.

De kandidaten moeten de Belgische Nationaliteit bezitten en 19 jaar geworden zijn vóór den datum van het examen.

2. — Godsdienst

7522 **Bernadot, M. V., O. P.** **24**

◆ VAN DE H. EUCHARISTIE TOT DE H. DRIEËENHEID. *Vert. uit h. Fransch dr. P. Verberne — 's Bosch, N. V. Teulings, 1929, 2e belangr. verm. druk (13 × 7) 248 blz. fl. 0,75; geb. fl. 1,20*

V — De uitzonderlijke waarde van dit kommunieboekje is reeds overbekend. Deze tweede druk — waaraan enkele nieuwe gebeden werden toegevoegd — weze weldra uitverkocht. 't Is van 't allerbeste, 't heeft ook in onze Eucharistische devotie nieuwe elementen naar voren gehaald. 't Is zoowel een summa van de H. Eucharistie als van de H. Drievuldigheid. 't Zeer handig-kleine formaat (zonder moeite kan 't boekje zitten in een heerengiletzakje of een damessaccoche) werkt de verspreiding ervan zeer in de hand. Alle kommunikanten kunnen in 't overwegen dier gedachten over 't wezen en doel dier Eucharistische vereeniging, en de middelen ter bestendiging daarvan, een dieper en vruchtbaarder kommunieleven aanvangen. D. DE PAUW, O. P.

7523 **Croegaert, A., Kan.** **264**

◆ DE LITURGIE OP PALMZONDAG TER EERE VAN CHRISTUS-KONING.

Van Assche, M., O. S. B. **264 : 92**

CONSTANCE TEICHMAN, Voorbeeld van liturgisch Parochieleven. — *Steenbrugge, Abdij, (Ora et Labora-Serie, Nr 4 en 5) 1930, (15 × 10) 24, 36 blz. 0,50 fr.; 1 fr.*

V — In deze brochuur bezorgde Kan. Croegaert een klare uiteenzetting — historisch en figuurlijk — van de heerlijke plechtigheid van Palmzondag. Beurtelings heeft hij het over de drie onderdeelen van deze liturgische plechtigheid : de Palmwijding, de uitreiking der Palmen, en de processie, welke de zegevierende intrede van Kristus, Koning-Verlosser, in Jerusalem verbeeldt. — In « *Antwerpens goede Engel* » begroet Dom Van Assche een baanbreekster en voorloopster van de thans zoo bloeiende liturgische beweging. Voor Constance Teichman was het liturgisch parochieleven, met de Heilige Mis als middelpunt, de rijke bron, waaruit ze kracht putte voor haar apostolaat. Groot was de invloed welke zij, « de Zuster en de Moeder der artisten », zelf artiste tot in het diepste der ziel, uitoefende op de kerkelijke toonkunst. Wij wenschen deze brochuren ruime verspreiding. L. VAN HULLEN, PR.

7524 **Gloudemans, M. S. F.** **24**

◆ BROOD, BLOED, LICHT. Voor Priesters en Volk. — *Kaatsheuvel, Missiehuis St. Antonius, 1929, (18 × 11) 163 blz. fl. 1*

V* — Deze vrome meditatiën loopen van af Witten-Donderdag-avond tot den Paaschmorgen: op die dagen schonk Christus ons Zijn Brood, gaf voor ons Zijn Bloed, straalde voor ons uit in het glorievolle Licht. Door heel het werkje heen loopt deze drievoudige gedachte als 'n klare draad, glanst als 'n warme zonnestraal. — Wat heeft Pater Gloudemans « con amore », met milde vroomheid deze Christus-uren bemediteerd, beleefd en ze ons, uit de volheid van z'n overweging, rijk geschonken. Voor priesters en volk is dit werk 'n heerlijke, levenswarme paraphrase van den soberen doch overvollen evangelischen tekst. Gedroomd ook als voorlezing gedurende de H. Week. Zeer keurig uitgegeven.
M. VAN HOECK, PR.

7525 **Mohr, H., pr.** **24**

HET HUIS OP DE ROTS. *Vert. uit h. Duitsch.* — *Averbode, Norbertijner-Abdij, 1929, (20 × 13) 296 blz.* *10 fr.*

V — Die Zondagpraatjes van Mohr zoeken den weg naar 't hart en den geest van den modernen mensch. Dien kent hij, dat valt dadelijk op, dien weet hij aan te pakken. Naar zoo'n priester luistert men gaarne. Hij vertelt aangenaam, praat vertrouwelijk, langs een omwegske neemt hij u mee (tot hij uw sympathie heeft) en dan krijgt ge een godsdienstwaarheid te hooren die nieuw klinkt en fel treft. Kon elken Zondag een kapittel, uit dat boek, in den familiekring voorgelezen : een meer vergeestelijkt leven zou 't tot gevolg hebben en eveneens een beter begrip van de liturgische feestdagen en van 't Evangelie. De vertaler heeft de hoofdstukken zeer aantrekkelijk doorgeknipt en met veel vlijt en kunde Mohr voor ons genietbaar gemaakt. D. DE PAUW, O. P.

7526 **Teichmann, Constance** **24 : 93**

GESPREKKEN MET DEN BRUIDEGOM. Saamgelezen door August Van Cauwelaert. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1929, (15×13) 117 blz. geb, 15 fr.*

V — Na Juffr. M. E. Belpaire, na C. Verschaeve, K. Elebaers e. a. kwam ook dichter Aug. Van Cauwelaert onder de bekoring van de hooge vrouw, kunstenares en heilige, die Constance Teichmann was. Uit haar dagboek heeft hij enkele keur-bladzijden saamgelezen waarin Constance hare nederige, maagdelijke, liefde-rijke ziel uitspreekt tot haren Bruidegom. Zoo blijft deze in-vrome vrouw, jaren na hare dood, ons tot godsvrucht en heiligheid aansporen. 'n Schat van 'n boekje. Zoo keurig vertaald dat we niet eens kunnen merken met een vertaling te doen te hebben. Enkele drukfouten ten laste van zorgelooze zetters. Zeer jammer bij zoo'n mooie uitgave als deze. FR. CROLS, PR.

7527 **Voorhoeve, H. C. Jzn.** **24 : 22**

HET HUISGEZIN TE BETHANIË. *Geïll.* — *Den Haag, Voorhoeve, 1928, (20 × 15) 72 blz.* *fl. 0,60*

IV — Vier christelijke overwegingen over het Huisgezin van Bethanie : 1. Een geloovig Huisgezin. 2. Martha. 3. Maria. 4. Lazarus. Werk van een geloovig en vurig-geloovend christen, *maar protestant*. Zeker zijn de beschouwingen goed en heilzaam, en bijna alles kan ook een Roomsch Katholiek stichten. Toch stuit men op die wondere gedachten : « Men leest den Bijbel op zijn tijd, maar men bestudeert dien niet, men blijft bij de eerste beginselen staan, ... en zoo gaat het voort, jaar in jaar uit, zonder dat men veel meer weet dan dat men behouden is door het geloof in Jezus, indien ook dit bewustzijn niet uit het hart, verdwenen is ». Waarin dat bewustzijn bestaat, hoe men er meê kan gerust zijn als met iets dat zeker is; wat christenen moeten doen om *vurig* te worden en heilig, wanneer ze *noch* lezen, *noch* studeeren kunnen .... dat is niet klaar. — En, bij het feestmaal waar Maria de voeten van Jezus zalfde : « Jezus noemde haar daad een goed werk aan Hem verricht. Hier leeren wij wat aanbidding, wat eeredienst is ». — Inderdaad, maar zou het dan te laken zijn, God en Christus te vereeren met wierook, met kunst, met liturgisch gebaar en zang; vooral, zou Christus geen *sacrificie* hebben gewild, de hoogste daad van aanbidding en eeredienst, stoffelijk en geestelijk tevens ? Natuurlijk moet de ziel hierin deelnemen, zooals in alle gebed of godsdienstige daad ..... maar *wat* heeft Hij dan toch ingesteld in het laatste avondmaal, zoo niet de Hoogste Offerande? Deze en dergelijke vragen rijzen bij den katholiek op, die dit boekje leest.

A. WALGRAVE, PR.

3. — Sociale Wetenschappen
Opvoeding — Vrouwenbeweging

7528 **De Cort, Aimé** **39**

VLAAMSCHE KINDERSPELEN UIT WEST-BRUSSEL. *Geïll. — Brussel, L. J. Krijn, 1929, (16 × 12) 202 blz.* *15 fr.*

V — Aimé De Cort heeft verdienstelijk werk geleverd met deze Vlaamsche kinderspelen bijeen te brengen. Liefhebbers van folklore zullen veel genot beleven aan dit boek, vooral aan de talrijke en leuke aftelrijmpjes die er in opgeteekend werden. Tevens vindt men hier een bewijs dat het volksleven te Brussel, spijts het Fransch vernis, in zijn natuurlijkste uitingen, Vlaamsch gebleven is. F. VERMUYTEN, PR.

7529 **Nanninga-Boon, A., Dr.** **17 : 37**

PSYCHOLOGISCHE ONTWIKKELINGSMETHODEN VAN HET DOOFSTOMME KIND. — *Groningen, Wolters (Losse paedagogische Studiën) 1929 (23 × 14) 124 blz. fl. 2,25*

V* — Zeer degelijke uiteenzetting eener persoonlijk gebruikte methode tot psychologische ontwikkeling van een doofstom kind. Is natuurlijk in de eerste plaats uiterst aan te bevelen aan allen die met doove kinderen te doen hebben; ook echter aan anderen die zich eenigzins door kinderpsychologie laten interesseeren, zal dit boek grage lektuur bezorgen.
Dr J. LEBEER.

7530 ◆ **Pompe, W., Dr.** **37 : 34 : 17**

DE STRIJD TEGEN DE STRAF. — *Brussel, Standaard-Boekhandel; Nijmegen, Dekker & Van de Vegt, 1929 (24 × 16) 32 blz.* *6 fr.*

V — Van den Utrechtschen hoogleeraar deze overzichtelijke studie over de straf, versta wel, de rechterlijke straf. Zeer actueel, omdat ze grijpt in een vrij nieuw vak, het strafrecht. Steller voert ons meteen op de historische banen, zoodat we kennis maken met aanhangers en vooral tegenkanters van de straf. Het problema wordt daarmee klaar voorgelegd. Maar zie nu : steller weegt telkens op zijn wetenschappelijke schaal het pro en contra. En zijn scherpzin leidt er hem toe om den strijd tegen de straf te verklaren in zijn oorsprong en causaliteit. Als exposé en overzicht is dat alles zeer degelijk en compilatiewerk van de bovenste plank. Is daarin nu de grond van het vraagstuk opgehaald? Hij motiveert wel zijn keus van den « gulden middelweg », maar het wezen der straf, ik bedoel in katholieken zin, is al te vluchtig aangeraakt, waar hij in één zin slechts rept over den nooddwang om een objectieve, voor den mensch kenbare zedelijke orde te aanvaarden. Wat niet belet dat deze studie prima-werk is. A. VAN DEN DRIES, PR.

7531 ◆ **Raaijmakers, Ch., Mr. Dr.** **33**

BEGINSELEN DER STAATHUISHOUDKUNDE. — *'s Bosch, N. V. Malmberg, 1929, 6e druk, (23 × 15) 216 blz.* *fl. 2,10; fl. 2,60*

V — Nieuwe druk van een werk dat uitmunt door klaarheid, nauwkeurigheid, methode en betrekkelijke beknoptheid. De schrijver *leert;* daarom vermijdt hij zorgvuldig elk omhaal van woorden, elk ander overtuigingsmiddel dan die der scherp omlijnde uiteenzetting en der klare bewijsvoering. Hij leert ons *economie*, voorzeker een onverminkt-zedelijke, maar toch *economie in den strengeren zin van het woord;* daarom behandelt hij hier de maatschappelijke vraagstukken niet stelselmatig.
Dr K. DU BOIS, S. J.

7532 Schneider, Willy **51 : 37**

LANGS KUNNEN NAAR KENNEN: 9. Cijferboek voor de eerste Helft van het vijfde Leerjaar; 10. voor de tweede Helft van het vijfde Leerjaar. — HANDLEIDING. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, (Rekenmethode W. Schneider) 1929, 10 dln (18 × 13) 72, 72 en 82 blz. 4,50 fr.; 4,50 fr.; 6,50 fr.*

V — De gunstige faam welke de « Rekenmethode Willy Schneider » geniet, is ruim verdiend, en dit, omdat ze de leerstof *kinder*psychologisch verwerkt. De titel « Langs Kunnen naar Kennen » liet zulks vermoeden, en een inzage van het werk geeft daarvan de stellige overtuiging. Wat een vindingrijk schoolman is die Willy Schneider! Hij suggereert niet alleen de leerlingen, maar ook... den onderwijzer. Schneider toont, door de samenstelling van zijn werk, dat vlugheid en zekerheid in het rekenen evenals in alle vaardigheid slechts wordt verkregen door veelvuldig inoefenen. Daartoe is een rijke voorraad van oefeningen aangeboden, die nog volle vrijheid laten voor persoonlijk initiatief. Wie « Langs Kunnen naar Kennen » kent, koopt. A. VERBIST.

7533 Van Veen, J. S., Dr. **39**

BEKNOPT OVERZICHT DER GRIEKSCHE MYTHOLOGIE. *Naar het Duitsch van Dr. S. Herrlich. Geïll. — Groningen, Wolters, 1928, 13e druk (19 × 12) 66 blz. fl. 0,80*

V — Zooals alle schoolboekjes van dezen aard, is dit boekje over Grieksche mythologie oppervlakkig en weinig belangwekkend. Hoe veel innemender is dan Witt-Mehler: De Grieksche Sagen! Daar ten minste is een vertellerstrant, men kan dat lezen; een boekje als dit hier is waar een handleiding bij de Grieksche en Latijnsche dichters, om hun godenleer en wonderbare verdichtselen te volgen, en zoo wordt het een opsommen en een altijd 't zelfde deuntje van: deze god was dit, die goden deden dat; juist het schoolsch-noodzakelijke. Geen woordje, nergens, over de toch soms treffende overeenkomsten tusschen Bijbel en Grieksche sage, wanneer men dezer *zin* verstaat. De illustratiën zijn alle uit Furtwängler en Urlichs: *Denkmäler Griechischer und Römischer Skulptur.* Practisch zal het boekje voor de gymnasiasten wel zijn, *voor onze katholieke gestichten minder aan te bevelen,* eenige platen zijn niet gelukkig gekozen, en de leering is neutraal. AL. WALGRAVE, PR.

4. — Taalkunde

7534 Koepp, Johannes **809 : 81 : 78**

UNTERSUCHUNGEN ÜBER DAS ANTWERPENER LIEDERBUCH VOM JAHRE 1544. — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, (24 × 15) 332 blz. 45 fr.*

III — Onder de voornaamste oude liederboeken staat het Antwerpsch van 1544, gedrukt bij Jan Roulans, wel op de eerste plaats. In deze merkwaardige studie deelt Schrijver de uitkomsten mee van een jarenlang onderzoek over 51 van deze liederen. Na een algemeene inleiding over den oorspronkelijken druk, waarvan slechts één exemplaar bekend is in de bibliotheek van Wolfenbüttel, over de latere drukken en den inhoud, bespreekt hij ieder lied : eerst de verschillende paralleltekst en en varianten en omwerkingen, dan den inhoud, eindelijk de melodie. Onder de behandelde liederen vinden we 19 romancen en balladen, 27 historische liederen en 5 geestelijke. Vooral wordt er gelet op het verband tusschen het Vlaamsche en het Nederduitsche lied. — Zeer verdienstelijk werk dat berust op rijke bronnenstudie. — De Sikkel verdient een pluimpje voor haar ondernemingsgeest in zake letterkundige geschiedenis. Dr A. BOON, PR.

7535 Susan, S.

WÖRTER, SPRICHWÖRTER UND REDENSARTEN. Mit Besonderer Rückzicht auf gleichlautende Wörter und Eigenheiten der Deutschen und der Niederländischen Sprache. — *Groningen, Noordhoff, 1930, 12e aflage, (19 × 13) 123* *fl. 0,90*

V — In een twintigtal hoofdstukjes worden onderwerpen van meest uiteenloopenden aard verhandeld. De samensteller gaat te werk volgens vocabulaire-systeem; in kolommen, heel klaar en practisch. 't Heele ding is doorspekt met woorden, zetten en uitdrukkingen, ontleend aan het volle, moderne Duitsche leven. We vinden hier niet een saaie, perkamenten bewerking van duffe, doode stof. Allen die zich in het Duitsch meer willen bekwamen, zullen hier een splinternieuwe, door en door interessante brok studiestof vinden. Voor leeraars in het Duitsch die naar materiaal zoeken voor conversatie-lessen is dit werkje een « bron ». PAUL HARDY.

6. — Toegepaste Wetenschappen

7536 Van Cauwenberghe, Ed. **63 : 58**

DE ROOS. Geschiedenis, Teelt in open Lucht en onder Glas. *Met 9 platen.* — *Anderlecht-Brussel, Koninklijk Verbond d. Tuinbouwersmaatschappijen, Volkregeeringstraat 61, 1928, (18 × 14) 152 blz.* *10 fr.*

V — Een boekje door een ernstig vakman geschreven dat wij aan de liefhebbers gaarne aanbevelen. In onze bibliotheken op den buiten verdient het eene waardige plaats. De rozenliefhebberij ook voor onze boeren en hoveniers is een edel verzet dat kunstzin en geest ontwikkelt. F. CASTEELS, L. I.

7537 ◆ **X** **61 : 64**

NATUURLIJKE VOEDING. Handleiding voor praktische Voedingshervorming. — *Antwerpen, Hygiëniesch Gesticht « Van den Broeck », 1928, (21 14) 179 blz.* *15 fr.*

IV — In het voorwoord staat geschreven : « We weten... dat vele het gaarne anders gewenscht hadden! Méér recepten, en minder gepraat! » Wie weet!? — al schieten we met 203 recepten al wat op. — L'excès en tout est un défaut — en al te zeer veralgemeenen kan gevaarlijk zijn. Ik wil zelfs aannemen dat Eva in het Paradijs geen bakoven bezat, maar vind het in mijn (waarschijnlijk door gebraden-kost verflauwd kristelijk gemoed toch overdreven er den Schepper mee te bemoeien of we gekookte of ongekookte erwten eten. Ja, gevaarlijk — want Christus in persoon deelde brood — foei, Heer, het was gebakken! — en zelfs visch uit! En in Cana verandert hij water in wijn! — of het boek dan heelemaal te verwerpen is? In 't geheel niet — en de huismoeders (en ook vele anderen) kunnen er veel gezonden kost in vinden. En we vertrouwen dat hun gezond verstand hen wel voor overdrijving en exclusivisme zal behoeden. Dr J. LEBEER.

7. — Schoone Kunsten

7538 Albert, Karel **78 : 37**

ZINGEN ALS LEZEN: 1e en 2e Deel. HANDLEIDING. — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, 2 dln (13 17 en 18 × 13) 20, 26 blz.* *elk 2,50 fr. + 6 fr.*

V — K. Albert komt tot de slotsom dat het muziekonderricht in de lagere scholen niet « au sérieux » wordt genomen en de lessen geen uitslag brengen. 't Uiteindelijk doel is *niet* « handig solfieeren » en « liedjes leeren » *doch* het moet zijn : praktisch muziek leeren aanhooren, de bevreemding tegenover « muziek » wegnemen en *iedereen* met muziek *vertrouwd* maken: met harmonische, rythmische en melodische vormen, zooals men al de menschen vertrouwd maakt met de elementaire bestanddeelen van het gesproken en geschreven woord: « zingen als lezen ». Wij hebben het er steeds voor gehouden dat het publiek zoomin de « schilderkunst » ziet in het schilderij als de « toonkunst » in het muziekstuk. Doch, indien we zeggen dat technische bestanddeelen der beeldende kunsten den menschen nader staan dan die der muziek, dan is dat eenvoudig een wijze van spreken. Het feit dat we van jongsaf « beelden » zien op doek en in brons, plaaster of marmer heeft ons dit uit het « beeldende » in de kunst gegevens in den geest geplant waarop later, bij eventueel « onderwijs » onmiddellijk kan worden gebouwd. *Diezelfde* gegevens moet het kind van jongsaf evenzeer meekrijgen voor de toonkunst. Het « muzikale » moet hem in alle zijn wezenlijke vormen van jongsaf worden ingegoten. Kwestie van methode! Liederen zingen in de les? Hooren uitvoeren op de prijsuitdeeling? Neen : leeren zingen zooals men lezen leert! Het is een *gansch nieuwe methode* die men invoeren moet. De methode van K. Albert is een *vondst!* Onderwijzers, onderwijzeressen en... leeraren in de muziek, daar ligt uwe taak!

Dr Fl. Van der Mueren.

7539 ◆ **Olbrechts, Frans M., Dr.** **7 : 56**

Kunst van Vroeg en van Verre. *Geïll. met 32 platen. — Leuven, Davidsfonds, (Keurboeken, Nr. 2), 1929, (20 × 16) 196 blz.* *22 fr.*

III-IV — Een leerrijk en aangenaam boek over paleontologie, waarover zooveel wordt gesproken, en waarin we anders zoo gemakkelijk den weg bijster worden: waarlijk geen klein verdienste. Schrijver stelt ons meteen op onze hoede voor allerhande theorieën, zoo weelderig opschietend op dit braak, of toch half braak liggend veld; dit vak is immers een uitgelezen grond voor allerhande proefkonijnen. Dr Olbrechts handelt *vooral* over verachterde, zoogenaamde primitieve volkeren van nu; hij bestudeerde inzonderheid de Cheroki in N. Amerika; en tracht dan deze vormen van kunst te verklaren door voorhanden materiaal, werktuigen, door bestemming, bedoeling vanwege den maker. Een heerlijk toemaatje van gedichten gebloemleesd bij deze natuurvolkeren is er aan toegevoegd; 't zijn soms schoone gedichten waaruit een reine en diepe menschelijkheid opklinkt. Elke ontwikkelde lezer zal het werk in zijn bezit wenschen.

J. Hallez, pr.

7540 **Van der Boom, A.** **73 : 92**

John Rædecker. *Geïll. met 16 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos (Nieuwe Beeldhouwkunst in Nederland, I) 1930, (21 × 15) 22 blz.* *fl. 1,50*

III — Met dit nummer zet eene reeks monografieën in over nieuwe beeldhouwkunst in Nederland; eene korte tekst, daarna een keus van markante afbeeldingen; kleine, handige, keurige boekjes; interessant ook; om wille der foto's blijven ze voorbehouden. — Nummer één begint met een korte historische uitweiding, en schetst dan het wezen van Rädecker's kunst; hij is niet dynamisch; heftige gemoedsaandoeningen vertolkt hij niet; maar zijn werk komt op ons af in trillenden staat van evenwicht, en gespannen van inhoud. Hij spreekt zich uit op haast kinderlijk vrome wijze. Rädecker beitelt direkt uit den steen zonder voorafgaande boetseering.

J. Hallez, pr.

7541 Zondervan, H. **79 : 15 : 39**

HET SPEL BIJ DIEREN, KINDEREN EN VOLWASSEN MENSCHEN. — *A'dam, Mij. v. g. & g. Lectuur (Nederlandsche Bibliotheek) 1928, (18× 12) 276 blz. fl. 3*

IV — Aangename en verzorgde behandeling van het onderwerp voor het groot publiek bestemd. Schrijver huldigt geen bepaald systeem, maar geeft een kijk op de verschillende theorieën. In de overvloedige literatuur missen wij onze geleerden : Schrijnen, Van Ginneken, Teirlinck, Van Heurck. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

7542 Soeroto, Noto **81**

FLUISTERINGEN VAN DEN AVONDWIND, *Geïll. met plaat. — 's Gravenhage, Adi-Poestaka, Gent, Verhelst, 1928, 3e druk, (19 × 14) 68 blz. geb. fl. 1,90*

IV — Onze Westersche minnepoëzie der Middeleeuwen in Oosterschen Boeddhistischen toonaard. De dichter is daar een koningmensch, ook een vrome wijze, en een harpenaar in zoeten avondschemer. Woorden zijn paarlen, rozebladeren, lichtvonken. Zoo ge wilt, ook een « Eerste Boek van Schmoll », louter de eerste fluisterstem van liefde, in haar telkens en telkens nieuw opborrelen. Maar dan met louter teêr en kostbaar materiaal van tropisch aardeschoon en eene fiere hoofsche en godseerende beschaafdheid. In de uitvoering, al het schoone, het volmaaktschoone van Oostersche kunstvoorwerpen, dus wel wat klein en té blinkend, doch welke keurigheid in tal van bloem-, licht- en klankvertolkingen in koelzoete prozagedichten en spreuken, ook trouwens zeer edel van gedachte. Mooie uitgave. Dr JORIS CAEYMAEX, PR,

7543 Thans, Hilarion, Minderbroeder **81 : 27**

◆ VAN HET KIND DAT MARIA ZAG. — *Mechelen, St. Franciscus Drukkerij, 1929, (19 × 13) 190 blz. 15 fr.*

V* — « Dit Levensverhaal der Zalige Bernadette Soubirous werdt voor 't volk geschreven, in den eenvoudigen trant onzer berijmde oude heiligenbeelden ». Dit is 't « Berecht » dat Hilarion Thans aan zijn vroom epos laat voorafgaan. 't Is mooi. Ieder Vlaming die de Lourdes-bedevaart heeft meegemaakt zal dit boek lezen, en nooit zal hij de heilige poëzie van 't Pyreneeën-mirakel beter hebben aangevoeld. Deze rijmen zijn gemakkelijk als een roman. « Gij waart onwetend, schamel, klein : dus mag mijn dicht eenvoudig zijn » zegt de dichter terecht tot zijn kleine heldin. Als een film rolt zich heel dit leven af; van groot belang voor de wereld, doodgewoon voor Bernadetje. Het doodarme Soubirousgezin; de verschijningen te Massabielle; het « interesse » van de bevolking, van 't land, van de heele wereld; hatelijke kuiperijen tegen de eenvoudige visionnaire; beproevingen in 't klooster te Nevers; physische ondermijning van het teere gestel en vroege dood : dit zijn de verschillende bedrijven van dit poover miserie-bestaan dat hemelsche roem wist te veroveren. Spontane brokken natuurpoëzie die tusschen de bloemlezing — stukken van « Verloren Stroom » of « Omheinde Hoven » mogen staan, illustreeren als blijde verrassingen dit objectieve gedicht. Psychologisch sterk bizonder waar het gaat over de voorzichtige pastoor Peyramale. Deze poëtische verheerlijking van het gelukzalige Lourdesmeisje vertegenwoordigt een eigenaardig litterair genre in onze Vlaamsche literatuur. PAUL HARDY.

7544 **van de Graft, C. Catharina, Dr.** **81**
◆ VERZEN VAN VONDEL. Bloemlezing voor onzen Tijd. *Geïll. met 3 platen. — R'dam, Brusse, 1929, (20 × 14) XII, 154 blz,* *fl. 2,25*
V — Werkelijk, zoo goed als de ideale Vondel-*Bloemlezing voor onzen Tijd.* Verbluffend krek de quotaties die ikzelf en meen ik, menig ander zou maken. Alleen vallen ze soms wel wat kort uit. En uit den *Peter en Pauwels*, uit de *Heerlyckheit* niets, dat is spijtig. Anders, hemel! Wat een teugen Boergondiër en Rhijnschen! Wat een pracht van Renaissancekransen, een plastiek, een lyriek, een goudwinkel van woordschoon, wat een hartelijk gemoed, wat een ziel « wereldwijd en hemeldiep »! De verklaringen stipt verzorgd. De uitgave: een *Brusse*, zooals altijd, uitstekend. Dr JORIS CAEYMAEX, BR.

7545 **Van der Linden, Leo** **81**
◆ VERZEN. — *Borgerhout, Vlaamsche Geluiden, 1929, (17 × 13) 48 blz. 5 fr.*
V — Leo Van der Linden ken ik niet, en meen : een ± achttien-jarige, die zijn eerste klanken in de « Vlaamsche Geluiden » mag hooren. Taal en techniek kan hij veroveren, ook zich zelf eens worden, misschien een leuk realist, wat enkele stukjes o. a. « Kasteelken », zijn beste, laten vermoeden. JOZ. DE VOGHT.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door wat gevormde lezers worden gelezen.

7546 **Broedelet, Joh. W.** **83.1**
HET LATE LEVEN VAN JOHANNES ROZEBOOM. — *A'dam, Nederl. Uitgevers-Mij, 1930, (20 × 14) 172 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,50*
II-III — Recensie in Romankroniek onder nr. 7518

7547 **Brunclair, Victor J.** **83.3**
DE MONNIK IN HET WESTEN. — *Antwerpen, Regenboog, 1930, (18 × 13) 428 blz.* *30 fr.; geb. 38 fr.*
II-III* — Zie bespreking in de Romankroniek onder nr. 7516

7548 **Ognjow, N.** **83.1 : 93**
HET DAGBOEK VAN KOSTJA RJABTSEW. Tafereelen uit het Leven van een Leerling eener Middelbare School. *Vert. uit h. Russisch dr. Manja Zwalf. — A'dam, Ontwikkeling, 1929, (21 × 16) 207 blz.* *fl. 2,25*
II — Merkwaardig beeld van het sowietisch schoolwezen in 1923 en van de jeugdkrisis in dat midden doorleefd, in een boeiend dagboek vastgesteld. Scherp, onze belangstelling boeiend door levendige tooneelen, treden naar voren de vraagstukken, — gedeeltelijk levensvragen, zooals zij voor dit nieuwe geslacht gesteld worden, ginder: weeën van het zelfbestuur (Daltonstelsel), coëducatie, band te leggen tusschen school en maatschappelijken (Communistischen) arbeid, wondere terugwerkingen van Communistisch-gevormd verstand op kultuur van vóór de Revolutie, en bijzonder het (on)zedelijk radikalisme. Kostja is een beweeglijk, oordeelkundig verstand, zoodat zelfs de traditioneele, niet-communistische oplossingen in zijn geest herhaaldelijk opduiken, en de nieuwe er vrij tegen afgewogen worden; daar zit hem de kostelijke humor van het boek. Toch echter wel een verwoed komsomol (pionier)

in den dop, gesneden voor dat echt-russisch leven van komiteiten zonder eind en razend streven naar verwerkelijking der ideologie. Dan, het vulkanisch jongelingsgemoed wordt weergegeven met al de frischheid der Russische romanzielkunde; in het bijzonder, — huiverduidelijk en bloedend, de belijdenissen der geslachtelijke krisis en hare ellende. Het schrilste dokument in verband met den Pauselijken Wereldbrief over de Kristelijke opvoeding der Jeugd van 31 December 1929.

Dr Joris Caeymaex. pr.

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

7549 Aduled, Eric **83**

Ru. Geschiedenis eener Jeugd. — *Antwerpen, Gust. Janssens, (Scheldeserie, Nr 35) 1929 (21 × 15) 186 blz.* *10 fr.*

III — Ru is de geschiedenis van 'n onbegrepen jongeling. 'n Taal om van te gruwen, en heel de geschiedenis is banaal en soms even triviaal. Dit boek lijkt bepaald eene vergissing van een jongmensch zonder de minste zelfkritiek. *Ongeschikt voor onze boekerijen.* Fr. Crols, pr.

7550 D'Hondt, Gustaaf **83.1**

Als 't Harte onrustig is. — *Gent, Van Rysselberghe & Rombaut, 1390. (21 × 16) 160 blz.* *15 fr.*

III — Besproken in de Romankroniek nr. 7519

7551 Dostojewskie, F. M. **83.1**

De Half-Volwassene : 1e en 2e Deel. *Vert. uit h. Russisch « Podrostok » dr. S. van Praag. Geïll. met 8 houtsneden dr. J. Dykstra. — A'dam, De Gulden Ster, 1929, 2 dln. (21 × 15) 360, 340 blz.* *fl. 3,50 de twee dln.*

III* — Zoo pas verschenen in de reeks « Meesterwerken der Wereldliteratuur » « De Half-Volwassene » van F. M. Dostojewskie. Het boek is geïllusteerd met houtsneden van Johan Dykstra die af en toe wel iets van de atmosfeer van het verhaal zouden weergeven, ware er niet een hinderlijk teveel aan charge en parodie. Wat nu het werk zelf betreft is het niet mogelijk het naar behooren in enkele regelen te bespreken. De lezer moet het vooreerst situeeren in het geheel van het werk van Dostojewskie. Men moet met den geest van den meester voldoende vertrouwd zijn om het met vrucht en genoegen te kunnen lezen. Geen werk dus dat geschikt is als eerste kennismaking met den grooten Rus. De Half-Volwassene (of Groeijaren) werd geschreven in de kleine badplaats Staraja Ronssa na Dostojewskie's rondzwerven in Europa. Het vormt in zekeren zin een overgang tusschen « Demonen » en « De gebroeders Karamazoff ». Het is typiek als evocatie van de Peterburgsche atmosfeer. Het bevat twee van de belangrijkste figuren van den schrijver; belangrijk omdat ze de incarnatie zijn van twee stroomingen in hem zelf aanwezig; van twee levenshoudingen tegenover de pregnante vraagstukken van den tijd: deze van Makar de volksheilige en deze van Wersilew de socialistische droomer van de gouden eeuw. Maar wat aan dit boek zijn eigen atmosfeer geeft is het steeds weer opnieuw behandelen van het zelfmoordmotief. Dostojewskie wil klaarblijkelijk tot volledige klaarheid komen omtrent deze aberratie en hij belicht ze dan ook op zijn eigen manier op alle mogelijke wijzen. Nergens in zijn andere werken, werd ook de psychologie van den halfvolwassene zoo

volledig doorgrond als in de uitbeelding van Dolgaruski en hierbij werden klaarklijkelijk tal van autobiographische gegevens verwerkt. Het boek wordt best voor volwassenen en gevormde lezers voorbehouden. DIRK VANSINA.

7552 **Van Looy, Jac.** **83 : 91**

GEKKEN. — *A'dam, Van Looy, 1926, 2e druk, (20 × 15) 187 blz.* *fl. 2,90; geb. 4,15*

III — Zie bespreking onder nr. 7508

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

7553 **Courths-Malher, Hedwig** **83**

PRINSES LOLO. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. H. Akkermans. — Zeist, G. Z. Swartsenburg (20 × 12) 196 blz.* *fl. 1,50*

IV — Een zelfde erfenis moet twee jongelui van hoogen (min of meer!) adel bijeenbrengen. Het waarom moet ge natuurlijk weer gaan zoeken in vroegere huwelijks- of liefdesverhoudingen. Soit. Het brengt een spel van verwarringen, met vermommingen enz. mee. C. M. draaft maar door, rekt en rekt; om niet te spreken van het blozen en verbleeken op elke bladzijde! Soms toch aangenaam in hare levendigheid, en operette-atmosfeer. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7554 **De Vletter, A. C. C.** **83 : 379**

MOEDERS KINDEREN. Propagandische Roman. — *A'dam, Veen, 1927, (21 × 16) 192 blz.* *fl. 2,90*

IV — Een propagandistische roman, en dan nog wel over drankbestrijding, wat kan dat waard zijn?... Neem en lees, en ge zult dadelijk overtuigd zijn dat de tendenz hier niet schaadt aan de waarde van het boek. — Een dronkaard heeft zijn vrouw doodgemarteld, en maakt daarna zijn kinderen het leven onmogelijk. Ook nadat ze van hem weggegaan zijn, blijft hij voor hen een aanhoudende bedreiging. Door zijn schuld verliest de zoon zijn verloofde, wordt de verloofde van de dochter gedood, sterft ook de dochter en gaat de zoon aan 't kwijnen. Doch we krijgen hier veel meer te zien dan een opeenstapeling van drama's van den alcohol. Reeds na de dood van zijn moeder neemt de zoon zich voor den drank te bestrijden die hem zijn moeder ontnam. Vooral nadat hij zijn verloofde verloren heeft zal hij troost zoeken in den onverbiddelijken strijd. Hij weet de strijdkrachten van het anticoholisch leger te groepeeren, en vormt een geduchte macht, die op korten tijd prachtige overwinningen behaalt. Zijn kreet « Te wapen » dreunt door het land, en wordt overal gevolgd. Zijn vlammende rede, zijn begeesterde strijd grijpen u aan bij de lezing van dit boek; men zou willen meestrijden onder zijne leiding. Zoo leert dit boek niet alleen de akelige ellende kennen van het drankmisbruik, het wekt ook bewondering en liefde voor den anticoholischen strijd. *Daarom hoort het thuis in onze boekerijen, al is het ook onzijdig;* en de drankbestrijders zullen den schrijver dankbaar zijn omdat hij hun zoo poovere literatuur met dit prachtboek komt verrijken. F. VERMUYTEN, PR.

7555 **Dostojewski, F. M.** **83.1**

DE ECHTGENOOT. *Vert. uit h. Russisch dr. X. — Adam, Cohen, (Cohen-Editie, Nr. 23) 1918, (17 × 10) 220 blz.* *geb. fl. 1,40*

IV* — Tien jaar geleden was Weltsjaninow de minnaar van Natalia, de vrouw van zijn vriend Pawel Pawlovitsch Trussorzki. Daar duikt deze nu opeens weer boven: Natalia is kortgeleden gestorven, en zijn jaloerschheid treedt het stadium van de daad in. En 't zal zijn 'n obsedeerende foltering des te ondragelijker wijl op P. Pawlovitsch geen pak te krijgen is, want hij is in heel zijn persoon volkomen bespottelijk, doldwaas, misprijzenswaardig, minderwaardig... Jamaar, onder die absurditeit gloeit brutto-menschelijke smart, en wel in betrekking met het arm dochterken Lize, de vrucht van den echtbreuk. Sterft zij als slachtoffer der mishandeling door den jaloerschen weduwnaar? Kan zijn; doch W. heeft de oerstoornis veroorzaakt, het gezin Trussorzki in zijn grondvesten geschokt. Zoo blijven deze twee mannen onherroepelijk aan malkander geketend in een groot levenswee. Zooals men ziet, een proefstuk van immanente ethiek van beteekenis. Wat betreft de houding tegenover den mensch, wel, Dost. kan bezwaarlijk geplaatst worden aan de zijde der milde, warme genieën, waarvan Cervantes de grootste is; maar toch geen Ensor; neen, het komt er wel uit, het allesreddende straaltje, alleen wat moeilijk. Zielkundig, wederom ontwerveling, vaneenscheuring, neerdaling naar een verdieping lager, om zoo te zeggen. Realizeering in een uiterst gekleurd figuur, en verhaal... gesmeerd. Wegens die afwezigheid van klaar en krachtig uitspreken der ethische bedoeling, alsook wegens den groote nafstand tusschen Dost. 's wereld en het gezonde gewone menschenleven, blijven zijn werken voor de groote meerderheid der lezers ontoegankelijk; bij de anderen zelfs werken zij na meer als schok dan als volle genieting.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7556 Mulford, Clarence E. **83.0**

GOUDKOORTS. *Vert. uit h. Amerikaansch dr. T. E. H. v. d. Bovenkamp Jr. — Zeist, Swartsenburg (Cowboy Serie, 17), 1929, (20 × 13) 244 blz. fl. 2,25*

IV — Goud is gevonden in een bergkloof. Groote toeloop van zoekers. Een oude goudzoeker wordt om zijn gevonden schat vermoord. Zijn vriend en vennoot moet zich gaan verbergen op een veeranch, waar Dave Saunders de voorman is. Ergerlijke wantoestanden ontstaan in het stadje Cottonwood dat bij de goudkloof oprijst. Er gebeuren moorden, aanhoudingen van de postkoets die het goud vervoert, enz. Een zekere Dangerfield, schijnbaar deftig, is de aanleider van de dievenbende, en tot overmaat wordt hij sheriff. Dave Saunders ziet zelfs met verkropte woede dat Dangerfield vertrouwen wint bij zijn meisje Alice Shea. Zijn eigen broeder herkent hij, onder een valschen naam, bij de vrienden van Dangerfield dien hij meer en meer verdenkt. Eindelijk, wanneer de wanorde onuitstaanbaar is geworden, nemen de goudgravers Dave Saunders tot hoofd van een wraakgerecht; alles wordt onderzocht en de schuldigen, Dangerfield inbegrepen, worden gestraft. Orde keert terug, en Alice keert ook tot Dave weder. Zooals al de verhalen van dit soort is ook dit boeiend en vol leven: ruw leven in halfbeschaafde omstandigheden, waar ten slotte toch menschen leven met de eerlijke zijde aan de bovenhand.

AL. WALGRAVE, PR.

7557 Rashid, E. R. **83**

DE RADEREN VAN HET NOODLOT. *Vert. dr. C. E. Kwak-Stroman. — Zeist, Swartsenburg, 1929, (20 × 14) 252 blz. fl. 2,25*

IV — Om u te vertellen al het anecdotisch-tragische-mysterieusweelderige van dezen Oosterschen roman in enkele lijnen, geef ik op.

Ik wijs dan enkel de groote lijn: het gaat miss Sylvia op haar huwelijksbaan met den Araab Sadi niet voor den wind. Een haar in de boter, als ze ergens in Engeland even gaan rentenieren, maar natuurlijk: neem het haar weg uit de boter, en 't is klaar. Hetgeen gedaan wordt, maar in de woestijn. — Wat te veel zwalperslevens, en te veel jacht op avonturisme. Anders die Sylvia staat zedelijk rein, Sadi heelemaal niet. Een flirt, versta je. Weinig verheffend. Doodgewoon roman voor volwassenen. A. VAN DEN DRIES, PR.

7558 Russel, Gravin **83**

DE MOOIE MEVROUW LUKE. *Vert. uit h. Engelsch « Introduction to Sally » dr. P. W. J. Jorissen. — A'dam, Veen, 1929, (21 × 15) 208 blz.* *fl. 2,90*

IV — Salvatia Pinner is 't mooiste meisje dat men uitdenken kan. Ze wordt door haar ouders achter ondoordringbare schermen gehouden. Zoo groeit ze op : naief-onschuldig. Een student in Cambridge ziet haar ééns. Veertien dagen later zijn ze gehuwd. Nu begint haar man met haar verstoppertje te spelen, want al wie haar ziet geraakt in extaze voor haar mooiheid. Van daar een boel komische toestanden, tamelijk humoristisch verteld, maar... 't is, eilaci, allemaal zoo weinig waarschijnlijk, dat men hoegenaamd niet verlangt naar 't vervolg dezer « Introduction to Sally » (Sally = verkorting van Salvatia). Dr K. ELEBAERS, PR.

7559 Scheltjens, Lodewijk **83**

MOTTIGE WANNES. Jongensverhaal uit het Vlaamsche Volksleven. *Met 15 penteekeningen dr. Felix De Block. — Thielt, Lannoo, 1929, (22 × 16) 104 blz.* *14 fr.*

IV — Een door-en-door brave, flinke, verstandige jongen wordt aangetast door de zwarte pokken. Zijn gelaat is deerlijk geschonden, maar zijn dichterlijke gemoed en zijn aangeboren « fair play » winnen er nog bij. En door een kleine heldendaad, en door het lezen van een toespraak bij een kinderbegrafenis weet hij zelfs de verkleefdheid van zijn grootsten vijand Schele Rik en diens vader incluis, te verwerven. In 't begin valt het boek erg mee — in frissche schoolstijl, een mooi leesboek voor jongens van 5e en 6e leerjaar, zou men recenseeren. — Maar schrijver houdt het spijtig genoeg niet vol. 't Wordt vulgair. Huiselijke scheldpartijen van « 't kantje » enz... Onpaedagogisch, want onze schooljeugd heeft behoefte aan deftige, zonneklare lektuur. Scheltjens' oude kwaal zijn realisme — genre Reim. Stijns — heeft hem belet een mooie jongensboek te schrijven. PAUL HARDY.

7560 van Bruggen, Kees **83**

DE GESCHIEDENIS VAN HET HUIS. Een Verhaal van vele Avonturen. — *Bussum, van Dishoeck, 1929, (20 × 14) 188 blz.* *fl 2,90; geb. fl. 3,90*

IV — Bespreking van dit boek in de Romankroniek onder nr. 7517

7561 van Hulzen, Gerard **83**

DE ZWARTE WAGEN. *Geïll. met 1 plaat dr. Alb. Hahn Jr. — A'dam, Nederl. Uitgevers-Mij, 1929, (25 × 18) 247 blz.* *fl. 3,50; geb. fl. 4,50*

IV* — Zie bespreking in de Romankroniek onder nr. 7520

7562 Wallace, Edgar **83.0**

EEN HUWELIJKSREISJE. *Vert. uit h. Engelsch. — A'dam, N. V. Van Campen (Feuilleton-Bibliotheek, Nr 63) 1927, (17 × 11) 316 blz.* *fl. 1,25*

IV° — Gentleman om vroegere familiekwesties, nu als landlooper levend. Al de hinderlagen, vervolgingen, enz. in een wervelwind. Zijn gezellin, een meisje van goeden stand die hem huwde als landlooper in een oogenblik van gekken avontuurzucht, leert hem beminnen als gentleman. Zeer dwaas, wildweg, verward zonder eenige fijnheid, ongenietbaar, *onleesbaar*. J. C.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

7563 De Meyer, Petrus Baptist, O. F. M. 83

MIJN PASTORIJ. *Geïll. met portret. — Borgerhout, Vlaamsche Geluiden, (Vlaamsche Geluiden, Nr. 2), 1930 (20 × 15) 64 blz. 1.25 fr.*

V — Het vlot en boeiend geschreven verhaal van zijn kort en ietwat bewogen pastoorschap ad interim in een Kempisch dorp. Hiermede bereikt de uitgave van « Vlaamsche Geluiden » weeral haar doel : ze gaf niet alleen goedkoope doch ook « goede » volkslektuur.

JOZ. DE VOGHT, PR.

7564 Hill, Headon 83.0

HET HUISJE IN 'T RAVIJN. *Vert. uit h. Engelsch dr. X. — A'dam, Stella-Editie, (Stella-Editie, Nr 23) 1929, (19 × 13) 222 blz. fl. 0,50; geb. fl. 0,75*

V — Een moderne journalist, die voor zijn blad ongeveer de rol van speurhond vervult, gaat op verlof in een verloren hoekje aan de kust van Engeland maar zijn rust duurt niet lang, want juist daar bevindt hij zich in het brandpunt van twee belangrijke en duistere zaken die hij juist moet ontsluieren voor zijn dagblad: een smokkelaars- en een vervalscherszaak. Zeer boeiende ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN.

7565 Kok, Truida 83

LOULA ALMERUS. Oorspronkelijk Meisjesboek. *Geïll. dr. W. Steelink. — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (Oranje-Bibliotheek), 5e druk, (22× 16) 254 blz, fl. 1,10*

V° — Het zou moeten zóó zijn: V, want het boek behoort tot een « bibliotheek voor jongens en meisjes ». En toch kan ik mij er niet aan gewennen, te denken dat een boekenschouw voor *katholieke boekerijen* deze lezing zou aanbevelen als passend voor *onze* jeugd. *Loula Almerus* is een goed meisje maar wat ruw en jongensachtig. Wij zien dat in haar omgang met haar vader, oom en tante, zuster en broeders en de geburenfamilie Norman. Zij wordt in een kostschool gezet, waar ze inderdaad wat zachter wordt, zonder toch heel en al heur eigen doen te verliezen. De dood van haar zustertje brengt nog verderen omkeer. Eindelijk huwt ze Max Norman, den geburenjongen. Er is daar allemaal geen 't minste kwaad in, en veel goeds. Maar 't is natuurdeugd. Meer niet. Alles gaat buiten God. Die oom Willem is een predikant, die altijd aan een preek zit te schrijven. en die aan zijn nichtje goeden raad geeft. Nooit spreekt hij haar over God of Jesus of genade. Zelfs niet op de « aanneming ». 't Is alles van « Goed zijn, en goede kameraad, en steun en licht voor haar vader, enz. », maar niets over innerlijken vrede of strijd, noch gebed noch goddelijke hulp. Die lieve Elisa sterft zonder een bede, zonder een zucht naar God of den Heiland, en wordt begraven met vele bloemen. Hoe kan het anders, of Loula is ontroostbaar?.., De naam Gods, in een opvoedingsboek en leidend verhaal voor de jeugd, wordt niet éénmaal genoemd. Wel wordt er vreeselijk veel

gedaan aan « gezelligheid »: thee, en koekjes en brokjes, en danspartijtjes en feestjes. Meisjes, die veel zulke boeken lezen, zijn misvormd, hoe *vormend* nu ook die lezing zijn wil. AL. WALGRAVE, PR.

7566 **Oppenheim, E. Phillips** **83.0**

DE VALSCHE GETUIGENIS. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. C. Bender. — A'dam, Seyffardt, (Pijlserie, Nr 22) 1929, (19 × 13) 228 blz. fl. 1,20; geb. fl. 1.75*

V — Een officier wordt valschelijk van lafheid beschuldigd door zijn eigen broer. Zijn leven gaat kapot onder den last van die schande, maar zijn zoon slaagt erin na veel moeite de eer van vader te doen herstellen. Een zeer boeiend en roerend verhaal. Dr A. CARDYN, PR.

7567 **Permys, Martin** **83.8**

ANTWERPSCHE ZONDAGEN. Vertellingen. *Geïll. — A'dam, De Spiegel, Mechelen, Het Kompas, 1992, (22 × 17) 57 blz. 15 fr.; geb. 30 fr.*

V — Besproken in de Romankroniek onder nr. 7521

7568 ◆ **Sanden, Arie** **83.8**

EEN WERELDJE. Schetsen en Typen. — *Averbode, Abdij, 1929, 3e uitg., (23 × 16) 253 blz. 9 fr.*

V — Vóór een twintigtal jaren maakte de eerste uitgave van dit werk heel wat herrie in... Freybosch, en opgang in de letterkundige wereld. Deze derde uitgave bewijst dan ook te over dat het boek nog wordt genoten. Net als zijn vriend Marten, de Filosoof, steekt ook Arie Sanden zijn oogen niet op zak: hij kijkt rondom, vindt zijn typen, en peilt en ontleedt hun ziel. En brengt hij Casimir, Mietje Brem, Stoef en de vele kleine « van »'s naar voren, dan lacht ge u een breuk, of zoudt die fatten onthalen op de uitfluiting die ze verdienen. Maar ook voor menig « Goede ziel » klapt ge in uwe handen. 't Is raak gezien, gezegd, — af. Een werk dat zijn tijd overleeft. Maar zeg eens, Arie, dat vignet. — Nou, kom, zoo schaapachtig zijn ze niet! JOS. DE VOGHT, PR.

7569 **Schippers, W.** **83**

KLAVERVIER. — *Den Haag, Voorhoeve, 1929, (19 × 13) 160 blz. fl. 1*

V — Een zeer stichtelijk boek, wel is waar *protestansch*, doch met niets er in dat ons, katholieken, eigenlijk kan aanstoot geven. Ietwat langdradig — er wordt nogal veel gezegd wat licht kon geraden worden — is het om zijn strakke eenvoudigheid beste lectuur voor bedaagde lui; nu, 't jong volk moet het juist daarom niets links laten liggen ... Een roman uit Zuid-Hollandsch Polderland, een roman, zooals alle romans, met haat en liefde, strijd en overwinning, en ... doch wie het al weten wil, leze hem! Dr V. NAVEAU.

7570 ◆ **Snieders, A., Dr.** **83**

OP DEN PUNT VAN DEN DEGEN. Een Verhaal. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Werken v. A. Snieders, 31), 1928, (19 × 13) 102 blz, 6,30 fr.*

V — De werken van Dr A. Snieders blijven de kermiskost van onze Vlaamsche menschen. Dat getuigt ten voordeele van dien man en van die menschen. Om het grootadellijke van zijn godsdienstig, ethisch en litterair gehalte, waaraan Karel Van den Oever z. g. in den avond van zijn leven, spijts zijn orienteering naar meer moderne strooming, hulde bracht. Onderhavig werk is geschreven in denzelfden trant en is een mooie les tot heldhaftig vergeven en tot bestraffing van boos verleden.

Als intermezzo, dat heel leuk aandoet, geldt de episode van die Ganzendonksche meid Polycarpa, een figuur die men niet vergeet naast zoovele andere in Snieders' werken. A. VAN DEN DRIES, PR.

7571 Swift, Jonathan **83**

GULLIVER'S REIZEN NAAR LILLIPUT EN BROBDINGNAG. *Vert. uit h. Engelsch dr Albert Verwey. Geïll. — A'dam, Cohen, (Cohen-Editie voor Jongeren, Nr 8) 1922, (17 × 11) 178 blz.* *geb. fl. 1,25*

V — Dit verhaal van Gulliver's reizen naar het land der dwergen en der reizen behoeft geen aanbeveling meer; het is genoeg bekend. De vertaling van A. Verwey is onberispelijk. Dr A. CARDYN, PR.

7572 von Dornau, C. **83**

◆ D'R LOOPT EEN STREEP DOOR! *Vert. uit h. Duitsch « Killmanns mit 'm Strich » dr. Christ. Kamp. — A'dam, Veen, 1929, (20 × 15) 187 blz.* *fl. 2,40*

V — Er liep Otto Kielemans een leelijke streep door zijn kantoorrekeningen, en op Oudejaarsavond biecht hij het uit aan zijn kroost. Lange gezichten eerst. Maar die revelatie geeft weldra aan allen « tot zeer ernstige zelftucht, tot trouw-verbonden-blijven van allen, tot degelijken levensarbeid voor elk ». En er zijn zoo maar negen. Om dat volkje allemaal aan 't werk te krijgen, in 't leven te zetten en uit te huwelijken in die levenshachelijkheid, is voorwaar een karwei. Maar die goeie humor en taaie levensenergie van dien kwieken Otto worstelt alles door... Slotsom : een nieuwe biecht en nieuwe revelatie vijf jaar later: die heele geschiedenis is louter humbug en onzin, ze zijn integendeel erg rijk, asjeblief. Geen lange gezichten meer. Maar die humorist van een papa wou hun de les leeren, gekwetst omdat iemand beweerd had dat « de zijnen slechts opgevoed werden voor den zonnekant des levens en niet in staat zouden zijn aan ernstige gevallen het hoofd te bieden ». *Ethisch werk van goede waarde, in katholieken zin geschreven.* Vlot verhaal dat wemelt van personages en incidenten. A. VAN DEN DRIES, PR.

7573 Wood, Willy **83.0**

IRISIS. *Vert. uit h. Engelsch dr. X. — A'dam, Stella-Editie (Nr. 25), 1929, (19 × 13) 221 blz.* *fl. 0,50; geb. fl. 0,75*

V — Irisis is een jong meisje van Arabische afkomst, dat te Londen haar grootvader verliest en zich alleen en verlaten bevindt in de grootstad. Zij valt in de handen van een misdadig wijf, dat geld uit haar wil slaan. Na allerlei boeiende avonturen wordt het meisje gered. Ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

7574 Athanasius, Br. **83.9 : 22**

◆ HET DOCHTERTJE VAN JAÏRUS. Voor de hoogste Klassen. *Geïll. — Hilversum, Brand, (St. Jozefs Klasbibliotheek, nr. 2) 1928, (19× 13) 60 blz. fl. 0,50*

VIA — Het Evangelisch verhaal der opwekking van het dochtertje van Jaïrus wordt hier ontwikkeld op bekoorlijke wijze. Al heeft deze het kind Jezus nooit gezien, toch houdt ze van hem met al de vurigheid harer reine ziel, en gedurende hare ziekte roept ze aanhoudend op Hem in blij vertrouwen. De goddelijke figuur van den Meester straalt ons tegen uit dit verhaal in haar volle schoonheid. In den loop van het verhaal wordt ook aan andere gebeurtenissen uit het Evangelie herinnerd, zoodat dit werkje stellig veel kan bijdragen om het Evangelie beter te doen

kennen, en vooral om er liefde voor op te wekken. — Als men dan bedenkt dat dit pereltje in een klasbibliotheek verschijnt, dan zou men haast de kinderen gaan benijden, die zulk boek voor hun leesoefeningen zullen gebruiken. F. VERMUYTEN, PR.

7575 Gobius, Tine **83**

KASPLANTJE. *Geïll. dr Sijtje Aafjes. — Den Haag, Van Goor, (Na Schooltijd) 1929, 2e druk. (23 × 16) 110 blz.* *fl. 1,25*

VIA.-M. — Een prettig boek voor onze meisjes. Aangenaam geschreven. Het gaat over een meisje dat door hare moeder, een ijdele française, wordt verlaten en opgenomen wordt in een degelijk Hollandsche familie. Eerst valt de aanpassing aan het zoo verschillend midden wel wat moeilijk, maar het gaat toch. Aanbevolen lektuur. Dr A. CARDYN, PR.

7576 van Horsebrouck, Ward & El Solitario **83 : 59**

◆ IN HET RIJK VAN KONING NOBEL. Verhalen over wilde Dieren. *Geïll. dr Jan Wiegman. — Averbode, Abdij, (Lenteweelde-Boekerij, Ontspanningsreeks), 1928, (27 × 19) 48 blz.* *4,50 fr.*

VI-A. — Avonturen uit de leeuwenjacht, om kiekenvleesch van te krijgen. Natuurlijk vallen die in den smaak van de jongens. De Heer Wiegman versierde dit boek met niet minder dan 80 mooie teekeningen. Wat de Lenteweelde-Bibliotheek geeft is steeds van het allerbeste.
F. VERMUYTEN, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

7577 Van Haag, B. A. **83**

◆ WIM ZIJN KABOUTERBOEK. *Geïll. dr. Brons. — 's Bosch, N. V. Malmberg, 1929, (21 × 15) 93 blz.* *fl. 1,20*

VIB — Wim is zoo geboeid door zijn kabouterboek, dat de kleine lezer het niet minder zijn zal; hij krijgt van Vlug en Slim zulke fijne lesjes, dat het lezertje ook wel eens over eigen gedrag zal nadenken; hij weet zoo goed onderscheid te maken tusschen kaboutersprookje en werkelijk christen leven, dat het gezond verstand van het kind niet verward zal geraken door overdreven verbeeldingswerk. M. IRMINE.

7578 Weeren, Ina **83**

◆ VIOOLTJE. *Geïll. dr. Aug. v. d. Linde. — A'dam, N. V. Koloniale Boek-Centrale (Onze Kleine Jeugdserie), 1929, (21 × 15) 124 blz. fl. 1,10;*

VIB-M — Viooltje is het erg-verwende, moederlooze kind van een geleerden professor. Een diep-vrome kinderjuffrouw weet te bewerken dat Viooltje gedoopt wordt, en dat ook de vader zich bekeert. Er komen werkelijk mooie bladzijden voor in dit bekoorlijke boek: het doopsel en de eerste communie van Viooltje, de eerste communie van den vader zullen blijven voortleven in de herinnering van de lezeresjes. Iedere bibliothecaris schrijve Viooltje op de lijst der kinderboeken die hij zich moet aanschaffen. F. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS

7579 Cohen, J. L. **84 : 809**

DANTE IN DE NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE. — *Haarlem, Tjeenk Willink, 1929, (20 × 13) 307 blz.* *fl. 3,60*

IV — Hier volgt een kijkje op den inhoud: I. Aanraking (het woord zelf zegt U reeds dat het niet veel is) met Dante in onze letterkunde vóór de

XIXe eeuw (blz. 3-85); II. Dante's invloed op onze letterkunde sinds de XIXe eeuw. In 3 afdeelingen : a) de vertalingen 85-153, b) de critiek 153-179, c) dichters die door D. geinspireerd werden 179-297. — Er is bepaald nut bij studies van deze soort, al was het alleen reeds in het toepassen van wetenschappelijke nauwkeurigheid op de studie van letterkundige feiten; doch feitelijk brengen zij ook orde en klaarheid in onze kennis der letterkunde, al beperken zij zich tot het louter op-zijn-punt-zetten van onze begrippen, de uitdieping overlatend aan meer zuiverletterkundige studie. Alleszins zijn hier veelerlei zaken mee gemoeid: kultuurgeschiedenis, zielkunde, taalgevoel, kunstbegrip, alles onder het oppergezag van intellectueele « prudentia ». En hieraan voldoet schrijver vast. Hij heeft goed en nuttig werk geleverd. Het danteske van Perk schijnt me wat onderschat, het dante-navolgen van H. Roland Holst in *Sonnetten* tot in woord, zinsbouw, rythmus en al, nog niet sterk genoeg aangeduid, Dr Joris Caeymaex, pr.

7580 Laenen, Jean **92 : 84**

Guido Gezelle. Une Vie, une Oeuvre. *Geïll. met 7 platen — Kortrijk, Vermaut, 1930, (18×12) 115 blz. 18 fr.*

V — Vluchtige schets bestemd voor een publiek, waar hoogstens de naam Gezelle doordrong. Schr. vond den passenden toon : het anecdotische naar voren geschoven, de atmosfeer van Vlaanderens dichterlijkheid con amore geschilderd, en een eerste inwijding tot Gezelle bij middel van teksten. De meer abstrakte plaatsen (heel het Avantpropos) mochten wel eens naar de schaafbank terug in opzicht van juistheid in de begrippen en van Fransch. Dr Joris Caeymaex, pr.

7581 Sterkens-Cieters, Paula **84 : 38**

◆ Prudens Van Duyse. — *Antwerpen, Katholieke Vlaamsche Hoogeschooluitbreiding, (Verhandelingen, Nr 270) 1929, (19 × 13) IV, 66 blz. 1,50 fr.*

V — Is het tegenwoordig geslacht dikwijls niet onrechtvaardig tegenover de stoere werkers die het mirakel van de verrijzenis van de Vlaamsche letterkunde volbracht hebben? Aan een der eerste en meest verdienstvolle dezer dichters wijdt Mev. Sterkens-Cieters een waardeerende studie : uitvoerige biographie, een grondige bespreking van Van Duyse's bundels en omvangrijke gedichten, een kritiek van zijn werkzaamheid in de verschillende genres en op wetenschappelijk gebied. Een groot dichter was hij wel niet : veel onbenulligs en middelmatigs naast verzen van hooge kunstwaarde. — Misschien wat overdreven-welwillend van toon.

Dr A. Boon, pr.

7582 van Duinkerken, Anton **84 : 23**

◆ Hedendaagsche Ketterijen. — *Hilversum, Brand, 1929, (21×15) 188 blz. fl. 2,90*

IV — 'n Verheugend verschijnsel alleszins dat, in Nederland, een jonge kracht is opgestaan om de heerschende dwalingen van dezen tijd, die tot uiting kwamen in 't werk van enkele Nederlandsche letterkundigen, aan de kaak te stellen, ridderlijk te wederleggen en er vlak naast de waarheid te plaatsen van de Katholieke Leer. De moderne mensch, die hoort orakelen over de nieuwe ideale, de nieuwe religie, de nieuwe levenswaardeering, is alzoo gewaarschuwd tegen de verkeerde basis van de levensbeschouwing van den nieuwen mensch, van den humanist en vitalistische paganist. Combatief als Chesterton loopt Anton van Duinkerken in zijn spoor, speelt met paradoksen, beschikt over een degelijk dialektiek en opent voor de hedendaagsche ketters en....

de katholieken : de schatkamers van de leer der H. Kerk. Aan onze intellektueelen kan ik niet genoeg de lezing aanbevelen van « de nieuwe verhouding tot het katholisme », « de nieuwe gestalte van den ketter », «de nieuwe grondslag der ethiek», dat is voedsel voor 'n modern denkend mensch. Dit apologisch essay wijst den zoekers den weg, verstevigt de katholieken in hun kristelijke levensbeschouwing. Maar weinigen in Nederland en Vlaanderen, zijn bij machte om zoo 'n schitterende bladzijden te kunnen schrijven als Anton van Duinkerken en schreef over « 't Onze Vader ». Hier vooral zit saamgebold, ligt uitgestald de gedegen denkkracht en de gave kunst van dezen allerbesten essayist : die opweg is een glorie te worden van 't Katholieke Nederland. D. DE PAUW, O. P.

7583 **Van Schendel, Arthur** **92 : 84**

SHAKESPEARE. — *A'dam, J. M. Meulenhoff, 1922, 2e druk (17×11) 199 blz. geb. fl. 2,25*

IV — Uit de weinige zekere gegevens der levensgeschiedenis van Shakespeare, geholpen door de breedere locale oudheidskunde en landgeschiedenis, en uit de bijzonderheden door de tooneelspelen zelf geleverd, geeft dit boekje ons een levend beeld van den grooten Will en zijn kunst, die uit zijn ziel komt, en uit zijn ervaring in den omgang met menschen, en uit zijn eenzame droomen. — De laatste hoofdstukken over Romeo en Juliet, Hamlet, Macbeth, King-Lear en Tempest zijn, na het verloop van 't levensbeeld, een beetje uit het verband en alleenstaande. Zij zijn niet meer hoofdstukken van 't boek dat heet : Shakespeare, zooals 't tot dàártoe gelezen en opgevat is, maar letterkundige studietjes over dit en dat spel, wel lezenswaard, maar niet meer zóó belangwekkend na het voorgaande. AL. WALGRAVE, PR.

9. — Geschiedenis

7584 ◆ **Commissaris, Aug. C. J.** **27 : 9**

VAN TOEN WIJ VRIJ WERDEN. Eenige Hoofdstukken uit de Geschiedenis der Katholieke Kerk in Nederland sedert 1794 : 2e DEEL. VAN VRIJHEID NAAR GELIJHEID 1853 TOT 1903. *Geïll. — Groningen, N. V. Wolters, 1929, (21 × 17) 274 blz. fl. 2,50; geb. fl. 2,90*

IV — Dit deel over de actie der katholieken op politiek gebied in Nederland gedurende het tijdperk 1853-1903 sluit zeer goed aan bij het eerste deel: nu men de vrijheid heeft gaat het om de gelijkheid. Hier moest er nog heelwat weg worden afgelegd en vinnig is dan ook de strijd. Heel de beweging wordt beheerscht door de prachtfiguur van Dr Schaepman, die hardnekkig zijn doel nastreeft en aldus de baan effent voor de gelijkheid die komen zal. Meteen wordt hier gansch het verloop geschetst van het politiek leven in Nederland, en daar is voor ons katholieke Vlamingen nog heel wat te leeren. Een werk dat wij vooral ter studie aanbevelen. Dr J. UYTTERHOEVEN.

7585 **Deman, L.** **9**

BEKNOPTE GESCHIEDENIS VAN ZUID-AFRIKA. — *Thielt, Lannoo, 1929, (22 × 16) 95 blz. 10 fr.*

IV — Met uitzondering van den jongsten Boerenoorlog weet men bij ons weinig of niets af van de geschiedenis van dit volk, dat nochtans als stamgenoot en ook in economisch opzicht onze belangstelling dubbel en dik verdient. Daarom is het verschijnen van dit boek een gelukkig iniatief : hier toch wordt de gansche staatkundige ontwikkeling van het

volk geschetst van af de nederzetting in Kaapkolonie in de XVI[e] eeuw tot op heden. Jammer dat er nergens verwezen wordt naar bronnen: nu rijzen er wel enkele vraagteekens op, die onbeantwoord blijven en wel een enkelmaal doen twijfelen aan de objectiviteit van de uiteenzetting. En waarom die slordige, onbeholpene taal? Dr J. UYTTERHOEVEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

7586 Morgenthaler, Hans **91**

IN HET RIJK DER SIAMEEZEN EN MALEIERS. *Vert. dr. Alice van Nahuys. Geïll.* — *A'dam, Querido, 1925, (22 × 15) blz.* *fl. 4,25*

II — Onder de vele exotische boeken is mij dit sinds lang een der mooiste; dààr zijn tegelijk: wetenschappelijke arbeid, commercieel doel, openbaring van een wereld, lichaams- en geesteskrisis als een brok dramatisch leven, grootsche schildering en dichterschap. Daar zijn daar jungle-uren, en gloedstonden op het strand die iemands geheugen nimmer loslaten, zoo heetinwerkend is hun rechtstreeksche beleving. Even trouw en schoon is de uitbeelding van figuren, van brokken leven en lijden en vreugde van zooveel stakkers in het land van de zon, telkens als kleine poëmen vol ontroering verteld. Maar zoo geweldig een drukking van tropenwee op het gansche gestel, en in zoo'n kosmische lyriek als hier, dàt vindt ge maar zelden. Doch daar zit het gevaar: de blijkbaar buiten godsdienst gevormde jonge Zwitser gaat zoo goed als onder in de dronkenmakende walmen van verschikkelijk hindoeïsme of in de verweekende essence die uitgaat van die arme veile slavinnetjes. Toch kan het boek ook cum grano salis of... opium gelezen en verklaard worden, en zoo minder schadelijk zijn. Allermooiste autotypiën.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7587 van der Weerelt, A. B. **91 : 39**

EEN VLAMING OP REIS DOOR KONGO. *Geïll. met 28 platen.* — *Kortrijk, Vermaut, 1929, (23 × 18) 252 blz.* *gec. 35 fr.*

III — Dagboek van een bezoekreis heel Kongo door, van de monding tot het Tanganikameer, op de eigenaardige treintjes en wielbooten. Al het prettige, meermaals grootsche van tropische indrukken. De tusschenpoozen aangevuld door leerrijke kultureele verhandelingen. Waarlijk aangename lectuur. D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

7588 Van Deursen, A.; Overweel, J.; De Vries, W. **91**

DE WERELD EN DIE DAARIN WONEN. Beknopt Leerboek der Aardrijkskunde voor christelijke Gymnasia, hooger Burgerscholen, Lycea en Kweekscholen, 4[e] DEEL: Natuurkundige Aardrijkskunde. — *Groningen. N. V. Wolters, 1929, 4 dln. (21 × 14) 126 blz.* *fl. 1,70; geb. fl. 1,90*

IV — Dit is eene « Natuurkundige Aardrijkskunde » voor christelijke hoogere scholen. « De beginselen, zeggen de schrijvers in het voorbericht, waaruit het christelijk onderwijs leeft, eischen eene dienovereenkomstige principieele behandeling van de algemeene aardrijkskunde.... Anderzijds moet uit den aard der zaak het onderwijs zich richten naar het examen programma. » Dit dubbele doel is volkomen bereikt en men kan de schrijvers zonder voorbehoud er om geluk wenschen. Fraaie platen illustreeren het boek, dat eens te meer de firma Wolters eer aandoet. Dr J. VAN MOLLÉ, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

7589 **Cool, Anicetus, O. F. M.** **92.2**

◆ ONS BIEKE OF ZUSTER MARGARETHA-MARIA VAN HET H. HART VAN JEZUS, ARME CLAAR. *Geïll. met 4 platen. — Mechelen, St. Franciscusdrukkerij, 1929, (17 × 12) 232 blz.* *10 fr.*

V — Zielen gelijk « Ons Bieke » zijn er nog in onze kloosters. Dat is de wereld een beetje vergeten. Daarom ben ik blijde dat Pater Anicetus met zooveel piëteit over zijn zusje heeft geschreven. Daar hebt ge nu een Klarissenziel : de roeping van de vrome, vinnige breister tot het klooster; haar deugden en gebreken, haar zielestrijd en haar stil boetende leven, met die vroege dood. « Ons Bieke » is een schoone offerziel, voor wie we een heiligen eerbied gevoelen. Onmogelijk dit opbeurende boek zonder ontroering door te lezen. In meisjeszielen en in kloosters kan het wonderveel goed stichten. D. DE PAUW, O. P.

7590 **De Pillecijn, Ph.** **92 : 266**

◆ MGR. BERMIJN. De Paulus van Ortos-land. *Geïll. — Leuven, Davidsfonds, (nr. 227) 1929, (20× 14) 158 blz.* *12 fr.*

V — Mgr, Bermijn, een van de priesters der missie-actie in het onherbergzame Oost-Mongolië; een der grootsten onder de vele helden van het ongekende offer; een der glories van Scheut dat in alle landen de voorposten bezet. De Pillecijn heeft dit heroïsche leven schitterend voor het Davidsfonds bewerkt en indien de ± 60.000 leden van het Davidsfonds dit boek niet in één adem uitlezen versta ik er geen snars van. De waarachtige grootheid van den echten « Uebermensch » staat te voeten uit, geteekend; de ondenkbare sterkte en taaiheid van dezen jongen uit het zoete Waasland, Gods zwerver geworden ginder ver over woestijn en berg; de zielekracht die over elken eisch van het lichaam triomfeert; het zonnekind bij meer dan 35° onder vriespunt; de nooit rustende man der daad die zijn aanvalscherpte en weerstandsvermogen putte in de meditatie-uren der ijskoude missiekapel; deze priester met Paulus' veroveringsgeest en Johannes' liefdezon : zoo groeide, onder de hand van de Pillecijn, dit levensverhaal tot 'n heerlijke monographie van den ras-missionaris naar Gods Hart. Mgr. Bermijn was 'n groot man, 'n groot eenvoudige. Er ligt over heel dit leven 'n aangrijpende epiek; die 37 Mongoolsche jaren zijn één grootsche, dramatische kamp, in vreugde gevoerd, in ontbering gestaald, in liefde aangevangen en besloten. — Er komt een groot geluk over ons, wanneer we gaan denken dat dit werk in minstens 60.000 geesten 'n licht zal ontsteken, in minstens 60.000 harten 'n vlam doen branden. Voor de missielectuur heeft dit boek een motorische kracht. De Pillecijn heeft er in doen kloppen zijn hart en er in doen leven z'n snedige lapidaire taal. Stijl den oer-krachtigen Bermijn waardig. De Pillecijn, het Vlaamsche volk is U dankbaar om die heerlijke Kerstgave. M. VAN HOECK, PR,

---

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. — Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
L. ASSELBERGS. — Varana 7,20
L. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren 13,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus-Koning 12,00
L. BERTRAND. — Sint Augustinus. Historische Roman van zijn Leven 61,25
L. BITTERMIEUX — Wit en Zwart 8.00
F. BLESSING — Planten en Wieden 8,50
P. L. BOLIER. — Handleiding voor het Scheepsmeten 13,25
N BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
J. CAEYMAEX. Gloed 13,50
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
A. CHAFFEE — Beertje Kroeshaar 19,00
» Het Boschvolkje aan het eenzame Meer 16,75
» Tinteloog op de Dalhoeve 19,00
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
FR. CONWAY. — Van de Duisternis naar het Licht 25 —
DR FR. DAELS. — Voor onze Jongens 3,50
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
FR. DARCIS. — Vlaanderens Eeuwkalender 12,50
DR. DE BAETS. — Volksgeneeskunde, 2 dln. elk 15. —
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
DR J. DE JONG. — Handboek der Kerkgeschiedenis 95,00
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
L. DE RAEDT. — De Ronde van de Middellandsche Zee 20,00
DIFEREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 5 dln. elk 20,00
F. DUIJNSTEE. — Maarten Luther in de Kritiek 62,50
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen : III en IV, elk 20,00
A. EGGER. — St. Augustinus in Handel en Wandel 20.—
W. EIKENDAL. — Constructie, Werking, Onderhoud, Reparatie van den Automobiel : 1. De Motor 101,50
2 Carburatie, Ontsteking, Chassis 101,50
M. EMICH. — De Vrouw en de Liturgie 0.50
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
JOS. FESKENS. — Op een Troepschip naar Indië 8.50
ING. F. N. — Transmissies 6,00
P. GEERVLIET. — De Antenne 6,00
» Iedereen Radio-Reparateur 6,00
» Moderne Radio-Bouwschemas 11,00
G. GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12,00
» Bloemlezing 16,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
H GHEON. — De Klucht van den Gestrafte met den Koorde 15,00
» Lotgevallen van Gillis 14,00
P. GOETSCHALCKX. — Geschiedenis van de Kanunniken van O. L. Vr. Kapittel te Antwerpen (1585-1700) 25.00
J. HAMMENECKER. — Felicitas 6,00
» Sinte Cecilia 9.00
H. HARLAAR. — Iets voor den Stoker 7.25
A. HEGENSCHEIDT. — Starkadd 29,00
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50
EM. HULLEBROECK. — De Notenleer door het Lied 10.00
OD. JACOBS. — Edw. Poppe, 2 dln. elk 15.
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
DR. J. KEULERS. — Waar Jezus leefde 52,25
E. LUDWIG. — Juli '14. Het Drama van het Voorspel 33,30
» Kunst en Levenslot 65,25
HUIB LUNS. — Tien Wandelingen in Gent, Brugge en Antwerpen 42,25
J. LUYCKX. — Zes goede Ontvangschakelingen 12,50
MALCORPS en DE PILLECYN. — Pater C. De Deken
MOR. MESCHLER. — De H. Pinkstergave 43,58
LUC. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker 32,50
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
J. MULS. — De Gruweljaren 1914 1916
» Steden en Landschappen 15,00
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
J. NIEUWENHUIS. — Einde van een Jongensoorlog 14,00; geb. 21,50
H. OBBERBAUCH. — Zoo wordt ge volmaakt 7,00
TH. OHLMEIER. — Zoo komt ge vooruit 3.00
L. OPDEBEEK. — Op Reis in Vlaanderen 15.00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
M. SABBE. — Het Proza in de Vlaamsche Letterkunde 5,00
AUG. SANDREAU. — Ideaal Zieleleven 20.—
L. SENDEN. — Uit het Rijk der Mieren. 2 dln. elk 15,00
W. SHAKESPEARE. — Koning Lear. Vert. dr. Dr Lauwers. 15,00
A. STUBBE. — Rubens 18,00
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
J. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metselaar. geb. 71.00
J. F. en J. B. VAN DER STRAELEN. — De Kronijk van Antwerpen (1770-1819) 25,00
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
J. VAN LIMBERGEN. — Van wondere Dingen 7,50
C. VERHAGEN. — Theoretische Cursus voor Horlogemakers 65,50
H. VERRIEST. — Twintig Vlaamsche Koppen. 2 dln. elk 7,50
ANT. VERSCHUERE. — Berten Bartels 10,00
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
E. VERWIMP. — De wreede Missie 9,00
VON KEPPLER. — Meer Vreugde geb. 21,50
FR. VERMUYTEN. — De Eenvoudigen onderwegen 10.—
AL. WALGRAVE. — Leven van Guido Gezelle : 1e dl. 36,25
W. WALLACE. — Langs Oostersche Paden 18,00
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
JOS WOUTERS. — Radio-Activiteit en Radio Elementen. 1,50
X. — Het Eerstnoodige geb. 8,50
» Letterkundige Almanak voor 1930 35, —
» De Pelgrim : Lente 25,—
» Standaard-Catalogus 25,00
» Wat iedereen weten moet van Aflaten enz. 2.50

Nieuwe prijs : Reeks « Weten en Kunnen » per nr. : 8,50 fr.

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder Roneo ,,

ROneO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

Bijhuizen : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

VOLMAAKT

Bij uw Fotohandelaar

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr. W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr. W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: **BORGERHOUT** :-:

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveel zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO **Prijs: 2,50 fr.**
Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opzienster bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE
& BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1928: 55 frank.
BEHEER: NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:
TOONEELGIDS
Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz'
— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.4.50 ; geb. fr. **6.—**
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. **7.—**
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. **7.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. **9.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. **14.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. **18.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. **12.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. **11.—**
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Francesco.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. **8.—**
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. **7.—**
LOD LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. **7.—**
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. **7.—**
3. Mijn Professor. fr. **7.—**
4. Mijn Vacantie. fr. **7.—**
5. Mijn Makkers. fr. **7.—**
6. Mijn Vriend fr. **7.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. **9.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. **10.—**

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. **8.—**
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. **8.—**
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. **10.—**

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. **10.—**
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. **11.**
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. **6.—**
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. **8.—**
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. **5.—**
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. **6.—**

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** Ie deel **12.—**; 2e deel fr. **7.50**
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. **9.—**
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. **13.50**
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. **20.—**
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis** : I. Papini enz. fr. **7.50**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

Meesterwerken uit de Wereldliteratuur

ARDEL, H.: Ge moet Jean doen trouwen	fr. 14,—
BAUMANN, E.: De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, K.: Davida Birot	14,—
» De Oberle's	12,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.: Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
CAZIN, P.: Dekadi	12,—
» De Paaschleeuwerik	14,—
DELLE GRAZIE, M. E.: De Witte Vlinders van Clairvaux	18,—
FEDERER, H.: Juffrouw Theresia	15,—
GOYAU, G.: Ozanam	7,—
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Claudia	7,—
» Noodlot	15,—
KAISER, Is.: Rachels Liefde	12,—
LICHTENBERGER, A.: Mijn kleine Trott	11,—
PRAVIEUX, J.: De nieuwe Dokter	12,—
» Wat de Vrouwen van een Man maken	14,—
SZABO, M.: Appassionata	15,—
» De Roman van het Land	20,—
TORRUND, J.: Naar Zonneland	22,50

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur. Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragiek* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat de oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs: 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. GODELAINE.

Prijs: 27 frank

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** geb. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
STEPH. CLAES-VETTER — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk** fr. 4.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** geb. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II. Poëzie.** fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 4.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige geïllustreerde uitgave, vert. dr. Dr L. Scharpé fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten, pr. fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e en 4e deel. elk fr. 5.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
Mei 1930

V

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar**: II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden**. Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad**. (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927**. fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn**. Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje**. Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis**. Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam**. Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde**. (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen**:
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 4.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom**. fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja**. Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik**. Volledige geïllustreerde uitgave, vert. dr. Dr L. Scharpé fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven**. Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin**. fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux**. fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven**. Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man**. Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa**. Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen**. Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef**. Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia**. Roman. fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde**. fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor**. Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland**. Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan**. (2e druk) fr. 13.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo**. fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen**. Vert. dr. Fr. Vermuyten, pr. fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder**. (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen**. (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk**. fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur**. fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e en 4e deel. elk fr. 5.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Elke Boekerij die op de hoogte wil zijn, moet de VOLLEDIGE WERKEN bezitten van

GUIDO GEZELLE

in de prachtige JUBILEUM-UITGAVE
in 18 deelen van ± 260 bladzijden elk

TE BEKOMEN BIJ

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

tegen den spotprijs van **25 frank per deel**

Slechts te betalen om de maand, bij 't verschijnen van een deel, mits inschrijving op heel de uitgave.

Inschrijvingen spoedig in te zenden a. u. b.

Aanbevolen Avontuur- en Detectiveromans

BRUCE, Ch. — Tropenliefde		fr. 22.50
CHESTERTON. — De krankzinnige Rechter		15.—
» De vliegende Herberg		17.—
CONRAD, J. — Het Kapersnest		17.—
CORDENS, F. — De slapende Boeddha		39.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg		14.—
HAUGEN, Chr. — Reis naar de Planeet « Ken »		7.50
RUTTER, Owen — Gouden Regen		15.—
PAINE, Ralph. — Zwartbaard de Boekanier	geb.	30.—
PINKERTON. — Fort-Mystery		15.—
SCOTT, Leroy. — Washington-Square		19,—

Te bestellen bij A. S. K. B.

WARM AANBEVOLEN:

ZONDAG

DOOR W. VAN DEN HENGEL

Prijs 58 frank

Dit boek geeft de Epistels en Evangeliën van alle Zon- en feestdagen van het kerkelijk jaar. Een korte inleiding, welke deze voorafgaat, brengt ons in de stemming die de liturgie van dien dag beheerscht; geeft het verband aan, dat tusschen Evangelie en Epistel bestaat en de gedachten, waarvan beide zijn doortrokken. Van elk Evangelie geeft de schrijver ons niet alleen een toepasselijken, maar ook diepen en fijnen uitleg.

Het is geen studieboek, maar veeleer bedoeld als godsdienstige lezing, om het gezin meer te doen meeleven met de Kerk. *Ook hoort dit werk thuis in ieder katholiek huisgezin.*

Toch zullen vele priesters dit mooie boek met graagte lezen en gebruiken.

De uitgave is keurig verzorgd, met 66 fijn afgewerkte penteekeningen.

Kunt U zich een mooier bezit, een mooier geschenk denken?

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN:

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Pas verschenen :

Heeroom's Nichtje en haar Gezin

door Fr. CROLS

Prijs : 16 frank

Een Succesboek !

Zwartbaard de Boekanier

door RALPH D. PAINE

Een echt jongensboek! Avontuurlijk en boeiend, als een Karl May

Prijs: geb. **30 fr.**, zoolang de voorraad strekt

EEN KOOPJE !

Op een Troepschip naar Indië

door JOZEF FESKENS

Nog enkele exemplaren tegen **8.50 frank.**

Nieuw :

De Ronde der Middellandsche Zee

door L. RAEDT

Prijs : **20 fr.**

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door DR. J. CAEYMAEX

Prijs : 11 frank

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur. Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragiek* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat de oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs: 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. GODELAINE.

Prijs: 27 frank

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Verhalen en Novellen

S. ABRAMSZ. — Veertien Dagen op een IJsschots fr. 36,25
H. ANTONSEN. — Zijn Plicht gedaan 19,—
GR. ASHTON. — Ras 37,—
A. ASKEW. — Wilde Sheba 7,25
R. BENSON. — De God der Wereld 62,50
TH. BOGAERTS. — Brusselsche Krabbels 20,—
» De schalmeiende Dood 12,—
P. BOURGET. — Onze Daden volgen Ons, 2 dln. elk 21,75
A. BROECKAERT. — Roomdale's Jongelieden 2 dln. samen 32,50
DR. W. BROECKAERT. — Doktershumor 10,—
R. BUCHANAN. — Een Winternacht 12,—
M. BURG. — De kleine Hertog 18,25
G. K. CHESTERTON. — Wie is Donderdag? 4,50
E. CLAES. — De Fanfare de « St.-Jans-Vrienden » 8,75
JEF CLAES. — De geestelijke Bruiloft 20,—
ST. CLAES-VETTER. — Vroeg Schemer 7,25
V. CLEERDIN. — Idealisten 26,—
A. COOLEN. — Kinderen van ons Volk 32,—
F. CORDENS. — Nachtvorst 32,50
» De slapende Boeddha 39,—
M. CRAWFORD. — Haar Geheim 12,—
W. DAM. — Bernard de Vondeling 12,50
R. DANIËLS. — De Penge 12,—
M. DELLY. — Twee Zielen 26,—
F. DE PILLECIJN. — Pieter Fardé 12,—
P. D'IVOI. — Naar het land der Druzen 20,—
» De Meester van de Blauwe Vlag 20,—
» Miss Mousqueterr 20,—
N. DOUMEN. — 'n Geheimzinnig Levensraadsel 19,—
H. EECKEL. — t' Onzent in 't Westland 35,—
C. EECKELS. — De Maalstroom 20,—
A. ENTBROUKX. — De wonderbare Rit 18,—
O. FEUILLET. — Geknechte Adel 12,—
FR. FINN. — Tom's Weddenschap 2,50
M GIJSEN. — Uit het Hart van Brabant geb. 29,50
B. HARRADEN. — De Vogelaar 12,—
HEADON HILL. — Achter een Masker 7,25
» Het Huis in het Ravijn 7,25
L. HEIBOS. — De Rosse 3,75
TH. HUET. — De verdwenen Koerier 7,—
R. JAENEN. — Vertellingen 7,50
J. JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,—
J. KIEVIT. — Fulco de Minestreel 22,50
M. KOENEN. — Stormenland 71,—
M. KOOPMANS. — Deugniet, Durfniet en Dappere Daden 29,—
» De Katoenkoning 26,—
» Om Heuvelen vol Kunst 26,—
H. KRAFT. — De Majooraatsheer 36,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 16,—
K. MEEKEL. — Van Cowboys en Pioniers 36,—
MELATI VAN JAVA. — Haar Held 16,—
» Toch Een 17,50
» Zwervertje 22,—
EL. PORTER. — Polly-Anna 32,75
» Polly-Anna's Juweelen 32,75
» Polly-Anna's Lenteleven 32,75
» Polly-Anna's Oranjebloesems 32,75
R. PAINE. — Zwartbaard de Boekanier geb. 30,—
O. RUTTER. — Gouden regen 15,—
J. SCHEEPENS. — Tosca 6,—
A. SIENBENSTERN. — De Gevangene der Apachen 13,—
J. SIMONS. — Herleven 15,—
» De laatste Flesch 9,—
AUG. SNIEDERS. — De Voetbranders 5,75
ST. STREUVELS. — De Aanslag geb. 15,—
» Genoveva van Brabant 7,50
» Kerstvertelsel 15,—
» Mijn Rijwiel geb. 15,—
» De Werkman geb. 15,—
FR. TRELLER. — Het Kind der Prairiën 15,—
H. T'SAS. — Donderbeestje 20,—
» Op den Tweesprong 15,—
J. R. VAN DER LANS. — Als Hartstocht drijft 30,—
MEVR. J. R. VAN DER LANS. — De Meerssenerbende 7,50
M FR. VAN LEER. — De Vriend 9,—
MAX VAN RAVESTEIN. — Stofgoud 29,—
EDW. VERMEULEN. — Caïn's Zonde 12,—
» Het betooverd Hof 18,—
» Trimards 12,—
» De Vracht 18,—
» De Zotte van 't Abeelenhof 18,—
» De zwarte Pokken 18,—
G. VIRRES. — De gloeiende Heide 12,—
E. VON ADLERSFELD-BALLESTREM. — Trix 20,—
E. VON HANDEL-MAZZETTI. — Rita's Brieven. 3 dln. geb. samen 33,—
J. VON EINBECK. — Een Pionier van het Kruis 12,50
KAN. VON SCHMID. — Eerste Honderdtal Verhalen. 2,—
» Tweede Honderdtal Verhalen 2,—
» Derde Honderdtal Verhalen 2,—
» Roza van Tanneburg 7,50
EDG. WALLACE. — De negen Mannen 10,—
I. WEEREN. — Viooltje 11,—
P. WESTERMAN. — De Koning der Zee geb. 20,75
A. WIBBELT. — De Pastoor van Driebeek 31,—
FR. WHITE. — Het verbroken Graf 10,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN. — Kiezen of deelen 27,50
W. WOOD. — Irisis 7,25
C. YVER. — Het Geheim der Zaligheden 36,—
J. ZWETSLOOT. — Het Lot uit de Loterij 10,—
X. — Als het Wintert 15,—
» — Het Geheim van den Smokkelaar 10,—
» — Onze Jongens- en Meisjesboeken, 12 deeltjes samen 12,50

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Een bijzonder mooi boek voor jonge dames

DROOMLEVENTJE

door ANNIE HULSMANS

Prijs: 22,50 frank

Werken van Fritz Reuter

Anekdoten en Rijmpjes, 2 dln.	elk fr. 17,—	De Reis naar Konstantinopel	fr. 17,—
Hanne Nüte en de kleine Poedel	17,—	Twee vroolijke Geschiedenissen	17,—
Mijn Leerjaren op het Land, 2 dln.	elk geb. 15,—	Zijn Doorluchtigheidje	17,—
De Reis naar België en Geen Thuis	17,—		

Nieuwe Romans en Verhalen

HAROLD BINDLOSS: In duister Afrika	fr. 12,—	E. PHILLIPS OPPENHEIM: De Andere	12,—
D. M. BOWER: De lachende Cowboy	12,—	E. PHILLIPS OPPENHEIM: Het Geheim van Dr Marx	12,—
R. BUCHANAN: Winternacht	12,—	» Geldkoningen	12,—
F. N. BURNETT: De kleine Lord	12,—	» Het gouden Web	12,—
» De kleine Prinses	geb. 21,75	» Vreemde Compagnons	12,—
M. CRAWFORD: Haar Geheim	12,—	L. TRACY: Het Regenboogeiland	12,—
FR. CROLS: Heerom's Nichtje en haar Gezin	16,—	JOH. VAN WOUDE: Hollandsch Binnenhuisje	30,—
» Uit den Maalstroom der Grootstad	5,—	G. VIRRÈS: De gloeiende Heide	12,—
O. FEUILLET: Geknechte Adel	12,—	EDG. WALLACE: De Diamantrivier	12,—
CAPT. FRANK: De Zonen der Zee	18,50	» Valsch Geld	12,—
B. HARRADEN: De Vogelaar	12,—		

Kinder- en Jeugdlectuur

L. W. ALDERS: De Jacht om het Fabrieksgeheim		fr. 25,—
E. D'AMICIS: Jongensleven		25,—
P. DE MEYER: Zijn eerste Roeping		10,—
ELKA: Onder de Zeeroovers	geb.	45,—
L. HEIBOS: De Rosse		3,75
F. KEYENBURG: Jeugd van Kris Kras	geb.	32,—
J. KIEVIT: Okke Tanema		25,—
LOD. LAVKI: Land der electrische Zon		10,—
MAX: Schildknaap des Konings	geb.	30,—
L. RAAYMAKERS: Dieren en Planten, 3 dln.	elk	12,25
V. REMTBAAN: Gikke op Kostschool		6,—
» Pleegzusters		5,—
HENDR. M. SMITS: De tweede Moeder		23,—
» Van Moed en Trouw		11,—
W. V. D. BERG: De Oudste der Glanmores		23,—
FR. VAN VLIJMEN: Weer vereenigd	geb.	32,—
TH. ZENNER: Hoe Jozef Priester werd	geb.	16,50

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. - Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
L. ASSELBERGS. — Varana 7,20
ST. AUGUSTINUS. — Over de christelijke Leering 4,50
L. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren 13,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
H. BELLOC. — Overschot en Aanvoer 29,00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus-Koning 12,00
L. BERTRAND. — Sint Augustinus. Historische Roman van zijn Leven 61,25
L. BITTERMIEUX. — Wit en Zwart 8.00
F. BLESSING. — Planten en Wieden 8,50
P. L. BOLIER. — Handleiding voor het Scheepsmeten 13,25
N BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
L. BURGER : Als de Ooievaar komt 35,00
J. CAEYMAEX. — Gloed 13,50
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
A. CHAFFEE. — Beertje Kroeshaar 19,00
» Het Boschvolkje aan het eenzame Meer 16,75
» Tinteloog op de Dalhoeve 19,00
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
FR. CONWAY. — Van de Duisternis naar het Licht 25.—
DR FR. DAELS. — Voor onze Jongens 3,50
M. DAISOMONT. — De Strijd van Hendrik VIII om Anna Boleyn 20,—
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
FR. DARCIS. — Vlaanderens Eeuwkalender 12,50
DR. DE BAETS. — Volksgeneeskunde, 2 dln. elk 15.—
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
DR J. DE JONG. — Handboek der Kerkgeschiedenis 95,00
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
L. DE RAEDT. — De Ronde van de Middellandsche Zee 20,00
J. DE VOGHT. — Willewanten 9,00
DIFEREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 5 dln. elk 20,00
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen : III en IV, elk 20,00
A. EGGER. — St. Augustinus in Handel en Wandel 20.—
W. EIKENDAL. — Constructie, Werking, Onderhoud, Reparatie van den Automobiel :
1. De Motor 101,50
2. Carburatie, Ontsteking, Chassis 101,50
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
ING. F. N. — Transmissies 6,00
P. GEERVLIET. — De Antenne 6,00
» Iedereen Radio-Reparateur 6,00
» Moderne Radio-Bouwschemas 11,00
C. GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12,00
» Bloemlezing 16,00
G. GEZELLE. — Elisabeth van Ungarn, 2 dln. samen 14,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
M. GIJSEN. — Odusseus achterna 20,00
P. GOETSCHALCKX. — Geschiedenis van de Kanunniken van O. L. Vr. Kapittel te Antwerpen (1585-1700) 25.00
J. HAMMENECKER. — Felicitas 6,00
» Sinte Cecilia 9.00
» Zoo zuiver als een Ooge 3,00
H. HARLAAR. — Iets voor den Stoker 7.25
A. HEGENSCHEIDT. — Starkadd 29,00
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50
H. HEYMAN. — Het technisch Onderwijs in België 9,00
H. HOUBEN. — Storm over Rusland 5,00
EM. HULLEBROECK. — De Notenleer door het Lied 10,00
OD. JACOBS. — Edw. Poppe, 2 dln. elk 15.—
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
W. KEA. — De Roep des Konings 5,00
Dr J. KEULERS. — Waar Jezus leefde 52,25
E. LUDWIG. — Juli '14. Het Drama van het Voorspel 33,30
» Kunst en Levenslot 65,25
HUIB. LUNS. — Tien Wandelingen in Gent, Brugge en Antwerpen 42,25
J. LUYCKX. — Zes goede Ontvangschakelingen 12,50
V. MAGNI. — Leven van H. Franciscus 25,00
MALCORPS en DE PILLECYN. — Pater C. De Deken

Nieuwe prijs : Reeks « Weten en Kunnen » per nr. : 8,50 fr.

Iedere Boekerij zou moeten bezitten :

Benson, R. H. — De God der Wereld	fr. 62,50
» — De hooge Weg	fr. 19,50
» — Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
» — Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
» — Gezift als Tarwe	fr. 17,00
» — De nieuwe Dag	fr. 29,00
» — Het onzichtbare Licht	fr. 15,00
» — Wat was het?	fr. 15,00
Cordens — De Slapende Boeddha	fr. 39,00
Hulsmans, A. — Droomleventje	fr. 22,50
Szabo, M. — De Roman van het Land	fr. 20,00
von Hertling. — Weisskirchen	fr. 15,00

Te bekomen bij A. S. K. B.
CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

Zetels : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

Maatschappelijke Zetel : GENT, St. Baafsplein, 18.
Zetel B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

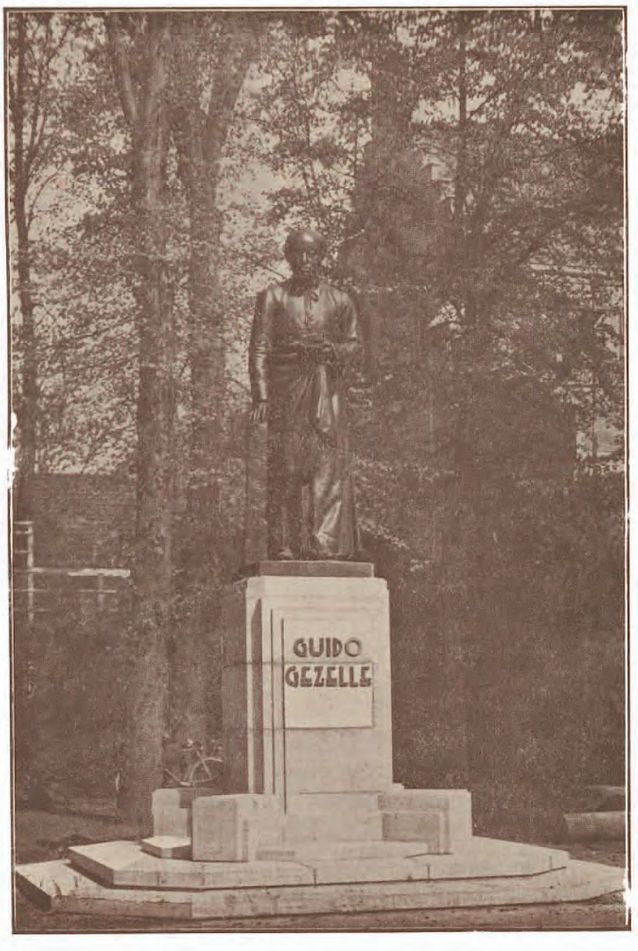

GEZELLE-MONUMENT
TE BRUGGE

Z. E. H. Aloïs WALGRAVE

NUMMER 5 ACHTSTE JAARGANG MEI 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

JEF SCHEIRS

DOOR

JORIS EECKHOUT, PR.

Laat ik (een zeer eerbiedwaardige traditie trouw op den voet volgend!) mogen beginnen met mee te deelen, wàar, en wànneer Jef Scheirs geboren werd.

Het gebeurde eigenlijk op 23 September van 't jaar O. H. achttien honderd vijf en tachtig te... maar zie, hier geraak ik al dadelijk overhoop met de traditioneel-officiëele schrijfwijze van dien dorpsnaam. (Een bewijs te meer, dat traditie wel eens uit den booze kan zijn!) Gelukkig ligt vóór me dat uitstekend toponymisch vade-mecum van Prof. Van de Wijer: « De Vlaamsche Gemeentenamen in moderne Spelling », en, waar ik vroeger, zonder verpinken, in volle trouw, zou neergepend hebben, dat Jef Scheirs voor 't eerst het levenslicht begroette te *Au*degem, zet ik thans, volkomen zeker van mezelf: *Ou*degem. Laat trein- en telefoonboek, mitsgaders andere officiëele dokumenten, nu in der eeuwigheid blijven gewagen van Audegem, — ik, schrijf, van mijn leven geen Audegem meer!

Waarom trouwens het beter willen weten, dan onze Renaissancist, de talentvolle pastor-dichter Justus de Harduijn, die zijn parochie altijd Oudegem heette, en nooit anders!

Niet alle Vlaamsche dorpen hebben het litterair zoo ver gebracht als Oudegem. Daar is Justus de Harduijn, daar is Mevrouw Courtmans, daar is onze Jef Scheirs!

Oudegem bij Dendermonde... meteen ligt de streek vóór u open: heinde en verre, velden en meerschen, groen; daarboven — oneindig

en grijs de lucht; van weiden en wolken, in dubbelzicht, groen en grijs, de vlakke Dender, in trage vaart naar de stille stad van van Duyse en van Dosfel.

Met den één-jaar-ouderen Frans de Hovre, liep Jef school bij de Oudegemsche maseurkes. Haperde er misschien iets, opvoedkundig gesproken, aan 't onderwijs van die brave nonnekes, dat onze flinke pedagoog-in-den-dop zoo vaak er tegen protesteerde eenvoudig door zijn... afwezigheid, en, maar liever — hoe zal hij dit echter opvoed kundig goed praten? — met Jef, die waarschijnlijk niet beter vroeg, vogels ging uittrekken?

Dit regiem duurde tot Jef zijn negende jaar; daarna kwam het kostschooldito; eerst te Gijsegem, een paar jaren, dan, te Dendermonde, tot in de derde. Toen trok Jef er uit; hij wilde naar de Bergensche Konsulaire School, maar... zijn vader wilde niet; Jef bleef een geklopt jaar thuis; pakte 't kollegeleven weer aan, eerst, van den Maandag tot den... Vrijdag derzelfde week, bij de Paters Jezuieten te Aalst, en vervolgens te Dendermonde, waar hij het nog drie volle maanden uithield... Maar, daarmee was 't dan ook gedaan met broeken verslijten op de banken, en voor goed! Terug naar « de natuur, geeuwde hij Jean-Jacques na; ik worde boer! »...

Dat ik er hier den z. g. vader der fransche romantiek bij betrek, geschiedt heelemaal niet, uit hetgeen sommigen heeten : mijn aangeboren manie, om er zoo maar wat vreemde auteurs bij te halen (anderen weer noemen dat — hoe vriendelijk vergissen ze zich! — een al te ver gedreven... nederigheid!)

Toen Jef begon te boeren, had hij (vooral binst het jaar, dat hij, na de syntaksis, thuis verbleef) reeds de heele Dendermondsche stadsbibliotheek uitgelezen... en alles, hoor! 't Ging er hem hier naartoe lijk in den appelentijd, de groenste vruchten leken de beste! En, zoo kwam ook « l'Emile » aan de beurt, en hoeveel andere nog!

Iemand die zooveel gelezen had, moest vanzelf lust voelen tot schrijven, en dan ook heel wat flinker weg weten met de pen, dan de jongens van zijn leeftijd. Dat werd ook wel gewaar, Jef's leeraar in de poësis, dien keer, dat hij tot onderwerp voor 't huiswerk opgaf: « de zee en het menschelijk hart ». Jef had er iets van gemaakt, waaruit zijn heel leven opdonderde. De professor stond verbaasd. Maar aan zijn bewonderende verwondering knaagde wel een ietsje... onrust... Eerwaarde professor G. de Munck liet Jef naar zijn kamer roepen, moedigde aan, en vermaande tevens, priesterlijk en vaderlijk. Dien leeraar blijft Jef een warm hart toedragen. Ik blijf overtuigd, dat we, in niet geringe mate, aan de taktvolle leiding van dien fijnzinnig-ontwikkelden poësisprofessor, den diep-kristelijken volksschrijver Scheirs, te danken hebben.

Aan boeken zou Jef, in dien tijd, zijn laatste cent (vóór-oorlogsche uitdrukking!) gehangen hebben. Ruim had hij het natuurlijk niet; al bleek zijn... konijnenkweek ten slotte toch nog een mooi-rendeerend

JEF SCHEIRS

kapitaaltje! Jef las... stukken in den nacht; er kwamen al maar nieuwe boeken bij; nu ook over de post; moeder kreeg achterdocht, en ontbood eens den braven dorpspastor Ameels. Hij kwam en keurde... af; toen Jef thuis verscheen, was zijn heele koffer boeken geleêgd; alles verbrand; zelfs zijn « Oud- en Nieuw-Testament » lag verpulverd! Op die vernieling zal Jef denkelijk wel met een vlammen-spuwend vers gereageerd hebben. Indignatio... (ekskuseer, ik zal niet verder citeeren!)

Hij schreef er veel te dien tijde. Alle schrijvers trouwens debuteeren met verzen. (Velen, gelukkig, brengen het nooit verder!) Deze van Jef waren meestal zeer somber. De pessimistische stemming haast van de fransche dichteres Ackermann. Dat zegt genoeg. (Of voor velen... niets!) Periode van strijd: tasten en zoeken naar... zichzelf. Eerst moest de morgenmist wijken. Door zelf-loutering tot volkomen-zelfstandige personaliteit.

Na 't rijmen, de lust naar de novelle in... proza; hij voelde 't wel, Jef, dat ging hem beter af; 't klonk voller en echter! Of hij er op los schoot! Ondertusschen was 't oorlog geworden. Het knap Gentsch dagblad « Het Volk » schreef een prijskamp uit; er werd een volksroman gevraagd; Jef vernam het en... hij aan 't pennen. 't Duurde niet lang, of met... driehonderd bladzijden was Jef klaar. Hij trok er mee te voet naar Gent, bij den Heer Ivo de Vreese, het sympathiek bureelhoofd bij de Koninklijke Vlaamsche Akademie, lid van den keurraad, door « Het Volk » aangesteld. — « Er is daar een boerke met vuile schoenen, die naar u vraagt. » De Heer de Vreese dacht: alweer een ventje, dat gesmokkelde waar aan te bieden heeft... — « ik kom dadelijk. » Maar hier was ons jurylid eventjes mis... en hoe verbaasd stond hij te kijken, toen het boerke zich als een... romanschrijver ontpopte. Zijn verwondering zou naderhand veranderen in felle bewondering — en de zijne, niet alleen! Met een « 't zal denkelijk niet veel zaaks zijn », had hij het handschrift bij de andere neergelegd; toen hij echter, kort daarop, aan 't lezen ging, met kritisch-gescherpt oog (sicut decet... pardon, nu nooit meer!) zag hij al dadelijk in, — heerlijke ontdekking! — dat die Scheirs een kerel was, waar iets in stak, een die stellig zijn laatste woord niet had gesproken! « De laatste Alruine » van Jef Scheirs bekwam den derden prijs. Of Jef er blij om was! Ook met de aanmoediging van een ander jurylid, niemand minder dan Kanunnik Amaat Joos, zou ons « boerke » zijn voordeel doen. Had deze hem niet verklaard, dat hij het in zich droeg een uitstekend volksschrijver te worden, en veel goed te doen? Goed zaad in malsch-omgeploegden akker! Jef is een schoone ziel, en, doet ge er iets voor, hij blijft u dankbaar, en vertrouwt u! Het waren twee dikke vrienden geworden : de Heer de Vreese en Jef Scheirs.

— « Jef... ge moet voort doen »..., en Jef schreef, en bracht zijn schetsen en novellen bij den Gentschen vriend. Deze deelde ze mee aan Jules Persijn, door wien ze niet te licht bevonden werden; hij nam er dadelijk enkele van op in « Dietsche Warande en Belfort ». De Warande-lezers hebben o. m. dien « Kaduin » nog niet vergeten, is 't niet? En hoeveel andere typen meer?

't Schrijven zat er nu voor goed in; Jef voelde dat het vlotte; hij liep trouwens met honderd plannen in zijn hoofd; allemaal zou hij ze uitwerken, allemaal, en nog enkele andere daarbij. Toen kwam, ter gelegenheid van zijn vijftigjarig jubilé, ook het Davidsfonds, met een letterkundigen prijskamp, voor den dag. Een roman! Jef deed mee; ik maakte deel uit van de jury en kreeg onder vijftig — zegge vijftig! — manuskripten te lezen, een ferme brok, betiteld : « Naar de gulden Levensreserve ». Dat klonk niet banaal, zoo'n titel! 't Verhaal zelf bleek dat al even weinig. Daarop gingen trouwens alle juryleden akkoord; alleen oordeelde men, dat de titel verwisselbaar moest geacht met een meer volkschen; zoo geschiedde dan ook later. « Naar de gulden Levensreserve » werd bekroond, en herdoopt tot : « Loutering. »

Het is volkomen overbodig hier uit te weiden over het litterair werk van Jef Scheirs. « **Loutering** » naderhand door het Davidsfonds uitgegeven, heeft minstens... honderd duizend lezers geboeid. Op zijn minst... en « **De Filosoof van Haagem** » stellig even veel! En zijn « **Eén Kindje en twee Velos** », heel zeker niet minder!

Iemand die zoo druk gelezen wordt, omwille van karakteristieke hoedanigheden, *tot het goede soort behoorend*, is een schrijver, die meetelt, en voort moet schrijven. Een flinke volksschrijver is een zegen voor zijn volk. Een die zijn volk bemint, en dus ook, waar 't noodig blijkt, zijn volk harde waarheden te zeggen durft. De vinger op de wonde plek en de dragende etterbuil, en meteen 't geneesmiddel aangewezen! 't Is meer gebeurd, dat predikanten van op den stoel der waarheid wezen op de heilzame les in « Eén Kindje en twee Velos » voorgehouden; 't is zelfs gebeurd, dat de schrijver zelf onder de vermaande geloovigen zat.

Al wat Jef Scheirs schrijft, is gesneden brood voor ons volk! Panem... vooral om ze af te houden van de verbeestende « circences », lees de stinkende genotzucht van de na-oorlogsche massa!

De werken, die Jef Scheirs tot hiertoe uitgaf, werden alle geschreven te... Oudegem. Sinds een paar jaren, heeft hij zich metterwoon gevestigd te Aalst. 't Boeren ging hem ten slotte niet af; daar stonden zijn handen niet naar; en daarbij, hoe krijgt men op den buiten acht kinderen — zegge acht — geleerd?

Met die verplanting liep het bij Jef aanvankelijk bijna uit op een... verdorring; in plaats van murwen grond, voelden de wortels overal steenen aan.

Maar, ook dat zich traag en moeilijk aanpassen aan 't nieuw midden, is Jef Scheirs reeds te boven. Hij, 't veulen de ruime weiden gewend, tuk op verten, loopt al gewillig in 't gareel van nieuwen levensplicht, en kers-versche litteraire plannen! 't Zou me geen zier verwonderen, verraste Jef Scheirs ons binnenkort op een steedschen roman. En wees gerust, hij zal op pooten staan! Want, 't is Jef Scheirs zijn lezers bekend : waar een gewoon sterveling niets vermoedt, daar ziet hij reeds een heel roman in wording; 't spel is al dadelijk aan den gang; menschen komen en keeren, allen duidelijk getypeerd en diep-menschelijk uitgebeeld; daar is leven en groei... en met spanning hijgt de lezer naar de finale...

Intusschen rust in Jef zijn lade, afgewerkt, een nieuw roman : « De Verongelijkte des Levens »; een tweede staat op 't getouw, iets in den aard van Snieders' « Antwerpen in Brand », en heet « Affligem in Brand ».

...En buiten, onder Gods milde zon en malschen regen, ligt 't keestig zaad al monkelen te kiemen. Uit Jef Scheirs zijn werk stijgt sterkend op, de veie geur van de onafzienbare voorjaarsakkers... wat zal daar een heerlijke oogst gedijen!

Jef Scheirs, goede vriend, God heeft u geschonken de machtige gave om menschen te boetseeren; er mee te woekeren is uw

levensplicht. en wordt uw edelste vreugde! Uw werk veredelt den mensch, want het wijst naar de hoogte; daarom is uw volk u dankbaar.

Wie Jef Scheirs te Aalst opzoekt, komt terecht in een huis vol kinderen, kruidenierswaren en... kronen (moeder kruideniert, en de dochters verkoopen kransen). Mij schenen die kronen, die zoo wat overal hangen, het huis door, geen rouwkransen, maar kwamen me voor te zijn: de blijde blijken van uw ontelbare, dankende lezers!

Ik hang daar van harte mijn tuiltje voorjaarviooltjes bij, maar... laat ik het liever steken in 't poezelig pelleken van uw jongste, nog op moeders forschigen arm!

Bibliografie

7591 ◆ 1° LOUTERING. — Leuven, Davidsfonds, 1926; 2e druk : Aalst, Teurrekens, 1929. — IV, 83.1. — Rec. 2832.

7592 ◆ 2° EÉN KINDJE EN TWEE VELOS. — Dendermonde, J. van Lantschoot, 1927. — IV, 83.1. — Rec. 3430.

7593 ◆ 3° DE BOETSEERDER DER SMART. — Averbode, 1927; 2e druk : Aalst, bij den schrijver, Denderstraat, 1930. — IV, 83. — Rec. 7644.

7594 ◆ 4° UIT HET SIMPEL LEVEN. (Twee bundels korte verhalen). — Dendermonde, J. van Lantschoot, 1927. — IV, 83.8. — Rec. 4668.

7595 ◆ 5° DE FILOSOOF VAN HAAGEM. — Leuven, Davidsfonds, 1928. — V, 83. — Rec. 7649.

Vertaling

7596 ◆ GE MOET JEAN DOEN TROUWEN. — Vertaald uit het Fransch van Henri Ardel. — Brussel, Luyckx, 1927. — IV, 83.1. — Rec. 2990.

De Gezellehulde te Brugge

OP 4 MEI

In de dagbladen hebben onze lezers het verloop kunnen volgen van de herdenkingsfeesten waarmee Vlaanderen zijn grooten zoon huldigde bij de honderdste verjaring van zijn geboorte. Wanneer we hier op dit grootsche feest terugkomen dan is het omdat we meenen onze lezers te moeten wijzen op de ongewone beteekenis dezer hulde ter eere van hem dien we meenen te mogen heeten: Vlaanderens nationalen dichter. In dezelfde decennie waarin Italië Dante herdacht, Rusland Dostojewski huldigde, Frankrijk Lafontaine en Jos. De Maistre en nu pas nog Frederik Mistral, terwijl Engeland Keats en Shelley vierde, en Denemarken met trotsch wees op Andersen, komt eindelijk ook Vlaanderen aan de beurt: het land van vlaggen en stoeten beiaarden en belforten heeft den nederigen man gehuldigd gelijk geen volk ooit zijn koning huldigde. Met een beetje bitterheid denken we eraan hoe het duizendste deel van die volksche en officieele viering binst zijn leven,

den man gelukkig zou gemaakt hebben, die zooveel bitterheid en mistrouwen ondervond. Er was een koning en er waren ministers; gemijterde hoofden en gouwheeren; er was volk: het volk waaruit Gezelle zijn zantekoorn zamelde; zijn spreekwoorden en zijn zegsels; het volk dat voorbij zijn beeld defileerde met zijn vlaggen en banieren, het volk in wiens harten de geestdrift opsloeg omdat de beiaard zong, de klokken boven hun hoofd joelden, omdat er kleur en zon was bij het feest waarin zij een van hun zonen gingen vieren. Er waren ook de kunstenaars, de vertegenwoordigers van de schoonheid en de voortzetters van Gezelle's werk die hier getuigen kwamen zijn van het ongewone en zeldzame feit dat honderdduizend man uit dit volk van geen vier millioen, bijeenkwamen om één kunstenaar te huldigen en dat honderdduizend anderen dezen dag in den geest te Brugge aanwezig waren of naast den luidspreker de gebeurtenissen te Brugge volgden. En hier was deze andere ongewone gebeurtenis te zien dat de kunstenaars en de dichters van dit land, zoo verscheiden als ze zijn in hun religieuse en politieke opvattingen, eendrachtig rond de figuur van den priester-dichter stonden : « Dat is het wonder van Gezelle, zegde Professor August Vermeylen; hij bezat een eenheid waardoor een dichter de gelijke kan worden van een heilige. » Ook wij weten niets mooiers van hem te zeggen.

Verheugend was ook het feit dat rond dit Gezellebeeld nagenoeg al de vertegenwoordigers van het intellectueele Vlaanderen elkaar weervonden : kunstenaars, dichters, geleerden, priesters — en dit andere feit dat deze dichter gehuldigd werd in een zuiver Vlaamsche atmosfeer, waarvan getuigden vanaf de leeuwenvlag op den Halletoren tot de dansende leeuwen uit de kopers der volksfanfaren. Het Vlaamsche woord klonk uit koninklijken mond en uit het hart van de hoogste aristokratie van Vlaanderen : het was een erkenning en een triomf der geestelijke kultuur van Vlaanderen : een luide getuigenis van de zege der ziel over de stof. De dichter Gezelle, het kind der verwondering en het kind van den angst, staat voor ons, in eeuwigheid levend, ook zonder het brons op het Lieve Vrouweplein te Brugge. De banden zijn gebroken: er is fierheid in het land om het wezen van het Vlaming-zijn, het koninklijke merkteeken, een schande haast ten tijde van Gezelle, waarvoor de goede man bittere dagen kende.

« Boekengids » heeft bij deze gelegenheid een dubbelen wensch : Dat deze hulde aan Gezelle niet het gebaar van één dag zou beteekenen, maar dat zij die de opvoeding dragen van het volk — ook gij, bibliothecarissen en onderwijzers — Gezelle zouden leeren kennen aan den man die U om het dagelijksch voedsel vraagt voor het hart en aan het jonge kind in de school. Dat iemand mag gevonden worden die den moed heeft die zijde van Gezelle te ontdekken en naar voren te brengen welke, dunkt ons, te zeer op het achterplan gehouden werd bij deze viering: de Vlaming en de strijder Gezelle, een te weinig gekend aspekt waarvan

een groot aantal zijner kleingedichtjes getuigen. Ook deze Gezelle behoort aan Vlaanderen.

We drukken hierbij de rede welke Professor Dr A. Boon, voorzitter van het hoofdcomité, uitsprak bij de onthulling van het Gezelle-monument, en het schitterend woord dat Professor Jul. Persyn sprak over den grooten dichter.

Toespraak van Prof. Arthur Boon

Sire, Excellentie, Doorluchtige Hoogwaardigheden,
Geachte Toehoorders,

De eervolle taak die me werd opgedragen om aan den voet van dit standbeeld in naam van het Vlaamsche volk en van de heele Nederlandsche taalgemeenschap een woord van hulde uit te spreken, was aanvankelijk voorbehouden aan den eersten voorzitter van het Gezelle-comité, Pastoor Aloïs Walgrave zaliger. Dat groot geluk mocht hem echter niet te beurt vallen : nadat de beste wellicht onder onze Gezellekenners zich letterlijk had doodgewerkt in den dienst van zijn Heer ende Meester, is hij voor een paar maanden te Brugge komen sterven. Met ware ontroering breng ik hier dan een dankbare hulde aan zijn nagedachtenis.

Geachte Toehoorders,

Deze dag is een heuglijk-blijde dag. Met duizenden staan wij hier in dichte drommen geschaard om het beeld dat aanstonds voor ons zal oprijzen en in een onverweerbaar brons voor de komende geslachten een blijvend getuigenis zal afleggen van onze vurige vereering en groeiende bewondering voor dezen arme, dezen eenvoudige, dezen vereenzaamde. Maar deze arme was gezegend met de schatten van zijn gouden woord, deze eenvoudige was gezalfd met de goddelijke gave van het dichterschap, deze vereenzaamde vond in zijne rijke ziel en in de natuur, beide het werk van Gods handen, overvloedige bronnen van de zuiverste en verhevenste poëzie.

Van Noord en Zuid, van Oost en West zijn vandaag de vrienden en vereerders van Guido Gezelle toegestroomd. Op de eerste plaats staat de vorst van dit land, die door zijn doorluchtige tegenwoordigheid de geestelijke adelbrieven erkent van de ware dichtergave; in naam van het Gezelle-comité en van het Vlaamsche volk betuigen wij hem onzen eerbiedigen dank voor dit koninklijk-hoofsch gebaar van waardeering en sympathie. Naast hem komt de grijze kerkvoogd van dit bisdom, een oude vriend en bewonderaar van Gezelle: juist vijftig jaar geleden werd de doctor in godsgeleerdheid door onzen dichter gevierd en aan het vertalen van zijn Meditationes besteedde Gezelle de laatste krachten van zijn leven. — Daarrond vertegenwoordigers van het hoogste gezag en in Staat en in Gouw en in Stad; een schaar van letterkundigen en kunstenaars en geleerden; afgevaardigden van universiteiten en wetenschappelijke vereenigingen, van kloosterorden en scholen. —

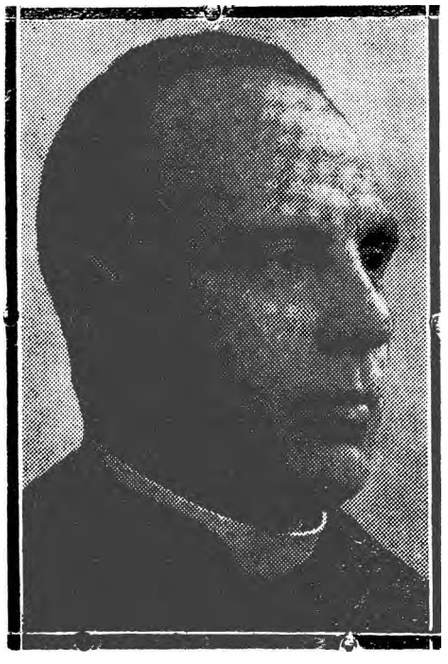

PROF. ARTHUR BOON

Eindelijk, de massa van het volk, met de kleurenweelde van haar vaandels, in een spontaan gebaar van erkentelijkheid en eerbied voor wat ze, misschien onbewust, aanvoelt het hoogste te zijn en het edelste van het menschelijk kunnen: de wondere gave om in een beeld en rythme vast te leggen de teederste rimpelingen van het gemoed, in klank en woordenspel om te zetten de subtielste uitingen van een rijk en wisselend zieleleven. In deze eeuw van oorlogsgeweld en spierenkracht, van jacht naar geld en zinnelijk genot is deze Gezelle-viering een luidverkondigde triomf van geest en ziel boven de stof.

Op 1 Mei 1930 werd Guido Gezelle in deze stad geboren in een huisje op den Rolleweg bij de Kruispoorte. Hier groeide de knaap op, terwijl zijn vader hem inwijdde in de schoonheid van Gods heerlijke natuur; hier leerde de kleine droomer de eigen taal begrijpen van al wat leeft, en luisterde zijn oor naar de oneindige schakeeringen en mogelijkheden van de volksspraak. Een oogenblik onderging hij als student den killen invloed van het holle en leege van de letterkundige grootheden van dien dag, maar weldra knoopte hij opnieuw de traditie aan met onze Middeleeuwers en met de vrome volksschrijvers van de 17e eeuw. Vooral in zijn eerste priester-jaren en in zijn vertrouwelijken omgang met zijn leerlingen bloeide zijn kinderlijk gemoed open tot onsterfelijke kransen van schoonheid.

Het is, helaas! het droeve lot van bijna alle grooten in de Kunst en in de Letterkunde dat zij staan boven en buiten het voelen en denken van hun tijdgenooten. Waar een middelmatig talent zich aan de levensbeschouwing en de mentaliteit van de doorsneee-menschen aanpast, ontplooit zich hun gemoeds- en geestesleven in een tragische eenzaamheid. Ook Gezelle heeft dien kruisweg doorleefd van wantrouwen en miskenning; zijn hart en zijn ziel vouwden toe onder den ijzigen wind van onverschilligheid en tegenkanting. Dan wijdde hij zich aan de zielezorg van zijn priesterlijk ambt en aan het edele werk der naastenliefde in het verheffen van zijn medemensch tot meer ontwikkeling en kristen zin.

Eerst in de jaren '80 trad de kentering in. De wonden die misverstand en vijandschap in zijn gevoelig hart hadden gebeten, genazen in de vertrouwelijke omgeving van zijn Kortrijksche vrienden; hij werd vereerd met een pauselijke onderscheiding en geridderd in de Leopoldsorde, verkozen tot lid van K. V. Academie en gepromoveerd tot eeredoctor van de Universiteit te Leuven.

Gepuurd en gestaald was hij door den oven van het lijden gegaan. In zijn hart had hij al den nood meegeleefd van de arme menschenkinderen, in zijn afzondering de schoonheid doorpeild van zijn West-Vlaanderen met de zee en het wisselspel van zijn jaargetijden, met het licht en de zon, met de bloemen en de boomen, met de ruwe bonkige, maar nog in-goede werkmenschen ; zijn geest en zijn gemoed hadden zich als de zonnewende gekeerd naar God, bron en middelpunt van het geschapene. Zoo viel dan zijn volle scheppingskracht in een tijdperk waar de meesten uitgepraat zijn en schonk hij ons het hoogste van zijn zoo verfijnde en toch zoo eenvoudige kunst in zijn Tijdkrans en Rijmsnoer.

Stilaan kwamen waardeering en beroemdheid. Zijn begrafenis was die van een vorst. Na zijn dood is zijn roem in steeds stijgende lijn geklommen en thans wordt hij door iedereen erkend als een der grootmeesters van het Nederlandsche woord, als de zuiverste uiting van de Vlaamsche letterkunde in verleden eeuw.

In een land, dat met zijn letterkunde en beschaving van vroeger tijden hadden afgebroken, in een streek die zoo pas nog verarmoed en uitgehongerd was door een economische crisis zoo scherp en zoo langdurig dat heel de bevolking ten ondergang gedoemd scheen, met een taal die na een paar eeuwen miskenning en minachting, uit alle hoogere geestesuiting geweerd bleef en enkel voortbloeide bij de lagere standen van het volk, heeft Gezelle het wonder verwezenlijkt van de herwording van de Vlaamsche letterkunde. Wel waren Antwerpen en Gent hem voorgegaan, maar hij heeft een kunst geschapen zoo oorspronkelijk en verscheiden en tevens zoo eenvoudig en ongekunsteld, zoo algemeen menschelijk en tevens zoo door-en-door Vlaamsch en kristelijk, dat hij al zijn kunstgenooten voorbij is gestreefd.

Ondanks het eigenaardige en moeilijke van zijn taal en vorm begint zijn naam ook buiten ons taalgebied beroemd te geraken. Moge dit eeuwfeest een gelegenheid zijn om de weldaad van Gezelle's kunst meer en meer onder onze Waalsche landgenooten en in het buitenland te verspreiden.

Voor een paar jaren werd onder de Gezelle-vereerders een comité opgericht, dat buiten alle politieke en godsdienstige verdeeldheid om, door een wetenschappelijke uitgave van Gezelle's werken het volk wil deelachtige maken aan die zuivere kunst en voor onzen grootsten dichter in zijn geboortestad een waardig gedenkteeken wilde tot stand brengen. Over enkele weken komt het eerste deel van de pers; met den milden steun van Staat en Provincie en Stad en door de vrijgevigheid

van alle bewonderaars zijn wij er in geslaagd in de schaduw van deze Lieve-Vrouwe-Toren een standbeeld op te richten.

Daar rijst het op, zooals de kundige hand van den West-Vlaamschen Lagae het heeft geboetseerd en in onsterfelijk brons gegoten. In naam van het Gezelle-comité heb ik de aangename taak het aan de stad Brugge aan te bieden en het aan de zorg van het stadsbestuur toe te vertrouwen.

Moge het door de komende geslachten in groeiende vereering bewaard blijven als het symbool van Vlaanderens eigen kunst en beschaving en als het sprekende getuigenis van zijn zuiversten roem!

Toespraak van Prof. Persyn,

namens de Kon. Vlaamsche Akademie

Volk van Guido Gezelle,

Majesteiten, Prinselijke Hoogheden, Doorluchtige Hoogwaardigheden van Kerk en Staat, Hooggeborenen uit den vreemde, grooten en kleinen, zonen en dochters uit alle Dietsche landen van Europa en Afrika — allen, zooveel tienduizenden als we hier zijn, en zooveel honderdduizenden als op dit oogenblik staren en luisteren naar wat hier aan 't gebeuren is —

Wij allen, onderdanen van koning Genie,

het is dan voor dezen stille, die zich steeds verborg, de dag der onthulling en der openbaring in den blijvenden roem van brons en graniet

En ik vraag mij af, wat voor zin het heeft, hier mijn opdracht te komen vervullen: U toe te spreken namens een Akademie, hoe Vlaamsch en hoe koninklijk ook, en woorden gewogen naar officieel behooren, te komen stamelen te midden van dit koor, dat de stemmen der harten losliet in een harmonie die de hulde der eeuwigheid orchestreert in het maatgezang van den tijd.

Toch heeft dit akademische woord, dat zuinig moet wezen en kort, ook hier wel eenigszins zin, want altijd heeft de geschiedenis, ook de nuchterste, haar wetenschappelijk recht.

Van af den dag van haar stichting tot den dag van zijn dood, dus veertien jaar lang, was Guido Gezelle lid van de Koninklijke Vlaamsche Akademie, het eenige officieele lichaam waartoe hij behoorde. Hij was werkend lid, en hij werkte. Hij woonde stipt de maandelijksche vergaderingen bij; en, al waagde hij 't niet er ooit een lezing te houden, hij bewerkte toch de Akademische uitgave van Henmen van Merchtenen's Cornicke van Brabant; hij schreef, voor het Akademie-Jaarboek van 1891, de levensschets van den Fransch-Vlaming Ignaas H. J. L. de Coussemaker; hij maakte verslagen betreffende Middeleeuwsche taal- en letterkunde, nota's over oud-Germaansche taalaangelegenheden, over Gothisch, Oud-Friesch, Oud-Saksisch, Oud-Hoogduitsch; over Bastaardwoorden — al is 't waar dat, voor de keeren dat hij verslag had uit te brengen zonder hoofdverslaggever te zijn, hij

zich weleens beperkte tot het enkele woord : « Insgelijks ».

Maar Gezelle kwam naar de Akademie ook om de gezelligheid die hijzelf er wekte bij degenen, die hij, na jaren omgang, van dichterbij leerde kennen en zijn vrienden voelde te zijn. Deze vrienden, evenmin als zoovele andere buiten de Akademie, wisten hoe groot hun vriend was, en beseften heel weinig van den luister die zijn lidmaatschap aan de inrichting bracht. Gezelle deed altijd als huns gelijke — en sommige leden — de stakkerds! — voelden zich zijn gelijken, en — laten we fluisteren — zijn meerderen zelfs : immers tienmaal meer gedecoreerd dan hij, tienmaal slimmer in hun doen en laten, tienmaal vlotter oreerend en babbelend, rijm of onrijm, in een taal, die geen onnoozel West-Vlaamsch was, maar naar decreten op zijn Nolet's, algemeen beschaafd Nederlandsch.

PROF. JUL. PERSYN

En wat Gezelle zijnerzijds dacht bij 't schuimend gebruisch van Hiel's verzonkatarakten, die telkens weer de Akademie overstroomden, heeft hij nooit gezegd, of althans nooit verkondigd.

Er is hier geen sprake van « duisternissen », maar deze akademische wijsheid viel toch het evangelische lot ten deel, dat ze het licht al evenmin begreep als degenen die wel degelijk in de duisternissen zaten. En zalig zijn te prijzen twee Akademieleden, Claeys en de Flou, die, toen « Tijdkrans » niet werd bekroond, Gezelle toch dorsten heeten onzen besten dichter. Zalig nog te prijzen een derde, toen nog geen Akademielid, L. Scharpé, Bruggeling als Gezelle, die de poëzie van den Meester reeds aanvoelde als kind, en die van zoodra hij stem kreeg en de pen kon voeren, Gezelle prees, hij het allereerst, als de prins der huidige Nederlandsche poëzie.

Schier algemeen onder Gezelle's medeleden ter Akademie was

't gevoelen dat hun eerwaarde Kollega hooger stond als talenkenner en taalkundige dan als dichter. Had hij ook niet een verzameling van meer dan honderdduizend taalkundige aanteekeningen aan de Taalkamer in bruikleen geschonken?

Gezelle stierf, en toen — plots — werd men ook in de Akademie gewaar wat de kunst aan hem verloor. En weer was het pastoor Claeys, die hier bij zijn begrafenis, de Akademische lijkrede uitsprak, maar nog beter verwoordde wat hij voelde voor « Gezelle, de mensch en priester, de leider en dichter » in het mooie vers dat hij even daarna in 't Gezelle-nummer van Dietsche Warande als uit een Belfort liet beieren :

Gansch 't schoone Vlaanderen leefde in hem
En zong het landlied door zijn stem
Van zomerweer en lentepracht,
Van winterstilte en winterpracht,
Van wilden wind en stormgeweld,
Van vlasbloem en van tarweveld,
Van hoeve en stal en melk en room,
Van berkenroe en eikenboom,
Van kerselaars en bruiloftsdracht,
Van hengstenkracht en wagenvracht,
Van distelbloem en wilgetronk,
Van 't lindeblad, hoe 't wentelend zonk,
Van bieënvlijt en grazend vee,
Van morgenzon en avondbee,
Van meiboom en van vogelzang,
Van wierook en van klokkenklank,
Van visschersschuit en IJslandvaart,
Van thuiskomst en van eigen aard,
Van alle leven over 't land,
Waarmee hij 't jaar in « Rijmsnoer » spant...
Dat rees ons in den geest, en dank
En lof beheerschten 't rouwgezang,
En stemden 't tot een huldegroet.
En de optocht naar het graf werd hem een zegestoet...

En in dien zegestoet stapte drie jaar na Gezelle's dood ook de heele Akademie mee, toen ze, in 1903, bij monde van zes harer leden, waaronder een paar van de meest weerbarstige, aan Gezelle's « Rijmsnoer » den vijfjaarlijkschen prijs toekende, voor de Vlaamsche Letterkunde, tijdvak 1895 — '99.

Sindsdien steeg de fierheid der Akademie mee met het alom groeiend besef dat Guido Gezelle's grootheid rees boven alles wat onze letterkunde sinds Vondel had gebracht. In de eerste plaats om hun verdiensten als Gezelle-kenners en verkondigers nam ze onder haar leden op Hugo Verriest, Am. Joos en Al. Walgrave. De kielhaler der

Akademie destijds, juist uit hoofde van haar onbegrip en haar Gezellenegeering, Aug. Vermeylen, kon plaats nemen in een harer beste zetels. Gezelle's borstbeeld van Lagae, in marmer gebeiteld, prijkt in de vergaderzaal op de eereplaats. En het heeft zijn werkelijke maar ook zijn symbolische beteekenis, dat onder zooveel Akademieleden, die, in den loop van haar straks vijftigjarig bestaan, werden bedacht met een of ander gedenkteeken, er eigenlijk maar twee zijn die in echte en heusche standbeelden werden vereeuwigd : Schaepman en Gezelle.

Allebei priesters, in den gewonen, maar ook in den hoogsten zin, gezalfden des Heeren, leiders, ontvoogders, herscheppers van hun volk.

Maar hoe verschillend werkte 't genie in deze beide groote Nederlanders!

De een, reus naar ziel en lichaam, die geen twijfel kende noch aan zijn kracht noch in zijn wil, die, wekkende heraut, bazuinde almaar door, die, met al de levenskrachten van den Germaanschen strijdersheld, steeds vocht en steeds worstelde, zoodat hem alles wapen werd; woord en pen, vers en proza; wetenschap en kunst; wijsbegeerte, staatkunde, geschiedenis; stalen betoog en gloeiende lyriek : de storm, die opjoeg allen, ook de lamsten en lauwsten, derwijze dat het heerlijkste Hollandsche volksboek nu heet : « Van toen wij vrij werden », en dat dit verhaal van groeiende volkskracht niets anders is dan de uitstraling van dat ééne centrale figuur: den Nederlandschen Augustinus in een nieuwe Civitas Dei.

En de andere, de gestandbeelde hier: een zwak en ziekelijk, een onaanzienlijk mensch, stil en schuchter, zoekend naar eenzaamheid, of door omstandigheden vereenzaamd, het meest en ook 't liefst levend buiten de wereld der menschen, zwijgzaam in 't gesproken woord, maar zingend met de stem die de vogelen zingen doet, in zijn taal gevend niets dan zichzelf, maar met God in zijn ziel, met Gods Vlaamsche landschap in zijn oogen en in zijn ooren; niets dan een dichter, maar dan ook dichter heel en al, uitzinderend in Vlaamsche woordmuziek aanbidding en liefde, vreugde en lijden, schaterenden humor en snikkende smart, alle verrukkingen van mystiek en extase: een nieuwe Franciscus met een weergaloozen schat van zonneliederen, een nieuwe Paulus ook, opvangend elk gekreun van der gevallen schepping jammerklacht.

En ziet, ook deze heeft zijn volk veroverd, opgetild, herschapen, langzaam jawel, maar even onafwendbaar zeker.

Niet steeds staan onder hun leven de grooten midden in hun volk. Meestal staan ze boven en buiten hun volk. Maar hebben ze, al dan niet bewust van hun volbrachte zending, hun hoofd neergelegd, is eenmaal hun hart stilgevallen, dan begint de taak van dat volk; en is dat volk wat het zijn moet, dan werkt het aan zijn grooten zichzelf omhoog, zoodat ook zij dan te midden van hun volk komen te staan. En ziedaar,

daar staat nu ook Gezelle te midden van zijn Vlaanderen, in de oude hoofdstad van dat Vlaanderen, naar zijn eigen vers :

« ..... Bruggestad, gegroet zijt gij op heden, dat ge uwe kindren eert en vrijmaakt van de dood ».

Hier in Brugge lag het hooger leven van een volk begraven. Hier in Brugge verrijst het nu ook. Zelfs Baedeker zal 't vernemen, en de tallooze scharen van bezoekers, elk jaar gelokt door de historische pracht van deze stad, zullen voortaan ook weten dat hier geboren werd en sterven kwam een dichter, die het « thalita cumi » het « sta op, mijn volk! » heeft gesproken.

Maar enkel wij, wij die steeds blijven luisteren naar zijn stille vers, wij weten hoe dit groote kind met zijn oude rimpelgezicht, door veel beproeving heen, van arme, klagend kranke riet is gegroeid tot een bloem, stralend in haar pracht als de paradijsroos van Dante.

En wij, wij weten en wij onthouden, met welk een angst dit sublieme kind zijn roeping heeft gedragen:

« Mijn dichten, die 'k zoo dikwijls
herkastijd heb, hergekleed,
bedauwend met mijn tranen, en
besproeiend met mijn zweet,
o spreekt voor mij, mijn dichten, als
God eens mij reden vraagt,
is 't zake dat gij krankgeboor-
nen, 't arme leven draagt
tot verder als mijn grafstede, en
niet sterft alleer ik sterf :
o 'n weze 't dan om u niet dat
ik daar het leven derf!

Neen, mijn dichter, geen angst meer! Ze zijn niet gestorven uw verzen, en ze zullen niet sterven! Zij niet, en gij niet, Gij wist het wel, en ge voeldet dat het goed was aldus, toen ge zongt, gij, in 't bewustzijn van uw zalige eeuwigheid :

Brandt los, mijn hert, van al dat uw
gevlerkte vlucht ontbindt;
brandt los van kot en ketens, nu
de weenende ooge ontblind;
brandt los, mijn hert, 't is nu, 't is nu
dat de hemelvaart begint!

Daar troont gij in eeuwigheid. En hier staat gij in den tijd, te midden van uw volk. En hier staan wij, u vierend op uw eeuwgetij, wij de kinderen van uw geest, de soldaten van uw erf.

En daar ligt Brugge, uw Brugge, dat, op uw bezwering, herleeft, aan het hoofd van zijn volk. En zong daar een dichter een halve eeuw geleden :

't Is bij nacht en maneschijn
Dat ge Brugge rond moet varen,

Als de reuzenschimmen waren,
Als de dwergen slapen zijn.

Met de dwergen heeft het uit. Het nieuwe ras zal worden gevoed met het merg van uw vers en van uw geest. De geslachten, ze komen en gaan, door U bezield, en ze trekken op ter heilige wake rondom U, het hart van Vlaanderen, en van den heelen Dietschen stam. En het vers voortaan luidt :

't Is bij dag en middaglicht
Dat ge Brugge moet bezoeken.
Want de grooten en de kloeken
Hebben zich weer opgericht!

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Lode Opdebeek de Vlaamsche letterkundige en bekende uitgever van een groot aantal romans en kinderboeken, overleed Maandag 5 Mei laatstleden te Antwerpen. Hoewel hij de Vlaamsche letteren beter gediend heeft als uitgever van een massa Vlaamsche werken, ondervonden zijn eigen boeken in sommige middens veel sympathie. Onder zijn eigen naam gaf hij o. m. uit: « De Tranen van Sint Pieter », « Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar » etc., als journalist schreef hij interessante en zeer lezenswaardige bijdrage in « Het Handelsblad » onder den deknaam G. Raal. Lode Opdebeek werd te Antwerpen begraven, den 7 Mei.

Het boek van Bernard Verhoeven over Guido Gezelle, dat zoo pas verscheen bij « De Gemeenschap » (Utrecht), werd door de verzekerings-mij « De Noordstar » erkent als het beste Gezelleboek dat in dit herdenkingsjaar over den Meester zou verschijnen. De jury — waarin Cyriel Verschaeve, Em. De Bom, Jozef Muls en Herman Robbers zetel hadden — erkende dat dit boek voldeed aan de door hen gestelde eischen tot bekroning : geen philologische uitrafeling; geen vulgariseerende toelichting; spontaan, krachtvol, pittig, grondig, doorkeken, trillend van levenswaarheid.

Een nieuwe bundel « Letterkundige Inzichten en vergezichten » verscheen van Willem Kloos. Het veertiende deel. Hij heeft het over Shelley, Noto Soeroto, Boutens, Antigone, Helene Swarth, over « het Raadsel des Aanzijns », over « Middeleeuwsche Poezie » etc. De eens zoo moderne Kloos wordt blijkbaar met den dag meer en meer konservatief. Zijn aprioristische houding en de waan zijner kritische onfeilbaarheid doen hinderlijk aan. Het is een bundel absoluut onbelangrijke en zelfgenoegzame uitspraken van iemand die van zichzelf beweert : « geen enkelen kritischen proza-zin van vroeger te (moeten) weerspreken, omdat alles wat ik schreef en schrijf op ernstig haarfijn weten en streng-juist denken berust.

Dietsche Warande en Belfort wijdde zijn Mei-nr. dat uitgroeide tot een flink boekdeel van ± 100 bladzijden — in zijn geheel aan Italië. Ook vormt het een merkwaardig dokument over het artistiek, letterkundig en kultureel leven van deze natie. Het bevat o. m. bijdragen van Giov. Papini, Prof. Borgese, Dr. Sivio d'Amico, Prof. Amoretti, A. Della Corte, Mich. Zimolo, Prof. De Bruyne, Felix Rutten, Willem Nieuwenhuis, Ada Negri. Deze aflevering bevat buitendien een twintigtal platen buiten tekst, welke dit nummer maken tot een kostelijk boekwerk.

Helena van Troje die misschien een beetje buiten den horizont van onze uitleenboekerijen en hun publiek ligt, blijkt, als we de strenge geschiedkundige wetenschap moeten gelooven, nooit bestaan te hebben. Deze figuur, die in den loop de tijden reeds zoovele studentenharten in de kollegejaren verteederd heeft, schijnt alleen in de verbeelding van Homeros geleefd te hebben, — zoo heeft althans Camille Jullian uitgemaakt in « Les Nouvelles littéraires ». Hiermee heeft de wetenschap weer een beetje poëzie uit de geschiedenis weggenomen, en plaats geruimd voor de nuchtere waarheid.

1. Wijsbegeerte en Zedenleer

7597 **Otto, Rudolf, Prof. Dr.** **21 : 1**

HET HEILIGE. Over het Irrationeele in de Idee van het Goddelijke en de Verhouding ervan tot het Rationeele. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. W. Dippel. Met een inleidend woord van Prof. Dr. G. v. d. Leeuw. — A'dam, Seyffardt, 1929, (22 × 14) 262 blz,* *fl. 4,90*

II* (IV*) — Een prachtig, maar gevaarlijk boek. Prachtig om de vele ware en diepe peilingen in onze Godskennis. Het schijnt wel onloochenbaar dat de grondslag van onze kennis in het algemeen iets irrationeels is. Men begrijpe echter dit laatste woord goed. Irrationeel beteekent bij Dr Otto niet iets wat tegenover het intellect zou staan, maar wel tegenover een bizondere werkwijze van dat intellect: de conceptueele namelijk. Wie de schoone ontledingen leest, die Dr Otto ons geeft van het mysterium tremendum et fascinans, zal die stelling voorzeker beamen. Prachtig is dus het boek door zijn inhoud, prachtig ook door de bezieling. Want hier is niet alleen een gevatte phenomenoloog aan het woord, doch ook een diep godsdienstige geest, die leeft van zijn geloof. *Dat geloof is helaas! het protestantsche, en daarom acht ik het boek gevaarlijk.* De toepassingen die schrijver van zijn bevindingen maakt op sommige plaatsen van de H. Schriftuur en op de ontwikkeling van de godsdiensten werken verwarrend, en van een onderscheid tusschen natuur en bovennatuur is er geen spoor. H. THIELEMANS, S. J.

7598 **Wijnaendts Francken, C. J., Dr.** **4393 : 1**

KORT WOORDENBOEK VAN WIJSGEERIGE KUNSTTERMEN. — *Haarlem, Tjeenk Willink, 1925 (20 × 18) 158 blz.* *geb. fl. 2,90*

V — Voor wie met wijsbegeerte minder bekend is, kan deze wijsgeerige encyclopedie wel algemeene aanduidingen geven; voor ingewijden zal het echter — als de meeste algemeene werken van dien aard — ontoereikend blijken, bij gebrek aan voldoende schakeering en objectiviteit.

2. — Godsdienst

7599 **Conway, Fr., C. S. P.** **23 : 21**

◆ VAN DE DUISTERNIS NAAR HET LICHT. Allerlei Antwoorden op Vragen van Protestanten en niet-Katholieken aangaande den Katholieken Godsdienst. *Vert. uit h. Engelsch dr. P. Bernardus D'Hooghe, Minderbroeder. — Antwerpen, Geloofsverdediging, 1929, (21 × 15) 428 blz.* *25 fr.*

IV — De E. P. Conway, Paulist, gaf met zijn confraters missiën voor niet-katholieken en voordrachten over onzen godsdienst; daarbij werd kiesche gelegenheid geboden om schriftelijk vragen en opwerpingen te opperen. De antwoorden, eerst op den kansel gegeven, verschenen in een boekdeel, in de Vereenigde Staten op meer dan twee millioen exemplaren verspreid. De stof is gerangschikt volgens de gewone orde der theologie, en een dubbele tafel achteraan vergemakkelijkt het opzoeken. Ernstige leer en rake aanpassing, hoewel wij toch niet alles zouden zeggen zooals de schrijver het doet, b. v. in zake spiritisme dat hij wat al te uitsluitend als een godsdienstige sekte beschouwt. De Nederlandsche vertaling zal nuttig zijn in ons land om de protestantsche propaganda en om de talrijke aanvallen en beschimpingen in slechte kranten. Vooral aan priesters en leiders van studiekringen, die er spoedig een

doeltreffend antwoord kunnen vinden, is dit boek aan te bevelen. Niet zoozeer aan leeken, tenzij deze « reeds veel » zouden gehoord hebben: het lijkt immers voorzichtiger hun niet allerlei opwerpingen te leeren, maar wel stellige godsdienstkennis te verschaffen : het is nuttiger voor hen te voelen, dat de kristelijke leer goed ineen zit en op vaste gronden berust, en te weten dat er, sinds eeuwen, een degelijk antwoord op alle opwerpingen bestaat. J. SALSMANS. S. I.

7600 ◆ **De Jonge, L., S. J.** **271**

DE ORDE DER JEZUIETEN. Schets van haar Wezen en Werking: 2. STRIJD EN ONDERGANG. 1661-1773. *Geïll. met 30 portretten. — Wassenaar, Dieben, 1929, 2 dln. (19 × 13) 344 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,75*

V — Dit is het tweede deel van een werk dat bij zijn verschijnen onmiddellijk bijval vond. Dit tweede deel doet in belangrijkheid niet onder voor het eerste. In degelijkheid evenmin. Meer nog dan in het eerste deel zijn hier onuitgegeven stukken en aanteekeningen benuttigd geworden die de oudere werken over hetzelfde onderwerp zijn ontsnapt. Al heeft het werk een overzichtelijk karakter en bleven daardoor vele namen weg, toch zijn er nog personen genoeg in vernoemd geworden om ons een naamregister wenschelijk te maken. Zoo heeft dan eindelijk het Nederlandsche publiek in eigen taal een volledige geschiedenis van de eenmaal zoo omstreden orde der Jezuieten. Een welkome aanwinst. Dr FL. PRIMS, PR.

7601 ◆ **De Nolf, Aug., Redemptorist** **24**

WERELD-KONING. Het Eucharistisch Hart van Jezus. — *Brugge, Beyaert; Esschen, St. Alphonsus, 1927, (18 × 12) 190 blz.* *8 fr.*

V — Over de godsvrucht tot het Hart van Jezus waarvan de Eucharistie de ieder-dag-herhaalde liefde-daad is. Dus over de godsvrucht tot het Eucharistisch Hart van Jezus zelf. Jezus : de Liefde-Koning, de Wereld-Koning door de goddelijke gave der Eucharistie. Dit boek bevat oefeningen voor de Junimaand, voor het H. Uur en ook eene noveen, in betrekking met die godsvrucht die de zuiverste en volledigste uitbloei is van de devotie tot het H. Hart. Moge deze innige oefeningen velen dichter brengen tot Jezus' Eucharistisch Hart! FR. CROLS, PR.

7602 ◆ **Kloostermans, B. C. en Sloet, D. A. W. H., Dr** **22 : 37**

GESCHIEDENIS VAN HET NIEUWE TESTAMENT VOOR SCHOLEN EN HUISGEZIN. *Geïll. dr. Doré en Graafland. — 's Bosch, Malmberg. 1928, 2e druk, (20× 14) 257 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,40*

V — Dit boek geeft een samenvatting van de vier Evangeliën, waarvan de teksten zoodanig werden gerangschikt, dat ze een beeld geven van het leven van Jezus. Zooveel mogelijk werd de tekst van het Evangelie bewaard : zoo leeren de lezers dien taalvorm kennen, smaken en waardeeren. Een uitvoerige inleiding geeft den noodigen uitleg over Evangeliën en Evangelisten, over het H. Land — indeeling, bestuur, rechtspraak, straffen, maten, gewichten en munten, over de Joodsche tijdverdeeling, het godsdienstig leven der Joden, Joodsche volksleiders en secten, en over den verwachten Messias. De studie van die verdienstelijke inleiding zal zeer zeker de lezing van het H. Evangelie vergemakkelijken. Talrijke mooie platen verhoogen nog de waarde van dit boek, dat, zoowel voor onderwijsgestichten als voor boekerij en huisgezin, alle aanbeveling verdient. F. VERMUYTEN, PR,

7603 **Maes, J. D. M., Dominikaan** **23 : 26**

◆ De Kerk van Christus. Dogmatisch Traktaat: 2. Leermacht, Bestuursmacht, Wijdingsmacht. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1929, 2 dln. (23 × 16) 325 blz.* *22 fr.*

IV* — Al het lofwaardige dat we reeds in Boekengids aanstipten aangaande het Eerste Boekdeel van dit werk, is misschien nog in hooger mate in dit tweede deel te vinden : duidelijke leer in sierlijken vorm. Het is geen dor en ouderwetsch Traktaat De Ecclesia, maar een uiteenzetting der aloude kerkelijke leer met het oog op hedendaagsche toestanden : daarvan getuigen o. a. de talrijke aanhalingen uit moderne schrijvers. Na Christus zelf voorgesteld te hebben als de bron van alle macht, bepaalt en bewijst E. P. Maes het kerkelijk gezag in zijn onderscheidene deelen, in 't bizonder de « Zijdelingsche macht ». Niet alleen priesters en seminaristen, die zich wel eens de godgeleerdheid in het Nederlandsch willen eigen maken, maar ook ontwikkelde leeken zullen met belangstelling en profijt dit zakelijk boekdeel doorstudeeren.

J. Salsmans, S. I.

7604 **Marmion, Columba** **24**

◆ Christus Ideaal van den Monnik. Geestelijke Conferenties over het Monniken- en Kloosterleven. *Vert. uit h. Fransch dr. W. Van Neylen. — Lier, Drukkerij Taymans, 1926, (19 × 12) 279 blz.* *18 fr.*

IV-V* — De geestelijke conferenties van Abt Marmion zaliger in vier boekdeelen verschenen (wat al vertalingen en herdrukken) blijven een prachtig monument van kloeke, gezonde spiritualiteit. 't Onderhavige boek is een toepassing op 't kloosterleven van zijn leer uit « Christus Leven der Ziel ». Den kloosterling wordt Christus voorgesteld als toonbeeld: voor Hem dient men alles te verlaten, en dit gebeurt door rouwmoed, zelfverloochening en de geloften; dan, Hem na te volgen, bij middel van 't lof- en inwendig gebed, den geest van overgave aan Godswil, ijver en vrede. Voor Kloosterlingen, over hun kloosterideaal, een der beste boeken.

D. De Pauw, O. P.

7605 **Schrijvers, C. ss. R.** **24**

◆ De Goddelijke Vriend. Gedachten voor een geestelijke Afzondering. *Vert. uit h. Fransch dr. E. P. L. Debast. — Leuven, St. Alfonsus' Drukkerij, 1929, 2e herziene uitgave (17 × 11) 322 blz.* *14 fr.*

V — De geschriften van P. Schrijvers zijn doordrongen met den geest van den H. Franciscus van Sales en vooral van St. Alfonsus; zij leeren ons vertrouwvol omgaan met God, die oneindig barmhartig is. Eenvoudig en aantrekkelijk stelt hij 't geestelijk leven voor, ook deze retretgedachten winnen ons voor 't liefdeleven met Christus. Heel 't christelijk leven herleidt hij tot 't beoefenen der liefde. De liefde zuivert den mensch in al zijn vermogens, en belicht de beminnelijke volkomenheden van Christus zoodat de ziel innig met Jezus leeft, met hem zich vereenigt en zich slachtoffert. Een puik meditatieboekje voor alle zielen.

D. De Pauw, O. P.

7606 **Zeij, Jac. J., S. J.** **24**

◆ Genadecultuur. — *Nijmegen, Nat. Bureau van het Apostolaat des Gebeds, 1929 (Heraut-Bibliotheek, nr. 3) (19 × 12) 148 blz.* *fl. 0,50*

V — Een retraite voor allen, met als een doorloopenden leidraad het volgehouden beeld der « cultuur » van het kristen leven in ons. Onderrichtingen en schetsen van overwegingen. Alles goed verstaanbaar.

JUBILEUMUITGAVE VAN

GUIDO GEZELLE'S VOLLEDIGE WERKEN

1930

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

PROSPECTUS

TER gelegenheid van de honderdste verjaring van de geboorte van Guido Gezelle worden de volledige werken van den dichter uitgegeven. Deze editie, die wordt opgevat als een grootsch monument ter eere van Vlaanderen's grootsten Dichter, gebeurt in opdracht van het Guido Gezelle-Comité.

Zij omvat :

de gedichten, tijdens het leven van den dichter uitgegeven, alsmede de nagelaten en verspreide verzen;

het volledige proza van Gezelle;

een belangrijke keur brieven van, aan en over den dichter. Deze brieven, die een onschatbare bijdrage vormen tot de geschiedenis van het leven, van de kunst en van den tijd van Gezelle, verschijnen in deze uitgave voor het eerst.

Het volledige werk wordt tekstkritisch uitgegeven. Deze uitgave brengt dus vooreerst den allernoodwendigsten grondslag voor ieder zuiver genieten of iedere ernstige studie van zijn werk: een betrouwbaren tekst. Iets wat de uitgaven, verschenen na den dood van den dichter, niet meer boden. Deze uitgave geeft dan ook al de wijzigingen die Guido Gezelle zelf bij de verschillende drukken aan zijn werk heeft toegebracht. In de meeste gevallen leggen die varianten getuigenis af, bij den dichter die ze heeft gewild, van 'n gewijzigd taalkundig, metrisch, stilistisch of plastisch inzicht. Ze leeren dus iets omtrent den groei en ontwikkeling van Gezelle's dichterlijk wezen. Het volledig variantenapparaat zal de geschiedenis van Gezelle's tekst in het vijftigjarig verloop 1850-1899 herschetsen; zoodanig dat elk belangstellende voor elk gedicht, de onderscheiden fasen en momenten der tekstontwikkeling zal kunnen herstellen.

Dank zij de ruime en belangelooze welwillendheid van Z. E. H. Caesar Gezelle, zijn de bewerkers in staat ontelbaar vele onuitgegeven bescheiden voor hun kommentaar te gebruiken. In nota's

en aanmerkingen van geschiedkundigen, biografischen of reëelen aard worden datum, aanleiding enz. van elk gedicht vermeld.

Het eerste deel der verzen « Dichtoefeningen » wordt bezorgd door Prof. Dr. Fr. Baur; het tweede « Kerkhofblommen » werd nog persklaar gemaakt door den grooten Gezelle-kenner den Eerw. Heer Aloïs Walgrave, wiens arbeid thans door andere krachten zal worden overgenomen, onder de leiding van den E. H. Dr. P. Allossery, bestuurder van het Gezelle-Museum te Brugge, — die voor de uitgave van het derde deel « Gedichten, Gezangen en Gebeden » zorgt —, en van prof. Dr. Baur, hoogleeraar bij de Gentsche Universiteit.

Zooveel mogelijk zal elk van de achttien deelen van deze jubileum-uitgave worden voorafgegaan door eene studie, aan Guido Gezelle gewijd. Onder meer worden de volgende onderwerpen behandeld :

GEZELLE ALS TAALKUNDIGE,
GEZELLE EN ZIJN KRING,
GEZELLE EN DE FOLKLORE,
HET RYTHME VAN GEZELLE,
HET PROZA VAN GEZELLE,
GEZELLE'S INVLOED,
LITERAIRE INVLOEDEN OP GEZELLE,
GEZELLE EN DE MYSTIEK,
GEZELLE ALS GELEGENHEIDSDICHTER,
GEZELLE EN DE VLAAMSCHE BEWEGING.

Deze onderwerpen worden behandeld door prof. Julius Persyn, Dr Joris Caeymaex, Mevr. Dr Hegenscheidt, prof. Baur, F. V. Toussaint van Boelaere, Dirk Coster, Prof. Dr. van Ginneken S. J., Urbain van de Voorde, Dr. P. Allossery, e. a.

De algemeene inleiding werd geschreven door Prof. Dr. August Vermeylen.

O 'T RUISCHEN VAN HET RANKE RIET

Παρά ῥοδανὸν δονακῆα
HOM. IL. XVIII, 576.*

O! 't ruischen van het ranke riet!
o wist ik toch uw droevig lied!
wanneer de wind voorbij u voert
en buigend uwe halmen roert,
gij buigt, ootmoedig nijgend, neêr,
staat op en buigt ootmoedig weêr,
en zingt al buigen 't droevig lied,
dat ik beminne, o ranke riet!

O! 't ruischen van het ranke riet!
hoe dikwijls dikwijls zat ik niet
nabij den stillen waterboord
alleen en van geen mensch gestoord,
en lonkte 't rimplend water na,
en sloeg uw zwakke stafjes ga,
en luisterde op het lieve lied,
dat gij mij zongt, o ruischend riet!

O! 't ruischen van het ranke riet!
hoe menig mensch aanschouwt u niet
en hoort uw' zingend' harmonij,
doch luistert niet en gaat voorbij!
voorbij alwaar hem 't herte jaagt,
voorbij waar klinkend goud hem plaagt;
maar uw geluid verstaat hij niet,
o mijn beminde ruischend riet!

TITEL : *VA.* DE BEDROEFDE. *Met als ondertitel* vs. 1, *gelijk in* 1 | 1 O! | RIET! | V. 1 : *VA.* riet ◻ *en zóó ook in vv.* 9 *en* 17 | V. 2 : o! 'k Weet wat uw gezang bediedt, | V. 4 : roert. | V. 5 : Gy | ootmoedig, | V. 7 : En buigend zingt ge | *VA.*, 1, 2 *geen komma* | V. 10 : *VA.* Hoe dikwyls, | V. 13 : *VA.*, 1, 2 *geen komma* | V. 14 : *VA.* sloeg de | *geen komma* | V. 18 : niet— | V. 19 : Hij hoort uw zoete | V. 20 : Maer | V. 22 : waer 't | V. 24 : bemind en |

* *Zie Breeder Aanteekening.*

Het motto uit Homeros beteekent : *bij de wiegelende rieten.*

V. 5 : voor den afwijkenden zinsbouw, zonder omzetting van het werkwoord, vgl. « *Aan de Landslieden.* » vs. 37 | V. 12 : *van*=door.

Nochtans, o ruischend ranke riet,
uw stem is zoo verachtlijk niet !
God schiep den stroom, God schiep uw stam,
God zeide : „Waait !..." en 't windtje kwam,
en 't windtje woei, en wabberde om
uw stam, die op en neder klom !
God luisterde.... en uw droevig lied
behaagde God, o ruischend riet !

O neen toch, ranke ruischend riet,
mijn ziel misacht uw tale niet;
mijn ziel, die van den zelven God
't gevoel ontving, op zijn gebod,
't gevoel dat uw geruisch verstaat,
wanneer gij op en neder gaat :
o neen, o neen toch, ranke riet,
mijn ziel misacht uw tale niet !

O ! 't ruischen van het ranke riet
weêrgalleme in mijn droevig lied,
en klagend kome 't voor uw voet,
Gij, die ons beiden leven doet !
o Gij, die zelf de kranke taal
bemint van eenen rieten staal,
verwerp toch ook mijn klachte niet :
ik ! arme, kranke, klagend riet !

V. 27 : *VA.* de stroom | V. 28 : *geen aanhalings- noch schorsingsteekens en geen komma na* kam | V. 30 : *VA.* klom; | 1 op en nêre klom; | V. 31 : *VA.* luisterde en — | V. 32 : aen God, | V. 33 : o Neen, myn | riet ! | V. 35-36 : *VA.*, 1 *geen kommas tenzij na* gebod | V. 36 : 1 Zyn | V. 37 : *VA.*, 1, 2 *geen komma* | V. 38 : *VA.* gaet. | 1 gaet, | V. 39 : *VA.* riet ! | V. 44 : *VA.* o Gy, die beide ons | 1 beide | V. 45 : *VA.* zelfs | V. 46 : 1 rietenstael, | V. 47 : *VA.* Verwerpt | *VA.*, 1, 2 niet, | V. 48 : *VA.* Ik, | *Hierop volgde, in* 1, *het stuk* « SINAÏ ». (*Zie* * *bij het stuk* « Aan de eerweerdige Heeren Carlier. ») |

V. 29 : *woei :* zie VERCOULLIE, blz. 35; | *wabberde*=vgl. engelsch *to wabble*, het beteekent slap, los bewegen. (Zie DE BO en DE JAGER i. v°) | V. 35 : *den zelven*=Wvl. voor denzelfden; | V. 45 : kan *zelf* beteekenen *ipse*, *in eigen persoon*, maar waarschijnlijker=*zelfs*. Deze laatste vorm is ook Wvl. | V. 44 en 48 : voor de *dysmelie* in deze vv. zie*. | V. 46 : *staal*=stengel. Zie Wdl.

BREEDERE AANTEEKENINGEN

O 'T RUISCHEN VAN HET RANKE RIET.

Met dat gedicht als loktoon liet GEZELLE, begin April 1858, het *Prospectus* van zijn eersten bundel de wijde wereld in (zie in onze *Bio-bibliografische Inleiding* den brief van EUGEEN VAN OYE die het bewijst). Het stuk was toen nog aanzienlijk verschillend van wat het in *DO.* 1 uiteindelijk zou worden : in die eerste gedaante met als titel *De Bedroefde*, vinden we het in ALBERDINGK THIJM's *Volks-Almanak voor Nederlandsche Katholieken, in het jaar des Heeren* 1859 (Am^{m}, Van Langenhuysen) blz. 220-221, met onmiddellijk daarna een eerste proeve van den Thouroutschen lievelingsdiscipel « *Moed en Betrouen* ». Blijkens de vrij talrijke varianten, (zie in onze tekstbezorging onder *VA.*) heeft dus de dichter, tusschen de aankondiging en de verschijning van zijn dichtbundel, nog méér dan één stuk bewerkt, al noemt hij 't in een brief aan VAN OYE (van omstreeks Kerstdag 1857) onder de stukken die hij « *in éénen trek* gemaekt (had), v.g. *Excelsior*, *'t Riet*, etc., die 'k nochtans [*voegt hij er bij*] alle volgens den raed van al wat letterkundig is of geweest is, nadien met koelen bloede hebbe nagezien en verbeterd, zonder nogtans, peize ik, die hoedanigheid van spontaneiteit te verliezen;... » (zie *Vlaamsche Kunstbode*, 1906, blz. 133).

Dezelfde brief, waaruit die woorden zijn, geeft meteen een veilig aanknoopingspunt voor de dateering, althans een stellig *terminus ante quem*, en algemeen wordt aanvaard, dat het stuk een der eerste uitingen is geweest van GEZELLE's volledig, weelderig-openbloeiend dichterschap in zijn eigenlijke Poësis-klasse, die hij pas November 1857 te leiden kreeg. Anderzijds vernemen we uit de vrij scherp omlijnde herinneringen van HUGO VERRIEST over dit gedicht (in C. GEZELLE's Kg. I, blz. 89) dat het stuk *'s winters* gemaakt werd : wat dus den ontstaanstijd zoowat verlegt tusschen half November en half December 1857.

Het riet, dat hier, in zoo onzeggelijk diepe en aangrijpende symboliek, den rijken ondertoon van Gezelle's priester- en dichterweemoed verklankt, stond bij de Mandelbeke — leert VERRIEST ons verder : « en 't was met een van die rieten in zijne hand dat hij eens 's winters vóór ons zweefde en zwierde in het « edel Spel der Schaverdynders » ». Al dadelijk na zijn ontstaan kreeg het innige, zangerige lied zijn muziekale begeleiding van JOHAN DESTOOP : in een brief aan THIJM (d^{o} Feestdag van den H. Vincentius Ferer = 5 April 1858) : « 't Gedichtje is van Mr. STOOP getoonzet en zoo 't Ued. welgevalt zal ik de muziek wel eens achter zenden ». (zie C. GEZELLE, in *De Beiaard* II [1918] blz. 504). H. VERRIEST zegt van de wijze (l. c. blz. 89) : « voor mij nog 't schoonste muziek dat op die woorden ooit gemaakt werd ». En werkelijk, JOHAN DE STOOP, Matje Stoop zooals men hem te Roesselare algemeen noemde, was een begaafd musicus, naar het oordeel van velen. GEZELLE's hoogergemelde brief aan THIJM geeft hóóg op van des Maëstro's muziekale werking in 't Roesselaarsch leergesticht (zie l. c. blz. 504) en THIJM zelf, wellicht door GEZELLE genoopt, bespreekt met sympathieke warmte van toon zijn ijveren voor neogothiek in de toonkunst, in D. W. VI (1861) blz. 276 vlg... VAN OYE, de kinderlijke zanger met het gulden, rijke stemgeluid, onder alle Kleinseminaristen zeker de meest geziene medewerker in De Stoop's ijveren voor het muziekale

DE Jubileum-uitgave van Guido Gezelle's volledige werken wordt gedrukt op papier en formaat en met de letter van dit prospectus. Deze uitgave zal 18 deelen omvatten van gemiddeld 260 bladzijden elk.

Het eerste deel *Dichtoefeningen*, tekstkritisch ingeleid en aangeteekend door Dr Fr. Baur, met een inleiding over Guido Gezelle door Prof. Dr. Aug. Vermeylen, verschijnt begin Mei 1930. Het tweede deel *Kerkhofblommen* bezorgd door wijlen E. H. Al. Walgrave verschijnt einde Mei. Het derde deel *Gedichten, Gezangen, Gebeden en Kleengedichtjes*, bezorgd door Dr. P. Allossery, verschijnt in Juni. Verder elke maand, ten minste een deel.

Dank zij den steun van het Gezelle-comité is het mogelijk, een, gezien de verzorgde uitvoering, betrekkelijk lagen prijs vast te stellen : 25 fr. per deel.

Deze uitgave is ook gebonden verkrijgbaar, drie deelen in één band; naar keus in zes geellinnen banden bedrukt met zwart of in blauwlinnen banden met goud bedrukt. Band en binden kosten slechts 15 frank per band.

WEELDE-UITGAVE. Van deze jubileum-uitgave worden honderd genummerde weelde-exemplaren gedrukt. Vier en zeventig exemplaren op geschept Hollandsch papier « Van Gelder Zonen » en zes en twintig exemplaren op Japansch Kozo-Vellum.

Het Hand Geschept Oud-Hollandsch papier werd door de koninklijke papierfabrieken Van Gelder Zonen, speciaal voor deze uitgave vervaardigd en draagt in elk vel het watermerk « Guido Gezelle ».

De exemplaren op het Hand Geschept Oud-Hollandsch, voorbehouden voor Vlaanderen, zijn alle onderschreven.

Van de 26 exemplaren op Japansch Kozo-Vellum, gemerkt van A tot Z komen slechts 22 exemplaren in den handel. Inschrijvingsprijs per deel : fr. 225.

Voor de weelde uitgave op Hollandsch papier werd een volleder en band ontworpen met een halfverheven Gezelle-kop op het plat. Voor de exemplaren op Japansch Kozo-Vellum werd een marokijnen band ontworpen. Reproducties van de banden en specimens van papier, worden op aanvraag toegezonden.

INSCHRIJVINGSBILJET

(te verzenden onder open omslag als drukwerk)

Ondergeteekende verklaart in te schrijven bij :

ALGEMEEN SECRETARIAAT
VOOR
KATHOLIEKE BOEKERIJEN
Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

op de jubileumuitgave van

GUIDO GEZELLE'S VOLLEDIGE WERKEN

18 DEELEN

Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar

*ingenaaid, per deel	fr. 25.—
*gebonden, (per 3 deelen in één band).	fr. 90.—(1)
gelen band — blauwen band.	
*weelde uitgave :	
*op Kozo-Vellum, ingenaaid per deel	fr. 225.—
*op Kozo-Vellum, gebonden (per 2 deelen in een marokijnen band) in doos	fr. 750.—

Handteekening,

Volledig adres : *Naam*
Beroep
Straat
Plaats

---

* Doorhalen wat niet verlangd wordt.

(1) Na verschijnen van het eerste deel wordt deze prijs verhoogd tot fr. 100,—

Schept wel orde in den geest bij het trouwens eenvoudige, overzicht der zaken, en werpt ook menigen zaadkorrel tot levenshernieuwing in het hart. Ongetwijfeld geroepen om goed te doen.

Dr JORIS CAEYMAEX, pr.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

7607 **Broeders, J., en Schneider, W.** **003 : 37**

HET SCHRIJFONDERRICHT OP NATUURLIJKE EN ESTHETISCHE GRONDSLAGEN. — Letterplaat A en B (64 × 85) — Hulpcahier A en B. — Voorboekje A en B. (10 × 17). — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, (28 × 22) 46 blz. 18 fr.; de 2 platen samen 16 fr.; Hulpb. 0,44 fr. ; Voorb. 1,60 fr.*

V — Bij het schrijfonderricht stelde men tot nu toe het schoon-schrijven voorop. De nieuwe methode wil, van het kind uit, tot een behoorlijk omgangsschrift voor het leven geraken. Gemengd werkje wil een inzicht in deze nieuwe methode geven. Het onderzoekt wat er aan ons huidig schrijfonderricht scheelt en geeft dan de grondslagen der nieuwe methode op. Uit een beschouwing over de techniek van het schrijven wordt een eenvoudige en sierlijke schriftvorm afgeleid, die op natuurlijke wijze wordt voortgebracht en beoefend. Het werkje geeft vervolgens een overzicht van de leerstof en van de oefeningen in de verschillende graden van het onderwijs. Deze oefeningen zijn met een bijzonder stel pennen uit te voeren. In een aanhangsel wordt o. a. het verband tusschen het aanvankelijk schrijven en de andere leervakken onderzocht. Eenige aanteekeningen betreffende de afstamming van ons hedendaagsch schrift volgen nog. Een bibliographie « voor wie er meer wil over weten » besluit het werkje. Twee wel uitgevoerde letterplaten behooren bij het boekje. De voorboekjes A en B zijn fraai geïllustreerd. Het werkje zelf is keurig uitgegeven en « waar de onderwijzer wil » zal deze methodes voorzeker goede uitslagen opleveren. Een « Map Sierschrift » zal binnenkort het werkje aanvullen. MAURITS VAN DERKRIEKEN.

7608 **Daels, Frans, Prof. Dr** **37 : 17**

VOOR ONZE JONGENS. — *Thielt, Lannoo, 1929, (16 × 12) 60 blz. 3,50 fr.*

IV — De vierde druk van het boekje, door Prof. Daels onder den oorlog geschreven om « onze jongens » tegen de ontucht te behoeden. Dat die bedoeling zeer prijzenswaardig is, en dat de schrijver de jeugd pakkend weet toe te spreken, zal niemand loochenen. Het is heerlijk een man als Prof. Daels te hooren getuigen, met al zijn geleerdheid en ondervinding : « Nooit is onthouding aan een lichaam of een geest schadelijk geweest (blz. 21); slechts hij die zuiver en eerlijk leeft, kan gelukkig zijn (blz. 33). — Toch zouden wij ons hier en daar anders uitdrukken, en vooral de bovennatuurlijke beweegredenen tot een eerzaam leven doen uitkomen (blz. 32). Daarom is het boekje voor onze kristelijke jongens niet volledig. Anderszins, daar het « alles zegt », is het ook *niet voor allen geschikt*. Men zou een middel moeten vinden om, onder toezicht van wijze mannen, dergelijke schriften slechts te laten toekomen aan degenen aan wie ze geen kwaad doen.

J. SALSMANS, S. I.

7609 **Goris, J. A., Dr** **91 : 6 : 31**

ANTWERPEN. Een statistiek Handboekje over de Jaren 1918-1928. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1930, (24 × 12) 43 blz. 16 fr.*

V — Met telkens enkele regels tekst en een paar sprekende teekeningen wordt ons hier de groei van Antwerpen tijdens het laatste decennium verduidelijkt. Het geldt de uitbreiding van het grondgebied, de bevolking van de Grootstad-agglomeratie, de nijverheid, de eigen handelsvloot, het havenverkeer, het tramnet, de telefoon, de autobuslijnen, de auto's, het treinverkeer, het handelsonderwijs, de universiteitsscholen, de bibliotheken. Alles is met veel zorg voor klaarheid voorgebracht en we twijfelen niet of dit wordt een model dat navolging hebben zal. F. P.

7610 **Kohlbrugge, J. H. F.** **37 : 17 : 15**

PRACTISCHE SOCIOLOGIE : 4. SOCIALE NOODEN : B. SEXUEELE EN GEESTELIJKE PROBLEMEN. — *Groningen, Wolters, 1929, (24 × 16) 255 blz.* *geb. fl. 3,90*

II — Het zeer actueele probleem der natalitet — het zich opdringende neo-malthusianisme, het moeilijke vraagstuk der sexueele voorlichting — wordt uitvoerig en helder uiteengezet. Van katholiek standpunt uit kunnen we het niet eens zijn met den schrijver, dat kinderbeperking in de toekomst (of misschien nu reeds) noodzakelijk en aanbevelenswaardig zal zijn. Schrijver is echter niet blind voor de gevolgen van neo-mathusianisme: degeneratie, het in de hand werken der prostitutie, enz. Met zijn beschouwingen over geslachtelijke voorlichting, welke individueel moet zijn, kunnen we zeker akkoord gaan, alsook met de middelen aan te wenden in de bestrijding der prostitutie en der geesteszieken. Het laatste deel behandelt dezen in den laatsten tijd zoo toenemenden socialen nood, en wijst op het vele dat in dezen nog moet bereikt worden. Sympathiek is ons de schrijver waar hij ascese aanprijst — zij het dan ook niet op christelijke gronden — tot karaktervorming, om te kunnen weerstaan aan onze driften, en de heerschappij van de ziel op het lichaam noodzakelijk acht. Uitteraard streng voorbehouden.

E. S.

4. — Taalkunde

7611 **Koenen, M. J.** **4393 : 03**

VERKLAREND HANDWOORDENBOEK DER NEDERLANDSCHE TAAL. (Tevens Vreemde-woordentolk). Vooral ten dienste van het Onderwijs. Uitgegeven dr. Dr J. Endepols met medewerking van Dr R. Verdeyen. — *Groningen, Wolters, 1929, 16e vermeerderde druk (19× 14) 1220 blz. geb. 36 fr.*

V — Het zou een dwaasheid zijn, nu nog den lof te willen maken van Koenen's bekende Handwoordenboek; voor wie nog de keus te doen heeft van een praktisch, volledig en handig verklarend woordenboek, wijzen we op het feit dat Koenen zeer speciaal de Zuid-Nederlandsche woorden en uitdrukkingen geeft, en zelfs de voornaamste Vlaamsche dialekttermen vermeldt. Voor den intellektueel is het een haast onmisbaar werk dat men voortdurend voorhanden zou moeten hebben. Door werken als dit zijn we in staat veel leemten die we uit ons verfranscht onderwijs hielden, aan te vullen. En de prijs bederft het dit maal niet.

B. G.

7612 ◆ **Maes, P. M., Drs** **88 : 44 : 37**

UIT HET LAND VAN STE JEANNE D'ARC. Fransche Leescursus in 3 Deeltjes. 1e, 2e, 3e Deel. *Geïll. — 's Bosch, Malmberg, 1928, 3 dln., (17 × 11) 123, 133, 166 blz.* *elk met woordenlijst fl. 1,50; geb. fl. 1,80*

VIA-B-J-M — Aardige leesboekjes waarin de leerlingen heel wat zullen leeren. Goed geschikt voor de hoogste klassen van de lagere school

alsook voor de middelbare school. Een wel gepaste woordenlijst en enkele voetnota's zullen de lezing vergemakkelijken

M. VAN COPPENOLLE.

7613 Van Tichelen, H. & Dillen, H. **83.8 : 44 : 37**

LECTURES FRANÇAISES : 1. JEANNOT ET SA FAMILLE. — 2. LA VILLE ET LA CAMPAGNE. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, 2 dln. (19 × 12) 59, 85 blz.* *5 fr.; 6 fr.*

VIB — Deze twee boekjes zullen de leerlingen op een aangename wijze leeren lezen. Korte en wel gepaste stukjes voor lezers van 9-12 jaar. De vele verschillende onderwerpen die er in behandeld worden zijn gegrepen uit het kinderleven, maar uit een *neutraal* kinderleven. M. V. C.

7. — Schoone Kunsten

7614 Roorda, T. B. **73 : 92**

Dr J. MENDES DA COSTA. *Met 25 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos, (Nieuwe Beeldhouwkunst in Nederland, Nr. 4), 1929, (21×15) 22 blz.* *fl. 1,50*

III-IV — Mendes da Costa is een kracht in de kunsthernieuwing der laatste dertig jaar met hun terugkeer tot wetmatigheid, tot zuiverder, stijlvoller uiting van gedachten naar de eischen der bijzondere kunst, met hun breederen zin ook voor monumentaal schoon, en voor schoonheid in kunstnijverheid. Op dit laatst gebied voornamelijk heeft hij veel moois gemaakt. Verschillende der hier weergegeven werken zijn ware, zielvolle en sterke kunst. Mooi boek. Niet voor kinderen.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7615 Schaake-Verkozen, Celine **74**

BATIKKEN. Als Versieringstechniek voor Iedereen. Een eenvoudige Handleiding tot het Batikken op Stoffen, Papier, Hout, Leer en andere Materialen. *Geïll. — A'dam, Kosmos, (Weten en Kunnen, nr. 157), 1929, (19 × 13) 51 blz.* *fl. 0,75*

V — Geeft duidelijken uitleg over materialen en gereedschappen, wijst op moeilijkheden en middelen om ongeval en mislukking te voorkomen. Een ware handleiding. J. H.

7616 Van Reyn, Theo **73 : 92**

GIJS JACOBS VAN DEN HOF. *Geïll. met 17 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos, (Nieuwe Beeldhouwkunst in Nederland) 1930, (21 × 15) 16 blz.* *fl. 1,50*

III — Schrijver in nogal weidschen omhaal van woorden weet te vertellen dat men het werk onzer (moderne) beeldhouwers heeft te bezien te midden van een verloren gegane psychè, d. i. wereldziel, religie, van eene alles overheerschende techniek en eene verwilderde vrijheid; drie faktoren die voor het individu op te vatten zijn als: inhoud, verstand en intuïtie (bezieling). Het werk van Van den Hof is nu een voortdurend in evenwicht houden van deze drie bestanddeelen. — Gefilosofeer, en geleerd-doenerij, waaraan de lezer weinig heeft, en dat op zijn minst ongepast is in zoo'n korte schets. De foto's zijn dan ook heel wat meerzeggend. J. HALLEZ, PR.

7617 X. **78**

LIED EN LUIT. Nederlandsche Volksliederen, verzameld door Willemien Brom-Struick. — *R'dam, Brusse, 1929, (17×12) 87 blz. fl. 1,25; geb. fl. 1,90*

V — Mevrouw Willemien Brom-Struick oefent een apostolaat uit met het verspreiden van het mooie Nederlandsche Volkslied. We herinneren aan hare « Reidansen » waar ze, op grond van het volkslied-rythme de volksdans, in zijn ruimste zin, een esthetische et ethische beteekenis geven wil, die de dans haast verloren had. Deze bundel geeft weer een mooie keus Nederlandsche Volksliederen met tekst en notaties (zonder begeleiding), trouw uit bronnen opgenomen, vanaf de XIVe eeuw. De herkomst wordt in de « aanteekeningen » trouw aangegeven. We vernemen daar ook dat Dr A. Smijers de teekens voor luitbegeleiding heeft aangegeven en dat de teksten vereenvoudigd werden en in nieuwe spelling overgebracht met behoud van den klank. Niet enkel bij de opvoeders, doch bij al deze die belangstellen in wat er ons aan zuivere ongehavende oude volkskunst werd bewaard zal « Lied en Luit » zeer welkom zijn. Zooals « Reidansen » zoo zal ook « Lied en Luit » een verblijdenden bijval genieten. Wij hebben behoefte aan dergelijke verzamelingen. De mooie uitgave en het handige formaat zijn opzichzelf reeds een overtuigende getuigenis voor den inhoud. D^{r} Fl. Van der Mueren.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

7618 **Bloem, J. C.** **81**

Het Verlangen. — *A'dam, P. N. Van Kampen, 1926, (25 × 15) 120 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

III — Kultus van den « uomo finito », met de speciaal-Hollandsche: hier eersterangskunst en poëzie, en vlak er nevens misselijke dingen, niet slechts als gedacht, maar zelfs als aesthetische inspiratie die door geen woordenvloed kunnen gered worden. Een Van Leeuwen staart zich blind op hetgeen Bloem nog verder is komen raffineeren op de heerschende doodsfilosofie der Hollandsche dichters; dan mogen wij evengoed spreken van betreurenswaardige pathologie bij dien onwil om de oogen te openen voor het blijde, het licht, de gezonde waarheid. Maar, het weze herhaald, er zijn prachtige parels in Bloem's werk.

Dr Joris Caeymaex, pr.

7619 **Roland Holst-van der Schalk, Henriette** **81 : 33**

Vernieuwingen. Verzen. — *R'dam, Brusse, 1929, (25 × 18) 77 blz. fl. 1,75*

IV — Dit boek komt eer in aanmerking als sociaal geschrift dan als dichtwerk. In hoofdzaak gaat het er over de voorwaarden waaraan het socialisme, wil het zuiver zijn, moet voldoen, en de eerste daarvan is broederlijkheid. Voorzeker nog altijd metaal in de verzen, maar 't is meer dan ooit dat « jargon » van haar, met hetzelfde vóór en tegen als het « jargon » der troebadoers had : ver gedreven volmaaktheid in de zegging, maar geen lucht die er doorwaait. Dr Joris Caeymaex, pr.

82. TOONEELLITERATUUR.

7620 **A. N.** **82**

◆

Greccio of de Kerstnacht van Sint Franciscus. — *Leuven, Abdij Keizersberg ; Brugge, Excelsior, 1929, (18 × 14) 48 blz.* *6 fr.*

V — Broeder Leone en Broeder Giovanni ontmoeten elkaar aan de kluis van Fonte Colombo en zien, in hun mijmering, twee tafereelen terug uit den kerstnacht van Sint Franciscus te Greccio. Enkele, lieve

Franciskaansche bloempjes, frisch bijeengevoegd, geven een gedacht van den eenvoud, den geest van armoede en den zielestrijd van Sint Franciscus. — De tooneelwaarde van het stukje is niet groot, al kan het een goede stemming verwekken. Frisch uitgegeven.

E. BOELAERT, M. S. C.

7621 **de Paepe, Marcel** **82**

◆ DE MATCH. Spel van Liefde en Haat. Drie Bedrijven. — *Borgerhout, Zanglust, 1929, (22 × 13) 46 blz.* *10,60 fr.*

V — Een werk dat al dadelijk een groeiend talent verraadt voor tooneel. Vader verloor 'n kans tot rijk worden, meent daar 'n missionaris verantwoordelijk voor en wreekt zich met een lastertooneelstuk te schrijven. De zoon, die zelf missionaris wil worden, voert de kritiek. Vandaar de strijd, echter meer tusschen God en den vader, die op 't einde, z'n stuk intrekt en zich bekeert. Om z'n korte, rake betoogen en tooneelen zal het stukje zeker inslaan. Toch is het te veel opgezet werk: het verloop der gebeurtenissen binnen de acht dagen voor de opvoering is onnatuurlijk, evenals het steeds onverwachte samentreffen der personen. Het tweede bedrijf brengt trouwens weinig ontwikkeling en dat inlasschen van vader's soort vizioen — al lijkt het nog zoo modern — is meer een blijk van onvermogen om een psychologisch-logisch slot.

E. BOELAERT, M. S. C.

7622 **Eeckels, Constant** **82**

◆ DE BRUIDSCHAT. Drama in drie Bedrijven. — *Antwerpen, Opdebeek, 1926, (19 × 13) 120 blz.* *5 fr.*

V — De Bruidschat is een tamelijk cerebraal spel met veel overbodigen duivelspraat. Eeckels kan zijn personen doen praten en dat is een hoedanigheid. Wij meenen echter dat het gemis aan actie dit stuk, al is het goed bedoeld en al heeft het een prachtige zedeles, uit onze schouwburgen zal verwijderd houden.

JOZ. A. JESPERS.

7623 **Eeckels, Constant** **82**

◆ ONZE HOOGE OOMES. Blijspel in drij Bedrijven. — *Kortrijk, Vermaut, 1929, (19 × 14) 164 blz.* *18 fr.*

V — C. Eeckels verbaast door zijn verwonderlijk gemakkelijk schrijverstalent. Al is dit werk, dat de officieele middens en de bureaucratie hekelt, niet voldragen en mist het hier en daar evenwichtigheid, toch zal het, indien met brio gespeeld, aan de toeschouwers een genoeglijken avond laten beleven. Er is in de bureaucratenwereld te hekelen, vulgaire personaadjes als Lipkens, te voeten uit geteekend door Eeckels, dienen aan den spotlach der gemeenschap prijs gegeven. De schrijver echter hoede zich voor het te gemakkelijk woord en zoeke naar meer actie. Eeckels zal ons nog beter werk schenken, hij kan het, dat bewijst zijn: Onze hooge Oomes.

JOZ. A. JESPERS.

7624 **Eeckels, Constant** **82 : 266**

◆ 'N SCHROK. Bekroond Missie-tooneelspel in een Bedrijf. — *Averbode, Drukkerij der Abdij, 1929, (19 × 13) 51 blz.* *10 fr.*

V — Hier hebben we een missie-blijspel. Omdat het een blijspel is. vloeiend en flink geschreven, heeten wij het hartelijk welkom. Warm is het aanbevolen voor onze katholieke liefhebberskringen die aan missieactie doen. Eeckels dient zonder voorbehoud geloofd om dit werkelijk mooi initiatief: Vlaanderen missieblijspelen te schenken.

JOZ. A. JESPERS.

7625 **Fabricius, Jan** **82.0**

DE BUTLER. Detective-stuk in 3 Bedrijven. 3 Dames, 4 Heeren. —*Antwerpen, Jos. Janssens, 1930, (19 × 13) 91 blz.* *12 fr.*

V — De speurpolitie is eindelijk een meester-juweelendief op het spoor. Het zou de gentleman-sportvisscher G. Fairfax zijn. Detective Fitzwilliam weet zijn vriendschap en vertrouwen te winnen. Op bezoek te Fairfax snapt hij hem met medehulp van den gewezen geliefde van Mrs Fairfax. Na den detective-roman komt het dito tooneel in de mode. Naast de proeven van Nielen, Grosfeld, van Riemsdijk, Bogaerd Falk en van Randwijk, slaat dit tweede detectivespel van Fabricius geen al te zwak figuur. De methode door Fabricius gevolgd, is uitstekend: de verdenking doen verspringen van het eene personage op het andere en als schuldige den sympathieken held uitkiezen. Dit procédé schept ontploffende verrassing en verwikkelingen; en dat moet het hem precies zijn. De verwikkeling ontaardt hier jammer genoeg in verwarring, en dat is natuurlijk verkeerd. De handige Fabricius komt, bij de derde proeve, die moeilijkheid stellig te boven.

Dr C. GODELAINE.

7626 ◆ **van Enschedé, Servatius, Kapucijn** **82**

PER VLIEGMACHINE NAAR DROOMLAND. Oorspronkelijk Sprookjesspel in drie Bedrijven. Kinderen en Heeren. — *Tilburg, Missie-Procuur, Kapucijnenklooster, 1930, (19 × 13) 89 blz,* *fl. 1,70*

V — Jonker Frans is ongehoorzaam, onbeschoft, harteloos en verwaand, Zijn leermeester weet geen raad met hem, vooral daar de baron alle hardhandigheid verbiedt. De kabouters die den Jonker alles behalve genegen zijn, zullen eens een handje bijsteken. Ze ontvoeren hem per vliegtuig naar Droomland, waar de goedige toovenaar en de gestrenge woudreus de stoute kinderen zoet maken. Na eenigen tijd komt de jonker er met een herkneed karakter, als een voorbeeldige jongen van weer. Een gedroomd kinderspel op de planken! Zoowel hetgeen den tekst stoffeert, als de dialoog zelf behoort tot de kinderwereld. Daarenboven is de verwerking berekend op het begripsvermogen en op den aard van het kind: aanschouwelijk, levendig, klaarsprekend, afwisselend en steeds lollig en plezierig. Spijtig dat in het doseeren van het stichtende geen maat werd gehouden. Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

I. — VERBODEN LECTUUR

7627 **Malicet, L.** **83**

DE VROUWENMOORDENAAR. *Vert, uit h. Fransch. — Antwerpen. Patria; A'dam. Cohen, 1930, (20 × 14) 191 blz.* *6 fr.*

I — Een bloederig boeltje, Stijl en strekking : tien graden onder nul.

JOZ. DE VOGHT.

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

7628 **Aho, Juhani (dekn. van Joh. Brofeldt)** **83**

MARJA, *Vert. uit h. Zweedsch dr. Dr Logeman-van der Willigen. — Utrecht, Honig; A'dam, Cohen, 1914, (20 × 15) 229 blz.*

II — Juhani Oho is het pseudoniem van Joh. Brofelt (1861), een Finsch realist die in het Zweedsch zijn werken schrijft. De Finsche literatuur is een bij uitstek epische boerenliteratuur. Aho is er in zijn « Marja » om zoo te zeggen het prototype van. Een eigenaardige, exotische atmosfeer spreekt uit dit werk. De geschiedenis speelt zich af in het begin der negentiende eeuw op de eindelooze, verlaten vlakten van het noord-oostelijk Finland. De hoofdpersonen zijn : Jeha, een bejaarde boer, die zelf zijn hoeve gebouwd en zijn land ontgind heeft in de wildernis; Marja, zijn jonge vrouw, van onzekere afkomst, door Juha van kind af opgevoed. En ten slotte Schemeika, een rijke koopman, die zich niet ontziet te rooven, wat hij niet goedschiks krijgen kan, uit de Russische provincie Karelen, niet ver van Rajavaara waar Juha zijn hoeve gebouwd heeft. Shemeika nu, door schoone beloften, weet Marja mee te truggelen en beiden ontvluchten Juha's gastvrij huis. Ze leven in overspel. Na eenigen tijd verliest Marja de gunsten van Shemeika en wordt geclasseerd bij vele andere meisjes, allemaal vroeger zomerliefjes van den koopman, die nu zooveel als zijn dienstboden zijn. Marja dat leventje moede ontvlucht en keert naar den goeden Juha, haar man terug. Deze schenkt met een blij hart vergiffenis en samen gaan ze Shemeika opzoeken om het buitenechtelijk kind van Marja te halen. Juha verneemt dat Marja den Rus waarlijk heeft liefgehad, waaruit volgt dat hij hem kreupel slaat. Dan brengt hij zijn vrouw terug thuis en pleegt zelfmoord. — Geen optimisme, geen moraal die « iets » tracht goed te praten, geen verzoenend einde. Niets! Slechts diepe, verpletterende tragiek en de brutale werkelijkheid — met veel fantasie misschien — van dat leven ginder aan den boord van Europa, bij een bijna onbeschaafd volk. Een boek waarvoor *streng voorbehoud* dient gemaakt zoowel om de moreele depressie die 't verwekken kan, als om zijn gewaagde voorstelling.

PAUL HARDY.

7629 **de Gastyne, J.** **83**

DE MANNENVERLEIDSTER. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, Patria; A'dam, Cohen, 1930, (20 × 14) 192 blz.* *6 fr.*

II° — Een onmogelijke geschiedenis, vol ongezonde toestanden, voor niemand geschikt.

Dr A. CARDYN.

7630 **Zweig, Stefan** **83.8**

BRANDEND GEHEIM. Vier Verhalen van Jeugdleven. *Vert. uit h. Duitsch dr. Mien Labberton. — Zeist, Ploegsma, 1929, (20 × 14) 223 blz.* *fl. 2,40*

II — Na 't lezen van deze « vier verhalen van Jeugdleven » wordt het me wee om het hart, omdat het kind er in zulk een wereld van lagen hartstocht mensch is geworden. Ongetwijfeld bezit Stefan Zweig een ongemeene stijlvirtuositeit en visie, en weet hij met een sterke analyse de diepst verscholen passies der menschelijke ziel naar boven te halen, al voelt men ook wel te vaak zijn eigen opmerkzamen geest onder den schedel van twaalfjarigen geschoven. Maar des te dieper betreurt men dat zulk talent besteed wordt aan 't schrijven van boeken vol gevaarlijk erotisme, die volstrekt uit onze boekerijen dienen geweerd.

JOZ. DE VOGHT.

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

7631 Bonnery, Jean en Marc-Py, J. **83**

DE KUS IN DEN NACHT. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, Patria; A'dam, Cohen, 1930, (20 × 14) 192 blz,* *6 fr.*

III° — Het boek is onschuldiger dan de titel en de omslag het zouden laten vermoeden. Voor 't overige een aaneenschakeling van onmogelijke avonturen. Zulk een boek lezen is louter tijdverlies. Dr A. CARDYN.

7632 Rinehart, Mary Roberts **83**

HET WONDERE LEVEN. *Vert. uit h. Amerikoansch dr. A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, 1929 (20 × 14) 288 blz.* *fl. 2,75; geb, fl. 3,50*

III — De titel kan wel ironisch zijn bedoeld. Want het is een tragisch leven dat verhaald wordt. Van een Franschen roman heeft dit boek niets. Het is complex als het leven zelf. Het stemt droef, zooals alle levenservaring. Er ontbreekt kracht die uitgaat van goddelijk berusten. Maar het is een edel boek, al zijn de menschen die er in voorkomen niet altijd edel. Enkele citaten zullen den zin verklaren en de beteekenis duidelijk maken: « Zoo was het leven : niet te standvastig, niet te goed of te slecht, dragelijk door de hoop; en dan kwamen de dingen die je hoopte niet, maar iets heel anders. Beter of slechter » (blz. 156) — «Kleine vreugden, groot leed, dat was het leven». Dr K. ELEBAERS, PR.

7633 Sales, Pierre **83**

HET KIND DER SCHANDE. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, Patria; A'dam, Coben, 1930, (20 × 14) 193 blz.* *6 fr.*

III° — Een ultra-sentimentaal verhaal, dat met letterkunde volstrekt geen uitstaans heeft. Minderwaardige lektuur. Dr A. CARDYN.

7634 Swarth, Hélène **83.8**

HERMELIJNTJE. — *A'dam, Veen; A'dam, Cohen, (Gele Bibliotheek), (16 × 10) 185 blz.* *fl. 1,10*

III-IV — Acht korte verhalen, waaronder het eerste, tamelijk lang, zijn naam geeft aan den heelen bundel. Meestal grepen uit het leven van meisjes of bejaarde juffrouwen; voor wie het geluk en de liefde niet, of eerst heel laat, zijn weggelegd. De toon is dus gemeenlijk pessimistisch of hoogstens berustend; andere motieven dan zuiver-menschelijke vinden er weinig of geen plaats in, tenzij bij half-hysterische betweters die hun toevlucht nemen tot de laatste theorieën over Freudisme of theosophie. — Goed en aangrijpend verteld. Dr A. BOON, PR.

7635 Van Assche, Piet **83**

IN-DE-KAT-PAKT-DE-RAT, — *Antwerpen, Gust Janssens, (Scheldeserie, Nr. 33), 1928, (21 × 15) 117 blz.* *7 fr,*

III — In de landsche herberg In-de-Kat-pakt-de-Rat zaten bijna dagelijks zes smulle- en pullebroeders tot diep in den nacht bijeen, een eigenaardig zootje van pierewaaiers en wallebakken, quorum deus venter est, — voor wie een volle buik de opperste geneugte bleek, en Trijntje dan ook vaak naast Wijntje verscheen. Het verhaal kulmineert in een smulpartij waar het vet van hun baard druipt. — *Niet geschikt voor katholieke boekerijen.* Dr A. BOON, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

7636 Bailey, Temple **83**

MUURBLOEMETJES. *Vert. uit h. Engelsch dr. R. De Ruyter-van der Feen. — Baarn, Hollandia, 1930, (20 × 14) 297 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — Zelden heb ik zulk een frisch boek gelezen als dit Amerikaansch verhaal van twee armoedige meisjes — een paar muurbloemetjes — die door hun edele gaven en opgewekten levensmoed toch het geluk vinden. Niettegenstaande het nogal vaag godsdienstig gevoel der personages kan dit boek niets anders dan goed doen door zijn gezonden kijk op de dingen, en vooral door de opgewekte levensvreugde die er uitstraalt. *Zeer aan te bevelen.* Dr A. CARDYN, PR.

7637 Björnson, Björnstjerne **83.8**

HET BRUIDSLIED. *Vert. uit h. Noorsch dr. Stijn Streuvels. Met penteekeningen dr. Joz. — Thielt, Lannoo (Streuvels' Volksboeken), 1929, (22 × 16) 120 blz.* *9 fr.*

IV — Dit is de tweede uitgave van deze Noorsche vertellingen, acht in getal, de zeven eerste kort, de laatste, Het Bruidslied, meer dan de helft van het boek. Alle acht boerenvertellingen in het grootsche kader van de eenzame rotsbergen en bergweiden. Daar leven en sterven ze, de bonken van menschen, zwijgers en gesloten karakters met sterken familiegeest en ingewortelde overleveringen; daar groeien de jongens en meisjes op, die malkaar liefhebben en dikwijls heel wat moeilijkheden te overwinnen hebben vóór ze malkaar kunnen krijgen. Menschen met een eigen merk en stempel, wel ietwat verwant met het oude geslacht van te lande in Vlaanderen. Is het misschien daarom dat ze ons zoo sympathiek zijn? Dr A. BOON, PR.

7638 Courths-Mahler, Hedwig **83**

WIE WERPT DEN EERSTEN STEEN? *Vert. uit h. Duitsch dr. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, 1929, (20 × 12) 250 blz,* *fl. 1,50*

IV — Hoofdzakelijk de geschiedenis van een verzoening. Gravin Melanie Nordegg was haar man ontrouw geweest. Deze was daarop met zijn beide dochters en een zoon uit een eerste huwelijk naar Afrika getrokken. Lange jaren daarna komen de jongste dochter en de halve broer terug in Duitschland. De levensomstandigheden brengen hen bij gravin Melanie Nordegg en de verzoening heeft plaats na wat sentimenteele inwikkelingen. Dr K. ELEBAERS, PR.

7639 Crols, Fr., pr. **86 : 37**

◆ HEEROOM'S NICHTJE EN HAAR GEZIN. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1930, (16 × 12) 158 blz.* *16 fr.*

IV — Briefwisseling tusschen Heeroom's nichtje, in dit werkje — dat als een vervolg kan beschouwd worden op: « Heeroom en z'n Nichtje », «Heeroom's Nichtje is verloofd», «Heeroom's Nichtje is gehuwd» — reeds de jonge huismoeder, maar die nog lang niet over haar gevoeligheidjes heen is, en haar ernstige evenwichtige schoonzuster. De schrijver weet de omstandigheden zoo te schikken dat om zoo te zeggen heel de gedragslijn van een katholieke echtgenoote en moeder wordt voorgesteld; daar immers was het hem ook bepaald om te doen! De taal is eenvoudig en vlot, de uitgave keurig! *Een werkje dat siellig in de*

boekerij van onze Vlaamsche huismoeders en aanstaande huismoeders een plaats verdient. Zr M. LUDOVICA.

7640 Landay, Maurice **83 : 89**

DE LIEFDE EENER TYPISTE. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, Patria; A'dam, Cohen, 1930, (20 × 14) 191 blz.* *6 fr.*

IV° — Een onsmakelijk boek over den oorlog, vol spionnen en moorden, wat vrijerij en Duitschershaat. E. B.

7641 Le Queux, William **83.0**

DE VROUW VAN DEN MISDADIGER. *Vert. uit h. Engelsch. — Utrecht, Bruna, 1928, (17 × 12) 320 blz.* *gec. fl. 1,25*

IV — Een misdadigersroman die tot in de lage, lage klas grijpt. Te midden een bende erge, hartelooze fielten, gehuwd aan een schurk van de gemeenste soort, leeft Jeanne, een reine figuur, die de martelie van zulk een leven dragen moet, tot de schurken bij de lurven gepakt geraken. Verschrikt nu niet: zij wordt verpleegzuster, en dan... de vrouw van den Minister van Buitenlandsche Zaken! Verschiet nu nog niet: haar man, de vroegere schurk, verschijnt weer ten tooneel. Eén oogenblik maar: hij wordt neergeschoten door een vorigen medeschurk. Oef! Het zweeten is uit. — Gij beseft alras in wat soort literatuur gij gezonken zit. Schrijver beschrijft niet booze of slechte daden, onderstelt ze, stapt er over heen en valt met handen en voeten in het wemelende, sensationeele realisme dat lokaast, maar ook niet sommige huwelijkstoestanden verrechtvaardigen kan. En ge draagt den eindindruk mee: Ge moet van niks meer verschieten! A. VAN DEN DRIES, PR.

7642 Olander, Anna **83**

ELSA INGWARSDOCHTER TOT HELMERSHOLM. *Vert. uit h. Zweedsch dr. A. Lukkien. — A'dam, Cohen, (21 × 15) 160 blz.* *fl. 1,90*

IV — Ergens op een heerlijk landgoed bij de zee woont een meisje, rijk en mooi, die alles heeft wat haar hartje verlangt en niets van hierboven verwacht. Door leed en lijden komt ze tot dieper inzicht van de beteekenis van het leven en met de innerlijke vrede komt ook de uiterlijke welstand weer. — Nieuwe gegevens bevat het niet: noch spannende intrige, noch effectvolle tooneelen; daar wordt zelfs wel wat veel gepredikt en het toeval moet ook al een handje toesteken om alles tot een goed einde te leiden. Toch een goed en edel boek. De geest is *protestantsch*, maar komt zelden in tegenspraak met onze gevoelens.
Dr A. BOON, PR.

7643 Ruck, Berta **83.0**

GELUKKIG IN DE LIEFDE. *Vert. dr. J. Jorissen. — Utrecht, W. de Haan, 1928, (19 × 13) 244 blz.* *fl. 2; geb. fl. 2,90*

IV — Een titel ontleend aan den tekst van een mascot, die de groote trom roert in dezen roman. Om een vriendinnetje uit den nood te redden, wil miss Threadgold uit het Londensch *Salon de Beauté* haar doosje, erfenis van Marie-Antoinette asjeblief, te hand stellen. Het komt in handen van een garage-jongen die een oogje heeft op haar. En wel bij gelegenheid van een gemaskerd bal, waar hij in optreedt om een geblaseerde miss te vervangen, 't wordt een gehaspel van herrie en vergissingen en travesti's, tot eindelijk de noodige explicaties den wardraad ontwarren. En ze trouwen! Een mondaine roman, zonder

ergernis of aanstoot, maar wuft en aldoor rammelend over liefdezaken. een doorloopende vrijage zelfs tegen heug en meug in. Ernst is er zoek in al die wemelende intrigues en verrassingen. A.VAN DEN DRIES, PR.

7644 **Scheirs, Jef** **83**

DE BOETSEERDER DER SMART. — *Aalst, bij den schrijver, Denderstraat, 1930, 2e druk, 220 blz.* *15 fr.*

IV — Deze roman verscheen als mengelwerk in « Hooger Leven »; de eerste uitgave in boekvorm was na een paar weken uitverkocht. Hier ligt thans een tweede druk voor. Van Scheirs zal men niet kunnen beweren dat hij maar één noot op zijn zang heeft. Telkens weer zingt hij een ander deuntje, of liever verplaatst hij ons in een ander omgeving. Na « Loutering », deze roman uit het leven van een artist, daarop dan « De Filosoof van Haagem ». En lukken is de... uitslag! Hier dus : het relaas van een bekeering; te Lourdes echter loutert zich niet alleen een onrein leven, maar ook een ongezonde kunstvisie. Was Gerard vroeger de boetseerder van menschenwee en levensopstand, voortaan zou hij zijn de boetseerder van Gods glorie. Een werk, dat den lezer verheft en veredelt. *Het heeft dus, ook in alle volksbibliotheken een aangewezen plaats.*

JORIS EECKHOUT, PR.

7645 **Simmings, Meta** **83.0**

LORD KENDAL'S TWEEDE VROUW. — *Utrecht, Bruna & Zoons, (Bruna's Bibliotheek), 1929, (17 × 11) 301 blz.* *geb. fl. 1,25*

IV — Cecily Gerard wordt door haar oom Dr Felix Heriot in de plaats gesteld van haar gestorven nichtje : Lady Iris Kendal. Heriot is een geldafperser. Lord Anthony Kendal merkt niets. Als alles uitkomt heeft hij zijn « tweede vrouw » waarachtig lief. Dr Heriot pleegt zelfmoord en een nieuw gelukkig huwelijk volgt uit die belachelijk-onmogelijke historie. Dat prikkelt de nieuwsgierigheid. Daarbuiten : niets.

Dr K. ELEBAERS, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

7646 **Bittremieux, Leo, C. I. C. M. Scheut** **83.8 : 266**

WIT EN ZWART. Schetsen en Verhalen uit de Kongo-Missie. *Geïll. met 5 platen. — Leuven, De Vlaamsche Drukkerij, 1930, (21 × 15) 113 blz.* *8 fr.*

V — Pater Bittremieux heeft een volkschen, boeienden verteltrant. Dit nieuwe, zooveelste boekje van hem, zal zeker weeral nieuwe lezers vinden en hun iets bijleeren over de lastige en de schoone uren van het missieleven. Het tweede gedeelte vooral is soms treffend in zijn eenvoud. Warm aanbevolen. E. BOELAERT, M. S. C.

7647 **Courths-Mahler, H.** **83**

ZE HADDEN ELKANDER ZOO LIEF. Roman. *Geaut. Vert. van A. E. C. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, 1929. (20 × 12) 256 blz.* *fl. 1.50*

V — Ze? Is een dubbel exemplaar: ge hebt daar vooreerst de Hollander Hendrik van der Straeten en de mooie Duitsche Daniela, en het gaat dezen voor den wind, heerlijk. Maar daar is ook de mooie Maere en de stille Rüdiger Lersingen, en 't wil niet vlotten tusschen beiden in het bootje. De schuld? De intrigue van den knorrepot van een oom, die den minnebrief verruilde met een helsch ding van hem. En ze lijden erg onder den misdadigen zet. Toch komt de klaarte in het misverstand, dank zij een oude algoede mevrouw. Maar daarvoor moeten wij even

naar Sumatra. Goed geconstrueerde roman, simpel uitgewerkt, maar erg banaal. Holland komt er zeer sympathiek uit. Lectuur voor allen.
A. VAN DEN DRIES, PR.

7648 **Halliburton, Richard** **91 : 83.0**

HET LUISTERRIJK AVONTUUR. *Vert. uit h. Engelsch dr. John Kooy. Geïll. met platen, — 's Hage, Servire, 1930, (23 × 16) 328 blo. fl. 3,90; geb. fl. 4,90*

V — Amerika op zijn malst. Een jonge sportieve Amerikaan bezoekt de landen der classieke oudheid, maar niet met den Baedeker of Pausanias in de handen. Neen, hij wil de oudheid her-beleven: dus loopt hij den Marathon (grootendeels in een taxi evenwel), hij zwemt over den Hellespont (deels in een bootje), hij loopt rond de muren van Troja, beklimt den Olympus en doet allerlei dingen die met den geest der oudheid heel emaal niets gemeens hebben maar die al te goed de eigenwijze verwaandheid van dit persoontje bewijzen. Wie ten andere de foto bekijkt van Halliburton-zelf met als kader het Parthenon en als achtergrond Athene, die weet er, zonder diepe psychologie al genoeg van. Niet te loochenen echter is zijn journalistiek talent om de dingen op een plezierige, groteske manier op te disschen, maar de gedurige jacht op humor valt den lezer pijnlijk. Qui chasse l'esprit, trouve la bêtise. Dr J. A. GORIS.

7649 ◆ **Scheirs, Jef** **83**

DE FILOSOOF VAN HAAGEM. *Geïll. — Leuven, Davidsfonds, (Nr. 218), 1928, (20 × 13), 169 blz.* *15 fr.*

V — Evenals Jef Scheirs' eersteling « Loutering » is ook dit boek een welverdiend sukses te beurt gevallen. In dezen roman van te lande, treedt vooral op den voorgrond: de humoristische zijde van 's schrijvers talent. Of die Scheirs een menschenkenner is! Hij ziet er dadelijk dwars door. Zijn « Filosoof » spettert van zetten, die men niet licht vergeten zal. In typen als de filosoof en konsoorten, vindt het volk volop zijn gading. Laat het den schrijver mogen aanzetten, ons nog meer verhalen van dien aard te schenken. Vele volksschrijvers hebben feitelijk niets te zeggen, dat is niet het geval met Scheirs. Bij hem loont de inhoud altijd de moeite, en de vorm is er een, die wel van hem is, en vooral altijd pittig! Deze « filosoof » is Scheirs' jongste boek; het wordt stilaan te oud om geen broertjes te krijgen. Ik zal graag peter zijn, hoor!
JORIS EECKHOUT, PR.

7650 **Weymann, Stanley J.** **83.0**

DE MAN MET DEN PELS. — *A'dam, N. V. Van Campen, (Feuilleton-Bibliotheek, Nr. 62), 1929, (17 × 11) 475 blz.* *fl. 1,25*

V — Mr Ellis, Engelsch gezant bij het Oostenrijksch Hof, en zijn sekretaris Mr Cartwright, keeren van Wagram huiswaarts in het bezit van gewichtige dokumenten, doorheen het door Davout bezette en onveilige Duitschland. Op een gegeven oogenblik worden zij gescheiden. Cartwrights wedloop met de schakers en moordenaars, uit wier klauwen hij tevens een jong meisje moet bevrijden. Heel de ladder van den politie-feuilleton. Geschiedkundig en topographisch midden, evenals afzonderlijke filmtafereelen, geslaagd. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7651 **Wodehouse, P. G.** **83.0**

PSMITH, ASPIRANT BANKIER. *Vert. uit h. Engelsch dr Jhr. R. H. G. Nahuys. — Utrecht, Bruna & Zoons, 1929. (19 × 13) 256 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

V — Wodehouse is een gekende Engelsche karikaturist. Zijn karikatuur van Psmith, aspirant bankier, schijnt ons, Vlamingen wel wat droog, ten minste in deze Hollandsche vertaling. Overigens moet de lezer ook thuis zijn in de geheimen van het cricket-spel om het boek te kunnen genieten. Louter ontspanningslectuur. Dr A. CARDYN, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

7652 **Koopmans, Marie** **83**

'N INDISCH STUDENT IN HOLLAND. Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr. Frans van Noorden. — Utrecht, St-Gregoriushuis; A'dam, Boek-Centrale (Gregoriaantje, nr. 12), 1928, (24 × 16) 174 blz.* *fl. 2*

VIA-J — Die Okko is 'n flinke jongen en Ans is 'n flink meisje, en allebei worden ze ten slotte missionaris; maar daarom is dit goedbedoeld jongensboek toch nog niet veel beter dan de ontelbaar en onleesbaar-vele andere van dat soort. Toch ook niet slechter.

E. BOELAERT, M. S. C.

7653 **Spierings, Kees** **83**

DE STER VAN BLAUW-WIT. *Geïll. met 4 platen dr. E. M. Ten Harmsen-Van der Bah. — 's Bosch, N. V. Malmberg, 1929, (25 × 16) 179 blz.* *fl. 1,50*

VIA — Kees Spierings schrijft jongensboeken van de allerbeste soort, uit het jongensleven en in jongenstaal. « De Ster van Blauw-Wit » is maar een eenvoudig voetbalverhaal, maar daar leeft een heel jong wereldje in. En lijk het in de groote wereld gaat, zoo gebeurt het ook in het kleine wereldje van de klas en de voetbalclub: daar staan ook verhevene en lage karakters tegenover elkaar. Een der spelers is jaloersch op een andere die beter speelt, vindt in een match de gelegenheid om zijn haat te koelen, maar betert zich omdat hij inziet hoe laag hij gehandeld heeft. — Evenals in de « De 6e van meneer Fransen » komen ook hier modelonderwijzers voor, die meeleven met hun jongens. — Dit *zeer prettige boek* moet zeker den besten indruk nalaten bij de jonge lezers. F. VERMUYTEN, PR.

7654 **Stamperius, J.** **83.0 : 9**

DRIE JONGENS OP EEN SCHIP. *Geïll. dr J. G. Kesler. — Alkmaar, Kluitman, (Stamperius Bibl.) 4e druk. (18×13) 160 blz.* *fl. 0,75; fl. 1.20; gec. fl. 1,10*

VI-A.-J. — Drie jongens varen onder de vakantie mee met een schipper, en beleven op die reis allerhande avonturen, plezierige en andere. Ook krijgen ze van den schipper, bij het voorbijvaren van steden en dorpen, de gescheidenis te hooren die er aan verbonden is, zoodat er in dit boek wel wat te leeren is. *Streng onzijdig* (lijk heel de Stamperius-bibliotheek), anders wel aangenaam om lezen voor jongens. F. VERMUYTEN, PR.

7655 **van Assendelft, Gerard** **83**

THEO'S PROEFTIJD. Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr. Frans van Noorden. — Utrecht, St-Gregoriushuis (Gregoriaantje, nr. 1), 1926, 2e druk, (24 × 16) 200 blz.* *fl. 2*

V-VIA — Zie recensie en aanbeveling onder nr. 1940.

VI^{B} — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

7656 Bakker-Tenthoff, W. J. **83**

DE BOKKENWAGEN. EEN FLINKE KAJUITSJONGEN. EEN HELD. OP EEN BANK. *Geïll. dr. Gonda De Haan. — Assen, N. V. Van Gorcum (Naar 't Zonlicht toe, nr. 8, 1, 2, 7), 1929, 2e druk (20 × 15) elk ± 29 blz.*

fl. 0,70; fl. 0,60; fl. 0,60; fl. 0,65

VI$_B$ — W. J. Bakker-Tenthoff weet wel hoe en wat men voor kinderen schrijven moet om hun te behagen. Deze vier werkjes getuigen daarvan. Alhoewel ze voor jongens en meisjes geschikt blijken, zijn het over het algemeen toch jongensverhalen. M. VAN COPPENOLLE.

7657 Burgers, J. W. **83**

◆ 'N PRETTIGE VACANTIE. *Geïll. dr. J. Van Wyck. — 's Bosch, Malmberg, 1930, (21 × 15) 90 blz.* *fl. 1,20*

VI$_B$ — Ja, dat's nu waarlijk 'n prettige vacantie! Elke lezer zal die graag meêmaken zoo niet in werkelijkheid dan toch in verbeelding. Heel goed geschikt voor prijsuitdeelingen (3e, 4e, 5e stj.). Het werkje van Burgers moet voor geen enkel neutraal boek onderdoen. Alles is even smaakvol: schrijftrant, illustratie en presentatie. M. VAN COPPENOLLE.

7658 De Boone-Swartwolt, I. C. **83**

UPKE DUPKE. *Geïll. met Prentjes dr. Ella Riemersma. — A'dam, Meulenhoff, (Mijn eigen Boekjes) 1929, (23 × 17) 101 blz.* *gek.*

VI$_{B-C}$ — Allerliefst verhaal prettig geillustreerd en keurig voorgesteld. Zou aan te bevelen zijn voor prijsuitdeelingen maar is wederom *beclemaal neutraal.* M. V. C.

7659 De Haan, Gouda **83**

FRITSJE'S AVONTUUR. DE KLEINE SPAR. *Geïll. dr. De Haan, G. — Assen, N. V. Van Gorcum (Naar 't Zonlicht toe, nr. 9, 10), 1929, (20 × 15) 30, 39 blz.* *geb. fl. 0,65; fl. 0,85*

VI$_B$ — Deze twee aantrekkelijke verhaaltjes ook goed geschikt voor volksboekerijen of prijsuitdeelingen leeren de kinderen eerlijk zijn en vertellen hun welke belooning dikwijls aan eerlijkheid gehecht is. Het gaat over eenvoudige luitjes. M. V. C.

7660 Labberton, Mien **83**

DE TOOVERKIP. *Geïll. dr. Gonda de Haan. — Assen, N. V. Van Gorcum (Naar 't Zonlicht toe, nr. 11), 1929, (20 × 15) 44 blz.* *gec. fl. 0.95*

VI$_{B-J}$ — Zooals de meeste werkjes van de serie: « Naar 't Zonlicht toe » is dit ook weer een heel lief nummertje dat de kinderen met vreugde zullen lezen, en waarin ze zullen leeren hoe gehoorzaamheid en vlijt beloond worden. M. V. C.

7661 van Haag, B. A. **83**

◆ WIM ZIJN KABOUTERBOEK. *Geïll. dr. H. Brons. — 's Bosch, Malmberg, 1930, (21 × 15) 94 blz,* *geb. fl. 1,20*

VI — Heel aantrekkelijk boek. Verhalen uit een kabouterboek toegepast aan het leven van een leuken jongen. Dus eigenlijk verhalen in een verhaal — wat leven en afwisseling bijbrengt. Ik denk wel dat menig kind evenals Wim enkele goede voornemens bij 't lezen van dit werkje nemen zal. M. VAN COPPENOLLE.

VI^{C} — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

7662 Hölscher, To **83**

◆ DOT DE KLEINE VRIENDIN VAN JEZUS. *Geïll. dr, Gerrits Gerard. — 's Bosch, G. Mosmans Zoon, 1928, (21 × 17) 46 blz.* *fl. 0,60*

VIc — Dot verneemt dat Jezus in de kerk woont, en trekt er op haar eentje op af om Hem te bezoeken. Het bezoek valt echter niet mee : ze meent dat Jezus niet thuis is, en komt erg teleurgesteld weer. Ze leert dan het zoete wonder der Eucharistie kennen, en bereidt zich met voorbeeldigen ijver voor tot de eerste H. Communie. — Aangewezen lezing voor kinderkens van 7 jaar, die hun eerste communie gaan doen.

F. VERMUYTEN, PR.

7663 Hölscher, T. **83**

◆ HET BOEK VAN TREES EN KEES. *Geïll. met platen. — 's Bosch, G. Mosmans Zoon, 1929, (21 × 17) 55 blz.* *fl. 0,75*

VIc — De kleine kleuters van 6-7 jaar kennen nu ook al de weelde hun eigen bibliotheek te bezitten. Het boek van Trees en Kees is weer een goede aanwinst voor hen. Trees en Kees zijn tweelingen die danig veel van elkander houden, en daarom ook mekaar duchtig plagen. De voorbereiding tot de eerste H. Communie maakt hen echter veel braver. Ten zeerste aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

7664 Van Dorsten, Maria **83**

◆ KLAAS IN HET HUIS WAAR ALLES PRATEN KON. Voor de laagste Klassen. *Geïll. — Hilversum, Brand (St. Jozef's Klasbibl., nr. 3), 1928, (19 × 13) 37 blz.* *fl. 0,40*

VIc — Klaas, een erg ondeugende jongen, wordt door een wonderkat naar een wonderhuis gevoerd, en vindt daar de straf voor zijn ondeugd. — Beginnelingen zullen veel plezier aan dit boekje beleven.

F. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS

7665 Kaakebeen, C. G. en Ligthart, Jan **87 : 84 : 4393**

REINAERT DE VOS. — *Groningen, Wolters (Van alle Tijden, nr. 3), 1929, 6e uitgave (18 × 13) 159 blz.* *fl. 1,20*

IV* — Pas drie jaar geleden verscheen de vijfde druk. Verdient als schooluitgave denzelfden lof als de vorige. In een naschrift op de inleiding worden de laatste uitkomsten over het Reinaert-onderzoek meegedeeld, inzonderheid de hypothese van P. Van Mierlo over de oorspronkelijkheid van onzen eersten Reinaert. Verder werd er in de tekstverklaring nogal wat gewijzigd en bijgevoegd. Dr A. BOON, PR.

7666 Mussche, Achilles **84**

CYRIEL BUYSSE. *Geïll. met portret dr. Frans Masereel. — Gent, Van Russelbergbe & Rombaut, 1929, (25 × 19) 106 blz.* *30 fr.*

IV — Een breed-opgezet essay over den romancier-jubilaris. Over de streek, de menschen, de verhouding van den schrijver tegenover zijn volk, het werk. Ondanks den lyrischen toon, heelemaal onpartijdig, beweert Mussche. Hij beschouwt in Buysse dengene, die ondanks een verschillende afkomst en levenskring, het eerst en het zuiverst de sociale noodwendigheden van het Vlaamsche volk heeft aangevoeld en uit

mee-voelen voor de vertrapten en de zwoegers de geestelijke en stoffelijke miserie heeft aangeklaagd waarin het ten onder ging. Niet uit literair snobisme, niet terwille van de schilderachtige effecten heeft Buysse zich tot hen gekeerd, maar uit een broederlijke liefde : zoo komt het ook dat hij ze niet idealiseert, maar ze afschildert in hun schamele armoede en hun dierlijk bestaan. Buysse is dus tot de schepping van zijn werk gekomen langs het pad van het leven zelf. Onvoorwaardelijk kunnen we die voorstelling wel niet aannemen : al is het zeker dat er in de beschrijving van de sociale toestanden in Vlaanderen een rekwisitorium kan gevonden worden tegen de hartstochtige zelfzucht van de bezitters, even zeker blijkt het dat de milde toon in de meeste werken van de eerste periode ontbreekt en dat de voorstelling alleszins eenzijdig en onvolledig blijft. Ook het gewaagde van zekere onderwerpen kunnen we nooit goedpraten. — Ondanks het voorbehoud over een paar meeningen dat dient gemaakt staan we vol bewondering voor het prachtig levensbeeld dat Mussche hier schenkt. Ook de materieele uitvoering van het boek verdient allen lof. Dr A. Boon, pr.

7667 Simons, L. **84 : 809 : 82 : 79**

Het Drama en het Tooneel in hun Ontwikkeling : 1 (tot ± 1525); 2. (tot ± 1625) de zestiende Eeuw; 3. (1625-1805). *A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur, 1921, 1921, 1927, 4 dln., (17 × 11), (18 × 12), 355, 247, 544 blz.* *1e en 2e dl. geb. fl. 3,75; 3e dl. geb. fl. 3,75*

IV* — Verdienstelijke en grootsche onderneming tot en met het derde deel (van zijn oorsprong tot ± 1805) met succes bekroond. Verdienstelijk : Nederland bezat volstrekt niets van dien aard en omvang. Grootsch : de ontwikkelingsgang van het tooneel en het drama over haast gansch de beschaafde wereld banen, is een reusachtige taak. Vooral als men eerste-handsch werk wil leveren; en alles tot de leemten toe — het Chineesch en Japaansch tooneel kwam niet in aanmerking — wijzen er op dat Simons de stof persoonlijk doorwrocht. Deze geschiedenis is vlot, boeiend zelfs, maar daarom niet oppervlakkig geschreven. Geen koud catalogeeren, geen fantasie — al kan niet elk zetje philologisch verantwoord, wat trouwens niet zoo noodzakelijk is — geen leesboek met tooneelfabels — waar samenvattingen van stukken voorkomen zijn ze gewettigd —; geen losjes in mekaar schuiven van perioden in chronologische volgorde; maar een peilen naar de tooneelstroomingen die doorheen de tijden en de landen mekaar kruisen of beïnvloeden, aanzwellen of uitsterven om weer herop te leven en in hun wenteling het spiegelbeeld te ontrollen van den cultuurstand van de volken door de eeuwen heen. Het gaat niet aan het in de drie deelen verwerkte materiaal hier zelfs bondig saam te vatten. Het volsta de groote lijnen aan te geven. 1e Deel : I. Inwijdende beschouwingen over het wezen en de kunst van het drama; II. Het tooneel en zijn inrichting; III Het Indisch (Hindoe-) tooneel; IV. Oud Griekenland; V. Het tooneel bij de Romeinen; VI. De Middeleeuwen (360 blz.). — 2e Deel : I. Algemeene Inleiding; II. Het klucht-, blij- en tooneelspel; III Het klassiektreurspel; IV. Het bloed-wraak en misdaaddrama in Engeland; V. Het romantisch historie-spel en historisch drama; VI. De treurspelen van de oppermenschelijke en voorname zwakkelingen; VII. De uitbouw van het treurspel; VIII. Het romantisch drama in Spanje (236 blz.) — 3e Deel 1625-1775; 1775-1805 : I. Het tooneel en zijn inrichting-vertoonings-wijzen; II. De grondbeginselen van het 17e eeuwsche klassicisme (bij Corneille en Vondel); III. Het romantische spel in Spanje (Calderon): IV.

Het blij-eindend treurspel; V. Spelen in klassicistischen vorm; VI. Het blijspel; VII. De nabloei van het klassicisme; VIII. Verzet tegen het klassicisme; IX. De aanbloei van den nieuwen tijd-overgang (545 blz.).

7668 Wolthuis, G. W. **84 : 82 : 79 : 809**

HET DRAMA IN DE MIDDELEEUWEN. *Geïll. met 16 platen. — A'dam, Meulenhoff, 1929, (17 × 11) 201 blz.* *geb. fl. 1,75*

IV* — Vier hoofdstukken. I Oorsprong en ontwikkeling van het Mndl. geestelijk en wereldlijk drama. II Aard en uitzicht der vertooningen. III Besprekingen der belangrijkste spelen. IV Keur-teksten. — Degelijk en nuttig werk. Het biedt ons een klaren en gezonden kijk op den ingewikkelden en steeds omstreden groei van het tooneel in de M. E. Schrijver durft het aan de tooneelschikking van dien tijd een logischen gang te laten gaan met het beleid van den philoloog-psycholoog. De jongste bevindingen in zake middeleeuwsch tooneel werden geraadpleegd, en waar de hypothese het bewijsstuk vervangt, werd er telkens op gewezen. Ik begrijp dan ook geenszins de bedoeling der goedkoope waarschuwing van den zonderlingen inleider van dit boek, A. E. H. Swaen, tegen het niet gestaafd zijn van zekere theorie. — Dit boekje moet prijken in de privaat-boekerijen van tooneelgezelschappen en critici.

Dr C. GODELAINE.

9. — Geschiedenis

7669 De Bont, A. L. **91 : 9**

SCHOOLATLAS DER ALGEMEENE EN VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS. (Ook voor het Handelsonderwijs.) *Geïll. met 100 kaarten. — Groningen, Noordhoff, 1929, 10 druk, (29 × 21)* *fl. 3,90; geb. fl. 4,90*

V — Een nieuwe uitgave van een der degelijkste geschiedkundige Nederlandsche schoolatlassen. Dat het up to date blijft bewijzen de nieuwe kaarten o. m. de souvereine Vatikaanstad, de burgeroorlog in China, de eerste Ned. vliegtocht naar Indië 1924. Warm aanbevolen.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

7670 Klinkenberg, P.. Dr. **9**

DE RESTAURATIE (1815-1830). Cultuurgeschiedenis van West-Europa. *Geïll. met 44 fig. — A'dam, Mij. voor goede en goedkoope Lectuur, (Handboekjes elk 't Beste), 1929, (18 × 11) 300 blz* *fl. 3,25*

III — De jaren 1815-1830 zagen de « restauratie » van Europa. Wat Napoleon had uiteengeschopt om het dan weer zorgvuldig bijeen te groepeeren naar zijn eigen keuze, werd in eere hersteld. De reactie tegen de Fransche Omwenteling en hare grondslagen beheerscht den ganschen tijd. Over de kultureele en politieke gebeurtenissen in Engeland, Frankrijk en Duitschland tijdens die jaren schreef Dr Klinkenberg, als vervolg op een vorig deel (Van de Franse Revolutie tot de Restauratie) drie lange essays die hij onder den naam kultuurgeschiedenis wil in omloop brengen. Het zijn zeer interessante en leesbaar geschreven hoofdstukken die de histoire-bataille gansch op den achtergrond laten. Het *anticatholicisme* van den schrijver blijkt echter al te kras opdat niet een zekere omzichtigheid weze geboden tegenover zijn werk, hoe interessant zijn overzicht en zijn citaten ook mogen zijn.

Dr J. A. GORIS.

7671 **Thys, Augustin** **9:6**

◆ ANTWERPSCHE KOOPLIEDEN EN NIJVERAARS UIT DE VERLEDEN EEUW. — *Antwerpen, de Vlijt, 1930, (20 × 15) 41 blz.* *4,50 fr.*

V — Een lijst notas over de voornaamste handelshuizen die verleden eeuw in Antwerpen floreerden. Heel instructief voor den cosmopolitischen oorsprong onzer handelswereld, het boekje brengt in zijn nuchterheid tevens een verklaring voor het franskiljonisme der leden van den « haut commerce » : het zijn meestal ingeburgerde vreemden. — De onbekende heruitgevers van deze studie hadden zonder aan de piëteit tegenover den schrijver tekort te komen, zich wel de moeite kunnen getroosten het boekje bij te werken. Zoo ziet het er maar slordig uit. Documentatie. Dr J. A. GORIS.

7672 **Walters, Jos.** **271:9**

◆ GESCHIEDENIS DER ZUSTERS DER BIJLOKE TE GENT: 1e DEEL. *Geïll.* — *Gent, Veritas, 1929, 2 dln., (23 × 16) 361 blz.* *25 fr.*

V — Welk een prachtig werk zullen we hieraan niet hebben wanneer het tweede deel dat nog ter perse is aan dit eerste mag beantwoorden. Dit eerste deel van de Geschiedenis der Bijloke behandelt de bekende instelling in haar verloop door de eeuwen heen, lettende eenerzijds op de politieke gebeurtenissen die op het leven der instelling inwerken en anderzijds op de oversten die de instelling doorheen alle die tribulatiën hebben te vertegenwoordigen gehad. De interne geschiedenis van het domein, de finantiën, de inwendige orde en zoo meer, is ons voor het tweede deel beloofd. De stof van dit eerste deel is goed behandeld, en de vele oude plannen en gravuren die den tekst komen verklaren maken het geheel tot een uiterst welkom dokumentatiewerk, dat ook, dank zij de registers, gemakkelijk te consulteeren is. Bovendien is het vlot geschreven, en geeft het den oningewijde te gepaster ure den gewenschten uitleg, zoodat het ook wel het groote publiek, en niet enkel de geschiedkundigen, bereiken zal. Moge weldra het tweede deel verschijnen. Dr FL. PRIMS, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

7673 **Arts, Jos.-M., S. Th. L., Dominicaan** **92.2**

◆ ONZE VOORBEELDEN: Eerste Reeks. — *Gent, Veritas, 1928, (23 × 16) 180 blz* *8 fr.*

V — « Zij, de heiligen, hebben waarlijk zich-zelve steeds overtroffen. Zij zijn de prachtmenschen, de buitengewoon-menschen, de meerdermenschen, maar door Gods genade. Ze zijn wat anders dan de gedroomde Ubermensch van Nietzsche ». (Bl. XVI). Dit woord van P. Arts komt u als vanzelf te binnen, na lezing van zijn zeer-interessant werk. Buitengewoon belangwekkend is de inleiding, met het oog op de levensverhalen die gegeven worden. Schrijver verklaart zijn standpunt en weet in de XXII eerste bl. zijner voorrede de verschillende kwesties, die samenhangen met de hagiographie, — van philosophisch, theologisch standpunt uit — klaar te belichten en meteen ook de mystiek erbij in te schakelen. Deze theoretische uiteenzetting is wel noodig om de levensberichten naar waarde te beoordeelen en te schatten. Deze laatste bl. der inleiding (XXIII-XXVIII) slaan meer op de documenten en de critiek daarover. De levensbeschrijvingen zijn de feitelijke uitleving van de door P. Arts vooropgestelde verklaringen en leiden ons binnen in de wondere en toch dwars-door-menschelijke wereld dezer Godsminnaars.

Het diepe inwerken dezer genade op ieders temperament is 'n heerlijk bewijs van de realiteit van het bovennatuurlijke leven. Bij velen komt dit gekende woord te binnen: « Les comtemplatifs sont les grands constructeurs ». Moge deze eerste reeks door andere worden gevolgd.
M. VAN HOECK, PR.

7674 Campbell, Henriette **92.2**

◆ CLAUDIUS DE LA COLOMBIÈRE S. J., Biechtvader en geestelijke Leidsman van de H. Margareta Maria Alacoque. *Geïll. met 11 platen. — Maastricht, Van Aelst, 1929, (24 × 15) 70 blz.* *fl. 1,25*

V — 't Is voor den mensch geen geringe eer door God uitgekozen te worden tot de eene of andere bezondere zending. Maar gewoonlijk gaat die eer gepaard met veel menschelijke tegenkanting, teleurstelling en lijden. De H. Margareta Maria Alacoque heeft 't genoeg ondervonden en ook haar geestelijke leidsman, de zalige Claudius de la Colombière, bij wien ze zooveel steun vond. Zijn heilige verstorvenheid, zijn voorbeeldige kloostergehoorzaamheid, zijn vlammend H. Hart-apostolaat schitteren vooral uit in deze geïllustreerde levensschets, pas na zijn zaligverklaring uitgegeven.
D. DE PAUW, O. P.

7675 Hammenecker, Jan **92.2**

◆ FELICITAS. — *Antwerpen, Mij Voor God en 't Volk, 1928, (19 × 14) 124 blz.* *6 fr.*

V— In « Felicitas » is J. H. opzijn best. In dit boek wordt gestreefd om de vrouw te dienen, en in de vrouw de moeder. Zij wordt gediend, aldoor en edel. Het onderwerp was kiesch, zegt schrijver, doch op zijn vraag of het kiesch genoeg werd behandeld, zal elkeen antwoorden: ja! Een boek dat elke vrouw moet lezen, elke moeder herlezen, en dat elk kristen zal ontroeren, verkwikken en versterken. En wil men wijzen op letterkundige bladzijden, dan zal men voorzeker deze niet vergeten, waarin de marteling van Felicitas en geloofsgenooten wordt beschreven. Dit mooie boek is een vrome daad.
JOZ. DE VOGHT, PR.

7676 Lajeunie, Et. Mar., O. P. **92.2**

◆ EEN HELDHAFTIG BRUIDJE VAN JESUS: ANNE DE GUIGNÉ. *Vert. uit h. Fransch dr. J. Sommer, pr. Geïll. — Voorhout, Foreholte, 1929, (21 × 15) 196 blz.* *fl. 2*

IV-V — Een bloempje. Een levend wonder. Een echt schoon, heilig kind, zóó beschreven, van zoo nabij gezien, dat men het nooit vergeet. Het 5-jarig Eerste-Communicantje, het prachtig heldinnetje van vroomheid, deugd, liefde en lijden dat op 10 jaar naar de engelen ging. Maar de geleerde schrijver heeft met merkwaardige vastheid het frissche beeld geweven op een diep stramien van het bovennatuurlijk leven. Zoo is dit boek een belangrijk stuk geestelijke vorming, krachtig opgevat en mooi vertolkt. Warm aanbevolen.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7677 Malcorps, A., Dr. en De Pillecyn, F., Dr. **92 : 266**

◆ PATER CONSTANT DE DEKEN. *Geïll. met 3 platen. — Hamme, De Pillecyn, (19 × 14) 146 blz.* *14 fr.*

V — Op het groote Bistplein te Wilryck rijst het monument van dezen ontdekker-missionaris en pas enkele maanden geleden werd aan de nagedachtenis van dezen befaamden zendeling een grootsche hulde gebracht. Dr Malcorps en Dr De Pillecyn hebben hem een ander gedenkteeken opgericht, dat zal komen te staan in het hart van de

velen die in Pater De Deken een groot man bewonderen. Pater De Deken was meer ontdekkingsreiziger dan missionaris, hij was « 'n verkenner, op zoek naar nieuwe wegen voor het Geloof » (bl. 43). Heel deze levensbeschrijving bewijst het. Het is een trekken geweest van Vlaanderen naar China, van Vlaanderen dwars door Thibet, van China naar huis, van huis naar Congo. Een rusteloosheid verteerde dezen globe-trotter; het avontuur voor God verleidde hem naar steeds nieuwe werelden. Dag voor dag wordt in dit werk de levenstocht van P. De Deken gevolgd; zijn kamp tegen de weerbarstige natuur van de Thibetaansche bergpassen en ijzige hoogvlakten wordt er in uitgevochten. Doch boven alles glanst de ster der naastenliefde die hem geleid heeft voortdurend. Het boek is zeer boeiend geschreven en wie zoekt naar doorleefde avontuur, vindt er en-veux-tu te over. Literair verzwakt het naast den Bermijn van De Pillecyn, doch dat er weer een stralende figuur van onze Vlaamsche missiehelden in het volste licht werd gesteld is een heerlijke daad van rechtvaardigheid en een trots voor ons volk. M. VAN HOECK, PR.

7678 **Persyn, Jul., Dr.** **92 : 84**

◆ HENDRIK IBSEN : 2 Deel. VAN 1874 TOT 1906. *Met portret. — Brussel, Standaard-Boekhandel (Vlaamsche Bijdragen, XXVIII) 1929, 2 dln (20 × 16) 287 blz.* *24 fr.*

IV — Van 1874 tot 1906: de volle werkzaamheid van den dichter, met, om de twee jaren, zijn boodschap aan het menschdom. Ontgroeid aan zijn vaderland waaruit hij was weggevlucht en aan zijn godsdienst waaraan zijn hoogmoed zich niet kon onderwerpen, voelt hij zich nu als Grootgermaan en treedt hij op als verkondiger van « het derde rijk ». — Om de beurt bespreekt schrijver ieder tooneelspel : stof en geestelijken inhoud, beteekenis als letterkundig werk, techniek. Na ieder stuk groeit Ibsen's bijval : omstreeks 1890 is hij wereldberoemd; zelfs in Nederland geraakt hij stilaan bekend, ten minste in het Noorden. In de twee laatste hoofdstukken een psychologisch portret en een poging tot synthese van het literair werk. — Voor degenen die met het werk van den groten Noor willen kennis maken, een inleiding die niet kan gemist worden.
Dr A. BOON, PR.

7679 **Pini, Giorgio** **92 : 32**

BENITO MUSSOLINI. Met een inleiding van Romano Nob. Guarnieri. *Vert. dr. Mary Robbers. Geïll. met 6 pl. — A'dam, Elsevier, 1927, (20 × 15) 88 blz.* *fl. 1,25*

V — Een gloedvolle levensbeschrijving van den dictator, in het teeken eener vlammende bewondering. Maar hoe grooter rol iemand speelt, hoe meer afstand er zijn moet om zijn historische beteekenis vast te stellen. Als voorloopige inlichting van de gezegde zijde uit schijnt het een beste werk. Maar ook niets meer. Dr FLORIS PRIMS, PR.

N. B. — Het ruttje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

Meesterwerken uit de Wereldliteratuur

BAUMANN, E.: De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, K.: Davida Birot	14,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.: Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
DELLE GRAZIE, M. E.: De Witte Vlinders van Clairvaux	18,—
FEDERER, H.: Juffrouw Theresia	15,—
GOYAU, G.: Ozanam	7,—
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Claudia	7,—
KAISER, Is.: Rachels Liefde	12,—
» Onze Vader	15,—
PRAVIEUX, J.: De nieuwe Dokter	12,—
» Wat de Vrouwen van een Man maken	14,—
SZABO, M.: Appassionata	15,—
» De Roman van het Land	20,—
TORRUND, J.: Naar Zonneland	22,50

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak: haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO **Prijs: 2,50 fr.**
Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opzienster bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE
& BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1928: 55 frank.
BEHEER: NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz'
— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

MOR. MESCHLER. — De H. Pinkstergave 43,58
LUC. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker 32,50
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
B. K. MOLKENBOER. — Verzen 15,00
J. MULS. — De Gruweljaren 1914-1916 15,00
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
J. NIEUWENHUIS. — Einde van een Jongensoorlog 14,00; geb. 21,50
H. OBBERBAUCH. — Zoo wordt ge volmaakt 7,00
TH. OHLMEIER. — Zoo komt ge vooruit 3.00
L. OPDEBEEK. — Op Reis in Vlaanderen 15.00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
M. PHILIPPI. — Parochiale vrouwelijke Hulp 15,00
M. SABBE. — Het Proza in de Vlaamsche Letterkunde 5,00
AUG. SANDREAU. — Ideaal Zieleleven 20.—
L. SENDEN. — Uit het Rijk der Mieren. 2 dln. elk 15,00
W. SHAKESPEARE. — Koning Lear. Vert. dr. Dr Lauwers. 15,00
A. STUBBE. — Rubens 18,00
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
J. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metselaar. geb. 71,00
J. F. en J. B. VAN DER STRAELEN. — De Kronijk van Antwerpen (1770-1819) 25,00
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
J. VAN LIMBERGEN.—Van wondere Dingen 7,50
C. VERHAGEN. -- Theoretische Cursus voor Horlogemakers 65,50
B. VERHOEVEN. — Guido Gezelle, vader van het nieuwe Vlaanderen 27,50
H. VERRIEST. — Twintig Vlaamsche Koppen. 2 dln. elk 7,50
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
E. VERWIMP. — De wreede Missie 9,00
IS. VOGELS. — Zielkunde, 2 dln. elk 15,00
VON KEPPLER. - Meer Vreugde geb. 21,50
A. VON RUVILLE. — Mijn Terugkeer tot de H. Kerk 7,50
FR. VERMUYTEN. — De Eenvoudigen onderwezen 10.—
AL. WALGRAVE. Leven van Guido Gezelle : 1e dl. 36,25
W. WALLACE. — Langs Oostersche Paden 18,00
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
JOS WOUTERS. — Radio-Activiteit en Radio-Elementen. 1,50
X. — Het Eerstnoodige geb. 8,50
» Letterkundige Almanak voor 1930 35,—
» De Pelgrim : Lente 25,—
» Standaard-Catalogus 25,00
» Wat iedereen weten moet van Aflaten enz. 2.50

Elke Openbare Boekerij, **Ieder intellectueel Vlaming**

ZOU MOETEN BEZITTEN

MODERN WOORDENBOEK

Taalkundig, Encyclopedisch, Geïllustreerd

door **P. J. VERSCHUEREN S. J.,**

Dr. L. GOEMANS en **Dr. L. BROUNTS**

waarvan het 1e Deel van de pers kwam

Prijs bij inschrijving, in sierlijken band: **45 frank**

Te bekomen bij A. S. K. B.

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** geb' 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E.B ELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** geb. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

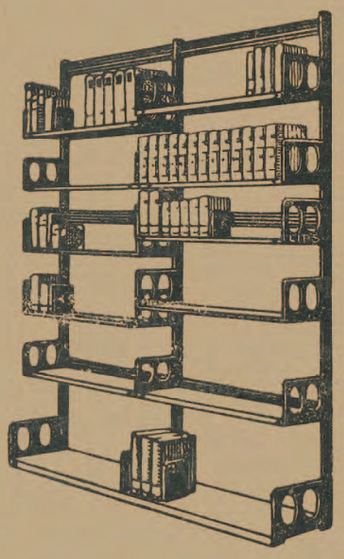

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

UITGAVE VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN - DEN HAAG

S. VAN MILLIGEN

Ontwikkelingsgang der muziek van de oudheid tot onzen tijd

met medewerking van

SEM DRESDEN

Derde Druk

Prijs gebonden in heel linnen gld. 12,90

in half leer gld. 2,00 hooger

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

R°NE° organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR. W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR. W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Volksromans, Novellen en Verhalen

BJ. BJÖRNSON. — Bruidslied fr. 9,—
JOZ. BOON. — Peerke Donders 11,—
W. BUTLER. — Roode Wolk 10,—
CHAMPOL. — Roeping 10,—
R. DE CLERCQ. — Rootland, 2 dln. samen 15,—
C. DE JONG. — Bij de Waskaarsen 29,—
D. GERARD. — Dorpskoningin 12,50
M. GERARD. — Koning van Scud 12,50
J. GREGOIRE. — Moeder Majelle 27,50
J. GRIETENS. — Landsche Vertellingen 8,50
» Van Reuzen en Menschen 8,50
E. GROS. — Onderwijzer van Hartenhausen 10,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 15,—
» De Put 10,—
MAYNE-REID. — Jacht op het Witte Paard 17,50
K. MEEKEL. — Melkoorlog 32,50
SCHEEPENS. — Strijd om een fortuin 10,—
» Tosca, de pleegdochter van den Boschwachter 6,—
J. SCHEIRS. — Boetseerder der Smart 15,—
A. SIEBENSTERN. — Gevangenen der Apachen 13,—
A. SNIEDERS. — Naar Cayenne 7,25
SOELASTRI. — Saparmi. 'n Film uit Midden-Java geb. 27,50
J. SPILLMANN. — Zwarte Raadsheer 7,50
L. SWERTS. — Laatste Weerwolf 7,—
H. TENWOUDE. — Bultenaar 4,50
A. THIRY. — President van het Vliegende Wiel 9,—
F. VAN DEN HEUVEL. — Eén onder Weinigen 8,—
A. VAN DER CRUYSSEN. — Beproefde Harten 7,50
» Fortuin 7,50
» Gheel 7,50
» Jonge Kunstenaar 7,50
» Moeder Geertrui 7,50
» Uit hoogere Standen 7,50
» Vondeling 7,50
J. R. VAN DER LANS. — Lood in 't Hart, 2 dln. 8,—
MEVR. VAN DER LANS. — Meersener Bende 7,50
J. VAN MERLE. — Jadwiga Radsiwill 8,—
H. VAN MERLET. — De Soutane 21,—
E. VERMEULEN. — Dieperik 12,50
J. A. VESTERS. — Bestedeling, 2 dln. elk 8,—
VON ADLERSFELD. — Trix, 2 dln. samen 20,—
E. WALLACE. — Negen Mannen 10,—
F. WHITE. — Verbroken Graf 10,—
COL. YVER. — Geheim der Zaligheden 36,—
J. ZWETSLOOT. — In Dagen van Vervolging 10,—
» Lot uit de Loterij 10,—
X. — Cecile 10,—
» Een Geheim 4,50
» Geheim van den Smokkelaar 10,—
» Huwelijk te Middernacht, 3 dln. elk 4,50
» Veelbewogen Leven 10,—

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om omiden rug der boeken te plakken

van 7 verschillende breedten 4 fr. de 100

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.4.50 ; geb. fr. 6.—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. 7.—
3. Mijn Professor. fr. 7.—
4. Mijn Vacantie. fr. 7.—
5. Mijn Makkers. fr. 7.—
6. Mijn Vriend fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Letgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.— ; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis :** I. Papini enz. fr. 7.50

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
Juni 1930

VI

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar**: II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden**. Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad**. (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927**. fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn**. Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje**. Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis**. Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam**. Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde**. (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen**:
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 4.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom**. fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja**. Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik**. Volledige geïllustreerde uitgave, vert. dr. Dr L. Scharpé fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven**. Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin**. fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux**. fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven**. Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man**. Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa**. Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen**. Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef**. Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia**. Roman. fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde**. fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor**. Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland**. Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan**. (2e druk) fr. 13.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo**. fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen**. Vert. dr. Fr. Vermuyten, pr. fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder**. (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen**. (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk**. fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur**. fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e en 4e deel. elk fr. 5.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

R. H. Benson's Werken

hooren thuis in elke Katholieke Boekerij

Benson, R. H. —	De God der Wereld	fr. 62,50
» —	De hooge Weg	fr. 19,50
» —	Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
» —	Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
» —	Gezift als Tarwe	fr. 17,00
» —	De nieuwe Dag	fr. 29,00
» —	Het onzichtbare Licht	fr. 15,00
» —	Roeping	geb. fr. 15,00
» —	Wat was het ?	fr. 15,00

Te bekomen bij A. S. K. B.
CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Romans

BRUCE, Ch. — Tropenliefde	fr. 22.50
CHESTERTON. — De krankzinnige Rechter	15.—
» De vliegende Herberg	17.—
CONRAD, J. — Het Kapersnest	17.—
CORDENS, F. — De slapende Boeddha	39.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14.—
HAUGEN, Chr. — Reis naar de Planeet « Ken »	7.50
HULSMANS, A. — Droomleventje	22,50
RUTTER, Owen — Gouden Regen	15.—
PINKERTON. — Fort-Mystery	15.—
SCOTT, Leroy. Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20.—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15.—

Te bestellen bij A. S. K. B.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur. Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragick* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat de oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs: 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. GODELAINE.

Prijs: 27 frank

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

NIEUW!

DE MOEDER

DER VERNIEUWDE MENSCHHEID

door Bas. DE CRAENE

schrijver van « Evangeliebeelden », « Zijn Getuigen » en « Simon-Petrus.

Degelijk van gedachtengang, verzorgd van vorm.
Boeiend als een roman.
Ruim geïllustreerd en grootsch van opzet.

Prijs : 100 frank

Nieuwe Romans en Verhalen

HAROLD BINDLOSS : In duister Afrika	fr. 12,	E. PHILLIPS OPPENHEIM : Geldkoningen	12,—
D. M. BOWER : De lachende Cowboy	12, —	» Het gouden Web	12,—
» De laatste Strijd	7,25	» Vreemde Compagnons	12,—
R. BUCHANAN: Winternacht	12,—	SEAMARK : De Wraak van Damon Grey	10,—
F. N. BURNETT : De kleine Lord	12, —	A. SWAN : De Lieveling der Fortuin	10,—
» De kleine Prinses geb.	21,75	L. TRACY : Godenzoon	7,25
M. CRAWFORD: Haar Geheim	12,—	» Het Huis om den Hoek	7,25
FR. CROLS: Heerom's Nichtje en haar Gezin	16,—	» Het Regenboogeiland	12,—
» Uit den Maalstroom der Grootstad	5,—	JOH. VAN WOUDE : Hollandsch Binnenhuisje	30,—
H. DAY : De roode Laan	10, —	G. VIRRÉS: De gloeiende Heide	12,—
O. FEUILLET : Geknechte Adel	12, —	EDG. WALLACE : De Diamantrivier	12,—
CAPT. FRANK : De Zonen der Zee	18,50	» Valsch Geld	12,—
B. HARRADEN : De Vogelaar	12,	FR. M. WHITE : De Stempel der Stilte	7,25
A. HURSCHKA : De geheimzinnige Misdaad	10,—	» De vijf Knoopen	10,—
E. PHILLIPS OPPENHEIM : De Andere	12,—	» Waar Liefde woont	7,25
E. PHILLIPS OPPENHEIM : Het Geheim van Dr Marx	12,—	W. WOOD : De Man zonder Gehengen	10,—

Een bijzonder mooi boek voor jonge dames

DROOMLEVENTJE

door ANNIE HULSMANS

Prijs : 22,50 frank

Werken van Fritz Reuter

Anekdoten en Rijmpjes, 2 dln.	elk fr. 17,—	De Reis naar Konstantinopel	fr. 17,—
Hanne Nüte en de kleine Poedel	17,—	Twee vroolijke Geschiedenissen	17,—
Mijn Leerjaren op het Land, 2 dln.	elk geb. 15,—	Zijn Doorluchtigheidje	17,—
De Reis naar België en Geen Thuis	17,—		

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Pas verschenen :

Heeroom's Nichtje en haar Gezin

door Fr. CROLS

Prijs : 16 frank

Van actueel Belang :

DE STRIJD VAN HENDRIK VIII OM ANNA BOLEYN

door E. H. M. DAISOMONT

Prijs : **20 frank**

EEN KOOPJE !

Op een Troepschip naar Indië

door JOZEF FESKENS

Nog enkele exemplaren tegen **8.50 frank.**

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door Dr. J. Caeymaex

Prijs : 11 frank

Te bekomen bij A. S. K. B. :

Zwart-verlakte IJzeren BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken

van 7 verschillende breedten 4 fr. de 100

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.4.50 ; geb. fr. **6.—**
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. **7.—**
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. **7.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. **9.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. **14.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. **18.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. **12.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. **11.—**
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Francesco.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. **8.—**
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. **7.—**
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. **7.—**
3. Mijn Professor. fr. **7.—**
4. Mijn Vacantie. fr. **7.—**
5. Mijn Makkers. fr. **7.—**
6. Mijn Vriend fr. **7.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. **9.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. **10.—**

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. **8.—**
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. **8.—**
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. **10.—**

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. **10.—**
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. **11.**
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. **6.—**
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. **8.—**
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. **5.—**
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. **6.—**

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel **12.—**; 2e deel fr. **7.50**
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. **9.—**
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. **13.50**
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. **20.—**
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis : I. Papini enz.** fr. **7.50**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Verhalen en Novellen

S. ABRAMSZ. — Veertien Dagen op een IJsschots fr. 36,25
H. ANTONSEN. — Zijn Plicht gedaan 19,—
GR. ASHTON. — Ras 37,—
A. ASKEW. — Wilde Sheba 7,25
R. BENSON. De God der Wereld 62,50
TH. BOGAERTS. — Brusselsche Krabbels 20,—
» De schalmeiende Dood 12,—
P. BOURGET. — Onze Daden volgen Ons, 2 dln. elk 21,75
A. BROECKAERT. — Roomdale's Jongelieden 2 dln. samen 32,50
DR. W. BROECKAERT. — Doktershumor 10,—
R. BUCHANAN. — Een Winternacht 12,—
M. BURG. — De kleine Hertog 18,25
G. K. CHESTERTON. — Wie is Donderdag? 4,50
E. CLAES. — De Fanfare de « St.-Jans-Vrienden » 8,75
JEF CLAES. — De geestelijke Bruiloft 20,—
ST CLAES-VETTER. — Vroeg Schemer 7,25
V. CLEERDIN. — Idealisten 26,—
A. COOLEN. — Kinderen van ons Volk 32,—
F. CORDENS. — Nachtvorst 32,50
» De slapende Boeddha 39,—
M. CRAWFORD. — Haar Geheim 12,—
W. DAM. — Bernard de Vondeling 12,50
R. DANIËLS. — De Penge 12,—
M. DELLY. Twee Zielen 26,—
F. DE PILLECIJN. — Pieter Fardé 12,—
P. D'IVOI. Naar het land der Druzen 20,—
» De Meester van de Blauwe Vlag 20,—
» Miss Mousqueterr 20,—
N. DOUMEN. — 'n Geheimzinnig Levensraadsel 19,—
H. EECKEL. — t' Onzent in 't Westland 35,—
C. EECKELS. — De Maalstroom 20,—
A. ENTBROUKX — De wonderbare Rit 18,—
O. FEUILLET. — Geknechte Adel 12,—
FR. FINN. — Tom's Weddenschap 2,50
M. GIJSEN. — Uit het Hart van Brabant geb. 29,50
B. HARRADEN. — De Vogelaar 12,—
HEADON HILL. — Achter een Masker 7,25
» Het Huis in het Ravijn 7,25
L. HEIBOS. — De Rosse 3,75
TH. HUET. — De verdwenen Koerier 7,—
R. JAENEN. — Vertellingen 7,50
J. JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,—
J. KIEVIT. — Fulco de Minestreel 22,50
M. KOENEN. — Stormenland 71,—
M. KOOPMANS. — Deugniet, Durfniet en Dappere Daden 29,—
» De Katoenkoning 26,—
» Om Heuvelen vol Kunst 26,—
H. KRAFT. — De Majooraatsheer 36,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 16,—
K. MEEKEL. — Van Cowboys en Pioniers 36,—
MELATI VAN JAVA. — Haar Held 16,—
» Toch Een 17,50
» Zwervertje 22,—
EL. PORTER — Polly-Anna 32,75
» Polly-Anna's Juweelen 32,75
» Polly-Anna's Lenteleven 32,75
» Polly-Anna's Oranjebloesems 32,75
R. PAINE. — Zwartbaard de Boekanier geb 30,—
O. RUTTER. — Gouden regen 15,—
J. SCHEEPENS. — Tosca 6,—
A. SIENBENSTERN. — De Gevangene der Apachen 13,—
J. SIMONS. — Herleven 15,—
» De laatste Flesch 9,—
AUG. SNIEDERS. — De Voetbranders 5,75
ST. STREUVELS. — De Aanslag geb. 15,—
» Genoveva van Brabant 7,50
» Kerstvertelsel 15,—
» Mijn Rijwiel geb. 15,—
» De Werkman geb 15,—
FR. TRELLER. — Het Kind der Prairiën 15,—
H. T'SAS. — Donderbeestje 20,—
» Op den Tweesprong 15,—
J. R. VAN DER LANS. — Als Hartstocht drijft 30,—
MEVR. J. R. VAN DER LANS. — De Meerssenerbende 7,50
M FR. VAN LEER. — De Vriend 9,—
MAX VAN RAVESTEIN. — Stofgoud 29,—
EDW. VERMEULEN. — Caïn's Zonde 12,—
» Het betooverd Hof 18,—
» Trimards 12,—
» De Vracht 18,—
» De Zotte van 't A beelen hof 18,—
» De zwarte Pokken 18,—
G. VIRRES. — De gloeiende Heide 12,—
E. VON ADLERSFELD-BALLESTREM. — Trix 20,—
E. VON HANDEL-MAZZETTI. — Rita's Brieven. 3 dln. geb. samen 33,—
J. VON EINBECK. — Een Pionier van het Kruis 12,50
KAN. VON SCHMID. — Eerste Honderdtal Verhalen. 2,—
» Tweede Honderdtal Verhalen 2,—
» Derde Honderdtal Verhalen 2,—
» Roza van Tanneburg 7,50
EDG. WALLACE. — De negen Mannen 10,—
I. WEEREN. — Viooltje 11,—
P. WESTERMAN. — De Koning der Zee geb. 20,75
A. WIBBELT. — De Pastoor van Driebeek 31,—
FR. WHITE. — Het verbroken Graf 10,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN. — Kiezen of deelen 27,50
W. WOOD — Irisis 7,25
C. YVER. — Het Geheim der Zaligheden 36,—
J. ZWETSLOOT. — Het Lot uit de Loterij 10,—
X. — Als het Wintert 15,—
» — Het Geheim van den Smokkelaar 10,—
» — Onze Jongens- en Meisjesboeken, 12 deeltjes samen 12,50

Elke Boekerij die op de hoogte wil zijn, moet de VOLLEDIGE WERKEN bezitten van

GUIDO GEZELLE

in de prachtige JUBILEUM-UITGAVE
in 18 deelen van ± 260 bladzijden elk

TE BEKOMEN BIJ

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

tegen den spotprijs van **25 frank per deel**

Slechts te betalen om de maand, bij 't verschijnen van een deel, mits inschrijving op heel de uitgave.

Inschrijvingen spoedig in te zenden a. u. b.

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

Meesterwerken uit de Wereldliteratuur

BAUMANN, E.: De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, K.: Davida Birot	14,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.: Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
DELLE GRAZIE, M. E.: De Witte Vlinders van Clairvaux	18,—
FEDERER, H.: Juffrouw Theresia	15,—
GOYAU, G.: Ozanam	7,—
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Claudia	7,—
KAISER, Is.: Rachels Liefde	12,—
» Onze Vader	15,—
PRAVIEUX, J.: De nieuwe Dokter	12,—
» Wat de Vrouwen van een Man maken	14,—
SZABO, M.: Appassionata	15,—
» De Roman van het Land	20,—
TORRUND, J.: Naar Zonneland	22,50

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

AUGUSTA DE WIT

NUMMER 6 ACHTSTE JAARGANG JUNI 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank, — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

HANS CHRISTIAAN ANDERSEN

1805 — 1875

« Het was den tweeden April van het jaar 1805 dat in een klein, arm vertrek van een huisje in Odense een jongen geboren werd; die jongen was ik : Hans Christiaan Andersen. Mijn vader, slechts 22 jaar oud en schoenmaker, was een zeer begaafd mensch, een echt poëtische natuur; mijn moeder, eenige jaren ouder, had een hart vol liefde. Het kamertje waarin ik mijne kinderjaren doorbracht was zoo klein dat het bijna heelemaal gevuld was door het rek met schoenmakersgereedschappen, de tafel en stoelen en het bed, maar de wanden waren geheel bedekt met platen, en boven het rek had mijn vader een boekenplankje getimmerd, dat zijn lievelingsboeken bevatte... »

« Uren lang kon ik op mijn klein stoeltje onder de rozen zitten die groeiden in een grooten houten bak welke in de dakgoot stond... Ik bleef eenig kind en werd vreeselijk verwend, want mijn vader gaf mij in alles toe. 's Zondags maakte hij poppetjes en kleine theaters voor me, en las me voor uit Holberg en uit de sprookjes van Duizend en één Nacht, en dan gingen wij samen naar buiten, naar het bosch... »

« Dagelijks kregen wij bezoek van grootmoeder, een stille, buitengewoon beminnelijke vrouw met zachte, blauwe oogen en met een fijn, sierlijk figuurtje. Grootmoeder had mij innig lief en begreep mij. Uren lang kon ik kijken in haar zachtglanzende oogen... »

« Bijna nooit kwam ik met andere jongens samen, en zelfs in de school nam ik nooit deel aan hun spelen, doch bleef altijd maar stil binnen. Ik was een zonderling droomerig kind, dat de gewoonte had zoo dikwijls met stijf gesloten oogen te loopen, dat de menschen ten slotte dachten dat ik een zwak gezicht had... »

« Een oude helderziende vrouw voorspelde mijn moeder uit kaarten en koffiedik mijn toekomst: « Uw zoon zal een groot man worden, zei de oude, en hem ter eere zal Odense eenmaal geïllumineerd worden... »

« Het was alsof van dien dag af de zon altijd in mijn hart scheen. Ik voelde mij zooveel rustiger en zekerder, en het werd zoo heel duidelijk, wanneer ik op mijn vroeger leven terug zag, dat een liefhebbende Voorzienigheid over mij waakte, dat alles voor mij geleid werd, en hoe vaster deze overtuiging in mij werd, hoe veiliger ik mij voelde. Nu begon mijn eigenlijke, stralende jeugd pas... »

« Mijn leven is een mooi sprookje geweest, even rijk als gelukkig, en wanneer ik als jongen, een machtige fee ontmoet had en deze mij gezegd zou hebben : « kies je een loopbaan en een levensdoel, en ik zal je al naar de mate van je geestes- en verstandsontwikkeling beschermen en leiden! » — dan zouden mijne omstandigheden niet gelukkiger, beter en verstandiger kunnen geleid zijn geworden. Mijn levensgeschiedenis zooals ik die nu hier neerschreef, zal de wereld zeggen wat zij mij gezegd heeft : er bestaat een liefdevolle God, die alles ten beste leidt ».

Een vijftigtal regels van Andersen over zichzelf uit zijn boek : « Het Sprookje van mijn Leven ». Het mooiste dat hij ooit schreef toen hij in Juli 1846 in de volle rijpheid van zijn leven Duitschland, Oostenrijk, Zwitserland, Italië en Frankrijk doorzwierf en in een verloren dorp van de Pyreneeën in een landelijk hotel tusschen de bergen terugkeek naar het verleden. Dat is de genade van Andersen: hij was niet alleen een goed mensch en een hoogstaand kunstenaar, maar hij was een van dezen zooals niet elke eeuw er een kent; hij mocht getuigen: mijn leven was goed; ik heb geleefd met God vóór mijn oog; ik ben door alles en altijd overweldigend gelukkig geweest. En daarom was dit groote voorrecht het zijne: hij mocht tot de kinderen spreken; hij was de kunstenaar van het kind : ook een genade zooals God ze niet elke honderd jaren aan een mensch gunt. Dat is het diepe geheim van Andersen's wezen : hij was een mensch met een reine kindernatuur die, toen hij zeventig was en vanop zijn sterfbed den langen weg van zijn leven terugkeek, nog hetzelfde rein en argeloos kinderhart droeg van toen hij zes jaar oud was en luisterde naar de vertelsels van zijn vader in de lage duistere huiskamer, of knutselde aan zijn poppentheater. Hij was niet alleen een kindervriend, hij was zelf een kind vol overgave, deemoed, trouw en genegenheid. Hij was een kind van de verrukking en de verwondering : hij ging geen stap in zijn leven of alles openbaarde zich als nieuw. Hij droeg God gedurig met zich; als reine van hart zag hij God. Zijn weg was de koninklijke weg van het kindzijn. En hij was één en veertig jaar oud toen hij de woorden schreef die een twintigjarig mensch nu verbijsteren : « Het is een genot te leven en aan God en de menschen te gelooven, en het is geen ijdelheid wanneer ik uitjubel hoe heerlijk ik het gehad heb en hoe goed en lief iedereen voor mij was, en God heeft zijn zegen in mijn werk gelegd. Een gelukster

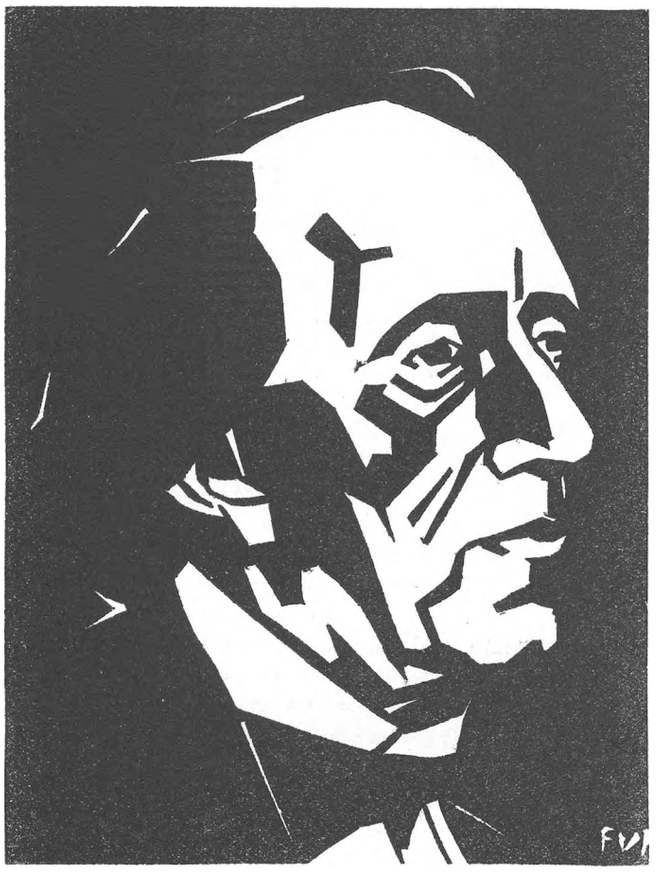

HANS CHRISTIAAN ANDERSEN
(1805-1875)

heeft boven mij gestraald, want duizenden verdienden het beter te hebben dan ik, en ik begrijp zelf niet, waarom juist mij zooveel vreugde ten deel is gevallen. God en den menschen mijn dank ervoor!... »

Deze facette van Andersen's wezen wenschte ik in deze bijdrage naar voren te brengen, nu hij de wereld door gefeest wordt ter gelegenheid van de honderd vijf en twintigste verjaring van zijn geboorte. Nu de poëzie door den triomf van het verstand over het gemoed en het wegcijferen van het gevoel en de verbeelding uit het dagelijksch leven en zijn attributen, lyrisch dreigt ten onder te gaan, is het haast een mirakel hoe de kinderkamer en de oude kinderjufvrouwen de bondgenooten geweest zijn van Andersen om ten minste bij het kind de fantasie en het gevoel te redden. Bedenk dat de deftig-strenge

oude heer Hiëronymus van Alphen plechtig de periode van de nutspoëzie had ingezet in Nederland, juist vóór dat Andersen voor den dag kwam met zijn speelsche kinderlijke vertelsels; bedenk de verontwaardiging van de vreeselijk-ernstige kinderpedagogen van dien tijd wier vroegwijze slachtoffers met nadenkenden rimpel op het voorhoofd van de strakke studie, op hun vierde jaar twee klassieke en op hun zevende jaar vier, vijf moderne talen kenden — lees de getuigenissen van Rhijnvis Feith, Bilderdijk, Jacob van Lennep — en als verpoozing de pedante en wijsneuzige kindergedichten van dien tijd te lezen kregen die ze onder vaders bewonderende goedkeuring opzeiden:

« Geen geld bekore ons jong gemoed,
maar heiligheid en deugd »

of :

« Die telkens in den spiegel ziet
en zich met schoonheid vleit
beseft de ware schoonheid niet
maar jaagt naar ijdelheid »

bedenk de verontwaardiging van de meesters uit die jaren die geleerd hadden in een kind niet anders te zien dan een volwassen mensch in kleinere proporties, en ineens vertellingen in handen kregen die begonnen : « Boem! daar vloog iets tegen de deur... » — « Er kwam eens een eend uit Portugal aan; sommigen zeiden dat hij uit Spanje kwam, maar dat blijft hetzelfde... » Wie begon er nu een vertelling met te zeggen — laat staan te schrijven : « Zoo, nu beginnen wij. Als wij aan het eind van ons verhaal zijn, dan weten we meer dan wij nu weten... »?

In de middens van die verstandige, pedante, grootemenschachtige kinderen moeten die sprookjes een revelatie geweest zijn: het kind moet het kind zichzelf opnieuw ontdekt hebben. Dat is nu reeds een eeuw lang de rol van dezen genialen man: het kind levend te houden in een tijd van vroegwijze kinderen, mekanieke treinen, mecano's, elektrische speelgoedmoteurs en padvinderij; in een tijd dat een zevenjarige knaap al weten moet hoe van een tram te springen en hoe een automatische telefoon te gebruiken; hoe een radio in te schakelen en een lekke fietsband te herstellen; in een tijd dat dag in dag uit tientallen menschen zoogenaamde kinderboeken fabrikeeren naar vastgelegde formules en recepten, en bij prijsuitdeelingen wel boeken worden gegeven waarin ge de geschiedenis kunt lezen van Henri Ford of het leven van den uitvinder der stoomturbine, maar vertelsels geweerd worden als kinderachtig en onpedagogisch. Het zijn taaie werken die het een eeuw lang volhouden tegen den tijdgeest en nu nog zoo frisch en oorspronkelijk zijn dat ze even zoo goed in dit jaar negentienhonderd dertig zouden kunnen geschreven zijn; het zijn taaie vertelsels die het nu nog uithouden tegen de geleerde veroordeelingen van het sprookje door autoriteiten als Montessori en Ligthart. De

valsche en eenzijdige waarheids- en realiteitszin hebben het sprookje doen veroordeelen als gebouwd op louter fiktie en van daar uit als overbodige prikkel van de fantasie die in eenzelfde pennetrek als een minderwaardig en ziekelijk element getaxeerd werd. Alsof de realiteit der dingen er niet vroeg genoeg op aanstuurt te doen gelooven dat alleen het stoffelijke waarde heeft in het leven; alsof het niet juist een dringende eisch is, front te maken tegen de haast overal-aanvaarde stelling dat we de jeugd moeten leeren zich aan te passen aan de werkelijkheden van het leven; alsof die realiteit zelf geen fiktie is waartegen we ons dag aan dag scherper dienen te verzetten. Dat is ten slotte de hoogste beteekenis van de figuur van Andersen: hij is de kindervriend, want zelf was hij het eeuwige kind. « Er behoort moed toe om talent te bezitten » schreef in den tijd Georges Brandes. Hans Andersen is een van dezen welke dien moed hadden. Hij schreef en vertelde met naïeve geestdrift en kinderlijke vreugde hoe hij de vriend was van zooveel grooten en machtigen, kunstenaars en geleerden; hoe hij door hen ontvangen en gewaardeerd werd; hoe gelukkig hem dat alles maakte, en herhaaldelijk schreef hij in zijn boeken en zijn brieven: « ik voel mij onbeschrijfelijk gelukkig en begenadigd »; « naarmate de kunst en het leven mij klaarder geworden zijn en het bewustzijn dus groeit, stroomt er meer zonneschijn van buiten in mijne ziel binnen »; « zielerust en vrede en geloof zijn in mijn hart gedrongen »; « ik voelde mij klein tegenover God die mij met zulke groote genaden gezegend had ». Hij is de eenige kunstenaar die dit ooit heeft mogen schrijven; hij is de eenige mensch die van zichzelf getuigde dat hij zijn leven niet zou verlangen te herbeginnen, omdat hij dit niet anders zou kunnen wenschen dan het geweest was.

Aan het koninklijke kind Hans Andersen, wiens hart God heeft geraakt met zijn vinger en wiens voorhoofd Hij geteekend heeft met het teeken van het genie, dat hetzelfde teeken is als dit van het kindzijn, den groet van alle grooten voor wie zijn sprookjes het eerste geestelijk brood geweest zijn; de groet van allen die zich nog iets herinneren van de zon en de vreugde welke zijn vertelsels in hun leven brachten; de groet van de kleinen die dezen avond inslapen met den glimlach op hun schuldeloos gelaat om den mooien droom van het kleine zeemeerminnetje en het verrukkelijk vertelsel van den nachtegaal van den Chineeschen Keizer.

AUGUSTA DE WIT

In de na-tachtiger romanliteratuur die in Nederland zulke talrijke en uiteenloopende vertegenwoordigers telde zijn twee figuren van bizondere beteekenis, die buiten de gewone indeeling vallen van de naturalistische romankunst van het einde der vorige eeuw: de realistische

beschrijvende roman; de pessimistische en de fatalistische roman. Twee voortreffelijke stylisten, niet minder hoogstaande dan hun doorluchtige en roemvolle tijdgenooten die Emants, Coenen, de Meester, Querido en Couperus heeten, — en naar den geest zeer duidelijk onderscheiden van deze naturalisten, door hun groote liefde tot het leven, hun mild begrijpen van de schamelen en de waarachtige en diepe menschelijkheid die uit hun werken spreekt: Jacobus van Looy, de zoo pas overleden vijf en zeventiger, en Augusta de Wit, de zes en zestigjarige prozadichteres, in wiens werk de Aziatische beschouwing zich vereenigt met een klaar-psychologisch inzicht in de ziel van den mensch : een huwelijk van de lyriek en den mystieken zin van het Oosten met het nuchtere levensinzicht van het Westen.

Vooreerst — voor wie de burgerlijke stand en het privaat leven van den kunstenaar een voorwaarde van begrip van het werk is — : Augusta de Wit werd geboren te Siboga (Sumatra) in 1864; studeerde in Holland, te Londen en te Cambridge. Vanaf 1894 tot '96 was ze leerares in het Engelsch en het Duitsch aan de Hoogere Burgerschool te Batavia, en keerde dan terug naar Holland, waar ze zich vestigde als journaliste. In 1910 dreef haar het heimwee naar de pracht van haar geboorteland terug naar Indië, waar ze drie jaar lang rondreisde. Op het oogenblik is ze gehecht aan de letterkundige rubriek van de Nieuwe Rotterdamsche Courant, waar ze regelmatig kronieken publiceert over de nieuwe Engelsche en Duitsche letterkunde.

Augusta de Wit is een zeer ontwikkelde, doch in tegenstelling met haar vrouwelijke kollega's-tijdgenooten, heelemaal geen intellektualistische vrouw. De gewone roman-motieven en piekerijen als gezins- en huwelijkskonflikten, passieproblemen, vrouwenemancipatie, psychologische uitrafelingen, echt en ingebeeld vrouwenleed, liggen buiten den kring van haar belangstelling. Er is een sobere romantiek in haar werk, die nergens flauw wordt noch tot overgevoeligheid overslaat, wat bij de door haar meestal behandelde thema's een gedurig gevaar was. Haar proza is kloek en sober en zeer sterk gestyleerd. Kloos noemde haar « de volmaakte styliste, bij wie de hoogste kunst zoo eenvoudig zich voordoet, dat zij ons toeschijnt natuur te zijn ». Er is in haar werk een mild begrijpen en een groote liefde tot de armen en misdeelden — welke zich intusschen meer uit tegenover den enkeling dan tegenover de gemeenschap — en een liefde tot de natuur welke haar sommige bladzijden ingaf van hooge bijna Oostersche lyriek waaraan alleen de gedichten van Noto Soeroto kunnen vergeleken worden. Haar eerste boek schreef ze in 't Engelsch : « Facts and Fancies about Java »; een loflied op het eiland waar ze geboren werd; in 1899 verscheen een bundel van zes verhalen: « Verborgen Bronnen », en drie jaar later zette ze haar reeks Indische verhalen in met het heerlijke prozagedicht dat voorgoed de aandacht op haar vestigde : « Orpheus in de Dessa ». De naam dezer begaafde schrijfster zal in onze letterkundige geschiedenis

niet zoo licht vergeten worden: in de baker-periode van de nieuwe Nederlandsche vertelkunst en op den drempel van de cerebrale psychologische-realistische romanperiode heeft zij de innigheid, de beschaving, de liefde tot het kleine en misdeelde; kortom het zuiver gevoelen hoog gehouden: een verdienste welke niet licht door de latere vrouwelijke Nederlandsche romanciers overtroffen werd.

Bibliografie

7680 De Avonturen van den Muzikant. — De geschiedenis van een kleine jongen dien de pracht van het Indisch landschap en de wondere muziek der inboorlingen tot een kunstenaar doen groeien. Later reist hij omwille van zijn ingenieursstudies naar Holland, wordt tegen zijn vaders wil in muzikant, en kampt zijn leven lang den harden fellen strijd van elk waarachtig kunstenaar. Een mooi en gaaf boek. — IV, 83.1.

7681 De drie Vrouwen in het heilige Woud. — Vier Indische schetsen die getuigen van haar merkwaardig beschrijvend talent, maar een zeer lichte ideëel-kommunistische tendenz laten merken. Overigens voor ontwikkelden bruikbaar. — IV*, 83.8.

7682 Het dure Moederschap. — Een mooi en gevoelig boek, dat een beeld geeft van het lijden en de armoede onder de arme Gooilanders. Het zijn inderdaad praehistorische toestanden die de schrijfster behandelt. Een paar keeren dreigt het verloopt wat sentimenteel te worden. Het is echter een zeer lezenswaardig boek gebleven, vol innig begrijpen van den nood van den minderen mensch, en ook litterair een van haar beste werken. — IV, 83.3.

7683 De Godin die wacht. — Een psychologische roman die speelt in Java, hoofdzakelijk in Europeesche middens, echter in betrekking tot de Javaansche bevolking en toestanden. Een mooi boek met prachtige natuurbeschrijvingen en als eenige schaduw een massa onbehoorlijke vloeken en gruwelijke verwenschingen. — III-IV*, 83.1.

7684 Een Javaan. — Een korte vertelling, mooi en onschuldig, overgenomen uit « De Wake bij de Brug ». — IV, 83.

7685 Natuur en Menschen in Indië. — Het verhaal van een driejaarsche studiereis in het Oosten, met merkwaardige bizonderheden over het land, het volk en de tropische plantenweelde der Nederlandsche kolonie, en de zedelijke en lichamelijke ellende van de inboorlingen. — IV, 91 : 39 : 5 : 6. — Rec. 2559.

7686 Orpheus in de Dessa. — Een heerlijk boek, zuiver en gevoelig als een gedicht, sober en krachtig als een roman. Het vertelt van een jongen eenzamen Europeaan die, ontroerd door het heldere fluitspel van een armen verminkten Kampong-jongen, dezen kunstenaar tot zich trekt, maar, spoedig verveeld door zijn schuwe onbeschaafdheid, hem verstoot en later bij ongeluk hem treft met een kogel uit zijn jachtgeweer. — IV, 83.1.

7687 VERBORGEN BRONNEN. — Zes mooie verhalen, waarvan het laatste, « De hoogste Wet », eenig voorbehoud vraagt. Het zijn vertellingen uit het dagelijksch leven, waarin vooral het gevoel domineert. In « Vijandschap » spreekt de impassiebele haat van den Javaan luid en hartstochtelijk. In « De hoogste Wet » is er een passage die bedenkelijk aandoet : « Ik zag haar aan, de moordenaarster, die haar lijf gesteld had tot een lokaas des doods. En ik gevoelde hoe heilig, boven wat ik de heiligste deugd had geloofd, haar misdaad was, heilig onder een wet die alle wet te boven gaat ». Jammer voor den overigens mooien bundel. — IV*, 83.8.

7688 DE WAKE BIJ DE BRUG. — Een zeldzaam-mooie bundel van vijf verhalen, vol Oostersche poëzie, naieve verbeelding en blijde kommerloosheid. Het lijkt me het beste werk van deze schrijfster. Het is de herdruk van het werk dat in een vorigen jaargang besproken werd. IV, 83.8. — Rec. 1537.

ROMANKRONIEK

7689 *Jan Schepens* — als mijn herinnering me niet in den steek laat moet dit de naam zijn van 'n jong regent uit Gent, — heeft het lied der wedergeboorte van de nieuwe jeugd uitgezongen op een versleten mondmuziekske, dat achter de asthmatieke uithalen en gedempte trillers den hijgenden stoot van jonge longen en een verre herinnering aan dreunende fanfares en feestelijken paukslag laat vermoeden. Ge vermoedt het, maar het is geen realiteit. Het opstandige jonge mensch dat Jan Schepens heet, ligt blijkbaar niet alleen overhoop met de logika en zijn jonge hartstocht naar het goede, maar zelfs met de zeer elementaire statuten van de litteraire fuga en kontrapunt. Ekskuus voor deze beeldspraak die alleen bedoelt te zeggen dat z'n eerste boek « **De Helletocht** » (IV) een zeer embryonale en verwarde uiting is van een goedwillend mensch die z'n idealisme en z'n jong enthousiasme wil uitschreeuwen over de hoofden van het sceptisch-toeluisterend menschdom. De zaak is namelijk deze dat niets ter wereld op den duur zoo vermoeiend wordt als precies honderd bladzijden diepzinnige beschouwingen en lyriek, zonder de vaste zekerheid van een reëele daad. Het zijn honderd bladzijden woorden, die ik plichtmatig doorworsteld heb, met min of meer aandacht en interesse, maar waarvan ik voor alle geld van de wereld niet zou willen aanvaarden een synthesis te geven voor een examen-jury. De inhoudsopgave — door den band een prachtige hulp voor den vlug vergetenden recensent met moeizame herinnering — heeft me niet veel wijzer gemaakt : Praeludium ; het angstige dwalen, de verwildering ; de ontwaking ; de kinderkruistocht. Jan Schepens moest eens ten profijte van ondergeteekende en in het belang van de lezers van Boekengids een kort résumé van zijn « Helletocht » en een toelichting van de symboliek van dit prozalied opsturen

naar het welbekende adres van dit tijdschrift. Tot zoolang blijft dit « prozalied van 'n jeugd » een goed bedoeld-idealistisch en vaag-symbolisch gedroom van iemand die nog veel over zichzelf en de andere menschen moet nadenken vóór hij een tweede boek schrijft. Ik moet er anders bijvoegen dat ik een vaag vermoeden heb dat dit werk me zeer sympathiek zou zijn zoo de opzet van den jongen auteur me een beetje duidelijker was.

Des te duidelijker is mij de bedoeling van een zekere *Mevrouw C.*
7690 *De Jong van Beek en Donk*, die zich in zeer ernstige mate vergreep aan onze Nederlandsche letteren door haar roman « **Bij de Waskaarsen** » (**IV**). Hoe deze, blijkbaar zeer vrome dame, op het onzalig gedacht is gekomen een boek te willen schrijven is me niet bekend, of het moest een loffelijke en alleszins goed bedoelde geloofsijver zijn; dezelfde geloofsijver die sommige dames tot propagandisten maakt van allerlei Missieboden, andere tot patronaatleidsters of voorzitster van steunkomités, en een derde soort tot gelegenheidsletterkundigen. Laat me toe met al den jongen ijver van mijn ruim dertig jaar als letterkundige, minnaar onzer schoone letteren, katholiek en ijveraar voor ons Roomsch geloof te bevestigen en te getuigen dat dit boek van twee honderd twee en vijftig bladzijden een ontzaglijke prul is, litterair alleen als een grapje kan beschouwd worden en uit godsdienst-oogpunt zooveel belang heeft als deze pijp hier. Verbeeld u: een jonge man, deftig, beschaafd, rijk en katholiek; verbeeld u ook nog een meisje: knap, verstandig, ontwikkeld en ongeloovig. Denk u in: een trouwgelofte tusschen die twee, of liever trouwvooruitzichten, of eigenlijk nog juister: trouwmogelijkheden, die plots een tragisch einde nemen door een plechtige verklaring van den jongen man bij 't ondernemen eener reis naar Amerika, dat hij nooit ofte nimmer een vrouw zal huwen die niet katholiek zal zijn. Verandering van scène: 't meisje alleen begint te dubben, verzet zich tegen twijfels, aanvaardt de zeer dubieuze taak, een kaarsenverkoopster in 'k weet niet meer welke Parijsche kerk — want de historie speelt zich af in deze zondige en godvergeten stad — tijdens haar afwezigheid te vervangen. Anne komt uitstekend haar plichten als kaarsenverkoopster te na, en gedraagt zich blijkbaar voorbeeldig in Gods tempel; niet zóó doet een zeker non die plechtig Eustachia heet, en die met het jonge meisje eindelooze en zeer oneerbiedige praatjes komt slaan, in de schemerige zijkapel van Gods huis. Als ge nu de zaak nog niet doorzien hebt beklaag ik u: die gesprekken loopen namelijk over het katholiek geloof, zijn eeredienst, z'n dogma's; het meisje is zoo heldhaftig dat ze onder dien stortvloed van gewijde welsprekendheid niet op de vlucht slaat, en tusschendoor zeer oneerbiedig zit te droomen van haar quasi-verloofde van wie ze intusschen geen woord nieuws meer hoort. Wat onvermijdelijk gebeuren moest, gebeurt hier ook: het meisje laat zich doopen; de jongen die in Amerika plots ziek geworden was, plots het geheugen verloren had, en even plots dit zelfde geheugen weer terug vond, komt terug bij haar terecht, enzoovoort. Geloof nu maar vast dat alle niet-

katholieke meisjes uit Holland na lezing van dit boek dadelijk zullen doen lijk Juffrouw Anne. Het is bespottelijk. Er zit in dit boek net zooveel vlam, geloofsovertuiging en katholieke aandrang, als in de Trezekensbeeldjes die ge in den Innovation koopt, of in de kwezelskerkboeken die haast elk katholiek uitgever-zonder-werk in den handel brengt. Het boek dat hopeloos slecht geschreven is, saai en dor en zonder het minste interesse, heeft met literatuur niets te maken, en is buiten dit een bespotting en een karikatuur van het brandend geloof en den gloed van onze katholieke overtuiging die de scheppende geest zou moeten zijn van onze katholieke letterkunde. Ik wil er niet aan denken dat niet-katholieke-hoogstaande menschen, dit boek zouden in handen krijgen. Voor Mevrouw C. De Jongh van Beek en Donk, voor onze Nederlandsche letteren, voor het boekenkoopend publiek en voor ons katholiek geloof wensch ik dat de goedwillende auteur een meer vrouwelijk, onmiddellijk praktischer en alvast onschuldiger bezigheid zal zoeken dan het schrijven van romans.

7691 Van *Mevrouw C. M. Van Hille-Gaerthé* las ik een jonge vrouwenroman in den geest van- en in aansluiting met haar overige boeken. « **Kool en Rozen** » (**IV-V**M) vertelt het poëtisch verloop van de droomen eener jonge onderwijzeres die den buiten ontvlucht om een onderwijzenden minnaar kwijt te spelen, in de stad terecht komt waar ze midden het zwaar werk haar heimwee naar den buiten niet kan doen zwijgen en ten slotte de bevrediging vindt voor haar dichterlijk temperament en haar romantisch hart bij een flinken rozenkweeker. 't Geval is niet zeer belangrijk, niet oorspronkelijk, niet eens breed uitgewerkt, maar het is een leesbaar boek geworden; zacht, gevoelig en vol teere stemming. En het is daarbij knap geschreven ook. Op zich zelf beteekent dit reeds geen klein kompliment. Ik geloof dat vrouwen en meisjes van boven de achttien aan dit werk veel genoegen kunnen beleven.

7692 Onder de onrustwekkende aankondiging « **De Aarde splijt** » (**IV**) als titel gaat *Maurits Dekker's* nieuwe roman — ik geloof zijn tweede — de wereld in. Ik kan het me maar niet uit het hoofd stellen dat deze fantastische droom een bewerking is van een gelijkloopend Duitsch werk. (1) Hetzelfde thema : een geleerde slaagt erin een groote hoeveelheid energie uit het heelal te concentreeren, en zal deze ontzettende krachten ten dienste stellen van zijn anti-oorlogsch ideaal. Op 't oogenblik dat er dreigt een strijd uit te breken tusschen twee landen maakt hij gebruik van de energie die hij ophoopte tot een kracht met ontzettende kapaciteit, en vindt ten slotte bij deze proef den dood. Er zijn natuurlijk een aantal afwijkingen tusschen de twee werken, onder meer het einde van den geleerde in de twee romans, doch voor de rest vertoonen de twee een zeer opvallende gelijkheid van onderwerp. In beide gevallen is een sterk antimilitaristisch standpunt de ondergrond van het boek. De auteur heeft zich echter door de tendenz van zijn werk niet

(1) Ik kan me vergissen, maar meen me te kunnen herinneren dat het Duitsch boek n casu een roman was van Hellmuth Unger.

laten overrompelen; het is een hoogst spannend en lezenswaard boek gebleven, dat op beslist litteraire kwaliteiten kan wijzen en als specimen zou kunnen gelden van een poging, de avontuurroman op een hooger plan te brengen. Dies verdient de heer Maurits Dekker een hartelijke felicitatie. Het feit van een gezonden boeienden roman te schrijven beteekent op zichzelf al heel wat in dezen tijd. Tijdig denk ik er ook nog aan dat het boek — vooral de eerste helft, vol kostelijken humor zit die de lektuur ervan allerplezierigst maakt, — en dat een kind dat alles mag lezen.

Na de Brabantsche Sagen ontdekte *Vincent Cleerdin* nog zeven
7693 « **Sagen van Brabant** » (**IV**), die hij neerschreef in zijn bekenden journalistieken stijl. Het zijn varianten op gekende vertelsels zooals er nu nog voortleven in de Kempen en door de folkloristen geboekstaafd werden. Ze zijn zonder pretentie geschreven en in den eenvoudigen volkstoon gehouden, en de heer Brusse heeft de mooiste letters uit zijn zetkasten gehaald en zijn besten houtsnijder aan 't werk gezet om er een mooi en gestijleerd boek van te maken.

Van den Maastrichtenaar *Mathias Kemp* het kleine bundeltje met vier vertellingen, samen vijftig bladzijden. Son verre n'est pas grand...
7694 Het boekje voert den titel « **Sterren, Musschen en Ratels** » (**IV**). Luister naar het vierdubbele gegeven : Twee Amerikanen slagen erin de atmosfeer te kleuren door een nieuwe chemische uitvinding; ze probeeren het zaakje en zetten achtereenvolgens heel het menschdom in een groen, een bloedrood, een geel-bruin en een blauw licht, dat elk op z'n beurt een onverwachte en allerzonderlingste uitwerking heeft op de gemoederen der menschen. 't Slot van de historie wordt dat de eene, de romantieker, op de laatste bladzij verzucht : « ik ben van mijn waan, de schepping Gods te kunnen verbeteren, heel en al bekomen », terwijl de andere, de pragmatieker, intusschen van de verwarring een slim gebruik gemaakt heeft en eenige handige zaakjes gemonteerd tot een bedrag van een dik Amerikaansch milliard. — Twee is een pastoor die een ontzaglijken schat ontdekt en na eindelooze aarzelingen besluit heel de zaak verborgen te houden omwille van de gevolgen die fataal een plotse ontginning van het diamantveld met zich zullen brengen. — Drie is de geschiedenis van een gewoon stil man die stierf als heilige na binst zijn leven, zijn nieuwsgierigheid om getuige te willen zijn van een bovennatuurlijke gebeurtenis, met blindheid betaald te hebben. — Vier vertelt hoe in apocalyptischen tijd een pastoor met zijn dorp, jaren lang de laatste toevlucbt van geloof en godsbetrouwen, tenslotte ook afvallig worden door de geschriften van een demoon in menschenvleesch — hij was een afgezant van Moskou —, en later ten slotte God terug vinden. Dit bundeltje bevestigt en versterkt mijn vertrouwen in de mogelijkheden van het nieuwe narratieve proza. In al zijn litteraire schamelheid en eenvoud durf ik dit boekje mijlen boven Albert Kuyle's « Bries » en zelfs boven Helman's « Hart zonder Land » stellen. Ook de geest van dit boek is me sympathiek : er is een zuiver levens-

inzicht en een sterk idealisme in dezen bundel, die in de eerste vertelling vooral een specimen is van allersterkst expressionistisch proza.

7694 bis Van « **De Rooie** » (III) wiens geestelijke vader niemand minder is dan *Benno J. Stokvis*, wordt in dezen « Roman uit het misdadigersleven », het leven verteld. Laat me dadelijk zeggen dat dit niet een misdadigersroman is zooals films en detectives er ons probeeren wijs te maken, maar een roman van een ontzettende, baldadige realiteit; de geschiedenis van een geabrutisseerd schavuitenjonk zooals elke grootstad er tientallen, en elke havenstad er honderden herbergt; een misdadigerstype die vanaf zijn jeugd verwaarloosd, gevoed werd met knock-films, ziekelijke Nick-Carters en cowboyromans, tot de drang naar brutale daden, gepaard aan de nooit bedwongen eischen van het vleesch hem ontpoppen als een perfekten en volleerden schurk. Het boek laat het daarbij : geen speuren naar de psychologie van het type, alleen het vaststellen van de diagnose, het teekenen van dat abnormaal stuk mensch dat we met een lekkere rilling « misdadiger » heeten. Ik geloof niet dat de auteur z'n bedoeling verder ging dan deze objectieve aandachtige kijk. En dat spijt me, want dit leven hadde een ontzettende aanklacht kunnen worden; nu is het alleen een voedsel voor de ziekelijke nieuwsgierigheid van oude jufvrouwen of een tijdverdrijf voor zeurige bibliotheekklanten geworden. ERNEST VAN DER HALLEN.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Provincie Antwerpen. Premiën voor 1930. — In zitting van 19 Mei ll. heeft de Bestendige Deputatie van den Provincieraad van Antwerpen, op verslag der Commissie voor Openbare Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde, de jaarlijksche premiën voor 1930 als volgt toegekend voor werken gedurende de drie laatste jaren verschenen:

1. Aan den schrijver van het *beste letterkundig* werk, zonder onderscheid van genre : fr. 2000 aan den heer Gerard Walschap voor zijn werk « Adelaïde ».

2. Aan den schrijver van het beste *kinderboek* : fr. 1250 aan den heer Jan Peeters voor zijn werk « Het Vertelsel van Goedeziel ».

3. Aan den schrijver van een kunst- of letterkundige *monographie* : fr. 1750 aan den heer Jozef Muls voor zijn werk « Van El Greco tot het Cubisme ».

4. Aan schrijvers voor hun *gezamenlijken letterkundigen arbeid* en bij een uitzonderlijke gelegenheid: fr. 2000 aan den heer Pol de Mont (meer dan 70 jaar oud), fr. 2000 aan den heer Constant Eeckels bij zijn 50n verjaring en fr. 1000 aan den heer Jozef Buerbaum, volksschrijver, bij zijn 70e verjaring. Eervolle melding aan wijlen den heer Lode Opdebeek.

De *uitgaafpremie* en die voor een verdienstelijke *eerste* werk werden niet toegekend.

De Bestendige Deputatie van Antwerpen herinnert tevens de belanghebbenden, dat jaarlijks een premie van later te bepalen bedrag wordt verleend aan een Belgischen schrijver voor uitgaaf van een letterkundig werk in de Nederlandsche taal, tooneel niet inbegrepen. Om die uitgaafpremie te bekomen, uitbetaald na verschijning van het werk in drukwerk, moet het handschrift vrachtvrij ingeleverd worden, getypt of zeer leesbaar geschreven en met een breede marge, ten laatste op 31 Januari aan M. Van Meel, secretaris der Commissie en bureeloverste in het Provinciebestuur, S. Bernardstraat, 3, Antwerpen. Een verklaring dient bijgevoegd van het gemeentebestuur der woonplaats nopens de Belgische nationaliteit van den inzender. Het provinciebestuur is niet verantwoordelijk voor de ingeleverde handschriften; daarom zal de schrijver vooraf een kopij van zijn werk nemen en bewaren voor later gebruik.

OM GEZELLE TE EEREN

door E. P. Dr Jac. VAN GINNIKEN

Rede uitgesproken op de Akademische vergadering van Zondag 4 Mei te Brugge.

Het is mij een streelende vreugde, hier als vertegenwoordiger van Noord-Nederland, te mogen meevieren Uw Vlaamsche familiefeest in het heilige vrome Brugge, om een kind van Brugge te eeren.

En ik kom U zeggen, dat alle lezende Hollanders en Zeeuwen, Friezen en Groningers, Drenthen en Twenten, Gelderschen en Utrechtenaren, Noord-Brabanders en Limburgers van Overmaze, U van harte laten groeten, en blij zijn U te mogen gelukwenschen met Uwen zoetgevooisden dichter Guido Gezelle, en hem bij zijn honderdsten verjaardag gaarne de hulde komen doen, die hem past, om zijn heel uitzonderlijke gaven.

Eene onzer jongere dichteressen, de protestante Jacqueline Van der Waals — nu ook reeds eenige jaren overleden — heeft als volgt haar eigen dichtergave gekenschetst. En ik lees U het simpel-diepe gedichtje te liever even voor, omdat gij er uit hooren kunt, dat Gezelle ook ten onzent school heeft gemaakt, en alom is nagevolgd.

DE HERDERSFLUIT

Eens ging ik langs het lage riet,
Dat ruischen kan en anders niet,
Toen langs mijn pad een herder kwam,
Die een van deze halmen nam
En die besnoeide en besneed
En maakte tot zijn dienst gereed.

Door dit gekorven rietje, dat
Als dood hij in zijn handen had,
Dien stemmeloozen stengel, zond
Hij straks den adem van zijn mond,
En als hij blies, zoo zong het riet
En, als hij zweeg, verstomde 't lied;
De zoete, pas ontwaakte stem
Bestond en leefde slechts door hem.

Zoo gaf ik gaarne wensch en wil
In 's Heeren hand, en hield mij stil,
Zoo dan, als door een rieten fluit,
Bij zwijgend eigen stemgeluid,
Gods adem door mij henen blies!
Hoe groote winst bij kleen verlies.

Jacqueline E. VAN DER WAALS.
(1868-1922)

Weinu, dat hebben wij Noord-Nederlanders nu steeds vooral in Uwen West-Vlaamschen grootmeester bewonderd, dat hij voor allen, die onze taal verstaan, is geworden tot eene nieuwe herdersfluit van den Allerhoogste, want inderdaad Gezelle was een openbaring van een heel nieuw vers- en woordgeluid, gaf een op- en uitbloeiing van bezield klankgespel opklinkend uit harteroerselen, die voor hem ten onzent niet zoo zijn uitgezongen; sloeg een ons onbekend rithme aan van zeggingskracht en legde klemtonen van indiepe overtuiging; vond smeltende samenglijdingen en malsche stemmengelingen, die ons van zelf aan Engelenkoren doen denken, ja die soms aanzwellen tot een machtige oer-melodie, samenstemmend met de harmonie der sferen, den diepsten Scheppingszang van God.

En gelijk God zijn zang door den Chaos goot, en hem tot Kosmos schiep van schoone natuur, tot een zichtbaar Godsbeeld voor beschouwende niettelingen, zoo is Guido Gezelle's zingen, menschelijker wijze gesproken een beeld van de levende fluit: Guido's eigen mild tintelende ziel; maar in dieper perspectief zijn Guido Gezelle's verzen, omdat Gods Geest in hem blies even, neen meer onmiddellijk, een beeld, een akoustiek beeld van God voor ons geworden.

Als een met ziel herschapen nachtegaal heeft hij Gods scheppingsgeheimen immers op ziel- en zinnenaangrijpende wijze voor ons vertolkt. Neen met als een breede metalen zware klokkestem heeft Gezelle uitgebeierd over de Noord-Nederlandsche gouwen en landouwen. Moge hij voor velen van U als een Klokke Roeland gegalmd hebben over huizen en straten, voor ons Noorderlingen is en blijft hij de fluweelen fluit, of de nachtegaal die zingt voor den nachtelijken wandelaar. Godvervuld natuurdichter als hij is, spreekt Gezelle ten onzent niet tot de groote scharen, doch fluistert tot den stillen eenling. Maar den modernen pantheïst of theosoof spreekt hij even goed aan, als den vroomsten

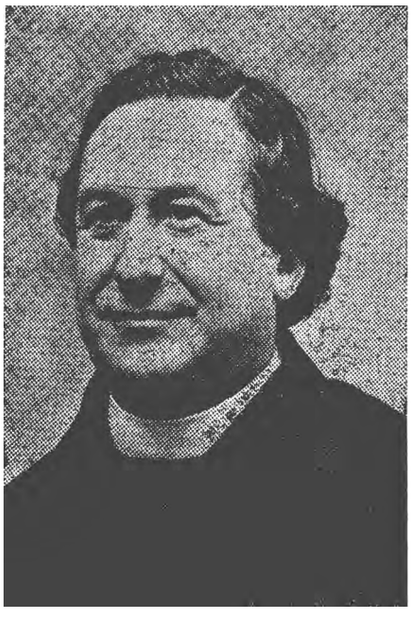

Dr JAC. VAN GINNIKEN

Protestant, zij hij dan ethisch of gereformeerd, en bewijst daarmee eens te meer, dat Uw oude Roomsche geloof nog altijd net als in Franciscus van Assisië ook de wilde en onvervalschte pracht van de echtste religieuze gevoelens en de meest eerbiedige maar ook diepst-ontroerende schoonheidsstamelingen weet te zeggen onder Gods oog.

Want ja, voor Noord-Nederland is Guido Gezelle op de allereerste plaats de moderne religieuze dichter hij uitstek, en staat hij dus in die zelfde hoogere orde van Uwe en onze groote schilderschool, die bij al hun primitieve of volleerde realiteitsweergave, toch pas hunne meesterwerken scheppen, als de Godsdienst hun de wieken geeft om uit te vliegen naar het onsterfelijke. Uwe Gebroeders van Eyck, Uw Hans Memling en Quinten Metsijs, Uw Rubens en Uw Leys evengoed als onze Gerard David en Geertken van Sint Jans, onze Rembrandt en Jan Toorop. Gij Bruggenaren moet dat meer en dieper dan anderen waardeeren en verstaan.

Daarom staan wij thans in Brugge's Mei van vroomheid hier in het ware jaargetij, op de ware plaats.

En wij Noord-Nederlanders komen U nu bedanken voor de vele schoone en devote oogenblikken van natuurinvoelend Godsbeleven, die wij allen, lezend in Uwen Guido Gezelle hebben mogen meeleven, die ons laag bij de grondsche leven hebben verhoogd, de grovere partijen onzer ziel hebben verfijnd, onze oppervlakkigheid hebben verdiept, onzen vereenzaamden weemoed hebben getroost, en bij voorsmaak van hierna, voor langere of kortere pooze weer diep gelukkige menschen van ons hebben gemaakt, Brugge en Vlaanderen hebt dank daarvoor!

En moge ik dan besluiten met den wensch, dat Guido Gezelle's heel persoonlijk-getint natuurgevoel, dat immers uitloopt in een naijver op de roerlooze gehoorzaamheid van de onbewuste schepping aan ons en U allen tot een blijde boodschap moge worden voor Uw diepste levensbeschouwing.

En mogen wij het hem dus allen nabidden: tot den Ons even nabijen God als hem :

Laat het uit mij groeiën, waar Gij mij voor gemaakt hebt!

O wilde en onvervalschte pracht
der blommen langs den watergracht.

Hoe geren zie 't u aangedaan,
Zoo 't God geliefde in 't water staan!

Geboren arg- en schuldeloos
daar God u eens te willen koos.

Daar staat ge, en in den zonneschijn
Al dat gij doet, is blomme zijn.

Hoe eerbaar, edel, schoone en fijn
kan toch een enkele blomme zijn?

Door Hem op dezen oogenblik
ontlook het, en dien troost heb ik:

Dat blomme, gij mij bidden doet
en wezen zoo ik weze moet.

Ik ben een blomme
en doe des morgens open,
des avonds toe mijn blad,
om beurtelings, nadien,
wanneer gij, zonne, zult
heropgestaan, mij nopen,
te ontwaken nog eens of
mijn hoofd den slaap te biên.

'k Ben ver van u
ofschoon gij, zoete bronne
van al dat leven is
of immer leven doet,
vrij naast van al genaakt
en zendt, o lieve zonne
tot in mijn diepste diep
uw aldoorgaande gloed

Laat alles zijn
voorbij, gedaan, verleden
dat afscheid tusschen ons
en diepe kloven spant;
laat morgen, avond, al
dat heen moet, henen treden,
laat uw oneindig licht
mij zien in 't Vaderland.

Dan zal ik vóór....
O neen, niet voor uwe oogen,
maar naast u, nevens u,
maar in u bloeien aan,
zoo Gij mij, schepselken
in 't leven wilt gedoogen,
zoo in uw eeuwig licht
me Gij laat binnengaan.

EXAMEN-UITSLAGEN

Naar aanleiding van den Opleidingscursus voor Bibliothecarissen door het A. S. K. B. ingericht tijdens het Winterseizoen, had van 26n tot 30n Mei l.l. te Antwerpen een jury-zitting plaats. Maakten deel uit van de officieele jury: H.H. Leo Van Molle, Staatsinspecteur der O. B., Lode Baekelmans, bibliothecaris der stedelijke Volksboekerij te Antwerpen en E. H. Joris Baers, diocesaan inspecteur der O. B.

Zijn in het examen geslaagd:

Met groote Onderscheiding

Dieltjens, Regina	Hoogstraeten	Lambert, Angeline	Lier
Greeve, Hendrik	Lint	Rijlant, Jeanne	Antwerpen

Met Onderscheiding

Collet, Theodoor	Brussel	Raemdonck, Lod.	Antwerpen-West
Coppens, Renaat	Erembodegem	Stijnen, Maria	Borgerhout
De Raymaeker, Margriet	Mechelen	Truyens-Smets, Martha	
Fockenteyn, Maria	Antwerpen		Zichen-Zussen-en-Bolder
Janssen, Jozef	Merksem	Van der Hallen, Anna	Lier
Marinus, Maria	Berchem	Verbist, Germaine	Hoboken

Met Voldoening

Bongaerts, Helena	Alken	Kestens, G.	Herne
Bongaerts, Margriet	Vroenhoven	Lenaerts, Jozef	Bonheiden
Bruyneel, Filemon	Gent	Mattheeuws, Geeraard	Aaltre
Cappaert, Cyriel	Meerdonk-Waas	Peeters, Juliaan	Brussel
Coeckelberghs, Emiel	Berchem	Stijnen, Anna	Borgerhout
Cré, Frans	Edegem	Swaelens, Laurens	Brussel
De Dier, J.	Denderleeuw	Talloen, Albert	Hillegem
De Roover, Maria	Mortsel	Theeuwissen, Leo	Tongerloo
De Sterck, August	Niel	Tubbax, Virginia	Berchem
Geyskens, August	Averbode	Van Beers, Charlotte	Hoevenen
Goffin, Germaine	Antwerpen	Van den Wijngaert, Ed.	Hofstade
Goris, Gustaaf	Wuustwezel	Verheyen, Margriet	Antwerpen
Goyens, Maria	Bertem	Verlinden, Leo	Lier
Hallaert, Armand	Knesselare	Verrezen, Frans	Hoboken
Helsen, Maurits	Bouwel	Verschueren, Marcel	Kontich

Bij het gebruikelijk verslag van de Jury werd een NOTA gevoegd waarvan we hier een paar paragrafen meedeelen:

1. « De Jury betuigt hare voldoening over het feit, dat de kandidaten die zich op deze zittingen aanboden, over 't algemeen blijken gaven van degelijke voorbereiding en algemeene kultuur. »

2. « De kandidaten hebben den wensch uitgedrukt om, na een examen in het Nederlandsch afgelegd te hebben, ook een Nederlandsch inplaats van een tweetalig diploma te ontvangen. De Jury acht dezen wensch zeer billijk en meent, dat hij beantwoordt aan den algemeenen wensch van de kandidaten die zich in het Vlaansche land aanbieden. Zij is zoo vrij te doen opmerken, dat bij de eerste examens (1922 tot 1926) de diploma's trouwens eentalig waren. ».

We durven verhopen dat met dezen laatsten wensch voortaan zal rekening gehouden worden.

0. — Werken van algemeenen Aard

7695 **Darcis, F.** **05**

◆ VLAANDERENS EEUWKALENDER 1830-1930. *Geïll. — Maeseyck, Van der Donck-Robyns, 1930, (21 × 13) 222 blz.* *12,50 fr.*

V — E. H. Darcis wil in dit boek aantoonen wat de laatste honderd jaar geweest zijn voor het Vl. land; en hij meent dit best te kunnen doen door een overzicht te geven van 't katholiek en 't Vlaamsch leven in Vlaanderen. In groote lijnen trekt hij dan ook het beeld van de Vlaamsche bedrijvigheid op het gebied van kunsten, wetenschappen en letteren. Dit beeld bleef noodgedwongen oppervlakkig en kon schier niets anders zijn dan een uitgebreide nomenclatuur. Waar het hier uitsluitend gaat om aan te toonen wat er zoo al in Vlaanderen gewerkt en gewroet werd op elk gebied, en wat een aantal flinke koppen wij, spijts het Belgisch regime, toch reeds hebben, moeten wij bekennen dat het opzet geslaagd is. Bij velen zal dit boek dan ook welkom zijn als een vademecum, dat men dikwijls met vrucht zal kunnen raadplegen. Juist daarom is het jammer dat de lijst van organismen en de daarbijhoorende adressen niet altijd erg up to date is. D[r] J. UYTTERHOEVEN.

2. — Godsdienst

7696 **Amicus** **23 : 21**

◆ HOE VERDEDIG IK MIJN GODSDIENST. Handboekje van Geloofsverdediging voor jonge katholieke Arbeiders, doch ook ten dienste van Eenieder. — *Brussel, Kristene Arbeidersjeugd, (Uitgave der K. A. J., Nr. 2), 1927, (20 × 11) 46 blz.* *1 fr.*

V — Het vergt heel wat knapheid in zoo weinig bladzijden, zooveel duidelijke gedachten en kloppende bewijzen nopens « God » en « zijn Kerk » (vooral het priesterambt) op een treffend en eenvoudige manier saam te brengen; (de vetjes en de kursief-gedrukte letters dragen veel bij tot de bevattelijkheid). Het is geen leesboekje maar een *studie*boekje geschreven met hartelijkheid, met daar tusschenin wijze raadgevingen over de houding in de redetwist over Godsdienstaangelegenheden. In hoofdzaak geschreven voor jonge arbeiders, is het dienstig voor alle studiekringen. P. A. NUYENS, DOMINIKAAN.

7697 **Cruysberghs, K., Kan.** **23 : 37**

◆ KLEEDERDRACHT, DANS EN ZEDENLEER. — *Averbode, Abdij, 1930, (17 × 11) 47 blz.* *2 fr.*

IV — Zeer nuttig en actueel is het de uitspraken der Kerk en de grondstellingen der zedenleer in zake dans en kleederdracht bondig en duidelijk uiteen te zetten, opdat eindelijk de dooven zouden hooren en de blinden zien. Velen handelen min of meer te goeder trouw, omdat ze niet beseffen in hoever, om reden der begeerlijkheid, ergernis en onzuiverheid te voorkomen zijn. Kan. Cruysberghs spreekt op pakkende wijze, betrekkelijk streng, zonder vooroordeelen of voorwendsels te sparen. De redding schijnt te zoeken door meer-dan-het-verplichte-doen en door samenspanning van het puik der kristelijke vrouwen, om door haar voorbeeld stemming te verwekken en een « mode » ten goede; anderzijds door strengheid in de vrouwelijke onderwijsgestichten en godsdienstige genootschappen. — Op blz. 18 staat een storende drukfout : niets *o*nergerlijks. — Wij wenschen dat uitstekende boekje ruime verspreiding toe. J. SALSMANS, S. I.

7698 Kanters, G., Priester van 't H. Hart **24 : 27**

◆ De Godsvrucht tot het H. Hart van Jesus in de vroegere Staten der Nederlanden (XIIe-XVIIe eeuw). — *Brussel, De Wit, 1929, (19 × 12) 355 blz.* *14 fr.*

V — Een vertaling uit het Fransch van een belangrijk historisch-theologisch werk. De godsvrucht tot het Heilig Hart van Jezus behoort ook tot het geestelijk erf der Nederlanden, en bloeide bij onze voorvaderen lang vóór den tijd der gelukzalige Margareta Maria Alacoque. Die godsvrucht vloeide immers rechtstreeks voort uit de geschiedenis van het Leven des Zaligmakers, uit het Nieuw Testament, uit de Evangeliën. Maar tot hiertoe had men zich nog geen rekenschap gegeven van de macht van schriften en getuigenissen uit de Nederlanden waaruit ons die godsvrucht, vanaf de XIIe eeuw, toestraalt. Men heeft daarenboven er reeds op gewezen dat, ondanks het vele dat hier verzameld is, de schrijver toch nog onvolledig is gebleven. Het *Limburgsche Gebedenboek* o. a. door de Kon. Vl. Academie uitgegeven schijnt hem onbekend. Maar die onvolledigheid neemt niets af van de groote verdienste van den schrijver aan wie wij eerbiedig dienen dank te wijten om hetgeen hij heeft weten te vereenigen. Floris Prims, pr.

7699 Kanters, G., Dr. **24 : 27**

◆ Het Hart van Jesus beschouwd in de Katholieke Overlevering: 1. Verklaring van de Litanie van het Heilig Hart. 2. Verlangens en Beloften van het Heilig Hart. *Geïll. met 2 platen. — Brugge, Beyaert, 1929, 2 dln. (19 × 12) 333, 304 blz.* *16 fr., 14 fr.*

V — De werken van P. Kanters zijn stilaan gaan groeien tot een echte « Summa » van de devotie tot het goddelijk Hart. Hij is waarlijk doorgedrongen tot de kern van deze godsvrucht: daarvoor getuigt van meet af het voorwoord tot het 1^e deel. De verklaring der aanroepingen uit de Litanie rust op degelijk theologische beginselen. Een zalvende indruk gaat uit van de talrijke oude teksten ontleend aan Kerkvaders en Leeraars, evenals aan andere ascetische en mystieke schrijvers die in den loop der eeuwen — lang vóór de openbaringen van Paray-le-Monial — de glorie van Jezus' Hart hebben gevierd. In het 2^e deel onderzoekt Schrijver wat het H. Hart van ons verwacht, wat het ons vraagt (« Verlangens ») en ten slotte wat wij zelf met recht van Hem kunnen verwachten (« Beloften »), ook hier laat hij gedurig de vroegere schrijvers aan het woord. — Van 't beste wat er bestaat over dit onderwerp. Uitmuntende lezing voor de Junimaand. Een ware goudmijn voor preeken en onderrichtingen over Jezus' Hart. — Een veertigtal oude H. Hartvoorstellingen versieren het werk. L. Van Hullen, pr.

7700 Plus, Raoul, S. J. **24**

◆ Eerherstel. *Vert. uit h. Fransch dr. J. Meussen, pr. — 's Bosch, Teulings, 1929, 2^e druk (20 × 14) 142 blz.* *fl. 1,60*

V — Herdruk van een der menigvuldige schriften van den Franschen Pater in zijne werking om vurigen en heldhaftigen kristenzin te verspreiden. Zijn methode, nml. van ontelbaar aandringen betoogt, doorspekt met tallooze trekken, gezegden, verhalen, vooral zijn apostelijver zijn geroepen om goed te stichten. Dr Joris Caeymaex, pr.

7701 **Suau, P., S. J.** **24**

◆ HET H. HART VAN JESUS. Wat het H. Hart is. Wat het H. Hart vraagt. Wat het H. Hart geeft. *Vert. uit h. Fransch. — Alken, Bode van het H. Hart, 1929, (18 × 12) 71 blz.* *2,50 fr.*

V — Een bevattelijk, bevallig boekje over de devotie van 't H. Hart. Dat geeft nu eens klaar en nauwkeurig op waarin die devotie bestaat, waarom ze tot stand kwam en welke voordeelen zij oplevert. Iets eenigs voor onze H. Hartebonden, voor onze studeerende en arbeidende jeugd. 't Zal niet zoo rap door wat beters kunnen vervangen; 't wint waarlijk harten voor 't goddelijk Hart; verstand en wil krijgen hun deel; uit degelijke devotie groeit de daad. D. DE PAUW, O. P.

7702 **Van Bergamo, Cajetanus Maria, O. M. Cap.** **24 : 22**

◆ HET LIJDEN VAN CHRISTUS. Gedachten en Gevoelens over Jezus' Lijden voor iederen Dag van het Jaar. *Vert. uit h. Italiaansch dr. P. Dr. Silverius van Vechel, O. M. Cap. — Roermond, Romen & Zn., 1930, (17 × 11) 629 blz.* *49,50 fr.; geb. 57,75 fr.*

V — « Nog altijd is dit boek (uit het begin der 18e eeuw) in al onze Italiaansche en Fransche kloosters het eenige meditatieboek, dat tweemaal daags wordt voorgelezen. » Toch hoegenaamd niet voor kloosterlingen voorbehouden, neen volstrekt voor allen geschreven. In geestelijke werken vraag ik niet uitsluitend naar boeken met den klank van onzen tijd; van den anderen kant mogen we natuurlijk tot de oudere geschriften niet gaan uit loutere liefhebberij, om de smakelijkheid. Nu, geen nood daarvoor, wanneer het, zooals hier een der meesterwerken, der levensboeken geldt, die u in het diepe der ziel raken. Een rijke vrucht der eeuwige kristene ascese, die weliswaar nooit tot iets bepaalders schijnt te willen overgaan dan het beslist omhelzen van deugd en heiligheid, jamaar die tot op dien drempel ons stuwt met al de kracht én der machtige geloofswaarheden én van diepe ziele-omwerking (hoovaardij!) én van warmen godvruchtigen gloed. Alles mooi verwerkt en rijp, zoodat de godgeleerde waarheden nergens in didaktischen vorm naar den voorgrond dringen, maar des te rijker en voller aanwezig zijn in de gansche voorstelling; anderzijds wordt hier de veraanschouwelijking niet tot realisme uitgewerkt: het Evangelie, in elk zijner woorden, feitelijk en zielkundig doorschouwd, spreekt zelf. Dit boek bevat een rijke oogstbelofte van genaden.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7703 **Walgrave, A.** **92 : 264**

◆ GUIDO GEZELLE. Voorbeeld en Apostel van liturgisch Leven. — *Brugge, Abdij Steenbrugge, (Ora et labora-Serie, nr. 7), 1930, (15 × 10) 32 blz. 1 fr.*

V — Guido Gezelle leefde diep liturgisch. Overal waar hij werkzaam was, oefende hij het liturgisch volksapostolaat uit. Bij Gezelle staan we ver af van dorre rubriciteit. In hem begroeten we een baanbreken en voorlooper van de liturgische vernieuwing in Vlaanderen. — De naam van A. Walgrave, z. g. staat borg voor de degelijkheid van dit brochuurtje. L. VAN HULLE, PR.

7704 **Zeij, J., S. J.** **92 : 24**

◆ CL. DE LA COLOMBIÈRE, S. J. Apostel van het Heilig Hart. *Geïll. met portret. — Alken, Bode H. Hart, 1930, (18 × 12) 36 blz.* *1,75 fr.*

V — P. de la Colombière werd door Jezus zelf voorbereid tot het overheerlijk werk, samen met de H. Margaretha Maria Alacoque, de godsvrucht tot het H. Hart over de wereld uit te bazuinen. De groei van zijn lastig, rijkgevuld offerleven is goed uitgebeeld in deze brochuur, die we gaarne aanbevelen als eerste kennismaking met deze pregnante figuur.
L. VAN HULLE.

7705 **Zeij, Jac., S. J.** **24 : 266**

◆ DE INTERNATIONALE BIDWEEK. (Van 18 tot 25 Januari). — *Leuven, Xaveriana, (Xaveriana, 6e Reeks, Nr. 11), 1929, (15 × 10) 32 blz.*

V — De eenvoudig-mogelijkste uiteenzetting van ontstaan, wezen en doel der Internationale Bidweek, met korte uitweiding over de bijzondere intenties van elken dag der Octaaf, en treffende, korte gebeden. 'n Echt Xaveriaantje, dat nog ruimer verspreiding verdient dan de meeste andere.
E. BOELAERT, M. S. C.

7706 **X.** **23**

◆ THEOLOGISCHE SUMMA VAN DEN H. THOMAS VAN AQUINO. Latijnsche en Nederlandsche Tekst, uitgegeven door een Groep Dominikanen: II. OVER DE GENADE. (Ia, IIae, Q. 109-114) — *Antwerpen, 23, Ploegstraat, 1929, (24 × 16) 210 blz.* *20 fr.*

V — Eens te meer moeten wij de prijzenswaardige en reusachtige onderneming van « een groep Dominikanen » toejuichen, om de Theologische Summa van S. Thomas in het Nederlandsch te vertolken. Dat durverswerk, met taaie volharding en uitstekende kundigheid doorgevoerd, is een blijde en gewichtige gebeurtenis in de kultuurheschiedenis van onzen stam. Deze nieuwe aflevering: « Over Genade » heeft de zelfde hoedanigheden als de voorgaande: duidelijkheid en sierlijkheid der vertaling. Het heeft zeker heel wat moeite gekost om voor al de vakwoorden van den Doctor Angelicus de gepaste Nederlandsche terminologie te vinden.
J. SALSMANS, S. J.

7707 **X** **05 : 1 : 2**

◆ THOMISTISCH TIJDSCHRIFT VOOR KATHOLIEK KULTUURLEVEN: Nr. 1, 1930. — *Gent, Veritas, 1930, (19 × 12) 208 blz.* *7,50 fr.*

IV — Een daad van durf is de stichting van dit tijdschrift, een daad van groote beteekenis, die de Paters Dominikanen eer aandoet en hun een vasten titel geeft op de erkentelijkheid van ons volk. Wie had vóór twintig jaar zoo iets mogelijk geacht? En al meenen sommigen, dat het beter ware tien « niet onmisbare » tijdschriften af te schaffen dan er één nieuw te stichten, al vragen sommigen zich af, of al die publicaties het zullen volhouden en even belangrijk blijven, toch mag *dit* tijdschrift, hoe diep en ernstig ook, er zijn; toch gaat het sekuur de toekomst te gemoet, om de flinke krachten waarop het rekenen mag; reeds getuigt het getal abonnenten, dat « ons volk ontwaakt » en naar kultuur uitziet. Daarom is het ons aangenaam hier een eeresaluut te brengen. Hoog-vulgariseerend, wil de Redactie niet slechts over godsdienst, H. Schrift, Godgeleerdheid, apologetica, ascetisme, katholiek leven... doch ook over wijsbegeerte, maatschappijleer, kunstphilosophie, geschiedenis... de kristelijke grondstellingen uiteenzetten, en daaraan de meest moderne en actueele vraagstukken toetsen. Dat men, na het inzien van deze eerste aflevering, nog eens kome aandraven met de lichtzinnige bewering, dat ons Nederlandsch niet allerhande degelijke wetenschap kan vertolken! — Het lijkt ook, dat niet uitsluitend opstellen van Vlaamsche

en Hollandsche Predikheeren, maar ook van anderen, ja zelfs van leeken, zullen welkom zijn. — Het formaat voldoet ons minder. We missen ongaarne, vooraan of op den omslag, een overzichtelijke opgave van *heel* den inhoud. En is het niet te wenschen, dat alle artikelen en recencies voluit onderteekend zouden zijn? J. SALSMANS, S. I.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

7708 **Arendt, Jos., S. J.** **37**

◆ DE SOCIALE VORMING DOOR DE K. A. J. — *Brussel, Kristene Arbeidersjeugd (Uitgaven der K. A. J., nr. 4), 1929, (20 × 11) 40 blz.* *1 fr.*

V — Pater Arendt zet hier uiteen hoe de sociale vorming naar Kajotters-methode geschieden moet, dat is door te leeren *zien* — m. a. w. het gebeurde waarnemen —; *oordeelen* over hetgeen ze zien; eindelijk *doen*, overeenkomstig het besluit dat hun oordeel over het geziene hun als passend aanwijst. K. B.

7709 **Ballings, M., S. J.** **37 : 24**

◆ REINHEID. — *Alken, Bode van het H. Hart, 1929, (18 × 12) 162 blz. 5fr.*

V — De Vlaamsche jeugd is verlekkerd op de pittige, beeldrijke taal van Pater Ballings. Zij kent zijn geestdrift, zijn goedheid, zijn humor, zijn ernst en zijn wijsheid. Hij is een ideale leider van jonge zielen. Ditmaal houdt hij een gezellig praatje met de jeugd van boven de vijftien jaar over de reinheid. Iets eenigs! Met teere toetsen behandelt hij dit kiesche onderwerp. Wekt begeestering voor de engelachtige deugd, boezemt afschuw in voor alles wat er mee in strijd is, reikt 'n wapenrusting uit die de overwinning verzekert. Met lelie-schoonheid zijn deze bladzijden overglansd en met sterken leliegeur doorkruisd.
P. DE PAUW, O. P.

7710 **Heyman, H.** **37 : 6 : 34**

◆ HET TECHNISCH ONDERWIJS IN BELGIË. *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1930, (19 × 16) 89 blz.* *9 fr.*

V — Brochure geschreven naar aanleiding van de koninklijke bezoeken aan verschillende vakscholen van het land in het voorjaar van 1929. Ze licht ons in over den aard, het belang en de beteekenis van dat onderwijs en geeft ons op schematische, aanschouwelijke wijze inlichtingen en statistieken die toelaten te oordeelen over wat in België bestaat en op welke grondslagen het technisch onderwijs zich heeft ontwikkeld. In deze in zekeren zin *officieele* uitgave, door een brief van den Koning aan zijn Minister ingeleid, zal men behandeling van principieele vraagstukken niet zoeken maar enkel inlichtingen van praktischen aard. K. B.

7711 **Kreuser, Dr.** **37 : 24 : 22**

◆ HET KATHOLIEKE MEISJE. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. B. Goossens. — Averbode, Norbertijnerabdij, 1929, (23 × 15) 171 blz.* *8,50 fr.*

V — De mooie vrouwen-figuren uit Oud- en Nieuw Testament, geteekend met den hoofdtrek uit hun levensbeeld, worden in dit boek als voorbeeld gesteld aan het katholiek meisje, ook aan het katholiek meisje van onzen modernen tijd. De schrijfster heeft elke figuur met liefde bekeken en met liefde ook voor het meisje van dezen tijd weet

zij elke figuur aan te passen aan hedendaagsche toestanden. Behulpzaamheid, bescheidenheid, eerbaarheid, offervaardigheid, godsvruchtigheid, al vrouwendeugden die heerlijk tot hun recht komen. Een ideaal boek voor alle katholieke meisjes! FR. CROLS, PR.

7712 van Mulukom, J. L. **33 : 37 : 24**

◆ HOOG TIJD VOOR HET ARBEIDENDE MEISJE. — *Brakkenstein, Nijmegen, Eucharistisch Secretariaat, 1929, (18 × 11) 38 blz.* *fl. 0,20*

IV — Dat het « Hoog tijd » is, het arbeidende jongemeisje in onze katholieke organisaties onder te brengen, weten we reeds lang — De pogingen daartoe gedaan zijn zeker lofwaardig. Doch Pastoor Van Mulukom heeft den moed te erkennen dat er slechts zeer weinig bereikt is, het gaat er niet om, te kunnen spreken van duizenden *leden* eener organisatie, doch waar het op aan komt, is hetgeen de organisatie voor de leden beteekent. En het blijkt dat deze er over het algemeen zeer onverschillig tegenover staan. Er moet nog een middel gevonden worden om de meisjes er zich voor te doen interesseeren, dit beoogt de K. J. V. — We lezen echter in het program weinig nieuws — en onder Organisatie: De leden zijn verplicht *uit vrijen wil* zich aan te sluiten bij de Kruistochtbeweging, enz.?,.. E. S.

7713 X. **24 : 37**

◆ HANDBOEK DER K. A, J. — *Brussel, Kristene Arbeidersjeugd, (Uitgaven der K. A. J., Nr. 3). 1929, (20 × 11) 161 blz.* *5 fr.*

V — De K. A. J.-beweging eischt dringend onder hare leden vrijwillig aanvaarde tucht. Welnu dit *Handboek* is aan deze vereischte uitmuntend aangepast. Na een korte beschrijving van *het leven der jonge arbeiders*, ontwikkelt het *het algemeen programma der K. A. J.* hetgeen ze van of voor hare leden eischt en zoekt te bekomen; eindelijk zet het omstandig de *inrichting en werking der K. A. J.* uiteen. Mogen — behalve de Kajotters zelf — velen onder hunne vrienden zich dit boek aanschaffen!

Dr K. DU BOIS, S. J.

4. -- Taalkunde

7714 Bot, L. **88 : 78 : 43**

DIE EWIGE QUELLE. Erzählungen, Lieder und Gedichte fürs zweite Jahr. *Geïll. — Groningen, Wolters, 1929, (19 × 14) 146 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 1,75*

V* — Deze bloemlezing voor de leerlingen van het 2e jaar is de logische voortzetting van het 1e deel. Ze is degelik, gevarieerd en up-to-date. Ontspanningslectuur en vormende, wisselen raak-gekozen af; liedjes en versjes zingen er plezierig en poëtisch door; keurige illustraties veraanschouwelijken heel wat voor de jonge lezers.Undequaque, warm aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

7715 Dodge, Mary Mapes **42 : 83 : 37**

HANS BRINKER. — *Groningen, Wolters (The young People's Library), 1930, (16 × 10) 105 blz.* *fl. 0,70*

V — Een zeer boeiend verhaaltje, dat zich afspeelt in Holland. De vader van Hans Brinker, sinds 10 jaar idioot, krijgt door een meesterlijke operatie van Dr Boekman het verstand terug. De moedige jonge Hans is hier de zeer sympathieke held. Paedagogische strekking zuiver en goed. De vertaalde woorden zijn bijeengebracht in een losliggend lijstje, wat ik veel practischer vind voor commentaar dan het marge- of

voetnotasysteem. Een boekje dat in de « derde » handels- of beroepsklassen der colleges goed kan worden gelezen en verklaard, en waar ll. zoowel als leeraar veel deugd zullen aan beleven. PAUL HARDY.

7716 Duchateau, Th. **83.8 : 44 : 37**

40 KORTE FRANSCHE VERHAALTJES ten dienste van het R. K. M. U. L. O. — *Groningen, Noordhoff, 1929, (20 × 14) 60 blz.*

V-VI°A-B-J-M — Met een deel van het materiaal, — daar waar echt Fransch gegeven wordt (en dat werd met verstand gekozen) kan men goed werk verrichten. Maar het werkje valt... omdat het wemelt van fouten, waaronder grove (geslacht, tijden der werkw., schrijfwijze) en, zoohaast de schrijver aan het woord komt, van Neerlandismen.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7717 Van Tichelen H. & Dillen H. **44 : 37**

L'ECOLE ET LA VIE. Cours de Français pour les Ecoles primaires et moyennes: 6. — HANDLEIDING: 5-6e deel. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, 6 dln. (20 × 12) 156, 64 blz.* *10 fr.; 5 fr.*

VI — Leesstukjes met spraakkunstige- en taaloefeningen. Goede keus — interessante lezing. — Handleiding bevattende een welgekozene reeks dictees en een beknopt overzicht der behandelde spraakkunst in « l'Ecole et la Vie V en VI. » — Voor katholieke scholen is beter te vinden. M. V. C.

7. — Schoone Kunsten

7718 Bernet Kempers, K. Ph., Dr. **78**

DIE ZAUBERFLÖTE VAN W. A. MOZART.-2. CARMEN, OPERA EN 4 ACTES DE GEORGES BIZET. Inleiding tot Genieten en Begrijpen der meest gespeelde Opera's. *Geïll. met 7 platen. — A'dam, Paris, (Meesterwerken der Muziekdramatische Kunst, I en 2) 2 dln. (15 × 12) 39, 48 blz.* *elk geb. fl. 0,95*

IV — De ondertitel beamen me volmondig. Binnen de kleine ruimte der 40 bladzijden het ontstaan, de tooneelkundige en muzikale ontleding schetsen van het veel gespeelde repertorium is niet zoo gemakkelijk als men meenen zou. Bernet Kempers doet het zakelijk en gevat. Wij zijn er van overtuigd dat het schouwburg-publiek gretig deze beknopte inleidingen afnemen zal om hun klaar- voorlichtenden inhoud en om hun handig en gemakkelijk formaat. Dr FL. VAN DER MUEREN.

7719 Hutschenruyter, Wouter **78**

EEN EN ANDER UIT DE GESCHIEDENIS DER MUZIEK. *Geïll. — Hilversum, Lispet (Musica-Bibliotheek), 1930, (19 × 13) 110 blz.* *fl. 1,50*

V Zeer belangwekkend. Nemen we het echter met den titel niet te letterlijk op, het geldt wel wezenlijk « Harmonie en fanfare » over 't algemeen en de ontwikkeling hierna in den groei en aangroei der instrumenten. Een uitgebreide geschiedkundige ontwikkeling geven van af het primitieve « signaal » tot het huidige kunstcomplex was niet mogelijk. Daarvoor is er een tekort aan voorstudie en 110 bladzijden bieden daartoe in dit kleine formaat te weinig ruimte. Doch Hutschenruyter weet de belangstelling te prikkelen en aan te zetten tot veelzijdig onderzoek. Het veld dat hij openlegt biedt ruimte: De ontwikkeling der instrumenten van af de oudheid; wat zij speelden; trompetten, pauken, bazuinen ,fluiten, hobo, fagot, clarinet, enz...

Bezetting der muziekkorpsen; Duitsche, Oostenrijksche, Nederlandsche korpsen, enz... Internationale wedstrijd te Parijs; liefhebberskorpsen... W. Hutschenruyter beroert op zeer veelvuldige wijze een terrein dat tot heden, vooral historisch, minder werd ontgonnen. Zonder twijfel wekt zijne studie tot nadere studie. 46 plaatjes sieren dit handig boekje. We missen er alleen een bladwijzer. Hoe beperkt ook de omvang, een bladwijzer maakt 't gebruik ervan des te gemakkelijker.

Dr Fl. Van der Mueren.

7720 Meulemans, Arthur **78**

◆ Moderne Muziek. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1930, (Katholieke Vlaamsche Hoogeschooluitbreiding, Nr. 279) (20 × 14) 42 blz.* *2,50 fr.*

V — Niemand beter dan een « modern kunstenaar » kon ons inleiden tot de « moderne muziek », A. Meulemans, een der vruchtbaarste vertegenwoordigers der moderne kunstuiting was hiervoor wel aangewezen. Immers een dergelijke studie vergt een inleiding in het nieuwe harmoniebegrip, het moderne orkest en de voornaamste stroomingen die zich heden vertoonen. Niemand beter dan hij die er in « leeft » kan dat. Moet het « nieuwe » zooveel verwondering baren als het wel eens doet? Lees deze studie, zij zal u zeggen dat « vernieuwing » niets nieuw is, in de geschiedenis en de moderne muziek, zooals iedere periode uit het verleden, eenvoudig aanpassing zoekt bij haar tijd. Tevens wordt u op bondige wijze ingeleid op de technische vernieuwingen die heden gaande zijn. Wij zijn er van overtuigd dat deze verhandeling der katholieke Vl. Hoogeschooluitbreiding met sympathie zal worden begroet.

Dr Fl. Van der Mueren.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

7721 Albe **81**

◆ Praeludim. Verzen. *Mechelen, Scheppersgesticht, 1930, (24 × 18) 41 blz.* *18 fr.*

V — Daar zijn onder de 33 gedichten van dezen bundel vier of vijf kortere stukjes die zeer geslaagd zijn: gave, zuivere uitspraak van een persoonlijkheid. Mogen we in dezen onmiskenbaar bezield- en begaafden dichter een katholieken tegenhanger begroeten van het nachtheimwee, maar heerlijker begrepen dan bij Boutens of Van de Voorde? In de overige verzen hooren we veel te veel naklanken allerhande. Het « employeeren van Fransche termen » is geenszins gewettigd.

Dr Joris Caeymaex, pr.

7722 De Mindere, Marten **81**

◆ De gebroken Branding. Sonnetten. — *Antwerpen, Centrale Boekhandel « Neerlandia », 1928 (23 × 17) 54 blz.* *6 fr.*

V — Hoe schoon de gevoelens ook wezen welke den dichter bezielen, toch moet hij weten dat ze ook in een schoonen vorm dienen uitgedrukt om aanspraak te mogen maken op echte poëzie. Schrijver moet beter zijn beelden kiezen, zijn onstuimigheid breidelen en de kastijding, waarover hij het meermaals heeft, ook toepassen op zijn vers. Dan geeft hij ons wellicht nog schoone dingen. Joz. De Voght, pr.

7723 Eekhout, Jan H. **81**

Doodendansen. Kwatrijnen. *Geïll. — Oostburg, Bronswijk, 1929, (20 × 14) 47 blz.* *fl. 1,25*

IV — De oude motieven: onafwendbaarheid van de Dood; laten we daarom van het korte leven genieten; enkel Gods genade kan ons redden. Vastgelegd in 38 kwatrijnen; kort en kernachtig, hier en daar wat verstandelijk en aphoristisch. A. B.

7724 Eekhout, Jan H. **81**

LOUTERINGEN. — *Middelburg, G. W. Den Boer, 1927, (18 × 14) 86 blz. fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

IV — Jan Eekhout heeft hier zoowat in alle vormen zijn ziel uitgezongen, tot in een middeleeuwsch : « gheestelik liet » toe. Best vind ik hem in zijn klassieke verzen. De grondtoon is godsdienstig. Soms wel wat onbestemd, en in : « Jaar en de dag » heidensch. Ware dit en het laatste vers geweerd, zijn bundel had er niets bij verloren, integendeel. Wie o. m. Christofoor, — De Zwerver — en jongelingslied schreef, kan wel, en geve ons nog — en van 't beste. JOZ. DE VOGHT, PR.

82. TOONEELLITERATUUR.

7725 Barbaix, Emile en Notte, Maurits **82**

◆ BAAS BEST EN ST. ANTONIUS. Geestig Spel in 'n Proloog en 5 Tafereelen. — *Gent, Katholiek Tooneelgezelschap, 1929, (21 × 13) 84 blz. 15 fr.*

V — Om 't gebed van de vrouw en tegen alle duivelsche inmenging in maakt Sint Antonius de arme baas Best van 'n dief die ie was en 'n leelijke vloeker tot 'n gegoede baas en tot 'n geloovig mensch. Plezierig behandeld mist het stuk af en toe de gewenschte vlugheid in d' ongedwongen conservatietoon, voornamelijk bij den duivel. Anderszins ware 't uitgegroeid tot 'n gaver en geleidelijker groeiend spel. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7726 Lemmes, Jan **81 : 82 : 78**

DE VREDE. Zangspel in drie Bedrijven. — *Antwerpen, De Regenboog, 1929, (18 × 11) 61 blz. 6 fr.*

V — Fantastische en symbolische uitbeelding van dit gegeven: na de verwoestingen van den oorlog, zet Vlaanderen een nieuwe periode in van bloei en geluk, in vrede. Veruiterlijkt in drie tafereelen-reeksen: de kruisplanting, de kunsthulde en de volksviering. — Drie losse tafereelen; geen dramatische actie als stuwkracht of verband. Elke reeks heeft haar eigen toon en kleur. Gezonde opvatting van muziekstandpunt uit. I en II echter te vlak en te neutraal om tot het einde te boeien. III. veel beter zeer eigenaardig, levendig en rijk en aanschouwelijk. — Verzen netjes gemeten en gerijmd; weinig gloedvol; niet sappig genoeg. — Vorm en gehalte wat ouderwetsch. Niet onbenullig en hol. Vlaamsche toonkunstenaars mogen het gerust eens wagen. Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

7727 Rost, Nico **83.3**

HET OPROER DER VISSCHER VAN ST. BARBARA. *Vert. uit h. Duitsch dr. Anna Seghers. Geïll. met 6 houtsneden dr. Henk Melgers. — 's-Hage, Servire, 1929, (22 × 16) 140 blz. fl. 1,90; geb. 2,75*

II — Het naturalisme is niet dood; ook, zooniet vooral, in Duitschland. Denk o. m. aan Remarque's boek. Ook Anna Seghers houdt er dezelfde methode op na. Haar, met den Kleistprijs bekroond, boek, is een tegenhanger van « Op Hoop van Zege » door onzen Heyermans. Bij den Nederlandschen auteur echter blijft de opstand bedwongen, hier breekt hij onstuimig uit. Waarop hij uitloopt? « Het slot van het oproer van de visschers van Sint Barbara was, dat ze tegen dezelfde voorwaarden als vier jaar geleden, doch later dan gewoonlijk, in zee staken ». Met de volkomen en overbodige brutaliteiten, die er in voorkomen, wordt dit inderdaad flink-gebouwd werk, ook esthetisch, niet gediend. Voor onze volksbibliotheken kan het niet in aanmerking komen.

JORIS EECKHOUT, PR.

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

7728 De Gastyne, Jules **83.0**

WRAAK. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, Patria; A'dam, Cohen, 1930, (20 × 14) 191 blz.* *6 fr.*

III — Een bankbediende laat zich veroordeelen om de eer van zijn jongen meester te redden. Uit dank verleidt deze zijn dochter en stort ze in de ellende. De vader ontvlucht en neemt wraak: brand, verleiding, moordpoging, kinderroof. Eindelijk belooft zijn vijand herstel en laat den galeiboef komen sterven in zijn huis. De inhoud is erg onverkwikkelijk daar hij heelemaal berust op betrekkingen buiten 't huwelijk, verleiding en wraak, buiten alle verlichting en troost van godsdienstigheid.

J. LAUWERYS, PR.

7729 La Tour, Maxime **83**

DE VROUW DIE MEN NIET HUWT. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, Patria; A'dam, Cohen, 1930, (20 × 14) 191 blz.* *6 fr.*

III° — 'n Pikante brok onmogelijke verwikkelingen gekruid met spel en overspel, echtscheiding, moord, zelfmoord en dies meer. 'n Goedkoop feuilleton-romannetje, en dat voor onze katholieke boekerijen niet dienen mag.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7730 Mereskowski, Dmitri **83.9**

DE ANTI-CHRIST. *Vert. uit h. Russisch dr J. C. van Wageningen. — Utrecht, De Haan, 1930, (21 × 15) 386 blz.* *fl. 3,50; geb. fl. 4,75*

III — Rusland und kein Ende..... helaas, moet men daar tegenwoordig aan toevoegen; ook wel eens met het oog op de vertalingen, die onze boekenmarkt overstroomen. Rijp en groen, 't moet allemaal aan den man gebracht. Mereskowski is geen eerste-rang-auteur. Wie tijd heeft en.... geduld, zal nochtans zijn boek ten einde toe lezen. Het gaat niet aan, in enkele volzinnen, zoo lijvig een opus — aan die lijvigheid hebben de Russen ons nu eenmaal gewoon gemaakt! — te resumeeren. De Anti-Christ is niemand anders hier dan Czaar Peter de Groote. Het verhaal beeldt den strijd uit om deze figuur gevoerd, vooral van orthodxe zijde. Uitdieping van de volkspsyche, vol onvermoede verten.

JORIS EECKHOUT, PR.

7731 **Stokvis, Benno J.** **83.1 : 34**

DE ROOIE. Roman uit het Misdadigersleven. *Geïll. met penteekeningen dr. J. H. Persijn. — A'dam, Nederl. Uitgevers Mij, 1929, 2e druk, (20 × 14) 150 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

III — Zie bespreking in romankroniek onder nr. 7695.

7732 **Werfel, Franz** **83.1**

DE REÜNIE. De geschiedenis van een Schuld uit de Jeugd. *Vert. uit h. Duitsch dr. P. van Schilfgaarde. Geïll. — Utrecht, Bijleveld, 1929, (19 × 14) 268 blz.* *fl. 2,75; geb. fl. 3,75*

III — Van al de Duitsch-schrijvende expressionistische dichters ongetwijfeld de flinkste. Tot hiertoe deed hij weinig aan proza. Zijn boek « Der Abiturïëntentag », dat hier in vertaling voorligt, is 't werk van een onrustige. Een zoeker. Deze geboren-Jood heeft sindsdien de Waarheid gevonden in de Moederkerk. « De Reünie » werd geschreven in '27; er op volgde in '29: « Barbara, oder die Frömmigkeit ». De hoofdpersonage van « De Reünie » is een onderzoeksrechter. Vóór hem staat, om ondervraagd te worden, een van moord beschuldigde. In dien man meent de rechter een oud schoolmakker te herkennen, Adder. En 't geheugt hem goed, hoe hij dien Adder op 't verkeerde pad bracht. Meteen wordt hem duidelijk, en o zoo smartelijk, de geschiedenis van zijn schuld uit de jeugd. De rechter maakt zich bekend; Adder echter blijkt, maar is 't hem ernstig?, van die heele geschiedenis uit de jeugd niets af te weten. Men leest het boek met spanning, Een aangrijpend zielekonflikt. Er wordt in « De Reünie » van veel leelijks gewaagd, lees niet: uitgebeeld. *Alleen dus voor gevormde lezers*, die weten wat de wereld zooal meebrengt.

JORIS EECKHOUT, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

7733 **Askew, Alice en Claude** **83.0**

WILDE SHEBA. *Vert. uit h. Engelsch dr. X. — A'dam, Stella-Editie, (nr. 22) 1929, (19 × 13) 220 blz.* *fl. 0,50; geb. fl. 0,75*

IV — Nog jaarlijks wordt te Liverpool de « Grand National » betwist. Over den jongsten wedren gaf « De Standaard » nog verslag den 30 Maart 1930. In margine van dien wedren werd dit verhaal geschreven. Mevrouw Rayne heeft zich door haar theatermanie in schulden gestoken en stelt nu haar eenige hoop op haar renpaard « Wilde Sheba » dat niemand kan berijden dan Roden Morley. Deze is echter omgekocht door haar schuldeischer, M. Drydesdale, die ook het oog heeft op haar dochter, Vivienne. Morley's genegenheid voor deze laatste brengt hem ertoe voor haar moeder uit te komen en te winnen, al moet hij zijn zege bekoopen met den dood. Zoo zijn moeder en dochter aan den dwingeland ontrukt en schenkt Vivienne zich aan den man van haar hart. — Interessant voor sportliefhebbers, op sensatie belust!

J. LAUWERYS, PR.

7734 **Cleerdin, Vincent** **83.8**

SAGEN VAN BRABANT. — *Geïll. met houtsneden dr. J. Franken. — R'dam, Brusse, 1929, (21 × 16) 90 blz.* *fl. 2,90*

IV — Zie bespreking in Romankroniek onder nr. 7693.

7735 de Jong van Beek en Donk, C. **83.2**
BIJ DE WASKAARSEN. — *Hilversum, Brand, 1930, (21 × 16) 252 blz. fl. 2,90*
IV — Zie bespreking in Romankroniek onder nr. 7690.

7736 Dekker, Maurits **83:32:50**
DE AARDE SPLIJT. *Geïll. met portret. — A'dam, Nederl. Uitgevers-Mij, 1930, (22 × 16) 212 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*
IV — Zie bespreking in Romankroniek onder nr. 7692.

7737 De Wit, Augusta **83.1**
DE AVONTUREN VAN DEN MUZIKANT. — *A'dam, Em. Querido, 1928 (21 × 14), 267 blz., fl. 4,25*
IV — Zie bespreking hiervan onder nr. 7680.

7738 De Wit, Augusta **83.8**
DE DRIE VROUWEN IN HET HEILIGE WOUD. — *A'dam, Meulenhoff, (13 × 18) geb. fl. 2,20*
IV* — Zie bespreking hiervan onder nr. 7681.

7739 De Wit, Augusta **83.3**
HET DURE MOEDERSCHAP. — *A'dam, van Kampen & Zn., 1930, 3e druk, (19 × 12), 153 blz. fl. 1,90*
IV — Zie bespreking onder nr. 7682.

7740 De Wit, Augusta **83.1**
DE GODIN DIE WACHT. — *A'dam, van Kampen & Zn.. 1930, 3e druk, (1930 × 12) 225 blz. fl. 1.90*
III-IV* — Zie recensie onder nr. 7683.

7741 De Wit, Augusta **83**
EEN JAVAAN. — *A'dam, Maatschappij v. g. en g. Lectuur. (Korte Verhalen uit de Wereldbibliotheek, nr. 12) 1929, 2e druk, (19 × 13) 16 blz. fl. 0.25*
IV — Besproken onder nr. 7684.

7742 De Wit, Augusta **83.1**
ORPHEUS IN DE DESSA. — *A'dam, van Kampen & Zn., 1930, 11e druk, (19 × 12) 153 blz. fl. 1.90*
IV — Besproken onder nr. 7686.

7743 De Wit, Augusta **83.8**
VERBORGEN BRONNEN. — *A'dam, van Kampen & Zn., 1930, 3e druk, (19 × 12), 168 blz. fl. 1,90*
IV* — Recensie hiervan onder nr. 7687.

7744 Erics, Linda **83.1**
MOEDERTJE WITHAAR. — *Wageningen, Veenman, 1930, (18 × 12) 158 blz. geb. fl. 1,35*
IV-M — Egbertine Zonneveld, een veertigjarige ongehuwde vrouw, is stichtster en Moedertje van een pension voor licht-zenuwpatiënten. Behalve de gedachte aan de verkeken trouwkans die hare liefdadigheidsroeping soms benevelt, speelt daar een liefderomannetje tusschen twee goedgeaarde harer gasten, bij tegenwerking van eene andere, trotsche. Schr. ijvert voor goedheid, vorming tot rechtschapen persoonlijkheid,

beminnelijke beschaafdheid, met kristene motieven van gebed en Voorzienigheid. Nauwelijks romanwerk. Te vergeefs (behalve heel op het einde) zoekt men naar een stevig houvast tusschen die honderd kleine dingetjes. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7745 Germain, Henri **83.0**

DE GIFTMENGSTER. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, Patria; A'dam, Cohen, 1930, (20 × 14) 191 blz.* *6 fr.*

IV — Een vondelinge, in dienst bij een rijke juffrouw, wordt ervan verdacht deze te willen vergiftigen om wille van het geld. Doch haar vader komt terug als millionair, ontmaskert de ware giftmengster, een nichtje der rijke juffrouw, dat gehandeld heeft uit jaloerschheid, en laat zijn dochter trouwen. — Gallicismen, drukfouten, nieuwe alineas voor elken zin, langdradige samenspraken, herhaling van 9 regels tekst op bl. 33 werken storend bij de lezing. De strekking is goed.
J. LAUWEREYS, PR.

7746 Hill, Headon **83.0**

ACHTER EEN MASKER. *Vert. uit h. Engelsch dr. X. — A'dam, Stella-Editie, (nr. 24) 1929, (20 × 13) 218 blz.* *fl. 0,50; geb. fl. 0,75*

IV — Dick Wenslade heeft op Miss Vaughan, de kamenier zijner moeder, zijn zinnen gezet, maar baker Ravenscar stuurt alles in de war uit eigenbelang. Het meisje wordt doorgezonden onder verdenking van diefstal en zelfs laat ze zich ontvoeren om Dick te redden, die verdacht wordt van wraakmoord op zijn vader. Maar al is de list van Ravenscar nog zoo behendig gespannen, zijn masker valt voor den speurzin van een oude detective : Dick vindt Phyllis Vaughan terug, en korts daarna is zij de gade van den nieuwen lord. — Als detectivenroman : boeiend en afwisselend. J. LAUWERYS, PR.

7747 Kemp, Math. **83.8**

◆ STERREN, MUSSCHEN EN RATELS. — *Maastricht, Veldeke, 1930, (20 × 14) 59 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 6,90*

IV — Zie bespreking in Romankroniek onder nr. 7694.

7748 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

PETER RUFF. De Koning der Detectives. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. C. Bender. — A'dam, Seyffardt, (Pijlserie, nr. 23) 1929, (19 × 13) 22) blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1,75*

IV — Reeds de titel doet vermoeden dat we hier buitengewone avonturen gaan meemaken! En waarlijk, 't grenst aan 't onwaarschijnlijke! De tien hoofdstukken zijn echter zoo uiteenloopend van aard dat we aan geen samenvatting kunnen denken. 't Doet er ten andere niets toe, want eens dat men het boek doorgemaakt heeft, mag men den inhoud gerust vergeten: 't boek heeft zijn paar uur sensatie geleverd, en men is blij naar substantieeler werk te kunnen grijpen. J. LAUWEREYS. PR.

7749 Oterdahl, Jeanna **83.1**

EÉN UIT VELEN. *Vert. uit h. Zweedsch dr. N. Basenau-Goemans. — A'dam, Meulenhoff, 1929, (21 × 16) 261 blz.* *fl. 3,50*

IV — Eva Colbjörson heeft aan den rand van het graf gestaan, door hevige longontsteking. De langzame genezing is ingetreden, en gedurende de stille, trage uren in de ziekenkamer, ziet zij de uiterlijke zoo weinig interessante film van heel haar leven langzaam voorbij

schuiven. Eén voor één duiken de herinneringen op: haar droeve kindertijd in het groote huis, waar zij opgenomen werd als pleegkind; de schooltijd in het kleine provinciestadje; haar latere leven als gouvernante te Upsala. 't Is de geschiedenis eener ziel, die laat ontwaakte, doch weldra, door lijden gelouterd, heerlijk rijpte. Uit het nukkig menschenschuw, ietwat poetisch aangelegde kind, groeide de vrouw met het rijke gemoed, die in de school van het leven leerde dat het veel zaliger is te geven dan te ontvangen; en alzoo het zoetste levensgeluk bereikt door de hulp en het offer. Het boek getuigt van sterke, zeldzame zielstudie. Met vrouwelijke fijngevoeligheid en psychologische zelfanalyse (in Eva Colbjörnson voelen we een brok zielsbestaan van Jeanna Oterdahl zelf) tot in alle konsekwenties doorgedreven — en daar is moed toe noodig — wordt dit menschenlot hier uitgestift. Een boek dat groote levensproblemen in eenvoudige, voor iedereen verstaanbare formules neerlegt. « Een uit Velen » zal er « velen » doen nadenken en berusten. — Het werk werd flink, raak verteld. PAUL HARDY.

7750 Schepens, Jan **83**

DE HELLETOCHT. Het Prozalied van een Jeugd. *Geïll. dr. Berten Schepens. — Brugge, Excelsior, 1929, (22 × 16) 106 blz.* *10 fr.*

IV — Zie bespreking in Romankroniek onder nr. 7689.

7751 van Eysselsteyn, M. S. **83.1**

DE VERBORGEN WEG. — *Leiden, Leidsche Uitgeversmij., 1928, 2e druk (20 × 14) 224 blz.* *fl. 2,75; geb. fl. 3,75*

IV — Was 't niet Annie Salomons die vóór 20 jaar 'n roman uitgaf uit het Leidsche stundentenleven. getiteld : « Een Meisje-Studente? » Deze roman speelt eveneens in het Leidsch studentenleven. Nora van Mansfeld, 'n flink begaafd meisje, gaat heelemaal op in haar letteren-studie en zit in alle mogelijke besturen van studentinnen-clubs. Studeeren en clubs leiden wordt zoozeer haar ideaal dat ze haar levensdoel vergeet. Ze verstoot de liefde van 'n jongen die haar oprecht bemint en maakt dezen ongelukkig. Ten slotte ziet ze haar ongelijk in doch ze meent dat het te laat is: zelfverwijt knaagt haar, ze treurt en kwijnt weg. Vóór ze sterft vraagt ze vergiffenis aan moeder en aan haar verloofde. De zedeles : De weg naar het hart van den mensch is een verborgen weg. God alleen kent het juiste pad. 'n Mooi boek, vlot geschreven met rake karakter-typeering. Al speelt de roman *in een protestantsch millieu*, is het goede en prettige lektuur voor volwassene meisjes. FR. CROLS, PR.

7752 Van Hille-Gaerthé, C. **83.1**

KOOL EN ROZEN. — *R'dam, Nijgh & Van Ditmar, 1929, 3e druk, (21 × 16) 214 blz.* *fl.*

IV-VM — Zie bespreking in Romankroniek onder nr. 7691.

7753 van Wijhe-Smeding, Alie **83.1**

DE ONTMOETINGEN VAN RIEUWERTJE BRAND. — *R'dam, Nijgh en van Ditmar, 1929, (21 × 15) 416 blz.* *fl. 3,90*

IV — Als ondertitel lezen wij: « Dit is het boek van Rieuwertje Brand — van Rieuwertje, die zoo graag vadertje God ontmoet, en zoo dikwijls de duivel tegenkomt ». Rieuwertje heeft een gezin : flinke vrouw en vier kinderen, waaronder een paar physisch erfelijk belast tengevolge van vaders' vroegere braspartijen. Rieuwertje wordt begekt thuis en verstooten door allen; en toch houdt hij veel van zijn familie,

Rieuwertje is vroom, berouwvol, zelfbeschuldigend, alles behalve verstokt in 't zondige — maar Rieuwertje is menschelijk-zwak. Vol goede voornemens, smachtend naar een heel klein beetje tegemoetkoming, ploetert hij echter voort van d'een miserie in d'andere. Zijn kinderen trouwen... of sterven, zijn vrouw verlaat hem, zijn hondje wordt verzopen door zijn oudste zoon. Maar de menschen zijn goed, ze schenken Rieuwertje toch eindelijk zijn dubbel- en dik verdiende vergiffenis, en vadertje God neemt zijn arm zieltje in barmhartigheid op. Voor eenige jaren schonk Alie Smeding ons een machtige roman « Achter het Anker ». Greshoff noemde het een boek van « primitieve monumentaliteit ». Hier geen spoor meer daarvan. Slechts enorme tragiek, gezocht en opgedolven uit het gesteenigd hart van een half-kindsche sukkelaar. Levenswee, gelouterd door, en doortinteld van kristelijken boetegeest « Durch Mitleid wissend » is deze figuur van Rieuwertje Brand ontstaan, en heeft ze warm gekregen in het rijke, diep-menschelijke gemoed der schrijfster. Na lezing van dit werk voelt men zich beter geworden. Alie Smeding beschikt over een persoonlijke stijl, soms een tikje poëtisch overladen voor een prozawerk. Hare sterke, frissche fantasie schept gansch nieuwe beelden daar waar men die niet vermoeden zou. Die fantasie speelt haar ook wel eens parten; die 75-bladzijden-lange geestesexploten van het dronken Rieuwertje kunnen bij momenten gerust wedijveren met de meest onverklaarbare passages uit Jaak van Looy's Zebedeus. Ontwikkelden die dit boek lezen zullen voor Rieuwertje Brand een plaats bewaren op de middelste plank van hun bibliotheek, en in 't meest sociaal-voelende hoekje van hun hart. PAUL HARDY.

7754 Wharton, Edith **83.0**

LEVENSDROESEM. *Vert. uit h. Engelsch dr. R. De Ruyter-Van der Feer. — Baarn, Hollandia, 1930, (20 × 14) 300 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,75*

IV — De biographie van een levenswrak! Mrs Clephane is New-York en haar man ontvlucht en leeft en flirt 18 jaar lang op de Fransche Riviera. Na den dood van haar man en schoonmoeder, wordt zij teruggeroepen door haar dochter en drinkt nu aan den levensbeker de ware vreugde van het moeder-zijn, doch ook den levensdroesem: Chris Fenno, die haar laatste liefde was, wint het hart harer dochter, en zij moet machteloos toezien, omdat ze zich zelf niet durft verraden en onteeren. Dan vlucht ze terug naar de Riviera om te vergeten... in nieuwe avonturen. — Spijts het talent van de schrijfster en haar diepe vrouwenpsychologie, spijts haar kieschheid bij 't behandelen van zulk onderwerp, laat dit boek een droeven indruk van onvoldaanheid om wille van de duizend futiliteiten waarmee zulk leven wordt gevuld, en om wille van 't gebrek aan levensernst. *Het behandeld milieu is protestansch*, doch een enkele maal wordt er waardeerend gesproken van de biecht der katholieken als middel tot verlichting van gewetensangst (bl. 238). Vertaalster en uitgeefster leverden frisch werk. J. LAUWERYS, PR.

7755 X **83**

AUCASIN EN NICOLETTE. *Vert. uit h. Fransch dr, J. Decroos. — Geïll. met houtsneden dr. V. Stuyvaert. — Antwerpen, De Sikkel, (21×14) 117 blz. 65 fr.*

IV. — Ik meen dat menschen van nu tegen dat typisch « zangzeisel » zullen opzien als zijnde toch wel wat mager. Maar aangenaam en fijn verteld is het zeker. En met groote frischheid zingt daar het onsterfelijk lied van lente en jeugdliefde, afgewisseld met kostelijk realisme. Dr Decroos is niet aan zijn proefstuk als vertaler: hij heeft dit pareltje

weer eens tot ons gebracht met groote tekstgetrouwheid en fijn in den toon. Natuurlijk kan niets dingetjes weergeven zooals het « Estoilete, je te voi » enz. Maar puik werk, alleszins. En welk een kolfje naar de hand van Meester Stuyvaert! Welk een dichter van gothische keurigheden hij is! Een echte kunstuitgave. Dr Joris Caeymaex, pr.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

7756 Brandenburg, R. J. **83.0**

De Vrouw zonder Hart. — *Baarn, Hollandia, 1929, (20 × 13) 207 blz. fl. 1,75; geb. fl. 2,75*

V — Een goed soort detective-roman, aangenaam en boeiend geschreven, met verrassende verwikkelingen. Ontspanningslektuur.

Dr A. Cardyn, pr.

7757 Cordens, F. J. A. L. **83.0 : 91**

De slapende Boeddha. — *Tilburg, Nederlandsche Boekhuis, (Luxe Roman-Serie) 1929, (22 × 16) 382 blz. fl. 3,90 (39 fr.); geb. fl. 4.90*

V — Een uitstekende coupé-roman : geheimzinnig, fantastisch, avontuurlijk, spannend en bovendien knap verteld, 't speelt in het wonderland Indië ; er komen fakirs, geheimzinnige prinsen, verborgen tempels, talismans, begraven schatten, moorden — kortom al de gewone attributen van een Indischen avontuurroman bij te pas. Maar hier zijn ze handig aangewend en 't ligt er niet te dik op. En de hoofdzaak: *ieder kan het boek lezen*, en wie ermee begint zal het niet opgeven voor hij het uit heeft. E. Vander Hallen

7758 Exel, Ph. **83.9**

De Avonturen van Ormin. Een Verhaal uit de Dagen van Hannibal. *Geïll. met platen dr. O. Verhagen. — 's-Hage, van Goor, (G. B.-Serie, nr. 14) 1930, (23 × 16) 231 blz. fl. 1,25*

V-VIa — Uit den oorlog Carthago-Rome. De wederwaardigheden van 'n jongen slaaf die dóór spannende tribulaties heen ten slotte 'n koningszoon van Scythië blijkt en aldaar zijn hooge plaats waardiglijk gaat innemen. Daartusschenin weten we Scipio en Hannibal in vinnigen kamp bewegen. Uitstekend voor ons jongens als ze dan maar 'n heele boel geographie, historie en mythologie kunnen verbijten. Daarom juist zou vermenigvuldiging der voetnota's dit boek uitstekend hebben gediend. Joz. Van den Eynde, pr.

7759 Heibos, Leo **83.8**

De Republiek Wampendale. *Geïll. met penteekeningen dr. Theo Op de Beeck. — Antwerpen, Opdebeek, 1930, (25 × 16) 48 blz. 3 fr.*

V — 'n Paar schetsen van en uit 'n Kempisch dorpken : Wampendale zelf. — Uit de Wampendaalsche folklore. — Wampeldaalsche typen. Al is 't niet omvangrijk en trouwens licht van inhoud, 't heeft de verdienste raak te zijn, gezond en plezierig. Joz. Van den Eynde, pr.

7760 Maria Teresa, Zr. **83.8**

◆ Twee Uur in Angst. *Geïll. — Hilversum, Brand, (St. Jozef's Klasbibliotheek, voor de Hoogste Klassen, Nr. 3) 1928, (19 × 13) 63 blz. fl. 0,60*

V-VIa — 'n Paar vlot vertelde dingen. « Twee uren in angst »: Twee broertjes van 't spel na 't lof ter kerk in slaap gevallen en ten elven

's avonds eindelijk losgekomen en weer thuis. « Vluchtelingen-zus » : 'n Episode uit het leven van 'n paar Antwerpsche meisjes gevlucht in oorlogstijd naar gastvrij Holland. 't Is alles zóó hartelijk verteld dat voor groot en klein 't mooie leven van al die goede menschen Goddank verleidelijk-lief aandoet. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7761 Max **83.9**

◆ GIOVANNI. Een Bijdrage tot de Geschiedenis der Maltezers Ridders. *Geïll. dr. P. van Geldorp. — 's Bosch, Malmberg, 1930, (25 × 16) 201 blz. fl. 1,90*

V-VIA — Dit boek is 'n vervolg op « De zwarte Ridder ». 't Is 'n bijdrage tot de geschiedenis der Maltezers, 'n boeiende episode uit hun strijd tegen de Turken bij de belegering van Malta. Giovanni is de kleine knaap die zich ridderlijk mooi en mild daar doorheen beweegt en in wondere omstandigheden z'n verloren gewaanden vader weervindt. 'n Brok spannende kinderlectuur en die ook den grooteren makkelijk behagen zal. JOZ. VAN DEN EYNDE.

7762 Mayne Reid, Kapitein **83.0**

DE JACHT OP HET WITTE PAARD. Avonturen onder de Indianen. *Vert. uit h. Engelsch. — Antwerpen, Opdebeek, 1930, 2e druk (27×18) 158 blz. 17,50 fr.*

V-VIA — 'n Avontuur uit den oorlog der Vereenigde Staten tegen Mexico en dat verloopt in de grensstrook tusschen beide landen. Hoofdmotief is de gril van 'n jong meisje verlangend naar 'n wilde witte paard. Na 'n spannende, martelende tocht brengt Warfield haar 't verlangde thuis. 't Meisje beleeft triestig-boeiende tribulaties allerhande tot ze, tegen sombere wenschen in van 'n afschuwelijk mismaaksel van 'n mensch uit de handen der Indianen veilig geraakt in de armen van Kapitein Warfield. Voor jongeren heeft het boek de kwaliteiten van dergelijke verhalen : de fantasie ziekelijk spannen al maar toe tot de laatste bladzij. Daarom heeft het alvast minder opvoedkundige waarde.

JOZ. VAN DEN EYNDE.

7763 Priem, G. H. **83.0**

HET GOUD VAN DEN PHARAO. — *A'dam, Nederl. Uitgevers-Mij, 1929, (20 × 14) 140 blz. fl. 1,50; geb. fl. 1,90*

V — Een nogal vreemde geschiedenis. Twee Duitschers op studiereis in Egypte vinden een papyrus met geheimzinnige aanduidingen over een geborgen schat. Zij gaan er naar op zoek in gezelschap van een eigenaardigen gids die op de hoogte is van de oudste geschiedenis van Egypte. Er komt nog een Engelsche miss bij, hetgeen gelegenheid schenkt tot een liefdesgeschiedenis. Kortom een verhaal vol onwaarschijnlijkheden. Ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

7764 Tenwoude, Hendrik **83.9**

◆ DE BULTENAAR. Een Verhaal uit de Geschiedenis van Engeland. — *'s Bosch, Drukk. Berger, (Leesbibliotheek, 4) 1924, (18×12) 101 blz. 4,50 fr.*

V — Wanneer de twaalfjarige Edward V den troon van Engeland wil bestijgen, pleegt zijn oom, Lord Glocester, een staatsgreep en laat den jongen vorst en zijn broertje vermoorden. Ook de jonge Warwick, hun kozijn, loopt gevaar, maar de dankbaarheid van een jonge bultenaar, wiens moeder hij heeft gered, brengt hem heil. In den strijd om de kroon die nu ontbrandt, wordt Glocester verpletterd en Warwick een

tweede maal door den bultenaar, ditmaal ten koste van zijn leven, gered. — Boeiende historische lectuur, met passende zedeles.

J. LAUWERYS, PR.

7765 Wackie Eysten, J., Dr. **83**

EVERT TERVOREN. *Geïll. met 4 platen. — A'dam, De Combinatie, 1929, (22 × 15) 227 blz.* *fl. 2,10; geb. fl. 2,75*

V° — Evert Tervoren is een eerlike, knappe jongen, die in de klas grappen meemaakt en onder het verlof, op rijtoertjes per fiets, per woonwagen en per boot, van alle kleine avonturen beleeft. Wie z'n heele jeugdverhaal ten einde leest zal er wel niet veel genot aan beleven en niet veel nuts uit halen. E. B.

7766 Weeren, Ina **83**

◆ ONDER DE BEUKEN. *Geïll. — Hilversum, Brand, (St. Jozef's Klassebibliotheek, Voor het voortgezet Onderwijs, nr. 1), 1927, (19 × 13) 156 blz.* *fl. 1,10*

V-VI-A — Prettig-boeiend 'n kijk op lief en leed van 'n mooi gezin. Als jeugdlektuur — ter voorlezing uitzonderlijk geschikt — met *hooge litteraire kwaliteiten, druk aanbevolen.* Het voorbeeld van de Termeeren's zal mild en veredelend inslaan. JOZ VAN DEN EYNDE, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

7767 Maria-Teresa, Zr. **83**

◆ DE DROOM VAN JAN. *Geïll. — Hilversum, Brand (St. Jozef's Klassebibliotheek, voor de Middelklassen, nr. 2), 1927, (19 × 13) 47 blz.* *fl. 0,40*

VIA-B — Kleine Jan die met moeder, broertje en zusjes op bezoek mag bij tante in 't klooster, en de fantastische droom die daarop volgt. Leuk, lief en gezellig zoodanig dat men verlangt maar steeds met Jan en z'n prettige huisgenooten in christelijke gezelligheid samen te leven.

JOZ. VAN DEN EYNDE.

7768 Mercator, J. O. **83.9 : 22**

◆ JACOB'S LIEVELING. *Geïll. dr. P. Van Geldorp. — 's Bosch, Malmberg, (Kinderen uit de Bijbel) 1930, (20 × 13) 110 blz.* *fl. 0,75*

VIA-B — Het leven van Joseph, Jacob's zoon uit den Bijbel voor de kinderen uitvoerig en boeiend naverteld. Z'n gulden getrouwheid en 't beweeglijk-avontuurlijke van zijn leven slaan steeds in. Werkelijk 'n passende uitgave om onze kinderen bekend te maken met die roerende geschiedkundige bladzijde onzer heilige Boeken.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7769 Pittoors, Willy **83**

IN ENGELAND. *Met penteekeningen dr. Elza van Hagedoren. — Deurne, (Onze Jongens- en Meisjesboeken, nr. 25) 1930, (24 × 15) 18 blz.* *1 fr.*

VI-A-EN-B — 'n Kijk in 't leven van 'n paar kinderen die in jonge rakkersleven 'n paar sensationeele dingen beleven. Alvast boeiend. Geen speciaal opvoedkundige doeleinden. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7770 Sutorius, Anna **83**

◆ TOEN 'T VACANTIE WAS. *Geïll. met platen dr. Hans Borrebach. — 's Hage, Van Goor, (De Nieuwe Serie, Nr 4) 1929, (21 × 15) 152 blz.* *fl. 1,20*

VIA-B — Dit boek zal aan grootere kinderen veel plezier verschaffen. Door dat de strekking *godsdienstig en moreel* is zullen de lezers er meer in vinden dan het trouwens mooie verhaal. Men denke daarom niet dat het preekerig is. Verre van daar. M. VAN COPPENOLLE.

84. ESSAYS

7771 Cohen, Alexander **84 : 83.8 : 1**

UITINGEN VAN EEN REACTIONNAIR (1896-1926). Voorafgegaan door een Schets van den Persoon des Schrijvers door een zijner Vrienden. *Met portret dr. Kees van Dongen. — Baarn, Hollandia-Drukkerij, 1929, (19 × 12) 332 blz.* *fl. 2,90*

III — Begonnen als anarchist en revolutionnair, veroordeeld wegens majesteitschennis en herhaalden opstand tegen zijn legeroversten, medewerker aan alle vooruitstrevende schriften, verbannen uit zijn geboorteland en uit Frankrijk; later tot inkeer gekomen, correspondent en redakteur van de voornaamste Parijsche bladen en correspondent van *De Telegraaf*; in '14 soldaat van 2e klas in het Fransche leger. Een van de merkwaardigste figuren uit de krantenwereld van de Fransche hoofdstad. — Hier zijn gebundeld een klein honderdtal artikels van zeer verscheiden aard, indrukken, ontboezemingen, anecdoten, critieken, persiflages, geestig en bijtend, uitingen van zijn spot en zijn verontwaardiging, van zijn haat en soms van zijn liefde. Een echt « reactionnair » : wat hij vroeger beschouwde als voorwaarden tot den vooruitgang: Republiek, Democratie, Socialisme en Communisme, wordt nu ten gronde toe afgebroken. — Pittig en raak, geestig en opwekkend. Zijn levensbeschouwing wijkt op veel plaatsen af van de katholieke : daarom *voorbehouden.* Dr A. BOON, PR.

7772 De Raaf, K. H., Dr. **84 : 801**

PROBLEMEN DER POËZIE. Beschouwingen over de Beginselen der Dichtkunst en het Nederlandsche Vers van dezen Tijd. — *R'dam, Brusse, 1930, (20 × 14) 116 blz.* *fl. 2,25*

IV — Een studie bestemd, niet in de eerste instantie voor dichters, maar voor wie poëzie willen beleven, en ook, in haar wording en haar wezen, menschen te begrijpen. Ze dankt haar ontstaan vooral aan een kwellend verlangen naar vastheid van overtuiging, in dezen tijd van tegenstrijdigheid en verwarring. Een bewonderaar der jongste poëzie, door dik en dun, is Dr De Raaf zeker niet; bij 't lezen der moderne dichters stuit hij « maar al te vaak op grillige experimenten, embryonale probeersels, die hem misschien schokken of ergeren, maar alles behalve bevredigen ». De « fameuse querelle Brémond-Valéry » werd de aanleiding tot dit problemen-onderzoek, of heronderzoek; 't probleem zelf immers is zoo oud als het vorschend intellekt. Hoe stond er vóór : de oudere kritiek, Longinus, Aristoteles? En de moderne esthetici, zooals Croce en Ribot, bijv.? Wat zeggen de dichters zelf er van? Waarin bestaat nu eigenlijk die « poëzie pure? » Is de tegenstelling Brémond-Valéry nieuw? Welk aandeel komt in het voortbrengen van poëzie toe, aan intuïtie? aan arbeid? Hoe zal men poëzie onderkennen van niet-poëzie? Hoe ziet er onze jongste poëzie uit? Wat leeren hare theoretici? Het antwoord op deze vragen, is in dit zeer suggestief boekje van Dr De Raaf te vinden. Hier vinde de lezer alleen het antwoord op de twee laatste. « De praktijk der poëzie wordt : losbandigheid (bedoeld wordt : bij *enkele* jongeren, J. E.), haar theorie, deze goed te praten ».

Uit het slotwoord, deze passus nog : « Uit den chaos begint het te dagen; de dwaasheid schijnt bestemd vanzelf te genezen. Ook groeit het verzet. Nog wat geduld en het absurde sterft zijn onvermijdelijken dood ».

JORIS EECKHOUT, PR.

89. OORLOGSLITERATUUR

7773 Francken, Fritz **83.8 : 89**

DE BLIJDE KRUISVAART. Een blijmoedig Verhaal, — *A'dam, Nederl. Uitgevers-Maatschappij, 1929, (21 × 15) 221 blz.* *fl. 2,90*

IV — De oorlogsransel van een groepje volksjongens wordt leeggeschud. Levendig volksboek over het bestaan onzer piotten aan den IJzer. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7774 Hasek. Jaroslav **83.0 : 89**

DE AVONTUREN VAN DEN BRAVEN SOLDAAT SCHWEJK GEDURENDE DEN WERELDOORLOG. *Vert, uit h. Tchechisch dr. S. Van Praag.* — *A'dam, Meulenhoff, 1929, (21 × 15) 280 blz.*

I — Een brutaal, slecht, onteerend werk. Rond den « braven » soldaat Schwejk kringen enkele lage figuren, waaronder vooral de dronkenlap van een aalmoezenier. Het is een lasterlijk opschroeven, een heiligschennend neerhalen van alles wat den geloovige heilig is. *Absoluut te verwijderen,* M. VAN HOECK, PR.

7775 Glaeser, Ernst **83 : 89**

GEWAS 1902. *Vert. uit h. Duitsch dr. Jhr. R. H. G. Nahuys.* — *Zeist, Ploegsma, 1929, (20 × 14) 323 blz,* *fl. 3,50*

I — De felle drukte op de Kriegs-boekenmarkt in Duitschland houdt aan. Remarque gaf het sein en aanstonds werd hij door anderen gevolgd. We hebben vroeger in dit tijdschrift geschreven, wat we over die werken dachten. Nu volgt Glaeser. Naar zijn opzet ligt hier het beeld geteekend van de generatie die in den oorlog van kind groeide tot jongen man. We willen over dit werk niet veel woorden verspillen *Het is een zeer verderfelijk boek,* leeft in een ongezonde, verpeste atmosfeer, is op meer dan een plaats gemeen-pornographisch, en zal op meer dan een plaats phychologisch-onwaar zijn. Jongens van het gehalte waarover het hier gaat, weten meer... Een type van Schundliteratur. Wat in het Duitsch heet « Jahrgang 1902 » werd in de Fransche vertaling «Classe '02» en in de Nederlandsche daalde het « Gewas 1902 ». Het is erger: een vergiftigde woekerplant. M. VAN HOECK, PR.

9. — Geschiedenis

7776 Commissaris, Aug. C. J. **9 : 27**

◆ VAN TOEN WIJ VRIJ WERDEN. Eenige Hoofdstukken uit de Geschiedenis der Katholieke Kerk, in Nederland sedert 1795: I Van Schuilkerk tot Kathedraal, 1795 tot 1853. — *Groningen, Wolters, 1929, 3e druk 2 dln (20 × 17) 198 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,25*

V — In drie jaar tijds een derde uitgave. Wel een klaar bewijs voor de degelijkheid van dit boek, dat hier vroeger reeds uitvoerig besproken werd, en waarin een aanschouwelijke voorstelling gegeven wordt van den strijd der Nederlandsche katholieken gevoerd sinds de Fransche revolutie voor de erkenning van hun godsdienst. Dr J. UYTTERHOEVEN.

7777 **De Boer, M. G., Dr. en De Wilde, L. J.** **9 : 83.8**

HISTORISCHE LECTUUR : 2. MIDDELEEUWEN; 3. NIEUWE GESCHIEDENIS. — *Groningen, Noordhoff, 1929 en 1930, 3e uitg. (23 × 15) 288, 298 blz.*

elk fl. 2,50; geb. fl. 3,25

V — Deze bloemlezing van historische lectuur behoort tot de beste die wij hebben. Zij zal ongetwijfeld de kennis van de geschiedenis bij velen aanvullen en verdiepen, tevens zal zij velen prikkelen om wat nader kennis te maken met de grootere historiewerken waaruit deze stukken getrokken zijn. Ieder leeraar in de geschiedenis moet deze werken hebben ter illustratie zijner lessen: ook in de volksboekerijen zullen zij door velen gewild worden, Dr J. UYTTERHOEVEN.

7778 ◆ **De Jong, J., Dr.** **27**

HANDBOEK DER KERKGESCHIEDENIS : 1e DEEL. Oudheid en Middeleeuwen (tot 1304). *Geïll. met 1 kaart. — Utrecht, Dekker & van de Vecht en van Leeuwen, 1929, 2 dln., (24 × 16) 539 blz.*

IV — Uitgebreid handboek: in het bijzonder ingrijpende studie wat betreft de dogmengeschillen in de oudheid, en wat betreft de rechtspositie der Kerk in de Middeleeuwen. Bijzondere aandacht geschonken aan de missioneering in die eeuwen, o. a. in de Nederlanden, verder ook aan de scholastiek. Trouwens de duizend zuiver-historische feiten rollen voor onze oogen af, nauwkeurig, zakelijk. Tusschen menige spijtige zaken, schaduwzijden die geenszins verbloemd worden, rijzen prachtfiguren van H. Vaders, Middeleeuwsche Pausen en heiligen. *Zeer degelijk werk, in zijn soort een standaardwerk voor Nederlanders.*

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7779 ◆ **Houtmortels, Fr. Marcolinus M., O. Pr.** **27 : 92**

LOURDES EN BERNADETTE. Naar verschillende Bronnen bewerkt. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1929, (19 × 13) 68 blz. fl. 0,35 (fr. 3,50)*

V — Een bondig verhaal van de verschijningen der Onbevlekte aan het onschuldig herderinneken te Lourdes, gevolgd door een korte schets van Bernadette's leven na de verschijningen. Sober en toch lief verteld. Een boekje dat onze menschen gaarne zullen lezen. L. VAN HULLE, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

7780 **Geerke, H. P.** **92 : 91**

JAN PIETERSZOON COEN, de Baanbreker in ons Indië. *Geïll. met 8 platen. — Utrecht, De Haan, 1929, (21 × 15) 253 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

V — Was rijkdom, macht, grootheid een levenseisch voor de jonge Republiek der Nederlanden, wilde zij eens haar Gouden Eeuw hebben, dan lag ginder Indië. Coen heeft met zijn ijzeren wil en ondernemingsgeest de kolonie gegrondvest en ingericht. Die geschiedenis, zelfs in aanmerking genomen de begrippen van dien tijd over recht, enz., blijft een zwarte en bloedige bladzijde. Niet alleen om het zeer lage peil van het avonturiersvolk dat optrok, doch Coen zelf is wreed geweest, b. v. bij het uitroeien der Bandaneezen. Overvloedig gedokumenteerd, ordelijk, zakelijk, stevig behandeld, en wel zóó dat men een degelijk beeld krijgt van den man en zijn tijd, niet zoozeer schitterend van kleur, maar toch levend. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7781 **Nörregaard, Jens** **92.2 : 269**

◆ AUGUSTINUS' WEG TOT HET CHRISTENDOM. *Vert. uit h. Deensch dr. Henriette M. H. Ledeboer. Geïll. met 6 platen. — Zeist, Ruys, 1930, (21 × 15) 206 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,60*

IV* — Altijd grijpt men naar dit onderwerp terug als naar een der belangrijkste en boeiendste in de kerkgeschiedenis en de biographische letterkunde. Welnu hier wordt het ingrijpend en beslist mooi behandeld. Sober, wetenschappelijk wat betreft kleur, omlijsting enz., eveneens bescheiden en oordeelkundig in de gevoelsmotieven, maar des te vaster en voller in de studie der denkerspersoonlijkheid zooals zij hare prachtige voltooiing vindt bij het doorworstelen der gedachtenbeweging zijner eeuw. Dat heet nu den strijd doormaken met Augustinus zelf, telkens een schrede voorwaarts, eerst tegenover klassicisme, dan manichaeïsme, maar vooral neoplatonisme. Schr. wendt zijn doorleefde kennis in de geschiedenis, zielkunde, wijsbegeerte uitstekend aan, om ons ten slotte, zonder pralerij, maar rustig en grondig te laten genieten van dit heerlijke : Augustinus' wereldbeschouwing in het kristendom, uitstralend boven alle philosophische wijsheid. Augustinus'werken, welke met dat tijdvak van zijn leven in verband staan, vooral de Belijdenissen, worden boeiend in hun waar licht gesteld. De vertaling is uiterst verzorgd. Een merkwaardig, mooi boek.

Dr JORIS CAEYMAEX, pr.

7782 **Plus, Raoul, S. J.** **92**

◆ CONSUMMATA. *Vert. uit h. Fransch dr J. Meussen, pr. — 's Bosch, Teulings, 1929, (20 × 14) 212 blz.* *fl. 2,90*

IV-V — Alleen reeds omdat Pater Plus dit boek geschreven heeft moeten wij 't lezen en herlezen. Hij kan toch op zoo'n eigenaardige, gansch moderne manier, over het geestelijk leven praten. De heiligheid wil hij in eenieders bereik. Stribbel niet tegen : daar staat hij kant en klaar met dat treffende zieleleven van Consummata. Dit boek is mij een openbaring geweest : die Marie-Antoinette de Geuser is een Karmelietes in de wereld, te midden der grootste bedrijvigheid in de familie, leidt zij een beschouwend leven; tot in de diepste hoekjes harer ziel mogen we kijken, dank zij die talrijke brieffragmenten. De mystieke vaart van dit meisje in de wereld (gestorven in 1918) geeft ons een schok. Nog een die een gezonde ziel draagt in een ziek lichaam! Als een heilige heeft zij geleden. Zij heeft iets van Treesje van Lisieux en iets van Elisabeth van de H. Drievuldigheid. De hoogste toppunten van 't vereeniginsleven met God bereikte zij op aarde. Consummata zal oneindig velen den weg wijzen naar de ware heiligheid. Ik acht het een uitzonderlijke genade dit boek over haar te bezitten.

D. DE PAUW, O. P.

7783 **Rome, Romanus, P. Minderbroeder** **92.2**

◆ EEN HEILIG KRUISTOCHTERTJE: GISÈLE NOËL. *Vert. uit h. Fransch dr. P. Odoricus Col. — Mechelen, St. Franciscus Drukk., 1928, (18 × 12) 44 blz.* *1,50 fr.*

V — Dit is een passiebloempje uit den hof van Jezus Eucharisticus. Dat een kind een groot deel van zijn kort bestaan — Gisèle was veertien jaar oud als ze stierf — in vreeselijk lijden doorbrengt zonder te klagen, zonder zijn blijmoedigheid te verliezen, dat het zelfs gelukkig is te mogen lijden omdat het weet dat het lijden een machtig middel is tot apostolaat, dat is ontegensprekelijk een wonder der genade, een treffend voorbeeld van de goddelijke kracht der veelvuldige communie. Terecht

mocht de schrijver besluiten : Haar kort maar bewonderenswaardig leven, door eenvoud, door lijdzaamheid geheiligd, is een les van edele zielekracht, een voorbeeld van volkomen onderworpenheid, een opwekking, een toonbeeld voor haar kleine broeders en zusters van den Eucharistischen Kruistocht. — Moge dit boekje voor velen gelezen worden om hun goed te doen. F. VETMUYTEN, PR.

7784 **van Gestel, G., S. J.** **92.2**

◆ IGNATIUS VAN LOYOLA, — *'s-Bosch, Geert-Groote-Genootschap, 1929, (19 × 13) 94 blz.* *fl 0,60*

V — Ignatius van Loyola! Een Paulusnatuur, een taaie wilskrachtige. een organisator van allereersten rang, stichter van een orde die steeds aan de spits stond ter verdediging der « Kerk » een onovertroffen menschenmenner en schrijver van die onsterfelijke « Geestelijke Oefeningen », en vooral een heilige! Zijn ziel, zijn leven, zijn werk stralen u toe uit dit boekje : een droom! Een frissche, levende taal! Een ver uitzicht en een diep inzicht op de reuzentaak en heiligheid van Ignatius.
D. DE PAUW, O. P.

7785 **Witlox, Jos.** **92**

◆ ONS VORSTENHUIS: LEOPOLD I, STICHTER VAN DE BELGISCHE DYNASTIE. Schets van zijn Leven en van zijne Regeering. — LEOPOLD II. Onze tweede koning, zijn Leven, zijn Werk, zijn Regeering. — ALBERT I. *Geïll. met 2 platen.—Antwerpen, Opdebeek, 1936, (27×18) 67, 88, 77 blz. 10 fr. per deel*

V — Deze laatste jaren verschenen er in het Fransch enkele zeer degelijke werken over de Belgische koningen en de hedendaagsche geschiedenis van België. Met het doel ook aan het Vlaamsch lezend publiek een beter inzicht te geven in het leven en de bedrijvigheid onzer vorsten heeft de schrijver, meestal aan de hand van deze Fransche uitgaven, getracht het leven van de Belgische koningen en hun regeering te schetsen in deze drie boekdeelen. En het moet gezegd: zijn poging is flink geslaagd; al beoogde hij vooral vulgarisatie, toch krijgt de geschiedenis haar recht, daarenboven wordt het leven en de daden van elk der vorsten behandeld in eenklank met de voornaamste historische gebeurtenissen en stroomingen en daar hij gelukkig de hoofdfeiten van het minder belangwekkend weet te onderscheiden komt de persoonlijkheid van den vorst goed uit. Ook de kalme toon waarin deze drie werkjes geschreven zijn moet geloofd worden : geen bombastische dithyrambe, maar een nuchter en objectief uiteenzetten der feiten in een vlot lezende taal. Jammer dat de schrijver zoo weinig belang hecht aan het politiek verloop der gebeurtenissen bij ons : in een tweede uitgave zou dit zeker moeten bijgewerkt worden. Spijts dit tekort toch een goede aanwinst voor onze boekerijen. Dr J. UYTTERHOEVEN.

N. B. — Het ruttje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Volksromans, Novellen en Verhalen

BEACONSFIELD. — Kapitaal en Arbeid fr. 12,50
BJ. BJÖRNSON. — Bruidslied fr. 9,—
JOZ. BOON. — Peerke Donders 11,—
W. BUTLER. — Roode Wolk 10,—
CHAMPOL. — Roeping 10,—
R. DE CLERCQ. — Rootland, 2 dln. samen 15,—
C. DE JONG. — Bij de Waskaarsen 29,—
M. DE VRIES. — Mijn Kleuters 18,25
D. GERARD. — Dorpskoningin 12,50
M. GERARD. — Koning van Scud 12,50
J. GREGOIRE. — Moeder Majelle 27,50
J. GRIETENS. — Landsche Vertellingen 8,50
» Van Reuzen en Menschen 8,50
E. GROS. — Onderwijzer van Hartenhausen 10,—
IS. KAISER. — Onze Vader 15,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 15,—
» De Put 10,—
MAYNE-REID. — Jacht op het Witte Paard 17,50
K. MEEKEL. — Melkoorlog 32,50
R. MEYSEUNE. — Het Klokhof 18,—
KARD. NEWMAN. — Afgedwaald en bekeerd 10,—
SCHEEPENS. — Strijd om een fortuin 10,—
» Tosca, de pleegdochter van den Boschwachter 6,—
J. SCHEIRS. — Boetseerder der Smart 15,—
A. SIEBENSTERN. — Gevangenen der Apachen 13,—
A. SNIEDERS. — Naar Cayenne 7,25
SOELASTRI. — Saparmi. 'n Film uit Midden-Java geb. 27,50
J. SPILLMANN. — Zwarte Raadsheer 7,50
C. STINISSEN. — Kaïn 10,—
L. SWERTS. — Laatste Weerwolf 7,—
H. TENWOUDE. — Bultenaar 4,50
A. THIRY. — President van het Vliegende Wiel 9,—
F. VAN DEN HEUVEL. — Eén onder Weinigen 8,—
A. VAN DER CRUYSSEN. — Beproefde Harten 7,50
» Fortuin 7,50
» Gheel 7,50
» Jonge Kunstenaar 7,50
» Moeder Geertrui 7,50
» Uit hoogere Standen 7,50
» Vondeling 7,50
J. R. VAN DER LANS. — Lood in 't Hart, 2 dln. 8,—
MEVR. VAN DER LANS. — Meersener Bende 7,50
J. VAN MERLE. — Jadwiga Radsiwill 8,—
R. C. VAN MIEGHEN. — De Vloed 12,—
E. VERMEULEN. — Dieperik 12,50
» Het verstervend Ras 18,—
J. VERNE. — Met « De Zeemeeuw » naar 't zonnige Zuiden 15,—
J. A. VESTERS. — Bestedeling, 2 dln. elk 8,—
VON ADLERSFELD. — Trix, 2 dln. samen 20,—
C. VAN DORNAU. — D'r loopt een Streep door 35,—
E. WALLACE. — Negen Mannen 10,—
F. WHITE. — Verbroken Graf 10,—
COL. YVER. — Geheim der Zaligheden 36,—
. ZWETSLOOT. — In Dagen van Vervolging 10,—
» Lot uit de Loterij 10,—
A. ZUR HEIDE. — Ebedjesu 10,—
X. — Cecile 10,—
» Een Geheim 4,50
» Geheim van den Smokkelaar 10,—
» Huwelijk te Middernacht, 3 dln. elk 4,50
» Veelbewogen Leven 10,—

Kinder- en Jeugdlectuur

L. W. ALDERS. : De Jacht om het Fabrieksgeheim fr. 25,—
H. BAELEN : St. Niklaas 1,
E. BOELAERT : Onder het Kruis van Tugude 11,—
H. BIJL : Wannes 1,—
E. D'AMICIS : Jongensleven 25,—
P. DE MEYER : Zijn eerste Roeping 10,—
ELKA : Onder de Zeeroovers geb. 45,—
A. GOOSSENS : Het gouden Hart 1,—
« Roodhuiden in den Polder 1,—
L. HEIBOS : De Rosse 3,75
E. C. HOUBOLT : Eccart geb. 13,50
F. KEYENBURG : Jeugd van Kris Kras geb 32,—
J. KIEVIT : Okke Tanema 25,—
LOD. LAVKI : Land der electrische Zon 10,—
R. L. LUBBERTS : Piet Stoep geb. 13,50
MAX : Schildknaap des Konings geb. 30,—
MELATI VAN JAVA : Johan's Aventuur geb. 13,50
H. OOST : Geroepen geb. 13,50
TRUIDA KOK : Eccolien geb. 13,50
» Freekje Meerkerk geb. 13,50
» Rudi geb. 13,50
» De Tweelingen geb. 13,50
L. LAGASSE : Zonnelach 4,—
» Kukeleku 6,—
W. PITTOORS : In Engeland 1,—
L. RAAYMAKERS : Dieren en Planten, 3 dln. elk 12,25
V. REMTBAAN : Gikke op Kostschool 6,—
» Pleegzusters 5,—
A. RENGERSEN : Op de Zuiderzee geb. 13,50
» Schippers Lief en Leed geb. 13,50
HENDR. M. SMITS : De tweede Moeder 23,—
» Van Moed en Trouw 11,—
HIL. THANS : Hari en Riet 10,00
J. TREFFERS : Jan Sterkenburg geb. 13,50
» Kameraden geb. 13,50
L. ULEHAKE : Van 3 Jannen geb. 13,50
M. V. D. BEAVERKREEK : De blanke Medicijnman 18,—
W. V. D. BERG : De Oudste der Glanmores 23,—
JAC. VAN DER KLEI : Liefde en Leed van de Van Doorns geb. 13,50
FR. VAN VLIJMEN : Weer vereenigd geb. 32,—
TH. ZENNER : Hoe Jozef Priester werd geb. 16,50
X : Verhaal der schepping aan de kinderen verteld 3,50

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. - Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
L. ASSELBERGS. — Varana 7,20
ST. AUGUSTINUS. — Over de christelijke Leering 4,50
M. BALLINGS. — Reinheid 5,—
L. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren 13,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
H. BELLOC. — Overschot en Aanvoer 29.00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus Koning 12,00
G. BERNOVILLE. — St. Theresia van het Kindje Jesus 36,25
L. BERTRAND. — Sint Augustinus. Historische Roman van zijn Leven 61,25
L. BITTERMIEUX. — Wit en Zwart 8.00
F. BLESSING. — Planten en Wieden 8,50
M. BöTHLINGK. — Astrid 15,—
P. L. BOLIER. — Handleiding voor het Scheepsmeten 13,25
N BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
L. BURGER : Als de Ooievaar komt 35,00
J. CAEYMAEX. — Gloed 13,50
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
A. CHAFFEE. — Beertje Kroeshaar 19,00
» Het Boschvolkje aan het eenzame Meer 16,75
» Tinteloog op de Dalhoeve 19,00
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
FR. CONWAY. — Van de Duisternis naar het Licht 25.—
DR FR DAELS. — Voor onze Jongens 3,50
M. DAISOMONT. — De Strijd van Hendrik VIII om Anna Boleyn 20,—
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
FR. DARCIS. — Vlaanderens Eeuwkalender 12,50
DR. DE BAETS. — Volksgeneeskunde, 2 dln. elk 15.—
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
CAM. DE HOVRE. — Goudkorrels uit Transvaal 15,—
FR. DE HOVRE. — 't Katholicisme zijn Paedagogen, zijn Paedagogiek 48,—
DR J. DE JONG. — Handboek der Kerkgeschiedenis 95,00
R. DELPORT. — Daar waren 3 Tamboers 15,—
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
» Mgr. Bermijn 12,—
L. DE RAEDT. — De Ronde van de Middellandsche Zee 20,00
TH. DERONDE. — Tooneelleven in Vlaanderen 22,—
J. DE VOGHT. — Willewanten 9,00
DIFFREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 5 dln. elk 20,00
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen : III en IV, elk 20,00
A. EGGER. — St. Augustinus in Handel en Wandel 20.—
W. EIKENDAL. — Constructie, Werking, Onderhoud, Reparatie van den Automobiel :
1. De Motor 101,50
2 Carburatie, Ontsteking, Chassis 101,50
R. ERDöS. — De Soldenier van Assisi 15,—
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
ING. F. N. — Transmissies 6,00
P. GEERVLIET. — De Antenne 6,00
» Iedereen Radio Reparateur 6,00
» Moderne Radio Bouwschemas 11,00
C GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12,00
» Zantekoorn 15,—
G. GEZELLE. — Bloemlezing 16,00
» Elisabeth van Ungarn, 2 dln. samen 14,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
JOS. GIELEN. — Uit Heden en verleden, 2 dln. elk 32,50
M. GIJSEN. — Odusseus achterna 20,00
P. GOETSCHALCKX. — Geschiedenis van de Kanunniken van O. L. Vr. Kapittel te Antwerpen (1585-1700) 25.00
J. HAMMENECKER. — Felicitas 6,00
» Sinte Cecilia 9.00
» Zoo zuiver als een Ooge 3,00
H. HARLAAR. — Iets voor den Stoker 7,25
A. HEGENSCHEIDT. — Starkadd 29,00
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50
H. HEYMAN. — Het technisch Onderwijs in België 9,00

Nieuwe prijs : Reeks « Weten en Kunnen » per nr. : 8,50 fr.

WARM AANBEVOLEN:

ZONDAG

DOOR W. VAN DEN HENGEL

Prijs 58 frank

Dit boek geeft de Epistels en Evangeliën van alle Zon- en feestdagen van het kerkelijk jaar. Een korte inleiding, welke deze voorafgaat, brengt ons in de stemming die de liturgie van dien dag beheerscht; geeft het verband aan, dat tusschen Evangelie en Epistel bestaat en de gedachten, waarvan beide zijn doortrokken. Van elk Evangelie geeft de schrijver ons niet alleen een toepasselijken, maar ook diepen en fijnen uitleg.

Het is geen studieboek, maar veeleer bedoeld als godsdienstige lezing, om het gezin meer te doen meeleven met de Kerk. *Ook hoort dit werk thuis in ieder katholiek huisgezin.*

Toch zullen vele priesters dit mooie boek met graagte lezen en gebruiken.

De uitgave is keurig verzorgd, met 66 fijn afgewerkte penteekeningen.

Kunt U zich een mooier bezit, een mooier geschenk denken?

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN:

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak. haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO Prijs: 2,50 fr.

Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opzienster bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1928 : 55 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz'
— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

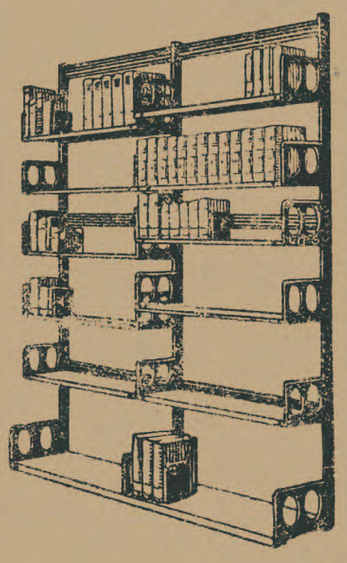

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen:

DAS VOLKSLIED

IN DEUTSCHLAND FRANKREICH, BELGIEN UND HOLLAND

Untersuchungen über die Auffassung des Begriffes; über die traditionellen Zeilen, die Zahlen-, Blumen- und Farbensymbolik

door Dr. C. BROUWER

Met 3 buitentekstplaten en 7 bijlagen

Prijs, gebonden gld. 5,90

Het eerste deel van dit werk tracht vast te stellen, welke beteekenis men in de 19e en 20e eeuw aan het volkslied toekende. Het tweede deel bewijst, hoe nauw de volksliederen in de besproken landen verwant zijn.

UITGAVE VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN - DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15. — fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder Roneo ,,

ROneO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mee. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

Bijhuizen : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

VOLMAAKT

Bij uw Fotohandelaar

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr. W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr. W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

H. HOUBEN. — Storm over Rusland 5,00
» — De Roep der Pool 61,25
EM. HULLEBROECK. — De Notenleer door het Lied 10,00
OD. JACOBS. — Edw. Poppe, 2 dln. elk 15.—
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
W. KEA. — De Roep des Konings 5,00
Dr J. KEULERS. — Waar Jezus leefde 52,25
E. LUDWIG. — Juli '14. Het Drama van het Voorspel 33,30
» Kunst en Levenslot 65,25
HUIB. LUNS. — Tien Wandelingen in Gent, Brugge en Antwerpen 42,25
» — Tien Wandelingen in Florentië 42,25
C. LINDEMANS. — De Klucht van Mr. Patelin 16,—
J. LUYCKX. — Zes goede Ontvangschakelingen 12,50
V. MAGNI. — Leven van H. Franciscus 25,00
MALCORPS en DE PILLECYN. — Pater C. De Deken
MGR. MESCHLER. — De H. Pinkstergave 43,58
LUC. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker 32,50
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
B. K. MOLKENBOER. — Verzen 15,00
J. MULS. — De Gruweljaren 1914-1916 15,00
» — Melancholia. Herinneringen aan Vl. Schrijvers en Kunstenaars 18,—
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
J. NIEUWENHUIS. — Einde van een Jongensoorlog 14,00; geb. 21,50
H. OBBERBAUCH. — Zoo wordt ge volmaakt 7,00
TH. OHLMEIER. — Zoo komt ge vooruit 3.00
DR. FR. OLBRECHTS. — Kunst van vroeger en van verre 22,00
L. OPDEBEEK. — Op Reis in Vlaanderen 15.00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
M. PHILIPPI. — Parochiale vrouwelijke Hulp 15,00
DOM REN. PODEVYN. — De H. Gudula en hare Familie 15,—
DR. FL. PRIMS. — Geschiedenis van Antwerpen, 4 dln. 20, 25, 30, 25,—
M. SABBE. — Het Proza in de Vlaamsche Letterkunde 5,00
AUG. SANDREAU. — Ideaal Zielelèven 20.—
SAPIENS. — Het Land van het Westen 36,25
L. SENDEN. — Uit het Rijk der Mieren. 2 dln. elk 15,00
W. SHAKESPEARE. — Koning Lear. Vert. dr. Dr Lauwers. 15,00
JOZ. SIMONS. — In Italië 14,—
A. STUBBE. — Rubens 18,00
CONST. TEICHMAAN. — Gesprekken met den Bruidegom geb. 15,—
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
M. VAN ASSCHE. — Const. Teichmann als voorbeeld van liturgisch Parochieleven 1,
J. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metselaar. geb. 71.00
J. F. en J. B. VAN DER STRAELEN. — De Kronijk van Antwerpen (1770-1819) 25,00
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
J. VAN LIMBERGEN. — Van wondere Dingen 7,50
J. L. VAN MULEKOM. — Hoog Tijd voor het arbeidende Meisje 3.—
C. VERHAGEN. — Theoretische Cursus voor Horlogemakers 65,50
B. VERHOEVEN. — Guido Gezelle, vader van het nieuwe Vlaanderen 27,50
H. VERRIEST. — Twintig Vlaamsche Koppen 2 dln. elk 7,50
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
E. VERWIMP. — De wreede Missie 9,00
IS. VOGELS. — Zielkunde, 2 dln. elk 15,00
VON KEPPLER. — Meer Vreugde geb. 21,50
A. VON RUVILLE. — Mijn Terugkeer tot de H. Kerk 7,50
FR. VERMUYTEN. — De Eenvoudigen onderwezen 10.—
S. VON OER. — Langs den Levensweg geb. 17.—
» — Rozeblaadjes geb. 17.—
AL. WALGRAVE. Leven van Guido Gezelle : 1e dl. 36,25
W. WALLACE. — Langs Oostersche Paden 18,00
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
JOS WOUTERS. — Radio-Activiteit en Radio Elementen. 1,50
X. — Het Eerstnoodige geb. 8,50
» Letterkundige Almanak voor 1930 35,—
» De Pelgrim : Lente 25,—
» Standaard Catalogus 25,00
» Wat iedereen weten moet van Aflaten enz. 2.50

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** geb' 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E.B ELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** geb. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
Juli-Augustus 1930

VII

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** geb' 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E.B ELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** geb. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

R. H. Benson's Werken

hooren thuis in elke Katholieke Boekerij

Benson, R. H.	— De God der Wereld	fr. 62,50
»	— De hooge Weg	fr. 19,50
»	— Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
»	— Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
»	— Gezift als Tarwe	fr. 17,00
»	— De nieuwe Dag	fr. 29,00
»	— Het onzichtbare Licht	fr. 15,00
»	— Roeping	geb. fr. 15,00
»	— Wat was het?	fr. 15,00

Te bekomen bij A. S. K. B.
CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Romans

BRUCE, Ch. — Tropenliefde	fr. 22.50
CHESTERTON. — De krankzinnige Rechter	15.—
» De vliegende Herberg	17.—
CONRAD, J. — Het Kapersnest	17.—
CORDENS, F. — De slapende Boeddha	39.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14.—
HAUGEN, Chr. — Reis naar de Planeet « Ken »	7.50
HULSMANS, A. — Droomleventje	22,50
RUTTER, Owen — Gouden Regen	15.—
PINKERTON. — Fort-Mystery	15.—
SCOTT, Leroy. — Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20.—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15.—

Te bestellen bij A. S. K. B.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur. Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragiek* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat dė oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs: 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. Godelaine.

Prijs: 27 frank

WARM AANBEVOLEN :

HANDBOEK DER KERKGESCHIEDENIS

Oudheid en Middeleeuwen

door Dr. J. DE JONG

Prijs : 95 frank

Geen droog handboek, maar een goed gedocumenteerd, zakelijk maar aangenaam gesteld werk, dat vlot leest.

Kortom, « een standaardwerk voor Nederlanders. »

Iedere degelijke Boekerij moet het bezitten

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN :

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

AanbevolenBoeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. — Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
L. ASSELBERGS. — Varana 7,20
ST. AUGUSTINUS. — Over de christelijke Leering 4,50
M. BALLINGS. — Reinheid 5,—
J. BARNHOORN. — Zielszieken geb. fr. 112,00; ing. fr. 102,58
L. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren 13,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
H. BELLOC. — Overschot en Aanvoer 29.00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus-Koning 12,00
G. BERNOVILLE. — St. Theresia van het Kindje Jesus 36,25
L. BERTRAND. — Sint Augustinus. Historische Roman van zijn Leven 61,25
L. BITTERMIEUX. — Wit en Zwart 8.00
H. BLANKEN. — Roomsche Liturgie voor School en Huis, met Vragen 10.00
F. BLESSING. — Planten en Wieden 8,50
H. BLINK. — Stanley's Reizen in Afrika 20,00
M. BÖTHLINGK. — Astrid 15,—
P. L. BOLIER. — Handleiding voor het Scheepsmeten 13,25
N BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
W. BROM-STRUICK. W. — Reidansen, 2 dln. elk 27,50
L. BURGER : Als de Ooievaar komt 35,00
J. CAEYMAEX. — Gloed 13,50
P. CAJETANUS M. VAN BERGAMO. — Het Lijden van Christus ing. fr. 37,00; geb. fr. 50,00
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
A. CHAFFEE. — Beertje Kroeshaar 19,00
» Het Boschvolkje aan het eenzame Meer 16,75
» Tinteloog op de Dalhoeve 19,00
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
FR. CONWAY. — Van de Duisternis naar het Licht 25 —
DR FR. DAELS. — Voor onze Jongens 3,50
M. DAISOMONT. — De Strijd van Hendrik VIII om Anna Boleyn 20,—
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
FR. DARCIS. — Vlaanderens Eeuwkalender 12,50
DR. DE BAETS. — Volksgeneeskunde, 2 dln. elk 15.—
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
BAS. DE CRAENE. — De Moeder der vernieuwde Menschheid 100,00
CAM. DE HOVRE. — Goudkorrels uit Transvaal 15,—
FR. DE HOVRE. — 't Katholicisme zijn Paedagogen, zijn Paedagogiek 48,—
DR J. DE JONG. — Handboek der Kerkgeschiedenis 95,00
R. DELPORT. — Daar waren 3 Tamboers 15,—
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
» Mgr. Bermijn 12,—
L. DE RAEDT. — De Ronde van de Middellandsche Zee 20,00
TH. DERONDE. — Tooneelleven in Vlaanderen 22,—
J. DE VOGHT. — Willewanten 9,00
DIFEREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 5 dln. elk 20,00
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen : III en IV, elk 20,00
A. EGGER. — St. Augustinus in Handel en Wandel 20.—
W. EIKENDAL. — Constructie, Werking, Onderhoud, Reparatie van den Automobiel :
1. De Motor 101,50
2. Carburatie, Ontsteking, Chassis 101,50
R. ERDÖS. — De Soldenier van Assisi 15,—
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
MOEDER CLARA FEY. — Korte Overwegingen voor alle Dagen des Jaars, 3 dln. elk geb. fr. 38,50; ing. fr. 31,00
H. FISCHER. — Het Missiewerk naar voren! 5,00
ING. F. N. — Transmissies 6,00
P. GEERVLIET. — De Antenne 6,00
» Iedereen Radio-Reparateur 6,00
» Moderne Radio-Bouwschemas 11,00
C. GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12,00
» Zantekoorn 15,—
G. GEZELLE. — Bloemlezing 16,00
» Elisabeth van Ungarn, 2 dln. samen 14,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
JOS. GIELEN. — Uit Heden en verleden, 2 dln. elk 32,50
M. GIJSEN. — Odusseus achterna 20,00
P. GOETSCHALCKX. — Geschiedenis van de Kanunniken van O. L. Vr. Kapittel te Antwerpen (1585-1700) 25.00
J. HAMMENECKER. — Felicitas 6,00
» Sinte Cecilia 9.00
» Zoo zuiver als een Ooge 3,00
H. HARLAAR. — Iets voor den Stoker 7.25
A. HEGENSCHEIDT. — Starkadd 29,00
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50
H. HEYMAN. — Het technisch Onderwijs in België 9,00

Nieuwe prijs: Reeks « Weten en Kunnen » per nr. : 8,50 fr.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

H. HOUBEN. — Storm over Rusland 5,00
» — De Roep der Pool 61,25
EM. HULLEBROECK. — De Notenleer door het Lied 10,00
OD. JACOBS. — Edw. Poppe, 2 dln. elk 15.—
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
Dr J. KEULERS. — Waar Jezus leefde 52,25
ET. MAR. LAJEUNIE. — Een heldhaftig Bruidje van Jesus : Annie de Guigné 29,00
G. LAMERS. — Uit het volle Leven. Schetsen van groote Mannen en Vrouwen 21,75
MGR. LELONG. — Catechismus van het religieuse Leven geb. fr. 20,00; ing. fr. 13,50
W. LONG. — Hoe de Dieren spreken 27,50
» Leven en Sterven der Dieren in de Wildernis 27,50
E. LUDWIG. — Juli '14. Het Drama van het Voorspel 33,30
» Kunst en Levenslot 65,25
HUIB. LUNS. — Tien Wandelingen in Gent, Brugge en Antwerpen 42,25
» — Tien Wandelingen in Florentië 42,25
C. LINDEMANS. — De Klucht van Mr. Patelin 16,—
J. LUYCKX. — Zes goede Ontvangschakelingen 12,50
V. MAGNI. — Leven van H. Franciscus 25,00
MALCORPS en DE PILLECYN. — Pater C. De Deken
MGR. MESCHLER. — De H. Pinkstergave 43,58
LUC. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker 32,50
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
B. K. MOLKENBOER. — Verzen 15,00
J. MULS. — De Gruweljaren 1914-1916 15,00
» — Melancholia. Herinneringen aan Vl. Schrijvers en Kunstenaars 18,—
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
C. NOPPEN. — Antwerpen, Koningin der Schelde 3 dln. samen geb. 95,00
A. NOLF. — Wereldkoning 8,00
» Wereldkoningin 10,00
H. OBBERBAUCH. — Zoo wordt ge volmaakt 7,00
TH. OHLMEIER. — Zoo komt ge vooruit 3.00
DR. FR. OLBRECHTS. — Kunst van vroeger en van verre 22,00
L. OPDEBEEK. — Op Reis in Vlaanderen 15.00
G. PAPINI. — St. Augustinus. De Geschiedenis eener ziel 75,00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
M. PHILIPPI. — Parochiale vrouwelijke Hulp 15,00
DOM REN. PODEVYN. — De H. Gudula en hare Familie 15,—
DR. FL. PRIMS. — Geschiedenis van Antwerpen, 4 dln. 20, 25, 30, 25,—
P. ROM. ROME. — Gisèle Noël, een heilig-kruistochterke 1,50
M. SABBE. — Het Proza in de Vlaamsche Letterkunde 5,00
AUG. SANDREAU. — Ideaal Zieleleven 20.—
SAPIENS. — Het Land van het Westen 36,25
H. J. SCHIM VAN DER LOEFF. — Zielszieken en hun verpleging geb. 112,00; ing. 102,50
L. SENDEN. — Uit het Huishouden der Mieren 2 dln. elk 15,00
W. SHAKESPEARE. — Koning Lear. Vert. dr. Dr Lauwers. 15,00
JOZ. SIMONS. — In Italië 14,—
A. STUBBE. — Rubens 18,00
CONST. TEICHMAAN. — Gesprekken met den Bruidegom geb. 15,—
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
M. VAN ASSCHE. — Const. Teichmann als voorbeeld van liturgisch Parochieleven 1,—
J. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metselaar. geb. 71,00
J. F. en J. B. VAN DER STRAELEN. — De Kronijk van Antwerpen (1770-1819) 25,00
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
J. VAN LIMBERGEN.—Van wondere Dingen 7,50
J. L. VAN MULEKOM. — Hoog Tijd voor het arbeidende Meisje 3.—
M. VAN POLL. — De Dreiging van het Bolsjevisme 32,25
C. VERHAGEN. — Theoretische Cursus voor Horlogemakers 65,50
B. VERHOEVEN. — Guido Gezelle, vader van het nieuwe Vlaanderen 27,50
KAN. VERPOORTEN. — Jezus van Nazareth. Zijn Leven en zijn Leer 15,00
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
E. VERWIMP. — De wreede Missie 9,00
IS. VOGELS. — Zielkunde, 2 dln. elk 15,00
VON KEPPLER. — Meer Vreugde geb. 21,50
FR. VERMUYTEN. — De Eenvoudigen onderwezen 10.—
S. VON OER. — Langs den Levensweg geb. 17.—
» — Rozeblaadjes geb. 17.—
AL. WALGRAVE. — Leven van Guido Gezelle : 2 dln. elk 36,25
W. WALLACE. — Langs Oostersche Paden 18,00
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
JOS WOUTERS. — Radio-Activiteit en Radio-Elementen. 1,50
X. — Eerb. Moeder Maria van de Menschwording 5,50
X. — Het Eerstnoodige geb. 8,50
» Letterkundige Almanak voor 1930 35,—
» De Pelgrim : Lente 25,—
» Standaard-Catalogus 25,00
» Wat iedereen weten moet van Aflaten enz. 2.50

Elke Boekerij die op de hoogte wil zijn, moet de VOLLEDIGE WERKEN bezitten van

GUIDO GEZELLE

in de prachtige JUBILEUM-UITGAVE
in 18 deelen van ± 260 bladzijden elk

TE BEKOMEN BIJ

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

tegen den spotprijs van **25 frank per deel**

Slechts te betalen om de maand, bij 't verschijnen van een deel, mits inschrijving op heel de uitgave.

Inschrijvingen spoedig in te zenden a. u. b.

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS: ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land: Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL: GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.**4.50**; geb. fr. **6.—**
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. **7.—**
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. **7.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. **9.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. **14.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. **18.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. **12.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. **11.—**
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Francesco.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. **8.—**
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. **7.—**
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. **7.—**
3. Mijn Professor. fr. **7.—**
4. Mijn Vacantie. fr. **7.—**
5. Mijn Makkers. fr. **7.—**
6. Mijn Vriend fr. **7.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. **9.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. **10.—**

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. **8.—**
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. **8.—**
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. **10.—**

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. **10.—**
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. **11.**
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. **6.—**
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. **8.—**
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. **5.—**
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. **6.—**

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel **12.—**; **2e deel** fr. **7.50**
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. **9.—**
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. **13.50**
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. **20.—**
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis** : I. Papini enz. fr. **7.50**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

Meesterwerken uit de Wereldliteratuur

BAUMANN, E.: De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, R.: Davida Birot	14,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.: Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
DELLE GRAZIE, M. E.: Onzichtbare Wegen	25,—
» De Witte Vlinders van Clairvaux	18,—
FEDERER, H.: Juffrouw Theresia	15,—
GOYAU, G.: Ozanam	7,—
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Claudia	7,—
KAISER. Is.: Rachels Liefde	12,—
» Onze Vader	15,—
PRAVIEUX, J.: De nieuwe Dokter	12,—
» Wat de Vrouwen van een Man maken	14,—
SZABO, M.: Appassionata	15,—
» De Roman van het Land	20,—
TORRUND, J.: Naar Zonneland	22,50

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

NUMMER 7 ACHTSTE JAARGANG JULI-AUGUSTUS 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

PAPINI'S « SINT AUGUSTINUS » (*)

DOOR

Dr K. ELEBAERS

Tusschen « *La Storia di Christo* » en dit Augustinusleven ligt, literair gesproken, een afgrond.

Het geweldige is bedaard tot rustige bezonkenheid; het onstuimige gemilderd tot bewonderende meditatie. Maar door dit boek vaart óók de adem van een groote liefde. Want *Papini's* hart loopt over van dankbaarheid voor wat hij weet van *Augustinus* gekregen te hebben; en dat is ontzaglijk: de hulp tot zijn eigen bekeering.

Het is steeds een wonderbaar geval: een bekeerde die schrijft over een bekeerde. Door eigen levenservaring weet hij zielsgeheimen te ontdekken, waaraan een ander niet zou gedacht hebben. Het bekeeringsproces ontwikkelt, als ik zoo spreken mag, op meer menschelijke wijze. Niet dat de rol der goddelijke genade wordt over 't hoofd gezien, maar de menschelijke middelen, die God soms aanwendt om een ziel te winnen, worden zorgvuldiger opgespoord en klaarder aangeduid. De strijd komt beter uit en er wordt meer nadruk gelegd op de lasten van het nieuwe leven. Zoo merkt *Papini* op: « de verstokte ongeloovigen weten niets te vermoeden van de lasten, de vermoeienissen, de hindernissen, den strijd, de gevaren, van den arbeid en van de krachten die gevergd worden van een christelijk leven, dat niet uit 'n louter uiterlijke vroomheid bestaat » (bl. 93). *Frederik Van Eeden* en *Paul Claudel* hadden het voor zichzelf ook reeds bekend: de Christi-kerk is

(*) Vert. uit het Italiaansch dr Ellen Russe. — Voorhout, Foreholte, 1930 (25 × 19) 271 blz. 75 fr.

geen rustoord voor afgematte zielen (1).

Hierin ligt de groote aantrekkelijkheid van *Papini's* nieuwste boek : het geeft, werkelijk, wat schrijver bedoelde: de geschiedenis eener ziel. « *Saint Augustin* » van *Louis Bertrand* bezit meer louter letterkundige waarde, omdat de Fransche schrijver, beter dan de Italiaansche, heel de beschaving van het Romeinsch Afrika der 4e eeuw doet heropleven met een evocatiekracht die denken doet aan « *Salambo* » van *Flaubert*. Maar *Papini* wint het stellig door het sterk belichten van het intiemste zielegebeuren. Niet één oogenblik laat hij de zielsdramatiek los doorheen het woeste verloop van dit diepgeschokt leven. Daar zijn geen episodische bladzijden in dit boek, dat er 238 telt. Er is maar één figuur, één centrum van belangstelling: de ziel van *Augustinus* en wat er omgaat in die ziel. Daarmee heeft *Papini* het bewijs geleverd van een concentratie vermogen waartoe slechts de allergrootste schrijvers bekwaam zijn.

Wij hebben over *Augustinus* soms een al te simplistische gedachte. Het komt ons voor dat zijn jeugdzonden, haast uitsluitend, sexueele driften golden en dat het bevel van het kind, in den tuin van het keizerlijk hof vernomen, het totale keerpunt in zijn leven heeft bewerkt. Voorzeker, dààr werd de « libido » uitgeroeid. Maar er huisden in *Augustinus'* ziel andere hindernissen om in deemoed het kristelijk geloof te aanvaarden. Zijn geldzucht was groot en hij verlangde, met hevige passie, naar eer en roem. *Papini* laat ons schouwen in het complexe van deze gefolterde ziel, die zocht naar waarheid, maar ze niet vonden kón, omdat zij, door hoogmoed gedreven, op eigen krachten uitging op ontdekkingsreis. Het Manicheisme zal *Augustinus* aantrekken, omdat hij, buiten alle gezag om, door eigen verstandelijke vermogens tot de waarheid wil geraken. Na de discussies te Rome, na de studies over *Plato*, zullen de brieven van den *H. Paulus* den ouden aanhanger van het manicheisme tot de noodzakelijke verstandsnederigheid dwingen. De verstandelijke bekeering was feitelijk reeds gebeurd, toen de eindoverwinning nog moest behaald worden op onkuische hartstochten. Het « tolle, lege » der zingende kinderstem bracht de uiteindelijke bevrijding.

En mét de bevrijding : het geluk. Daar had *Augustinus* ook naar getracht met de onstuimigheid van zijn driftig karakter. De rationalist en de materialist had gevonden wat zijn geest en zijn hart hadden gezocht, — wat ieder mensch zoekt, — maar hij had ze gevonden heel ver van de plaats waar hij ze meende te vinden : in de onderwerping aan het goddelijk gezag, in het verzaken aan geldelijk bezit en in het kastijden van zijn vleesch. En omdat wij allen, in dat driedubbel opzicht, iets hebben van *Augustinus*, want allen hebben we te strijden tegen de drie begeerlijkheden, is het boek van *Papini* zoo vol menschelijkheid. Deze biographie spiegelt, mutatis mutandis, ons aller zielestrijd af. Zij spreekt tot ons op een manier die ons, modernen

(1) Zie « *Ons Geloof* », October 1926, bl. 412, « Geloofsjubel ».

GIOVANNI PAPINI

raken moet. *Papini* doet steeds uitschijnen waar de overeenkomsten liggen tusschen *Augustinus'* wedervaren en het onze. Wat hij zegt over de « *Confessiones* » van zijn held, kunnen we, in zekeren zin, ook zeggen van zijn levensbeschrijving: « Veel meer dan een autobiographie zijn de « *Belijdenissen* » een verheffing tot God, een voortdurende liefdebekentenis aan God. Zijn reeds afgelegde levensweg wordt verhaald opdat het een document vorme over de kracht der goddelijke genade » (bl. 194). Veel meer dan een levensbeschrijving is de « *Sint Augustinus* » van *Papini* een hymne aan Gods werking in de menschelijke ziel.

Alle personen die invloed hebben gehad op den ontwikkelingsgang van *Augustinus* worden ruimschoots een plaats toebedacht in deze ontleding van groeiende inwendige krachten.

Drie zijn er bizonder die *Papini*, om uiteenloopende redenen, met voorliefde schijnt te beschrijven : de *heilige Monnica*, de *heilige Ambrosius* en *Simmacus*. De invloed van de *heilige Monnica* was er een van meer bovennatuurlijken aard. Haar gebeden en haar tranen hebben zeker het leeuwenaandeel in *Augustinus'* bekeering gehad. Dat weet *Papini* vast te leggen in een synthetischen volzin, die even zoet klinkt als het vers van *Guido Gezelle* over 't kruiske dat moeder geeft en even streelend het moederlijk gezag huldigt : « De gekwelde en hartstochtelijke ziel, waar al de betooveringen van het kwaad tevergeefs poogden het kruisteeken der moeder uit te wisschen, is nu rustig, genezen, gelukkig » (bl. 150).

De rol van *Ambrosius* is iets raadselachtiger. Waarom heeft deze zoo stom gezwegen toen *Augustinus*, met trippelend ongeduld, op zijn bevrijdende woorden wachtte? Daar heeft *Papini* gelegenheid gevonden

om een fijne psychologische studie neer te pennen, die veel meer uitlegt dan de hypothese van *Louis Bertrand*. Het portret van *Ambrosius* wordt er één ten voeten uit. Die heerlijke figuur staat uitgebeiteld, in sobere lijnen, als het beeld van den onderwijzenden en beschermenden herder die één ding slechts op het oog heeft : den dienst van God. En hoe stilaan *Augustinus* onder de macht komt van den Milaneeschen kerkvoogd leert ons *Papini* : « In den beginne lette hij meer op den vorm dan op den inhoud en werd geboeid door de eenvoudige milde welsprekendheid van *Ambrosius*. En terwijl hij steeds meer verrukt werd van die welsprekendheid, zonder daverende bravour-effecten maar vol van een bewuste charitas, begon hij niet alleen aandacht te schenken aan de wijze van zeggen maar ook aan de dingen die gezegd werden », (bl. 82-83).

Simmacus was de man die *Augustinus* naar Milaan deed vertrekken en aldus, onbewust, een instrument werd der goddelijke Voorzienigheid. Deze begunstiger der schoone letteren vindt geen genade bij *Papini*. Nu de kans wordt gegeven om weer eens, uit zijn vroegeren tijd, de geesels te hanteeren van zijn zweepende satire, spaart hij dezen literator niet, die nochtans door velen werd geroemd. « Een lof, die verbazing wekt, want in heel de wereldliteratuur is er niet gemakkelijk iemand te vinden, die minder te zeggen had en die het op een drogere en algemeenere wijze gezegd heeft. Hij beschikt niet over oogen om de wereld te zien of over hersenen om zijn tijd te begrijpen en te beoordeelen. Evenals hij in de politiek een dom conservatief is, zoo ook is hij in zijn proza een verouderde doove », (bl. 74).

Want ook in *Papini* is de oude man niet dood en zijn sarcasme en zijn afbrekerij komen wel eens meer boven, als vluchtige flitsen uit vroeger oikanen. Van *Augustinus*, die nog het Manicheisme is toegedaan maar er reeds in verflauwt, zegt hij: « Soldaat met een hart van een deserteur » (bl. 67); van *Simmacus :* « een der onvruchtbaarste mengels van alle eeuwen en een papegaai van het verleden » (bl. 75). Nog kan hij in lapidaire uitdrukkingen en in origineele beeldspraak oordeelen vastleggen, striemend als roeden en raak als de pijlen van een scherpschutter. Van sensueele en geldzuchtige lieden, die niets begrijpen van wat God heeft weggelegd voor zijn uitverkorenen, schrijft hij : « Hoe kan men dit aan het verstand brengen van de martelaars van het twee plus twee en der belijders van de moderne drievuldigheid, die samengesteld is uit moeder aarde, den zoon der berekening en de heilige machine, welke uit die moeder en zoon voorkomt? » (bl. 94).

Hagiographie is voor *Papini* niet wat kwezels houden voor « stichtelijke lectuur ». Het is sterke kost, waar de waarheid haar rechten doet gelden als overal. Hagiographie is voor hem geen mooi kindervertelsel. Het is een brok waarachtig menschenleven, met laagten soms en diepten, maar lumineuze hoogten ook, waar ten slotte de zedelijke triomf wordt uitgebazuind op de puinen van moreele mizerie. Van daar een zekere dosis realisme, zonder dewelke geen letterkunde mogelijk is.

Dat realisme verdooft den glans van romantisme en flauwe liefelijkheid waarmee zooveel suikeren heiligen beelden worden geaureoleerd. Maar het sublimeert, als 't ware, de brutaal-nuchtere werkelijkheid tot een hoogere wereld van realiteiten, waarover Gods adem de tooverkracht varen laat van zijn herscheppende genade. Daarom zal *Papini* in *Augustinus* niets verzwijgen van zijn gebreken: « hij is eerst zondaar en dan heilige » (bl. 225), ook niets verduisteren van zijn natuurlijke begaafdheden. Zoo daalt de heilige lager bij onze kleinheid en schijnt hij ons meer navolgbaar. Want, die mensch was zooals wij, kwam, trots zijn ondeugden en dank zij zijn natuurlijke gaven met Gods graties overgoten, tot de zedelijke volmaaktheid en de heldhaftige voorbeeldigheid van het leven. « Als wij een heilige vinden, die met alle deugden der heiligheid ook een volledig mensch is, en een schier onbegrensde kennis en onmetelijk vernuft bezit, dan kunnen wij, mannen van de pen en van de inktpot niet nalaten hem tegelijk met onze liefde, onze bewondering aan te bieden », (bl. 224).

Voor *Papini* is *Augustinus*: de integrale mensch, de universeele mensch, de mensch zonder leemte, naar het woord van *Sint Gregorius den Groote*: « quia qui divina sapiunt videlicet suprahomines sunt », (bl. 224). Dat is wel het beeld dat hij ons van den grooten kerkleeraar voortoovert. Een beeld dat stellig behagen moet aan onze moderne zoekers naar waarachtige uebermenschen. Een beeld zoo heerlijk en zoo groot dat het verbaast *Augustinus* niet zoozeer gewaardeerd te vinden in zijn tijd als men wel verwachten zou en hem jaren lang te zien doorbrengen in een kleine Afrikaansche provinciestad ver van de stralende hoogtetoppen der christenheid. 't Geen *Papini* ietwat bitter zeggen doet: « Ook in zijn geval werd de arend opgeofferd aan de kip en in een kooi opgesloten, tot grooter voordeel van de papegaaien », (bl. 236).

Het commentaar dat *Papini* geeft op de werken van *Augustinus* staat nauw in verband met het doel dezer biographie. 't Is geen theoretische analyse, eer een illustratie bij de wordingsgeschiedenis der christelijke hergeboorte van hem, dien *Papini* niet aarzelt te noemen : « de grootste schrijver van zijn tijd ». Het origineele dat we hier vinden ligt in de wijze waarop *Papini* de ketterijen van dien tijd met moderne theorieën vergelijkt.

Ellen Russe bezorgde ons, in deze fraaie uitgave van de firma « Foreholte » te Voorhout, een best geslaagde vertaling.

Voor het eeuwfeest van *Augustinus* hebben we nu een dankbare hulde, in ons mooi Nederlandsch, aan den beminnelijksten der kerkvaders, aan een der grootste denkers van alle tijden.

HILAIRE BELLOC

DOOR

P. D. DE PAUW, O. P.

Van dezen fel bestreden, Engelschen veelschrijver en zestigjarigen wapenbroeder van Chesterton, bestaan er maar amper twee werken in onze taal. Dit is een bevreemdend verschijnsel als men daarbij bedenkt dat Ellen Russe, al jaren, in dagblad en tijdschrift, onze belangstelling heeft willen winnen voor dezen hoogstaanden kultuurmensch en Katholieken kunstenaar, die een machtigen invloed uitoefent op 't intellektueele Engeland en er de vurigste vaandeldrager blijkt te zijn van de Katholieke gedachte. Het wordt hoog tijd dat haar stem weerklank vinde in Katholiek Nederland en Katholiek Vlaanderen; dat onze Katholieke Boekerijen in staat worden gesteld, aan haar lezers te kunnen aanbieden de levensblije en krachtig-gezonde boeken van dien veelzijdigen auteur.

Belloc is vóór alles een strijdend Katholiek. Een bommenwerper in de gedachtenwereld. Een propagandist en apologeet van de Katholieke Kerk. Een vernieuwer en hervormer. Een verguizer en opbouwer. Een bekamper van kapitalisme, socialisme, politieke en ekonomische misstanden. Een rustelooze ketterjager. Een geestdriftig idealist. Een zaaier van idealen voor enkeling en gemeenschap. Een bezieler en een leider.

Over zijn Romeinschen Keizerskop ligt er rustige zekerheid, diepe denkkracht straalt uit zijn scherp kijkende oogen, vastberaden beslistheid verraden zijn fijn aristokratische toegespitste lippen.

Belloc is Franschman en Engelschman tegelijk. Hij is geschoold als maar weinige letterkundigen dit zijn. Zijn studiën bij de Oratorianen en te Oxford waren schitterend. Hij denkt en schrijft met groote helderheid. Zijn volzinnen zijn gespierd en hebben een breeden zwaai. Altijd gaat hij recht op den man af. Hij is sportman. Zijn woorden zijn steeds welgekozen en gerangschikt. Belloc is een fijne, oorspronkelijke geest. Er kookt in hem een kracht. Alles bij hem is beheerscht en gedrild. Hij bekladt geen papier, maar gedreven door een heiligen hartstocht schrijft hij, omdat hij iets mede te deelen heeft en dat hij wil overtuigen en wil begrepen worden. Dit maakt hem tot een groot schrijver. Trouw en oprecht vertolkt hij in woorden zijn innerlijke gevoelens en uiterlijke waarnemingen. Hij heeft een stijl. En die stijl openbaart ons zijn heele persoonlijkheid.

Zijn journalistieke, geschiedkundige en polemische geschriften zijn vrij van stijl- en taalslordigheden. Een bizonderheid van belang bij een veelschrijver, die verdient aangestipt.

Belloc werd door een Engelsch kritikus geprezen als de beste

HILAIRE BELLOC

prozaschrijver sinds Dryden. Dat te beamen valt niet moeilijk voor wie eenmaal kennis heeft gemaakt met zijn gebundelde Essays, die onder de barokke benaming van: On Anything; On; On Nohing and Kindred Subjects On Everything; On Something; First and Last; This and That and the Other; Hills and the Sea, overbekend zijn bij 't Engelsch lezend publiek. Met een zekere voorliefde beoefent hij dit genre waarin misschien 't best zijn karakter tot uiting komt, zijn vruchtbare verbeelding, zijn onuitputtelijke vondsten, zijn grenzelooze nieuwsgierigheid en waarnemingsvermogen ons 't geweldigst treffen. Die essays bevatten allerhande bedenkingen b. v. over 'n brug en 'n ajuineter, over 'n relikwie en 'n bedevaart; ook beschrijvingen van steden en landschappen; beschouwingen over 't menschenleven, knappe, onvergetelijke etsen van menschentypen. Men heeft moeite te gelooven dat zulke artistieke artikelen meestendeels eerst verschenen zijn in Engelsche bladen. Het journalisme toch staat niet al te hoog aangeschreven. Met reden. Journalisten in den waren zin zijn een zeldzaamheid. Te zeer afhankelijk, te zeer onzelfstandig, te zeer in de macht van een kapitalistische pers laat de gewone naamlooze journalist uit zijn pen lekken onoprechte, waardelooze meeningen. Belloc bestrijdt den tegenwoordigen toestand in de dagbladpers die enkel voorschotelt: de meeningen van 't blad, zonder verantwoordelijkheid. Hij is een journalist die de verantwoordelijkheid draagt van wat hij schrijft; die de openbare meening opvoedt en inlicht, die met open vizier zijn zienswijze mededeelt. In dien zin schreef hij destijds zijn artikelen over den wereldoorlog in « Land and Water » bezien van uit militair standpunt, en in « Illustrated Sunday Herald » van uit politiek standpunt.

Ook heeft hij de lezers van « The Universe » op de hoogte gesteld van « The Outline of History » — zoo misleidend getrokken door Wells — met die ophefmakende artikelenreeks, later in boekvorm uitgegeven: A Companion to Mr. Wells' « Outline of History ». Niet anders is het gegaan met de netelige kwestie van de Hervorming. In

« How Reformation happened » kwam hij andermaal van naald tot draad den waren oorsprong ervan aanduiden. Zoo gaat hij thans nog voort in « The Universe » en G. K.'s Weekly met de waarheid rond te strooien onder 't volk, en de leugen en de dwaling te ontmaskeren.

Belloc zetelde van 1906 tot 1910 in 't Engelsch Parlement. Daar heeft hij van dichtbij veel dingen gezien die hij wenschte te hervormen. Veel succes behaalde hij er niet. Maar zijn ideaal gaf hij niet prijs. In 1911 stichtte hij 't weekblad : « The Eye-Witness », waarin hij heftig de kwalen van 't kapitalisme en de partijpolitiek bestreed en de politieke opvoeding van de democratie nastreefde.

Hervormen wil hij het ziekelijk, publieke leven van Engeland, waar 't volk gekneld ligt in ekonomische en politieke slavernij. Hij publiceerde zijn « The Servile State » welke de oorzaken opgeeft waarom wij ekonomisch niet vrij zijn ; en « The Party System » welke de oorzaken opzoekt die ons slaaf maken op politiek terrein. De gedachten in beide boeken uitgedrukt zijn nog op verre na niet verwezenlijkt maar beginnen toch stilaan te gisten in vele jonge geesten. In alle geval is er moed noodig om vrank en vrij zoo 'n zienswijze te verdedigen tegen de bestaande meeningen in.

't Ligt voor 't grijpen dat iemand die zoo hardnekkig de wantoestanden in de finantie-wereld, de politiek en de sensatie-dagbladen bestrijdt niet ongebruikt zal laten een der doeltreffenste wapenen : de humor. Zijn opmerkzame geest geniet heimelijk van 's menschen opgeblazen pretentie ; wijst op 't komische van 'n geval, van 'n woord, deelt onverwachte, ongerijmde dingen mee die een lach leggen op onze lippen. Een zonnige humor tintelt in zijn geestige kinderboeken : « The bad Child's Book of Beasts » ; « More Beasts for worse Children » ; « A Moral Alphabet » ; « Cautionary Tales for Children ».

Meestal is zijn humor als de hap van een haai, als een harde hamerslag. Bitter en bijtend kan zijn lach zijn. In « The Aftermath : or caliban 's Guide to Letters » is zijn spot zwaar en gemaakt, een machteloos gegrinnik.

Daarneven echter prijken echter de politiek- en finantiegeeselende boeken die zijn als volle korven van ironie en satyre : « Mr. Clutterbuc's Election » ; « A Change in the Cabinet » ; « Pongo and the Bull » ; « The Green Overcoat ». De lach die opklinkt uit dat meesterstukje : » Emmanuel Burden » is een verguizing van een door schrijver gehaat stelsel. Heelemaal daarmee verwant is zijn « Mr. Petre. » Af en toe giet hij zijn gal uit in satirische romans : « Belinda » (1929) is een parodie op de sentimenteele novellen van 't jaar 1830 vol schalksche schelmschheid ; In « The Missing Masterpiece » (1929) hekelt hij onbarmhartig sociale wantoestanden, en « But Soft we ave observed » (1928) neemt een loopje met den geheimen politie-dienst enz. Al valt die gepeperde humor van Belloc weinig in den smaak van vele Engelschen, toch zijn er oogenblikken dat hij boven alle theorieën en propagandistische bekommernissen uit wegzeilt op den rustigen, breeden stroom van de inspiratie. Dan is zijn humor gul, mild, menschelijk, en hoog dichterlijk.

Belloc is een globetrotter. Reizen is voor hem een noodzakelijkheid. Zijn hartstocht om te weten en te begrijpen drijft hem over de wereld-deelen. Overal kijkt hij rond met een ontvankelijk gemoed en met scherpen speurzin. Hij ondervraagt de menschen uit de streek, langs den weg, in de herbergen, onderzoekt er de ekonomische, godsdienstige, politieke strekkingen, en gaat dan aan 't vertellen in zijn reisboeken over de landen en steden die hij bezocht heeft.

Willen we leeren reizen dan hoeven we door te maken zijn « Paris » « The Pyrenees » ; « The Old Road » en « Esto Perpetua ». Hij geeft ons wat meer en wat anders dan Baedeker's inlichtingen. Elke reis is voor hem een bedevaart, een godsdienstige plechtigheid. Wie kent niet zijn uitbundig sterk geschreven reisboek « The Path to Rome » (1929) een reis te voet van Metz naar Rome, of zijn « The Four Men » waarin de schoonheid van zijn streek Sussex plezant en dichterlijk is weergegeven.

Op die reizen filosofeert hij over allerlei kwesties die ten zeerste boeien en onzen geest verrijken. Denken wij maar even op zijn « The Cruise of the Nona » (1925) dat ongetwijfeld veel rijker, veel dieper is dan zijn « The Path to Rome. »

Dit artikel mogen we niet sluiten zonder een woord te reppen over zijn geschiedkundige geschriften. Belloc immers is hoofdzakelijk geschiedschrijver. Schreef hij niet in 't begin zijner litteraire loopbaan « Robespierre » ; Danton en « Marie-Antoinette ? » Belloc heeft een hartstocht voor 't verleden. Dat verleden laat hij leven. Daarvoor spreekt hij niet alleen de dokumenten aan maar ook zijn verbeelding.

Zijn geschiedkundige werken trillen van leven en zijn doordrongen van apostolaatgeest. Belloc schrijft immers de geschiedenis van uit een katholiek standpunt, uit reaktie. Zelf getuigd hij: « De katholieke geschiedschrijver ligt in Engeland onder een zware verdachtmaking. Lingard welke de beste geschiedenis gaf van Engeland wordt noch bestudeerd, noch vermeld in de scholen ». Dat werk van Dr. Lingard wil hij voortzetten. Reeds twee deelen werden gepubliceerd, nog drie andere moeten volgen. Belloc is ook van meening dat alleen katholieken de ware geschiedenis kunnen schrijven. 't Spreekt vanzelf dat velen zich verzetten tegen zijn opvattingen. Bij andersdenkenden staat hij bekend als strijdend katholiek. Belloc bekend 't vlak weg op schier elke bladzij : « Ik ben katholiek. Ik geloof in de Kerk van Rome » en diensvolgens zeggen ze is hij niet geschikt om wereldlijke geschiedkundige getuigenissen te verwerken. Zeker is dat Dr. Lingard objektiever is dan Belloc. Hij liet zich geleiden door de thesis van Kardinaal Manning : « alle gebeurtenissen op sociaal en politiek gebied komen voort uit theologische conflikten. »

Als vertrekpunt van zijn « History of England » verklaart hij onomwonden dat de voornaamste sociale, politieke vraagstukken der nationale geschiedenis in hun kern theologisch zijn, geenszins rassenkwesties en nog veel minder taalkundige problemen. Met dit gevolg natuurlijk dat hij gansch nieuwe horizonnen opent in de geschiedenis.

Plaatsruimte ontbreekt om verder uit te wijden over zijn merkwaardige studie « James II » (1929) en over 't monumentaal standaardwerk « Richelieu » (1930).

Want 't mooi kultuurboek « Europe and the Faith » (1920) zit hier te wachten op enkele woorden waardeering. Dit grootsch werk is belangrijk omdat het de samenvatting geeft van enkele nieuwe gedachten Belloc eigen, in zijn vroeger werk, met stukken en brokken verspreid; en omdat het den weg der bevrijding wijst aan Europa in een tijd, dat men met gegronde angstvalligheid spreekt van den « Untergang des Abendlandes ».

Belloc overziet de heele geschiedenis van Europa tot op onze dagen. Op de eerste plaats ontvouwt hij bij wijze van inleiding zijn meening over 't katholiek geweten in de geschiedenis, stelt dan vast de eenheid van de geschiedenis en bewijst dat Europa zich ontwikkelde op organische wijze door 't Romeinsche Keizerrijk, de Katholieke Kerk en de Fransche Omwenteling. Hij ziet 't handeldrijvend plutokratisch Carthago in puin vallen voor den Romeinschen staat, een politieke groepeering van landelijke eigenaars die beschikt over gewapende macht.

Hij beschrijft 't Romeinsch Keizerrijk en de manier waarop 't Europa regeerde. Rome is volgens Belloc 't begin van Europa. 't Kristendom erfde wat Rome had aangeworven, aan publieke macht, publieke tucht. Rome bracht de eenheid tusschen de Westersche rassen : dit werd door de meeste geschiedschrijvers over 't hoofd gezien omdat ze de gebeurtenissen van vervlogen eeuwen in perspectief hebben bekeken, wat verkeerd is. Gedurende de vier eerste eeuwen was 't Keizerrijk een ideale politieke instelling die slaagde. Volgens hem leefde de Romeinsche beschaving voort in Gallië tot in de 9e eeuw. De Germanen braken den staat in stukken. 't Westersch ras groeide uit tot een volk door de politieke aktie van Rome en heeft niets te danken aan Noorsche Barbaren. Dan daagde de Roomsche Kerk op die « de stad Gods bouwde op 't drijvende zand van de invallen. » Europa bereikte toen een hoogtepunt van beschaving onder invloed der Roomsche Kerk tot in de 13 eeuw. Het Middeleeuwsch stelsel bloeide te snel, zakte gedurende twee honderd jaar naar omlaag tot aan de Renaissance, welke dan ontaarde in de Hervorming. Die groote ramp scheurde het Kristendom in tweeën en sneed Engeland af van de Westersche rassen. Godsdienstoorlogen en dynastie-oorlogen volgden mekaar op gedurende 16, 17, 18de eeuw tot aan de Revolutie. In de Revolutie begroet hij de gedachte van algemeenheid en gelijkheid wat essentieel Roomsch is.

Praktisch greep er nochtans een botsing plaats tusschen de Revolutie en de Kerk van Rome. Maar allebei streefden zij naar een Europeesche Gemeenschap. De Kerk is een nieuwe manifestatie van 't politiek en sociaal ideaal, de Kerk is de geest van 't Romeinsch Keizerrijk. Zij zetelt, gekroond, op 't graf zijner puinen. De Kerk alleen is bij

machte Europa nog te redden. « Europa moet terug naar 't Geloof, of 't vergaat; 't Geloof is Europa, en Europa is 't Geloof. »

Belloc de Europeër, Belloc de geschiedschrijver, Belloc de katholiek, Belloc de fijne stijlist, komt ons uit dit boek toegetreden als een moderne kruisvaarder, een onversaagde denker, een geestdriftige baanbreker die, door zijn helderen kijk op 't verleden, ons voorlicht, en aanspoort mede te arbeiden aan de zedelijke, politieke en maatschappelijke onderschraging van 't bedreigde Europa.

Nederlandsche Vertalingen

DE KERK EN DE GESCHIEDENIS. Vert. door Ellen Russe — « Foreholte », Voorhout.

OVERSCHOT EN AANVOER. Vert. door Theeuwe — Bussum, P. Brand, 1930.

BEKEERINGSLITERATUUR

In een trakt « Uit de Rij der bekeerlingen » (*) hebben we in paragraaf twee een eerste bibliographie opgemaakt van Nederlandsche en Fransche bekeeringslitteratuur, zonder onderscheid van eigenlijke bekeeringsverhalen en zuivere studies over bekeeringsgevallen.

De gewone lezer wordt natuurlijk meer aangetrokken door de bekeeringsverhalen; die worden verondersteld boeiender te zijn dan de studies daaromtrent. Daar zijn bekeeringsverhalen meeslepend en innemend gelijk romans, indien ze al niet opgesteld zijn in romanvorm als bv. « En Route ». (Huysmans); — « De weg naar het licht », (J. Joergensen); — maar ze zijn ook meer dan ontspanningslektuur. Andere vergen meer ontwikkeling en studiegeest als « Vers la maison de lumière », (M. Baker); — « Langs oostersche paden », (W. Wallace). Op weinig uitzonderingen na, de bekeeringsverhalen zijn zeer onderhoudend en aantrekkelijk.

Dit interessante moet een hulpmiddel worden tot ernstiger kijk op het leven, tot dieper inzicht van den godsdienst.

Meer bepaald dan in een roman raden wij in een bekeeringsverhaal de zekere uitkomst van het verhaal en kennen we den uitslag van het geding : de held in kwestie belandt in de katholieke kerk en hij wordt een pratikant van haar sakramenteele leven. Gelijk bij het lezen van een roman niet zoozeer de ontknooping interesseert dan wel de weg er naar toe, de verwikkelingen. zoo boeien in de bekeeringsverhalen de onrust, de verzuchtingen, de wil om te winnen, de strijd, de inzinkingen en de teleurstellingen, de hoop van zege, de laatste krachtinspanning, de triomf.

De bekeeringsverhalen leeren dan toch steeds of dien indruk moeten zij verwekken : de mysterieuze aantrekkingskracht of de dramatische drijfveer, waaruit de levensware roman of dat bekeeringsproces is

(*) Antwerpen, Geloofsverdediging, 1930 (Godsd. en Sociale Trakten).

ontstaan en uitgegroeid is geen kurisme maar het werkdadige ingrijpen van God en zijn genade. In de bekeeringsverhalen wordt bewezen dat God en genade den mensch meer kunnen beroeren en bevestigen en optillen dan eender welke drift of welke aanlokkelijke romanfiguur. Er wordt bewezen dat mogelijk is en feitelijk bestaat een aangrijpende levensdramatiek, die zich oplost niet in zonde of ondergang in den strijd met het kwaad maar in goddelijk leven, in genade.

Om de lezing van sommige boeken te verrechtvaardigen of effen te pleiten durft men wel eens als bewijs aanbrengen : ze leeren ons het leven kennen in hunne fortuin- en avontuurwisselingen! Alsof men dood had moeten zijn om te weten wat de dood is.

Van menig bekeeringsverhaal kan getuigd dat het ook de hellende vlakken van een ongebonden of te vrije leven beschrijft. Daarom passen zelfs niet alle bekeeringsverhalen in de handen van eender welken lezer; maar terwijl ze doorgaans bepaalde omstandigheden, plaatsen en personen voor hebben, is er meer kieschheid mee gemoeid en beschrijven de bekeerlingen weinig of insisteeren minder op die donkere vlekken en zondige dagen van hun leven. Wanneer zij in hun geheugen oproepen dan is het in een rouwmoedige bekentenis.

Dat is voornamelijk het geval voor de bekeeringsverhalen waar het proces zich afspeelt naar een zedelijkheidsomvorming. Daarvan vinden we enkele staaltjes in « Van ongebondenheid en heilige banden », (W. Verkade). « Mijn dagboek », (P. V. d. Meer de Walcheren). « Du diable à Dieu », (Retté). « Belijdenissen », (St. Augustinus).

Wanneer we nu gaan beschouwen de bekeeringsverhalen met een meer intellektueel karakter, dan krijgen we voor onze geloofsovertuiging dees baat : we worden in kennis gebracht met de opwerpingen en moeilijkheden tegen den Katholieken Godsdienst. In al hunne objektiviteit worden zij er echter voorgesteld zonder de kracht van hunne insinuante verleidelijkheid. Als de bekeerlingen tegenover hun vroeger aangekleefde godsdienstpunten de katholieke waarheid stellen, dan treden zij voor ons niet op als leeraars; wij kennen misschien die dingen beter dan zij; en meer dan eens is het gebleken dat bekeerlingen niet de adequate uitdrükking geven van hunne nieuwe geloofsplichten. Maar wij worden onderricht hoe de katholieke leeren de genade een reaktie uitoefenen op verstand en wil, waarbij wij ook ons voordeel van katholiek-zijn beter zullen beseffen.

Alle bekeerlingen zijn geen wijsgeeren die de levenswetten en de grondwaarheden hebben uitgedrukt in formulen; maar de meesten hebben het failliet van een of ander systeem beleefd. Velen zijn maar gaan inzien de leugen en de miserie van een systeem als ze voelen aan hun lijf de noodzakelijke noodlottige gevolgen.

Een onrustig hoofd is kalm geworden door de eeuwige waarheid van het Evangelie en overlevering; een leeg hart is gevuld geworden door genade en sakramenteel leven. (Bv. Naar de kudde van den goeden Herder, bekeeringsverhaal door M. C. Uitg. Geert, Groot Genootschap,

n° 302.) De bekeerlingen eindigen de tocht van hun ziel met het dankbare zegelied van de blije kinderen Gods.

Bekeeringsverhalen, — opperen sommigen, — moeten niet te zeer « au serieux » worden genomen, omdat ze meestal werden geschreven in een oogenblik van opflakkerende vurigheid en meesleepende nieuwigheid; bekeeringsverhalen zijn « literatuur »!

Alsof litteratuur maar een spel was en steeds in « pejoratieven » zin mag gebruikt, en alsof ware litteratuur niet veronderstelt ontdubbeling van persoon en weergave van leven. Moet ten ander niet bij eender welke lezing gewaarschuwd om zich niet onvoorwaardelijk te laten meetronen! In de bekeeringsverhalen moeten we tevens het temperament van den schrijver kunnen onderscheiden, begrijpen en naar waarde schatten. Laat het gebeuren dat de bekeerling na zijn wittebroodsweken in het katholicisme een zwakheid heeft gekend, het bekeeringsproces en zijn dadelijke uitkomst zelf zijn voor ons wellicht een verwijt dat wij te knussig leven en dat wij te onbedachtzaam spelen met ons eigen begenadigd leven.

Zijn bekeeringsverhalen een opgetrokken rood signaal in den donkeren doolhof van andersdenkenden en niet pratikeerenden, voor velen van ons en ons gewone lezers kunnen ze zijn als een lektuur van overgang van amusementslektuur tot meer studieboeken, misschien een uitnoodiging om te grijpen naar boeken van meer geestelijk leven. (« Harte » Franciska Van Leer; — « Dagboek en Gedachten », Elis. Leseur — « Van Domineesdochter tot Dominicusdochter », Helena Most.)

P. A. NUYENS, Dominikaan

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

De letterkundige prijzen daalden den laatsten tijd als manna neer over de hoofden onzer romanciers en dichters. In Zwitserland won Jakob Schaffner voor zijn romans en novellen den grooten Schiller-prijs — De dichter Robert Musil won in Duitschland den Gerhart Hauptmann-prijs, in 1922 ingesteld ter gelegenheid van de 60e verjaring van den schrijver. — De kunstprijzen der stad Weenen, elk ten bedrage van 3000 schilling, werden dit jaar toegekend voor de letteren aan Hofrat Dr Emil Ertl. — De Prix-de-Vignes de France, ingesteld tot bekroning van een werk dat liefde heeft gewekt voor de deugden van het Fransche land en volk, werd gewonnen door Ali-Bab voor « La Gastronomie pratique ». Achter dezen schuilnaam verborg zich de heer Babinski te Parijs. — De Société des Gens de Lettres kende aan de weduwe van Georges Courteline een prijs van 2000 fr. toe. — De Akademie voor K. en W. heeft den Adalbert-Stifter-prijs toegekend aan den romanschrijver Ernst Weiss voor zijn boek « Boetius von Orlamunde ». — De Pulitzer-prijs, de voornaamste letterkundige onderscheiding in Amerika, werd toegekend aan Oliver La Farges voor zijn roman « Laughing Boy »,

aan Mac Cornelly voor zijn negerdrama « The green Pastures » en aan Russel Owen voor zijn boek van Byrd's tocht naar de Zuidpool. — Ten slotte werd aan Gerard Walschap door de Koninklijke Vlaamsche Akademie de Aug. Beernaertprijs toegekend voor zijn roman « Adelaide ».

Italië viert dit jaar de 2000e geboorte van Virgilius. De huldiging zal plaats hebben te Mantua in den loop der maand Oktober. Er zal een plechtigheid plaats hebben in de Akademie te Rome; verder tentoonstellingen, volksvoordrachten, enz. De Venetiaansche Akademie zal een prachtuitgave bezorgen van de Eneas.

William J. Locke de bekende Engelsche schrijver overleed in den loop der vorige maand in zijn zeven en zestigste jaar. Hij schreef meest guitige liefderomans; soms een beetje op 't randje af en wat zonderling, maar nooit eigenlijk slecht. In zijn romans geeft hij blijk van zonderlinge, wat vagabondeerende levensopvattingen. « Jasper Vellacot » is het boek waarmee hij te onzent het meeste naam maakte.

Gabriël Miro de bekende Spaansche romanschrijver overleed zoo pas te Madrid in den ouderdom van 53 jaar. Voor zoover we weten bestaan er geen Nederlandsche vertalingen van zijn boeken.

De Nederlandsche Mij voor Letterkunde kende dit jaar den aanmoedigingsprijs toe aan Antoon Coolen voor zijn laatsten roman « Het donkere Licht ». In « het land van officieele erkenningen en diploma's » geldt dit zoowat als een burgerrecht in het gemeenebest der letteren. Het feit dat deze onderscheiding een Brabander en een katholiek te beurt valt, die uit beide oogpunten zeer sterk Vlaamsch voelt, verheugt ons in hooge mate, temeer daar het bekroonde werk een uiting is van zuiver kristelijk-sociaal aanvoelen. Boekengids wenscht den pionier der katholieke romanliteratuur van harte geluk.

Arthur Conan Doyle de bekende Engelsche avonturenromanschrijver overleed den 7 Juli ll. Hij werd geboren te Edinburgh in 1859, waar hij zijn studies voor geneesheer voltooide. Hij schreef reeds als student een massa vertellingen, en trad in 1890 op als de uitvinder van de detective-roman met het nu beroemd geworden Sherlock Holmestype. Dit bezorgde hem stof voor een 40-tal verhalen. Buitendien schreef hij nog een aantal romans die licht naar het geheimzinnige neigen. De laatste jaren was C. Doyle versukkeld geraakt in de paden van het spiritisme, waarvan ook zijn allerlaatste werken lichte sporen dragen. De meeste van zijn boeken zijn niet verkeerd voor volwassenen.

Jan Hammenecker de Brabantsche priester-dichter die verleden jaar de vijf en twintigste verjaring herdacht van het verschijnen van zijn eerste boek, wordt thans gehuldigd ter gelegenheid van zijn zilveren priester-jubileum. De kunstkring « Hooger Streven » van Londerzeel, waar Hammenecker jaren lang onderpastoorde, heeft de inrichting van

het feest op zich genomen, dat doorgaat op 10 Oogst. Te 10 uur wordt in de parochiale kerk te Willebroek een plechtige dankmis opgedragen met kanselrede door Z. E. H. Kan. Cruysberghs. 's Namiddags heeft er een feestvergadering plaats met banket. Als feestredenaars worden aangekondigd : Richard Dewachter, Prof. Dr A. Boon en Herman Deckers.

Dr Jan Renier SNIEDERS

Renier Snieders wordt tevens in den loop der maand Augustus te Turnhout, waar hij jaren lang als geneesheer verbleef, gehuldigd. Er zal een monument opgericht worden in de kempische hoofdstad, en in een feestzitting zal de nagedachtenis van den grooten verteller gehuldigd worden. Zoo zal tegenover dezen begaafden volksschrijver goed worden gemaakt de vergetelheid door Vlaanderen begaan toen bij de viering van August Snieders in 1925 de oudere broeder niet of bijna niet herdacht werd. Jan Renier Snieders werd geboren in 1812 en stierf in 1888.

2. — Godsdienst

7786 Belloc, Hilaire **21 : 23 : 27**

◆ OVERSCHOT EN AANVOER. *Vert. uit h. Engelsch dr Jos. Theeuwes.* — *Hilversum, Brand, 1930, (21 × 16) 247 blz.* *fl. 2,90*

IV — Van 't allergrootste belang is 't te weten : welke de vijanden zijn der Katholieke Kerk, die, door alle eeuwen heen, het meest en om de tegenstrijdigste redenen werd bestreden. Belloc eischt eerst en vooral onze aandacht op voor de overblijfsels van vroegere aanvallen tegen de Kerk, uitgaande van de Bijbelverklaring, van materialisme, van 't welvaartsargument, van 't herkomstargument en van de wetenschappelijke ontkenning. Op de tweede plaats trekt hij door een chaos van de moderne stroomingen van gedachten en gevoelens de scherpe vuurlijn van den gangbaren tegenstand : het nationalisme, het anti-clericalisme en de moderne geestesgesteldheid. Ook waarschuwt hij ons tegen de nieuwe antagonisten der Kerk die in wording zijn : het neo-paganisme, het islamisme, het spiritisme. Al die vijanden moeten krachtdadig bestreden door een voortreffelijke voorlichting van andersdenkenden, en door een voorbeeldig geloofsleven der Katholieken. Want de beschaving kan enkel gered door de Katholieke Kerk: zij is het eenige bolwerk tegen het communisme en de eenige houvast tegen het moderne pantheisme. 't Boek is 'n meesterstuk van moderne apologetiek. Iedereen staat paf voor dien helderen betoogtrant, die logische redeneering, die trouwe weergave van den beschreven toestand, dien onversaagden ijver om dingen te zeggen die waar zijn. Anton van Duinkerken noemt 't een cerebraal nuchter geschrift... dat verschijnt als een resultaat van heiligen hartstocht. En zoo is 't: de nuchtere woorden van dit boek gewagen van dingen die inwerken als dynamiet. Belloc bracht ons 't scherpst mogelijk overzicht van den huidigen toestand der strijdende Kerk. Dit standaardwerk van nieuwe geloofsverdediging is zoowel voor waarheidbezitters als voor waarheidszoekers : 'n wegwijzer.

D. DE PAUW, O. P.

7787 Bijnen, Lambert, Pr. **264**

◆ DE LITURGIE IN HAAR WEZEN EN Beteekenis. Handleiding voor Inrichtingen van Voortgezet Onderwijs. — *'s Bosch, Malmberg, 1929, (19 × 13) 96 blz.* *fl. 0,90*

V — Schrijver is er in geslaagd binnen een kort bestek de *ziel* der Liturgie te openbaren. Hij leert den lezer beseffen wat de H. Mis, de HH. Sacramenten, het liturgisch gebed enz... in den Eeredienst der Kerk en in zijn eigen leven beteekenen. Verder hoe de Liturgie zich verhoudt tot het Geloof, de zedeleer en het sociale leven. Vooral het inleidend hoofdstuk over het wezen der liturgie is zeer degelijk behandeld. Haar sociale beteekenis wordt goed onderlijnd. Op elk hoofdstuk volgt een korte — wel gekozen — literatuuropgave. Warm aanbevolen aan elk die de ware rijkdommen der katholieke liturgie wil leeren kennen en er voordeel uit trekken.

L. VAN HULLE, PR.

7788 De Craene, Bas. **24**

DE MOEDER DER VERNIEUWDE MENSCHHEID. — De Zon op de Zee. — De Genade in de Natuur. *Geïll. dr R. Heuvelmans, — Gent, Drukkerij E. Heuvelmans, 1930, (25 × 32) IX, 137 blz.* *100 fr.*

V — Ter gelegenheid van zijn 50en verjaardag biedt de E. H. Bas. De

Craene aan het Kristen Vlaamsche volk, zijn werk aan over Onze Lieve Vrouw. Hier is weer aan het woord de overtuigende apostel die in zoo menig boek reeds een hulde bracht aan groote, kerkelijke figuren en die nu de kroon op het werk zet met deze luxe-uitgave van zijn Mariastudie. Ze is geschreven met warme pieteit; over heel het boek hangt de wijding van een biddende beschouwende ziel. Met een keurige keuze wist schrijver te compileeren en op die wijze een werkelijk-mooi beeld te teekenen van « De Moeder der vernieuwde Menschheid ». Het werk is uitgegeven in royaal album-formaat en al hadden we den omslag sprekender gewenscht van kleur (teekening noch titel komen uit op het wemelende grijs van den omslag); al kunnen we niet alle teekeningen van de bovenste lade vinden en al zien we niet in waarom « de laatste nieuwigheid » (niet open te snijden bladzijden) ingevoerd wordt, toch is dit werk van beteekenis onder onze Vlaamsche prachtuitgaven. Best van al is de tekst en dàt is hoofdzaak. Wie op zijn tafel een mooi religieus album wenscht, zal dit werk van E. H. De Craene koopen.

M. Van Hoeck, pr.

7789 **Dekkers, M. I.** **23**

◆ Roomsch-Katholieke Godsdienstleer. 2e Deel : Zedenleer. — *Bosch, Teulings, 1929, 10e druk, (19 × 13) 126 blz.* *fl. 0,70*

IV — Waarom nog den lof spreken van een werk dat zijn « tienden druk » beleeft? — Nergens staat in dit Tweede Deel aangeduid voor wien eigenlijk deze Godsdienstleer bestemd is. Maar om de ernstige behandeling gaat ze zeker het gewone katechismusonderricht te boven, en past ze voor volwassenen en tamelijk ontwikkelden. Mocht dan de behandeling van het zesde Gebod niet duidelijker en meer volgens de principen zijn? Volwassenen moeten toch goed weten *waarin* onkuischheid bestaat en *waarom* die verboden is. « Zedelijke » voorlichting dient in het godsdienstonderricht op tijd gegeven te worden, want voor de jongelingen is het al te noodlottig met luistere begrippen te blijven loopen. Eenige kiesche volzinnen behoorden in zoo'n handboek te staan, als samenvatting der toelichting in de les te geven, volgens de bovennatuurlijke opvatting van die zaken. Hoe kan men b. v. over « onkuische gesprekken » beginnen te handelen, als men nog niet bepaald heeft wat onkuischheid is? Deze bewerking belet ons geenszins dit flink werk dringend aan te bevelen aan de gestudeerden, die hun godsdienst beter willen kennen. J. Salsmans, S. I.

7790 **Janssens, Al., Prof.** **28**

◆ Het hedendaagsch Anglicanisme: 1e deel. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, (Leerboeken der Dogmatica & der Apologetica, Nr 9) (23 × 17) VI,232 blz.* *20 fr.*

IV — Op zich zelf reeds is dit eerste deel over het hedendaagsche Anglicanisme een standaardwerk dat zijn gelijke niet heeft in 't Fransch, noch in 't Duitsch, noch in 't Engelsch. 't Lianenbosch van 't Anglicanisme heeft P. Janssens doorreisd in alle richtingen. Niet alleen blijkt hij volledig op de hoogte van al wat over dit warnet van godsdienstige secten werd gepubliceerd, maar telt hij verschillende, vooraanstaande anglicanen onder zijne vrienden. Dit heeft voor gevolg gehad dat hij schier 't onmogelijke heeft kunnen verwezenlijken « om te voelen als de alglicanen en te oordeelen als zij » zich te beschouwen als een getrouwe zoon der « Ecclesia Anglicana », dus ook hun mentaliteit te achterhalen en te begrijpen, en ons 't nauwkeurig beeld te schetsen van

't levend Anglicanisme met z'n leer en leden, in al z'n vertakkingen, met z'n hoogtepunten en verval, z'n gezagvoeders en theologen. Dit in alle opzichten wetenschappelijk werk is daarenboven in zoo'n gezond Vlaamsch geschreven, dat het een lust is naar dezen geleerden Professor te luisteren. Zijn warme sympathie voor 't edele dat er nog voortleeft in hoogstaande Anglicanen breekt overal naar boven, en 't hoofdstuk «Anglicaansche mentaliteit» moet én Anglicaan én katholiek diep ontroeren. Apologetica van dit allooi baart voorzeker den weg naar de ééne ware Kerk. D. De Pauw, O. P.

7791 **Kloostermans, B. C. [dekn. van Broeder Cyprianus]** **22 : 264**

◆ De Zondagsevangeliën: 1e Deel. *Geïll. dr. Rob. Graafland.* — *'s Bosch, Malmberg, 1929, 2 dln., (20 × 13) 196 blz.* *fl. 1*

VIA-B — Kloostermans' commentaarwerken over Kerkelijk Jaar, Epistels en Evangeliën zijn mooie adaptatiearbeid voor de kinderen : in alle weet hij kort en eenvoudig de liturgie te bespreken en de leer op te halen ten bate der jongeren. Hier nu weer geeft hij hun een hulpmiddel om de Zondagsevangeliën te verstaan en te genieten. En 't gaat op gezondmethodische wijze: vooraf een plastisch verhaal dat den Evangelietekst zet in het raam van 't historisch gebeuren; dan 't verband leggen tusschen het betrokken Evangelie en den dag zelf, ten slotte 't lezen van 't gewijde woord zelf. Kloostermans weert alle overtolligheid en ballast, zegt de zaken kernachtig en gemeten, zoodat de leer telkens in helder relief springt. Kunstenaar Rob. Graafland verluchtte het boek op treffelijke, typische wijze. Voor clerus en school- en patronaatonderricht.
A. Van den Dries, pr.

7792 **Muré, J. C. H.** **25 : 22**

◆ Meditaties op het Lijden en Sterven van onzen Heer Jezus Christus. — — *Nijmegen, Dekker & van de Vegt en van Leeuwen, 1930, 3e druk, (25 × 16) 690 blz.* *geb. fl. 9,50*

V — Het feit dat dit werk, voor het eerst in 1893 uitgegeven, op aandringen van uit verschillende kanten thans een nieuwen druk krijgt, is op zichzelf reeds veelzeggend. Ofschoon er meer dergelijke werken zijn verschenen blijft dit nog steeds het meest gevraagde boek voor de vastenoverwegingen. Wat er vooral treft bij pastoor Muré, is, hoe hij een waarheid, neergelegd in het woord der openbaring, in de machtige taal en beeldspraak der H. Schrift, zóó weet voor te stellen, dat zij bij den hoorder waarlijk diepen en blijvenden indruk maakt. Ook *nu* nog bieden deze acht reeksen van zes lijdensmeditatiën een degelijke en rijke stof om op eigen wijze en naar eigen begaafdheid in nieuwen en persoonlijken vorm te worden verwerkt. Hier en daar komen er bijzonderheden uit de lijdensgeschiedenis voor, die niet met de werkelijkheid in evereenstemming zijn. — Het vrij aanzienlijk voorwoord door Prof. Groenen, de bezorger van dezen herdruk, brengt den stoeren schrijver naast zijn werk. — Een voorraadzolder waar onze priesters gaarne voor hun vastensermoenen zullen puren. L. Van Hulle, pr.

7793 **Palau, G., S. J.** **23 : 3**

◆ De Katholiek van de Daad. *Vert. uit h. Spaansch dr. A. Geerebaert, S. J. — Alken, Bode H. Hart, 1929, (17 × 11) 14 blz.* *5 fr.*

V — 't Alom gekende devotieboekje voor den modernen mensch in een versche vertaling van P. Geerebaert. Kort van omvang, rijk van inhoud, spreuken en raadgevingen, bedenkingen en bevelen die het

merg van 't geestelijk leven bevatten, de ziel vastgrijpen en begeesteren voor de deugd, en de kunst aanleeren om den waren vrede aan te werven. Gedachten vol kruim en poeder die in den geest blijven hangen en den wil winnen voor de katholieke daad. D. De Pauw, O. P.

7794 **Piny, Alexander, O. P.** **24**

◆ In Gods Vaderarmen of de Weg der Overgave aan God. *Vert. uit h. Fransch dr Fr. Marcolinus M. Houtmortels. — Antwerpen, Geloofsverdediging (Vita Vera, nr. 3) 1929, (19 × 13) 227 blz.* *10 fr.*

V — Den weg der geestelijke kindsheid, der algeheele overgave aan den H. Wil van den hemelschen Vader of « de kleine weg » zooals de lieve Heilige van Lisieux hem noemde, heeft P. Pini (1640-1709) op zalvende wijze verklaard en omschreven. Zijn werkje munt uit door eenvoud en klaarheid en 't brengt den lezer in de atmosfeer der Christivrede. Dank aan de Vita Vera-reeks omdat ze dit parelken weer bovenhaalde. L. Van Hulle, pr.

7795 **Singh, Sadhoe Soendar** **269 : 93**

Met en zonder Christus. *Vert. uit h. Indisch dr. W. J. Ruijs-Barger. Geïll. met portret. — 's Hage, Voorhoeve, 1930, (20 × 13) 128 blz. fl. 1,50*

IV — In de inleiding vernemen we dat schrijver, een Hindoe bekeerd tot het Protestantisme, bij zijn rondreis in Europa (1922) veel opspraak verwekte en in 1929 van het wereldtooneel verdween, men weet niet hoe. Het boek bezit deze eenheid en dezen leidraad, waardoor interessante maar weinig markante gevalletjes en anecdoten worden gerangschikt onder de hoofdstukken : I. *Niet-Christenen zonder Christus ;* II. *Niet-Christenen met Christus ;* III. *Christenen zonder Christus ;* IV. *Christenen met Christus ;* Schrijver voegt er aan toe V. *Mijn ervaring « met » Christus en « zonder » Christus,* om in VI te eindigen met een zoogezegde synthese: *Het innerlijke leven.* Alles schijnt te steunen op persoonlijk deugdelijk leven, doch het blijft wel eenigzins vaag en wij, katholieken, kunnen niet aanvaarden de onmiddellijke openbaring waarvan schrijver enkele malen gewaagd. Voor hem die met dit boekje beoogde « de levende tegenwoordigheid te toonen van Christus en zijn reddende kracht in het leven der menschen » is het wel spijtig dat hij in zijn bekeering halverwege is blijven staan en die kracht en die tegenwoordigheid niet heeft gezocht in de sakramenten en de H. Eucharistie van de H. Katholieke Kerk. P. A. Nuyens, dominikaan.

7796 **Vogel, L., Dr., C. S. Sp.** **24**

◆ Maria Middelares aller Genaden. — *'s Bosch, Mosmans Zoon, 1929, (18 × 12) 123 blz.* *fl. 0,90*

V — 't Mag er zijn. Al geeft Schr. geen strenge dogmatische bewijsvoeringen, en al is de toon van zijn taal wat te preekachtig, toch laat hij ons Maria zien in haar leven en na haar dood, als middelares, op een manier die de godsvrucht aanwakkert. Gewone menschen kunnen er goede gedachten in aantreffen en het gebruiken voor geestelijke lezing. D. De Pauw, O. P.

7797 **X.** **25 : 266**

◆ Vijftig Jaar Missiewerk in Midden-Afrika. (Uganda) 1879-1929. *Geïll. Antwerpen, Missionarissen van Afrika, 1929, (24 × 15) 64 blz.*

V — Eene vertaling van den herdelijken brief, welken Mgr. Streicher, ap. Vicaris van Uganda, aan zijn geloovigen schreef bij gelegenheid van

het gouden missie-jubileum. Al wie een beetje missiekennis heeft, weet hoe Uganda dé gezegende missie is bij uitstek en zal met stijgende ontroering, bewondering en dankbaarheid, het beknopt verloop lezen van zijn geschiedenis. Ook de korte statistiek op den omslag spreekt boekdeelen. E. BOELAERT, M. S. C.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

7798 **Ballings, M., S. J.** **37 : 24**

◆ RADICAAL. — *Alken, Bode H. Hart, 1930, (19 × 12) 207 blz.* *8,50 fr.*

V* — Pater Ballings schrijft enkel modelboeken. Bijlange niet uitgeput! Altijd en alles even keurig, zoowel wat hij zegt als de manier waarop hij het zegt. « Radicaal » is de boodschap die hij brengt aan de volwassenen en de studenten uit de hoogste klassen. Weg met alle halfheid en lauwheid, weg met het halfgebakken katholicisme, werp buiten de beginselen van de wereld, maak met de klein burgerlijke braafheid eens voorgoed gedaan. Leve 't extremisme, het radicalisme van 't Evangelie en de heiligen! Buiten God is alles niks; God liefhebben is alles. Dit laatste gedeelte is buitengewoon praktisch voor onzen tijd, en 'k wed er op, die van goeden wille zijn, zullen 't gebod der liefde tot God en de menschen radikaal gaan inbouwen in hun leven. DE PAUW, O. P.

7799 **Bellefroid, J. H. P., Mr Dr** **24**

◆ DE MINNELIJKE SCHIKKING. Rede uitgesproken op den 6n Verjaardag der Katholieke Universiteit te Nymegen, 17 October 1929. — *Nijmegen, N. V. Dekker, E. Van de Vegt en J. W. Van Leeuwen, 1929, (24 × 16) 29 blz.* *11,50 fr.*

V — Zeer merkwaardig betoog, dat een bondig en volledig overzicht geeft betrekkelijk de pogingen om, in alle vakken van het recht, de geschillen te regelen door minnelijk overleg, in plaats van ze af te handelen bij middel van rechterlijke uitspraak. J. V.

7800 **Damasus, O. M. Cap. e. a.** **396 : 37 : 24**

◆ VROUW EN MOEDER. — *'s Bosch, Malmberg, 1929, (24 × 17) 430 blz.* *100 fr.; geb. 135 fr.*

IV — « Aan vrouwen en moeders, uit meer beschaafde en ontwikkelde kringen, dit boek waarin de katholieke beginselen en de opvattingen van Roomsche deskundigen, over haar aard en psyche, over haar roeping, over vroomheid, huwelijk, opvoeding en gezinsleven worden uitgewerkt. » En dàt prachtig: zoowel door het vrank in de oogen kijken van het hedendaagsch onzedelijkheidsmonster als door het sterke en fiere bewustzijn der katholieke waarheid, zoowel door de allernuttigste praktische voorlichting als door den overredenden en barmhartigen apostelgloed. Ja, dit boek woelt de heele zaak op in hare schrille actualiteit, het luidt vooral den roep tot edelmoedigheid, tot werkdadige liefde en hooge idealen; maar het straalt ook zoo schoon uit de waarheid en harmonie der Goddelijke Voorzienigheid in gansch het gebied van leven, samenleven, opvoeding! Hoe weldoend dat beeld, voorop, der vrouw met hare eigen waardigheid en eigen schoon in de harmonie der Schepping als « een hulpe, hem (den man) gelijk » (P. Damasus). Rustig en krachtig, daarna, de grondvesten der huwelijksmoraal (eenheid, onontbindbaarheid, hoogedel doeleind), tevens grond-

vesten van alle orde (Prof. V. d. Loo). Godsdienst, deesem, kracht en schoonheid der taak van de vrouw als echtgenoote, als opvoedster (E. H. Stokman). Thans het woord der artsen: het physisch wonder van het moederschap en « de kunst » van het moerschap (Lamers); het groote gezin, met klem, fierheid en gezag voorgestaan (Ausems); de gansche hygiëne van moeder en kind (Mevr. Ganzeboom-Stevens). Met groote overtuiging wordt er gewezen op de noodzakelijke volledige voorbereiding en wapening tegen het kwaad in al zijne rauwheid (Hudleston Slater). Het conflict van moeder en dochter in de tegenwoordige vrijheidskrisis (P. Damasus). De groote pedagoog Fr. S. Rombouts zegt zijn warm woord over moeders rol bij de grootere jongens. Mej. Kuyer praat over studeerende meisjes. E. Russe over schoonheid, kunst. Prof. Aalberse geeft uitgebreide sociologische beschouwingen. Een « Maria » van Prof. van Grinsven sluit het boek in een mooie apotheose. Dr Joris Caeymaex, pr.

7801 ◆ **de Werth, Alexander** **33 : 396 : 34**

Het Resultaat van de nieuwste Onderzoekingen over den internationalen Handel in Meisjes en de Prostitutie. *Vert. uit h. Duitsch dr B. v. N. B. — Eindhoven, Lecturis, 1929, (23 × 15) 95 blz.* *fl. 1,40*

II — Een klare en nuchtere uiteenzetting van de door den Volkenbond opgedragen enquête over den Internationalen meisjeshandel en prostitutie, waarin tal van onomstootbare feiten en bewijzen worden aangehaald. Een eerste stap naar vruchtbare maatregelen in den strijd tegen het afschuwelijk kwaad dat steeds schrikbarend toeneemt. Uit het overzicht van hetgeen er tot nog toe, slechts van particuliere zijde, gedaan werd blijkt hoe dringend een ernstige organisatie van regeeringswege in alle landen vereischt wordt, en hun onderlinge samenwerking. — *Voorbehouden* natuurlijk, doch aanbevolen voor allen die op eenige wijze daartoe kunnen medehelpen, sociale werksters, verpleegsters, enz.

E. Sassen.

7802 **Feberwee, A.** **33**

Het relatief Gezinsloon. Met een voorwoord van Prof. S. R. Steinmetz. — *Groningen, Noordhoff, 1929, (25 × 16) 32 blz.* *fl. 0,50*

V° — Een nogal *heftig* geschreven *verweerschrift*; praktisch van heel weinig belang voor ons. Het voorgestaan radikaal relatief gezinsloon zal wel nooit bij ons ingang vinden! K. B.

7803 ◆ **Marie-Ignatia, Dame** **36 : 396**

De Inrichtingen vóór Justitiemeisjes. — *Leuven, R. Fonteyn, 1930, (24 × 15) 222 blz.* *40 fr.*

IV — Een overzicht over de bestaande inrichtingen voor Justitiemeisjes in ons land, met daarbij een interessante vergelijking bij gelijkaardige inrichtingen in Engeland. — Het is een heel degelijk documentatiewerk. Schrijfster wist de waarde van haar werk nog te verhoogen door toevoeging van persoonlijke opmerkingen. Deze bizonder betreffend de opvoedkunde zijn zeer belangrijk. Sociale werksters, onderwijzeressen, patronageleidsters, jeugdleidsters zullen gaarne dit boek ter hand nemen, daar het hun een klaar begrip verschaft over de toepassing der wet op de kinderbescherming — ook zullen zij alsdan rustiger mogen zijn over het lot hunner beschermelingen, welke naar deze inrichtingen moesten verwezen worden. — Andere personen zal het opwekken tot sociaal mede-voelen, en tot medewerken aan het zoo moeilijke werk der nazorg en der wederaanpassing der justitiemeisjes. M. D.

7804 Rombouts, S., Fr. **37**

◆ VADEMECUM BIJ DE STUDIE VAN HET LEERBOEK DER HISTORIESE PEDAGOGIEK. Diagram — Overzichten — Vragen — Opsteltietels — Literatuurlijst — Registers. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, 1929, (24 × 17) 96 blz.*

fl. 1,25

IV* — Fr. Rombouts is een van de bovenste plank, en hij heeft in dit zijn hoofdwerk het beste gelegd van zijn hooge talenten en rijke kultuurgaven. Zijn leerboek is niet opgevat in het enge, bekrompen kader van een voorbereidend handboek voor ergens een onnoozele hoofdakte, maar breed, ruim, ook dienstig gemaakt aan persoonlijke instudeering, buiten examenbedoeling om. Zoo is de klip omzeild van erge beroepsdeformatie en geesteseenzijdigheid. Doch waar hij dan een tocht maakt door de stroomingen en strevingen op pedagogisch terrein, midden de chaotische verwarring der vele stelsels, midden het gevaar van zwaarbeladenheid door nomenclatuur van werken en schrijvers, houdt hij houvast en pootig aan den draad der katholieke principen, en orienteert er koppig heen. Want principieel heeft het boek er dit op voor: dat het de geschiedenis van onderwijs en opvoeding plaatst in het kader zelf der algemeene kultuurontwikkeling. vooral der levensbeschouwing. En ik heb het meer over het leerboek, dan over het vademecum, dat trouwens er rechtstreeks bij aanleunt. Met zware zorg is dit laatste opgesteld. Hier bedacht hij met opzet de examinandi, die hem dank zullen weten om zijn wel te vergeven utilitarisme. Diagrams, overzichten, bibliographie, vragenlijst, registers, het al is heusch *ad rem*. Eén jammer: Vlaanderen is wel vermeld met Dr De Hovre en E. Poppe, maar mocht wel wat ruimer aandeel weghalen. A. VAN DEN DRIES, PR.

4. — Taalkunde

7805 Heyse, Paul **43 : 83 : 37**

ANDREA DELFIN. Herausgegeben von Dr J. Gombert. — *Groningen, Noordhoff, (18 × 12) 128 blz.* *fl. 0,80*

IV — Heft 32 uit Noordhoff's « Deutsche Bibliothek ». Als steeds voorzien van flinke voetnota's. In de 2de helft der 19de eeuw vond in de Duitsche Litteratuur het novellegenre zijn hervolmaking. De novelle mocht gedeien tot een meesterwerk. Juweeltjes schonken ons bizonder Gottfried Keller in zijn « Leute von Seldwyla », Theod. Storm met zijn plattelandsverhalen en Paul Heyse, die gewoonlijk zijn onderwerpen zocht in Italië. In tegenstelling met de twee voorgenoemden, getuigen de personen uit Paul Heyse's werk alle van een zekere ontwikkeling. Uit zijn talrijke reeks novellen zijn « l'Arrabrata » en « Andrea Delfin » van de allerbeste. « Andrea Delfin » verplaatst ons in het Venetië der 18de eeuw. Tyranniek heerschen de Raad der Tien en de drie Inquisiteurs. Om den moord op zijn familie te wreken besluit Candiano (alias Andrea Delfin) alle Inquisiteurs te dooden. Bij de twee eersten gelukt het hem, de derde maal echter doodt hij bij vergissing zijn vriend. Wanhoop. Wegens de beschreven toestanden, die wat al te « verführerisch », té meesterlijk worden uitgebeeld, zal dit werkje niet als schoollektuur gebruikt worden, tenzij in hoogere instituten. PAUL HARDY.

7806 **Melis, P. en Queeckers, L.** **4393 : 37**

TAALOEFENINGEN. Spelling-Spraakkunst in Overeenstemming met het Modelprogramma van 1922 voor de Lagere Scholen en het ministerieel Rondschrijven van 18 Mei 1926. 5e DEEL. — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, 5 dln (18 × 13) 218 blz.* *15 fr.*

V — Een handleiding voor het 6e leerjaar: een reeks oefeningen op de moedertaal, grootendeels bedacht als herhaling van de stof die vroeger aangeleerd werd. Zeer degelijk en zeer gevarieerd: een goed onderwijzer vindt er stof in voor vormend en levendig onderwijs. Toch moet bij het onderzoek van dit boekje de wensch van het hart: wanneer zal een vereenvoudigde spelling toelaten al den nutteloozen tijd die nu verbeuzeld wordt aan het verbeteren van spelfouten en het aanleeren van spelregels, te besteden aan een stof die meer vormend is en aan een dieper inzicht in de taal zelf? Dr A. BOON, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

7807 **Arendzen, G. & Vriend, J. J.** **69**

BOUWKUNDE. HAND- EN STUDIEBOEK VOOR DEN BOUWKUNDIGE EN DEN TIMMERMAN: 1e DEEL. *Geïll. — A'dam, Kosmos, 1929, 2 dln (24 × 17) 112 blz.* *fl. 2,50*

V — Het eerste deel van het werk van Arendzen en Vriend bespreekt te veel zaken om als diepgaand vakboek te worden aangenomen. Het is een zeer goed leesboek en ieder vakman zal er iets in vinden dat hem aanbelangt, maar de diepte van ieder onderdeel is niet opgezocht. Voor den timmerman bijzonder mist het werk vele bijzonderheden om volledig te zijn. B.v.: Er wordt niet eens gezegd dat de glasplaatser er veel kan toe bijdragen om het afzakken van draaiende vleugels aan deuren of ramen te beletten. Het is niet voldoende de lijmsoorten op te sommen, aan den vakman moet men bijzonder de behandeling leeren. De maten en benamingen van het hout in den handel komen niet overeen met onzen houthandel. Het werk is op zijn plaats in de boekerijen om een algemeen overzicht te geven aan leerzuchtige vakmenschen. Ir G. VAN ERMEN.

7808 **Claes, G.** **69**

BOUWSTOFFEN. Vakboek voor Metsers, Vloerders, Mozaiekleggers, Plafonneerders, Hardsteenbewerkers. *Geïll. — Wilrijck, Snel en Wel, 1930, (17 × 13) 89 blz.*

V — Het werkje heeft heel groote verdiensten door de behandeling der materialenkennis van de ambachten waarvoor het geschreven is. Het bespreekt vooral onze Belgische produkten, zooals baksteen, pannen, buizen, vloeren, natuursteen, kalk, cement, mortels, teer en pek, glas, houtsoorten met hunne handelsmaten, ijzer en staal, zink enz. Tusschenin worden er voorschriften gegeven voor het verwerken van deze materialen. Het werkje is ten zeerste aan te bevel aan de eenvoudige werkmenschen. Ir G. VAN ERMEN.

7809 **F. N., Dr Ing.** **62**

TRANSMISSIES MET BEHULP VAN SNAREN, RIEMEN, STAALDRAAD EN KETTINGEN, LASTHAKEN. Teekening, Constructie en Berekening. *Geïll. — Antwerpen, De Techniek, 1930, (27 × 20) 28 blz.* *6 fr.*

V — De principepen der bewegingsoverbrenging zijn in dit werkje zeer zeer goed en klaar uitgelegd, en de berekeningen dier transmissies zijn eenvoudig en duidelijk. Het werkje kan veel diensten bewijzen aan teekenaars, werkhuisbestuurders en meestergasten. Ir G. VAN ERMEN.

7810 **Imelman, Nanno A.** **66**

HET KOEL- EN VRIESBEDRIJF. Werking, Inrichting en Bedrijf. *Geïll.* — *A'dam, N. V. Uitg. Mij. v h. Van Mantgem & De Does, 1929, (21 × 13) 188 blz.* *fl. 3,90*

V — Imelman behandelt in dit werk de bestaande installaties en hunne voornaamste onderdeelen, waarvan hij uitgebreide beschrijvingen geeft, en deze zeer verstaanbaar toelicht aan de hand van menigvuldige duidelijke teekeningen en photos. Verder bespreekt hij enkele schakelingen van installaties om te eindigen met de maatregelen die moeten getroffen worden bij het in gangstellen en onderhouden eener installatie. De beschouwingen van den schrijver steunen niet enkel op zuiver theoretische berekeningen : de ondervinding door hem en anderen opgedaan maken het werk praktisch. De technieker die hier wat meer wil van weten moet het werk van Imelman raadplegen, en hij zal vinden wat hij zoekt. Ir G. VAN ERMEN.

7811 **Van Rein, J.** **65 : 37**

DE VROUW OP KANTOOR. — *Dordrecht, C. Morks Cz., (Beroepsbibliotheek, Nr 49.) 1929, (21 × 14) 68 blz.* *fl. 0,95*

V — Zeer geschikt handboekje voor allen die zich willen bekwamen voor kantoorarbeid. Nadruk wordt gelegd op voldoende voorafgaande ontwikkeling en kennis van talen. De inleiding geeft ook antwoord op de vaak geopperde vraag : is kantoorberoep een vrouwelijke werkkring bij uitstek? Opleiding is niet voldoende, evenals voor elken anderen werkkring is aanleg en belangstelling noodig. — Zeer aan te bevelen. E. S.

7812 **X.** **62**

STOOM. Handleiding voor het Stoombedrijf. *Geïll.* — *Deventer, Kluwer, 1929, (21 × 16) 352 blz.* *geb. fl. 2,50*

V — Het boek geeft een algemeen overzicht van stoomketels, stoommachienen en -turbines met hunne onderdeelen. Het is een volledig geheel dat op beknopte wijze de verschillende hoofdstukken behandelt. Door het weglaten van de meest ingewikkelde berekeningen valt het boek in het bereik van stokers en machinisten, die niet met moeilijke berekeningen vertrouwd zijn. Het werk is ook aan te bevelen aan de leerlingen van de vak- en nijverheidsscholen, enkel reeds om de menigvuldige en duidelijke teekeningen, die hier eene gezonde beredeneering steunen. Ir G. VAN ERMEN.

7. — Schoone Kunsten

7813 **Bouman van Tertholen, S. M.** **78 : 79**

ZING EN SPEEL MAAR. Oude Kinderliedjes en Spelletjes : 1e en 2e DEEL. *Geïll. dr. Adri Alindo. — Groningen, Noordhoff, 1928, 2 dln (27 × 20) 64, 128 blz.* *elk fl. 1,90; gek. fl. 2,50*

V — Ja, de titel zegt waarachtig genoeg. Eenvoudige melodieën, eenvoudige teksten. *Echte* kinderliedjes. *Echte!* Ik zou die beide bundels willen op iedere bladzijde openhangen voor het Vlaamschen raam om de behoeftige leeraars en leerlingen met een slag te bekoren door die

handige gedichtjes en melodieën en die bekoorlijke kleurplaatjes! « Klikspaan, halve maan, je mag niet door mijn straatje gaan, 't hondje zal je bijten, 't poesje zal je krabbelen, dat komt van al je babbelen ». « Een, twee, drie, vier, hoedje van papier, en als het hoedje dan niet past, zetten we 't in de glazenkast ». Allo! Dat koopen we *allemaal!*

Dr Fl. Van der Mueren.

7814 **Ward, Justine** **78**

◆ De Gregoriaansche Zang. Volgens de Leer van Dom André Mocquereau, Monnik van Solesmes. — *Doornijk, Desclée, 1929, (21×17) 256 blz.* *25 fr.*

V — Dit boek van Mevrouw Ward kreeg een onverdeeld-geestdriftigen zegen van André Mocquereau. Zijn voorwoord aan dit handboek voor de scholen kan reeds op zichzelf volstaan om er de hooge waarde van te bepalen. Het werk bestaat uit XVI hoofdstukken. Het behandelt de geschiedenis; het woord rythme; de notatie, de neumen; de vormen van het rythme; de modi en.... geeft daarbij een menigte oefeningen voor onderzoek en praktisch-aanleeren. Rijk geillustreerd met muzikale voorbeelden, die berekend zijn, niet alleen op theoretische studie, doch meteen op het praktisch onderwijs ervan, is dit handboek *een der stelselmatigste* die we kennen. Het is zoowel bestemd voor leeraar als leerling. Alhoewel, zoo menen we, hier leerlingen worden verondersteld die ofwel het boek gebruiken onder leiding van hun leeraar of voor een voldoenden muzikalen grondslag bezitten om 't zelf met nut door te werken. Het boek is lijvig en verwekt den indruk of hier jarenlange studie wordt verondersteld. Beslist niet. De leeraar heeft natuurlijk de elementen te bezitten ten einde de geheele stof te gelijkertijd *toe te passen* bij de verklaring en de studie van het gregoriaansch met de leerlingen. Mevrouw Ward's handboek is een zeer ernstig handboek dat uitgaat op grondige scholing vóóral van den leeraar die de volle verantwoordelijkheid draagt van de leer. Naar het getuigenis van Dom Mocquereau zelf is het de trouwe leer van Solesmes. Stevig gebonden in handig formaat! De innerlijke, zoo technische als pedagogische waarde, werd naar buiten mooi uitgebouwd! We wenschen het in handen van alle leiders.

Dr Fl. Van der Mueren.

7815 **X.** **74 : 75**

◆ Het Werk van Fred Bogaerts. Met een Inleiding van Felix Timmermans. *Geïll. met 32 platen. — Den Haag, Servire, 1930, (20 × 25) 24 blz.* *30 fr.*

V — Deze album van den Lierschen teekenaar is de plastische voortzetting van de litteraire Timmermans-traditie. Misschien is het ook juist andersom, of misschien hebben de twee elkaar wederzijds beïnvloed. In elk geval is de psychologische ondergrond van hun werk grootendeels dezelfde. Alleen is Bogaerts minder uitbundig en joviaal, en vraagt hij meer onze aandacht voor de dompelaars in het leven · gebrekkigen, armen, bedelaars, physiek abormalen, voor wie alleen devotie-uitingen — processies, bedevaarten, kruisgebeden — nog belang kunnen hebben: een zich vastklampen aan wie het lot van hun stumperig leven in handen heeft, met tegelijk een soort waanzinnige angst voor de verborgen kracht die schuilt in het kruisbeeld, in het Lievevrouwbeeldje, het ecce-homo. Bogaerts teekent haarfijn, met aarzelende lijn. Zijn figuren zijn weleens gechargeerd tot het karikaturale toe, hoewel ik niet geloof dat dit de bedoeling was. Het is een mooi album voor de huiskamer, waaraan veel plezier te beleven valt.

B. G.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

7816 **Adama van Scheltema, L. S.** **81**

EERSTE OOGST. Bloemlezing uit een Weg van Verzen en uit den Dool. — *R'dam, N. V. Brusse, 1929, 5e druk, (20×13) 85 blz. fl. 1; geb. fl. 1,90*

V* — Zijn kunst neemt nooit de hooge adelaarsvlucht van een Gorter of een Mevr. Roland Holst, twee socialisten zooals hij, maar hoeveel dieper, hoeveel hartstochtelijker. Hoewel gekant tegen de tachtigers is Adama van Scheltema steeds een tachtiger gebleven. Maar de populairste. Zijn gedichten inderdaad beleefden een groot aantal herdrukken. Hij schreef werkelijk voor de gemeenschap die malsche, verstaanbare sonetten die 't wee uitschreien en de blijdschap uitjuichen van 't volk en die talrijke stapliedеren waarin zijn roode liefde oplaait voor de proletaren. Zijn poezië is frisch en eenvoudig. 't Is er eene van woorden- en beeldenmuziek blakend en blinkend van milde menschelijkheid.

D. DE PAUW, O. P.

7817 **Corthauts-van Puijenbroek, Rosa** **81**

STILLE STEMMEN. — *Antwerpen, Gust. Janssens (Schelde-serie, 24) (21 × 14) 106 blz.* *5 fr.*

V — « Zon en schaduw, schemerschijn — dwalen door m'n simpel boekje » — zegt schrijfster in haar eerste vers, en ze heeft gelijk. Literarisch gesproken is er wel wat zon als in « Meimorgen », « Meisje » en enkele andere stukjes, doch over 't geheel meer schaduw en schemer. Vaak is 't permafooi, en onder 't lezen wenscht ge alle vijf voet een pond zout bij de hand, om die trekkebekkende musschen en duiven een snuifje op den straat te strooien. En... moge schrijfster de les van « 't schrijverke », dat krinklende winklende waterding, leeren lezen.

JOZ. DE VOGHT, PR.

7818 **De Marest, Aimé** **81**

DE WASSENAAR. Gedichten. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1939, (25 × 16) 63 blz.* *18 fr.*

IV — Wie den titel van dezen dichtbundel niet dadelijk vat, sla gerust zijn van Dale open; daar leest hij, dat « wassenaar » synoniem is met « wassende maan ». Waarom boven « wassennaar » heel wat poëtischer « wassende maan » niet verkozen? Maar, ook hier, zal de dichter ons herinneren aan een van zijn verzen: Gij, die mijn verzen leest, ik laat U raden. Het is intusschen geen raadsel dat Aimé De Marest niet zelden dichterlijk gestemd blijkt, maar het nog, met allerlei litteraire invloeden, gedurig aan den stok krijgt. In dit opzicht zijn enkele titels uit dezen verzenbundel uitermate suggestief. Laat hij maar liefst uit zijn pijpke rooken.

J. EECKHOUT, PR.

7819 **X.** **81**

ONZE KINDERVERSJES VAN VROEGER EN NU. 1e EN 2e DEEL. Bloemlezing voor School en Kinderkamer, verzameld dr. S. Abramsz. *Geïll. met teekeningen dr. Jan Sluyters. — A'dam, Meulenhoff, 1930, 5e en 3e druk, 2 dln. (19 × 13) 111, 120 blz.* *elk fl. 1,25; gek. fl. 1,45*

VI — Twee puike bundels bevattende elk een honderdtal Hollandsche rijmpjes « van vroeger en nu »; versjes die, naar den wensch van den

verzamelaar, zonneschijn brengen in school en kinderkamer, zoowel door 't zien der mooie plaatjes als door 't keuvelen der zingende rijmpjes. M. I.

7820 **X.** **81**

RIJMPJES UIT DE OUDE DOOS. Verzameld dr. S. Abramsz. *Geïll. met teekeningen dr. Jan Sluyters. — A'dam, Meulenhoff, 1930, 4e druk (19 × 14) 112 blz.* *geb. fl. 1,45*

VI — Nog een verzameling Hollandsche kinderversjes, om onze kleinsten aan te leeren. Heel mooi gepresenteerd. M. I.

82. TOONEELLITERATUUR.

7821 ◆ **Boon, Jozef, C. SS. R.** **82**

DONKERE METTEN. Passiespel in drie Bedrijven, voor Meisjes. *Geïll. met 8 platen. — Leuven, Uitgeverij St. Alfonsus, 1930, (22 × 14) 97 blz.* *15,75 fr.; Buitenland 5 belgas*

V — Oorspronkelijke, deels werkelijke, deels symbolische voorstelling van het Passiegebeuren van Witten Donderdag en Goeden Vrijdag. De symboliek wordt gevoed door den strijd van de witte Maagden tegen de roode hellevegen, van de Godminnende, de door wroeging heen en weergeslingerde en Godhatende vrouwen. Bijzondere zorg werd besteed aan het scenario. Het wordt gedreven door innerlijke stuwkracht. Voortdurend worden nieuwe elementen in den strijd geworpen, krijgt de motor versch voedsel; met weerslag op het rhythme dat maartoe versmelt; tot het kookpunt wordt bereikt met het verschijnen van Dood (blz. 93); dan treedt wijding-stemming en dito tempo in: de Godzoekende ziel heeft haar bruidegom gevonden. Als mimisch spel is « Donkere Metten » merkwaardig. De tekst welke dit gebeuren moet toelichten, nader bepalen, en vandaar de aangrijpende kracht ervan verscherpen, blijft in dezen, grootendeels in gebreke. Hij mist over 't algemeen den innerlijken gloed, de jacht welke het scenario bezielde. Hij stremt vaak den stroom der handeling. De tekst gaat zijn rol te buiten. *Naar de techniek van dit spel* moet de bewoording bondig, gebald, suggestief, bliksemschichtend, direct zijn en steeds dynamisch. Alle beschrijving en verhaal door het *woord*, hoe aanschouwelijk ook, is hier uit den booze... Toepassing van dit procédé moet *streng* doorgevoerd. Het stelt den tekstbezorger hooge eischen. Het gaat er immers niet om een vlotte dialoog te kunnen schrijven, maar direct, bondig en raak een gevoel, een gedacht uit te drukken, een toestand af te lijnen. Kortom men moet kunstenaar zijn, kunstenaar niet in de beteekenis van woordvirtuoos maar van dichter. Hier leverde de tooneeltechnicus goed werk, de dichter schoot te kort. Niettegenstaande dat zal dit spel inslaan.

Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II. — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

7822 **Undset, Sigrid** **83.1**

JENNY. *Vert. uit h. Noorsch dr W. Smeding. — A'dam, Meulenhoff, 1929, (21 × 15) 340 blz.* *fl. 3,50*

II-(III) — Jenny Winge en Helge Gram hebben te Rome, waar zij vertoeven, zij als schilderes, hij als archaeoloog, eene idylle. Maar in Noorwegen teruggekomen, verzwindt de betoovering, en de breuk is er. Daarentegen wordt Jenny verleid door Helge's vader. Als het kind uit die vereeniging sterft, zelfmoordt zij zich, na eerst in hare vertwijfeling zich overgeleverd te hebben aan den inmiddels weergekeerden en niets vermoedenden Helge. De meest lyrische natuur uit hun Romeinsche Bohême-groep, Gunnar Heggen, begrijpt eindelijk al de droefheid van dit mislukte leven als vrouw, als kunstenares, en stort er elegieën over uit. — De lang niet nieuwe tegenstelling: ideaal en burgerlijke werkelijkheid, kan ons maar matig boeien. Van meer beteekenis is het beeld van vrouwe-ziel en hart en aard, voorzeker in een erg zenuwtêer en vrij-denkend specimen (het is dan ook een, zooals dat heet, « *gedurfd* » boek). Het blijft echter een radikaal-« verneinend » en pessimistisch boek ten aanzien der mogelijkheid om in het leven tot evenwicht, bloei, schoonheid te geraken. Tegenover die algemeene wrangheid klinken de motieven van moederlijk gevoel en menschlievende geaardheid der heldin maar mat. Aantrekkelijk is de Romeinsche en Campagna-omlijsting der Noorsche Bohême.

Dr Joris Caeymaex, pr.

7823 **van Merlet, Herluf** **83.1**

De Soutane. — *Hilversum, Brand, 1930, (20 × 14) 104 blz.* *fl. 1,75*

II — Deze roman teekent ons het beeld van een jongen priester, die door een onverantwoordelijke lichtzinnigheid en gebrek aan oordeel in den strikt geraakt van een scabreuse vrouw; een wijle tot een lijdzaam verzet overgaat, daarna onder de gecultiveerde herinnering aan een gevaarlijke tête-a-tête, alles over boord werpt, er 's nachts uittrekt, een miserabel leven begint van de eene bittere ontgoocheling in de andere en ten langen laatste in een mondaine plezierstad, bij een carnaval — waar vrouwen hem hadden gedwongen zijn soutane terug aan te trekken — ellendig en met den beet van een scherpe tweespalt in hem, aan zijn einde komt. En om het gebeuren, én om de werking van dit nochtans goed-geschreven werk, moeten we indexeeren: II. Na de lezing ervan blijft een bittere nasmaak over, des te bitterder daar we gaan terugdenken aan de gezonde, levensechte werken van een Sheehan en Federer.

M. Ván Hoeck, pr.

7824 **Wassermann, Jakob** **83.0**

De Zaak Maurizius. *Vert. uit h. Duitsch dr J. Jac. Thomson. — Utrecht, Bijleveld, 1929, (19 × 13) 560 blz.* *fl. 4,25; geb. fl. 5,25*

II — Een justitie-roman. Het uiterlijk raam is een rechterlijke dwaling: voor achttien jaar werd na een ophefbarend proces een jonge intellectueel wegens moord op zijn vrouw tot levenslangen tuchtarbeid veroordeeld. Vader Maurizius blijft hardnekkig overtuigd dat zijn zoon onschuldig is en wint het vertrouwen van den zoon van het openbaar ministerie van toen, nu procureur-generaal von Andergast. De jongen, een gymnasiast van zestien jaar, wil de waarheid achterhalen en vlucht van huis weg, hij slaagt erin den voornaamsten getuige zijn meineed te doen bekennen. Intusschen was ook de procureur-generaal aan 't twijfelen gegaan: na nauwkeurig onderzoek van het dossier en lange ondervraging van den gevangene vraagt hij de invrijheidsstelling. — Als innerlijke kern, een aanklacht tegen het rotte van de rechterlijke instelling en van heel de samenleving: het ontbindingsproces van het

familieleven en van het onderwijs, de ellende van het gevangenisstelsel, het verdorvene in de intellectueele wereld. Iedereen gaat er zedelijk of lichamelijk ten onder: zelfmoord, krankzinnigheid, verval. Enkel de jonge student heeft zijn ziel vrijgevochten ten koste van zijn familieleven en van alle geloof aan gerechtigheid en rechtvaardigheid. — Een sterk werk als kritiek op de hedendaagsche maatschappij. Zwaar om lezen. *Voor katholieke lezers ongeschikt* wegens de bitterheid die er uit opklinkt en het pijnlijk-ruwe van de beschreven toestanden.

Dr A. Boon, pr.

7825 Zweig, Stefan **83.8**

Amok. Novellen van Hartstocht. *Vert. uit h. Duitsch dr Renier P. Sterkenburg. — Zeist, Ploegsma, 1929, (20 × 14) 316 blz. fl. 3,25; geb. fl. 4,25*

II — Maar al te waar: 't zijn novellen van hartstocht, van lagen hartstocht. Meesterlijk ineengestoken, vol spannende verwikkelingen en onverwachte verhaalwendigen, geschreven in eerlijke taal en een brillanten stijl. Zijn die novellen *ten strengste voorbehouden, te weren uit onze bibliotheken*, omdat zij alle vijf behandelen te zinnelijke, te vleeschelijke gevoelens en de zonde des vleesches als heel natuurlijk beschouwen en bijna goedkeurend bejegenen. D. De Pauw, O. P.

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

7826 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

De wilde Ursula. Roman. *Vert. uit h. Duitsch dr Ada van Arkel. — Zeist, J. T. Swartsenburg (20 × 12), 190 blz. fl. 1,50*

III — Uit woordgetrouwheid meer dan uit liefde met Kurt gehuwd, hoort haar hart aan den weduwenaar Will Vollrat. Twee « sterke » (!) persoonlijkheden. Alles loopt deftig af daar Kurt op tijd sterft... Het boek is trouwens rein. Maar toch wordt de z. g. rechtseisch van het hart en de fatale liefde te zeer naar voren gebracht. Thüringsche en Alpenatmosfeer, goed.

Dr Joris Caeymaex, pr.

7827 Elsschot, Willem [dekn. van André De Ridder] **83**

Een Ontgoocheling. — *Antwerpen, S. V. Lectura (Lectura-Reeks), (20 × 14) 79 blz. 5.50 fr.*

III — Het verhaal zou beter in 't meervoud : *ontgoochelingen* heeten. 't Is de eene op de andere. Kareltje De Keizer is een ontgoocheling voor zijn ouders, de school en al zijn opvolgenlijke meesters of werkbazen. Wederkeerig zijn school, en werkposten al ontgoochelingen voor hem. Zijn Vader is een ontgoocheling voor zijne Moeder en *vice-versa*. De kaartspel-maatschappij is ook al een ontgoocheling, voor den Vader zelf. En zoo meer voor wie gezond wil lachen of treurig zijn, is 't verhaal zelf een ontgoocheling. En voor wie, in die volkszeden van Antwerpen, smakelijk Antwerpsch verwacht uit monden van kleinburgers, loopjongens en scholieren, komt er nog de ontgoocheling bij, de sinjoren Hollandsch te hooren praten. En erg bemoedigend in zedelijk opzicht is 't ook al niet. Verhaaltrant en samenspraak loopen vlot van stapel en laten zich gemakkelijk lezen. Dat is al.

A. W.

7828 Salvaneschi, Nino **83 : 93**

Brevier van het Geluk. *Vert. uit h. Italiaansch dr Mary Robbers en Emma Beer-Longo. — A'dam, Elsevier, 1929, (19 × 10) 134 blz. fl. 2,50*

III — Tegenover dit boek is kiesche eerbied geboden wegens den aandoenlijke omstandigheden waaruit het geboren werd. De dichter N. S. is volkomen blind geworden, en hier geeft hij nu aan de menschen een boodschap niet slechts van berusting, maar zelfs van opgetogenheid over de weldaad van een grooten tegenspoed in het leven, gelijk de zijne er een is. Daargelaten zijne zintuigelijke en psychische ontdekkingen, die een nieuwe beeldenwereld verschaffen, bezingt hij vol teederheid de liefdetrouw zijner vrouw- en- Antigone, en verheft zich ten slotte tot mysticisme. Echter wordt dit laatste niet gevestigd in de heusche werkelijkheden van het bovennatuurlijke; het blijft bij een randmystiek van Al-Leven, Rythme, Zielehelderheid enz. Toch schoon, in die betrekkelijke mate, wel te verstaan. (Het even aanroeren van geloof in een vóórbestaan der ziel zal wel maar een gissing der verbeelding zijn?). Deze dichter staat buiten de nieuwe kunst der Jongeren : hij is edelsmid van vergelijkingsbeelden in de eerste plaats. Met zijn harmonische (misschien wat te bloemige) prozagedichten, en gezien de ontroerlijkheid van zijn geval en het ten slotte toch wel belangrijke aanroeren van ware diepten, — een niet te versmaden boek. D. JORIS CAEYMAEX, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

7829 **Abels, Ant.** **83.1**

◆ PASSIEBLOEMEN : 1e DEEL. Zwellende Knoppen. — 2e DEEL. In vollen Bloei. — *Leiden, Dekker & v. d. Vegt en Van Leeuwen, (21 × 15) 224, 226 blz. de 2 dln. fl. 4,50 (29 fr.)*

IV — Een Roomsch-Katholiek roman van 'n zeldzaam idealisme. Pierre Verhagen is de oudste zoon uit een notarisfamilie. In zijn moeder en zijn oudste zus Marie vinden we dorpsmondaines van 'n onmogelijk allooi; de notaris zelf is een goedzakkige « soos »-philister. De tweede zoon, zou graag priester worden. Pierre trekt als germanist naar de universiteit, doch papa sterft van een beroerte en de jonge man moet zijn ideaal laten varen — de passiebloemen ontluiken; ze zullen openbloeien in geurende smartweelde. Pierre's broer sterft; zijn braaf, flink meisje wordt door moeder en zus gemeen belasterd; zijn christen-altruïstische ideeën worden door de bekrompen-egoïstische moeder geblameerd en belachelijk gemaakt; om z'n ideaal wordt hij ontslagen op zijn kantoor. Hij brengt het initiatief van een christen-sociaal-democratische organisatie in Limburg. Verbitterde stakers lynchen hem bijna. Eenige maanden later bezwijkt hij onder 't werk; zijn meisje voelt zich tot 'n hoogere roeping aangetrokken en zegt hem af. Zonder morren brengt Pierre de grootste offers. Zijn familie verstoot hem, doch neemt hem eindelijk terug op, wanneer de tering haar prooi reeds vast heeft. « *Passiebloemen* » *is een dier weinige hedendaagsche romans die u bewust beter maken.* Naast vele heiligenlevens durf ik dit boek *aan alle katholieke jonge mannen aanbevelen* al is de taal dan wat stroef, of de stijl soms een weinig te lyrisch. De praatgrage Ant. Abels had deze historie van ruim 500 blz. ook gemakkelijk met half zooveel tekst kunnen klaarkrijgen. PAUL HARDY.

7830 **Toussaint van Boelaere, F. V.** **83.8**

DE ZILVEREN VRUCHTENSCHAAL. — *Bussum, Van Dishoeck, 1924, (21 × 16) 196 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

III-IV — Spoedbeoordeeling: Na een binnenhuisschets, 2 Brusselsche

en 3 landelijke novellen. Zelfs die 2 Brusselsche nachten — nieuwopgewarmde romantiek — hebben glanskracht, dank zij T's nuchter- en helderheid en zijn wezenlijk klassiekuitgepuurd Nederlandsch. Maar echt dichterlijk genot schaffen zijn Vlaamsche, Brabantsche Zomerstukken; ja, en nogmaals heel in 't bijzonder als taal en stijl, zijn dat *Petrusken* en die *Jeugd* toch eenig heerlijk. Zedelijk niets slecht, *alleen toch niet aan jong volk geven.* — Punten voor getheorizeer, waar T. een dankbaar slachtoffer voor wezen zou: 1. *Vormelijk?* Zoowat als onpersoonlijke opgaven van vroeger schoolwerk (St. Klaas, Vastenavond, Zomer, hofsteden, enz.) later dan door geduldig verfijnen en verhoogen tot superieure volmaaktheid gebracht. Laat dit een weelde zijn, ten minste adelt haar het voorname van kunst tegenover andere weelde. 2. *Geest en bedoeling?* Men zou geneigd zijn te spreken van gemilderde « Contes cruels », waarbij T. dan bij Villiers de l'Isle-Adam zou staan als kat bij tijger; doch de felis-aard (behalve in de snor dan) is hem in den grond vèr: veeleer weidt zijn rozige monkel zacht over de dingen van zijn realistisch-romantische wereld, een wereld dus van beperkte beteekenis, ergens bestaand onaangeroerd door de tijdsdynamiek, om niet te spreken van metaphysiek, maar klaar en rein op zich zelf. 3. *Kunstenaarsstructuur?* In den grond dus, zooals gezegd, liefde en zachtzinnigheid, maar toch altijd met een korreltje alsem. Waarom alzoo? Enkel als recept, als handigheid? Neen, maar als het sap dat de eigen tonaliteit tot scherpe gestalte laat komen. Een lyricus stort zich uit, geheel, aan de heele zijde langswaar hij helt: een nuchtere, maar schoonheidsminnende verteller en beschrijver bereikt u ook, maar langs de harmonie van een composiet beeld. Dr Joris Caeymaex, pr.

7831 **van Gogh-Kaulbach, Anna** **83.1**

De groote Vijand. Een Fabel van Dieren en Menschen. — *Huis ter Heide, De Tijdstroom, 1927, (21 × 15) 157 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,60*

IV — Het is me na lezing nog niet duidelijk wie bedoeld wordt met dezen titel. In zooverre er denkende en logisch-handelende dieren bij te pas komen lijkt me de ondertitel verrechtvaardigd; alleen wordt het bittere realiteit zoodra de mensch ermee gemoeid wordt. De heereboer van wie het kurieuse stel « denkende » en kritiseerende huisdieren de weinig benijdbare eigendom zijn, leeft met een vrouw die echtbreuk pleegde tegenover haar wettigen man. Ze houden beiden veel van dieren. Er komt een oogenblik dat de vrouw terugkeert tot haar echtgenoot: de heereboer schiet zich door het voorhoofd; de boel wordt opgeruimd en het knusse familieleven van geit, schaap, koe, kater, hond en paard eindigt op de allerbanaalste wijze. Bles, het paard dat het boek als hoofdpersoon geldt, blijft nog een eindje zijn oninteressant leven in de stad rekken, tot hij door een auto-camion overreden wordt. Het is niet een eigenlijk dierenboek: alleen toevallig zijn dieren de toeschouwers van het passieleven dezer twee menschen. Menschelijke gevoelens bij het dier getransponeerd. Moreel staat dit boek zuiverder dan gewoonte is bij deze schrijfster. Maar verkwikkelijk is het niet.

Ernest Van der Hallen.

7832 ◆ **von Heidenstam, Verner** **83.9 : 92.2**

De Pelgrimstocht van de Heilige Birgitta. *Vert. uit h. Zweedsch dr D. Logeman-van der Willigen. — Utrecht, Honig, 1918, (21×16) 213 blz. 15 fr.*

IV — Hoegenaamd geen hagiografisch werk, eerder een geromanceerd levensverhaal van de Zweedsche Zuster: de heilige Birgitta. Van haar

providentieele zending in Gods kerk, gedurende de 14e eeuw, en van haar vele openbaringen, vernemen we maar weinig. Nauwkeurig wordt integendeel beschreven : haar vertrek uit Zweden, haar pelgrimstochten naar Rome, waar zij met een klein gezelschap, streng leefde in boete en gebed en Pauzen en Koningen de harde waarheid dierf zeggen. Op 't einde van haar leven pelgrimeerde ze nog naar 't H. Land en kwam naar Italie terug om te sterven. Een vrouw die ons doet huiveren in haar onthechting van alle familiebanden en die ook haar kinderen den weg, die leidt naar heiligheid, aanwees. Een der grootste vrouwen uit de wereldgeschiedenis. D. De Pauw, O. P.

7833 **X.** **83.8 : 9 : 91**

Weerspiegeld Antwerpen. Hoe 't vroeger was : onze Schrijvers over hun Stad. *Geïll. met 1 kaart. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, (28 × 22) 347 blz.* *85 fr.*

IV — Tja! dat was een gedacht! Nevens eerbiedwaardige *Antwerpens, metropool van kunst en handel*, nevens *toeristengidsen*, — alles werk van studie en verheerlijking van de stad in haar groot wezen, — hier een boek der verliefdheid op Antwerpen van meer dan twintig levende schrijvers, kinderen van « de stad ». Daar zijn de plezante herinneringen aan toestanden, gebruiken, figuren van 30, 40, 50 jaar terug, zooals ze aan de stamgasten- of huistafel nog wel eens opgehaald worden door menschen die « er bij » waren; daar zijn schetsen en uitgebreide tafereelen urbanistische plastiek, nu eens in lieflijke De Braeckeleer-stemming, een enkele keer bijna expressionistisch, dynamisch; bovenal komen de later dichter-, novellist-, romancier geworden Sinjoren vertellen welk een onvergetelijke tooverwereld van bont, sappig, wonderbaarlijk leven het was, in het Antwerpen, meestal der volkswijken, waar zij speelden en joelden, en droomden en vrijden. Ge moet hier nu niet zitten denken op wijsgeerige diepzinnigheid, gelijk er te vinden is in andere stedenpsychologieën, ge moet evenmin den rug keeren tot het *bourgeois*-karakter dezer bladzijden noch klagen : « Zooveel zorg, zooveel stijl en literatuur voor deze dingen! » Alsof die schrijvers dit werk nu voor hun hoogste kunnen aanzagen. Neen, maar hier vloeit precies deugdelijke, echte poëzie uit de innigste bronnen van eigen gemoed en leven: in de eeuwige Romantiek is de liefde der Sinjoorsche dichters voor hun stad een mooi kapittel.

Dr Joris Caeymaex, pr.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

7834 **Bonsels, Waldemar** **83 : 59**

Mario en de Dieren. — *Utrecht, Kemink & Zn., 1928, (21 × 16) 255 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

V* — Samen met « Maja » en « Hemelvolk » is dit nieuwe boek van den Duitschen lyrieker het getuigenis van een groot en waarachtig kunstenaarschap. Mario leert bij de oude Dommelfei in het diepe woud het hart der aarde beluisteren en de ziel der levende dingen kennen. Hij wordt onbewust een natuurmensch, leeft met het bosch mee, wordt een stuk van deze wilde natuur — alleen geheimzinnige krachten binnen hem waarschuwen den knaap hoe hij meester moet blijven over deze dingen — verwezenlijkt het Jean-Jacques-Rousseau-ideaal, volledig ook in dien zin dat dit leven de ziel van Mario niet geheel vult, en er nog

plaats blijft voor honger naar God. En als de gedachten van den knaap die richting uitgaan verkoopt de oude Dommelfei sophismen als deze: « Kwel je toch niet met gedachten, jij met je vriendelijke oogen. Leer slechts in de natuur om je heen, in allen en ook in ons zelf, de moeder, de alziel zien, die regeert en zich openbaart. Ze brengt voort en neemt weer tot zich, als een moeder. Zoo vermoedt nu onze geest boven haar den Vader, zooals in het zichtbare om ons heen, het geheim van den vader overal heerscht, waar leven ontstaat. Zeg dan maar Vader, als je er behoefte aan voelt, jou kleintje; zeg God, maar zeg het zacht, mijn ventje, zeg het zacht, en spreek er niet over. Gelukkig voor den knaap zorgt de toevallige verschijning van de kasteelvrouw voor een praktische oplossing aan de romantische avonturen van den jongen knaap. En ik stel me voor dat de oplossing van de levensproblemen hem van dien dag wel minder moeilijk zal gevallen zijn. Ik geloof niet dat het Waldemar Bonsels hier om een thesis te doen was. Trouwens in dit geval zou het slot van het boek de erkenning zijn van een mislukking. Ik geloof eer aan een lyrisch thema waarvan de jonge knaap met z'n ziel als een onbeschreven blad, en de oude wijze Dommelfei de dankbare attributen werden. Het leven in het bosch en met de dieren is uitgewerkt gelijk niemand ter wereld meen ik het hem zou nadoen. En 't beste van dit boek is nog wel dat de vaag-droomerige-erotische atmosfeer van zijn andere werken hier zoo goed als heelemaal afwezig is. Bonsels, die zoowat het hoogtepunt der natuurlyriek in Duitschland houdt, bereikte hier op sommige bladzijden de hoogte van het beste uit zijn « Hemelvolk ». Behalve een stuk of wat passages waarvan ik de ernstigste hierboven kopieerde, geloof ik niet dat het boek voor iemand ongeschikt zou zijn. E. VANDER HALLEN.

7835 Plomp, H. W. **83.9**

DE BEUKENHOF. Een Verhaal van adellijke Willekeur en van 't harde Leven der Hofhoorigen in de 15e Eeuw in den Omtrek van Zutfen. *Geïll. met 3 platen. — Utrecht, Kemink & Zn. (Altijd mooi), 1930, (19 × 14) 101 blz.* *geb. fl. 1,10*

V-VIA — Naar de ondertitel luidt is 't een verhaal van adellijke willekeur en van 't harde leven der hofhoorigen in de 15e eeuw in den omtrek van Zutphen. 't Is erg onderhoudend geschreven en zal trouwens voor onze jeugdige schoolgangers de zeden en gewoonten uit het leenroerig tijdperk passend illustreeren. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7836 Savignon, André **83.0**

◆ DE ZEEMEEUW. *Vert. uit h. Fransch dr Jaak Boonen. — Maeseyck, De Heidebloem, 1930, (18 × 13) 127 blz.* *6 fr.*

V — De lotgevallen van 'n kind bij 'n brutale zeeschuimersbende besteed om tot 'n zeeman op te groeien. 't Kind in doodsgevaar nadat aan boord z'n beschermers erbarmelijk aan hun eind kwamen, geraakt tijdig uit 't gedrang gered en ziet van ver heel den boel, als bij gerechte straf Gods, in vlam geraken en stuk springen. Van opvoedkundig standpunt uit, achten we dergelijke lectuur ongeschikt. Nee, de jeugdige fantasie van onze jongens en meisjes zal maar liever niet zoo'n bange dingen te verduwen krijgen. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7837 Tuffrau, Paul **83.9**

DE LEGENDE VAN WILLEM VAN ORANJE. *Vert. uit h. Fransch dr Henry Cochius. — 's-Hage, Servire, 1930. (21×15) 300 blz. fl. 2,90; geb, fl. 3,75*

V — Wellicht de mooiste van al « chansons de geste » (Nota: uit verschillende legenden wordt hier een volledige biographische cyclus gevormd). De religie van ridderlijkheid en heldenmoed met haren meest grootschen zwaai en tevens haar levende veraanschouwelijking. Tja! dat zijn me toch nogal koppensnellers die kristene ridders! En al het ongelooflijke, overdrevene dat ge te slikken krijgt! En opgepast dat ge het pad van Don Quijote niet opgaat! Geen nood toch, want nevens al die bloedplassen en heldendaden is daar ook nog het fraaie van het gezonde leven, het zachte van schoonheid, trouw, liefde, de pracht en echtheid van geloovend kristelijk leven. Ziehier eenige der uit de ziel geschapen eeuwige typen van menschheid en wereldliteratuur: Guillaume zelf, ware belichaming van vaderland en kristenheid, in eigene trekken van karakter en gestalte; de volksche figuur van Reus Renouart, de hoofschheid en trouw van Guideborge en Vivien. De chanson de geste heeft een wereldstijl geschapen, wiens kracht nog nawerkt, wanneer zij, zooals hier, met eerbied en smaak gehandhaafd wordt. Een zeer mooi boek. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7838 **X.** **83.8**

GOEDEN MORGEN. — *'s Hage, Haga, 1930, (20 × 15) 127 blz.* *fl. 1,90*

V — Een keur schetsen verschenen in Het Vaderland en De Nieuwe Courant. Alhoewel deze stukjes meestal in actueele gebeurtenissen hun uitgangspunt vonden, hebben zij hunne frischheid bewaard. Zij getuigen van een fijnen opmerkingszin en gezonden kijk op het leven. Dr A. CARDYN, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

7839 **Antonsen, H.** **83**

◆ ZIJN PLICHT GEDAAN. Geschiedenis van een Adelborst. — *A'dam, N. V. Koloniale Boek-Centrale (Onze Jeugdserie, nr. 9), 1929, (25 × 16) 177 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,50*

VIA — Verhaalt de jeugd en de opleiding van een marine-officier, die, als hij pas zijn doel bereikt heeft, het slachtoffer wordt van zijn plicht. Niet bijzonder interessant. F. VERMUYTEN, PR.

7840 **Bauer, Cl. M. H. en Breebaart, K.** **83**

EEN GELUKKIG JAAR. *Geïll. met platen dr. Pieck Henri. — Gouda, Van Goor G. B., (23 × 15) 228 blz.*

VIA-B-M — Serie « Na Schooltijd » biedt gewoonlijk mooie verhalen, keurige illustraties en verzorgde uitgaven aan. Zoo is dit ook weer het geval hier. Maar zooals de meeste boeken daarvan is dit ook weer *neutraal.* M. V. C.

7841 **Kraft, Hubertus (Graaf Strachwitz)** **83.9**

◆ DE HELD VAN HEILIGERBERG. *Vert. uit h. Duitsch dr Christine Kamp. — A'dam, N. V. Koloniale Boek-Centrale (Onze Jeugdserie, nr. 8), 1929, (21 × 15) 261 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,50*

VIA — Een brokske geschiedenis van den kultuurkamp. Tegen alle wetten in blijft de heldhaftige kapelaan van Heiligerberg op zijn post, doet voort zijn dienst in de parochie, en houdt zelfs Eerste-Communiefeest in den nacht; bezwijkt onder zijn reuzentaak en wordt gevangen genomen. — *Ten zeerste aanbevolen.* F. VERMUYTEN, PR.

7842 Max **83.9**

◆ GIOVANNI. Een Bijdrage tot de Geschiedenis der Maltezer Ridders. *Geïll. dr. P. Van Geldorp. — 's Bosch, N. V. Malmberg, 1929, (25 × 16) 201 blz. fl. 1,90*

VIA — Dit boek wil een brok geschiedenis zijn, maar op een heel bevallige wijze: een jonge knaap maakt mee een harde periode van de geschiedenis der Maltezer Ridders door, speelt er zelfs zijn rol in, en, samen met de geschiedenis van Giovanni, wordt die van de Maltezerorde verteld. Zoo krijgt dit geschiedenisboek de aantrekkelijkheid van een avonturenroman. Als vormings- en als ontspanningslectuur, *een eerste-klas jongensboek, dat alle aanbeveling verdient.* F. VERMUYTEN, PR.

7843 Michaëlis, Karin **83**

BIBI. Uit het Leven van een klein Meisje. — *Vert. uit h. Deensch dr G. W. Elberts. Geïll. met 8 platen en teekeningen dr Hedvig Collin en Bibi. — R'dam, Nijgh en van Ditmar, 1929, (20 × 16) 349 blz. fl. 3; geb. fl. 3,90*

VIA-B-M — Dochtertje van een statie-overste, weduwnaar... Mag dus (of doet ten minste alsof 't mocht) op alle treinen kruipen. Ja, avontuurgeest, om om te gaan met goede, simpele lieden; nieuwsgierigheid en zucht om haar land de visu te kennen, kortom een knap verstandje dat wil openbloeien. En ook zoo'n onbetaalbare guit, en nog meer, zoo'n teêr hartje. Want, hare gestorven Mammie, o, dat is haar groot geheim. Ge moet weten dat die lieve Mammie een gravinnetje was en een « misalljans » deed met te trouwen met dien goeden Paps. 't Fijn ervan is natuurlijk dat Bibi ten slotte op dat hoogadellijk slot te rechte komt. — Aangenaam als beeld van land en zeden door kinderoog gezien (in den aard van Nils Holgersson); gezond en opgewekt als paedagogie der natuurlijke deugden. *Wel niet onzijdig, doch wel wat weinig godsdienstig getint.* Prettig van zetten en kindertaal, lieflijk als dichterlijke atmosfeer, — alles nog verhoogd door werkelijk mooie platen en teekeningen. *Een goed en blij boek.* Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7844 Vreeken, A. **83**

MEARTEN VAN DEN VISSCHER. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek, 1930, 2e druk, (27 × 18) 118 blz. 12,50*

VIA — Mearten, een arme visschersjongen, werkt zich op, door eigen kracht, tot vischhandelaar met een bloeiende zaak. Met de geschiedenis van Mearten is ook die van zijn vriend vermengd, die veel te lijden heeft van hartelooze bloedverwanten, dan zijn vader terugvindt, en later de vennoot wordt van Mearten. Strikt *onzijdig.* Toch bruikbaar. F. VERMUYTEN, PR.

7845 Weijland, Marie **83**

ZONSVERDUISTERING. *Geïll. met 4 platen dr. O. Verhagen. — Gouda, Van Goor Zonen (Na Schooltijd), 1928, (23 × 15) 184 blz. geb. fl. 1,65*

VIA — « Zonsverduistering » vind ik een heel mooi jongensverhaal. De lezer leeft met de jonge helden mêe. Keurige uitgave. M. V. C.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

7846 Terlingen, Greet **83**

◆ KLEINE FRITS UIT 'T SLOPJE. Een Verhaaltje voor Eerst-Communiecantjes. *— A'dam, R. K. Boek-Centrale (Livio-Serie, nr. 6), 1930, (19 × 14) 64 blz. fl. 0,65*

VIB-C — Keurig verhaal voor de kleintjes. Kleine Frits is een boefje dat beter wordt nadat het Onzen Lieven Heer heeft leeren kennen en beminnen. Jammer dat er niet nu en dan een plaatje bij is. *Aan te bevelen.* M. V. C.

7847 ◆ **van Vlijmen, Frits** **83.9**

BELOONDE EDELMOEDIGHEID. — *A'dam, R. K. Boek-Centrale (Livio-Serie, nr. 10), 1930, (19 × 14) 64 blz.* *fl. 0,65*

VIB-C — Historisch verhaal uit den tijd van Jezus' geboorte. De lezertjes zullen vernemen hoe de Joodsche kinderen leefden en er tevens leeren een apostelzieltje te bewonderen krijgen. Goed geschikt voor prijsuitdeelingen. M. V. C.

VIC — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

7848 **De Boone-Swartvolt, I. C.** **83 : 07**

UPKE DUPKE. *Geïll. met teekeningen dr Ella Riemersma. — A'dam, Meulenhoff, 1930, (24 × 10) 101 blz.* *fl. 1,90*

VIC — Een allerliefst kinderboek, fraai gecartonneerd en geïllustreerd. Upke Dupke wordt stellig de kleine held en tevens de lieveling van zijn lezertjes, en misschien ook wel van de moeders en opvoedsters; want het werkje heeft, zonder zedenlessen, een *opvoedende waarde.* Eén keerzijde : volstrekt *geen godsdienst*; bij 't opstaan groet Toop: Dag, Zon! maar hij heeft niets voor den Vader des Hemels; de Zondag is een leege vervelingsdag. M. I.

7849 **Engel** **83**

DE GOUDEN BLAREN. *Geïll. dr Wyschnewetski en Fradkin. Vert. uit h. Russisch dr Ljoeba Dworson en I. E. Prins-Willekes Macdonald. — 's Hage, Servire, 1930, (22 × 18) 12 blz.* *fl. 0,55*

VIC — Niet aan te bevelen: Kinderen spelen en woelen in de dorre, reeds opgeveegde blaren; kippen, varken, hond komen deelnemen aan de pret. Slot : Algemeene vlucht vóór den woedenden tuinier. M. I.

7850 **Goerjan, O.** **83 : 07**

HET VROOLIJKE ONWEER. *Vert. uit h. Russisch dr. Ljoeba Dworson en Eliza Hess-Binger. Geïll. dr Pokrowski. — 's Hage, Servire, 1930, (22 × 18) 18 blz.* *fl. 0,65*

VIC — *Niet aan te bevelen voor katholieke boekerijen* : naar het Russisch bewerkt, met Russische namen en opvattingen. M. I.

7851 **Koeprenajow** **83**

DIEREN IN DEN WINTER. *Vert. uit h. Russisch dr Ljoeba Dworson. Geïll. dr Afanasjew en I. E. Prins-Willekes Macdonald. — 's Hage, Servire, 1930, (22 × 18) 10 blz.* *fl. 0,55*

VIC — Een boekje zonder wetenschappelijke noch zedelijke waarde, integendeel! *Niet op te nemen in katholieke boekerijen.* M. I.

84. ESSAYS

7852 ◆ **Burssens, A. F. S., Dr.** **4393 : 809 : 24**

DAT BOECK VANDER VOIRSIENICHEIT GODES. — *Brussel, Standaard-Boekhandel (Leuvense Studieën en Tekstuitgaven), 1930, (25 × 16) 254 blz. 50 fr.*

IV* — Met deze uitgave van het *Boeck vander Voirsienicheit Godes* heeft Dr Burssens den dank verdiend van alwie belang stelt in de middeleeuwsche geschiedenis en de middelnederlandsche letteren. Zijn tekstuitgave is onberispelijk, zoodat de lezer waarlijk een trouw beeld van het hs. onder de oogen krijgt. De inleiding (blz. 15-100) beschrijft den inhoud, de samenstelling van de twee bewaarde hss., en behandelt breedvoerig het ingewikkeld vraagstuk van de onderlinge verhouding tusschen *Ars Moriendi, dat Sterfboeck* en *Dat Boeck vander Voirsienicheit Godes*. Verder worden nog de in het boek voorkomende « exempelen » gememoreerd met de aanduiding van bronnen en varianten. Eindelijk wordt het dialekt van de twee hss. gelocaliseerd: één zou in Holland gekopieerd zijn, het andere in het klooster Bethlehem te Herent-bij Leuven. — Hoevele vraagstukken er zonder oplossing blijven, als b. v. de oorsprong van het *Boeck vander Voirsienicheit*, de identiteit van den schrijver, deze tekstuitgave vermeerdert onze kennis van het middelnederlandsch proza met een stuk van ongemeene historische waarde. De schilderingen van hel, hemel en oordeel, zooals we die hier aantreffen, hebben in groote mate de volksmentaliteit en de gansche christelijke kunst der late middeleeuwen beinvloed. — Warm aanbevolen aan alle liefhebbers van onze oude litteratuur en aan alle degelijke bibliotheken. P. AL. JANSSENS.

7853 ◆ **De Swaen, Michiel** **81 : 809**

WERKEN VAN MICHIEL DE SWAEN : Uitgegeven door Dr V. Celen met de medewerking van Dr C. Huysmans en Prof. Dr M. Sabbe: IV. HET LEVEN EN DE DOOD VAN JEZUS CHRISTUS: II. — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, (22 × 14) 226 blz.* *40 fr.*

IV* — In dit tweede deel van Het Leven en de Dood van J. C. (het vierde van de uitgave van de werken van De Swaen) vinden we 27 gesangen en toesangen over het bittere lijden, de dood, de verrijzenis en de hemelvaart. Het lijdensverhaal volgt den tekst der Evangeliën trouw op den voet, maar wordt door bespiegelingen en meditaties voortdurend onderbroken. De beschrijving is realistisch. Hooge poëzie is het niet; sommige verhalende gedeelten en toesangen zijn verdienstelijk en kunnen gerust geplaatst worden naast het beste dat wij in het Zuiden uit de 17e eeuw hebben overgehouden. — Zuiver diplomatische uitgave zonder eenige nota's. Dr A. BOON, PR.

7854 **De Vos, Hendrik** **84**

GUIDO GEZELLE. De gothische Mensch. — *Antwerpen, Lectura, 1930, (22 × 16) 67 blz.* *12,50 fr.*

IV — Het wil me maar niet duidelijk worden, waar om, vooral om in Gezelle, den gothischen mensch, te benaderen, het licht bij voorkeur aangestoken wordt bij Plato, en niet bij de middeleeuwsche mystiekers. Met heel wat beschouwingen uit dit boekje, zal men het bezwaarlijk eens geraken. Enkele uitlatingen steunen op een verkeerde opvatting van Gezelle's zieleleven. Het ware te omslachtig dat alles hier aan te halen. De lezer sla er zelf blz. 30 en 33 op na. De schrijver van dit essay leest veel Duitsch. Te veel. Aan den invloed van dergelijke lektuur, danken we een volzin van dit soort: « Leven zal het alleen (Vlaanderen nl.) als het over het doode punt heen komt en in het teeken van Gezelle's extremisme den impuls vindt om, in zichzelf wortelend, van zichzelf te scheiden op een hooger plan, waar het gansche bestaan doordrongen is juist van *die* geestelijke en zedelijke waarden, waaraan

het verderfelijk extremisme allen inhoud ontkende of dien als overleefd en illusorisch beschouwde », (blz. 66). JORIS EECKHOUT, PR.

7855 **Schults, U., Dr Jr** **84 : 809**

HET BYRONISME IN NEDERLAND. — *Utrecht, Kemink & Zn., 1929, (24 × 16) 211 blz.* *fl. 3,50*

IV* — In hoever heeft de Hollandsche Romantiek de invloed ondergaan van het Byronianisme? Voorzeker was de tijd van na 1815 niet gunstig voor zijn twijfel en zijn handelloosheid : heel schuchtertjes nemen enkele jongere een paar bestanddelen over van zijn levensbeschouwing. De ouderen tonen geen belangstelling, blijken eerder afkerig. Eerst na 1830 groeit de sympathie, hoewel nooit onvoorwaardelijk : veel vertalingen en slappe navolgingen. Nu de algemeene roes in de meeste Europeese landen voorbij is, neemt de belangstelling in Nederland nog niet af: eerst met de Tachtigers die hun blikken richten naar Shelley en Keats. — Een diepgaande studie met rijk materiaal, waarin een interessante zijde van de tweede Romantiek hel belicht wordt. Dr A. BOON, PR.

7586 **Bontekoe van Hoorn, Willem Ysbrantsz.** **91 : 809 : 4393**

JOURNAEL OFTE GEDENCKWAERDIGE BESCHRIJVINGHE VAN DE OOST-INDISCHE REISE VAN WILLEM YSBRANTSZ. BONTEKOE VAN HOORN. *Geïll. met 9 platen. — A'dam, Meulenhoff, (Dietse Letteren) 1930, (18×20) 152 blz. geb. fl. 1,65*

IV — Het eerste nummer van een nieuwe Bibliotheek voor de Dietse landen: *Dietse Letteren.* Als inzet, de Reis van de « schipper » of kapitein Bontekoe naar de Oost, zijn zevenjarig verblijf in de kolonie en zijn terugkeer naar het vaderland, zoals het werd opgetekend in zijn « Journael ofte gedenckwaerdighe beschrijvinghe ». Een boek dat een paar eeuwen zeer populair is geweest in Noord-Nederland en die ongemene populariteit ruimschoots verdiende om inhoud, stijl en taal. Voorzien met een uitvoerige Inleiding waarin het werk en de persoon van de schrijver in de lijst van hun tijd geplaatst worden, en van zakelijke en taalkundige aantekeningen, is deze uitgave een aanwinst voor alle belangstellenden in het zeventiend-eeuws proza.
Dr A. BOON, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

7857 **Boudens, Aug. A.** **88**

◆ OPWAARTS. Leesboek over literaire Kunst voor Roomsch-Katholieke (M.) U.L.O.-Scholen en andere inrichtingen voor Voortgezet Onderwijs. — *Groningen, Wolters, 1929, (21 × 14) 126 blz.* *fl. 1,40; geb. fl. 1,60*

V-VI — Nagenoeg een aanpassing van Poelhekke's Woordkunst (hiermee wordt geenszins plagiaat bedoeld), nog meer schoolsch natuurlijk. Men kan wel wat wrevelig worden bij dat zoetsappige waaronder het mekanizeeren van het onderwerp verborgen wordt, doch, zooals de opsteller het duidelijk zegt, alles hangt hier af van een goed gebruik bij het onderwijs zelf. En hiervoor is, wat betreft materiaal en ordening, goed gezorgd. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

9. — Geschiedenis

7858 **Daniëls, Eugeen, Dr** **9**

◆ DE INVALLEN DER HONGAREN. Hun groote Inval in Lotharingen ten Jare 954. — *Antwerpen, Opdebeek (Vl. Hist. Boekenfonds, 3), 1926, (21 × 15) 156 blz.* *16 fr.*

V — In dit boek schetst de schrijver de tochten der Hongaren in West-Europa gedurende de IXe eeuw, vooral de groote inval in Lotharingen in 954 wordt uitvoerig behandeld. De schrijver hoopt alzoo een leemte aan te vullen in de geschiedenis onzer gewesten. Het ligt buiten het bestek van dit tijdschrift deze studie van wetenschappelijk standpunt uit te beoordeelen, en liever dan daarover uit te weiden stellen wij vast dat schrijver verdienstelijk werk verricht heeft met dit deel van onze geschiedenis ook in het bereik te stellen van het Vlaamschlezend publiek. Dr J. UYTTERHOEVEN.

7859 **Goossens, Dr Th.** **9 : 91 : 33**

◆ HET ARME BRABANT. Rede uitgesproken bij de viering van den eersten Geboortedag der R. K. Handelshoogeschool te Tilburg, 7 Maart, 1929. — *Tilburg, Bergmans, 1929, (24 × 16) 24 blz.* *fl. 0,70*

V — Na de inname van 's Hertogenbosch door Frederik Hendrik werd Brabant bij de Noordelijke Provinciën ingelijfd, maar niet als gelijkberechtigde. Tevens moest het aan de Generale Kas veel meer belastingen opbrengen dan gelijk welk ander gewest. Van deze belastingen die Brabant gedurende twee eeuwen bovenmate verarmd hebben geeft de rector magnificus van de Tilburgsche Handelshoogeschool hier een trouwe uiteenzetting. Dr A. BOON, PR.

7860 **Nolet, W. en Gorris, G. C., Dr, S. J.** **27**

◆ DE ALKMAARSCHE MARTELAREN. — *Hilversum, Brand, 1929, (24 × 16) 63 blz.* *fl. 1,35*

V — In 1572 werden te Enkhuizen vijf minderbroeders uit Alkmaar en te Ramsdorp een zesde van hetzelfde huis, door de Geuzen opgehangen. W. Nolet stelt de feiten historisch vast, en zijn betoog zal wel geen tegenspraak verwekken. Al de getuigenissen zijn eensluidend. — Een tweede vraag wel te onderzoeken: Of ze vermoord werden om godsdienstige dan wel om louter politieke redenen. Dit punt wordt onderzocht door P. Gorris die tot het besluit komt dat het werkelijk in de eerste plaats om den godsdienst ging, zoodat de vermoorden alle zes als martelaren te beschouwen zijn. Zooals men weet is hun proces tot zaligverklaring aanhangig en reeds zeer gevorderd. Bijzondere belangstelling dient de zaak ook bij ons te verwekken, te meer daar drie der zes helden uit de zuiderlijke Nederlanden waren, namelijk van Arendonk, van Diest en van Arquennes. De beide studiën in deze brochure vereenigd munten uit door klaarheid en door hunne beknopte logische, behandeling van de twee vraagstukken. Spijtig maar dat bij overdruk van het tijdschrift waarin deze studiën verschenen, de nota's onveranderd zijn gebleven en die verwijzen naar bladzijden die men niet terugvindt. Dr FLORIS PRIMS, PR.

7861 **Richet, Charles, Prof. Dr** **9**

ALGEMEENE CULTUUR-GESCHIEDENIS. Internationale Samenwerking. Met een inleiding van Prof. Mr J. De Louter. *Vert. dr Nelly M. Prins-Burgers. — Huis ter Heide, Tijdstroom, 1928, (20 × 15) 88 blz.* *fl. 1,10*

V — In dit boekje wil men aantoonen dat het mogelijk is elk chauvinistisch onderwijs uit de geschiedenis te weren en uitsluitend te doen aan z. g. beschavingsgeschiedenis. Een mooi opzet, maar wie deze uitwerking leest zal niet erg optimistisch gestemd zijn over deze samenvatting en er wellicht een argument in vinden tegen beschavingsgeschiedenis. Daar dragen dan uitsluitend de samenstellers schuld aan.

De wereldgeschiedenis behandelen in 80 bladzijden is een onbegonnen werk. Dr J. UYTTERHOEVEN.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

7862 **Bartels, H. M. H. en de Sévaux, Paul** **92**

◆ TWEE HELDENGESTALTEN. Don Bosco en Ozanam. — *Roermond, Waterreus, 1928, (22 × 14) 88 blz.* *fl.0,50*

V — In deze korte schetsen worden Don Bosco en Ozanam heerlijk uitgebeeld. Heldengestalten verdienen ze genoemd te worden: zij waren helden van alles opofferende en alles overwinnende liefde. Een reuzenwerk hebben ze voortgebracht — daarvan getuigt de nuchtere taal der cijfers die aangegeven worden in dit boekje : Don Bosco stichtte 130 huizen, waar 80.000 kinderen in opgenomen werden; bij de dood van Ozanam bestonden er 1500 conferenties die 50.000 gezinnen bezochten. Beiden hebben heel nederig begonnen, zonder de minste grootheidsdroomen, daarom werd hun werk gezegend. Het was goed deze twee helden samen voor te stellen : ze hooren bij elkaar, als priester en leekenapostel in dienst der liefde. — Natuurlijk kon in een boekje van 88 bl. geen diepgaande studie gegeven worden over die twee grooten. Dat was ook niet de bedoeling van de schrijvers. Zeker zijn zij er prachtig in geslaagd liefde en bewondering te verwekken voor hun helden; en wellicht zullen vele lezers van dit boekje gaan verlangen er meer van te weten en naar een meer uitgebreide biografie grijpen. — Dit boekje *hoort thuis in onze boekerijen, colleges jeugdvereenigingen.* Het zal er veel goed doen. F. VERMUYTEN, PR.

7863 **Blokzijl, Max** **93**

IK TROK ER OP UIT. Een Kwarteeuw journalistieke Zwerfjaren. *Geïll. met 8 platen. — A'dam, Blitz, 1929, (21 × 16) 192 blz.* *fl. 1,75*

IV — Van journalistiek standpunt uit : 'n zeer interessant werk. Blokzijl vertelt kleurig over z'n lange zwerftochten — de heele wereld door — met Pisuisse en over z'n randonnées na den dood van z'n kameraad, met wien hij als journalist-chansonier zoo'n avontuurlijke jaren doormaakte en zoo'n verleidelijk succes behaalde. Blokzijl, correspondent van het niet-katholieke Algemeene Handelsblad (het liberale A. H. zeggen de Nederlanders — wat geen adequaat synoniem is van ons « liberaal ») is 'n verduiveld vinnig journalist. En al kunnen we velen van z'n meenigen niet deelen, noch accoord gaan met vele liederteksten van Pisuisse, toch zijn z'n beschouwingen over het pers-wezen en dies meer, zeer dikwijls bizonder raak. Na lezing ervan hebben we wat gemijmerd over onze pers en die van Nederland en waarachtig de vergelijking valt niet te onzen voordeele uit. Denk aan de katholieke bladen van Nederland. In « Ik trok er op uit » ligt dan een formidabele les voor ons. M. VAN HOECK, PR.

7864 **Papini, Giovani** **92 : 269**

◆ SINT AUGUSTINUS. *Vert. uit h. Italiaansch dr Ellen Russe. Geïll. — Voorbout, Foreholte, 1930, (25×19) 271 blz. fl. 5,50; geb. fl. 6,50 (75 fr. ; geb. 90 fr.)*

IV — Zie de bespreking hiervan als hoofdartikel van deze aflevering, blz. 241

N. B. — Het ruttje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Volksromans, Novellen en Verhalen

BEACONSFIELD. — Kapitaal en Arbeid fr. 12,50
BJ. BJÖRNSON. — Bruidslied fr. 9,—
JOZ. BOON. — Peerke Donders 11,—
W. BUTLER. — Roode Wolk 10,—
CHAMPOL. — Roeping 10,
R. DE CLERCQ. — Rootland, 2 dln. samen 15,—
C. DE JONG. — Bij de Waskaarsen 29,—
M. DE VRIES. — Mijn Kleuters 18,25
D. GERARD. — Dorpskoningin 12,50
M. GERARD. — Koning van Scud 12,50
J. GREGOIRE. — Moeder Majelle 27,50
J. GRIETENS. — Landsche Vertellingen 8,50
» Van Reuzen en Menschen 8,50
E. GROS. — Onderwijzer van Hartenhausen 10,—
IS. KAISER. — Onze Vader 15,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 15,—
» De Put 10,—
MAYNE-REID. — Jacht op het Witte Paard 17,50
K. MEEKEL. — Melkoorlog 32,50
R. MEYSEUNE. — Het Klokhof 18,—
KARD. NEWMAN. — Afgedwaald en bekeerd 10,—
SCHEEPENS. — Strijd om een fortuin 10,—
» Tosca, de pleegdochter van den Boschwachter 6,—
J. SCHEIRS. — Boetseerder der Smart 15,—
» Loutering 16,—
» Een Kindje en twee Velos
A. SIEBENSTERN. — Gevangenen der Apachen 13,—
A. SNIEDERS. — Naar Cayenne 7,25
SOELASTRI. — Saparmi. 'n Film uit Midden-Java geb. 27,50
J. SPILLMANN. — Zwarte Raadsheer 7,50
C. STINISSEN. — Kaïn 10,—
L. SWERTS. — Laatste Weerwolf 7,—
H. TENWOUDE. — Bultenaar 4,50
A. THIRY. — President van het Vliegende Wiel 9,—
F. VAN DEN HEUVEL. — Eén onder Weinigen 8,—
A. VAN DER CRUYSSEN. — Beproefde Harten 7,50
» Fortuin 7,50
» Gheel 7,50
» Jonge Kunstenaar 7,50
» Moeder Geertrui 7,50
» Uit hoogere Standen 7,50
» Vondeling 7,50
J. R. VAN DER LANS. — Lood in 't Hart, 2 dln. 8,—
MEVR. VAN DER LANS. — Meersener Bende 7,50
J. VAN MERLE. — Jadwiga Radsiwill 8,—
R. C. VAN MIEGHEN. — De Vloed 12,—
E. VERMEULEN. — Dieperik 12,50
» Het verstervend Ras 18,—
J. VERNE. — Met « De Zeemeuw » naar 't zonnige Zuiden 15,—
J. A. VESTERS. — Bestedeling, 2 dln. elk 8,—
VON ADLERSFELD. — Trix, 2 dln. samen 20,—
C. VAN DORNAU. — D'r loopt een Streep door 35,—
E. WALLACE. — Negen Mannen 10,—
F. WHITE. — Verbroken Graf 10,—
COL. YVER. — Geheim der Zaligheden 36,—
. ZWETSLOOT. — In Dagen van Vervolging 10,—
» Lot uit de Loterij 10,—
A. ZUR HEIDE. — Ebedjesu 10,—
X. — Cecile 10,—
» Een Geheim 4,50
» Geheim van den Smokkelaar 10,—
» Huwelijk te Middernacht, 3 dln. elk 4,50
» Veelbewogen Leven 10,—

Kinder- en Jeugdlectuur

L. W. ALDERS. : De Jacht om het Fabrieksgeheim fr. 25,—
H. BAELEN : St. Niklaas 1,—
E. BOELAERT : Onder het Kruis van Tugude 11,—
H. BIJL : Wannes 1,—
E. D'AMICIS : Jongensleven 25,—
P. DE MEYER : Zijn eerste Roeping 10,—
ELKA : Onder de Zeeroovers geb. 45,—
A. GOOSSENS : Het gouden Hart 1,—
« Roodhuiden in den Polder 1,—
L. HEIBOS : De Rosse 3,75
E. C. HOUBOLT : Eccart geb. 13,50
F. KEYENBURG : Jeugd van Kris Kras geb. 32,—
J. KIEVIT : Okke Tanema 25,—
LOD. LAVKI : Land der electrische Zon 10,—
R. L. LUBBERTS : Piet Stoep geb. 13,50
MAX : Schildknaap des Konings geb. 30,—
MELATI VAN JAVA : Johan's Aventuur geb. 13,50
H. OOST : Geroepen geb. 13,50
TRUIDA KOK : Eccolien geb. 13,50
» Freekje Meerkerk geb. 13,50
» Rudi geb. 13,50
» De Tweelingen geb. 13,50
L. LAGASSE : Zonnelach 4,—
» Kukeleku 6,—
W. PITTOORS : In Engeland 1,—
L. RAAYMAKERS : Dieren en Planten, 3 dln. elk 12,25
V. REMTBAAN : Gikke op Kostschool 6,—
» Pleegzusters 5,—
A. RENGERSEN : Op de Zuiderzee geb. 13,50
» Schippers Lief en Leed geb. 13,50
HENDR. M. SMITS : De tweede Moeder 23,—
» Van Moed en Trouw 11,—
HIL. THANS : Hari en Riet 10,00
J. TREFFERS : Jan Sterkenburg geb. 13,50
» Kameraden geb. 13,50
L. ULEHAKE : Van 3 Jannen geb. 13,50
M. V. D. BEAVERKREEK : De blanke Medicijnman 18,—
W. V. D. BERG : De Oudste der Glanmores 23,—
JAC. VAN DER KLEI : Liefde en Leed van de Van Doorns geb. 13,50
FR. VAN VLIJMEN : Weer vereenigd geb. 32,—
TH. ZENNER : Hoe Jozef Priester werd geb. 16,50
X : Verhaal der schepping aan de Kinderen verteld 4,50

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Verhalen en Novellen

ANT. ABELS. — Passiebloemen 2 dln. sam 29,—
S. ABRAMSZ. — Veertien Dagen op een IJsschots fr. 36,25
H. ANTONSEN. — Zijn Plicht gedaan 19,—
GR. ASHTON. — Ras 37,—
A. ASKEW. — Wilde Sheba 7,25
R. BENSON. — De God der Wereld 62,50
TH. BOGAERTS. — Brusselsche Krabbels 20,—
» De schalmeiende Dood 12,—
P. BOURGET. — Onze Daden volgen Ons, 2 dln. elk 21,75
A. BROECKAERT. — Roomdale's Jongelieden 2 dln. samen 32,50
DR. W. BROECKAERT. — Doktershumor 10,—
R. BUCHANAN. — Een Winternacht 12,—
M. BURG. — De kleine Hertog 18,25
G. K. CHESTERTON. — Wie is Donderdag? 4,50
E. CLAES. — De Fanfare de « St.-Jans-Vrienden » 8,75
JEF CLAES. — De geestelijke Bruiloft 20,—
ST. CLAES-VETTER. — Vroeg Schemer 7,25
V. CLEERDIN. — Idealisten 26,—
A. COOLEN. — Kinderen van ons Volk 32,—
F. CORDENS. — Nachtvorst 32,50
» De slapende Boeddha 39,—
M. CRAWFORD. — Haar Geheim 12,—
W. DAM. — Bernard de Vondeling 12,50
R. DANIËLS. — De Penge 12,—
F. DELLY. — Twee Zielen 26,—
P. DE PILLECIJN. — Pieter Fardé 12,—
M. D'IVOI. — Naar het land der Druzen 20,—
» De Meester van de Blauwe Vlag 20,—
» Miss Mousqueterr 20,—
N. DOUMEN. — 'n Geheimzinnig Levensraadsel 19,—
H. EECKEL. — t' Onzent in 't Westland 35,—
C. EECKELS. — De Maalstroom 20,—
A. ENTBROUKX — De wonderbare Rit 18,—
O. FEUILLET. — Geknechte Adel 12,—
FR. FINN. — Tom's Weddenschap 2,50
M. GIJSEN. — Uit het Hart van Brabant geb. 29,50
B. HARRADEN. — De Vogelaar 12,—
HEADON HILL. — Achter een Masker 7,25
» Het Huis in het Ravijn 7,25
L. HEIBOS. — De Rosse 3,75
TH. HUET. — De verdwenen Koerier 7,—
R. JAENEN. — Vertellingen 7,50
J. JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,—
J. KIEVIT. — Fulco de Minestreel 22,50
M. KOENEN. — Stormenland 71,—
M. KOOPMANS. — Deugniet, Durfniet en Dappere Daden 29,—
» De Katoenkoning 26,—
» Om Heuvelen vol Kunst 26,—
H. KRAFT. — De Majooraatsheer 36,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 16,—
K. MEEKEL. — Van Cowboys en Pioniers 36,—
MELATI VAN JAVA. — Haar Held 16,—
» Toch Een 17,50
» Zwervertje 22,—
EL PORTER. — Polly-Anna 32,75
» Polly-Anna's Juweelen 32,75
» Polly-Anna's Lenteleven 32,75
» Polly-Anna's Oranjebloesems 32,75
R. PAINE. — Zwartbaard de Boekanier geb. 30,—
O. RUTTER. — Gouden regen 15,—
J. SCHEEPENS. — Tosca 6.—
A. SIENBENSTERN. — De Gevangene der Apachen 13,—
J. SIMONS. — Herleven 15,—
» De laatste Flesch 9,—
AUG. SNIEDERS. — De Voetbranders 5,75
» SNIEDERS. — Arme Julia 5,70
ST. STREUVELS. — De Aanslag geb. 15,—
» Genoveva van Brabant 7,50
» Kerstvertelsel 15,—
» Mijn Rijwiel geb. 15,—
» De Werkman geb. 15,—
FR. TRELLER. — Het Kind der Prairiën 15,—
H. T'SAS. — Donderbeestje 20,—
» Op den Tweesprong 15,—
J. R. VAN DER LANS. — Als Hartstocht drijft 30,—
MEVR. J. R. VAN DER LANS. — De Meerssenerbende 7,50
M FR. VAN LEER. — De Vriend 9,—
MAX VAN RAVESTEIN. — Stofgoud 29,—
EDW. VERMEULEN. — Caïn's Zonde 12,—
» Het betooverd Hof 18,—
» Trimards 12,—
» De Vracht 18,—
» De Zotte van 't A beelen hof 18,—
» De zwarte Pokken 18,—
G VIRRES. — De gloeiende Heide 12,—
E. VON ADLERSFELD-BALLESTREM. — Trix 20,—
E. VON HANDEL-MAZZETTI. — Rita's Brieven. 3 dln. geb. samen 33,—
J. VON EINBECK. — Een Pionier van het Kruis 12,50
KAN. VON SCHMID. — Eerste Honderdtal Verhalen. 2,—
» Tweede Honderdtal Verhalen 2,—
» Derde Honderdtal Verhalen 2,—
» Roza van Tanneburg 7,50
EDG. WALLACE. — De negen Mannen 10,—
I. WEEREN. — Viooltje 11,—
P. WESTERMAN. — De Koning der Zee geb. 20,75
A. WIBBELT. — De Pastoor van Driebeek 31,—
FR. WHITE. — Het verbroken Graf 10,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN. — Kiezen of deelen 27,50
W. WOOD. — Irisis 7,25
C. YVER. — Het Geheim der Zaligheden 36,—
J. ZWETSLOOT. — Het Lot uit de Loterij 10,—
X. — Als het Wintert 15,—
» — Het Geheim van den Smokkelaar 10,—
» — Onze Jongens- en Meisjesboeken, 12 deeltjes samen 12,50

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder Roneo ,,

ROneO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR. W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR. W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak: haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO **Prijs: 2,50 fr.**
Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opzienster bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE
& BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1928: 55 frank.
BEHEER: NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:
MOONEELGIDS
Redactie: E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz'
— *Redactiesecretaris*: ANTON VAN DE VELDE —
Beheer: « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

NIEUW :

ONZICHTBARE WEGEN

van M. E. DELLE GRAZIE

ROMAN

naar het Duitsch vertaald door A. VANDER HALLEN

Prijs: 25 frank

Pas verschenen :

Heeroom's Nichtje en haar Gezin

door Fr. CROLS

Prijs : 16 frank

Van actueel Belang :

DE STRIJD VAN HENDRIK VIII OM ANNA BOLEYN

door E. H. M. DAISOMONT

Prijs : **20 frank**

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken

van 7 verschillende breedten 4 fr. de 100

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK
IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

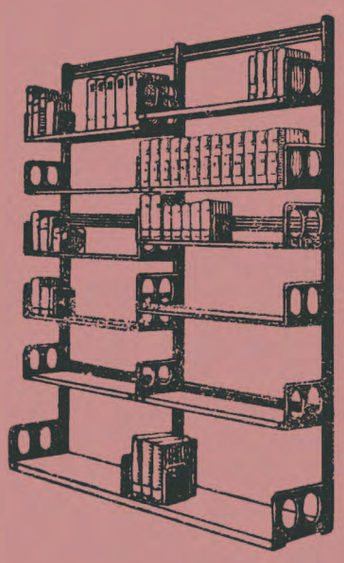

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen :

K. R. GALLAS en C. R. C. HERCKENRATH

FRANSCH WOORDENBOEK

Tweede deel

Nederlandsch — Fransch

Prijs geb. . . . gld. 3,75

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS GRONINGEN, DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ

BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

NIEUW!

DE MOEDER

DER VERNIEUWDE MENSCHHEID

door Bas. DE CRAENE

schrijver van « Evangeliebeelden », « Zijn Getuigen » en « Simon-Petrus.

Degelijk van gedachtengang, verzorgd van vorm.
Boeiend als een roman.
Ruim geïllustreerd en grootsch van opzet.

Prijs : 100 frank

Nieuwe Romans en Verhalen

ANT. ABELS, — Passiebloemen, 2 dln.	samen fr. 29,—
L. ADRIAENSEN. — In de kluis	fr. 15,—
D. M. BOWER : De laatste Strijd	7,25
R. BUCHANAN: Winternacht	12,—
F. N. BURNETT : De kleine Lord	12,—
» De kleine Prinses	geb. 21,75
M. CRAWFORD: Haar Geheim	12,—
FR. CROLS: Heerom's Nichtje en haar Gezin	16,—
» Uit den Maalstroom der Grootstad	5,—
H. DAY : De roode Laan	10,—
M. E. DELLE GRAZIE : Onzichtbare Wegen	fr. 25—
O. FEUILLET : Geknechte Adel	12,—
CAPT. FRANK : De Zonen der Zee	18,50
JAN GRÉGOIRE : Moeder Majelle	27,50
A. HAECHEBERG : Schetsen uit het Leven van E. H. Van Haecke	12,—
B. HARRADEN : De Vogelaar	12,—
A. HRUSCHKA : De geheimzinnige Misdaad	10,—
H. W. PLOMP : De Beukenhof	geb. 16,—
ARIE SANDEN : Een Wereldje	9,—
JEF SCHEIRS : Loutering	16,—
SEAMARK : De Wraak van Damon Grey	10,—
A. SWAN : De Lieveling der Fortuin	10,—
L. TRACY : Godenzoon	7,25
» Het Huis om den Hoek	7,25
JOH. VAN WOUDE : Hollandsch Binnenhuisje	30,—
G. VIRRÉS: De gloeiende Heide	12,—
EDG. WALLACE. — Diamantrivier	12,—
» Valsch Geld	12,—
FR. M. WHITE : De Stempel der Stilte	7,25
» De vijf Knoopen	10,—
» Waar Liefde woont	7,25
W. WOOD : De Man zonder Geheugen	10,—

Een bijzonder mooi boek voor jonge dames

DROOMLEVENTJE

door ANNIE HULSMANS

Prijs : 22,50 frank

Werken van Fritz Reuter

Anekdoten en Rijmpjes, 2 dln.	elk fr. 17,—
Hanne Nüte en de kleine Poedel	17,—
Mijn Leerjaren op het Land, 2 dln.	elk geb. 15,—
De Reis naar België en Geen Thuis	17,—
De Reis naar Konstantinopel	fr. 17,—
Twee vroolijke Geschiedenissen	17,—
Zijn Doorluchtigheidje	17,—

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar**: II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen:**
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 4.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige geïllustreerde uitgave, vert. dr. Dr L. Scharpé fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten, pr. fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e en 4e deel. elk fr. 5.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
September-October 1930

VIII

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** fr. 4.50; geb. fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. B ELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** geb. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

R. H. Benson's Werken

hooren thuis in elke Katholieke Boekerij

Benson, R. H. —	De God der Wereld	fr. 62,50
» —	De hooge Weg	fr. 19,50
» —	Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
» —	Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
» —	Gezift als Tarwe	fr. 17,00
» —	De nieuwe Dag	fr. 29,00
» —	Roeping	geb. fr. 15,00

Te bekomen bij A. S. K. B.

CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Romans

BRUCE, Ch. — Tropenliefde	fr. 22.50
CHESTERTON. — De krankzinnige Rechter	15.—
» De vliegende Herberg	17.—
CONRAD, J. — Het Kapersnest	17.—
CORDENS, F. — De slapende Boeddha	39.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14.—
HULSMANS, A — Droomleventje	22,50
RUTTER, Owen — Gouden Regen	15.—
PINKERTON. — Fort-Mystery	15.—
SCOTT, Leroy. — Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20.—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15.—

Te bestellen bij A. S. K. B.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragiek* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat de oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs: 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. GODELAINE.

Prijs: 27 frank

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

PRACHT-WERKEN

BAUMANN, E.: De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, R.: Davida Birot	14,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.: Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
CLAES-VETTER, Steph.: Stil Leven	16,—
CROLS, Frans: Heeroom's Nichtje en haar Gezin	16,—
DELLE GRAZIE, M. E.: Onzichtbare Wegen	25,—
» De witte Vlinders van Clairvaux	18,—
DUYKERS, L.: Gehuwd Leven. 2 dln. elk	12,—
» Haar Man. Roman	15,—
» Rosa. Roman	12,—
» Stormen. Roman	20,—
» Zij die getrouw bleef. Roman	18,—
FEDERER, H.: Juffrouw Theresia	15,—
A. HULSMANS: Droomleventje	22,50
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Claudia	7,—
KAISER. Is.: Rachels Liefde	12,—
» Onze Vader maken	15,—
	14,—
SZABO, M.: Appassionata	15,—
» De Roman van het Land	20,—
TORRUND, J.: Naar Zonneland	22,50
VANDER HALLEN, Ern.: Kristiaan. (2e druk)	13,—
WALSCHAP, Ger.: Waldo	18,—

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

WARM AANBEVOLEN:

HANDBOEK DER KERKGESCHIEDENIS

Oudheid en Middeleeuwen

door Dr. J. DE JONG

Prijs: 95 frank

Geen droog handboek, maar een goed gedocumenteerd, zakelijk en tevens aangenaam gesteld werk, dat vlot leest.

Kortom, « een standaardwerk voor Nederlanders. »

Iedere degelijke Boekerij moet het bezitten

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN:

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder Roneo "

ROneO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

Bijhuizen : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr. W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr. W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

NIEUW!

DE MOEDER

DER VERNIEUWDE MENSCHHEID

door Bas. DE CRAENE

schrijver van « Evangeliebeelden », « Zijn Getuigen » en « Simon-Petrus.

Degelijk van gedachtengang, verzorgd van vorm.
Boeiend als een roman.
Ruim geïllustreerd en grootsch van opzet.

Prijs : 100 frank

Nieuwe Romans en Verhalen

ANT. ABELS, — Passiebloemen, 2 dln. samen fr. 29,—
L. ADRIAENSEN. — In de kluis fr. 15,—
D. M. BOWER : De laatste Strijd 7,25
R. BUCHANAN: Winternacht 12,—
F. N. BURNETT : De kleine Lord 12,—
» De kleine Prinses geb. 21,75
FR. CROLS: Heerom's Nichtje en haar Gezin 16,—
» Uit den Maalstroom der Grootstad 5,—
H. DAY : De roode Laan 10,—
M. E. DELLE GRAZIE : Onzichtbare Wegen fr. 25—
O. FEUILLET : Geknechte Adel 12,—
CAPT. FRANK : De Zonen der Zee 18,50
JAN GRÉGOIRE : Moeder Majelle 27,50
A. HAECHEBERG : Schetsen uit het Leven van E. H. Van Haecke 12,—
B. HARRADEN : De Vogelaar 12,—
A. HRUSCHKA : De geheimzinnige Misdaad 10,—
H. W. PLOMP : De Beukenhof geb. 16,—
ARIE SANDEN : Een Wereldje 9,—
JEF SCHEIRS : Loutering 16,—
SEAMARK : De Wraak van Damon Grey 10,—
A. SWAN : De Lieveling der Fortuin 10,—
L. TRACY : Godenzoon 7,25
» Het Huis om den Hoek 7,25
JOH. VAN WOUDE : Hollandsch Binnenhuisje 30,—
G. VIRRÉS: De gloeiende Heide 12,—
EDG. WALLACE. — Diamantrivier 12,—
» Valsch Geld 12,—
FR. M. WHITE : De Stempel der Stilte 7,25
» De vijf Knoopen 10,—
» Waar Liefde woont 7,25
W. WOOD : De Man zonder Geheugen 10,—

Een bijzonder mooi boek voor jonge dames

DROOMLEVENTJE

door ANNIE HULSMANS

Prijs : 22,50 frank

Werken van Fritz Reuter

Anekdoten en Rijmpjes, 2 dln. elk fr. 17,—
Hanne Nüte en de kleine Poedel 17,—
Mijn Leerjaren op het Land, 2 dln. elk geb. 15,—
De Reis naar België en Geen Thuis 17,—
De Reis naar Konstantinopel fr. 17,—
Twee vroolijke Geschiedenissen 17,—
Zijn Doorluchtigheidje 17,—

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.**4.50** ; geb. fr. **6.—**
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. **7.—**
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. **7.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. **9.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. **14.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. **18.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. **12.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. **11.** |
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** (Ter pers). fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. **8.—**
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. **7.—**
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. **7.—**
3. Mijn Professor. fr. **7.—**
4. Mijn Vacantie. fr. **7.—**
5. Mijn Makkers. fr. **7.—**
6. Mijn Vriend fr. **7.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. **9.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. **10.—**

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. **8.—**
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. **8.—**
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. **10.—**

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. **10.—**
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. **11.**
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. **6.—**
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. **8.—**
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. **5.—**
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. **6.—**

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel **12.—** ; **2e deel** fr. **7.50**
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. **9.—**
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. **13.50**
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. **20.—**
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis :** I. Papini enz. fr. **7.50**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖCKLING : De Ridder van Eikenhorst fr. 29,—
To HÖLSCHER : Toen Moeder ziek was 29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de Jongen van den Woonwagen 29,—
MADJOE : Jonge Jaren 29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede 29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5 29,—

Aanbevolen « Ons Thuis-Serie » voor Kinderen

door Dietz en Leopold

Als het maar moet!
Arme Hans
De Buitenpartij
Dappere Wim
Duim en Duimpje
De Durfjas
Een gezellige Droom
Heb je 't al gehoord?
In de Duinen
Jokko 't Aapje
Kampeeren
Kees zijn Avontuur
Kleutertje en Klautertje
Het Land van je weet wel
Leuke Jongens
Moeders Verjaardag
De Muizenfamilie
Op 't Vliegveld
Plaaggeest
Rob
De Roode Papaver
't Is heusch gebeurd
Tom en Mekkie
De Tooverzee
Twee Bengels
De witte Muizen

Prijs : elk deeltje gebonden 13 fr.

Kinder- en Jeugdlectuur

L. W. ALDERS. : De Jacht om het Fabrieksgeheim fr. 25,—
E. BOELAERT : Onder het Kruis van Tugude 11,—
E. D'AMICIS : Jongensleven 25,—
P. DE MEYER : Zijn eerste Roeping 10,—
ELKA : Onder de Zeeroovers geb. 45,—
L. HEIBOS : De Rosse 3,75
E. C. HOUBOLT : Eccart geb. 13,50
F. KEYENBURG : Jeugd van Kris Kras geb. 32,—
LOD. LAVKI : Land der electrische Zon 10,—
R. L. LUBBERTS : Piet Stoep geb. 13,50
MELATI VAN JAVA : Johan's Avontuur geb. 13,50
H. OOST : Geroepen geb. 13,50
TRUIDA KOK : Eccolien geb. 13,50
» Freekje Meerkerk geb. 13,50
» Rudi geb. 13,50
» De Tweelingen geb. 13,50
L. LAGASSE : Kukeleku 6,—
W. PITTOORS : In Engeland 1,—
L. RAAYMAKERS : Dieren en Planten, 3 dln. elk 12,25
V. REMTBAAN : Gikke op Kostschool 6,—
» Pleegzusters 5,—
A. RENGERSEN : Op de Zuiderzee geb. 13,50
» Schippers Lief en Leed geb. 13,50
HENDR. M. SMITS : De tweede Moeder 23,—
» Van Moed en Trouw 11,—
HIL. THANS : Hari en Riet 10,00
J. TREFFERS : Jan Sterkenburg geb. 13,50
» Kameraden geb. 13,50
L ULEHAKE : Van 3 Jannen geb. 13,50
M. V. D. BEAVERKREEK : De blanke Medicijnman 18,—
W. V. D. BERG : De Oudste der Glanmores 23,—
JAC. VAN DER KLEI : Liefde en Leed van de Van Doorns geb. 13,50
FR. VAN VLIJMEN : Weer vereenigd geb. 32,—
X. : Onze Jongens en Meisjesboeken, 12 deeltjes samen 12,50
X : Verhaal der schepping aan de Kinderen verteld 4,50

GERARD WALSCHAP

W. E. H. JAN HAMMENECKER

NUMMER 8 ACHTSTE JAARGANG SEPTEMBER-OCTOBER 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

AUGUSTINUS

DOOR

PROF. Dr JAC. VAN GINNEKEN S. J. (*)

Naar het lichaam was Monnica's zoon geen held. Hij had een tengeren bouw, en hij kon nergens tegen, zelfs niet tegen veel schrijven. Zijn longen waren niet in orde, en zijn zenuwen zeer zwak. En zijn stem was bij lange na niet krachtig genoeg voor een redenaar. Daar hadden zijn collega's in Karthago en Rome anders van terug. Bij de geringste opwinding of miserie had hij het verder aan zijn maag. Dan kon hij niet eten, en had een snibbige bui. Elke zeereis over de toch zoo kalme Middellandsche zee was als een aanslag op zijn welvaren. Voor kou en pijn was hij als een kind zoo gevoelig. Och arm, 't is om er meelij van te krijgen. Over aambeien klaagt hij met permissie, alsof hij het besterven zou. En kiespijn dat hij had, dat zijn denkvermogen erbij stilstond! dan kon hij alleen de innerlijke verbeeldingsfilm wat afgezaagde van buiten geleerde dingetjes laten afdraaien. Neen, als Rome en Karthago tegen elkander dit soort vechtersbazen in het veld hadden gezonden, dan zou het wel bij een eersten Punischen oorlog gebleven zijn. Van Hannibal naar Augustinus lijkt dan ook voor een militair, een sportman of lichamelijken opvoeder, wel een sprong van den hoogsten top naar den laagsten trap van minderwaardigheid. En als wij ons van hem af willen maken met het betrekkelijk toch zoo wijze parool: *Mens sana in corpore sano*, dan ligt Augustinus er voor goed, zonder eenige hoop op rehabilitatie.

(*) Academische voordracht gehouden te Antwerpen bij de viering van de 1500e verjaring van Augustinus' dood, den 19n Augustus l.l.

Maar wat is er dan toch nog voor goeds in dien merkwaardigen mensch? Wat is er aan? Wat zit er in? Dat alle volgende eeuwen er nooit moe van zijn geworden, naar hem te luisteren, naar hem op te zien. en hem lief te hebben, zielslief te hebben tot dwepenstoe, ja hem te adoreeren, als een half-god, als een der allergrootste stervelingen, die hier op aarde het levenslicht hebben aanschouwd?

Wel, die man had nu eens een ziel.

— Hebben dan alle menschen geen ziel?

— Ja wel, maar niet zóó! Bij de meeste menschen zit de ziel onder een dikke huid; bij de meeste menschen zit de ziel, gelijk sommige Grieksche philosophen het zeggen, opgesloten in een duisteren kerker. En een zielenkenner als Ignatius van Loyola vond dat zóó goed geteekend, dat hij, toen hij te Parijs aan de Universiteit studeerend, dat hoorde, het ertusschen zette in het Handschrift van zijn Manrezaansche geestelijke oefeningen. En inderdaad, wat merk je bij veel menschen van hun ziel? Zoo ongeveer even veel, als je van een gevangen merkt buiten de gevangenis. 't Is of dat lichaam zóó dikwandig is, dat de ziel er niet door kan komen, er niet uit kon breken. En dan houdt ook de wereld natuurlijk alleen rekening met het stoffelijk omhulsel, den materieelen, laag-bij-den-grondschen buitenkant.

Zeker, de Godmensch Jesus Christus was op aarde gekomen met zijn blijde boodschap van Verlossing uit den kerker, en de eenmalige verrijzenis uit het graf; de blijde boodschap van een eeuwigen gezamenlijken hemel voor allen; en leerde de menschen hoe zij te leven, te lijden en te sterven hadden, om te komen tot dat eeuwige zielsverblijden.

En door Johannes en Paulus liet Hij hun de hymnen zingen van het Offer en het zaad van den dood, en van de versterving der zintuigen, en het ordenen der lijfsbegeerten naar de wetten van de redelijke ziel.

Maar die les was nog te hard voor menschenooren. Ze zaten nog te diep in hun kerkers van stof bedolven. Die boodschap was te aetherisch voor de velen, die dronken den wijn, en die minden den geslachtelijken omgang, en die opgingen in het feest van de vruchtbare aarde met haar vette tarwe en haar geurige smakelijke vruchten.

En toen heeft de godheid in het diepste van haar boezem een mensch geconcipieerd, die Augustinus heet, met een bouwvallige cel van een lichaam, maar met een ziel zoo groot als de wereld, en zoo naïef als een kind, zoo teeder aanspreekbaar als een gevoelige harpensnaar, en zoo fel welluidend als een zilveren hoorn.

Augustinus moest voor de wereld het levende en tastbare bewijs zijn van Vondel's leer, dat:

Engelsheid en diersheid menglen
In den mensch zich ondereen.

En daarom heeft Augustinus, om zoo te zeggen, geen gewone menschenziel, maar als het ware een engelenziel gekregen uit een der hoogste engelenkoren.

Een Cherubijnen- of Seraphijnenziel is in Aurelius Augustinus mensch geworden en van hem uit straalt dan ook een zielegloed, die alle koele menschenkinderen koesterend koost en verwarmt; een zielelicht, dat alle menschenlichamen doorstraalt, totdat ze transparant worden, en de ziel zich toonen kan naar buiten.

En voor mij is dan ook een geestesgestalte als Augustinus het evidente bewijs, dat die philosophische theorieën dwalen, die alle menschenzielen, gelijk ze uit Gods scheppende Almacht komen, voor evenwaardig houden, en hun verschil van gaven en aanleg slechts uit de erfelijkheidswetten van de gedifferentieerde stof verklaren.

Zijn geestelijk binnenleven is van zijn jeugd af aan : honderdmaal zoo intens als zijn aanraking met de buitenwereld.

Zijn innerlijke ikbewustheid is als een zee, waarop het scheepje der heele buitenwereld wiegelt en wankelt.

Zeker, iedereen heeft een geweten! De 19-eeuwsche naneef van Augustinus, Kardinaal Newman heeft het zoo fijn geteekend; maar niet ieder heeft een even teer en gevoelig geweten. De meeste stervelingen moeten het — in hun lichaam gekerkerd — met een grof, met een ruw geweten stellen, ja sommigen heeten, schijnbaar terecht, gewetenloos. Maar Augustinus had een geweten gevoeliger dan de fijnste galvanometer, niet slechts voor het booze, maar tot voor alle kiemen, voor alle sporen, ja voor alle schaduwen van ondeugd, onwaarheid, oneerlijkheid en onzedelijkheid.

Zoo is ook iedereen weer min of meer beschaafd, min of meer kultuurmensch.

Gelijk Johannes de Dooper tot voorlooper van Christus was geboren, zoo lijkt ons Ambrosius tot voorlooper van Augustinus verkozen. De preeken van Ambrosius, den ouden keizerlijken stadhouder, brachten Augustinus tot het besef, dat het Katholieke Christendom maar niet zoo'n goedkoop geloof eischte, als hij vroeger gedacht had, maar wel degelijk prijs stelde op wijsgeerige bewijsvoering.

En in deze twee mannen bekeert zich nu pas de heele Latijnsch-klassieke beschaving. Wat Basilius en Gregorius van Naziance in Griekenland voltooiden, bewerken deze twee mannenzielen in het Westen. Vóór hen is de Roomsch-Katholieke Kerk min of meer volksbeweging, a-cultureel, of zelfs anti-cultureel. Met Ambrosius en Augustinus neemt zij de cultuurschatten en de vijf talenten van Rome in bezit. En straks als Ambrosius Augustinus zal doopen, wordt het klassieke Westersch intellect gedoopt.

Had God hem daartoe niet die engelenziel gegeven?

Van Ambrosius leerde hij, dat men veel plaatsen uit de H. Schrift allegorisch moet verstaan, en zoo kreeg het Nieuwe Testament eerst, en het Oude Testament wat later, voor hem het verlangde contemplatieve perspectief. Ook het Christendom leerde — zoo merkte hij toen pas — de zieleloutering, de *vita purgata*, in de beoefening der deugden, en den strijd tegen den zinnelust; ook het Christendom leerde hem: dat God

den mensch voor Hem gemaakt heeft, en dat het menschenhart onrustig blijft tobben, tot het in God de veilige tenten zijner ruste mag opslaan.

De sceptische Academie had hem wel een tijdlang aan de realiteit der buitenwereld doen twijfelen, maar niet aan de realiteit van zijn zelfbewustzijn; en als hij dan in zijn *Soliloquia* zijn nieuwe zekerheid weer philosophisch gaat opbouwen, is het zelfbewustzijn, zijn eenig onloochenbaar en fundamenteel criterium. En scherpzinniger dan Descartes het zooveel eeuwen later opnieuw zal beproeven; leidt hij uit de allerzekerste zelfbewustheid: alle verdere objectieve zekerheid af.

Met zijn bekeering te Cassiciacum zijn al zijn woelzieke twijfelingen gevlogen, maar zijn ikbewustzijn blijft als een zee, waarop het scheepje der heele buitenwereld wiegelt en wankelt. En daartegenover: *Omnis vere iste mundus, id est omnia sensibilia contemnenda sunt.*

De kennis der natuur boezemt hem dan ook maar weinig belang in. De volgende eeuwen zouden dit moeten bezuren. De Physica is in zich van geen beteekenis, *quae scire nihil prodest.* Alleen als weg, die leidt naar de hoogste en laatste oorzaak. En bovendien is die weg nog lang en moeilijk, terwijl wij weer juist in ons eigen binnenste God onmiddellijk raken in het kennen der waarheid, die immers altijd rechtstreeks God of uit God is.

Geen wonder dus ook, dat hij de goede kern van Plato's ideeënleer altijd weer opnieuw naar voren haalt. De idee is hem altijd meer dan het ding, dat immers de idee altijd slechts onvolkomen herbergt en realiseert.

Neen, zegt hij, Plato heeft niet gedwaald door het aannemen der eeuwige, onveranderlijke, feillooze ideeënwereld, die niet de kroon, maar de diepste oorzaak aller dingen is, omdat daarnaar alles is gevormd en gemaakt. Alleen moeten wij Plato's ideeënwereld in het Goddelijk Weten zien, waarnaar Hij alles geschapen heeft. En zoo gaat in de oorzakelijke zijnsorde het Goddelijk kennen der ideeën, aan de schepping vooraf. De *rationes rerum* zijn meer dan de dingen zelf, want het zijn de ongerepte *semina*, waaruit vaak heel onvolmaakte wezens groeien.

Maar niet alleen kennen wil hij dus consequent niets anders dan zijn ziel en haar God; Augustinus wil ook niets anders meer beminnen. Zeker, in zijn jeugd had hij de liefde leeren kennen en ingeoefend, met haar te richten op eene teere, ingoede, hem met hartstochtelijke liefde wederminnende vrouw. Uit haar is hem dat blanke, wondere kind van een Adeodaat geboren. En in de liefde tot dit engelachtige kind zien we nu Augustinus' liefde mede den weg naar de intelligibele wereld inslaan. Wij proeven het en sidderen er van, hoe in zijn *De Magistro*, hij in dat kind van lieverlede meer de diepe intelligentie, het Godsbeeld, den spiegel der Eeuwige Waarheid gaat liefhebben, dan den werkelijken knaap, over wiens verder leven en dood wij dan ook niets meer vernemen.

Kort voor zijn doop heeft hij toen nog de diepste zucht zijner ziel,

naar eeuwigheid en onvergarkelijkheid uitgesproken, en ze ook op philosophische gronden tot een natuurlijke zekerheid opgeheven in *De Immortalitate Animae*. Neen, dat wist deze zielemensch nu ook philosophisch zeker : « Zijn ziel zou niet sterven !»

Reeds in zijn bekeeringsdagen had hij de behoefte gevoeld, om aan zijn Neo-Academische vrienden te zeggen, welke nieuwe waarheden zijne ziel in het Katholicisme had gevonden; en welke dwalingen van hen, hem nu als een klove tegengaapten.

Zijne Engelenziel is toch uiterst gevoelig voor alle disharmonie. En hij strijdt met al zijne foutieve herinneringen en dwalingen, zoolang en zoo vaak en zoo diep, tot hij den volmaakten zielevrede heeft gevonden.

En daarom zijn al zijne geschriften uit deze jaren: *Contra Academicos, De Moribus Ecclesiae Catholicae, De Moribus Manichaeorum, De Quantitate Animae, De Genesi contra Manichaeos, De Utilitate Credendi, De duabus Animabus contra Manichaeos*, zijn openbaar twistgesprek met den Manichee Fortunatus, en een deel zijner *De diversis Quaestionibus* — men merkt het zoo duidelijk aan den vorm en den heelen gedachtenbouw — niet zoo zeer een doceerend betoog, alswel echte terugkomingen op vroegere uitspraken: herroepingen soms, weerleggen vaak, met grootendeels voor hem nieuwe, aan het Christendom ontleende argumenten. Juist als elke ziel in het ethische de behoefte voelt, om al het begane kwaad tot de laatste kiemen toe uit te boeten; zoo voelt Augustinus, de comtemplatieve zielemensch, den onwederstaanbaren drang, om terug te komen op al zijn vroegere — zij het dan soms louter theorethische — dwaalgangen. En zoo gaat die ziel met den rooden draad van Christus geleid, al de kronkelwegen van haar vroegere gedachten-labyrinth in omgekeerde volgorde door, om zich als het ware door dezen nieuwen onderzoekingstocht pas volop te ontsmetten en te louteren.

O neen, Augustinus' toegeven aan zijn napleitingszucht is geen gelijkhebberij, is geen lust in het schijngevecht met logische wapenen, neen, het was de lessching van een maar al te reëelen zieledorst naar af-, uit- en door-denken, naar eenheid en eenstemmigheid, naar harmonie tot in de diepste echo's en resonanties van zijn zielehal-cathedraal; het langzaam maar zekere afstemmen van een orgel met vele klavieren en tallooze registers, het uitgroeien van Augustinus' mondiale ziel tot waar God ze voor gemaakt had : de herbeleving en kerstening der heele klassieke cultuur.

En dan *moeten* dus volgen de *Confessiones*, als de eerste rijpe en heilige vrucht aan dien nieuwen paradijsboom der kennis van goed en kwaad.

De contemplatieve ziele-mensch met zijn zee van een ziel, en het Universum als een daarop wiegelend scheepje kón niet als eerste boek schrijven zijn *De Cititate Dei ;* maar *moest* beginnen met het schrijven over zijn zielezee. En dat heeft hij dan ook consequent gedaan in zijne *Confessiones* met eigenlijk niets dan introspectie en biddende zelfontleding.

Ik geloof niet dat er in de wereldliteratuur één boek is, dat op zoo afdoende wijze het bestaan, en het zelfbewustzijn der geestelijke onsterfelijke menschenziel bewijst als dit boek.

Augustinus' *Belijdenissen* lezen, is een ziel voelen popelen, is een ziel hooren spreken, is een ziel zien sidderen en beven, zien opranken en nederbuigen, is een goddienende ziel ruiken en proeven, ja, ze is er te tasten als het ware tot met grove eeltvingers toe.

Geen blinde is er die haar niet schouwt. Geen doove, die niet naar haar luistert. Geen wansmaak die haar niet met een heilige weelde proeft en savoureert.

Augustinus' *Belijdenissen* kennen is zielkunde, is kennis van het innerlijk leven, is vertrouwd zijn met al die teedere serene streelingen, en edel-ritselende bevingen, is de frisch pikkende pointe voelen van de speelsch uitgepuurde bepeinzing; is onder de betoovering komen van die malsche ronde gevoelvolle hartewonderen; is nu eens meestuiven in een vaart van ruischende en omstuimige suizingen, dan weer het bezwijmen in die fijne tintelende zielewijnen van vrijheid en blijheid; of het meespeuren van die fleurige zoetrokige geneugten van frisch-hooge vreugden. *De Belijdenissen* kennen is een meegeven in al die wielende bezielingen van zich uitgietende genietingen; een zich voelen onderwoelen in een zoemenden roem van goedheid en zoetheid; is een gaan staan in visie boven al die klaterende wateren, met kleurige pralingen van zelf vergeten extasen overzaaid; is een onderduiken in vrome wereldzee-golven van devotie, met oolijke liefkoozingen van streelende onderzeesche vegetaties doorstroomd.

Zeker, er zijn ook andere wijsgeeren opgestaan, met een blijde leer van troostende hemelwijsheid; maar er kwam er geen, die zijn waarheid wist uit te zeggen met zooveel aangeboren adel des geestes, met zooveel warmte in de voordracht, met zoo'n helderen bezielden toon, met zoo'n gloed in de woordkeus, met zoo'n fijne speling van charmante scherts.

Zeker zijn er ook andere welsprekende Kerkvaders geweest, met visies van breede marmersteden op den berg, met een gulden mond vol Paulus-enthousiasme, met een vlijmscherp intellect, en een onversaagden Apostelmoed; maar er is er geen, zoo een en al ziel als Augustinus, zóó geestelijk verreind, zóó onstoffelijk georiënteerd, zoo klaar engelachtig verfijnd, zoo teergevoelig en zoo blank. Ja, er zijn ten slotte ook andere zielemenschen geweest, met een groote, rijke, parelende ziel; maar bij geen hunner was dat groote zieleleven zoo gestemd en gestijld, dat het vanzelf de aandacht van andere zielen boeit en gevangen neemt; maar geen, wiens zieleleven zoo mondiaal breed uitwaaiert, en toch elk van zijn stralen met zoo'n volle persoonlijkheid weet te vullen; zoodat dit zieleleven erop gemaakt schijnt om de heele wereld te liefkoozen, en door allen te worden liefgehad.

En zoo staat hij daar in de wereldgeschiedenis dus boven Homeros en Shakespeare uit, met Plato, Vergilius, Sophocles, Dante en Racine

aan zijn knieën, Calderon, Corneille en Milton eenerzijds, Cicero, Goethe Dostojewski anderzijds aan zijn voeten.

Neen, zij zijn allen maar groote eilanden, werelddeelen als ge wilt, in de wereldzee en zitten vol wereldstof en harde zich niet plooiende werkelijkheden. Augustinus echter is van een andere meer vloeiende orde. In hem plooit en buigt alles op den adem van Gods winden. Zijne ziel omvat de heele wereldzee van haren wemelenden zielekant. In hem spiegelt zich het heele Goddelijke uitspansel. Augustinus is van nature het breedste hemelbeeld met zijn ontelbare golf-facetten, de door God gezonden zeeënziel, als beeld van Hem.

En is het dan te verwonderen, dat hij, de zeëenziel, de reeks zijner werken besluit, ja besluiten moest met een samenvattenden *Terugblik*. want dat beteekent het woord *re-tractationes* (geen retractiones!) op al zijn levens- en leergangen, nu eens aanvullend, dan eens versterkend, nu eens recht zettend, dan eens plooiend en buigend, kortom een samenvatting van heel zijn breede zeeënziele-leven, daar heen wiegelend, onder de stralen der Eeuwige zon, trouw aan het eens gekozen parool: Deum et animum scire cupio. — Nihil ne plus? — Nihil omnino. Amen.

* * *

Het gesprek is de hoogeschool van alle schoone kunsten en edele deugden, het altaar van alle sublieme offeranden, in het gesprek alleen leert men volkomen elkanders diepste gronden peilen, in het gesprek verraden zich het rijkst alle geeftalenten en meesleep-genieën, het gesprek is de fijnste weegschaal der zielen. Het gesprek is de hoogste en natuurlijkste levensvreugde. Inderdaad, het is niet goed, dat de mensch alleen zij.

Welnu, Augustinus is — naar mijn aanvoeling — de meest begenadigde samenspreker, die hier in het Westen ooit is geboren. Van zijn gesprekken met Monnica en Adeodaat, met Alypius en zijne vrienden hebben wij in zijn werken staaltjes over, die slechts hun weerga vinden, in het bron-en-water-gesprek van Jesus en de Samaritaansche.

Maar het eigenlijke wonder van Augustinus' wezen, is nu, dat hij door oefening is geworden de groote kunstenaar van het *gesprek met God*; en daardoor is Hij *Si quis alius* tot *den biddenden* heilige bij uitstek verheven.

Want wat is bidden?

Iedere zielemensch leeft van nature voortdurend in zelfoverleg, d.w.z. in gesprek met zich zelf. Telkens opnieuw stelt zich daarbinnen de vraag : zal ik dit doen of zal ik dat laten? Hoe moet ik het aanleggen? Hoe red ik mij uit deze benauwenis?

Bidden is nu, al die vragen van zelfoverleg telkens heffen in het licht der eeuwigheid, elke zaak overleggen met God; en het dus niet laten blijven bij : zal ik dit doen of laten? hoe zal ik dat klaarspelen? maar ervan maken : Vader, wat wilt gij, dat uw kind doet? Zullen wij het zoo doen, Vader? Of is een andere wijs meer naar Uw welgevallen? **Geef mij toch goeden raad.**

En meen dan niet, dat zoo'n gebed een soliloquium, een alleenspraak blijft. O neen, als zoo'n engelenziel eenmaal geleerd heeft te bidden, dan hoort zij, diep in zich, en meestal niet in woorden, maar soms ook wel — wel degelijk een antwoord; en op hare wedervraag een tweede en een derde antwoord komen, zoodat werkelijk in haar het subliem gebeuren zich realiseert van een gesprek, een gedachten- en hartenuitwisseling van kind en God, van God en kind.

Zie, dat is bidden. Zoo heeft Jesus aldoor gebeden tot Zijn Vader, en zoo heeft Augustinus nu ook gebeden al zijn levensdagen. En bij al zijn doen en laten fluisterde de H. Geest hem onuitsprekelijkheden in het hart; en óf hij ze heeft leeren verstaan!

God heeft zich aan hem laten kennen, als aan weinig anderen, en daarom moest Augustinus ten slotte worden tot den ontsluieraar der diepste en intiemste samenwerkingsgeheimen tusschen Schepper en Schepsel: den grooten Kerkleeraar der Goddelijke genade!

O gewis, ook anderen heeft God zich geopenbaard, ook andere heiligen hebben God in het hart gezien, hebben met God van mond tot mond verkeerd, en zijn de vertrouwelingen geworden van Zijn diepste heilgeheimen.

Maar was er één van hen, die zóó dat voortdurende samenleven, samendenken, samenvoelen, samenwerken heeft kunnen gewaarworden als hij? Was er één heilige, die zóó onmiddellijk en zóó van nabij Gods scheppende stuwkracht heeft voelen uitvloeien in zijn eigen menschelijke overgeving, en zijn eigen spontane Godsomhelzingen heeft één gevoeld met Gods vrije uitverkiezing? Was er één, die zóó scherpzinnig Gods onderduiken in de menschenziel kon of mocht vergelijken met zijn eigen onderduiken in God; en die zoo subtiel de overgangen tusschen zijn bij-God-zijn, en Gods bij-hem-zijn, heeft mogen gadeslaan? O, de intieme vertrouweling Gods, die Augustinus geweest is, bevangt ons heden nog met een heilig heimwee, naar de onuitsprekelijke innigheden, waarop hij aldoor werd onthaald, ja, waarmee zijne zeeënziel werd overstroomd en overstelpt. En toch is dat alles nóg het kostbaarste, nog het grootste niet.

Maar dàt Augustinus, bij al zijn intieme vertrouwelijkheid met God, God naar kleine menschenwijze *niet* naar zich omlaag heeft getrokken; God, gelijk zelfs de schrijvers vaak van het Oude Testament niet met menschenmaat is gaan meten, of met menschennamen is gaan noemen; God niet, gelijk dat zoovele minder religieus begaafde devotelijke zielen gedaan hebben, tot een Pan of landschap-afgod, God niet tot een Lar of huis- en tuinafgod heeft gemaakt, naar hun *eigen* beeld en gelijkenis.

Dát voor Augustinus, bij al dat in- en uitgaan van Gods Zieledeur, dat inleven-in-God, en Gods uitleven-in-hem nooit maar één oogenblik de onmetelijke afstand tusschen Schepper en schepsel is weggevallen, maar Gods onverbiddelijke praerogatieven in elk oogenblik dier intimiteit ten majesteitelijkste bewaard bleven! Dàt Augustinus nabijheidsliefde, waar toch anders de liefde altijd de verscheidenheden tusschen

de beminnenden wegdoezelt of in gelijkheden omtoovert — de liefde immers maakt of vindt gelijken en haalt de verst uiteenvallende tegenstelling bijeen — de titanische spanning heeft kunnen uithouden levenslang van die eindelooze *distantia* en *discrepantia* tusschen den verachtelijken zondaar en den aanbiddelijken Heiligen God; in het stage besef, dat de *voluntas Dei efficacissima et semper invicta* hem te Milaan had moeten overweldigen om hem te winnen...

Dàt Augustinus, wel verre van hiermede te pronken of te pralen, zich nooit iets daarop laat voorstaan, dat er niet het flauwste zelfbehagen in hem opkomt, immers *gratia nullo duro corde respuitur*, zoo dacht hij; dàt hij voor zich de oprechtst gemeende zondaar blijft, die elk oogenblik gevoelt dat als God hem los zou laten, hij door eigen stofzwaarte en booze begeerlijkheid weer in het slijk der duivelen zou weg zinken, terwijl hij zich nu *indeclinabiliter et insuperabiliter* tot zijn eeuwig doel voelde opgevoerd...

Dàt trots de brandende liefde, de vreeze Gods in haar martelende onzekerheden even popelend levend in hem is gebleven; zoodat Augustinus daar torenshoog boven ons aller zieleschouders uitstaat, grandioze vulkaan van Godsmin, maar even weergalooze afgrond, ja bodemlooze put, geweldig diep onder ons nederligt in zijn peillooze angsten voor den donderslag van den Goddelijken Rechter...

Dàt de Belijdenissen, die toch voor alle geslachten en volkeren het Bruiloftsfeest willen vieren en uitzingen tusschen de bruidziel van Augustinus en haren God, nooit of nimmer losschieten of uitschallen in een hemelbestormend, den optimistischen mensch zoo gemakkelijk uit de borstwellend Alleluja van Händel; maar altijd-door de zoo donkere en zoo bange, zoo huiverende en gefolterde smartenschrei van die gigantesk geprangde ziel zich blijft aanklagen over haar zonden, en alle zondaars wil laten meebidden in een *Mirerere mei peccatoris*, voor hààr!

Dàt het *donum perseverantiae*, dat elk ander in dit geval in de handen zou meenen te dragen, maar aldoor nog zóó ver van hem afblijft; dat de erfzonde en de booze begeerlijkheid hem zoo reëele verscheurende dieren bleven lijken, dat hij zich telkens weer in het hachelijkst gevaar voelde: naar Paulus' woord *begenadigt God immers wie Hij wil, maar wien Hij wil, verhardt Hij ook!* (Rom. 9 : 18).

Dàt deze heerlijkste Godsontmoeting toch ook aldoor een diepinnerlijke zielecrisis is gebleven waarin de heele tragiek der zondige wereld — trots alle vergevende Godsliefde, — uit wantrouwen aan zich zelve het uitsnikt en versmacht, meetrilt en weeklaagt van bangen nood voor het lokkende kwaad....

Dàt Augustinus, bij al zijn vertrouwelijkheid met God, bij al zijn dank voor de genaden, zich als het ware geen enkel oogenblik onverdacht op God durft verlaten, om zijn eigen boosheid; en telkens weer de *gratia* **gratis** *data, non propter merita* opnieuw onverdiend voelt, telkens wederom al de dagen zijns levens, Gods vrije uitverkiezing opnieuw als

een dankbare nieteling heeft ondergaan, zijn eigen menschelijke inspanning en goeden wil bijna niet meer voelde of ervan wist, daar God immers niet helpt, wien Hij niet door vrije keuze helpen wil!

Dàt de *Deus propitius* voor Augustinus aldoor blijft de *Salvator* et *Judicator* (Jo 3 : 17) tegelijk en elkaar doordringend in één!

Dàt maakt de Confessiones zoo onnavolgbaar tragisch en groot, zoo intens creaturaal, zoo oermenschelijk diep, en voor ons zondaars allen : tot zoo'n immens religieuze leerschool en tot zoo'n onuitputtelijken troost.

Maar daarom ook zijn de Belijdenissen van Augustinus ten slotte slechts een loflied, een hymne op God-alléén! in den zin van Zacharias' cantiek *Benedictus* en Maria's *Magnificat*.

De Belijdenissen zijn inderdaad het biddend verhaal van *zijne persoonlijke Godservaring, waarin trouwens ook zijne heele genadeleer wortelt, waaruit heel zijn verdere dogmatiek de gegevens put tot verklaring der H. Schrift en de daarin vervatte openbaring.*

Ja God *moet* Hem hebben geschapen, om ons tot een gids te dienen, op den weg van geheimenissen; al liet Hij ook toe, dat deze groote zeeën-zielemensch — mensch was en bleef hij — in de generaliseering zijner eigen ervaringen zich hier en daar op menschelijk beperkte wijze heeft vergist.

Augustinus had een langdurig zondenleven geleid, en droeg daarvan levenslang de betreurenswaardige gevolgen in zijn hart. Veel sterker dan van den beginne af reine heiligen voelde hij de booze begeerlijkheid natieren in zijn leden.

En dat hij, niettegenstaande zijn zonden en afdwalingen toch, tot zóó'n hóógen graad van heiligheid geroepen werd, heeft hij gewisselijk te danken aan een specialen hem alleen persoonlijk betreffenden particulieren heilswil van God, aan een heel bijzondere uitverkiezing, die God zeker niet allen heeft toegedacht.

Dat wist, dat voelde hij, met een zekerheid, even veilig als het bestaan van zijn zelfbewustzijn.

Ja nog meer : hij gevoelde gewis, dat hij, om zoo zijn oude zonden neer te kampen, en aldoor zóó verslagen te houden, voortdurend Gods heel bijzondere genaden noodig had.

En vandaar ontwikkelde zich in hem die ontzaglijke Godsangst: een bang zijn voor de zonden van morgen tot avond en van avond tot morgen, een onophoudelijk duchten voor den sexueelen hartstocht, een benauwenis en in-nood-verkeeren, nog lang na de laatste zonden, van zijn gepraamde ziel.

Als het niet oneerbiedig klinkt, wou ik hem hierin zelfs met Luther vóór zijn definitieven afval van Rome vergelijken.

Maar veel dieper en getrouwer dan bij zijn ontrouwen volgeling blaakte in hem, trots alles, een brandend heilsverlangen. Daar is in zijne

Confessiones een horizon-wijde vuurzee van vlammende begeerten om genade en genaden, om hulp en steun, om mildheid en goedig erbarmen.

Als uit een wereld van onderzeesche vulkanen slingert telkens weer: die zeeënziel haar brandende gebedsstroomen hoog den hemel tegen.

Aestu incredibili cordis accendebar et ardebam schrijft zelf de heete Afrikaan.

Uit deze zieleconstellatie moeten wij nu zijn half wanhopige de rollen omkeerend gebeds-woord begrijpen: « *da quod iubes et iube quod vis*. Maar maak mij niet verantwoordelijk voor me zelven, laat mij geen oogenblik aan mijn lot over, of gij zult zien : ik zal U opnieuw als een opstandige zondaar tegentreden. Maar blijft Gij bij mij, o, dan moogt Gij van mij vragen, wat Gij wilt, dan word ik een heilige en zal volbrengen alles wat Gij vraagt. »

Hem waren de woorden van zijn medeschuldigen Paulus : *Quid habes quod non accepisti, si autem et accepisti quid gloriaris, quasi non acceperis?* uit den eersten Korinther brief, als uit de ziel gesneden, als geschreven met zijn hartebloed.

Want met-God-zijn was immers Augustinus éénige veilige rustplaats.

Zoodra zijn verbeelding zich naar stof en schepping richtte, voelde hij onmiddellijk gevaar.

Met God in gesprek is Hij dan ook zijn leven doorgegaan, almaar dorstend naar diepere kennis en beter begrijpen van zijn ziel en haren God.

Noverim Te et noverim me, ut amem Te et oderim me.

Nederlandsche Augustinus-Bibliografie

Vertalingen van St Augustinus' Werken :

7865 ◆ *Aurelius Augustinus' Belijdenissen in XIII Boeken.* Uit het Latijn vertaald door Mr Frans Erens. — A'dam, S. L. Van Looy, (thans Hilversum, Brand)1924, 5e herz. druk (16 × 13) 412 blz. 36,25 fr. (III-IV* 93 : 24)

7866 ◆ *De Eenvoudigen onderwezen.* Uit het Latijn vertaald door Frans Vermuyten, pr. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1928 (16 × 12) 109 blz. 10 fr. — (V, 37 : 24 — Rec. 5624)

7867 ◆ *Over de christelijke Leering.* Vertaald door Frans Vermuyten, pr. — Mechelen, St Jansstraat, 12, 1924 (19 × 12) 97 blz. 4,50 fr. — (IV, 23 — Rec. 1135 bis).

7868 ◆ *De vurige Overwegingen van St Augustinus.* In het Vlaamsch vertaald door A. F. Verschueren. — Mechelen, Dierckx-Beke, 1899, (18×12) 242 blz. 5 fr. (V, 24)

Werken over St Augustinus :

7869 ◆ AUGUSTYN, EEN PATER (E. P. Alipius Van den Borre). *Geschiedenis van den*

H. Augustinus, Ordestichter, Bisschop van Hippo en Kerkleeraar (430-1930). — Antwerpen, L. Opbebeek, 1930 (24 × 16) 352 blz. 25 fr. (IV, 92.2 : 27 — Rec. 7964)

7870 ◆ BERTRAND, LOUIS. *Sint Augustinus*, Geaut. vert. in h. Nederlandsch dr Frans J. Wahlen. Verlucht met houtsneden van J. Franken Pzn. — R'dam, W. L. & J. Brusse, 1930, 2e verb. druk (22 × 17) 336 blz. fl. 4,90; geb. fl. 6. — (IV. 83.9: 92.2 — Rec. 7347).

7871 ◆ DUIJNSTEE, D. FR. X. P., ord. Er. St. Aug. *St Aurelius Augustinus over Kerk en Staat* (430-1930). — Tilburg, Ned. Boekhuis, 1930 (22 × 15) 428 blz. fl. 3,90; geb. fl. 4,90 (IV*, 26 : 32 — Rec. 7902)

7872 ◆ EGGER, AUGUSTINUS. *St Augustinus in Handel en Wandel.* Naar h. Duitsch bewerkt dr L. M. Van Pinxteren. — A'dam, H. G. Van Alfen, (thans R. K. Boekcentrale) 1912 (23×15) 214 blz. 20 fr. — (IV*, 92.2 — Rec. 4705).

7873 ◆ FIERENS ALFONS. *Augustinus.* Drama. (in handschrift) Brussel, Alg. Tooneelboekerij — (V, 82 : 92.2.)

7874 ◆ MOLTZER. *Die enighe Sprake ende Vereneghinghe die Sinte Augustinus hadde mit God.* — Leiden, Sijthoff (Bibl. van Middelned. Letterkunde, nr 19) fl, 1,50. (IV*, 24)

7875 ◆ NÖRREGAARD, JENS. *Augustinus' Weg tot het Christendom.* Vert. uit h. Deensch dr Henriette M. H. Ledeboer. Geïll. met 6 platen. — Zeist, Ruys. 1930 (21 × 15) 206 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,60. — (IV*, 269 : 92.2 — Rec. 7781)

7876 ◆ PAPINI, GIOVANNI. *St Augustinus.* De Geschiedenis eener Ziel. Geaut. vert. uit h. Italiaansch dr Ellen Russe. — Voorhout, Foreholte, 1930 (25 × 19) 272 blz. 75 fr. — (IV*, 92.2 : 269 — Rec. 7864)

7876 bis ◆ SPOORENBERG, AUGUSTIJN. *Augustinus.* — 's Bosch, Geert- Groote- Genootschap (Nr 96) 1925 (19 × 13) 32 blz. fl. 0,25 — (IV, 92.2: 269 — Rec. 7965)

7877 ◆ J. VAN RIJCKEVORSEL, S. J. *Augustinus' Bekeeringsverhaal critisch onderzocht.* Nijmegen, Malmberg (Geloof en Wetenschap, VIe serie, nr 6) 1911 (18 × 14) 72 blz. fl. 040 — (IV, 269)

7878 ◆ WAHLEN, FRANS J. *Augustinus op zoek naar de Waarheid.* Geïll. dr J. Franken. — R'dam, Brusse, 1930 (21 × 16) 151 blz. fl. 1, 90. — (V, 83. 9 — Rec. 7956)

ROMANKRONIEK

Ten behoeve van de lezers dezer kroniek welke een voorliefde hebben voor de in vakjes en schuifjes ingedeelde literatuur — zooals chemicaliën in den drogistenwinkel — weze hierbij op voorhand kond gedaan van den aard der diverse boeken die ik me voorstel op deze bladzijden te bespreken: een politiek-historische roman, een dito psychologische, een retrospektieve zedenroman, een novellenbundel en een boek waarvan de inhoud alleen te klasseeren is onder het etiket

« volksroman » in pejoratievenzin. Onder den pseudomien *Radaf Meyseune* gaat de auteur van « **Het Klokhof** » **(IV)** schuil : na lezing van het
7879 ◆ bijna driehonderd bladzij-dikke boek meen ik de volgende gegevens omtrent dezen Meyseune te kunnen verdedigen : hij is een mensch van goeden wil, gegroeid in een West-Vlaamsche landbouwstreek, zeer idealistisch aangelegd, beschikkend over 'n zekere dosis vrijen tijd dien hij via wat litteraire aspiraties, wenscht dienstbaar te maken aan z'n idealisme en goede intenties. O die literatuur dezer lage landen bij de zee, die het aangewezen slachtoffer is voor de goede meening en den apostolaatsijver van zoo menig onderwijzer, bezigheidzoekende juffrouw, priester en rustend schoolhoofd! — Een vrouw zit op den trein. Ze haalt « om haren tijd door te doen » de doodsanctjes van kennissen voor den dag en begint die te lezen. Volgt een uitvoerige tekstuitgave van al de flauwe sentimentaliteiten en de heiligverklaringen waarvan elk drukker met het oog op bestellingen van dit soort, er een kollektie op na houdt, — ik moet m e geweld aan doen om niet een deel van den nonsens over te schrijven die te genieten valt op het doodsprentje van « de oude pastorsmaarte van Klaverghem » — totdat de vrouw een dutje doet en weer ontwaakt om zich verder in deze hoogst belangwekkende lektuur te verdiepen. Volgt een dithyrambe op de hoppestreek in Zuid-Vlaanderen, en het verhaal hoe de vrouw zich verhuurt als hoppeplukster. Een beetje verder vernemen we de historie van den boer van 't Klokhof die door gedurig overspel aan lagen wal geraakt, zijn vrouw tracht te vermoorden, gestraft wordt en ten slotte op het einde van den oorlog sneuvelt na ernstige loutering. Niet zoo bizonder oorspronkelijk maar met al de elementen van een populairen zedenroman met idealistischen inslag. Met literatuur heeft het boek minder te maken dan met de moraal. De auteur hoort nog tot het slag Westvlamingen die meenen dat ze gedurig hun gewesttaal moeten laten rinkelen met al de kurieuse folklore van de volksche zegsels. 't Wordt op den duur onuitstaanbaar. Ik schrijf hier over uit de eerste de beste bladzij : « De hennen zitten te zunnepolken, de koters doen koekeroekoe, een snaterende bende aan den vlot op den pit, de masschelare voren, de woeliges achter, door de waterrimpels waar de zunne met heur verblendende klaarte puidege paddege opsmijt... » Dat gaat zoo soms bladzijden aaneen. Streuvels zal het peterschap over al die z. g. regionalistische literatuur voorzeker beslist van de hand wijzen; in zooverre is hij voor heel dien rommel wel verantwoordelijk dat al de werken in dien zin een duidelijken teruggang markeeren naar de kleinere kanten van zijn eigen werk, terwijl het groote hen absoluut vreemd is. Kort en goed: een goed-bedoeld boek, litterair zonder de minste pretenties, breedsprakerig geschreven, en overloopend van goeden wil en braafheid al zijn de toestanden ook soms volksch-realistisch en zelfs een paar keeren gedurfd. Een paar honderd dorpen uit West-Vlaanderen kunnen den tekst volledig verstaan en er dies hun profijt mee opdoen. En à propos daarvan: wanneer leeren de

uitgevers in Vlaanderen een beetje meer kritischen zin te gebruiken bij het beoordeelen der ingezonden manuskripten?

Als ge een gelukkig maar zeer oppervlakkig idee wilt krijgen van uiterlijke levensvormen einde de 17e eeuw, raad ik u de lektuur aan
7880 van *Marie van Zeggelen's* nieuwe boek « **De Plaetse aan de Veght** » (IV). Het verhaal dat aan dit boek ten grondslag ligt is een stuk amoereuze geschiedenis door de schrijfster ergens uit een familie-archief opgediept, voor zoover ge kunt opmaken uit de zeer geleerde inleiding. Hoewel ik beslist niet kan inzien waarom deze allerbanaalste liefdesidylle te voorschijn moest gehaald worden onder het stof van twee eeuwen. Ik hoop voor de schrijfster dat haar eigen fantasie vruchtbaar genoeg mag wezen om een volgenden keer er wat interessanters en belangrijkers op te vinden dan de idylle aan de Veght. Het is een onbenullig ding, in den licht-pretentieuzen toon van dien tijd geschreven, met als eenige verdienste de werkelijk goede synthesis van den geest van dezen prutserigen tijd. Maar er is moed noodig om door deze tweehonderd vijf en zeventig bladzijden heen te geraken.

7881 Op den omslag van *J. C. W. Dunckers's* boek « **De Groote Vergissing** » (III-IV) dat zich aanmeldt als een geschiedkundig roman uit de dagen van den Belgischen Opstand, knipt een reuzenhand met een reuzenschaar de staatkundige lijn door welke Vlaanderen van Nederland scheidt. De zaak zit hem zóó ineen : de auteur heeft de politieke gebeurtenissen welke zich tusschen deze beide landen ontwikkelden in den herfst 1830, gesitueerd in het kader van een tamelijk banale en oorspronkelijk liefdesavontuur, en dit zaakje behandeld vanuit het standpunt dat Vlaanderen en Nederland politiek en sociaal op elkaar aangewezen waren, en de muiterij van dertig, het werk van franschgezinden en Parijsche agenten, een onvergetelijke dwaasheid was. Welk standpunt uit elk oogpunt te verdedigen is, en door een groot deel der Vlaamsche historici ook aanvaard wordt. Alleen is de «Groote vergissing » van den auteur geweest, te meenen dat deze gebeurtenis die voor Vlaanderen zulke ingrijpende gevolgen had, op zichzelf geen voldoende belangrijke en genietbare gegevens bevatte en het kader van een gemoedelijk en zeer burgerlijk minnarijtje noodig had om interesse te wekken. In hoeverre de politieke gebeurtenissen en toestanden zooals ze hier gegeven worden historisch zijn of verwrongen naar de gefantaseerde bizonderheden, kan ik niet uitmaken; wel dat de auteur de kwestie merkelijk vereenvoudigd heeft door een bijna totaal negeeren der politieke fouten en der mistoestanden welke b. v. de clerus en over 't algemeen de katholieken in Vlaanderen tegen den Hollandschen koning verbitterden. De zaak lijkt me wel minder eenvoudig dan de heer Dunckers het wil doen voor komen, en alvast is het een dwaasheid het geknoei van Fransche agenten uitsluitend verantwoordelijk te willen stellen voor de separatistische herrie. Daarbij lijkt me dit boek, waarvan het opzet me overigens zeer sympathiek is, meer geschreven uit politieke overtuiging dan uit drang

onze fraaie letteren met een nieuw specimen te verrijken. Het boek is slordig en zeer konventioneel geschreven, zonder voldoende kennis der atmosfeer van den tijd, terwijl bovendien te veel aandacht wordt opgeeischt voor de absoluut bijkomstige figuren. Deze roman maakt niet veel wijzer, kan echter uitstekend dienst doen als propaganda voor de groeiende Groot-Nederlandsche gedachte.

7882 In meer dan één katholiek tijdschrift werd een verdediging van *Lode Zielens'* laatste boek « **Het duistere Bloed** » **(II-III)** op touw gezet, — een verdediging welke dit werk m. i. niet noodig heeft. De held van deze roman verhaalt hoe hij opgroeide als de zoon van een houder van een verdacht huis, door zijn omgeving gedurig den prikkel onderging van het geslachtelijke dat in hem ongewoon-vlug ontwikkelde in de overladen atmosfeer, en zekeren dag er met een meid vandoor ging naar Parijs. Hij was toen veertien jaar. Twee jaar duurt deze geschiedenis tot de meid hem in den steek laat, hijzelf terug naar Antwerpen komt en de jongste dochter trouwt van den pensionhouder bij wie hij inwoont. Er komt een kindje waar hij dolveel van houdt, maar dat hem niet belet voortdurend overspel te plegen. De oorlog komt; Karel komt binst de ontzettend lange en leege dagen in aanraking met een socialistisch idealist met verwarde platonische theorieën die tegelijk een gelukkige uitleg en verontschuldiging vindt voor de hartstochtelijkheid van zijn vriend. Ten slotte wordt Karel naar Duitschland gevoerd, en als hij terugkeert vindt hij zijn kind gegroeid tot een beeldschoon meisje, bij wie hij echter vlug de sporen vindt van den abnormalen sensueelen honger die zijn eigen leven verwoestte. Bewust of onbewust groeit de genegenheid tusschen vader en dochter zoo intens en buiten alle proportie dat alleen een opperste inspanning van zijn wil den vader zeker oogenblik behoedt voor bloedschand. Het is de opstand slechts van één moment: hij zakt dieper en dieper, geraakt aan den drank, vindt zekeren dag de meid weer waarmee hij als kind naar Parijs vluchtte, schiet, razend van jaloezie, den minnaar van zijn kind neer en stort ineen als een uitgebrande bundel stroo. Met een vage hoop op Gods barmhartigheid: « God, — nu ik helder ben en rustig — straks komen de schimmen sluipen rond mijn bed, — loopen mij onder den voet, verpletteren mij, — straks komt vader dreigend opzetten omdat ik niet op zijn begrafenis was, — God, nu ik klaar zie en rustig ben als gelijkvloeiend water, — laat me nu sterven, Neem mij op in uw genade. Moeder, gij die een heilige zijt, die van hierboven het lijden van uw zoon aanschouwt, bid voor mij, bid voor ons. God ontferm u mijner. Wikkel mij in uw kleed, — ik, arme zondaar. Erbarmen. » Deze korte inventaris om ons voorbehoud tegenover dit boek te verrechtvaardigen, in dezen zin dat de katholieke moraal ons oplegt het noodsignaal toe te draaien voor elk werk waarin akute en prikkelende toestanden tot uiting komen. In dit opzicht echter verdedigt dit werk zichzelf, dat de publieke biecht van dezen man niet berekend is op den prikkel van

onze zwakke zenuwen en verbeelding, maar zooals het boek hier voor ons ligt, eer een ontleding bedoelt van 't leed en de ellende van 't herhaaldelijk en diep vallen; niet als een uitzonderingstoestand van een pathologisch aangelegd mensch of een getareerde; wel een miljoenenmalen zich herhalende werkelijkheid zooals ze zich bij den zwakken doorsneemensch voordoet. Ik geloof niet dat één biechtvader uit de groote stad me op dit punt zal tegenspreken. Het is geen behandeling van het kwaad om het kwaad of om het genoegen hiervan. Blijft de vraag van de wenschelijkheid dit als litterair thema aan de groote klok te hangen en in het bereik van elken mensch te brengen, onbewust of een werk als dit bij de zoo diverse menschelijke temperamenten niet even zoo dikwijls een negatief dan wel het oorspronkelijk-bedoeld resultaat zal hebben. Het gaat er ten slotte om het eeuwig probleem waarvoor de katholieke kunstenaar van dezen tijd zich geplaatst ziet: kan de obsessie van het zwoele en het seksueele waarin we sedert enkele jaren leven en die door duizend kleinigheden dag aan dag nog sterker en intenser wordt, als thema gelden voor een kunstwerk met praeservatieve tendenzen, of doet hij best deze realiteit, die ten slotte verband houdt met het innigste zieleleven van elken mensch die uit vleesch en bloed bestaat, te negeeren? Ieder kunstenaar heeft dit voor zichzelf uitgemaakt, Lode Zielens heeft gemeend zich aan deze werkelijkheid niet te moeten onttrekken. Niemand zal beweren dat dit werk hierdoor een slecht boek geworden is, wel dat het een gewaagde daad is, waarvan weinigen de verantwoordelijkheid zouden aanvaarden. Laat me nog toe erbij te voegen dat dit boek een krachtig stuk proza is, sober en stevig, boeiend en ontroerend, een proza zooals er eilaas alleen voor dit gewaagde genre mogelijk schijnt: lenig, snel, bedaard en tegelijk driftig. Lode Zielens heeft zich hier geopenbaard als een belovend auteur die alleen moet bedenken of een thema als dat van zijn laatste boek tot geen gevolgen leiden kan waarvan hij overigens niet zou wenschen de verantwoordelijkheid te dragen.

Laat me ten slotte nog veel goeds zeggen van *Gerard Walschap's*
7883 nieuwe novellenbundel « **Volk** » **(IV)**. Het zijn vier schetsen zonder
◆ verband met elkaar buiten de atmosfeer en de omgeving : Leven van den grafmaker, Teugels' Gust, de Goddeloosheid van Soo De Kommer, en Peutrus; alle een min of meer realistische weergave van een stuk des dagelijkschen levens zooals het zich voordoet in een dorp van Klein-Brabant. Veel schokkende gebeurtenissen, zelfs veel verschillende aspekten moet ge aan dit leven niet zoeken: het zit hem meer in het wonderlijk wezen van den dorpsman in dien hoek van Vlaanderen; dat wezen dat de resultante is van honderd verschillende faktoren: omgeving, temperament, opvoeding, afstamming, arbeid, atavisme, dronkenschap, godsdienst, tekort aan ontwikkeling, tegenslag, liefde, teleurstelling, — ge kunt de lijst rekken zoolang ge wilt. En al die faktoren vormen of vervormen den onbeschaafden maar ook niet- overbeschaafden buitenmensch tot het type dat we feitelijk in elken boer bij nader

toekijken aanwezig vinden; het type dat nu alleen kwart eeuw lang het dankbaar materiaal levert voor vijftig procent onze vlaamsche literatuur en waar we nu in dit boek van Walschap, na Streuvels, Claes, Timmermans, Buysse, Sabbe, plots een heel anderen kijk op krijgen, nl. deze van zijn soortgenoot zelf. Walschap laat inderdaad een van het dorp zelf vertellen over Wannes de grafmaker, over Peutrus en Teugels' Gust. Niet het procédé is zoo nieuw, wel het absoluut volhouden van dit standpunt, en de verrassende realiteit van deze verhalen, zoo reëel en waarachtig, zoo wars van alle overdrijving en sentimentaliteit, lyriek en beschrijvingswoede waaraan we allemaal in Vlaanderen een beetje verhangen zijn, dat het op deze honderd zes en dertig bladzijden nergens overslaat tot literatuur. Ik kan Walschap geen beter kompliment maken dan deze eenvoudige konstatie. Ik geloof niet dat de jacht naar oorspronkelijkheid of een dankbaar thema dit boek gemaakt hebben zooals het is: wel een mild begrijpen van den eenvoudigen mensch die in essentie goed bleef ondanks de grove instinkten en de hartstochten welke ook den eenvoudigen man van het land niet ongerept laten. Het kinderlijke en door-alles-goede domineert bij deze menschen: ik ben er blij om dat ik dit vermoeden hier bevestigd zie door iemand die het weten kan. In dezen geest sluit Walschap nauw aan bij Antoon Coolen, die echter meer de rol van het bovennatuurlijke erkent dan Walschap. Mij verheugt het ook dat de auteur het niet noodig oordeelde zijn typen op te drijven tot getareerden of pathologische sujetten om het interesse levendig te houden. Na lezing van dit boek en de overige novellen van Walschap die afzonderlijk links en rechts in tijdschriften verschenen heb ik wel één bedenking te maken: laat de auteur zich vooral niet op sleeptouw nemen door zijn eigen thema, en zich herinneren dat motieven als dit doorgaans vlug « op » en uitgeput zijn. Laat hij het omwille van het hoog genot dat we aan dezen bundel beleefd hebben, bij deze ééne blijven: zijn volgende zij zoo nieuw als deze hier. En laat mij ten slotte er nog bijvoegen dat ieder die tot de tweede reeks « jaren van diskretie » gekomen is, deze bundel zonder hinder en met veel genoegen zal lezen. ERNEST VAN DER HALLEN.

HET BOEK DER MAAND

De Navolging van Christus of het Dagboek van Geert Groote
7884 in den oorspronkelijken Nederlandsche Tekst hersteld en met de oudste Latijnsche Vertaling vergeleken door Jac. Van Ginneken S. J. (*)

V* — De Imitatio in een verhoogden luister van schoonheid! Welk eene gave! En of wij, na deze ware nieuwe veropenbaring van heerlijkheden, P. Van Ginnekens geestdrift deelen! « En als het nu in dezen, nuchteren, gladkoelen, braaf-Latijnschen marmervorm reeds was: het beste, dat wij, westelingen van het laagland, aan de wereld hebben geboden, dan zal voorzeker in de toekomende eeuwen *dit korrelig en*

(*) Gelll. — Brussel, Standaard; 's Bosch, Malmberg, 1929 (31 × 24) 437 blz. 300 fr.

bonkig Deventersch stuk gletscher-graniet nog aangrijpender en monumentaler in het aangezicht der wereld staan : als het grootste meesterstuk van onze Nederlandsche letterkunde ». En met de identificatie, hoe het werk nu lilt en beeft van een echt menschenleven, hoe vooral voor dit tweede Psalmenboek eindelijk de David voor onze oogen oprijst die die angsten en vertwijfelingen te midden van werkelijke vijanden van Boek III heeft doorstaan, maar verder, hoe heel het rythme nu golft en stijgt van « het heldhaftigst epos dat ooit ten onzent is beleefd ». « Er woelt en gruwt, er tobt en schreit, er gilt en davert een zielewee en een zielestrijd — maar nu eens zonder vulgair gevloek — door deze regelen, als ik uit de heele wereldliteratuur geen grootscher en dieper ken.... Hier heeft een mensch met zijn God geworsteld om zich zelf en zijn eer, tegen een kliek van lasteraars en ijverzuchtigen, neen, om het behoud van zijn geloof in Gods Voorzienheid ». En onmiskenbaar spreekt het doorleefd-zijn uit de geweldige stijging en steeds heviger spanning, van de onthechtingsoefeningen der « bekeering », langs verheffingen der verlichting en der eening tot op dit hoogtepunt waar maar eerst voor goed plaats grijpt dat « barnend strijdgetij tusschen den ouden God en den ouden Jacob, tusschen een nieuwen Jahve en een nieuwen man Job. Een strijd, heftig en grandioos. Gestreden met wisselende kansen. En spannend als een tragedie ». Werkelijk, de hoogst lichtende wetten van het geestelijk leven, het major-gloria, zijn hier geboren, als afgeschampt uit dien wapenstrijd; en ook als in ware tragedie eindigt het poëem, namelijk in het slotakkoord waarmee nu uitzicht op een zaligen dood gegeven wordt (einde van B III. — Dood van G. Groote). — In welke gestalte dit nu voorkomt in 't oorspronkelijk werk? Zie hier heel in kort: de groote tragedie culmineert in B II en III, dagboek der jaren van Groot's hoogste werking en tegenheden, terwijl B I, van vroeger, zijn scheiden uit de wereld en zijn intrede in het karthuizerkloo ster weerspiegelt (vallen daar buiten, de 6 laatste hoofdstukken, zijnde schetsen voor novicenonderichting). B IV, het subliem Communieboek schreef hij afzonderlijk (4 hoofdstukken misschien van Jan van Schoonhoven, meer bepaald voor priesters, er later bijgevoegd). Van een deel van B III, van Thomas a Kempis talrijke (Boek III) en Jan van Schoonhovens 4 ingelaschte stukken is de grondtekst Latijn. De beteekenis en eigen schoonheid der bladzijden van Thomas en Jan van Schoonhoven blijven hier buiten kwestie. Al de hoogergenoemde teksten worden telkens, desgev. in twee talen, afgedrukt. P. Van Ginneken vertelt ons in zijne boeiende inleiding over de geheimzinnigheid die de geboorte van het boek omringde, over de vroegere lange diskussies, en de ontdekking der Lübecker handschriften (1921) die hem op het spoor brachten. Zijne inlichtingen over heel de tekstenkwestie, noodgedwongen bondig gegeven, zijn onmisbaar. Schitterend is zijn geschiedenis van het werk in den zielkundigen spiegel van G. Groote leven. De uitgave is prachtig, doelmatig, monumentaal en werkelijk mooi. Een rijke schat.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Een nieuw tijdschrift voor literatuur en kunst wordt aangekondigd; het zal heeten « **De Tijdstroom** »; het dient zich aan als « maandblad van de katholieke Vlaamse jongeren » onder redaksie van

Pieter Buckinx, André Demedts, Lode Lagasse, Franz van Bogaert, René Verbeeck en Jan Vercammen. Het adres van de redaksie is: St. Gilliskerkstraat, 17, Brugge; van het beheer: Zandstraat, 13, St. Andries-bij-Brugge. De inteekenprijs is 40 fr. per jaar.

En een ander tijdschrift is gevallen, nl. de fameuze « **Paal** » welke onder redaktie van Ton Kerssemakers en Ernest Michel tegen de « Gemeenschap » en « Roeping » in, de traditie van den overleden Gerard Bruning zou voortzetten. De drie nrs. van de « Paal » welke ons in handen kwamen zijn triestige specimens geweest van den geest van wederzijdsche bekamping en geestelijk kannibalisme waarvan de katholieke Jongeren in Nederland de specialiteit schijnen te bezitten. De uitval van Ernest Michel in het laatste nr. tegen Jan Engelman is een der sterkste stukken uit de scheldliteratuur der Jongeren in Nederland, waar qualifikatieven als « ploert, lafaard, leugenaar » etc. niet van de lucht waren.

En van een derde tijdschrift « De Kunst der Nederlanden » is het eerste nr. verschenen. Het geeft een artikel van Dr G. Knuttel over Jongkind en een van Paul de Keyser over Jan Garewijn. De Duitsche kunsthistoricus Dr A. E. Brinckman schrijft over de beteekenis van de Vlaamsche barok voor West-Europa en W. F. Gouwe over den bouw der viool en over een modern Hollandsch vioolbouwer: J. B. Smits, direkteur van het Instituut van Kunstnijverheidonderwijs.

Een regen van prijzen. Georges Duhamel ontving den Grand Prix Académique der Acad. Française voor zijn gezamenlijke werken; deze prijs wordt slechts bij tusschenpoozen verleend en is bedoeld als een bizondere onderscheiding. Hij bedraagt 15.000 fr. Mevrouw Louise Pailleron won den Grand Prix de Littérature; Jacques de Dicretelle den Grand Prix du Roman; de Prix Hervieux (25.000) werd toegekend aan het Théâtre de l'Atelier. De Prix de l' Humour (3000 fr.) werd aan Eugène Saillard gegeven voor zijn boek « Les quatre Sourires »; de Prix Dechaux (5000) is toegekend aan Jean Feuga voor « Le Vent à l'Etrave », en de Grand Prix de littérature Coloniale aan de Saint-Floris voor zijn boek « M' Bala ».

Dr Renier Snieders werd Zondag 14 September ll. te Turnhout, waar hij tijdens zijn leven verbleef, gehuldigd. Er werd een H. Mis opgedragen in St Pieters door Mgr Jansen, binst dewelke E. H. Jozef De Voght een kanselrede hield waarin hij vooral den godsdienstzin van Snieders' werk huldigde. In de feestzitting voerden het woord Dr Jan Van Gorp, E. H. Vermeersch en Mgr Jansen. 's Namiddags werd een monument ter eere van den grooten Kempischen volksschrijver onthuld, waarbij redevoeringen werden gehouden door Prof. Kan. Boon, schepen Van Hoeck en H. Goossens, burgemeester van Bladel, Snieders' geboortedorp.

St Augustinus' Parochie (Antwerpen) richtte zeer bizondere

huldigingsfeesten in ter eere van den grooten Kerk vader wiens naam zij draagt, bij gelegenheid van zijn 15e eeuwfeest. Als voornaamste deel van deze hulde gold de Akademische zitting op 26 Oogst ll., voorgezeten door den Heer Jozef Muls, waar als sprekers optraden E. P. Mondamon; Pater Van Ginneken en E. H. Cyriel Verschaeve. De spreekbeurt van Pater Van Ginneken vindt de lezer in deze aflevering in extenso overgedrukt.

Ook Jan Hammenecker werd gehuldigd om het dubbele feit van zijn zilveren auteurs- en priesterjubileum. De viering had plaats te Willebroek op 10 Oogst. Binst de solemneele dankmis hield Z. E. H. Kan. Cruysberghs een kanselrede; 's namiddags was er een feestzitting met als feestredenaars: Frans Hammenecker, Prof. Dr A. Boon en Herman Deckers.

Onze Donderdag. Wij vernemen met genoegen het verschijnen der drie eerste nummers van « **Onze Donderdag** », een reeks vertellingen. 1) *De Zwaan in de Duinen;* 2) *Het Kruis op Kemmelberg;* 3) *De wondere Slaaf;* 4) (te verschijnen) De Dondermachien. Iedere week verschijnt één nummer. Deze reeks is boeiend, mooi geschreven en flink uitgegeven. De stof is van *kristelijk-Vlaamsche idealiteit.* De uitgever wil blijkbaar een prikkel geven aan het *kristelijk Vlaamsch idealisme* onzer jeugd. 1.25 fr. per nr. 55 fr. abonnement één jaar. — 30 fr. abonnement zes maand.

INLICHTINGSPOST

Op de getypte Staatslijst (1930 — nr 1) kwamen enkele boeken voor waarover onze lezers wenschen ingelicht te worden. Hier laten wij deze titels aangeteekend volgen:

7885 BAUER, O. — Sociaaldemokratie, Godsdienst en Kerk, (I, 33 : 26)

7886 CASIMIR, R. — Alleen met U zelf, (IV*, 1 : 3)

7887 CASIMIR, R. — Wij en de Wereld, (IV, 1 : 3)

7888 DE MAREST, A. — De Wassenaar, (IV, 81 — Rec. 7818)

7889 DE ZEEUW — De Wachtmeester, (V,83.9)

7860 HOVEN, TH. — 't Henny Boek, (VIeB, 83)

7891 HOVEN, TH. — 't Hugo Boek, (VIeB, 83)

7892 LAGERLÖF, S. — Anna Svärd, (III-IV*, 83.1 — Protestantsch milieu)

LAGERLÖF, S. — Het Huis van Liljecrona, **7893** (V, 83)

SINCLAIR, UPTON — Jimmie Higgins, **7894** (III, 83.3)

SMELTJOW, IWAN — De nooit geledigde **7895** Beker, (IV, 83.1)

SÖIBERG, HARRY — In het Land der **7896** Levenden, (IV*, 83.1)

TOLSTOI, L. — Het levende Lijk, (III, 83) **7897**

WIJDEVELD, TH. — Cultuur en Kunst, **7898** (IV*, 84 : 7)

X. — Oekiyoë of Kunst van vliedende **7899** Leven, (III*, 84)

1. Wijsbegeerte en Zedenleer

7900 **Daisomont, M., pr.** **1 : 22 : 23 : 57**

◆ DE OORSPRONG VAN DEN EERSTEN MENSCH. *Geïll. met 1 plaat — Brugge, De Haene-Bossuyt, 1929, (21 × 14) 29 blz.* *5 fr.*

IV — Kort en bondig wordt hier uiteengezet wat de gezonde wijsbegeerte, de godgeleerdheid en de H. Schrift voorhouden over den oorsprong van den mensch: daartegen is geen enkel wetenschappelijk bewezen feit of vondst uit den voorhistorischen tijd aan te brengen. De schrijver schijnt goed op de hoogte van zijn onderwerp. Het boekje is een afdruk uit een gecensureerd tijdschrift: zoo begrijpt men dat er geen *Imprimatur* in staat (Kerk. Wetb. Can. 1302 § 2); het zal nuttig zijn om zekere geloovigen gerust te stellen, die opschrikken als men spreekt van evolutie enz. In dit opzicht ware het goed geweest te toonen, hoe de quaternaire overblijfselen van het menschenras geenszins de waarheid tegenspreken der afstamming uit Adam van al de nu bestaande menschen. — Strengere taaltucht, zooals het past, zou uitdrukkingen doen vermijden hebben als *onmiddelijk* (sic), *vooralleer, een ernstigen reden, slaande* feit of voorbeeld enz. J. SALSMANS, S. I.

2. — Godsdienst

7901 **Brey, Henriette** **24**

◆ ALS HET DONKER WORDT IN DE ZIEL. Een Boek voor die vermoeid en beladen zijn. *Vert. uit h. Duitsch dr Henri Deshayes. Geïll. met portret. — Leuven, Vlaamsche Drukkerij, 1930, (22 × 16) 152 blz.* *15 fr.*

V* — Vele zielen wachten op zoo'n boek, waaruit opklinkt 't opbeurende troostwoord van iemand, die weet wat lijden is. Met haar begrijpend, medelijdend hart keert H. Brey zich naar de vele bedrukten in de samenleving. Die doet ze opblikken naar een dertiental tafereelen uit Jezus leven, met schilderend woord opgediept uit 't verleden; tafereelen die Kristus voorstellen als Genezer, Vertrooster, Helper en Lijder, als de Verlosser vol liefde zich buigend over alle menschelijke ellende, toen Hij op aarde vertoefde, en thans nog als 't ware met een woord, een handdruk of een blik alle bedroefden en eenzamen gelukkig makend. D. DE PAUW, O. P.

7902 **Duynstee, Fr. X. P., ord. Er. St Aug.** **23 : 26 : 32**

◆ ST AURELIUS AUGUSTINUS OVER KERK EN STAAT. *Geïll. met titelplaat. — Tilburg, Ned. Boekhuis, 1930, (22×15) 428 blz.* *fl. 3,90, geb. fl. 4,90*

IV* — Een zeer degelijke stùdie om ingewijd te worden in Augustinus' gedachten over Kerk en Staat. De onafhankelijkheid en de samenwerking der beide machten worden, naar de leer van den H. Augustinus klaar uiteengezet. Schrijver legt er, met reden, nadruk op dat men al deze opvattingen van Augustinus te beoordeelen heeft in het licht van den strijd waarin hij als bisschop gewikkeld was tegen Arianen, Joden, Donatisten en Vandalen. Wonder mag het heeten met welk duidelijk inzicht deze geniale denker de opbouwende principen heeft weten aan te duiden om de betrekkingen te regelen tusschen Kerk en Staat, in een tijd dat de eer en reputatie der Katholieke Kerk amper een aanvang nam en een nieuwe wereldbeschouwing tot instudeeren dwong van versche en ingewikkelde problemen. — Het zou misschien wel de moeite geloond hebben aan te toonen in hoe ver Augustinus'

bepaling van het staatsbegrip nog overeenkomt met onze moderne opvattingen. Alleszins schijnt de eisch van « rechtvaardigheid » voor Augustinus te behooren tot het allernoodzakelijkste fundament van een « goeden staat ». Daarmêe zullen wel sommige moderne theorieën van de volstrekste soevereiniteit der staten onmogelijk overeen te brengen zijn. Voør al wie belang stelt in de fel besproken kwesties van volk, natie, vaderland, staat, Kerk, zal de lezing van dit stevig werk een aansporing zijn om, onbevangen en met rustig gemoed, te ijveren voor het verwerven van helderheid in die netelige vragen.

Dr K. ELEBAERS, PR.

7903 **Plus, Raoul, S. J.** **24**

◆ DE DWAASHEID DES KRUISES. *Vert. uit h. Fransch dr J. A. R. Munnecom. — 's Bosch, Teulings, 1929, 2e druk, (20 × 13) 176 blz.* *fl. 2*

V — Sedert Kristus het kruis gekleurd heeft met zijn goddelijk bloed, heeft het niet meer opgehouden alle edelmoedige zielen te betooveren en aan te trekken. Dit sluit echter niet uit dat ook hier wijzigingen voorkomen naar gelang de tijdsomstandigheden. Zoo kan men in « *De Dwaasheid des Kruises* » 3 perioden onderscheiden: de middeleeuwen met als hoofdfiguren, Bernardus en Franciscus, het tijdperk van de H. Margaretha Maria en de nieuwere tijd. In iedere periode treedt de liefde tot Kristus met krachtiger relief in eigen stijl en eigen scherp omlijnde gestalte te voorschijn. Drie woorden duiden het kenschetsende dezer drie tijdperken aan: Medelijden, Schadeloos stellen, Aanvullen. Dit aan te toonen is de zending van deze frissche bloemlezing uit de geschriften en levensverhalen van Godminnende zielen. Een weelderige bloemenhof waaruit de goede geur Christi U tegenwaait. — Sierlijk vertaald en mooi uitgegeven.

LEO VAN HULLE.

7904 **Teemstra, C. S. Sp.** **24**

◆ MANETE IN DILECTIONE MEA. *Vert. uit h. Italiaansch dr Teernstra S. C. Sp. — Voorhout, Foreholte, 1928, 220 blz.*

IV — Ten gerieve van alle priesters, heeft een naamloos hartstochtelijk minnaar van Jezus' goddelijk Hart, enkele treffende gedachten neergeschreven over deze devotie. Die bladzijden blijken door den H. Geest ingegeven. Ze lezend voelt ge U onweerstaanbaar aangetrokken tot 't H. Hart. Mocht dit nederig werkje vele priesters tot ware vertrouwelingen maken van den Meester. Sinds 1924 verscheen het in 18 talen, dat beteekent wat. De priesters vinden er insgelijks een lange lijst boeken die handelen over 't H. Hart alsook de Encycliek van Paus Pius XI over 't eerherstel.

D. DE PAUW, O. P.

7905 **Thomas a Kempis** **24 : 22**

◆ GEBEDEN EN OVERWEGINGEN OVER HET LEVEN VAN JEZUS-CHRISTUS. *Vert. uit het Latijn dr Vincent Lefere. — Kortrijk, Vermaut, 1930, (18 × 10) 422 blz.* *12 fr.*

V — Van den vertaler hadden we gaarne een woordje uitleg gehoord over den schrijver van deze Gebeden. 't Wil er bij mij maar niet in dat 't Thomas a Kempis is. Er is zooveel fantasie en roerend realisme in dat 't ons eerder doet denken aan een schrijver uit de Franciskaansche school. Wat er ook van zij: overschoon zijn deze overwegingen over 't Leven en 't Lijden van Jezus-Christus. Door die blakende bladzijden deint een liefde-rythme dat overgolft in onze ziel. De kennis die we hier

opdoen van Kristus verandert ons leven. Boete en gebed, deugdbeoefening en Kristus' navolging dringen zich op. De taal, die ons denken doet aan geschriften uit vroegere eeuwen, bezit een zekere bekoorlijkheid. D. De Pauw, O. P.

7906 **Van Gestel, G.. O. P.** **25 : 85**

◆ Kruis en Kerk. Zes Vastenconferenties. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, (19 × 14) 95 blz.* *16 fr.*

IV — Voor een uitgelezen gehoor in S. Caroluskerk te Antwerpen hield de E. P. Van Gestel O. P. deze voordrachten in de Vasten van 1930. Het talent en de wetenschap van den redenaar zijn in het Vlaamsche land genoeg gekend. Hier spreekt hij prachtig over onze bovennatuurlijke verantwoordelijkheid en solidariteit, over Christus als hoofd der Kerk, over het priesterschap en het apostolaat der geloovigen, over de werking van den H. Geest: een breede synthesis, hoe nl. door het *Kruis* en in de *Kerk* de Verlossing voltrokken wordt. — Hier en daar is een uitdrukking wellicht niet heelemaal « volgens het boeksken ». b. v. blz. 10, *Onder dit opzicht, tesamen.* J. Salsmans, S. I.

7907 **Vaughan, Bernard, S. J.** **25 : 92.2**

◆ Maria van Nazareth en Maria van Magdala. *Vert. uit h. Engelsch dr Bernard J. Van Baaren, Fr. — Nijmegen, Dekker & van de Vegt en van Leeuwen, (20 × 13) 66 blz.* *fl. 0,50*

V — Het prototype der christelijke moeder is niet de Spartaansche of Romeinsche Matrone, noch de Vestaalsche vrouw, maar de altoos gezegende Moeder-Maagd, — de heiligende genade van het Katholicisme die ware heiligheid van leven en reinheid van karakter voortbracht. — God is wonderbaar in zijn heiligen, het wonderbaarst in de zondaars die Hij tot heiligen maakt. En meteen geeft P. Vaughan de raakfijne analyse van Magdalena's bekeeringsproces, dat hij besluit met haar apotheose. Twee mooie preeken van den kanselredenaar, wiens afsterven in 1922 ook de fashionabele wereld van Mayfair zoo betreurde. Althans de eerste — ook de tweede? — werd te Rome gehouden, en misschien daarom had hij de roe, waarmede hij gewoonlijk zijn elegant auditorium zoo elegant over den rug streek, ditmaal thuis gelaten.

Joz. De Voght, pr.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

7908 **Irmine, Mme** **2 : 37**

◆ Christelijke Opleiding voor den eersten Graad der Lagere Scholen. Voortzetting van « Het dagelijksch Brood der Kleinen ». — *Brussel, Standaard, (Uitgaven van het Vlaamsch Opvoedkundig Tijdschrift, Praktische Opvoedkunde), 1930, (24 × 16) 168 blz.* *15 fr.*

V — Professor Van der Mueren gaf in twee kloeke boekdeelen van « Naar Jezus met de Zesjarigen » gesneden brood voor het godsdienstonderricht in den eersten graad. Hier wordt eerder een leidraad gegeven: slechts een bladzijde per lesje waarin eenvoudig de stof voor de les aangeduid wordt. Velen zullen zoo'n leidraad verkiezen boven een uitgewerkte les. In het voorwoord zegt de schrijfster: Het godsdienstonderricht in dit jaar behelst: catechismus, gewijde geschiedenis

gebeden, christen leven, katholiek leven. d. i. leven met de H. Kerk, eucharistisch leven. Dit mogen natuurlijk geen afzonderlijke vakken zijn in speciale lessen aangeleerd... De lessen in de H. Geschiedenis zullen de grondslag zijn van het onderricht der andere vakken; de christelijke leering op haar beurt wordt de grondslag van de christelijke zedenleer. Wat bijzonder prijzenswaardig is in dit boek, is dat voor de indeeling der leerstof de indeeling van het kerkelijk jaar gevolgd wordt. « De Roomsch-katholiek moet, van kindsbeen af, met zijn Moeder de H. Kerk leven ». Lessen over het leven van Jezus, de H. Kerk, ons eigen godsdienstig leven, worden gegroepeerd, en op een zeer gelukkige wijze, rond de groote feesten van het kerkelijk jaar De lesjes zelf zijn opgevat in zeer kinderlijken toon : door de zinnen naar den geest, het hart, den wil; sommige van die lesjes zijn ware pereltjes (zie b. v. de reeks over de H. Kerk). Slechts één aanmerking : in het voorwoord wordt gezegd : voor een zesjarig kind vóór de eerste communie is er werkelijk maar één doodzonde : die tegen het zesde gebod. Dat zou ik zoo kategoriek niet durven zeggen. Zouden we niet liever aannemen dat zesjarige kinderen géén doodzonden bedrijven? Dat in zulk werk maar één zinneken kan gekritikeerd worden, is wel het beste bewijs voor zijn degelijkheid. Laten we hopen dat vele onderwijzers en onderwijzeressen hun voordeel zullen opdoen uit het meesterlijk werk dat Mme Irmine hun gaf.

F. VERMUYTEN, PR.

7909 **Missiaen, Berthold, Dr, O. Cap.** **32 : 33**

◆ COMMUNISME EN FAMILIELEVEN. — *Brugge, Excelsior, 1930 (22×16) 176 blz. 18 fr.*

IV* — Het familieleven maakt een geweldige krisis door; verkeerde opvattingen omtrent *vrouwenemancipatie, huwelijk, moederschap* en *opvoeding van het kind* werken verwoestend en vooral de Communisten — in den ruimeren zin van het woord, dus ook onze Socialisten — verspreiden ze onder ons volk. Dit zette Pater Missiaen er toe aan de leer der Communisten over die vraagstukken uiteen te zetten om zoo het verderfelijke ervan te laten uitkomen. Ten einde dit doel beter te bereiken geeft hij telkens eerst de leer der Kerk. In een laatste (Ve) hoofdstuk onderzoekt hij welke *sociale* en *wettelijke aktie* tot verweer tegen de Communisten moet aangewend worden. Pater Missiaen heeft zijn onderwerp alzijdig en grondig bestudeerd; hij heeft de wijdstrekkende inzichten der Communisten geheel en al doorpeild en klaar en duidelijk ingezien dat hunne leer lijnrecht indruischt tegen hetgeen de H. Kerk ons voorhoudt. Daarom betreuren wij ten zeerste dat hij wel een geheel veilige maar geen gemakkelijke gids is. Meer methode, klaarheid, orde in de uiteenzetting en een eenvoudiger taal zouden het den lezer gemakkelijker maken van de hier zoo overvloedig ten beste gegeven kennissen te genieten. Mogen toch velen zich de noodige moeite getroosten, want het boek is leerrijk en het onderwerp bij uitstek aktueel.

Dr K. DU BOIS, S. J.

7910 **Van Vortum, Marcus, Capucijn** **24 : 37**

◆ HET LAND VAN GELUK. *Geïll.* — *Rijswijk, Kruisvaarders van St Jan, 1930, (21 × 13) 62 blz. fl. 0,35*

V* — In dit boekje van 62 blz. baant Pater Van Vortum den weg naar het land van geluk, wat niets anders is dan binnenleiden in den idealen, christelijken huiskring die, deze laatste decennia, zoo'n angstwekkenden deuk heeft gekregen. — Het simpel geschreven werkje teekent zon en

schaduw, wel en wee en brengt op het voorplan het onovertroffen beeld van het Nazerethaansche gezin. Het is meteen een propagandorische daad voor de Aartsbroederschap der H. Familie. Warm aanbevolen.

M. VAN HOECK, PR.

7911 Zeij, J., S. J. **37 : 24**

◆ DE PEDAGOGISCHE WAARDE VAN HET APOSTOLAAT DES GEBEDS. — *Nymegen, Nat. Bur. Apost. des Gebeds (Heraut-Bibl., nr. 1), (18 × 11) 22 blz. fl. 0,12*

V — Na een zeer degelijke modelles, waarin uiteengezet wordt wat het Apostolaat des gebeds is, zegt de schrijver, kort maar goed, wat van het onderwijzend personeel verwacht wordt, en hoe de gedachten en methodes van het Ap. des Gebeds kunnen aangewend worden en dienst bewijzen in de opvoeding (hoogere beteekenis geven aan de berisping, zelfcontrole leeren aan de kinderen, katholiek denken en voelen, enz.) — Zeer aanbevolen aan priesters en onderwijzers. F. VERMUYTEN, PR.

7912 X. **37**

◆ DE OPVOEDINGSLEER VOLGENS ST THOMAS. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1936, (18 × 12) 62 blz. 2 fr.*

V — Paedagogische sprokkelingen samengelezen uit het opusculum « De Eruditione Principum », ten onrechte den H. Thomas toegeschreven. Na lezing van de moderne werken over opvoedkunde, is 't een waar genoegen zich te verpoozen in dit lief boekje, doorspekt met pittige exempels en spreuken der ouderen. Gezonde kost.

L. VAN HULLEN, PR.

5. — Wetenschappen

7913 Berlage, H. P., Dr **52 : 55 : 1**

HET ONTSTAAN EN VERGAAN DER WERELDEN. Kosmogonie. — *A'dam Wereldbibliotheek, 1930, (18 × 12 312 blz. fl. 3,75*

V* — Dit nieuw boekdeel der A'damsche Wereldbibliotheek, is een aangename, ernstige en uiterst belangwekkende lezing. Het is geene eenvoudige kosmografie, d. i. een beschrijving van het heelal-stelsel, maar wel eene uiteenzetting van de huidige theorieën over het ontstaan der hemellichamen en hun mogelijk einde. De indeeling der sterresoorten, en het verloop van een sterreleven dat er wordt afgeleid, de beteekenis der nevelvlekken en nevelspiralen, het bestaan der hemellichamen, buiten het melkwegstelsel, dit alles laat een overweldigenden indruk na die ons met verwondering stil laat houden voor de grootheid der verschijnselen en de onmeetbaarheid (voor ons) van de daarvoor noodige tijdruimten. Een tweede deel is hoofzakelijk aan het zonnestelsel gewijd. Voegen wij bij dien korten inhoud, dat alle theorieën wetenschappelijk en kritisch, alsnog verstaanbaar, worden behandeld, en wel ook de nieuwste, dan hebben wij genoeg gezegd om den weetgierigen een niet ontgoochelende lectuur aan te wijzen.

Dr J. VAN MOLLE, PR.

7914 Long, William J. **83 : 8 : 59**

HOE DE DIEREN SPREKEN. *Vert. uit h. Engelsch dr Cilia Stoffel. Geïll. met teekeningen dr Charles Copeland. — R'dam, Brusse, 1930, (21 × 16) 190 blz. fl. 1,90*

V* — De liefhebbers kennen lang de eenzame zwerftochten van William Long doorheen het dierenrijk en weten de gave manier waarop

hij boeiend z'n bevindingen neerschreef. Dit XVIe deel heet « Hoe de Dieren spreken ». En langs vaststelling van onmiddellijk waarneembare dierendoening tracht de schrijver-natuurvorscher door te dringen tot hun gevoelsleven, voornamelijk in zoover ze werkelijk door uiterlijke teekens dat innerlijk gevoel aan mekaar kenbaar maken. 'n Rijke bron van interessante dingen op natuurwetenschappelijk gebied; 'n boeiend boek maar dat noodzakelijk 'n zekere intellectueele vorming vooronderstelt. De illustratie is gewoon keurig.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7915 Van Limbergen, Jos. **52**

BIJ STERRENGEFONKEL. — *Antwerpen, Gust. Janssens, 1930, (21 × 16) 97 blz. 7,50 fr.*

IV — Is eene plakette waarin de schrijver de ziel verheft van den oneindig grooten sterrenhemel tot den waren, eenig oneindigen Schepper van dit wonderschoon heelal. Eene smakelijke lezing is het, gelijk wij het ten andere van Van Limbergen niet anders kunnen verwachten, en die ons tevens tot het nadenken over de hoogste philosophische vraagstukken inleidt. Er valt toch aan te stippen dat sommige historische gegevens, als over de astrologie, geen kinderlektuur zijn.

Dr J. VAN MOLLÉ, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

7916 Brans, P. H. **621**

ENERGIEBRONNEN VOOR RADIO-APPARATEN II: 3. FILTERS VOOR ANODE- EN GLOEISTROOM. *Geïll. — Antwerpen, De Techniek (Radiobibliotheek), nr. 3, 1929, (21 × 13) 155 blz. 17,50 fr,*

V — Een werkje dat graag zal gewild worden door hen die zich bezig houden met zelf een radiopost op goedkoope manier te vervaardigen. Men voelt bij het lezen aanstonds dat men te doen heeft met iemand die zelf goed thuis is in het samenstellen van dergelijke toestellen, niet alleen van uit het standpunt van handigheid maar ook van klaar het begrip der onderdeelen en hunne doelmatige aanwending. L. SENDEN, PR.

7917 Glineur, P. **65**

HOE LEER IK ETALEEREN? — *St. Niklaas, Practisch Handelsinstituut, 1929, (17 × 13) 138 blz. 35 fr.*

V — In zes lessen leert de schrijver — aan welken winkelier ook — degelijk etaleeren. Hoe de aandacht vestigen? Welke kleuren en hoe ze gebruiken? De verlichting en de uitstalbenoodigdheden: het zijn zooveel veropenbaringen voor de meeste winkeliers. Als slot de praktische verwezenlijking van eenige uitstallingen. Een boekje dat komt te gepasten tijde en waarin veel te leeren valt voor alle winkeliers, P. D.

7918 Güth, Jac. A. **66 : 64**

DE MODERNE BANKETBAKKER. — *Veendam, M. D. De Lange, 1929, 3[e] druk, (20 × 15) 142 blz. fl. 1,90*

V — 't Gereedschap in de bakkerij en eventjes een keur van bij de vijfhonderd recepten om al wat fijn en goed is klaar te maken. Het alles bondig doch klaar en duidelijk aangewezen en uitgelegd. Een welgekomen receptenboek voor onze Vlaamsche pasteibakkers en lekkerbekken.

P. D.

7919 Harmsen, W., Ir **621**

HOE MAAK IK ZELF EEN PLAATSTROOMAPPARAAT EN EEN LUIDSPREKER. *Geïll. met 26 figuren. — A'dam, Kosmos, (Weten en Kunnen, Nr 158), 1929, (19 × 13) 54 blz. fl. 0,75*

V — Opvallend is het verschil dat waar te nemen valt tusschen werkjes als onderhavig en onze leerboeken handelend over Natuurkunde; hier rechtstreeksch verband met de hedendaagsche wetenschap, degelijk, verstandig en tevens vormend; in onze zg. Natuurkunde's een oud versleten overzicht van zaken die geleerd willen doen en feitelijk teren op wetenschap van lang vervlogen tijden, hier zaken die onze jongens interesseeren, omdat ze up-to-date zijn, ginds saaie verouderde schoolmeesters-would-be-wetenschap. Aan werkjes als « Hoe maak ik zelf een Plaatstroomapparaat en een Luidspreker » hebben onze jongens wat.

L. SENDEN, PR.

7920 Schuurmans Stekhoven, W., Dr **59 : 61**

ONS LICHAAM. Iets over Bouw, Verrichtingen en Onderhoud. *Geïll. — A'dam, Mij voor goede en goedkoope Lectuur, 1928, (18 × 11) 539 blz. fl. 5,25*

IV — In zijn aard, een prachtboek, heel warm aan te bevelen aan allen: verplegers, Vlaamsche-Kruis-leden, enz., die over lichaamsbouw en verrichtingen wat meer moeten kennen. Het boek geeft inderdaad meer dan de gewone boeken met gelijkaardigen titel; het onderstelt de eenvoudige gegevens van anatomie, physiologie enz. als gekend. Het herhaalt die zelf ook nog wel, maar op zoo'n manier dat het geen droge opsomming blijft. Het weeft, zonder in echte detailleering te vallen, alles zoo onder elkaar: macro- en microscopische bouw, verrichting, onderling verband, onderhoud enz., dat daar werkelijk een levend lichaam in werking te zien is, in al zijn uitgelegde en toch onuitlegbare ingewikkeldheid.

Dr J. LEBEER

7. — Schoone Kunsten

7921 Elsenaar, E. **78**

NEGEN OPERA-FANTASIEËN VOOR HARMONIE EN FANFARE. Uit Opera's van Verdi, Bizet, Gounod, Donizetti, Meijerbeer, Delibes en Offenbach. — *Hilversum, Lispet, (Musica-Bibliotheek) 1930, (19 × 13) 64 blz. fl. 1,50*

IV — Wij kunnen E. Elsenaar verzekeren dat zijn werkje met veel genoegen zal worden aanvaard. Het ontbreekt ons inderdaad aan beknopte inleidingen met korten inhoud van de gangbare opera's in Nederlandschen tekst. Hier gaat het over « Ernani », « Traviata » « Der Troubadour » (Verdi), « Carmen » (Bizet), « Faust » (Gounod), « La Favorite » (Donizetti), « Lakmé » (Delibes), « Contes d'Hoffmann » (Offenbach), « Robert le Diable » (Meijerbeer). 't Geldt wel een bespreking van opera-*fantasieën*, doch we meenen dat het ruim aandeel der 19e eeuwsche opera's die stonden in het teeken der Fransche en Italiaansche traditie met al wat er belangwekkend in zijn kan, in 'n « fantasie » kunnen worden gesynthiseerd. De inleiding tot deze fantasieën zal, naar onze meening, een goed wegwijzer zijn tot 't begrijpen van 't geheel. De korte inhoud van elke opera is keurig gegeven en wordt een vademecum. Zeer nuttig werk dat een « vervolg » verhopen laat.

Dr FL. VAN DER MUEREN.

7922 Hahn, Albert **84 : 7**

SCHOONHEID EN SAMENLEVING. Opstellen over beeldende Kunst. *Geïll. met 17 platen. — A'dam, Arbeiderspers, 1929, (22 × 17) 151 blz. fl. 3*

IV — Artikelen van den socialistischen teekenaar Hahn, dagteekenend uit 1916-1919. We vragen niet beter dan dat hij althans schoonheidsbesef en kunstgevoel moge opgewekt hebben bij meer menschen. Verder reikt de beteekenis van zijn opstellen niet: hoogstens worden de kwesties op afstand genaderd, breede, — lang-dradige liever, — overzichten der kunstgeschiedenis er rond uitgespreid; geen bepaald, geen treffend inzicht; en alles samen, saai. Mooie platen.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

7923 Burssens, Gaston **81**

KLEMMEN VOOR ZANGVOGELS. *Geïll. dr. Floris Jespers. — Wilrijk, Avontuur, 1930, (22 × 14) 93 blz. 35 fr.*

III — *Piano* 1923-1924, type van expressionisme en daden uit die jaren met het gekend zuurlachend nihilisme en woordspelen. Nu, B. heeft het daarin tot een wel even verzettelijke syntaxis gebracht. Doch onthouden wij uit dien tijd alleen zijn gelukkige flitsopnamen. In *Enzovoort* 1925-1926 echter tart hij ons wat te openlijk met die houding van algeheele moeheid, in overigens minder sterk aangezette stukjes. Maar daarna een mooie vernieuwing en heroprijzing: *Voor kleine Saksofoon* 1927-1928-1929. Niet alleen dat hij de jazz met zijn synkoop en wieling thans op aangename wijze weet over te brengen in de lyriek, en zoo de melodiek vernieuwt (want dit betreft slechts eenige deelen der reeks); neen, er is ook een weerkeer van liefdewarmte om de schoonheid, een rijk wereldbeeld van een dichterleven op volle verzen gedragen: die gloed, eindelijk weer, van zwanenpark, schemer, herfst- en lentewonder, en daarin de dichter: 't is poëzie en kunst. De teekeningen niet heelemaal gezond, neen!

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7924 Maria-Jozefa, Zr, C. R. S. S. **81**

◆ GEZELLE-KRANS. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1930, (21×16) 48 blz. 15 fr.*

V — Zr M. Jozefa, bij gelegenheid van Gezelle's geboorte-jubilé, uit vereering voor den dichter, vlocht een krans van hare verzen die hier en daar verspreid bleven in periodiek of album. Deze « Gezelle-Krans » mag er zijn. Gezelle zou er dankbaar om zijn en wij ook, we zijn er dankbaar om. Elke vogel zingt zooals de Heer hem te zingen geeft. Gezelle was de Zanger bij Gods Genade. Ook Zr M. Jozefa zingt haar lied, niet steeds zoo spontaan noch eenvoudig als Gezelle. Soms wat cerebraal en zwaar van gedachten. Bij Gezelle zong 't hart alleen. Hier zingt 't hart wijl de geest denkt. En sterker dan bij Gezelle zingt 't Vlaamsch gemoed. Gedichten als: « Voor Antwerpen » en « Als Vrouwen willen » zullen nog jaren graag worden voorgedragen door onze Vlaamsche meisjes. De N. V. Leeslust zorgde voor 'n stemmige uitgave.

FR. CROLS, PR.

7925 Rodenbach, Albrecht **81**

◆ GEDICHTEN : 1e en 2e Deel. *Geïll. met platen. — Thielt, Lannoo, 1930, 2 dln. (21 × 15) elk 172 blz. 30 fr. de 2 dln; geb. 50 fr.*

V — Ter gelegenheid van de vijftigste herdenking van A. Rodenbach's overlijden heeft zijn broer Ferdinand een nieuwe uitgave bezorgd van Albrecht's gedichten, met herziene teksten, hier en daar toegelicht, volledig en met varianten voorzien, en ingeleid door Cyriel Verschaeve, den besten Rodenbachkenner. Op weinig stukken na zijn de gedichten van Berten Rodenbach genoeg gekend ; anders is het met de ontwerpen en fragmenten van de drama's die hij later hoopte te schrijven, en zijn gelegenheidsgedichten die hier nagenoeg alle bijeengezameld zijn. Daardoor is dit een kostelijk boek geworden, het mooiste monument dat Vlaanderen zijn jongen bard kan oprichten in afwachting van een breedere herdenking. Deze « Gedichten » behooren tot het soort boeken waaraan onze bibliothekarissen tot nogtoe te weinig aandacht besteedden en *die in geen enkele boekerij zouden mogen ontbreken.* ERN. VAN DER HALLEN.

82. TOONEELLITERATUUR.

7926 **Evarist** **82**

◆ KERMIS IN DE HEL. Klucht in 3 Bedrijven. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1929, (20 × 16) 101 blz.* *10 fr.*

V — De Vlaamsche duivel Peer wil de Hellekermis maken tot een Vlaamsche kermis en 'n begin der revolutie om de Vlaamsche rechten te veroveren. Zoo krijgt de schrijver gelegenheid 'n parodie op te hangen van de Vlaamsche-bewegers-met-den-mond. Alle actueele kwesties komen aan de beurt, tot Peer ten slotte zelf 'n compromis sluit, waardoor hij bevorderd wordt. Goed tooneel. Flinke taal. Maar té negatief werk. Ook die Pater en Non worden er nogal met de haren bijgesleurd. Aanbevolen. E. BOELAERT, M. S. C.

7927 **Timmermans, Felix** **82 : 92.2**

◆ DE HEMELSCHE SALOMÉ. Spel in zeven Tafereelkens. — *A'dam, P. N. Van Kampen, (Zilveren Verpoozingen) (15 × 10) 72 blz.* *geb. fl. 1.25*

IV — Broeder Raymond van Capua is bezig de wondere daden van de H. Catharina te beschrijven. Het verhaal, hij leest het al schrijvende door, wordt telkens onderbroken en toegelicht of uitgebeeld in 7 tafereelkens uit het leven der maagd: de levenswijze in het drukke, ouderlijke huis vol kinderen waar moeder Lapa den schepter zwaait (1e T.); haar mystiek huwelijk op vetten Dinsdag (2e T.); de tocht naar Avignon om den Paus op den goeden weg naar Rome terug te voeren (3e-4e T.); de zieleredding van een ter dood veroordeelde zondaar (5e-6e T.); haar dood (7e T.). — Dit spel doet archaïstisch aan, naar des tructuur, de gedachten- en gevoelsinhoud, zelfs naar de taal. Naar den bouw zou het kunnen aansluiten bij de Comœdia-elegiaca; naar geest en toon is het middeleeuwsch : enkel simpele maar schoon en gezond gelovende, voelende en denkende volksmenschen kunnen hier genieten en geboeid worden, zonder te glimlachen over het vele dat de doorsnee twintigsteeeuwer kinderachtig en naïef grootsprakerig zal heeten. Let wel, achter menig ongekunstelde en volksche zet, er boersch en plat uitgeflapt, schuilt diepen zin. — Tooneelkundig gesproken is dit spel bijlange zoo zwak niet als velen meenen. De structunr is uiterst simplistisch, Timmermans laat zich bij het simultaan-tooneel niet onbetuigd! Maar de voorstelling is steeds bijzonder kleurig en levendig. Er dient echter vlot en prachtig gespeeld! Lapa, Catharina, Nicolaas, de duivel hebben ongemeen veel temperament. Hun ziel bruist naar buiten in gebaar en woord. Tooneelexpressie van het beste allooi. Uit de verwording is alle

literatuur gebannen. Ze is volksch... tot zelfs in den mond van de kardinalen toe. En dikwijls wordt ze evenwel een mengsel van beschaafde en onbeschaafde omgangstaal. Waarom toch! Ze kan immers volksch en kleurig en sappig en direct zijn zonder die moedwillige slordigheden. — « De hemelsche Salomé » is, per slot van rekening, een melodrama, dat dank zij de aan toon en gehalte aangepaste verwoording, niet in een draak ontaarde. Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

7928 **Glesener, Edmond** **83.8**

DE WIJNGAARD EN ANDERE VERTELLINGEN. *Vert. uit h. Fransch dr Leo Van Riel. Geïll. met portret van Glesener dr Is. Opsomer. — Brussel, Kryn, 1930 (22 × 14) 127 blz.* *25 fr., geb. 35 fr.*

II-III — Ik heb dezen bundel vertellingen van den Waalschen novellist maar matig kunnen genieten. Hij sluit aan bij het genre realistisch-satyrische dorpsnovellen dat sedert Buysse in Vlaanderen zoowat doodgebloeid is. De mogelijke litteraire verdiensten van Edmond Glesener, zijn in deze vertaling heelemaal zoekgeraakt, de vernederlandsching is zoo slordig en gebrekkig dat we den vertaler den raad van Victor Hugo — meen ik — durven in overweging geven : « restez plutôt maçon si c'est votre métier ». En voor de rest : een charge van dubbelzinnigheden tegen Kerk, godsdienst en goede zeden. Er zullen wel andere motieven dan litteraire waardeering den stoot gegeven hebben tot het vertalen van dit werk van een directeur général de ministère. ERN. VANDER HALLEN

7929 **Zielens, Lode** **83.1**

HET DUISTERE BLOED. *A'dam, Elsevier, 1930, (20 × 14) 132 blz.* *fl. 2,25*

II-III — Voor bespreking zie Romankroniek nr 7882.

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

7930 **Duncker, J. C. W.** **83.9**

DE GROOTE VERGISSING. Geschiedkundige Roman uit de Dagen van den « Belgischen Opstand ». — *R'dam, Bolle; Brussel, Gudrun, 1930, (21 × 15) 200 blz.* *20 fr.*

III-IV — Zie Romankroniek nr 7881.

7931 **Van Haverbeke, Filbert** **83 : 93**

DE JACHT NAAR HET GELUK. — *Thielt, Lannoo, 1930, (22 × 16) 332 blz. 20 fr.*

III — Twee feuilletonistisch door elkaar gesmeten romans in een soort dagboekvorm — dit moet denkelijk de gebrekkige constructie goed praten — ten eerste : Eugeen Verstraete, hoogstudent, die aan lagerwal geraakt, en op 't laatste oogenblik door een edelmoedige ziel van zelfmoord weerhouden wordt, en terug op den goeden weg gebracht; ten tweede : de bedroevende geschiedenis van de familie Covels, lafhartigheid der moeder, onbeschaamdheid der oudste dochter, cynisme

van den zoon. Daar komen dan nog bij : de idealistische figuren van een miskend kunstenaar en diens vrouw, een erfoom, een paar hoogstudenten; schurken van een ondenkbaar allooi enz... Psychologisch sterke momenten. Verder nuttelooze uitweidingen. Slordige taal. Slordige uitgave. Onevenwichtig werk. Dit boek is als een spontane bekentenis en met goede bedoelingen geschreven. Toch durven wij het aan niemand aanbevelen, al was het slechts om de bittere depressie, die het door heel zijn atmosfeer op den lezer zou uitoefenen.

PAUL HARDY.

7932 **X.** **83.8**

HET WIJDE LAND. Werk van: Pilniak, Lawrenjow, Semjonow, Jawitsch, Jakowlew, Nikitin, Iwanow, Sejfullina, Romanow, Leonow, Sosulja, Newerow, Lidin, Sostschenko, Majakowski, Nisowoi. *Vert. uit h. Russisch. — Baarn, Hollandia (Nieuw Werk van nieuwe Russische Schrijvers), 1929, (21 × 15) 277 blz.* *fl. 2,40; geb. fl. 3,25*

III — Op een paar na, al novellen der Sovietomwenteling. Niet-propagandistisch. Of het werk op de hoogte der tragische feiten staat? Niet in de spionnage-, Tcheka-, gruwelennovellen van Lawrenow en Jawitsch, die niet boven het gewone komen; iets meer in Pilniaks weemoed; en in Nikitin, ongemeen scherp van uitbeelding. Het grootsche wordt ook wel bereikt in sommige hongertafereelen van de rauwe Newerow, Semjonow en vooral van den meester-novellist Leonid Leonow, warm gekleurd en bitter ontroerd. Lidin ook in zijn rauw steppe-drama, heeft beeldende kracht, karakterschepping en bittere komiek samen. Barbaarsch-mannelijk is Iwanows steppenepiek; treffend-realistisch en dichterlijk de Moermanskkustepiek van Nisowoi. Van de 4 komische novellen, is die van Lydia Sejfullina merkwaardig als karakterteekening. Behalve het verhaaltalent dat bij velen aanwezig is, is er ook veel uitstekende beeldende kracht. *Volstrekt niet voor jonge lezers.*

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

7933 ◆ **Claes, Ernest** **83.8**

ZICHEMSCHE NOVELLEN. — *Brussel, Standaard Boekhandel, 1930, 2e druk, (20 × 16) 161 blz.* *15 fr.*

IV — « Zichemsche Novellen » moet natuurlijk bij 't Boekengidspubliek niet meer ingeleid. Dit is echter 'n kriekversche uitgave waar de plezierige verteller, naar eigen oordeel, enkele mindere dingskens weerde en « Janneke de kleermaker en Fiel Ekster » zeer boeiend in de plaats stelde. De overige novellen, onder meer « Pastoor Munte » het heerlijkste van al, blijken er met 'n lichte retouche te gaver om geworden.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7934 **Corkey, Alex** **83.1**

DE HOOGE VLOED. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. J. Van der Munnik. 's Hage, Voorhoeve, 1930, (19 × 13) 150 blz.* *fl. 1*

IV — Op een protestansche gemeente, waar het geloofsleven en de zedelijkheid fel zijn verslapt onder 't bestuur van den ouden dominee, komt er nu een nieuwe, die de predikatie met duurzamen bijval beoefent en op godsdienstig en sociaal gebied veel ten goede verricht. Veel heeft hij te kampen, maar hoe hoog de vloed ook komt, toch staat

hij pal, aan de zijde zijner jonge gade. — Het boek is een welsprekend pleidooi voor den zegen van *hooggestemde* protestansche werking, want het erkent grif den mangel aan geloofsleven en bijval bij predikers. De geestelijke atmosfeer ervan — hoe beroofd ook van de rijke katholieke genadebronnen — kan toch bij den kath. lezer, die genoeg afweet van 't protestantisme om ertegen op zijn hoede te zijn, stichtende gedachten opwekken. J. LAUWEREYS, PR.

7935 Dickens, Charles **83**

KLEINE DORA : 1. Armoede. 2. Rijkdom. *Vert. uit h. Engelsch dr C. M. Mensing. — A'dam, Cohen (Cohen-Editie, nr. 27 en nr. 28), 1919, 4e uitg., 2 dln. (17 × 11) 512, 471 blz.* *elk geb. fl. 1,40*

IV* — Een Dickens' roman uit de periode dat hij moeilijk werkte. Daarvan zijn op tal van plaatsen de sporen goed merkbaar. Gebrekkig van bouw, rijk aan langdradigheden, hoort men nooit met veel lof spreken over dezen feuilleton-roman. Veel geduld wordt van den lezer gevraagd : een duizendtal bladzijden te lezen; en ook veel inspanning om in die wereld van menschentypen en in dat warnet van gebeurtenissen eenigszins den eenheidsdraad van 't verhaal te kunnen gissen. 't Zijn verschillende romans dooreengeklutst in één roman! Toch is « Kleine Dora » een schoon menschelijk boek. 't Is de droeve geschiedenis van heel de familie Dorrit die voor schulden 23 jaar vastzit in de Marshalsea (1e Deel) en daarna weer vrijheid en voorspoed kent (2e Deel). Dit boek ontsluiert ons de geheimen van 't gevangenisleven in de Marshalsea, en de wisselvalligheden van de menschelijke fortuin, de kuiperijen en de kruiperijen van menschen; het hekelt en geeselt de Engelsche bureaucratie; het brandmerkt geldzucht, eerzucht, hoogmoed en verwaandheid, maar bovenal beeldt het uit de engelachtige figuur van kleine Dora (het Marshalseakind) die overal troost en steun en reinheid brengt, die alle ongelukkigen gelukkig maakt, zichzelf opoffert, zacht en kinderlijk iedereen bejegent, die 'n zonnestraal is voor haar familie, voor de Marshalsea-bewoners, en de zon voor haar weldoener, Arthur Clewnam, die, bevrijd uit 't gevang, haar huwen mag.

D. DE PAUW, O. P.

7936 Meyseune, Radaf **83.1**

◆ HET KLOKHOF. — *Brugge, Excelsior, (Roman-Serie, Nr 6), 1930, (22× 16) 293 blz.* *18 fr.*

IV — Voor bespreking zie Romankroniek nr 7879

7937 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

DE REPUBLIEK SAN MARINO. *Vert. uit h. Engelsch dr N. B. Elvé. — A'dam, Seyffardt (Pijlserie), 1930, (19 × 13) 232 blz.* *fl. 1,90 (12 fr.)*

IV — In een miniatuur-republiek van Zuid-Amerika sticht een rijk Engelschman met humanitaire doeleinden een kolonie op communistischen grondslag. Alles gaat er goed tot dat de wind van oproer uit San Marino naar Beau Désir overwaait. Sir Dene staat echter flink zijn man, steunt den president, huwt zijne dochter en wordt zijn opvolger. Zijn nieuwe politiek brengt rust en welvaart. — Levendige verhaaltrant, spannende intrigue met de noodige sensatie gekruid. J. LAUWERYS, PR.

7938 Snieders, August **83**

ARME JULIA. — *Antwerpen, Mij Voor God en 't Volk, 1930 (20 × 14) 136 blz.* *5,70 fr.*

IV — Geschreven in 1861. Julia meent dat zij de dochter is van Dr van Hoogenhuyse te Mechelen. Zij is verloofd. Zij verneemt echter dat zij maar de pleegdochter is van Van Hoogenhuyse. Zij kent hare moeder niet. Na eene reeks beproevingen vindt zij deze en ziet zij den dageraad van een gelukkig leven. Het laatste hoofdstuk heet « Gelukkige Julia ». Hier en daar sterk-romantisch gekleurd. — Zeer scherpe tegenstelling en eer schrille kleuren. In dit verhaal wordt Mechelen verheerlijkt. (Inleiding 1e Hoofdstuk — 3e Hoofdstuk: kantnijverheid). Een opperbest hoofdstuk is dat over « *De Brusselsche Warande* » (het laatste). Zeer goed getypeerd zijn *Benninck* (vader van Julia's verloofde) een in-goed mensch, doch een pantoffelheld, een liefhebber van kanarievogels; verder de drie koetsiers in het hoofdstuk over « De Warande ». De volgende trek is goud waard: In de eerste maand dat een koetsier in het huis zijns meesters woont zegt hij: « de paarden, het rijtuig, de wijnkelder van Mijnheer ». In de tweede maand zegt hij « onze paarden... Na drie maanden is de gedaanteverwisseling volkomen en hij zegt : mijne paarden.... Verder nog een schat zielkundige beschouwingen b. v. over den laster tegen ongelukkigen; vinnige gesprekken o. a. tusschen Mijnheer en Mevrouw Benninck; tusschen Julia's moeder en haar echtgenoot. L. D.

7939 Stevenson, Robert Louis **83.1**

EEN BROEDERVEETE. — *A'dam, N. V. Ontwikkeling, 1929, (20×14) 274 blz. fl. 1,90*

IV — De rentmeester herbouwt hier het vreeselijke leven zijns meesters, die door 'n monster van 'n broer op de ongelooflijkste wijze werd vervolgd, tot beiden samen, in de wildernis, op de vreemdste wijze den dood vinden. Een lijvig roman, die zwaar gemaakt wordt door de fotografisch-nauwkeurig-opgeteekende gemoedsbewegingen der verschillende personen. Maar juist deze gevoelsontleding verleent waarde aan het boek, dat lastig leest en toch boeit, tot waar de gebeurtenissen een al te romantisch karakter gaan krijgen. E. BOELAERT, M. S. C.

7940 Tolstoy, L. N. **83**

GADZJI MOERAT. *Vert. uit h. Russisch door Dr Anna Kosloff. — A'dam, De Spieghel; Mechelen, Het Kompas, 1930, (20 × 13) 214 blz. 32,50 fr.*

IV — Eene heldenfiguur uit de Russisch-Kaukazische oorlogen. Hij jaagt eigenlijk meer de bevrijding zijner familie met wraakneming op andere Muzelmansche hoofden na dan den heiligen oorlog zelf. Zoo komt hij zich zelfs in de handen der Russen overleveren. Maar eer de Russische politiek zal samenvallen met zijn eigen plannen, kan er een tijd verloopen! Hier dan is de aandoenlijke en levendige ballade van zijn ballingswee, van hem met zijn Oosterschen adel en gevoeligheid tusschen Russische functionarissen, van zijn heroplaaiende zucht naar vrijen, zelfstandigen strijd, zijne ontsnapping en val na bloedig verweer. Een prachtverhaal, meesterlijk door helderheid en beheersching, doorleefde visie en stemming, door menschelijkheid, namelijk in verband met oorlog, soldatenleven, en bergvolkspoëzie.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

7941 Van den Oever, C. M. **83 : 89**

◆ COLLEGA EN IK. Prentjes en Dialogen van vroeger en nu. — *Antwerpen, De Sikkel, 1930, (22 × 16) 181 blz. 24 fr.*

IV* — Karel Van den Oever zaliger zei ons eens dat z'n broer Corneel zoo'n flinke, scherpe pen had. — Bij die adjectieves moeten er nog een

heele hoop andere komen. Ten bewijze : Collega en Ik. — Het werk is zoo'n soort unicum. Sterk-persoonlijk van opvatting en uitwerking. 't Is werk van 'n etser. Raak en klaar. Zonder doekjes er om. Maar fijn en geestig: hartelijk dikwijls, doch voor-alles ironie; van de bovenste lade echter. Romantisme en realistiek. Droom en nuchtere constataties. Want « Collega en Ik » is: 'n oorlogsboek. De Kriegsjahre, bezien en beluisterd echter van achter 'n heel-bepaalden hoek. Het toetsen van 'n levensbeschouwing, van cultuur- en kunstopvattingen, litteraire, picturale en muzikale aan het leventje hier en daar in Frankrijk gedurende de oorlogsjaren. En alles met 'n persoonlijke visie (E. H. Van den Oever vraagt geen lakeiendienst van stem-met-dat-alles-in!) en den ruimen boog van 'n rijke cultuur. — Wie traan en lach dooreen wil zien glanzen of hooren snikken; wie houdt van 'n nerveuze, gespierde en dan weer teedere taal, wie 'n *persoonlijk* werk lezen wil, late « Collega en Ik » niet ongelezen. Bizonder goed punt: Over heel het werk staan de vleugelen uitgespreid van den vredegeest. De titelplaat is zeer typisch; de drukletter mooi; het papier... minder. M. VAN HOECK, PR.

7942 **van Zeggelen, Marie C.** **83.1:9**

DE PLAETSE AAN DE VEGHT. *Geïll. dr Lizzy Ansigh. — A'dam, Scheltema & Holkema, 1930, 2e druk, (21 × 15) 274 blz. fl. 4,75; geb. fl. 5,50*

IV — Besproken in de Romankroniek nr 7880.

7943 **Wallace, Edgar** **83.0**

DE WEDREN. *Vert. uit h. Engelsch dr C. C. Bender. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, Nr. 18) 1929, (20 × 13) 227 blz. fl. 1,90 (12 fr.)*

IV — Liefhebbers van vreeselijke films zullen in dit boek ook wel smaak vinden. Men komt er zoo wat van alles in tegen: moorden, een gestolen document, een spoorwegramp, bedrog in een wedren. Een liefhebber-detective weet op den duur alles op te helderen. — Het heeft niet veel te beteekenen, maar voor volwassenen kan het wel als ontspanningslectuur dienen. F. VERMUYTEN, PR.

7944 ◆ **Walschap, Gerard.** **83.8**

VOLK. *Mechelen, Het Kompas; A'dam, De Spiegel, 1930, (20 × 13) 36 blz. 24 fr; geb. 35 fr.*

IV — Besproken in de Romankroniek nr 7883.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

7945 **Berghuis, Jac., Jr.** **83.0**

DE TELEVISIE-KELDER. *Geïll. dr Jan Lutz. — Alkmaar, Kluitman, 1930, (23 × 16) 221 blz. fl. 1,60; geb. fl. 2,50*

V-VIA. J. — Wie is de bankbiljettenvervalscher? Gelukkig, dat Puck er nog is met zijn televisie-toestel en zijn twee goede vrienden, Max en Sydney. Zij doen samen 'n boel leuke dingen, die weinig met het hoofdgebeuren te maken hebben, ze hebben pret met drie meisjes en ze ontmaskeren zoowaar den detective zelf. Als dat geen onderwerp is! En 'k moet eerlik bekennen, dat het flink is verteld en dat de vertelling frisch is uitgegeven. Nog eens: jammer, dat het hoofdgebeuren maar bijkomstig is. Toch beter dan titel en inhoudsopgave laten vermoeden.
E. BOELAERT, M. S. C.

7945 Brand, Max **83.0**

DAN BARRY, DE ONTEMBARE. — *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. v. d. Bovenkamp jr. — R'dam, De Combinatie, 1930, (20 × 14) 232 blz. fl. 2,25*

V — Dan, met zijn natuur zoo wild als deze van Bart, zijn wolfshond, en van Satan, zijn wild paard, wordt uitgedaagd en gewond door Stille Jim, hoofdman eener rooversbende in Noord-Amerika. Uit bloedwraak trekt hij hem achterna, moordt zijn bende uit en worgt den hoofdman zelf. Kate Cumberland alleen is in staat hem eenigszins door haar liefde aan zich te binden en te bedwingen, maar Dan rukt zich los uit hare Dalila-armen en vertrekt met zijn hond en zijn paard : de drie ontembaren! Een boeiend, maar bloedig verhaal! J. LAUWERYS, PR.

7947 Bromberg, Paul **83.1**

HANNIE HELMER. *Geïll. dr Frida Holleman. — A'dam, Meulenhoff, 1929, (26 × 16) 224 blz. fl. 1,90*

VM — Hannie Helmer is een van die eenvoudig-mooie, flinke karakters, waardoor het leven schoon en goed wordt. En ik wou, dat heel veel aankomende meisjes haar verhaal lazen, met de eenvoudige oprechtheid waarmee het geschreven werd. Zij hoeven trouwens niet bang te zijn voor verveling, want op 'n paar te lang gerokken beschrijvingen na zullen ze het heele boek wel in één haal doorlezen, zooals ik gedaan heb. En ze zullen er echt-blij om zijn, want dit boek « zaait geloof aan geluk ». E. BOECLAERT, M. S. C.

7948 Courths-Mahler, Hedwig **83**

BRITTA RIEDBERG. — *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, 1930, (20 × 13) 236 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

V — Britta, een vlijtig bietje dol van bloemen, eet het genadebrood bij haar tante, wier twee dochters haar niet of weinig velen kunnen. Maar d'r komt Walter, op wie de oudste Herta een oogje heeft, en dadelijk staat hij in den toover der zedelijk-schoone Britta. Een haar in boter. Tot wanhoop van den jongen, wordt Britta door haar plots verrezen vader meegenomen naar Ceylon. Scheiding der geliefden, met het noodige wee in de minne. 't Slot maakt toch alles weer goed. — Gewone volksroman, weinig oorspronkelijk en niks nieuw. 't Afgezaagde thema van misverstand. Eén beeld is zeer mooi: dat der moeder! Dat werkt zeer opwekkend en deugddoende. A. VAN DEN DRIES, PR.

7949 De Lattin, Amand **83.8**

HET DOLLE LEVEN. *Geïll. dr Frans Claessens en Elza Severin. — Antwerpen, De Vos-Van Kleef, 1930, (22 × 17) 63 blz. 15 fr.*

V — Eenige dolle bespiegelingen soms met pseudo-wijsgeerige, en heel dikwijls met kultuurhistorische neigingen. Wanneer de prozadichter van het « dolle Leven » lyrisch wil worden, doet hij komisch aan. V. b.: zijn lofzang aan de overzetboot Antwerpen-Vlaamsch Hoofd. — Van alinea's die uitmunten door schoolstijl of totale stijlloosheid, alsmede van nutteloos gepraat over flauwiteiten zijn deze opstellen niet vrij. Somtijds verbaast Amand De Lattin wel eens door een origineel beeld. Wanneer hij 't niet te ernstig meent is hij op zijn best, zoo b. v. in zijn realistisch-humoristische bladzijden over « De Standbeelden ». We denken in hem den meester te vinden voor het schrijven van satirische dagbladartikels. Met graagte vermelden we de mooie lino van Elza Severin die 't flink uitgegeven bundeltje illustreert. PAUL HARDY

7950 **Lebbe, Pater** **83.8 : 266**

◆ KRUISWEELDE. Chineesche Vertellingen. *Vert. uit h. Fransch.* — *Leuven, Vl. Drukkerij en Xaveriana, 1930, (21 × 15) 104 blz.* *7,50 fr.*

V* — De zeer-persoonlijke Pater Lebbe, bekend om zijn intens apostolaat onder en voor de Chineezen, ook hier te lande verblijvend. We zouden zijn boek kunnen samenvatten met dit woord uit een der verhalen, dat het geschreven is « voor hen, die ons helpen de apostolaat-centra te openen, waar die arme zieltjes zich kunnen komen warmen » (bl. 93). Rond deze kerngedachte draaien de Chineesche vertellingen in dezen bundel saamgebracht. Moge de geestelijke rijkdom der Kruisweelde als uit een overvloedshoorn neerbuitelen op het groote gele Rijk, dat nu staat in de heftige branding, alleszins. M. VAN HOECK, PR.

7951 **Madjoe** **83**

◆ JONGE JAREN. *Met teekeningen dr Miep De Feijter.* — *'s Hagen, van Goor, 1930, (23 × 16) 207 blz.* *geb. fl. 2,75; fl. 2 (29 fr.)*

V-VIM — 't Boek vertelt, leuk en boeiend, den goeden invloed der vriendschap van 'n paar vriendinnetjes voor mekaar op heel hun levensmidden; en hoe er dan 'n verdere allermooiste combinatie op gevonden wordt leest ge maar liever zelf, dat is gewoon in 'n kort relaas niet te vertellen. Nee maar, 'n heerlijk boek, en al is 't heelemaal niks prekerig, 't zal onze meisjes 'n duw geven en opleiden in godsvrucht, in levenslust en in milde goedheid voor de menschen. En dan, *artistieke jeugdlectuur,* gaaf van inhoud, om-te-stelen van vorm. Al is 't vooraan bedoeld voor meisjes, jongens en ouderen van jaren zullen er ook wat aan hebben. *Moet in onze bibliotheken onmiddellijk opgenomen* opdat wie 't leest dan ook weer seffens schooner leere leven.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7952 **Rutter, Owen** **83.3**

GOUDEN REGEN. *Vert. uit h. Engelsch dr Jean H. P. Jacobs.* — *Tilburg, Nederlandsch Boekhuis (Romans van Avontuur), 1929, (19 × 13) 342 blz.* *fl. 1,50 (15 fr.); geb. fl. 2,25*

V — Laat ginder gouden regen zijn, en hagelsteenen thuis, het is thuis toch het best. Aan deze Maleische spreuk dankt het boek zijn titel. Het is de geschiedenis van den Maleischen prins Jeludin die ten slotte in trotsch vertoon toch begeven moet voor opdringende kolonisatie en Europeesche beschaving. Het is 'n boeiend boek, daar voornamelijk waar het betracht een kijk te geven op 't milde leven van wie zich inspannen voor de zware taak der kolonisatie op Borneo.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

7953 **Teirlinck, Herman** **83.8 : 37**

ZON. Verzamelde Beschrijvingen. — *Antwerpen, De Sikkel (Onze Bibliotheek, nr. 1), 1930, (20 × 14) 46 blz.* *5 fr.*

V — Met dit bundeltje begint er een nieuwe schooluitgave onder leiding van Inspecteur Kuypers, met als bevoegde medewerkers Dr E. Hansen en Dr V. Celen. Drie der mooiste beschrijvingen uit Teirlinck's « Zon » zijn hier gebundeld. De visueele detailkunstenaar, die alles interessant vindt, is hier op zijn best. Deze impressionistische schetsen kunnen van groote illustratieve waarde zijn in ons Middelbaar Opstelonderwijs. Een bladlegger met woordverklaring vergemakkelijkt de studie.

PAUL HARDY

7954 **Van Mieghem, R. C.** **83**

◆ De Vloed. *Met teekeningen dr H. Gellynck. — Leuven, Davidsfonds, Nr 228) 1930, (20 × 14) 141 blz.* *12 fr.*

V — 't Zou een interessante studie waard zijn: de invloed van de Leye op de Vlaamsche kunst. Gezelle's « Jordane » kronkelt doorheen den artistieken arbeid van vele Vlamingen. Deze Leye-cultus vinden we ook weer terug in Van Mieghem's roman. 't Eerste hoofdstuk klinkt als een ode aan « De Vloed », 't is dan ook het mooiste uit gansch het werk. De intrigue : het eeuwige koppige boerentype die zijn dochter aan een brave doch onbemiddelde jongeling niet gunt, een andere kiest die niet deugt en ten slotte toch moet toegeven. Een boerenroman, genre Ward Vermeulen — doch met heel wat minder sterk-tragische romanvisie. Degelijke volkslectuur.

Paul Hardy

7955 **van Vlijmen, Frits** **83**

◆ De Club van 4 en 5. *Met teekeningen dr C. W. Mandersloot. — 's Hage, van Goor, 1930, (23 × 16) 196 blz.* *geb. fl. 2,75; fl. 2 (29 fr.)*

V-VIJ — 'n Stel plezierige rakkers op school, in huis, op vacantie, op verderen levensweg naar hun toekomst. 'n Min of meer boeiende reeks episoden, grappen meestal, uit hun soms rumoerige en dan weer zeer milde leven. Keurig geschreven. Alleen voor jongens bedoeld.

Joz. Van den Eynde

7956 **Wahlen, Frans J.** **83.9 : 92.2**

◆ Augustinus op Zoek naar de Waarheid. *Geïll. met 11 figuren dr J. Franken Pzn. — R'dam, Brusse, 1930, (21×16) 151 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,25*

V — Naast zijn prachtige vertaling van Bertrand's St Augustinus, een « kleine Bertrand » maken, dat was een heerlijk, ook wel een stout gedacht. Welnu, Fr. Wahlen is er in geslaagd : het is kruimig, uitstekend aangepast aan den geest van jongere lezers, levendig zonder flauwheid, leerrijk zonder te vermoeien, en zeer vormend zonder preekerig te zijn, neen 't is doorademd met opwekkenden geest. Uitstekend boek, mooi uitgegeven, voor menigen jongen student misschien lichtgevend voor het gansche leven. *Warm aanbevolen.*

Dr Joris Caeymaex, pr.

7957 **X.** **83**

Dit is de aloude Historie van Reinaard den Vos. Naverteld door Eug. De Seyn. — *Brugge, Excelsior, 3e druk (22 × 16), 70 blz.* *16 fr.*

V — « Wij hebben getracht, zegt de uitgever, dit oude verhaal weerom genietbaar te maken voor ons volk. Aan den lezer te oordeelen in hoeverre wij daarin geslaagd zijn. » Wat is er, och arme! van onzen prachtigen middeleeuwschen Reinaert, « den fellen metten roden baerde », in deze omwerking nog overgebleven? Hij komt er nog kaler af dan Bruin, die in den eikeboom « syn ore hadde ghelaten ende bede sine lier »(wangen) en die op zijn staart naar Koning Nobels hof moet rutselen omdat hij « van tween voeten hadde verloren alle die claeuwen ende dat vel. » — Ik heb me de moeite getroost een vier à vijf honderd verzen van het oorspronkelijk gedicht te vergelijken met dit afkooksel: juist al het schilderachtige en het plastische werd weggevaagd, de fijne psychologische trekjes weggelaten. Blijft enkel dan het geraamte, de naakte vertelling. — Ook heeft de omwerker ongelijk gehad als model Reinaert II te nemen, waarvan het tweede deel toch maar een flauwe herhaling is van de motieven uit het eerste. Als de lezers uit de bladzijde

inleiding de wetenschappelijke uiteenzetting van de Reinaert-kwestie moeten bijeenscharrelen, zullen zij er last mee hebben. Zelfs in dezen wanstaltigen vorm zal onze Reinaert nog leven en schoonheid genoeg bezitten om te behagen aan niet-nauwgezinde lezers en aan het gewoon publiek. Dr A. Boon.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

7958 **Hölscher, To** **83.1**

◆ Toen Moeder ziek was. — *Met teekeningen dr Nans van Leeuwen, 's-Hage, van Goor, 1930, (23 × 16), 287 blz. geb. fl. 2,75; fl. 2 (29 fr.)*

V-VIA-B — Boeiende, frissche, goeddoende kinderlectuur. Wat 'n spontaan denken, handelen, leven bij de kleine helden ! 't Zijn broertjes en zusjes, maar met hun hevig tegenover-elkaar-staande karakters zijn ze als zooveel heel anders klinkende noten, waarvan « Moeder» het warme akkoord is, dat ze samenbrengt. Maar moeder is ziek ! Groote zus, jong en onervaren pakt het boeltje verkeerd aan, en 't wordt al verdriet en oorlog in 't anders zoo gezellige huishouden. Vandaar dat de kinderen voor ons opdagen met volle tentoonstelling van hun gebreken en 't is nog de gedachte aan moeder die er de hoekigste kanten komt van afronden. Liesbeth is ongetwijfeld het meest sympatiek figuurtje uit het troepje. De flinke strijd die ze als « Kruistochter » voert is eenig. Wie zou de « smoezelige koord » met knoopen en de H. Mis in openlucht kunnen vergeten ? Ook opvoedsters zullen zich willens nillens in dat boek verdiepen. Is het om de interessante kinderpsychologie die er in steekt, of om 't ware, en 't jolige van 't kinderleven zelf ? In elk geval verdient de schrijfster aanmoediging. We hebben geen Nederlandsche schrijvers van kinderboeken met uitgesproken katholiek doel te veel, en hier staan we voor iemand die kan schrijven en boeien en *beter maken*. S. G.

7959 **Janssen, J. F. P.** **83**

◆ Rob en Willy. Verhaal voor Jongens naar het Fransch. *Geïll. dr Frans Van Noorden. — Utrecht, St.-Gregoriushuis (Gregoriaantje Nr 10) 1927, (24 × 16) 146 blz. fl. 2 (29 fr.)*

VIA — Een eigenaardig avontuur op Martinique. Twee flinke jongens een blanke en een creool komen door de uitbarsting van een vuurspuwenden berg onder den grond terecht. Door een gelukkig toeval worden ze beiden, alsook hun vriend de professor, een zonderling, gered. Een *katholieke jongensroman van de allerbeste soort*. De belangstelling bij de lectuur gaat in crescendo tot op de laatste bladzijde. Paul Hardy

7960 **Keyenburg, Flip** **83**

◆ Ongekende Adel. Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr Willem Wiegmans. — Utrecht, St. Gregoriushuis (Gregoriaantje Nr 8), 1927, (24 × 16) 216 blz. fl. 2 (29 fr.)*

VIA — Bij de eigenwijze en wereldsche Mevrouw Propper-Paars is de havelooze half-idiote Peter duivelstoejager en Nel Steers kindermeid. Beiden veroveren de volste sympathie door hun onbaatzuchtige offervaardigheid en opoffering. Ze brengen door hun voorbeeld en hun verdraagzaamheid den goeden, christelijken geest in de familie, bekoren door den gedurigen invloed dien zij uitoefenen op mevrouw en de kinderen. Hun afkomst echter is geheimzinnig. Eindelijk komt de dag waarop Peter zich ontpopt als graaf en geneesheer, Nel Steers als

zijn zuster, ook met een doctorstitel erbij. Hun beider leven was een roman. Uit drang naar geestelijke vervolmaking hadden ze het prachtig kasteel in Duitschland verlaten om als arme stervelingen in vernedering en miskenning te leven. *Dit boek bezit alle kwaliteiten van een goeden roman.* Dit boek zal voor jongens van 14-15 jaar meer goed doen dan twintig godsdienstlessen. Hier wordt het zaligend voorbeeld midden in het leven-van-alle-dagen geplaatst. PAUL HARDY

7961 ◆ **Keyenburg, Flip** **83**

OP HET KRUISPUNT. Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr Willem Wiegmans. — Utrecht, St.-Gregoriushuis, (Gregoriaantje Nr 2) 1926, (24 × 16) 168 blz. fl. 2 (29 fr.)*

VIA — Twee jongens verlaten samen de school. De eene wil kunstschilder worden, en gaat flink en beslist den weg op dien hij gekozen heeft. Hij werkt goed op de akademie en leeft voor zijn kunst. De andere zou officier willen worden, maar zijn ouders kunnen die studiën niet bekostigen. Hij wordt eerst bakkersgast, daarna smid, maar zonder succes. Hij wordt opgemerkt door een oud-generaal terwijl hij soldaatje speelt, mag studeeren, ongelukkiglijk in een niet-katholieke school. Daar komt hij stilaan onder den invloed van een gevaarlijken kameraad, en 't is zijn vroegere vriend, de kunstenaar, die hem er van af helpt en hem terug op den goeden weg zet. — *Een jongensboek van de allerbeste soort, heel prettig verteld, zeer opvoedend, uitgesproken katholiek.* Om al die goede hoedanigheden zal het even welkom zijn bij de bibliothekarissen als bij de jonge lezers. F. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS

7962 ◆ **De Ronde, Theo Dr.** **79 : 809 : 82**

HET TOONEELLEVEN IN VLAANDEREN DOOR DE EEUWEN HEEN. *Met bandversiering van Fr. Nackaerts. Geïll. met 17 platen en portretten. — Leuven, Davidsfonds, 1930, (20 × 16) 229 blz.* *22 fr.*

IV — Synthetische studie zooals er in Vlaanderen maar zelden wordt geschreven. Prof. De Ronde assimileerde zich de te verhandelen stof zoo volledig dat hem het schiften, kiezen, afwegen en verwoorden een kinderspel werd. Van speelsche oppervlakkigheid kan allerminst sprake zijn. Het epitheton « vulgarisatie » komt hier zelfs niet bij te pas, wel het woordje « wetenschap ». Tot de meest omstreden vraagpunten uit de hypothetische voorgeschiedenis van het geestelijk tooneel, en de zeer ingewikkelde vroeg-Middeleeuwsche tooneelperioden worden kordaat aangepakt en zoo niet op oorspronkelijke dan toch op persoonlijke wijze opgelost. — Graag hadden we iets vernomen over de Latijnsche elegie-comedie en ons verhalend Middeleeuwsch tooneel. — Verder, alles wijst er op hoe grondig prof. De Ronde het Rederijkerstooneel moet hebben doorgewerkt; en van de jongste navorschingen en ontdekkingen, ondernomen op het nog gedeeltelijk braakliggende tooneelgebied over de 16e, 17e en 18e eeuwen, is de professor eveneens knap op de hoogte. — Kortom, wie professor's criterium aanvaardt, en daar hij blijk gaf van scherp en gezond kunstinzicht, doen we dat allen — behoudens het grondbeginsel: de tijdsomstandigheden regelen den opbloei of de inzinking der kunst. Waar is dit voor zekere kunsttakken en ook wel voor de letterkunde wanneer ze, zooals in de Rederijkersperiode, door de gemeenschap wordt beoefend. Het lijdt echter geen twijfel dat krachtige persoonlijkheden den tijd beheerschen en blijvende kunst scheppen hoe ongunstig ook de tijdsomstandigheden

zijn — geeft toe dat hier naar inhoud en vorm de volmaaktheid werd benaderd. — Prof. De Ronde sloot z'n studie met het jaar 1914 en leverde andermaal het bewijs van zijn scherp doorzicht en zijn zelfbeheersching. Van links en rechts wordt hij nu gepraamd ook de jongste tijden te behandelen. Dat hij daartoe de aangewezen persoon is, staat buiten kijf; dat hij weerstand zal bieden aan de verleiding, is al even zeker. Prof. De Ronde begrijpt dat de geschiedenis van een kunststrooming die haar bedding nog zoekt, niet kan geschreven worden. Overigens, als het oogenblik daartoe zal gekomen zijn, dan gaat hij zijn criterium lichtjes dienen te wijzigen naar de eischen van de stellig zegevierende formule: theaterkunst is vooralles aanschouwingskunst.

Dr C. Godelaine.

7963 **Van Ginneken Jac., S. J.** **24 : 809 : 4393**

◆ De Navolging van Christus of Het Dagboek van Geert Groote in den oorspronkelijken Nederlandsche Tekst hersteld en met de oudste Latijnsche Vertaling vergeleken door Jac. Van Ginneken S. J. *Geïll. — Brussel, Standaard; 's Bosch, Malmberg, 1930, (31 × 24) 437 blz. 300 fr.*

V* — Zie de recensie hiervan als « Het Boek der Maand » onder volgnummer 7884.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

7964 **Augustijn, Een Pater [P. Alipius van den Borre]** **92.2 : 271**

◆ Geschiedenis van den H. V. Augustinus, Ordestichter, Bisschop van Hippo en doorluchtige Kerkleeraar. *Geïll. — Antwerpen, L. Opdebeek, 1930, (24 × 16) 352 blz. 25 fr. bij inteekening slechts 20 fr.*

IV Een levensgeschiedenis waarin het grootste deel gewijd wordt aan de bedrijvigheid van Augustinus als ordestichter, bisschop en kerkleeraar. Veel nieuws brengt deze biographie ons niet. Maar ze geeft, in correcten stijl, een volledigen kijk over 't gansche levensverloop van den grooten Afrikaanschen bisschop. — Het vierde deel handelt over « de nagedachtenis van den H. Augustinus » en is misschien wel het meest origeneele. In twee aanhangsels geeft schrijver: een lijst van de heiligen en gelukzaligen der Augustijnerorde, alsmede een beknopt geschiedkundig overzicht der oude Belgische Augustijner-Provincie. Schrijver had, ons dunkens, beter gedaan in een 3de aanhangsel een woord te zeggen over de uitbreiding der Monniken of Eremijten van St Augustinus. Nu heeft hij die inlichtingen in het levensverhaal zelf ingelascht, en dat brengt stoornis in de chronologische orde. Een lijvig boekdeel den genialen Kerkleeraar absoluut niet onwaardig.

Dr K. Elebaers, pr.

7965 **Spoorenberg, Augustijn** **92.2 : 269**

◆ Augustinus. — *'s Bosch, Geert-Groote'Genootschap, (G. G. G., Nr. 96) 1925, (19 × 13) 32 blz. fl. 0,25*

IV — De beknopte doch degelijke levensschets van Hem, die uit een jeugd van alles-behalve-dat zich heeft opgewerkt tot een machtig verdedigen der Kerk, een heiligen Bisschop en Kerkvader. — Om het ingewikkeld leven van dezen man, zoo duidelijk en eenvoudig, in enkele bladzijden samen te vatten, moet men hém en zijn werk bestudeerd hebben, en dit bewijs van veel arbeid heeft Spoorenberg dan ook in deze 30 blz. schitterend geleverd.

Joz. De Voght, pr.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Verhalen en Novellen

ANT. ABELS. — Passiebloemen 2 dln. sam. 29,—
S. ABRAMSZ. — Veertien Dagen op een IJsschots fr. 36,25
H. ANTONSEN. — Zijn Plicht gedaan 19,—
GR. ASHTON. — Ras 37,—
BEACONSFIELD. — Kapitaal en Arbeid fr. 12,50
TH. BOGAERTS. — Brusselsche Krabbels 20,—
» De schalmeiende Dood 12,—
DR. W. BROECKAERT. — Doktershumor 10,—
R. BUCHANAN. — Een Winternacht 12,—
CHAMPOL. — Roeping 10,—
G. K. CHESTERTON. — Wie is Donderdag? 4,50
E. CLAES. — De Fanfare de « St.-Jans-Vrienden » 8,75
ST. CLAES-VETTER. — Vroeg Schemer 7,25
V. CLEERDIN. — Idealisten 26,—
F. CORDENS. — De slapende Boeddha 39,—
W. DAM. — Bernard de Vondeling 12,50
R. DE CLERCQ. — Rootland, 2 dln. samen 15,—
C. DE JONG. — Bij de Waskaarsen 29,—
F. DELLY. — Twee Zielen 32,—
M. D'IVOI. — Naar het land der Druzen 20,—
» De Meester van de Blauwe Vlag 20,—
» Miss Mousqueterr 20,—
R. DORGELÈS. — Houten Kruisjes 35,—
N. DOUMEN. — 'n Geheimzinnig Levensraadsel 19,—
O. FEUILLET. — Geknechte Adel 12,—
FR. FINN. — Tom's Weddenschap 2,50
D. GERARD. — Dorpskoningin 12,50
M. GERARD. — Koning van Scud 12,50
M. GIJSEN. — Uit het Hart van Brabant geb. 29,50
E. GROS. — Onderwijzer van Hartenhausen 10,—
B. HARRADEN. — De Vogelaar 12,—
L. HEIBOS. — De Rosse 3,75
R. JAENEN. — Vertellingen 7,50
J. JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,—
M. KOOPMANS. — Deugniet 29,—
» De Katoenkoning 26,—
» Om Heuvelen vol Kunst 26,—
H. KRAFT. — De Majooraatsheer 36,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 15,
» De Put 10,—
MAYNE-REID. — Jacht op het witte Paard 17,50
MELATI VAN JAVA. — Haar Held 16,—
» Toch Een 17,50
» Zwervertje 22,—
NEWMAN. — Afgedwaald en bekeerd 10,—
EL. PORTER. — Polly-Anna 32,75
» Polly-Anna's Juweelen 32,75
» Polly-Anna's Lenteleven 32,75
» Polly-Anna's Oranjebloesems 32,75
O. RUTTER. — Gouden regen 15,—
SCHEEPENS. — Strijd om een fortuin 10,—
J. SCHEEPENS. — Tosca 6,—
J. SCHEIRS. — Boetseerder der Smart 15,—
» Loutering 16,—
A. SIENBENSTERN. — De Gevangene der Apachen 13,—
A. SNIEDERS. — Arme Julia 5,70
» Het Jan Klaassenspel 8,75
» Naar Cayenne 7,25
» De Voetbranders 5,75
J. SPILLMANN. — Zwarte Raadsheer 7,50
ST. STREUVELS. — De Aanslag geb. 15,—
» Genoveva van Brabant 7,50
» Kerstvertelsel 15,—
» Mijn Rijwiel geb. 15,—
» De Werkman geb. 15,—
H. TENWOUDE. — Bultenaar 4,50
A. THIRY. — President van het Vliegende Wiel 9,—
C. VAN DEN OEVER. — Collega en ik 24,—
F. VAN DEN HEUVEL. — Eén onder Weinigen 8,—
J. R. VAN DER LANS. — Als Hartstocht drijft 30,—
J. R. VAN DER LANS. — Lood in 't Hart, 2 dln. 8,—
MEVR. VAN DER LANS. — Meersener Bende 7,50
J. VAN MERLE. — Jadwiga Radsiwill 8,—
MAX VAN RAVESTEIN. — Stofgoud 29,—
EDW. VERMEULEN. — Caïn's Zonde 12,—
» Het betooverd Hof 18,—
» Boerenleven 18,—
» Dieperik 12,50
» Trimards 12,—
» De Vracht 18,—
» Het verstervend Ras 18,—
» De Zotte van 't Abeelenhof 18,—
» De zwarte Pokken 18,—
J. VERNE. — Met «De Zeemeeuw» naar 't zonnige Zuiden 15,—
J. A. VESTERS. — Bestedeling, 2 dln. elk 8,—
G. VIRRES. — De gloeiende Heide 12,—
E. VON ADLERSFELD BALLESTREM. — Trix 20,—
E. VON HANDEL-MAZZETTI. — Rita's Brieven. 3 dln. geb. samen 33,—
E. WALLACE. — Negen Mannen 10,—
F. WHITE. — Verbroken Graf 10,—
A. WIBBELT. — De Pastoor van Driebeek 31,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN. — Kiezen of deelen 27,50
J. ZWETSLOOT. — In Dagen van Vervolging 10,—
» Lot uit de Loterij 10,—
X. — Als het Wintert 15,—
» Een Geheim 4,50
» Geheim van den Smokkelaar 10,—
» Huwelijk te Middernacht, 3 dln. elk 4,50

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. - Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
A. N — Greccio 6,—
FR. ARRAS. — De moderne Schoenmakerij 60,—
ST. AUGUSTINUS. — Over de christelijke Leering 4,50
J. BARNHOORN. — Zielszieken geb. fr. 112,00; ing. fr. 102,58
L. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren 13,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
H. BELLOC. — Overschot en Aanvoer 29.00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus-Koning 12,00
G. BERNOVILLE. — St Theresia v. h. K. Jesus 36,25
L. BERTRAND. — Sint Augustinus. Historische Roman van zijn Leven 61,25
L. BITTERMIEUX. — Wit en Zwart 8.00
H. BLANKEN. — Roomsche Liturgie voor School en Huis, met Vragen 10.00
F. BLESSING. — Planten en Wieden 8,50
H. BLINK. — Stanley's Reizen in Afrika 20,00
M. BÖTHLINGK. — Astrid 15,—
P. L. BOLIER. — Handleiding voor het Scheepsmeten 13,25
N BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
W. BROM-STRUICK. W. — Reidansen, 2 dln. elk 27,50
L. BURGER : Als de Ooievaar komt 35,00
J. CAEYMAEX. — Gloed 13,50
P. CAJETANUS M. VAN BERGAMO. — Het Lijden van Christus ing. fr. 37,00; geb. fr. 50,00
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
» Verkeeren 3,—
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
DR FR. DAELS. — Voor onze Jongens 3,50
M. DAISOMONT. — De Strijd van Hendrik VIII om Anna Boleyn 20,—
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
FR. DARCIS. — Vlaanderens Eeuwkalender 12,50
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
BAS. DE CRAENE. — De Moeder der vernieuwde Menschheid 100,00
CAM. DE HOVRE. — Goudkorrels uit Transvaal 15,—
N. DE CLEENE. — Onder de gulden Ster 18,—
DR J. DE JONG. — Handboek der Kerkgeschiedenis 95,00
R. DELPORT. — Daar waren 3 Tamboers 15,—
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
» Mgr. Bermijn 12,—
TH. DERONDE. — Tooneelleven in Vlaanderen 22,—
J. DE VOGHT. — Willewanten 9,00
DIFEREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 5 dln. elk 20,00
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen : II en III elk 20,00
A. EGGER. — St. Augustinus in Handel en Wandel 20.—
W. EIKENDAL. — Constructie, Werking, Onderhoud, Reparatie van den Automobiel :
1. De Motor 101,50
2 Carburatie, Ontsteking, Chassis 101,50
P. ELEUTHEER. — Genietingen der goddelijke Liefde 20,—
R. ERDÖS. — De Soldenier van Assisi 15,—
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
MOEDER CLARA FEY. — Korte Overwegingen voor alle Dagen des Jaars, 3 dln. elk geb. fr. 38,50; ing. fr. 31,00
H. FISCHER. — Het Missiewerk naar voren! 5,00
ING. F. N. — Transmissies 6,00
F. FOERSTER. — Christus 35,—
» Opvoeding en Zelfopvoeding 35,—
P. GEERVLIET. — De Antenne 6,00
» Iedereen Radio-Reparateur 6,00
» Moderne Radio Bouwschemas 11,00
C GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12,00
» Zantekoorn 15,—
G. GEZELLE. — Bloemlezing 16,00
» Elisabeth van Ungarn, 2 dln. samen 14,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
JOS. GIELEN. — Uit Heden en verleden, 2 dln. elk 32,50
M. GIJSEN. — Odusseus achterna 20,00
J. A. GLYNN. — Leven van Matt Talbot 16,—
P. GOETSCHALCKX. — Geschiedenis van de Kanunniken van O. L. Vr. Kapittel te Antwerpen (1585-1700) 25.00
J. HAMMENECKER. — Felicitas 6,00
» Sinte Cecilia 9.00
» Zoo zuiver als een Ooge 3,00
H. HARLAAR. — Iets voor den Stoker 7.25
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50

Nieuwe prijs : Reeks « Weten en Kunnen » per nr. : 8,50 fr.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

NIEUW :

ONZICHTBARE WEGEN

van M. E. DELLE GRAZIE

ROMAN

naar het Duitsch vertaald door A. VANDER HALLEN

Prijs: 25 frank

Van actueel Belang :

DE STRIJD VAN HENDRIK VIII OM ANNA BOLEYN

door E. H. M. DAISOMONT

Prijs : **20 frank**

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken

van 7 verschillende breedten 4 fr. de 100

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

Elke Boekerij die op de hoogte wil zijn, moet de VOLLEDIGE WERKEN bezitten van

GUIDO GEZELLE

in de prachtige JUBILEUM-UITGAVE
in 18 deelen van ± 260 bladzijden elk

TE BEKOMEN BIJ

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

tegen den spotprijs van **25 frank per deel**

Slechts te betalen om de maand, bij 't verschijnen van een deel, mits inschrijving op heel de uitgave.

Inschrijvingen spoedig in te zenden a. u. b.

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

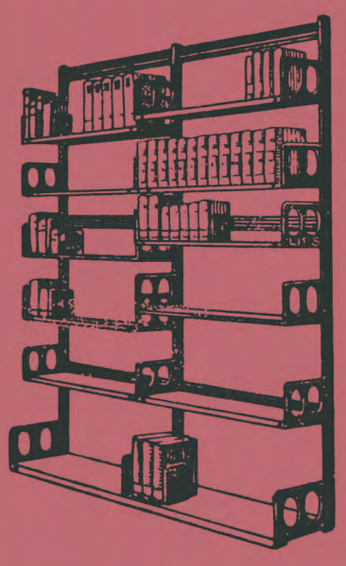

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen :

K. R. GALLAS en C. R. C. HERCKENRATH

FRANSCH WOORDENBOEK

Tweede deel

Nederlandsch — Fransch

Prijs geb. . . . gld. 3,75

UITGAVE VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak: haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO **Prijs: 2,50 fr.**
Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opzienster bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE
& BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1928: 55 frank.
BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:
MOONEELGIDS
Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz'
— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

H. HOUBEN. — De Roep der Pool 61,25
EM. HULLEBROECK. — De Notenleer door het Lied 10,00
J. F. — Een zwarte Apostel 5,—
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
Dr J. KEULERS. — Waar Jezus leefde 52,25
G. LAMERS. — Uit het volle Leven. Schetsen van groote Mannen en Vrouwen 21,75
P. LEBBE. — Kruisweelde 7,50
MGR. LELONG. — Catechismus van het religieuse Leven geb. fr. 20,00; ing. fr. 13,50
W. LONG. — Hoe de Dieren spreken 27,50
» Leven en Sterven der Dieren in de Wildernis 27,50
E. LUDWIG. — Juli '14. Het Drama van het Voorspel 33,30
» Kunst en Levenslot 65,25
HUIB. LUNS. — Tien Wandelingen in Gent, Brugge en Antwerpen 42,25
» — Tien Wandelingen in Florentië 42,25
J. LUYCKX. — Zes goede Ontvangschakelingen 12,50
V. MAGNI. — Leven van H. Franciscus 25,00
MALCORPS en DE PILLECYN. — Pater C. De Deken
MGR. MESCHLER. — De H. Pinkstergave 43,58
LUC. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker 32,50
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
B. K. MOLKENBOER. — Verzen 15,00
J. MULS. — Melancholia. Herinneringen aan Vl. Schrijvers en Kunstenaars 18,—
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
A. NOLF. — Wereldkoning 8,00
» Wereldkoningin 10,00
H. OBBERBAUCH. — Zoo wordt ge volmaakt 7,00
TH. OHLMEIER. — Zoo komt ge vooruit 3.00
DR. FR. OLBRECHTS. — Kunst van vroeger en van verre 22,00
L. OPDEBEEK. — Op Reis in Vlaanderen 15.00
G. PAPINI. — St. Augustinus. De Geschiedenis eener ziel 75,00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
M. PHILIPPI. — Parochiale vrouwelijke Hulp 15,00
DOM REN. PODEVYN. — De H. Gudula en hare Familie 15,—
DR. FL. PRIMS. — Geschiedenis van Antwerpen, 4 dln. 20, 25, 30, 25,—
» — Het Stadhuis van Antwerpen 18,—
SAPIENS. — Het Land van het Westen 36,25
H. J. SCHIM VAN DER LOEFF. — Zielszieken en hun verpleging geb. 112,00; ing. 102,50
L. SENDEN. — Uit het Huishouden der Mieren 2 dln. elk 15,00
JOZ. SIMONS. — In Italië 14,—
H. SLATER. — Dokter en Publiek, 2 dln. elk 35,—
CONST. TEICHMAAN. — Gesprekken met den Bruidegom geb. 15,—
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
P. AL. VAN DEN BORRE. — Gesch. van den H. Augustinus 20,—
J. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metselaar. geb. 71,00
J. F. en J. B. VAN DER STRAELEN. — De Kronijk van Antwerpen (1770-1819) 25,00
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
J. VAN LIMBERGEN.—Van wondere Dingen 7,50
M. VAN POLL. — De Dreiging van het Bolsjevisme 32,25
C. VERHAGEN. — Theoretische Cursus voor Horlogemakers 65,50
B. VERHOEVEN. — Guido Gezelle, vader van het nieuwe Vlaanderen 27,50
KAN. VERPOORTEN. — Jezus van Nazareth. Zijn Leven en zijn Leer 15,00
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
FR. VERMUYTEN. — De Eenvoudigen onderwezen 10.—
V. VON HEIDENSTAM. — Pelgrimstocht van de H. Birgitta 15,—
VON KEPPLER. — Meer Vreugde geb. 21,50
S. VON OER. — Langs den Levensweg geb. 17.—
» — Rozeblaadjes geb. 17.—
FR. WAHLEN. — Augustinus op Zoek naar de Waarheid
AL. WALGRAVE. — Leven van Guido Gezelle : 2 dln. elk 36,25
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
JOS WOUTERS. — Radio-Activiteit en Radio-Elementen. 1,50
X. — De K. A. J. naar Rome 35,—
X. — Eerb. Moeder Maria van de Menschwording 5,50
X. — Het Eerstnoodige geb. 8,50
» Letterkundige Almanak voor 1930 35,—
» De Pelgrim : Lente 25,—
» Standaard-Catalogus 25,00
» Wat iedereen weten moet van Aflaten enz. 2.50

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II. Poëzie.** fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
Zr M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 4.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
A. HULSMANS. — **Droomleventje.** fr. 22.50
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel : 3e en 4e deel. elk fr. 5.— ; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
November 1930

IX

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** fr. 4.50; geb. fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. B ELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** geb. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖCKLING : De Ridder van Eikenhorst fr. 29,—
To HÖLSCHER : Onschuldig verdacht 17,—
To HÖLSCHER : Toen Moeder ziek was 29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de Jongen van den Woonwagen 29,—
MADJOE : Jonge Jaren 29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede 29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5 29,—

Aanbevolen « Ons Thuis-Serie » voor Kinderen

door Dietz en Leopold

Als het maar moet!
Arme Hans
De Buitenpartij
Dappere Wim
Duim en Duimpje
De Durfjas
Een gezellige Droom
Heb je 't al gehoord?
In de Duinen
Jokko 't Aapje
Kampeeren
Kees zijn Avontuur
Kleutertje en Klautertje
Het Land van je weet wel
Leuke Jongens
Moeders Verjaardag
De Muizenfamilie
Op 't Vliegveld
Plaaggeest
Rob
De Roode Papaver
't Is heusch gebeurd
Tom en Mekkie
De Tooverzee
Twee Bengels
De witte Muizen

Prijs : elk deeltje gebonden 13 fr.

Kinder- en Jeugdlectuur

L. W. ALDERS. : De Jacht om het Fabrieksgeheim fr. 25,—
E. BOELAERT : Onder het Kruis van Tugude 11,—
P. DE MEYER : Zijn eerste Roeping 10,—
L. DOBBELEERS : Grondgeel 1,00
ELKA : Onder de Zeeroovers geb. 45,—
L. HEIBOS : De Rosse 3,75
E. C. HOUBOLT : Eccart geb. 13,50
F. KEYENBURG : Jeugd van Kris Kras geb. 32,—
LOD. LAVKI : Land der electrische Zon 10,—
R. L. LUBBERTS : Piet Stoep geb. 13,50
MELATI VAN JAVA : Johan's Avontuur geb. 13,50
H. OOST : Geroepen geb. 13,50
TRUIDA KOK : Eccolien geb. 13,50
» Freekje Meerkerk geb. 13,50
» Rudi geb. 13,50
» De Tweelingen geb. 13,50
L. LAGASSE : Kukeleku 6,—
W. PITTOORS : In Engeland 1,—
L. RAAYMAKERS : Dieren en Planten, 3 dln. elk 12,25
V. REMTBAAN : Gikke op Kostschool 6,—
» Pleegzusters 5,—
A. RENGERSEN : Op de Zuiderzee geb. 13,50
» Schippers Lief en Leed geb. 13,50
HENDR. M. SMITS : De tweede Moeder 23,—
» Van Moed en Trouw 11,—
HIL. THANS : Hari en Riet 10,00
J. TREFFERS : Jan Sterkenburg geb. 13,50
» Kameraden geb. 13,50
L ULEHAKE : Van 3 Jannen geb. 13,50
M. V. D. BEAVERKREEK : De blanke Medicijnman 18,—
W. V. D. BERG : De Oudste der Glanmores 23,—
JAC. VAN DER KLEI : Liefde en Leed van de Van Doorns geb. 13,50
FR. VAN VLIJMEN : Weer vereenigd geb. 32,—
X. : Onze Jongens- en Meisjesboeken, 12 deeltjes samen 12,50
X : Verhaal der schepping aan de Kinderen verteld 4,50

« Onze Donderdag-Serie »

De Dondermachien 1,25
Koning of Boer 1,—
Het Kruis op Kemmelberg 1,25
Het schoonste Kind 1,25
Tielebuis gaat op en af 1,25
De wonderbare Slaaf 1,25
De Zwaan in de Duinen 1,25

Wekelijks verschijnt een nummer.

Abonnementsprijs per jaar : 55 fr. ; per 1/2 jaar 30 fr.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Verhalen en Novellen

ANT. ABELS. — Passiebloemen 2 dln. sam. 29,—
S. ABRAMSZ. — Veertien Dagen op een IJsschots fr. 36,25
H. ANTONSEN. — Zijn Plicht gedaan 19,—
GR. ASHTON. — Ras 37,—
BEACONSFIELD. — Kapitaal en Arbeid fr. 12,50
TH. BOGAERTS. — Brusselsche Krabbels 20,—
» De schalmeiende Dood 12,—
DR. W. BROECKAERT. — Doktershumor 10,—
R. BUCHANAN. — Een Winternacht 12,—
FR. BURNETT. — Kleine Prinses geb. 21,75
CHAMPOL. — Roeping 10,—
G. K. CHESTERTON. — Wie is Donderdag? 4,50
E. CLAES. — De Fanfare de « St.-Jans-Vrienden » 8,75
ST. CLAES-VETTER. — Vroeg Schemer 7,25
V. CLEERDIN. — Idealisten 26,—
A. CUPPENS. — Vertellingen uit Limburg 9,—
W. DAM. — Bernard de Vondeling 12,50
R. DE CLERCQ. — Rootland, 2 dln. samen 15,—
C. DE JONG. — Bij de Waskaarsen 29,—
A. DE VLETTER. — Moeders Kinderen 42,—
F. DELLY. — Twee Zielen 32,—
M.D'IVOI. — Naar het land der Druzen 20,—
» De Meester van de Blauwe Vlag 20,—
» Miss Mousqueterr 20,—
R. DORGELÈS. — Houten Kruisjes 35,—
N. DOUMEN. — 'n Geheimzinnig Levensraadsel 19,—
O. FEUILLET. — Geknechte Adel 12,—
FR. FINN. — Tom's Weddenschap 2,50
D. GERARD. — Dorpskoningin 12,50
M. GERARD. — Koning van Scud 12,50
M. GIJSEN. — Uit het Hart van Brabant geb. 29,50
E. GROS. — Onderwijzer van Hartenhausen 10,—
B. HARRADEN. — De Vogelaar 12,—
L. HEIBOS. — De Republiek Wampendale 4,—
L. HEIBOS. — De Rosse 3,75
H. HOUBEN. — De Roep der Pool 61,25
R. JAENEN. — Vertellingen 7,50
J. JOOS. — Van Menschen en Dingen 12,—
M. KOENEN. — De andere 25,—
» De Moeder 27,50
» De Redder geb. 10,75
» Van Wenschen en Wonderen 17,50
» De wilde Jager 35,—
M. KOOPMANS. — Deugniet 29,—
» De Katoenkoning 26,—
» Om Heuvelen vol Kunst 26,—
H. KRAFT. — De Majooraatsheer 36,—
L. LADENS. — De groote Oorlog 15,—
» De Put 10,—
H. MALOT. — Romain Kalbris geb. 17,50
E. MARC. — In de Poolstreken verdwaald 30,—
MAYNE-REID. — Jacht op het witte Paard 17,50
MELATI VAN JAVA. — Haar Held 16,—
» Toch Een 17,50
» Zwervertje 22,—
NEWMAN. — Afgedwaald en bekeerd 10,—
EL PORTER. — Polly-Anna 32,75
» Polly-Anna's Juweelen 32,75
» Polly-Anna's Lenteleven 32,75
» Polly-Anna's Oranjebloesems 32,75
A. ROUTHIER. — De Messias 10,—
RUSSEL. — Boete 56,50
O. RUTTER. — Gouden regen 15,—
SCHEEPENS. — Strijd om een fortuin 10,—
J. SCHEEPENS. — Tosca 6,—
J. SCHEIRS. — Boetseerder der Smart 15,—
» Een Kindje en 2 velos 10,—
» Uit het simpel leven 2 dln 17,50
A. SIENBENSTERN. — De Gevangene der Apachen 13,—
A. SNIEDERS. — Arme Julia 5,70
» Het Jan Klaassenspel 8,75
» Naar Cayenne 7,25
» De Voetbranders 5,75
J. SPILLMANN. — Zwarte Raadsheer 7,50
ST. STREUVELS. — De Aanslag geb. 15,—
» Genoveva van Brabant 7,50
» Kerstvertelsel 15,—
» Mijn Rijwiel geb. 15,—
» De Werkman geb. 15,—
L. SWERTS. — De schoone Moed 5,—
H. TENWOUDE. — Bultenaar 4,50
A. THIRY. — President van het Vliegende Wiel 9,—
FR. TRELLER. — Kind der Prairiën 15,—
C. VAN DEN OEVER. — Collega en ik 24,—
F. VAN DEN HEUVEL. — Eén onder Weinigen 8,—
J. R. VAN DER LANS. — Als Hartstocht drijft 30,—
J. R. VAN DER LANS. — Lood in 't Hart, 2 dln. 8,—
J. R. VAN DER LANS. — Tenochtitlan, dln samen 27,50
MEVR. VAN DER LANS. — Meersener Bende 7,50
J. VAN MERLE. — Jadwiga Radsiwill 8,—
MAX VAN RAVESTEIN. — Stofgoud 29,—
EDW. VERMEULEN. — Caïn's Zonde 12,—
» Het betoverd Hof 18,—
» Dieperik 12,50
» Trimards 12,—
» De Vracht 18,—
» Het verstervend Ras 18,—
» De Zotte van 't Abeelenhof 18,—
» De zwarte Pokken 18,—
J. VERNE. — Met «De Zeemeeuw» naar 't zonnige Zuiden 15,—
J. A. VESTERS. — Bestedeling, 2 dln. elk 8,—
G. VIRRES. — De gloeiende Heide 12,—
E. VON ADLERSFELD-BALLESTREM. — Trix 20,—
E. VON HANDEL-MAZZETTI. — Rita's Brieven' 3 dln. geb. samen 33,—
E. WALLACE. — Negen Mannen 10,—
F. WHITE. — Verbroken Graf 10,—
A. WIBBELT. — De Pastoor van Driebeek 31,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN. — Kiezen of deelen 27,50
J. ZWETSLOOT. — In Dagen van Vervolging 10,—
» Lot uit de Loterij 10,—
X. — Als het Wintert 15,—
» Een Geheim 4,50
» Geheim van den Smokkelaar 10,—
» Huwelijk te Middernacht, 3 dln. elk 4,50

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. AHLBRINCK. — Vijf Maanden in het Oerwoud fr. 27,55
P. ANDREAS. — Pater Victor 7,50
A. N — Greccio 6,—
FR. ARRAS. — De moderne Schoenmakerij 60,—
ST. AUGUSTINUS. — Over de christelijke Leering 4,50
J. BARNHOORN. — Zielszieken geb. fr. 112,00; ing. fr. 102,58
L. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren 13,00
BEATRYS. — Zeven Manieren van Minne 11,00
H. BELLOC. — Overschot en Aanvoer 29.00
M. E. BELPAIRE. — Charles Dickens 15,00
A. BENOOT. — Christus-Koning 12,00
G. BERNOVILLE. — St Theresia v. h. K. Jesus 36,25
L. BERTRAND. — Sint Augustinus. Historische Roman van zijn Leven 61,25
L. BITTERMIEUX. — Wit en Zwart 8.00
H. BLANKEN. — Roomsche Liturgie voor School en Huis, met Vragen 10.00
F. BLESSING — Planten en Wieden 8,50
H. BLINK. — Stanley's Reizen in Afrika 20,00
M. BÖTHLINGK. — Astrid 15,—
P. L. BOLIER. — Handleiding voor het Scheepsmeten 13,25
N BOYTON. — De Zwartrok van de Missisipi 8,00
G. BROENS. — Het Monteeren van Telefoon-Installaties 71,—
W. BROM-STRUICK. W. — Reidansen, 2 dln. elk 27,50
L. BURGER : Als de Ooievaar komt 35,00
J. CAEYMAEX. — Gloed 13,50
P. CAJETANUS M. VAN BERGAMO. — Het Lijden van Christus ing. fr. 37,00; geb. fr. 50,00
L. CALLEWAERT. — Aristocratie 12,00
» Verkeeren 3,—
J. CAUBERGHE : Ned. en Vl. Spreekwoorden met hun Beteekenis 18,00
V. CLEERDIN. — Omtrekken en Figuren 20,00
P. CONSTANTINUS. — Christus en Israël 56,60
DR FR DAELS. — Voor onze Jongens 3,50
M. DAISOMONT. — De Strijd van Hendrik VIII om Anna Boleyn 20,—
P. DAMASUS. — Vrouw en Moeder 100,00
FR. DARCIS. — Vlaanderens Eeuwkalender 12,50
A. DECOENE. — De Godsgedachte 24,00
BAS. DE CRAENE. — De Moeder der vernieuwde Menschheid 100,00
CAM. DE HOVRE. — Goudkorrels uit Transvaal 15,—
N. DE CLEENE. — Onder de gulden Ster 18,—
R. DELPORT. — Daar waren 3 Tamboers 15,—
F. DE PILLECYN. — Hugo Verriest 18,00
» Mgr. Bermijn 12,—
TH. DERONDE. — Tooneelleven in Vlaanderen 22,—
J. DE VOGHT. — Willewanten 9,00
DIFEREE'S. — Practisch viertalig Woordenboek 85,50
A. DIJKER. — De Praktijk der Hoogspannings-techniek 56.50
L. DOSFEL. — Verzameld Werk, 5 dln. elk 20,00
J. EECKHOUT. — Litteraire Profielen : II en III elk 20,00
A. EGGER. — St. Augustinus in Handel en Wandel 20,—
W. EIKENDAL. — Constructie, Werking, Onderhoud, Reparatie van den Automobiel :
1. De Motor 101,50
2 Carburatie, Ontsteking, Chassis 101,50
P. ELEUTHEER — Genietingen der goddelijke Liefde 20,—
R. ERDÖS. — De Soldenier van Assisi 15,—
H. FASZBINDER. — In vollen Bloei 20,00
MOEDER CLARA FEY. — Korte Overwegingen voor alle Dagen des Jaars, 3 dln. elk geb. fr. 38,50; ing. fr. 31,00
H FISCHER. — Het Missiewerk naar voren! 5,00
ING. F. N. — Transmissies 6,00
O. FOELKEL. — Een practische Automobilist 27,50
F. FOERSTER. — Christus 35,—
» Opvoeding en Zelfopvoeding 35,
Ir A. FUCKS — Centrale Verwarming geb. 82,—
P. GEERVLIET. — De Antenne 6.00
» Iedereen Radio-Reparateur 6,00
» Moderne Radio-Bouwschemas 11,00
C GEZELLE. — De Dood van Yper 32,50
» Voor onze misprezen Moedertaal 12.00
» Zantekoorn 15,—
G. GEZELLE. — Bloemlezing 16,00
» Elisabeth van Ungarn, 2 dln. samen 14,00
» Kerkhofblommen 36,00
» Kleingedichtjes, 2 dln. elk 5,00
JOS. GIELEN. — Uit Heden en verleden, 2 dln. elk 32,50
M. GIJSEN. — Odusseus achterna 20,00
J. A. GLYNN. — Leven van Matt Talbot 16,—
P. GOETSCHALCKX. — Geschiedenis van de Kanunniken van O. L. Vr. Kapittel te Antwerpen (1585-1700) 25.00
J. HAMMENECKER. — Felicitas 6,00
» Sinte Cecilia 9.00
» Zoo zuiver als een Ooge 3,00
H. HARLAAR. — Iets voor den Stoker 7.25
J. HENDRICKX. — Vertellingen van Dieren 9,50
» Van Vogels en Viervoeters 9,50
H. HOUBEN. — De Roep der Pool 61,25
EM. HULLEBROECK. — De Notenleer door het Lied 10,00
J. F. — Een zwarte Apostel 5,—
J. JÖRGENSEN. — De H. Franciscus van Assisië 20,00
Dr J. KEULERS. — Waar Jezus leefde 52,25
G. LAMERS. — Uit het volle Leven. Schetsen van groote Mannen en Vrouwen 21,75
P. LEBBE. — Kruisweelde 7,50
MGR. LELONG. — Catechismus van het religieuse Leven geb. fr. 20,00; ing. fr. 13,50
P. LEOPOLD. — Oniwikkeling der Radiotoestanden in Nederland 2,—

Nieuwe prijs : Reeks « Weten en Kunnen » per nr. : 8,50 fr.

Fonds Dekker & Van de Vegt en Van Leeuwen

Aanbevolen vormende Lectuur

BR. CYPRIANUS : Leven van den H. Rochus	7,50	B. VAUGHAN : Maria van Nazareth	7,50
F HENDRICHS : Eerste Reeks 300 Boekbeoordeelingen	6,—	» Het Socialisme	5,—
» Vijfde Bundel Boekbeoordeelingen	6,—	W. VAN DEN HENGEL : Zondag	58,—
I. JEILER : De Mystieke Maagd	13,—	A. VAN DUIN : Het Leven van Christus	8,—
G. JONCKBLOET : Davos voorheen en thans	12,—	J. VAN GINNEKEN : De Evolutie van het Dogma	18,—
M. MESCHLER : Het Leven van Maria	18,—	» Nederlandsche Dialectstudie	18,—
G. MORIN : De Benedictijner Geest en de Levensopvatting der eerste Christenen	16,—	» Katholiek Leven	18.—
W. V. NIEUWENHOFF : Historische Schetsen	7,—	» De nieuwe Richting in de Taalwetenschap	18,—
L. REYPENS : Gewijde Bloei	16,—	» Protestant en Katholiek	18,—
F. ROELS : Psychotechniek van Handel en Bedrijf	18,—	» Taalkundige Afdwalingen	18,—
A. STEENHOFF-SMULDERS : Holland	7,50	» Zielkunde en Taylorsysteem	18,—
» Verzen	8,—	S. VON OER : Langs den Levensweg	17,—
OLLÉ-LAPRUNE : De Waarde des Levens	13,—	» Rozeblaadjes	17,—
B. VAUGHAN : De groote Wereld en het Lijdensdrama	19.—		
» De jonge Priester	19,—		

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen (en bij alle Boekhandelaars)

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN :

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

NIEUW :

ONZICHTBARE WEGEN

van M. E. DELLE GRAZIE

ROMAN

naar het Duitsch vertaald door A. VANDER HALLEN

Prijs: 25 frank

Van actueel Belang :

DE STRIJD VAN HENDRIK VIII OM ANNA BOLEYN

door E. H. M. DAISOMONT

Prijs : 20 frank

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten 4 fr. de 100

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr.4.50 ; geb. fr. 6.—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** (Ter pers). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**

1. **Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.—
2. **Mijn Broerke.** (2e druk). fr. 7.—
3. **Mijn Professor.** fr. 7.—
4. **Mijn Vacantie.** fr. 7.—
5. **Mijn Makkers.** fr. 7.—
6. **Mijn Vriend** fr. 7.—

ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.— ; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis :** I. Papini enz. fr. 7.50

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

ADAM

Dramatisch Gedicht, door Dirk VANSINA

Over dit meesterlijk werk schreef Anton Van de Velde :

« 't Is een stuk werk van sterke, bewonderenswaardige factuur. Laudy's *Paradijsvloek* wordt ons te eng, en zelfs de statige vaerzen van Vader Joost gaan we als een plots-verwijderde schoonheid beschouwen, omdat *deze* « Adam » diepe, felle, driftige, menselike, geweldige *tragiek* geeft die noch in *Adam in Ballingschap*, noch zelfs in *Lucifer* en dus nog veel minder in Laudy's *Paradijsvloek* te zoeken zijn.

Vansina schreef tooneelmatig, maar *niet* voor tooneel. Dat liet hem een vizioenaire vrijheid die anders te gauw en te pijnlijk « beschränkt » wordt.

Zwaar van geluid en ritme, hevig van smart en gelukshunker, diep-menschelik en van monumentale grootsheid, is dit gedicht gegroeid tot een gesublimeerd scenario waarin Vansina's begenadigd dichterschap zich uit zoals wij gevoelen dat de oer-tragedie *moet* verwoord en verbeeld. »

Prijs: 18 frank.

HALEWYN

Tragische Ballade, door Anton VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm. Geleidelijk, langs sobere, vaste lijn gaan we op naar het kerngebeuren ; en daar geeft Van de Velde dan de volle maat van zijn geestelijk, dichterlijk en tooneelartistiek kunnen. Het wordt een scherp aanschouwelijk, litterair schitterend en gloedvol uitbeelden van een geweldig tragischen zielestrijd. De architectuur van het spel is gaaf. Let wel, het spel werd ontworpen en geschreven voor het tooneel door een artist die weet wat theaterkunst is.

Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd me het verschijnen van Halewyn aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspelling voortijdig verwezenlijkt. » Dr C. GODELAINE.

Prijs: 27 frank

R. H. Benson's Werken

hooren thuis in elke Katholieke Boekerij

Benson, R. H.	— De God der Wereld	fr. 62,50
»	— De hooge Weg	fr. 19,50
»	— Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
»	— Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
»	— Gezift als Tarwe	fr. 17,00
»	— De nieuwe Dag	fr. 29,00
»	— Roeping	geb. fr. 15,00
»	— Trots Pijnbank en Schavot	fr. 29,00

Te bekomen bij A. S. K. B.

CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Romans

BRUCE, Ch. — Tropenliefde	fr. 22.50
CONRAD, J. — Het Kapersnest	17.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14.—
HULSMANS, A — Droomleventje	22,50
RUTTER, Owen — Gouden Regen	15.—
PINKERTON. — Fort-Mystery	15.—
SCOTT, Leroy. — Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20.—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15.—
E. VON ADLERSFELD. — Trix, 2 dln.	samen 20.—

Te bestellen bij A. S. K. B.

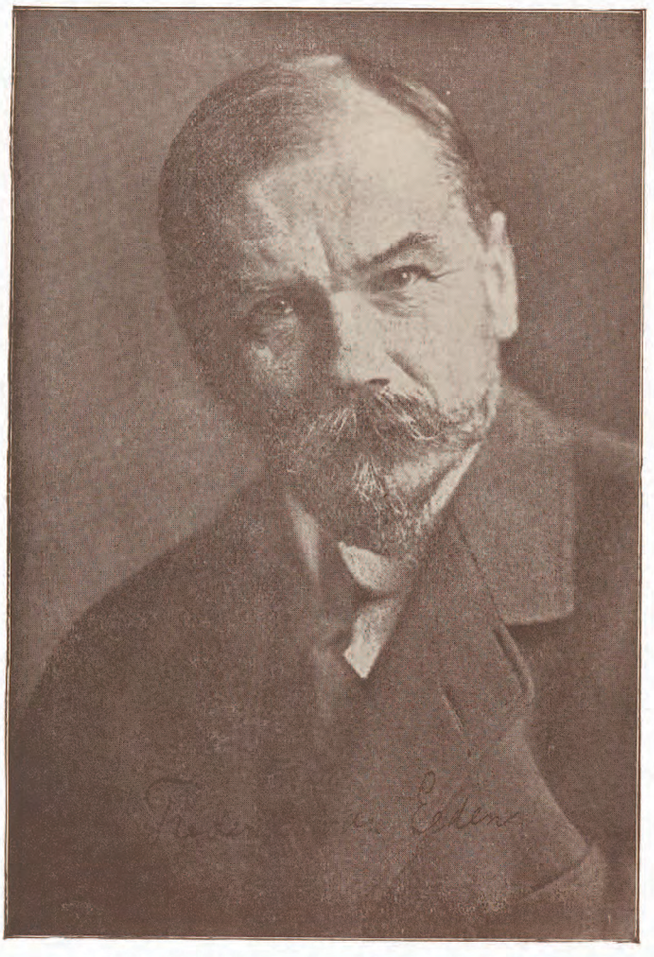

FREDERIK VAN EEDEN

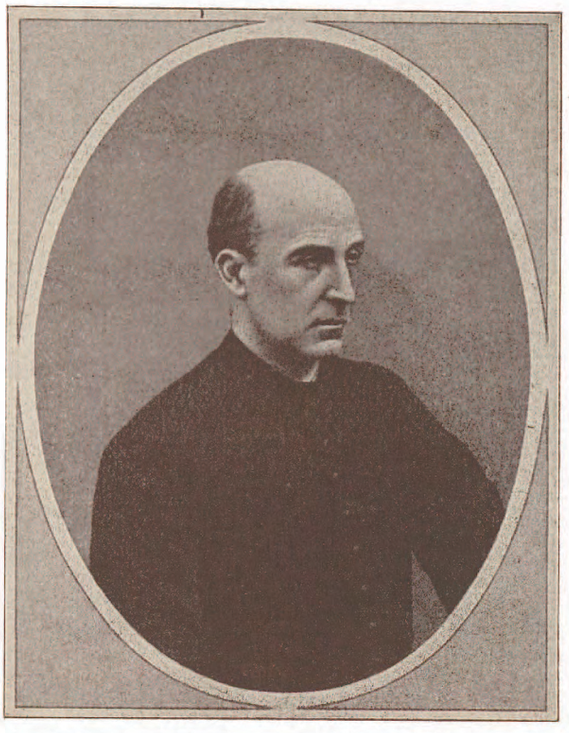

E. P. LUIS COLOMA S. J.

NUMMER 9 ACHTSTE JAARGANG NOVEMBER 1930

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

FREDERIK VAN EEDEN

DOOR

Dr KAREL ELEBAERS, PR.

In 1905 verscheen het tweede deel van « *De kleine Johannes* ». Wat hebben we toen gedweept met dien wonderen stylist! We grepen terug naar het eerste deel en vonden er, nóg meer, de welluidendheid der sierlijke volzinnen van den woordkunstenaar. Want vóór alles waren we nog, in die dagen, verliefd op mooie taal.

Quantum mutati ab illo!

Ook *Van Eeden* is sedertdien onderst boven gedraaid.

Wij zagen zelfs niet in dat, reeds sedert 1888 — twee jaar nadat « *De kleine Johannes I* » in « de Nieuwe Gids » verscheen —, de dichter van « *Enkele verzen* » fel had geëvolueerd. We bleven te zeer hangen aan het symbool. We luisterden naar den klank. We voelden niet genoeg wat er omging in de diepten van die rustelooze ziel. We waren zoo'n jonge revolutionairs! De nieuwe geluiden betooverden ons.... Nù begrijpen we.

Hij wàs: Windekind, de dichter, de droomer, de idealist, de minnaar van het hemelsch-schoone.

Feitelijk is hij dat gebleven zijn leven lang.

Maar Windekind's idealen zijn gestuit op de brutale werkelijkheid. En daaruit zijn reacties ontstaan van uiteenloopenden aard, totdat de idealen werden gekristalizeerd in de allesomvattende werkelijkheid van het katholiek geloof. Aan de doornen langs de wegen is veel blijven hangen van vroegere illuzies, maar de droom van *Frederik Van Eeden:* de innerlijke opgang naar de schoone daad, die droom heeft hij tot een realiteit weten te maken. Want het katholiek geloof, dat hij aanvaardde,

is een beleven der objectieve Waarheid, waarin verstand en hart en wil te samen streven naar het verwezenlijken, in ons, van het hoogste ideaal: Christus.

In « *De kleine Johannes I* » vinden we reeds veel van het ontwikkelingsproces dat zich later in *Van Eeden* op ruimer schaal heeft afgespeeld. Zijn complexe natuur, waarvan deze symbolische autobiographie een beeld geeft, bevatte tegenstrijdigheden, die zich eerst na zijn bekeering zullen oplossen in éénheid. Zijn aesthetisch individualisme steekt fel af tegen zijn ingeboren gevoel van menschelijke saamhoorigheid; zijn sterk gevoelsleven en zijn machtige fantazie leveren een angstigen strijd met zijn nuchter verstand dat naar uitleg vraagt van de bestaande dingen; zijn rationalisme, overwegend materialistisch getint, komt niet overeen met zijn intuitief aanvoelen der hoogste, geestelijke levenswaarden. Van daar een onrust en een melancholie, die het bittere van sommige zijner satires uitleggen. Wat hem gered heeft is: zijn oprechtheid. Zijn groot verlangen naar het ware licht heeft hem gevrijwaard van alle leugen tegenover zichzelf. Hij is naïef geweest uit oprechtheid, en dit kinderlijk gebrek heeft hem ten langen laatste gebracht naar den nederigen glans van de Godslamp, in wier schijn zijn hoogmoed is uitgedoofd als een uitgebrande toorts.

Schematisch kan men de reacties, door de botsingen (1) van *Van Eeden's* idealen met de werkelijkheid te weeg gebracht, als volgt opsommen. Ze volgen niet chronologisch op elkaar: want er zijn, in een evolutie als deze, factors met terugwerkende kracht en andere met laattijdigen invloed.

Zijn schoonheidsideaal was aanvankelijk een streven naar vernieuwing. Rond de jaren '80 vond hij, in zijn Nederlandsche letterkunde, een dichtkunst die hem veel te conventioneel voorkwam, versleten, alledaagsch. Ze ging dood, meende hij, aan rhetoriek. De « *Grassprietjes door Cornelis Paradijs* » waren een parodie op de saaie poëzie van dien tijd. Maar al spoedig heeft hij bemerkt dat de « Nieuwe Gids »-beweging hem niet gaf wat hij zocht. Reeds in 1888 komt hij op tegen het naturalisme en de theorieën van *Willem Kloos* geven hem absoluut geen voldoening. Die zijn te uitsluitend aesthetisch-vormelijk. Hij verklaart aan *D'Oliveira :* « ik ben van die menschen (de Nieuwe Gidsers) weggegaan, zoodra ik voelde, dat de ethische schoonheid meer moest worden gehandhaafd, en ik mijn leven met deze overtuiging meer wilde harmonieëren. » Hij kon geen vrede hebben met de leus : « l'art pour l'art. » In 1913 sprak hij te Gent een rede uit over « *Nieuwe Nederlandsche Dichtkunst* » en zegde o. a.: Ethische aandoeningen vormen het belangrijkste en meest wezenlijke van het vers. Alle andere aandoeningen van geluid, beeld, stemming en begrip moeten weder met deze ethische wijsheid harmonieëren en daardoor de hoogste schoonheid te weeg brengen. » Het is zeker wel wat vaag, maar duidelijk zien we toch

(1) Een goed-gevonden formuleering van *H. W. Van Tricht* in zijn bloemlezing uit de werken van F. V. E.

welk een rol de geestelijke en zedelijke waarden gaan spelen in den verderen gang van *Van Eeden's* ontwikkeling. Het redeneeren is niet altijd het vak waarin hij uitmunt. Hij voelt meer dan hij dóór-denkt. Dat blijft waar tot in zijn bekeerings-periode, wanneer hij zoo brutaal-sterk de noodzakelijkheid aanvoelt van een leergezag voor zijn immer-zoekenden geest. En 't gevoel verdroomt in symbolen, zooals in dit vers uit « *Lioba* » (in 1897):

« in diepe extase van verklaard bestaan
rust hof, en akkerland, en vloed en boomen.
O mocht nu elk in glanz'ge droomen
van vrede en wijding gaan!

Hij zal behouden van de tachtigers hun liefde tot de natuur en hun pogen om afgezaagde beeldspraak te verwerpen en een fonkelnieuwe te doen schitteren. Langen tijd blijft hij nog egocentrisch, een literaire houding overgewaaid uit het romantisme. Dat was, overigens, een karaktertrek der nieuwe richting. Want zij was een reactie op de algemeenheden-zonder-ruggegraat van de toen heerschende letterkundige mode. En, wat wel verwondering baart: *Van Eeden*, die geen *Zola* wilde zijn, absoluut niet, geeft toch nog in 1900 een realistischen roman uit: « *Van de koele Meren des Doods* », waarin zijn temperament van medicus gelegenheid vindt om een psychiatrisch geval zorgvuldigtrouw te beschrijven.

Toch is hij consequent. Want wat hij voelt wil hij steeds in daden omzetten in het practische van zijn leven, ook in zijn kunstenaarsleven (1). Dat komt voort bij hem, niet zoozeer uit logische argumentatie, dan wel uit zijn aangeboren oprechtheid. Zie maar even naar de titels van sommige zijner literaire producties: *Ellen*, een lied van de smart; *De Broederveete*, tragedie van het recht; *Lioba*, drama van trouw. Die bijbenamingen wijzen genoegzaam op de ethische bekommeringen van den schrijver, En van zoohaast zijn goedheidsidealen in botsing zullen komen met de werkelijkheid van moreele ellende, keert hij het individualisme van de « Nieuwe Gidsers » den rug toe. In « *Johannes Viator* », omstreeks 1892, weent hij heerlijke bladzijden op de menschelijke mizeries, waarvan de ergste hem schijnt: verwaarloozing der schoonheid. Dàt doet de zielen verdorren. Het gemeenschapsgevoel dwingt hem er toe aan de kunst een leidende rol op te leggen. Want de kunstenaar moet een krachtige persoonlijkheid zijn die « de werkelijkheid nabij blijft en voelt » (2), dàn kan hij verbetering brengen. Van die opvatting wijkt hij niet meer af.

In *Shelley*, den leidsman der nieuwe richting van '80, zag hij vóór alles den « goeden » mensch. Hij wilde voortaan mooie verzen schrijven vol ethisch idealisme. Hoe meer hij de leelijkheid der werkelijke

(1) « Ik voor mij wilde dus vereenigen: het menschelijk idealisme met het streven naar literaire volmaaktheid. » *Van Eeden* aan *D'Oliveira* in: « *De mannen van '80 aan het woord* », bl. 71.

(2) *D'Oliveira* op. cit. bl. 81.

menschen ging inzien, hoe heviger hij verlangde naar goed-zijn. Zijn medische studies hadden hem al vroeg in contact gebracht met lichamelijke pijnen; zijn fijngevoeligheid was er van geschokt. En hij zou die menschen willen helpen, helpen als een redder, niet als een bezoldigd dienaar. Toewijding, dacht hij, mocht niet worden betaald. Het honorarium-probleem kwelt hem. Hij gaat economie studeeren om het te kunnen oplossen. Hij wordt tegenstander van privaat grondbezit, legt zijn sociale plannen uiteen in twee redevoeringen (jaar 1898-1899) « *Waarvan leven wij?* » « *Waarvoor werkt gij?* » Om zijn gedachten een practischen vorm te geven sticht hij de kolonie van Walden. Hier ook knakt de werkelijkheid zijn sociale opvattingen. Het experiment mislukt. Maar hij houdt vast aan zijn ideaal: goed-zijn, goed-doen. Zijn woede tegen sommige vormen van kapitalisme legt hij nooit heelemaal af; de grootstad, waarin hij zoo'n schromelijke ellende heeft betast van moreelen aard, bebeukt hij met de harde slagen van zijn striemende woorden. « *Het Godshuis in de Lichtstad* » (verschenen in 1921) is een aanklacht tegen de wijze waarop onze moderne maatschappijen zijn ingericht. In « *Het roode Lampje* » en in zijn verder werk komen nog tal van bladzijden voor waarin hij lucht geeft aan zijn haat tegen de grootstad. Deze kentering heeft haar belang ook voor zijn literaire opvattingen. « Ik spreek niet om mooi te spreken, zooals hij », zegt hij in zijn studie over *Van Deyssel's « Kleine Republiek. »* Hij zal nu wat anders willen, te zeggen : zijn kunstuiting en zijn maatschappelijk ideaal doen harmonieëren, Van daar die hevige aanvallen op het kapitalisme in lyrische gloed-verzen, als, bijvoorbeeld in dat stuk uit het jaar 1899, « *Nemesis* » betiteld. Het vangt aan met een hevig accent :

Arm schijnrijk volk dezer benarde landen
dat u verheft op uw berooiden staat,
dat op eerloos verkregen goed durft roemen,
waar 't hoogste goed u ontgaat.

Van daar ook die bekommering om, buiten het uitsluitend vormelijk schoone, naar iets diepers te zoeken in de kunst : « ik heb kunst niet lief om kunst, maar om den mensch die haar gemaakt heeft.... Wie den mensch liefheeft, heeft ook de geheele wereld lief » (1).

Zooals *Van Eeden* naar goedheid trachtte, verlangde hij ook naar waarheid. Zijn groote fout is geweest: alles te willen vinden door eigen kracht. Hij is het leven ingegaan met wonderlijk goeden wil, maar met een even wonderlijken hoogmoed. Deze hoogmoed legt al zijn mislukkingen uit op godsdienstig gebied, ook op sociaal gebied. Maar het verlangen naar waarheid brandde in hem. Het was een onstuimige aandrang en een heel oprechte, wat ook *Dr G. Kalff jr* daarover beweert in zijn monumentaal pamphlet over *Van Eeden* (2). Want juist omdat zijn waarheidsideaal zoo vast stond in zijn kop en zoo diep-gemeend in zijn

(1) Dat schreef hij reeds in 1886!

(2) « *De Psychologie van een tachtiger* ». Uitgave : Wolters — Groningen.

hart, is hij telkens en telkens weer afgeschrikt van de oplossingen, die hij had meenen te ontdekken, in de verwaandheid van zijn zelfgenoegzaamheid. Het naïeve van zijn kunstenaarsziel heeft hem er toe gedwongen zoo kinderlijk-dwaas al zijn faillissementen bloot te leggen, dat het haast ondenkbaar is hier met « pose » te doen te hebben. « Pose » is nooit oprecht. Daar was bij *Van Eeden* zeer zeker veel zelf-overschatting, maar tot in zijn hoogmoed toe was hij, ontegensprekelijk, te goeder trouw. Hij zocht naar waarheid, met ongeveinsd gemoed, in de kunst, én in het leven: het sociale én het godsdienstige. Waar de werkelijkheid hem deed inzien het gebrek aan waarheidsinhoud, reageerde hij daarop met een verbitterd pogen om, eigenmachtig, langs andere banen, het onbereikbare te genaken. Hij is er maar gekomen door een slag van de genade.

Om *Van Eeden's* religieuze reacties te begrijpen moet men uitgaan van dit feit: dat hij nooit een Godloochenaar is geweest. Het Godspostulaat is de immanente stuwkracht geweest voor zijn zoekenden geest, voor zijn onvoldaan hart. Daar was in hem een roep naar het absolute. Dit absolute heeft de grilligste vormen aangenomen, naar gelang de verschillende levensexperimenten het ijdele aantoonden van gewaande zekerheden. Windekind had de natuurschoonheid bewonderd als een symbool van Gods overheerlijkheid. In 1899 zong de dichter (in een stuk betiteld : *Aarde*) :

O vreugden der ontwaring van Gods pracht! »

In « *Het Lied van Schijn en Wezen* » (2e boek, zang VI) :

...Sinds ik speur Gods allerdierbaarst aanschijn
in alle ding rondom, zooals men ziet
een schoon taf'reel in plaats van vlekke' en strepen,
of hoort uit klanken chaos 't heerlijk lied,
nu heb ik 't heil van elken dag begrepen.

Toen schreef men 1910. In 1898 had de sociaal denker deze verklaring afgelegd: « Dit weet ik zeker, dat het leven alleen dan heerlijk is, als men moed heeft. Den moed der rechtvaardigheid, den moed om trots alles en allen zoo te leven als men weet, zoo diep en innig als een mensch het weten kan, dat God het van ons wil » (in zijn rede : « *Waarvan leven wij?* ») Wij komen aan in 1921 met: « *Het Godshuis in de lichtstad.* » *Van Eeden's* wereldbeschouwing is theocentrisch geworden met allures van vaag pantheïsme. Pluizer en Wistik zijn haast vergeten. Hij had reeds in 1915 literaire beschouwingen (1) neergepend over *Joannes Luiken* en daarin hulde gebracht aan « de onafhankelijke mystiek » van dezen dichter uit de 2e helft der 17e eeuw.

De eigenzinnige *Van Eeden* wil ook in godsdienstzaken het alles klaar spinnen op zijn eentje. Wel wil hij gemeenschapsleven, 't is de eisch van zijn gemeenschapsgevoel. In zijn Godshuis verlangt hij een internationale eeredienst. « Geen gemeenschappelijk recht kan bestaan

(1) Opgenomen in « *Langs den weg* » (uitg. Romen en zonen — Roermond).

zonder een gemeenschappelijk geloof » (1). Maar hoe hoog hij ook dit Godshuis opbouwen wil « ter eere Gods » (2), toch verwerpt hij alle dogmen die zijn geest zouden knellen en alle van-buiten-uit opgelegde moraal die zijn wil zou ketenen. In « *Jezus' Leer en verborgen Leven* » (verschenen in 1919) spreekt hij dien afkeer duidelijk uit. Vizioenair mengt hij droom en nuchtere argumentatie. Zijn geloof aan de broederschap der menschen schijnt zijn geloof in de persoonlijke transcendentie van God te overvleugelen. De wetenschap heeft hem het diepste van de menschelijke psyche niet veropenbaard, maar een godsdienst, op dogmen berustend, stoort zijn onafhankelijkheidsidee. Hij zal het dan maar probeeren met spiritisme en theosophie. « *Het roode lampje* », « *Uit Jezus' openbaar leven* » (het eerste verscheen in 1921, het tweede in 1922) staan nog vol gedachten, overgewaaid uit droombeelden van het land der geheimzinnige Hindoes. Door de psychographie denkt hij verholenheden te ontdekken. Zooals zijn lievelingsdichter *Kabir* zoekt hij de godheid in zich zelven. Totdat de jaren vorderen en het failliet van zijn eigenwaan totaal wordt. Zijn krachten nemen af. En hij is tot niets geraakt! Zijn toon is heel wat anders geworden als in 1885, toen hij zong :

Waar zijt ge, Dood! — zoo gij rondom
op wieken van de schemering komt rijzen,
nu doet uw nadering niet ijzen, —
ik wacht u — kom! (3)

Hij zingt het *Horatius* nu na: « Eheu, fugaces, Posthume, Posthume, labuntur anni. » Het voelen van zijn onmacht eenerzijds, de immanente eisch van een volledige oplossing voor alle levensraadsels anderzijds, doen hem de noodzakelijkheid beseffen — ik zeg niet : begrijpen — van tucht in denken en in leven. Die tucht vindt hij in de Katholieke Kerk. In het jaar 1922 luiden de bekeeringsklokken. In den schoot dezer Christi bruid ligt te rijpen de vrucht die hij plukken zal met jubelende handen. Want hier heeft hij gevonden, tot verzadigens toe, het antwoord op àl zijn vragen en hier ziet hij zekere kans om àl de tegenstrijdigheden van zijn ingewikkeld karakter tot éénheid te brengen in den glorieuzen geloofsakt van een nederig kind.

't Gemeenschapsgevoel is hier tastbare werkelijkheid in het broederlijk samengaan naar zielevolmaaktheid. « Ik weet nu wat het zeggen wil, toe te treden tot een machtige gemeenschap, waarvan het cement dat allen samenhoudt is het liefdevolle vertrouwen, de goede wil, hetzelfde verheven geloof, dezelfde glansrijke waarheid » (4).

Zijn dorst naar waarheid wordt gelaafd aan de bronnen van 't bovennatuurlijke licht. Zijn geest en zijn wil vertiendubbelen door 't bezit der genade :

(1) « *Het Godshuis in de Lichtstad* », bl. 31.
(2) Ibidem bl. 1.
(3) Uit « *Schemering in 't woud* ».
(4) « *Mijn overgang tot de Kerk* », aangehaald in « *Langs den weg* », bl. 156.

...Verijdeld is de logen
tot een zinledig. krachtloos woordenspel
en zonder redeneering of betoogen
werpt het Genade-licht zijn schijnsel snel
op het verborgene, tot openbaar leit
't geheimnis in den gloed dier stralen fel,
en de genade kust der menschen waarheid (1).

Zijn vereenzaming heeft opgehouden en het lijden blijft niet langer een zinloos iets.

Zijn schoonheidsbetrachten kan opschieten naar den glans van al het mooie der groot-menschelijke waarden die in de Roomsche Kerk tot hun volle beteekenis groeien.

« Daar is nog plaats voor schoonheid, daar omhult
een lieflijk mystisch waas het Godsbegrip,
daar is nog poëzie, nog kleur, nog warmte » (2).

Er zijn er die in *Van Eeden* nog gebreken terug vinden uit zijn vroegeren tijd en ze gaan daarom twijfelen aan zijn bekeering. *Van Eeden's* oprechtheid spreekt dit laatste tegen. Wat het eerste aangaat, men bedenke wat *Giovanni Papini* schrijft in zijn « *Sint Augustinus* » : « Velen meenen, dat in den bekeerling op slag hetgeen zij « de nieuwe mensch » noemen, geboren moet worden en als zij hem niet aanschouwen in deze volkomen hernieuwing, dan ontkennen zij zonder meer de oprechtheid of de duurzaamheid der bekeering. Het voorbeeld van den beroemden bekeerling *Augustinus* moest afdoende zijn om hen van zulk een dwaling te genezen. De bekeering, hoe ingrijpend zij ook is, sluit den ingeboren aard, den ouden mensch niet uit, kan dit ook niet. Zij hervormt hem, beinvloedt hem, overheerscht hem, maar vernietigt hem niet. De krachten, die op het kwade gericht waren, keert zij naar het goede, maar zij blijven bestaan, zoowel de machten der ziel, als die van het verstand » (3).

Men bedenke daarbij nog dit: iemand die zoo totaal zijn hoogmoed heeft afgelegd als *Frederik Van Eeden*, speelt geen comedie. Want hij is, in deemoed, Gods kind.

Windekind zingt in 1926 zijn werkelijkheidsdroom tot zijn hemelschen Vader :

« Nu kan geen macht uw stillen glans verdrijven,
nu zullen wij voor goed vertrouwlijk blijven! » (4)

Den zeventigjarige goed heil en Gods zegen over zijn heerlijken winter!

---

(1) In « *Het Lied van Schijn en Wezen* », 3e boek (verschenen in 1922).

(2) Uit het tooneelspel « *Het Poortje* », aangehaald in « *Langs den weg* », bl. 163 : was reeds verschenen in 1884.

(3) « *Sint Augustinus* » door *G. Papini*, vertaling *Ellen Russe*, bl. 199.

(4) In het gedicht : « *Ik ben herkend* ».

Bibliografie

7965 Aan mijn Engelbewaarder en andere gedichten. 1923. — V*, 81 : **24.**
7966 De Bokkenrijder. 1918. — II, 82.
7967 Brieven. 1907. — II, 86.
7968 De Broeders. Tragedie van het Recht. 1894. — II, 82.
7969 Dante en Beatrice. 1909. — II, 81.
7970 Don Torribio. 1890. — III, 82.
7971 Ellen, een Lied van de Smart. 1891. — III-IV*, 81.
7972 Enkele Verzen. 1898. — IV, 81.
7973 Eucharistie. 1923. — IV, 81 : 75 : 24.
7974 Fragmenten eener Briefwisseling uit de Jaren 1889-1899. 1907. — II, 86.
7975 Frans Hals. Blijspel. 1884. — IV, 82.
7976 Geroepen of Verkoozen? 3e en laatste deel van den Roman: Sirius en Siderius. 1924. — IV, 83.2.
7977 Grassprietjes. 1885. — IV, 81.
7978 De Heks van Haarlem. Treurspel der Onzekerheid. 1915. — IV, 82.
7979 De Idealisten of het beloofde Land. 1909. — III, 82.3.
7980 IJsbrand. Een Tragi-comedie. 1908. — III, 82.3.
7981 In kenterend Getij. I: De Zendeling. Tooneelspel; II: De Stamhouder. 1913. — III, 82.3.
7982 Jeugdverzen. 1927. — IV, 81.
7983 Jezus' verborgen Leven, 1919, — en Jezus' openbaar Leven. 1922. — II*, 22.
7984 De kleine Johannes. 3 dln. 1902-1906. — III*, 83.
7985 Langs den Weg. Verspreide Opstellen. 1925. — III, 88 : 269.
7986 Het Lied van Schijn en Wezen. 3 dln. 1895-1910-1922. — III; 3e deel · IV, 81.
7987 Lioba. Een Boek van Trouw. 1904. — III. 82.
7988 Literatuur en Leven. 1920. — IV, 84 : 93.
7989 De Nachtbruid. Gedendschriften van Vico Muralto. 1909. — I, 83,2.
7990 Het Paleis van Circe. 1910. — III, 82.
7991 Paul's Ontwaken. 1912. — II, 83.
7992 Het Poortje of de Duivel in Kruimelberg. 1606. — III, 82.
7993 Het roode Lampje. Signifische gepeinzen. 2 dln. 1921, — II, 83 : 29.
7994 Sirius en Siderius. 3 dln. 1912-1924. — IV, 83 : 3 : 269.
7995 Het Sonnet, Blijspel. 1884. — IV, 82.
7996 De Student thuis. 1886. — III, 82.
7997 Studies. 6 dln. 1890-1918. — II, 84.
7998 Van de koele Meren des Doods. 1900. — II-III, 83.
7999 Van de passieloqze Lelie. 1908. — III, 81.

Verder bezorgde Fred. Van Eeden nog de vertalingen van een aantal werken van R. Tagore (1914 en later).

LUIS COLOMA Y ROLDAN

Deze Spaansche Jezuïet gold lang als een figuur uit de wereldletterkunde: sedert zijn dood is men zijn werk meer kritisch gaan bekijken, en werd zijn litteraire reputatie ook tot normaler verhoudingen teruggeleid. Hoewel iedereen zal toegeven dat zijn boeken in de tweede helft der voorgaande eeuw als zeer modern en gedurfd moeten geleken hebben.

Inderdaad beschikte Pater Coloma beslist over zeer bizondere kwaliteiten zoowel als stylist dan als psy holoog: de eischen van den tijd welke hoofdzakelijk de geestelijke richting der literatuur bepalen, hebben den kunstenaar vooral de paden van den moralist doen opgaan, echter zonder dat ditmaal de tweede de eerste verdrong zooals dit zoo dikwijls gebeurt. Uit zijn werk blijkt duidelijk een sterk temperament, een hartstochtelijk verlangen zijn tijdgenooten op hun verkeerde levenshouding te wijzen en over 't algemeen een vrijmoedigheid in het hekelen van de spreekwoordelijke ondeugden zijner landgenooten. En boven alles het ernstig inzicht zijn geloof en de katholieke levensbeschouwing te dienen.

Luis Coloma werd geboren in 1851. Zooals dat in dien tijd hoorde in de families der hoogere burgerij nam hij dienst in het leger en haalde weldra den rang van adelborst in de koninklijke marine. Hij vond echter in dit oppervlakkig leven met verre toekomstmogelijkheden zonder onmiddellijke aktiviteit geen bevrediging; nam zijn ontslag en ging in de rechten studeeren te Seville en te Madrid, waar hij het vroolijk en lichtzinnig leventje der Spaansche high-life van zeer nabij leerde kennen; als student had hij al een stuk of wat novellen geschreven die hem in de goedlofsche studentikoze middens de reputatie van een belovend romancier bezorgden — waarbij men achter zijn rug het hoofd schuwde om de bekrompenheid en kwezelachtigheid van den schitterenden student: reeds in die eerste novellen hekelde hij duchtig de scheeve toestanden, de onkristelijke levenshouding en het konventioneele formalisme in de aristokratische kringen der Spaansche hoofdstad. De verbazing steeg echter ten top toen op 24 Oktober 1874 de gewezen adelborst der koninklijke marine, de schitterende advokaat en de belovende letterkundige, na een duel dat hem een ernstige kwetsuur en een maand bedlegerigheid bezorgde, in de orde der Jesuieten trad. Van meet af liet hij zich gelden als een uitstekend redenaar die de kerken der hoofdstad deed volloopen en de toegestroomde geloovigen sidderen onder de zweepslagen van zijn Savanarolliaansch woord waarmee hij vrijmoedig en zonder vrees de voorname kringen hun verhouding tot het geloof en de reinheid van zeden verweet.

Het schijnt echter dat de toestanden van een halve eeuw terug in Spanje in geenen deele afweken van de gewoonten van dezen tijd in

de lage landen bij de zee: de vrome pater die de kunst niet kende een blad voor den mond te houden en die de grooten der aarde de waarheid dierf zeggen, werd onder den druk van eenige hooge heeren, en vooral van hun adellijke echtgenooten, zeer vriendelijk doch tegelijk zeer dringend verzocht verder den mond te willen houden.

Hij werd verplaatst naar Guipuzcoa. Maar terwijl de predikant zweeg, ontwaakte de schrijver, en tien jaar na zijn intrede in 't klooster verscheen een bundel « Lecturas recreativas » die spoedig vertaald werd in 't Portugeesch, Italiaansch, Duitsch, Poolsch, Engelsch, Fransch en Nederlandsch; en onmiddellijk daarop de fameuze « Bagatellen » die den naam van Pater Coloma dadelijk beroemd maakten. In dit boek hekelt hij zonder reserve de onzedelijke levenshouding van den Spaanschen adel, die valschheid en misdaad als « bagatellen » beschouwen, met den godsdienst en de priesters spotten en zich over 't algemeen als absoluut dekadent laten gelden. Onmiddellijk bij het verschijnen van dezen roman — in '94 verscheen hij in 't Nederlandsch onder den titel « Aristokraten in Madrid » — kwam half Spanje in opstand tegen den auteur: de adel achtte zich diep beleedigd; de konservatieve kranten en tijdschriften noemden het een lasterschrift en een pamflet. « Mij is alles een preekstoel » antwoordde Pater Coloma, zonder zich verder aan het kabaal te storen, dat zijn boek zoo onverwacht had gewekt: « Misschien bevreemdt het u dat ik mij op zulk een glibberig terrein gewaagd heb. Vergeet echter niet dat hier onder het uiterlijk van den romanschrijver een missionaris schuilt. Vroeger beklom de monnik een tafel op de openbare straat, richtte het woord tot de onverschilligen die nooit de kerk bezochten, en verkondigde hun harde waarheden in een onversierde taal die zij verstonden. Zoo sla ik mijn schragen op in de eerste bladzijden van een roman. Daar preek ik voor hen die niet naar mij zouden luisteren indien ik hun op een andere wijze toesprak. In hun eigen taal verkondig ik hen verstaanbare en noodzakelijke waarheden die men in het heiligdom niet behandelen kan. » Men kan overigens geen enkel détail aanwijzen in zijn werk dat het gemoed van den maagdelijken lezer zou kunnen kwetsen; als hij echter de typen uit de Spaansche hooge wereld onder handen kan nemen, komen ze er niet zoo goedkoop van af. Overigens is dit de sterke zijde van Pater Coloma. Wie b. v. ééns de geestelijke inventaris van Ferdinand, Markies de Villamelon's persoonlijkheid las — hij is de hoofdfiguur uit hoogergenoemd boek — kan deze niet licht meer vergeten: « Hij geloofde in God als in een uitmuntende persoonlijkheid met wie hij best overweg kon en die hij tot vriend hield met nu en dan een bezoek in de kerk, gelijk men een visietkaartje afgeeft. De mensch was in zijn leven een spijsverteringsbuis van wonderbaar samenstel; het leven een reis die met een gevulde beurs en een goede maag zeer aangenaam kon worden volbracht; eindelijk het huwelijk de samenvoeging van twee fortuinen en de voortzetting van een geslachtsboom welke hij aan zijn beroemde voorouders verschuldigd was, gelijk de eigenaren der stieren

van Veraguas of der Mecklenburgsche merries voor de voortplanting hebben te zorgen... » Zoo teekent Pater Coloma ongenadig verder, met de eenige bedoeling te moraliseeren en zijn landgenooten te wijzen op den kanker welke langs verschillende zijde tegelijk de zedelijke gezondheid van het Spaansche volk aantastte. En dat juist heeft Pater Coloma zoo welsprekend gemaakt — dat heeft hem tot een kunstenaar doen groeien. Ons, kinderen van het nuchtere Noorden die geleerd hebben wat shocking is en de subtiele kunst kennen te zwijgen wat anderen mogelijk zou kunnen kwetsen, — ons lijken sommige bladzijden in Coloma's werk soms nogal vrij; nooit echter schreef hij één woord dat iemand zou kunnen aanstoot geven. Wie zijn boeken leest moet echter bedenken dat deze auteur schreef voor een volk van Carmen's, torreador's, intriganten, bedorven aristokraten, vrijmetselaars en, wat het meest zegt : voor het volk uit de hoogere kringen. — Pater Coloma stierf den 10 Juni 1915 te twee uur 's morgens; gehuldigd als een van de voornaamste figuren der Spaansche literatuur. Bij zijn overlijden spraken koning, pauselijke nuntius, bisschoppen, edellieden, geleerden en kunstenaars zijn lof en hun deelneming uit. Ook nu nog wordt hij in de katholieke middens van al de Europeesche landen gelezen en gewaardeerd als een hoogstaand kunstenaar die zijn schitterende talenten hoofdzakelijk ten dienste stelde van zijn katholiek geloof en de geestelijke belangen.

Van Pater Coloma werden de volgende werken in 't Nederlandsch overgezet :

8000 ACHTER DE SCHERMEN. MANOLA. — Twee novellen met zedelijke tendenz. — V, 83.8

8001 ARISTOKRATEN TE MADRID. — Boeiend en aantrekkelijk, met karakters en toestanden die overigens niet van de poes zijn. — IV*, 83.1 (Rec. nr 4524)

8002 BOY. — Een fel en motievol verhaal van een jongen aristokraat vol grenzelooze lichtzinnigheid en neiging tot uitspattingen, die ondanks alles sympathiek gehouden wordt en op 't eind dan ook bekeert. — IV*, 83.1

8003 DOOR EEN GEDIERTE. — Een plezierig boek vooral voor dames. — V, 83.

8004 EEN HEILIGE. — IV, 83.1

8005 KLEINE PILATUS. — Een verhaal uit het lichtzinnig studentenleven van een jongen aristokraat, dat ten slotte goed eindigt. — V, 83.1 (Rec. 531)

8006 NAAR DE DIEPTE. — Een boeiende novelle. — V, 83

8007 NOVELLEN. — Een verzameling uit Coloma's losse verhalen. — IV, 83.8

8008 VOOR GROOTE EN KLEINE MENSCHEN. — Korte verhalen met zedelijke strekking. — V, 83.8

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Voor eenvoudiger Spelling. — « De aanschrijving van den Nederandschen Minister van Kunsten en Wetenschappen, welke — voor de eindexamens in het middelbaar onderwijs —, afwijkingen regelt van de spraakkunstige voorschriften ten aanzien van woordgeslacht en verbuiging, — *komt hierop neer* :

1. de woorden: *een, geen, mijn, uw, zijn, hun, haar,* mogen altijd onveranderd blijven. Het is dus geen fout te schrijven : « van een mensch, met mijn vader »...

2. Op voormelde woorden na, blijven de gewone regels van kracht voor de *lidwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, tel-* en *deelwoorden,* die betrekking hebben op *mannelijke persoons- en diernamen.*

Dus : « voor de*n* held, van de*n* stier ».

In andere gevallen mag de N wegblijven. Dus: « op deze hooge boom, in die zware toren... »

3. Bij het gebruik van de voornaamwoorden richt men zich naar het beschaafde spraakgebruik : « Is de kachel aan? Neen, *hij* is uit ».

Provinciebestuur van Antwerpen. — Uitgaafpremiën. — De bestendige Deputatie van den Provincieraad van Antwerpen herinnert de belanghebbenden : 1° dat een premie van later te bepalen bedrag jaarlijks wordt verleend aan den Belgischen schrijver voor uitgaaf van een *letterkundig* werk in de Vlaamsche taal, tooneel niet inbegrepen, 2° een premie van fr. 6000 jaarlijks aan den Belgischen schrijver van een praktisch *vakboek* in de Vlaamsche taal over een onderwerp naar keus, doch bij voorkeur over een belangrijk ambacht in de provincie Antwerpen uitgeoefend. Diamantnijverheid, schrijnwerkerij, bakkerij, drukkerij, weerstand van materialen, schoenmakerij zijn uitgesloten, omdat hierover reeds een werk bekroond werd. Niet enkel de techniek, ook de taal dient wel verzorgd, waartoe een taalkundige medewerker onmisbaar is. Het algemeen programma van den prijskamp van vakboeken wordt op aanvraag toegezonden.

Om die uitgaafpremiën te bekomen, uitbetaald na verschijning van het werk in drukvorm, moet het handschrift vrachtvrij ingeleverd worden, getypt of zeer leesbaar geschreven en met een breede marge, ten laatste op 31 Januari aan Mr Van Meel, secretaris der Commissie en bureeloverste in het provinciebestuur St Bernardstraat, 3, Antwerpen. Een verklaring dient bijgevoegd van het gemeentebestuur der woonplaats nopens de Belgische nationaliteit van den inzender. Het provinciebestuur is niet verantwoordelijk voor de ingeleverde handschriften; daarom zal de schrijver vooraf een kopij van zijn werk nemen en bewaren voor later gebruik.

Einde September telde het Davidsfonds 67.500 leden, een aanwinst op negen maanden van ongeveer 12.500! De gewone volksuitgave wordt thans getrokken op 70.000 exemplaren. Het laatste boek van deze reeks, een *Gezelle-studie* door Prof. Fr. Baur van Gent, ligt ter perse: het wordt

rijk geïllustreerd en uiterlijk goed verzorgd. — De twee keurboeken, *Het Tooneelleven in Vlaanderen*, van Dr De Ronde, en *De Beweging van Oxford*, van P. Janssens van Scheut, zijn reeds verschenen: twee mooie boekdeelen, zeer degelijk en lezenswaardig, getrokken op 12.000 ex. — Van de Jeugdboeken verschenen reeds : *Onder 't Kruis van Tugude*, een missieverhaal door P. Boelaert, en *Bloesems van 't Sprookjeshof* door Paul Kiroul; het derde, *Als een gouden Regen* door Maurits Laska, komt zooeven van de pers. Alle drie zijn keurig versierd en uitstekende lectuur voor onze aankomende jongens en meisjes : ze mogen in geen enkele bibliotheek ontbreken. — Ook verscheen voor korten tijd de bundel *Oudnederlandsche Liederen*, een prachtige keuze uit onzen ouden liederschat bewerkt door Kan. J. Van Nuffel en de leeraars uit het Lemmensgesticht.

HET HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Opleidingscursus voor Bibliothecarissen

Op aanvraag van verschillende belangstellenden wordt te Antwerpen tijdens dit Winterseizoen door het A. S. K. B. een Opleidingscursus voor Bibliothecarissen ingericht.

Ten einde prachtische oefeningen te kunnen laten samengaan met het theoretisch gedeelte zal deze cursus gegeven worden *in de Openbare Boekerij St Michiel* (Amerikalei, 165[1]), *Donderdags van 5 tot 7 uur.*

Deze reeks lessen wordt *ingezet den 13 November en loopt tot Paschen.*

Vermoedelijk zal een officieele examenzittijd in Mei plaats hebben.

Lesgever : E. H. J. Baers, Diocesaan Inspecteur der O. B. en Bestuurder van het Alg. Secretariaat van Kath. Boekerijen.

Inschrijving te nemen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, te Antwerpen zoo mogelijk vóór 10 November.

Bedrag voor inschrijving : 35 frank, te storten op postcheckrekening 241.02 van A. S. K. B., met vermelding « Inschrijving Opleidingslessen » en volledig adres van den inschrijver, op de keerzijde van het stortingsbulletin.

Gedrukte lesteksten worden ter beschikking gesteld van de leerlingen.

WEEKBLADEN EN TIJDSCHRIFTEN

Onder dezen titel vangen wij aan met een reeks korte bijdragen over een lectuur-vorm, die door de felgegroeide verspreiding der pers van diepgaanden en verstrekkenden invloed, dus van buitengewoon belang, geworden is.

Het opzet is dubbel : documentatie en leiding geven voor katholieke lezers. De bijdragen gaan uit van de « **Katholieke Pers-Centrale** », in opdracht van de geestelijke overheid ingericht en waarvan het bureel gevestigd is in de Huidevettersstraat 21, Antwerpen.

Wij durven hopen dat, wat hier desaangaande gegeven wordt de belangstelling der lezers van « Boekengids » zal meedragen. Deze werking ligt immers in de lijn van hun arbeid.

Wij zouden de lezers van « Boekengids » zeer dankbaar zijn, om alle gegevens en inlichtingen ter aanvulling of mededeelingen tot verdere documentatie, die we door hun bemiddeling zouden kunnen ontvangen.

M. VAN HOECK, PR.
Bestuurder der K. P. C.

DE STAD ANTWERPEN — DE HUMORIST

Hoofdkantoor, Redactie en Administratie : Amsterdam, N. Z. Voorburgwal 262. — Kantoor : Van Wesenbeeckstraat, 46, Antwerpen.

Nu ruim twee jaar geleden werd de propaganda van dit geïllustreerd weekblad, te Antwerprn en in de omgeving vooral, ingezet. Hoofdzakelijk door huisbezoek van agenten. Samen met de illustratie ontvangt men het satirisch blad « **De Humorist** ». Als propaganda-lokmiddel dient ook de gratis-verzekering tegen ongelukken.

« **De Stad Antwerpen** » is — naar de bedoeling en het pogen der uitgevers althans — een aan Vlaanderen geadapteerde Hollandsche uitgave.

De geest ervan is *dwarsdoor neutraal*. Deze neutraliteit wordt niet gesaneerd door het klaar-uitgesproken streven van het blad om aan de katholieken zoo veel mogelijk « Roomsch » kijkmateriaal te geven, noch door de medewerking van dezen of genen katholiek.

Met angstvalligheid wordt naar neutraliteit gestreefd, alhoewel we laatst (nr 12 Sept. 1930) in het niet onderteekend artikel over A. Vermeylen, een uiteenzetting vonden, waarmede katholieken absoluut niet accoord kunnen gaan. De angstvalligheid om neutraal te wezen is minder scherp in « **De Humorist** » die daarbuiten onomwonden zijn Hollandsche afkomst verraadt en het ook zoo niet zoo nauw opneemt met een of andere bedenkelijke dubbelzinnigheid.

Het nr van 6 December 1929 garandeerde 10.000 ex.; dat van Oktober 1930: 50.000; dat van 12 September: 60.000.

Wellicht zijn er duizende *katholieken* die dit *neutrale* blad steunen.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

8009 **Aengenent, J. D. J. ; van Bouwdijk Bastiaanse, F. S., Dr** **15 : 16**

◆ PSYCHO-ANALYSE VOLGENS FREUD. Redevoeringen gehouden op de algem. Vergadering van den R. K. Bond van Ziekenverpleegsters op 9 Juni 1927 te 's Hage. — *Voorhout, Foreholte, 1927, (21 × 13) 37 blz. fl. 0,50*

IV* — Deze brochure behelst twee redevoeringen over het Freudisme. In de eerste wordt geantwoord op een dubbele vraag: 1) Heeft het Freudisme theoretisch-wetenschappelijke waarde; 2) hoe moeten wij er over oordeelen van godsdienstig standpunt. In de tweede wordt het Freudisme onderzocht van medisch standpunt. Beider slot-oordeel klinkt vernietigend. Mgr Aengenent neemt van wetenschappelijk standpunt Prof. Lindworsky's conclusie over: « De theorie van Freud laat zich niet aanduiden als een wetenschappelijke praestatie, welke met nauwkeurige inachtneming van andere wetenschappen de voor de hand liggende verklaring van waargenomen feiten opspoort en de theorie door proef en tegenproef bewijst ». Van godsdienstig standpunt concludeert hij : « Het moet vlakweg ongeoorloofd worden geacht een zenijwlijder volgens de ideeën van Freud te doen behandelen..... Verreweg het grootste deel der Freudistische literatuur moet vlakweg verboden worden genoemd. » Dr van Bouwdijk's afkeuring is al even scherp. Hij ontkent niet dat hij in bepaalde gevallen door Freud's methode een beter inzicht heeft gekregen in sommige vormen van neurose. Doch hij waarschuwt ten stelligste tegen de uitwassen, die den kleinen waarheidskern hebben overwoekerd. Met Prof. de Munnynck vindt hij den droomuitleg monotoon en weerzinwekkend, en zijn besluit is dat « de Freudsche psycho-analyse slechts succes kan hebben bij de primitieven die zich in een vóórlogisch stadium bevinden. » Ten zeerste aanbevolen. H. THIELEMANS, S. J.

8010 **Boeka** **17**

PRACTISCHE LEVENSGIDS. (In Verband met Spinoza's Ethica en met het Oostersche Mystieke). — *Baarn, Hollandia, 1930 (21 × 14) 31 blz. fl. 0.60*

II° — Van wijsgeerig, even als van historisch en ethisch standpunt zonder de minste waarde. H. THIELEMANS, S. J.

8011 **De Bruyne, E., Prof. Dr** **701 : 1**

◆ KUNSTPHILOSOPHIE. — *Brussel, Standaard, 1929 (22 × 17) 341 blz. 35 fr.*

IV* — Een ontzaglijke rijkdom aan gedachten ligt hier opgestapeld. En daarom is het niet doenlijk in een paar regels een samenvatting van dit werk te geven. Misschien is het juist van wege dien overvloed, maar wij kunnen niet aan den indruk ontkomen dat er gebrek is aan bezonkenheid. Niet alsof er geen orde was: men hoeft maar eens de inhoudstafel te doorloopen. Maar wij missen hier die diepere innerlijke eenheid, die ons zoo sterk aangreep bij de lezing van 's schrijvers « Inleiding tot de Wijsbegeerte ». Reeds bij de « Grondbepalingen » treedt die niet-bezonkenheid aan het licht. Waar schrijver onderscheidt « kennen voor 't praktische leven » en « kennen om het kennen zelf » zouden we wel een scherpe omschrijving wenschen van dat « praktische leven ». Want kennen is ook leven, ja zelfs, althans voor de Thomist, het hoogste leven. Verder zou men kunnen opwerpen, dat het niet aangaat zoo maar te abstraheeren van de waarde der ken-voorwerpen. Kennen toch is maar kennen, als we daardoor het *wezen* benaderen; het leelijke nu, het

onzedelijke, enz., zijn als zoodanig geen wezen. En daarom kan de kennis er van, zonder een achtergrond van wezen, geen aesthetisch kennen uitmaken. Bij een tweede uitgave, die, naar wij verhopen, niet lang zal uitblijven, zullen deze kleine feilen wegvallen. Dan zullen wij ons kunnen verheugen in het bezit van een kunstphilosophie, die alle andere overvleugelt door rijkdom en diepte. H. THIELEMANS, S. J.

2. — Godsdienst

8012 **Beekman, A., O. S. B.** **264**

DE OUD-CHRISTELIJKE BASILIEK. — DE OORSPRONG EN DE BETEEKENIS DER ROMEINSCHE STATIES.

Capelle, Bernard, O. S. B.: DE PRIESTER EN DE LITURGIE.

De Groef, Leo, O. S. B.: DE WIJDING VAN ONZE KERKEN. Verklarend Schema der Plechtigheid.

Lampen, Willibrord, O. F. M.: LITURGIE EN DRAMA.

Verwilst, L., O. P.: KRUISWEG-LITURGIE-KUNST.

X.: DE KRUISDAGEN. — DE COMPLETEN.

Geïll. — Leuven, Keizersberg; Brugge, Abdij Steenbrugge, 1930, (19 × 13) (15 × 10) 78, 48, 20, 24, 44, 52, 32, 42 blz.

10 fr.; 5 fr.; 1,25 fr.; 1,50 fr.; 5 fr.; 3,50 fr.

V — De belangrijkste werkjes uit dezen bundel zijn de twee studies van Dom Beekman. Zijn onderzoek over den oorsprong, de ontwikkeling en het verval der Romeinsche Staties is flink doorgevoerd. Hun beteekenis is bondig en duidelijk uiteengezet. De studie over het ontstaan van het kerkgebouw en de ontwikkeling van den basiliekvorm is een uitwerking van een hoofdstuk uit het voorgaande. In hoofdzaak beschouwt hij het kerkgebouw als uiting zijner liturgische beteekenis. Schrijver had beter de rijke aanteekeningen in voetnota gegeven bij den tekst zelf dan ze te verzenden naar de laatste bladzijden. Smakelijk geïllustreerd. — Wat Dom Capelle schreef over « Priester en Liturgie » verdient door alle priesters gelezen te worden. Moeilijk kan men in een twintigtal bladzijden meer deugddoende raadgevingen bijeen brengen. — Wie de wonderschoone plechtigheid der kerkwijding wil begrijpen en smaken verwijzen we naar den leidraad van Dom de Groef. We betreuren echter dat de tekst der gebeden is weggelaten. — P. Lampen bezorgde een degelijke samenvatting van wat de laatste jaren geschreven werd over de verhouding van de liturgie tot de liturgische spelen en het middeleeuwsche volksdrama. — P. Verwilst duidt den weg aan om de particuliere devotie van den kruisweg gezonder te maken door ze meer in overeenstemming te brengen met den geest der liturgie en der door haar geleide kerkelijke kunst. De Kruisweggebeden die hij voorstelt zijn ontleend aan het Romeinsch Brevier. — De twee overige brochuren zullen ons menschen de ware beteekenis der Kruisdagen leeren kennen en bieden hun gelegenheid den dag te sluiten met het kerkelijk avondgebed. L. VAN HULLE, PR

8013 **Kerkhove, Ladislas, O. F. M.** **35 : 22**

TOESPRAKEN VOLGENS DE ZONDAGS-EVANGELIËN. — *Mechelen, Vermeulen, 1929, (20 × 15) 277 blz.* *15 fr.*

V — Deze verzameling heeft tot zending de priesters een handje toe te steken bij het voorbereiden hunner toespraken voor de maandelijksche

communie hunner H. Hartbonders. Korte, eenvoudige onderrichtingen, waaruit blijkt hoe elk Zondag-Evangelie kan aanleiding geven tot echt-homiletische predikingen en verrassende toepassingen. Een goedvoorziene voorraadkamer waaruit de geestelijken gaarne zullen komen putten. L. VAN HULLE, PR.

8014 **Kiroul, Paul** **24**

DE ROZENKRANS VAN MOEDERZALIGER. — *Brugge, Excelsior, (19 × 14) 47 blz.* *2,50 fr.*

VIA-B — Onze kinderen die zoo gretig de sprookjes van Paul Kiroul beduimelen, zullen even graag luisteren naar wat die leekenapostel hen weet te vertellen over den Rozenkrans en de manier om dien te bidden. Netjes uitgegeven wacht dit boekje op een ruime verspreiding onder de kinderen. Priesters en catechisten moeten volstrekt kennis aanknoopen met die verdienstelijke kinderserie « Ova ». D. DE PAUW, O. P.

8015 **Kloostermans, B. C.** **264**

HET KERKELIJK JAAR voor School en Gezin. *Geïll. dr Rob. Graafland. — 's-Bosch, Malmberg, 1930, 2e druk, (20 × 14) 140 blz. fl. 0,85 (8,50 fr.)*

V-VI — Een teer boekje zonder pretentie maar uitstekend geschikt om onze kinderen liturgisch het leven der Kerk te leeren meeleven en hun doorgaans poovere godsdienstkennis door behagende aanschouwelijkheid zonder bezwaar te verrijken. — Voor godsdienstleeraars aan de lagere scholen 't practisch brokje voor een voorlezing met eigen commentaar verduidelijkt. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8016 **Nuyens, A. J.** **269 : 01**

UIT DE RIJ DER BEKEERLINGEN. Enkele Bladzijden Documentatie. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, (Godsdienstige & soc. Tracten 1930, nr. 2 en 3,) (18 × 12) 56 blz.* *2 fr.*

V — Deze flink-geschreven brochuur van den Dominikaner-pater A. J. Nuyens is 'n hartversterkende lezing, omdat zoo klaar naar voren komt hoe ook in dezen tijd de vitale krachten van de Kath. Kerk hun weg banen naar 'n keur intellectueelen die de Kerk ontdekten of er — langs verschillende wegen om — naar terugkeerden. De beteekenis van dit boekje overtreft ver deze 54 brochure-bladzijden. — Met 'n flink-systematische ordening wist P. Nuyens uit de rij der bekeerlingen, 'n aantal typeerende figuren te doen aanrukken en 'n beeld te schetsen van de wereld-beweging naar de Kath. Kerk. — Wat 'n schitterend argument ook dit boekje om te bewijzen hoe de genade, het temperament, den mensch eerbiedigt. — Interessant kan het misschien wezen te vernemen dat deze brochure er eene is die voor den « Brochurenstand » in de kerk van kapitaal belang blijkt. M. VAN HOECK, PR.

8017 **O. P.** **24**

HET HART IN DE HOSTIE. Beschouwingen over het Gebed tot het eucharistisch Hart van Jezus. *Vert. uit h. Fransch — Antwerpen, Geloofsverdediging, (Vita vera, Nr. 4) 1930, (19 × 13) 142 blz.* *10 fr.*

V — P. Garrigou-Lagrange O. P. leidt deze Beschouwingen in met een rijk gedocumenteerde uiteenzetting van den grondslag der godsvrucht tot het Eucharistisch Hart. Deze twintig Beschouwingen, met daarbij een toemaatje, zijn..., laat ik maar zeggen : een snoeperij voor de ziel. Diep maar helder, kort maar degelijk, teer doch raak, en vol gewijden geur. En de vertaling: best. JOZ. DE VOGHT, PR.

8018 **Van Eygen, Urbaan, C. SS. R.** **24**

◆ MEER VOLMAAKTHEID. — *Leuven, St. Alphonsus-Boekhandel, 1929, 3e uitg., (18 × 14) 313 blz.* *15 fr.*

V — Al geeft P. Van Eygen geen wetenschappelijk en volledig uitgewerkt traktaat over de geestelijke volmaaktheid — hij schreef z'n boek in de gevangenis te Antwerpen en te Vilvoorde tijdens den oorlog — toch veroverde hij een aanzienlijken lezerskring, zoodat een derde uitgave zich opdrong. 's Menschen schepping en verlossing, 't verlangen van zijn hart en de heiliging der ziel door 't apostolaat, roepen den mensch tot de volmaaktheid. De volmaaktheid is 't doel van ons leven. Deze hoofdgedachten laat hij neerzijpelen in de ziel dank zij z'n diepe oprechtheid, 't doorvoelde van de voorgestelde waarheid, 't persoonlijk accent en de gemoedelijke warme taal. D. DE PAUW, O. P.

8019 **van Ginneken, Jac., Dr, S. J.** **264**

◆ DE LITURGIE VAN HET DOOPSEL. Een litterair-psychologisch Commentaar. — *Nijmegen, Dekker & v. d. Vegt en v. Leeuwen, (Zielkundige Verwikkelingen, 3; Godsdienstbelangen, 3), 1923, (17 × 10) 98 blz.* *18,15 fr.*

V — De Liturgie van het Doopsel: zoo heet dit keurige boekje. Maar lex credendi en lex orandi hebben innig verband met elkaar. Dat toont ook Pater van Ginneken aan, en daarom stelt hij de grondwaarheid voorop, die ons de diepe beteekenis leert van het Doopsel en waar heel ons geestelijk leven op steunt: Wij zijn ondergedoopt in Jezus' dood, en in het Doopsel met Hem begraven, zegt Paulus, opdat wij, evenals Hij door de glorie zijns Vaders van de dooden is opgestaan, ook wij zoo in de nieuwheid des levens mogen wandelen. De dood brengt leven, en herboren verrijzen wij uit het herscheppende doopbad. — In het licht van die waarheid worden de doopplechtigheden beschreven en gecommenteerd, met als illustratie erbij, prachtige goedgekozen verzen van Vondel, Gezelle en anderen. Maar het bovennatuurlijk leven, dat in het Doopsel wordt gegeven, moet ook versterkt worden : daarom volgt een hoofdstuk over Het Sakrament van Pinksteren. En in het laatste hoofdstuk: Het Doopsel des Bloeds. wordt nagegaan in de geschiedenis der Kerk welke heldhaftige vruchten van zaligheid zulk een inwijding in het leven zal doen rijpen. — Voor niet-katholieken werden deze conferenties voorgedragen en uitgegeven. Mogen vele katholieken ook ze lezen en overwegen en laten inwerken in hun leven, om beter de gave Gods te begrijpen. Laat me er ook bijvoegen dat dit meesterwerkje in een uiterst bevallig kleedje zit, dat den uitgever eer aandoet.

F. VERMUYTEN. PR.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

8020 **Bauer, Otto** **33 : 26**

SOCIAALDEMOKRATIE, GODSDIENST EN KERK. Een Bijdrage tot Opheldering van het Programma van Linz. — *Brussel, Wilde Roos, 1928, (19 × 13) 205 blz.* *15 fr.*

I — Het « *Programma van Linz* » verklaart: « De sociaaldemokratie vereenigt allen... zonder onderscheid van hunne godsdienstige overtuiging...; beschouwt den godsdienst als een privaatzaak voor iedere persoon... Zij bekampt kerken en godsdienstgemeenschappen... » Bauer rechtvaardigt die houding en toont aan tot welke gevolgtrekkingen

ze moet brengen : men verontruste den geloovigen arbeider niet en men voere de scheiding tusschen Kerk en Staat in. Pater Rutten, O. P. (in zijn « *Manuel d'Etudes et d'Action sociale* », blz. 345) merkt heel juist op: « dit boek, door de Belgische socialisten ruim verspreid, *sue la haine de l'Eglise* ». — Men weet dat de socialisten P. Rutten prijzen om zijne objektieve uiteenzetting van het socialisme. — Het is derhalve zeer geschikt om ons duidelijk te maken in welken zin de socialisten — ook in België — feitelijk « *niet tegen den godsdienst zijn* ». Om de geheel valsche opvattingen over godsdienst en Kerk, hier stelselmatig voorgehouden, valt dit werk ongetwijfeld onder de algemeene veroordeelingen van den kerkelijken « *Index der verboden Boeken* ». Dr K. DU BOIS, S. J.

8021 **Bruyn, Cor** **74 : 37**

TEEKENMETHODE VOOR DE LAGERE SCHOOL.

PRAKTISCHE WENKEN : 1, 2, 3, 4, 5. *Geïll. (24 × 19) 55; 45; 37; 58; 65 blz. elk fl. 0,90*

SCHETSBOEK A. *(21 × 14) 56 blz.* *fl. 0,25*

SCHETSBOEK B. *(21 × 28) 56 blz.* *fl. 0,35*

GAUW EN GOED : 1, 2, 3, 4, 5, 6. *Geïll. (26 × 20) elk 25 blz.* *fl. 0,35*

RESPECTIVISCH TEEKENEN : 1, 2. *Geïll. 19 × 30) elk 16 blz.* *fl. 0,35*

— Groningen, Wolters, 1930.

VI — Cor Bruyn heeft weten het beste uit verschillende methodes en opvattingen samen te brengen tot een geheel, dat veel praktische wenken bevat! Daarom is het boek zeer aan te bevelen. Verder is de uitgave heel verzorgd. M. J. VAN WAESBERGHE.

8022 ◆ **Colens, Louis, Dr, pr.** **37 : 30**

DE VORMING VAN LEIDERS VOOR SOCIALE WERKEN. — *Kortrijk, Vooruitgang; Heverlee-Leuven, Centrale Hoogeschool voor Chr. Arbeiders, 1930, 2e uitgave, (21 × 14) 206 blz.* *12 fr.*

V — Eerwaarde Heer Dr Colens, Proost van het Algemeene Christelijk Werkersverbond, schreef deze bladzijden « ten gerieve van de studenten van de Sociale Hoogeschool, te Heverlee-Leuven ». Hij vat er de lessen in samen welke hij hun gaf over « de organisatievormen en de werkmethodes » der christelijke werkersorganisatie. Nochtans om de lezing van zijn werk vruchtbaarder en tevens aangenamer te maken, vooral voor wie zijne lessen niet volgde, zag hij van den lessen*vorm* geheel af. Daarom mogen wij dat werk aanbevelen aan alwie *nauwkeurig* wil weten wat de christelijke organisatie beoogt en door welke middelen zij haar doel zoekt te bereiken. Het zal hen inlichten over, o. m. : « het sociaal vraagstuk op onze dagen: de oplossingen welke worden voorgehouden; verkeerde opvattingen over den stand en over de bewoording van het sociaal vraagstuk; de organisatie van den arbeidersstand; de betrekkingen tusschen de Katholieke Kerk en den georganiseerden werkliedenstand; de chistene werkliedenorganisatie en de politiek; de toestand van den werkliedenstand in België in sociaal en in godsdienstig opzicht. Die organisatie wordt, in 't eigen kamp, door velen mistrouwd, indien niet bekampt, en helaas door velen die ze heel weinig kennen. Vooral aan hen bevelen we deze uiteenzetting warm aan. Dr K. DU BOIS, S. J

8023 Cornelissen, Jozef **39 : 4393 : 9**

NEDERLANDSCHE VOLKSHUMOR OP STAD EN DORP, LAND EN VOLK: 2e en 3e DEEL. Spot- en Bijnamen, Spotrijmen, Spotvertellingen, Volksetymologische Sagen, Spreekwoorden en Zegswijzen, enz., naar hun Oorsprong en Beteekenis verklaard. — *Antwerpen, De Sikkel, 1929, (23 × 15) 352 blz.* *35 fr.*

V* — Het tweede en derde deel van het merkwaardig folkloristisch dokumentatiewerk. De Provinciën Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Henegouwen, Fransch-Vlaanderen en Artezië zijn hier aan de beurt: in het 3e deel: Noord-Holland, Zeeland, Noord-Brabant, Gelderland, Limburg, De Nederrijn, Aken, Kevelaar, Keulen, Kleef, etc. De uitgever stelt het verschijnen van een 4e deel dat vroeger niet voorzien was, in 't vooruitzicht. Een kompilatiewerk van groote beteekenis, dat een ontzettende som arbeid en dokumentatie veronderstelt. Onmisbaar voor wie zich met folklore bezighoudt. ERN. VANDER HALLEN

8024 De Cleene, N., Dr **9 : 33**

◆ HET ONTSTAAN VAN HET ZWARTE PROLETARIAAT. *Geïll. — Brussel, Standaard, (Kath. Vl. Hoogeschooluitbreiding) 1930,(20× 14) 35 blz. 2,50 fr.*

V — Eene brochure welke ons over Congo veel leert en den Katholiek tot ernstig nadenken noopt. De schrijver schetst ons Congo's *economische uitrusting* (verkeersmiddelen), *uitbating* (nijverheid, landbouw en handel) en *kapitalistische concentratie* (*inrichting* gaf beter den inhoud weer). Daarna oppert hij zijne bedenkingen: de economische ontwikkeling van Congo ging te veel in de richting der grootnijverheid (inzonderheid mijnwezen) met, als gevolg *het ontstaan van een overtalrijk ontworteld proletariaat.* Er werd ongetwijfeld voor het welzijn van dat proletariaat veel gedaan; dit belet evenwel niet dat « *men het er vooral op moet aanleggen Congo langs den landbouw om te ontwikkelen* ». Dr De Cleene toont ons heel duidelijk de wenschelijkheid hiervan aan; wij hadden meer gewenscht over de praktische mogelijkheid dier hervorming.

Dr K. DU BOIS, S. J.

8025 De Paeuw, L. **61 : 37**

◆ VOOR MEER GEZONDHEID DOOR EEN BETERE OPVOEDING. — *Brussel, Standaard, 1929, 2e druk (18 × 14) 193 blz.* *16 fr.*

IV-V — Al hebben we hier en daar wat den indruk van een alleenzaligmakende ontdekking van Amerika, laten we de groote verdienste van het boek onder dien indruk niet verminderen. Het boek behoeft een plaats in de kast van elk onderwijzer. Niet omdat het onderwerp totaal nieuw is of omdat er niets over bestaat, maar omdat het veel van wat verspreid ronddwaalt onder één band tezamen brengt en van uit een land waar ze ons ontegensprekelijk de les mogen lezen, praktische voorbeelden meebrengt. — Het boek is geschreven in een vlaag van enthousiasme. De zaak is er een die wel met enthousiasme dient aangepakt maar die nog meer volharding vergt om tot een goed einde te worden volgehouden. — Overtuiging en volharding wenschen we velen, tot baat van onze kinderen, die ons volk zijn. Dr J. LEBEER.

8026 De Swarte, J. **36 : 82**

HET MAATSCHAPPELIJK HULPBETOON EN DE GEMEENTE. — *A'dam, Ontwikkeling (Bibliotheek voor Gemeentepolitiek, nr. 4), 1929 (20 × 13) 190 blz. fl. 2,50; geh. fl. 3,25*

III — Goed gedokumenteerde en nauwkeurige uiteenzetting van hetgeen in Nederland gedaan wordt om den hulpbehoevende te helpen: ontstaan en werking der « armenwet » van 1912; werkloozensteun; maatschappelijk hulpbetoon. Hierbij komen beschouwingen over hetgeen geschieden moest. De schrijver is Socialist en eveneens de « Bibliotheek » waarvan deze uitgave een bundel uitmaakt. Geen wonder dan indien de verdere toekomst in het licht van het Socialisme gezien wordt. Omtrent hetgeen nu reeds moest gebeuren zijn integendeel 's schrijvers wenschen, op enkele na, aannemelijk.

Dr K. DU BOIS, S. J.

8027 **Mackenzie, F. A.** **9 : 27 : 32**

DE HEL IN RUSLAND. De volledige Geschiedenis van de Vervolging van den Godsdienst onder het Bolsjevisme. *Vertaald uit het Engelsch dr Frederika Quanjer. Met omslagteekening dr Ida Moser. — R'dam, Bredée, 1930, (21 × 15) 194 blz.* *fl. 2.50*

V — Dit boek is in de eerste plaats een daad, de daad van een geweten dat opkomt tegen onrecht en wreedheid. Hij is er jarenlang geweest, heeft zeer veel gezien (reporter voor Engelsche en Amerikaansche bladen): er is een dag gekomen dat het zijne beroepskoelheid te machtig werd, en... « Ziet » zegt hij tot de wereld « ziet deze honderden, duizenden drama's... » De verwerking moge wat haastig schijnen, wat kleurloos ook, en het betoog wat klem missen, niettemin door dit voorloopig joernalistiek werk weten we een aantal zaken meer over de gevangenissen en kampen (Loelyanka, Solovetsky), de processen Tikhon en Crieplak, de « levende » kerk, de antigodsdienstwetten. Vooral huiveringwekkend is de nood der bannelingen in Siberië en aan de Murmanskzee. Zeer aktueel.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

5. — Wetenschappen

8028 **Defrise, A.** **53 : 6**

BEGINSELEN DER NATUURKUNDE, ten Gebruike van Nijverheids- of Beroepsscholen en van den Vierden Graad van het Lager Onderwijs. *Geïll. — Brussel, De Boeck, 1929, (17 × 13) 166 blz.* *9 fr.*

V — Beknopt en helder zijn deze Beginselen der Natuurkunde de verwerking van het leerplan opgemaakt voor het lager technisch onderwijs, alsook voor dat van den vierden graad.

L. SENDEN, PR.

8029 **Peeters, Edg., Dr** **54**

LEERBOEK DER SCHEIKUNDE: 1e Deel. Anorganische Scheikunde. — 2e Deel Organische Scheikunde. — *Geïll. met teekeningen. — Antwerpen, De Techniek, 1930, 2 dln. 329, 479 blz.* *45, 25 fr.*

V — Peeters' Leerboek der scheikunde is een van de goede schoolwerken welke deze laatste jaren over dit vak in Vlaanderen verschenen. De stof is klaar behandeld en degelijk uiteengezet. Bijzonder het tweede deel « Organische scheikunde » zal welkom zijn, daar we op dit gebied niet veel keus hebben in het Nederlandsch. Warm aanbevolen. — Een paar opmerkingen zijn misschien toegelaten. Mijns inziens wijdt de schrijver nog al breedvoerig uit over laboratoriumtechniek, wat misschien in dit soort werk een te groote uitwas is; de verbeteraar zou niet slecht doen de proeven met wat meer aandacht te lezen om soms zeer storende fouten te vermijden. Dat zou de studenten heel wat verwarring sparen.

L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

8030 **De Baets, W., Dr** **61**

◆ VOLKSGENEESKUNDE, 1e DEEL. — *Gent, Veritas, 1929 (21 × 14) 318 blz.* *20 fr.*

IV — Met een boek als dit, kunt ge U zelf genezen van de meest gevarieerde en ingewikkelde kwalen : maagpijn, droog-, water-, etterfleuris, nierentering, gezwollen hart, gestoorde zenuwstraling, afgesneden zenuwstroom, gestremde zenuwstroom, aamborstigheid en ademklem, overmatige slijmen, Sint Marcoen, bloedvloeïïng, maagzwendel, hartzenuwen, en veel meer en veel erger. Voor al die kwalen vindt ge in dit boek het gepaste kruid met de manier van gereedmaken en innemen. En tusschen de advertenties op den omslag van het boek, het adres der apotheek waar ge « al de kruiden besproken door Dr De Baets bekomen kunt tegen 1 fr. het pakje ». Kan het eenvoudiger? — Moeilijk werk, geneeskunde vulgariseeren, en daarbij soms zeer gevaarlijk. Want, waar ik het spijtig vind het volk te leeren, blz. 43, dat er 800.000 roode bloedcellen per kub. cm. zijn en 1 witte bloedcel tegen 10 roode, en blz. 149, dat er 300.000 roode bloedcellen zijn per kub. cm. — en nog eenige andere drukfouten in denzelfden aard, maar ik er me van af maak met te denken : een missing van eenige millioenen kan hier geen kwaad — daar vind ik het al heel wat spijtiger, één voorbeeld slechts tusschen vijftig, over « etterende oogen » niets anders te zeggen te hebben dan ze te doen « uitbaaien » met sap van vlierbloemen of een gram zinksulfaat in 1 liter water. Lastiger is het niet! — En ik vind het, hoe moet ik het zeggen: crimineel?, uitspraken neer te schrijven als daar staan, b. v. bl. 104: de behandeling van « keelpijn, keeltering »; bl. 105 : « longtering : drie hoofdbetrachtingen : den hoest verzachten, de krachten steunen, de koorts bedaren »; één bladzij van het boek, eenige flesschen home-made kruidenthee en klaar is Kees; blz. 210, de aanwending van allerlei kruiden tegen kanker, met aanmoedigingen als deze : « is zulks niet beter dan het gevaar eener operatie wagen? » e. a. m. — Dokter De Baets kent misschien wel zijn kruiden met wetenschappelijken naam, volksnaam, geschiedenis en een brok geneeskundige eigenschappen — maar ik acht een uitslag van dergelijke volksgeneeskunde toch veeleer een misleiding dan een opleiding. Er is t. a. geen volksgeneeskunde naast een andere : er is geneeskunde en kwakzalverij. Dit boek verdient geene aanbeveling. Dr J. LEBEER

8031 **Huddleston Slater, W. B., Dr** **61 : 3**

◆ DOKTER EN PUBLIEK. Een Reeks actueele Vraagstukken : 1e Deel. — *Voorhout « Foreholte »; Brussel, Standaard-Boekhandel, 1930, 3e druk, (25 × 16), 185 blz.* *35 fr. ; geb. 48 fr.*

IV — In boekvorm uitgegeven, een verzameling feuilletons, in de Maasbode verschenen, over geneeskundige aangelegenheden bij het publiek. Leg dat naast wat onze dagbladen aan geneeskundige bijdragen publiceeren — en kies! Wat heeft het lezende publiek aan beschrijving van ziekteverschijnselen en van hunne nuanceering, aan het stematiseeren van verschillende behandelingen, aan theorieën over genezingsmethoden, en wat weet ik al? Het maakt waanwijzen en, wat veel erger is, waanzieken, het zaait ongepast optimisme of ongepast pessimisme onder de lijdenden, en vaak wanhoop. Daarnaast, of liever onmetelijk daarboven, plaatsen we voorlichting als deze die ons hier

aangeboden wordt. Het volk in aanraking brengen met geneeskunde zooals dat hier geschiedt, acht ik hoogstaande arbeid, verheffend, cultiveerend. Het is nuttige, leerzame, zeer aan te bevelen lectuur.

Dr J. LEBEER

7. — Schoone Kunsten

8032 De Zwaan, J. A. en Veldkamp, K. **78**

ALLERLEI VOOR ORGEL (HARMONIUM). — *Groningen, Noordhoff, 1930, (33 × 24) 80 blz.* *fl. 2,40 gec; fl. 2,80*

V — Een zeer praktische bloemlezing, die bij de illustratie van technische studiën zeer zal gewild worden in het onderwijs. Orgelstukken van andere meesters, voorgangers en tijdgenooten van J. S. Bach; bewerkingen voor orgel van instrumentale compositiën en vocale compositiën (waaraan de tekst bleef toegevoegd) met een bijdrage van Nederlandsche componisten.... maken van dezen bundel een zeer aantrekkelijk boek vol afwisseling. — Het ware wellicht gewenscht, bij eventueele heruitgave, het moderne aandeel eenigszins te verruimen en de vruchtbare Vlaamsche componisten een bladzijde te gunnen. — Als bloemlezing voor de muziekscholen en als vade-mecum voor orgelisten. Graag aanbevolen. Wij twijfelen geenszins aan den bijval.

Dr FL. VAN DER MUEREN

8033 Hutschenruyter, Wouter **78 :**

CONSONANTEN EN DISSONANTEN. Mijn Herinneringen. *Geïll. met portret van den schrijver. — Den Haag, W. P. Van Stockum en Zn., 1930, (20 × 14) 244 blz.* *fl. 3,90*

V — Men moet een rijk leven hebben gehad om er de belangstelling van andere voor te winnen. Met W. Hutschenruyter, als musicus, muziekcriticus en orkestleider is dat beslist het geval. Hij kwam in betrekking met al wat er leeft en roert in het muzikale uitvoerende en produceerende leven. In deze « autobiographie » — want het is er een — die gaat van de jeugd en leerjaren over het praktische concertleven door gansch Nederland met het wel en het wee en de pikkante bizonderheden en fijnste beproevingen waarvan niemand zich rekenschap geeft.... lezen wij het leven na een man van standvastig labeur en artistiek gezag. Wij zoeken bij Hutschenruyter niet de sensaties van een romantiek gemoedsleven doch het epos van een moedige drager der schoonheid die het succes won met zijn bevoegdheid en de pijnlijke ontmoetingen met humor en zielkundige raakheid weet te verzachten. Wij hebben met groot genoegen de levensynthese van dezen noesten Noord-Nederlandschen kunstenaar gelezen en er in meegeleefd een brok muziekleven uit zijn land. Zonder twijfel gaat dit boek in ieders hand!

Dr FL. VAN DER MUEREN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

8034 De Geest, Alfried **81**

EENZAME BLOEMEN. — *Antwerpen, De Regenboog, 1930, (22 × 17) 46 blz.* *15 fr.*

V — In een gedicht, dat de schrijver zeer gevat « Onmacht » betitelt, staat te lezen: 'k zit vruchteloos te denken of ik soms geen dicht kan grijpen... uit de wolken... Een doelmatig « ars poëtica » zal dit

bezwaarlijk kunnen genoemd. Laat hij zijn gedichten, maar liever grijpen uit... het hart. Waar hij zóó te werk gaat in dit bundeltje, levert hij trouwens poëzie, die er zijn mag. Ook « De Krekel en de Mier » en « De Spin en de Vlieg », behooren tot het goede soort.

JORIS EECKHOUT, PR.

8035 De Lannoy, Flora **81**

SOLANUM. Verzen: Inwijding, Belijdenis, Karavaan, Gebeuren, Vertelsels, Etsen. — *Antwerpen, Sele, 1930, (22 × 16) 62 blz.* *fl. 1 (12 fr.)*

IV — Er zit melodie in die verzen. De beeldspraak is overvloedig. Een opeenvolgen van beelden, waarvan het laatste soms totaal onvoelbaar wordt, omdat de voorgaande beelden overdonderend zijn. b. v. op bl. 13 «..... gij waart de donder, 't geheimnisvol beven van de starre kaarsevlam. » En dan: dat *beven* der *starre* kaarsevlam. Valsch! En wie kan een beeld aanvoelen als het volgende uit « Stad » (bl. 55) : « in de nissen uwer oksels, brugt de duisternis de oude sagen »? Gaaf is het gedicht: « Heiligschennis » (bl. 58). Flora De Lannoy schijnt met haar leven geen weg te weten. Ledig-verlaten-eenzaam-wanhoop: zijn schering en inslag in haar verzen. Maar zij beheerscht haar toestand niet, althans indien men moet voortgaan op de weifelelende uitdrukking van haar ziele-onrust. Daarmee is de vizie onduidelijk en ontbreekt er volheid aan de expressie van het innerlijk gebeuren.

Dr K. ELEBAERS, PR.

8036 Schneiders, Frans (Troubadour) **81**

ODEN EN SATYREN. *Geïll. met portret. — Hilversum, Brand, 1930 (24 × 16) 96 blz.* *fl. 1.50*

IV — Met een goedigen spotlach hekelt Troubadour de tekortkomingen onzer dagen. Hier en daar vermoeden we een klein tikje diepere beschouwing dan bij een eersten oogopslag wel blijken mag. Geen platte humor nergens. Veel stukjes zijn uiterst geschikt om er in gezelschap de vroolijke noot in te houden.

PAUL HARDY.

82. TOONEELLITERATUUR

8037 De Mont, Paul **82**

DE VERKIEZINGEN VAN '94. *In 4 bedr. — Kortrijk, Vermaut, (19 × 14) 1930, 127 blz.* *18 fr.*

V — Men kan het spel van een dubbel standpunt uit bekijken en samenvatten. Chronologisch en naar het uiterlijk gebeuren: De twee partijen wegen hun kansen af (I.B.). Ze dingen naar het aanwerven van een invloedrijk man: de Capacitaire Honoré (II. B.). Beide trachten stemmen af te koopen (III. B.). De dag der verkiezingen (IV. B.). — Maar in elk deze vier operaties heeft de doortrapte, kalme, zwijgzame, maar onderduims doortastende Gustaaf Lauwereys, de hand. En van uit dien hoek bekeken, kan het hoofdgebeuren samengetrokken worden om dit thema : de sluwe politieke knepen van den eersten schepen om het burgemeesterschap weg te kapen. Meteen duikt een centrale figuur op en krijgt het spel, ruggegraat en spil. Me dunkt nu, dat er voldoende gegevens — zij het dan sommige à l'état latent — in den tekst op te sporen zijn, om een herscheppend acteur de gelegenheid te geven van Gustaaf een type te maken, een type dat het gebeuren vermag te schragen en te beheerschen. Op die wijze komt het stuk wat op een ietwat hooger plan te staan dan men op het eerste zicht zou vermoeden. Van model-klucht gaat het dingen naar den titel van blijspel. — Gewis,

de personages, buiten Gustaaf, zijn slechts schetsmatig uitgewerkt. De feitjes en de ontwikkeling ervan, zijn gewild en veeleer aangedikt dan uitgediept: een volledige zijde van de dorpspysche krijgen we niet. Heel veel is klaarblijkelijk op effect berekend. Maar in menig tooneel komen oogenblikken voor van zeer intens leven dat aanleiding geeft tot scherpe veraanschouwelijking. Verder, het spel is sober gehouden, de dialoog is vlot geschreven, misschien wel in een al te beschaafd-neutrale taal. Ten slotte geestigheid en humor zijn niet van de lucht. Het spel is op zijn minst een plezante komedie. Dr C. GODELAINE.

8038 Vanderleenen, Albert **85**

◆ MEFISTO ZOEKT EEN BRUID. Spel van Goed en Kwaad in één Bedrijf. — *Borgerhout, Zanglust, 1929, (21 × 13) 36 blz.* *10,60 fr.*

IV — De geldzuchtige vader zal zijn droomerige dochter tot bruid geven aan Mefisto, op voorwaarde dat deze hem vóór 't hanengekraai 'n rijke burcht bouwt. Maar de heilige Zuster bidt zoo vurig, dat O. L. Vrouw haar met 'n licht den haan doet wekken voor 't duivelswerk klaar is. Wie zich door het heel modern kleedje en de vage, godsdienstige symboliek van dit werkje niet laat meesleepen, zal er niet veel zaaks in ontdekken. De duivelprins zal wel op 'n betere bruid loeren dan zoo'n simpel juffertje; zelfs 'n vader kan zoomaar de ziel van z'n kind niet verkoopen, en zielkundige karakteruitbeelding is heel wat sprekender dan wat algemeene zinnetjes. Tooneel is maar tooneel in zoover het menschen uitbeeldt, waarin we onszelf herkennen, anders vecht zelfs het katholieke tendenztooneel tegen windmolens.

E. BOELAERT, M. S. C.

8039 Van de Velde, Anton **82**

◆ TIJL II. Vervolg van Tijl I. In vier Kapittels. *Geïll. met omslagplaat dr Ast. Fontaine. — Maastricht, Van Aelst; Brussel, Standaard, 1930, (21×15) 135 blz.* *20 fr.*

IV — Jaren zijn verloopen sedert den memorabelen inval van Tijl jr in Vlaanderen en van zijn overhaastigen terugtocht naar Kafferland. Intusschen werd uit Nele, Tijl-zoon geboren. Heeft een aardje naar 't vaartje. Dank zij den moreelen steun van den vergeestelijkten Lamme, de financieele hulp van Brabo en den geheimzinnigen prikkel van ouden-Tijl's optreden, zal de onstuimige Tijl jr de bevrijdende daad stellen. — Een veeltonig optimisme, geboren uit waren humor, vormt de hoofdstemming. Een humor, mengsel van vroolijkheid en weemoed, die opslaat uit het innerlijk gebeuren, uit het wisselspel der dramatische omstandigheden, uit den geest en de fantasie der temperamentvolle personages. — Uit dezen hoek en globaal bekeken, verbreekt het peperkoek bombardement de eenheid der stemming niet. Integendeel, foutief is wat ons aan een werkelijken veldslag herinnert: 't springen van een bom; het opschichten van jongen Tijl met gescheurde lioenvlag. — Van aesthetisch en artistiek tooneelkundig standpunt uit beschouwd, zijn de eerste twee kapittels van Tijl II gewoon meesterlijk. Intens en rijk innerlijk leven wordt daar met schitterende plastische en litteraire middelen veraanschouwlijkt. De bouw is sekuur, de verwoording sober en van een van-de-Veldesche directheid. Elk deel heeft zijn climax en de tweede schiet den eersten voorbij. Kap. III zet goed in: na jachtig tempo en strakke gespannenheid, speelscher spot en ironie. De auteur gaat echter te veel hooi op de vork nemen, slaagt er niet in de stof binnen de hoofdstemming tot een sluitend geheel te verwerken.

Kap. IV vertoont eveneens schitterende eindjes film maar een gesamteindruck gaat er niet uit op. Synthetiseeren en samenballen is dus de leuze. Om het hoofdgebeuren in III en IV, de bijkomende beeldjes met enkele rake treffers suggereeren; niet uitwerken. Dan zal Tijl II *het* gemeenschapsspel der XXe eeuw zijn want verend op dit dubbel gevoel de Vlaamsche gemeenschap eigen: het godsdienstig en nationaal gevoel.

Dr C. GODELAINE

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

8040 Oppenheim, E. Phillips **83**

SAMENZWEERDERS. *Vert. uit h. Engelsch dr L. V. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, nr. 4), 1929, (20 × 13) 240 blz.* *fl. 1,90 (12 fr.)*

II — Een koningin heeft compromittante liefdebrieven geschreven die in handen van een derde gevallen zijn. Om die brieven terug te bemachtigen worden eenige moorden gepleegd door een ouden kolonel, die zich ook zelfmoordt als hij zijn taak volbracht meent. Laat nu dit boek zoo boeiend zijn als een avonturen- en detectievenroman zijn kan, het wordt totaal bedorven door de theorie waarmee de kolonel zijn misdaden wil vrij pleiten: « De heiligheid en onschendbaarheid van het menschelijke leven is een leuze, die gebaseerd is op valsche sentimentaliteit. Het leven van een mensch is slechts dan heilig en onschendbaar, als hij naar behooren leeft... » Hier zit waarlijk in cauda venenum. Een boek dat zulke moraal — of zulke afwezigheid van moraal — huldigt, *hoort zeker niet thuis in onze boekerijen.* F. VERMUYTEN, PR.

8041 Wadsley, Olive **83**

TWEESTRIJD. *Vert. uit h. Engelsch dr Mr. Servaes. — A'dam, De Combinatie, 1930, (20 × 14) 255 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

II — 'n Flink advokaat die in meer dan een echtscheidingsproces optrad voor het principe dat echtelijke trouw de basis is van de maatschappij, geraakt zelf verstrikt in een liefdesgeschiedenis. Hij is weduwenaar en bemint 'n gehuwde vrouw die niets heeft aan haren man. Tweestrijd tusschen de verboden liefde en de moraal, of beter tusschen zijn principes en de conventie. Echtbreuk wint het op de trouw. Over godsdienst niets tenzij om 'n enkele keer te spotten met 't katholicisme. Als roman ook niet veel zaaks. Behalve hier en daar wat Engelsche humor en pittigheid, te langdradig uitgesponnen en niet vlot vertaald. Hoort *niet* thuis in onze katholieke boekerijen. FR. CROLS, PR.

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

8042 Bouchardon, Pierre **83.9 : 83.3**

HET KASTEEL VAN BITREMONT. Roman. *Vert. uit h. Fransch dr H. B. 1930, (22 × 16) 181 blz.* *12 fr.*

III° — Kwaliteiten: nul. Een bloederig, iets of wat aangebrand boeltje over 't bewuste proces de Boccarmé dat naar 't schijnt over 'n zeventigtal jaren onze vreedzame gouwen deerlijk in beroering bracht. Glad

verkeerd is het zulke oude koeien ten onbate van ons volk terug uit de gracht te sleuren. Romanconstructie en vertaling op 't randje van 't litterair wraakroepende af. Waar 'n ernstige Vlaamsche uitgever zich ook al aan gelegen laat! PAUL HARDY

8043 Crawford, F. Marion **83**

HAAR GEHEIM. *Vert. uit h. Engelsch dr C. H. van Heeren. — Roermond, J. J. Romen en Zn, 1929, (20 × 13) 159 blz. fl. 1,90 (12 fr.)*

III — Dank zij dominee, kan mevrouw Goddard een landhuisje te Billingsfield betrekken. Dra heeft ze er in twee harten Cupido-gevoelens gepijld : een student ter pastorie verblijvend, en een rijken buurman, die het ernstig meent. Maar niemand vermoedt het mysterie dat het arme mevrouwtje in haar mantel meebracht. Dat geheim : haar doodgewaande man, veroordeeld tot dwangarbeid als schriftfalsaris, verschijnt! Hij staat den buurman in jalouzie naar het leven. Maar de hond van den buurman doet... de rest. En het paar trouwt. — Een goed geschreven roman, kalm inzettend, gradatim klimmend tot het boeiend dramatische. Niets storend. Geschreven echter *in Protestantschen geest* : de dominee en zijn vrouw treden heel wat op. Daarom wat reserve. Een mooie dorpsroman. A. VAN DEN DRIES, PR.

8044 Courths-Mahler, Hedwig **83**

DE AUSTRALIËR. Roman. *Vert. uit h. Duitsch dr J. P. Wesselink-van Rossum. — Zeist, J. P. Swartsenburg, (20 × 12) 256 blz. fl. 1,50*

III* — Zelfmoord om faillissement: en moeder en dochters von Schonau, arm bij hun ronkenden adeltitel, zien de schuldeischers aanzeilen, het huwelijk van gravin Dagmar met baron Korff stuk springen, en de toekomst donker te allen kant. De banaal-geworden tragiek van vele romans uit de adellijke wereld. Daar komt, midden hun hulpeloosheid, Ralf Jansen — o, de plebeier-naam! — een in Australië rijk geworden ambachter, een prachtkerel : hij ontdekt het valsch dubbelspel van den baron die een ander meisje opflirtte om de lieve centjes, steunt de von Schonau's geldelijk en zedelijk, zet zich dwars tegen de aandringerijtjes van het baronnetje en wint Dagmar tot vrouw. Zeg nog dat er geen high life-karakters spruiten uit den simpelen volksstand, en veroveraars zijn! — Een doodgewoon volksroman, egaal van verloop en uitwerking. Een modern pimentje, dat zelfmoord-incident, niet? Na vele andere, leert ook deze roman dat echtscheiding... vrij maakt. Oef! A. VAN DEN DRIES, PR.

8045 Courths-Mahler, H. **83**

GIJ ZIJT MIJN UITVERKORENE. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, (20 × 12) 249 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

III-IV — Nicht Lia laat zich, vóór den opgestoken vinger van den rijken man, binden tot een huwelijk uit berekening en zonder liefde. Gevolg? Een calvariegang voor beide. En 't wordt een spel van misverstand en onwillekeurige tegenvallertjes. Omdat er boozen de netten spannen van leugen en laster. In casu een afgescheepte dame. En 't komt in het eind toch goed. En de wolken zijn over... Pleidooi te meer voor het huwelijk uit liefde. Die liaison en dat flirten met een getrouwde dame vlekken in het werk. En die flirtvlinder is erg hartstochtelijk. Jammer. *Voorbehoud is noodig.* Voor 't overige is deze roman een opwek tot werkzaamheid en orde. Banaal als stijl. A. VAN DEN DRIES, PR.

8046 Deledda, Grazia **83**

DE OUDE UIT DE BERGEN. *Vert. uit h. Italiaansch dr Dr N. J. Bevergen. — A'dam, Mij v. g. & g. Lectuur, 1929, (18 × 11) 250 blz.* *geb. fl. 1,75*

III — Een van de talrijke en populaire verhalen die de bekende schrijfster, een ex-Nobel-prijs, wijdt aan de studie van het Sardische volk. Voor ons Vlaamsche menschen een heel nieuwe omgeving: ruwe bergkammen en donkere bosschen; een heel nieuw volk: herders die in de eenzaamheid van hun bergweide een kommervol bestaan hebben, bewoners van een kleine stad met een heel andere mentaliteit als onze menschen, veel losser en lichtzinniger, uitbundig en oppervlakkig tot in hun godsdienstig leven, hartstochtelijk en oploopend. Een prachttype is de « Oude uit de Bergen », de blinde Zio Pietro, een soort patriark uit het Oude Testament, vol betrouwen in God en in het leven. Daarnaast het gekonkel van het jonge volk met de twee hoofdmotieven, liefde en geld. De vertaling is goed. Dr A. BOON, PR

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8047 Bertrand, Louis **83.9 : 92.2**

◆ SINT AUGUSTINUS. *Geaut. vert. uit h. Fransch dr J. Wahler. Geïll. met houtmeden van J. Franken Pzn. — R'dam, Brusse, 1930, 2e druk, (22 × 17) 336 blz.* *fl. 4,90; geb. fl. 6*

IV — Dit prachtwerk in 1929 uitgegeven beleeft thans reeds een tweeden druk. Een bewijs dat de lezers het volkomen eens zijn met E. H. Dr Joris Caeymaex waar deze in ons nummer van Februari jl. (nr 7349) bij de bespreking van dit werk schrijft: « Het onderwerp is zoo rijk en ligt zoo pasklaar om in een beschrijvend verhaal omgezet te worden, dat welgelukken haast vooraf verzekerd is: een land, een ziel, een tijdsgewricht, van allerhoogste beteekenis ».

8048 Biggers, E. D. **83.0**

EN EEN VROUW VERDWIJNT. Een Charlie Chan-Mysterie. *Vert. uit. h. Engelsch dr L. van Leeuwen-Boomlamp. Omslagteekening van T. Leeser. — A'dam, Andries Blitz, 1930, (20 × 14) 245 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,50*

IV — Detectieve-roman met groote knapheid ineengezet, tevens boeiend, en in den persoon van den Chineeschen detectief Chan werkelijk geestig. J. C.

8049 Brand, Max **83.0**

EEN GEWAPEND MINNAAR. *Vert. uit h. Amerikaansch (The Gun Tamer) dr J. K. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg, (20 × 14) 250 blz.* *fl. 2,25*

IV — Dat zal allemaal wel echt Amerikaansch zijn, wat in dezen roman verteld is. Als men het moest vertellen over Vlaamsche menschen, zou men er immers niets van gelooven. Vooral niet van het onverwachtongelukkig blij slot. Of de godin Fortuin-toeval echter ooit zoo'n druk werk gehad heeft om als deus ex machina de toestanden te ontwarren en tot 'n goed einde te brengen, blijft 'n raadsel voor al wie dit boek ten einde las. En toch, dat doet elke roman-verslinder. E. B.

8050 Chaffee, Allen ; Derksen, Jan ; Pleysier, A. ; Nagel, W. F. 83.8:59

VOOR HET KLEINE VOLK. Een verzameling Kindervertellingen. *E. Smalhout, Albert Hahn jr., Funke Kupper en J. Lutz. — A'dam, Ontwikkeling, 1929, (27 × 19) 152 blz.* *fl. 2*

IV — In dit boek vinden wij vier verhalen waarvan de twee eerste « Sitka, de IJsbeerbaby » en « Joco » — een apenhistorie — de beste zijn. Knap verteld en leerzaam tevens. Nummer drie getiteld « De Gans » is heel wat minder, en nummer vier vinden we *heelemaal niet meer geschikt voor kinderen.* Zoo lezen we o. a. van 'n kleine bengel die vloekende scheldwoorden tegen 'em — t. t. z. tegen Jantje Zigeuner (zoo is tevens de titel van 't verhaal) — uitschreeuwt waar ie — Jantje — lekker om lachte : schelden deed niet zeer (!!) Men treft er zelfs een kleine snaak in aan die na een afstraffing dadelijk een moord als wraakplan koestert, enz. Voor onze Katholieke jeugd vinden we 't heelemaal geen geschikte lektuur, al is ze daarom niet bepaald slecht. Het geheel is, om het met twee woorden te zeggen, *te neutraal, te realistisch voorgesteld voor onze jeugd.* We beschikken over heelwat opvoedender lektuur voor onze kleinen. P. DEKELVER

8051 **Delle Grazie, M. E.** **83.1**

◆ ONZICHTBARE WEGEN. *Vert. uit h. Duitsch dr Anna Vander Hallen. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1930, (17 × 12) 364 blz.* *25 fr.*

IV — « Leeslust » heeft reeds heel wat interessante vertalingen gegeven. Dit werk van Delle Grazie vult de reeks schitterend aan. — De « Onzichtbare Wegen » zijn de banen waarlangs de tocht loopt naar God; het is het genadewerk dat zich voltrekt en den mensch werpt in de handen van den Vader die woont in de hemelen; het is de bittere zelfkamp die uitgevochten wordt in een ziel; het is de greep Gods in wie aan Zijn greep ontsnappen wil. M. E. Delle Grazie gaf, noch min noch meer, een doorleefd en doorstreden compendium van de Genade in de moderne ziel. — Deze Duitsch-Hongaarsche schrijfster, langen tijd doorhuiverd van een kamplustig-rationalistischen geest, en die in haar vele — dikwijls zeer onevenwichtige — werken een buitengewoon-episch temperament is, openbaart zich in dit werk — doorwoeld van den revolutionairen tijdgeest (Duitschland, einde '18), doch wezenlijk overstraald met en doorgloeid van katholiek geloofs- en genadeleven — als een sterke romanbouwster. — « Onzichtbare Wegen » mogen we noemen een psychologischen roman met historischen achtergrond. (Als dusdanig breekt vooral Delle Grazie's epiek erdoor). — Er zijn vele bladzijden die men om hun voluit en heftig geteekend leven niet zoo snel zal verdringen. « *Onzichtbare Wegen* » *is tout court groote, katholieke romankunst.* Zulk een boek moet door vele modern-denkenden en -voelenden worden gelezen; want daarin steekt, naar een bekend woord, « de adem van dezen tijd en de adem der eeuwigheid ». — A. Vander Hallen vertaalde het werk beter dan ze vroeger andere werken omzette. Ze heeft zeer goed het moeilijke Duitsch van deze geweldige vizioenaire gevat. « Onzichthare Wegen », we wenschen u toe dat ge de baan vindt naar vele zoekers en twijfelaars. Dan kunnen voor velen, banen opengaan, die voeren naar « Het Licht. » M. VAN HOECK, PR.

8052 **Courths-Mahler, H.** **83.0**

IN DEN VREEMDE. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. Zeist, Swartsenburg, (20 × 13) 256 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Broer en Zus. 't Harde na-oorlogsche leven jaagt ze den oceaan over : broer als chauffeur, zus als kamenier. En ze eindigen in den vreemde erg vreemd : broer als medebestuurder in een kolossale automobielzaak, zus als eeredame van 'n cresus-mevrouw; broer krijgt de hand van de dochter van den bestuurder, zus wordt de vrouw van den neef

ervan. En klaar is Kees. Het gewoon thema van optimisme in de romans van Courths-Mahler. Om dat ietwat te corseeren, zijn daar het incident der intrigante, in casu de meid, en het banaal romantisme van een schaking door een vuilen meneer, al de overigen zijn doorbrave luidjes, met ponden suiker in het karakter. Amerika komt in een mooi daglicht te staan. Een pleidooi te meer tegen standenverschil in zake huwelijk. Kunstlooze roman. A. VAN DEN DRIES, PR.

8053 Garvice, Charles **83 : 0**

HET ARME ONDERWIJZERESJE — DE VERDWENEN ROBIJN — DORA. *Met titelplaat. — Haarlem, Hollandsche Bibl. (20×14) 192-190-191 blz. fl. 1 elk*

IV° — Het driespan der onnoozelheid. Erfenissen, huwelijken, geheimen tegen 1 gulden 't stel. Te zamen omtrent 600 bladzijden verschrikking. R. D. G.

8054 Melati van Java **83.9 : 92**

HORTENSE DE BEAUHARNAIS. Koningin van Holland. — *A'dam, J. Veen, 1930, 2e druk, (22 × 16) 184 blz. fl. 1,90; geb. fl. 2,50*

IV — Het intime, rustelooze en onverkwikkelijke leven van Napoleon's stiefdochter die z'n schoonzuster werd, koningin van Holland. Een historische kijk op het leven aan 't keizerlijk hof en dies een treurige doolage doorheen 'n aristocratisch labyrinth van verwaande dwaasheid en ziekelijke verwording. — Een boeiend romantisch levensverhaal voor wie zich speciaal interesseeren aan 't hofleven van toentertijd.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8055 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

GEHEIMZINNIGHEDEN IN DE RIVIÉRA. *Vert. uit h. Engelsch dr E. H. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie, Nr. 19) 1929, (20×13) 227 blz. fl. 1,90 (12 fr.)*

IV — Die titel ronkt mysteries uit. Wat ten onrechte. Hetgeen schrijver voorstellen wil als groote geheimzinnigheden in dat rijkemansland waar met en om millioenen gestreden en gevochten wordt, bepaalt zich ten slotte tot verdachte dingen die ook elders gebeuren. En het is niet noodig dat het een jong, schander Amerikaan is om dat alles te ontwarren : De eerste de beste detective kan dat ook. Maar allo, 't werk moet op de markt mits trommelslag en lawaai. Wat niet belet dat schrijver boeiend verhalen kan. In al die onverkwikkelijke avontuurkens blijft die Amerikaan als een zedelijke reine kracht, maar er wordt aan 't eind van elk hoofdstuk toch zóóveel cocktail gedronken! Voor de literatuur geldt dit werk niet. En voor de kunst, die doodskop op den omslag evenmin. A. VAN DEN DRIES, PR.

8056 Rinehart, Mary Roberts **83.0**

DE MAN IN BED Nr 10. *Vert. uit h. Engelsch dr F. Van Velsen. — Zeist, Swartsenburg, (20 × 14) 240 blz, fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — Op humoristische wijze verhaalt Mr Blakeley, de hoofdpersonage van dit boek, hoe hij op reis gaat met valsche wissels om den maker er van te vinden, maar onderweg zelf bestolen wordt. Daarbij wordt hij nog verdacht van moord en heeft met detectieven en politie te doen : een beroerde historie voor een treffelijk man. Bij 't einde komt er echter licht : de dief is Sullivan, de vermoorde is zijn schoonvader, de moordenaarster Sullivan's zuster... en Sullivan's bruid « in spe » wordt Blakeley's vrouw. — Boeiende ontspanningslectuur. J. LAUWERYS, PR

8057 Russell, Gravin **83.1**

BOETE. *Vert. uit h. Engelsch « Expiation » dr W. J. Ankersmit, — A'dam, L. J. Veen, (21 × 15) 240 blz.* *fl. 3,90; geb. fl. 4,90*

IV — Ernest Bott verongelukt en laat bij testament slechts duizend pond aan z'n weduwe achter, van de honderdduizend die hij er bezat. Een verdacht, mysterieus codicil laat de schuld zijner vrouw uitschijnen. Gevolg : algemeene verslagenheid bij de degelijke familie Bott. Om den schijn te redden nemen ze de gevallen schoonzus op in hunne families. Deze boet op heerlijke, diep-menschelijke manier haar zonde van overspel. De typen zijn beredeneerd en met 'n vrouwelijke siersmaak voor détails uitgeteekend. Neem het karikaturale, alsmede het lieve geval weg, moderniseer de toestanden en 't wordt 'n Dickens. Typisch Engelsche lectuur met veel bedekte ironie, maar weinig charme.

PAUL HARDY,

8058 Snieders, August **83.3**

◆ HET JAN-KLAASSEN-SPEL, met levende Beelden uit onzen Tijd. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Werken van Dr A. Snieders, XXXVI) 1930, (20 × 14) 184 blz.* *8,75 fr.*

IV — Snieders had zich voorgenomen een cyclus humoristisch-maatschappelijke romans te schrijven waarin hij achtereenvolgens een aantal misbruiken zou hekelen. De goudwolven zouden er hun aandeel gevonden hebben, evenals de politieke uilenspiegels. De reeks zou bekroond worden door het *Sursum Corda*. Het bleef bij een eerste onafgewerkte proeve in 1863 verschenen. De « levende beelden uit onzen tijd » zijn een eerlijke werkman, zijn moeder, zijne verloofde, later zijne vrouw; twee flinke edellieden: M. Van Dormael, die het verleden betreurt, trouw blijft aan de orangistische gedachte en zijn vriend Max Franck die door en door liefdadig is en berust in de nieuwere toestanden; de goudwolven : Bareel van Dinter en Drummel, woekeraars en bedriegers; de vertegenwoordigers van de *Jeunesse dorée*, de modepop Marietta Bareel: de cynieke lijkbidder Mos en vooral de Antwerpsche straatjongen Plaasteren Dove, geteekend met een talent dat van Beets in zijn « Hollandschen Jongen » waardig; het bevallige nichtje van M. Van Dormael. « Nergens » schrijven terecht Coopman en Scharpé in hun *Geschiedenis van de Vlaamsche Letterkunde* « is de bijtende humor van den schrijver zoo overvloedig en over 't algemeen zoo terdege aangebracht». Ook den denker en karakterontleder Snieders treffen wij hier meer dan eens, op zijn beste aan. Het is dan ook oprecht te betreuren dat de cyclus niet voortgezet werd. L. D.

8059 Swerts, Lambert **83.9**

◆ DE SCHOONE MOED. Historisch Verhaal. *Geïll. met penteekeningen. — Tongeren, G. Michiels, (De Dageraad, nr 8) (10 × 13) 78 blz.* *5 fr.*

IV — Een historisch verhaal uit de 17e eeuw, dat zich afspeelt rond Hasselt. De Kempenaar wou katholieke Vlaming zijn en blijven. Baron Jan Renoot van Geloes was één met het volk. Wij wonen den tragischen strijd bij waarbij de brave boeren zich van hun Franskiljonschen dwingeland, Godfried van Mombeek, weten te verlossen. Het historisch verhaal wordt daarbij aantrekkelijk gemaakt door 'n liefdeshistorie. — In den romantischen trant van Conscience. Zal gretig gelezen worden.

P. DEKELVER.

8060 Tracy, Louis **83.0**

GODENZOON. *Vert. uit h. Engelsch. — A'dam, Stella-Editie (2C × 13) 217 blz.* *fl. 0,50*

IV — Een jong Parijzenaar naar Amerikaansche principes opgevoed en er mede vervuld, wordt door 'n toeval vorst van Kosnovië. Z'n democratische regeeringsopvattingen komen in botsing met het heerschend regime. Wanneer hij wil huwen met 'n arme Parijsche artiste — de moderne copie van 't herderinnetje dat prinses wordt — dan barst de bom. Hij reist naar Amerika en weigert enkele jaren nadien de kroon die hem opnieuw wordt aangeboden, 'n Heel interessant personage, dat heel de handeling leidt, is Felix Paluski, 'n ex-anarchist, thans kunstschilder te Parijs. Z'n uitbeelding is kranig, schoon. Op enkele storende onwaarschijnlijkheden na, 'n flink geschreven avonturenroman.

PAUL HARDY

8061 Van Harbou, Thea **83.0**

DE SPION. *Vert. dr Piet van Veen. Geïll. met 8 platen. — A'dam, Nederl. Uitgevers-Mij, 1929, (20 × 14) 210 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — Detective nr 326 wordt verliefd op Sonja Baranikowa, de *spion* in dienst van Haghi, en Sonja verraadt Haghi, als ze van nr 326 verneemt dat Haghi schuld heeft aan den moord op haar vader en broeder in Rusland. — In een razend tempo geschreven, bewaart dit boek al het zenuwprikkelende van de film, nog verhoogd door 8 fotos eruit. Jacht, wanhoop en een viertal zelfmoorden vormen schering en inslag van het verhaal.

J. LAUWERYS, PR.

8062 Withe, Fred. M. **83.0**

DE STEMPEL DER STILTE. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. van den Bovenkamp. — A'dam, Stella-Editie, (20 × 13) 216 blz.* *fl. 0,50*

IV — Een avonturier die van 'n valschen naam gebruik maakt, en alzoo fortuin in handen krijgt; 'n bende Oostersche bandieten onder directie van 'n valsche koningen; 'n jacht om vreemde concessies te bemachtigen; 'n opgesloten prinses, 'n geheimzinnige waaier; liefdesavonturen, enz. — 'n Chaotische geschiedenis die alle grenzen der waarschijnlijkheid en zelfs der fantasie te buiten gaat. Slechte lectuur voor personen met zwakke zenuwen.

PAUL HARDY

8063 Withe, Fred. M. **83.0**

WAAR LIEFDE WOONT. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. van den Bovenkamp. — A'dam, Stella-Editie, (20 × 13) 192 blz.* *0,50 fl.*

IV — De historie van twee broers die sprekend op elkaar lijken, en waarvan er één in den waan verkeert, 'n misdaad te hebben begaan. White heeft de specialiteit 'n boel onmogelijke personages en toestanden dusdanig te combineeren dat hij den lezer bij elk nieuw hoofdstuk 'n nienwe rebus laat oplossen. Weinig interessante lectuur voor 'n ietwat ernstig lezer.

PAUL HARDY

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (van14-15 jaar) geschikt

8064 Andersen, Hans Christiaan **83.8**

PRENTENBOEK ZONDER PRENTEN. *Vert. uit h. Deensch dr Hendrik Van Tichelen. Geïll. met photo van schrijver. — Mechelen, Het Kompas, 1930, (14 × 10) 87 blz.* *15 fr.; geb. 24 fr.*

V — Zooals de Heer H. Van Tichelen, die hier keurig vertaald werk leverde, ons in z'n inleiding laat aanvoelen, zullen deze maanvertelsels eerst echt genoten worden, door reeds ietwat gevormde lezers. Enkele « avonden » slechts zijn geschikte kinderlectuur. In dit Prentenboek zonder Prenten hebben we inderdaad weer van 't beste wat Andersen aan echte kunst heeft voortgebracht: Papini's kindje is hier in hem tot 'n schepper van schoonheid gegroeid. Schoon, waar en goed is 't werk van Andersen, waarover 'n afstraling ligt van de onverdorven kinderziel, die hij z'n heele leven lang wist te bewaren. G. B.

8065 Bower, B. M. **83.0**

DE LAATSTE STRIJD. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. van den Bovenkamp. — A'dam, Stella-Editie. (20 × 13) 224 blz.* *7,25 fr.*

V — De strijd van enkele farm-boys uit de Far-West die hun « claims » verdedigen tegen de kuiperijen van 'n troep oneerlijke winstbejagers. Bower weet met 'n verbazenden eenvoud de toestanden en menschen uit de wijde prairie te schilderen. Frissche, gezonde ontspanningslektuur.
PAUL HARDY.

8066 Demaison, André **83 : 8 : 59**

DIEREN DIE MEN « WILD » NOEMT. *Vert. uit h. Fransch dr A. De Graaff-Wüppermann. — A'dam, Den Voortganck (22 × 16) 154 blz.* *2,25 fl.*

V — Enkele gevallen van aanpassing van wilde dieren aan het menschenmidden waarin zij beland geraakt zijn, leeuwin, olifant, maraboe, antiloop; en de roep van het oerwoud waaraan zij ontrukt werden. Prachtig door echtheid zooals bij een William Long, een Sangiro; even fijn als inleving in de dierenziel, met humor en veel teederheid voor de mooie, wonderbare dieren bij een tikje scepticisme over de menschen. Beschrijving en verhaal rustig en helder, ook warm en rijk zonder opgeschroefdheid. *Een heerlijk boek dierenleven en dierennovellen*; het smaakt naar « nog ». Dr JORIS CAEYMAEX, PR

8067 Gilbert, Henry **83.9**

HET BOEK DER ZEEROOVERS. *Vert. uit h. Engelsch dr John Kooy. Geïll. met 15 platen. — Utrecht, De Haan, (Door alle Eeuwen heen), 1930, (21 × 15) 224 blz.* *fl. 2,90*

V — De zeeroovers door de eeuwen heen van den tijd van Caesar tot de XIXe eeuw in 8 verhalen. Altijd aantrekkelijk op een zekere manier. Evenwel niet zoo boeiend voorgesteld als bij de romanciers van het vak, Stevenson enz. Dr JORIS CAEYMAEX.

8068 Kuylman, H. E. **83.8 : 59**

ROOFGAUW DE SLUWE ULK. *Geïll. met teekeningen dr J. Fr. Doornik. — Rotterdam, Brusse, 1930, (22 × 17) 132 blz.* *fl. 1,90 (27,50 fr.)*

V-Vl-A — Niet een dor-wetenschappelijke maar een prettig-vertelde levensgeschiedenis van de sluwe ulk. En die interessante geschiedenis steekt bovendien in 'n verleidelijk net litterair kleedje.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8069 Sleeckx, Domien **83.8 : 37**

DIERENWIJSHEID. Twee Verhalen.—*Antwerpen, De Sikkel, (Onze Bibliotheek, Nr 2), 1930, (20 × 14) 61 blz.* *5 fr.*

V — Twee verhalen over dieren: « Jol » en « Musschenwijsheid », « Jol » zijnde van 't allerbeste uit Sleeckx' pennevruchten. Hiermee bracht hij

benevens een gezond realisme ook voor de eerste maal werkelijken humor in onze Vlaamsche litteratuur. 't Blijft iets nieuws. Weinige Vl. letterkundigen buiten Caes. Gezelle en Om. K. De Laey hebben aan het dierenras als zoodanig een plaatsje gegund in hun litterairen arbeid. Alle oude buigingsuitgangen en gallicismen zijn uit den tekst verdwenen. Degelijke schoollectuur voor grootere jongens en meisjes.

PAUL HARDY

8070 Wallace, Edgar **83.0**

HET GEHEIMZINNIGE EILAND. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. v. d. Bovenkamp. — R'dam, De Combinatie, 1930, (20 × 14) 202 blz. fl. 2,25*

V — Tatham is een avonturier die onzen beruchten Otto de Beney nog verre achter zich laat en 't van zeeroover, goudzoeker, winner van paardenrennen brengt tot president van de republiek op 't Tathameiland. Spijtig dat de avonturen die hij in België en in Congo beleefde maar terloops worden aangeraakt. Zonder af te dalen tot griezelige moordhistories, boeit dit verhaal door gezonden humor en een lichte dosis romantiek. Het tweede verhaal: *Het Raadsel van Chadwick House*, is een detectivenovelle met de gewone sensatie-elementen van doodsbedreiging, moord, brand, inbraak, enz.; dit alles knap aaneen gesponnen rond de valschmuntersbende van Jack Chadwick en de liefdesidylle van zijn zuster June Clarke, alias Chadwick.

J. LAUWERYS, PR

VI^A — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

8071 Janssen, J. F. P. **83.9**

◆ LOUIS EN RODRIGO. Historisch Verhaal naar het Fransch. *Geïll. dr Willem Wiegmans. — Utrecht, St-Gregoriushuis, (Gregoriaantje Nr 5) 1926 (24×16) 180 blz. fl. 2*

VIA — Een geschiedenis van trouwe liefde en laf verraad. Speelt in den tijd van den strijd der Spaansche christenen tegen de Mooren. Het onderwerp is dus al zeker uitstekend geschikt om onze jongens te boeien. En het werd ook op een zeer gelukkige wijze behandeld : zeer boeiend, aangenaam, opvoedend, zoodat dit boek *terecht zijn plaatsken mag opeischen in de jeugdafdeeling van al onze boekerijen.*

F. VERMUYTEN, PR.

8072 Lagasse, Lode **83**

◆ KUKELEKU. *Geïll. met 4 teekeningen dr Godelieve Thuysbaert. — Brugge, Excelsior, 1930, (22 × 16) 51 blz. 6 fr.*

VI-A-B-J — Met de bedoeling ter navolging vermoedelijk — 'n kijk te geven op 't plezierig en toch hartelijk-mooie leven van 'n Brugschen snaak in z'n vlegeljaren, schreef Lagasse z'n « Kukeleku ». We wenschen dien prettigen kerel 'n luiden welkom toe in onze reeks kinderlectuur voor jongens.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8073 van Assendelft, Gerard **83 : 379**

◆ FREEKIE EN Z'N VRIENDEN. Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr Frans van Noorden. — Utrecht, St Gregoriushuis (Gregoriaantje Nr 4) 1926 (24 × 16) 204 blz. fl. 2 (29 fr.)*

VI-A. — Een broerke van Percy Wynn! Freekie is een stadsch jongentje, zoontje van een doktersweduwe, die op den buiten gaat wonen, en

spoedig door zijn gaven van geest en hart een diepgaanden invloed bekomt op zijn vrienden. Van dien jongen moet ge houden, daar is niet aan te doen! En daar wordt hij warempel propagandist voor de *geheelonthouding*, wie had dat nu verwacht van zoo'n springlevend ventje? En hij doet het flink hoor! Niet alleen heeft hij spoedig een heelen hoop van zijn vrienden overgehaald, maar hij steekt zich ook in het hoofd dat hij den vader van een zijner vrienden van zijn drankzucht moet genezen. Een tijd lang schijnt hij te gelukken, maar dan hervalt de ongelukkige, zijn familie gaat erdoor ten onder, zijn hoeve wordt verkocht en de zoon moet in de koolmijnen gaan werken. Een mijnramp waarin de jongen bijna het leven liet, is voor Freekie een gelegenheid om een nieuwen aanval te wagen, en dezen keer haalt hij den slag thuis: de vader bekeert zich, de jongen geneest, ze gaan terug op hun hoeve wonen : wat wilt ge nog meer?.,.. Werkelijk een mooi boek; de Sobrietassers moeten zorgen voor ruime verspreiding. F. VERMUYTEN, PR

8074 **van der Burgt, J.** **83**

◆ KLEINE FRANK. Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr Willem Wiegmans. — Utrecht, St-Gregoriushuis, (Gregoriaantje Nr 3) 1926, (24 × 16) 153 blz. fl. 2 (29 fr.)*

VIA — Frank, een sympathiek ventje, komt van den eersten dag dat hij in het dorp woont, in botsing met een brutalen kerel, die tot dan toe over de schooljongens geheerscht had door zijn kracht en zijn ruwheid. Frank knoopt vriendschap aan met een gebrekkelijk jongsken, dat door iedereen verstooten werd. Spoedig wint hij vrienden, sticht een voetbalclub en wordt overal nummer een. Slechts bij zijn vijanden van den eersten dag en een paar andere van dezelfde soort kan hij niet in gunst komen. Hij ziet hoe een oud manneken door deze kerels mishandeld wordt, neemt ridderlijk zijn verdediging op zich, wordt half dood geslagen, maar geneest toch. — Het vervolg vindt men in nummer 6 van de uitstekende « Gregoriaantjes »: Franks droeve Jaar.

F. VERMUYTEN, PR.

8075 **Van Osenbruggen, Cor** **83**

OOME PIET. *Geïll. met 4 platen dr N. van Leeuwen. — Gouda, Van Goor Zonen (Na Schooltijd), 1929, (23 × 15) 176 blz.* *geb. fl. 1,65*

VIA-B — Een zin als deze : « Dien Zondagmorgen gingen moeder en Lien niet naar de kerk, want tante Ans mocht in dien tusschentijd eens komen.... » zal misschien voor katholieke kinderen vreemd klinken. Buiten dat is er niets stootends in. Heel aantrekkelijk verhaal. Heel goed geschikt voor volksboekerijen. Verhaal uit een eenvoudige familie en brokken uit een zeemansleven. Uit paedagogisch oogpunt weet ik niet of het gedurig gebruik van volkstaal aan te bevelen is. M. V. C.

VI^{B} — *KINDERLECTUUR*

voor ietwat gevorderde Lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8076 **Kramer, M.** **83**

◆ FERNANDO MALINI OF DE JONGEN UIT DEN WOONWAGEN. *Met teekeningen dr O. Verhagen. — 's Hage, Van Goor, 1930, (23 × 16) 192 blz.* *fl. 2*

VIB-J — De zonderlinge avoturen van 'n jongen uit 'n foorwagen, die mishandeld wordt door z'n pleegvader en ten slotte z'n echte vader terugvindt. — 'n Keurboek voor onze jongens waarin de katholieke

opvoedkunde en ook de katholieke levensbeschouwing op zeer natuurlijke wijze tot uiting komen. — 'n Bekroond jeugdboek en terecht: het boeit, is mooi geschreven en er gaat 'n verheffende indruk van uit. *Zal door onze jongens van 10 tot 13 jaar effenaf verslonden worden.*

FR. CHOLS, PR.

8077 **Redus, A. L.** **83.8**

◆ KEES DE DOES EN Z'N POLITIEHOND. *Geïll. dr J. Lutz.* — *'s Bosch, Malmberg, 1930, (21 × 15) 112 blz.* *geb. fl. 1,20 (12 fr.)*

VIB — Onder de aantrekkelijkste jongensboekjes die ik gelezen heb behoort zonder twijfel: « Kees de Does ». Keurig verzorgde uitgave en illustratie. Warm aanbevolen. M. V. C.

84. ESSAYS.

8078 **Jansen, Bella, Dr** **84 : 809**

MODERNE DUITSCHE LITERATUUR. — *Zeist, Ruys, 1930, (21 × 15) 224 blz. fl. 2,50; geb. fl. 3,30*

IV — Hij die zou denken met dit werk een soort handboek te ontdekken over moderne Duitsche literatuur: zoo iets als b. v. het veelgeprezen « Die Jüngsten » van Adolf Bartels of het door en door interessante deeltje van Dr Eloesser bij Elseviers Alg. Bibl. — die dat zou denken slaat de bal glad mis. Dr Bella Jansen heeft in de massa-productie der na-oorlogsche jaren een synthese gezocht. Hier wordt bestudeerd: litterair waardevol werk, doch dit binnen den roes der huidige litteraire modes. Deze auteurs, welke placied langs de zelfgebaande guldenmiddenwegen van over enkele decenniën hun kunst voort-dragen blijven op den achtergrond. Zoo vinden we er over Hauptmann, Schnitzler, Von Hoffmannstahl zelfs, weinig of niets. De geschiedenis der moderne Duitsche literatuur is in hoofdzaak die van het Expressionisme. Wat deze kunstuiting betreft, zoowel in zijn wijsgeerig ontstaan, als in al zijn afwijkingen en nuances, stroomingen en nevenstroomingen, is het werk van Dr Jansen goud waard. Nergens wellicht werd het werk van persoonlijkheden als Wedekind, Fritz von Unruh, Hasenclever, Werfel, Georg Kaiser e. a. door ernstiger analyse tot klaarder synthese gebracht. — Een massa type-drama's,-verzenbundels, -romans worden meesterlijk ontleed (als b. v. het ophefmakende « Abiturientendag » van Franz Werfel). Kortom, ieder gestudeerde, die de moderne Duitsche literatuur wil begrijpen — lijk ze voor een groot procent dient te worden begrepen, nl. als illustratie van den tijdgeest — leze dit hoogst belangrijk werk. — Eén voorbehoud dient gemaakt: moreel is de schrijver strict objectief. Wat de lectuur der hier bestudeerde auteurs en werken betreft dienen wij dus elders te rade te gaan. — Dit boek is het eerste deel eener serie over moderne literaturen. In voorbereiding bij denzelfden uitgever zijn reeds: Engelsch, Fransch, en Italiaansch. Wij kijken verlangend toe. PAUL HARDY

8079 **Margadant, S. W. F.** **809**

DE WERELDLITERATUUR. Geschiedenis der Letteren. *Geïll. met 200 platen.* — *'s-Hagen, Kruseman, 1930, (24 × 16) 580 blz.* *fl. 8,75; geb. fl. 10.75*

III — Schrijver is vrijzinnig, laïcist; de vraagstukken van ziel, God, godsdienst behooren. volgens hem, tot het gebied van het gevoel van elk voor zich; van de Evangeliën, het Kristendom, de Kerk geeft hij dan ook ietwat van uit den hooge eene krasse *rationalistische voorstelling*

Afgezien van die spijtige bladzijden, toont hij zich over het algemeen verdraagzaam. In letterkundig opzicht heeft hij tot hoofdmaatstaf genomen : « de helderheid », wat nog lang zoo verkeerd niet is bij een uitgebreid overzicht zooals dit; en wanneer die maatstaf dan, zooals het geval is, zonder overdreven engheid en te zamen met andere interessante kriteria toegepast wordt, dan worden er veel letterkundige figuren op aannemelijke wijze in hun waar licht gesteld. Als eruditie, doorwerking en voorstelling is het boek onbetwistbaar verzorgd; en er komen daar ten minste geen minderwaardige brokken in voor, gelijk in Boele van Hensbroek. De Fransche Middeleeuwen zijn uitgegroeid tot een uiterst uitvoerige verhandeling. Over onzen eigen tijd schijnt schr. niet zeer goed te spreken. Verder zullen gemist worden namen zooals die van : Immermann, Stifter, Droste-Hülsoff, Handel-Mazzetti, Emil Ludwig; Newman, Coventry Patmore, Curwood, Thornton Wilder; Luis de Granada, Louis Hémon; Benson, enz. Alleszins een zeer degelijk boek.

Dr Joris Caeymaex, pr.

8080 Schuré, Ed. **92 : 84**

De Profeten van de Renaissance. (Dante, Leonardo, Raphaël, Michel Angelo, Correggio). *Vert. dr. Mej. A. B. van de Meer. — Den Haag. Van Stockum, 1929, (25 × 16) 279 blz. fl. 4,90; geb. fl. 5,90*

II — Schuré, die maar taai blijft dwepen met zijne occultistische leer, is op wijsgeerig gebied volstrekt nul en op geschiedkundig een goedkoop romantieker. Daarom, met het oog op de verwoede leekewijsheid van schr. en het toepassen ervan op het kristendom (ge ziet van hier!) gevaarvolle lezing voor velen. En toch bezit die esthetische synthese, opgetrokken op het spiritualistisch inwijdingsdenkbeeld, een grond van waarheid, veelmeer ze hoeft slechts rechtgezet door heusche mystiek om werkelijk de oerwaarden van het heelal te vormen : het zijn : de wet der gedaanteverwisselingen (leven uit dood), het eeuwig-vrouwelijke (de geboorte van kosmosharmonie) en de drie rijken (stof, geest, het astrale(?), zegge : God-en-ziel). Schuré leeft zich inderdaad vol in die kosmisch-zielkundige visie, zoo bij uitstek in de Renaissance te vinden; echter ietwat zwaar in zijn lyriek, en de aangeduide motieven wat te veel op commando oproepend. In alle geval, veel mooie brokken kosmisch lezen van kunstwerken en kunstenaarslevens. Maar zijn Dante is niks. Nog iets : naast rijke bloemigheid, een zekere onfrischheid en rhetoriektooi. En waarom geen platen?!

Dr Joris Caeymaex, pr.

8081 Van de Voorde, Urbain **84 : 33**

Charles De Coster en de Vlaamsche Idee. — *A'dam, De Spieghel, Mechelen, Het Kompas, 1930, (19 × 13) 71 blz. 15 fr.*

III — De Coster is een krachtigluidende en heroïsche stem voor de Dietsche, de Nederlandsche ras-en-kultuurgrootheid; in dit opzicht is hij blijvend en actueel. Het was goed dit te zeggen. Buiten dit punt, betoogt de studie hoe Uylenspiegel, — als kunstwerk echter in menig opzicht machtig, — toch het epos van Vlaanderen niet is, voornamelijk door disharmonie met de kristelijke Vlaamsche ziel. V. d. V. werkt in dit verband een geschiedkundig-zielkundig beeld uit van de Middeleeuwen tot op onze dagen, in den grond wel De Costers' lijn volgend, echter getemperd door betrekkelijkheidszin. Hier een paar vragen : Wanneer houdt V. d. V. eindelijk op met dat voorstellen van kristendom, geloof, kerk als een soort droom of waanspel (« het droomleven der Middeleeuwen! ») En is het haast uit met dat tegenstellen van den

z. g. « heidenschen » Rubens tegen het Kristendom? Och, die diepe en groote verhouding van natuur-en-mystiek is toch zoomaar geen stof voor fantazie, noch voor verbitterde opvattingen, maar juist het prachtigste, — zij het dan ook geheimzinnig —, wat er is voor geest, leven en kunst! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

89. OORLOGSLITERATUUR

8082 **Sevens, C., Kommandant** **89**

◆ TIEN VAN DEN IJZER. Oorlogsverhaal. — *Kortrijk, Vermaut, 1930, (19 × 12) 247 blz.* *18 fr.*

IV — Het leven van een sectie piotten onder den oorlog, beschreven door een officier die zelf heel dat leven heeft meegemaakt : in de loopgrachten en op de voorposten, op rust en met verlof, realistisch weergegeven zooals het reilde en zeilde. Geen roman dus geweven om één centrale figuur: de held is hier een groep menschen uit het volk met hun vlagen van moedeloos- en driestheid, met hun ruwheid die zich uit in hun onbewimpelde taal en hun hartelijke dienstvaardigheid, echte Vlaamsche jongens zooals wij ze daar aan den gang hebben gezien. Geen verheerlijking van oorlog en menschenslachterij: op verschillende plaatsen is het den schrijver te machtig en commentarieert hij het motto van zijn boek: « De oorlog is een misdaad »! — Daarom heeten we dit werk welkom en wenschen het een goede plaats in onze boekerijen. — Niet voor kinderen en niet-gevormde lezers om wille van drastische uitdrukkingen die deel uitmakten van de piottentaal.

Dr A. BOON, PR

9. — Geschiedenis

8083 **O'Flanders, A.** **9**

◆ TOEN VLAANDEREN GROOT WAS. Zantingen in vreemde Landen. — *Brugge, Excelsior, 1930, (22 × 16) 276 blz.* *fr. 20*

V — De titel is wel ietwat raadselachtig. Het boek geeft ons een rijke verzameling van historische nota's betrekking hebbend op Vlaanderen in den vreemde of op vreemde natiën in Vlaanderen. Bepaaldelijk gaat het om Italië, Engeland, Wales, Schotland en vooral Ierland. De studiën en nota's zijn wel van verschillende gehalte, maar er zijn er zeer kostbare tusschen waar men den schrijver wel dankbaar om zijn moet. Zijn boek verdient een ruime verspreiding, en zijn ijver in het naspeuren van vaderlandschen roem in 't verleden, veelvuldige navolging. Want de stof is niet uitgeput.... Dr FL. PRIMS, PR.

8084 **Van der Straelen, Jan F. en Jan Baptist** **9**

◆ DE KRONIJK VAN ANTWERPEN: 2. 1786, 1787 en 1788. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk, 1929, 2 dln., (20 × 15) 282 blz.* *30 fr.*

V — Dit is het tweede deel van de beroemde in handschrift bewaarde *Kronijk van Antwerpen* door Van der Straelen. Helaas, het mikroscopische en dikwijls zeer moeilijk leesbare geschrift van den opsteller maakte de Kronijk een eeuwlang schier ongenietbaar. Dank zij deze uitgave echter is althans voor de jaren 1770-1788 de moeilijkheid overwonnen. Veel uitvoeriger nog dan voor de eerste jaren der Kronijk zijn de Antwerpsche gebeurtenissen van 1786-1788 opgeteekend geworden. Een kapittel uit de tot hiertoe bekende Antwerpsche geschiedenis is met behulp van deze bronnen te herschrijven. Het verhaal zal velen verrassen. Moge

ook dit tweede deel zijn weg vinden, opdat weldra het derde, dat nog veel belangrijker zijn zal, kunne verschijnen. We weten dat de kopij er toe gereed ligt. Aan het lezende publiek, door aankoop van het verschenene, het overige te doen.... Dr Fl. Prims, pr.

8085 Van Overzee, P. **32 : 9**

De Ziekte aan de Zenne. Een historische Bijdrage tot het Nationaliteiten-Vraagstuk in het Koninkrijk België. — *Brugge, Exelsior, 1930,* ¦(*22* × *17*) *274 blz.* *25 fr.*

V — De bijgevoegde titel maakt ons dadelijk klaar waar de schrijver naartoe wil; in het slotkapittel deelt hij ons dan ook zijn opvattingen mede over de Vl. Beweging en haar toekomstmogelijkheden : de Belgische staat is tot den ondergang gedoemd en zal ofwel in zijn geheel ingelijfd worden door Frankrijk, ofwel in twee splitsen, waarbij Vlaanderen dan zal aanleunen bij Holland en Wallonie bij Frankrijk. Om tot dit besluit te komen geeft de schrijver een vrij uitvoerig overzicht der Vl. Beweging. Aan feiten is deze uiteenzetting zeker rijk, maar of die feiten nu altijd objectief werden geïnterpreteerd, that is an other question. Ook de toon is veel te bitter en mist de noodige sereniteit. Zij, die de politieke opvattingen van den schrijver deelen, zullen dit boek graag, en met reden, gebruiken als een degelijke propaganda-geschiedenis, Maar is daarmee de historische wetenschap wel gediend?

Dr J. Uyeterhoeven.

8086 Van Roosbroeck, Rob., Dr **9 : 26**

◆ Het Wonderjaar te Antwerpen 1566-1567. Inleiding tot de Studie der Godsdienstonlusten te Antwerpen van 1566 tot 1585. — *Antwerpen, De Sikkel, 1930 (25* × *16) 527 blz.* *85 fr.*

IV — Schrijver won zijn doctoraat in de geschiedenis met als dissertatie, dit boek, en verkreeg daarbij het « summa cum laude », de hoogste onderscheiding. Wie dit boek leest zal er zich niet om verwonderen : hier is veel, zwaar, degelijk werk geleverd. Al is er zoo veel over, om en rond het Wonderjaar 1566 geschreven, er bleef toch nog heel wat op te halen uit de archieven. En de aaneenschakeling der gebeurtenissen zooals ze door vorige geschiedschrijvers werd gegeven, was te herzien. Schrijver wist zoowel te Brussel als te Antwerpen belangrijke nieuwe stukken bij te brengen die, indien ze de geschiedenis niet het onderste boven zetten, toch merkwaardige opklaring bieden. Maar het belang van dit werk schijnt me nog meer gelegen in het critische onderzoek van de aaneenschakeling en den samenhang der historische feiten. — Bemerk nu dat het Wonderjaar 1566 naar onze moderne tijdrekening te verstaan is van Paschen 1566 tot Paschen 1567. Het omvat dus de kettersche preeken buiten Antwerpen, de beeldenstorm, de kettersche preeken binnen de stad en in de kerken, de Septemberovereenkomst door Oranje gesloten, het vertrek van Oranje en de nieuwe koers (October 1566), de protestantsche organisatie tot het verzet voerende tot het beruchte driemillioenmanifest, waarop dan volgen zal het preekverbod dat agitatie meebrengt en het gewapende verzet met den slag van Oosterweel en den oploop op de Meir (Maart 1567) eindigend met het herstel der oude orde. — Hier had nu de schrijver zijn werk misschien kunnen afsluiten. Hij heeft het echter doorgevoerd tot aan de komst van Alva, die een nieuw onderzoek tegen de stad voor gevolg zal hebben. In zijn slotwoord ontwikkelt schrijver de gedachte dat het Antwerpsche wonderjaar een toenaderingsbeweging tusschen

de onderscheiden standen des volks en tusschen de verschillende gewesten des lands zou hebben beduid en hij schrijft Antwerpen een bijzondere belangrijkheid toe in betrekking tot den opstand tegen Spanje : door het remmen der ongebreidelde elementen werden die krachten gespaard waarin de opstandige beweging na 1567 hare krachten heeft geput. Gansch deze omvangrijke studie is in een heerlijke taal gesteld. Wij wenschen het verdienstelijke werk een breede verspreiding toe. Dr Fl. Prims, pr.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

8087 **Glyn, Jozef A.** **92.3 : 33**
Leven van Matt Talbot. *Vert. uit h. Engelsch dr A. Coppens S. J. Geïll. — Thielt, Lannoo, (21 × 16) 136 blz.* *16 fr.*
V* — Wat beleven we toch een wonderen tijd: aan den eenen kant de tragiek van de diepe « Spaltùng », de breuk tusschen godsdienst en leven met den nasleep van geestesverwarring en moreele ontaarding, van reusachtige afval en verwijdering van Kerk en God en aan den anderen kant de sublieme zelfvergetenheid, het hartstochtelijke Excelsior, de doorleefde geest van offer en zelfkastijding, de hartige wil tot heiliging en de daad ervan. — Hoe heerlijk komt in onzen tijd te staan het leven van den Ierschen sjouwer en docker Matt Talbot (1836-1928). Dat is nu iets voor dezen tijd en van dezen tijd. Hoe « God wonderbaar is in zijn heiligen » : dit psalmist-woord leeft zich uit in dit leven. De geschiedenis heeft voortdurend geleerd dat heiligheid vereenigbaar is met de staatsiegewaden van 'n koning en het plunje van 'n bedelaar. Wat ons dikwijls echter zoo ver van ons af scheen, herleeft hier. We staan voor 'n man van onze dagen uit de achterbuurten van Dublin. We willen dit werk niet verder ontleden. Iedereen moet het koopen en lezen. Dat zal 'n genade worden voor velen en 't moet 'n troost zijn voor den Timmermanszoon van Nazareth dat in deze tijden iemand uit den stand, waarvan zoo'n groot deel verloren liep, Hem trouwer en sterker dan wie ook heeft gediend. Het « Groene Erin » blijft zijn heiligen-naam waardig. M. Van Hoeck, pr.

8088 **Verschuere, Antonnellus, Minderbroeder** **92.2**
Berten Bartels. Huisschilder en Derde Ordeling *Met penteekeningen dr. Joz. Tysmans. — Mechelen, St. Franciscusdrukkerij, 1929, (21 × 16) 158 blz.* *10 fr.*
V — Zooals in 'n oude chronycke heeft P. Antonellus z'n boek bij kapittels ingedeeld, die ons in hun aanhef vertellen « Hoe Berten er uitzag... hoe of hij dit en dat deed... » 't Zijn 23 kapittels geworden over 't leven van den kladschilder Berten Bartels, die van 'n kerel zooals er honderdduizend zijn — goed, doch wat ruw — 'n perfect Derde-Ordeling, 'n model-apostel wordt, die absoluut niet op z'n tong gevallen, z'n religie verdedigt met overtuigende welbespraaktheid en die z'n argumentatie meer dan eens met hart en hand kracht bijzet. Het werkje leest flink, wijl boeiend geschreven, in de meeste hoofdstukken. Overal raak waar P. Antonellus vergeet te preeken. Het kapittel over Berten's politiek optreden en eerste wedervaren is van de bovenste la, van dat standpunt uit. Dit boek is zeer goede volkslectuur : gezonde geest, heel wat hart, humor, kleur. Ik droom van zoo'n Berten Bartels, leekenapostel in eminenten zin, voor vele volkrijke parochies, een die de menschen in hun oogen durft zien, die z'n woord staat en die het doet, alleen, om de zaak. St. Franciscus, geef ons a. u. b. vele Derde-Ordelingen à la Berten Bartels en daar zal something veranderen in de rare parochie die ons wereldje is. M. Van Hoeck, pr.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

FONDS TEULINGS & MALMBERG

Kinderboeken

J. V. BURGERS : 'n Prettige Vacantie geb. 12,—
B. CASIMIR : Benneke 7,50
C. DE WAAL : Uit Grootmoeders Portefeuille 7.50
EDGARD : Van Koning Orgeloes 12,50
» Het witte Muisje 15,—
J EMONTS De Zoon v. het Opperhoofd 24,—
H. FEDERER : Een Nacht in de Abruzzen 12.50
FR. FINN : De geheimzinnige Gids 19,—
H. G. HEIJNEN en J. VAN DE RIJDT :
Het Katholiek Leven, 8 dln. 67,—
2e, 3e en 5e stukje elk 8,—
1e, 4e, 7e en 8e stukje elk 8.50
9e stukje 9,—
H. G. HEYNEN : Joolsingel Nr. 1 29—
B. C. KLOOSTERMANS : Dat zal ik eens mooi vertellen 4,50
» Gods Volk, 3 dln samen 19,50
» Ons Leesboek, 10 dln 96,85
1e en 3e deel elk 6,50
3e en 4e deel elk 7,80
5e en 6e deel elk 9.75
7e en 7e deel elk 11,05
9e deel 12,35
10e deel 14,30
» Slotbundel van « Ons Leesboek » 16,25
» Het Oude Verbond 11,70
» Roomsch Kinderleven, 8 dln samen 46,80
1e, 2e, 3e en 4e deel elk 6,50
5e, 6e, 7e, 8e deel elk 5,20
» De Verlosser, 3 dln elk 7,80
» Zien en Zeggen, 8 dln elk, 5.20
TH. KÖHLER : De zwarte Vinger 12.50
M. KOHLBRUGGE : De Wonderparaplu 3,50
L. LUCASZ : Zoo'n rare Chinees 12,—
B. F. MARTENS : De Wondermuts 3,15
BR, MARTINUS : Wat Zus het Kerstkindje beloofde 3,15
MAX : Giovanni 19,—
G. B. MOERDIJK : Een gezellige Middag 12,50
H. PAGES : Van Godfried en Mechtildis 1h.—
L. RAAYMAKERS : Dieren en Planten, 3dln. 12,25
A. L. RELUS : Kees de Does geb. 12,—
REGINA : Naar Kostschool 9,75
» Op School en Thuis 9,75
J. RUTTEN : Leuke Bedelaartjes geb. 6,90
H. S SPALDING : Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen 23.—
K. SPIERINGS : De Ster van Blauw-Wit 15,—
» Wim de Blauwpit 12,—
» De 6e van Meneer Franssen 19,—
A. SUTORIUS : Lief en Leee uit 'n groot Gezin 12,50
ZR. MA. TERESIA : Genezen 12,50
» Heintje den Bult 15.00
» Ik zal je eens wat vertellen 7,50
» Ina 12,50
» 'n Kleine Rakker 7,50
» Miep-ik-ook 12,50
» Smokkel-Fientje 15,—
» Uit het Dagboek van Henk en Lou « Op Curacao » 19,—
« Op Reis » 19,—
» Voor Roomsche Kleuters, 4 dln, elk 6.50
» Wat Oude Trui vertelde geb. 6,90
L. TERVOOREN : Bep doet de Huishouding 24,—
F. TRAUTWEIN : Han Spring in 't Veld 19,—
W. VAN DEN BERG : De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen 19,—
» De Koning van Tjilatjap 19,—
» Rudi's Avontuur 24,—
» De Vondeling van Simmerath 19,—
ADR. VAN DIJK : Met mijn Boekske in een Hoekske 7,50
C. VAN GESTEL : De Kinderen van Jacques d'Armagnac 12,50
B. A. VAN HAAG : Wim zijn Kabouterboek geb. 12,—
M. VAN HELMOND : Hoe de Leeuw voor Rechter speelde 3.15
C. VAN LIES : Klein Broertje 7,50
» Klein Zusje 7,50
TH. VAN RAAMSDONK : De Hoepelwedstrijd geb. 6,90
J. J. VERBEETEN : Naar Lourdes 27,—
D. C. VISSCHERS : Een kind van Java geb. 12,—
WALTERIDA : Een Indisch Meisjé 12,50
» Javaansche Lsgenden 12,50
» Sarina geb. 6,90
B. V. ZWEGERS : De drie Geheimen 3,50
» In het Oerwoud geb. 12,—
» De Zwerftoch-en van een Reus 3,50

Vormende Lectuur

BAUDHUIN : Handleiding der Ascetiek 8,50
P. DAMASUS : In blijden Ernst 36,25
» Vrouw en Moeder 100,—
L. DE PAEUW : De Montessori-Methode 10,—
A. F. DIEPEN : De Wellevendheid 12,50
E. FLES : Il Poverello 10,50
A. GODIER : De Weg tot de Liefde 15,—
B. G. KLOOSTERMANS : Geschiedenis van de Apostelen 21,90
» Geschiedenis van het Nieuwe Testament 23,75
» Geschiedenis van het Oude Testament 23.75
M. LAMERS : Het bovennatuurlijk Leven 14,50
MGR LAVEILLE : Margaretha Sinclair 20,—
M. LOYOLA : Jezus van Nazareth 18,75
G. PAPINI : De Christus 61,25
R. PLUS : Christus in onze Broeders 24,—
» Consummata 29,— ; geb. 37,50
» De Dwaasheid des Kruises 20,—
» Eerherstel 16,—
» God in ons 21,—
» Katholieke Heiligheid 19.—
A. POULAIN : Geestelijk Dagboek van Lucie Christine 15,—
W. VERKADE : Van Ongebondenheid en Heilige Banden 35,—

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

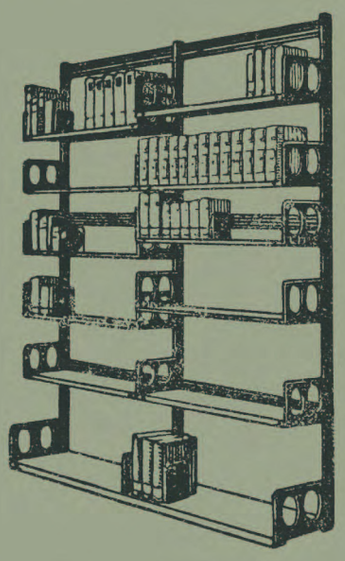

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen :

K. R. GALLAS
en C. R. C.
HERCKENRATH

FRANSCH WOORDENBOEK

Tweede deel

Nederlandsch — Fransch

Prijs geb. . . . gld. 3,75

UITGAVE VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° "

R°NE° organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR. W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR. W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak, haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 307.78 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

H. Mestdagh : BELGISCH CONGO **Prijs: 2,50 fr.**
Verkrijgbaar bij H. MESTDAGH, Tijgerstraat, 7, Gent of bij P. TACK, St. Baafsplein, Gent
Een klare, beknopte uiteenzetting van den economische bloei onzer Colonie, die leeraars en leerlingen hoogst nuttig zal zijn ».
Ik twijfel niet dat de scholen het belangrijk boekje van Juffrouw Mestdagh gunstig zullen onthalen », zegt Mej. A. Destoop, Provinciaale Opzienster bij het Technisch Onderwijs, lid van den Hoogeren Raad van het Technisch Onderwijs.

DIETSCHE WARANDE
& BELFORT
Prijs voor den Jaargang 1928: 55 frank.
BEHEER: NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:
MOONEELGIDS
Redactie: E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz'
— *Redactiesecretaris*: ANTON VAN DE VELDE —
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B.. Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

NIEUW!

DE MOEDER

DER VERNIEUWDE MENSCHHEID

door Bas. DE CRAENE

schrijver van « Evangeliebeelden », « Zijn Getuigen » en « Simon-Petrus.

Degelijk van gedachtengang, verzorgd van vorm.
Boeiend als een roman.
Ruim geïllustreerd en grootsch van opzet.

Prijs : 100 frank

Een bijzonder mooi boek voor jonge dames

DROOMLEVENTJE

door ANNIE HULSMANS

Prijs : 22,50 frank

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

W. LONG. — Hoe de Dieren spreken 27,50
» Leven en Sterven der Dieren in de Wildernis 27,50
E. LUDWIG. — Juli '14. Het Drama van het Voorspel 33,30
» Kunst en Levenslot 65,25
HUIB LUNS. — Tien Wandelingen in Gent, Brugge en Antwerpen 42,25
» — Tien Wandelingen in Florentië 42,25
J. LUYCKX. — Zes goede Ontvangschakelingen 12,50
V. MAGNI. — Leven van H. Franciscus 25,00
MALCORPS en DE PILLECYN. — Pater C. De Deken
MGR. MESCHLER. — De H. Pinkstergave 43,58
LUC. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker 32,50
M. MOLENAAR. — Geertruid van Helfta 50,00
B. K. MOLKENBOER. — Verzen 15,00
J. MULS. — Melancholia. Herinneringen aan Vl. Schrijvers en Kunstenaars 18,—
P. NAIBH. — Zannekin 20,00
A. NOLF. — Wereldkoning 8,00
» Wereldkoningin 10,00
H. OBBERBAUCH. — Zoo wordt ge volmaakt 7,00
TH. OHLMEIER. — Zoo komt ge vooruit 3.00
DR. FR OLBRECHTS. — Kunst van vroeger en van verre 22,00
L. OPDEBEEK. — Op Reis in Vlaanderen 15.00
G. PAPINI — St. Augustinus. De Geschiedenis
JOS. PASCHASI. — Een geestelijke Idylle 16,—
eener ziel 15,00
J. PERSYN. — Hendrik Ibsen. 2 dln. elk 20,00
M. PHILIPPI. — Parochiale vrouwelijke Hulp 15,00
DOM REN. PODEVYN. — De H. Gudula en hare Familie 15,—
DR. FL. PRIMS. — Geschiedenis van Antwerpen, 4 dln. 20, 25, 30, 25,—
» — Het Stadhuis van Antwerpen 18,—
A. RODENBACH. — Gedichten, 2 dln samen 30.—
SAPIENS. — Het Land van het Westen 36,25
H. J. SCHIM VAN DER LOEFF. — Zielszieken en hun verpleging geb. 112,00; ing. 102,50
L. SENDEN. — Uit het Huishouden der Mieren 2 dln. elk 15,00
JOZ. SIMONS. — In Italië 14,—
H. SLATER. — Dokter en Publiek, 2 dln. elk 35,—
J. TH. STRAUVEN. — Over het Beginsel Moedertaal-Voertaal 5 —
CONST. TEICHMAAN. — Gesprekken met den Bruidegom geb. 15,—
TH. TEN HAVE. — Boosheid van het Neo-Malthusianisme 9.—
H. ULLEMAN. — Naar het land van Belofte en Vervulling 12,50
S. UNDSET. — Paapsche Stoutigheden 39,00
P. AL. VAN DEN BORRE. — Gesch. van den H. Augustinus 20,—
J. VAN DER KLOES EN RISCH. — Handl. voor den Metaalbewerker, meer bizonder den Smid geb. 116.0
J. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metselaar. geb. 71.00
J. A. VAN DER KLOES. — Handl. voor den Timmerman geb. 54.35
J. A. VAN DER KLOES EN V. D. BEEK. — Handl. v. d. Verver en Glazenmaker geb. 52.—
J. F. en J. B. VAN DER STRAELEN. — De Kronijk van Antwerpen (1770-1819) 25,00
A. VAN DE VELDE. — Opvoedend Catechismusonderricht 24.—
A. VAN DUINKERKEN. — Hedendaagsche Ketterijen 29,00
H. VAN GROESSEN. — Leidraad voor Bestuurders en Leden van 3e Orde 17,90
J. VAN LIMBERGEN. —Van wondere Dingen 7,50
M. VAN POLL. — De Dreiging van het Bolsjevisme 32,25
J. A. VERAERT. — Economische Bedrijfsorganisatie 50.75
C. VERHAGEN. — Theoretische Cursus voor Horlogemakers 65,50
P. VERHAVE. — Onderhoud en Verbetering van Woonhuizen 83,35
B. VERHOEVEN. — Guido Gezelle, Vader van het nieuwe Vlaanderen 27,50
JOZ. VERHOEVEN. — Congoheld : Jacques de Dixmude 18.—
KAN. VERPOORTEN. — Jezus van Nazareth. Zijn Leven en zijn Leer 15,00
J. VERSCHUEREN. — Modern Woordenboek 45,00
FR. VERMUYTEN. — De Eenvoudigen onderwezen 10.—
V. VON HEIDENSTAM. — Pelgrimstocht van de H. Birgitta 15,—
VON KEPPLER. — Meer Vreugde geb. 21,50
S. VON OER. — Langs den Levensweg geb. 17.—
» — Rozeblaadjes geb. 17.—
FR. WAHLEN. — Augustinus op Zoek naar de Waarheid
AL. WALGRAVE. — Leven van Guido Gezelle : 2 dln. elk 36,25
W. WILTSCHUT. — Zien en Schrijven. 14 dln. 104,70
J. WITLOX. — Leven en lijden van O. H. Jesus Christus 4,50
JOS WOUTERS. — Radio-Activiteit en Radio Elementen. 1,50
X. — De K. A. J. naar Rome 35,—
X. — Eerb. Moeder Maria van de Menschwording 5,50
X. — Het Eerstnoodige geb. 8,50
» Letterkundige Almanak voor 1930 35,—
» De Pelgrim : Lente 25,—
» Standaard-Catalogus 25,00
» Wat iedereen weten moet van Aflaten enz. 2.50

Alle Bibliotheken moeten bezitten deze reeks

PRACHT-WERKEN

BAUMANN, E.; De Doop van Pauline Ardel	12,—
BAZIN, K.: Davida Birot	14,—
» De Slagboom	12,—
» Uit geheel haar Hart	12,—
BERTRAND, L.: Sanguis Martyrum	12,—
BLASKO, M.: Marusja	18,—
BRINCKMAN, J.: Kasper-Oom en Ik	20,—
CLAES-VETTER, Steph.: Stil Leven	16,—
CROLS, Frans; Heeroom's Nichtje en haar Gezin	16,—
DELLE GRAZIE, M. E.: Onzichtbare Wegen	25,—
» De witte Vlinders van Clairvaux	18,—
DUYKERS, L.: Gehuwd Leven. 2 dln. elk	12,—
» Haar Man. Roman	15,—
» Rosa. Roman	12,—
» Stormen. Roman	20,—
» Zij die getrouw bleef. Roman	18,—
FEDERER, H.: Juffrouw Theresia	15,—
A. HULSMANS: Droomleventje	22,50
KNIES, R.: Hun Pastoor	17,—
KÖRNYEY, P.: Claudia	7,—
KAISER. Is.: Rachels Liefde	12,—
» Onze Vader	15,—
SZABO, M.: Appassionata	15,—
» De Roman van het Land	20,—
TORRUND, J.: Naar Zonneland	22,50
VANDER HALLEN, Ern.: Kristiaan. (2e druk)	13,—
WALSCHAP, Ger.: Waldo	18,—

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Nieuwe Boeken voor onze Katholieke Bibliotheken

De Vijfjaarlijksche prijs van letterkunde voor West-Vlaanderen werd door den keurraad, bestaande uit

PROF. Dr JUL. PERSYN ; STIJN STREUVELS ; PROF. Dr A. VERMEYLEN

toegekend aan het werk

T'ONZENT IN 'T WESTLAND

DOOR

HERWIN EECKEL (DR ALLAEYS)

« Eenieder, over gansch Vlaanderen, die iets of wat met letterkunde begaan is, zal dit boek willen bezitten om het te lezen en te herlezen,... genietend telkens een hernieuwd en zuiver kunstgenot. »

T'ONZENT IN 'T WESTLAND is een lijvig boek van ongeveer 450 bladzijden groot formaat compact bedrukt, op houtvrij papier. Prijs fr. 35.

ANDERE NIEUWE
GOEDE EN GOEDKOOPE
ROMANS EN VERHALEN

DE VRIEND. Sprookje van een Godzoeker (fr. 9), door Maria Francisca VAN LEER, schrijfster van het bekende bekeeringsverhaal HARTE (fr. 9).

DE LAATSTE FLESCH (fr. 9) door onzen boeienden Vlaamschen verteller Jozef SIMONS, schrijver van BONIFACIUS SUYCKERBUYCK (fr. 12) en talrijke andere humoristische verhalen.

DE PRESIDENT VAN « HET VLIEGENDE WIEL » (fr. 9), door den Lierschen schrijver Antoon THIRY.

VOOR DE ONTWIKKELDE LEZERS

KUNSTPHILOSOPHIE (fr. 35), door Pr. Dr E. DE BRUYNE.
'T KATHOLICISME (fr. 48), door Dr Frans DE HOVRE.
HENRIK IBSEN (2 deelen, elk fr. 24), door Dr Jul. PERSYN.

Te bestellen bij de N. V. Standaard-Boekhandel
Antwerpen : St. Kathelijnevest, 28
Brussel : Em. Jacqmainlaan, 127 — Leuven : Naamschestraat, 87

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar**: II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
Zr M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen:**
I. De Dood der Chimera's. fr. 5.— II. Lenore. fr. 4.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
A. HULSMANS. — **Droomleventje.** fr. 22.50
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refageeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel: 3e en 4e deel. elk fr. 5.—; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH-BIBLIOGRAFISCH-TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ACHTSTE JAARGANG
December 1930

X

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar**: II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
Zr M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen:**
I. De Dood der Chimera's. fr. 5.— **II. Lenore.** fr. 4.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
A. HULSMANS. — **Droomleventje.** fr. 22.50
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refageeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel: 3e en 4e deel. elk fr. 5.—; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKENGIDS

8e JAARGANG

1930

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT

ACHTSTE JAARGANG
1930

Orgaan van het Algemeen Verbond
— van Katholieke Boekerijen —

VERKLARING

der conventioneele teekens

gebruikelijk in Boekengids

I = **Verboden Lectuur:** Boeken die
1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen;
2) door de algemeene regelen van de Kerkelijke Wet veroordeeld zijn;
of 3) op grond van de kristelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht.

II = **Streng voorbehouden Lectuur.**
Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, *om gegronde redenen*, door *wel*gevormde rijpere lezers worden gelezen.

III = **Voorbehouden Lectuur.**
Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten. *ook ontspanningshalve*, zonder nadeel door *gevormde* lezers kunnen gelezen worden.

IV = **Lectuur voor Volwassenen alleen** (circa 18 à 20 jaar en ouder).
Veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming.

V = **Lectuur voor Allen.**
Ook voor aankomende jeugd (14, 15 jaar) geschikt.

VI = **Kinderlectuur:**
VIA = Voor grootere kinderen (13, 14, 15 jaar);
VIB = Voor ietwat gevorderde lezertjes (9, 10, 11, 12 jaar);
VIC = Voor beginnelingen (6, 7, 8 jaar).

M = Bizonder voor meisjes geschikt.

J = Bizonder voor jongens geschikt.

* (Asterisk bovenaan, naast het Romeinsch cijfer geplaatst) = «Onderstelt meer dan gewone geestesontwikkeling vanwege den lezer» of «Voor specialisten bedoeld».

° (Bovenaan, naast het Romeinsch cijfer geplaatst) = minderwaardig, onbruikbaar of onpaedagogisch.

◆ = In een katholieken geest geschreven.

L = Liberaal, vrijzinnig-protestantsch of anticlericaal getint.

N = Storend neutraal.

P = Protestantsch.

S = Socialistisch.

SCHRIJVERSCATALOOG

van den 8n Jaargang

Ten einde de documentarische waarde van deze Inhoudstafel te verhoogen werden, naast de werken die in den 8n Jaargang voorkomen, ook de boeken vermeld welke op de getypte staatslijsten als toelage aan de Op. Boekerijen werden aangeboden, evenals een aantal titels die in 1929-1930 verschenen en bij plaatsgebrek niet uitvoerig werden besproken.

Naast het (Romeinsch) *zedelijk waardecijfer* van deze werken wordt telkens ook het (Araabsch) *vakcijfer* meegedeeld.

De getallen in vette cijfers aan 't uiteinde van den regel, geven de volgnummers der recensies aan.

A

AAFJES, SIJTJE **7379, 7483, 7575**
ABDULLAH, A.
Roode vlek (III-IV-83.0)
ABELS, ANT.
◆ Passiebloemen (IV-83.1) **7829**
ADAMA VAN SCHELTEMA
Eerste oogst (V*-81) **7816**
Poëzie en proza (III*-88)
ADAMS, S. HOPKINS
Brandende jaren (III-83)
ADULED, ERIC
Ru (III-83) **7549**
AENGENENT, J. D. J.
◆ God en het kwaad (IV-23) **7299**
◆ Psycho-analyse (IV*-15:16) **8009**
AERSSENS, P. J.
Zeven raadsels (V 83.8) **7209**
Man die een stad plunderde (V-83.0) **7467**
AF GEYERSTAM
Vrouwenmacht (III-83)
A. G.
Herinneringen uit mijne leerjaren (IV-83:93) **7394, 7458**
Twee vroolijke geschiedenissen (V-83.8) **7400, 7474**
Zijn doorluchtigheidje (IV-83) **7402, 7460**
AGATHA
Frieda en haar nichtjes (VIA, 83)
AHO JUHANI
dekn. van Joh. BROFELDT
Marja (II-83) **7628**
AJAM, TOM
Gunningham Sharp en Co (IV-83.0)
Vrouwelijke spion (III-IV-83.0:89)
AKJAAR, J.
Dienstbaarheid (II-83.3)
AKKERMANS, J.
Eileen Malony's reis (IV-83.0)
Erfgoed van Bob Corson (IV-83.0)
Gewapend minnaar (IV-83.0) **8049**
Prinses Lolo (IV-83) **7553**
Zoon der Goden (III-83.0)
ALBE
Praeludiën (V-81) **7721** ◆
ALBERT, KAREL
Zingen als lezen (V-78:37) **7538**
ALBERTS, JOH. C. P.
Feestelijke ommegang (I-83.1)
ALDEN-SELTZER, CH.
Sterkste drang (IV-83)
Valsch beschuldigd (III-IV-83.0)
ALDERS, G.
Blinde Hendrik (IV-83.1)
ALDRICH, BESS STREETER
Fakkel in haar hand (III-83.1)
ALDUS, G.
Blinde Hendrik (IVP-83:92)
AMICUS
Hoe verdedig ik... (V-23:21) **7696** ◆
A. N.
Greccio (V-82) **7620** ◆
ANDERSEN, H.
Prentenboek zonder... (V-83.8) **8064**
Sprookje van mijn leven 8e Jg bl. 202

ANDRIESSEN, SUZE
Constance de Wild (VIA-83)
Augusta (VM-83)
ANKERSMIT
Boete (IV-83.1) 8057
ANSTEY, A.
Vice versa (IV-83)
ANTOINETTE
Met een kwartje (V-83.0:91) 7141, 7205
ANTON, L.
Geheim van de Jap. tempelgrot (IV-83.0)
ANTONSEN, A.
◆ Levenslot (III-IV-83.1)
ANTONSEN, H.
◆ Zijn plicht gedaan (VIA-83) 7839
ARDEL, HENRI
◆ Ge moet Jean doen trouwen (IV-83.1) 2990, 7596
ARENBERG, J.
Inbreker (III-84.9)
ARENDT, JOS., S. J.
◆ Sociale vorming der K. A. J. (V-37) 7708
ARENDZEN, G.
Bouwkunde (V-69) 7807
ARENTS
Pantoffel (I-83)
ARLEN, M.
Groene hoed (II-83.8)
ARTS, JOS.
◆ Onze voorbeelden (V-92.2) 7673
ASHTON, M.
◆ Ras (III-IV-83.!)
ASHTON-WOLFE, H.
Onzichtbare web (III-IV-83.0)
ASKEW, AL. & CL.
Wilde Sheba (IV-83.0) 7733
ASPERSLAG, LOU 7366
ASTAES, C.
◆ Herfstgenoegens (V-83) 7362
◆ Lenteweelde (V-83) 7362
◆ Winterbloemen (V-83) 7362
◆ Zomerzegen (V-83) 7362
ATHANASIUS, BR.
◆ Dochtertje van Jaïrus (VIA-B-83.9:22) 7478, 7574
AUGUSTINUS, ST
◆ Aur. Augustinus' belijdenissen (III-IV*-93:24) 7865
◆ Eenvoudigen onderwezen (V-37:25) 5624, 7866
◆ Enighe sprake ende vereneghinghe... (IV*-24) 7874
◆ Over de christelijke leering (IV-23) 1135bis, 7867
◆ Vurige overwegingen (V-24) 7868
AUWELEER, WARD
Wereldkaravaan (III-IV-83.3) 6998
AVANTY, T.
Dolly, de danseres (I-83)
AYRES, RUBY M.
Bedorven muziek (II-83.1)
Gelukskinderen (III-83.1)
Haar kleine jongen (I-83)
Hinderpalen (IV-83.3)
Langs een omweg (III-IV-83.0)
Man uit Canada (I-83.0)
Mannetje in de maan (III-83.1)
Roman van een leelijken man (III-83)
Tweede huwelijksreis (III-83)
Zij die met liefde spelen (III-83.1)
Verkeerd begrepen (IV-83.0)

B

BAART DE LA FAILLE-WICHERS HOETH
Ongetrouwde tante (II-83.1)
BADEN, F. J. A.
Oud-jong (II-61:57) 7176
BAEKELMANS, LODE
Europa-hotel (III-82) 5974
Geheim van de 3 snoeken (III-IV-83.8)
Tille (II-83.1) 77
BAELEN, HENDRIK
Gezworen kameraden (VIA-B-83) 7221
BAILEY, TEMPLE
Blauwe venster (IV-83)
Haar offer (IV-83.0)
Muurbloempjes (IV-83) 7636
BAKKER-TENTHOFF, W. J.
Bokkenwagen (VIB-83) 7656
Flinke kajuitsjongen (VIB-83) 7656
Held (VIB-83) 7656
Op een bank (VIB-83) 7656
BALLINGS, M., S. J.
Radicaal (V*-37:24) 7798 ◆
Reinheid (V-37:24) 7709 ◆
BARBAIX, EMILE
Baas Best en St Antonius (V-82) 7725
BARCYNSCA, COUNTESS
Rose, het kind v. d. zonderling (III-83)
Sterke geluk (I-83)
BARNHOORN
Zielszieken en hun verpleging (IV-61:15)
BARTELS, H. M. H.
Twee heldengestalten (V-92) 7862
BARTH VAN MARLE, E.
Ruslands nacht en dageraad (III-IVP-83.3:32,9)

BARTSCH, R
Geschiedenis van Hanneke .. (I-83)
BASENAU-GOEMANS, N.
Eén uit velen (IV-83.1) 7749
Kluizenaar (IV-83.1)
Lente (III-IV-83) 7445
BAUER, CL. M. H.
Gelukkig jaar (VI-A-M-N-83) 7479, 7840
Kleine meertje (VIB-83) 7380
Miesje (VIA-B-83)
Passagiers van de blauwe tram (VIA-83)
Twee Adri's (VIB-83) 7379
Twee zwervelingen in Amerika (VIA-83.0:91)
BAUER, G.
Kammetje, Akse en Vike (VIC-83)
BAUER, M. H. C.
Dotje (VN-83)
Grootste deugniet van de klas (IV° 83)
BAUER, O.
Sociaaldemocratie... (I-S-33:26) 7885
BAUM, VICKY
Dansen van Ina Raffay (I,83)
Menschen in 't hotel (III-83)
BEAÇH, REX
Hardlooper tegen wil en dank (IV-83)
Millionair (III-83)
Zoon der goden (III-83.0)
BEAUMONT
Philaster (II-82) 722
BEDFORD-JONES, H.
D'Artagnan (II-83)
BEEDING, F.
Zes (III-IV)
BEEKMAN, A.
◆ Oorsprong der Romeinsche staties (V-264) 8012
◆ Oud-christ. basiliek (V-264) 8012
BEEN, JOH.
Dubbelganger (V-VIA-J-83)
Twee jonkers (IV°-83)
BEHRNS, H.
Treeske (IV-83)
BELLEFROID, J. H. P.
◆ Bronnen v. h. stellig recht (V-34:17) 7309
◆ Minnelijke schikking (V-24) 7799
BELLOC, HIL.
◆ Overschot en aanvoer (IV-21:23:27) 7786
BELPAIRE, M. E.
◆ Beethoven (V*-92.78)
BENAVENTA, A.
Nacha Regules (II*-83.3)
BENDER, C. C.
Diamantrivier (V-83.0) 7373
Lachende cowboy (IV, 83.0) 7348
Monnik van Cruta (II-83.0)
Peter Ruff (IV-83.0) 7748
Reis om de maan (III-IV-83.0:5) 7252
Steen van Atlantis (III-IV-83,0:62) 7353
Vreemde compagnons (IV-83.0) 7359
BENNET, ARNOLD
Groot man (IV-83)
Prijs der liefde (IV-83)
BENSON, ROBERT HUGH
God der wereld (IV-83.0) 831, 7346 ◆
BERDEN
Ornamentstijlen (V-74)
BERG, B.
Laatste arenden (IV-59)
BERGHUIS, JAC., JR
Televisie-kelder (V-VIA-J-83.0) 7945
BERLAGE, H. P.
Ontstaan der werelden (V*-52:55:1) 7913
BERNADOT, M. V.
Van de H. Eucharistie naar... (V-24) 7522 ◆
BERNARD, CH.
Van Dijck (V-75) 4506
Wijnants album (III-73) 7435
BERNARDSZ, DAAN
Joost Dircksz onder de vrijbuiters (V-83.9)
BERNDORFF, H.
Spionnage (III-IV-83:89)
BERNET KEMPERS, K. PH.
Die Zauberflöte (IV-78) 7718
BERNINK, J. B.
Tooi der getijden (V-83.8:58:59) 7363
BERTELS, ARNOLD
Lokkende leven (II-83) ◆
BERTRAND, L.
Boerderij in het bosch (IV-83.0)
Sint Augustinus (IV*-83.9:92.2) ◆
7347, 7870, 8047
BEUKEN, W. H.
Van den levene ons Heren (IV-81:809: 4393) ◆ 7317
BEVERGEN, N.
Oude uit de bergen (III-83) 8046
BEVERSLUIS, MARTIEN
Aanklacht (III-81:89)
BEYERINK, F.
Drie padvinders in Africa... (V-83.0:91)
BIBESCO, P.
Groene papegaai (III-83.1)
BIEGER, N.
Flips Indische lotgevallen (VIA-83.0)
Geheim van den Kriemelsberg (V-83.0)

BIGGERS, E. D.
Chineesche papegaai (IV-83.0)
En een vrouw verdwijnt (IV-83 0) 8048
Zeven sleutels van Baldplate (IV-83.0)
BIJNEN, LAMB.
◆ De liturgie in haar wezen (V-264) 7787
BINNENDIJK, D. A. M.
Letterk. jaarboek « Erts » 1930 (III-88) 7494
BIRABEAU, ANDRÉ
Verdorvenheid (I-83.1)
BIRKNER, FRIEDE
Raffke's nieuwe chauffeur (IV-83.0)
BIRMINGHAM, G. A.
Standbeeld van den generaal (IV-83)
BITTREMIEUX, LEO
◆ Wit en zwart (V-83.8 : 266) 7646
BJÖRNSON, BJÖRNSTJERNE
Bruidslied (IV-83.8) 7637
BLAKE, H.
Oud-president van Costabella (IV-83.0)
Wrekende hand uit het Oosten (IV-83.0)
BLEI, F.
Boek van liefde en huwelijk (I-17 : 32)
BLIJSTRA, R.
Grafische voorstelling (II-83.8)
BLINK, H.
Mensch en aarde (IV-33: 91) 7230
BLOEM, J. C.
Verlangen (III-81) 7618
BLOEM, WALTER
Volk tegen volk (IV-83.9 : 89) 3787
BLOESER
Duitsche literatuur sinds 1830 (III-809)
BLOKZIJL, MAX
Ik trok er op uit (IV-93) 7863
BOEKA
Practische levensgids (II°-17) 8010
BOELLAARD, W. H. C.
Wij allen zijn zondaars (III-IV-83)
BOENS, DAAN
Schoone reis (III-S-81) 5773
BOER, J.
Groningsche sprookjes (VIC-83.8)
BOGAÉRTS, THEO
Bayadère (IV-83)
BOLOGNE, MAURICE
Proletarische opstand van 1830 (III*-S: 9 : 33)
BOLT, J.
Conflict in jeugd en samenleving (I-3)
BOMBLÉD, LOUIS 7188
BONNEMA, TINE
Jolly Roesselo (III-P-83)
BONNERY, JEAN
Kus in den nacht (III-83) 7631
BONSELS, WALD.
Mario en de dieren (V*-83 : 59) 7834
BONTEKOE VAN HOORN, W. Y.
Journael (IV-91 : 809 : 4393) 7586
BOON, ARTHUR
Toespraak over Guido Gezelle ◆ 8 Jg. bl. 168
BOON, JOZ.
Donkere metten (V-82) 7821 ◆
Ontmoeting (V-81) 7180 ◆
BOOTHLY, GUY
Egyptische monster (IV-83)
BOREL, H.
Mijn moeder (III-83 : 91 : 39)
BORREBACH, HANS 7770
BOS, FOKKO
Moord in het slop (II-83)
BOS, J.
Mooi volk (IV-83,8)
BOSLOPER, TH.
Rechte weg (III-IV-83.0)
BOT, L.
Die ewige Quelle (V*-88:78:43) 7714
BOUCHARDON, P.
Kasteel van Bitremont (III°-83,9:34) 8042
BOUDENS, AUG. A.
Opwaarts (V-VI-88) 7857 ◆
BOUDIER-BAKKER. INA
Dans (III-83)
Tooverlantaarn (III-IV-83.8)
BOUMAN, L. F.
Wonderenboek der luchtvaart (V-629)
BOUMAN VAN TERTOLEN, S. M.
Zing en speel maar (V-78:79! 7813
BOURGET, PAUL
Onze daden volgen ons (III-IV-83.1) 7443 ◆
BOUTER, K.
(dekn. van LODE OPDEBEEK)
BOVENKAMP, JR.
Sneeuwblind (III-IV-83.0)
BOWER, B. M.
Dondervogel (IV-83.0)
Gevaarlijke tegenstanders (IV-83.0)
Laatste strijd (V-83.0) 8065
Lachende cowboy (IV-83.8) 7348
Machtige adelaar (IV-83.0)
Ranch aan de Wolverine (IV-83.0)
Whisky (IV-83.0)
BOWER, M. A.
Eenzame pad (IV-83.0)

BOYTON, NEIL
◆ Zwartrok van de Mississipi (V-83,9:92: 266) 7235
BOZZANO, E.
Psychische verschijnselen (I-15)
BRAEME, CHARLOTTE M.
Doro Thorne (IV-83)
Dwaze liefde (III-83)
BRAND, MAX
Dan Barry (III-IV°-83.0) 7946
Dood van Dan Barry (III-IV-83.0)
Geluk (III-83.0)
Gewapend minnaar (IV-83.0) 8049
Keerpunt (III-IV-83.0)
Op het spoor (IV-83.0)
Oude wet (IV-83.0)
Sterke vuist (III-83.0)
BRANDENBURG
Vrouw zonder hart (IV-83.0) 7756
BRANS, P. H.
Energiebronnen (V-621) 7916
BRASSER, J. C.
Soldatenleven in de Ind. wildernis (III-IV-83.9)
BRAZIL, A.
Meisjes van de 3e klas (V-VIA-M-83)
BRECKENRIDGE, GERALD
Radio-jongens bij den geh. dienst (VIB-J-83)
BREEBAART, K.
Gelukkig jaar (VIA-B-M-83) 7479, 7840
Kammetje, Akse en Vike (VIC-83)
Kleine meertje (VIB-83) 7380
Passagiers van de blauwe tram (VIA-83)
BREY, HENRIETTE
◆ Als het donker wordt... (V*-24)
◆ Van eeuwige liefde (V-83.8:24)
BRINKGREVE, D.
Wat de zon vertelde (VIC-83)
BRINKGREVE, H.
Huize Sonnevanck (VM-83)
BRINKGREVE, S.
Annie en Doortje (VIB-83)
BRINKGREVE, WILLY
Keesje (IV-83)
BRINKGREVE-WICHERINK, TINE
Harde les (VIB-M-83)
Kleine Meiclub (VIB-M-83)
Meiclub ontbonden (VM-83)
Roel uit den woonwagen (VM-83)
BROD
Vrouw van morgen (III*-396)
BROECKAERT, ARTHUR
Roomdale's jonge lieden (IV-83.3) 7407, 7447
BROEDELET, JOH. W.
Bont zestal (IV-83.8)
Late leven van Joh. Roozeboom (II-83.1)
BROEDERS, J.
Schrijfonderricht (V-003:37) 7607
BROFELDT, JOH.
zie dekn. : *AHO JUHANI*
BROM, GERARD
Herleving v. d. wetenschap in kath. ◆ Nederland (IV-84:2)
BROMBERG, PAUL
Hannie Helmer (VM.83.1) 7947
BRONCHAIN
Overwegingen (V-24) 7154 ◆
BRONS, H. 7577, 7661
BROWN, K. HOLLAND
Vader (III IV*-83)
BROWNE, K.
Dolende juweelen (IV-83.0)
BRUCE, CHARLES
Tropenliefde (IV-83.0) 7191
BRUMMELKAMP, J.
Land- en volkenkunde (V-91 : 39) 7231, 7502
Sociale geographie van Afrika (IV-91 : 2) 7503
BRUNCLAIR, VICTOR
Monnik van het Westen (II-III-83.3) 7516, 7547
BRUSSE, M. J.
In Philips' wonderland (V-83 : 621) 7202
BRUSSE-VAN HUYZEN, J.
Huwelijk (II-83.1)
BRUUN, LAURIDS
Merkwaardige nacht (II-83.0)
BRUYN, COR.
Gauw en goed (VI-74 : 37) 8021
Keteltje in de Lorzie (VIA-J-N-83)
Keteltje's thuisvaart (VIA-J.N-82)
Pespectivisch teekenen (VI-74 : 37) 8021
Practische wenken (VI-74 : 37) 8021
Schetsboek (VI-74 : 37) 8021
Teekenmethode voor d. lagere school (VI-74 : 37) 8021
BUCHAN, JOHN
Schat van den Rooirand (IV-J-83.0)
BURGER, LISBETH
Als de ooievaar komt (IV-61 : 93) ◆
BURGERS, J. W.
Prettige vacantie (VIB-83) 7657

BURMANN, ROLF
In 's levens opgang (III IV-83)
BURROUGHS, EDGAR RICE
Opperhoofd (IV-83.0)
Tarzan en het keizerrijk (III-IV-83.0)
BURSSENS, A. F. S., Dr
◆ Dat boek vander Voirsienicheit (IV*-4393 : 809 : 24) 7852
BURSSENS, GAST.
Klemmen voor zangvogels (III-81) 7923
BUYSE, H.
Faust (I-83) 5663
BUYSSE, CYR.
Bolleken (II-83) 3025
Kerels (III-83.8)
Laatste ronde (III-83 : 91) 3031
Lente (I-83) 3033
Mea culpa (III-83) 3035
Nachtelijke aanranding (I-83) 3036
Roman van een schaatsenrijder (III-83.8) 3040
Schandpaal (II-83.1) 6149
Tantes (III-83.8) 3043
Tusschen Leie en Schelde (II-83.8)
Twee poney's (III-83) 3045
Van arme menschen (III-IV 83.8)

C

CAEYMAEX, JORIS
◆ Gloed (V-88) 7203
CALLEWAERT, L. J.
◆ Aristocratie (V-37:84:24) 7310
CALLEWAERTS, C.
◆ Over liturgisch mishooren (V-264) 7409
CALVERTON, V.
Bankroet van het huwelijk (I-3:17)
CAMPBELL, HENRIETTE
dekn. van JET VAN MERLE
◆ Claudius de la Colombière (V-92.2) 7674
CANNEGIETER, H. G.
Achter den afsluitdijk (III-83)
Grootvader's glorie (IV-83.9:93)
Tusschen twaalf en twintig (III-L-83)
CAPELLE, BERN.
◆ Priester en liturgie (V-264) 8012
CARNOY, A.
◆ Inleiding tot de studie der Vl. plaatsnamen (V-439391) 7171
CARRA, BRUNO
Sanya (III-IV*-83.3)
CARRICK, VALERY
Tarakan (VI-83)
CARTON DE WIART, H.
Woelige stede (V-83.9) 235 ◆
CASIMIR, R.
Alleen met u zelf (IV*-1:3) 7886
Wij en de wereld (IV-1:3) 7887
CASTENDIJK, M.
Hansine Solstad (IV-83.3)
CATHER, WILLA
Verloren vrouw (II-83)
CEDEE, H. W.
Misdaad zonder fouten (III-83.0)
CHABRILLAT, H.
Met een kwartje... (V-83.0:91) 7141, 7205
CHAFFEE, ALLEN
Tinteloog op de Dalhoeve (VIA-B-83:59) 7212
Voor het kleine volk (IV-83.8:59) 8050
CHAPPELL, GEORGE S.
Fuifnummers (IV-83) 7448
CHENG TCHENG
Mijn moeder (III-83:91:39)
CHESTERTON, G. K,
Eeuwig twistgesprek (IV*-83.2) 7349 ◆
CHIKAMATSU, M.
Sneeuwvrouw (I-83)
CHRISTIE, AGATHA
Geheim van den Train bleu (III-83.0)
Wrekers (IV-83.0)
CHRISTIE, MAY
Goudvischje (III-IV-83.0)
Legaat (III-83.0)
Vurige liefde (III-83)
CLAES, ERN.
Zichemsche novellen (IV-83.8) 7933 ◆
CLAES, G.
Bouwstoffen (V-69) 7808
CLAES, JEF
Kermiskraampje (V-83) ◆
Meesters der Kempen (IV-83.3) 2228 ◆
CLAES, TOBIE
Frans Notelaars (III-L-83.1:93)
CLAEYS
Vers over Guido Gezelle 8e jg. bl. 173
CLEERDIN, VINCENT
Sagen van Brabant (IV-83.8) 7693, 7734 ◆
CLIJMANS, F.
zie op dekn. FRITZ FRANCKEN
CLOUSTON, J. STORER
Man die opnieuw gezocht werd (IV-83.0)
COHEN, ALEXANDER
Uitingen van een reactionnair (III-84: 83.8:1) 7771

COHEN, JOS.
Moord in het dennebosch (IV-83.0)
Zonnedauw (II-83)
COHEN, J. L.
Dante in de Nederl. letterkunde (IV-84: 809) 7579
COHEN, RO
Ted van Bergen (VM-83)
COHEN-DE VRIES, B. J.
Uit de school geklapt (IV-83:37)
COLENS, L.
◆ Vorming van leiders voor sociale werken (V-37:30) 8022
COLOMA Y ROLDAN, LUIS, S. J.
◆ Achter de schermen. (V-83.8) 8000
◆ Aristokraten te Madrid (IV*-83.1) 4524, 8001
◆ Boy (IV*-83.1) 8002
◆ Door een gedierte (V-83) 8003
◆ Heilige (IV-83.1) 8004
◆ Kleine Pilatus (V-83) 8005
◆ Manola (V-83) 8000
◆ Naar de diepte (V 83) 8006
◆ Novellen (IV-83.8) 8007
◆ Voor groote en kleine menschen (V-83.8) 8008
COMMISSARIS, AUG. C. J.
◆ Van toen wij vrij werden (IV-27:9) 7584, 7776
CONNER, SABRA
Tocht met de « Zeeotter » (IV-83.0)
Pelsjagers v. d. Zoetwater-pas (IV-83.0) 7350
CONQUEST, JOAN
Verleiding (I-83)
CONRAD, JOSEPH
Typhoon (IV-83.0) 7449
Typhoon, schooluitgave (V-83.0:42:37) 7423
CONSCIENCE, H.
IJzeren graf (III-IV-83)
Koning Oriand (III-IV-83)
Menschenbloed (III-83)
Valentijn (III-83)
Volledige werken 4e Jg. bl. 48
CONSTANTINUS, P., ORD. CAP.
◆ Christus en Israël (IV*-29 : 26)
CONWAY, FR.
◆ Van de duisternis naar het licht (IV-23 : 21) 7599
COOL, ANICETUS
◆ Ons Bieke (V-92.2) 7589
COOL, TINE
Wij, met ons vijven in Rome (VM-N-83 : 91)
COOLEN, ANTOON
Donkere licht (IV-83) 7403, 7450 ◆
Hun grond verwaait (IV-83.3) ◆
COOPER, LETTIGE U.
Daer slae gheluck toe (III*-IV*-83.9)
COOPMAN, HENDRIK
Geschiedenis van het Vl. tooneel (IV-809 : 82 : 7)
Jordaens (IV-75) 3641
Proza-speelding (IV-83.8) 7351
COOPS, WILLEM
Tropengloed (I-83)
COPPENS, A.
Leven van Matt Talbot (V-92.3 : 33) 8087 ◆
COR
Moedig meisje (VIC-83.9 : 92.2) 7222
CORDENS, F. J. A. L.
Slapende Boeddha (V-83.0 : 91) 7757
CORKEY, ALEX
Hooge vloed (IV-83.1) 7934
CORNELISSEN, J.
Nederlandsche volkshumor : 2e en 3e dl. (V*-39 : 4393: 39) 8023
CORNETTE, A. H.
Iconographie van Antwerpen (IV-9 : 7) 7496
CORSARI, WILLY
Bobbed en Shingled (IIe-83)
Chimaera (II-83.1)
Gestalten in een spiegel (III-83.1)
Misdaad zonder fouten (III-83.0)
CORTHAUTS-VAN PUIJENBROEK, ROSA
Stille stemmen (V-81) 7817
Tonny Brinken (III-83)
COSTER, DIRK
Nederlandsche poëzie in 100 verzen (IV*-81) 4115, 4368
COUPERUS, LOUIS
Lucretia (II-83.9) 6124
Zwevende schaakbord (III-83) 6148
COURTHS-MAHLER, HEDWIG
Australiër (III*-83) 8044
Britta Riedberg (V-83) 7948
Door liefde bevrijd (III-83) 7342
Geheim van Marlene Laszberg (III-IV-83.0)
Gij zijt mijn uitverkorene (III-IV-83) 8045
Huwelijks lief en leed (IV-83)
In den vreemde (IV-83.0) 8052
Levensstormen (IV-83)
Liefde en plicht (III-83.0)

COURTHS-MAHLER, HEDWIG
Parelsnoer (V-83) 7364
Prinses Lolo (IV-83) 7553
Schoone Melusine (IV 83)
Wie werpt den eersten steen (IV-83) 7638
Wilde Ursula (III-83.1) 7826
Ze hadden elkander zoo lief (V-83) 7647
CRAMER, H. en CRAMER-SCHAAP, D. A.
H. B. S. in tenten (V-83-N)
CRAMER-SCHAAP, D. A.
Aan den dijk (II-83)
CRAWFORD, F. M.
Haar geheim (III-P-83) 8043
CROEGAERT, A.
◆ Liturgie op Palmzondag (V-264) 7523
CROLS, FR.
◆ Heeroom's nichtje en haar gezin (IV-86 : 37) 7639
◆ Uit den maalstroom... (V-83.8) 7204
◆ Wonder der appelen (V, 83.8) 7365
CRUYSBERGHS, KAREL
◆ Boete (V-24) 7155
◆ Kleederdracht, dans... (IV-23 : 37) 7697
CULLUM, RIDGWELL
Drama in de wildernis (III-IV-83.0)
Noodlottige overeenkomst (III-83.0)
CUMMINS, MISS
Lantaarnopsteker (V-VIA-83)
CYPRIANUS, BROEDER
(*Zie dekn. B. C. KLOOSTERMANS*)

D

DAELS, FRANS
◆ Voor moeder en zuigeling (III-IV-61) 310
Voor onze jongens (IV-37:17) 7608
DAISOMONT, M.
◆ Oorsprong v. d. eersten mensch (IV-1:22:23:57) 7900
DAM, W. M.
◆ Bernard de vondeling (VIA-B-83.9) 7213
DAMASUS, O. M. C.
◆ Vrouw en moeder (IV-396:37:24) 7800
DANIËLS, EUG.
◆ Invallen der Hongaren (V-9) 7858
DARCIS, F.
◆ Vlaanderens eeuwkalender (V-05) 7695
DA RU, PETER 7212
DAUTZENBERG
Horatius' oden (III-IV*-81)
DAVIDSON, A.
Jeugdige ouderdom (I-61:37)
DAVIS, R. H,
Avontuur in den mist (IV-83.0)
DAVIS, WILLIAM STEARNS
God wil het (III-P-83.9)
DE BAERE, C.
Judasfiguur in de legende en de folklore ◆ (V-39:84) 7488
DE BAETS, W.
Volksgeneeskunde, 1e deel (IV-61) 8030 ◆
DE BALZAC, HON.
Oude Goriot (I-83.1)
DEBAST, L.
Goddelijke Vriend (V-24) 7605 ◆
DE BLOCK, FELIX 7559
DE BOCK, E.
Hendrik Conscience (V*-92:809) 161, 162
DE BOER, M. G.
Historische lectuur (V-9:83.8) 7777
DE BOM, EMMANUEL
Dagwerk voor Vlaanderen (IV-84) 7224
DE BONT, A. L.
Schoolatlas der alg. en vad. geschiedenis V-91:9) 7669
DE BOONE-SWARTWOLT, I. C
Upke Dupke (VIB-C-83) 7658, 7848
DE BREMER, ALF. JUUL
Kinderliefde (V°-83) 7465
DE BRUYNE, E.
Kunstphilosophie (IV*-701:1) 8011 ◆
DE BUCK
Egyptische verhalen (IV-83.8)
DE CLEENE, N.
Ontstaan van het zwarte proletariaat ◆ (V-9:33) 8024
DECOENE, A.
Godsgedachte in leer.., (V-24:37) 7163 ◆
DE CORT, A.
Dorpsleiders (IV*-82)
Kindersspelen (V-39:79)
Tooneelstukjes voor kinderen (VI-82)
Vl. kinderspelen uit W.-Brussel (V-39) 7528
DE COSTER, CHARLES
Brieven aan Elisa (IV-86)
DECOURCELLE, P.
Vermiste document (IV-83.0)
DE CRAENE, BAS.
Moeder der vernieuwde menschheid (V-24) 7788 ◆
DECROOS, J.
Aucasin en Nicolette (IV-83) 7755
DEEPING, W.
Mary Viner's keuze (II-83.1)
Sorell en Zoon (II*L-83.1)

DE FLOU, K.
◆ Inleiding tot Vl. plaatsnamen (V-4393:91) 7171
DEFOE, DANIEL
Robinson Crusoë (VIA-83.0)
DEFRISE, A.
Beginselen der natuurkunde (V-53:6) 8028
DE FROE, A.
Interlinear series (V-83:42:37) 7424
DE GASTYNE, J.
Mannenverleidster (II-83) 7629
Wraak (III-83.0) 7728
DE GEEST, ALF.
Eenzame bloemen (V-81) 8034
DEGGELLER, J.
Studiemateriaal voor den horlogemaker (V-681) 7326
DE GOBINAU, COMTE
Abdij van Typhaines (III-83.9)
DE GRAAFF-WUPPERMANN, A.
Dieren die men « wild » noemt (V-83:8: 59) 8066
DE GREEVE, H.
◆ Periscoopjes : 1e serie (V-83.8) 7366
DE GROEF, LEO
◆ Wijding van onze kerken (V-264) 8012
DE HAAN, GONDA 7656, 7659, 7660
Fritsjes avontuur (VIB-83) 7659
Kleine spar (VIB-83) 7659
DE HARDUYN, JUSTUS
◆ Val ende opstand van.... David (IV-809: 81:4393) 7334
DE HOOG NOOIJ, A.
Carla (III-IV-83)
DE HOVRE, FRANS
◆ Katholicisme (V-23:37:92) 7419
DE JONG, A. J.
Van Vondels dood tot Bilderdijk (IV-809)
DE JONG, A. M.
Merijntje Gijzens jeugd : 1e dl. Het verraad (II-S-83.1)
2e dl. Fliefluiters oponthoud (III-S-83.1)
3e dl. Onnoozele kinderen (II-S-83.1)
4e dl. In de draaikolk (I-S-83.1)
Sponzenvisscher (I-83)
DE JONG, J., Dr
◆ Handboek der Kerkgeschiedenis : I (IV-27) 7778
DE JONG VAN BEEK EN DONK, MEVR. C.
◆ Bij de waskaarsen (IV-83:269) 7690, 7735
DE JONGE, L.
◆ Orde der Jezuiten : 2 (V-271) 7600
DE JONGH, S.
Patienten (II 83.1)
DE KETCHIVA, PAUL
Bekentenissen van een croupier (III-83)
DEKKER, MAUR.
Aarde splijt (IV-83 : 32 : 50) 7692, 7736
C. R. 133 (II-83)
DEKKERS, M. I.
R -K. godsdienstleer : 2 (IV-23) 7789
DEKOBBA
Madonna der slaapwagens (I-83)
DE KONING, M.
Doortje Bikkel.., (VIB-M-83)
Groote zeereis (V-83.0)
DE LANNOY, F.
Solanum... (IV-81) 8035
DE LA ROCHE, MAZO
Jalna (II-83)
DELARUE MARDRUS, L.
Wilde plant (III-IV-83)
DE LATTIN, AMAND
Dolle leven (V-83.8) 7949
DE LAUNOY, M.
Vrouwen in oorlogsland (I-83.1 : 89)
DE LEDDA, GRAZIA
Marianna Sirca (III-82)
Oude uit de bergen (III-83) 8046
Heimwee (II-83.1)
DE LIEFDE, J. L.
Contact (IV-83)
DE LIGT, B.
Wereldomvattend vraagstuk (IV-3 : 89)
DELL, ETHEL M.
Als een adelaar (III-83)
Altaar der eer (I-83)
Eereschuld (IV-83.0)
Lamp in de woestijn (III-IV-83.0) 7444
Onuitsprekelijk getal (III-83)
Verboden toegang (III-83)
Wedloop met hindernissen (III-83.0)
DELLE GRAZIE, M
Onzichtbare wegen (III-IV-83.1) 8051 ◆
DEMAISON, A.
Dieren die men « wild » noemt (V-83.8 : 59) 8066
DEMAN, HENDRIK
Arbeidersvreugde (III-S-3)
DEMAN, L.
Beknopte geschiedenis van Zuid-Afrika (IV-9) 7585
DE MAREST, AIMÉ
Wassenaar (IV-81) 7818, 7888
DE MAUPASSANT, GUY
Badplaats Mont-Oriol (II-III-83)
Piet en Jan (II-83)

DE MEA, ALMA
Levensdrang (I-83.1)
Man en vrouw (II-III*-83)
DE MEESTER, JOHAN
Aristocraten (III-83)
Geertje (II-83.1)
Huwelijk (IV-83.1)
DE MEYER, PETRUS BAPTISTA
◆ Mijn pastorij (V-83) 7563
◆ Zijn eerste roeping (VIA-J-83.0 : 92) 7480
DE MEYERE, V.
Reeks van 8 vertelsels (V-83.8) 4674
DE MINDERE, MARTEN
Gebroken branding (V-81) 7722
DE MOLDER, EUG.
Schaatsen van de koningin... (I-83)
DE MONT, PAUL
◆ Verkiezingen van '94 (V-82) 8037
DE MONT, POL.
Gouden distel (III-83.8)
DE MUNYNCK. MARC.
◆ Kultuur (V-37:1:2) 7164
DENIFLE, O. P.
◆ Weg van loutering (IV-24)
DE NOLF, AUGUST
◆ Koningin van den kruistocht (V-24) 7410
◆ Volksnoveen (V-24) 7411
◆ Wereld-Koning (V-24) 7601
DE PAEPE, MARCEL
◆ Match (V-82) 7621
DE PAEUW, L.
◆ Voor meer gezondheid... (IV-V-61:37) 8025
DE PAUW, D., O. P.
◆ Weg van loutering (IV-24)
DE PILLECIJN, FILIP
◆ Mgr Bermijn (V-92:266) 7590
◆ Pater C. De Deken (V-92:266) 7677
◆ Pieter Fardé (V-83.0:266) 2680
◆ Rit (IV-83.8:89)
DE PRESSENSÉ, E.
Huishoudstertje (VIA-83)
DE QUEVEDO Y VILLEGAS, F.
Verhaal van de lotgevallen van Don Pablo (II-83.0)
DE RAAF, K. H., Dr
Problemen der poëzie (IV-84:801) 7772
DE RAEDT, LEO
◆ Ronde van de Middellandsche Zee (V-91) 7232
DE RIDDER, ANDRÉ
Houten kruisjes (IV-93:89)
(Zie ook dekn. WILLEM ELSSCHOT)
DE RIDDER, EUGEEN
Prinses boschdoktertje (VIB-C-83) 6381
DE RIDDER, Q. A.
Vijf jongens van Vredesteijn (V-VIAJ-83)
DERKSEN, J.
Voor het kleine volk (IV-83.8:59) 8050
DERMOUT-VISSER, C. A.
Lamp in de woestijn (III-IV-83.0) 8444
Ouders en botsende jeugd (IV-37)
Verlaten kasteel (III-IV-83)
DE RONDE, THEO
Tooneelleven in Vlaanderen... (IV-79: 809:82) 7962 ◆
DE ROSA, A.
Rembrandt (III-83.9)
DE RUYTER-VAN DER FEEN, R.
Levensdroesem (IV-83.0) 7854
Muurbloempjes (IV-83) 7636
DE SEINGALT, C.
Casanova, zijn liefdesleven en avonturen (I, 83)
DE SÉVAUX, PAUL
Twee heldengestalten (V-92) 7862 ◆
DE SINCLAIR, F.
(dekn. van A. VAN DER FEEN)
Bridgeclub van oom Sorry (IV-83.0)
Kasian en andere verhalen (III-IV-83.8)
DESMETH
James Ensor (III-IV-75)
DE STOPPELAAR
Zwartvoet (III-IV-83.0)
DESTREE, JOS.
Van der Weyden (V-75) 2874
DE SWAEN, MICHIEL
Werken van M. De Swaen (IV-81:809) 7853 ◆
DE SWARTE, J.
Maatschappelijk hulpbetoon en de gemeente (III-S-36:82) 8026
DE UNAMUNO, MIGUEL
Tante Trui (III-83.1) 7187
DEVIGNE, MARGR.
Van Eyck (V-75) 3414
DE VLETTER, A.
13 Jongens en een plek wit zand (V-VIA-J)
Groote broer (VIA-83)
Lange midvoor van T. T. T. (VIA-J-83)
Moeders kinderen (IV-83:379) 7554
Na schooltijd (VIA-83)
Nieuwe wachter (V-83)
Op het vlot (V-J-83.0)
Spoorloos verdwenen (V-J-83)
Wereldkampioen (IVo-83.0:79)
Zeven jongens en 'n ouwe schuit (VJ-83)

DE VOS, HENDRIK
Guido Gezelle (IV-84) 7854
DE VRIES, A.
DE VRIES, MAURITS
Mensch (I, 83)
Fakkel in haar hand (III-83.1)
DE VRIES, W.
Wereld en die daarin wonen (IV-91) 7588
DE WEERT, ERNEST
Gulden tarwe (IV-81) 7181
DE WENTHWORTH-JAMES, G.
Knellende huwelijksbanden (I-83)
DE WERTH, ALEX.
◆ Resultaat van de.... onderzoekingen (II-33:396:34) 7801
DE WILDE, G. K.
Krijn Touw (IV-P-83.0)
DE WILDE, L. J
Historische lectuur (V-9:83.8) 7777
DE WINTER, H.
Twee Hollandsche jongens (VIA-83.3)
DE WIT, AUGUSTA
Avonturen van den muzikant (IV-83.1) 7680, 7737
Drie vrouwen... (IV-83.8) 7681, 7738
Dure moederschap (IV-83.3) 7682, 7739
Facts and fancies about Java 8e jg. bl. 206
Godin die wacht (III-IV*-83.1) 7683, 7740
Javaan (IV-83) 7684, 7741
Natuur en menschen in Indië (IV-91:39:5:6) 2559, 7685
Orpheus in de Dessa (IV-83.1) 7686, 7742
Verborgen bronnen (IV*-83.8) 7687, 7743
Wake bij de brug (IV 83.8) 1537, 7688
Wijdere wereld (IV*-83.3)
DE WITTE, KOENRAAD
◆ Tongerloo (V-81 : 75 : 91) 7177
DE WITTE, THEO
Tropenliefde (IV-83.0) 7191
Woestijnkind (III-83.0)
DE ZEEUW
Wachtmeester (V-83.9) 7889
DE ZWAAN, J.
Allerlei voor orgel (V-78) 8032
D'HONDT, GUSTAAF
Als 't harte onrustig is (III-83.1) 7519, 7550
D'HOOGE, BERNARDUS
◆ Van de duisternis naar het Licht (IV-23 : 21) 7599
DICKENS, CH.
Kleine Dora (IV*-83) 7935
DIDRING, E.
Anders Sjöberg (II-83.3)
DIEPEN, A. F.
Wellevendheid (V-37) 7166 ◆
DIERS, MARIE
Al te goede hart (III-IV-83.1)
Der zwakken kracht (IV-83.1) 7192
Illusie van Joh. Senapius (III-83.1)
DIETSCHE WARANDE
Scandinavië (IV*-88) ◆
DILLEN, H.
Ecole et la vie (VI-44 : 37) 7717
Lectures françaises (VIB-83.8:44:37) 7613
DINAUX
Kinderleed (IV-83.1)
DINE, S. S.
Benson-mysterie (III-83.0)
Margaret-Odell-mysterie (II-83.0)
DIPPEL, J. W.
Het heilige (II-21 : 1) 7597
D'IVOI, PAUL
Dalia's leed (II-83.0) 7134
Dick Fann (V-83.0) 7135
Doctor Mystero (IV-83.0) 7136
Jean Fanfare (V-83.0) 7137
Jud Allan (V-83.0) 7138
Krekel bij de Boksers (IV-83.0) 7139, 7193
Meester van de blauwe vlag (V-83.0) 7140
Met een kwartje de wereld rond (V-83.0 : 91) 7141, 7205
Millionair tegen wil en dank(V-83.0) 7142
Miss Mousqueterr (V-83.0) 7143
Naar het land der Druzen (V-83.0) 7144
Neef van Lavarède (IV-83.0) 7145
Nilia de commandante (IV-83.0) 7146, 7193
Onoverwinlijk drietal (III-83.0) 7147, 7188
Patriottenstrijd en heldenmoed (IV-83.0) 7148, 7193
Sergeant Kordaat (IV-83.0) 7149, 7193
Spookluchtschip (V-83.0) 7150
Tien gouden oogen (IV-83.0) 7151
Vrijbuiter Triplex (V-83.0) 7152
DODGE, MARY MAPES
Hans Brinker (V-42:83:37) 7715
D'OLIVEIRA, E.
Grenzen (I-83)
DOM, POL 7368
DONKER, A.
Abraham Lincoln (IV-92.3)
D'ORBAIX
Tijd der kollebloemen (IV-83) 6444

DORGELÈS, ROLAND
Hoog spel (II-83.1)
Houten kruisjes (IV-93:89)
DORHOUT, U.
Babo-club (VIA-B-83)
DORSMAN, L. C.
Toch teruggevonden (V-83) 7466
Zoon van den Hongaar (VJ-83)
DOSFEL-TYSMANS, L. en A.
◆ Mijmeringen bij schemertijd (V-83.0) 7211
DOSTOIEFSKY, FEDOR M.
Booze geesten (III-83) 4069
Echtgenoot (IV-83.1) 7555
Haff-volwassene (III-83.1) 7551
Herinneringen uit het ondergrondsche (III-83.1)
Schuld en boete (III-83) 4082
Vreemde vrouw ((II-IV-83) 4068
DOUMEN, N.
◆ Geheimzinnig levensraadsel (V-VIA-23) 7365
DOYLE, A. CONAN
Uit het dagboek van Mr Sherlock Holmes (III-IV-83.0)
DOZY, REINHART 7495
DRAAYER-DE HAAS, A.
Vlucht (IV-83)
DRAULANS, IVO
(dekn. van JOS. SIMONS)
Eer Vlaanderen vergaat (IV-83.3:89)
DREISER, THEODORE
Amerikaansche tragedie (I-83.3)
DROONBERG, EMIL
Eileen Malony's reis naar Klondyke (IV-83.0)
Goud der Nevelbergen (III-IV-83.0)
DUCHATEAU, TH.
◆ 40 korte Fransche verhaaltjes (V-VIA-B-83-8:44:37) 7716
◆ DUIJNSTEE, D. FR. X. P.
St Aur. Augustinus over Kerk en Staat (IV*-26:32) 7871, 7902
DUIKER, A.
Handl. voor de lichte athletiek (IV-79)
DUIKER, J.
Hoogbouw (IV-72)
DUNCKER, J. C. W.
Groote vergissing (III-IV-83.9) 7881, 7930
DUNN, DET
Bandietenkoningin (III-83)
DUNOIS, DOM.
Georgette Garou (I-83)
DUTRIE, J.
Leven van Ramakrishna (I-83.9:92)
DWORSON, L.
Matjew de zoon van een non (II-83.3)
Uit mijn studententijd (II-III*-83:93)

E

EAGLE, WHITE HORSE
Wij Indianen (III-IV-83.3:39)
ECKEREN, HUGO
Tocht van de « Graf Zeppelin » (V-91:93) 7233
EECKEL, HERWIN
[dekn. van Dr H. ALLAEYS]
't Onzent in 't Westland (IV-83.8:39) ◆ 7408, 7451
EECKELS, CONSTANT
Bruidschat (V-82) 7622 ◆
Maalstroom (V-83.1) 7206 ◆
Plaatsvervanger (III-83) 7338 ◆
Onze hooge oomes (V-82) 7623 ◆
Schrok (V-82:266) 7624 ◆
EECKHOUT, JORIS
Literaire profielen (IV*-84) ◆ 1238, 3251, 7225
Jef Scheirs 8e jg. bl. 161 ◆
EEKHOUD, GEORGE
Nieuw Carthago (II-83) 3812
Teniers (IV-75) 2978
EEKHOUT, JAN H.
Doodendansen (IV-81) 7723
Louteringen (IV-81) 7724
EGGER, AUGUSTINUS
St Augustinus in handel en wandel (IV*-92.2) ◆ 4705, 7872
E. H.
Andere (IV-83.0) 7357
Geheimzinnigheden in de Riviera (IV-83.0) 8055
EHRENBURG, ILJA
Steeg aan de Moskwa (II-83.1)
EIGENHUIS, J.
Kunstenaar en de duivel (III-IV-83)
EIKENDAL, W. J. C.
Carburatie, ontsteking... (V-629) 7433
Constructie, werking, onderhoud en... van den automobiel (V-629) 7432, 7433
Motor (V-629) 7432
EIPPER, P.
Kinderen der dieren (IV-59)
ELDRIDGE, P.
Mijn eerste twee duizend jaren (I-83)

ELMSLIE, TH. C.
Kleine lady (VM-83.1)
ENGELKAMP-CAESAR, NEL
Doch wanneer het volmaakte... (I-83.1)
ELSENAAR, E.
Negen opera-fantasieën... (IV-78) 7921
EL SOLITARIO
◆ In het rijk van koning Nobel (VIA 83:59) 7576
ELSSCHOT, WILLEM
[*Dekn. van ANDRÉ DE RIDDER*]
Ontgoocheling (III-83) 7827
ELVESTAD, SVEN
Man die een stad plunderde (V-83.0) 7467
ELZER, M.
Huwelijk van K. Gernsbach (IV-83.0)
EMICH, M.
◆ Vrouw en de liturgie (V, 264) 7409
ENGEL
Gouden blaren (VIC-83) 7849
ENTBROUKX, ARIE
Wonderbare rit (V-82) 7442
EPSTEIN, PAULA
Brieven aan een doode moeder (III-83 : 86)
ERENS, FRANS
Aur. Augustinus' belijdenissen (III-IV*-93 : 269) 7865
ERICS, LINDA
Moedertje Withaar (IVM-83.1) 7744
ERTZ, SUSAN
Risico van de liefde (I-83.1)
◆ EVARIST
Kermis in de hel (V-82) 7926
EWERS, H. H.
Duivelsjagers (II-83)
Vampier (I-83)
EXEL, PH.
Avonturen van Ormin (V-VIA-83.9) 7758
Oog van Siva (VJ-83)
Rutger Moris (V-83-N)
EYSTEN, J. WACKIE
Tweelingen (V-83.9)
EZERMAN, J.
Hoe ik de czarina wilde bevrijden (III-83 : 93)
Johan Strauss de walskoning (III-83.9)
Nieuw Rusland (III-IV-3 : 91)

F

FABRICIUS, JOHAN
Mario Ferraro's ijdele liefde (II-83.1)
Butler (V-82.0) 7625
FAHRENFORT, J. J.
Land- en volkenkunde (V-91 : 55) 7231, 7502
FAIRLIE, GERARD
Genade voor recht (III-83.0)
Man die lachte (IV-83.0)
Man met den groenen ring (III-83.0)
FASZBINDER, HEINRICH
In vollen bloei (IV-VM-37) 7311 ◆
FAMKE
Zaansch binnenhuisje (IV-83)
FERBER, EDNA
Komedianten (IV-83)
FEBERWEE, A.
Relatief gezinsloon (V°-33) 7802
FEDIN, CONSTANTIN
Steden en jaren (III-83)
FEENSTRA, A.
Uit Pinkie's jonge dagen (VIA-83)
FEITH, JAN
Geheimzinnige uitvinding (V-83.0)
Indische monster (V-83)
Levende mummie (V-83.0)
Melodieuse dood (IV-83.8)
Reis om de wereld... (V-83.0)
FELLOM, JAMES
Billy Gee (IV-83.0)
FERWERDA, G.
Mijn ervaringen... (II-91 : 3)
FEUCHTVANGER, LION
Leelijke hertogin (IV-83.9)
FIERENS, ALFONS
Augustinus (V-82 : 92.2) 7873 ◆
FIMMERS, KALLIST 7177
FINN, FRANCIS
Geheimzinnige gids (V-VIA-J-83)
Harry Dee (VI-83) 7214
FLAES, E.
Buiten de uiterton (IV-83.0)
FLOTHUIS, M. H.
Partikel in Wörtern... (V-43) 7318
F. N. Dr ING.
Transmissies... (V-62) 7809
FOERSTER
Karaktervorming (IV*-37 : 37)

FOOTNER, H.
Koningin van de nachtclub (III-83.0)
Twee menschen op den weg (V-83.0) 7207
FOPPE, LEO
◆ Heintje de pechvogel (VIA-83)
FOPPE, MAGDA
Levensmei (III-83.1)
FORSET, ELLEN
Wereldsche leven van Tobie (III-83.0)
FORSTER, G. C.
Oudste beroep (I-83)
FRACCHIA, UMBERTO
Angela (I-83)
FRANCKEN, FRITZ
[*Dekn. van F. CLIJMANS*]
Blijde kruisvaart (IV-83.8 : 89) 7773
Legenden (III-83.8) 5728
FRANCKEN, J. 7202
FRANK, A.
Verloren geluk (I-83)
FRANKEN, T.
Lentekalveren (III-IV-83)
FREEMAN, R. AUSTIN
Schip der woestijn (IV-83.0)
Stof der aarde (IV-83.0)
FREIJ, A. M.
Funk, ziekendrager... (II-83 : 89)

G

GAIL. W. OTTO
Reis om de maan (III-IV-83.0:5:6) 7352
Steen van Atlantis (III-IV-83.0:62) 7353
GALLAS, K. R.
Fransch schoolwoordenboek (V-44:4393: 37) 7425
Fransch woorden-boek (V-44:4393) 7426
GALLES, ALFREDO
Maria Magdalena (I-83)
GALLICHAN, WALTER M.
Jeugdige ouderdom (II-61)
GALOPIN, A.
Herinneringen... (III-IV-83.0)
GALSWORTHY, J.
Forsyte sage (III-83)
Witte aap (I-83)
Zilveren lepel (II-83)
GALVES, MANUEL
Nacha Regules (II-83.3)
GARDONYI
◆ Onzichtbare mensch (IV-83.9) 4013
GARVICE, CH.
Arme onderwijzeresje (IV°-83,0) 8053
Dora (IV°-83.0) 8053
Verdwenen robijn (IV°-83.8) 8053
Zigeunersbloed (IV-83.0)
GEARON, P.
Troost voor scrupuleuzen (IV-24) ◆
GEERKE, H. P.
Jan Pieterszoon Coen (V-92:91) 7780
GEERLIGS, G.
Bij de kabouters in het bosch (VIC-83)
GEERS, G. J.
Tante Trui (III-83.1) 7187
GERARD, LOUISE
Slavin van den sultan (I-83)
Hyena van Kallu (II-83)
GERMAIN, HENRI
Giftmengster (IV-83.0) 7745
GERRITS, GERARD 7662
GERVASIUS, P., O. M. CAP.
Opvoeding tot rechtvaardigheid en... ◆ (IV-37)
GEZELLE, C.
Guido Gezelle (V-92:84)
GEZELLE, GUIDO
Cornicke van Brabant 8e Jg. bl. 170
Levensschets van... H. De Coussemaker 8e Jg. bl. 170
GIBBS, PHILIP
Lieveling der vrouwen (II-83)
GIEBER, KAREL
Booze oog (V-83)
GIELEN, JOS.
Uit heden en verleden (V-88:809) 7226
GILBERT, H.
Boek der zeeroovers (83.8:83.0) 8067
GLAESER, ERNST
Gewas 1902 (I-83:89) 7775
GLESENER, EDM.
Wijngaard en a. v. (II-III-83.8) 7928
GLINEUR, P.
Hoe leer ik etaleeren ? (V-65) 7917
GLOUDEMANS, M.
Brood, bloed en licht (V-24) 7524 ◆
GLYN, ELINOR
« Het » (II-83)
GLYN, J.
Leven van Matt. Talbot (V*-92.3:33) 8087 ◆
GOBIUS, TINE
Kasplantje (VIA-M-83) 7575
GODEFROY, J.
Mahommedaansche ornament (IV-74)
Meubelstijlen (V-74)

GODELAINE, C.
◆ Kunstschilder K. Theunissen (V-75:92) 7436
GOERJAN, O.
Vroolijke onweer (VIC 83:07) 7850
GOFFIN, ARN.
Memlinc (V-75) 2873
GOGOL, N.
Tarass Boulba (IV-83.3)
GOMART, O.
◆ Hongaarsch meisje (V-82:78) 7339
GOOSSENS, J. B.
◆ Katholieke meisje (V-37:24:22) 7711
GOOSSENS, KORNEEL
Judokus (III-IV°-83) 4665
Marionet speelt zelf (IV-83) 7404, 7452
GOOSSENS, TH.
Arme Brabant (V-27) 7859
GORIS, J. A.
Antwerpen, een statistiek... (V-91:6:31) 7609
GORKI, MAXIM
Matjew de zoon van een non (II-83.3)
Moeder (II-83)
Uit mijn studententijd (II-III*-83:93)
GORRIS, G. C.
◆ Alkmaarsche martelaren (V-27) 7860
GORTER, R., Ir
Doe het veilig (IV-61)
GOTTA, SALVATOR
Om de mooiste vrouw... (I-83)
GOUTI-HAOMA
Witte vlam (I-2)
GRAADT JONCKERS, A.
Kerstsproken (IV-83.8)
GRAAFLAND, ROBERT 7213
GRABOWSKY, A. M. E.
Intern. schoolcorrespondentie : Engelsch (V-86:42:37) 7319
GRAULS, A. W.
Cantabile (IV-81) 7438
GREEBE, A.
Techniek van het opstel (V-801:37) 7383
GREENE, G.
Man in de mist (II-83)
GREGORY, JACKSON
Doodensprong (IV-83.0)
Gewroken (IV-83.0)
Goudkoorts (IV-83.0)
Jolige dwarsdrijver (IV-83.0)
Kapitein Cavalier (III-83.0)
Klokken van San Juan (IV-83.0)
Spoor der smaragden (IV-83.1)
Toch overwinnaar (IV-83.0)
GREGORY, JACKSON
Woestijnkind (III-IV-83.0)
Woestijnvallei (IV-83.0)
Woudwolf (IV-83.0)
GREUP-ROLDANUS, SINI
Manke Grapjas (IV-83)
GREY, ZANE
Ras dat verdwijnt (III-83.0)
Toen het Westen ontwaakte (IV-83.0)
Verborgen stad (III-83.0)
GRIEG, N.
Maar het schip gaat verder (IS-83)
GROENEWEG, J.
Geheim van Ibrahim Ben Mouna (VIA-J-83)
Onder het zuiderkruis (IV-83) 7354
GRUIJS-KRUSEMAN, S.
Vacantie aan de Friesche kust (V-83)
GUEST, C. HADNE
Kinderen van de mist (II-83.3)
GÜTH, JAC. A.
Moderne banketbakker (V-66:64) 7918
GYSSELS, WILLEM
Zij zingen (VI-81)

H

HAHN, ALB. 7520, 7561
Schoonheid en samenleving (IV*-84 : 7) 7922
Voor het kleine volk (IV-83.8 : 59) 8050
HALL, R.
Adams kinderen (III-IV-83.1)
HALLIBURTON, RICHARD
Luisterrijk avontuur (V-91 : 83.0) 7648
HALT, MARIE ROBERT
Wie wil, die kan (VIA-B-83) 7376
HAMMENECKER, JAN
Felicitas (V-92.2) 7675
HAMSUN, KNUT
Benoni (II-83)
Laatste vreugde (III-83.0)
Ontwrichten (III*-83.1)
HANHART
Geheim van den « Train bleu » (III-IV-83.0)
HANSTEIN, OTTFRIED
Duizend mijlen in een rendierslede (IV-83.0)
HARMSEN, W.
Hoe maak ikzelf een plaatstroomapparaat (V-621) 7919
HARRADEN, BEATRICE
Ships that pass (III-83 : 42 : 37) 7431

HART, FR. NOYES
Moord in het donker (IV-83.0)
HARTERINK
Electrotechniek voor bouwkundigen (V-621 : 69) 3801
HARTING, E.
Lathyrus (IV-83)
HARTING, H.
Woestijnzonde (III-83.0)
HASEK, JAROSLAV
Avonturen v. d. braven soldaat Schwejk (I-83.0 : 89) 7774
HAUGEN, CHR.
Reis naar de planeet « Ken » (V-83.0) 7208
Zeven raadsels (V-83.8) 7209
HAUKLAND, A.
Draden van het noodlot (IV-83.0)
HAVERMANS
Bionomische studie der weide (V-58 : 63)
Gids voor dierkundige waarnemingen, 3 dln (IV-59)
HAWK, J.
Geheim van Lone Lodge (IV-83.0)
HAYAKAWA, SESSUE
Adelaar van Mantsjoerije (IV-83.0)
HEIBOS, LEO
Republiek Wampendale (V-83.8) 7759
HEIJDEMAN
Mijn kruistocht door Indië (IV-91 : 6 : 39)
HELLEMA
Diplomaten (IV-83.0)
HELLER, F.
Marco Polo's millioenen (IV-83.0)
HELLINGA-ZWART
Met z'n drietjes naar de hei (VIA-B-83) 5812
HELLO, ERNEST
◆ Angèle de Foligno (IV-24) 7237
◆ Contes extraordinaires (V-83.8-83.1) 7244
◆ Du néant à Dieu (V-84 : 24 : 1) 7245
◆ Homme (V-84: 1 : 2) 7239
◆ Jour du Seigneur (V-84 : 24) 7235
◆ Paroles de Dieu (V-84 : 24 : 22 : 1) 7243
◆ Philosophie et athéïsme (V-84 : 21) 7236
◆ Physionomies de saints (V-92.2) 7241
◆ Plateaux de la balance (V-84 : 2) 7242
◆ Regards et lumières (V-84 : 24 : 1) 7246
◆ Rusbroek l'admirable (V-24) 7238
◆ Siècle (V-84 : 1 : 2) 7240
HELMAN, ALBERT
Hart zonder land 8e Jg. bl. 211
Mijn aap schreit (IV-83)
Van pij en burnous (IV-91:83.8) 5837
Zuid zuid-west (V-83:91(3939
HENDRICKS. CASPAR
Eeuwig twistgesprek (IV-85.2) 7349 ◆
HENDRICKX, J. H.
Van vogels en viervoeters (VIA-B-83,8: 59) 7215
Vertellingen van dieren (VIA-B-83.8:59) 7216
HENGEL, J.
Jeugdleven (III-P-37)
HENTY, G.
Door de Russische sneeuwvelden (VIA-83.9)
Lotgevallen van twee jongens in Transvaal (VIA-83.0)
HENTZEN, CASSIANUS
R. K. werkgeversbeweging.., (V-33-37) ◆ 7312
HERA
Dwaze liefde (III-83)
HERCKENRATH, C. R. C.
Fransch woordenboek (V-44:4393) 7426
HERGESHEIMER, J.
Tampico (III-83.9)
HERRLICH, S.
Beknopt overzicht der Grieksche mythologie (V-39) 7533
HERRON, VENNETTE
Pauwen en a. v. van Java (II-83.8)
HERS, ANNA
Almenhoeve (VN-83)
HEYERMANS-JURGENS, A.
Ank Vermaes (IVM-83)
HEYMAN, H.
Technisch onderwijs in België (V-37:6: 34) 7710
HEYNEN, H. G.
Rijmpjes en lijmpjes (VIA-B-81) 7439 ◆
HEYSE, PAUL
Andrea Delfin (IV-43:83:37) 7805
HIEL, LAURA
Liederen en gedichten (VIB-C-81)
HILDEBRAND, A.
Doodende wijsvinger (IV?-83.0)
Onbekende (IV-83.0)
Tarzan en het verloren keizerrijk (III-IV-83.0)
Wrekers (IV-83.0)
HILL, HEADON
Achter een masker (IV-83.0) 7746
Huisje in 't ravijn (V-83.0) 7564
HJORLIEFSSON KVARAN, EINAR
Ranwig's liefde (III-P-83)
HOEFFELMAN, MARIE
Brigitte (IV-83)

HöLSCHER, TO
◆ Boek van Trees en Kees (VIC-83) 7663
◆ Dot (VIC-83) 7662
◆ Eindelijk thuis (IVM-83.1:269)
◆ Toen moeder ziek was (V-VIA-B-83.1) 7958
HOFFMANN
Twee vrienden (VIA-J-83)
HOLT, WILLIAM
Drama op h. jacht v. d. hertog (V-83.0) 7367
HORLER, SYDNEY
Ontmaskerd (IV-83.0)
Vampier van Doone Hall (III-83.0)
HOSKEN, A. H.
Meisje dat met een koning trouwde (III-IV-83)
HOSTE, HUIB
Van wonen en bouwen (IV-72)
HOUTMORTELS, FR.
◆ Lourdes en Bernadette (V-27:92) 7779
HOUTSMA, J.
◆ Troost voor scrupuleuzen (IV-24)
HOVEN, TH.
't Henny boek (VI°B-83) 7860
't Hugo boek (VI°B-83) 7891
HOYT, NANCY
Malle molen (II-83)
HRUSCHKA, ANNIE
Kinderen der wereld (IV-83)
HUBER, A. EN E.
Neveleiland (III-83.1) 7190
HUDDLESTON SLATER, W. B.
◆ Dokter en publiek (IV-61:3) 8031
HUET, THEO
Verdwenen koerier (IV-83.0) 7194
HUF, OSCAR
◆ Liturgische studiën : 3. De H. Communie. 4. De Sacramentshymnen (V-264) 7300
HUIZINGA-ANNEKES
Groninger volksverhalen (IV-83.8:39)
HULL, E. M.
Leeuwentemmer (II-83)
HULSMANS, ANNIE
Droomleventje (IV-83.1) 7133, 7195
HULSMAN, LEO
Liefde van den chef der recherche (IV-83.0)
HUME, FERGUS
Geheim van den middernachtexpress (IV-83.0)
HURST, FANNIE
Mannequin (III-83.1)
Roman van een Amerikaansch meisje (II-83)
HUTCHINSON, A.
Onzekere bazuin (III-83.1)
Wenkende licht (II-83.1)
HUTSCHENRUYTER, WOUTER
Consonanten en dissonanten... (V-78) 8033
Dirigent (V-78) 7331
Een e. a. uit de gesch. der militaire muziek (V-78) 7719
HUYSMANS, KAMIEL
Dwaling van Malthus (IV-17:83) 7314

I

IMELMAN, NANNO A.
Koel- en vriesbedrijf (V-66) 7810
INGERMANN
Warenkennis : textielwaren (V-677)
INGWERSEN, G.
Das (VJ-P-83)
ISTRATI, PANAIT
Uit A Zograffi's jongensjaren (I-83)
IRMINE, MME
Christelijke opleiding... (V-2:37)) 7908 ◆
Handboek voor kindertuinen (V-37) 7165 ◆
IVANS
Als de Tomahawk dreigt (III-IV°-83.0)
Dubbel spel (IV-83.0)
Landhuis (IV-83.0)
Masker (IV-83.0)
Roode haan (IV-83.0)
Verborgen angels (IV-83.0)

J

JACOBS
Van Mameren's leidraad bij beroepskeuze... (IV-37:33)
JANSEN, B.
Moderne Duitsche literatuur (IV-84:809) 8078
JANSEN. MIEK
Leven (III-83)
JANSSEN, ARTHUR
Zedenleer en het belastingswezen (IV-17: 23:34) 7420 ◆
JANSSEN, J. F. P.
Louis en Rodrigo (VIA-83.9) 8071 ◆
Ro ben Willy (VIA-83) 7959 ◆

JANSSENS, AL.
◆ Hedendaagsch Anglicanisme (IV-28) 7790
◆ Heilige Eucharistie: 1. Hoofdlijnen... (IV-23) 7156
◆ Ons verweer tegen de protestantsche... (IV-21:23:27) 7157
JAUNIAUX
Vervorming en overwinning... (III-S-36)
JEANS, JAMES
Heelal (III-IV*-52:55)
JEHU, FELICIE
Treeske, de wildebras (V-VIA-M-N-83)
Zoolang de asch nog gloeit (III-83)
JELGERSMA, T.
Michel Angelo (III*-92)
J. J. B., TH.
Dubbele leven van Avril Eden (IV-83)
JORDON, LOUISE
Ziel van China (IV-83.8)
JORISSEN
Elisabeth's eerste huwelijksjaren (IV-83)
Gelukkig in de liefde (IV-83.0) 7643
JORISSEN, P. J. W.
Mooie mevrouw Luke (IV-83) 7558

K

KAAKEBEEN, C. G.
Reinaert de vos (IV*-87:84:4393) 7665
KAGEMNI, E.
Worm die knaagt (IV-83.9)
KAMP, CHRIST
D'r loopt een streep door (V-83) 7572
KANORA, H.
Ridderlijke St-Jorisgilde (V-05:9) 7497
KANTERS, G.
◆ Godsvrucht tot het H. Hart (V-24:27) 7698
◆ Hart van Jesus... i. d. overlevering (V-24:27) 7699
KAPTEIJN-SCHRöDER
Pollyanna's lenteleven (IV-83) 7198
Pollyanna's oranjebloesems (IV-83) 7197
KATER, BETSY
Fuifnummers (IV-83) 7448
Jim de veroveraar (IV-83.0)
Moeder Maria (III-IV-83.1) 7196
KEARTON, CHERRY
Mijn vriend Toto (IV-83:59)
KEIZER-PRINS, M.
Boek van Amsterdam (IV-91)
KELLER, GOTTFRIED
Leute von Seldwyla (IV-83:43:37) 7320
KELLERMANN, BERNHARD
Zwerftocht door Japan (III-IV-91) 7234
KEMP, MATH.
Sterren, musschen en ratels (IV-83.8) 7694, 7747
KENIS, PAUL
Leven van Fr. Villon (III-?)
Mademoiselle Cerisette (III-83) 3664
Uit het dagboek van L. de Myttenaere (III-83.9) 3421
KERKHOVE, L.
Toespraken volgens de Zondags-evangeliën (V-25:22) 8013 ◆
KESLER, J. G. 7654
KESNIG, H.
Gouden kalf (IV-83.1)
KETTMAN, GEORGE
Vlam der steden (I-83.3)
KEULERS, JOS.
Waar Jezus leefde (V-91) 7504 ◆
KEULS-SCHUUR, E. A.
Heimwee (II-83.1)
KEYENBURG, FLIP
Ongekende adel (VIA-83) 7960 ◆
Op het kruispunt (VIA-83) 7961 ◆
KIEVIET, C. JOH.
Haar chauffeur (IV-83)
Moord bij den hertenkamp (III-83.0)
KINGMANS, H.
Zoekers (IV-83)
KINGSLEY
Zoon van Kajaphas (IV-83,9)
KIPLING, RUDGARD
Licht dat verscheen (II-:83:89)
KIROUL, PAUL
Hoe Klaas Roggebrood... (VIB-83) 7482
Rozenkrans van moederzaliger (VIA-B-24) 8014 ◆
KIST, J.
Ondergang van... Montezuma (VIA-83)
KLEIJNTJENS
Geldersche sagen (V-83.8:39) ◆
KLICHE, FRANS
Stormweer (I-P-83)
KLINKENBERG, P,
Restauratie (III-9) 7670
KLOPPERS, PIET
Middernacht (II-83.0)
KLOOS, WILLEM
Letterkundige inzichten, 14e deel
8e Jg. bl. 176

KLOOS-REYNEKE VAN STUWE, JEANNE
zie JEANNE REYNEKE VAN STUWE
KLOOSTERMANS, B. C.
[*dekn. van BROEDER CYPRIANUS*]
◆ Gesch v. h, Nieuwe Testament (V-22: 37) 7602
◆ Kerkelijk jaar voor school en gezin (V-VI-264) 8015
◆ Zondagsevangeliën (VIA-B.22:264) 7791
KLOPPERS, P.
Middernacht (III-83.0)
KLUG, J.
◆ Inkeer (V-24) 7158
KLUIVERS, A. P. P.
◆ Katholieke heiligheid (V-24) 7416
KNIPPENBERG
◆ Geldersche sagen (V-83.8:39)
KNUTTEL-FABIUS, E.
Kinnie en haar vrienden (VIAM-83)
Liefde (VM-83)
KNUVELDER, G.
◆ Van uit wingewesten (IV-1:93)
KOBER, A. H.
Succesnummers (IV-83)
KOEFFOED-PENNINGS, E.
Palle Jarmer (III-83)
KOEKOEK, P.
Avonturen van Max en Kees (IV°-83.0)
KOENEN, MARIE
◆ Herdersknaap (V-VIA-83.9:22) 7468
◆ Stormenland (V-83.9) 7405, 7453
KOENEN, M. J.
Verklarend handwoordenboek der Nederl. taal (V-4393:03) 7611
KOENRAADT, W. M. J.
Rechtvaardig arbeidsloon (V-17 : 83) 7313
KOEPP, JOHANNES
Untersuchungen ü. d. Antwerpener liederbuch (III-809 : 81 : 78) 7534
KOEPRENAJOW
Dieren in den winter (VIC-83) 7851
KOHLBRUGGE, J. H. F.
Practische sociologie (II-37 : 17 : 15) 7610
KOK, TRUIDA
Loula Almerus (V°-83) 7565
Vlierkamp (VM-83)
KONING, JOHAN
Verloren land (III-83.3)
KOOLHOVE, H., e.a.
Britannia M. U. L. O.-serie (V)
KOOPMANS, MARIE
◆ Indisch student in Holland (VA-J-83) 7652
◆ Klatergoud (IV-83)
◆ Leven antwoordt (IV-83)
KOOPMANS, MARIE
Meneer van Netten (IV-83 : 37) 7355 ◆
KORFF, A.
Vacantiereisje naar Java (VIA-83)
Levensproblemen bij Shakespeare (III-84 : 1)
KOSTER, T.
Rooie Rob (III*-83.0)
KOSTER, S.
Katten van Maineweh (IV-83 : 37)
KOOY, J.
Boek der zeeroovers (V-83.9) 8067
Luisterrijk avontuur(V-91 : 83.8) 7648
KORCH, M.
Palle Jarmer (III-83)
KRAFT, HUB. [GRAAF STRCHWITZ]
Held van Heiligerberg (VIA-83.9) 7841
KRAEMER, ELIAS
In de branding van het leven (III-83.1)
Weg naar het licht (IV-83)
KRAMER, DIET
Kleine levens (III-83.8)
Machtiger dan de sterren (III-IV-83.0)
Stans van de vijfjarige (IV-VM-P-83)
KRAMER, G.
Jan Van Galen (VIB-83.9)
KRAMER, J. G.
Landverhuizers naar N.-A'dam (IV°N-83.0)
Tocht naar Chattam (VIA-83.0)
Ton en Kees op eens leepboot... (V-J-N-83.0)
KRAMER, M.
Fernando Malini of de jongen... (VIB-J-83) 8076 ◆
Gerrit van Doorn (VJ-83 : 58)
KRASNOW, PETER
Wreker (II-83.0)
KRESTOWSKAJA, M. W.
Zoon (II-83)
KREUSER, Dr
Katholieke meisje (V-37 : 24 : 22) 7711 ◆
KRIENEN, CH.
Freek van den groentenboer (VIA-83)
Groene chasseur van « du Paris » (VIA-83)
KRIER, J. B.
Wellevendheid (V-37) 7166 ◆
KUHNERT, A.
Vrouwen in oorlogsland (I-83.1:89)
KUPERUS, SJOERD 7363
KUPPER, F.
Voor het kleine volk (IV-83.8:59) 8050
KUYK, A.
Hoe pootige Kees... (V-J-83:79)

KUYLE, ALBERT
Bries (III-IV-83 0) 8e Jg. bl. 211
KUYLMAN, H. E.
Roofgauw de sluwe ulk (V-VIA 83.8:59) 8068
Schat van Tom d. smokkelaar (VIA-B-83)
KUYPERS, J.
Gouden poort (IV-88) 1483
KVARAN, E. H.
Ranwigs liefde (IV-83)
KWAK-STROMAN, C.
Eenoogige Boeddha (II-83.0)
Raderen van het noodlot (IV-83) 7557
KYNE, PETER B.
Jim de veroveraar (IV-83.0)

L

LAAN, D.
Geheim van den zwarten monnik (V-83)
LABBERTON, MIEN
Aan den ingang (IV-83.8)
Brandend geheim (II-83.8) 7630
Die van verre staan (IV-83.8)
Tooverkip (VI-B-J-83) 7660
LAENEN, JEAN
◆ Guido Gezelle (V-92:84) 7580
LAENEN, JOS.
Bij de nonnekens van Muizen (IV-93:64) 7506
LAGASSE, L.
◆ Kukeleku (VI-A-B-J-83) 8072
Zonnelach (IV.83)
LAGERLÖF, S.
Anna Svärd (III-IV*-83 1) 7892
Groote betoovering (IV-83)
Huis van Liljecrona (V-83) 7893
Ingrid (III-IV-83)
Jerusalem (III-IV-83)
Meisje van de Veenhoeve (III-IV-83.1)
LAJEUNIE, ET. MAR.
◆ Een heldhaftig bruidje van Jezus (IV-V-92.2) 7676
LAMAN-DE VRIES, H.
Mientje (III-83)
LAMBERTS HURRELBRINCK, L. J. H.
Ruzies in het dorp (III-IV-83)
LAMBOTTE
Rubens (IV-75) 3806
LAMERS, J.
Heer Halewijn. Het geheim van Eemdaele (V-VI-83)
LAMPEN, WILL.
◆ Liturgie en drama (V-264) 8012
LANCE, BUFFALO CHILD LONG
Zwartvoet (III-IV-83.0)
LANDAY, MAURICE
Liefde eener typiste (IV-83:89) 7640
LANDON, H.
Kamer onder de trap (IV-83.0)
LANGE, F.
Johann Strauss de walskoning (III-83.9)
LANGELER, FREDDIE 7487
LANGERHORST, T.
Gravinnetje (VI-A-83)
LANSBERG, PHA. A.
Uit Vondel's lyriek (V-81:809) 7182
LARSEN, J. ANKER
Heiliging (I-83.1)
LATEUR, FRANK
[*zie dekn. STIJN STREUVELS*]
LA TOUR, MAXIME
Vrouw die men niet huwt (III°-83) 7729
LATTE, VALY
Bedrogen (I-83)
Groote wild (I-83)
Jeugdzonde (I-83)
Levensstormen (I-83)
Overwonnen (I-83)
LATZKO, A.
Roman van een liefde (I-83.8)
LAUDER, LEO
Oogen die lachen (I-83)
LAURILLARD, E.
Hanne Nuete en de kleine poedel (V-83) 7393, 7472
Mijne leerjaren op het land (IV-83) 7396, 7459
LAVKI, LOD.
[*dekn. van LUDOVIC VAN WINKEL*]
Mijn vriend (V-VI-A-B-83.1) 7217 ◆
Op reis (V-VI-A-83.0:91) 7218 ◆
Toontje (V-VI-A-B-83) 7219 ◆
L. E.
Anna Maria de Sandra (IV-83.9)
In de generaliteitslanden (IV-83.9)
Mesdames (IV-83.9)
LEBBE, PATER
Kruisweelde (V*-83.8:266) 7950 ◆
LEBEER
Vlaamsche houtsneekunst (IV-76) 3807 ◆
LECLERCQ, W. L.
Typhoon (IV-83.0) 7449
LEDEBOER, HENRIETTE, M. H.
Augustinus' weg tot h. Christendom (IV-92.2:269) 7781 ◆
LE FEUVRE, AMY
Haar eigen keuze (IV-83)

LE MEI-RENCKER, A. H.
Loes van Bergen (IV-M-83)
LEMMENS, J.
Bonte leven (III-IV-83.8) 6446
Vrede (V-81:82:78) 7726
LENS, J.
Bartel, de drapeniersleerling (IV-83.9)
LE QUEUX, WILLIAM
Vrouw van den misdadiger (IV,83.0) 7641
LEWIS, S.
Dodsworth (II-83)
Verleiding (II-83)
LEWISOHN, LUDWIG
Zaak Crump (II*-83.3)
LEYTENS, FRANS
◆ Nieuwe richting (V-709:809) 7178
LICHTENBERGER, ANDRÉ
Mijn kleine Trott (IV-83.1)
LIEPMANN, HEINZ
Rijpende jeugd (II-83.1)
LIGTHART, JAN
Reinaert de vos (IV*-87:84:4393) 7665
LINANKOSKI
Lied van de vuurroode bloem (I-83)
LINDEMANS, CONSTANT
◆ Klucht van meester Patelin (V-82) 7183
LINDSEY, BEN
Huwelijk in kameraadschap (I-83.3)
Opstandige jeugd (I-83.3)
LöKKEN, THOMAS OLESEN
Boer Niels Hald (III-83-1)
LöNS, HERMAN
Aus Wald und Heide (V-83:59) 7170
Huizen van den Oldenhof (IV-83)
LOFTING, HUGH
Geschiedenis van Juff. Tubbs (VI-C-83)
LOGEMAN-VAN DER WILLIGEN
Marja (II-83) 7628
LONDON, JACK
Werken (zeer ongelijk in zedelijk opzicht) 2798
LONG, WILLIAM
Hoe de dieren spreken (V*-83.8:59) 7924
Leven en sterven... (V-83.3:59)
LOOS, LODE en GOMART, O.
Hongaarsch meisje (V-82:78) 7339
LOVELING. R. en L.
Novellen (IV-L-83.8)
LOVELING, V.
Van hier en elders (III-L-83.8)
LUBELEY, I.
In de provincie (IV-83.8)
LUBER, JET
Drie levens van N. Vesper (II-83.1)
LUCAS, H.
Mysterieuze apache (III-83.0)
LUCASZ, L.
John (V-VI-A-J-83) ◆
LUDOLPH-VAN EVERDINGEN, H.
Menschen in 't hotel (III-83)
LUDWIG, EMIL
Abraham Lincoln (IV-92.3)
Michel Angelo (III*-92)
LUIJCKX, J.
Zes goede ontvangstschakelingen (V-621:65) 7174
LUKKIEN, A.
Elsa Ingwarsdochter (IV-83) 7642
Harp (III-P-83.8)
LUMMIS-SMITH, H,
[*zie dekn. ELEANOR PORTER*]
LUTZ, J.
Voor het kleine volk (IV-83.8:59) 8050
LUX, J. A.
Beethoven's liefdeleven (IV-83.9:92.7)
Schuberts' levensroman (IV-83.9:92.7)
LUYCKX
Nederl. kortschrift (V-65:4393) 2344
L. V.
Ontmaskerd (IV-83.3)
Samenzweerders (II-83) 8040
LYTTON, BULWER
Laatste dagen van Pompei (III-83.9)

M

MAAS, H. H. J.
Onze daden volgen ons (III-IV-83.1) 7443 ◆
MAC GILL, PATRICK
Kinderen der ellende (I-83)
Timmerman van Orra (II-S-83)
MACKENZIE, E.
Hel in Rusland (V-9:27:32) 8027
MADELUNG, AAGE
Landgoed op de maan (III*-83.0)
MADJOU
Jonge jaren (V-VI-M-83) 7951 ◆
MAES, J. D. M.
Kerk van Christus (IV*-23:26) 7603 ◆
MAES, P. M.
Uit het land van St Jeanne d'Arc (VI-A-B-88:44:37) 7612 ◆
MAETERLINCK, M.
Dramatische Werken (I-82)
Joyzelle (II-82)
MAHAIN, ERNEST
Dwaling van Malthus (IV-L-17:33) 7314

MAHLER, H.
(*zie H. COURTS-MAHLER*)
MAKKINK, MERKUS
Geheim v. d. heer Marx (IV-83.0) 7456
Gouden web (IV-83.0) 7457
MALCORPS, A.
◆ Pater C. De Deken (V-92:266) 7677
MALICET, L.
Vrouwenmoordenaar (I-83) 7627
MANDERS, JO
Bandeloozen (I-83)
MANN, HEINRICH
Moeder Maria (III-IV*-83.1) 7196
MANN, THOMAS
Dood in Venetië (III-83.1)
Kinderleed (IV-83.1)
MANN-BOUWMEESTER, T.
Mijn leven (III,93)
MANSION, J.
◆ Inleiding tot de studie der Vlaamsche plaatsnamen (V-4393:91) 7171
MARIAS, P.
Reis om de wereld (IV-83.0) 7356
MARCOLINUS M.
◆ Lourdes en Bernadette (V-27:92) 7779
MARC-PY, J.
Kus in den nacht (III-83) 7631
MARE, E.
Witte vos (III-IV)
MARGADANT, S.
Wereldliteratuur (III-809) 8079
MARIA-IGNATIA, ZUSTER
◆ Inrichtingen vooor justiciemeisjes (IV-36:396) 7803
MARIA-JOZEFA, ZUSTER
◆ Gezelle-krans (V-81) 7924
MARIA TERESA, Zr
◆ Droom van Jan (VI-A-B-83) 7767
◆ Twee uren in angst (V-VI-A-83.8) 7760
MARMION, COLUMBA
◆ Christus ideaal van den monnik (IV-V*-24) 7604
MARSMAN, H.
Vijf vingers (IV-83.8)
MARTENS, C.
Onder het kruis (III-P-83.8)
MARTENS, GASTON
St Pietersnacht (II-82)
MARY LOYOLA
◆ Jezus van Nazareth (V-92:22) 7301
◆ Soldaten van Christus (V-24) 7412
MASON, A. E. W.
Geheim van Rosevaer (IV-83)
MATTHEUSSEN, R. 7377
MAURO, PHILIP
Leven in het Woord (IV-269:93) 7159
MAUROIS, ANDRÉ
Ariel (IV-83.9:92)
MAX
Giovanni (V-VI-A-83.9) 7761, 7842 ◆
MAXIMILIANUS, O. M. C.
St Franciscus en... (V-92:809:24) ◆
MAYNE-REID
Jacht op het witte paard (V-VI-A-83.0) 7762
MAYOR, CH.
Toen de ridderschap... (IV-83.9)
MEEKEL, KEES
Dwerg (IV-83.1)
Laatste Cowboy (IV-83.0) 4788
Val van den dictator (IV-83,3)
MEENK, E.
Wondere invloed v. h. magnetisme (II-53:1)
MEIJBOOM-ITALIAANDER, JOS.
Connie en haar stiefzusje (V-83) 7368
MEIRE
Droomenhoofd... (III-83:39) 1183
MELATI VAN JAVA
Boschmeisje (V-83) 4802 ◆
Eigen schuld (V-83) 4867 ◆
Hortense de Beauharnais (IV-83.9:92) 8054
Zwervertje (V-VI-A-J-83) 408 ◆
MELCHERS, MARIE
Ursula (V-M-83)
MELGERS, HENK 7727
MELIS, PROSPER
Taaloefeningen (V-4393:37) 7806
Wonderbaarlijke luchtreizen van Dr Fast (V-83.0) 7369
MELVILLE, H.
MOBY DICK (III-83.3)
MENDES, JOOST
Geslacht der Santeljanos (IV-83)
MERCATOR, J. O.
Jacob's lieveling (VI-A-B-83.9:22) 7768 ◆
MERESKOWSKI, DIMITRI
Anti-christ (II-III-83.9) 7730
Ecce Deus, ecce homo (II-III-83.9)
Julianus Apostata (II-III-83.9)
Messias (I-83.9)
MERIMEE, PROSPER
Carmen (II, 83.0)
MESCHLER, M.
Heilige Pinkstergave (IV-24:32) 7413 ◆

MEULEMAN, P.
Ranwig's liefde (III-P-83)
MEULEMANS, ARTHUR
◆ Moderne muz:ek (V-78) 7720
MEUSSEN, J.
◆ Eerherstel (V-24) 7700
◆ Consummata (IV-V-92) 7782
MEYSEUNE, RADAF [*deknaam*]
◆ Klokhof (IV) 7879, 7936
MICHAËLIS, KARIN
Bibi (VI-A-B-M-83) 7843
MICHIELS, LUC.
Handboek v. d. mechanieker (V-62) 7328
MIDDENDROP, H.
In 't moeras (I-83)
MIEDEMA
Odilon Redon en A. Dürer (IV*-75)
MIRIAM VAN WATERS
Ouders en botsende jeugd (IV-37)
MISSIAEN, BERTHOLD, O. C.
◆ Communisme en familieleven (IV*-32:33) 7909
MOBERLY, L. G.
Strijd eener vrouw (IV-83)
MOHR, H.
◆ Huis op de rots (V-24) 7525
MOLANUS-STAMPERIUS, J.
Groote stilte (IV-83.9) 7199
Strijd om sergeant Grischa (II-83:89)
MOLT, E.
Kluizenaar in het woud van Glenchon (VIA-83)
MOLTZER
◆ Enighe sprake ende vereneghinghe... (IV*-24) 7874
MONTEYNE, LODE
Geschiedenis van het Vlaamsch tooneel (IV-809:82:79) 4613
Koren en kaf (IV-85:82)
MONTGOMERY, L. M.
Emily's eerzucht (IV-M-83)
Valencia's droomslot (IV-83.1)
MOOY, HENRIETTE
In den maalstroom (II-83)
MORESCO-BRANTS, C.
Mademoiselle Brants (II-83)
Onzekere bazuin (III-83.1)
MORGENTHALER, HANS
In het rijk der Siameezen... (II-91) 7586
MORTIER
◆ Grafrijmpjes (V-81:89) 1123
MULFORD, CLARENCE E.
Avonturiers (IV-83.0)
MULFORD, CLARENCE E.
Cassidy's protegé (IV-83.0)
Corson, de stamhouder (IV-83.0)
Erfgoed van Bob Corson (IV-83.0)
Goudkoorts (IV-83.0) 7556
Rustlers' vallei (IV-83.0)
MULLER, F.
Beknopt Latijnsch-Nederlandsch woordenboek (V-47:4393) 7427
MULLER-LEHNING, A.
Oorlog (IV-93:89) 7388
MULS, JOZEF
Albrecht Rodenbach's Gudrun (IV-84:82) 7114
Crépuscule des villes d'art... (V-71) 7119
Driejaarlijksche wedstrijd... (IV-809:06) 7124
Gruweljaren 1914-1916 (V-91:89:84) 7118
Hugo Verriest (V-84:92) 7125
Levende oud-Antwerpen (IV-71:91) 7121 ◆
Melancholia (IV-84:92:7) 7129, 7227
Mijn handel met K. Van den Oever (V-84:92) 7127 ◆ ◆
Moderne kunst (IV-75) 7116
P. Breughel (III-IV-84:75:92) 7126
Rijk der stilte (III-IV-84:7:89:93) 1047, 7123
Steden (V-91:7) 7117
Trois écrivains flamands (V-84) 7122
Val van Antwerpen (V-89:93) 6082, 7120
Van El Greco tot het cubisme (III-IV-75) 7128
Verzen (V-81) 7115
MURÉ, J. C. H.
Meditaties op het lijden (V-25:22) 7792 ◆
MUSBACH, DORA
Moderne bakvisschen (IV°-83)
MUSSCHE, ACHILLES
Cyriel Buysse (IV*-84:92) 7666

N

NABUURS, M. J.
Practisch katechismusonderwijs (V-23) ◆ 7302
NAGEL, P.
Man maagd (II-83.1)
NAGEL, W.
Voor het kleine volk (IV-83-8:59) 8050
NAHUYS
Bisschop mysterie (III-83.0)
D'Artagnan (II-83)
Dubbelgangster (III-IV-83)

NAHUYS
Eiland der onschuld (II-83)
Gewas 1902 (I-83:89) 7775
Joseph Parker (III-IV-83)
Pelsjagers v. d. Zoetwater-pas (IV-83.0) 7350
Psmith, aspirant bankier (V-83.0) 7651
Roode azen (IV-83)
Tocht met de zeeotter (IV-83.0)
Vader (III-IV*-83)
Zwerftocht door Japan (III-IV-91) 7234
NANDA
Bob en Ina (VI-A-M-83)
Riek, de kwajongen (IV-V-M-83)
Vroolijk vierspan (IV-M-83)
Woelig juffertje (VI-A-M-83)
NANNINGA-BOON, A.
Psychologische ontwikkelingsmethoden.. (V-17:37) 7529
NASON. L.
Groote parade (IV-83:89)
NELLIE
Leven in het Woord (IV-269:93) 7159
NEUBACH, ERNST
Ik heb mijn hart in Heidelberg... (III-83.1) 7189
NEXö, M. A.
Dat moet geboet worden (I-83)
NIEUWENHUIS, JAN
◆ Thubal de os (V-83)
NIEUWENKAMP
Heilige steden, Engelsch Indië (IV-91)
Inlandsche kunst in Nederl. O. Indië (IV-7:91)
NOEL, L.
Eiland der onschuld (III-83.0)
Rifbruid (II-83,0)
NOLET, W,
◆ Alkmaarsche martelaren (V-27) 7860
NöRREGAARD, JENS
◆ Augustinus' weg. . (IV*-269:92.2) 7781, 7975
NOORDENBAS, O.
Brieven van Abelard en Heloïze (II-86)
NORRIS, KATHLEEN
Zwarte Vlemings (IV)
NOTTE, MAURITS
Baas Best en St Antonius (V-82) 7725
NOWEE, J.
◆ Hoogste klas (VI-A-83)
NUYENS, A.
◆ Uit de rij der bekeerlingen (V-269:01) 8016

O

OBERRAUCH, HERCULANUS
Zoo wordt ge volmaakt (V-24) 7414 ◆
ODORICUS, COL. P.
Heilig kruistochtertje (V-92.2) 7783 ◆
O'FLANDERS, A.
Toen Vlaanderen groot was (V-9) 8083 ◆
O'FLAHERTY, LIAM
Verklikker (I-83.3)
OGDEN, G W.
Vallei van avonturen (IV-83.0)
Veedieven (IV-83.0) 7454
OGNJOW, N.
Dagboek van Kostja Rjabtsew (II-83.1: 93) 7548
OHLMEIER, THEOPHIEL
Zoo komt ge vooruit... (V-24) 7415 ◆
OLANDER, ANNA
Elsa Ingwarsdochter (IV-83) 7642
OLBRECHTS, FRANS M.
Kunst van vroeg en van verre (III-IV-7: 56) 7539 ◆
OLESEN LöKKEN, THOMAS
Boer Niels Hald (III-83.1)
OOSTERHOF, ANT.
Handboek v. d. loodgieter (V-62) 7329
OOSTERHOFF, P. A. E.
Winkeltje in de bloemstraat (V-M-83)
OOSTERKAMP
Van Mameren's leidraad bij beroepskeuze... (IV-37:33)
OOSTERLEE, J.
Alexander Vinet als opvoeder (III-92:37)
O. P.
Hart in de hostie (V-24) 8017 ◆
OPDEBEEK, LODE
[*zie ook dekn. G. RAAL; L. VAN LAEKEN; K. BOUTER en BERT KOENEN*]
Bloemekens van den Vlaamschen rozelaar (V-84:92) 8e Jg. bl. 176; 5709
Op reis in Vlaanderen (V-91:83) 7505
Tranen van St Pieter 8e Jg. bl. 176
OP DE BEECK, THEO 7759
OPPENHEIM, E. PHILLIPS
Andere (III-83.0) 7357
Avonturiers (IV-83.0) 7358
Doorluchtige prins (IV-83.0) 7455
Eenoogige Boeddha (II-83.0)
Gabriel Samara (III-83.0)
Geheim v. d. heer Marx (IV-83.0) 7456
Geheimzinnigheden in de Riviéra (III-IV-83.0) 8055

OPPENHEIM, E. PHILLIPS
Geheimzinnige moord van Glenlitten (III-IV*-83)
Geldkoningen (V-83.0) 7469
Geluksvogel (IV-83.0)
Gouden web (III-IV-83.0) 7457
Groote prins Shan (III-83.0)
Idealist (IV-83.0)
Joseph Parker III-IV-83)
Matorni's wijngaard (III-IV-83.0)
Michael's misdaden (IV-83)
Monnik van Cruta (II-83.0)
Peter Ruff (III-IV-83.0) 7748
Republiek San Marino (III-IV-83.0) 7937
Samenzweerders (II-83.0) 8040
Typen van Monte-Carlo (III-83.0)
Valsche getuigenis (V-83.0) 7566
Valsch geld (IV-83.0)
Vreemde compagnons (IV-83.0) 7359
ORCZY, BARONESS
Laatste avonturen van de roode Pimpernel (IV-83.9)
Wraak van de roode Pimpernel (IV-83.9)
OSSENDOWSKI, F.
Dieren, menschen en goden (IV-83:91)
Van president tot gevangene (IV*-93:83.9)
OTERDAHL, JEANNA
Eén uit velen (IV-83.1) 7749
Familie Kruse (V-M-83.1)
OTTO, RUDOLF
Het heilige (II-21:1) 7597
OVERWEEL, J.
Wereld en die daarin wonen (IV-91) 7588
OVINK-SOER, M.
Puck (VI-A-M-83)

P

PAIN, B.
Bannelingen-club van Faloo (IV-83.0)
PAINE, RALPH D.
Zwartbaard, de boekanier (V-VI-83.0) 7470
PALACIO VALDES, A.
◆ Onverbreekbare band (III*-83)
PALAU, G., S. J.
◆ Katholiek van de daad (V-24:3) 7793
PALUDAN, J.
Velden rijpen (I-83)
PANAIT ISTRATI
Sponzenvisscher (I-83)
PANSTINGL, GUNTHER
4 gedenkwaardige jaren (IV-83.0)
PANZINI, ALF.
Gelsomino, 's konings nar (II-83)
PAPINI, GIOVANI
St Augustinus (IV*-92.2:269) 7864, 7876 ◆
PALM, J.
Boek van de zee (IV-88)
PARADIJS, CORNELIS
[*dekn. van FREDERIK VAN EEDEN*]
Grassprietjes (IV-81)
PARSON, C. R.
De pachter van de Peppelhoeve (IV-83)
PAULA
Opgang (IV-P-83)
PAULI, E.
Kluizenaar (IV-83.1)
PAULS, J.
Mary Viner's keuze (II-83.1)
PEDLER, MARGARET
Bescherming (III-83)
Bittere erfdeel (III-IV-83.0)
Zoolang de asch nog gloeit (III-IV-83.1)
PEETERS, EDG.
Leerboek der scheikunde : (V-54) 8029
PEETERS, JAN
Binnen en buiten (V-88:37) 7595
Muizenvertelsels (VI-C-81:83.8)
Vertelsel van Goedeziel 8e Jg. bl. 212
PENNING, H.
Graaf (III-83.0)
PERMYS, MARTIN
Antwerpsche Zondagen (V-83.8) 7521, 7567
PEROCHON, E.
Buiten eigen grenzen (I-83)
PERSIJN, J.
Gedenkdagen (V-84) 3659 ◆
Hendrik Ibsen (IV-92:84) 7678 ◆
Uit zijn werk (V*-88) 4693 ◆
PÉTILLON, W.
Huize Onrust (IV-M-83)
Vera (IV-M-83)
PÉTIS DE LA CROIX
Duizend en één dag (III-IV-83.8) 4147
PHILIPS, PAGE
Was zij schuldig? (IV-83.0)
PIECK, HENRI
Hoe ik schilder werd (VI-A 83)
PIERIK, R. J.
Verzameling v. teksten voor bidprentjes (V-22:25) 7303 ◆
PIERRÉ, J.
Club der zwarte ridders met vacantie (VI-A-B-J-83) 7377
PITTOORS, WILLY
In Engeland (VI-A-B-83) 7769

PINI, GIORGIO
Benito Mussolini (V-92:32) 7679
PINY, ALEX., O. P.
◆ In Gods vaderarmen (V-24) 7794
PLATENGA, BEPPY
[*zie ook BEPPY VAN VALKENBURG-PLATENGA*]
PLEYSIER, A.
Voor het kleine volk (IV-83.8:59) 8050
PLIVIER, THEODOOR
's Keizers koelies (II-83)
PLOMP, H. W
Beukenhof (V-VI-A-83.9) 7835
PLUS, RAOUL
◆ Consummata (IV-V-92) 7782
◆ Dwaasheid des kruises (V-24) 7903
◆ Eerherstel (V-24) 7700
◆ Katholieke heiligheid (V-24) 7416
POELHEKKE, M. A. P. C.
◆ Woordkunst (V-801:809) 3125, 7384
POLLOCK, CH.
Groote vijand (IV-83.3:89)
POMPE, W.
Keerpunt in het maatschappelijk leven (IV-3)
Strijd tegen de straf (V-37:34:17) 7530
PORTER, ELEANOR
[*dekn. v. HARRIET LUMMIS SMITH*]
Pollyanna's lenteleven (IV-83) 7198
POSTHUMUS, A.
Landgoed op de maan (III*-83.1)
PRELLWITZ, GERTRUD
Vroolijk sprookjesspel (V-VI-A-82)
PRÉVOST, MARCEL
Man-maagd (II-83.1)
Mignon, een slachtoffer der liefde (I-83)
PRIEM, G. H.
Goud van den Pharao (V-83.0) 7763
PRIMAVESI, LEO 7222
PRINS, H.
In 't wonderbosch (VI-C-83)
PRINS, J. J.
Aanteekeningenschrift voor dierkunde (V 59) 2864, 7321
Aanteekeningenschrift v. h. menschelijk lichaam (V-59:61) 1879, 7322
PULINGS
Jacob Smits (IV*-75)
PUTMAN, WILLEM
Drie (III-82) 7441
Twee conincxkinderen (IV-82) 4002
PYPER, K.
Rietvlechten (V-86) 7175

Q

QUANJER, F.
Hel in Rusland (V-9:27:32) 8027
QUARTIER, A.
Inkeer (V-24) 2158 ◆
QUEECKERS, L.
Taaloefeningen (V-4393:37) 7806
QUERIDO, ISRAËL
Essay en critiek : I. groote figuren (III*-84:92)
QUIRINUS, P., O. CAP.
Bij den lijdenden Godmensch (V-24) ◆

R

RAAIJMAEKERS, CH.
Beginselen der staathuishoudkunde (V-33 7531 ◆
RAAL, G.
[*dekn. van LODE OPDEBEEK*]
RAINE, WILLIAM MAC LEOD
Phillis van de heuvelen (III-IV-83,0)
RAPPARD, H.
Bedorven muziek (II of III, 83.1)
Haar offer (IV-83.0)
Toch overwinnaar (IV-83.0)
Verleiding (I-83)
Zij die met liefde spelen (III-83.1)
RAPTSCHINSKY, B.
Geschiedenis van de Russische revolu.ie (III-9:32)
RASHID, E. R.
Raderen van het noodlot (III-83) 7557
Roos van de woestijn (I-83)
RASMUSSEN, EMIL
Via del inferno (I-83)
Witte adelaar (I-83)
RATH, E.
Machtiger dan de sterren (III-IV-83.0)
RAVAGE, M.
Opkomst en bloei v... Rotschild (III-92)
REDUS, A.
Kees de Does en... (VI-B-83.8) 8077 ◆
REEDING, FRANCIS
Zes (IV-83)
REINDERSMA, W. en VAN LOHUIZEN, T.
Nieuw leerboek der natuurkunde (V-53:37) 7323
REIN-VIS, W.
Om de dingen die vergaan (IV-P-83.0)
REMARQUE
Van het westelijk front geen nieuws (II-89:93) 6186

REMTBAAN, V.
◆ Gikke op kostschool (VI-A-83) 7220
◆ Pleegzusters... (VI-A-M-82.9) 7340
RENKEMA, E. H. en MULLER, F.
Beknopt Latijnsch-Nederl. woordenboek (V-47:4393) 7427
RENN, LUDWIG
Oorlog (IV-93:89) 7388
RETCLIFFE MENI SAHIB
Haharani Margarethe (I-83.9)
Hindoe en Faringi (I-83.9)
Ram Ram Mahadeo (I-83.9)
REUTER, FRITZ
Anekdoten en rijmpjes (V-83.8:81) 7391, 7471
Gedroogde kruiden (V-83.8) 7392
Hanne Nüte en de kleine poedel (V-82) 7393, 7472
Herinneringen aan mijne leerjaren (IV-83:93) 7394, 7458
Hoe ik aan eene vrouw kwam (IV-83:93) 7395
Mijne leerjaren... (IV-83:93) 7396, 7459
Montechi en Capulette (IV-83.9) 7397
Reis naar België en geen thuis (V-81:91) 7398, 7473
Rommelzoo (IV-83.8) 7399
Twee vroolijke geschiedenissen (V-83.8) 7400, 7474
Uit mijn vestingstijd (IV-83:93) 7401
Zijn doorluchtigheidje (IV-83) 7402, 7460
REYNEKE VAN STUWE, JEANNE
Achter de wereld (II-83.1) 7247
Alarm (IV-83:89) 7248
Als de oogen open gaan (IV-83.8) 7249
Arl (II-III-83.8) 7250
Arm leven (IV-83) 7251, 7360
Biecht (II-83.8) 7252
Bloeiende oleanders (II-83.1) 7253
Caline (I-83) 7254
Circusleven (IV-83.1) 7255
Comedie der liefde (II-83.1) 7256
Durate (IV-83.1) 7257
Filmster (II-83) 7258
Flirt (II-III-83) 7259
Gast van één dag (IV-83) 7260
Geef ons heden (IV-83.8) 7261
Geëngageerd (IV-83) 7262
Gelukkige menschen (II-III-83.1) 7263
Gevleugelde wiel (III-83) 7264
Gevoelsbeschaving (V-27:176) 7265
Groote voltige (III-IV-83.1) 7266
Haagsch schimmenspel (III-83.8) 7267
Hartstocht (I-II-83) 7268
REYNEKE VAN STUWE, JEANNE
Heer van state (II-83.1) 7269
Huize « Ter Aar » (II-83.1) 7270
Huwelijksvakantie (III-83.1) 7271
Ideaal (II-83) 7272
IJdelheid der ijdelheden (II-83) 7273
Illuzie der doode menschen (III-IV-83) 7274
In 's heiligen Bureaucratius' rijk (IV-83) 7275
In 's levens waan (II-83.8) 7276
Jeugd (III-83:93)
Kind (III-83.1) 7277
Leege leven (II-83) 7278
Liefde (II-83) 7279
Liefdegeschiedenis (II-83) 7280
Liefde's schijn (I-83) 7281
Man in het geel (I-83) 7282
Man in 't spel (III-82) 7283
Mariage de raison (III-83.8) 7284
Mater triomphatrix (II-83.1) 7285
Met den handschoen (III-83.8) 7286
Naar het levend model (III-IV-83.1) 7287
Onbluschbare vlam (III-83) 7288
Residentieleven (III-IV-83.8)
Schoone raadsel : de vrouw (III-83) 7289
Sint Hubertus (III-83) 7290
Spel van verbeelding (II-83.8) 7291
Succes (III-83.3) 7292
Vlottende schaduwen (III-83.8) 7293
Voor zestig jaar (IV-83:91) 7294
Vrije kracht (II-83) 7295
Vroolijke leven (IV-83.1) 7296
Zestien (III-83) 7297
Zeventien (III-83) 7298
REYNOLDS, BAILLIE
Dubbele leven van Avril Eden (IV-83.1)
Verlaten kasteel (III-IV-83)
REYPENS, LEONCE
Ruunsbroec, licht- en liefdebloemen (V*-24) 2059 ◆
RHODES, KATHLEEN
Haar liefdesstrijd (II-83)
Meedoogenlooze woestijn (I-83)
Rechte weg (III-83.0)
Woestijnzonde (III-83,0)
Zijn noodlot (II-83.0)
RICARD, OLFERT
Jeugdleven (III-P-37)
RICHEPAIX, J.
Liefde die doodt... (I-83)
RICHET, CH.
Algemeene cultuurgeschiedenis (V-N-9) 7861

RICHMOND, G.
Lathyrus (IV-83)
RICHTERS, HANS
Schot in den nacht (IV-83)
RIJPMA, E.
Korte ontwikkeling der historie (IV-9:37) 6480, 6481, 7498
RINEHART, MARY ROBERTS
Haar groote avontuur (IV-83:89)
Man in bed nr 10 (IV-83.0) 8056
Wondere leven (III-83) 7632
RINKEL, F.
Uit den rijkdom zijner genade (IV-24) 7304
RISSELADE-GARREZ, J.
Trio uit de vijfde (V-83)
ROBBERS, HERMAN
Nederlandsche literatuur na 1880 (IV-809) 263
ROBBERS, MARY
Benito Mussolini (V-92:32) 7679
RODENBACH, ALBRECHT
Gedichten (V-81) 7925
ROELANTS, MAURITS
Twee helden (IV-83.8)
RÖLVAAG, O. E.
Groote stilte (IV-83.9) 7199
Overwinning (III*-83.3)
RÖNNE, JORGEN FALK
Neveleiland (III-83.1) 7190
Trio uit de vijfde (V-83)
ROGGEVEEN, L.
Geheim van het oude horloge (V-J-83)
Ongelooflijke avonturen van B. Vinger ling (IV-J-83)
Prinsesje en de roode toovenaar (VI-B-C-83) 7381
ROHMER, SAX
Gouden Boeddha (III-83.0)
Helsche laboratorium van Dr Fu Manchu (IV-83.0) 7361
Huis der schaduwen (III-83.0)
Mysterie der groene oogen (II 83.0)
Mysterie van Low Fennel (III-83.0)
Wreker (IV-83.0)
ROLAND, ROM.
Leven van Michel Angelo (IV*-92:75) 2167
Leven van Ramakrishna (I-83.9:92)
Leven van Tolstoï (III-92:84)
ROLAND HOLST, R. N.
Chassériau en Puvis de Chavannes (III 75:02) 7332
ROLAND HOLST-VAN DER SCHALK, H.
Vernieuwingen (IV-81:33) 7619
Verworvenheden (IV-81) 7335
ROLDANUS, W.
Dood in Venetië (III-83,1)
Greene-mysterie (III-83,0)
ROLDANUS, W.
Helsche laboratorium van Dr Fu Manchu (IV-83.0) 7361
ROMBOUTS, S.
Vademecum bij de studie... (IV*-37) 7804 ◆
ROME, ROM.
Heilig kruistochtertje (V-92.2) 7783 ◆
ROMEIN, JAN
Dood van Nicephoros Phokas (II-83.9)
RONDOU, JOZEF
Wat eigenaar en pachter van ons pachtrecht behoren te weten (V-34:63) 7422 ◆
ROORDA, T. B.
Dr J. Mendes da Costa (III-IV-73:92) 7614
ROST, NICO
Oproer der vissers (II-83.3) 7727
RUCK, BERTA
Gelukkig in de liefde (IV-83.0) 7643
Hoe R. Fayre verloofd raakte (IV-83)
In ondermans schoenen (IV-83)
Miss Million's kamenier (IV-83)
RU LE CAVELIER
Vlam der steden (I-83.3)
RUNA
Licht zijner oogen (III-P-83.3)
RUSSEL, GRAVIN
Boete (IV-83.1) 8057
Elisabeth's eerste huwelijksjaren (IV-83)
Mooie mevrouw Luke (III-IV-83) 7558
RUTTER, OWEN
Gouden regen (V-83.3) 7952

S

SAALBORN, A.
Poëzie en proza (III*-88)
SABATINI, RAF.
Bellarion (II-83)
Gerechtigheid van den hertog (III*-83.9)
Huwelijk tegen wil en dank (IV-83.9)
Kaperkapitein Bloed (IV-83.9)
Liefde in het harnas (III-IV-83.9)
Narrenschande (III-IV-83.9)
Speelbal der fortuin (IV*-83.9)
SABBE, M.
Dierkennis en diersage bij Vondel (III-84:59) 4411
Fanny's sonnet (IV-82) 4580

SABBE, M.
Geschiedenis van het Vlaamsche tooneel (IV-809:82:79) 4613
Mozaïek (IV-84) 4600
Plantin (V-92:65)
SALES, PIERRE
Kind der schande (III-83) 7633
SALOMONS, A.
◆ Verhalen uit het verre Oosten (IV-83.8)
SALSMANS, JOS.
◆ Vondel voor ons volk (V-84:88) 5830
SALTYKOW, M.
Golowljows (III-83)
SALVANESCHI, NINO
Brevier van het geluk (III-83:93) 7828
Opstand van 't jaar 2023 (II-83.0)
SAMOY, D. M.
◆ Overwegingen v. alle dagen (V-24) 7154
SANDEN, ARIE
[*dekn. van Kan. L. ADRIAENSEN*]
◆ Wereldje (V-83.8) 7568
SAPPER, AGNES
In het Thüringerwoud (IV-83.8)
SAPPER, E.
Moordende straal (IV-83.0)
SAUDREAU, AUGUST
Ideaal zieleleven (V-24) 7305
SAVI, E. W.
Gevaarlijk liefdesspel (III-83.0)
Smeulende vuren (III-IV-83.3)
Wij allen zijn zondaars (III-83)
SAVIGNON, ANDRÉ
◆ Zeemeeuw (V-83.0) 7836
SCAPINI, GEORGE
Nadat het licht me ontviel (III-IV-83.1)
SCHAAKE-VERKOZEN, CELINE
Batikken (V-74) 7615
SCHALOM ASCH
Pogrom (III-83)
SCHALY, M. A. en PYPER, K.
Rietvlechten (V-66) 7175
SCHAMELHOUT, G.
Volkeren van Europa (IV-9:32) 7167
SCHARTEN-ANTINK, C. en M.
Sprotje (III*-83.1) 6380
SCHEIRS, JEF
◆ Boetseerder der smart (IV-83) 7644, 7593
◆ Eén kindje en twee velos (IV-83.1) 3430, 7592
◆ Filosoof van Haagem (V-83) 7649, 7595
◆ Ge moet Jean doen trouwen (IV-83.1) 2990, 7596
◆ Loutering (IV-83.1) 2832, 7591
SCHEIRS, JEF
Uit het simpel leven (IV-83.8) 4668, 7594 ◆
SCHELTJENS, LODEWIJK
Mottige Wannes (IV-N-83) 7559
SCHEPENS, JAN
Helletocht (III-IV-83) 7689, 7750
SCHEUER
Georgica en Bucolica (IV-81)
SCHEURMANN, ERICH
Papalagi (III-IV-83.3)
SCHILTHUIS-BRUGSMA, M.
Oom Heintje (VI-B-C-83.8) 7483
SCHIM VAN DER LOEFF, H.
Zielszieken en hun verpleging (IV-61:15) ◆
SCHILLINGS, ANDRÉ
Vluchtelingske (IV-83)
SCHIPPERS, W.
Klavervier (V-83) 7569
Oog om oog (IV-P)
Visscher van Nispenrode (IV-P-83)
SCHLEICH, C. L.
Klokken luiden (III*-83)
SCHMIDT, ERN.
Gang der wereld (II-82)
Kindernummer (II-82)
Tilly's tribulaties (II-82)
SCHNEIDER, FR.
Oden en Satyren (IV-81) 8036 ◆
SCHNEIDER, WILLY
Langs kunnen naar kennen (V-51:37) 7532
Schrijfonderricht (V-003-37) 7607
SCHNITZLER, A.
Carnaval (I-83)
SCHOONDERBEEK-VREEDENBERG, G.
Der zwakken kracht (IV-83.1) 7192
SCHOONOVER, FRANK E. 7470
SCHOUTEDEN, W.
Dorpsherrie (IV-82)
Reimond en Reinilde (IV-82)
SCHREINER, E.
Harp (III-P-83.9)
SCHRIJVERS
Goddelijke Vriend (V 24) 7605 ◆
SCHUIL, J. B.
Hoe de Katjangs op de kostschool (V-83)
SCHULTS, U.
Byronisme in Nederland (IV-84:809) 7855
SCHULTZ, WILHELM
Horlogemaker aan de werkbank (V-681) 7330
SCHURÉ, E.
Profeten van de renaissance (II-92:84) 8080

SCHUURMANS STEKHOVEN, W.
Ons lichaam (IV-59:61) 7920
SCOTT, W.
Rooie Rob (III*-83.0)
SCRUTINI, H. S.
◆ Houthakker v. h. Zwarte woud (VI-B-83)
SEABROOK
Avonturen in Arabië (III-IV-83:91)
SEGHERS, ANNA
Oproer der vissers van St Barbara (II-83.3) 7727
SELTZER, CH. ALDEN
Droom wordt waarheid (III-IV-83.0)
Sterkste drang (IV-83.0)
SENDEN, LEO
◆ Uit h. huishouden der mieren (V-59) 7173
SERVAES, ANKE
Knolletje (IV-M-83)
SERVAES, MR
Tweestrijd (II-83) 8041
SEUBRING. G,
Van Noord naar Zuid (IV-91)
SEVENS, C.
◆ Tien van den IJzer (IV-89) 8092
SEVESTRE, N.
In de klauwen van het mysterie (IV-83.0)
SHEPPERD, ALFRED TRESIDER
Verhaal van een ouden zeeman (I-S-83.0)
SIEBE, J.
Harlekijntje in de stad (VIA-83)
SIMMINGS, META
Lord Kendal's tweede vrouw (IV-83.0) 7645
SIMONS, G.
Groene papegaai (III-83.1)
SIMONS, JOZ.
[*zie dekn. DRAULANS, IVO*]
Eer Vlaanderen vergaat (IV-83.3:89)
◆ Laatste flesch (IV-83.8) 7461
SIMONS, LEO
Drama en tooneel : 1e en 2e dl 7667
Tot afscheid (III*-84)
SINCLAIR, LEWIS
Arrowsmith (II-83)
SINCLAIR, UPTON
Duizendjarig rijk (II* S-83.0)
Inbreker (III-82.9) 7341
Jimmie Higgins (III-83.3) 7894
Millionnair (II-S-83.3)
SINGH, SAD. SOENDAR
Met en zonder Christus (IV-269:93) 7795
SIWERTZ, S.
Seelambs (II-83.1)
SIXMA VAN HEEMSTRA
Uit het grijs verleden (IV-V-83.8:39)
SKOLDBORG, J,
Sara, de gesch. van een liefde (III-83.1)
SKYVYDBORG, JOHN
Peer Holt (I-83)
SLAUERHOFF, J.
Schuim en asch (III-83.8)
SLEECKX, DOMIEN
Dierenwijsheid (V-83.8:37) 8069
SLEMPKES, J. A.
Zinrijke avonturen van den vos Reinaerde (V-VI-A-83.8:87) 7210
SLOET, D. A. W. H.
Geschiedenis van het Nieuwe Testament ◆ (V-22:37) 7602
SLOTEMAKER DE BRUINE, M. C.
Ideaal der navolging van Christus (IV-24:27) 7160
SMALHOUT, E.
Voor het kleine volk (IV-83.8:59) 8050
SMEDER, L.
Boy (III-83.0)
SMEDING, ALIE
Duivelsnaaigaren (I-83)
Zondaar (I-83)
SMEDING, W.
Jenny (II-83)
SMEETS, H.
Wildernis in (VI-83)
SMELTJOW, IWAN
Nooit geledigde beker (IV-83.1) 7885
Oud vrouwtje (III-83.8)
SMIT, W.
Folklore (IV-39)
SMITH, HARRIET LUMMIS
[*zie ook dekn. ELEANOR PORTER*]
Pollyanna's oranjebloesems (IV-83) 7197
SMITS, LEO
Huis der smart (II-83) 3664
SNELL, E.
Purperen schaduw (III-83.0)
SNIEDERS, AUG.
Antwerpen in brand (V-83.9) 2402 ◆
Arme Julia (IV-83) 7938 ◆
Jan Klaassen-spel (IV-83,3) 8058 ◆
Nachtraven (V-83) ◆
Op den punt van den degen(V-83) 7570 ◆
Voetbranders (V-83.9) 7475 ◆

UöIBERG, HARRY
In het land der levenden (IV*-83.1) 7896
SOEN YAT SEN
Ziel van het moderne China (IV-9:3)
SOER, ELISE
Hooge huis (IV 83.9)
SOEROTO, NOTO
Fluisteringen van den avondwind (IV-81) 7542
SOMMER, J.
◆ Een heldhaftig bruidje van Jezus (V-92.2) 7676
SPARENBURG, A.
Psychische verschijnselen... (I-15)
SPECK, W.
Boeteling (II-83.1)
Joggeli's derde vaderland (IV-83.1)
SPECKTER, OTTO 7393, 7472
SPEIJER, W.
« Charlot, een tikje zot » (I-83)
Katten van Maineweh (IV-83:37)
SPIERINGS, KEES
◆ Ster van Blauw-Wit (VI-A-83) 7653
SPIES-VAN DER LINDEN
Geldkoningen (V-83.0) 7469
SPIT
Erkerkamer (IV-83.0:89)
Fuik (IV-83.0)
SPOORENBERG, AUG.
◆ Augustinus (IV-92.2:269) 7965, 7876bis
SPRINGER, R.
Vampier (II-83)
SPYRI, JOH.
Arthur en Squirrel (VI-A-83)
Slot Wildenstijn (VI-A-83)
Van verre en nabij (VI-A-83)
STABANEJEW, L.
Russische muziek... (III?-78:98)
STAMPERIUS, J.
Drie jongens op een schip (VI-A-J-N-83.0: 9) 7654
Frans Naerebout (VI-A-J-N-83)
STEELINK, W. 7565
STEENHOFF-SMULDERS, A.
◆ Huis vol kinderen (VI-A-B-83)
STEFFERS, L.
Geheimzinnige Dr Knox (IV-83.0)
Juweelendiefstal op Domfield House (IV-83.0)
Noodlottig sieraad (IV-83.0)
Stille vijver in het bosch (IV-83.0)
Verdwenen geldschieter (IV-83.0)
Verraad en verraders (IV-83.0)
STELLA MARE
Zij die slagen (IV-M-83)
STEPAN, R.
Monestié de hugenoot (II-P-83)
STERCK, J. F. M.
Leven van J. Van den Vondel (IV-92:84) ◆
Van rederijkerskamer tot Muiderkring (V*-809) ◆
STERKENBURG, R.
Joseph Fouché (III*-83.9:92)
Noodlotsuren der menschheid (IV-83.9)
STERKENS-CIETERS, PAULA
Prudens Van Duyse (V-84:38) 7581 ◆
STEVENSON, ROB. L.
Broederveete (IV-83.1) 7939
Verkeerde kist (IV-83)
STIEMENS-HOPMAN, M. M.
Jongen (III*-83.1:37)
STIENSTRA
Fruitteelt (V-635) 195
Groenteteelt (V-635) 198
Rozenboekje (V-635) 2481
STIJNS, REIM.
Arme menschen (II-L-83) 6030
Ruwe liefde (II-L-83) 4975
STINISSEN, CELEST
Kaïn (V-83.9) 7370
STOKE, MELIS
Zoutwaterliefde (III-83)
STOKER, BRAM
Dracula (I-83)
STOKVIS, BENNO J.
Rooie (II-III-83.1:34) 7694bis, 7731
STORMEN, JAN
Wondere legende van St Servaas (V-92.2:39)
STRACHWITZ, GRAAF [HUB. KRAFT]
Held van Heiligerberg (VI-A-83.9) 7841 ◆
STRACKE, D. A.
Beatrijs in de wereldletterkunde (IV-84: 809) 7489 ◆
STRANG, H.
In de wildernis van O.-Afrika (V-VI-A-J-83.0)
Palmeiland (V-VI-A-J-83.0)
Sultan Jim (IV-83.0)
STRAUVEN, J. TH.
Over... moedertaal-voertaal... (V-4393: 37:34) 7421
STRENGHOLT
Boek van Amsterdam (IV-91)
STREUVELS, STIJN
[*dekn. van FRANK LATEUR*]
Bruidslied (IV-83.8) 7637

STREUVELS, STIJN
Herinneringen uit het verleden (V-88)
◆ Kerstekind (V-83)
Kerstvertelsel (V-83) 7371
Kerstwake (IV-83) 5796
Minnehandel (III-83) 725
Teleurgang v. d. Waterhoek (II-83.1) 3892
Vroolijke knaap, (Björnson — IV-83) 1821
SPRINGER, A.
Andere man (III-83)
Door de wildernis tot geluk (I-83)
Door 't vuur gedoopt (III-83)
Ochtendgloren (I-83)
STROTMANN, FEODOR
◆ Jahwe Schaphat (IV-26:28) 7417
STUBBE, A.
◆ Rubens (V-92:75) 7179
STUTEN VAN YSSELSTEIN
Bruine boontje (VI-A)
Droomprinsesje (VI-A-B-83.8)
STUYVAERT, VICTOR 7481, 7755
SUAU, P.
◆ H. Hart van Jezus (V-24) 7701
SUCHANON
Tocht van de Krassin (V-91)
SUE, EUGÈNE
Verborgenheden van Parijs (I-83.0)
Wandelende Jood (I-83.0)
SÜSZKIND, W. E.
Hellende vlak (III-83.3)
SUSAN, S.
Wörter, Sprichwörter und Redensarten (V-43) 7535
SUTHERLAND, JOAN
Omdat vader misdeed (IV-83.0)
SUTORIUS, ANNA
◆ Toen 't vacantie was (VI-A-B-83) 7770
SWALVE, WILKO
Heilige plicht (III-S-83)
SWARTH, HELENE
Hermelijntje (III-IV-83.8) 7634
SWERTS, L.
◆ Schoone moed (IV-83.9) 8059
SWIFT, JONATHAN
Gulliver's reizen (V-83) 7571

T

TAMBORYN, CONSTANT en PAUL
◆ Geschiedenis van Elverdinghe (IV-9:91: 89) 7499
TCHENG, CHENG
Mijn moeder (IV-83.3)
TEEMSTRA, C. S. SP.
Manete in dilectione mea (IV-24) 7904 ◆
TEERNSTRA, JUL.
Heilige Pinkstergave (IV-24:32) 7413 ◆
TEIGHMANN, CONSTANCE
Gesprekken met den Bruidegom (V-24: 93) 7526 ◆
TEIRLINCK, HERMAN
Leemen torens (II-83:86) 4482
Mijnheer Serjanszoon (II-83) 5160
Zon (V-83.8:37) 7953
TEMPLE, PEGGY
Avonturen van admiraal Derbetson (IV-V-83.0)
TEN BOOM, C.
Horlogemaker aan de werkbank (V-681) 7330
TEN BRUGGENCATE, K.
Engelsch woordenboek (V-42:4393) 7428
TEN HARMSEN-VAN DER BAH, E. M. 7653
TEN HAVE, TH. B.
Onvoorwaardelijke... boosheid van het neo-malthusianisme (IV-23:33:17) 7161 ◆
TENWOUDE, HENDRIK
Bultenaar (V-83.9) 7764 ◆
TER BRAAK, MENNO
Carnaval der burgers (II-83)
TERÊGO, A. L.
Kunst en liefde (III-83)
TERESA, ZR MARIA
Droom van Jan (VI-A-B-83) 7767 ◆
Twee uur in angst (V-VI-A-83.8) 7760 ◆
TER HAAR
Woudclub (VI-B-83) 2545
TER LAAN, K.
Groninger volksverhalen (IV-83.8:39)
TERLINGEN, GREET
Kleine Frits uit 't slopje (VI-B-C-83) 7846 ◆
TERWEN, J. J.
Aeneïs van P. Vergilius Maro (IV*-81)
TEYSSEN, M. R.
Groote mannen van alle natiën (V-92) ◆
THANS, HILARION
Van het kind dat Maria zag (V-81:27) 7543 ◆
THEUNISZ, JOH.
Diepste drift (I-83)
Keerstroom (II-83)
THIESS, F.
Vrouwenroof (II-83.1)
THIJS, AUGUSTIN
Antwerpsche kooplieden (V-9:6) 7671

THIJSSEN, TH
Kees de jongen (V-83) 3004
THIRY, ANTOON
Izegrim (IV-83:39)
President van Het vliegend wiel (V-83.8)
THOMAS A KEMPIS
◆ Gebeden en overwegingen... (V-24:22) 7905
◆ THOMAS VAN AQUINO, SINT
Opvoedingsleer (V-37) 7912
THOMÉ, O. W.
Gewervelde dieren (V-59) 191, 3206, 7324
Leerboek der dierkunde (V-59) 191, 3206, 7324
Menschelijk lichaam (V-59) 191, 3206, 7324
THOMPSON, D.
Nieuw Rusland (III-IV-3:91)
THOMSON-THOMSON, L.
In de schaduw der pijnboomen (III-P 83.0)
Via del inferno (I-83)
Witte adelaar (I-83)
THURNEYSEN, ED.
Dostojefski (IV*-92:84)
THUYSBAERT, PROSPER
◆ Land van Waes (IV-91:3)
TIELROOY
Fransche literatuur sinds 1880 (III-809)
TIEMESEN, CHRISTINE
◆ Jezus van Nazareth (V-92:22) 7301
TIMMERMANS, FELIX 7337
◆ Hemelsche Salomé (IV-82:92.2) 7927
Pieter Bruegel (III-83.9:92,7) 4617, 4663
TOLMAN, RINKE
Laatste arenden (IV-59)
TOLSTOI, LEO N.
Anna Karenine (III-83.1) 4914
Gadzji Moerat (IV-83) 7940
Levende lijk (III-83) 7897
Oorlog en vrede (III-83:89) 4926
TOUSSAINT VAN BOELAERE, FERN. V.
Peruviaansche reis (II-83) 1905
Zilveren vruchtenschaal (III-IV-83.8) 7830
Zurkel en blauwe lavendel (IV-84) 2917
TRABAK, A.
Terugweg (I-83)
TRACY, L.
Godenzoon (IV-83.0)
TREFFERS, J.
Ridder in de 20ste eeuw (IV-83.8)
TREYNOR, A.
Sneeuwblind (III-IV-83.0)
TROELSTRA-BOKMA DE BOER, S.
Oud-Fransche sagen... (IV-83.8:39)
'T SAS, H.
Donderbeestje (IV-83.1) 5001
Keurbundel uit 500 novellen (V-83.8) 3829
TUFFRAU, PAUL
Legende van Willem (V-83.9) 7837
TULLY, JIM
Jarnegan (I-83)
TURNER, ETHEL
Zeven kleine Australiërs (VI-B-83)

U

UNDSET, SIGRID
Jenny (II-III-83.1) 7822
Lente (III-83) 7445

V

VALKEMA-BLOUW, D. P.
Gekantelde karos (IV 83.0)
Wedstrijd over den oceaan (V-J-83.9)
VALKENSTEIN, KEES
Keesie Oranje (IV-J-83)
VALKHOFF, R.
Hans Boogaard (IV-P-83)
Toffie en Co (V-J-83)
VAN ABCOUDE, P.
Fietsclub « De groote beer » (Vo-J-N-83.0)
Met de kampeerauto op reis (Vo-J-N-83.0)
VAN AMSTELVLIET, M.
Dossier No 68/11 (III-83.0)
VAN ASSCHE, M.
Constance Teichmann (V-264-92) 7523 ◆
VAN ASSCHE, PIET
In-de-kat-pakt-de-rat (III-83) 7635
VAN ASSENDELFT, G.
Freekie en z'n vrienden (VIA-83:379) ◆ 8073
Theo's proeftijd (V-VI-A-83) 7655, 1940 ◆
VAN BAELEN, F.
Romeinsch Misaal met vespers (V-264) ◆ 7306
VAN BAREN, J.
Jan (V-J-83)
VAN BERGAMO, CAJ. MARIA, O. M. C.
Lijden van Christus (V-24:22) 7702 ◆
VAN BERGEN, W.
Geschiedenis van vischhaakje (VI-83:266) ◆
VAN BERKEL, HELEEN
Liesbeth van Deyl (V-83) 7372 ◆

VAN BEUSEKOM, H. G.
Gandhi en zijn beteekenis (IV-92:32)
VAN BOLTHUIS, A. G.
Liefde van Cora Noret (III-83)
VAN BOUWDIJK BASTIAANSE
◆ Psycho-analyse volgens Freud (IV*-15:16) 8009
VAN BREEN, LEO
Wat de zee aanspoelt (IV-81) 7336
VAN BRUGGEN, CARRY
Avontuurtjes (III-IV-83.8)
Vier jaargetijden (IV-83.8)
VAN BRUGGEN, KEES
Geschiedenis van het huis (IV-83) 7517, 7560
VAN BURGERS, J.
◆ Prettige vacantie (VI-C-83:81) 7485
VAN CALCAR, LEO
Jim de voetballer (VI-A-83)
VAN CALCAR. R.
Over de psychologie van den angst... (III-37:15:61)
VAN CALLANT, J,
Spin en haar web (IV-83)
VAN CAMPEN, FENNA
Met z'n tienen om 'n tante (VIA-P-83) 4155
VAN CAUWENBERGHE, ED.
Roos (V-63:58) 7536
VAN DE GRAFT, C. CATHARINA
Verzen van Vondel (V-81) 7544
VAN DE MEER
Profeten van de renaissance (II-92:84) 8080
VAN DEN AEMSTEL, F.
Twee H. B. S'ers als detective (V-J-83.0)
VAN DEN BERG, PL.
Handboek voor sterkteberekeningen (V-69:62:669) 7434
VAN DEN BERG, W.
Circus-Keessie (VI-A-83)
VAN DEN BORN, ALIPIUS
◆ Gesch. van den H. Augustinus (IV-92.2:27) 7964, 7869
VAN DEN BOVENKAMP, J., Sr
Groote strijd (IV-83) 7464
VAN DEN BOVENKAMP, J. G. H., Jr
Bellarion (II-83)
Bronzen hand (IV-83.0)
Dan Berry (IV-83.0)
Dondervogel (IV-83.0)
Doodsvijanden (IV-83.0)
Eereschuld (IV-83.0)
VAN DEN BOVENKAMP, J. G. H., Jr
Geheimzinnig eiland (V-83.0) 8070
Gevaarlijk geheim (III-IV-83)
Gouden Boeddha (III-83.0)
Huis der schaduwen (III-83.0)
Kapitein Cavalier (III-83.0)
Laatste strijd (V-83.0) 8065
Misdaad in den grafkelder (III-IV-83.0)
Mysterie van Low Fennel (III-83.0)
Niets dan de waarheid (IV-83.0)
Op het spoor (III-IV-83.0)
Raadselachtige moord (IV-83.0)
Stempel der stilte (IV-83.0) 8062
Toen het Westen ontwaakte (IV-83.0)
Verkeerd begrepen (IV-83.0)
Waar is Emily ? (III-IV-83)
Waar liefde woont (IV-83.0) 8063
VAN DEN BOVENKAMP, J. H.
Dood van Dan Barry (III-IV-83.0)
VAN DEN BOVENKAMP, T. E. H.
Goudkoorts (IV-83.0) 7556
VAN DEN CRANENBURG, JOS.
Veedieven (IV-83.0) 7454
VAN DEN GHEYN, ED.
Krekel bij de Boksers... (IV-83.0) 7139, 7193
Nilia (IV-83.0) 7146, 7193
Onoverwinnelijk drietal (III-83.0) 7147, 7188
Patriottenstrijd en heldenmoed (IV-83.0) 7148, 7193
Sergeant Kordaat (IV-83.0) 7149, 7193
VAN DEN OEVER, C. M.
Collega en ik (IV*-83:39) 7941 ◆
VAN DEN OEVER, K.
Kempische verhalen (V-83.8) 122 ◆
VAN DEN WIJNGAERT, FRANK
Lift (IV-83.8) 6430
VAN DER BOOM, A.
John Raedecker (III-73:92) 7540
VAN DER BURGT, J.
Kleine Frank (VI-A-83) 8074 ◆
VAN DER FEEN, A. H.
Herfstleugen (III-83)
Kasian en andere verhalen (III-IV-83.8)
[*zie ook dekn. F. DE SINCLAIR*]
VAN DER HALLEN, ANNA
Onzichtbare wegen (IV-83.!) 8051 ◆
VAN DER HALLEN, ERNEST
Augusta De Wit 8e Jg. bl. 206 ◆
Hans Christiaan Andersen 8e Jg. bl. 201 ◆
VAN DER HEEREN, A.
Jezus' bitter lijden en ons geestelijk leven (V-24:22) 7162 ◆

VAN DER HOOGTE, A.
Uit Karel's H. B. S.-jaren (III°-83)
VAN DER HORST, C.
Hellend vlak (III-83.1)
Spionnage (III-IV-83:89)
Vrouwenroof (II-83.1)
VAN DER HORST-VAN DOORN, G. C.
Ik wil (V-VI-A-M-N-83)
VANDERLEENEN, A.
◆ Mefisto zoekt een... bruid (IV-82) 8038
VAN DER LEEUW, AART
Ik en mijn speelman (III-83)
VAN DER LEEUW, H.
◆ Onverbreekbare band (III*-83)
VAN DER LEY, N.
Kegelaars (III-83.8:82)
VAN DER LINDE, AUG. 7223, 7578
VAN DER LINDEN, LEO
Verzen (V-81) 7545
VAN DER LINGE, J.
Yvonne Dulcea (I-83.0)
VAN DER MEER DE WALCHEREN, PIETER
Witte paradijs (IV-271:26)
VAN DER MOER, J. L.
Funk, ziekendrager... (II-83:89)
VAN DER MUNNIK, H. J.
Psalmen in den nacht (I-P-83.9)
VAN DER PLOEG
Club van vier (V-83) 4152
VAN DER SCHALK, H.
[*zie ook H. ROLAND HOLST-VAN DER SCHALK*]
VAN DER STRAELEN, JAN F.
◆ Kronijk van Antwerpen (V-9) 8084
VAN DER TORRE, AGNI
Bakvischland (V-M-83)
VAN DER VOORT, H.
Geheim van een koningsgraf (IV-83)
VAN DER WAALS, JACQUELINE
Herdersfluit 8e Jg. bl. 213
VAN DER WAARDEN, HENRIETTE
◆ God der wereld (IV-83.0) 7346
VAN DER WEERELT, A. B.
Vlaming op reis door Kongo (III-91:39) 7587
VAN DER WEGHE, FRANS
Laatste boot (III-83.3:89)
VAN DER ZEE, DAAN
Levende Berg (I-S-83)
VAN DEURSEN, A.
Wereld en die daarin wonen (IV-91) 7588
VAN DE VELDE, TH. H.
Anankee (I-82)
VAN DE VELDE, ANTON
Tijl II (IV-82) 8039 ◆
VANDEVELDE, EM.
Neutrale en sociale cooperatie (III-S-36)
VAN DE VELDE, H.
Formules van een moderne esthetiek (IV*-701) 4779
VAN DE VELDE, TH.
Vruchtbaarheid van het huwelijk (I-61)
VAN DE VOORDE, U.
Ch. de Coster en de Vl. idee (III-84:88) 8081
Critiek en beschouwing (III-34)
Diepere krachten (II-81)
Donker vuur (II-81)
Haard der ziel (II-81) 503
Meisje Lea (I-83)
Per umbram vitae (III-81) 7440
VANDE VYVERE, JAC.
Gelukzaligheid des hemels (IV-23) 7307
VAN DE WALLE, MAURITS
Dialoog over Verschaeve's « Maria Magdalena » (V-84) 7490
VAN DE WIJER
Inleiding tot de studie der Vl. plaatsnamen (V-4393:91) 7171
De Vlaamsche gemeentenamen 8e Jg. bl. 161
VANDEWINKEL
Electriciteit (V-621)
VAN DE WOESTIJNE, KAREL
Leemen torens (II-83:86) 4482
Schroeflijn (III-IV*-84.7) 4379, 4565
VAN DEYSSEL, LODEWIJK
Nieuwe kritieken (IV-84) 7491
VAN DIEVOET, EMIEL
Wat eigenaar en pachter (V-34:63) 7722 ◆
VAN DIJK, CAREL
Geheim van Oom Duc (IV-V-J-83)
VAN DIJK-HAS, NELLY
Bobbed hair (IV-83)
VAN DINE, S.
Bisschop mysterie (III-83.0)
Green mysterie (III*-83.0)
VAN DONGEN, K.
Rembrandt (III-83.9)
VAN DOORN, WILLEM
Zaansche spitsbroeders (V-VI-A-J-83:39)
VAN DOORN-VONK, E.
Tinteloog op de dalhoeve (VI-A-B-83:59) 7212

VAN DORP, J.
Kampeer-idyllen (III-IV°-83)
VAN DORSTEN, MARIA
Klaas in het huis,,. (VI-C-83) 7664
VAN DRÉEST, WILLEM
Stuwende leven (III-IV-P-83.1)
VAN DUINKERKEN, ANTON
◆ Hedendaagsche ketterijen (IV-84:23) 7582
◆ Sint Bernard (V-24)
VAN DUYSE, PR.
Gedichten (IV-81)
VAN EEDEN, FREDERIK
◆ Aan mijn engelbewaarder en... (V*-81:24) 7965
Bokkenrijder (II-82) 7966
Brieven (II-86) 7967
Broeders (II-82) 7968
Dante en Beatrice (II-81) 7969
Don Torribio (III-82) 7970
Ellen (III-IV*-81) 7971
Enkele verzen (IV-81) 7972
◆ Eucharistie (IV-81:75:24) 7973
Fragmenten eener briefwisseling... (II-86) 7974
Frans Hals (IV-82) 7975
Geroepen of verkozen (IV-83.2) 7976
Grasprietjes (IV-81) 7977
Heks van Haarlem... (IV-82) 7978
Idealisten of het beloofde land (III-82.3) 7979
IJsbrand... (III-82.3) 7980
In kenterend getij. I: De zendeling... (III-82.3) 7981
In kenterend getij, II: De stamhouder (III-82.3) 7981
Jeugdverzen (IV-81) 7982
Jezus' openbaar leven (II*-22) 7983
Jezus' verborgen leven (II*.22) 7983
Kleine Johannes: 1e deel (III*-83)
Kleine Johannes: 2e en 3e dln. (II-83)
Langs den weg (III-88 269) 7985
Lied van schijn en wezen (III) 3e dl. (IV.81) 7986
Lioba (III-82) 7987
Literatuur en leven (IV-84:93) 7988
Nachtbruid... (I-83.2) 7989
Paleis van Circe (III-82) 7990
Paul's ontwaken (II-83) 7991
Poortje (III-82) 7992
Roode lampje... (II-83:29) 7993
Sirius en Siderius (IV-83.3:269) 7994
Sonnet (IV-82) 7995
Student thuis (III-82) 7996
VAN EEDEN, FREDERIK
Studies (II-84) 7997
Van de koele meren des doods (II-III 83) 7998
Van de passielooze lelie (III-81) 7999
VAN EIJSSELSTEIJN, BEN
Raadsel v. d. 13n December (IV-83.0)
VAN EINDHOVEN, W.
Bernadette (VI-C-83.9:92.2) 7223 ◆
VAN ENSCHEDÉ, SERVATIUS
Held van Aberdeen (V-82.9) 7184 ◆
Per vliegmachien naar Droomland (V-82) 7626 ◆
VAN EYGEN, U.
Meer volmaaktheid (V-24) 8018 ◆
VAN EYSSELSTEYN, M. S,
Verborgen weg (IV-83.1) 7751
VAN GELDER, M.
Onverschrokken oceaanvlieger (V-91: 83.0:92)
VAN GELDEREN, I.
Duitsch woordenboek (V-43:4393) 7429
VAN GELDORP, P. 7436, 7761, 7768
VAN GESTEL, G., S. J.
Ignatius van Loyola (V-92.2) 7784 ◆
VAN GESTEL, G., O. P. ◆
Kruis en Kerk (IV-25:85) 7906 ◆
VAN GINNEKEN, J. ◆
Liturgie van het doopsel (V-264) 8019
Navolging van Christus (V*-24:809:4393) ◆
7884, 7963 ◆
Om Gezelle te eeren 8e Jg. bl. 213
Op zoek naar den oudsten tekst... (V-809:24) 7228
VAN GODTSENHOVEN
Landbouwkunde op de hoeve (V-63)
VAN GOGH-KAULBACH, A.
Binnen de muren (III-83)
Brandende hart (II-83)
Groote vijand (III-IV-83.1) 7831
Levens spel (III-83.1) 7345
Verborgen kracht (II-83)
Willy's offer (IV-M)
VAN HAAG, B. A.
Wim zijn kabouterboek (VIB-83) 7577, 7661
VAN HAAREN, C. H.
Haar geheim (III-83) 8043
VAN HAGENDOREN, ELZA 7369, 7378, 7381, 7769
VAN HARBOU, TH.
Spion (IV-83.0) 8061
VAN HATTEM, C.
Bankroet van het huwelijk (I-3:17)

VAN HAVERBEKE, FILBERT
Jacht naar het geluk (III-83:93) 7931
VAN HECKE, F.
Gedichten (II-III*-81) 2499
VAN HEEMSTRA-SCHIMMEL PENNINCK, S.
Uit het grijs verleden (III-9:83.8:39)
VAN HEST, ANGELICA
Doorluchtige prins (IV-83.0) 7455
VAN HILLE-GAERTHÉ, C. M.
Feesten van Det en Nol (VI-83:39)
Kinderen (IV-15:37)
Kool en rozen (IV-V-M-83.1) 7691, 7752
Levensdagen (IV-83.8)
VAN HOECK, MAURITS
◆ Heilige vertelsel (V-82:22) 7185
VAN HOOF, FONS en PEETERS, JAN
Binnen en buiten (V-88:37) 7595
VAN HOOGSTRATEN-SCHOCH, A.
Gouden teugels (III-IV*-P-83:37)
Lange weg (IV-83.3)
VAN HORSEBROUCK, WARD
◆ In het rijk van koning Nobel (VI-A-83:59) 7576
VAN HOYTEMA, A.
Wij Indianen (III-IV-83.3:39)
VAN HULZEN, GERARD
Zwarte wagen (IV-83) 7520, 7561
VAN IERSEL, CH.
Roode lantaarn (I-83)
Tegenslagen van Thomas Quinn (I-83)
VAN KRANENDONCK
Engelsche literatuur sinds 1880 (III-809)
VAN LAAR, ALBERT
Lessen in de vaderl. geschiedenis (V-9:37) 7500
VAN LAEKEN, L.
[*Dekn. van LODE OPDEBEEK*]
VAN LAREN, INA
Boy (V-VI-A-M-83)
VAN LEER, MARIA FRANCISCA
◆ Vriend (V-83.8) 7476
VAN LEEUWEN-BOOMKAMP-BELINFANTE
◆ Als de ooievaar komt (IV-61:93)
En een vrouw verdwijnt (IV-83.0) 8048
Gelukskinderen (III-83)
VAN LEEUWEN, NANT 7380
VAN LEEUWEN, W. L. M. E.
Korte schets v... Nederl. letterkunde (IV-809) 7885
VAN LENNEP, L. H.
Chnumhotep, de schatbewaarder (IV-83.9)
Ionica Montilesci (IV)
VAN LIDTH DE JEUDE, E.
Rob Erkman's laatste liefde (II-83)
VAN LIMBERGEN, JOS.
Bij sterrengefonkel (IV-52) 7915
VAN LOKHORST, E.
Welzijn van den uitwendigen mensch (III-61)
Zonnewijzer (II-83.1)
VAN LOOY, JACOBUS
Ar (IV-81:83) 7514
Feesten (III-83.8) 7509
Gekken (III-83:91) 7508, 7552
Jaap (IV-83.1:93) 1072, 7513
Jaapje (IV-83.1:93) 7512
Nieuw proza (V-83.8) 7477, 7515
Proza (IV-83.8) 7507
Reizen (III-IV-91) 7510
Wonderlijke avonturen van Zebedeus (III-83.0) 7511
VAN MARXVELDT, CISSY
Herinneringen (IV-83.8)
Hoogfatsoen van Herr Feuer (IV-83)
Louteringskuur (III-83)
Nieuwe begin (IV-83)
Zomerzotheid (III-83)
VAN MERGELEN, HANS
Tiende gebod (III-83)
VAN MERLET, HERLUF
Soutane (II-83 1) 7823
VAN MIEGHEM, R. C.
Vloed (V-83) 7954
VAN MIERLO, J.
Bekn. gesch. v. d. oud- en middel- ◆ nederl. letterkunde (V-809:88) 7492
VAN MOERKERKEN, P. H.
Jan van den dom (IV-83.9)
Verwildering (III-83.9) 7343
VAN MULUKOM, J. L.
Hoog tijd voor het arbeidende meisje ◆ (IV-33:37:24) 7712
VAN NAHUYS, ALICE
In het rijk der Siameezen... (II-91) 7586
VAN NAHUYS, JHR
Forsyte sage (III-83)
VAN NESTE
Electriciteit en h. landelijke toepassing (V-621:63) 3998
VAN NES-UILKENS, G.
Jonge jaren van de bergmannetjes (IV-P-83) 7462
Maretakken (IV-83)
VAN NEYLEN, W.
Christus ideaal van den monnik (IV-V* ◆ 24) 7604

VAN NIMWEGEN, P., C. ss. R.
◆ Over de christelijke opvoeding der jeugd (IV-26:37)
VAN NOORDEN, FRANS 7652, 7655
VAN OFFEL, EDMOND 7505
VAN OSTAIJEN, PAUL
Kritisch proza (IV-84) 7386
VAN OUDSHOORN, J.
Pinksteren (I-83)
VAN OVERBEEK, G. J. 7207, 7209, 7367, 7467
VAN OVERBEKE, HERMAN
◆ St Bernardusspel (IV-82)
VAN OVERZEE, P.
Ziekte aan de Zenne (V-32:9) 8085
VAN PASSEN, R.
Gouden droom (IV-83)
VAN POLL, MAX
◆ Dreiging van het bolsjewisme (IV-33)
VAN PRAAG, S.
Avonturen van... soldaat Schwejk (I-83.0:89) 7774
Half-volwassene (III-83.1) 7551
Herinneringen uit het ondergrondsche (III-83.1)
Kostja Rjabtsew op de universiteit (III-IV-83.3)
La Judith, een groot actrice (I-83.0)
Maria Nunes (III-83)
Meisje van de Veenhoeve (III-IV-83.1)
Ontwrichten (III*-83.1)
VAN RAPPARD, H.
Roman van een leelijke man (III-83)
VAN REIN, J.
Vrouw op kantoor (V-65:37) 7811
VAN REYN, THEO
Gijs Jacobs van den Hof (III-83:92) 7616
VAN RIESEN, WOUTER
Miniatuur (III-83.9)
VAN RIJCKEVORSEL, J.
◆ Augustinus' bekeeringsverhaal... (IV-269) 7877
VAN ROOIJEN, H.
[*zie Mw WOLFFENBUTTEL-VAN ROOIJEN, H.*]
◆ Kiezen of deelen (IV-83.1) 7130, 7201
VAN ROOSBROECK, ROB.
◆ Wonderjaar te Antwerpen (IV-9:26) 8086
VAN RUMBEKE, V. L.
◆ Sennelager (IV-89:93) 7389
VAN SCHAGEN, C.
◆ Op de vlucht (V-VI-A-J-83)
VAN SCHAIK-WILLING, J.
Roman van een Amerik. meisje (III-83.1)
VAN SCHENDEL, ARTHUR
Fregatschip Johanna Maria (IV-83.1)
Merona (IV-83)
Shakespeare (IV-92:84) 7583
Zwerver verliefd (II-83.1)
VAN SCHENK BRILL, C.
Aardbevingsprobleem opgelost (V-55) 7325
VAN SCHILFGAARDE, P.
Reünie (III-83.1) 7732
VAN SEREN, KAREL 7352
VANSINA, DIRK
Boek der liefde (IV-81) 3626, 4117 ◆
Dostoïewsky (IV-92:84) 3662 ◆
VAN SON, L.
Smeulende vuren (III-83.0)
VAN SUTHERLAND, J.
Omdat vader misdeed (IV-83,0)
VAN 'T HOFF, A. J. 7354
VAN TICHELEN, H.
Dick Whittington (VI-A-83) 7481
Ecole et la vie (IV-44:37) 7717
Lectures françaises (VI-B-83.8:44:37) 7613
Maroeschka (VI-83) 7484
Prentenboek zonder prenten (V-83.8) 8064
Sprookjes en vertellingen uit den vreemde (VI-83.8) 7484
Van nieuwjaar tot oudejaarsavond (V-07:81) 7337
VAN VALKENBURG-PLATENGA, BEPPY
Pen (VI-A-83) 7378
VAN VEGHEL, SILVERIUS
Lijden van Christus (V-24:22) 7702 ◆
VAN VEEN, JOS.
Anastasia (III-83.9:83.0)
Beknopt overzicht der Grieksche mythologie (V-39) 7533
VAN VEEN, PIET
Fouten (I-83.1)
Gevaarlijke leeftijd (I-83.1)
Offers (IV-83:379)
Spion (IV-83.0) 8061
VAN VEENENDAAL, J.
Tussie, het schepertje (VI-A-B-83)
VAN VELSEN, F.
Man in bed nr 10 (IV-83.0) 8056
VAN VLIJMEN, FRITS
Beloonde edelmoedigheid (VI-B-C-83.9) ◆ 7847
Club van 4 en 5 (V-VI-J-83) 7955 ◆
VAN VORDEN, JOHAN
Alex' vrouwen (II-83)
VAN VORTUM, MARCUS
Land van geluk (V*-24:37) 7910

VAN WAEG, FRANS
Nap (IV-83)
VAN WAGENINGEN, J. C.
Anti-Christ (II-III-83.9) 7730
Latijnsch woordenboek (V-47:4393) 7430
Steeg aan de Moskwa (II-III-83.3)
VAN WERMESKEREN, H.
Boy (III-83.0)
VAN WERVEKE
Bijdragen tot de geschiedenis... (V*-9) 3935
VAN WESSEM, C.
Concerteeren en musiceeren (IV-78)
VAN WIJHE-SMEDING, ALIE
Ontmoeting van Rieuwertje Brand (IV-83.1) 7753
VAN WOELDEREN, C. A.
Paardrijden (V-59:79) 7437
VAN YSSELSTEYN, M.
Verborgen weg (III-IV*-P-83)
VAN ZANTEM, REIN
Liefde van Eug. Berg (I-83)
VAN ZEGGELEN, MARIE
Averij (V-J-83.0)
Plaetse aan de Veght (IV-83.1:9) 7880, 7942
VAN ZYPE
Bruegel (IV-75) 4509
VAUGHAN, BERNARD, S. J.
◆ Maria van Nazareth en... (V-25:92.2) 7907
VAUTEL, CL.
Honoré Paguignon (I-83)
Mevrouw wenscht geen kinderen (II-83)
Mijnheer pastoor bij de armen (II-83)
Mijnheer pastoor bij de rijken (II-83)
VELDKAMP, K.
Allerlei voor orgel (V-78) 8032
VERBEETEN, J.
◆ Naar Lourdes (V-VIA-91:248)
VERBERNE, P.
◆ Van de H. Eucharistie naar de H. Drieëenheid (V-24) 7522
VERCOUILLIE, PROF.
Etymologisch woordenboek (IV*-4393)
VERGILIUS MARO, P.
Aeneïs (IV*-81)
Georgica en bucolica (IV-81)
VERGNES
◆ Vereeniging van den H. Vincentius,.. (V-27)
VERGOUW, L.
Verre paradijs (III-83)
VERHAGEN, O. 7758
VERHOEVEN, BERNARD
Guido Gezelle 8e Jg. bl. 176 ◆
VERJANS, MATTHEUS
Zoo komt ge vooruit... (V-24) 7415 ◆
Zoo wordt ge volmaakt (V-24) 7414 ◆
VERLINDEN
Antonisme (V-29) 7418 ◆
VERMANDERE, R.
Van Zon zaliger (V-83.1) ◆
VERMEER, E.
Lachende berg (III-83.0)
VERMEULEN, EDW.
Mietje Mandenmakers en Cie (IV-83.1) ◆ 3311
VERMEULEN, MATTHIJS
Klankbord (IV-78) 7333
VERMEYLEN, AUG.
Europeesche plastiek (IV-709) 1412, 3288
Van Gezelle tot Timmermans (IV-809) 264
VERMUYTEN, FR.
Eenvoudigen onderwezen (V-37:24) ◆ 5624, 7866
Over de christelijke leering (IV-23) ◆ 1135bis, 7867
VERNE, J.
Caesar Cascadel (IV-83.0)
Alle andere werken (V-83.0)
VERRIEST, H.
Op wandel (V-83.8) 1597 ◆
Regenboog (V-83.8) 125 ◆
VERSCHAEVE, C.
Judas (V-82) 4516 ◆
Kruisboom (V-84:24) 7493 ◆
Maria Magdalena (IV-82) 5662 ◆
VERSCHUERE, ANT.
Berten Bartels (V-92.2) 8088 ◆
VERSCHUEREN, A. F.
Vurige overwegingen van St Augustinus (V-24) ◆ 7868
VERSTEEG, M.
Voor mijn kind (V-C-81:24) ◆
VERWILST, L.
Kruisweg-Liturgie-Kunst (V-264) 8012 ◆
VES, MAURITS
Hartsgeheimen (I-83)
VETERMAN, E.
Godenschemering (III-IV-83.9)
VETH, JOHANNA
Kunst van muzieklezen (V-78)
VIERECK, G. S,
Mijn eerste twee duizend jaren (I-83)
VIGELIUS, MATTY
Boek van liefde en huwelijk (I-17:32)

VIRULY, A.
« Voor vrij? »... « Contact » (IV-83.8:629)
VISSCHER, J. A.
Wrakhout (IV-83.8) 7132, 7200
VISSER, M.
Zaak Crump (II*-83.3)
VIX, MARE
Bert en Liesken (VI-C-83) 7486
VOGEL, L,
◆ Maria middelares (V-24) 7796
VOGEL, MARIA
Keetje (IV-83.1)
VOGHT
Wilde dieren (IV-59)
VON DORNAU, C.
D'r loopt een streep door (V-83) 7572
VON ESCHTRUTH, NATALY
Vliegende Hollander (IV-83)
VON HARBOU, THEA
Maangodin (III-83.0)
Metropolis (II-83.3)
Spion (III-83.0)
VON HEIDENSTAM, VERNER
Pelgrimstocht (IV-83.9:92.2) 7832
VON HILLERN, WILHELMINA
Gies-Wally (II-83)
VON MALTZAHN, E.
Zonnegloren (III-P-83)
VON MARKOW, SERGEY
Hoe ik de czarine... (III-83:93)
VON RECHENBERG, F, G.
Jezuiet (I-83)
VON SCHMIDT-PAULI, E.
Wij Indianen (III-IV-83.3:39)
VOORHOEVE, COBY
Benita Terhaeren (II-P-83.1)
Huisgezin te Bethanië (IV-P-24:22) 7527
VORENOFF, SERGE
Oud-jong (II-61:57) 7176
VREEKEN, A.
Mearten van den visscher (VIA-83) 7844
VREUGDENHIL, C. M.
Uit Freekje's leven (IV-83.1) 7463
VRIEND, J. J.
Bouwkunde (V-69) 7807
VUERHARD-BERKHOUT, A.
Avonturiers (IV-83.0) 7358
Bittere erfdeel (III-IV-83.0)
Door liefde bevrijd (III-83) 7342
Gabriel Samara (III-83.0)
Gij zijt mijn uitverkorene (III-IV-83) 8045
Groote Shan (IV 83.0)
Huwelijk van Käthe Gernsbach (IV-83.0)
VUERHARD-BERKHOUT, A.
Ik heb mijn hart in Heidelberg verloren (III-83.1) 7189
In den vreemde (IV-83.0) 8052
Levensstormen (IV-83)
Parelsnoer (V-83) 7364
Raffke's nieuwe chauffeur (III-IV-83)
Wie werpt den eersten steen (IV-83) 7638
Wondere leven (III-83) 7632
Ze hadden elkander zoo lief (V-83) 7647

W

WAARDENBURG, P. J.
Biologische achtergrond van aanleg... (IV-57:37) 7315
WACKIE EYSTEN, J.
Evert Tervoren (V°-83) 7765
WADSLEY, O.
Tweestrijd (II-83) 8041
WAEGENER, JAN
In 't vliegende paard (III-83) 7344
WAFELBAKRER, D.
Bescherming (IV-83.0)
Legaat (III-83.0)
Vurige liefde (III-83)
WAGENVOORT, MAURITS
Bedrog (II-83)
Vrijheidszoeker (II*-83:92)
WAHLEN, FRANS
Augustinus op zoek naar de waarheid (V-83.9) 7956, 7878 ◆
Sint Augustinus (L. Bertrand-IV-83.9: 92.2) 7347, 8047 ◆
WALCH, JAN
Episoden uit het leven van Mr Thomas (IV-83)
WALGRAVE, ALOIS
Guido Gezelle (V-92:264) 7703 ◆
WALISZEWSKI, K.
Katharina de Groote (III*-92)
WALLACE, EDGAR
Deur met de zeven sloten (IV-83.0)
Diamantrivier (V-83.0) 7373
Doodende wijsvinger (IV-83.0)
Doodsvijanden (III-83.0)
Dubbelgangster (IV-83.0)
Duistere oogen van Londen (IV,83.0)
Engel der verschrikking (IV-83.0)
Geheim der rivier (IV-83.0)

WALLACE. EDGAR
Geheim van de gele narcissen (IV-83.0)
Geheimzinnig eiland (V-83.0) 8070
Gevaarlijk geheim (IV-83.0)
Groote strijd (IV-83) 7464
Groote verklikker (IV-83.0)
Hindernissen (IV-83.0)
Huwelijksreisje (IV°-83.0) 7562
Millioenen voor 't grijpen (III-IV-83.0)
Moord op Mr Shelton (IV-83.0)
Onbekende (IV-83.0)
Ontmaskerd (IV-83.0)
Raadselachtige man (IV-83.0)
Raadselachtige moord (IV-83.0)
Roode azen (IV-83.8)
Roode cirkel (III-83.0)
Valsch geld (V-83.0) 7374
Vliegende brigade (IV-83.0)
Vrijbuiter (III-IV-83)
Wedren (IV.83.0) 7943
WALLEX
Moord om het document (IV-83.0)
WALMSLEY, L.
Jacht op de veertig schedels (IV-83.0)
WALSCHAP, GERARD
◆ Adelaïde (II-83.1) 8e Jg. bl. 211 7131, 7186
◆ Volk (IV-83.8) 7883, 7944
◆ Waldo (IV-83.1) 3909
WALSH, L.
◆ Mijmeringen bij schemertijd (V-83.8) 7211
WALTERS, JOS.
◆ Geschiedenis der zusters der Bijloke (V-271:9) 7672
WANING, H.
Doodsbloem (IV-83.0)
WARD, JUSTINE
◆ Gregoriaansche zang (V-78) 7814
WASSERMANN, JAKOB
Ganzenmannetje (II-83.1)
Laudin en de zijne (II-83.3)
Oproer om jonker Ernst (II-83.3)
Zaak Maurizius (II-83.0) 7824
WAST, HUGO
Zwarte vallei (IV-83)
WATERSCHOOT, JAN 7480
WATTEZ, OMER
Moederken (IV-83)
WEEREN, INA
◆ Onder de beuken (V-VIA-83) 7766
◆ Viooltje (VI-B-M-83) 7578
WEIJLAND, MARIE
Zonsverduistering (VI-A-83) 7845
WELLS. CAROLYN
Bronzen hand (IV-83.0)
Korte geschiedenis der wereld (I-1) 4420
Misdaad in den grafkelden (IV-83-0)
Niets dan de waarheid (III-83.0)
Waar is Emily? (III-IV-83)
WENTHOLT, W. L. W.
In vollen bloei (IV-V-M-37) ◆
WERFEL, FRANZ
Reünie (III-83.1) 7732
WERKENDAM, EDICH
Boekje van de flirt (I-39)
WERUMEUS BUNING, J. W. F.
Dood en leven (II-81)
Moby Dick (III-83.3)
WERUMEUS BUNING-ENSINK, G J.
Man in de mist (II-83)
Moord in het donker (IV-83.0)
WESSELINCK-VAN ROSSUM, J. P.
Australiër (III*-83) 8044
Goud der Nevelbergen (III-IV-83.0)
WESTENBERG, S. en J.
Anekdoten en rijmpjes (V-83.8:81) 7391, 7471
Reis naar België en geen thuis (V-83:81:91) 7298, 7473
WESTERBRINK-WIRTZ, J.
Josephine (IV-P-83.1)
WESTLAND, CORA
Sterveling (I-83)
WEVILL, LILIAN
Betty op kostschool (IV-P-83)
WEYLAND, MARIE
Levensernst en levensvreugd (IV-83)
WEYMANN, STANLEY J.
Man met den pels (V-83.0) 7650
WHARTON, ED.
Levensdroesem (IV-83.0) 7754
WITHE, F.
Stempel der stilte (IV-83.0) 8062
Waar liefde woont (IV-83.0) 8063
WHITE, GRACE MILLER
In de schaduw der pijnboomen (III-P-83.0)
Tess uit het stormland (II-83)
WHITE, WILLIAM PATTERSON
Cowboy-detective (III-83.0)
Geheim van farm 88 (IV-83.0)
WIBBELT, AUG.
Naolaotenschap (IV-83)
WIEGMAN, JAN 7576
WIESSINC-ADRIAN, H.
Georgette Garou (I-83)

WIJDEVELD, TH.
Cultuur en kunst (IV*-84:7) 7898
WIJERS, JAN
Rond den aardbol per vliegmachine (V-VI-A-J-83.0)
WIJNAENDTS FRANCKEN, C. J.
Kort woordenboek van wijsgeerige kunsttermen (V-4393:1) 7598
WILD, HERBERT
Als het Oosten ontwaakt (III-83.3)
WILDE, OSCAR
Dramatische werken (II-82)
WILDSCHUT, G. 7466
WILLING, B.
Jalna (II-83)
WINDTHORST, MARG.
◆ Dauwheks (III-IV-83)
WITHOF, A.
Wondere werkelijkheid (III*-84)
WITLOX, JOS
◆ Harry Dee (VI-A-83) 7214
◆ Ons vorstenhuis (V-92) 7785
WITSTYN, JENNY
Phillis van de heuvelen (III-IV-83.0)
WODEHOUSE, P. G.
Meisje in de taxi (IV-83.0)
Psmith, aspirant bankier (V-83.0) 7651
Psmith knapt het op (IV-83.0)
WOLFE, H. ASTHON
Onderwereld (III-83.0)
WOLFFENBUTTEL-VAN ROOIJEN, H.
◆ Kiezen of deelen (IV-83-1) 7130, 7201
WOLTHUIS, G. W.
Drama in de Middeleeuwen (IV*-84:82:79) 7668
WOLTMAN, W.
Duizendjarig rijk (II*-S-83.0)
WOOD, WILLY
Irisis (V-83.0) 7573
Vrouw die liegt (IV-83,0)
WORBOISE, EMMA JANE
Lady Clarissa (IV-83)
WOTHE, ANNY
Berg des lichts (IV-83.0)
San Martino (III-P-83)
Valsche eerzucht (IV-83)
WREN, P. G,
Beau sabreur (III-IV-83.3)
WRIGHT, HAROLD BELL
Oogen der wereld (I-83)
Vlucht van den predikant (III-P-83)
WYCKMANS, M.
Rond de bedrijfstaal (V-4393:6) 7172
WYNDHAM, MARTYN
Geheime document (IV-83.0)
WYNNE. PAMELA
Getemd (II-83)
Mademoiselle Dahlia (II-83)
Verborgen verlangens (II-83)

X

XENOPHON
Paardrijden (V-59:79) 7437

Y

YSSEL DE SCHEPPER-BECKER, J.
Dwaze hart (II-83)
Martje Maartens (II-83)
YSSELSTEIN, JENNY
Nora in Amerika (IV*-M-83)

Z

ZAHN, ERNST
Blanchefloer (I-83)
's Levens spel (III-83.1) 7345
Vrouw Sixta (II*-83)
ZEEHANDELAAR, I.
Geestelijke hygiëne (III-37:15:61)
ZEIJ, J.
Cl. De La Colombière S. J. (V-92:24) 7704 ◆
Genadecultuur (V-24) 7606 ◆
Internationale bidweek (V-24:266) 7705 ◆
Pedagogische waarde... (V-37:24) 7911 ◆
ZERNIKE, ELISABETH
Eerste licht (II-83)
Gereede glimlach (III-83.8)
Loop der dingen (III-83.1) 7406, 7446
Overgave (III-83)
ZETTERMAN
Mr Luchtervelde (III-83-3) 4008
ZIELENS, LODE
Duistere bloed (II-83.1) 7882, 7929
ZODY, B.
Adams kinderen (III-IV-83.1)
Mijn eerste twee duizend jaar (I-83)
ZONDERVAN, H.
Spel bij dieren, kinderen en volwassen... (IV-79:15:39) 7541
ZOOMERS-VERMEER, J.
Molenhuis (II-83)
Op Rozenhofje (VI-A-B-83)
Reintje van den watermolen (VI-A-M-83)

ZOOMERS-VERMEER, J.
Stormvogeltje (IV-V-M-83)
Verloren droom (III-83)
ZWALF, MANJA
Dagboek van Kostja Rjabtsew (II-83.1: 93) 7548
ZWEGERS, B. V.
◆ Drie geheimen (VI-C-83) 7487
◆ Zwerftochten van een reus (VI-C-83) 7487
ZWEIG, ARNNOLD
Strijd om den sergeant Grischa (III*-83:89)
ZWEIG, STEFAN
Amok (II-83.8) 7825
Brandend geheim (II-83:8) 7630
Joseph Fouché (III*-83.9:92)
Noodlotsuren der menschheid (IV-83.9)

XX

Achter een masker (IV-83,0) 7748
Aucasin en Nicolette (IV-83) 7755
Bloemlezing uit het mengelwerk... (IV-88:39)
◆ Completen (V-264) 8012
Dick Whittington en zijn kat (VI-A-83) 7481
Dit is de aloude historie... (V-83) 7957
Dorp en volk van Eekeren (V-9:39:91) 7501
◆ Drie missen van Kerstdag (V-264) 7409
Goeden morgen (V-83,8) 7838
◆ Handboek der K. A. J. (V-24:37) 7713
◆ Jeugdcongres te Antwerpen 1928 (V-06:37) 7168
Kleine Vlaming (IV-04) 3862
Kruisdagen (V-264) 8012 ◆
Letterkundige almanak voor Vlaanderen (III-05:88:76) 7229
Lied en luit (V-78) 7617 ◆
Missieactie der protestanten (V-266:28) 7308 ◆
Misteksten voor het volk (V-264) 7409 ◆
Natuurlijke voeding (IV-61:64) 7537
Oekiyoë of kunst... (III*-84) 7899
Onze kinderversjes (VI-81) 7819
Onze scholen (V-05:9:37) 7316 ◆
Opvoedingsleer volgens St Thomas (V-37) 7912 ◆
Paaschviering (V-264) 7409 ◆
Palmzondag (V-264) 7409 ◆
Rijmpjes uit de oude doos (VI-81) 7820
Schets van... Vl. beweging (V-9:32) 7390
Steenen gebed (V-73) ◆
Stoom (V-62) 7812
Tandwielen (V-669:62) 7327
Theologische summa II. Over de genade (V-25) 7706 ◆
Thomistisch tijdschrift... (IV-05:1:2) 7707 ◆
Valsch geld (V-83.0) 7374
Vijftig jaar missiewerk (V-25:266) 7797 ◆
Weerspiegeld Antwerpen (IV-83.8:9:91) 7833
Werk van Fred Bogaerts (V-74:75) 7815
Wijde land (III-83.8) 7932
Wilde Sheba (IV-83.0) 7733
Zondagen van den vasten (V-264) 7409 ◆
Zuid-Limburgsche problemen (V-05:38:65) 7169

TITELCATALOOG

van den 8n Jaargang
:-: van BOEKENGIDS :-:

Ten einde de documentarische waarde van deze Inhoudstafel te verhoogen worden, naast de werken die in dezen 8n Jaargang voorkomen, ook de titels vermeld welke op de getypte staatslijsten als toelage aan de Op. Boekerijen werden aangeboden, evenals een aantal boeken die in 1930 verschenen en bij plaatsgebrek niet uitvoerig konden besproken worden.

Naast deze titels wordt het (Romeinsch) zedelijk waardecijfer meegedeeld. Het getal aan 't uiteinde van den regel, geeft het volgnummer der recensie aan.

A

Aan den dijk (D. Cramer-Schaap-II)
Aan den ingang (Mien Labberton-IV)
Aanklacht (Martien Beversluis-III?)
Aan mijn engelbewaarder (Van Eeden-V*) 7965
Aanteekeningschrift voor dierkunde 7321, 7322
(De) aarde splijt 7692, 7736
(Het) aardbevingsprobleem opgelost 7325
(De) abdij van Typhaines (de Gobineau-III)
Abraham Lincoln (E. Ludwig-IV)
Achter den afsluitdijk (Cannegieter III)
Achter de schermen (L. Coloma-V) 8000
Achter de wereld 7247
Achter een masker 7746
Adams kinderen (Radc. Hall-III-IV)
(De) adelaar van Mantsjoerije (S. Haya kawa-IV)
Adelaïde 7131, 7186; 8e Jg. bl. 212
(De) Aeneïs (P. Vergilius-IV*)
Alarm 7248
Albert I 7785
Albr. Rodenbach's « Gudrun » 7114
Alex. Vinet als opvoeder (Oosterlee-III)
Alex'vrouwen (J. van Vorden-II)
Alg. biologische feiten... 7315
Alg. cultuur-geschiedenis 7861
(De) Alkmaarsche martelaren 7860
Alleen met u zelf 7886
Allerlei voor orgel (De Zwaan-V) 8032
(De) Almenhoeve (A. Hers-VN)
Als de oogen open gaan 7249
Als de ooievaar komt (Burger-IV)
Als de tomahawk dreigt (Ivans-III-IV°)
Als een adelaar (Dell-III)
Als 't harte onrustig is 7519, 7550
Als het donker wordt in de ziel 7901
Als het Oosten ontwaakt (Wild-III)
(Het) altaar der eer (Dell-I)
(Het) al te goede hart (Marie Diers-III-IV)
(Een) Amerikaansche tragedie (Dreiser-I)
Amok 7825
Ananké (Van de Velde-I)
Anastasia (J. van Veen-III)
(De) andere (Ph. Oppenheim-III) 7357
(De) andere man (Stringer-III)
Anders Sjöberg (E. Didring-II)
Andrea Delfin 7805
Anekdoten en rijmpjes 7391, 7471
Angela (Umberto Fracchia-I)
Angèle de Foligno 7237
Ank Vermaes (A. Heyermans-Jurgens-IV-M)
Anna Karenine (III-83.1) 4914
Anna Maria de Sandra (L. E.-IV)
Anna Svärd 7892
Annie de Guigné 7676
Annie en Doortje (Brinkgreve-VI-B)
(De) anti-christ (II) 7730
(Het) Antoinisme 7418
Antwerpen : een statistiek... 7609
Antwerpen in brand (V-83.9) 2402
Antwerpsche kooplieden... 7671
Antwerpsche Zondagen 7521, 7567
(De) ar 7514
Arbeidersvreugde (De Man-III-S-3)
Ariel (André Maurois-IV)
Aristocraten (De Meester-III-83)
Aristocraten te Madrid (Coloma-IV*) 4524, 8001
Aristocratie 7310

Arl 7249
(Het) arme Brabant 7859
Arme Julia 7938
Arme menschen (II-83) 6030
(Het) arme onderwijzeresje (Garvice-IV°) 8053
Arm leven 7251, 7360
Arrowsmith (Lewis Sinclair-II)
Arthur en Squirrel (Spyri-VI-A-83)
Aucasin en Nicolette 7755
Augusta (Andriessen-V-M)
(Sint) Augustinus (L. Bertrand) 7347, 7870, 8047
Augustinus (A. Fierens) 7873
(St) Augustinus (G. Papini) 7864. 7876
Augustinus (A. Spoorenberg) 7965
Augustinus' bekeeringsverhaal... 7877
(St) Augustinus in handel en wandel 7872
Augustinus op zoek naar de waarheid 7878, 7956
Augustinus' weg tot het Christendom 7781, 7875
Aurelius Augustinus' belijdenissen... 7865
(St) Aurelius Augustinus over Kerk en staat 7871, 7902
(De) Australiër (Courths-Mahler-III*) 8044
Aus Wald und Heide 7170
Automobielen (Kalma-V-629)
Averij (Van Zeggelen-V-J)
Avonturen in Arabië (Seabrook-III*)
(De) avonturen von admiraal Berbetson (Temple-IV-V)
(De) avonturen van den braven soldaat... 7778
(De) avonturen v. d. Muzikant 7680, 7737
(De) avonturen van Max en Kees (P. Koekoek-IV°)
(De) avonturen van Ormin 7758
Avonturiers 7358
Avontuurtjes (Van Bruggen-III-IV-83.8)
(Het) avontuur in den mist (Davis-IV)

B

Baas Best en St Antonius 7725
(De) Babo-club (Dorhout-VI-A-B)
(De) badplaats Mont-Oriol (de Maupassant-II-III-83)
Bakvischland (van der Torre-V)
(De) bandeloozen (Manders-I)
(Een) bandietenkoningin (Det. Dunn-III)
Bankroet van het huwelijk (Calverton-I)
(De) bannelingen-club van Faloo (Pain-IV)
Bartel, de drapeniersleerling (J. Lens-IV)
Batikken 7615
(De) bayadère (Bogaerts-IV-83)
Beatrijs in de wereldletterkunde 7489
Beau sabreur (P. G. Wren-III-IV)
Bedorven muziek (Ayres-II)
Bedrogen (Valy Latte-I)
(Het) bedrog (Wagenvoort-II)
Beethoven (Belpaire-V*-92:78)
Beethoven's liefdeleven (J. A. Lux-IV)
Beginselen der natuurkunde (Defrise-V) 8028
Beginselen der staathuishoudkunde 7531
Bekentenissen van een croupier (de Ketchiva-III)
Beknopte gesch. v. d. oud- en middelnederl. letterkunde 7492
Beknopte geschiedenis van Zuid-Afrika 7585
Beknopt Latijnsch-Nederl. woordenboek 7427
Bekn. overz. der Grieksche mythologie 7533
Bellarion (Sabatini-II)
Beloonde edelmoedigheid 7847
Benita Terhaeren (Voorhoeve-II)
Benito Mussolini 7679
Benoni (Knut Hamsun-II)
(Het) Benson-mysterie (S. S. Dine-III)
(De) berg des lichts (A. Wothe-IV)
Bernadette 7223
(Sint) Bernard (van Duinkerken-V)
Bernard de vondeling 7213
(St) Bernardusspel (Van Overbeke-IV-82)
Berten Bartels (Verschuere-V) 8088
Bert en Liesken 7486
Bescherming (Pedler-III)
Betty op kostschool (Wevill-IV)
(De) Beukenhof 7835
Bewerking Merchtenen's Cornicke van Brabant 8e Jg. bl. 171
(Een) bezoek aan het museum... (V-VI-A-B-55:56) 6282
Bibi 7843
(De) biecht 7252
Bij de kabouters in het bosch (Geerligs-VI-C)
Bij den lijdenden Godmensch (Quirinus-V)
Bij de nonnekens van Muizen 7506
Bij de waskaarsen 7690, 7735
Bijdragen tot de geschiedenis... (V*-9) 3935
Bij sterrengefonkel 7915
Billy Gee (James Fellom-IV)
Binnen de muren (Van Goch-Kaulbach-III-83)

Binnen en buiten 2552, 7495
(De) biologische achtergrond v. aanleg... 7315
Bionomische studie der weide (Havermans-V-58:63)
(Het) bisschop-mysterie (Van Dine-III)
(Het) bittere erfdeel (Pedler-III-IV)
Blanchefloer (Zahn-I)
(Het) blauwe venster (Temple Bailey-IV)
(De) Blieckaerts (III-IV-83.1) 2387
(De) blijde kruisvaart 7773
Blinde Hendrik (Aldus-IV-P)
Bloeiende oleanders 7253
Bloemekens van den Vl. rozelaar (V-84:92) 5709
Bloementeelt (V-635) 342
Bloemlezing uit het mengelwerk... (IV)
Bobbed en shingled (Willy Corsari-II°)
Bobbed hair (van Dijk-Has-IV)
Bob en Ina (Nanda-VI-A-M)
(Het) boek der liefde (IV-81) 3626, 4117
(Het) boek der zeeroovers (Gilbert-V) 8067
(Het) boekje van de flirt (Werkendam-I)
(Het) boek van Amsterdam (Keizer-Prins en Strengholt-IV)
(Het) boek van de zee (Joh. Palm-IV)
(Het) boek van liefde en huwelijk (Blei-I)
(Het) boek van Trees en Kees 7663
(De) boerderij in het bosch (Bertrand-IV)
(De) boer Niels Hald (Olesen-Lökken-III)
Boete (K. Cruysberghs) 7155
Boete (Russell-IV) 8057
(De) boeteling (Speck-II)
(De) boetseerder der smart 7593, 7644
(De) bokkenrijder (Van Eeden-II) 7966
(De) bokkenwagen 7656
Bolleken (II-83) 3025
(Het) bonte leven (IV-83.8) 6446
('n) Bont zestal (Broedelet-IV)
Booze geesten (III-83) 4069
(Het) booze oog (Gieber-V)
(Het) boschmeisje (V-83) 4802
Bouwkunde 7807
Bouwstoffen 7808
Boy (L. Coloma-IV*) 8002
Boy (I. van Laren-V-VI-A-M)
Boy (van Wermeskerken-III)
(Het) brandende hart (A. van Cogh-Kaulbach-II)
Brandende jaren (Adams-III)
Brandend geheim 7630
Brevier van het geluk 7828
(De) bridgeclub van oom Sorry (de Sinclair-IV)
(De) bries (Kuyle-III-IV) 8e Jg. bl. 211
Brieven (Van Eeden-II) 7967
Brieven aan een doode moeder (Epstein-III)
Brieven aan Elisa (Ch. De Coster-IV-86)
Brieven van Abelard en Heloïze (Noordenbas-II)
Brigitte (Hoeffelman-IV)
(De) Britania M. U. L. O.-serie (Koolhove-V)
Britta Riedberg 7948
(De) broeders (Van Eeden-II) 7968
(Een) broederveete 7939
(De) bronnen van het stellig recht... 7309
Brood, bloed, licht 7524
(De) bronzen hand (Wells-IV)
Bruegel (IV-75) 4509
(De) bruidschat 7622
(Het) bruidslied 7637
(Het) bruine boontje (Stuten-Van Ysselstein-VI-A)
Buiten de uiterton (E. Flaes-IV)
Buiten eigen grenzen (E. Pérochon-I)
(De) butler 7625
(De) bultenaar 7764
(Het) byronisme in Nederland 7855

C

Caline 7254
Cantabile 7438
Carburatie, ontsteking, chassis 7433
Carla (de Hoog-Nooij-III-IV)
Carmen de G. Bizet (B. Kempers) 7718
Carmen (Mérimée-II-83.0)
Carnaval (A. Schnitzler-I)
(Het) carnaval der burgers (M. ter Braak-II)
Casanova, zijn liefdesleven... (C. de Seingalt-I)
Cassidy's protegé (Cl. E. Mulford-IV)
Ch. De Coster en de Vl. idee (Van de Voorde-III) 8081
Charlot, een tikje zot (Speijer-I)
Chassériau en Puvis de Chavannes 7332
Chimaera (Corsari-II)
(De) chineesche papegaai (E. D. Biggers-IV)
Chnumhotep, de schatbewaarder (L. van Lennep-IV)
Christelijke opleiding voor... 7908
Christus en Israël (P. Constantinus-IV*)

Christus ideaal van den monnik 7604
Cijferboek 7532
Circus Keessie (v. d. Berg-VI-A)
Circusleven 7255
(De) club der Zwarte Ridders met vacantie 7377
(De) club van vier (V-83) 4152
(De) club van 4 en 5 7955
Collega en ik 7941
(De) comedie der liefde 7256
Commnnisme en familieleven 7909
Concerteeren en musiceeren (Van Wessem-IV-78)
(Het) conflict in jeugd en samenleving (Bolt-I)
Connie en haar stiefzusje 7368
(De) completen (V) 8012
Consonanten en dissonanten (Hutschenruyter-V) 8033
Constance de Wild (S. Andriessen-VI-A)
Constance Teichmann 7523
Constructie.., v. d. automobiel 7432, 7433
Consummata 7782
Contact (de Liefde-IV)
Contes extraordinaires 7244
Corson, de stamhouder (Cl. E. Mulford-IV)
(De) cowboy-detective (White-III)
(Le) crépuscule des villes d'art... 7119
C. R. 133 (Maurits Dekker-II)
Critiek en beschouwing (Van de Voorde-III-84)
Cultuur en kunst (Wijdeveld-IV) 7898
Cyriel Buysse 7666

D

Daer slae gheluck toe (Cooper-III*-IV*)
Dagboek van Kostja Rjabtsew 7548
Dagwerk voor Vlaanderen 7224
Dalia's leed 7134
Dan Barry, de ontembare 7945
Dans (I. Boudier-Bakker-III)
(De) dansen van Ina Raffay (Baum-I)
Dante en Beatrice (Van Eeden-II) 7969
Dante in de Nederl. letterkunde 7579
D'Artagnan (Bedfort-Jones-II)
(De) das (Ingwersen-V-J)
Dat boek vander Voirsienicheit... 7852
Dat moet geboet worden (M. A. Nexö-I)
(De) dauwheks (M. Windthorst-III-IV)
Claudius de la Colombière (H. Campbell) 7674
Cl. de la Colombière (J. Zeij) 7704
Dertien jongens en een plek wit zand (de Vletter-V-VI-A-B-J)
Der zwakken kracht 7192
(De) deur met de zeven sloten (Edg. Wallace-IV)
(Een) dialoog over Verschaeve's « Maria Magdalena » 7490
(De) diamantrivier 7373
Dick Fann 7135
Dick Whittington en zijn kat 7481
Die ewige Quelle 7714
Dienstbaarheid (J. Akjaar-II)
Diepere krachten (Van de Voorde-II-81)
(De) diepste drift (J. Theunisz-I)
Dieren die men « wild » noemt (Demaison-V) 8066
Dieren in den winter 7851
Dieren, menschen en goden (F. Ossendowski-IV-83.0)
Dierenwijsheid (Sleeckx-V) 8069
Dierkennis en diersage bij Vondel (III-84:59) 4411
Dietsche warande en belfort 8e Jg. bl. 177
Die van verre staan (Mien Labberton-IV)
Diplomaten (M. Hellema-IV)
(De) dirigent 7331
Dit is de aloude historie van... 7957
(Het) dochtertje van Jaïrus 7478, 7574
Doch wanneer het volmaakte... (Nel Engelkamp-Caesar-I)
Dr J. Mendes da Costa 7614
Doctor Mystero 7136
Dodsworth (Lewis Sinclair-III)
Doe het veilig (R. Gorter-IV)
Dokter en publiek (Huddleston Slater-IV) 8031
(De) dolende juweelen (K. Browne-IV)
(Het) dolle leven 7949
Dolly, de danseres (T. Avanty-I)
('t) Donderbeestje (IV-83.1) 5001
(De) dondervogel (Bower-IV)
(Het) donkere licht 7403, 7450
Donkere metten 7821
(Het) donker vuur (Van de Voorde-II-81)
Don Torribio (Van Eeden-III) 7970
Doodendansen 7723
(De) doodende wijsvinger (Edg. Wallace-IV?)
Dood en leven (Werumeus Buning-II-81)
(De) doodensprong (Jackson Gregory-IV)
(De) dood in Venetië (Mann-III)
(De) doodsbloem (Waning-IV)
Doodsvijanden (Wallace-III)
(De) dood van Dan Barry (Max Brand-III-IV)

(De) dood van Nicephoros Phokas (Romein-II)
Door de Russische sneeuwvelden (Henty-VI-A)
Door de wildernis tot geluk (Stringer-I)
Door een gedierte (Coloma-V) 8003
Door liefde bevrijd 7342
(De) doorluchtige prins 7455
Doortje Bikkel op Berkenstein (de Koning-VI-B-M)
Door 't vuur gedoopt (Stringer-III)
Dora (Garvice-IV°) 8053
Dora Thorne (Charl. Braeme-IV)
Dorp en volk van Eekeren 7501
Dorpsherrie (Schouteden-IV-82)
Dorpsleiders (De Cort-IV°-82)
Dossier n° 68/11 (Mia van Amstelvliet-III)
Dostoïewsky (D. Vansina-IV-92:84) 3662
Dostojefski (Ed. Thurneysen-IV*)
Dot de kleine vriendin van Jezus 7662
Dotje (M. H. C. Bauer-V-N)
Dracula (Bram Stoker I)
(De) draden van het noodlot (A. Haukland-IV)
(Het) drama en het tooneel... 7667
(Het) drama in de middeleeuwen 7668
(Een) drama in de wildernis (Ridg. Cullum-III-IV)
(Het) drama op het jacht van den hertog 7367
Dramatische werken (Maeterlinck-I-82)
Dramatische werken (O. Wilde-II-82)
(De) dreiging van het bolsjewisme (van Poll-IV)
Drie 7441
Driejaarlijksche wedstrijd 7124
Drie jongens op een schip 7654
(De) drie geheimen 7487
(De) drie levens van N. Vesper (Jet Luber-II)
Drie meisjes in een ford (E. Ott-IV-V-M)
(De) drie missen van Kerstdag 7409
Drie padvinders in Africa (Beyerink-V)
(De) drie vrouwen van het heilige woud 7681, 7738
D'r loopt een streep door 7572
(Een) droomenhoofd en een wonderwereld (III-83:39) 1183
Droomleventje 7133, 7195
Droomprinsesje (Stuten-van Ysselstein-VI-A-B)
(De) droom van Jan 7767
(Een) droom wordt waarheid (Ch. Alden Seltzer-III-IV)
(De) dubbelgangers (Joh. Been-V-VI-A-J)
(Het) duistere bloed 7882, 7928
(De) Duitsche literatuur sinds 1830 (Bloeser-III-809)
Duitsch woordenboek 7429
(De) duivelsjagers (Ewers-II)
Duivelsnaaigaren (A. Smeding-I)
(De) duizend en één dag (III-IV 83.8) 4147
(Het) duizendjarig rijk (U. Sinclair-II*-S)
(De) dubbelgangster (Wallace-IV)
(Het) dubbele leven van A. Eden (Reynolds-IV)
Dubbel spel (Ivans-IV)
(De) duistere oogen van Londen (E. Wallace-IV)
Duizend mijlen in een rendierslede (O. Hanstein-IV)
Du néant à Dieu 7245
Durate 7257
(Het) dure moederschap 7682, 7739
(De) dwaasheid des kruises 7903
(De) dwaling van Malthus 7314
(Het) dwaze Hart (Yssel de Schepper Becker-II)
(Een) dwaze liefde (Brame-III)
(De) dwerg (Meekel-IV)

E

Ecce Deus, ecce homo (Merejkowski-II-III)
(De) echtgenoot 7555
(L')école et la vie 7717
Een en ander uit de geschiedenis der militaire muziek 7719
Eén kindje en twee velos 3430, 7592
(De) eenoogige Boeddha (Phillips Oppenheim-II)
Een uit velen 7749
(De) eenvoudigen onderwezen 7866
Eenzame bloemen (De Geest-V) 8034
(Het) eenzame pad (Bower-IV)
Eerherstel 7700
(Een) eereschuld (Dell-IV)
(Het) eerste licht (Zernike-II)
Eerste oogst 7816
I-V Zondag van den vasten 7409
(Het) eeuwig twistgesprek 7349
(Het) Egyptische monster (Guy Boothly IV)
Egyptische verhalen (de Buck-IV-83.8)
Eigen schuld (V-83) 4867

(Het) eiland der onschuld (Noel-III)
Eileen Malony's reis... (Droomberg-IV)
Eindelijk thuis (To Hölscher-IV)
Electriciteit (Vandewinkel-V-621)
(De) electriciteit en... (Van Neste-V-621:63) 3998
Electrotechniek voor bouwkundigen (V-621:69) 3801
Elisabeth's eerste huwelijksjaren (Russel-IV)
Ellen (Van Eeden-III-IV*) 7971
Elsa Ingwarsdochter tot Helmersholm 7642
Émily's eerzucht (L. M. Montgomery-IV-M)
En een vrouw verdwijnt (Biggers-IV) 8048
Energiebronnen voor radio-apparaten 7916
(De) Engelsche literatuur sinds 1880 (van Kranendonck-III?-809)
Engelsch woordenboek 7428
(Die) enighe sprake ende... 7874
Enkele verzen (Van Eeden-IV) 7972
Episoden uit het leven van Mr Thomas (Walch IV)
(Het) erfgoed van Bob Corson (Mulford-IV)
(De) erkerkamer (Spit-IV)
Essay en critiek. I. Groote figuren (Querido-III*)
Etymologisch woordenboek (Vercoullie-IV*-4393)
Eucharistie (Van Eeden-IV) 7973
Europa-hotel (III-82) 5974
Europeesche plastiek (IV-709) 1412, 3288
Evert Tervoren 7765
Die) ewige Quelle 7714

F

Facts and fancies about Java 8e Jg bl. 206
(Een) fakkel in haar hand (Aldrich-Streeter-III)
(De) familie Kruse (J. Oterdahl-V-M)
Fanny's sonnet (IV-82) 4580
Faust (Buyse-I-83) 5663
Feestelijke ommegang (Alberts-I)
Feesten 7509
(De) feesten van Det en Nol (C. van Hille-Gaerthé-VI-B)
Felicitas 7675
Fernando Malini... (Kramer-VI-B-J) 8076
(De) fietsclub « De groote beer » (P. Van Abcoude-V°-J-N)
Filmster 7258
(De) filosoof van Haagem 7595, 7649
Fliereſluiters oponthoud (De Jong-III-83)
(Een) flinke kajuitsjongen 7656
Flips Indische lotgevallen (Bieger-V-N)
Flirt 7259
Fluisteringen van den avondwind 7542
Folklore (Smit-IV)
Formules van een moderne esthetiek (IV*-701) 4779
(De) Forsyte sage (Galsworthy-III)
Fouten (van Veen-I)
Fragmenten eener briefwisseling... (Van Eeden-II) 7974
(St) Franciscus en zijn donna... (Maximilianus-V)
(De) Fransche literatuur sinds 1880 (Tielrooy-III-809)
Fransch schoolwoordenboek 7425
Fransch woordenboek 7426
Frans Hals (Van Eeden-IV) 1884
Frans Naerebout (Stamperius-VI-A-J-N)
Frans Notelaars (Tobie Claes-III-L)
Freekie en z'n vrienden (van Assendelft-VI-A) 8073
Freek v. d. groetenboer (Ch. Kriemen VI-A)
(Het) fregatschip Joh. Maria (van Schendel-IV)
Frieda en haar nichtje (Agatha-VI-A)
Fritsje's avontuur 7659
Fruitteelt voor den amateur (V-635) 195
(De) fuifnummers 7448
(De) fuik (Spit-IV)
Funk, ziekendrager aan het w. f. (Frey-II)

G

Gabriel Samara (Phillips Oppenheim-III)
Gadzji Moerat 7940
(De) gang der wereld (Schmidt-II-82)
(Het) ganzenmannetje (Wasserman-II)
(De) gast van één dag 7260
Gauw en goed (Bruyn-VI) 8021
Gebeden en overwegingen over... 7905
(De) gebroken branding 7722
Gedenkdagen (V-84) 3659
Gedichten (A. Rodenbach) 7925
Gedichten (Van Duyse-IV-83)
Gedichten (F. Van Hecke-II-III*-81) 2499
Gedroogde kruiden 7392
Geef ons heden 7261
Geëngageerd 7262
Geertje (De Meester-II-83.1)
Geestelijke hygiëne (Zeehandelaar-III)
(Het) geheim der rivier (Edg. Wallace-IV)
(Het) geheime document (Wyndham-IV)

(Het) geheim van de 3 snoeken (Baekelmans-III-IV-83.8)
(Het) geheim van de gele narcissen (E. Wallace-IV)
(Het) geheim van de Japansche tempelgrot (Anton-IV)
(Het) geheim van den heer Marx 7456
(Het) geheim van den Kriemelsberg (Bieger-V)
(Het) geheim van den middernachtexpress (Hume-IV)
(Het) geheim van den « train bleu » (Christie-III)
(Het) geheim van den zwarten monnik (Laan-V)
(Het) geheim van een koningsgraf (van der Voort IV)
(Het) geheim van farm 88 (Withe-IV)
(Het) geheim van het oude horloge (Roggeveen-V-J)
(Het) geheim van I. Ben Muna (Groeneweg-VI-A-J)
(Het) geheim van Lone Lodge (J. Hawk-IV)
(Het) geheim van M. Laszberg (H. Courths-Mahler-III-IV)
(Het) geheim van Rosevaer (A. Mason-IV)
(Het) geheim van oom Duc (Carel van Dijk-IV-V-J)
(De) geheimzinnige Dr Knox (Steffers-IV)
(Het) geheimzinnige eiland (Wallace-V) 8070
(De) geheimzinnige gids (Fr. Finn-V-VI-A-J)
(De) geheimzinnige moord van... (Oppenheim-III-IV*)
(De) geheimzinnige uitvinding (Feith-V)
Geheimzinnigheden in de Rivièra (Oppenheim-III-IV) 8055
('n) geheimzinnig levensraadsel 7375
(De) gekantelde karos (Valkema-Blouw-IV)
Gekken 7508, 7552
Geldersche sagen (Kleijntjens en Knippenberg-V)
Geldkoningen 7469
Gelsomino's konings nar (Panzini-II)
Geluk (Max Brand-III)
Gelukkige menschen 7263
Gelukkig in de liefde 7643
(Een) gelukkig jaar 7479, 7840
Gelukskinderen (Ayres-III)
(De) geluksvogel (Oppenheim-IV)
(De) gelukzaligheid des hemels 7307
Ge moet Jean doen trouwen 7596, 2990
Genadecultuur 7606
Genade voor recht (Fairlie-III)
Georgette Garou (Dunois-I)
(De) georgica en bucolica (Vergilius-IV)
(De) gerechtigheid van den hertog (Sabatini-III*)
(De) gereede glimlach (Zernike-III)
Geroepen of verkoozen (Van Eeden-IV) 7976
Gerrit van Doorn (M. Kramer-V-J)
Geschiedenis der... Bijloke te Gent 7672
Geschiedenis van Antwerpen (V-9:91) 3532
Geschiedenis van den H. Augustinus 7964, 7869
(De) gesch. van de Russische revolutie (Raptschinsky-III)
Gesch. van Elverdinghe 7499
(De) geschiedenis van Hauneke (Bartsch-I)
Geschiedenis van het huis 7517, 7560
Gesch. v. h. Nieuwe Testament 7602
Gesch. v. h. Vl. tooneel (IV-809:82:79) 4613
(De) gesch. van Juff. Tubbs (Lofting-VI-C)
(De) gesch. van Vischhaakje (Bergen-VI)
(Het) geslacht der Santeljanos (Mendes-IV)
Gesprekken met den Bruidegom 7526
Gestalten in een spiegel (W. Corsari-III)
Getemd (P. Wynne-II)
(De) gevaarlijke leeftijd (van Veen-I)
Gevaarlijke tegenstanders (B. M. Bower-IV)
(Het) gevaarlijk geheim (Wallace-IV)
Gevaarlijk liefdesspel (Savi-III)
(Het) gevleugelde wiel 7264
Gevoelsbeschaving 7265
(Een) gewapend minnaar (Brand-IV) 8049
Gewas 1902 7775
Gewervelde dieren 3206, 7324
Gewroken (Jackson Gregory-IV)
Gezelle-krans 7924
Gezworen kameraden 7221
Ghandi en zijn beteekenis... (van Beusekom-IV)
Gids voor dierkundige... (Havermans-IV-59)
Gies-Wally (Wilh. von Hillern-II)
(De) giftmengster 7745
Gijs Jacobs van den Hof 7616
Gij zijt mijn uitverkorene (Courths-Mahler-III-IV) 8045
Gikke op kostschool 7220
Giovani 7761, 7842
Gisèle Noël 7783
Gloed 7203
(De) goddelijke Vriend 7605

God en het kwaad in de wereld 7299
Godenschemering (Ed. Veterman-III-IV)
Godenzoon (Tracy-IV) 8060
(De) god der wereld 7346
(De) godin die wacht 7683, 7740
(De) godsgedachte in leer en leven 7163
(De) godsvrucht tot het H. Hart v. J. 7698
God wil het (Stearns Davis-III)
Goeden morgen 7838
(De) Golowljows (M. Saltykow-III)
(Het) goud der Nevelbergen (Droomberg-III-IV)
(De) gouden blaren 7849
(De) gouden Boeddha (Rohmer-III)
(De) gouden distel (de Mont-III)
(De) gouden droom (Rob. van Passen-IV)
(Het) gouden kalf (Kesnig-IV)
(De) gouden poort (IV-88) 1483
Gouden regen 7952
Gouden teugels (A. v. Hoogstraten-Schoch-III-IV*-P)
(Het) gouden web (Oppenheim-III) 7457
Goudkoorts 7556
(Het) goud van den Pharao 7763
(Het) goudvischje (May Christie-III-IV)
(De) graaf (Penning-III)
Grafrijmpjes (V-81:89) 1123
Graphische voorstelling (Blijstra-II)
Gravinnetje (Langerhorst-VI-A)
Greccio 7620
(Het) Green mysterie (van Dine-III)
(De) gregoriaansche zang 7814
Grenzen (D'Oliveira-I)
(De) groene chasseur van « du Paris » (Ch. Krienen-VI-A)
(De) groene hoed (Michael Arlen-II)
(De) groene papegaai (Bibesco-III)
Groenteteelt (V-635) 198
Groninger volksverhalen (Huizinga-Annekes en Ter Laan-IV)
Groningsche sprookjes en vertellingen (Jan Boer-VI-C)
(De) groote betoovering (Lagerlöf-IV-83)
Groote broer (de Vletter-VI-A)
Groote figuren (Is. Querido-III*)
Groote mannen van alle natiën (Teyssen-V)
Groote parade (Nason-IV)
(De) groote prins Shan (Oppenheim-III)
(De) groote stilte 7199
(De) groote strijd 7464
(De) groote vergissing 7881, 7930
(De) groote verklikker (Wallace-IV)
(De) groote vijand (Channing Pollock-IV)
(De) groote vijand (van Goch-Kaulbach-IV)
(De) groote voltige 7266
(Het) groote wild (Valy Latte-I)
(De) groote zeereis (de Koning-V)
('n) Groot man (Arnold Bennet-IV)
(De) grootste deugniet van de klas (M. H. C. Bauer-IV°)
Grootvader's glorie (Cannegieter-IV)
(De) gruwelijaren 1914-1916 7118
Guido Gezelle (H. De Vos) 7854
Guido Gezelle (Caesar Gezelle-V-92:84)
Guido Gezelle (J. Laenen) 7580
Guido Gezelle (B. Verhoeven) 8e Jg. bl. 176
Guido Gezelle (A. Walgrave) 7703
Gulden tarwe 7181
Gulliver's reizen 7571
Gunningham Sharp en Co (Tom Ajam-IV)

H

Haagsch schimmenspel 7267
Haar chauffeur (C. Joh. Kieviet-IV)
(De) haard der ziel (II-81) 503
Haar eigen keuze (le Feuvre-IV)
Haar geheim (Crawford-III) 8043
Haar groote ovontuur (M. R. Rinehart-IV(
Haar kleine jongen (Ayres-I)
Haar liefdesstrijd (Rhodes-II)
Haar offer (Bailley)
Haharani Margarethe (Retcliffe Meni Sahib-I)
(De) Halfvolwassene 7551
Handboek der K. A. J. 7713
Handboek der Kerkgeschiedenis : I. 7778
Handboek voor den loodgieter 7329
Handboek voor den mekanieker 7328
Handboek voor kindertuinen 7165
Handboek voor sterkteberekeningen 7434
Handleiding voor de athletiek (Duiker-IV)
Handleiding voor het maken van... (Van de Worp-V-69)
Hanne Nüte... 7393, 7472
Hannie Helmer 7947
Hans Boogaard (Valkhoff-IV-P.)
Hans Brinker 7715
Hansine Solstad (Peter Egge-IV)
(Een) harde les (T. Brinkgreve-Wicherink-VI-B-M)
Hardlooper tegen wil en dank (Rex Beach-IV)
Harlekijntje in de stad (Siebe-VI-A)
(De) harp (Schreiner-III-P)
Harry Dee 7214
(Het) hart in de hostie (IV) 8017
Hartsgeheimen (M. Ves-I)

Hartstocht 7268
Hart zonder land 8e Jg. bl. 211
(De) H. B. S. in tenten (Cramer en Cramer-Schaap-V-N)
Hedendaagsche ketterijen 7582
(Het) hedendaagsche Anglicanisme 7790
(Het) heelal (Jeans-III-IV*)
Heer Halewijn (Lamers-V-VI)
Heeroom's nichtje en haar gezin 7639
(De) heer van state 7269
(Het) heilige 7597
(De) H. Communie als offerspijs 7300
(De) H. Eucharistie 7156
(De) heilige pinkstergave 7413
(De) heilige plicht (Swalve-III-S)
Heilige steden (Nieuwenkamp-IV)
(Het) Hart van Jezus i. d. K. overlevering 7699
(Het) H. Hart van Jezus 7701
(Een) heilige (Coloma-IV) 8004
Heiliging (Larsen-I)
(Een) heilig kruistochtertje 7783
(Het) heilig vertelsel 7185
Heimwee (Deledda-II)
Heintje de pechvogel (Foppe-VI-A-K)
(De) heks v. Haarlem (Van Eeden-IV) 7978
(Een) held 7656
(Een) heldhaftig bruidje van Jezus 7676
(De) held van Aberdeen 7184
(De) held van Heiligerberg 7841
(De) hel in Rusland (Mackenzie-V) 8027
(Het) hellende vlak (Süszkind-III)
(De) helletocht (Schepens-III-IV) 7689, 7750
(Het) helsche laboratorium van Dr Fu-Manchu 7361
(De) hemelsche Salomé 7927
Hendrik Conscience (V*-92:809) 161, 162
Henrik Ibsen 7678
('t) Henny boek 7890
(De) herdersknaap 7468
Herfstgenoegens 7362
Herfstleugen (A. van der Feen-III)
Herinneringen (C. van Marxveldt-IV)
Herinneringen uit het ondergrondsche (Dostojewskie-III)
Herinneringen uit het verleden (Streuvels-V-88)
Herinneringen uit mijn gevangenisleven (Galopin-III-IV)
Herinneringen u. m. leerjaren 7394, 7458
Herleving van de wetenschap in kath. Nederland (Brom-IV)
Hermelijntje 7634
Het (Glyn-II)
Hindernissen (Wallace-IV)
Hinderpalen (Ayres-IV)
Hindoe en Faringi (Retcliffe Memi Sahib-I)
Historische lektuur : 2 en 3 7777
Hoe de dieren spreken 7914
Hoe de Katjangs op kostschool... kwamen (Schuib-V)
Hoe ik aan een vrouw kwam 7395
Hoe ik de Czarina wilde bevrijden (S. von Markow-III)
Hoe ik schilder werd (Pieck-VI-A-83)
Hoe Klaas Roggebrood... 7482
Hoe leer ik etaleeren ? 7917
Hoe maak ik zelf een electro... (Harmsen-V)
Hoe maak ik zelf een plaatstroomapparaat 7919
Hoe pootige Kees... (A. Kuyk-V-J)
Hoe Rosamonde Fayre verloofd raakte (Ruck-IV)
Hoe verdedig ik mijn godsdienst 7696
(L') homme 7239
(Het) Hongaarsch meisje 7339
Honoré Paguignon (C. Vautel-I)
Hoogbouw (Ir. J. Duiker-IV)
(Het) hooge huis (Soer-IV)
(De) hooge vloed 7934
(Het) hoogfatsoen van Herr Feuer (Cissy van Marxveldt-IV)
Hoog spel (Roland Dorgelès-II)
(De) hoogste klas (J. Nowee-VI-A)
Hoog tijd v. h. arbeidende meisje 7712
Horatius' oden (Dautzenberg-III-IV*-81)
(De) horlogemaker aan de werkbank 7330
Hortense de Beauharnais (Melati van Java-IV) 8054
Houten kruisjes (Rol. Dorgelès-IV)
(De) houthakker van het zwarte woud (Scrutini-VI-B)
(Sint) Hubertus 7290
Hugo Verriest 7125
(Het) huis der schaduwen (Rohmer-III)
(Het) huis der smart (II-83) 3664
(Het) huisgezin te Bethanië (IV-P) 7527
Huishoudstertje (de Pressensé-VI-A)
(Het) huisje in 't ravijn 7564
(Het) huis op de rots 7525
(Het) huis van Liljecrona 7893
(Een) huis vol kinderen (Steenhoff-Smulders-VI-A-B)
(De) huizen van den Olden6of (Löns-IV)
Huize onrust (W. Pétillon-IV-M)
Huize Sonnevanck (H. Brinkgreve-V-M)
Huize « Ter Aar » 7270
('t) Hugo boek 7891

Hun grond verwaait (Antoon Coolen-IV)
Huwelijk (Brusse-Van Huizen-II)
(Een) huwelijk (De Meester-IV-83.1)
Huwelijk in kameraadschap (Ben Lindsey-I)
Huwelijks lief en leed (H. Courths-Mahler-IV)
(Een) huwelijksreisje 7562
Huwelijksvakantie 7271
(Een) huwelijk tegen wil en dank (Sabatini-IV)
(Het) huwelijk van K. Gernsbach (Marg. Elzer-IV)
(De) hyena van Kallu (Louise Gerard-II)

I

Iconographie van Antwerpen 7496
(Het) ideaal 7272
(Het) ideaal der navolging van Christus... 7160
Ideaal zieleleven 7305
(De) idealist (Ph. Oppenheim-IV)
(De) idealisten (Van Eeden-III) 7979
Ignatius van Loyola 7784
IJdelheid der ijdelheden 7273
IJsbrand (Van Eeden-III) 7980
(Het) ijzeren graf (Conscience-III-IV-83)
Ik en mijn speelman (A. van der Leeuw-III)
Ik heb mijn hart in Heidelberg verloren 7189
Ik trok er op uit 7863
Ik wil (G. van der Horst-van Doorn-V-VI-A-M-N)
(De) illusie van J. Senapius (Marie Diers-III)
(De) illusie der doode menschen 7274
In andermans schoenen (B. Ruck-IV)
(De) inbreker 7341
In de branding van het leven (Elias Kraemer-III)
In de Generaliteitslanden (L. E.-IV)
In-de-kat-pakt-de-rat 7635
In de klauwen v. h. mysterie (Sevestre-IV)
In den draaikolk (De Jong-I-83.1)
In den maalstroom (Henriette Mooy-II)
In den vreemde (Courths-Mahler-IV) 8052
In de provincie (Ignatia Lubeley-IV)
In de schaduw der pijnboomen (White-III-P)
In de wildernis van Oost-Afrika (Strang-V-VI-A-J)
(Het) Indische monster (Feith-V-VI)
('n) Indisch student in Holland 7652
In Engeland 7769
In God's vaderarmen... 7794
Ingrid (Lagerlöff-III-IV-83)
In het land der levenden 7896
In het rijk der Siameezen en Maleiers 7586
In het rijk van koning Nobel 7576
In het Thueringerwoud en andere verhalen (A. Sapper-IV)
Inkeer 7158
In kenterend getij (Van Eeden-III) 7981
Inlandsche kunst in Nederl. O. I. (Nieuwenkamp-IV)
Inleiding tot de studie der Vl. plaatsnamen 7171
In Philip's wonderland 7202
(De) inrichtingen voor justitiemeisjes 7803
In 's heiligen Bureaucratius' rijk 7275
In 's levens opgang (Rolf Burmann-III-IV)
In 's levens waan 7276
(The) interlinear series 7424
(De) internationale bidweek 7705
Internationale schoolcorrespondentie 7319
In 't moeras (H. Middendorp-I)
In 't vliegende peerd 7344
In vollen bloei 7311
In 't wonderbosch (Prins-VI-C)
(De) invallen der Hongaren 7858
Ionica Montilescu (Van Lennep-III)
Irisis 7573
Izegrim (Thiry-IV)

J

Jaap 7513
Jaapje 7512
(De) jacht naar het geluk 7931
(De) jacht op de veertig schedels (Wamsley-IV)
(De) jacht op het witte paard 7762
Jacob's lieveling 7768
Jacob Smits (Pulings-IV*-75)
Jahwe Schaphat 7417
Jalna (De la Roche-II)
James Ensor (Desmeth-III-IV-75)
Jan (Jaap van Baren-V-J)
(Het) Jan Klaassen-spel (Aug. Snieders-IV)
Jan Pieterszoon Coen 7780
Jan van den dom (van Moerkerken-IV)
Jan van Galen (Kramer-VI-B)
Jarnegan (Tully-I)
(Een) Javaan 7684, 7741
Jean Fanfare 7137
Jenny 7822
Jeugd (Reyneke van Stuwe-III)
Jeugdcongres te Antwerpen 7168
Jeugdige ouderdom... (Gallichan-II)

Jeugdleven (Olfret Ricard-IV-P)
Jeugdverzen (Van Eeden-IV) 7982
Jeugdzonde (Valy Latte-I)
(De) Jezuiet (F. von Reckenberg-I)
Jezus' bitter lijden en ons.. 7162
Jezus' openbaar leven (Van Eeden-II*) 7983
Jezus van Nazareth 7301
Jëzus' verborgen leven... (Van Eeden-II*) 7983
Jim de veroveraar (Kyne-IV)
Jim de voetballer (Van Calcar-VI.A)
Jimmie Higgins 7894
Joggeli's derde vaderland (Speck-IV)
Johann Strauss de walskoning (Lange-III)
John (Lambert Lucasz-V-VI-A-J)
John Raedecker 7540
(De) Jolige dwarsdrijver (Jackson Gregory-IV)
Jolly Roesseloo (Tine Bonnema-III-P)
Jonge jaren 7951
(De) jonge jaren v. d. bergmannetjens 7462
Jongen (Stiemens-Hopman-III*)
Joost Dircksz onder de,.. (Bernardsz-V)
Jordaens (IV-75) 2641
Joseph Fouché (Zweig-III*)
Josephine (Westerbrick-Wirts-IV-P)
Joseph Parker (Oppenheim-III-IV)
(Le) jour du Seigneur 7235
Journal ofte... 7586
Joyzelle (Maeterlinck-II-82)
Judd Allan 7138
Judas (V-82) 4516
(De) Judasfiguur in de legende en... 7488
Judokus (III-IV°-83) 4665
Julianus Apostata (Merejkowski-II-III)
(De) juweelendiefstal op Domfield House (Steffers-IV)

K

Kain 7370
(De) kamer onder den trap (H. Landon-IV)
Kammetje, Akse en Vike (Bauer en Breebaart-VI-C)
Kampeer-idyllen (J. van Dorp-III-IV°)
Kaperkapitein Bloed (Sabatini-IV)
Kapitein Cavalier (Gregory-III)
Karaktervorming (IV*-37:17) 7014
Kasian en andere verhalen (H. v. d. Feen-III-IV)
Kasplantje 7575
(Het) kasteel van Bitremont (Bouchardon-III°) 8042
atharina de groote (Waliszewski-III)
('t) Katholicisme 7419
Katholieke heiligheid 7416
(Het) katholieke meisje 7711
(De) katholiek van de daad 7793
(De) katten van Maineweh (Speyer-IV)
(Het) keerpunt (Max Brand-III-IV)
(Het) keerpunt in het maatschappelijk leven (Pompe-IV)
(De) keerstroom (Theunisz-II)
Kees de Does en z'n politiehond (Redus-VI-B) 8077
Kees de jongen (V-83) 3004
Keesie Oranje (Valkenstein-IV-J)
Keesje (Willy Brinkgreve-IV)
Keetje (Vogel-IV)
(De) kegelaars (van der Ley-III)
('s) Keizers koelies (Plivier-II)
Kempische vertelsels (V-83.8) 122
Kerels (C. Buysse-III)
(Het) kerkelijk jaar voor... (Kloostermans-V-VI) 8015
(De) Kerk van Christus 7603
Kermis in de hel 7926
(Het) kersmiskraampje (Jef Claes-V)
(Het) kerstekind (Streuvels-V-83)
Kerstsproken (Jonckers-IV)
Kerstvertelsel 7371
(De) kerstwake (Streuvels-IV)
Keteltje in de lorzie (Cor Bruijn-VI-A-J-N)
Keteltje's thuisvaart (Cor Bruijn-VI-A-J-N)
Keurbundel uit 500 novellen (V-83.8) 3829
Kiezen of deelen 7130, 7201
(Het) kind 7277
(Het) kind der schande 7633
Kinderen (Paul Eipper-IV)
Kinderen der dieren (Paul Eipper-IV)
Kinderen der ellende (Gill Mac Patrick-I)
Kinderen der wereld (Annie Hruschka-IV)
Kinderen van de mist (Guest-II)
Kinderen van den nacht (Max Brand-II)
Kinderleed (Mann-IV)
Kinderliefde 7465
(Het) kindernummer (Schmidt-II-82)
Kinderspelen (De Cort-V-39:79)
Kindergezondheidsleer (Van Cauwenberghe-?-61)
Kinnie en haar vrienden (E. Knuttel-Fabius VI-A-M)
Klaas in het huis waar... 7664
Klankbord 7333
Klatergoud (M. Koopmans-IV)
Klavervier 7569
Kleederdracht, dans en zedenleer 7697
Kleine Dora 7935

Kleine Frank (van der Burgt-VI-A) 8074
Kleine Frits uit 't slopje 7846
(De) kleine Johannes : 1e dl. (Van Eeden-III*) 7984
(De) kleine Johannes : 2e en 3e dl. (Van Eeden-II-83)
(De) kleine lady (Th. Elmslie-V-M)
Kleine levens (Kramer-III)
(Het) kleine meertje op de heide 7380
(De) kleine meiclub (T. Brinkgreve-Wicherink-VI-B-M)
Kleine Pilatus (L. Coloma-V) 531, 8005
(De) kleine spar 7659
(De) kleine Vlaming (IV-04) 3862
Klemmen voor zangvogels 7923
(Het) klokhof 7879, 7936
(De) klokken luiden (Schleich-III*)
(De) klokken van San Juan (Jackson Gregory-IV)
(De) klucht van meester Patelin) 7183
(De) kluizenaar (Ebba Pauli-IV)
(De) kluizenaar in het woud van Glenchon (Molt-VI-A)
Knellende huwelijksbanden (De Wenthworth-James-I)
Knolletje (A. Servaës-IV-M)
(Het) koel- en vriesbedrijf 7810
Komedianten (Edna Ferber-IV)
Koning Oriand (Conscience-III-IV-83)
(De) koningin v. de nachtclub (Footner-III)
Koningin van den kruistocht 7410
Kool en rozen 7691, 7752
Koren en kaf (Monteyne-IV-84:82)
Korte geschiedenis der wereld (I-1) 4420
Korte ontwikkeling der historie 7498, 6480, 6481
Korte schets van... Nederl. letterkunde 7385
Kort woordenboek van wijsgeerige... 7598
Kostja Rjabtsew op de universiteit (Ognjow-III-IV)
Krekel bij de boksers 7139, 7193
Krijn Touw (G. K. de Wilde-IV-P)
Krities proza 7386
(De) kronijk van Antwerpen (V. d. Straelen-V) 6084
(De) kruisboom 7493
(De) kruisdagen 8012
Kruis en Kerk 7906
Kruisweelde 7950
Kruisweg-liturgie-kunst (Verwilst-V) 8012
Kukeleku (Lagasse-VI-A-B-J) 8072
Kultuur 7164
(De) kunstenaar en de duivel (Eigenhuis-III-IV)
Kunst en liefde (Terego-III)
Kunstphilosophie (De Bruyne-IV*) 8011
(De) kunst van muzieklezen (Johanna Veth-V)
Kunst van vroeg en van verre 7539
Kunstschilder Karel Theunissen 7436
(De) kus in den nacht 7631
(De) kust (IV-91:7:9) 4704

L

(De) laatste avonturen van... Pimpernel (Orczy-IV-83.9)
(De) laatste boot (van der Weghe-III)
(De) laatste cowboy (IV-83.0) 4788
(De) laatste dagen van Pompeï (Lytton-III-83.9)
(De) laatste flesch 7461
(De) laatste ronde (III-83:91) 3031
(De) laatste strijd (Bower-V) 8065
(De) laatste vreugde (Hamsun-III)
(De) lachende berg (Vermeer-III)
(De) lachende cowboy 7348
Lady Clarissa (Worboise-IV)
La Judith, een groot actrice (van Praag-I)
(De) lamp in de woestijn 7444
Landbouwkunde op de hoeve (Van Godtsenhoven-V-63)
Land- en volkenkunde 7231, 7502
(Het) landgoed op de maan (Madelung-III*)
(Het) landhuis (Ivans-IV-83.0)
(Het) land van geluk 7910
(Het) land van Waes (Thuysbaert-IV-91:3)
(De) landverhuizers naar N.-A'dam (J. G. Kramer-IV°-N)
(De) lange midvoor van T. T. T. (de Vletter-VI-A-J)
(De) lange weg (A. van Hoogstraten-Schoch-IV)
Langs een omweg (Ayres-III-IV)
Langs den weg (Van Eeden-III) 7985
Langs kunnen naar kennen 7532
(De) lantaarnopsteker (Cummins-VI-A)
(Het) late leven van Johannes Rozeboom 7518, 7546
Lathyrus (Grace Richmond-IV)
Latijnsch woordenboek 7430
Laudin en de zijnen (J. Wasserman-II)
Lectures françaises 7613
(Het) leege leven 7278
(De) leelijke hertogin (L. Feuchtvanger-IV)
(De) leemen torens (II-83:86) 4482
Leerboek der dierkunde 191, 3206, 7324

Leerboek der scheikunde (Peeters-V) 8029
Leerboek voor den timmerman (Wijken-V-68:69)
(De) leeuwentemmer (E. Hull-II)
(Het) legaat (Christie-III)
Legenden (III-83.8) 5728
(De) legende van Willem 7837
Lente (C. Buysse-I-83) 3033
Lente (Sigrid Undset) 7445
Lentekalveren (T. Franken-III-IV)
Lenteweelde 7362
Leopold I... 7785
Leopold II 7785
Lessen in de vaderl. geschiedenis 7500
Letterk. almanak voor Vlaanderen 7153, 7229
Letterkundige inzichten en vergezichten 8e Jg bl. 176
Letterkundig jaarboek « Erts » 1930 7494
Leute von Seldwyla 7320
Leven (Miek Jansen-III)
(Het) leven antwoordt (M. Koopmans-IV)
(De) levende berg (D. van der Zee-I-S)
(Het) levende lijk 7897
(De) levende mummie (Feith-V)
(Het) levende oud-Antwerpen 7121
Leven en sterven der dieren... (Long-V)
Leven in het Woord 7159
Levensdagen (C. van Hille-Gaerthé-IV)
Levensdrang (Alma de Mea-I)
Levensdroesem 7754
Levensernst en levensvreugd (Weyland-IV)
Levenslot (A. Antonsen-III-IV)
Levensmei (Magda Foppe-III)
Levensproblemen bij Shakespeare (Korff-III)
Levensschets van Ignaas de Coussemaker 8e Jg. bl. 171
's Levens spel 7345
Levensstormen (H. Courths-Mahler-IV)
Levensstormen (Vally Latte-I)
(Het) leven van Fr. Willon (Kenis-III?)
(Het) leven van J. Van den Vondel (Sterck IV-92:84)
Leven van Matt Talbot (Glyn-V*) 8087
(Het) leven van Michel Angelo (IV*-92:75) 2167
(Het) leven van Ramakrishna (Roland-I)
(Het) leven van Tolstoï (Roland-III-92:84)
Lichaamsongelukken (Fredericq-V-64)
(Het) licht dat verdween (Kipling-II-83:89)
(Het) licht zijner oogen (Runa-III-P)
Lied en luit 7617
Liederen en gedichten (Hiel-VI-B-C-81)
(Het) lied van de vuurroode bloem (Linan koski-I-83)
(Het) lied van schijn en wezen (Van Eeden III; 3e deel IV) 7986
Liefde (E. Knuttel-Fabius-V-M)
Liefde (J. Reyneke van Stuwe) 7279
(De) liefde die doodt (J. Richepain-I)
(De) liefde eener typiste 7640
Liefde en plicht (Couths-Mahler-III)
(Een) liefdegeschiedenis 7280
(De) liefde in het harnas (Sabatini-III-IV)
Liefde's schijn 7281
(De) liefde van Cora Noret (van Bolthuis-III)
(De) liefde van den chef der recherche (Hulsman-IV)
Liesbeth van Deyl 7372
(De) liefde v. Eugenius Berg (van Zanten-I)
(De) lieveling der vrouwen (Ph. Gibbs-II)
(De) lift (IV-83.8) 6430
(Het) lijden van Christus 7702
Lioba (Van Eeden-III) 7987
Literatuur en leven (Van Eeden-IV) 7988
Litteraire profielen (IV*-84) 1238, 3251, 7225
Liturgie en drama (W. Lampen-V) 8012
(De) liturgie in haar wezen... 7787
(De) liturgie op Palmzondag 7523
(De liturgie van het doopsel (van Ginneken-V) 8019
Liturgische studiën 7300
Loes van Bergen (A. H. Lemei-Rencker-IV-M)
(Het) lokkende leven (Arnold Bertels-II)
(De) loop der dingen 7406, 7446
Lord Kendal's tweede vrouw 7645
Lotgevallen van twee jongens,.. (Henty-VI-A)
Louis en Rodrigo (Janssen-VI-A)
Loula Almerus 7565
Lourdes en Bernadette 7779
Loutering 7591, 2832
Louteringen 7724
(De) louteringskuur (C. van Marxveldt-III)
Lucretia (II-83.9) 6124
(Het) luisterrijk avontuur 7648

M

(De) maalstroom 7206
(De) maangodin (von Harbou-III)
Maar h. schip gaat verder (Nordahl Grieg I-S)
(Het) maatschappelijk hulpbetoon... (De Swarte-III) 8026

(De) machtige adelaar (B. M. Bower-IV)
Machtiger dan de sterren (Rath-III-IV)
Mademoiselle Cerisette (III-83) 3664
Mademoiselle Dahlia (Wynne-II)
(De) madonna der slaapwagens (Dekobra-I)
(Het) Mahommedaansche ornament (Godefroy-IV)
Malle molen (Nancy-Hoyt-II)
(De) man die een stad plunderde 7467
(De) man die lachte (Fairlie-IV)
(De) man die opnieuw gezocht werd (Storer Clouston-IV)
Man en vrouw (Alma De Mea-II-III*)
Menete in dilectione mea 7904
(De) man in bed nr 10 (Rinehart-IV) 8056
(De) man in de mist (Graham Greene-II)
(De) man in het geel 7282
(De) man in 't spel 7283
(De) manke grapjas (S. Greup-Roldanus-IV)
(De) man-maagd (Prévost-II)
(De) man met den groenen ring (Fairlie-III)
(De) man met den pels 7650
(De) mannenverleidster 7629
Mannequin (Fannie Hurst-III)
(Het) mannetje in de maan (Ayres-III)
Manola (L. Coloma-V) 8000
(De) man uit Canada (Ayres-I)
Marco Pollo's millioenen (Heller-IV)
Maretakken (van Nes-Uilkens-IV)
(Een) mariage de raison 7284
Maria Magdalena (Alfredo Galles-I)
Maria Magdalena (Verschaeve-IV-82) 5662
Maria middelares... 7796
Maria Nunes (S. van Praag-III)
Maria van Nazareth en... 7907
(Het) Margaret-Odell-mysterie (S. Dine-II)
Marianna Sirca (Grazia Deledda-III)
Mario en de dieren 7834
Mario Ferraro's ijdele liefde (Fabricius-II)
Marionet speelt zelf 7404, 7452
Marja 7628
Maroeschka 7484
Martje Maertens (Yssel de Schepper-II)
Mary Viner's keuze (Deeping-II)
(Het) masker (W. Putman-IV-82) 4004
(Het) masker (Ivans-IV)
(De) match 7621
Mater triumphatrix 7285
Matorni's wijngaard (Oppenheim-III-IV)
Matwej de zoon van een non (Maxim Gorki-II)
Mea culpa (III-83) 3035
Mearten van den visscher 7844
Meditaties op het lijden... 7792
(De) meedoogenlooze woestijn (Rhodes-I)
Maar volmaaktheid (Van Eygen-V) 8018
(De) meesters der Kempen (IV-83.3) 2228
(De) meester van de blauwe vlag 7140
Mefisto zoekt een aardsche bruid (Vanderleeuwen-IV) 8038
(De) meiclub ontbonden (T. Brinkgreve-Wicherink-V.M)
(Het) meisje dat met een koning trouwde (Alice Hosken-III-IV)
(Het) meisje in de taxi (Wodehouse-IV)
(Het) meisje Lea (U. Van de Voorde-I-83)
(De) meisjes van de derde klas (A. Brazil-V-VI-A-M)
(Het) meisje van de Veenhoeve (Selma Lagerlöf-III-IV)
Melancholia 7129, 7227
(De) melodieuse dood (Jan Feith-IV)
Memlinc (V-75) 2873
Meneer Van Netten 7355
('n) Mensch (de Vries-I)
(Het) menschelijk lichaam 191, 7324
Mensch en aarde 7230
Menschenbloed (Conscience-III-83)
Menschen in 't hotel (Baum-III)
Merijntje Gijzen's jeugd : 1e dl. Het verraad (A. M. de Jong-III)
Merijntje Gijzen's jeugd: 2e dl. Fliereflutters oponthoud (A. M. de Jong-III)
Merijntje Gijzen's jeugd : 3e dl. Onnoozele kinderen (A. M. de Jong-II)
Mereijntje Gijzen's jeugd: 4e dl. In de draaikolk (A. M. de Jong-I)
(Een) merkwaardige nacht (Bruun-II)
Merona (Van Schendel-IV)
Mesdames (L. E.-IV)
(De) Messias (Mereschkowsky-I)
Met de kampeerauto op reis (P. Van Abcoude-V°-J-N)
Met den handschoen 7286
Met een kwartje de wereld rond 7141, 7205
Met en zonder Christus 7795
Metropolis (Thea von Harbou-II)
Met z'n drietjes n. de hei (VI-A-B-83) 5812
Met z'n tienen om 'n tante (V-A-83) 4155
Meubelstijlen (Godefroy-V-74)
Mevrouw wenscht geen kinderen (C.-Vautel-II)
Michael's misdaden (Oppenheim-IV)
Michel Angelo (Ludwig-III*)
Middeleeuwen 7777
Middernacht (Kloppers-II)

Mientje (H. Laman-de Vries-III)
Miesje (Cl. Bauer-VI-A-B)
Mietje Mandenmakers en Cie (IV-83-1) 3311
Mignon, een slachtoffer der liefde (M. Prévost-I)
Mijmeringen bij schemertijd 7211
Mijn aap schreit (Albert Helman-IV)
Mijn eerste twee duizend jaren (Viereck en Eldridge-I)
Mijne leerjaren op het land 7396, 7459
Mijn ervaringen in Sovjet-Rusland (Ferwerda-II)
Mijn handel met K. Van den Oever 7127
Mijnheer Pastoor bij de armen (C. Vautel-II)
Mijnheer Pastoor bij de rijken (C. Vautel-II)
Mijnheer Serjanszoon (II-83) 5160
Mijn kleine Trott (A. Lichtenberger-IV)
Mijn kruistocht door Indië (Heijdeman-IV)
Mijn leven (Mann-Bouwmeester-III)
Mijn moeder (Tcheng-IV)
Mijn pastorij 7563
Mijn vriend 7217
Mijn vriend Toto (Kearton-IV)
Millioenen voor 't grijpen (Wallace-III-IV)
(De) millionair (Rex Beack-III)
(De) millionnair (Upton Sinclair-II)
Millionair tegen wil en dank 7142
Miniatuur (van Riesen-III-IV)
Minnehandel (III-83) 725
(De) minnelijke schikking 7799
(De) misdaad in d. grafkelder (Wells-III-IV)
(De) misdaad zonder fouten (W. Corsari en H. Cedee-III)
(De) missieaktie der protestanten 7308
Miss Million's kamenier (B. Ruck-IV)
Miss Mousqueterr 7143
Misteksten voor het volk 7409
M. Luchtervelde (III-L-83.3) 4008
Moby Dick (Melville-III)
Moderne bakvisschen (Dora Musbach-IV°)
(De) moderne banketbakker 7918
Moderne Duitsche literatuur (Jansen-IV) 8078
Moderne kunst 7116
Moderne muziek 7720
(De) moeder (Gorki-II-83)
(De) moeder der hern. menschheid 7788
Moederken (Wattez-IV-83)
Moeder Maria 7196
Moeders kinderen 7554
Moedertje Withaar 7744
(Een) moedig meisje 7222
(Het) molenhuis (Zoomers-Vermeer-II)
Monestié de hugenoot (Raoul Stepan-II-P)
(De) monnik van Cruta (Phillips Oppenheim-II)
(De) monnik van het westen 7516, 7547
Mgr Bermijn 7590
Montechi en Capulette 7397
Mooi volk (Bos-IV)
(De) mooie mevrouw Luke 7558
(De) moord bij d. hertenkamp (Kieviet-III)
(De) moordende straal (E. Sapper-IV)
(De) moord in het dennebosch (Joseph Cohen-IV)
(De) moord in het donker (Noyes Hart-IV)
(De) moord in het slop (Fokko Bos-II)
(De) moord om het document (Wallex-IV)
(De) moord op Mr Shelton (Edg. Wallace-IV-?)
(De) motor 7432
Mottige Wannes 7559
Mozaïek (IV-84) 4600
Muizenvertelsels (Peeters-VI-C-81:83)
Muurbloemetjes 7636
(Het) mysterie der groene oogen (Rohmer III)
(De) mysterieuze apache (Lucas-III-IV)
(Het) mysterie van L. Fennel (Rohmer-III)

N

Naar de diepte (Coloma-V) 8006
Naar het land der Druzen 7144
Naar het levend model 7287
Naar Lourdes (J. Verbeeten-V-VI-A)
Nacha Regules (Manuel Galvez-II)
(De) nachtbruid (Van Eeden-I) 7989
(De) nachtelijke aanranding (I-83) 3036
(De) nachtraven (Snieders-V-83)
Nadat het licht me ontviel (Scapini-III-IV)
(De) naolaotenschap (A. Wibbelt-IV)
Nap (Van Waeg-IV)
Narrenschande (Sabatini-III-IV)
Na schooltijd (De Vletter-VI-A-83)
Natuur en menschen in Indië 7685, 2559
Natuurkundige aardrijkskunde 7588
Natuurlijke voeding 7537
(De) navolging van Christus of.. 7884, 7963
Nederland 7231
Nederl. handelscorrespondentie (V-65: 4393) 2344
(De) Nederlandsche literatuur na 1880 (IV-889) 263
(De) Nederlandsche poëzie (IV*-81) 4115, 4368

Nederlandsche volkshumor (IV*-39) 6161, 8023
Nederlandsch kortschrift (V-65) 2342
(De) neef van Lavarède 7145
Negen opera-fantasieën... 7921
Neutrale en sociale cooperatie (Vandervelde-III-S-36)
(Het) neveleiland 7190
Niets dan de waarheid (Wells-III)
Nieuw Carthago (II-83) 3812
(Het) nieuwe begin (Cissy v. Marxveldt-IV)
Nieuwe geschiedenis 7777
Nieuwe kritieken 7491
(De) nieuwe richting 7178
(De) nieuwe wachter (De Vletter-V)
Nieuwjaarsnacht (Benedix-IV-82)
Nieuw leerboek der natuurkunde 7324
Nieuw proza (Jac. Van Looy-V) 7477, 7515
Nieuw Rusland (Thompson-III-IV)
Nilia de commandante 7146, 7193
(De) nooit geledigde beker 7895
Noodlotsuren der menschheid (Zweig-IV)
(De) noodlottige overeenkomst (Cullum-III)
(Een) noodlottig sieraad (Steffers-IV)
Noord-Afrika 7503
Noortje Netty (Wijnberg-VI-B-N)
Nora in Amerika (Ysselstein-IV*-M)
Novellen (L. Coloma-IV) 8007
Novellen (Loveling-IV-L-83.8)

O

(Het) « ochtendgloren » (Stringer-I)
Oden en satyren (Schneiders-IV) 8036
Odilon Redon en A. Dürer (Miedema-IV*-75)
Oekiyoë of kunst van vliedende leven (III) 7899
Offers (P. Van Veen-IV)
Omdat vader misdeed (Sutherland-IV)
Om de dingen die vergaan (Rein-Vis-IV-P)
Om de mooiste vrouw... (Salvator Gotta-I)
(De) onbekende (Edg. Wallace-IV)
(De) onbluschbare vlam 7288
Onder de beuken 7766
(De) ondergang van het rijk van Montezuma (Kist-V)
Onder het kruis (Martens-III-P)
Onder het zuiderkruis 7354
(De) onderwereld (Wolfe-III)
Ongekende adel 7960
(De) ongeloofelijke avonturen van Bram Vingerling (Roggeveen-V-J)
(De) ongetrouwde tante (Baart de la Faille-Wichers Hoeth-II)
(Een) onoverwinlijk drietal 7147, 7188
Ons Bieke 7589
Ons lichaam 7920
Ons verweer tegen de protestantsche predikanten 7157
Ons vorstenhuis 7785
(Een) ontgoocheling 7827
Ontmaskerd (Horler-IV)
Ontmaskerd (Edgar Wallace-IV)
(De) ontmoeting 7180
(De) ontmoetingen van R. Brand 7753
(Het) ontstaan en... der werelden 7913
(Het) ontstaan v. h. zwarte proletariaat (De Cleene-V) 8024
(Het) onuitsprekelijk getal (Ethel Dell-III)
(De) ontwrichten (Knut Hamsun-III*)
(De) onverbreekbare band (Palacio Valdes-III*)
(De) onverschrokken oceaanvlieger (M. van Gelder-V)
(De) onvoorwaardelijke... boosheid v. h. Neo-Malthusianisme 7161
Onze daden volgen ons (III-IV) 7443
Onze hooge oomes 7623
(De) onzekere bazuin (Hutchinson-III)
Onze kinderversjes van... 7819
Onze scholen 7316
Onze voorbeelden 7673
(De) onzichtbare mensch (IV-83.9) 4013
(Het) onzichtbare web (Ashton-Wolfe-III-IV)
Onzichtbare wegen (Delle Grazie-III-IV) 8051
(De) oogen die lachen (Leo Lauder-I)
Oog om oog (Schippers-IV)
(Het) oog van Siva (Ph. Exel-V-J)
Oome Piet (Van Osenbruggen-VI-A-B) 8075
Oom Heintje 7483
Oorlog 7388
Oorlog en vrede (III-83:89) 4926
(De) oorsprong... der Romeinsche staties (Beekman-V) 8012
(De) oorsprong van den 1ste mensch 7900
Op den punt van den degen 7570
Op de vlucht (Van Schagen-V-VI-A-J)
Op een bank 6656
(De) openbare bibliotheken in België (V-34:02) 5999
(De) opgang (Paula IV-P)
Op het kruispunt 7961
Op het spoor (Brand-IV)
Op het vlot (De Vletter-V-J)

Opkomst en bloei van het huis Rotschild (Ravage-III)
Op moeders plaats (Levingstone Hill-III-M-P)
(Het) opperhoofd (Burroughs-IV)
Op reis 7218
Op reis in Vlaanderen 7505
(Het) oproer der visschers 7727
(Het) oproer van jonker Ernst (J. Wasserman-II)
Op rozenhofje (Zoomers-Vermeer-VI-A-B)
Opstandige jeugd (Ben Lindsey-I)
(De) opstand van... (Salvaneschi-II)
(De) opvoedingsleer volgens St Thomas 7912
Opvoeding tot rechtvaardigheid en... (P. Gervasius-IV)
Opwaarts 7857
Op wandel (V-83.8) 1597
Op zoek naar... den oudsten tekst der navolging... 7228
(De) orde der Jezuieten 7600
Ornamentstijlen (Berden-V-74)
Orpheus in de Dessa 8e Jg. bl. 206 7686, 7742
(De) oud-christelijke basiliek (Beekman V) 8012
(De) oude Goriot (de Balzac-I-83.1)
Ouders en botsende jeugd (Miriam van Waters-IV)
(De) oude uit de bergen (Deledda-III) 8046
(De) oude wet (Max Brand-IV)
Oud-Fransche sagen (Troelstra-Bokma de Boer-IV)
Oudheid en middeleeuwen 7778
Oud-jong 7176
(De) oud president van Costabella (Blake-IV)
(Het) oudste beroep (George Forster-I)
(Een) oud vrouwtje (Sjeljow-III)
Over de christelijke leering 7867
Over de christelijke opvoeding der jeugd (P. van Nimwegen-IV)
Over de genade (Theol. Summa) 7706
Over de psychologie van den angst... (Van Calcar-III)
(De) overgave (Zernike-III-83)
Over het beginsel moedertaal-voertaal... 7412
Over liturgisch mis hooren 7409
Overschot en aanvoer 7786
Overwegingen voor alle dagen... 7154
(De) overweldiging van België (Mokveld-V-89:9)
(De) overwinning (Rölvaag-III)
Overwonnen (Valy Latte-I)

P

Paardrijden 7437
Paaschviering 7409
(De) pachter v. de Peppelhoeve (Parson-IV)
(Het) paleis van Circe (Van Eeden-III) 7990
Palle Jarmer (Korch-III)
Palmeneiland (Strang-V-VI-A-J)
Palmzondag 7409
Pantoffel (Arents-I-83)
(De) papalagi (Scheurmann-III-IV)
(Het) parelsnoer 7364
Paroles de Dieu 7243
(Die) Partikel in Wörtern... 7318
Passagiers van de blauwe tram (Bauer en Breebaart-VI-A)
Passiebloemen 7829
Pater C. De Deken 7677
Patiënten (de Jongh-II)
Patriottenstrijd en heldenmoed 7148, 7193
Paul's ontwaken (Van Eeden-II) 7991
Pauwen en a. v. van Java (Herron-II)
(Le) pays d'Israël (vander Velde-I)
(De) pedagogische waarde van... 7911
Peer Holt (Skyvydborg-I)
(De) pelgrimstocht v. d. H. Birgitta 7832
(De) pelsjagers van den Zoetwater-Pas 7350
(De) pelsjagers van het... (Connor-IV)
Pen 7378
Periscoopjes : I 7366
Perspectivisch teekenen (Bruyn-VI) 8021
Per umbram vitae 7440
(De) Peruviaansche reis (II-83) 1905
Per vliegmachine naar droomland 7626
Peter Ruff (III-IV) 7748
Philaster (II-82) 722
Philips van de heuvelen (Raine-III-IV)
Philosophie et athéisme 7236
Physionomies de saints 7241
Piet en Jan (de Maupassant-II-83)
P. Breughel (J. Muls-III-IV*) 7126
Pieter Bruegel (F. Timmermans-III)
Pieter Fardé (V-83.0:266) 2680
(St) Pietersnacht (Martens-II-82)
Pinksteren (J. van Oudshoorn-I)
De) plaatsvervanger 7338
(De) plaetse aan de Veght 7880, 7942
Plantin (Sabbe-V-92:65)

(Les) plateaux de la balance 7242
Pleegzusters in leven en dood 7340
Poëzie en proza (Saalborn-III*)
(Een) pogrom (Schalom Asch-III)
Pollyanna's slenteleven 7198
Pollyanna's oranjebloesems 7197
(Het) poortje of de duivel in... (Van Eeden-III) 7992
Practische fotographie (Idzerda-V-77)
Pratische levensgids (Boeka-II°) 8010
Practische sociologie : 4 7610
Praktische wenken (Bruyn-VI) 8021
Practisch katechimusonderwijs 7302
Praeludium 7721
Prentenboek zonder prenten (Andersen-V) 8064
(De) president van het Vliegend wiel (Thiry-V-83,8)
('n) Prettige vacantie 7485, 7657
(De) priester en de liturgie (Capelle-V) 8012
(De) prijs der liefde (Arnold Bennett-IV)
Prinses boschdoktertje 7381
(Het) prinsesje en de roode toovenaar 7382
Prinses Lolo 7553
Problemen der poëzie 7772
(De) profeten van de renaissance (Schuré-II) 8080
Proza 7507
Proza-speelding 7351
Prudens van Duyse 7581
Psalmen in den nacht (v. d. Munnik-I)
Psmith, aspirant bankier 7651
Psmith knapt het op (Wodehouse-IV)
Psychische verschijnselen i. h. stervensuur (Bozzano-I)
Psycho-analyse volgens Freud (Aengement IV*) 8009
Psychologische ontwikkelingsmethoden v. h. doofstomme... 7529
Puck (Marie Ovink-Soer-VI-A-M)
(De) purperen schaduw (Snell-III)

R

(De) raadselachtige man (E. Wallace-IV)
(Een) raadselachtige moord (Wallace-IV)
(Het) raadsel van den 13ⁿ December (B. van Eijsselsteijn-IV)
(De) raderen van het noodlot 7557
Radicaal 7798
(De) radio-jongens bij den geheimen dienst (G. Breckenridge-VI-B-J)
(Het) radiotoestel... (Tenne-V-621)
Rafke's nieuwe chauffeur (Birkner-IV)
Ram Ram Mahadeo (Retcliffe Meni Sahib-I)
(De) ranch aan de Wolverine (B. M. Bower-IV)
Ranwig's liefde (Einar Hjorleifsson Kvaran-III-P)
Ras (Mary Grace Ashton-III-IV)
(Het) ras dat verdwijnt (Grey-III)
(De) rechte weg (Rhodes-III)
Rechtvaardig arbeidsloon 7313
Regards et lumières 7246
Regenboog (V-83.8) 125
Reimond en Reinilde (Schouteden-IV-82)
Reinaert de vos 7665
Reinheid 7709
Reintje van den watermolen (Zoomers-Vermeer-VI-A)
(De) reis naar België en geen thuis 7398, 7473
(De) reis naar de planeet « Ken » 7208
(Een) reis om de maan 7352
(De) reis om de wereld (P. Marais) 7356
(De) reis om de wereld... (Jan Feith-V)
Reizen 7510
(Het) relatief gezinsloon 7802
Rembrandt (Van Dongen-III)
(De) republiek San Marino (III-IV) 7937
(De) republiek Wampendale 7759
Residentieleven (Reyneke van Stuwe-III-IV)
(De) restauratie 7670
(Het) resultaat van de nieuwste onderzoekingen 7801
(De) reünie 7732
(Een) ridder in de 20ᵉ eeuw (Treffers-IV)
(De) ridderlijke St Jorisgilde van Eekeren 7497
Riek, de kwajongen (Nanda-IV-V-M)
Rietvlechten 7175
(De) rifbruid (Noel-II)
(Het) rijk der stilte 7123
Rijmpjes en lijmpjes 7439
Rijmpjes uit de oude doos 7820
Rijpende jeugd (Liepmann-II)
(Het) risico van de liefde (Susan Ertz-I)
(De) rit (De Pillecijn-IV-83.8:89)
Rob en Willy 7959
Rob Erkman's laatste liefde (van Lidth de Jeude-II)
Robinson Crusoe (Defoe-VI)
Roel uit den woonwagen (T. Brinkgreve-Wicherink-V-M)

(De) roman van een Amerikaansch meisje (Hurst-II)
(De) roman van een leelijken man (Ayres-III)
(De) romen van een liefde (A. Latsko-I)
(De) roman van een schaatsenrijder (III-83.8) 3040
Romeinsch missaal 7306
Rommelzoo 7399
Rond de bedrijfstaal 7172
Rond den aardbol per vliegmachien (J. Wijers-V-VI-A-J)
(De) ronde v. de Middellandsche zee 7232
Roode azen (Wallace-IV)
(De) roode cirkel (E. Wallace-III)
(De) roode haan (Ivans-IV)
(Het) roode lampje (Van Eeden-II) 7993
(De) roode lantaarn (Ch. van Iersel-I)
(De) roode vlek (Achmed Abdullah-III-IV)
Roofgauw de sluwe ulk (Kuylman-V-VI-A) 8068
(De) rooie 7694bis, 7731
Rooie Rob (Walter Scott-III*)
Roomdale's jonge lieden 7407, 7447
Roomsch-Katholieke godsdienstleer 7789
(De) R. K. werkgeversbeweging als basis... 7312
(De) roos 7536
(De) roos van de woestijn (E. R. Rashid-I)
Rose, het kind van den zonderling (Barcynsca-III)
(Het) rozenboekje (V-635) 2481
(De) rozenkrans v. moederzaligen (Kiroul-VI-A-B) 8014
Ru 7549
Rubens (P. Lambotte-IV-75) 3806
Rubens (A. Stubbe) 7179
Rubens en zijn eeuw (Prims-III-75:9)
Ruslands nacht en dageraad (van Marle-III-IV-P)
Russische muziek en... (Strabanejew-III?)
Rutger Moris (Exel-V-J-N)
Rusbroek l'admirable 7238
Rustlers' vallei (Clarence E. Mulford-IV)
Ruusbroec, licht en liefdebloemen (V*-24) 2059
Ruwe liefde (II-83) 4975
Ruzies in het dorp (Lamberts Hurrelbrinck-III IV)

S

(De) sacramentshymnen van den H. Thomas 7300
Sagen van Brabant 7693, 7734
Samenzweerders (Oppenheim-II) 8040
San Martino (A. Wothe-III-P)
Sanya (Cara-III-IV*)
Sara (Skjoldborg-III)
Scandinavië (Dietsche Warande-IV*-88)
(De) schaatsen van de koningin (De Molder-I 83)
(De) schandpaal (II-83.1) 6149
(De) schat van den rooirand (John Buchan-IV-J)
(De) schat van Tan den smokkelaar (Kuylman-VI-A-B)
Schetsboek (Bruyn-VI) 8021
Schets van... der Vl. beweging 7390
(Het) schip der woestijn (Freeman-IV)
Schoolatlas der algemeene en vaderlandsche geschiedenis 7669
(De) schoone Melusine (H. Courths-Mahler-IV)
(De) schoone moed (Swerts-IV) 8059
(Het) schoone raadsel 7289
(De) schoone reis (III-81) 5773
Schoonheid en samenleving (III-IV) 7922
(Het) schot in den nacht (Richters-IV)
(Het) schrijfonderricht 7607
(De) schroeflijn (III-IV*-84.7) 4479, 4565
('n) Schrok 7624
Schuberts' levensroman (J. A. Lux-IV)
Schuim en asch (Slauerhoff-III)
Schuld en boete (III-83) 4082
(De) Seelambs (Siwertz-II)
Sennelager 7389
Sergeant Kordaat 7149, 7193
Skakels van die ketting (de V. Pienaar-III)
Shakespeare 7583
Ships that pass in the night 7431
(Le) siècle 7240
(Het) sieraad der geestelijke bruiloft (Ruusbroec-IV*-24:809)
Sint Pietersnacht (Martens-II-82)
Sirius en Siderius (Van Eeden-IV) 7994
(De) slapende Boeddha 7757
Slavin van een sultan (Louise Gerard-I)
Slot Wildenstijn (Spyri-VI-A-83)
Smeulende vuren (Savi-IV)
Sneeuwblind (Freynor-III-IV)
(De) sneeuwvrouw (Chikamatsu-I)
Sociaaldemocratie, godsdienst en kerk (Bauer-I) 7885, 8020
Sociale geographie van Afrika 7503
(De) sociale vorming door de K. A. J. 7708
Solanum (De Lannoy-IV) 8035
Soldatenleven in de Ind. wildernis (Brasser-III-IV)

Soldaten van Christus 7412
(Het) sonnet (Van Eeden-IV) 7995
Sorell en zoon (Warwick Deeping II*L)
(De) soutane 7823
Speciale biologische verschijnselen ... 7315
(Een) speelbal der fortuin (Sabatini-IV*)
(Het) spel bij dieren, kinderen en... 7541
(Een) spel van verbeelding 7291
(De) spin en haar web (J. van Callant-IV)
(De) spion (von Harbou-III-IV) 8061
Spionnage (Berndorff-III-IV)
(De) sponzenvisscher (Panaït Istrati-I)
(Het) spookluchtschip 7150
(Het) spoor der smaragden (Gregory-IV)
Spoorloos verdwenen (De Vletter-VJ)
Sprookjes en vertellingen (VI-B-83.8) 4042, 7484
(Het) sprookje van mijn leven 8e Jg. bl. 202
Sprotje (III*-83.1) 6380
(De) stamhouder (Van Eeden-III) 7981
Standbeeld van den generaal (A. Birmingham-IV)
Stans van de vijfjarige (D. Kramer-IV-V-M-P)
Steden 7117
Steden en jaren (Fedin-III)
(De) steeg aan de Moskwa (Ehrenburg-II-III)
(Het) steenen gebed (De Gemeenschap-V)
(De) steenen van Atlantis (III-IV) 7353
(De) stempel der stilte (White-IV) 8062
(Het) sterke geluk (Barcijnsca-I)
(De sterke vuist (Brand-III)
(De) sterkste drang (Ch. Alden-Seltzer-III-IV)
Sterren, musschen en ratels 7694, 7747
(De) ster van Blauw-Wit 7653
Stervelingen (C. Westland-I)
(Het) stille meer e. a. (IV)
Stille stemmen 7817
(De) stille vijver in het bosch (Steffers-IV)
(Het) stof der aarde (Freeman-IV)
Stoom 7812
Stormenland 7405, 7453
Stormvogeltje (Zoomers-Vermeer-IV-V-M)
Stormweer (F. Kliche-I-P)
(De) strijd eener vrouw (Moberly-IV)
(De) strijd om den sergeant Grischa (Zweig-III*)
(De) strijd tegen de straf 7530
(De) student thuis (Van Eeden-III) 7996
Studiemateriaal v. d. horlogemaker 7326
Studies (Van Eeden-II) 7997
(Het) stuwende leven (van Dreest-III-IV-P)
Succes 7292
Succesnummers (A. H. Kober-IV)
Sultan Jim (Strang-IV)

T

Taaloefeningen. 7805
Tampico (Hergesheimer-III)
Tandwielen 7327
Tantes (III-83.8) 3043
Tante Trui 7187
Taraken (Carrick-VI)
Tarass Boulba, de kozakkenhoofdman (Gogol-IV)
Tarzan en het verloren keizerrijk (Burrough-III-IV)
(Het) technisch onderwijs in België 7710
(De) techniek van het opstel 7383
Ted van Bergen (Ro Cohen-V-M)
Teekenmethode voor de lagere school (Bruyn-VI) 8021
(De) tegenslagen van Thomas Quinn (van Iersel-I)
(De) teleurgang van den waterhoek (II-83.1) 3892
(De) televisie-kelder 7945
Teniers (IV-75) 2978
(De) terugweg (Trabak-I)
Tess uit het stormland (G. Miller-White-II)
Theologische summa. Over de genade 7700
Theo's proeftijd 7055
Thomistisch tijdschrift... 7707
Thubal de os (Jan Nieuwenhuis-V)
(Het) tiende gebod (van Mergelen-III)
(De) tien gouden oogen 7151
Tien van den IJzer 8082
(De) tijd der kollebloemen (IV-83) 6444
Tijl II (Van de Velde-IV) 8039
Tille (II-83.1) 77
Tilly's tribulaties (Schmidt-II-82)
(De) timmerman van Orra (Patr. Mac Gill II-S)
Tinteloog op de dalhoeve 7212
Toch overwinnaar (Gregory-IV)
Toch teruggevonden 7466
(De) tocht met de « zeeotter » (Conner-IV)
(De) tocht naar Chatham (Kramer-VI-A)
(De) tocht van de « Graf Zeppelin » 7233
(De) tocht van de Krassin (Suchanow-V-91)
Toen de ridderschap in bloei was (Ch. Mayor-IV)

Toen het Westen ontwaakte (Grey-IV)
Toen moeder ziek was 7958
Toen 't vacantie was 7770
Toen Vlaanderen groot was (O'Flanders-V) 8083
Toespraken volgens de Zondags-Evangelien (L. Kerkhove-V) 8013
Toffie en Co (Valkhoff-V-J)
Ton en Kees... naar Singapore (J. G. Kramer-V-J-N)
Tongerloo 7177
Tonny Brinken (Corthauts-Van Puyenbroek-III)
T'onzent in 't Westland 7408, 7451
De) tooi der getijden 7363
(Het) tooneelleven in Vlaanderen 7962
Tooneelstukjes voor kinderen (De Cort-VI-82)
Toontje 7219
(De) tooverkip 7660
Tooverlantaarn (Boudier-Bakker-III-IV)
Tot afscheid (Sinions IV*-L)
(De) tranen van St Pieter 8e Jg. bl. 176
Transmissies met... snaren 7809
Treeske (H. Behrns-IV)
Treeske, de wildebras (F. Jehu-V-VI-A-M)
(Het) trio uit de vijfde (Ronne-V)
Trois écrivains flamands : St. Streuvels, H. Verriest, K. Van de Woestijne 7122
Troost voor scrupuleuzen (Gearon-IV)
Tropengloed (Willem Coops-I)
Tropenliefde 7191
(De) tuin van Eden (Brand-III)
Tusschen Leie en Schelde (C. Buysse-II)
Tusschen twaalf en twintig (H. Canne-gieter-III-L)
Tussie, het schepertje (van Veenendael-VI-A-B)
Twee Adri's 7379
Twee coninexkinderen (IV-82) 4002
(De) tweede huwelijksreis (Ayres-III)
Twee H. B. S.'s als detective (Fl. van der Aemstel-V-J)
Twee helden (Roelants-IV-83)
Twee heldengestalten 7862
Twee Hollandsche jongens (de Winter-VI-A)
Twee jonkers (Been-IV°)
(De) tweelingen (Wackie Eysten-V)
Twee menschen op den weg 7207
(De) twee poney's (III 83) 3045
Tweestrijd (Wadsley-II) 8041
Twee uur in angst 7760
Twee vrienden (Hoffmann-VI-A-J-83)
Twee vroolijke geschiedenissen 7400, 7474
Twee zwervelingen in Amerika (V-VI-A-83.0) 4681
Typen van Monte-Carlo (Phillips Oppenheim-III)
Typhoon (Schooluitg. De Haas-V) 7423
Typhoon (volledige uitg. IV) 7449

U

Uit A. Zograffi's jongensjaren (P. Istrati-I)
Uit den maalstroom der grootstad 7204
Uit den rijkdom zijner genade 7304
Uit de rij der bekeerlingen (Nuyens-V) 8016
Uit de school geklapt (Cohen-De Vries-IV)
Uit Freekje's leven 7463
Uit heden en verleden 7226
Uit het dagboek van L. de Myttenaere (III-83.9) 3421
Uit het dagboek van Mr Sherlock Holmes (Conan Doyle-III-IV)
Uit het grijs verleden (S. van Heemstra-Schimmelpenninck-III-IV)
Uit het huishouden der mieren 7173
Uit het land van Ste Jeanne d'Arc 7612
Uit het simpel leven 7594, 4668
Uitingen van een reactionnair 7771
Uit Karels' H. B. S.-jaren (A. van der Hoogte-III°)
Uit mijn studententijd (Gorki-II-III*)
Uit mijn vestingstijd 7401
Uit Pinkie's jonge dagen (Feenstra-VI-A)
Uit Vondel's lyriek 7182
Uit zijn werk (Persijn-V*-88) 4693
Untersuchungen über das Antw. Liederbuch 7534
Upke Dupke 7658, 7848
Ursula (Marie Melchers-V-M)

V

Vacantie aan de Friesche kust (S. Gruijs-Kruseman-V)
(Een) vacantiereisje naar Java (Korff-VI-A)
Vademecum bij... hist. pedagogiek 7804
(De) vader (Brown.-III-IV*)
(De) vakvereeniging (Polak H.-III-S-33)
Valencia's droomslot (Montgomery-IV)
(Den) val ende opstand van... David... 7334
Valentijn (Conscience-III-83)
(De) vallei v. avonturen (G. W. Ogden-IV)
(De) valsche getuigenis 7566
Valsch beschuldigd (Alden-Seltzer-III-IV)

Valsche eerzucht (A. Wothe-IV)
(De) valsche gravin (E. Wallace-IV-V)
Valsch geld 7374
(De) val van Antwerpen 7120
(De) val van den dictator (Kees Meekel-IV)
Vampier (Hanz Heinz Ewers-I)
(De) vampier van Doone Hall (Horles-III)
Van arme mentchen (Buysse-III-IV-83.8)
Van de duisternis naar het Licht 7599
Van de H. Eucharistie tot de H. Drieëenheid 7522
Van de koele meren des doods (Van Eeden-II-III) 7998
Van den levene ons Heren 7317
Van de oudste tijden tot Fr. Revolutie 7498
Van de passielooze lelie (Van Eeden-III) 7998
Van der Weyden (V-75) 2874
Van de XVIe eeuw tot de onafhankelijkheid 7500
Van Dyck (V 75) 4506
Van eeuwige liefde (Brey-IV)
Van El Greco tot het cubisme 7128; 8e Jg. bl. 212
Van Eyck (V-75) 3414
Van Gezelle tot Timmermans (IV-809) 264
Van het kind dat Maria zag 7543
Van het westelijk front geen nieuws (Remarque-II) 6186
Van hier en elders (Loveling-III-83.8)
Van Mameren's leidraad bij beroepskeuze (Oosterkamp en Jacobs-IV)
Van nieuwjaar tot oudejaarsavond 7337
Van Noord naar Zuid (Seubring-IV)
Van pij en burnous (IV-91:83.8) 5837
Van president tot... (Ossendowski-IV*-93:83.9)
Van Rederijkerskamer tot... (Sterck-V*809)
Van toen wij vrij werden 7584, 7776
Vanuit wingewesten (Knuvelder-IV)
Van verre en nabij (Spyri-VI-A-83)
Van vogels en viervoeters 7215
Van Vondels dood tot Bilderdijk (de Jong-IV)
Van vrijheid naar gelijkheid 7584
Van wonen en bouwen (Huib Hoste-IV)
Van Zon zaliger (Vermandere-V-83.1)
(De) veedieven 7454
40 korte Fransche verhaaltjes... 7716
(De) velden rijpen (J. Paludan-I)
Vera (W. Pétillon-IV-M)
Verboden toegang (Dell-III)
Verborgen angels (Ivans-IV)
Verborgen bronnen 8 Jg. bl. 206, 7687, 7743
(De) verborgenheden van Parijs (E. Sue-I)
(De) verborgen kracht (A. van Gogh-Kaulbach-II)
(De) verborgen stad (Grey-III)
Verborgen verlangens (Wynne-II)
(De) verborgen weg 7751
Verdorvenheid (André Birabeau)
(De) verdwenen geldschieter (Steffers-IV)
(De) verdwenen koerier 7194
(De) verdwenen robijn (Garvice-IV°) 8053
Vereeniging van den H. Vincentius (V)
Verhaal van de lotgevallen van Don Pablo (De Quevedo y Villegas-II)
(Het) verhaal van een ouden zeeman (Sheppard-I)
Verhalen uit het verre Oosten (Salomons-IV)
Verkeerd begrepen (Ayres-IV)
(De) verkeerde kist (Stevenson-IV)
(De) verkiezingen van '94 (De Mont-V) 8037
Verklarend handwoordenboek der Ned. taal 7611
(De) verklikker (O'Flaherty-I)
(Het) verlangen 7618
(Het) verlaten kasteel (Reynolds-IV)
Verleiding (Joan Conquest-I)
Verleiding (Lewis Sinclair-II)
(De) verloren droom (Zoomers-Vermeer-III)
Verloren geluk (Frank-I)
(Het) verloren land (Koning-III)
(Een) verloren vrouwe (Willa Cather-II)
(Het) vermiste document (Decourcelle-IV)
Vernieuwingen 7619
Verraad en verraders (Steffers-IV)
(Het) verre paradijs (Vergouw-III)
Vertellingen van dieren 7216
(Het) vertelsel van Goedeziel 8e Jg. bl, 212
Vervormingen en... (Jauniaux-III-S-36)
(De) verwildering 7343
Verworvenheden 7335
Verzameling van teksten 7303
Verzen (L. Van der Linden) 7545
Verzen (J. Muls) 7115
Verzen van Vondel 7544
Via del inferno (Rasmussen-I)
Vice versa (A. F. Anstey-IV)
(De) 4 gedenkw. jaren der familie Van der Velde (Panstingl-IV)
Vier jaargetijden (Van Bruggen-IV-83.8)
(De) vijf jongens van Vredesteijn (de Ridder-V-VI-A-J)
Vijftig jaar missiewerk 7797
(De) vijf vingers (Marsman-IV)

Viooltje 7578
(De) visscher van Nispenrode (Schippers-IV-P)
(De) Vl. gemeentenamen in moderne spelling 8e Jg. bl. 161
(De) Vlaamsche houtsnede (V-76) 3807
Vl. kinderspelen uit W.-Brussel 7528
Vlaanderen omstreeks 1530 (Fris-IV-9)
Vlaanderens eeuwkalender 7695
(De) vlam der steden (Rule Cavelier en Kettman-I)
(Een) Vlaming op reis door Kongo 7587
(De) vliegende brigade (Wallace-IV)
(De) vliegende Hollander (Nat. von Escbtruth-IV)
(De) vierkamp (Kok-V-M)
(De) vloed 7954
Vlottende schaduwen 7293
(De) vlucht (Alb. Draayer-De Haas-IV)
(Het) vluchtelingske (Schillings-IV)
(De) vlucht van den predikant (Bell Wright-III-P)
(De) voetbranders 7475
Volk 7883, 7944
(De) volkeren van Europa en de... 7167
Volksgeneeskunde (De Baets-IV) 8030
Volksnoveen 7411
Volk tegen volk 7387
Vondel voor ons volk (V-84:88) 5830
Voor de poort van het leven (Soïberg-III?)
Voor groote en kleine menschen (Coloma Y Roldan-V) 8008
Voor het kleine volk (Chaffee-IV) 8050
Voor meer gezondheid door... (De Pauw-IV-V) 8025
Voor mijn kind (M. Versteeg-VI-C)
Voor moeder en zuigeling (III-IV-61) 310
Voor onze jongens 7608
Voor zestig jaar 7294
« Voor vrij? »... « Contact! » (A. Viruly-IV)
(De) vorming van leiders... (Colens-V) 8022
(De) vrede 7726
Vreemde compagnons 7359
(De) vreemde vrouw (III-IV-83) 4088
(De) vriend 7476
Vrijbuiter Triplex (P. d'Ivoi) 7152
(De) vrijbuiter (Wallace-III-IV)
Vrije kracht 7295
(De) vrijheidszoeker (Wagenvoort-II*)
(Een) vroolijke knaap (IV-83) 1821
(Het) vroolijke leven 7296
(Het) vroolijke onweer 7850
(Een) vroolijk sprookjesspel (Prellwitz-V-VI-A)
('t) Vroolijk vierspan (Nanda-IV-M)
(De) vrouw die liegt (W. Woud-IV)
(De) vrouw die men niet huwt 7729
(De) vrouwelijke spion (Ajam-III)
(De) vrouw en de liturgie 7409
Vrouwen in oorlogsland (Kuhnert-I)
Vrouwenmacht (Af Geyerstam-III-83)
Vrouw en moeder 7800
(De) vrouwenmoordenaar 7627
Vrouwenroof (Thiess-II)
(De) vrouw op kantoor 7811
Vrouw Sixta (E. Zahn-II*)
(De) vrouw van den misdadiger 7641
(De) vrouw van morgen, zooals... (Brod-III*)
(De) vrouw zonder hart 7756
(De) vruchtbaarheid van het huwelijk (Van de Velde-I)
Vurige liefde (Christie-III)
(De) vurige overwegingen van St Augustinus 7868

W

Waar is Emily (Wells-III-IV)
Waar Jezus leefde 7504
Waar liefde woont (White-IV) 8063
(De) wachtmeester 7889
(De) wake bij de brug 1537, 7688
Waldo (IV-83.1) 3909
(De) wandelende jood (E. Sue-I)
Warenkennis : textielwaren (Ingermann-V-677)
(De) wassenaar 7818, 7888
Was zij schuldig (Philips-IV)
Wat de zee aanspoelt 7336
Wat de zon vertelde (Brinkgreve-VI-C)
Wat eigenaar en... behooren te weten 7422
(De) wedloop met hindernissen (Dell-III)
(De) wedren 7943
(De) wedstrijd over den oceaan (V-J)
Weerspiegeld Antwerpen 7833
(De) weg naar het licht (Elias Kraemer-IV)
(De) weg van loutering (Denifle IV)
(De) wellevendheid 7166
(Het) welzijn van den uitwendigen mensch (van Lokhorst-III)
(Het) wenkende licht (Hutchinson-II)
(De) werelddeelen 7502
(De) wereld en die daarin wonen 7588
(Een) wereldje 7568

(De) wereldkampioen (De Vletter-IV°)
(De) wereldkaravaan (Auweleer-III-IV-83.3) 6998
Wereld-Koning 7601
(De) wereldliteratuur (Margadant-III) 8079
(Het) wereldsche leven van Tobie (Ellen Forest-III)
Werken, 12 dln (London Jack) 2798
Werken van Michiel De Swaen 7853
(Het) werk van Fred Bogaerts 7815
Whisky (B. M. Bower-IV)
Wie werpt den eersten steen 7638
Wie wil, die kan 7677
Wij allen zijn zondaars (Savi-III)
(Het) wijde land 7932
(De) wijdere wereld (De Wit-IV*)
(De) wijding van onze kerken (De Groef-V) 8012
Wij en de wereld 7887
Wij Indianen (Eagle, White Horse-III-IV)
Wij met ons vijven (Tine Cool V-M)
Wijnants-album 7435
(De) wijngaard en andere vertellingen 7928
Wilde dieren (Voght-IV-69)
('n) Wilde plant (L. Delarue Mardrus-III-IV)
(De) wildernis in (Smeets-VI)
Wilde Sheba 7733
(De) wilde Ursula 7826
Willy's offer (Van Gogh-Kaulbach-IV-M)
Wim zijn kabouterboek 7577, 7661
('t) Winkeltje in de Bloemstraat (P. Oosterhoff-V-M)
Winterbloemen 7362
Wit en zwart 7646
(De) witte aap (John Galsworthy-I)
(De) witte adelaar (Rasmussen-I)
(Het) witte paradijs (van der Meer de Walcheren-IV)
(De) witte vlam (Gouti-Haoma-I)
(De) witte vos (Mare-III-IV)
(De) woelige stede (V-83.9) 235
(Een) woelig juffertje (Nanda-VI-A-M)
Wörter, Sprichwörter u. Redensarten 7535
Woestijnkind (Gregory-III)
Woestijnzonde (Rhodes-III)
(De) woestijnvallei (Jackson Gregory-IV)
(De) wonderbaarlijke luchtreizen van Doctor Fast 7369
(De) wonderbare rit 7442
(Het) wonderboek der luchtvaart (Bouman-V)
(Het) wonder der appelen 7365
(De) wondere invloed van het magnetisme (Meenk-II)
(De) wondere legende van St Servaas (Stormen-V)
(Het) wondere leven (Rinehart-II) 7632
(De) wondere werkelijkheid (Withof-III*)
(Het) wonderjaar te Antwerpen (Van Roosbroeck-IV) 8086
(De) wonderlijke avonturen van Zebedeus 7511
(Het) woonhuis (Wils-IV-69:72)
Woordkunst 3125, 7384
(De) worm die knaagt (Kagemni-IV)
(De) woudclub (VI-B-83) 2545
(De) woudwolf (Gregory-IV)
Wraak 7728
(De) wraak van de roode Pimpernel (Bsse Orczy-IV)
Wrakhout 7132, 7200
(De) wrekende hand uit het Oosten (Blake-IV)
(De) wreker (Peter Krasnow-II)
(De) wreker (Rohmer-IV)
(De) wrekers (Agatha Christie-IV)

Y

Yvonne Dulcea (Van der Linge-I)

Z

(De) zaak Crump (Lewisohn-II*)
(De) zaak Maurizius 7824
Zaansch binnenhuisje (Famke-IV)
Zaansche spitsbroeders (Willem van Doorn-V-VI-A-J)
(Die) Zauberflöte van... Mozart (B. Kempers) 7718
Zedenleer 7789
(De) zedenleer en het belastingswezen 7420
(De) zeemeeuw 7836
Ze hadden elkander zoo lief 7647
(De) zendeling (Van Eeden-III) 7981
(De) zes (Reeding-IV)
Zes goede ontvangstschakelingen 7174
Zestien 7297
Zeven jongens en 'n ouwe schuit (De Vletter-V-J)
Zeven kleine Australiërs (E. Turner-V-VI)
(De) zeven raadsels 7209
(De) 7 sleutels van Baldpate (Biggers-IV)
Zeventien 7298
Zichemsche novellen 7933
(De) ziekte aan de Zenne (Van Overzee-V) 8085

(De) ziel van China (Jordon-IV)
Zielszieken en hun verpleging (Schim van der Loeff en Barnhoorn-IV)
Zigeunersbloed (Ch. Garvice-IV)
(De) zilveren vruchtenschaal 7830
Zingen als lezen 7538
Zing en speel maar 7813
(De) zinrijke avonturen van den vos Reinaarde 7210
Zij die met liefde spelen (Ayres-III)
Zij die slagen (Stella Mare-IV-M)
Zijn doorluchtigheidje 7402, 7460
Zijn eerste roeping 7480
Zijn noodlot (Rhodes-II)
Zijn plicht gedaan 7839
Zij zingen (Gyssels-VI-81)
(De) zilveren lepel (John Galsworthy-II)
Zoekers (H. Kingmans-IV)
Zomerzegen 7362
Zomerzotheid (Cissy van Marxveldt-III)
Zon 7953
(De) zondaar (A. Smeding-I)
(De) Zondagsevangeliën 7791
Zonnedauw (Joseph Cohen-II)
Zonnegloren (E. von Maltzahn-III-P)
(De zonnewijzer (Emmy van Lokhorst-II)
Zonsverduistering 7845
Zoo komt ge vooruit... 7415
Zoolang de asch nog gloeit (Marg. Pedler-III)
(De) zoon (M. W. Krestowskaja-II)
(De) zoon der goden (Beach-III)
(De) zoon v. d. Hongaar (L. Dorsman-V-J)
(De) zoon v. Kajaphas (F. M. Kingsley-IV)
Zoo wordt ge volmaakt 7414
Zoutwaterliefde (Stoke-III)
Zuid-Limburgsche problemen 7169
Zuid Zuid-West (V-83:91) 3939
Zurkel en blauwe lavendel (IV-84) 2917
Zwartbaard de boekanier 7470
(De) zwarte vallei (H. Wast-IV)
(De) zwarte Vlemings (Kath. Norris-IV)
(De) zwarte wagen 7520, 7561
(De) zwartrok van de Missisipi 7235
Zwartvoet (Lance, Buffalo Child Long-III-IV)
(Een) zwerftocht door Japan 7234
Zwervertje (V-VI-A-J-83) 408
(Een) zwerver verliefd (Van Schendel-II-83.1)
(Het) zwevende schaakbord (III-83) 6148

Trefwoordenlijst of Zaakregister

van den 8n Jaargang

van BOEKENGIDS

N. B. — De getallen geven de volgnummers der recensies aan

A

Aanleg : 7315
Aardbeving : 7325
Aard- en volkenkunde : 7230-7234, 7502-7505, 7586-7588
Aardrijkskunde : zie Aard- en volkenkunde
Aesthetica : 8011
Afrika : 7503, 7585, 7587
Albert I : 7785
Alkmaarsche martelaar : 7860
Andersen, Hans Christiaan : 8e Jg bl. 138, 201-205
Anglicanisme : 7790
Anodestroom : 7916
Antoinisme : 7418
Antwerpen (Provincie—) : 8e Jg bl. 14, 212, 332
Antwerpen (Stad—) 8e Jg bl. 4; 7496, 7609, 7691, 7833, 8084, 8086
Apologetica : 7157, 7417, 7599, 7696, 7786, 7795, 7871, 7902
Apostolaat : 7158. 7793
Apostolaat des gebeds : 7911
Arbeid : 7313
Ascetiek : 7305. 7414-7416, 7522, 7524-7526, 7794, 7868, 7874, 7901, 7903-7905, 8017. 8018
Atheïsme : 7236
Atlas : 7669
Augustinus (H.—) 7781 ; 8e Jg bl. 241-245 ; 7864 ; 8e Jg bl. 281-292, 299 ; 7902, 7956, 7964, 7965, 8047
Autobiografieën : zie Dagboeken
Automobiel : 7432, 7433
Avontuurromans : 7188, 7191, 7193, 7194, 7205, 7207, 7308, 7210, 7212, 7346, 7348, 7350, 7352, 7354, 7356-7389, 7361, 7367, 7369, 7373, 7374, 7378, 7444, 7449, 7454-7457, 7467, 7469, 7470, 7480, 7556, 7562, 7564, 7566, 7573, 7641, 7643, 7645, 7648, 7650, 7651, 7654, 7728, 7733, 7745, 7746, 7748, 7754, 7757. 7758, 7762, 7763, 7824, 7836, 7937, 7943, 7945, 7945bis, 8040, 8048, 8050, 8052, 8053, 8055, 8056, 8060, 8063, 8065, 8070

B

Banketbakker : 7918
Bartels, Berten : 8088
Basiliek : 8012
Batik : 7615
Beatrijs : 7489
Bediende (Vrouwelijke —) : 7811
Bedrijfstaal : 7172
Beeldhouwkunst : 7435, 7539, 7540, 7614, 7616
Bekeering : 7159, 7417; 8e Jg. bl. 251; 7786, 7790, 7867, 7869, 7870, 7872, 7873, 7875-7878, 7956, 7964, 7965, 7985, 8016
Belastingwezen : 7420
Belloc, Hilaire : 8e Jg. bl. 246
Bermijn, Mgr : 7590
Bernadette : 7223, 7779
Bernard van Clairvaux (H.—) : 7160
Beton : 7434
Bidprentje : 7303
Bibliografie : 8016
Bibliotheekwezen : 8e Jg. bl. 86, 333
Bijloke : 7672
Bijnaam : 8023
Biografieën : zie Levensbeschrijvingen
Biologie : 7315
Birgitta, H. : 7832
Bizet, G. : 7718, 7921
Bloementeelt : 7536
Bloemlezingen : 7153, 7385, 7494, 7495, 7544, 7668, 7857
Boetvaardigheid : 7155, 7903
Bogaerts, Fred. : 7815
Bolchewisme : 8027
Boon (Prof. Dr Kan. Arthur—) : 8e Jg. bl. 168-171 (portret)
Bosco, Don : 7862
Bouwkunde : 7434, 7807, 7808
Brabant : 7859
Breughel (P.—) : 8e Jg. bl. 5

Brieven : 7637, 7967, 7974
Broeckaert, Herman: 8e Jg. bl. 139
Buysse, Cyriel : 7666
Byronisme : 7855

C

Carburatie : 7433
Chassériau : 7332
Chassis : 7433
Cheroki : 7539
Christus : 7160, 7301, 7527, 7604, 7605, 7698, 7699, 7701, 7702, 7792, 7901, 7905
Circus : 7255
Claudius de la Colombière : 7674, 7704
Coen, Jan Pieterszoon : 7780
Coloma (Luis — S. J.) : 8e Jg. bl. 329 : 8000, 8008
Communie (H. —) : 7300, 7409, 7412, 7522, 7524, 8017
Communisme : 7909
Completen : 8012
Conscience : 8e Jg. bl. 52
Consonant : 8033
Consummata : 7782
Coolen, Antoon : 8e Jg. bl. 254
Corregio : 8080
Cubisme : 8e Jg. bl. 6
Cultuur : zie Kultuur

D

Dagboeken : 7150, 7526. 7548, 7785, 7828, 7865, 7988, 7877, 7884, 7988
Dans : 7697
Dante Alighierei : 7570, 8080
Darwinisme : 7900
David : 7334, 7468
Davidsfonds : 8e Jg. bl. 138, 332
da Vinci, Leonardo : 8080
De Coster, Charles : 8081
De Deken, Constant : 7677
de Geuser, M. Antoinette : 7782
de Guigné, Annie : 7676
Delibes : 7921
Derde orde : 8088
Detectiveromans : 7209, 7467, 7756
De Wit, Augusta : 8e Jg. bl. 201 (portret), 205-207, 7680-7688, 7737-7743
Dichtwerken : 7180-7182, 7334-7337, 7438-7440, 7471-7473, 8e Jg bl. 121-128, 7542-7545, 7618-7619, 7721-7724, 7772, 7816-7820, 7923-7925, 7965, 7979. 7971-7973, 7977, 7982, 7986, 7999, 8034-8036, 8019
Dier : 7170, 7173, 7541, 7576, 7834, 7814, 8050, 8066, 8068, 8069
Dirigent : 7331
Dissonant : 8033
D'Ivoi (Paul —) : 7134-7152
Dogmatiek : 7156, 7299, 7307, 7413, 7599, 7601, 7699, 7701, 7794, 7867, 7902
Dokter : 8031
Donizetti : 7921
Doofstomme : 7529
Doyle (Arthur Conan —) : 8e Jg. bl. 254
Drama : 7667, 7668, 8012
Drankbestrijding : 7554, 8073
Drieëenheid (H. —) : 7522
Driejaarlijksche wedstrijd : 8e Jg. bl. 4
Duitsch : 7170, 7318, 7320, 7429, 7534, 7535, 7714, 7715, 7805
Duitsche literatuur : 8078

E

Economie : zie Staathuishoudkunde
Eekeren : 7497, 7501
Eendheid der kerken : 7417, 7705
Egypte : 7504
Eigenaar : 7422
Electriciteit : 7174, 7202, 7916, 7919
El Greco : 8e Jg. bl. 6
Elverdinghe : 7499
Energiebron : 7916
Engelsch : 7319, 7423, 7424, 7428, 7431
Erts : 7494
Essays : 7224, 7225, 7383, 7386, 7488-7494, 7579-7583, 7665-7668, 7771, 7772, 7962, 7988, 7997, 8080, 8081
Etaleeren : 7917
Eucharistie (H.—): 7156, 7158, 7300, 7409, 7412, 7522, 7524, 7601, 8014
Eucharistisch Hart : 7601, 7698, 7699, 7701, 7704, 8014
Europa : 7167
Evangelie : 7791, 7905, 8013
Evolutionisme : 7900
Examen voor kandidaat-bibliothecarissen : 8e Jg. bl. 139, 217, 333
Expressionisme : 7178, 7614, 7616

F

Fabriekschoorsteen : 7434
Familie : 7909, 7910
Felicitas (H.—) : 7675
Filter : 7916
Folklore : 7488
Frankrijk : 7612
Fransch : 7425, 7426, 7612, 7613, 7716, 7717
Freud : 8009

G

Gedichten : zie Dichtwerken
Geert Groote : 7228, 7884
Geest (H.—) : 7413, 7606, 7706, 7906
Geestelijk leven : 7154-7156, 7158-7160, 7162, 7304, 7305, 7307, 7409-7416, 7522-7527, 7698-7707, 7791-7794, 7796, 7868, 7874, 7901, 7003-7907, 8017, 8018, 8019
Gemeente : 8026
Gemeenschap : 8e Jg bl. 138
Gemeenschap der heiligen : 7906
Gemeenschapskunst : 7922
Gemengde opstellen : 7203, 7224, 7226, 7229, 7494, 7595, 7857, 7985
Gemengd huwelijk : 7130
Genade : 7606, 7794, 7796
Geneeskunde : 7176, 8030, 8031
Gent : 7672
Geschiedenis : 7496-7501, 7506, 7884, 7585, 7589, 7590, 7669-7679, 7776-7785, 7835, 7858-7861, 7865-7878, 7964, 7965, 8083-8086
Geschiedenis der letterkunde : zie Literatuurgeschiedenis
Geschiedkundige romans: zie Historische —
Geslachtelijke opvoeding : 7311, 7608, 7610
Gewijde geschiedenis : 7602, 7768
Gezelle Guido : 8e Jg bl. 121-128, 137; 7580; 8e Jg bl. 166, 213-216; 7703, 7854, 7924
Gezinsloon : 7802
Gezondheid : 8024
Gilde : 7497
Gloeistroom : 7916
Godsdienst : 7154-7162, 7235-7246, 7299-7308, 7409-7418, 7522-7527, 7599-7606, 7696-7707, 7786-7797, 7865-7878, 7901-7907, 7908, 7910, 7911, 8012-8020, 8027
Godsdienstige romans : 7349, 7690, 7735, 7976, 7989
Godsdienstonderricht : 7866, 7876, 7908
Godsdienstonlust : 8086
Godsgedachte : 7163
Godsleer : 7236, 7597
Godsvruchtige lezing : 7154-7156, 7158 7160, 7162, 7163, 7409-7416, 7522-7527, 7601, 7604-7606, 7698-7706, 7788, 7789, 7791-7794, 7796, 7865-7878, 7901-7907, 7910, 7911, 8012-8015, 8017-8019
Gounod : 7921
Gregoriaansche zang : 7814

H

Hammenecker, Jan : 8e Jg. bl. bl. 254, 300
Hardsteenbewerker : 7808
Hart (H.—van Jezus) : 7601, 7698, 7701, 7704, 7903, 7904, 8017
Havelaer (Just—) : 8e Jg. bl. 52
Heelal : 7913
Heiligheid : 7416, 7597, 7903
Hekelschrift : 7210
Helena van Troje : 8e Jg. bl. 177
Hello (Ernest—) : 8e Jg. bl. 41
Hemel : 7307
Hemellichaam : 7913, 7915
Historische lectuur : 7777
Historische romans : 7199, 7213, 7345, 7347, 7370, 7455, 7478, 7574, 7654, 7730, 7758, 7761, 7764, 7768, 7832, 7835, 7837, 7841, 7842, 7847, 7930, 7956, 8042, 8047, 8054, 8059, 8067, 8072
Hongaar : 7858
Horlogemakerij : 7326, 7330
Humor : 8023
Humorist : 8e Jg. bl. 334
Hygiëne : 7537, 7920, 8025, 8050, 8031

I

Ibsen, Henrik : 7678
Iconografie : 7496
Ignatius (H.— van Loyola) : 7784
Italiaansche kunst : 8e Jg. bl. 177

J

Jacobs van den Hof, Gijs : 7616
Japan : 7234
Jeugdbeweging : 7168, 7311
Jezuïetenorde : 7600
Jorisgilde (Sint—) : 7497
Judas : 7488
Justitiemeisje : 7803

K

K. A. J. : 7708, 7712, 7713
Kalender : 7695
Kap : 7434
Katechismus : 7302, 7789, 7866, 7867, 7908
Katholicisme : 7419
Kerk (H. —) : 7603, 7871, 7902, 7906
Kerkelijke geschiedenis : 7584, 7672, 7698, 7699, 7704, 7776, 7778, 7779, 8084, 8086
Kerkelijk jaar : 8015
Kerkwijding : 8012
Kerkzang : 7814
Kerstspelen : 7185
Ketterij : 7582, 7786, 7290
Ketting-transmissie : 7809
Kinderbeperking : zie Neo malthusianisme
Kinderlectuur : 7212-7223, 7337, 7375-7382, 7574-7578, 7652-7664, 7819, 7820, 7839-7851, 7945, 7951, 7955, 7958-7961
Kinderspel : 7528, 7540
Kindertuin : 7165
Kinderversjes : 7819, 7820
Kleederdracht : 7697
Kloos Reyneke van Stuwe (Jeanne —) : zie Jeanne Reyneke van Stuwe
Kloos, Willem : 8e Jg bl. 176
Koelbedrijf : 7810
Kolom : 7434
Kongo : 7587, 8024
Koninklijk besluit : 8e Jg bl. 14
Kosmogonie : 7913
Kruis : 7493, 7901, 7903, 7905, 7906, 8012
Kruisweg : 8012
Kultuur : 7164, 7310, 7312, 7707, 7898
Kultuur-geschiedenis : 7861
Kunst der Nederlanden : 8e Jg bl. 299
Kunsten (Schoone —) : 8e Jg bl. 1-4; 7177, 7179, 7331-7333, 7435-7437, 7538-7541, 7614-7617, 7718-7720, 7813-7815, 7898, 7799, 7921, 7922, 8032, 8033
Kunstphilosophie : 8011
Kunst (tijdschrift) : 8e Jg. bl. 139
Kwaad : 7299

L

Landschap : 7170
Latijn : 7430
Legende : 7488
Leopold I : 7785
Leopold II : 7785
Letterkunde : 8e Jg bl. 4; 7180-7229, 7334-7389, 7403-7408, 7438-7495; 8 Jg. bl. 121-129; 7507-7521, 7542-7583, 7618-7668, 7675; 8e Jg bl. 201-212, 213-216; 7721-7775, 7816-7837, 7865-7868, 7870, 7874, 7875-7784, 7888-7898, 7914, 7923-7963; 8e Jg bl. 321; 7965-8008, 8034-8082
Levensbeschrijvingen : 7223, 7236, 7237, 7241, 7480, 7589, 7590, 7673-7679, 7780-7785, 7832, 7865, 7869-7878, 7964, 7965, 8047, 8054, 8087, 8088
Lichaam (Menschelijk—) : 7900, 7920
Lied : zie Zang
Ligger : 7434
Lijden (Jezus'—) : 7162, 7301, 7702, 7792, 7901, 7905
Limburg: 7169
Literatuur : zie Letterkunde
Literatuurgeschiedenis : 7224. 7228, 7385, 7492, 7579-7583, 7665-7868, 7772, 7852 7856, 7962, 7963, 8078, 8079
Liturgie : 7300, 7306, 7409, 7523, 7524, 7703, 7787, 7791, 8012, 8013, 8015, 8019
Locke, William J. : 8e Jg. bl. 254
Loodgieter: 7329
Loon : 7313, 7802
Lourdes : 7223, 7779
Luidspreker : 7919

M

Maatschappelijk hulpbetoon : 8026
Maatschappelijke wetenschappen : 7163-7169, 7309-7316, 7419-7422, 7528-7533, 7607-7610, 7708-7713, 7798-7804, 7885, 7908-7912,, 8020-8027
Maleier : 7586
Malthus : zie Neo-malthusianisme
Mann : (Thomas—) : 8e Jg bl. 13
Maria van Magdala : 7907
Marquette (P. Jacq. — S. J.) : 7235
Meijerbeer : 7921
Meisjesbeweging: 7708, 7711. 7712. 7713
Meisjeshandel : 7801
Mekaniek : 7327, 7328, 7330, 7432, 7433
Mendes da Costa (Dr J.—) : 7614
Menschelijk lichaam : 7322, 7324, 7900
Metaalbewerking : 7327, 7328, 7432, 7439
Metser : 7434, 7808
Michel angelo : 8080
Middelnederlandschs letterkunde : 7492, 7665, 7667, 7668, 7852
Middellandsche Zee : 7232, 7504

Mier : 7173
Milieu : 7315
Minnelijke schikking : 7799
Miro, Gabriël : 8e Jg bl. 254
Misoffer (H.—) : 7300, 7306, 7409, 7412, 7522-7524
Missielectuur : 7235, 7308, 7646, 7677, 7793, 7797, 7950
Missietooneel : 7621-7624
Mistral, Frederik : 8e Jg bl. 139
Moderne kunst : 8e Jg bl. 4; 7178, 7435, 7614-7616,7720, 7922
Moeder : 7800
Moedertaal : 7421
Monnik: 7604
Moraal : zie Zedenleer
Motor: 7432
Mozaieklegger : 7808
Mozart : 7718
Muizen : 7506
Muls (Jozef—) : 8e Jg bl. 1
Mussolini, Benito : 7679
Muur : 7434
Muziek : 7331, 7333, 7538, 7617, 7718-7720, 7813, 7814. 7921, 8032, 8033
Mystiek : 7305, 7413-7416, 7522, 7524-7526, 7698-7700, 7704, 7706, 7707, 7794, 7868, 7874, 7901, 7903-7905
Mythologie : 7538

N

Nationalisme : 8085
Nationaliteit : 7167
Natuurkunde : 7323, 8028
Natuurkundige aardrijkskunde : 7588
Natuurlijke historie : 7170
Natuurschoon : 7170
Naveau (Dr Victor—) : 8e Jg. bl. 12
Navolging van Christus : 7160, 7228, 7884, 7963
Nederland : 7231
Nederlandsche taal : 7171, 7172, 7317, 7426-7429, 7598, 7611, 7806; 8e Jg. bl. 332
Neo-malthusianisme : 7161, 7314, 7601
Nieuw Testament : 7602, 7791
Nobelprijs : 8e Jg. bl. 13
Noël, Gisèle : 7783
Noord-Afrika : 7503, 7504
Noord-Brabant : 7859
Novellen : zie Verhalen

O

Offenbach : 7921
Onderwijs : 7163, 7165, 7316, 7319-7324 7423-7431, 7532, 7612, 7613, 7710, 7805, 7806, 7866, 7867, 7908, 8021, 8022
Ontleedkunde : 7321, 7324, 7920
Ontsteking : 7433
Ontucht : 7608, 7801, 7803
Ontwikkelingsleer : 7900
Onze Donderdag : 8e Jg bl. 300
O. L. Vrouw : 7410, 7411, 7786, 7796, 7908
Oorlog : 8e Jg. bl. 4; 7387-7389
Oorlogsliteratuur : 7640, 7773-7775, 7941, 8032
Oorsprong van den mensch : 7900
Opdebeek, Lode : 8e Jg bl. 176
Opera : 7921
Opleidingscursus voor bibliothecarissen : 8e Jg bl. 140, 217, 333
Opstel: 7383
Opvoeding : 7163-7166, 7310, 7311, 7315, 7316, 7355, 7419, 7529, 7530, 7608, 6739, 7708, 7709, 7711-7713, 7798, 7800, 7803, 7804, 7866, 7908, 7911, 7912, 8022, 8025
Opwerping tegen den godsdienst : 7599, 7786, 7871
Orgel: 8032
Oud-Nederlandsche letterkunde : 7492, 7665, 7667, 7668, 7852, 7856
Overwegingen : 7154, 7155, 7158, 7162, 7304, 7413-7415, 7524, 7699-7702, 7792, 7868, 7874, 7901, 7903-7905, 8017
Ozanam : 7862

P

Paal (De—) : 8e Jg bl. 138, 299
Paalfundeering : 7434
Paardrijden : 7437
Pachtrecht : 7422
Paedagogie : zie Opvoeding
Palaeontologie : 7539
Palestina : 7504
Papini, Giovanni : 8e Jg bl. 139, 241-245
Pelgrim-tentoonstelling : 8e Jg bl. 87
Palmzondag : 7528
Passiesermoenen : zie Vastenpreeken
Pasteibakker : 7918
Pers-Centrale (Kath.—) : 8e Jg bl. 333
Perspectivisch teekenen : 8021
Persyn (Prof. Dr Jul.—) : 8e Jg bl. 171-176
Philosofie : zie Wijsbegeerte

Plaatsnaam : 7171
Plaatstroomapparaat : 7919
Plafonneerder : 7808
Plant : 7536
Poëzie : 7772
Predicatie : zie Sermoenen
Premie : 8e Jg. bl. 332
Prentboeken : 7337, 7848-7851
Priester : 8012
Prijskamp : 8e Jg. bl. 52, 212, 253, 299
Proletariaat : 8024
Prostitutie : 7608, 7801, 7803
Protestantisme : 7157, 7308, 7599, 7786, 7790
Provincietoelage : 8e Jg. bl. 14
Psalm : 7334
Psycho-analyse : 8009
Psychologie : 7529
Psychologische romans : 7187, 7189, 7190, 7192, 7195-7198, 7201, 7206, 7345, 7360, 7443, 7446, 7463, 7546, 7548, 7550, 7555, 7731, 7732, 7737, 7740, 7742, 7744, 7749, 7751-7753, 7822, 7823, 7826, 7829, 7831, 7934, 7936, 7939, 7942, 7947, 8001, 8002, 8004, 8051
Puvis de Chavannes : 7332

R

Radio : 7174, 7916
Raedecker, John : 7540
Raphaël: 8080
Recht : 7309, 7422
Reinaard de vos : 7957
Reinheid : 7709
Reisverhalen : 7218, 7232-7234, 7473, 7552, 7586, 7587, 7648, 7677
Renaissance : 8080
Restauratie : 7669
Reuter, Fritz : 8e Jg bl. 84-86 (portret); 7391, 7402
Reyneke van Stuwe (Jeanne —) 8e Jg. bl. 47; 7247-7298
Riem-transmissie : 7809
Rietvlechten : 7174
Rodenbach (Albrecht —) : 8e Jg bl. 4.
Roeping : 8e Jg. bl. 138
Romans : 7130-7133, 7186-7209, 7342-7374, 7403-7408, 7443-7476, 7507-7521, 7546-7573, 7627-7651, 7689-7694, 7727-7766, 7822-7838, 7889-7896, 7930-7957, 8040-8070
Romeinsche statie : 8012
Roos : 7536
Rozenkrans : 8014
Rubens : 7179
Rusland : 8927

S

Sacramentshymne : 7300
Sage : 8023
Scheikunde : 8029
Scheirs, Jef : 8e Jg bl. 161-176
Schepping : 7900
Schilderkunst : 7178, 7179, 7332, 7436, 7815
School : 7316, 7319
Schoonheidsleer : 7384
Schrift (H.—) : 7303, 7602, 7791
Schrijfonderricht : 7607
Segers, Gustaaf : 8e Jg bl. 139
Sermoenen : 7155, 7162, 7792, 7906, 8013
Shakespeare : 7583
Siamees : 7586
Snaar-transmissie : 7809
Snieders, J. Renier : 8e Jg bl. 255, 299
Sociaaldemocratie : 8020
Sociale geografie : 7503
Sociale romans : 7447, 7450, 7549, 7627, 7692, 7736, 7739, 7952, 7994, 8058
Sociale werker : 8022
Spel : 7528, 7540
Spelling : 7806; 8e Jg bl. 332
Sport : 7437, 7541
Spotnaam : 8023
Spotrijm : 8023
Spotvertelling : 8023
Spraakkunst : 7806
Spreekwoord : 8023
Staaldraad-transmissie : 7809
Staat : 7871, 7902
Staathuishoudkunde : 7531
Staatstoelage : 8e Jg bl. 13
Stad Antwerpen : 8e Jg bl. 334
Statistiek : 7609
Stedenschoon : 8e Jg bl. 4
Sterrenkunde : 7915
Stoombedrijf : 7812
Straf : 7530
Streuvels (Stijn—) : 8e Jg bl. 4
Summa (Theologische—) : 7706
Syrië : 7504

T

Taalkunde : 7170-7172, 7317-7320, 7423-7431, 7534, 7535, 7598, 7611-7613, 7714-7717, 7805, 7806; 8e Jg bl. 332
Taalstrijd : zie Vlaamsche beweging
Talbot, Matt : 8087
Tandwiel : 7327

Technisch onderwijs : 7710
Teekenen : 7815, 8021
Teichmann, Constance : 7523, 7526
Tekstkritiek : 7228, 7317, 7665, 7852, 7853, 7856
Theodicee : zie Godsleer
Theologie : 7156, 7299, 7307, 7413, 7601, 7603, 7606, 7789, 7867, 7871, 7902, 7906, 8017
Theunissen, Karel : 7436
Thomas van Aquino (H.—) : 7300, 7706, 7707, 7912
Thomistisch tijdschrift : 7707
Tijdschriften : 8e Jg bl. 298, 299, 333, 334
Tijdstroom : 8e Jg bl. 298
Timmerman : 7807
Toegepaste wetenschappen : 7174-7176, 7326-7330, 7432-7434, 7536, 7537, 7807-7812, 7916
Tongerloo : 7177
Tooneelleven : 7962
Tooneelliteratuur : 7183-7185, 7338-7341, 7441, 7442, 7620-7626, 7667, 7725, 7726, 7821, 7873, 7926, 7927, 7962, 7966, 7968, 7970, 7975, 7978-7981, 7987, 7990, 7992, 7995, 7996, 8037-8039
Toponymie : zie Plaatsnaam
Transmissie : 7809
Tuinbouw : 7536

U

Undset (Sigrid—) : 8e Jg bl. 13
Uitgaafpremie : 8e Jg bl. 332

V

Vaderlandsche geschiedens : 7500, 7669, 8083, 8084, 8086
Vakteekenen: 7327
van den Oever (Karel —) : 8e Jg bl. 6
Van den Vondel, Joost : 7544
Van de Woestijne (Karel —) : 8e Jg bl. 4
Van Duyse, Prudens : 7581
Van Eeden, Frederik : 8e Jg bl. 129, 321; 7965-7999
van Ginneken (Prof. Dr Jac. — S. J.) : 8e Jg bl. 215
van Looy, Jacobus : 8e Jg bl. 86, 128-131
Vansina (Dirk —) 8e Jg bl. 5
Vastenpreeken : 7155, 7162, 7906
Verdi : 7921
Verhalen : 7200, 7202, 7204, 7211, 7212-7223, 7351, 7362, 7363, 7365, 7366, 7371, 7448-7487, 7627-7664, 7729-7770, 7825-7851, 7928-7961, 7984, 7991, 7993, 7998, 8000-8008
Verhoeven, Bernard : 8e Jg bl. 176
Verlossing : 7906
Verriest (Hugo —) : 8e Jg bl. 4, 6
Verschaeve, Cyriel : 7490, 7493
Verschueren (E. P. Joz. — S. J.) : 8e Jg. bl. 87
Vespers : 7306
Virgilius : 8e Jg bl. 254
Vlaamsche beweging : 7167, 7390, 7421
Vlaamsche kwestie : 8085
Vlaamsch idee : 8081
Vlaanderen : 7505, 7645, 8083
Vlas : 8e Jg bl. 52
Vloerder: 7808
Voeding : 7537, 7920
Volksetymologische sage : 8028
Volkslied : zie Zang
Volksgeneeskunde : 8030
Voorlichting (Geslachtelijke —) : zie Geslachtelijke opvoeding
Vriesbedrijf : 7810
Vrouw : 7409, 7800, 7811

W

Walgrave (Z. E. H. Aloïs—) : 8e Jg bl. 81-83 (portret), 87
Watergeleiding : 7329
Wederaanpassing : 7803
Weekbladen : 8e Jg bl. 333-334
Wellevendheid : 7166, 7265, 7310, 7355
Wereld : 7588
Wereldbrief : 8e Jg bl. 51
Wereld-Koning : 7601
Wereldliteratuur : 8079
Werkgever : 7312
Werktuigkunde : zie Mekaniek
Wetenschappen : 7173-7176, 7321-7330, 7432-7434, 7900, 7913-7915, 8028, 8029
Wijnants, Ernest : 7435
Wijsbegeerte : 7236, 7239, 7240, 7529, 7597, 7598, 7886, 7887, 7900, 8009-8011
Wisselboekerij : 8e Jg bl. 14
Wonderjaar : 8086
Woordenboek : 7611

Z

Zang : 7339, 7540, 7617, 7726, 7813, 7814
Zedenleer : 7420, 7697, 7789, 8009, 8010
Zeppelin : 7233
Zielkunde : zie Psychologie
Zielkundige romans : zie Psychologische—
Zinkbewerker : 7329
Zondag : 7235, 7409, 7528, 7791, 8013, 8015
Zuid-Afrika : 7585
Zuid-Limburg : 7169

Aanbevolen Katholieke Volksromans

H. A. Banning :	Betje de Naaister	fr.	8,—
»	In 's Levens Maalstroom		8,—
Lord Beaconsfield :	Kapitaal en Arbeid		12,50
John C. M. Becx :	Twee Wegen		9,—
Th. Bogaerts :	Genoveva van Parijs		9,—
W. F. Buttler :	De roode Wolk		10,—
Champol :	Roeping		10,—
Fletcher :	De Moord in de Austerlitsstraat		9,—
Dorothea Gerard :	Een Dorpskoningin		12,50
Mathilde :	Annonciade		8,—
»	Twee Moeders		8,—
B. Mitford :	Huis Rietholme		9,—
M. Rigaux :	Gelddorst en Liefde		15,—
J. Scheepens :	Afgedwaald en bekeerd		10,—
»	In den Maalstroom		12,50
»	De laatste van zijn Geslacht		9,—
»	Om 't zwarte Goud		12,50
A. Snieders :	De Dorpspastoor		8,—
Dr J. R. Snieders :	Waar is de Vader?		8,—
F. A. van den Heuvel :	Eén onder Weinigen		8,—
J. R. Van der Lans :	Lood in 't Hart, 2 dln	elk	8,—
J. Van Merle :	Jadwiga Radsiwell		8,—
J. A. Vesters :	De Bestedeling, 2 dln	elk	8,00
»	Gorm de Noorman		8,—
Veuillot :	Daags na de Revolutie		9,—
Wahlen :	De Abt van Sint Gallen		12,50
X. :	Alleen op de Wereld		9,—
X. :	Cecile		10,—
X. :	Het Geheim van den Smokkelaar		10,—
X. :	Veelbewogen Levens		10,—
X. :	Virginia		15,—
J. Zwetsloot :	In Dagen van Vervolging		10,—
»	Lourdes, de Roman van een Ongeloovige		10,—

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 305 frank in plaats van 339,50 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** (Ter pers). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.— 4. **Mijn Vacantie.** fr. 7.—
2. **Mijn Broerke.** (2e druk). fr. 7.— 5. **Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. **Mijn Professor.** fr. 7.— 6. **Mijn Vriend** fr. 7.—

ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis :** I. Papini enz. fr. 7.50

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B — Cuylitsstraat, 27. ANTWERPEN

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

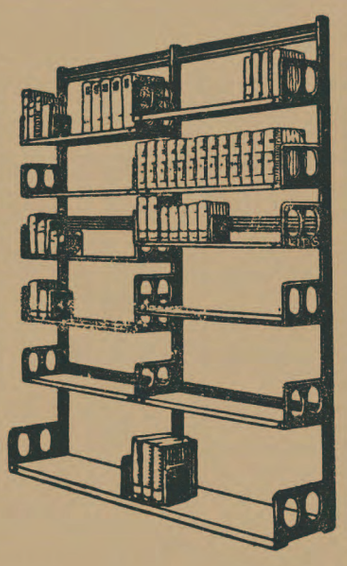

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

UITGAVEN VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN
DEN HAAG

Dr G. KALFF
Westeuropeesche Letterkunde
der 15e en 16e eeuw
Prijs, gebonden in 2 deelen gld. 5.90

Dr G. KALFF Jr
Frederik Van Eeden
Psychologie van den Tachtiger
Met karikaturen en portretten
Bandteekening van C. A. Lion Cachet
Prijs, gebonden gld. 4.90

M. A. P. C. POELHEKKE
LYRIEK
Bandteekening van Johan Dijkstra
Prijs, gebonden gld. 5.90

Dr. J. PRINSEN J. Lzn.
DE ROMAN
IN DE 18e EEUW IN WEST-EUROPA
Prijs, gebonden gld. 4.90

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.
Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.
A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.
Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.
Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.
Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.
Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.
A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

R. H. Benson's Werken

hooren thuis in elke Katholieke Boekerij

BENSON, R. H.	— De hooge Weg	fr. 19,50
»	— Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
»	— Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
»	— Gezift als Tarwe	fr. 17,00
»	— De nieuwe Dag	fr. 29,00
»	— Roeping	geb. fr. 15,00
»	— Trots Pijnbank en Schavot	fr. 29,00

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖKLING : De Ridder van den Eikenhorst fr. 29,—
TO HÖLSCHER : Onschuldig verdacht 14,50—
» Toen Moeder ziek was 29,—
M KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen 29,—
MADJOE : Jonge Jaren 29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede 29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5 29,—
H. WOLFFENBUTTEL VAN ROOYEN : Het zevende Meisje 29,—

Aanbevolen Romans

CONRAD, J. — Het Kapersnest	17.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14.—
HULSMANS, A — Droomleventje	22,50
RUTTER, OWEN — Gouden Regen	15.—
PINKERTON. — Fort-Mystery	15.—
SCOTT, LEROY. Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20.—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15.—
E. VON ADLERSFELD. — Trix, 2 dln.	samen 20.—

Te bekomen bij A. S. K. B.
CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

NIEUWERE VAKBOEKEN

Frans Arras. — De moderne Schoenmakerij	fr. 60,—
E. Beckers. — Formuleboekje voor Electrotechniekers	10,—
I. Bawly. — Snelloopende Explosiemotoren	13,—
P. L. Bolier. — Handleiding voor het Scheepsmeten	13,25
G. Broens. — Het Monteeren van Telefoon-Installaties	71,—
A. J. Dyker. — De Praktijk der Hoogspanningstechniek	56,50
O. F. Foelkel. — De practische Automobilist	27,50
A. G. Fuchs. — Centrale Verwarming	geb. 82,50
P. Geervliet. — De Antenne	6,—
» Iedereen Radio-Reparateur	7,—
» Moderne Radio-Bouwschema's	11,—
F. Glineur. — Hoe leer ik Etaleeren?	geb. 35,—
J. L. M. Hardy. — Handleiding voor het gebruik der Schrijfmachine met Methodischen leergang ter Beoefening van het Tienvingersysteem	26,50
N. A. Imelman. — Het Koel- en Vriesbedrijf	56,50
E. Jansen. — Diamantkunde en Diamantbewerking	64,80
J. Luyckx. — Schakelingen voor Ultra-kortegolfontvangst	7,50
Luc. P. M. Michiels. — Handboek voor den Mekanieker	32,50
A. P. Oosterhof. — Handboek voor den Loodgieter	85,50
Jan Sebrechts. — Mond- en Klauwzeer of Muilplaag, Pootziekte	4,—
M. Sirag. — Bouwmaterialen	87,50
» — Perspectief	gec. 34,75
J. A. van der Kloes. — Handleiding voor den Metaalbewerker	geb. 116,—
» Handleiding voor den Metselaar	geb. 75,—
» Handleiding voor den Timmerman	geb. 51,—
» Handleiding voor den Verver en den Glazenmaker	geb. 51,—
H. Van Haverbeke. — Huishoudkunde-Gezondheidsleer	10,—
Fr. Van Hout. — Het Pelskonijn	9,50
F. Wind. — Technisch Vademecum	113,55
X. — Het Boek voor Moeder en Dochter	15,—
» Gevaert Foto-Handboek	15,—

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
I. Mijn Broertje en Zusje
II. Stoute Broer
III. Zus bij het Kribje
IV. Broer en Zus bij 't Opstaan

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGARD. — Van Koning Orgeloes
H. FEDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel N° 1

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMONTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding
B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes (Prachtuitgaaf)

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

HIL. BELLOC : Overschot en Aanvoer fr. 29,—
Dr H. P. BERLAGE : Het Ontstaan en Vergaan der Werelden 43,50
L. BERTRAND : St Augustinus Roman 71,—
BRANDARIS : Het Aquarium 4,50
» Butienlandsche Kamervogels 4.50
» De Hengelaar 5,50
» Huisvesting der Kippen 4,50
» Inlandsche Kamervogels 4,50
» Konijnenrassen 4.50
» De Hoenderrassen 3,50
GAEYMAEX : Gloed 13.50
J. CALBREGHT : Missie en h. lager Onderwijs 4,—
J. CAUBERGHE : Spreekwoorden met hunne beteekenis 18,—
CHESTERTON : Ketterij en Orthodoxie 7,50
» Wie is Donderdag? 4,50
P. CONSTANTINUS : Christus en Israël 56,25
DECOENE : Inleiding tot de opvoedkunde 6,59
» Paedagogische Zielkunde 27,—
» Het Vraagstuk van de Tucht 10,—
BAS. DE CRAENE : De Moeder der vernieuwde Menschheid 100,—
W. A. DEENEN : Voetbal 4,50
P. DE LEHEN : De weg van den Inwendigen Vrede 2 dln. samen 37.50
H. DELOBEL : Algemeene en bijzondere Methodiek voor het lager Onderwijs 27,—
A. DE VAN DER SCHUEREN: Wijngaardeniersters 10,—
MGR A. F. DIEPEN : De Wellevendheid 12,50
FOERSTER : Christus 35,—
» Opvoeding en Zelfopvoeding 35,—
» Staatsburgerlijke Opvoeding 12,—
» Wedergeboorte van Staats- en Volksleven 28,—
P. J. GEARON : Troost voor Scrupuleuzen 24,—
F. GLINEUR : Hoe leer ik Etaleeren? 35,—
IGN. JEILER, O. F. M. : De mystieke Maagd 13.—
J. JOERGENSEN : Jeruzalem 96,50
M. JOSSON : De Belgische Omwenteling, 3 dln. samen 70,—
JOS. KLEIJNTJENS : Schetsen uit de Vaderlandsche Geschieeenis, 2 dln. elk 29,—
GER. KNUVELDER : Het Rampjaar 1830
M. KOENEN : De Redder 10,75
MGR LAVEILLE : Margaretha Sinclair 20,—
A. LEBLOND : Avonturen in de Bergen 25,50
P. LEOPOLD : De Ontwikkeling der Radiotoestanden in Nederland 2,—
J. LINDWORSKY : Over Wezen en Vorming van den Wil 12,—
LUIS DE LEON : De volmaakte gehuwde Vrouw 14, —
F. A. MACKENZIE : De Hel in Rusland 35,—
D. J. MERCIER : Aan mijn Seminaristen 7,50
P. M. MESCHLER : Het Leven van Maria 18,—
E P. B. MISSIAEN : Communisme en Familie leven 18,—
M. MONTESSORI : De Kinderen levende in de Kerk 3,—
O' FLANDERS : Toen Vlaanderen groot was 20.—
J. PYCK : Doodensymboliek als Leermiddel 9,—
H. J. SCHIM VAN DER LOEFF : Zielszieken en hun Verpleging 102,50
A. G. SCHMIDT : Verstandstests 2,—
Dr H. SLATER : Dokter en Publiek, 2 dl. elk 35,—
Dr TOTH TIHAMER : Reine Jeugdrijpheid 14.—
P. ALIPIUS VAN DEN BORN : Geschiedenis van den Heiligen Augustinus 20,—
ANTON VAN DE VELDE : Tijl I 20,—
» Tijl II 20,—
A. VAN DE VELDE : Opvoedend Catechisonderricht 24,—
A. VAN DUINKERKEN: Achter de Vuurlijn 29,—
» De Kreet van Abels Bloed (E. Hello) 16,75
» Roofbouw 18,25
Dr J. VAN GINNEKEN : De Ziel van Augustinus en haar God 16,—
G. VAN HULZEN : Zwitserland 25,50
KAN. A. VAN LANGENDONCK : Leerkuust, Apperceptie, Inreresse 5,—
J. A. VAN LIESHOUT : De Belijdenissen van den H. Augustinus 43,50
P. VAN OVERZEE : De Ziekte aan de Zenne 25, -
J. K. M. VERHOEVEN : Congoheld Jacques de Dixmude 18,—
DOM. W. VERKADE : Van Ongebondenheid en Heilige Banden 36,—
M. VERMEULEN : Klankbord geb. 50,—
P. VERSCHUEREN : Modern Woordenboek 1ste deel 45,—
L. VOGEL : Maria 13,—
H. J. J. WACHTERS : Luther 21,90
F. J. WAHLEN : Augustinus op Zoek naar de Waarheid 27,55
X. : Een groot Paedagoog 12,50

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

COMPAGNIE DE L'OZONE (N. V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN:

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten 4 fr. de 1000

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

Elke Openbare Boekerij, Ieder intellectueel Vlaming

ZOU MOETEN BEZITTEN

MODERN WOORDENBOEK

Taalkundig, Encyclopedisch, Geïllustreerd

door **P. J. VERSCHUEREN S. J.,**

Prijs van het 1e. Deel, in sierlijken band : **45 frank**

Te bestellen bij A. S. K. B.

DE OPENBARE BOEKERIJ

heeft ook als taak, haar lezers te leeren inrichten

EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!

Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 307.78** — **Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.

Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.

MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1928: 55 frank.

BEHEER: NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:

TOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Poscheckrekening n. 162.68

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder Roneo ,,

ROneO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

Bijhuien : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr. W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr. W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Novellen en Verhalen

A. LE BLOND : Avonturen in de Bergen 25,50
E. D. BIGGERS : Vrouw die verdwijnt 27,50
E. CLAES : De Fanfare de St Jans-Vrienden 8,75
» De Witte 21,75
ANT. COOLEN : Het donkere Licht 42,—
C. DE JONG : Bij de Waskaarsen 29,—
M. GIJSEN : Uit het Hart van Brabant 29,50
J. GREGORY : Buck Thornton, de Cowboy-Reus 32,50
» De Doodensprong 32,50
» Gewroken 32,50
» De klokken van San Juan 32,50
» De Woestijn Vallei 32,50
TO HÖLSCHER : Eindelijk thuis 56,25
HULSMANS : Droomleventje 22,50
A. JEURISSEN : Op de Vlakte 14,50
M. KOENEN : Het Koninkje, 3 dln. geb. 1e en 2e elk 25,—; 3e dl 35,—
» De Moeder 27,50 –
» De wilde Jager 35,—
» Stormenland 71,—
» Wenschen en Wonderen 17,50
P. B. KYNE : Ook zij Dienen 32,50
P. B. KYNE : Het Testament 32,50
» De Uitkijkpost in het San Dimas-woud 32,50
H. MALOT : Avonturen van Romain Kalbris 17,50
KEES MEEKEL : De Dwerg 29,—
» De Val van den Diktator 33,75
JAN NIEUWENHUIS : Thubal de Os 29,—
ROUTHIER : De Messias 10,—
ALBERTINE SMULDERS : Uit het Biënboec 12,—
TOLSTOY : Gadzji Moerat, de witte Duivel 32,50
J. R. VAN DER LANS : Tenochtitlan, 2 dln 27,50
W. VAN DER MEEREN : In 's Levens Storm 19,—
A. VAN DUINKERKEN : Vertelsels in de Hut 9,50
J. VAN MERLE : Wisselende Banen, 2 dln elk 12,—
E. VON HANDEL-MAZETTI : Rita's Brieven. 3 dln samen, geb. 33,—
GER. WALSCHAP : Volk 24,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Kiezen of Deelen 27,50
X. : Het geheim van den Smokkelaar 10,—

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

In GEEN BIBLIOTHEEK mag ontbreken het heilbrengend boek

Als de Ooievaar komt

Lief en Leed uit de Praktijk van een Vroedvrouw

door Lisbeth BURGER

met voorwoord van

Prof. Dr Frans DAELS

« Wij ontmoeten met haar de vrekkige boeren, de ijdele meisjes, de fiere en domme vrouwen, de gemeene wijven, de onvoorzichtige moeders, de slechte dokters en de slechte vroedvrouwen, de ruwe mannen, de ontaarde menschen, de verwaarloosde en de bedorvene kinderen, benevens de moedige vrouwen, de sterke mannen, de brave menschen en dit alles midden in het drama van al de zedelijke, sociale en lichamelijke verwikkelingen van zwangerschap en baring, van verleiding, van voorbereiding en vruchtafdrijving, midden in de hedendaagsche concrete sociale toestanden, zooals zij werkelijk zijn, zooals zij dienen aangeklaagd. Een boek vol tragische waarheden, openlijk en openhartig en moedig verteld. »

FR. DAELS.

Prijs gebonden in linnen stempelband fr. 50
ingenaaid fr. 35

NOG EEN SUCCESBOEK :

DOKTER EN PUBLIEK

door Dr Huddleston SLATER

Het eerste boek handelt over : het eten, de kleeding, lichaamskultuur, massage, baden, venerische infectie, handel in vrouwen, malthusianisme, « dure dokters », apothekers, specialisten, drogisten, kwakzalverij, natuurgeneeskunde, suggestie, misbruiken.

Het tweede boek handelt over . de ethiek van arts en patient ; schoonmoeders en consulten ; de bedillers, het recht op zwijgen, de verhouding van dokter en patient, enz., om daarna op inderdaad meesterlijke wijze het publiek een helder inzicht te geven aan welke groote moreele gevaren zij bloot staan, indien zij zich aan een psycho-analytische behandeling volgens Freud mochten onderwerpen.

Prijs per deel, in linnen stempelband fr. 48
ingenaaid fr. 35

V. STANDAARD-BOEKHANDEL

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. B ELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN